BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
13 E
6

Digitized by Google

RESTAVRI·CASTALDI

PERVSINI IVRECONSVLTI, AM-
pliſſimus Tractatus de Imperatore, Quo
omnia, quæ eius originem, ſtatum,
& iuriſdictionem, reſpiciunt.
(hactenus ab aliis non
explicata) con-
tinentur.

Ne quis impune hos libros, intra Decennium imprimere, uendere, aut uenales tenere, audeat, Paul. III. Pont. Max. & aliorum Principum Decreto, cautum eſt.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CXVI. An Imperator obligetur ciuiliter.

CXVII. De Priuilegiis Imperatricis, ſeu Auguſtæ coniugis.

CXVIII. In quibus caſibus, & quando, & qualiter, & a quibus committatur crimen læſæ Maieſtatis.

CXIX. An poſſit quis Imperiũ emere, et an ſi emat, ſit ſimonia.

CXX. An de cõcordia ſuperiore Anno M.D.XXXVIII. facta in Portu (quem dicunt) Aquæmortuę, inter CAROL. V. Rom. Imp. ſemper Aug. et FRANC. Gallorum Regem Chriſtianiſſimũ (opera, et prudẽtia. S. D. N. PAVLI. III.) debeat feſtiuitas, et gaudium celebrari.

Digitized by Google

BIBLIOTECA

Quedã omiſſa varijs ſupra queſtionibus addenda.

In.q.iiii.poſt principium, ante verſi.alia vero,adde hec,videlicet.Card.tamẽ in conſilio fin.i.q.col.i.ad fin. dicit ſe vidiſſe Tabulam Aeneam in Eccleſia.S. Io.Laterañ.in qua deſcripta erat poteſtas per Senat.Pop.q́ Rom.tradita Veſpaſiano,ex cuius lectione conſtat. non oẽm poteſtatem ab Initio tranſlatam fuiſſe in Principem,ſed ſub certis capitulis.Ita ꝙ etiam poſt tranſlationem remanſit poteſtas Populo Romano condendi.ll.quod ait velle.§.ſed & ꝙ Principi.&.§.præce.&.l.de quibus.ff.de.ll. licet poſtea ſic res inualuerit,ut omnis poteſtas fuerit in Principe,vt infra dixi,etiam.q.lxxxi.

In.q.vii.numero.v.ante finẽ.ibi.vnde in Paganum &c.adde,vt infra.q.lxxv.

In.q.viii.num.vi.ibi & hos ſeptem Principes,adde Cardin.conſil.fin.in princ. qui ait,ꝙ Comes Palatinus eſt de Domo Bauariæ.

In eadem.q.numero.xvi.adde Card.cõſ. fin.col.ii.numero.viii. tenet Electores Imp. habuiſſe poteſtatem ab Eccleſia Rom. quæ ſicut tranſtulit Imperium a Græcis,ita & Electores conſtituit.Declarat tamen in Hyſtoriis, legi Inſtitutionem eorum non fuiſſe factam tempore trãſlationis prædictæ, ſed poſtea, mortuo Ottone.iii.& in fine.q. ibidem ait , non apparere ſub qua certa forma fuerit tradita in eos talis poteſtas(videtur autem ꝙ Otto.iii.fuerit Anno Chriſti. DCCCC. LXXV.)Et Gregor. V.Saxo.qui eam inſtituit.Anno. DCCCC.XCVI.vt in eorum ordine legẽ.

In eadem.q.numero. xxii. ante primum cap.ibi,eueniente, adde. Nam Cardin. alias conſil.final.ii.q.dixit formam aliquam ſpecialem in eligendo Imp. non eſſe traditam iure,ſed ꝙ cõueniunt Electores in villa Rhenis Treuereñ. Dyoceſis ad ſtatuendum Diem Electionis, in Oppido , Franchfort ,ꝫ in quo Electorum debito modo facta Congregatione a Maiori Numero Electus , eſt Rex.

In eadem.q.cap.xi.in fine,adde Cardin. conſilio fin.ii.q.In cap.xiii.adde(quod de iure eſt)vt Card.tenet.d. conſil.fin. ii.col.nu.xi.per.c. cum nobis. de elect.

In.xi.q.num.ii.ibi,quæ nota ſunt. Adde Caſſad.in titulo,de Iure patron. deciſ. ii.numero.ii.ſuppoſita.

In eadem.q.ante finem,ibi, & ſeq. adde Cald.conſilio fin.ii. q. ubi probat not. ratione,& idem.iii.q.ibidem. Et ꝙ ſi ẽt non interſunt omnes,duæ partes habẽt omnium Ius.

In.q.xv.numero.vii.ibi, in verbo , Electione.Adde Card.conſil.fin.&.q.poſt not.rationem Io.And.& Leopold.cõtra Hoſty.& ait conſonum veritati.

In.q.xxxii.in fine,adde.At ſi Imperator poſt Electionem,de aliquo crimine accuſaretur, vel contra eum obiiceretur, an debeat retardari eius Coronatio, ut purget eius innocentiam.Luc.de Pen. in.l.i.C.de reis poſt. ponit,& diſputat pro, & cõtra,late.i.&.ii.col.demum tenet ꝙ non, & ꝙ ita ,in Romana Curia vidit hanc.q.diffinitiuam.

In.q.xxxiii.numero.vi.in fine , adde. Et de Corona Auri & ꝙ erat magni ponderis vnius Talenti,& ꝙ ſine Corona, Rex ſepeliri non debet , licet adminiſtrare ſine ea ſic.Et de multis Coronarum ſpeciebus,apud Romanos , precipue Tempore Conſulum,Aurea,Oleagena,Laurea.Graminea,Querna,Mirthea,Palmea , Frondea , Hederali , & Populea , & quibus hæ darentur , & ꝙ xii. Lapidibus precioſis Aurea Regis exornari debet.Et de Myſtica interpretatione eorum,not.& late per Luc. de Penna , in Rubrica , de Aur. Coron.i. col.& ſeq.lib.xi.

In.q.xxxvi.nume.xi.ibi , cum ſimilibus, adde , Et notat Epiſcopus Gomeſ. in Comment.ſuper Regul.Cancel. in Regula, de impetr. Beneſic.vac.per obit. ſam.Cardin.q.xiiii.in prin.

In.xxxvii.q.numero.iii.in fin.ibi.ii. col. adde, Et quæ per Caſſad. in not.q.nouiſſime.deciſ.ix.acceptauerat.in titulo,

Digitized by Google

de conceſſ.præbend.

In.q.xli.numero.ui. in principio, ibi. & aliter male. adde, Idem ſimpliciter ſentit Epiſcopus Gomeſ.in Comment. Regul.Cancellar.in Regula, de infirm. reſignant.ii.q. dicit.n. ꝙ olim Imperr. filii, viuẽtibus illis Cæſares pronunciabantur, ut Ae.ſpartianũ ait.mem.tradere, & ꝙ hinc inoleuit conſuetudo, de Rege Rom.eligendo.

In.q.xlv.ad finem, ibi, poſt princ. adde, Nuditas tamen appellationis, nihil eſt, vt late alias not.Luc.de Penna, in.l.ii. C.de Colleg.libro.xi.in principio.poſt tex.ibi.

In.q.xlvi.in prin.ibi, diſputabilis, adde, precipue ob late deducta, per Luc. de Penna, in Rubrica, de Aur.Coron.col. iii.& ſeq.& in. l. vnica. C. de Reis poſtul.col.i.& .ii.lib.x.

In ead.q.num.vi. in fi.adde. Et Luc.de Pen.in Rubr.C.de Aur.Coron.libr.x. col.iiii.ad fi poſt.Hoſt.& Arch.vbi ibi.

In ead.q.nu.viii.ibi, & iuramẽtũ fidelitatis, vt & alias conſiderat etiam Luc.de Pen.in.h.q.in Rubrica, de Aur.coron. lib.x.col.penult.ante fi.verſ.ſi enim.

In.q.l.in princ.adde, Card. conſil. fin.i. q. vbi dicit antiquam eſſe. q. an Poteſtas Imperialis ſubordinetur Poteſtati Papæ, quam tripliciter intelligit. Primo, an poſſit corrigere eum Papa, & deponere. Secundo, an omnis Principatus ſit in Papa, & Imperator ſit vt Vicarius. Tertio, an omnis ptãs Temporalium, ſit in Papa habitu. Ad primum dicit, ꝙ ſic. Ad ſecundum, ꝙ Iure non inuenitur. Nam ſi Vicarius eſſet, poſſet appellari de Imp.ad Papam, qđ non poteſt, niſi in quibuſdam caſibus, c.licet.i. de foro compet. Ad tertium, ꝙ ſic, ſecundum Canones. Actu autem & exercitio ſit in Imperatore, licet ſm ll.ciuiles vetuſtiores ſecus.

In.li.q ad fin.ibi, aſcripſit.adde. Et hanc donationem factam fuiſſe à Conſtantino (vt ſupra) quarto Die ſui Baptiſmatis &c. Scribit Card.conſil.fin.num.vi.

In eadem in fi.verbis.adde, & ſupra. nu. ix.& numero.xxiii.cl.i.ad fin. Bononia autem dicta eſt, quaſi bona omnia, vt tradit Luc.de Pẽna, in Rubrica.C.de Stud.lib. Licet ſubdat hodie ſecus eſſe propter Bella, & Seditiones eorum.

In.q.lii.numer.x.ibi, poſt medium adde. Et Card.conſilio.fin.i.q.

In.q.liiii.num.xii.in princ.adde. Et Florentia Ciuitas antea prius tota Idolis ſeruiebat, facta conuerſione ad Fidem, Tempore Conſtantini, & Syluestri, ex Templo Martis Eccleſiam Cathedralem ſub nomine Sancti Ioannis erigi fecit, vt teſtatur Epiſcopus Gemeſ.in Comment.ſuper Regulis Cancellar.in Regula, de valore exprimend.q.ix.col. iiii.num.xxii.allegando teſtem Ioannẽ Villanum Florentin. Hyſtor. libro.iiii. cap.xl.

In.q.lxx.i.col.ad medium, ibi, cum ſimilibus, adde. Et Cardin.conſilio.fin.col. ii.q.iiii.

In.q.lxxiii.nume.xx. in fine, adde. Aliâs quando Papa per Actum quem facit, videatur diſpenſationem inducere, vi⁊ neceſſario requiri, ponit not. Epiſcop. Gomeſ.in Commentar. ſuper Regulis Cancel.in Regula, de non tollend. Ius queſit.q.xviii.

In.q.lxxxii.num.xi.in fin, adde, Propter negligentiam tamen Magiſtratus, Ius non dicentis, aliâs in ſui verecundiam, recurrendum eſſe ad Populum, notat Epiſcopus Gomeſ, in Comment. ſuper Regul.Cancel.in Regul.de Triennali. poſt.q.xxviii.in Epilogo caſuum negligentiæ.caſu.ii.allegat ſecundum Bald. etiam tex.in.c.i.ſi de inueſtit.feud.inter Dom.& Vaſſal.§.i.

In.q.lxxxix.in fine, adde. Alia autem varia (quæ ſunt in Armis ipſius Imp.) Inſignia vltra Aquilam, ea videntur appoſita ratione, vt ſingulis ſuorum Regnorum Inſigniis adiunctis, potentia maior appareat, quorum Domini ſunt, ut aliâs in Regibus tangit Epiſcopus Gomeſ. in Commentar. ſuper Regulis Cancel.in Reg de valore.q.ix.nu.viii.

In.q.xcii.in fi.adde. Alias autem quãdo eſt lis inter Subditos, & Prælatum ſuſpenſa eſt Prælati Iuriſditio, quo ad illã

cauſam,

cauſam,& negocium, ad Superiorem, coram quo litigatur,deuoluitur, ſuper alijs vero,remanet Iuriſdictio, ſiue lis ſit criminalis,ſiue ciuilis.glo. Hoſty.& Abb.in.c.olim.de accuſat, Tamen Papa in Signatura,ſolet tales eximere,durante lite in totum,primo durante lite. ſecundo ad ſupplicationem Prælati ad certum tempus,arbitrio Signaturæ,ſecundum conditionem cauſæ, & perſonarum,ut per Caſſad.in titulo, de priuileg.deciſ.vltima.

In.q.xcv.in fine,adde. Iunctis his, quæ dixi infra,q.cx.ad finem.verſicul.Item dici poteſt.poſt Bal.& Deci.vbi eſt ſcilicet,ꝙ dicta in Pontifice habẽt locum in Temporalibus,in Imp.&c.

In.q.c.numero.xxii.in fine, adde.Et infra in fine huius.q.

In eadem.q.in fi.adde.Et ſupra nu.xxii.

In.q.cx.caſu.cxxix.adde.Et Paul.de Caſtro,per illum tex.in.l.i.C.ſi ſep.in integr.reſtit.poſt.vbi vltimo not. notat, ꝙ Princeps concedit id,quod ab eo nõ fuit petitum, vt ibi.ſ.reſtitutio in integr.Et ꝙ alius inferior, a Principe nõ poſſet,l.fin.C.de fideic.lib.

In eadem.q.caſu.ccix.ante finem, ibi.ff. de offic.Præfect.Prætor.adde.Et quæ ſupra caſu.clxxxv.

In eadem.q.caſu.cccxxx.in fine. adde. cccxxxi.ſolus Princeps ligat etiã ignorantes: & non alius Inferior,etiam nec Legatus de latere,& nullus ꝑter Principem, poteſt ſtatuere, vt currat tẽpus ignoranti.Rot.Rom.pro communi in conflictu opin. concluſit,vt late refert & tenet Caſſad.in titulo,de Decret.in reſeruation.deciſ.iii. ſuppoſito. in not. q.Decreti irritantis.poſt Compoſtell. in.c.capitulum.col.penul. de reſcript. Alex.conſil.xc.libr.vii.Rom. & Barb. ubi ibi.& Socy.conſil.cxii.lib.iii. & rationes not. ut. d.loco, per Rotam. vbi videndum.

In.q.cxi.ante finem,ibi, & ita in practica ſeruatur,adde.Sed Caſſad. hodie in deciſion. ſuper Regul. Cancell. deciſ. xxxviii.paſſus.col.final.in not.q. dicit not.& tenet,ꝙ Bart.in.l.fin.C.ſi cõtra Ius,vel vtil.publ. loquendo in priuilegio, quando Princeps reſcribit contra l.vult non ſufficere, ſi dicatur aliquo non obſtante,vel aliqua.l.non obſtañ. cum id ſit generaliter loqui, nec requiritur neceſſario,ꝙ dicatur,non obſtañ. tali.l.nominando eam, quia eſſet loqui ſingulariter,ſeu indiuidue. Sed eſt ſatis dicere,non obſt.aliqua.l.quæ in cõtrarium loqueretur, cum id ſit ſpecialiter loqui,quod limitare ait Bal.in.c.quæ in eccleſiarum.de cõſtit.(prout in addit. magna ad Bar.in.d.l.fi.habetur,)ꝙ ſcilicet,nõ requiratur,vt ſingulariter, niſi forma.l.illud induceret, quia dicat nõ valere reſcriptum,niſi faciat mentionẽ de illa,vt in.c.nõnulli.de reſcript.cum ſimil.quoniam tunc requiritur ſingularis derogatio.Hæc ille in not.q. derogationis reſeruationum &c.

In.q.cx.caſu.cxxxix.adde.Et Bart. aliâs in.l.aut facta.§.nonnunq̃.ff. de pœnis. col.iii.teſtatur vidiſſe ſententiã diffinitiuam Imp.Henrici, quam dedit cõtra Ciuitatem Brixiæ ad Aratrum, licet eã poſtea ex miſericordia relaxauerit,& ꝙ eſt ſentẽtia diffinitiua, Item & ꝙ papa Bonif.propter delictum quorundã Tẽplariorum totum collegium eorum deſtruxit,quia erant Hæretici.& ibidẽ ad Bar.addit Alex.

CATALOGVS.

SVPER TRACTATV

DE IMPERATORE DOMINI RESTAVRI GAſtaldi Peruſini Iureconſulti Clariſſimi. Principalium Sententiarum.

I. QVAESTIO.

Imperator vnde, ſeu cur dicatur. nu. i.
Imperator quis primo diceba**t** apud Romanos. nu. ii.
Imperator eſt etiam, ꝙ nõ imperet. n. iii.
Imperium etiam dicitur in ſpiritualibus num. iiii.
Imperiũ late dicit̃ poteſtas iudicis. nu. v.

II. QVAESTIO.

De Titulis, ſeu Epithetis Imperatoris omnibus ex toto Corpore Iuris.

III. QVAESTIO.

In quo gradu dignitatis ſit Imperator.

IIII. QVAESTIO.

Imperator Romanus primitus per violẽtiam quæſiuit imperium, nu. iii.
Imperator, an ſit Vicarius Papæ. nu. vi.
Imperium à fortuna videtur proceſſiſſe, nu. iiii.
Imperium hodie dependet ab eccleſia, communis ſententia. nu. v.
Imperator vnde iuriſdictionem, & originem ſumpſerit. nu. i.
Populus Romanus in Imperatorẽ tranſtulit poteſtatem. nu. ii.

V. QVAESTIO.

Eccleſia in temporalibus exercitium cõmiſit Imperatori. nu. iiii.
Iudex eccleſiaſticus in quibus caſibus cũ laicis, & rebus eorũ cognoſcit. nu. v.
Papa caput Eccleſiæ eſt, habens vtrunq; gladium. nu. ii.
Papa, Epiſcopus, Curatus, Imperator, qui, & cur. nu. vi. & in fine. q.
Imperator quare odinatus ſit. nu. i.
Regi per vnum tantum melius, & commodius eſt. nu. iii.

VI. QVAESTIO.

Qualis debeat eſſe Imperator, & latiſſime omnes eius partes, & qualitates, & quæ facere debet, & obſeruare, ex toto corpore iuris.

VII. QVAESTIO.

Alemani, & Germani, an ſint idẽ. n. xxiiii.
Carolus Magnus à quo fuit coronatus. nu. vii.
Carolus Magnus, an Gallus fuerit, an Germanus. nu. xii. xvi. & xviii.
Imperator, de qua natione debeat eligi, quis ſit verus Imperator, & quomodo; & qualiter, & quo tẽpore inducto electiõ. nu. i.
Electores, an vnum ex ſe ipſis poſſint eligere in Imperatorem. nu. x.
Francia quædam eſt in Alemania. nu. xii.
Germãi, & Theutõici, an idẽ ſint. nu. xxii
Germani cur dicuntur. nu. xxiii.
Imperator, an quilibet eligi poſſit, etiam ſeruus. nu. iii. & ſeq.
Imperator Romanorum cur dicebatur, cũ in Germania ſit. nu. ix.
Imperator Romanorũ dicebatur, etiam ꝙ Romanus non eſſet. nu. eo.
Imperator de natione qualibet eligi poteſt, cum idoneus nõ reperitur in Germania. numero. x.
Imperium fuit tranſlatũ à Græcis in Germanos, & cur, & in quem, & per quẽ Papam, & quomodo, & an immediate nu. v. & ſeq. xiiii. & xx.
Imperium quandoq; fuit apud Francos. nu. xi. xvi. & ſeq.

Otho

Otho primus Rex Saxoniæ Imperator, & cur,& a quo Papa. nu. xv. &. xix.
Regna, & Imperia olim principaliter quatuor. nu. ii.
Rex Franciæ poteſt eligi in Imperatorẽ. nu. viii.
Rex Franciæ pñs,concurrit electioni preſentis Imperatoris,licet non obtinuerit.nu.eod.
Tranſlatio imperii in Germanos quo tẽpore fuerit facta. nu.vi.ſeq.xiiii.&.xx.

VIII. QVAESTIO.

Adrianus Papa cogitauit immutare electionẽ Imperatoris.nu.xvii.&.ſeq.
Bulla Caroli.iiii.Rom.Imp.tota ſuper electione Imp. & de Electoribus, & iuribus eorum,& officiis, & vbi, quo modo,qualiter,& quando.In. lx. cap. ſummata ordinate. Not.& pulchre, & an trãſeat ad hæredes,& quos, & quis eligar Elect ores, ſi vacant. nu. xxii.
Electores,an debeant eſſe de Alemania, & cur.nu.xviii.& ſeq.
Electio ſpectat hodie ſeptẽ Principibus Alemaniæ.nu.v.&.x.
Electores Imperii ſunt digniores aliis Principibus.nu.vi.
Electionis forma, & modus, & in quo loco.nu.ix.
Elect orum Imperii numerus an iure aliquo expreſſe probetur.nu.xiii.
Electorum ordinatio imperii cur,& quo tempore facta. nu. viii.&. xi.
Electoribus imperii poteſtatem eligendi, quis dedit.nu.xiiii.& ſeq.multis.
Eligentes Imperatorem qui ſint, & vbi, qualiter,quomõ,& quando, & de Iuribus,& priuilegiis eorum,late. Et an officium tranſmittant ad hæredes, & quos, & eis vacantibus,quis eligit, & multa in materia notanda.nu.ii.
Hæreditas cur nõ in dignitatibus.nu.xxi.
Imperium non deferſ ſucceſſione hodie, & quid olim. nu. ii. & ſeq.
Palatinus,Dux Saxoniæ,Brandeburgenſis, qui ſint. nu. vii.
Regimen per electionem,an ſit magis diuinum. nu. iiii. &. xx.
Rex Boemiæ an ſit proprie,& originater d Electoribus Imperii.nu.vi.&.x.

IX. QVAESTIO.

Chriſtus elegit ignobiles. nu. iiii.
Filius poſt patrem poteſt eligi in Imperatorem. nu. v.
Imperator priuatus, etiam eligi poteſt. num.ii.
Papa poteſt eligi etiam non Cardinalis. nu. iii.
Quis eligi poſſit in Imperatorem, ideſt, in quo gradu exiſtens. nu. i.

X. QVAESTIO.

An eligatur in Regem, vel Imperatorem. nu. i.

XI. QVAESTIO.

Argumentum a ſpeciali ponit regulam in contrarium. nu. vii.
A regula non eſt recedendum, niſi probetur.nu.v.
Concordia duplex. nu. iii.
Conuenire in vnum quid ſit. nu. vi.
Electores Imperii, an eligant, vt collegium, an vt ſinguli.num.viii.& in.xv. q.vii.
Electi perſona,an computetur in numero eligentiũ,vt fiat maior pars. nu.ix.
Electio concors, & quid concorditer factum quando dicatur. nume. ii. ſeq. &. v.
Maior pars eligentiũ an ſufficiat.num.i.
Maior pars cõmuniter ſufficit in electionibus. nu. iiii.

XII. QVAESTIO.

Electores poſſunt vnum ex ipſis,eligere Imperatorem. nu. iiii.
Electores debent Imperatorem eligere infra. xxx. Dies continuos, alias pa nem, & aquam habent tantum.nu.v.
Electores infra quantum tempus eligere debeant Imperatorem & nu.i.&.ii.
Imperator eſt procurator, defenſor, &

aduocatus eccleſiæ. nu.ii.

XIII. QVAESTIO.

Eligentes moneri debent vt eligant, cum tardant. nu. ii.

Negligentibus Electoribus ſolitis, quis eligit. nu. i.

Papa, an electores, vacante Imperio, priuare poſſit volentes eligere. nu. iii.

XIIII. QVAESTIO.

An vbi Electores diſcordant Papa eligat. nu. i.

XV. QVAESTIO.

Electores omnes ſi eligant indignũ ſciẽter, ad quem deuoluitur poteſtas eligendi. nu. i.

Electores cum ſcienter indignum eligũt an dicantur negligentes. nu. ii.

Electio ſcienter de indigno, an, & quãdo, & quibus caſibus priuet pro illa vice eligentes, & quid in Cardinalibus. nu. iii. & iiii. viii. & . ix.

Laici, an trahantur priuilegio Prælatorum, vel Clericorum, vel e contra, & quan do. not. & num. v. & ſeq.

XVI. QVAESTIO.

Eligentes non omnes, ſed aliqui tantum ſcienter indignum in Imperatorem, in quem deuoluitur poteſtas. num. i. iii. & iiii.

Poteſtas deuoluitur ipſo iure ſine alia ſententia, & quando. nu. v.

Vnus ſolus, qui remanet, an eligat ſemetipſum. nu. ii.

XVII. QVAESTIO.

Approbatio, & confirmatio, an differãt, & probatio, & quid ſint. nu. iiii. & . v.

Electio Imperatoris, an probetur a Papa, vel confirmetur. nu. iii. & ſeq.

Imperator approbatur a Papa, & an ab alio, &. num. vii.

Imperator, an petat per alium electionis ſuæ confirmationem a Papa. nu. vi.

Imperator iurat per Nuncium poſt electionem ſuam, & cui. nu. ix.

Imperator, an ante approbationem adminiſtret. nu. eodem.

Imperator antequam acceptet electionem, non videtur electus dici, ſed nominatus tantum. nu. x.

Nuncius electi in Imperatorem quid exponat Papæ. nu. viii.

Quid fiat, & ſeruetur poſt electionẽ Imperatoris. nu. i.

XVIII. QVAESTIO.

Benedictiones Olei, & Criſmatis qualiter fiant, & quo tpe, remiſſiue. nu. iiii.

Imperator an inungi debeat. nu. i.

Olea arbor cuius miſterii ſit. nu. v.

Regum mentio in iure vbi ſit. nu. ix.

Reges qui ſint, qui inũgãtur a Summo Põtifice, & qui Reges coronẽtur. nu. vi. & vii.

Reges mundi quot ſint. nu. viii.

Vnctionum genera multa ſunt. nu. ii.

Vnctionum effectus remiſſiue. nu. iii.

XIX. QVAESTIO.

Criſma, & exorcizatio quid ſint, & an exorciſmi vtiles. nu. iii. & ſeq.

Imperator, quo oleo inungatur, in principio. nu. i. ii. & ſeq.

Oleorum plura genera, quibus inungitur nu. v.

Põtifex, & Princeps, quo Oleo inungantur. nu. iiii.

Rex Franciæ quo Oleo inungatur, & vbi nu. ii.

XX. QVAESTIO.

Nazer olim apud Hebræos oleũ, quo vncti Sacerdotes Nazirei vocabantur. nu. iii.

Vngerentur qui, & cur olim, & ad quid, diuina ratio. nu. ii.

Vncti multi in Veteri Teſtamento. numero. i.

Vnde

Digitized by Google

Vnctio Regũ, vnde ſumpſerit originem. nu. i.

XXI. QVAESTIO.

Armus,& humerus quid differant,nu.iii.
Electus in Imperatorem, in qua parte corporis inungatur.nu.i.
Imperator cur non inungatur in capite, prout Papa. nu.iiii.
Saul in qua parte corporis vnctus fuerit. nu. ii.
Vnctio Regum,an ſit ſacramentũ. nu. v.

XXII. QVAESTIO.

Dextera honorabilior,& excellentior eſt nu. iii.
Milites olim ſtigmate notabantur. nu.ii.
Oratio Theodoſii Imperat. pro victoria in pugna. nu. iiii.
Vnctio in quo brachio.num.i.

XXIII. QVAESTIO.

Crux eſt adoranda, licet olim quidã contra. nu. vii.
Imperator,quo ſigno inungatur,ſeu charactere.nu.i.
Sacramenta omnia, an ſigno Crucis ducenda ſint. nu. v.
Signum Thau vbi originẽ habeat.nu. iii.
Signum Crucis,an aliquo loco præcipiatur. nu. iiii.
Signum Crucis quomodo,& quot digitis ducatur.nu. vi.
Vnctionis in Veteri Teſtamento,an aliquod ſignum eſſet.nu.ii.

XXIIII. QVAESTIO.

Liber Pontificalis autenticus eſt.nu.iii.
Practica ſeruanda eſt,& ab ea vera interpretatio ſumitur. nu. ii.
Vngi in quo Altare debeat Electus in Imperatorem.Et cur apud Altare. S. Mauritii, & qualis fuerit iſte ſanctus. numero.i.
Vngitur nemo ad Altare Sancti Petri Romæ,niſi Papa,nec coronatur ,nec conſecratur.numero.i.

XXV. QVAESTIO.

Cardinalis Hoſtiẽſ. alios præcedit. n.i.
Vngat quis electum in Imperatorem,coronet, & conſecret.numero eod.

XXVI. QVAESTIO.

Alexander Card. de Farneſio,nunc Paulus. III. Pont. Max. & eius laudes. nu. iiii.
Carolum. V. præſentem Imperatorem quis inunxit.nu.iii.
Vngi Imperator an poſſit ab alio,q̃ a Papa. numero.i.
Verba per manus noſtras, perſonã propriam denotant. nu. ii.

XXVII. QVAESTIO.

Vnctio Imperatoris,cuius effectus ſit,& ad quid.num.i.

XXVIII. QVAESTIO.

De Conſecratione Imperatoris.nu.i.
Imperator Sacratiſſimus dicitur.nu.ii.

XXIX. QVAESTIO.

Imperator an ſit in Sacris Ordinibus. num.i.
Imperator,an ſit Subdiaconus, vel officium eius gerat.num.ii.&.iiii.
Imperator,an ſit merus laicus. numero vi.&.v.
Imperator creatur Canonicus. S. Petri, & Eccleſiæ Lateraũ.num.vii.
Subdiaconatus, eſt inter Sacros Ordines.num.iii.

XXX. QVAESTIO.

Conſtantinus coronauit Papam Sylueſtrum.num.iiii.&.v.& ſeq.
Imperatorem quis coronet.
Imperator an coronetur. numero.i.ii.& ſequenti.

Præfectus Vrbis,an coronet Imperatorem.nu.vi.

Præfectus Vrbis, quod miniſterium præſtet Imperatori,& quando. num. vii. & ſequenti.

XXXI. QVAESTIO.

Coronatio Imperatoris,qua potius Die fieri debeat.num.i.

Coronatio Imperatoris,an quolibet die fieri poſſit.num.ii.

XXXII. QVAESTIO.

Imperator in quo loco,ſeu Altare,coronari debeat,num.i.

Imperatoris coronandi Ceremoniæ, an vnico contextu fieri debeant, & eod. die.num.ii.

XXXIII. QVAESTIO.

Aurum cæteris Metallis, nobilius eſt. num.ii.

Athleta,tribus Coronis coronat'. nu.ix.

Corona Imperialis, quomodo ab aliis differat.num.xiiii.

Corona quid.nu.iiii.

Corona quot de cauſis detur,& gemmata.num.vi.

Corona,qua coronat' Imperator, cuius Aeris,vel Metalli.num.i.

Diadema quid proprie.numero.iii.& ſequenti.

Diadema, qua forma detur Sanctis, & cur.num.v.

Federicus primus,quot Coronas habuerit,& vbi,num.xi.&.xiii.

Imperatores olim,qua Corona coronabantur.num.x.

Imperator quot Coronis coronetur, & quibus,& vbi.nu.vii.ſeq.&.xii.

Indictio cur,& vnde.num.viii.

Sertum quid.num.iiii.& ſeq.

XXXIIII. QVAESTIO.

Imperator in quo loco Mundi coronetur.num.i.

XXXV. QVAESTIO.

Carolus.V.quo tempore,die,vbi, & per quem fuerit Coronatus.nu.vii.

Diſpenſatio in quibus locum habeat.numero.iii.

Imperator an alibi,q̃ Romæ,poſſit coronari pro Rom.Imperio.nu.i.

Imperator Electus,Romam pro Corona proficiſci debet,nec poteſt ei mitti alibi.num.vi.

Imperator olim,vbi erat,ibi Roma.n.ix.

Imperium,& Sacerdotium, fraternizāt. num.xiii.

Paulus Papa. iii. Peruſiæ quo Tempore fuerit,eiuſq; Bonitas, & Virtus. nu.x.

Papa nō dicitur Romanus,prout Imperator Romanorum.num.xiiii.

Papa in quibus diſpenſare poſſit.nu.ii.

Papa non poteſt priuilegiare aliquem,vt ad ſe venire nō teneatur,& quomodo id fit.nu.v.&.xii.

Papa alibi,q̃ Romæ creatur quandoq;. numero.ix.

Proprietas,& naturalitas rei, tolli non poteſt.num.iiii.

Sacrilegium eſt, contra Principem aliquid diſputare, vel de eius autoritate. numero.viii.

Vbi Papa,ibi Roma,& Curia.nu.ix.

XXXVI. QVAESTIO.

Barones Imperatoris, an iurent Papæ. numero.xi.

Imperator an iuret,& cui,& quid,qualeue ſit eius iuramentum, & an alii Barones iurent Papæ,& qui ipſi Imperatori.nu.i.ii.v.vii.&.viii.&.q.lxxiiii.

Imperator in qua Capella iuret.nu.iii.

Imperatorem exceptum eſſe ab omni iuramēto,quomodo intelligatur.n. iiii.

Iuramēti fidelitatis,forma,virtus,& importantia.num.vi.

Imperator an dicatur Vaſſallus papæ. num.ix.

Imperator,vel Rex quilibet,deberet iurare,cum Sedem accipit, non fauere Hæbreis,ſm concil.Tolet.vi.n.xiii.

Iuramentum

Iuramentum fidelitatis, qui Vaſſalli, vel homines, præſtent Imperatori. nu. xii.
Reges, qui inunguntur ab Eccleſia, an ſint eius Vaſſalli. num. x.

XXXVII. QVAESTIO.

Actus ad maiorem cautelam an reiterari poſſit. num. v.
Imperator, an ſæpe pro Rom. Imperio poſſit coronari. num. i.
Inueſtitus ſemel in Beneficio, an iterum de eodem poſſit inſtitui. nu. iiii.
Inſtitutus ſemel, de nouo poteſt petere inueſtiri. nu. v.
Imperator Carolus. V. fuit Romæ, ſub Paulo. iii. Pont. Max. nec fuit iterum coronatus, & quando. num. ix.
Legati qui fuerint Carolo. V. Neapolim. num. i.
Legitimari an quis pluries poſſit. nume. ii. & viii.
Priuilegiis pluribus, quis poteſt ſe tueri. num. ii.

XXXVIII. QVAESTIO.

Dictio hæc, eſt demonſtratiua ad Oculum. num. iii.
Epiſcopi quando ſunt in Curia Rom. iurantes, an tangant ſcripturam, & qñ, & quomodo iurent. num. iiii.
Imperator an iurando, tangat ſcripturã. num. i.
Imperator iurando, quam ſcripturã tangat. num. ii.

XXXIX. QVAESTIO.

Sacramenta, quæ reiterentur, & quæ nõ. num. iiii. & ſeq.
Vngi ſæpius, an poſſit Imperator. nu. i.
Vnctio Extrema, an poſſit ſæpius reiterari. num. ii.
Vnctus fuit ſæpius Dauid in Veteri Teſtamento. n. iii.

XL. QVAESTIO.

Imperator nõ eſt principaliter Vicarius Dei in Terris, vt Papa, & quomodo. numero. ii.
Imperator, & Rex, duas perſonas gerit, & alius eſt vt homo, alius, vt Rex. numero. iii.
Imperatoris nomen, cur in eius Creatione non mutatur, prout Papæ. num. i.

XLI. QVAESTIO.

Auguſtus, ab Augurio. num. iiii.
Auguſtalis quis. num. v.
Cæſar, cur potiſſime & Auguſtus dicat. numero. i.
Cæſar, & Auguſtus, quid proprie differrent. num. ii.
Cæſar, an etiam dictus a cæſo Matris vtero. num. iiii.
Intellectus. l. ſi excepta. C. de Maleficis. num. iii.

XLII. QVAESTIO.

Dignitates plures, vbi in vno cõcurrũt, a qua denominetur. nu. iiii.
Dignitas omnis, eſt in Imperatore, put in Papa. num. vii.
Epiſcopus ſimul quis eſt, & Comes. numero. vi.
Imperator cur ſe nominet Titulis aliis inferioribus, poſt Imperialẽ, & quibus num. i. & v.
Papa cur ſe Epiſcopum vocet. nu. iii.
Tituli Imperatoris Caroli. V. n. ii. & viii.

XLIII. QVAESTIO.

Imperator, an ſicut Papa, ſe appellet ſeruum ſeruorum Dei. num. i.
Imperator vocat ſe ſeruum Dei, non Eccleſiæ. num. iii.
Imperator, & Papa, vocant ſe verbis ſeruum ſeruorum Dei, de facto tamen, ſe adorari permittunt. nu. iiii.
Papa quis fuerit, qui primum ſe ſeruum ſeruorum Dei appellauerit. nu. ii.

XLIIII. QVAESTIO.

Coronationis Imperatoris Effectus. n. i.

Imperator, an in ſua Coronatione ſatiſfaciat omnibus creditoribus Præfecti Vrbis, vel cum ab eis liberet. nu. ii.
Præfectus Vrbis eſt nunc illuſtriſs. Do. Octauius de Farneſio, Imperatoris Gener, Adoleſcens admirabilis. S. D. N. Pauli. iii. Nepos. nu. iii.

XLV. QVAESTIO.

Archiepiſcopus ante ſuſceptum pallium an proprie dicatur Archiepiſcopus. numero. iii.
Epiſcopus an appelletur ante Conſecrationem. nu. ii.
Imperator, an ante conſecrationem vocetur. num. i.
Nudum nomen attenditur quandoq. numero. v.
Papa an dicatur ante Benedictionem. Conſecrationem, & Coronationem, num. iiii.

XLVI. QVAESTIO.

Communis opinio ſequenda. nu. ii.
Filius Regis, an dicatur ante Regnũ adeptum. num. x.
Crimen læſæ Maieſtatis ita committitur in Regem Romanorũ, ſicut in ipſum Imperatorem. num. iii.
Geſta per Imperatorem Electum tantũ, an valeant ante Coronationem. nu. i.
Imperator Electus, an ante approbationem, adminiſtret. num. vi.
Imperator an ex ſola Electione, ius conſequatur. num. vii.
Imperator ante confirmationem, an adminiſtret. num. ix.
Papa an ante Coronationẽ adminiſtret. num. v.

XLVII. QVAESTIO.

Bulla Aurea de facili hodie non ſignatẽ, nec debet, & cur. num. iiii.
Peruſia Ciuitas, habet priuilegium Imp. Carol. ſub Bulla Aurea Imperiali. numero. ii.
Papa an ſecus vtatur Bulla poſt Coronationem, q̃ ante. num. iii.
Sigillo an vtatur Imperator, vel Bulla Aurea, vel quo ſigno. nu. i.
Sigillum Imperatoris quale, & quomõ eſſe debeat. num. v.
Sigilli imperatoris vbi fiat mentio. n. vi.
Sigillum Regium, & ante Coronationẽ, & poſt, Sigillum dicitur. nu. vii.
Signum Imperatorum, olim quale eſſet. num. viii.

XLVIII. QVAESTIO.

Baldi Autoritas maxima, & ſeruari debet, vbi non habet contradicentem, nec ei aliquis viuẽtium comparari poteſt. num. vi. & ſeq.
Compaternitas per procuratorẽ, an poſſit contrahi. num. iiii.
Imperator an poſſit coronari per procuratorem. nu. i.
Imperator eſt Filius Eccleſiæ. nu. v.
Imperator in Roma Veteri coronatur. num. vii.
Procurator non creatur in his, quæ adminiſtrationem patrimonii non reſpiciunt. num. ii.
Procurator in quibus conſtitui non poteſt. nu. iii. ſeq. & vii.

XLIX. QVAESTIO.

Nuncio, an poſſit coronari Imperator. num. i.
Nuncio multa explicantur, quæ non per procuratorem, & q̃n. nu. ii. & v.
Nuncio cur multa expediuntur, quæ non procuratore. num. iii.
Nuncios Papa habet in negociis ſuis. numero. iiii.

L. QVAESTIO.

Confirmatio eſt actus Superioris. n. iiii.
Conſiliarii peſtiferi hodie adulatione mala, ſeducunt Reges dicentes eis Sacerdotium non habere gladii poteſtatem. num. xx.
Dominium Temporale tripliciter conſideratur. num. xiii.

Donatio

Donatio facta a Conſtantino Eccleſiæ, fuit de eo quod erat iam habitu penes Eccleſiam.num.xv.
Dei omnia temporalia,& ſpiritualia,laſtiſſima cumulatio in Iure Diuino.numero.x.
Eccleſia eſt Mater Imperii, conſeruans, nō generans.nu.ix.
Eccleſia,vacante Imperio,ſubintrat.numero.xix.
Eccleſia poteſt eſſe Vaſſalla Imperii, cū tenet Feudum ab eo.num.xxviii.
Eccleſia omnibus imperat.nu.xxix.
Imperator, & Imperium, an ſubſit Eccleſiæ,& eam,& Papam,in Superiorē recognoſcat.num.i.
Imperator Ludouicus Conſtitutionem fecit,ꝙ Imperium a Papa, & Eccleſia nō dependeret.num.iii.
Imperium ſubeſt Eccleſiæ,& Papæ,communis concluſio.num.xvi.
Imperator nō eſt dignior Sacerdote,ſed e contra.num.xviii.
Imperator Iugum etiam vix ferendum a Sancta Sede Apoſtolica impoſitum, ferre vult, ac pia deuotione tollerare, num.xx.
Ioannis hus memoria fuit in Concilio Conſtantieñ.damnata, quia dixit Palem Dignitatē a Cæſare inoleuiſſe. numero.xxii.
Imperator pōt excōmunicari a quolibet Epiſcopo cui ſubſit.nu.xxiii.
Imperator Epiſcopo ſubiicitur reſpectu ſpiritualium.nu.xxv.
Imperator Preſbytero parochiali Subiectus eſt.num.xxvi.
Imperator cui debeat confiteri.n. xxvii.
Imperator dicit Vicarius Dei in Terris, & repræſentat Populum Chriſtianū, numero.xxxi.
Imperator poſt Papam, repræſentat Populum Chriſtianum.num. eod.
Papa gladium ſpiritualem, & temporalē habet,licet temporalis exercitium reliquerit.nu.ii.vii.&.ix.
Papa,Electores Imperii mutare poteſt. numero.v.
Papa Imperium, per ſucceſſionem ordinare poſſet.nu.vi.
Pontifex, vices Chriſti, gerit in Terris. numero.xi.
Papa accepit a Conſtātino Imperatore Coronam,Regiam poteſtatē, Dignitatem,predia Eccleſiæ,Palatium,Vrbem Romam, & quomodo, ſi immo omnia a Papa,& Eccleſia habet Imperator.num.xii.& ſeq.
Papa maior eſt Imperatore,etiam in Tēporalibus.nu.xiii.
Papa poteſt citare in Terris Imperii.numero.xvii.
Papa Sacerdotalem , & Regalem poteſtatem habet.nu.xviii. xxi. xxii.& ſeq.
Petro iuſſit Dominus,ꝙ conuerteret gladium ſuum in vaginam, non ꝙ proiiceret.num.xxiii.
Papa dicitur Imperator Apoſtolicus.numero.xxx.
Papa Principem priuilegiare nō poteſt. l.vel conſuetudine,aut priuilegio,vt eum punire non poſſit,vel deponere, ſi opus eſt.num.xxxii.
Superior eſt,qui inſtituendi, & deſtituēdi.ius habet.nu.viii.

LI. QVAESTIO.

Bononiam,& Romandiolam,quis donauit Eccleſiæ.num.xxii.
Conſtantinus quo tempore fuerit.n.ix.
Conſtantini Imago Temporibus noſtris adhuc in frontiſpicio,ante Altare maius.S.Petri de Vrbe.num.xii.
Conſtantinus , qui donauit Eccleſiæ , a quo fuerit baptizatus.nu.xviii.
Conſtantinus,quo anno Imperii baptizatus.num.xx.
Conſtantinum Baptizatum a Papa Syluestro,teſtatur Diuus Hieronymus, verus,& ſanctus Doctor Eccleſiæ, & Iac.de valen.num.xxiii.
Conſtantinus Imp.ſuper Os Beati petri Crucem Auream.cl.librarum , poſuit cum quibuſdam literis.nu.xxix.
Conſtantinus quot Baſilicas Romæ , & extra fecerit,& dotauerit.nu.xxx.
Donatio facta a Conſtantino papæ Syluestro,an valuerit,& noua iura in materia,& argumenta & an facta fuerit,

& quo tempore.nu.i.
Donationis illius validitatem in dubiũ reuocare, eſt error.num.ii.
Donationem dictam Conſtantini, Imperii Succeſſores, reuocare nõ poſſunt. num.iii.vi.ſeq.&.xxiii.
Donationem Eccleſiæ factam, Imperatores approbant,& quõ.nu.iiii.
Donatio a Nobilitate procedit.nu.v.
Donatio facta Eccleſiæ, fuit potius diuinitatis, q̃ humanitatis, & nouiſſime ultra oẽs, Imperialia Iura, quæ de hac donatione ſupponere videtur.n. viii.
Donationis Conſtantini Eccleſiæ factæ forma,& tempus,& cur.num.xi. xiiii. &.xxv.
Donatio Conſtantini Eccleſiæ, valet, præcipue ob iuramentum, quod præſtant Imperatores in Coronatione. num.xiii.
Donationem prædictã Conſtantini veram fuiſſe Auctores.nu.xvii.
Donatio dicta, ꝙ fuerit facta a Conſtantino Eccleſiæ, præſumptiones, & coniecturæ potentiſſimæ.nu.xxi.
Eccleſia licet nõ haberet inſtrumẽta de ſuis Ciuitatibus, ſufficit fama, & communis opinio.
Imperatores ante Chriſtum omnia Tyrannice poſſidebant, poſt non. nume. xv.& ſeq.
Imperator eſt Filius Eccleſiæ, Aduocatus, & Defenſor.nu.xvi.
Intellectus.c. futuram.xii.q.i.&.c. Conſtantinus.xcvi.diſt.qui videtur ad inuicem contrarii, circa Baptiſmũ Conſtantini.num.xix.
Præſumptiones trãſferunt onus probãdi contrarium in aduerſariũ.nu.xxii.
Pontifices cur non omnes Prouincias, quas donauit Conſtantinus Eccleſiæ, habeant.nu.xxvii.&.xxii.
Romæ patrimonium, Sardinia, Marchia Ferraria, Bononia, Sicilia, Eugubium Ducatus, partes occidentales, & cur non tenet omnia Eccleſia, & quæ ſua, & quot Ciuitates, & quot Oppida, donauerit Conſtantinus Eccleſiæ.num. x.&.xxii.&.xxvii.
Romæ, poſt Conſtantinum, cur & alii Imperatores q̃ſq; fuere.num.xxvi.
Sylueſter Papa quot annis ſedit.n.xxviii
Votum Deo,& promiſſum, reddi debet Iure Humano,& Diuino.nu.xiiii.

LII. QVAESTIO.

Aſſertioni, quæ non reprobatur, ſtari videtur.num.viii.
Chriſtus propter vitationem Scandali, ſe Tributarium fecit.nu.xiii.
Hæreticũ forte eſſet negare Imperatorẽ Vniuerſi Dominum.n.ii.
Imperator an in reliquis de iure ſit Dominus totius Mundi in Tẽporalibus. numero.i.
Imperator Superior dicitur.nu.iii.
Imperator quoad iuriſdictionem, habet intentionem fundatam vbiq; de iure. num.iiii.
Imperator an poſſit punire Subditum de delicto vbiq; commiſſo.nu.v.
Iura multa Ciuilia pro vniuerſali Dominio Imperatoris latiſſime.nu.vi.
Iudei ſubſunt Imperatori.nu.eod.
Iura Canonica ꝑ eodẽ profunde.n.vii.
Imperatoris Regnum quale ſit proprie. num.xiiii.
Imperator eſt Vicarius Dei in Terris, & repræſentat Populum Chriſtianum. num.xv.
Pomo rotundo cur, Imperator vtatur. num.vi.
Papa prius eſt Dominus,& in Temporalibus etiam ſupra Imp.nu.ix.&.xi.
Papa Exercitium, & Adminiſtrationem Temporalium, Imperatori conceſſit. & ratio notabilis.num.x.& ſeq.
Rex Franciæ, an Imperatorem in Superiorem de iure recognoſcat.nu.ii.

LIII. QVAESTIO.

Francia vna eſt, quæ nõ eſt in Gallia, & quæ.num.vii.
Francia aliquando ſub Romanorũ Imp. fuit.num.xi.
Francigenas non habere filios in poteſtate quõ intelligatur.nu.vi.
Germani,& Parthi, olim fuerunt Hoſtes Imperii

Digitized by Google

Imperii Rom.num.xii.
Gallia ſub quo tempore a Romanis deſfecit.num.viii.
Hyſpania, & Gallia, Imperatorem an recognoſcat in Superiorem.nu.vi.
Hyſpania.ll.nō vtī Imperialibus.n. eo.
Hyſpania etiam ſub Romano Imperio fuit.num.xii.
Imperii trāſlatio ad Romanos,& de Romanis,ad Græcos, & de Græcis, ad Germanos,autoritate Papæ facta eſt, & poſſet de Germanis in alios tranſferre.num.ii.
Imperio qui dicit ſe nō ſubeſſe, probare debet.nu.xviii.
Imperator in vnoquoq; loco in temporalibus habet fundatam intentionem; num.xix.
Imperator vbi nō habet poſſeſſionem, obedientiam non habet, etiam ꝙ habeat merum ius.nu.xx.
Imperium eſt Vniuerſale, licet Francia, & quædam alia Regna ei nō ſubſint, num.xiii.
Papa ſolus, poſſet Imperatorem eligere ex cauſa.num.iii.
Reges,& alii,qui nō recognoſcunt in temporalibus Imperatorem in ſuperiorē, an de Iure recognoſcere debeant. numero.i.
Rex Franciæ an ſubſit Imperatori,num. iiii.ſeq.x.& ſeq.
Regi Franciæ, Eccleſia omnem fauorem ſuum præſtat.nu.v.
Regis Franciæ decem notabilia priuilegia.num.ix.
Rex Hyſpaniæ an ſubſit Imperio.n. xiii. & .xvi.
Rex Angliæ an ſubſit Imperio, nu. xiiii. & ſequenti.
Reges qui Imperio nō ſubſint remiſſiue. nu.xvii.
Reges Mundi,multi Chriſtiani, & Pagani.num.xxi.

LIIII. QVAESTIO.

Conſilium ſolenne Ciuitatis,habet iuriſdictionem.nu.xvii.
Cardinalis Reuerendiſs.& Illuſtriſs.Marinus de Grimanis Venetus, Peruſiæ, & Vmbriæ Legatus ſapientiſſimus.numero.xix.
Ciuitas,Caſtrum,vel locus recognoſcēs de pallio, vel alia re Principem, an ſit liber.nu.xxiiii.
Ciuitas Ianuæ.nu.xx.
Ducis Mediolanenſis priuilegium,& erectio.nu.xv.
Eccleſiæ Iugum ſuaue,& onus eius leue. num.xvii.
Imperium merū an aduerſus ipſum Imp. præſcribi poſſit.nu.i.
Florentini quomodo,& a quo, Libertatē habuerint.num.xi.
Fanum, Ariminum, & alii Domini Italiæ.num.xvi.
Lucana Ciuitas,cur,& a quo, Libertatē habuerit.nu.xii.
Præſcribi Imperialia,& Fiſcalia,qualiter, & quanto tempore poſſint.num.xxiii.
Præſcribi an poſſit, vt quis in Superiorē nō recognoſcat Imp.nu. ii.ſeq. &.vii.
Præſcriptio nō procedit contra ſupremā poteſtatem principis,nec contra obedientiam eius.nu.iiii.
Præſcribere Ciuitas Imperium non poteſt,ita vt excutiat Iugum Imperii ab Imperatore.nu.v.
Præſcribi nō poteſt,ꝙ nō appelletur ad Imperatorem.nu.eod.
Præſcribi non poteſt, ꝙ quis non ſubſit papæ.nu.vi.
Priuilegium prætendens, ſufficit ꝙ tempus alleget.notab.dictum, & cautela. num.viii.
Peruſina Ciuitas, olim libera, & quomō ſub Eccleſia.nu.xvi.
Paulus papa.iii.Ciuitatem Peruſiam ſub pace reſtituit Anno. M.D.XXXV.Menſe Octobris.nu.xviii.
Plenitudinem poteſtatis non habēt, quī priuilegium etiam latum habent, nec illam præeminentiam in ſuis propriis Territoriis,quam habet Imper.in ſuo Imperio.num.xix.
Imperium merum,qui præſcripſerūt cōtra Principem,de conſenſu eius præſumuntur.nu.xx.
Reges qui ſubſint Imperio.n. xxi. & ſeq.

Senenſis Ciuitas, an ſubſit Imperatori. num.xiii.
Veneti quomodo Libertatem habeant. num.ix.
Veneti an abſq; priuilegio eſſent Liberi. num.x.
Venetiæ dicitur hodie communis patria. num.eod.

LV. QVAESTIO.

Donatio ob cauſam non reuocatur. numero.xi.
Donatio Conſtantini reuocari non poſſet.num.xv.
Iuriſdictio cur ſemper poſſit reuocari.numero.iii.
Imperator an poſſit reuocare priuilegiũ Libertatis, vel aliud ab his, qui illud haberent, & reducere in ſubiectionem &c.& nu.i.q.cxiiii.
Imperator quãdo proprium factum obſeruare non teneatur.num.xii.
Ingratitudinis ratione, exemptio reuocatur.num.xiii.
Præſcribi an poſſit aduerſus ipſam poteſtatem reuocandi in ſubiectionem. numero.ii.
Priuilegium an, & quãdo reuocari poſſit. nu.iiii.& ſeq.& .q.cxiiii.
Priuilegium, quod in contractum tranſiuit, nõ poteſt reuocari, & quãdo ſit, ꝙ tranſeat.nu.vi.
Priuilegium conceſſum in recompenſationem alterius rei, vel facti, vel in exequutionem eorum, quæ promiſſa ſunt, reuocari non poteſt.nu.vii.
Priuilegium conceſſum, continẽs aliquid gratiæ, vel aliquid in recompenſationem, an iudicetur vt cõtractus, vel vt gratia.num.viii.
Priuilegium conceſſum in remunerationem, reuocari nõ poteſt, ſic nec feudũ. num.ix.&.x.
Priuilegium nõ Subdito an reuocetur, & an a Clerico.num.xii.
Princeps reuocãs id, quod ſeruare tenet, etiam motu proprio ſingitur circumuentus, adeò ꝙ cõtrarium probari nõ poteſt.num.xiiii.

LVI. QVAESTIO.

Imperator an ſit Dominus rerum particularium.nu.i.

LVII. QVAESTIO.

Electio Debitoris eſt in alternatiua præſtationis.num.iiii.
Vaſſallus quilibet, an teneatur adiuuare Regem coronãdum, vel ad Pugnam, vel ſub Rege Dominum eundo cum ipſo, vel perſoluendo ſtipendia Militiæ, pro quantitate feudi, ſi opus eſt, & quando Subditi grauari poſſunt, vel ne.num.i.
Vaſſallus an teneatur præſtare auxilium Domino Dñi ſui.num.ii.
Vaſſallus an habeat in Electione ſua ire, vel ſoluere.num.iii.
Vaſſalli quando ad Pugnam, Regem adiuuare teneatur, & quõ.nu.v.
Vaſſalli an pecuniam dare Domino teneãtur, & quãdo, & an pro Guerra, & quãdo grauari poſſint vltra conſuetũ Subditi, vel talliari.nu.vi.

LVIII. QVAESTIO.

Aurum Coronarium, quid eſſet ibidem ante.num.ii.
Coronationis Imperatoris Mentio, in Iure Ciuili de facili nõ habetur.n.iii.
Hæbrei an in Coronatione Principis teneantur aliquid dare.nu.i.
Hæbreorum Infantes baptizari poſſunt a Regibus, inuitis parentibus &c.n.iiii.

LIX. QVAESTIO.

Claræ memoriæ, & ſimilia, & quomodo varie dicitur Imp..nu.xiiii.& ſeq.
Imperatoris Clemẽtiam Papa obſecrat. num.xii.
Imperator quomodo vocat Papam, vel e contra, & quomodo alter alteri ſcribat, vel vnus de alio viuo vel mortuo mentionem faciat, & quibus titulis, ex toto Iure, & quomodo ex communi vſu hodie.nu.i.

Imperator quandoq; Dominus a Papa dicitur. num.x.
Imperator, Papæ ſcribendo, nomē ſuum præmittit, nu.iii.
Imperator Chriſtianiſſimus Principum etiam appellatur.nu.vij.
Imperator mortuus, diuinæ recordationis dicitur.nu.xiii.
Imperator malæ vitæ depoſitus, vel deponendus, quomodo a Papa recordetur. num.xvii.
Imperator quomodo ſcribat viuētibus, vel quo titulo honoret.nu.xix.
Magnificus appellatur Rex Francorum. & cur.nu.eod.
Memoria iuſti debet extolli, iniuſti aboleri.num.xviii.
Papa Archiepiſcopus Romæ, & Patriarcha, ab Imperatore appellatur.n.ii.
Papa mortuus, quomodo ab Imperatore recordetur, nu.iiii.
Papa mortuus etiam malæ vitæ, & morum, nō tamen recordatur malæ memoriæ.num.v.
Papa ſcribendo Imperatori, quomodo eum vocet.nu.vi.& ſeq.
Papa Dilectum Filium noſtrū, appellat Imperatorem etiam futurum.n.ix.
Papa appellat Filios Chariſſimos Reges, alios Inferiores, Dilectos.nu.x.
Papa Prælatos, filios appellat.nu.xi.
Papa mortuus, bonæ memoriæ dicitur. num.xv.
Prælati Inferiores mortui, impropriè bonæ memoriæ dicuntur.nu.xvi.
Princeps malus, capo dicitur, & cur, & alii tituli eius.n.xviii.
Reges mortui, claræ & inclitæ memoriæ dicuntur.nu.xvi.
Serenitas imperatoris dicitur a Papa.numero.viii.

LX. QVAESTIO.

Imperator ſcribendo Papæ, vel aliis, vel e contra, an plurali numero vtatur, vel ſingulari, & quomodo ſe appellet Imperator, id eſt in quo numero.nu.i.
Imperator vtitur ſingulari, & plurali numero, ſed in his, quæ Animam reſpiciunt, & ligant, ſingulari, nu.ii.
Imperator ſcribendo Papæ, quomodo hodie ſcribat, & ſubſcribat.nu.iiii.
Papa quomodo vtatur ſcribendo Imperatori, vel e contra, & olim, & hodie, & quomodo Reuerendiſs. Cardinalibus, nu.iii.ſeq.multis.& .nu.ix.

LXI. QVAESTIO.

Imperator, quos mittit Pontifici, an appellentur Legati, prout e conuerſo. num.i.
Legatus Papæ, & nuncius, vulgo hodie differt.num.ii.
Legatus vario modo capit. n.iiii.& ſeq. q.num.ii.
Legati, & Ambaſſatores, præſumuntur Prudentes, & grati ſuis Principibus. num.vi.
Imperatoris Nuncios Papa appellat, & quomodo varie.num.ii.
Orator Romæ ꝑ Imperatore, hodie quis num.vii.

LXII. QVAESTIO.

Impator creatus, an ſicuti ſolet mittere Nuncios ſuos, & Legatos ipſi Papæ, ita & e contra.nu.i.
Legatus dicitur quiſquis ab alio miſſus eſt, nu.ii.& præced.q.num.iiii.
Nuncius Pauli. iii. Pontificis Maximi creati ad Imperatorem Carolum. V. numero.iii.

LXIII. QVAESTIO.

Amicum noſtrum ſolent Principes appellare.nu.ix.
Deuoti, & Obedientiarii, aliqui Imp. appellantur, nu.xii.
Imperator an appellet aliquem Dn̄m, vel quo titulo honoret.nu.i.
Imperator appellat Epiſcopos ſimpliciter, quandoq; etiam Sanctiſſimos, & Beatiſs.nu.iiii.&.vi.
Imperator appellat Cardinales Reuerē diſſimos Clericos.nu.v.&.xiii.
Imperator Doctiſſimos Viros, & in Di-

gnitate conſtitutos honorabili titulo, viuos,& defunctos, nominat, & quibus.num.vii.
Imperator Papam Dominum appellat. numero.viii.
Imperator Vulpianum Dominum appellat.num.eod.
Imperator parentē chariſſimum, & amātiſſimum, quandoq; aliquem uocat.numero.xi.
Imperator quomodo hodie ſcribat Reuerendiſſimis.S.R.E.Cardinalibus, vel ſcribendo ſubſcribat.nu.xiii.
Monialis Diaconiſſa Reuerendiſſima.numero.xi.
Papa quandoq; alicui ſcribendo, eum honorat.num.xiiii.
Rex, an Reginam Coniugem Dominam appellet.num.iii.
Rector prouinciæ quomodo vocet.nu.xi.
Scholares dicatiſſimos,& candidatos vocat Imperator.nu.x.
Senatores quomodo.num.xi.
Vulpianus, Dñs nuncupabatur.n.eod.

LXIIII. QVAESTIO.

Imperator, quid debeat deoſculari Papæ vel alii ipſi Imperatori in ſignum Reuerentiæ,& quomodo ſalutetur.numero.i.
Imperator dextram pōtificis oſculatur. num.ii.
Imperator ſalutatur,& adoratur, & differentia,& quibus verbis n.iiii.& ſeq.
Papam oſculamur in pede.nu.iii.
Papa in.vii.partes corporis recipit oſculum.num.vii.

LXV. QVAESTIO.

Genu terrā tangere debet, qui ſtat corā Imperatore.nu.ix.&.x.
Imperator quibus aſſurgat.nu.i.
Imperator Carolus.IIII.Cardinali eum viſitanti in totum aſſurgebat.nu.ii.
Illuſtres qui ſint, remittiue.nu.iii.
Imperator Patriciis aſſurgit.nu.iiii.
Imperator minor eſt quolibet Epiſcopo & Sacerdote, & excommunicatur ab Epiſcopo.nu.vii.
Imperator debet adorari, & quomodo, & a quibus.nu.viii.ſeq.&.x.
Imperator aſſurgit Vicariis.nu.v.
Imperator aſſurgit Senatoribus.num.vi. & ſequenti.
Imperator aſſurgit Conſiliatiis.nu.eod.
Imperator aſſurgit Archiepiſcopis n.vi.
Imperator aſſurgit Epiſcopis.nu.eod.

LXVI. QVAESTIO.

Dextrum latus honorabilius ſiniſtro.numero.iii.
Imperator quibus incedendo præcedat. num.i.
Imperator Presbytero præferri non debet.n.eo.
Ordo præcedentiæ graduū vtriuſq; fori. num.v.
Ordo Electorum in procedendo,& ſedendo cum Imperatore, & Auguſta. num.vii.
Princeps cur dicatur.nu.iiii.
Præcedentia quandoq; dari poteſt, quod non attendatur, ſed ad pari iudicentur.num.vi.
Rex Franciæ quomodo incedat cū Imperatore.num.ii.

LXVII. QVAESTIO.

Honores nō ſunt continuandi.nu.iii.
Imperator an ſit perpetuus, id eſt, donec viuit.nu.i.
Imperatores, Reges, Duces, perpetui ſunt. num.vi.
Imperium quid ſit.nu.viii.
Imperator ſemper eſt.nu.xiii.
Officia regulariter in iure non ſunt perpetua.nu.ii.
Officia annalia, vel biennalia, vel triennalia.nu.v.
Officiales aliqui perpetui.nu.xii.
Papa Imperatorem ex cauſa deponit, & priuat.nu.xi.
Honores cur nō continuētur, rationes, nu.iiii.
Salutationis Mos Regum, in Veteri Teſtamento.nu.ix.

Sylla,

Sylla,& Cæſar, Remp.oppreſſere.nu.x.

LXVIII. QVAESTIO.

Collationes Regalium Dignitatum Imperatori ſpectant,& quæ.nu.v.&.viii.
Collatio Regalium Dignitatum ad Imperatorem ſpectat.nu.viii.&.v.
Imperator ao coronet Reges.nu.i.
Imperatori communiter, omnes Reges ſubſunt.nu.iiii.
Papa an Reges coronet.nu.ii.
Princeps eſt Fons,a quo deſcendunt Magiſtratus.nu.vi.& ſeq.
Reges qui inunguntur a Pontifice.n. iii.
Regem Boemiæ,Regnicolæ eligunt.numero.ix.

LXIX. QVAESTIO.

Conſtantinus Imperator. Sedem Imperii in Byzantio conſtituit.nu.xi.
Coſtantinopolitanus Imperator, an proprie verus Imperator ſit, & quis. num.xii.
Imperatores plures, an eſſe poſſint eodē tempore.nu.i.
Imperatores plures quandoq; fuerunt eodem tempore.nu.iii.
Imperr.ante Chriſtum plures erāt.n.vii.
Imperium verum Romanorum, nō Græcorum.nu.viii.
Imperium ex quatuor,quæ erant, quale cur potius ipſi,q̄ alii.nu.x.
Imperium tranſlatum in Germanos,quo tempore fuerit,& cur.nu.xii.
Imperatores duo eodem tpe, an poſſint eſſe,& an Papæ conſenſu.nu.xvi.
Monſtrum eſt,vt in vno Corpore, duo ſint Capita.nu.v.
Papa vnus tantum eſſe poteſt, nō plures ſimul.& ratio.nu.iiii.
Papatus,& Imperium, paribus paſſibus ambulant.nu.vi.
Romani Imperium iuſte adepti ſunt, & iuſtum ſit.nu.ix.
Rex Franciæ licet non ſubeſſet Imperatori, non tamen alter Imperator eſt. num.xiiii.
Reges in eorum Regnis, dici Imperatores,quomodo intelligatur.nu.xv.
Vnitas multum attenditur.nu.ii.

LXX. QVAESTIO.

Electio quid ſi eſt de duobus facta ad culmē Imperiale in diſcordia, & quilibet adminiſtret, an quilibet eorum poſſit concedere priuilegia,quæ ad Imperatorem ſpectant.nu.i.
Electores imperii an ſex,vel ſeptē.nu.ii.
Electus a minori parte,potius nullus eſt q̄ ſecundus.nu.iii.
Electis duobus in Papam in Concertatione quid fiat.nu.v.
Imperium,& Eccleſia,fraternizāt.n. vi.
Papa cognoſcit de iure plurium Electorum.nu.iiii.
Rex quis ſit ex duobus in pari gradu exiſtentibus.nu.vii.

LXXI. QVEASTIO.

Annulus,Armillæ,& Inſignia Imperatoris quæ,& quid ſignificet.n.xiii.
Enſis,Sceptrum,Pomum rotundum, & in qua manu,& cur.nu.ii.
Enſis Imperatoris interpretatio miſtica. num.iii.
Enſem nudum ante Cæſarem,quis portat.nu.vii.
Inſignia ipſius Imperatoris inter cætera principaliter quæ ſint.nu.i.
Iuſtitia,cur in manibus gladio depingit. nu.iiii.
Iudices quandoq; portāt ante ſe Enſem, & cur.nu.v.
Inſignia Imperatoris quæ olim eſſent,& hodie.nu.xiiii.
Pomum Rotundum quid,& cur.num. x.
Pomum quis portet ante Cæſarē.nu.xii.
Sceptrum quid,& cur.nu.viii.
Sceptrum quis ante Cæſarem portet.numero.ix.
Traiani verba ad Præfectum Prætorio, cum eū Cingulo,& Inſigniis douaret. nu.vi.

LXXII. QVAESTIO.

Aeternus ſolus Deus eſt.nu.iii.

Antichriſti tempore, multi ſe ſubtrahent a Rom. Imp. nu. ii.
Imperium an debeat durare vſq; ad finē Sœculi. nu. i.
Iudicii Vniuerſalis Tempore, deficient Cœli, & Luna. nu. iiii.
Imperium Romanum, diuiſum an ante finem Sœculi debeat reintegrari. numero. vii.
Imperium ſemper eſt. nu. viii.
Non eſt noſtrum noſſe tempora, vel momenta, nu. vi.
Vnum Ouile fiet, & vnus Paſtor. nu. v.

LXXIII. QVAESTIO.

Auct. Sacramenta puberum. C. ſi aduerſ. vendit. an habeat locum in proximo pubertati. nu. iii.
Aduocatus cuius ætatis eſſe debet. n. vii.
Aetas legitima in Iure, variis modis capitur. nu. xvi.
Aetas iuſta pupilli nō dicitur. nu. xvii.
Curator Regi, qua ſolennitate detur. ibidem.
Conſuetudo in Electione ſeruari debet, & ineligibilem, eligibilem facit. num. xxxiiii.
Carolus. V. Ro. Imperator præſens, qua ætate fuerit creatus Imperator, ſeu electus in Imperatorem. nu. xxxvi.
Carolus Magnus iuuenis creatus fuit Imperator, cum a Græcis in eum, Imperium fuit tranſlatum. nu. xxxvii.
Doctorari quis poteſt in. xvii. anno, put filius Accurſi. nu. xvii.
Diſpenſatio de minore ætate, vt videatur facta, opus eſt, ꝙ de ea expreſſe conſtet, & quando not. nu. xx.
Diſpenſari poteſt in honoribus adminiſtrandis ex cauſa, cum minore. xxv. numero. xxii.
Electores Imperii, xviii. annorum eſſe debent. nu. xl.
Electus ad curam aliorum, annorū. xxx. eſſe debet. nu. ix.
Imperator cum eligitur, cuius ætatis eſſe debeat. nu. i.
Impubes iurare nō poteſt. nu. ii.
Iudex cuius ætatis eſſe debeat ad minus. num. vi.
Imperator eſt Aduocatus Eccleſiæ. numero. vii.
Imperator procurator eſt Eccleſiæ. numero. viii.
Imperator pacem ſæpe facit. nu. xi.
Iuramento Pacis, maiores. xviii. annis requiruntur. num. eod.
Iuuenes nō bene regunt. nu. ſeq.
Imperator ſi minor eſſet. xxv. annis, vel xiiii. an eſſet ſub tutela vel cura, prout & alii. num. xv.
Infans Decurio creari poteſt, ſine tamē adminiſtratione. nu. xxvi.
Imperatorem minorem creare non eſſet laudabile, nec vtile. nu. xxviii.
Imperator ſicuti nec minor, ita nec grandis natu, creari debet. numero. xxxii. & ſequenti.
Imperator inter Senatores, ſe ponit. numero. xxxix.
Minor. xxv. annis, quomodo honores habere poſſit. nu. v.
Minor. xiiii. annis, in Imperatorem etiā a Papa poſſet approbari. nu. xix.
Minor. xviii. annis, ad mandatum Principis, non cogitur ire ad Bellū. n. xxiii.
Minor an poſſit Dignitatem habere, vel pupillus. num. xxiii.
Miles pupillus an poſſit eſſe, vel an cogi poſſit. nu. xxiii.
Minor. xxv. annis, Decurio nō habet vocem in conſilio. nu. xxvii.
Minoribus quæ Officia committantur. num. xv.
Proximus pubertati in arduis, & criminalibus, non ita capitur, vt alias. nu. iiii.
Procurator cuius ætatis ſit. nu. viii.
Præſumptio eſt contra iuuenum gubernium. nu. xi.
Pupillus poteſt eſſe Miles, & quomodo. nu. xvii. & xxiii.
Papa poteſt maiorem ſolum. xiiii. annis, in Imperatorem approbare. n. xxviii.
Pupillus an poſſit eſſe Canonicus, & an vocem habeat. nu. xix.
Rex puer habendus nō eſt. nu. xiii.
Regem puerum habere, vtile non eſt. numero. xxx.
Rex, cum ſucceſſione deferatur Regnum

etiam

etiam puer eſſe poteſt.nũ.xxxviii.
Reges in Veteri teſtamento,etiam Iuuenes multi.nu.eod.
Senatus,a ſenibus dictus.nu.xiiii.
Senes firmiores.nu.eod.
Senator qua ætate eſſe poſſit.nu. xxxix.
Tutela Regis quantum duret.nu.xxv.
Tutor maior eſſe debet.xxv.annis.n.x.
Vngi in qua ætate quis poteſt , etiam infirmus,num.xxxi.

LXXIIII. QVAESTIO.

Imperatori, an iuramentum fidelitatis, & obedientiæ,præſtent alii Duces,& Principes.nu.i.&.q.xxxvi.
Imperator abſoluit Subditos Regis quãdoq; a fidelitate.nu.ii.
Iurare omnes Subditi tenentur fidelitatem Principi ſuo.nu.iii.
Reges Vaſſalli,ſeu Feudatarii Eccleſiæ. numero eod.
Regnum Siciliæ quis Papæ primo dederit.nu.iiii.

LXXV. QVAESTIO.

Chriſtianus de nouo effectus , an Imperator eſſe poſſit.nu.v.
Hæbreus an poſſit eſſe Imperator. nu.ii. & ſequenti.
Hæreticus nõ poteſt eſſe Imperator,nec Paganus.nu.iiii.
Imperator an poſſit eſſe,qui nõ ſit Chriſtianus.nu.i.
Intellectus.l.iii.§.fi.ff.de Decurionibus. numero.vi.
Intellectus.l.Spadonem. §. iam autem. ff.de excuſ.tut.nu.vii.
Imperator etiam nõ baptizatus eligi an poſſit.num.viii.

LXXVI. QVAESTIO.

Aurum,& Gemmæ, ad Imperatorẽ ſpectant.nnm.iii.
Clamis eſt Militum. nũ.ii.
Cuculla Monachorum.
Cõſuetudo,veſtes ad libitum permittit. num.vi.
Cubicularii priuilegia.nu.vii.
Carolus.V.Rom. Imp. quo anno primũ Romam venerit.nu.ix.
Habitus eſt Ruſticorum.nu.ii.
Impator,quibus veſtibus vti debet.n.i.
Purpura eſt Regum.nu.ii.
Regis eſt indui pulchris indumentis , & cur.nũ.viii.
Stola eſt Sacerdotum.nu.ii.
Scarlatum priuatis de Iure portare non licet.nũ.v.
Toga eſt Aduocatorum.nu.ii.
Veſtium genera plura Auri.nu.iiii.

LXXVII. QVAESTIO.

Conſtantinopolis olim, Sedes Imperii, Vrbs Regia,Noua Roma,nu.vii.
Conſtantinopolis communis patria , vt Roma.nu.viii.
Domicilium quo in loco habeat Imperator.nũ.iiii.
Imperator cur iuſtum non ſit, ꝙ maneat vbi Papa reſidet.nu.iii.
Imperii tranſlatio a Græcis in Germanos,quo tempore fuerit.nu.eod.
Imperator neceſſario , non ſemper vno loco manere debet.num.v.
Papa nõ ſemper Romæ neceſſario ſtare debet.num.vi.
Papæ nõ licet Sedem a Roma trãſferre. nũ.codem.
Roma relicta fuit , & conceſſa Papæ , & Eccleſiæ.nu.ii.
Romanus Epiſcopus ante Conſtantinopolitanum eſt,& ei præfertur.nu.viii. &.iii.ad finem.
Sedes ꝓpria Imperii hodie,& olim, quæ ſit.num.i.

LXXVIII. QVAESTO.

Orandum an ſit pro Imperatore, precipue a Pontifice,& cur.nu.i.
Orationis partes, & qualitates late , numero.ii.
Oretur qua ratione pro Imperatore. numero.iii.
Orandi onus,potiſſimum Sacerdotibus, & Prælatis incumbit.nu.iiii.

Principes ſe ſubmittunt genibus Sacerdotum,& cur.nu.v.& ſeq.

LXXIX. QVAESTIO.

Auditorium quorum dicatur late,& Audientia.nu.iiii.& ſeq.
Conſiſtorium Imperatoris, an appellet prout Papæ.nu.i.
Concilium Imperatoris quandoq; appellatur,& inferiorum Iudicum. num.ii. & ſequenti.
Concilium appellatur quodlibet Collegium catholicum.n.iii.
Conſiſtorium Papæ,Auditorium Imperatoris,ſecundum quoſdam.nu.eod.
Conſilium,& Conſiliarii Imperatoris dicuntur.num.vi.
Conſiſtorium duplex,particulare, & plenum,num.iii.
Papa hodie vtrumq; Cõſiſtorium habet, & intimum,& ſecretum.nu.viii.

LXXX. QVAESTIO.

Differentia debet eſſe inter dantem, & accipientem.nu.iiii.
Imperator cur vbi Papa eſt, poteſtatem non habet.num.v.
Imperator ſi fiat Sacerdos, vel Monachus,eſſe deſinit Imperator.nu.vi.
Papa,vel Clericus,non poteſt eſſe Imperator.nu.vii.
Papa vnus & idem homo, an poſſit eſſe & Imperator,& cur.nu.i.ii.& ſeq.
Vnus vicem duorum, ſuſtinere non poteſt.num.iii.

LXXXI. QVAESTIO.

Curator datur Regi, non ſeruanti Iuſtitiam.nu.xiiii.
Coadiutor qualis eſſe debeat.num.xv.
Curator datur Regibus,& aliis, iuſtis de cauſis.num.xvi.
Electores Imperii,Imperatorem an poſſint deponere.nu.xvii.& ſeq.
Federicus Imperator cur deſtructus.numero.vi.
Feder.Imp.& quo tpe,& quanto, & eius Epithaphium,& vbi ſepultus. nu.vii. & ſequenti.
Federicus Imperator bis depoſitus, & reſtitutus,& a quibus.num.eod.
Imperator an poſſit deponi,& a quo, & qua cauſa.num.i.
Imperium poſſet de nouo in alios tranſferri.num.iii.
Imperium a Græcis in Germanos a quo tranſlatum.nu.eod.
Imperator qbus de cauſis deponi poſſit. numero.iii.
Imperator,& alii Domini, exiſtentes in peccato mortali,an perdant poteſtatem,ꝙ non.nu.xviii.
Otho Imperator,ab Innoc.iii.depoſitus num.v.
Populus Romanus Imperatorem an poſſit deponere.nu.ix.& ſeq.
Populi Romani Iuriſdictio,tota trãſlata in Imperatorem.nu.x.
Papa deponere poteſt ex cauſa Imperatorem,& ſolus.nu.ii.
Papa non poteſt priuilegium dare Principi,ne poſſit deponi,vel ab eo puniri numero.iii.
Papa Zacharias,cur Regem Francorum depoſuit.num.eod.
Pypinus Caroli Pater ſubſtitutus.n.eod.
Populus Rom. hodie amplius poteſtatẽ non habet.nu.xii.
Papa priuat Imperatorem, & quando ei det Coadiutores,nu.xiii.& ſeq.

LXXXII. QVAESTIO.

Dux Florentiæ primus Alexander occiſus,& a quo.num.iiii in. fine.
Electores Imperii,cur non poſſint deponere ex cauſa Imperatorẽ,& quando. numero,viii,&.x.
Imperatorem,an propter ſuas iniuſtitias intolerabiles, & facientem Tyrannica,ſubditi poſſint expellere propria autoritate.num.i.
Ioan.hus in Concilio, qui ſecus dicebat, damnata mem.num.iiii.
Ius dicere nemo ſibi poteſt propria autoritate.num.v.
Inferiores in facto maioris ſe non intromittunt.

mittunt.num.ix.
Principes iurãt fidelitatem Imperatori. numero.vii.
Populi,Dominos delinquentes propria autoritate,corrigere non poſſunt, & damnata in Concilio Conſtantienſ. mem.Io.Vucleff, qui ſecus dixit. numero.xiiii.
Reatus omnem honorem excludit.nu.ii.
Regi etiam malo,ſubditi ſumus.nu.vi.
Reſtitutio ad illos ſpectat,ad quos inſtitutio.num.xi.
Rebellio, & Inobedientia Subditorum, quando priuet Superiorem poſſeſſione iuriſdictionis.num.xv.
Subditi non poſſunt derogare Iuri Superioris.num.iii.
Subditi an teneantur iniuſto, vel iniquo Principi,obedire.nu.xii.
Serui,a Dominis ſupra modum ſæuientibus in eos,non recedunt propria autoritate.nu.xiii.
Tyrannus non venit Principis appellatione.num.iiii.
Tyrannus an poſſit impune occidi,& dânata memoria Io.hus.nu.eod.

LXXXIII. QVAESTIO.

Acceptio perſonarum, apud Deum eſſe nõ debet,quomodo intelligatur not. numero.xxiii.
Conſiliariis,Patriciis,& Senatoribus,& & qui hi ſint, patet ingreſſus ad Imp. num.ii.& ſequenti.
Cardinalibus etiam patet, & quidam hodie Reuerend.& Illuſtr.exprimuntur. num.xxvi.
Domeſticis,& Rectoribus Imperatoris, & qui ſint, patet ingreſſus.n.x.& ſeq.
Doctoribus patere an debeat ingreſſus ad Imperatorem.nu.xvi.ſeq.&.xxi.
Doctor an dicatur Conſiliarius Principis.num.xviii.
D.Aeneas de Vbaldis, de Peruſia, I. V. Doctor Præclariſſimus.nu.xx.
D.P.Paulus Pariſius Auditor Cameræ, olim Collega meus Bononiæ.n. eod.
Doctores noſtri temporis præclari, ibidem quidam referuntur.nu.eod.
D.Vincẽtius de Herculanis, de Peruſia, Aduocatus Cõſiſtorialis, Præceptor meus conſumatiſſimus. I. V. Doctor. num.xix.
Epiſcopis etiam patet ingreſſus,& quidã hodie Venerabiles Epiſcopi. nu. xxv.
Fabricenſibus ẽt,& qui ſint.nu.xiii.
Honoratis Viris,& qui ſint, patet ingreſſus.nu.xv.& ſeq.
Ingreſſus ad Imperatorẽ, quibus de iure pateat.nu.i.
Ingreſſus ad Imperatorem pro Iuſtitiæ expeditione,etiam vilibus patere debet.num.xxii.
Militantibus in Sacris Scriniis Ingreſſus patet.nu.v.
Magiſtris Sacrorũ Scriniorum ingreſſus patet nu.vii.
Notariis Principis Ingreſſus patet.n. iii.
Præpoſitis laborum,& qui ſint,ingreſſus patet.num.xii.
Primicerio,& Secundicerio, & qui ſint, ingreſſus patet.nu.xiiii.
Silẽtiariis,Proximis Sacr.ſcrin. & qui hi ſint,Ingreſſus patet.nu.ii.
Secretariis Ingreſſus patet .nu.iiii.
Tribunis Scholarum,& qui ſint Scholares,ingreſſus patet.nu. viii.& ſeq.
Vicariis Ingreſſus patet.nu.vi.
Valuaſoribus,& qui ſint,& etiam Capitaneis,patere debet ingreſſus ad Imperatorem.nu.xxiiii.

LXXXIIII. QVAESTIO.

Imperatori tranſeunti, an debeat acclamari, vt Papæ fieri ſolet,& cur, dicendo,viuat, viuat,& ſimilia.nu.i.

LXXXV. QVAESTIO.

Imperator ſolenniter equitando, an magis debeat Mulam, vel Equum equitare.num.i.
Salomon cum Rex fuit Electus, Mulam equitauit.nu.ii.
Salomonis multitudo Equorum. numero.iii.

LXXXVI. QVAESTIO.

Auditorium quid.nu.viii.
Baſilica Imperialis.num.xii.
Domus Epiſcopalis dicitur.nu.x.
Domus Dominica Imperatoris, & Auguſtæ,quandoq;.num.xi.
Palatium Imperatoris, an appellet ꝑut Papæ.n.i.
Priuatorum,Domus dicuntur & Aedes, numero.ii.
Palatium Imperatoris Romæ erat.n.iii.
Palatium Impeatoris, per Excellētiam dicitur.num.v.
Palatii,& Prætorii differentia.nu.vi.
Palatium Apoſtolicum, Peruſiæ incenſum.num.vii.
Palatium Comitis,& aliorum Magnatorum.num.ix.
Referendarii Sacri Palatii Imperatoris. numero,iiii.

LXXXVII. QVAESTIO.

Sedes Imperii,an dicatur prout alias Sedes Apoſtolica,ꝑut Sedes ēt aliorum Iudicum in Iure dicitur.nu i.
Sedes Præfecti Prætorio ēt dicitur.n. ii.

LXXXVIII. QVAESTIO.

Dextera pars, eſt dignior, & honorabilior.nu.vii.
Dextris ſedere dignior debet.nu.viii.
Filius poteſt eſſe Gebellinus, &ſi pater Guelphus fuerit.nu.iiii.
Guelphus an ſit Imperator, vel Gebellinus,& cur.nu.i.
Guelphi ſunt Romani Italici omnes, & Eccleſia.nu.ii.
Guelphus,& Gebellinus, ſunt paſſiones animi.nu.iii.
Guelphum,vel Gebellinū,honeſto Viro non cōuenit eſſe.nu.ix.
Populus Dei in Veteri Teſtamento (vt hodie Guelphi) in dextra parte, ornamenta geſtabant.nu, vi.
Partialitates in Ciuitate,Spaſmus, Vermis, & Diabolicum eſt, & vt arbor ſciſſa.num.v.

LXXXIX. QVAESTIO.

Aquila cur ſit principaliter in Inſigniis Imperatoris,& quando vſus,origo,& cur biceps,& cur erecta.nu.i.
Aquilæ maxima vis & honos.nu.ii.
Aquilæ cur Ioannes Euengeliſta aſſimiletur.nu.iii.
Aquilam quis primo dicauit Romanis. num.v.
Aquila cur erecta, & eleuata deſignatur in Armis Imperatoris, & cur biceps, & quid olim.nu.vi.
Aquila bicipiti cur hodie Imperator vtatur.num.xi.
Cœcus nō poteſt pro alio poſtulare.n.x.
Carolus.V.Rom.Imperator Glorioſus. num.viii.
Inſignia Imperatoris victricia dicuntur, & iſtius Caroli.V.precipue.n.eod.
Inſignia aliorum Magiſtratuum, etiam ſunt.num.ix.
Signum omne,eſt alicuius rei demonſtratiuum,nu.iiii.
Signa Imperatoris, in Iure ſæpe ſupponuntur, licet non qualia.nu.vii.

XC. QVAESTIO.

Collegium Electorum cur non ſuccedit in poteſtate,vacante Imperio.n.vi.
Capitulum regulariter ſuccedit vacante Imperio.num.vii.
Imperium ſemper durare,nunq̄q; deficere,quomodo intelligi debet.nu.v.
Papa an ſuccedat in adminiſtratione vacante Imperio.nu.i.
Papa an habeat plenitudinem poteſtatis in Tēporalibus,mortuo Imperatore. nu.ii.
Papa quando ſuccedat vacāte Imperio. num.vi.
Populus Rom.non ſuccedit vacante Imperio.num.iiii.
Vicarius Imperii,eo vacante, nullus eſt ſub pœna.nu.iii.

XCI. QVAESTIO.

Imperator an ſit Iudex in cauſa propria, & coram

Digitized by Google

& coram quo conueniatur.nu.i.
Imperator in cauſa ꝓpria, de honeſtate alteri debet delegare.nu.iii.
Iudex in cauſa propria eſt princeps, non tamen inter nõ ſubditos.nu.iiii.
Imperator non eſt Iudex in cauſa ꝓpria depoſitionis, ob ſuſpitionem.nu.v.
Iudex in cauſa propria nõ eſt princeps, cum eſt Reus.nu.eod.
Imperator ſi conueniatur, venia peti debet.nu.vi.
Imperator hodie conuenitur coram Comite Rheni, vno ex Electoribus, & qñ. num.viii.
Imperator Papam recognoſcit Superiorem, etiam in Temporalibus.nu.vii.
Papa, & Imperator, ſunt iudices in cauſa propria.num.ii.
Quæ de pontifice dicuntur, habent locũ in Imperatore.nu.iii.

XCII. QVAESTIO.

Iudex quis erit inter papam, & Imperatorem litigantes.nu.i.
Papa eſt Iudex in cauſa propria.nu.ii.
Papa non poteſt ſe ſubmittere Iudici Seculari.nu.iii.
Papa ſi vt priuatus in proprio patrimonio cauſam haberet, quis eſſet iudex in ea.num.iiii.

XCIII. QVEASTIO.

Gratiæ, & priuilegia, an expirent morte Imperatoris.nu.v.
Imperatore caſſato, & priuato, ex aliqua iuſta cauſa, an eius.ll. caſſentur, vt firmæ non remaneant.nu.i.
Intellectus.c.tranſlato.de conſtit.nu.iii.
Imperator ſi vt Tyrannus, vel non legitime electus, depoſitus ſit, eius.ll. caſſantur, & nõ valent.n.iiii.
Leges ſunt æternæ, & perpetuæ.nu.ii.
Papa allegat.ll. Imperatoris caſſati quãdoq́, vt Federici.nu.i.
Regulæ Cancellariæ, an morte condentis expirent, & ligent extra Curiam. numero.iii.
Rex nouus, & noua lex, quomodo intelligatur.num.eodem.
Reges in Veteri Teſtamento noui, innouabant.ll.& Regnum.num.vi.

XCIIII. QVAESTIO.

Cardinales ſi non concordarent in Electione Papæ, an Imperator, & quomodo ſe intromittat.nu.v.
Fidem reſpiciẽtia, communia ſunt omnibus.num.ii.
Imperator an debeat Concilio intereſſe, & quibus veſtibus, & in quo loco ſedeat.num.i.
Imperatoris iuſſu, olim Concilia congregabantur, cum tuta facultas cõueniẽdi Chriſtianis non erat.nu.iii.
Imperator tenetur iuuare Eccleſiam, & Concilium.nu.vi.
Imperator quando poteſt Concilium cõgregare contra papam, an poſſit cogere prælatos, vt accedant.nu.vii.
Imperator cogit Armis eum, qui debita Iuſtitia vti non vult.nu.ix.
Imperator quibus veſtibus in Concilio vtatur, & vbi ſedeat.nu.x.
Papatum duobus contendentibus, quomodo Imperator ſe intromittat.n.iiii
Principes Seculares an ſint, & quando de Corpore Concilii, & an habeãt vocem diffinitiuam.nu.viii.

XCV. QVAESTIO.

Appellari ſicut poteſt ad.Papam hodie omiſſo medio, an ita ſit in Impatore, vt ad eũ omiſſo medio, appellri poſſit.num.i.
Imperator vt Magnificus, & Glorioſus, ſicut Aquila, diſtribuit prædam ſuam. numero.ii.
Scholares an appellẽt ad Imperatorem, omiſſo medio.num.iii.

XCVI. QVAESTIO.

Cardinalis priuilegium, in eum qui ad mortem duceretur.nu.iii.
Confugere ad Statuam Principis, quãdo liceat, vel non.num.viii.
Confugientibus, etiam olim quædam ſe-

cura loca Iure quoq; Diuino.nu.xi.
Statua Imperatoris,& eius priuilegum, quale ſit.nu.i.
Eccleſiarum priuilegia p his, qui ad eas confugiunt.nu.ii.
Euchariſtiæ Sacramenti priuilegium in Reos mortis.nu.iii.
Fugitiuus non eſt, qui confugit ad Statuam Cæſaris.nu.eod.
Imago rei,nō proprie repræſentat proprium eſſe rei.nu.v.
Imaginē Chriſti percutiēs,Reus eſt læſæ Maieſtatis.nu.x.
Imaginem eius,qui fuit depictus ad infamiam,puta ſuſpenſus pedibus, corrūpentis,pœna vt ſi fuiſſet pditor Principis.num.xiii.
Nabuchdonoſor Rex, Statuam ſibi erexit.num.vi.
Statua Principis,& Aedes ſacræ, æquiparantur.nu.ii.
Statua Principis an idē priuilegium qd ſacramentum quodhaberet.num. iiii.
Sydrach,Miſach, & Abdenego, qui, & cur in Fornace.num.vii.
Statuam,vel Imaginem Imperatoris offendens,Reus eſt læſæ Maieſtatis.numero.ix.
Statuam ponere Principi,nemo cogitur etiam nec per Rempl.nu.xiiii.

XCVII. QVAESTIO.

De Poteſtate Imperatoris, numero.i. & primo.
Imperator an ſit Dominus particularīū omnium.nu.ii.
Subditos quando vltra ſolitum grauare poſſit Dominus.nu.iii.

XCVIII. QVAESTIO.

Fideicommiſſum an Imperator tollat, vel quomodo.nu.v.
Imperator an poſſit rem vnius auferre,& dare alteri.nu.i.
Imperator ex cauſa,rem propriā aufert, num.ii
Iuſta cauſa quæ.nu.eodem.
Imperator de plenitudine poteſtatis,poteſt auferre nobis Dominiū rei.n. iiii.
Imperator quandoq; in not. caſu auferre Ius tertii nō reſtituto precio. i.patriā poteſtatem.nu.v.&.vii.
Iuſta cauſa auferendi rem propriam, quā dicatur.nu.vi.
Intellectus.§.Filiusfam. Inſtitut. quibus modis ius patr.poteſt.ſolu.nu.vii.
Imperator,vel Princeps, ex iuſta cauſa, puta pro pace habenda,vel pro bono publico,etiam contra proprium contractum venit.nu.vi.in fine.
Legitimare Princeps an poſſit ſpurium, in præiudicium Agnatorum.nu.iii.
Papa poteſt habilitare fœminam ad feudum antiquum,in præiudicium Agnatorum.num.eod.
Patria poteſtas eſt de Iure Ciuili,n.vi.
Princeps aufert facile queſita,de Iure Ciuili.nu.eod.
Princeps cum aufert alicui rē propriam, ſoluit eius precium, & quando nō. & num.vii.&.viii.
Reſtitui res debet Domino ceſſante cauſa ablationis.nu.ix.

XCIX. QVAESTIO.

Electio Papæ, olim vario modo obſeruata.num.ii.
Electio Papæ quibus hodie ſpectet. numero.iii.
Electio Papæ cur mutata.nu.iiii.
Imperator an ſe intromittat in Electiōe Papæ.nu.i.
Imperator quando Iuriſdictionem habeat in Eligentes.nu.v.
Imperator olim Papam cōfirmabat,cur hodie totum e contra.nu.vi.
Imperator habet Iuriſdictionem in inclusione Eligentium Pontificem. numero.vii.
Imperator interuenit,cū Electores Epiſcopi non concordant.nu.viii.

C. QVAESTIO.

Beneficium,vel Dignitatē de manu Laici, nullus capere poteſt.nu.iii.
Beneficium regulariter confert Epiſcopus.

pus.num.iiii.
Cuſtodia Eccleſiarum vacātium,an poſſit ſpectare ad Regem.nu.xxiii.
Epiſcopi,& Archyepiſcopi Electio, etiā in Imperiali Vrbe,cui competat,& an Imperatori.nu.ii.
Hyſpaniæ Regis,in Hyſpaniæ Eccleſiis, priuilegium.nu.xv.
Hyſpaniæ Regis priuilegium de naturalitate.num.xviii.
Imperator,an habeat ius conferendi Beneficia , vel Dignitatem Eccleſiaſticam,aut ſuper his aliquid diſponendi num.i.
Imperator nihil poteſt in præiudicium Iuriſdictionis Papæ.nu.v.
Imperatores olim,eligebant Eccleſiaſticas perſonas.nu.vii.
Imperator,nec aliquis alius Princeps ſecularis,Iure cōmuni poteſt Beneficia conferre,nec Rex.nu.viii.&.xii.
Imperatoris priuilegium in Alemania,& in qualibet Eccleſia , vt poſſit facere vnum recipi.nu.xiiii.
Imperator,& Principes Summi, ceſſantibus omnibus comminationibus , & violentiis , poſſunt vti precibus benignis,atq; beneuolis, pro perſonis benemeritis,vt Beneficia habeant.numero.xxii.
Imperatori non datur collatio,ſed facultas faciendi recipi.nu.xv.&.xxiiii.
Imperator non videtur hodie mere Laicus,ſed eſt Canonicus.nu.xxiiii.
Laici an poſſint ius conferendi præſcribere,et ex tanti temporis curſu, cuius initii memoria in contrarium non extſtat.nu.i.
Laici ſpiritualia poſſidere non poſſunt, num.xii.
Laici an ex priuilegio Sedis Apoſtolicæ poſſint conferre Beneficia vel eligere. nu.xiii.&.xvii.
Mulieri Ius conferendi Beneficium , an dari poſſit.nu.xvii.
Laicis Papa conferendi Beneficia , dare Ius poteſt , & ea quæ ſunt iuriſdictionis,nō quæ ſunt ordinis.numero.xvi. &.xviii.
Papa hodie quaſi cogitur dare priuilegia in ſpiritualibus,& Beneficiis , Principibus,& opprimitur ab eis contra ius. num.xxviii.
Princeps quilibet in Regno ſuo , poteſt impedire,ne Criminoſi in Regno ſuo Prælaturam habeant.nu.xxiii.
Regis Angliæ Priuilegia.nu.xxv.
Reges an poſſint Beneficia Eccleſiaſtica ex longiſſima conſuetudine conferendi,ius acquirere.nu.ix.
Regis Franciæ priuilegium.nu.xix.
Reges,& Duces,patroni ſunt in Epiſcopatibus,exiſtentibus in Regno eorum. num.xx.
Rex Anglorum,& Rex Franciæ , conferunt Præbendas in Regnis ſuis. num. xxviii.&.xxvii.
Rex Franciæ,Rex Nauarræ, & Reginæ, habent priuilegium nominandi.n.xxi.
Regis Vngariæ priuilegium.nu.xxv.
Regis Franciæ in Beneficialibus,priuilegium.num.xxv.&.xxi.
Reges ſunt Patroni Eccleſiarum Regni, & Epiſcopatuum.nu.xxvi.
Regalia in Beneficialibus,quæ hodie ſpolia dicuntur,cuius ſint.nu.xxix.
Symonia an ſit,precibus Beneficia impetrare.nu.xxvi.

CI. QVAESTIO.

Clericus in patrimonialibus , Laicus reputatur.nu.iiii.
Clericorum bona patrimonialia, an gaudeant priuilegio bonorum Eccleſiæ. num.eod.
Cardinales,& Epiſcopi,in Regno Franciæ , in Foro Seculari conueniunt,& quomodo,ad fin.nu.vii.
Conſuetudo Anglicana,q; Rex in Clericos ſolutos,iuriſdictionem habeat,nō valet.nu.viii.
Collatio Regalium Dignitatum,ad Imperatorem ſpectat.nu.ix.
Clerici in criminalibus an ſubſint Principi Sæculari,etiam in grauibus,& in crimine læſæ Maieſt.nu.x.
Imperator an de iure habeat aliquam poteſtatē in Clericos , tam quo ad bona eccleſiaſtica,q̄ eorū patrimonialia.n.i.

Imperator in Temporalibus, an præſit vniuerſis Eccleſiis, & perſonis. num. iii.&.v.
Priuilegium Sacerdotibus, Leuitis, Arthaxerſes Rex, in Veteri Teſtamento conceſſit a Vectigalibus, & Tributis, numero.ii.
Plenitudo poteſtatis Papæ in Clericos, an procedat reſpectu bonorum patrimonialium etiam.nu.iiii.
Poteſtas ſecularis in Clericos quæ, etiã quo ad ſpolium, & quo ad depoſitum, & quo ad manus impoſitionem, & qñ. nu.vi.xi.& ſeq.
Reges Libertatem Eccleſiis, quã poſſint dare, & quæ priuilegia.nu.vii.

CII. QVAESTIO.

Clericus legitimari nõ poteſt, etiam nec in vita patris, a Principe ſeculari.n.v.
Imperator an poſſit legitimare in Terris Eccleſiæ.nu.i.
Imperator proprium ſubditum etiam in Terris Eccleſiæ, legitimar.nu.ii.
Legitimare an poſſit Impator poſt mortem patris nõ ſubditum.nu.iii.
Legitimatio viuente patre ab Imperatore in Terris Eccleſiæ valet.nu.iiii.

CIII. QVAESTIO.

Beneficium renunciari debet in manibus eius, qui poteſt inuitũ deſtituere.n.xii.
Character an imprimaẽ in Imperatore. num.iii.
Character eſt in ſacramẽtis, & in quibus. num.iiii.
Character quid ſit.nu.v.
Imperator an poſſit renũciare Imperio, & in manibus cuius.nu.i.
Imperator improprie cõſecratur, nec eſt in ſacris ordinibus.nu.vi.
Imperator in cuius manibus renunciet Imperio, cum id faceret.nu.ix.
Imperator an poſſit.& quãdo, renũciare Imperio in manibus Electorũ.nu.xiii.
Papa renunciare poteſt Papatui.nu.ii.
Renunciare quis non poteſt iuriſdictioni niſi in manibus Superioris.nu.x.
Renunciare an poſſit quis in Eligentium manibus, & quando.nu.xiiii.
Renunciare in manibus cuiuſcunq; an poſſit, qui ſolum electus fuit, nondum tamen acceptauit.nu.xv.
Renũciari debere in manibus ſuperioris, quomodo intelligatur, & cuius præiudicii reſpectu.nu.xvi.& ſeq.
Renuncians in manibus nõ Superioris, an præiudicet poſſeſſioni, & an perdat facultatem interim adminiſtrandi.numero.xvii.
Renuncians in manibus nõ habentis poteſtatem admittendi, agit tamẽ cõtra intruſum.num.xix.
Tabellio an poſſit officio renunciare qñcunq; velit.nu.xi.
Vaſſallus an poſſit renunciare feudo.numero.vi.

CIIII. QVESTIO.

Alienare poteſt Princeps in remunerationem.nu.ix.
Alienare an poſſit Princeps Prouinciam de nouo queſitam propria autoritate, virtute, & Iuſto Bello.nu.x.
Conſtantinus Imperator donauit nõ ſolus, ſed etiam cum omnibus Satrapis, Vniuerſo Senatu, Primatibus, & Cuncto Populo.nu.iii.
Donare poteſt Imperator, ſi non grauiter Regalis Dignitas lædatur. num. eod.& ſeq.
Donare poteſt Imperator, ſi ſtatus multum non minuatur, alĩs non.nu.vii.
Eccleſiæ res de nouo queſitæ, an poſſint alienari.nu.xi.
Imperator an poſſit donare de rebus Imperii, nu.i.
Imperator poteſt donare Eccleſiæ Vniuerſali.num.ii.
Imperium eſt ſimile Corpori humano, cui membra abſcindi non poſſunt.numero.iiii.
Imperator.ſeruilis, & miſerrimæ conditionis eſſet, ſi aliquid donare nõ poſſet.num.v.
Imperio an querãtur de nouo queſita ab Imperatore.num.xiii.

Nobilitas

Nobilitas ex largitate cognoſcitur.n.vi.
Pacis commodo princeps alienat, quæ aliâs non.nu.ix.
Patrimonii bona Imperator alienat.numero.xii.
Rex an vendat vnam Ciuitatē ſuam ſine Ciuium conſenſu.nu.xiii.
Subditis inuitis,& hominibus,loci Princeps nō ſupponit locum.n.viii.&.xiii.

CV. QVAESTIO.

Extra territorium etiam inter ſubditos, quis iuriſdictionē nō habet.n.ii.&.vii.
Generaliter fieri non poteſt, quod non ſpecialiter, præcipue in his, quæ ſunt Iuriſdictionis.nu.ii.&.iii.
Imperator Romæ exiſtens, an poſſit legem facere, vel iuriſdictionē exercere.num.i.
Imperator an poſſit in integr. reſtituere famam in Terris Eccleſiæ.nu.ii.
Imperator nō ſic Papæ Vrbem donauit, vt in ea honorē imperialem non retineat,& quid.nu.iiii.& ſeq.
Iuriſdictionem exercere non poteſt quis præſente eo, qui ei officium conceſſit, & quando.nu.vi.
Obedientiam præſtat poſſeſſio, non merum ius.nu.ii.
Roma an hodie ſit communis patria. numero.ix.
Roma an ſit hodie, vbi eſt Imperator. n.x.
Carolus de Malateſtis olim Vicarius Ariminenſis,& Romandiolæ, pro Papa. n.vi.

CVI. QVESTIO.

Imperator an poſſit ſibi parem, vel ſuperiorem creare, vel ſucceſſorem eligere vel conſortem in Imperio, vel vicarium.num i.
Imperator Vicarios creat ſibi in prouinciis.nu.i.& iiii.
Imperator vnus tantum eſſe poteſt.n .ii.
Imperator eligit ſibi ſucceſſorē, volente Papa.nu.v.
Imperatori quandoq; dari poteſt Coadiutor.ibidem.
Imperator Vicariis dat Coadiutorem,& viſitatorem.ibid.
Imperator ſibi ſucceſſorem eligere non poteſt.nu.vii.
Papæ datur quandoq; Coadiutor,& quomodo.nu.v.
Papa Vicarios creat in Terris, qui exercent iura principis.nu.vi.
Regna an diuidi poſſint.nu.v.

CVII. QVAESTIO.

Conſiliarii etiam ad condendas Leges principis ſecularis, prælati eē poſſunt. nu.v.vi.& ſeq.
Iudices Imperatoris quales eſſe debeāt. numero.vii.
Laici, generalis officialis Prælatus eſſe non poteſt, ſed in vna cauſa ſic, & qñ vna cauſa dicatur.nu.ii.
Prælati an poſſint eſſe Delegati Imperatoris,& an Conſiliarii, & an in obſequio eius.nu.i.
Reuerendiss.Cardinalis Pomp.Colūna V.Rex Neapolis.nu.vi.
Religioſi an poſſint eſſe in obſequio principis.nu.viii.
Secularibus negociis Deo militās, ſe implicare nō debet.ii.

CVIII. QVAESTIO.

Bellum an, quando,& ex quibus cauſis licitum.num.iii.
Bella vtrinq; licita ob dubietatem.n.iiii.
Belli ſpecies ſeptem.nu.vi.
Bellum non fit ſine diffidatione.nu. viii.
Belli materia in.iiii.dicta notanda. n.v.
Diffidare quid ſit.nu.ix.
Imperator an poſſit mouere Iuſtum Bellum,& indicere,& cui.nu.i.
Imperator Bellum poteſt indicere papæ Scyſmatico.nu.vii.

CIX. QVAESTIO.

Confœderationes quæ liceant principibus,& papæ,& an cum Imperatore, vel infidelibus.nu.ii.iii.& ſeq.
Confœderatio quid.nu.v.
Diſputare de poteſtate principis non li-

cet,& crimen ſacrilegii eſſet, & reuangare Mundum.nu.vii.
Excellẽtiſs.Dominus.P.Loyſius de Farneſio,Dux Caſtri.S.R.E. Confalonerius,ac Generalis,multos ſolet in protectionem ſuam recipere, animi Magnitudine,& eius quædam laudes.numero.vi.&.x.
Imperatori & principi an liceat inire cõfœderationes,&(quas dicũt)ligas.n.i.
Liberum an ſit Caſtrum,Ciuitas,vel locus,recognoſcẽs de pallio,vel alia re, principem in ſuperiorem.nu.ix.
Confœderationis materia in. lxiii.dicta notabilia.nu.vi.
Papæ obedientes,&confœderati omnes eſſe debent amici,& vniti.nu.ii.
Protectionem alicuius ſi ſuſcipit Imperator,quid ſit,nu.vi.
Princeps cum quid vult ex plenitudine poteſtatis,& ex certa ſcientia, taxari nõ poteſt,cur ita faciat,nu.viii.

CX. QVAESTIO.

Clauſula ſi quis &c. Indignationem noſtram ſe nouerit incurſurum, ſoli principi conuenit, & quid importet. caſu xxxvii.
Plenitudo poteſtatis an ſoli Papæ cõpetat,vel an etiam Imperatori,in.vii.caſu,& an alii,& quid ſit plenitudo poteſtatis.ibidem.
Reſeruata quæ ſint principi, & Imperatori,ex toto Corpore Iuris notanter pleniſſime,& nouiſſime, cumulati, & obſeruati caſus.cccxxxi.
In reliquis, quilibet caſus ſit loco ſummarii.

CXI. QVAESTIO.

Clauſula non obſtante tali lege,tollit illam legem derogatoriam in contrarium,plena,& vltra omnes notabilis cumulatio ad finem.q.verſi. notãdum tamen eſt.nu.ii.
Caſus In quibus Imperator ligauerit ſibi manus, adeô vt etiam proprium Reſcriptum reiiciat, & non admittat, notanter & pleniſſime vltra omnes,ex toto iuris ordine cumulati Caſus, & quidam, in quibus etiam ſi vellet nequiret,Caſus.cv.
Reuerendiſs.D.D.Hieronymus de Ghinutiis,Cardinalis Senenſis ſapientiſs. Vir omni laude dignus,& quo tẽpore, & cur creatus Cardinalis.poſt Caſum xxxvi.
Reuerendiſs.D.D.Io.Maria Cardin.de Monte,ſimilis,eod.loco.
In reliquis,quilibte caſus ſit pro ſummario.

CXII. QVAESTIO.

Beſtiæ ſunt creatæ.vi.die, & cũ eis orta edendi poteſtas.nu.ii.
Cibis,ſeu epulis quibus,veſci debet Imperator.num.i.
Delitiæ exquiſitæ, & affectatæ ſordes, laudem nõ pariunt.nu.iiii.
Princeps ſuo tempore veſci debet ad reficiendum,non ad Luxuriam,& beata Terra,ſi eius Rex eſt Nobilis.nu.iii.
Salomon ſapientior omnibus,quo Cibo vteretur,& Delitiis.nu.v.
Suppellex eiuſdem Vaſorum,ibid.
Salomonis Thronus qualis fuerit. n. vi.
Turcarum Principis hodie Cibus quolibet die.num.vii.

CXIII. QVAESTIO.

Papa an Imperatorem iuuare teneatur, & e contra,& quando.nu.i.

CXIIII. QVAESTIO.

Conceſſio Cameræ eſt inuiolabilis.n. v.
Camera Imperatoris.nu.vi.
Camera Apoſtolica,& Camerarius. numero.vii.
Camera quid ſit.num.viii.
Camerarius.S.R.E.hodie eſt Reuerendiſſimus,& Illuſtriſſimus. D.D. Guido Aſcanius Sfor, Cardinalis Sanctæ Floræ digniſſimus.D.meus obſeruandiſſimus.nu.ix.
Diſpenſatio an poſſit reuocari.nu.xiiii.
Decretũ Anteceſſoris an reuocẽ. n. xv.

Imperator

Imperator an poſſit tollere, vel reuocare factum, gratiam, vel priuilegium prædeceſſoris ſui, & quando, per totam, & ſupra.q.lv.nu.i.
Imperator, vel alius, non adminiſtrat futura, ſed præſentia tm̃.num.iiii.
Officio vno conceſſo alicui ad vitã ſuã, mortuo Imperatore concedente, an ſucceſſor concedat alteri dictum officium, num.iii.
Pax facta ab Imperatore, an ſit perpetua nu.ix in fine.
Priuilegium quando poſſit reuocari, nu.x, ſeq.& xx.
Priuilegium legitimandi, an poſſit reuocari.num.xvii.
Succeſſor de honeſtate, debet ſeruare factum prædeceſſoris.nu.xviii.
Succeſſor, pœna, vel contractu irrationabili, non ligatur.num.xix.
Vicarius perpetuus an reuocetur.nu.xvi.

CXV. QVAESTIO.

Executor gratiæ, mortuo Imperatore, an exequatur.nu.ii.
Expectatiua ad officium vacaturum, an expiret morte concedentis.nu.iii.
Imperatore mortuo, an eius conceſſiones, vel priuilegia, durent.nu.i.
Licentia data a Papa celebrandi in Domo, an morte Papæ expiret.nu.vi.
Licentia data Epiſcopo de nõ reſidẽdo, an expiret morte Papæ.nu.vii.
Literæ Imperatoris in facultate aliquid faciendi an morte expirent.nu.viii.
Mandatum quando expiret, & quando non morte.nu.iiii.
Mandatum Vicarii Imperatoris, an expiret morte Imperatoris.nu.v.
Officiales Cameræ Apoſtolicæ ſunt perpetui, num.iii.
Priuilegium in futuris nondum inceptis non operatur.nu.ii.
Priuilegium Indulgentiæ, an morte concedentis extinguatur.nu.ix.
Priuilegium legitimandi, vel doctorandi, an expiret morte concedentis.n.x.
Priuilegium cõceſſum ad beneplacitum Principis, vel donec duxerit reuocandum, quando expiret, & an morte.numero.xiii.
Priuilegium, vel conceſſio, ob publicam vtilitatem, an tranſeat in ſucceſſorem dantis, vel recipientis.nu.xi.
Regulæ Cancellariæ an durent ſede vacante.num.xi.
Reſcriptum Principis perpetuum eſt.numero.xii.

CXVI. QVAESTIO.

Imperator an obligetur ciuiliter.nu.i.
Obligatio proprie non eſt, vbi Libertas eſſe poteſt.nu.ii.

CXVII. QVAESTIO.

Imperatrix Auguſta, variis modis vocatur.num.ii.
Imperatrix quomodo incedat in proceſſionibus.nu.iii.
Priuilegia Imperatricis, ſeu Auguſtæ Cõiugis.num.i.

CXVIII. QVAESTIO.

Accuſare, & prodere crimen, quid differunt, num.vii.
Caſus in quibus, & quando, & qualiter, & a quibus, committatur Crimẽ læſæ Maieſtatis.nu.i.
Crimen læſæ Maieſtatis non incurrit nõ ſubditus, & quid ſi ſolum eſt ſubditus ratione feudi.nu.viii.ſeq.&.xi.
Clericus Epiſcopus, quãdo incurrit Crimen læſæ Maieſtatis Imperatoris.numero.x.
Crimen læſæ Maieſtatis, & perduellionis, quid differant.nu.xvii.
Crimen læſæ Maieſtatis, committitur contra Papam Legatum de latere, vel eius Rectorem.nu.iiii.&.xx.
Filii in Crimine læſæ Maieſtatis puniuntur in bonis, ſed an in Beneficiis Eccleſiaſticis.nu.xiii.
Frater pro fratre, nec Nepos pro Auo, nec Pater pro Filio, in Crimine læſæ Maieſtatis, tenentur.nu.xiiii.
Falſificans Monetam, committit Crimẽ

d

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

læſæ Maieſtatis num.xviii.
Electores Imperii, faciūt Reos læſæ Maieſtatis conſpirantes in eos. nu.xxi.
Hoſtis infidelis, & Rebellis Imperii, qui dicantur. nu.ii.
Hoſtis Principis poteſt eſſe ſubditus, vel non.xii.
Iuſſus a Principe vt ſuſpectus diſcedere a Ciuitate, & certa Confinia ſeruare, ſi non ſeruat, an læſæ Maieſtatis teneatur. num.xv.
Iudex negligens vindicare Crimen priuati Carceris, vel Paganos, incidit in læſam Maieſt. nu.xxii. & ſeq.
Legatus Cæſaris, an poſſit iubere alicui ſub pœna læſæ Maieſtatis, quod non eſt. num.xvi.
Magi, committunt Crimen læſæ Maieſtatis. nu.xix.
Officiales Imperatoris offendens, an incurrat Crimen læſæ Maieſtatis & quō. num.iii. & ſeq.
Scientia ſola an puniatur in Crimine læſæ Maieſtatis, & quando, & nouiter ſuſtinetur opinio Bar. nu.v. & ſeq.
Strigæ, & Incantatores, qua pœna teneantur. num.xix.
Syndicatus, l. violans, Reus eſt læſæ Maieſtatis. num.xx.

CXIX. QVAESTIO.

Ambitus, & Symonia, idem ſunt. nu.iiii.
Electores iurant eligere remoto precio, pacto, vel promiſſo. nu.vi.
Honor, quando pecunia emi poſſit. numero.iii.
Imperium an quis poſſit emere, & an ſi emat, ſit Symonia. nu.i.
L.i.ff.ad.l.Iuliā, de Ambitu.i. reſponſo, quomodo intelligatur, & ꝙ Symonia & Ambitus, in Vrbe Roma, non committatur. num.ii.
Seculares Dignitates, an ſit licitū emere. num.v.

CXX. QVAESTIO.

Feſtiuitas, & Gaudium, de Concordia Anno Superiore. M. D. XXX. IIII. facta in Portu (quem dicunt) Aquæmorruæ, inter Carolum.V. Ro. Imperatorem, & Franciſcum Gallorum Regem Chriſtianiſſimum, opera, & prudentia. S. D. N. Pauli. III. an debeat celebrari. num.i.

Errata potiora ad ſenſum in imprimēdo commiſſa.

In Epiſtola Operis, col. ii. lucrubationes, reſtitue lucubrationes.
Ibidem in.iii.col.expectent, expetent.
In Indice Queſtionum.lvii.q.in fine.adde. Et quādo Subditi grauari poſſunt.
Ibidem in.xcvii.q.in fin.adde. Et primo an ſit Dominus rerum particularium.
Ibidem in.q.cx.in fin.ibi, caſus. cccxxv. dic.cccxxxi.
Ibidem in.q.cxi.in fine, ibi, caſus. ci. dic tu.cv.
In corpore Tractatus, in.q.iiii.col.final. ibi accidene, dic accedente.
In.q.viii.nu.xiii.ibi neſcitur, dic noſcit.
In.q.xxx num.ii.ibi, euictare.dic euitare.
In.q.xlii.in principio, ibi, Imperiale, dic Imperialem.
In.q.xlvii.ad fin.ibi, Domini, dic Dōni.
In.q.l.num. vii.ibi Ferdinandus, dic Epiſcopus Zamoreñ.
In eadem.q.num.xxix.in fin.ibi, Anglos dic Angelos.
In.q.li.in Summariis, verſicul. xxvi.ibi, quinq;, dic quandoq;.
In eadem.q.poſt principium.ibi, li.q.dic huius.q.
In eadem.q. nume. x.in fine, ibi factum, dic factam.
In eadem num.xix.ad finem, ibi.numero xxvii.dic num.xxvi.
In eadem.q.nu.xxii.incubat, dic incumbat, & parum poſt ibi, præſumptionis dic præſumptiones. Et num. xxv. ibi, Bartholo, dic Bartholomeo. Et num.

xxvi.ibi,in lib.i.dic,in.l.i.
In eadem ad finem,ibi,Neaoli, dic Neapoli.In fine ibi donauit, adde etiam.
In.q.lii in Summariis,numero.v.ibi.deliſto,dic delicto.In num.vi.ibi profundi,dic profunde.In num.xiiii.Regum. dic Regnum.In nume. xv. Vicarium, dic Vicarius.
In.q.lii.col.ii.poſt principium.ibi,Ferdinandus,dic Epiſcopus Zamoreñ. & ibidem poſt medium , Et illa , dic,& illi.
In eadem.q.num.viii.ibi,& qrando, dic etiam orando.
In eadem parum poſt.p.totius,dele.p.
In eadem.q.ante finē.ibi,in eo. dic meo.
In fine ibi,Ferdin.dic Zamoreñ.
In.q.liii.col.ii.ante finem,poſt verbum, Hyſpanias,adde hæc verba videlicet, & partem Galliarum occuparunt , & ibi,reduxerint,dic reduxiſſe.
In.q.liiii.in ſummariis,numero.xvii.ibi, Ciuitas,dic Ciuitatis.
In eadē.q.col.ii.ibi,& parte,dic pariter.
In eadem,col.iii.num.vi.in princip. ibi, qui nos,dic quis non.
In eadem,nu.ix.ibi,& Imperatoris, dic, In primis. In nu x.ibi, cū.dic Cuma.
In.q.lv.num.xii.ibi piiit,dic poſſit.ibi tenet,dic tenent.ibi ſtaturi, dic ſtaturū.
In.q.lvii.num.vi.ibi,conſci.dic conſcientiæ.
In eadem poſt ibi,vel giure,dic Guerræ.
In eadem in fine ibi,peccato. dic pacto.
In.q.lx.col.fin.ibi.y.Figliolo. dic (ideſt Figliolo.)
In.q.lxiiii.in principio ibi,ſeſſio , dic ſectio.& poſt principium ibi , ſeſſione, dic ſectione.Et ad fin.ibi,recepit, dic recipit.
In.q.lxvii.num.iii.ibi,ſufficiatur, dic ſufficiant.
In.q.lxxi.nu.iii.ibi, per eandem. dic per eundem.
In.q.lxxiii.num.xx.ibi , de conſil. dic de Concil.
In.q.lxiui.in ſummariis,vltimo verſicul. ibi poſt.dic primo.
In.q.lxxviii.in fine ibi,Papa.dic papæ.
In.q.lxxxii.nu.xi.ibi.vlterius.q.dele.q.
In.q.lxxxiii.nu. xxi.ibi, ponderatur. dic ponderaui.
In.q.xciiii.col.ii.ibi, Imp. tamen. ſigna in margine,numero.vi.In verſ. in eo. ſigna.vii.vbi eſt.nu.vi.ſigna. viii. vbi vii.&.viii.ſigna.ix.&.x.
In.q.c.nu.xxiii.in fine ibi,retato, dic relato.
In.q.cii.in principio ibi , vniuerſalē. dic venerabilem.
In.q.ciii.nu.viii.ibi,contrarium.dic congruum.
In.q.cvi.in numeris ſummariorum. dele numerum.iii.iiii.&.v.
In eadem.q.ante finem.ibi, infeudatario dic infeudatio.
In.q.cvii.nu.viii.ibi.S.R.E.adde Card. (qđ eſt in calce ſeq.lineæ. & ibi dele.
In eadem.q.vii.caſu.ibi, vti.dic vtitur.
In caſu.ccxciiii.ibi,iuſta qđ, dic iuſtaq̃.
In caſu.cccxi.in fine.ibi,notus & comes. dic.noto & comite.
In.q.cxi.caſu.lxxvi.in fine.ibi paſſi.adde vt.In caſu.lxxxi.ibi conueuire.dic cōtrauenire.
In.q.cxii.in fine.ibi,meo.dic mem.

Principalium ſententiarum Catalogi, ſuper Tractatu Ampliſſimo de Imperatore, Domini Reſtauri Caſtaldi Peruſini, Iureconſulti Clariſſimi
Finis.

Digitized by Google

RESTAVRI CASTALDI

PERVSINI IVRISCONSVLTI CLArissimi, Solennis, & Ampliſſimus Tractatus de Imperatore.

¶ PRIMA QVAESTIO.

1 *Vnde, ſeu cur dicatur Imperator.*
2 *Quis primo dicebatur Imperator apud* Romanos.
3 *Imperator eſt etiam, ꝗ non imperet.*
4 *Imperium etiam dicitur in ſpiritualibus.*
5 *Imperium late dicitur poteſtas iudicis.*

IMPERATOR Dici uidetur, ab imperando, ſeu ab actu Imperandi, ſecundum
glo.i. in rub. proœ. digeſtorum. Sed quia
hac etymologia attenta, quilibet Paterfamilias, Abbas, & alii ſimiles, qui imperant,
Imperatores dici poſſent, Bar.ibi.ii.col. de
1 clarauit, † ꝙ quędam nomina uerbalia quã
doq; deſignãt aliquam dignitatem, uel exercitium, ad quam, uel ad quod non ſufficit ſolus actus exercentis, ſed habent ab alio dependere, & tunc illud ſolum exercitiũ talis nominis uerbalis, non habet inducere illum effectum, patet in Doctore, qui licet dicatur, a docendo, tamen ut ſit doctor, & eam dignitatem habeat, oportet ex quodam medio, optimorum doctorum, aſpirante conſenſu, ad inſignia doctoratus peruenire, iuxta.l.medicos. cum.l.ſeq.C.de profeſſo.& medi.lib.x. Vnde, ſi non habet iſtud præambulum, non dicitur doctor. Sic Imperator in propoſito habet dignitatem, quæ non dependet ex ſolo nomine, ſed ex quibuſdam præambulis, ut electione, coronatione, cum aliis ſolennitatibus, & debitis obſeruantiis, de quibus infra uidebimus, poſt.c.uenerabilem.extra de elec. cum con cord. At Pater, Dominus, uel Abbas, nõ dicitur Imperator, quia ex ſolo nomine dependet, a ſe ipſo, prout latius declarat Bart.d. loco, cum quo, & Portius in proœ.inſti.penul.col.ad fi.& ſeq.in prin.& Abb.in.c.i.de iudiciis.col.pen.& ſeq. Sed cauendum eſt, quia quo ad Abbatem, uidetur contra tex.in.c.nouit.de his, quę fiunt a præla.& Archi.in.c. alienationes.xii.q.ii. quia.ſ. Abbas non ex ſe ſolo eſt, ſed ex canonica electione. Vnde dici poteſt,

ꝙ nota, & qualitas, quæ ei adiicitur. ſ. quia appellatur Imperator Romanorum (ut & infra uidebimus) tollat omnem dubitatione, prout uidetur ſentire excellens doctor Io. faber in. d. proœ. inſti. pen. col. in prin. in uerbo Ieſu Chriſti. ad fi. Bal. in proœ. ff. ii. col. dicit, ꝙ Imperator dicitur ab Imperando, quia aliis Imperat, & ſibi a nemine Imperatur, refert Fely. in. d. c. nouit. iii. col. in prin. Iaſ. in. l. f. C. de ſum. trinit. i. col. ad fi. & glo. in rub. ff. ante proœ. dicit, ꝙ Imperator dicitur, quia Imperat ſubditis. 2 † Verum eſt ꝙ primo apud Romanos Imperator appellabatur, qui exercitui, belloꝗ præfectus erat, Cicero in oratione pro l. manilia enumerat, quæ in ſummo Imperatore requiruntur, nec quiſꝗ a Senatu Imperator appellabatur, niſi ſaltē mille externorum hoſtium occidiſſet, ut in Philippicis Cicero indicat, poſtmodum occiſio. x. millium requirebatur, ut per Appianum Alex. lib. ii. de bellis ciuilibus. & facit tex. in. c. legimus. xciii. diſt. ibi, quomodo ſi exercitus ſibi Imperatorem faciat, & quod legitur. i. Reg. cap. xviii. B. ibi percuſſit Saul mille, & Dauid. x. millia. Iratus eſt Saul nimis, & dixit, dederunt. x. millia, & mihi mille. Quid ei ſupereſt, niſi ſolum regnum? &. c. xxi. D. Inde poſtea fuit hic magiſtratus, & nomen Imperatoris in eum tranſlatum, qui Romani Imperii Gubernacula tenet, & regit, & in ſupremam dignitatem hodie capitur, ut tradunt Moder. licet prædicta in iure canonico, & diuino non allegent, in rub. ff. proœmii v. col. & Epiſcopus Gurgēſ. in libello de Coronatione char. xx. ii. col. in. §. cum hactenus. Bal. ubi infra in fine huius. q. Sciendū 3 tamen eſt, † ꝙ licet Imperator dictam etymologiam habere uideatur, Si tamen non Imperaret, nihilominus Imperator eſſet ſicuti & dicimus, ꝙ Pontifex dicitur, quia pontem facit in fide, & Eccleſia ad uehendos ſubditos, exemplo uitæ, & uerbo doctrinę, ut eſt præſens ſanctiſſimus Pont. Max. PAVLVS. III. Princeps pacis, pater futuri ſeculi, ærarium ſapiētię locupletiſſimum. c. inter. de of. ord. & tamen ſi id alius non faciat, Pontifex tamen eſt, & ei ut Papæ obtemperandum, ut tradunt omnes in. l. ii. §. appellata. ff. ſi cer. pet. & in. l. i. in princ. ff. de acqui. poſſ. poſt Petr. de Ancha. in. c. i. i. not. de conſt. in. vi. Ang. Aret. in inſt. de teſtam. ii. col. Abb. in. c. i. pen. col. de iudi. ubi Moder. col. fi. in prin. eam rationem tenent, cur tunc ab etymologia uocabuli argumentum non teneat (ultra rationem Abbat.) ibi dicentis id eſſe, quia nomen in prædictis non aſſumatur ab eſſentiali natura ſua, Sed ab eo quod deſideratur, & ab accidenti, uel (quod ra-

tionabiliter

tionabiliter debet eſſe in nominato)quia.ſ.in plus ſe habeat etymologia,q̃ uocabulum,merito tunc ab etymologia nominis arguere non licet,per ea,quæ tradit Vgo.iii.diſt. in.c. priuilegia. quem ibi Moder.referunt in proœmio decretalium.In qua.q.& materia uideñ. ſunt etiam, quę nouiſſime ſcribunt Moder.Mediolañ.in.l. tabernę.ff. de uerb. ſign. & in.l. cui præcipua.ff. eo. in glo.iii. Alias tamen Cyn.in.d. rub.ff. exponit Imperat .i. Imperare poteſt,non autem ab actu,qui nec in homine ſemper eſſe poteſt.l. ſeruitutes.ff. de ſeruitu. ti. generali,la .iiii. uerſ. nemo .n. tam perpetuo, tãq; cõtinue ire poteſt.Soluentes oppoſitioné de patre, & Domino,ut per Bar. ubi ſupra. cum quo eſt commu-
4 nis,ut per Moder.ibi. vi. col.uerſ. ex quibus infert Bar. ¶ † Et notañ. eſt, q; licet Imperium de temporali dici ſoleat, Sacerdotii tamen Imperium etiam appellatur, ut eſt tex. & ibi Abb. not. in.c.per uenerabilem.in.iiii. col.in prin. extra qui filii ſint legitimi,poſt tex. ibi Imperio ſacerdotis, & eſt .ſ. Imperator in ſpiritualibus,ut in.d.c.pen. col.& Eccleſiæ etiam Imperium dici probat, & tenet Iſidorus Mediol.in opere de Imperio militantis Eccleſiæ,in prin.i.q.ubi argueñ. ad partes, probat Imperii nomen, conuenire Eccleſiæ,per rationes Philoſophicas,& ſacræ ſcriptu-
5 ræ auctoritates Eſai. ix. Timo.vi.i. Petri ultimo. † Alias late etiam aliorum iudicum Imperium,pro poteſtate dicitur, ut in l. Imperium.ff. de iuriſdi.l.i.ff. de offi. præfec. aug.l. fi.ff. de offi. proconſ. l. cum prętor .§. item. ff. de iudi.l. ii.ff. de adoptioni. Hodie tamen Imperator,eſt nomen ſupremæ potentiæ.not. Bald.conſ.cclxxvii. pridie, in fi. iii. uolum. & ſupra dixi : ac experientia conſtat.

¶SECVNDA QVAESTIO.

De titulis, ſeu epithetis Imperatoris ex toto corpore iuris.

SECVNDO Quæro de titulis ipſius Imperatoris, ſeu epithetis,eius omnibus,& quidem,in iure Imperator, etiam Pontifex alias uidetur appellari, ut eſt tex. in.c. de capitulis. x. diſt.ubi Leo.iiii.ſcribens Loth.Aug. dicit de capitulis,uel pręceptis Imperialibus ueſtris,ueſtrorumq; etiam Pontificum prædeceſſorum irrefragabiliter cuſtodiendis,& conſeruandis quanto ualuimus,& ualemus(Chriſto propitio) & nunc,& in æuum nos conſeruaturos modis omnibus profitemur. Vnde conſtat ibi Imperatores Pontifices etiam appellari, & notat per illum

tex. Card. in clem. i. §. ii. de iureiuran. Sed hoc uidetur locum ha
bere iure antiquo, non hodie, prout aduertit glo. in. d. c. de capi-
tulis. & eſt tex. expreſſus in. c. cleros. xxi. diſt. §. Pontifex. ubi de
claratur not. q & Reges Pontifices erant, Quia maiorum hæc
erat conſuetudo, ut Rex eſſet ſacerdos, et Pontifex, unde & Pon
tifices, Romani Imperatores appellabãtur, ut late etiam de ratio
ne dicemus infra. q. iiii. nu. ii. in fi. Sed hodie is Pontifex eſt, qui
ſummus Sacerdos eſt, & qui per ſe omnes eccleſiaſticos ordines
diſponit. Et pro hoc, q hodie poſt Chriſtum Imperator non de-
beat appellari Pontifex, nec e contra, eſt tex. expreſſus in. c. cum
ad uerum. xcvi. diſt. ibi nec Imperator iura Põtificatus arripuit,
nec Pontifex nomen Imperatoris uſurpauit, & notat glo. in. c. i.
de conſtitut. in. vi. in glo. i. q ſolus Papa Romanus Pontifex
appellatur, & facit. c. i. §. unde. in fi. de ſac. un. extra, ibi, ut oſten
datur quanta ſit differẽtia inter auctoritatem Põtificis, & Prin
cipis poteſtatem, & c. duo. xcvi. diſt. in prin. ibi auctoritas ſacra
Pontificum, & Regalis poteſtas. Et hoc propter ſeruandam hu
militatem. Item propter diſcretionem dignitatum, Alias pro-
prie Imperium etiam eccleſiæ eſt, & regnum, ut patet ex dictis in
præced. q. in fi. & expreſſe declarat idem Iſidor. in. d. lib. i. tit. ii.
q. i. ad fi. Recte enim Imperator princeps appellatur. Imo pro-
1 prie Imperator, & Princeps idẽ ſunt, ut in inſti. in proœ. in prin.
ibi, princeps Romanus. & in. §. ſed & quod principi. cum uerſ. ſeq.
inſti. de iure nat. gen. & ciuil. & tex. in proœ. inſti. in prin. ibi, Im
peratoriam Maieſtatem, & ibi, princeps Romanus, cum glo. &
tradit Bar. per illum tex. in rub. ff. in fin. uerbis. & idem probat
tex. in. l. i. ff. de conſt. prin. & in clem. i. de iureiuran. in prin. ibi,
Romanus princeps, cum glo. & ibi Card. & in. §. nos. c. ad apo-
ſtolicæ. de re iud. in. vi. in prin. & §. præter. & in §. pen. Vnde
princeps Cæſar dicitur. l. neratius. ff. de reg. iur. l. meuius. i prin.
de leg. ii. iuncta. l. plane. i. §. i. de leg. i. & infra. q. xli. ubi uideñ. &
tex. i auct. ut præpon. nom. Imp. in prin. ſeu §. i. ibi, Aeneas nobis
Rex reipub. princeps. Ex quibus infertur clariſſime, q̃ impro-
priiſſime alii inferiores Domini hodie Principes appellentur.
Princeps enim dicitur reſpectu cuius alii ſunt participes, & ip
ſe dicitur totum continens auctoritate, poteſtate, ordinatione, &
mandato, quaſi primum locum tenens. Bal. not. in proœ. ff. ii. col.
& glo. in. c. fundamenta. de elect. in. vi. in uerbo princeps dicit. i.
primum locum capiens, & de uariis eius importantiis, glo magi-
ſtra in clem. i. de baptiſm. & c. quanto. de offi. ord. ibi, curias

principum,

principum, & tamen unus tantum eſt Imperator, ut infra. q. lxix. Et alias uariis titulis, & nominibus decoratur Imperator, quandoq; Regalis poteſtas appellatur, ut in. c. ſolitæ. de maior. & obe. §. præterea. alias Regia maieſtas, ut in tit. de pace tenen. & eius uiola. in uſibus feudorum. in prin. ibi ſolium Regiæ maieſtatis conſcedimus, & parum poſt, ibi, regia auctoritate indicimus, & in. d. c. ad Apoſtolicæ. §. fi. ibi Imperatori, uel Regi, & facit primo Reg. ca. viii. B. hoc erit ius regis, qui Imperaturus eſt uobis; ut. d. c. duo. xcvi. diſt. ibi auctoritas ſacra Pontificum, & Regalis poteſtas, & in. c. ſolitæ. de maior. & obe. ibi, pontificalis auctoritas, & regalis poteſtas, et bo. tex. in. c. fundamenta. de electio. in vi. §. ut ergo. ibi. nullus Imperator, ſeu Rex Romanorum, et tex. in l. bene a zenone. C. de quadrien. præſcript. ibi, Regale culmen, loquens de ſe ipſo Imperator. et Bal. in. d. rub. ff. ii. col. dicit, q. Imperator Cæſar dicitur Rex, quia alios regit, et a nemine regitur, allegat. l. fi. C. de. ll. ubi ſepe Imperialis maieſtas Regia appellatur. et in. c. inter dilectos. de fide inſtr. uerſ. iii. quia ibi regalibus, et ibi regale, et ibi, unde Imperatoris. et bo. tex. in tit. quæ ſint rega. ibi, regalis numinis expeditione in uſib. feud. unde regiam urbem ſuam appellat. l. i. ante fi. §. Romam. C. de uet. iure enucl. §. fi. in fi. inſti. de ſatiſdati. et alibi ſæpe. Et id de maieſtate notandum eſt, quia maieſtas Dei propria uidetur. l. non diſtinguimus. §. ſacerdotio. ff. de arbit. et in. l. unica. C. nulli licere in fren. lib. xi. ibi Imperatorium, et ibi Regium regiis regia, et rub. et nig. C. ut nemo priua. ibi regię maieſtatis, et in ſubſcriptiõe. l. liquet. in fi. C. de ſum. trin. ubi Papa ſcribens Imperatori, dicit, Deus regnũ ueſtrum cuſtodiat, et in. c. acta. in tit. de pace conſtantiæ in uſib. feud. dicitur regnante Federico Romanorum Imperatore, et non dicit Imperante, et Sceptrum Cæſaris, Sceptrum regale appellatur, in. c. inter dilectos. de fide inſtru. §. iii. et tex. et ibi. Iacob. aluar. in tit. ſi de inueſtitura inter dominum. col. ii. et Cœleſte oraculum eius reſcriptum appellatur. l. in criminalibus. C. de iuriſd. om. iud. alias Princeps Romanus, ut in proœ. inſt. in prin. Alias. in. diuina fauente clementia Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, in prin. de pace conſtantiæ in uſib. feud. Quandoq; dicit Imperator noſtram excellentiam, ut in eod. tit. c. nos. poſt medium. Alias eius beneficium diuina indulgentia appellatur. l. fi. ff. de. conſt. prin. Alias Imperator, et Princeps Magnificus appellatur. l. i. C. de ueter. li. xii. c. uenerabilem. de electio. extra ibi in perſonam Magnifici Caroli. Aliquando

Dominus.l. deprecatio.ad .l. rhodi. in rub. ante rub.ff. de oper. noui. & in .i. rub.C. Aliquando nobiliſſimus .l. quæris .ff. de natal.reſt.& per illum tex. & ꝙ eſt Deus in terris,no. Ang.conſ. xvii. pro deciſione. in prin. Bal. conſ. cclxxviii. quæritur ſi rex.iii. col.Nobiliſſimorum Cæſarum. in inſcriptione.l. bonorū.C.qui admitti. Aliquādo Sacratiſſimus.ut in.i. rub.C.& Sacratiſſimus Dominus noſter.in auct. iuſiurandum,quod preſtatur ab his in prin. Quandoq; Imperator Romanus Auguſtus.c. ego.lxiii. diſt.et in.l. bene a Zenone.C. de quadrien. præſcrip. Aliquandu Maieſta Imperialis,Quādoq; Clementia.d.l. bene a Zenone. Aliquando Culmen iudiciale,l.fi. in prin.C. de iudi. Quandoq; Auguſta fortuna,ut ibidem. Aliquando Auguſtalis Maieſtas.l.fi.C.ubi,et apud quem.et de Maieſtate,toto tit.ff.et C.ad.l.Iul. Maieſtatis,et inſtit.de public. iudic.§. publica.el.ii. Sacratiſſimus. in.l.pen.in fi.C. de his quib. ut indig. et in.l.fi. §. ſed quia.C. com.de leg.Quādoq; Religioſiſſimus.l. unum ex familia.§. fi.ff. de lega.ii. et in proœ. inſti. in fine prin. Alias Deus in terris.l.lege Imperiali.C.de nupt.l. iubemus.la.i.C.de ſacroſanct. eccleſ. Alex. in c. ante omnia .iiii. not.xi. diſt. alibi Sanctiſſimus.l. cum ſilleianum.C.de his quib.ut indig.& ibi Paul. de caſt.not.& .l. titia ſeio .§.lucius.ff. de leg.ii. Pius,Felix,Inclytus, Victor, Triumphator, Auguſtus Cęſar, ut in rubri. ante proœ. inſt.& in inſcriptione.ii. tituli in.C.& in inſcriptione.iii. & in .c. Victor. xcvii. diſtin.Et Pios Imperatores, dictos ab Antonino Pio, ait alias Iuſtinianus in .§. facimus. in aucten. ut liber.de cætero.Alias Sacratiſſimus Princeps perpetuus,ut in.i. rub.C. Aliquando diuus.l.fi.C. de eden. Alberi. in diction. in uerbo diui. poſt ſanctum Thomam.ii.ii. in tract. de ſacrilegio quaſi.ſ.Diuinus,& Dei miniſter,uel, ut dixi infra col.ſeq. uerſ. & titulus Diui. Sic puto, ꝙ poſſit dici potentiſſimus Princeps,ſicut Papa ſe appellat potentiſſimum Sacerdoté. in.c. nulli fas.xxv.q.i. præcipue, quia proprie poteſtas uidetur referri ad Imperatorem.ut in.d.c. cum ad uerum.&.§.unde.&.d. c. duo. Communiter nuncupatur Sereniſſimus, ad quod facit c.ſalonitane.lxiii.diſt.l. Imperialis.§.ſimiles .C. de nupt.ibi,ſereniſſimo Principi.in.l ii. C. de aluuion. ibi,noſtræ ſerenitatis largitate defenſi,in.l. deuotum.C. de metat.lib. xii. in prin.ibi, ſerenitas noſtra commiſit,& in .l. fi. in prin. C. de his quib. ut indig. & in.l.ii.C. de iure domi. imp. & in .l. comperit. C. de præſcrip.xxx. an.in prin. licet in.d.l. bene. Vxor ſua etiam ap-

pelletur

pelletur ſereniſſima, & in.l. unica.in fi.C. ut nemo lice. in emp.
lib.x. Et ipſe Sacratiſſimus. ſed in.c.i.de pace conſt.in princ. &
in inſcriptiõe.d.l.bene a zenone. Sereniſſima Auguſta uocatur,
ubi Bal.in.ii.lect.poſt medium notat, ſolum Imperatorem dici
Sereniſſimum;& Auguſtam ſereniſſimam; & Reges etiam, qui
non recognoſcũt Imperatorem, Sacratiſſima noſtra pietas.in .d.
l. comperit. Imperialis Clementia, immenſa Serenitas, mãſueta,
& in auct.ut diuinæ iuſſiones.in prin. ibi, noſtræ ſerenitatis, &
idem in aucten. ut cum de appel. in princ.& in.l.cum multa.C.
de bo. quæ lib. ibi, a ſereniſſimo Principe.&.l. humanum.C.de
ll. &.l.i. de ſilentia.lib.xii.ibi, noſtra ſerenitas, & in.l. vi.C. de
curſ. public.lib.xii.l. curſum.C. eod. Alias Illuſtriſſimus. in.c.
ſolite.de maior.& ob. & in inſcriptione,& nigro, dicit de Excel-
lentia ſublimitate,& celſitudine Imperiali; et de celſitudine, et
Maieſtate Imperiali, eſt tex.in.l.fi.C.de conſul.lib.xii. et de cel
ſitudine in.§. filios inſti. quib.mod.ius pa. po. ſol. Aliquando
Glorioſiſſimus, et Clementiſſimus, ut in inſcriptione.l.inter cla-
ras.in prin.et in c'em.i. in.§.pen. de iureiurand. appellatur Prin
ceps catholicus,& in.l. liquet.ad fi. ibi Chriſtianiſſimi, & Pii.
Quod notandum eſt, Quia Rex Franciæ talem titulum, ſolus
uendicaſſe uidetur, ut per Io.Feraldũ in tract.de iurib.& priuil.
Regni Franc.ii.iure. colum.i.iiii. uolu. tract.ſ. de Chriſtianiſ-
ſimo. & idem in.l. inter claras.in prin.C. de ſum.trin. ubi Papa
appellat Iuſtinianum Impe. Chriſtianiſſimum principum. Et
hodie etiam Eccleſia in feria .vi. In paraſceue dicit, oremus, &
pro Chriſtianiſſimo Imperatore noſtro. Alibi ſummus ſuperior.
Bal. in.l. pen. in princ.C. de bo. quæ lib. Alias appellatur Vi-
carius Dei in terris, Moder. Taurin.in rub.ff.de iuriſ. om.iud.
nu.vii.in temporalibus.ſ. Bal.in.l.i.C.de iure aureo.annu.& in
auct. habita.C. ne filius pro pa.iii.col.uerſ.vi.not.& ibi eſt bo.
etx. ibi Deo, & nobis miniſtris eius, & ſimilitudinem Dei gerit
in regno. & in Exodo iudices multitudinis Dii uocabantur, &
diui Imperatores, ut per diuum Thom. in lib. de regim. princi.
ii.c.ix. Franciſcus de Parma in tract. de priuileg. fiſci.i.q. col.
pen. in fine, & ſeq. in princ. caſu.cxxxvi. et.cxxxix. et quæ in-
fra.q. cx.caſu.cclxvi. ſed uere hoc Papę conuenit proprie, et
quæ infra.q. xl. ad finem. Item Imperator dicitur officialis,
ſeu Vicarius in temporalibus Rom. Eccleſiæ. Card. Iacob. in
lib. de Concilio, nuper impreſſo, lib. ult. arti.viii.fac.cclxxviii.
col.i. quia et Imperium tenet ab Eccleſia, ut infra late.q.l.

Digitized by Google

& Bal.alias in.c.i.de pace conſtan. in princ. col.ii. in uerbo debitam fidem.dicit,q ſicut Deus eſt Princeps in cœlis,ſic Imperator Vicarius ſuus, & eum dominatorem in fide, ac ueritate conſtituit in terris,& iuſtitia. p.l.ii.§. ſi quid igitur.C.de uet. iure enucl.& in auct. de conſul. col.fin. & quæ infra.q.l. ad fin.& eſſe Vicarium Dei, & miniſtrum, & ideo gladium habere tradit Io. ugo in lib. quem Quadruuiũ Eccleſiæ inſcribit. char.xxxii. poſt cap.xiii. ad Rom.&.c. Rex.xxiii.q.v. & q talis factus eſt ex donatione Conſtãtini.Et Abb.in proœ. decr. in uer. Rex.dicit, q quilibet Rex in regno ſuo, eſt hæres Chriſti, & propter hoc debet eſſe pacificus,cui addi poteſt illud, ſi terrã,hoc eſt corpus ſuum,bene rexerit,& legẽ Dei dilexerit,iuxta illud Pſal. Reges terrę.&c. Et pax multa diligentibus legem tuam domine. Aliquando Præcipuus princeps ſecularis .c.ad apoſtolicæ. in prin. de re iud.in.vi.Imperialis Clementia,Manſueta Serenitas,& ſic Manſuetus,& Clemens,ut in titulo de pace conſtan. in prin. & ibi Bal. not. Aliquando Romanus Princeps, clem.i. in prin. de iureiuran.Alias Dñs Imperator, in.c.in Chriſti nomine. in tit. de pace conſtan. hodie Cæſarea Maieſtas nuncupatur, & Auguſtus,ut infra dicam in.q.xli. Alias Inclytiſſimus Dominus Romanorum Imperator,in tit. de pace conſtan.c.ſignum. Alias pręcipit ipſe,ut in inſtrumentis dicatur Imperii Iuſtiniani Sacratiſſimi Auguſti Imperatoris.in.§. ſi qua.in aucten.ut prępon.nom. Imp. Alias ſimpliciter Dominus Imperator talis, ut in.l. depreſcatio.ff.ad l. rhodi. de iactu.& in.c.acta. & ſeq. in tit. de pace conſtan.in uſib. feud. & in.iii conſt.Cod. in rub. Alias Beatitudinem ſui Imperii,& Gloriam ſuam.in.l. humanum.C. de.ll. in fi. Alias Imperator de lege ſua dicit, Oraculo pſentis ędicti,in l. digna uox.C.de.ll. & noſtra Maieſtate.in .l.i.C. de ſilentia. lib.xii. Et titulus diui decerni ſolebat optimis principibus, ut ſæpe in iure diui Imperatores appellantur, ut ſupra dictum eſt,& tradit Egnatius in uita Antonini Pii,uel quia Cęſares,ex antiquorũ more, poſt mortẽ inter Diuos referebantur,uel quia a Deo Imperium conſtitutum eſt, ut utrunq tangit Alcia. in l. ad inſtructiones. in uerbo diuinę.C. de ſacro ſanct. eccleſ. alias Sacrum oraculum pro auctoritate eius. ut in .§.illud proprium.inſt. de adopt. iuncto.§.i. eod.tit. noſtra Tranquilitas. l.i.C. quando libell. prin. dat. Alias diuinum Oraculum, in l. iubemus.C.de emancipatione liber. Cœleſte oraculum,in .l. iubemus.la.i.C. de ſac.ſan. eccle. Sacrum oraculum,in.l. & ſi,

C. ſi

Digitized by Google

C. ſi contra ius, uel util. pub. Cœleſte oraculum, in .l. in conſiliariis. C. de aſſeſſor. Alias de ſe ipſo dicit. Conſtitutio Domini .N. Imperatoris, in rubro, & nigro .c.i. conſt. feud. in uſib. feud. Et quod ſupra dictum eſt. Imperatorem miniſtrum Dei eſſe non mirum uidetur. Quia omnes iudices, contra hos, qui male operantur, tales dicuntur, & ultores iræ ſuę dicit tex. in .c. non ſolum. xxiii. q. v. in .c. nec his .§. cum itaq; .xxv. q. i. Alias Imperator ponit ſe inter eruditos, dicendo nos eruditi. ut in .§. fi. inſt. de adoptio. Alias cũ ſalutatur ab his, qui eam facultatẽ habent, acclamãdo dicitur Auguſte. N. deus te nobis cõſeruet. noſtra ſalus, nr̃a ſalus, ut in .l. i. C. de ueter. lib. xii. Alias de ſe ipſo dicit, Magnificentia mea, ut ibidem licet hodie talis titulus, fere cuilibet priuato uſurpatus ſit. Quandoq; dicit Imperator Sacros uultus, inhiantibus forte populis inferimus & oſtendimus, ut ueniant uidere, ut in .l. fi. tit. fin. in tribus libris. C. pub. letitiæ &c. Alias ſacri Affatus. pro ſuis reſcriptis, & priuilegiis. l. Sacri Affatus. C. de diuer. reſcript. Alias Præcepta ſua, Conſulta Cœleſtia, in .l. nequis. in fi. C. de offic. rect. prouin. & utrunq; Sacros Affatus, & Sacri noſtri Oraculi, in .l. fi. C. de defen. ciuit. Alias noſtræ Maieſtatis Oraculum. l. ſiquis ex grege. C. de cohortali. & princip. cornicul. Alias ſtatuta Cœleſtia .l. quicunq; chartas, reſponſa Cœleſtia, in .l. nullum. C. eod. lib. xii. diuina Indulgentia, in .l. fi. ff. de conſt. prin. diuina Beneficia, in l. Sacrilegii. C. de diuer. reſcrip. Imperatoriam Maieſtatem, in inſti. in priu. Maieſtatem regiam, ut ſupra late diximus. & in tit. de pace tenenda. & ibi in prin. not. Iac. aluar. ii. col. poſt mediũ. Imperatoriam Celſitudinem, in .§. filiusfamilias. inſt. quib. mo. ius pa. po. ſol. Alias dixit eidem quidam legatarius. rogo Domine Imperator audias me patienter. l. proxime. ff. de his, quæ in teſtam. delentur. Noſtra Serenitas, in .l. iiii. C. de op. pub. Noſtrũ Numen, in .l. ſi qui. C. eo. Diuus Imperator, & Sereniſſimus Reginę Maritus, in .l pen. C. de dona. inter uir. & ux. Cęſar noſter, in .l. cum de ætate. C. de probat. Alias Optimus, Maximuſq; Princeps noſter, ut de Papa hodie dicimus, in .l. iuriſperitos. in prin. ff. de excuſ. tut. & Optimi Imperatores noſtri, in .l. Cicero. in fi. ff. de pœnis. Serenitas noſtra, in .l. iii. C. de ſpec. lib. xi. Optimi Principis conſtitutio, in .l. & ideo. ff. de .ll. & .l. qui ſolidum. §. i. de leg. ii. ibi. Optimus, Maximuſq; Princeps noſter Auguſtus. §. fin. l. ii. ff. de orig. iur. l. unum .§. pen. ff. de leg. ii. Optim. Imp. nr̃. ¶ Quid alias, optimus maximus ſignificaret,

declarat.l. non tantum.& .l.qui uti.& .l. illa uerba.ff. de uerb. ſignif.&.l.pen.ff.de euictio.& in inſt.quib. non eſt permiſſ.fac. teſt.poſt prin. Antiquis olim Iouis etiam epitheton fuit: optimi, quod Cicero interpretatur Beneficentiſſimi: ut Moder. Mediolan.referunt in.l.bonorũ appellatio.ff.de uerb.ſignif.in glo. i. Bar. in .l.i.ff. de adult. dicit, ꝙ quilibet Imperator uocatur Diuus Auguſtus:& Imperator, Dominus noſter, in aucten. ut neq; mil.neq; fœderat. Alias Diuus magnus .N.l. fi. ff. de priuil.ueteran. Quandoq; Noſtrum Numen, uocat Imperator.in .l. unica.ante fi.C. de ſent. præf.præto. Quandoq; ſalus noſtra .l. i.C. de ueter.lib.xii. Quandoq; ſeculi noſtri Beatitudinem, dicit.l.ii.in prin.C.de temp.appel. Nři numinis, in.c.i.ad mediũ. de prohi. feud. alie. per Loth. Alias feliciſſimum noſtræ pietatis Imperium.l. neminem.in prin.C. de decurion.lib.x. Noſtra Beniuolentia, in.§. extraneis.inſtit.de hæred. qualitat. poſt medium .l. pen.§. nos itaq; .C. de neceſ. ſeru. hęr. inſt. feliciſſime conſultus.iii.conſt.C. ante fi. Conſultiſſimus Princeps. Diuus N.l. ſi hæreditas.C. de teſt. manum.l.fi.§.ii.C. eod. Excell. Regis, in.c.ii.de ſupplen.negl. prælat.in.vi. ante fi.c.fundamenta.§. proinde.ante fi. de elect. in.vi. Diui magni Antonini, in.l. reſcriptis.ff. de diuerſ. & temp. præſcrip. Sacratiſſimus Princeps noſter.in.l.pen.ff.ad tertul. Princeps Prouidentiſſimus, & uere Religioſiſſimus, in.l.unum.§.fi.in fi. de leg.ii. Cæſar autẽ, & Auguſtus, an & quid differant.dixi infra.q.xli. Alias Card. Iacob. in tractatu ſuo de Concilio, nuper impreſſo lib.i. artic. xii.fac.xxix. col.ii.D.dicit Regibus dari titulum Illuſtriſſimo, Sereniſſimo, Excellentiſſimo, Inuictiſſimo: ſed ꝙ proprie eis cõuenit, Illuſtriſ. Excelſus, Victorioſus, Inclytus, Sublimis, Inuincibilis, Excellens, Magnificus, aut Triumphalis. Alios autem, Sereniſſimus, Inuictiſſimus, Excellentiſſimus, Inclytiſſimus, Victorioſiſſimus, Chriſtianiſſimus, Illuſtriſſimus (quæ ſunt ſuperlatiua) cõuenire Imperatori. Alias Magnus Antoninus, in.l. ſi abſenti.ff.de leg.& quæ late dixi infra.q.lix.& per Ant. ſicul.in tracta. de pote. Reg. q. xxi. in fine. Tyberius autem Cæſar: contumeliæ aſcribebat tales titulos: modeſtiæ cauſa, ut Eraſ. tradit in.vi.lib. Apopht.ii. Apopht. & ſeq.

¶TERTIA QVAESTIO.

In quo gradu dignitatis ſit Imperator.

Tertio

TERTIO Quæro in quo gradu dignitatis ſit Imperator cum multi gradus ſint dignitatum, ut per glo. in auct. ut ab Illuſtribus. & in proœ. inſt. in .§. cumq; hoc. in .l. præcipimus. C. de appell. in. l. qui indignus. ff. de Senator. & p ſcrib. late in rub. & in. l. i. in prin. ff. de offi. eius cui mand. eſt iuriſd. alias ponit ſe in numero Senatorum. l. ius Senatorum. C. de dignit. lib. xii. prout alias Papa eſt de numero Cardinalium; ut poſt Archid. tradit Mart. laud. in tract. de Cardinal. col. iii. in princ. Hadrianus Papa dignitatẽ patriciatus Carolo Regi Romæ conceſſit, inter alia, in eccleſia Lateranẽſi. c. Hadrianus. lxiii. diſt. dicit, ibi, glo. ut puniret crimina, uel, ꝙ eſt Aduocatus Romæ. c. uenerabilem. de elect. tu dic, qui eſſent patricii, ut infra. q. lxxxiii. in princ. communis ſententia eſt, ꝙ limitatiue, & circumſcriptiue in nullo gradu dignitatis ſit, nec ordine etiam, nec in gradu ſuperilluſtri, quia ipſe ſit ſuper omnes gradus, & ſuper omnes dignitates, fons dignitatum, a quo omnes alii gradus profluunt, & deriuant, ut per Alex. Iaſ. & alios in. l. i. poſt Bal. Ang. Fulg. Cyn. Ioan. And. & Abb. & nouiſſime Card. Iacobatius in dicto ſuo tractatu de Concilio nuper impreſſo, lib. i. arti. xii. fac. xxviii. C. Vnde cum ſit in apice dignitatis, & in culmine, gradum aliquem circumſcriptum non habet, cum ſit ſupra omnes gradus. c. in apibus. vii. q. i. c. cuncta per mundum. ix. q. iii. c. propoſuit. de conceſſio. præben. cum ſimilibus. Licet mihi legenti præterito ãno in hac alma Vrbe. d. l. i. aliter uiſum fuerit, & adhuc uideatur, ut. ſ. licet in ſupremo gradu omnium ſit. In aliquo tamen certo gradu ſit, tum inter cætera, ob tex. qui in terminis hanc rationem probare uidetur in. l. ubi autem non 1 apparet. in fi. prin. ff. de uerb. oblig. & per. c. Valentinianus. in fi. lxiii. diſt. ubi expreſſe Imperator ponit ſe in ordine dum dicit ſecundum ordinem meum. & in. c. q̃ graue. de falſ. ibi, Reges, Principes, & alios cuiuſcunq; gradus, & per. c. i. xxiii. diſt. & per l. ii. C. de ſpor. in prin. bene inducendo, tum ex auctoritate Ariſtotelis, quem etiam in iure noſtro licet allegare. l. ſeptimo menſe. ff. de ſtatu hominum. l. ſi pater. ff. de ſol. Bar. & alii in. l. i. ff. ſi cer. peta. Dicit enim Ariſto. x. metaph. vii. tex. ſupra, & infra, ubi loquitur de prædicamentis, ꝙ in quolibet genere datur unum primum, & illud debet eſſe perfectiſſimum reperibile, illius generis, a quo poſtea alii perfectionem trahant, & hac ratione, ibi Auerro. cõmen. vii. circa fi. poſuit Deum eſſe in genere ſubſtantiæ, quoniam perfectiſſima ſubſtantia, licet Theologi de Deo

non teneant id, Sed alías ſic. Item ex Ariſto. d. loco illud de quo aliquid dici poteſt in quid, eſt in genere, uel in ordine. Sed de Imperatore dici poteſt aliquid in quid, quia eſt homo, eſt Imperator, ergo eſt in ordine, & per alia, quæ latius publice dixi in. d. L. i. quæ quandoq; forte palam fient, reſpondendo omnibus contrariis, & tentando, q; forte dicatur proprie, in gradu ſuperilluſtri, prout ibi latius dixi, quę hic referre non curo, quoniam ueritati pro communibus concluſionibus inſiſtere intendam, non diſputatiōibus, quę in gymnaſiis, & cathedris relinqui debēt & Illuſtriſſimū Imperatorem appellat Bar. in tract. ſuo de regim. prin. ii. q. iii. col. in fi. & ſeq. poſt prin. licet ſcribentes dicto loco id negent communiter, & Mart. laud. in tract. de prin. not. clxvii. Papa, uel Imperator. ¶ Et ad fundamentum quod potiſſimum uidetur doctorum tenētium cōtrarium, reſpondetur uno modo, etiam clariſſime, q; non eſt inconueniens, q; is a quo omnes ordines proceſſerunt, ſit in aliquo dictorum ordinum, patet in Deo ipſo, a quo, & Angeli, & homines proceſſerunt, & tamen poſuit ſe in ordine hominum, ut de ſe patet, & eſt clariſſimum, & Eccleſia cantat Deus homo factus eſt, & iterum in Antiphona, Mirabile miſterium declaratur hodie, innouantur naturæ, Deus homo factus eſt, Id quod fuit permanſit, & q; non erat aſſumpſit &c. & ita alias Excellens D. meus D. Vincentius Herculanus de Peruſia, ſuper. d. l. i. reſpondebat.

¶ QVARTA QVAESTIO.

1 *Vnde iuriſdictionem, & originem Imperator ſumpſerit.*
2 *Populus Romanus in Imperatorem tranſtulit poteſtatem.*
3 *Imperator Romanus primitus per uiolentiam quæſiuit Imperium.*
4 *Imperium a Fortuna uidetur proceſiſſe.*
5 *Imperium hodie dependet ab Eccleſia communis ſententia.*
6 *Imperator an ſit Vicarius Papæ.*

1 QVARTO Quæro. ſ originem ſuam Imperator, ſeu iuriſdictioné, unde ſumpſerit: not. quęſtio eſt, & difficultatem, ſeu dubietatem facit, quia quædam iura probare uidentur, Imperium ſumpſiſſe uires a Populo Romano, dicente tex. in. l. i. ff. de conſt. prin. q; Populus Romanus ipſi Imperatori, & in ipſum omne Imperium, omnemq; ſuam poteſtatem conceſſit. idem in. §. ſed & quod principi. inſti. de iure nat. & in. l. i. §. cum

enim

enim antiqua lex.C.de uete.iure enucle.l.i.ff.ad leg.iul. de ambitu.& præmittunt Pau. de caſt. Alex. & alii in .l.i.in prin.ff.de offi.eius.& tex.in.l.ii.§.nouiſſime.ff.de orig.iur.ibi,euenit,ut neceſſe eſſet reipublicæ per unum conſuli. Igitur conſtituto principe datum eſt ei ius &c. Idem Cor. noſter Peruſinus per.d.§ cũ
2 enim.in conſi.i.poſt prin.ii. col.lib.iii. † Et primus Imperator in quem Populus Ro. tranſtulit Imperium, fuit Octauius Auguſtus,ſecundum Pau.de caſt.in.l.non ambigitur.ff.de.ll. quod per hiſtorias probari poteſt,Moder.referũt in rub.proœ.ff. col. vii.Idem poſt Oroſium cap.xviii.lib.vi.in.l.ii.ff.de orig. iur.vi. char.ii.colũ. & dicunt fuiſſe Anno Vrbis DCCXXVI. & fuiſſe Secundum Imperatorem,idem ꝙ a Populo Ro.habuit im mediate.Bar.in.l.more.ff.de iuriſdi.om.iudi.i.oppo.Bald.in.l.i. in.ii.col.in prin.C.de ſumma trini.& idem Bald. in.l.Imperium. iii.col.in prin.ff.de iuriſd.om.iud.iii.q. ꝙ merum Imperium in principe ſeculari eſt abſoluta poteſtas Imperatori conceſſa, per l.regiam &c.cum quo Mart.laud.ſimpliciter in tract. de princi. no.clxxxix.in Papa.Alia uero iura dicũt Imperium a Deo proceſſiſſe,ut in.§.i.in aucten. de inſtru. caut.& fide.ibi quia igitur Imperium propterea Deus de Cœlo conſtituit &c. & in.l.i.in fi. C. de ſum. trinit.ibi,quæ ex cœleſti arbitrio ſumpſerimus, & in §.ſi uero etiam.in auct.ut defunct.funera.ibi,omnibus gentibus quarum nobis principatum,alium quidem ab initio dedit Deus, alium uero adiecit,& in auct. de non alien.§. finimus igitur.ibi, Imperator cui plurima dedit Deus habere,& multorum Dominus eſſe,& in tit. de pace tenen. & eius uiol. in prin. ibi , quoniã diuina præordinãte clemẽtia ſoliũ Regiæ Maieſtatis conſcendimus in uſibus feud. & ideo Papa dicit in .c. ſi Imperator .xcvi. diſt. ꝙ Imperator catholicus priuilegia ſuæ poteſtatis in adminiſtrandis.ll. publice diuinitus conſecutus eſt,& ibi glo.not.ꝙ Imperium a ſolo Deo fit , allegañ. tex. in .c. quæſitum .xxiii.q. iiii.ibi, meminerint enim a Deo poteſtates has fuiſſe conceſſas, & propter uindictam noxiorum gladium fuiſſe permiſſum , & Dei miniſterio datum,& tex.in.d.c.ſi Imperator.dicit a quo propriam conſecutus poteſtatem,loquens de principe,& Deo,&.l.i. in prin.C. de ueter.iure enucl. ibi,Deo auctore noſtrum gubernante Imperium,quod nobis a Cœleſti maieſtate traditum eſt, & idem per.d.c. ſi Imperator.not.glo.in.c. duo.xcvi.diſt.in glo. iii.c.qui reſiſtit.xi.q.iii.ubi Auguſti. qui reſiſtit poteſtati , Dei ordinationi reſiſtit,& in aucten. quomodo oporteat ep. in prin.

Digitized by Google

legitur, maxima quidem in omnibus ſunt dona Dei a ſuperna collata clementia, Sacerdotium, & Imperium, & illud quidē diuinis miniſtrans, hoc humanis, uno eodemq; principio utraq; excedentia humanam exornant uitam not. in .c. conſtitutiones. x. diſt. per.d. tex. & ad idem, q; Imperium a Deo ſit, adducunt quidam quod habetur Luc.ii.c. in euangelio in prin. ibi, exiit Aedictū a Cęſare Auguſto, ut deſcriberetur uniuerſus Orbis, & ſic q; etiam Chriſtus, ut populus recognouit Imperatorem, ut Dominum, & tex. in.c. ſolite. de maior. & ob. in .§. præterea. ubi Pontifex ſcribens Conſtantino Imperatori, dicit Deum feciſſe duo luminaria in firmamento Cœli, luminare maius, ut præeſſet diei, luminare minus, ut præeſſet nocti utrunq; magnum, ſed alterum maius, ut diei præeſſet. Ad firmamenta igitur Cœli, hoc eſt uniuerſalis Eccleſiæ, fecit duo magna luminaria, ideſt, duas inſtituit dignitates, quæ ſunt Pontificalis auctoritas, & Regalis poteſtas, ut originaliter de dicta creatiōe apparet in libro uitæ Gene.i. cap. & in.c. cum a duorum. xcvi. diſt. & Pſal.c.xxxv. & quod in Paſſione Chriſti legitur. Io. xix. cap. non haberes poteſtatem aduerſus me ullam, niſi datum eſſet deſuper, & Apoſtolus ad Romanos. xiii. cap. in prin. non eſt enim poteſtas, niſi a Deo, ſiue iubente, ſiue ſinente, ait tex. in.c. quid culpatur. ante finē. xxiii. q. i. Et omnis iuriſdictio eſt a Deo, ſiue mediate, ſiue immediate. Hoſti. Arch. Inno. Ant. & Abb. ubi Rot. Neap. in not. q. deciſ. cccxci. fuit. ii. col. ad fin. Quę autem ſunt, a Deo ordinata ſunt. Itaq; qui reſiſtit Pōtifici, Dei ordinationi reſiſtit. nam Princeps &c.c. dicat. in fi. xxiii. q. v. & in lib. Regum. xiii. cap. i. lib. qui non obediunt principi, morte moriantur, & Deuteronom. xvii. cap. regiſtratum in.c. ii. de maior. & ob. & Matth. xxii. cap. quę ſunt Cæſaris Cæſari &c. & alias tex. in. l. fi. in fi. C. de quadrien. præſcrip. ibi, quo nutu diuino Imperiales ſuſcepimus infulas, & in. §. olim. in aucten. de conſulib. q; Deus miſit Imperatorem legem animatam in terris, & ibi, cui, & ipſas. ll. Deus ſubiecit, & in. l. fi. C. de præſcrip. long. temp. ibi, diuino quodam motu, & l. i. §. ſed ſiquid. C. de ueter. iure enucl. ibi, diuino noſtro orc, & in aucten. ut non luxurietur. in prin. ibi, ut crediti ſubiecti. ſ. nobis a Domino Deo bene uiuant, & in aucten. de quęſtore. i prin. ibi Dei auxilio, ut ſubiecti ab eius clementia nobis traditi illeſi ſeruentur, & in aucten. conſtit. quæ de dignit. in prin. ibi a Deo traditæ nobis reipublicæ. & in aucten. de armis. in prin. ibi ſubiectos omnes, Quorum regimen nobis credidit Deus, & in aucten.

Digitized by Google

ctẽn. de priuil. dotis. in prin. & clare in auctẽn. ut diff. iud. in
prin.ibi,ex quo nos Deus Romano præpoſuit Imperio,& ibi,co-
miſſę nobis a Deo reipublicæ.&.l.ii.§. ſed quia.C. de ueter. iu-
re enucl.ibi Imperialem fortunam rebus humanis Deus præpo-
ſuit,& not.tex.in.§.arripiat.in auctẽn.ut om.ob.iud.ibi,poſt ſu
pernum honorem,ſecundo loco ſunt poſita cum glo.i. a ſuperno
Deo collatę,& ad fi.ibi ſolummodo Deo , & Imperatore ſequen
te Deum hæc gubernare mediocriter,& manſuete ualent, &.§.fi.
in auctẽn. de trient. & ſemiſſ. ibi ſemper aliquid adiicit Deus
noſtris ſceptris,& late etiam quædam congerit glo. Bal. in tit.
de pace conſtan. & in .c. priuilegia. in uerbo conceſſimus. poſt
prin.in uſib. feud. & in.l.ii.C. de offi. præf. præt. afr. in princ.
ibi,per ipſum enim iura Imperii ſuſcepimus, & quæ ſupra in .ii.
q. diximus,&.c. Conſtantinus.xcvi.diſt. ibi,Deo uiuo,qui nos
regnare præcepit,&.§. ſinimus.in auct. de non alienand. ibi Im
perator cui plurima dedit Deus habere,& multorum dominum
eſſe. Et Io. ugon.in lib. quem quadruuium Eccleſiæ inſcribit,
char.ix. ſm paruam impreſſionem meam, hodie eſt. in .vi. uol.
Tract.tenet unũ principiũ fuiſſe Sacerdotii,&Imperii ꝑ glo.in.
d.c.cõſtitutiones. quia in ueteri teſtamẽto Primogenito utrũq;
competebat ; ſed ꝙ Iſrael tranſtulit Imperium in Tribum Iuda
a Ruben primogenito,ut Geñ.xlix.& Sacerdotium ad Tribum
Leui.ut.i.Reg.ii. de Tribu Iuda ortus eſt Chriſtus.d.cap.xlix.
qui fuit Sacerdos magnus. ut Hebr.v. poſt Diluuium autem
ait,ꝙ a Noe,& filiis traxit originem Sacerdotium, & Imperium
ſ.Sem,& Iaphet,ponderando ea,quæ habentur Gen.ix.ad fi. Et
quia ante legem Sacerdotium,& Imperium primogenito com-
perebat,& ab eadem origine proceſſerant , Ideo,inquit, Reges
Rom. & Reges,& Pontifices dicebantur,quia maiorũ hęc erat
cõſuetudo,ut Rex eſſet,& Sacerdos,& Põtifex,& Rom. Impato
res,Pontifices dicebãtur.c. cleros. xxi.diſt.§.Põtifex,& ſupra di
ximus.ii.q.& Ant. de Roſell.diſputat ; & conatur defendere in
tract. de poteſt. Papæ.iiii.uol. tractat. char.xxxviii. col.iiii. ad
finẽ.i.q.per ante ibi late deducta,Imperiũ a ſolo Deo immedia
te eſſe in Cæſarem. Licet ab ouo repetendo alii dicant Impera-
tores Romanos,per uiolentiam omnia primitus occupaſſe, ut di
cit Innoc. in.c.ꝙ ſuper his.in fi. extra de uoto.cuius dictum re-
fert Abb. in.c. uenerabilem.extra de elect.vi. col. poſt medium
uerſ. Et ꝙ hoc ſit uerum Alb. in.l.i.C. de ſum. trinit. & fide
cath. & ibi Bal. poſt prin. & ante eos ſubtilis ultramontanus

Google

Ioannes faber inſt. de iure na. gen. & ciuil.in.§. ſed quod prin cipi. in uerſ. Populus.poſt prin. dicit.imo, & ſi hiſtorias legas, reperies, q poteſtas Romanorum fuit per uiolentiam aquiſita, & maxime tempore Iulii Cæſaris, & hi profecto qui literas humanas callent, pro comperto habent, & Abb.in.d.loco refert, Inno. in.d.c.q, ſuper his.in fi. ualde debiliter excuſare Imperatores, an cum bona conſcientia tenerent Imperium. prout & latiſſime in ſua diſputatione ſolenni deducit clariſſimus Iuriſconſultus Dominus Ioannes igneus in ſua not. diſput. an Rex Franciæ, recognoſcat Imperatorem.vi. col. ad fi.vii. fundamento. & .ix. & Moder. taurin. etiam de eo referunt in.l.i.ff. de offi. eius.nu. 369. licet ſubdant, q an bene loquatur non interponunt iudiciũ ſuum, & quia Imperium uidetur, q fuerit ante Papatum, ut per Io. And. in add.ad Specul. in tit. de iuriſd. om. iud. in prin. in uerbo maxime, & ſic ante Chriſtum. Ideo uarię ſunt opiniones de hac.q. Alibi dicitur, q a gladio, ut ſupra proxime dictum eſt, & glo.in.c.i. de pace iuram. fir. quæ eſt ſingul. ſecundũ Ang. in.l. deprecatio.ff. ad .l. rhod. de iac. & in diſputatione ſua renouata guerra.poſt prin. Et alias in quodam libello Epi Zamorẽ. de origine, ac differentia principatus .i. parte. char.xiiii. & ſeq. deducitur principatus originem duobus modis fuiſſe, primo de iure naturali, uel gentiũ, ſecũdo iure ciuili, poſt Philoſ.v. Politic. ibidemq, q Populus Rom. et eius Imperatores uſurpatiue habuerunt Dominium nationum orbis poſt Innoc. ubi ſupra, et Grego. Oroſ. Eutrop. Policrat. Luciũ florum, Pomp. Iuſtinum, et Aug.iii. lib. de ciuitate Dei, Io. And. Io. de lign.
4 in proœ.decretal.et Old.conſ.lxix.† Alibi dicitur, q a fortuna, glo.in.l. digna uox.C.de.ll. et.l. fi. in prin.C. de iudic. ibi, Auguſtam fortunam, cum glo. et in .l. cum multa. ad fi.C. de bo. quę lib. ibi ſicut Imperialis fortuna omnes ſupereminet alias, et §. hæc itaq.in aucten. de conſul. ibi fortunę faſtigium. et.l.ii.§. ſed quia.C.de ueter. iure enucl. ibi, Imperialem fortunam. et .§. fi. in aucten. de conſul. ibi, Imperialis excipiatur fortuna. Bal. in tit. de pace conſtan.in.c. priuilegia.in glo.in uerbo conceſſimus. poſt prin. unde uerſus, Si fortuna uolet &c. Alibi, q propriis uirtutibus acquiſiuerunt Imperium.xxiiii.q.i.§.i. ſecundũ Abb. in.c.uenerabilem.vi.col. de electio. poſt medium, dicens exponendo propriis uirtutibus nõ Theologicis, Sed Politicis, poſt ibi not.quia Romani per uim, et oppreſſionem Imperium acquiſiuerunt, licet .d.§.i.d. loco non inueniam, tu dic, q eſt.

xxviii.q.i.§. ex his.in fi. ibi, uirtutibus Romani prometuerunt
Imperium.glo.fi. in.c. ego.lxiii. diſt.& Bal.in.l.bene a zenone.
i. lectura. in fi. C. de quadrien. præſcrip. per illum tex. in fi.
not. Imperium diuinitus conſtitutum, ſicut apoſtolatus,& ꝙ a
Deo proceſſit, unde ꝙ Imperium, & eccleſia fraternizant, ut in
auct.quomodo opor.ep. in prin.tñ ꝙ Inn. dixit neſcire unde Im
periũ habuerit originẽ ſubdit Bal.potes dicere, ꝙ habuit origi-
nẽ ab Enſe,ꝑmiſſu diuino, quia uoluit Populo Ro. totũ orbem
ſubiugari,deinde Populus Ro.cõſtituit Imperatorẽ in quẽ tran
ſtulit omnẽ poteſtatẽ &c.& poſtea cõfirmatũ fuit uerbo diuino,
dum dixit,Imago Dei,Deo reddatur,& Cæſaris Cęſari,& ꝙ eſt
poſtea approbatũ ab Eccleſia.hęc ille. ¶ Sed breuiter circa hãc
concluſionem conſiderandum eſt pro reſolutione,ꝙ glo.in .d.au
cten. quomodo opor. epiſc. in prin. timore dictorum contrario
rum,in quibus alibi dicebatur Imperium a Populo Romano, &
ab hominibus alibi a Deo prouenisſe,dixit,ꝙ ab hominibus ue
nit,diſpoſitione tamen Dei,ſine quo factum eſt nihil,quod factũ
eſt,ut in euangelio Io. legitur .i. cap. in prin. & .iiii. Eſdrę .vi.
cap. in prin. & ſic Populus Ro. primitus etiam de terra conſti-
tuit Imperium,permiſſione,& diſpoſitione Dei,& ſic ipſe auctori
tate,populus miniſterio,ut idem per glo.in.d. aucten. de inſtru.
caut. & fide.§.i. in uerbo de cœlo. & Io. fabr. in .d. uerſ. popu-
lus.in prin. dicit,ꝙ proceſſit a Deo permiſſiõe,& a populo diſpo
ſitione. licet Moder. Mediolanẽ. in .l. bona ciuitatis .ff. de
uerb. ſignif. ſimpliciter dicant principio rerum non diuina iuſ-
ſione,ſed ex populi conſenſu Reges aſſumptos,quod,et poſt Ro
mani Imperii occaſum ſeruatum fuit, cum Carolus magnus a
Populo Romano Auguſtus electus eſt,et a Pontifice Leone ſa-
cro oleo inunctus,quod ius populi,hodie Gregoriana.l. in ſeptẽ
germaniæ primates tranſlatum eſt, ſic et ꝙ Franci Chylperico
electo,ꝙ regno idoneus non eſſet,Pipinum cõſilio ſubſtituerũt,
et cũ Pipini Proles a maioribus degeneraſſet, rurſus Odonem,
mox eius fratrem Robertum,et deinde Roberti nepotem Hugo
nem euexerũt,qui uulgo Capetus dicebatur, unde oriundi ſunt,
qui etiam num Francorum rebus moderantur. Et quod de maxi
mis hiſce regibus,nimirum Romano, et Franco dictum eſt. Idẽ
et in inferioribus obſeruatum fuiſſe, qui hiſtoricos legerit, de
prehendet,ſubdentes tamẽ ultimo cenſere diuina lege eum iuſtũ
principem eſſe,qui ex populi conſenſu regnet, quod et Ariſtot.
dicunt tradere,qui uero inuitis dominetur, eum tyrannum eſſe,

etiam ſi Cæſar ſit a ſeptem uiris electus, concludentes demum, ꝙ
cum magna regna, non ex ſubditorum conſenſu, ſed per uiolen-
tiam primo conſtituta ſint, merito Diuum Auguſt. lib. iiii. de ci-
uitate Dei dicere magna latrocinia eſſe, Adducto etiam Piratæ
cuiuſdam exemplo, qui comprehenſus etiam ante Alex. magnũ
adductus cum interrogaretur, qua cauſa mare haberet infeſtum?
quid tibi, inquit, ut orbem terrarum habeas infeſtum? ſed quia
id ego exiguo nauigio facio, latro uocor, tu quia magna claſſe
Imperator. hęc illi. Et ut ſupra de Chylperico, et Pipino, per Za
chariam Pontif. iidem Moderni in. l. inter claras. C. de ſumma
trinit. in glo. ii. colum. iii. in principio, ſcribunt, et dixi etiam
infra quæſtio. lxxxi. ſed Bald. not. et plene in. l. prima. C.
de ſum. trini. et fide cath. i. col. et ſeq. in prin. dicit, et concludit
Cæſareum Imperium, a Deo eſſe, per dictum. §. ſinimus igitur. in
d. aucten. de non alien. tripliciter, permiſſiue, approbatiue, for-
maliter et effectiue. Permiſſiue, quia propter bonum uniuerſale,
et ſub ratione finis, ut mundus optimis. ll. regatur, pro quo eſt
bo. tex. in aucten. de inſtru. cauti. §. quia igitur. ibi, igitur Im-
perium de Cœlo Deus conſtituit, ut difficilibus imponat, quæ
apud eum ſunt bona, et. ll. aptet ſecundum naturæ uarietatem,
Approbatiue, quia Chriſtus approbauit Imperium dum dixit
in euangelio Matthęi. xxii. cap. Imago Cæſaris reddatur Cæſa
ri, niſi enim pro approbato habuiſſet, non debuiſſet reſtitui iniu-
ſto, et uiolento creditori, quia uiolentus poſſeſſor non fuiſſet de
fenſus a Deo in propria poſſeſſione ſecundum Bal. ſubtiliter di
cto loco, Formaliter et effectiue: Nam cum tota collectio Chri-
ſtianorum Imperium teneat, licet quædam regna de facto non
obediant, non eſt putandum aliud (tradit Bal. ubi ſupra) niſi, ꝙ
ipſe Deus, et hoc diſponat, quia eſt caput illius collectionis, et
poſt Deum eſt ſupremus Imperator Apoſtolicus, qui hoc ap-
probat, et in locis late ſupra allegatis, et nouiſſime in. c. uenera-
bilem. extra de electíon. et in clem. i. de iureiuran. et adeo, ꝙ
tex. in extrauag. ad reprimen. dicit diuina præcepta, quibus iu-
betur, ꝙ omnis anima Romano principi ſit ſubiecta, et Bar. ibi
gloſſando declarat late, et not. i uerbo ſubiecta, ꝙ licet ad Rom.
xiii. c. non dicatur Romanorum principi. Sed ſolum ſublimio-
ribus Pontificibus, de illo tamen intelligendũ eſt, ſub quo Chri
ſtus uoluit naſci, & crucifigi, & ꝙ hoc Imperium Eccleſia ap-
probat, ſic Bar. in rub. ff. ad fi. in not. q. dicit, Imperium cum Ec
cleſia proceſſiſſe a Deo, tanq̃ a cauſa efficienti per. §. i. in aucten.

quomo.

Digitized by Google

quomo. opor. ep. & ultra eum, ꝙ ideo alias exorditur Impera-
tor in tit. de pace tenen. & eius uiol. in uſib. feud. in prin. quo-
niam diuina pręordinante clementia ſolium regiæ maieſtatis cõ
ſcendimus dignum eſt, ut cuius pręcellimus munere illi omnino
pareamus in opere. Quæ pulchra uerba ibi, dicit Bal. & not. ſim
pliciter Imperatorem habere Imperium a Deo, & Abb. in .c. no-
uit. de iudic. in. v. col. ad fi. declarat not. iura, quæ dicunt Impe
rium a Deo eſſe hodie. ſ. poſt Chriſtum non imediate a Deo, ſed
per debitam, ac ſubalternatam emendationem a Vicario Chriſti
Ieſu, apud quem ſunt iura Cœleſtis, & terreni Imperii .c. omnes.
xxii. diſt. ibi, qui beato Petro æternæ uitæ clauigero terreni ſi-
mul, & Cœleſtis Imperii iura commiſit, & ibi late per glo. unde
Pontifex Imperatorem inungit, approbat, confirmat, reprobat,
& deponit, cauſis exigentibus, ut in præallegato. c. uenerabilem.
&. d. clem. i. de iureiuran. c. ad apoſtolicæ. de reſcrip. in. vi. & in
fra dicam, & ita uno modo declaretur, quod legitur in .d. c. xiii.
ad Ro. & Fely. in. c. cum non liceat. de præſcrip. extra, dicit Im-
perium ante Papam fuiſſe, ante .ſ. Chriſtum de Imperio Rom.
Sed illud poſt Chriſtum renouatum eſſe a Deo, & cõcludit poſt
Alber. in. l. i. C. de ſum. trinit. ꝙ Imperium habuit originem a
uiolentia, tamen uoluntate, & permiſſione diuina, & dicit id ſe-
qui Pet. de monte in lib. de poteſtate Papæ, & concilii. iii. parte.
& per Card. in. c. uenerabilem .vi. q. de election. Præpoſ. & D.
Ant. de roſellis ubi ibi, & Dantem Florentinum in ſua monar-
chia. iii. lib. in prin. incip. concluſit ora Leonum. Abb. in. d. c. ue
nerabilem. vi. col. ante fi. dicit tenendum cum Bal. in. d. l. cunctos
populos. ſ. ꝙ Imperium eſt a Deo permiſſiue, & approbatiue, for
maliter & effectiue, & quę Oldr. primo ponit de hoc, ꝙ Impator
a Deo, ſit conſ. lxix. conſueuit dubitari. in prin. Sed ibi tamen la-
te poſtea per totum illud ſolenne conſilium. in not. q. de qua etiã
infra ponemus ſuo loco, An Imperator ſit Dominus totius mũ
di, altius exordieñ. deducit latiſſime adduceñ. iuribus, & ratio-
nibus primo iure ueteri diuino nõ inueniri, ꝙ Imperium habeat
poteſtatem, & ꝙ Imperator ſit dominus, cum Imperium accepe-
rit a tempore quo populus in eum tranſtulit poteſtatem, ut ſu-
pra late primo diximus, & licet, quia communio pariebat diſcor
diam. l. cum pater. §. dulciſſimis .ff. de leg. ii. Gen. xiii. c. uolue-
rit, & olim Deus, ꝙ quãcunq; terram calcauerit pes tuus, tua ſit,
Deuteron. xiii. c. & ſic iure ueteris teſtamẽti regna permiſſa fue
rint, facit. l. ex hoc. ff. de iuſt. & iure, & ibi doctores. §. ius autem

gentium.inſt.de iure nat.& apparet de illo iure,in Dauid,Saule, & Salomone,& pluribus aliis approbatis a Deo. extra de ſacr. unctio.c.i.§.unde in ueteri.&.i.Reg.de Saule.xx.c.viii.q.i.Moy ſes,& ibi not. & in.d.§. unde enumerantur multi reges uncti de mandato domini,& Prouerb.viii.c. per me reges regnant, & in Pſal. iudicium tuum regi da.reſpondet tamen Oldr.not.d.loco. ii. col.in prin. ꝙ id de regibus eſt,non de Imperatore,& ꝙ de eo non inuenies illo iure,quia illo tempore non fuit,ſed poſt multo tempore, & idem addo per Petr. de monte in tract. ſuo de monarchia.ante fi.in.c. expeditis his.i.q.ii.col. ſic nec de lege noua noui teſtaměti ait Oldr. aliquid inuenitur per quod uideatur omnino Imperium approbatum,licet de regibus ſic.i. Petr. epiſtola.c.ii. ibi,Deum timete,Regem honorificate. & illud Pauli ad Rom. ſupra relatum.xiii.c. ibi,ſubditi eſtote omni poteſtati, ſiue regi &c. et.c. ſolite.de maior.et obed. et ꝙ inde per Chriſtũ omnes monarchiæ fuerunt deſtructæ,et reprobatæ,quia factum eſt regnum huius mundi Domini Dei noſtri,et Chriſti filii eius, et regnat in ſecula,Apocalipſ.xi.c. ſibi enim data eſt omnis poteſtas in Cœlo, et in Terra. Matth. ult.c. ut impleretur illud Ezech.lxxxvii. faciam eos gentem unam,et erit rex unus omnibus Imperiis,et non erunt ultra duę gentes.unde ꝙ glo.Daniel. ii.c. dicit, ꝙ ſicut a principio nihil fortius Imperio Romanorũ, ſic in fine nihil debilius inuenitur, et addo hic Bar. in tract. de regimine ciuit. col. fi. ubi dicit, ꝙ poſtꝙ̃ Imperium Romanum fuit ab Italicis ſeparatum,ſemper decreuit, in oculis noſtris, ꝙ abſq; Dei occulto iudicio factum non eſt, nec obſtat ſecundum Oldr. dicto loco illud Matth.xxii. reddite, quæ ſunt Cæſaris Cæſari.per quod aliqui dicebant Imperium approbatum a Chriſto,ut(dic tu)Bal. in.d.l.i.C.de ſum.trinit.et in.d.l.bene a zeno ne.in fine.i. lecturæ.C. de quadrien. præſcrip. Quia dicit Oldr. reſpondeo,ꝙ per id non iubet ei reddi omnia, ſed quæ ſua ſunt, quia cum numiſma ſibi oblatum, Cæſaris imaginem haberet, et ſuperſcriptionem, Chriſtus dixit reddite &c. imaginem enim ſuam ſibi reddi iuſſit,ut.d.c.xxii. Matth. et forte, ut ſcandalum uitaret, ſicut ea ratione ipſe ſoluit tributum Matth.xvii. in fi. et.xxviii.q.i.c. iam nunc.uerſ. multa enim ſunt facienda. et ita etiam,licet de Oldr. mentionem non faciat,dicto loco, reſpondet Abb. in.c. nouit. de iudic. extra.vi. col. in prin. et Petr. de monte in tract. de monarchia.ante fi.c. expeditis.i.q.iii. colum. in prin. Alio etiam modo ad illud dictum Euangelii, licet in

alio

alio propoſito, reſpondet Aug. de Anco. in tract. de poteſ. Papę
q.i. art. viii. uerſ. ad primum. Et ex prædictis concludit Oldr. in
d. ii. col. ſatis colligi Imperatorem ipſum, dominium, & monar-
chiam per uiolentiam, & tyrannidem obtinuiſſe. Quia cum pri-
mo fuerint ex permiſſione diuina occupata, & diſtracta dominia
per patres noſtros, & reges inſtituti; & aliqui auctoritate Dei,
ut ſupra dictum eſt, &. i. diſt. iuſgentium. &. d. l. ex hoc iure. cū
ſimil. non licuit Imperatori ea propriis dominis auferre, & ſibi
appropriare, prohibente hoc, lege naturali, & diuina, quod tibi
non uis &c. Matth. vii. i. diſt. ius humanum Exod. ii. c. iuncto. c.
pœnale. xiiii. q. v. nec licuit trāſgredi terminos, quos poſuerunt
patres noſtri, Prouerb. xxii. c. in fi. extra de ſepulr. qui terram di
uiſerant, ut Abbraam, & Loth. Geneſ. xiii. unde concludit late
Oldr. in. d. conſ. lxix. ii. col. Imperatorem iniuſte occupaſſe, &
notorium eſſe, eum per uiolentiam obtinuiſſe, ut ibi, & in ſeq. la
te deducit, & patere aſſerit, & per conſequens, ꝙ peccatum ta-
le, non remittatur, niſi ablatum reſtituat, reg. peccatum. in. vi.
xiiii. q. vi. cum res. Id quod etiam tetigit late allegañ. Io. igne-
us, ſupra allegatus in. d. ſua diſputatione, an Rex Franciæ reco-
gnoſcat Imperatorem. vi. col. vii. fundamento. poſt Alb. in. d. l.
i. C. de ſum. trinit. & de hac uiolentia etiam tangit Pet. de mon
te in. d. tractatu de monarchia. ante fi. c. expeditis. i. q. ante uerſ.
neq; obſtat. & in uerſi. quicquid. De iure autem humano, licet
multa iura ſupra allegata probent Imperium eſſe a Deo, ſibi da-
tum, Inter cætera: Oldr. in. d. not. q. iii. col. uidetur dicere non de
bere credi illis iuribus, cum ab ipſis Imperatoribus facta ſint, &
quorum repellerentur auctores, extra de hæret. c. fraternitatis. &
de teſtibus. c. licet quidam. nec plus debet credi mortuę uoci, q̄
uiuæ; Sed uiuæ non crederetur in facto proprio. l. nullus. de te-
ſtibus. ergo &c. eandem reſpōſionem Oldr. licet corrupte, de nu
me. conſil. referunt in hac. q. Moder. Tauriñ. in. l. more. ii. col.
in prin. ff. de iuriſd. om. iud. & in. iiii. col. poſt prin. dicunt Impe
rium fuiſſe a Deo conſtitutum ſe non inuenire, nec per legem no
uam, nec per legem ueterem. Sed, ꝙ forte debet intelligi permiſ
ſiue; Quia non eſt poteſtas, niſi a Deo. d. c. (dic tu) xiii. ad Rom.
& illud nō haberes in me poteſtatem, niſi data tibi eſſet deſuper.
in Paſſ. Domini Io. xix. c. & in. c. quæſitū. xxiii. q. iiii. dicitur. me
minerant enim a Deo poteſtates has fuiſſe conceſſas, & propter
uindictam noxiorum gladium fuiſſe permiſſum, & Dei miniſte-
rio fuiſſe datos in huiuſmodi uindices, ideſt, iudices. Quomodo

igitur reprehẽdetur factum, quod auctore Deo uidetur eſſe con ceſſum? & facit, ꝙ a Deo ſit illud ad Hebræos .v.c.B. nec quiſꝗ ſumit ſibi honorem, ſed qui uocatur a Deo tanꝗ Aaron, regi- ſtratum in.c. qualiter.extra de elect. & in.§.illud.in aucten. con ſtitu. quæ de dignit.dicitur ab Imperio ſequente Deum, & tex. not.in.§. ſi qua. in aucten. ut præpon. nom. Imp. ad fi. dicit lo- quente Imperatore, prima die in qua nos Deus Romanorum ſup poſuit rebus. & tex.in.c. Imperator.xcvi. diſt. ibi a quo propriã conſecutus eſt poteſtatem, & bon.tex. in.c.quo iure.viii.diſt.ibi, iura humana per Imper. & Rectores ſeculi Deus diſtribuit hu mano generi, & nonnulla loca iurium, & diuinæ ſcripturę, ꝙ Im perium ſit a Deo, citat ille Epiſcopus Gurgenſ. in tract. de co- ron. char.vii.ii.col. & ſeq. ſub.q. unde ortum ſit, ut Imperatores &c. Idemq; char.xiiii. & ſeq.in.§. huic, ubi concludit Imperium licet a uiolentia primo cœperit, conſilio tamen, ac nutu diuino, & prouidentia inualuiſſe unitatis ratione, poſt Diuum Thom.not. Hæc ſunt, quæ aliquali obſeruatione congeſſi, breui tamen tem- pore, & ſtudio, Ex quibus tamen omnibus (ſupponendo me ſem per determinationi Sanctæ Matris Eccleſiæ) bene, ac mature cõ ſideratis, uidetur reſoluendum Imperium, ſi non imediate a Deo ſaltem per debitam, ac ſubalternatam emanationem hodie a Vi- cario Chriſti eſſe prouentum, et ita intelligatur Apoſtolus .d.c. xiii. & alia iura ſimilia, & ita uidetur tenere Bar. in.d. extrauag. ad reprimeñ. in uerbo totius orbis. poſt medium, & glo. in uer- bo ſubiecta. & ita ipſe met Oldr. declarat in conſ.clxxx. Quæ- ſtio eſt.iii. col.uerſi. nunc reſtat ad argumenta, quia omnis pote ſtas a Deo eſt, ſaltem permittente, ut ſupra late, & facit tex.in .l. fi. C.de offi.magiſtri militum.ibi, cum propria diuinitate Rom. Imperium ſit nobis delatũ, & bon.tex.in auct. quomodo oportet Epiſ.§.i.ibi, Sacerdotibus, quibus nobis dona dabuntur a Deo, & ea quæ ſunt firma habebimus, & quæ nondum hactenus uene- runt, acquirimus, & ꝙ Imperium ſit a Deo, ut a cauſa prima, non per hoc tamen tollatur ordo, quem habet eius Vicarius in pro- motiõe Imperatoris ad Imperiũ tanꝗ cauſa ſcda, & agens inſtru mentaliter ſecundum Oldr. not.d.iii.col. ad medium. & d.c. ue- nerabilem.de elect. cum ſimil. Idem Abb.in.d.c.nouit.v. col.an te fi. de iud. & alii late ubi ſupra. & Ant.ſicul. Excellens canoni ſta, in tract. de poteſtate & Excellentia regia.i.q.in fi. concludit ſ. ꝙ aut conſideramus cauſam imediatam, & primariam, & tunc Principes, & Reges ſint de iure diuino, & procedant a Deo cum

ipſe

ipſe ſit Rex Regum, aut cõſideramus cauſam mediatam, & tunc ſint de iure gentium, & ita procedat .d.l. ex hoc iure gentium. cum concord. & dicit Pet. de Anch. in conſ.cccxli. pro maiori concludere, ꝙ reges in regnis habent uetuſtiſſimum titulum a iure quodammodo naturali, & diuina quadam prouidentia, licet poſſit replicari, ꝙ Ant. ſicul. ubi ſupra, in regibus loquatur. Qui ualde differunt ab Imperatoribus, ut ex ſupra allegatis poſt 5 Oldr. d. conſ. lxix. i. et. ii. col. patet. † Hinc eſt, ꝙ communis ſententia eſt Imperium dependere ab Eccleſia, et Papa Imperium recognoſcere infra dicemus ſuo loco .l.q. unde Imperator dicitur Dei miniſter, et Dei ſeruus Bal. in auct. habita .C. ne filius pro patre. et Dei Vicarius in temporalibus, Bal. in. l. i. C. de iure aureo. annul. et ſupra diximus .q. ii. et Bartho. in tracta. de regimine ciuit. col. pen. ad fi. dicit ſimpliciter Imperium a Deo de Cœlo conſtitutum, per dictum principum in auct. quomodo oporteat ep. et ſcriptum eſt, labiis regit Rex, et iterum cor Regis in manu Dei eſt, et ubi uoluerit inclinabit illud, Prouer. xxi. in prin. l. inter claras .C. de ſum. trin. §. quamobrem, unde ſecundum Demoſthenem Oratorem ſummum, eſt inuentio quędam, et donum Dei. l. ii. ff. de. ll. et tamen Princeps lex eſt. §. fi. in auct. de conſul. et. §. ſed et quod principi. inſt. de iure nat. l. fi. C. de. ll. ideo Diuus Aug. ſuper Ioanne dicebat, ꝙ iura humana per Imperatores, et rectores ſeculi, Deus diſtribuit humano generi. Et expreſſe nouiſſime hodie Imperatorẽ habere Imperium mediate a diuina prouidentia. ſ. a Papa declaratur in terminis, et late extrauag. Bonif. viii. in tit. de maior. et obed. c. i. incip. unam ſanctam, ubi unum caput ſolum, non duo eſſe Eccleſiæ deducit, Chriſtum, et Chriſti Vicarium Petrum, et Petri ſuceeſſorem, cui fuit dictum paſce oues meas, meas generaliter, nõ ſingulariter, has, uel illas, et ſic uniuerſas, et in eius poteſtate duos gladios ſpiritualem, et temporalem, ꝙ ibi not. euangelicis dictis probatur. Itemꝗ temporalem auctoritatem ſubiici ſpirituali poteſtati ſic declarando illud ad Rom. de quo ſupra ſæpe xiii. cap. non eſt poteſtas, niſi a Deo, ſubdens, tex. d. loco, non ergo ſecundum ordinem uniuerſi omnia æque, ac immediate, ſed infima per media ac inferiora per ſuperiora ad ordinem deducunt, unde ſpiritualis pręcellit terrenam dignitatem, et ſpiritualis poteſtas terrenam habet inſtituere, et iudicare ſi bona non fuerit, et ꝙ hoc modo uerificatur uaticinium Hierem. de Eccleſia, et eccleſiaſtica poteſtate. i. cap. ecce conſtitui te hodie ſuper

gentes, & regna. Iſidor. in lib. de Imp. milit. eccleſ. dignit.i.q. in fi.lib.i.tit.i. & patet etiam, ut ſupra dictum eſt, quia Papa approbat, inungit, confirmat, deponit Imperatorem. d.c. uenerabilem. de elect.c.i. de iureiurand. in clem.c. ad apoſtolicæ. de re iud.in.vi.&.c.ſolite.de maior.ut infra dicã. ¶ Et ita, ut ſupra cõcluſum eſt, hodie poſt Chriſtum, Imperium mediate per Papam diuina prouidentia Imperatorem habere, per.d.extrauag.Boniſ. viii. &.d.c. uenerabilem. ſentiunt nouiſſime etiam Moder. hiſp. in tract. ſolenni, & pulchro de ultimo fine iuris canonici, & ciuilis.i.char.iiii.col.in prin. in uerſ. an autem Imperator. dum ſimpliciter ad.d. extrauag. &.d.c. ſe remittunt, & idem dictus Epiſcopus in .d. lib. de origine princip. char.xxxix.in fi.§. cęterum. & ita tenendum uidetur. Quia hæc communis uidetur reſolutio cũ.ſ.catholica eccleſia (cui ſemper me remitto) & Alex.conſ.xi. incip. alias conſului.iii. col. poſt medium in uerſ.facit.in not.q. dicit, ꝙ Imperator iuriſdictionem habuit a populo, & exercitu. c. legimus .xciiii. diſt. ſed eſt .xciii. poſt medium, ibi, quomodo ſi exercitus ſibi Imperatorem faciat, & hodie dicit Alex. d. loco, habet iuriſdictionem ab eccleſia, cuius eſt fidelis per .d. clem.i.quę incipit Romani.de iureiuran. idem ꝙ Imperium proceſſerit a Deo, & ab eccleſia, Alex.in conſ.xxiiii. ponderatis his. ad fi. lib.v. allegat Inno. & Bar. in locis de quibus etiam nos ſupra. Sic Imperium ab eccleſia procedere, & a ſummo Pontifice, cum maior ſit Imperatore Papa, glo.& Moder.in.d.c.nouit pro communi.v. col. licet prout Card. ibi declarat (Fely. referente, ii.col.ad fi.) non poſſint in hac materia fieri rationes demonſtratiuæ, & faciunt, quæ infra dicemus in.q.l. & Bal. in.l. bene a zenone.in fi.i. lecturæ dixit, Imperium approbari ab eccleſia, & idem hodie habere Imperium iuriſdictionem ab eccleſia per .d. clem.i. & Card. in clem. præſenti. de cenſibus .vii.q. Moderni taurin. ſub dubio forte, tradunt in.l.i.ff. de offi. eius cui mand. eſt iuriſd. in prin.xii. char.ii. col. ante fi. nu. 370. & hodie, ut ſupra, Imperatorem habere Imperium a ſummo Pontifice eſſe communem opinionem Canoniſtarum, ſecundum Abb. in .c. ſi duobus. de appell. referunt, & tenent iidem Moder. in .l. more .ff. de iuriſd.om. iud.ii.col.in prin. idem Abb. teſtatur de hac communi opi. Canoniſtarum.ſ. ꝙ Imperium immediate procedat a Papa, licet mediate a Deo in.c. uenerabilem .v. col. in princ. de elect. extra, poſt bonam glo. in clem. ad noſtram. de hæret. & xxii. diſt.c.i.&.ii.&.d. extrauag. Boniſ.viii. unam ſanctam. de

maior.

maior.& obed. et dicta per ſe in .d.c. nouit. Et addo Aug. de Anco. in tract. de poteſtate Papæ.q.vii. arti.ii. ubi notanter tenet et probat,una ratione,ſolam poteſtatem Papæ a Deo eſſe immediate,et nullam aliam,et ſingularius in.v.q.eod. arti. et notãter,dimiſſis opinionibus,dicit poteſtatẽ, iuriſdictionis Tẽporalis,et Spiritualis triplicẽ eſſe,Immediatã, Deriuatã,et in Miniſterium datam.Primo modo eſt ſolum in Papa,Secundo in omnibus Epiſcopis,et prælatis. Tertio modo tẽporalis poteſtas in Imperatoribus,Regibus,et Principibus ſecularibus,ut eis.ſ. ſit in miniſterium data, probans oĩa not. rationibus: Et Petr. de monte in tract. de monarchia.ante fi.c. expeditis.i.q. mouendo licet breuiter,hãc.q. no.unde Imperium habuerit originem,uel initium.Cõcluſiue breuibus arguendo ad partes paucis ſe expediens,dicit,ꝙ quidam dicunt a Deo,quidam contra: Quia in ueteri teſtamento nullibi de Imperio conſtat, licet bene de regibus,nec in lege noua,licet de regibus ſic,fiat mentio. Pet,ii.cap. Deum timete,Regem honorificate.Item ſubditi eſtote &c. et in c. ſolite.de maior.et obed.de iure humano uidemus,ut ſupra auctoritates.ll. tamen ipſe concludit,ꝙ quicquid dixerint alii,ſibi ſatis uerum uidetur,ꝙ Imperium Rom. et alia regna proceſſerint diuina uoluntate, et permiſſione, poſt Alberi. de roſata in l. cunctos populos.C. de ſum. trinit. licet dicat negari non poſſe quin initium habuerit a uiolẽtia,ut ſupra per nos tactum fuit. Vnde melius hæc.q. declaranda uidetur,ut ſupra.ſ. ꝙ hodie Imperium a Papa ſit immediate,uoluntate,tamen Dei, ut ex ſupradictis late,et clare conſtat,et clariſſime ex communi op. quæ eſt Imperium ſubeſſe eccleſiæ de qua infra uidebimus ſuo loco.q.l. ubi uideñ. omnino. Et ille Epiſcopus Gurgens. in libello ſuo de coronatione char.vi.ii. col. et ſeq. late diſputat,licet ſicce,præcipue in allegatiõibus,& ponit,an Imperiũ ſit immediate a Deo an uero a Pontifice &c. et poſt aliqua argumenta ad partes,concludit, quemadmodum omnis Imperii poteſtas a Deo peruenit, tanq̃ a primo auctore. Ita uſum,et exercitationem Imperatoriæ iuriſdictionis a Papa,ut Vicario Chriſti,et in quem omnis monarchia eſt transfuſa deriuari,ſicut peculium ſerui non eſt ſolũ a Domino principali,ſed etiam a Vicario.l.diffinitio peculii.ff. de pecul. et poſt glo. in,c.ſynodo .lxiii.diſt. licet olim primo per uiolentiam Rom. Imperium cœperit,conſilio tamen,ac nutu diuino,ſubſequuto conſenſu eorum, Qui per tot annos ſub Imperio fuerunt, et idem Epiſcopus ſcribit in eo. libello char.xvi.

in.§.cæterũ, et infra dixi.q.lxix. nu.10. et idem Epiſcopus char. xxvi.i. col.ſub.§.iam fide concludit Imperatoriam poteſtatem a Deo emanare,ſed nihilominus etiam a Põtifice deriuari, non ut eſt homo, ſed ut Vicarius Chriſti. ¶ Prædictis ultimo addo, ꝙ Petr. Beltrandus in tract. de origine iuriſdictionum.i.q.ix.uol. tract. ponit etiam hanc.q. arguendo not. et late,pro et contra an.ſ. a Deo prouenerit, tandem reſoluit quatuor ſupradicta Imperia ſibiinuicem ſuccedentia,non fuiſſe a principio legitime introducta, ſed per uiolentiam uſurpata. Et ideo Danieli oſtenſa in figura Beſtiarum non hominũ,quia non ſurrexerũt per uiam rationis,ſed impetu ſenſualitatis,quo ad ſui primam originem, Si autem proceſſu temporis hęc regna redacta ſunt ad ſtatum legitimum, oportet, ꝙ fuerit accidene conſenſu Populi expreſſo, uel interpretatiuo, Niſi in Regno Iſrael,ꝙ fuit a Deo ut primo Reg.xvi.Et ad illud nõ eſt poteſtas,niſi a Deo dicit intelligi mediate,ut ibi per eum poſt Canoniſt. Et Anton.de roſel.in tract. de Conciliis.iiii. uolum. tract. char.cxviii.§.i. et ſeq. late ponit etiam,quis,ex Imperiis Orbis quatuor , prius fuerit palmã ſolii iuſte adeptus,et per.xvi.§§. arguit Romanum Imperium præcipue ſecundum multos,iniuſtum fuiſſe , et indebitum rapina , et ui,uariis rationibus,& auctoritatibus, ac iuribus utriuſq; iuris humani,& diuini,demum cõcludit Dei iudicio, ac diuina uoluntate fuiſſe,deducendo eleganter per uarias rationes, & conſiderationes,ut ibi per eum,uſq; ad.§.xxiiii. ubi deinde iterũ in ſeq. §§.idem comprobat,uſq; ad fi.char.tractatus prædicti. Quæ hodie tamen declaranda uidentur ſecũdum ea,quæ ſupra diximus, & declarauimus,& infra tetigimus, etiam idem.q.lxix. nume.9. Quibus addo etiam dominum Ioannem Lecirier in ſuo tracta. de primogenitura.lib.ii.q.xii.col.i.& ſeq.viii,uol.tracta.ubi de origine Imperii late ſcribens,cõcludit,ab initio omnia Imperia per uim uſurpata ante aduentum Chriſti, niſi in regno Iſraelitico, Demum illud,nõ eſt poteſtas niſi a Deo,uerum quo ad initium,non quantum ad acquiſitionẽ,uel uſum interpretatur,& tranſire uidetur cum Petro Bertrand.ut ſupra poſt autem aduentum Chriſti ſecus.Notandum tamen eſt,ꝙ Abb.alias not.dicit in.c. licet ex ſuſcepto.de foro compe. † ꝙ Imperator in exercitio iſti
6 us gladii temporalis non dicitur indiſtincte habere iuriſdictionem a Papa, neq; in hoc eſt eius Vicarius, cum non poſſit Papa eum reuocare ad libitum,ut.d.c.licet. ꝙ poſſet ſi eſſet.l.iudiciũ ſoluitur.ff.de iudi.c.ſuper.q.de offi.deleg.glo.in cle.etſi. de reſcrip.

ſcrip.Innocen.in.c.romana.de appellatio.in.vi. ut infra dixi.q. xxxvi. in fine.

QVINTA QVAESTIO.

1 *Quare Imperator ordinatus ſit.*
2 *Papa caput Eccleſiæ eſt,habens utrunque gladium.*
3 *Regi per unum tantum,melius,& commodius eſt.*
4 *Imperatori Eccleſia in temporalibus exercitium commiſit.*
5 *Caſus in quibus iudex eccleſiaſticus cum laicis,& rebus eorum cognoſcit.*
6 *Papa,Epiſcopus,Curatus,Imperator qui,& cur.in ſine.q.*

1 QVINTO Quæro † quare Imperator ordinatus ſit:nã cum unum tantum caput debeat eſſe eccleſię non duo,alś monſtrum eſſet,ut dicit tex.in.d.extrauag.Boniſ.viii.unam ſanctam.in tit.de maio.& obe.c.quoniam.de offi.ordi. Rota in deciſ.cccclii.ex hoc.in fi.in nouis.Bar.not.in trac.de regimi.ciuit. i.q.in fi.& glo.in.c.ad apoſtolicæ.de re iudic.in.vi.in uerbo pri‑
2 uamus.in fi.per.c.in apibus.vii.q.i.cum ſimi. † Et Papa ſummus pontifex caput ſit eccleſię,& gladium etiam temporalem habeat, ut clariſſime,& ꝙ omnes ei ſubſint,declaratur in.d.extrauagan. unam ſanctam.Boniſ.viii.& Alex.in.d.conſi.xxiiii.ad fi.v.lib.& latiſſime poſt glo.probat Abb.& alii in.c.nouit.de iudi.iiii.col. per.iii.col.ſeq.ubi Moder.v.col.dicunt,communem opi. eſſe Papam in temporalibus etiam iuriſdictionem habere,iure etiam diuino,& ore Chriſti,præcipue per illud,ecce duo gladii ſunt hic. ut Lu.xxii.ca. ut probatur etiam in.d.conſt.Boni.viii.unam ſanctam.Imo ibi ad fi.dicitur eſſe de neceſſitate ſalutis omni humanæ creaturæ ſubeſſe Romano Pontifici,idem Fely.pro communi in.d.c.nouit.ii.col.ad fi.& ſeq.dicens poſt Bal. in proœ.ff. ꝙ licet Legiſtæ teneant pro maxima,ꝙ Imperator non habeat ſuperiorem,Canoniſtæ tamen Papã ſuperiorem ponunt,& ꝙ ibi Andre.ſicul.xxv.col.& ſeq.per multa comprobat,ꝙ Papa Imperatore ſit ſuperior,licet ante ibi arguendo ſecus nixus fuerit demonſtrare in temporalibus,& pro communi opi.eſt bon.tex.in proœ. vi.in prin.ibi,totius orbis præcipuum obtinere uoluit magiſtratum,loquens de Pontifice eccleſ. & tex.in.c.i.xxii. diſt.ibi, qui beato Petro æternæ uitæ clauigero,terreni ſimul & cœleſti Imperii iura conceſſit,& ibi glo.notat,& late allegat ad id, Papam ſcilicet,utrunque gladium ſpiritualem,& temporalem habere,&

maiorem eſſe Imperatore.bo.text.& not.in.c.i.§. unde in ueteri. ad fi.extra de ſacra unctio.ibi,Pontificis caput criſmatæ conſecratur,brachiũ uero principis oleo delinitur, ut oſtendat quanta ſit differentia inter auctoritatem Pontificis,& Principis poteſtatem,& infra uidebimus late.q.l.Si ergo caput eſt omnis,& totius iuriſdictionis Papa Chriſti uicarius, ac Petri ſucceſſor cur ordinatus Imper: Tex.in.§.i.in auc.de inſtru. cau.in prin.dicit. Igitur Imperium propterea Deus conſtituit de cœlo,ut difficilibus imponat,quæ apud eum ſunt bona,& leges aptet,ſecundum naturæ uarietatem,& per eum Specul.in proœ.operis ſui.vi.col. in prin.uerſ.quia Deus Imperium ad hoc.& Aug.in.c.quo iure. viii.diſt.dicit,quia ipſa iura humana per Imperatores,& Rectores ſeculi Deus diſtribuit humano generi,in.§.fi.in auct. de conſulibus.dicitur Imperatori Deus leges ſubiecit, legem animatã committens hominibus,eo,ꝙ Imperatoris quidem iugis indeſinens conſulatus, omnibus ciuitatibus, &populis, & gentibus, quia in ſingulis,quæ placent diſtribuẽti aduenit,& per.d.§.quia igitur notant Hiſpani inſtit. de actio.§.rurſus.xvi.col.in princ. uerſi.nam Ideo Deus conſtituit.Bal.in.l.i. in fi.i.col.C. de ſum.
3 trinit.dicit, † Imperium a Deo propter bonum uniuerſale, quia entia nolunt male diſponi,nec bonum pluralitas principatuum, unus ergo princeps,ut ait Ariſto.eo referente.xii.Metaph. ad fi. & Aug.de Anco.in trac.de pote.papæ.q.lxxi.arti.iiii.uerſicu. reſpondeo.& not.Bal.in.c.i.§.præterea ducatus.in.i.not.de prohi. feud.alie.per Fede.in uſib.feud.& ſic ſit permiſſum a Deo ſub ratione finis,ut mundus optimis legibus regatur: Quia ſecundũ Phiſicam regulam, cuius finis bonus eſt, ipſum quoq; bonũ eſt, omnia enim rectificat finis &c. Et hanc rationem, quia commodius eſt regi per unum ſimpliciter per auctoritatem Ariſto.d. loco.tenet Pet.de monte in trac.ſupra allegato.d.i.q.v.col.uerſicu. permiſit autẽ hoc.& late in Papa Io.Poggius in ſuo trac. de pote.Papæ, & Concilii.in .i.arg.pro poteſtatæ Papæ,& Mart.lau. in trac.de prin.in not.xcix.incip.princeps.dicit,principes a Deo optimo miſſos in terram,ut bonos præmient, & malos puniant. Addo ꝙ Bar.not.in trac.ſuo de regim. princip.ii.q. poſt Egidi. Rom.ordinis eremit.s. Auguſt.in lib.quem fecit de regim.principi.quem ait fuiſſe magnum Philoſophum, & Theologiæ magiſtrum,refert tres modos regendi per Populum,ſecundo per paucos puta Senatores,& Conſules,tertio per unum,quod ſecundũ, Ariſto.appellatur Regnum,ſecundum nos autem ſi eſt dominus

uniuerſalis

uniuerſalis appellatur Imperium, ut conſtat feciſſe Romanos, in l.ii.ff. de origi.iur.§.ex actis.cum ſeq.multis.& per Bar.in.d.tracta.i.q.& ꝙ de iſtis tribus modis regendi, optimus,& melior eſt aliis monarchia, ſeu regimen unius, probañ.ſecundum Egi.quatuor rationibus principaliter, de quibus ibi, pręcipue, quia ibi,& in eo reperit̃ perfectiſſima unitas,& uirtus unita fortior eſt &c. Et licet idem Egi.contra, quędam adduxerit, ut per Barr.late in d.trac.ii.q.ii.col.& ſeq.tamen eis reſpondet,& iii.col.d.ii.q.concludit, expedire populo regi per Regem, cum bonus eſt, habens conditiones de quibus ibi,& infra dicemus etiam in ſequẽ.q.vi. Et tunc optimum regnũ eſt regnum Regis, per rationes de quibus ibi,& licet in diſtinctione, quam poſtea ibi Bart. in triplici diuiſione populorum.iii.col.& ſeq.facit, in.i.& ii.gradu, contra Imperatorem concludere uideatur: quia uult, ꝙ ſi eſt populus in primo, uel in ſecundo gradu magnitudinis, ꝙ non expediat regi per Regem. Probans exemplo ciuitatis Rom. quæ cum eſſet in primo gradu magnitudinis expulit Reges, ut in.l.ii.§.exactis. ff.de orig.iur.& per rationes de quibus ibi, in.i.& ii.ſuo gradu,& ꝙ hæc fuit ratio, quare Deo diſplicuit.i.Reg.viii.cap.ꝙ populus Regem petiit, tamen ratio Egi.perfectiſſimam unitatem optimum eſſe regimen unius Regis, non tollitur ſatis bene,& in populo maximo.iii.gradus magnitudine, qui aliis ciuitatibus,& prouinciis dominaretur, ipſe Bart.met.d.ii.q.pen.col.tenuit, bonum eſſe regi per unum, in uerſi.tertio uidendum eſt.& probatur per tex.in.d.l.ii.§.nouiſſime.ubi, rebus ſic dictantibus, primo de Populo ad Senatum, demum, quia Senatus non poterat omnes Prouincias regere, proinde neceſſe fuit Reipublicæ per unũ conſuli: igitur conſtituto principe datum eſt ei ius, ut quod conſtituiſſet ratum eſſet. Et quãuis etiam quidam Epiſcopus Zamoreñ.in libello de origine princip.i. parte.char.xliiii.& ſeq.conet̃ tenere,& probare late, potius expedire quamlibet prouinciã ſuum habere Regem, nõ unum eſſe Monarcham, per naturalia exempla, per ſacras literas, per politica documenta, imo, ꝙ pene ſit impoſſibile unum tantum eſſe Monarcham, ob tot Orbis regiones. Præſertim diuerſas,& contrarias ſectas, ac credendi opiniones obtinentes,& defendentes, ut ibi late per eum. Tamen melius eſſe regi uno Principe, q̃ pluribus, defendit al's & Aug.de Anco.in lib.de pote.Papæ.q.xxxv.articu.viii.præcipue per dictam rationem, ꝙ uirtus unita potentior,& fortior eſt, ſc ipſa diſperſa,& idem tenet Mart.laud.in.d.trac.de princip.no.cxxxi. melius

eſt,& Moder.in trac.de beneficio.v.q.iiii.col. & ſeq. & idem la-tiſſime etiam poſt Philoſophos late ſcribit, & tenet Ant. ſicul.in trac.de poteſ.regia.q.lxxiiii.Et (pace Bar.)in.i.Regum.viii.ca. non diſplicuit Deo, ꝙ populus Regem peteret, ea ratione, quia nollet eum habere Regem,& iudicem pro regimine ordinis, pa-tet,quia & ante,& poſt Duces,ſemper Iudices,& Reges ei dedit Dominus,ut ſupra diximus, & infra dicemus.q.xx. Sed quia in d.cap.viii.populus iam ſeneſcente Samuele, abiiciebant Deum, ne regnaret ſuper eos,ut in.d.c.viii.patet.B.ibi,non enim te abie-cerunt.Sed me ne regnem ſuper illos &c.& ſeruierunt Diis alie-nis &c. Nam nõ ne ibi Deus dedit in ducem poſt Samuelem Sa-ul?Quem in ducem,& principem ſuper populum Iſrael unxit Sa-muel mandato domini.ut in.d.i.lib.Regum ca.ix.&.c.x.in prin-ci.ubi Samuel ad Saul,Ecce inunxit te dominus ſuper hæredita-tem ſuam in principem , & liberabis populum &c. & hoc tibi ſi-gnum,quia unxit te Dominus in principem &c.&.c.i.§. unde in ueteri.extra de ſacra unctio.& ideo tradita per Bar.in.d.trac.de regimine princ.d.ii.q.i.col.& ſeq.poſt Egi.Ro.& Ariſto. uide-tur ad hanc noſtram.q.dare rationem,cur,ſcilicet,Imperator or-dinatus fuerit,per quatuor rationes,de quibus ibi,Concludens, ſcilicet,monarchiam, & regnum unius Regis optimum eſſe re-gendi modum,pręcipue quia habet unitatem in ſe perfectiſſimã, quæ magis operatur,& potentior eſt, & quia ita docet experien-tia,item quia magis res ita imitatur naturam, Nam uidemus in homine unum caput ſolum,non plura, & ita determinari hæc ra-tio uidetur in.c.in apibus.vii.q.i.ubi apes,grues,& quæ ratione uera carent,unum ſibi Regem conſtituũt, & hac ratione ibi tex. dicit,Imperator unus.facit.c.quoniam.de offi.ordi.cum ſimi.ſu-pra alleg.& facit,quod ſupra retulimus.iii.q.poſt Ariſto.x.Me-taph.vii.tex.ſupra,& infra,ubi de prædicamentis loquitur,ſcili-cet,ꝙ in quolibet genere datur unum primum,Sic non mirum ſi rationabile fuit in regẽdo etiã,& in poteſtatibus temporalibus, & laicorum,effectu ſaltem,& exercitio,dari unum primum, quẽ Imperatorem dicimus nos,& Imperium,Ariſtot.uero Regnum, ſecundum Bar.in.d.trac.i.q.uerſi.tertius regẽdi modus. & olim etiam ipſis rebus ſic dictantibus, propter difficultatem admini-ſtrandi Rẽpublicam uentum eſt a Populo ad Senatum,poſtea a Senatu ad Principem,qui unus Reipublicę conſuleret: nimia er-go multitudo confuſionem generans,cauſa fuit creandi Impera-torem.Senatoribus enim ſæpe (ut naturaliter euenit) diſſentien-

tibus,

tibus, utilitas publica impediebatur, & non ita accurate prouin- cias omnes, regere poterant. Ideo per unum Reipub. conſuli ne- ceſſe fuit, cum melius uideatur regi per unum, & expeditius, ut eſt tex. in. d. l. ii. §. nouiſſime. ff. de orig. iur. & ibi glo. not. & Mo- der. vii. not. poſt Philoſ. iii. Politi. & xii. Metaph. ſupra citatum, & quæ Fely. late in. c. quæ in eccleſiarum. pen. col. de conſti. uerſ. & ratio. c. eſto. xcv. diſt. ibi, unus dominus, unū baptiſma. & Apo ſtolus ad Epheſ. iiii. cap. in prin. unū Caput, unus Spiritus, unus Dominus. cum ſimi. & alſ unicam poteſtatem eſſe ad bene uiuen dum neceſſariam, a qua omnes aliæ deriuentur, & per unum regi diſputat, & rationibus defendit Ant. roſel. in trac. de pote. papæ. xviii. char. iiii. col. & ſeq. ſub. §. perquiramus nunc. &. §. hanc ſen tentiam. Idem (licet prædicta non alleget) ille Gurgen. Epiſco pus in libello de coronatione. char. xv. i. colū. ad fi. & ſeq. ſub. §. huic. ubi refert Ariſt. in ulti. tranſmu. Philoſo. lib. dicere, ſecun- dum naturam eſſe uniuerſum Orbem ab uno teneri, magis, q̄ a pluribus, citareq; hos Homeri uerſus. Res mala multiplici mun dum ditione teneri. Eſto unus princeps populus, cui pace regen dos, Iuſtitiæq; dedit, magni regnator Olympi. Et hac ratione concludit, Dei prouidentia, Imperium inductum, licet a uiolen- tia cęperit. Nec obſtat, quod ſupra diximus, Papam ſuppremum eſſe, & maiorem omnibus, iuribus ſupra alleg. late, quia pro reſo lutione conſiderandum eſt, q; licet ſecundum communem ſenten
4 tiam, † Pontifex utrunq; gladium habet, ſpiritualem, & tempora lem, ſecundum ſupra adducta abunde. Declaratur tamen id uerū etiam in temporalibus, quantum ad iuriſdictionem, habitum, & potentiam, Sed exercitium in temporalibus Eccleſia cōmiſit Im peratori, ac exercitium gladii temporalis, ut concludit Abb. not. in. d. c. nouit. vi. colū. poſt prin. uerſi. ex quibus omnibus. ubi per multa ibi ante deducta, & allegata reſoluit, Papam maiorem eſ- ſe Imperatore, & q; penes ipſum Papam ſit ſuppręma poteſtas, li- cet non exerceat gladium temporalem, & eſt tex. no. in. c. cum ad uerum. xcvi. diſt in. ibi, ut chriſtiani Imperatores pro æterna uita pontificibus indigerent, & Pontifices pro curſu temporaliū tan- tummodo rerum Imperialibus legibus uterentur: & Deo mili- tans, minime ſe negotiis militaribus implicaret. Et ita etiam per illum tex. & c. quoniam. x. diſt. tradit, & tenet dictus Ioā. Vgon. in. d. lib. Quadruuii. char. ix. i. col. & q; hac ratione Chriſtus di- ſtinctas eſſe uoluit poteſtates. Hodie autem eſt confuſio, quia laici uolunt diſponere de ſpiritualibus, clerici de temporalibus,

exponendo ſe armis,& ſecularibus negotiis. Ideo Mundus eſt in malo ſtatu,ut no.Domi.in.c.quoniam.x.diſt.& Abb.in.l. bene a zenone.C.de quadr.præſcrip.dicit,nouit ille, qui nihil ignorat, q̧ Præſidentes Rom.Eccleſiæ ſua aſtuta,& ſagaci prudentia, ſecundum temporum uarietatem,ſua uariarũt ſtatuta, modo Imp. ſublimando,modo deprimendo paulatim, ſed q̧ ſi quilibet eſſet contentus ſuis limitibus,& unus alium coadiuuaret.c.dilectus. de ſenten.excom.in.vi.ſicut facere tenentur,putat, q̧ pax eſſet in uniuerſo orbe,o aurea uerba,& uera,ut ea refert etiam Card.Iacob.in trac.de Cõci.nuper impreſſo,lib.ult.ad fin.fac.dcclxxix. col.ii.artic.viii. licet & ibi ipſe inuehat etiam hodie contra modicam reuerentiam laicorum in clericos,ut ibi, & dixi infra.q.c. ad fi.Sic in.c.ſed nec.extra ne cle.uel mo.& Apoſt.ii.ad Thimo. ii.c.a.ac uiciſſim non ille rebus diuinis prouidere uideretur,qui eſſet ſecularibus negotiis implicatus.Idem ibi Fely. ſentit colũ. iii.uerſi.q̧ laicus conuentus.& uerſic.& nota, q̧ licet Imperator habeat ſolum exercitium.idemq̨ ibi Moder.v.col.pro communi teſtantur,cum Abb.Et reſpondent not.ad id quod Fely.ibi.d.loco inferebat,q̧,ſcilicet,cum Imperator ſolo exercitio gladii temporalis maior uideatur Papa ipſo, quo ad temporalia, qui habitum eius habet.per text.in.c.paſtoralis.§.fi. de reſcrip. ubi eſt,q̧ poteſtas habitu, minor eſt exercitio, Quia,ſcilicet, illud uerum quando ille,qui habet exercitium, non recognoſceret illum, qui habet illum habitũ.prout loquitur.d.§.fin. Secus in caſu noſtro in quo Imperator exercitium habuit ab eccleſia,& illã recognoſcit,ut iuribus ſupra allega.in princi.huius.q. & tex.clarus in.c. Conſtantinus.ibi,Imperio Romanæ Eccleſiæ ſubiacent. & quæ infra dicemus latiſſime.l.q. Et ad ſupradicta facit.c.duo.xcvi. diſt.in prin.ibi,duo ſunt quippe Imperator Auguſte,quibus mũdus regitur,principaliter auctoritas ſacta Pontificum, & Regalis poteſtas.&.c.ſolite.de maio.& obedië.cum ſimi.Et pro dicta reſponſione Moder.ad dictam illationem Fely.adduco bo.text. in.c.ſolite.de maio.& obed.ibi,non negamus quin excellat Imperator illos duntaxat,qui ab eo ſuſcipiunt temporalia,a contrario ſenſu,& idem,ut ſupra,ſcilicet,exercitium gladii temporalis eſſe penes Imperatorem, licet habitu etiam penes Eccleſiam, & Ro. Pontificem,per illa uerba Lucæ.xxii.cap.ecce duo gladii. & expreſſe hodie in ſupra ſæpe allegata extrauag.Boniſ.viii.unã ſanctam.tradit Alex.conſi.xxiiii.ponderatis his.ad fi.v.lib.in no.q. Idem q̧ Papa ſaltem habitu habet iuriſdictionem in temporalibus,

bus, Imperator exercitium, & Dominium actu, Alex. ſentit conſ
iii. i. arg. lib. v. Fely. in. c. quæ in eccleſiarum. col. xii. de conſtitu.
extra in prin. ubi poſt glo. ii. & doc. in. d. c. nouit. dicit, poteſtatē
gladii temporalis originaliter fuiſſe apud Papam, & ꝙ ideo Iac.
bu. dicebat in proœ. C. de donatione Conſtantini, ꝙ fuit quædā
reſignatio potius, q̄ donatio, Moder. Taurin. in. l. more. ii. col. in
prin. de iuriſd. om. iudi. & facit. c. per uenerabilem. extra qui filii
5 ſint legi. &. d. c. nouit. de iudi. Idem Faber † Papam in temporali
bus gladium habere (licet nō exerceat) tenet, & probat in. §. ſed
& quod principi. inſti. de iure natu. in uerbo populus. ante medi
um. Caſus autem al's in quibus Eccleſia ſuper laicos, & rebus eo
rum cognoſcit, late ponit do. Stepha. in trac. ſuo de pote. eccleſiæ
ſuper laicis. ix. uolu. tractatuum, ibi uidendum eſt. ¶ Ex quibus
omnibus ſatis habes declaratam hanc. v. q. cur, ſcilicet, Imperator
fuerit ordinatus, & rationes ad quod, ſcilicet, de ratione eſt tex.
expreſſus not. cur, ſcilicet, unus ſuppremus ſuperior ſit neceſſari-
us in proœ. clemen. §. i. ibi, quia ab adoleſcentia uiri procliui ad
malum ſenſualitas hominem declinat, per quod morum ſubuer-
ſio in populo frequenter obrepit, neceſſaria eſt ſuperioris aucto-
ritas, ut tam per determinationis oppoſitione ſuffragium tollat
ambigua, lites auferat, altercationes dirimat, & obſcura ſucci-
dat, q̄ per cultoris prouidi ſarculū extirpet uitia, & uirtutes inſe
rat, corrigat exceſſus, moresq; reformet. & ibi glo. i. ad medium
not. ꝙ principis auctoritas neceſſaria eſt, propter illa duo princi
pia, de quibus ibi, & tex. in. l. ii. §. ſiquid igitur. C. de uet. iure enu
cle. ibi, quia ideo imperialem fortunā rebus humanis Deus præ-
poſuit, ut poſſit omnia, quæ nouiter contingunt, & emendare, &
componere, & modis, & regulis competentibus tradere, & etiam
bona ratio ſumit ex no. tex. in. c. princeps. xxiii. q. v. ibi, cæterum
intra Eccleſiā poteſtates ſeculares neceſſarię nō eſſent, nec Prin
cipes ſeculi, ut quod non præualent Sacerdotes efficere per do-
ctrinæ ſermonem, poteſtas hoc imperet per diſciplinæ tenorem,
ſæpe per regnum terrenum, Cœleſte regnū proficit, ut qui intra
Eccleſiam poſiti, contra fidem, & diſciplinam agunt, rigore Prin
cipum conterantur. Ipſamq; diſciplinam, quam utilitas Eccleſiæ
exercere non præualet, ceruicibus ſuperborum, & poteſtas prin-
cipalis imponat, cognoſcant Principes ſeculi Deo ſe debere, eſſe
reddituros rationem propter eccleſiam, quam Chriſto tuendam
ſuſcipiunt &c. Et per illum tex. no. Abb. in. q. ſua. i. incip. epiſco-
pus, col. xvi. iii. dubio. poſt mediū. uerſi. & bene facit. c. princeps.

Et Bal.aſs in auc.habita.C.ne fil.pro patre.ix.col.ii.q. in not.q. dicit,uniuerſitatem non debere eſſe ſine capite, alioquin nõ eſſet formoſa,ſed monſtruoſa,& ut ſit ordo, quia apes, & grues habẽt Regem,ut ſupra dixi, unde tenet uniuerſitatẽ ſine capite eſſe nõ poſſe actu,uel potẽtia ſaltem.Item Imperator poſt Papam repreſentat populum Chriſtianum, ut dixi infra.q.l. in fi. Alias Ioan. Vgon.in.d.lib.qui Quadruuium inſcribitur, in prolo. col.fi.ad

6 Maximil.Regẽ ait, † Papæ,Epiſcopo,Curato,ideſt,proprio Sacerdoti,& Imperatori,Eccleſiam ſponſam ſuam regendam Chriſtum commiſiſſe,tribus primis animas principaliter in ſpirituali bus,ultimo in temporalibus,& hos eſſe quatuor flumina de Paradiſo egredientia,& totam terram irrigantia,Gene.ii. quatuor animalia.Ezech.i.Apo.iiii.quatuor annulos.Exod.xxv.& xxxvi.diſt.c.qui.§.ecce.& idem doctor char.x.d.lib.not. ait Papam loco Chriſti.c.ut noſtrum.ut eccle.benefi. Epiſcopum loco.xii. Apo.xciii.diſt.c.legimus.§.cæterum.Curatum,ſeu proprium Sacerdotem,loco.lxxii.Diſcipulorum.xxi.diſt.c.in nouo. Imperatorem a Iaphet filio Noe.Geñ.ix.& ſupra diximus.iiii.q.Hominem uero ſeruum deſcendiſſe a Cham filio Noe.d.c.ix. &.xxxv. diſt.c.ſexto die.& per Pet.Beltran.in trac. de ori. & iuriſd.ii.q. ix.uol.trac.quærit̃,an præter poteſtatem laicam,uel ſecularẽ ſit, uel eſſe debet alia poteſtas iuriſdictionis neceſſaria, uel expediens ad bonum regimen populi,tandem concludit, ꝙ ſic,ex ordinatione Chriſti,& ad illud,ꝙ pluralitas principatuum nõ eſt bona.xii.Metaph.in fi.reſpondet,id uerum cum unus non ſubeſt alteri.Sed Imperator ſubeſt Papę, ergo, & ad alia, ut ibidem not.

SEXTA QVEASTIO.

Qualis debeat eſſe Imperator, & latiſsime omnes eius partes, & qualitates, & quæ facere debet,& obſeruare,ex toto corpore iuris.

SEXTO Quęro qualis debeat eſſe Imperator,& quales debeant eſſe eius partes,& qualitates.Bar.in.d.trac.de regimi. ciuit.d.ii.q.ii.col.poſt Egi.Rom.not.dicit,ꝙ in quolibet regente tria requiruntur. Primo perfecta ratio. Secundo recta intentio. Tertio perfecta ſtabilitas,proban. ex diffinitione iuſtitiæ.l. iuſtitia.ff.de iuſti.& iur.& inſti.eo.in prin. Item ꝙ ſecum debet habere multos conſiliarios,& ualentes uiros.facit.l.quiſquis. in prin.C.ad leg.iul.maieſt.ibi,uirorum illuſtrium,qui conſiliis,& conſiſtorio noſtro interſunt.l.iuriſperitos.in prin.ff.de excu.tu.

l.uerum.

l.uerum.§.ex facto.ff.de min.Io.Vgo.in.d.lib.Quadruuii.char.
vi.de quibus dixi infra.q.cvii.per totam.& in fi.& quales debe-
ant eſſe Iudices,quos Imperator conſtituat,late idem Ioã.d.lib.
char.xxxiiii.col.ii.§.debet.& char.pen.quales debent eſſe conſi-
liarii,ſenes,ſcilicet,& maturi,ac uitæ immaculatæ, ponitq; Re-
ges ueteris Teſtamenti,ac alios,qui bonis Cõſiliariis creuerũt,
& amplificati ſunt,& econtra,qui malis male finiere.Vnde legi-
tur Heſter.i.cap.ꝙ iratus Rex Aſſuerus,& nimio furore ſuccẽſ-
ſus,interrogauit Sapiẽtes,qui ex more regio ſemper ei aderant,
& illorum faciebat cuncta conſilio,ſcientium leges,ac iura maio
rum,& quæ no.Marti.laud.in trac.de princi.not.cliiii.princeps.
&.l.humanum.C.de legi.Bal.in procœ.ff.ii.col.&.i.Deuteron.b.
ibi non ualeo ſolus.&c.Quæ enim recte conſilio geruntur,firmi
tate nituntur.l.dubium.C.de rep.Bal. in auc.habita.C. ne filius
pro patre.iii.col.iiii.not.Vnde in Eccleſ. legitur.c.xxxii.D.fili
ſine conſilio nihil facias, & poſt factum non pœnitebis. & Pro-
uerb.xv.ca.diſſipantur cogitationes,ubi non eſt conſilium,præ-
cipuum officium debet eſſe Charitas,ut dicat cum Petro animã
meam pono pro te dominé, de qua late ſcribit .d. Io.Vgo. in.d.
lib.in prologo in propoſito.Item debet eſſe Humanus.l.humani
tatis.C.de impub.in prin.& in auc.de reſtitu.fide.in princ. nihil
tam peculiare Imperialis maieſtatis,q̃ humanitas.l.fi. in fi.C.de
don.inter uir.& uxo.l.fi.C.de teſta.Bal.in tit.de pace conſtan.in
prin.ꝙ debet eſſe Clemens,& Mãſuetus,poſt text.ibi, & ꝙ Man
ſuetudo ex humanitate deſcendit.Itẽ legibus uiuere debet,quia
nihil tam proprium eſt Imperio.l.ex imperfecto.C.de teſta.cum
ſimi.Item debet operam dare, ut pauperibus alimenta non deſi-
nant,egenis proſpicere,& ꝙ conſuetæ elemoſinæ,& ſalaria ſolita
Eccleſiis dari,perpetuo dentur,incõcuſſe,& indiminute.not.tex.
in.l.priuilegia.C.de ſac.ſanc.eccle.& Pſal.lxxxi. Deus ſtetit. &
c.i.lxxxvii. diſt.l.i.C.quomo.Imp.Marti.laud.in trac. de princ.
no.cxvi.princeps.Item debet amplecti ſimplicitatem legum ami
cam.§.cæterum.uerſi.& hoc quidem.inſti.de legiti.agna. ſucceſ.
Item hãc debet ſemper intentionem proponere,ut omne imperfe
ctum,aut confuſum expurgetur,& perfectum ex imperfecto de-
clarare,ut in auc.de non alienã.in prin.Item ſemper omni ſtudio
diei,noctuq; utile aliquid,& placens præbere,& non in uano ui-
gilias ducere.Solicitus,ut ſubiecti in omni quiete conſiſtant.in
auc.ut iud.ſine quoquo ſuffra.in prin.glo.in procœ.Decre.in uer
bo ſeruus. pro quo Miche.cap.ii.in lib. uitæ. ueh qui cogitatis

Digitized by Google

Inutile, & operaturi malum in cubilibus ueſtris. Item debet eſſe Pius, & non Auatus, & Cõmunis omnibus, in auc. nullum credẽtem agri. in pri. Vtilis ſubiectis, & pro eorum utilitate Laborãs Remouere effuſa, & immenſa. in auc. de eccle. rerum alie. in prin. Fauere morientium diſpoſitionibus, Reiiciendo nimiam ſubtilitatem. l. ſiquis. in fi. C. de inſti. & in auc. de iure iur. in prin. Item ut ſubiecti bene uiuant. in auc. ut non lux. contra natu. in prin. facit. l. congruit. in prin. ff. de offi. præſi. Et ut ſubiecti illeſi ſeruentur, ei Curare iuſtitiam, & quod paulatim labitur Reparare. Inhibere bella, & a calũnia ſubditos Cuſtodire, in auc. ut nul. iud. in prin. & in auc. de quæſto. in prin. & de armis. in prin. &. c. regum. xxiii. q. v. Cogitare ſemper ad ornatum Reipublicæ, & ad effectum deducere. in auc. conſtit. quæ de digni. in prin. uoluntarios labores Appetere, ut quietem aliis præbeat, in auc. ut diuinæ iuſſiones. in prin. glo. per illum tex. in proœ. decre. in uerbo ſeruus. in fi. Quod communiter omnibus prodeſt priuatæ ſuæ utilitati Præferre. Suum eſſe proprium, ſubiectorum commodum, Imperialiter exiſtimando. l. unica. §. penul. C. de cadu. tollen. Imperialis beniuolentiæ proprium eſt commoda ſubiectorum inueſtigare, & eorum calamitatibus diligenti cura mederi. Similiter Reipublicę bonum ſtatum, ac dignitatem Imperii omnibus priuatis commodis Præponere. c. i. in prin. de prohi. feu. alien. per Loth. Corrigere, & Emẽdare leges proprias, & ſe ipſum pro utilitate ſubiectorum. in auc. ut frat. filii. in prin. Facere debet pro utilitate ſubiectorum, quæ priuet omni difficultate, læſione, & contritione. Item debet rebus communibus curam auidiſſime impendere, ut nihil a ſe inceptum imperfectum relinquatur. C. de emend. cod. in prin. Item debet eſſe decoratus legibus, & armis. inſti. in proœ. in prin. Debet eſſe ſapiens, prout Salomon Rex, & Iudex a Deo conſtitutus ſuper populo ſuo petiit, & ex totis pręcordiis ſuis dominum deprecatus eſt, ut legitur Sapien. xviii. cap. in fi. & ſeq. & vi. B. ibi, ad uos ergo Reges ſunt ſermones mei, ut diſcatis ſapientiam, & ne excedatis, & in Eccleſiaſti. x. cap. A. Rex inſipiens perdet populum ſuum, Facere miſericordiam, & iudiciũ. Prouerb. xxi. cap. in prin. Debet eſſe Nobilis, quia beata terra cuius Rex nobilis eſt, & Veſci tempore ſuo ad reficien. nõ ad luxuriã, ut Eccleſiaſtes. x. cap. D. Aſs. v. ſigna notañ. nobilitatis ponunt Moder. in tra. de beneſ. iii. parte. q. vii. Non debet eſſe Tyrãnus, non Grauator ſubditorũ, ſed Bonus, & Fidelis Chriſtianus, Iuſtus, non Põpoſus, non Luxurioſus, non Auarus, nõ Superbus.

Auaro

Auaro nihil ſceleſtius, quid Superbis terra, & cinis, nihil iniquius, q̃ amare pecuniam. Eccleſiaſti.x.cap.B. & auaritia mater omnium malorum.c.his.xxiii.diſt. Item Liberalis, & Generoſus. Bal.in.l.etiam in legatis.in fi.C.ad leg.falci.&.l.i.§.fi.C. de caducis tollen.& Magnanimus, Benignus.l.i.C.de theſau.lib.x.Radix omnium malorum eſt cupiditas, ad Thimo.vi.& Eccleſia.x.a.in fi.ibi, auaro nihil ſceleſtius.& Bal.dicit in.d.§.fi. q. Imperator debet Imperialiter, Magnifice, & Glorioſe ſe habere, & omnem auaritiam excludere, & ibi do.Matth.de Vbal.not.ad infelicitatem ſui temporis, in quo etiam beneficia eccleſiaſtica, abſq; aliquo rubore publice, & quaſi per ſubaſtationem erant facta uenalia, & alia debet ſeruare, & facere Imperator, de quibus per Bar.in.d.trac.de regimi.ciui.iii.col. Item debet facere Iudicium, & Iuſtitiam, liberare de manu calumniātium ui oppreſſos, Peregrinis, Pupillis, & Viduis præbere auxilium, Furta cohibere, Adulteria punire, Impios de terra perdere, Parricidas, & Periuros nō ſinere uiuere.&c.ut magiſtraliter, & ordinatim, hęc ultima ponit tex.in.c.regum.&.c.rex.xxiii.q.v. Et multa a quibus debet ſe abſtinere, qui regit, colliguntur notanter.i.Reg.ca.viii. ibi, filios ueſtros tollet.&c. Omnia tendentia ad id, ut quicq̃ in præiudicium ſubditorum, uel bonorum eorum facere non debeant. Vnde al's legitur.x.Deuter.ante fi.ibi, Dominus Deus.&c. Dominus dominantiū, Deus magnus, & potens, & terribilis, qui perſonam non accipit, nec munera, facit iudicium pupillo, & uiduæ, amat peregrinum, & dat ei uictum, & ueſtitum, & uos ergo amate peregrinos.&c. Al's latiſſime ſcribens ad Alexandrum tradit Ariſto.in lib.illo aureo, quem ſecretum ſecretorum, ſeu de regimine Principum inſcribunt, quæ Principem pro regimine, in cunctis ſuis operibus decet obſeruare, & inquirere.in princ. ubi pręcipue de Regibus & modis eorū, circa Largitatem, & Auaritiā, de intentione finali Regis de Caſtitate, de Sapientia, de religione Regis, de Prudentia, de Ornamēto, & de honorificis indumētis, & pulchro apparatu, ut al's excellat ī decore, de Facūdia, de Taciturnitate Regis, de Solatio muſicali, de nimio Riſu uitādo, pro quo Eccleſiaſti.xxi.cap.ante fi.ibi, fatuus in riſu exultat uocē ſuam, uir autem ſapiens uix tacite ridebit, & idem.xix.c. in fi. De miſericordia Regis, de qua etiam ſupra diximus, quæ debeat theſaurizare, & prouidere ſi ueniret tempus famis, & indigentiæ, ut non effundatur humanus ſanguis, pro quo Prouerbi. vi.cap.ibi, ſex ſunt, quæ odit Dominus &c.ibi, manus effunden-

tes innoxium ſanguinem. De fide ſeruanda, ne ue infringat fœdera confirmata, pro quo. l. cōuentionum. in fi. ff. de pac. & ibi docto. & l. inter claras. poſt prin. C. de ſum. trinit. ibi, nihil eſt enim quod clarius præfulgeat in Principe, q̄ recta fides. De ordinatione Imperii, & propriæ familiæ, quædam ſpecialia documēta, quo modo Rex debet ordinare ſtudia, de cuſtodia propriæ perſonæ Regis a mulieribus, ꝙ non cōfidat uni medico, quomodo ſe debeat regere per aſtronomiam, & ꝙ ſi fieri poſſet, non ſurgat, non ſedeat, non comedat, nō bibat, nec penitus aliquid faciat ſine conſilio periti in aſtrorum arte, licet cōtra Aſtrologos late inuehat diuinus Io. Picus (quem Fœnicem appellabant) in. xi. libris diſputationum aduerſus eos, pro quo facit, & ꝙ dicente Domino, ait Hiere. x. cap. iuxta uias gētium nolite diſcere, & a ſignis Cœli nolite metuere, quia populorum uanæ uoces ſunt, licet Aſtronomi ad illum tex. reſpondeant, ſe defendentes. Demum Ariſto. d. loco late, quę pro regimine ſanitatis obſeruare debeat Rex, ordinate pertractat, ubi uidendum eſt in præallegato libello Secreti ſecretorum, quem ſub atteſtatione diuini iudicii, detegit Alexandro pro occulto. Et late aīs, quæ qualitates debeant eſſe in Rege, licet nec ſupra, nec infra ſcripta alleget; Ant. ſicul. in trac. de poteſtate, & excellentia regia. q. xx. &. q. xxii. Debet inſuper Imperator Sacroſanctam Rom. Eccleſiam, cuius caput eſt Chriſtus Redemptor noſter, ac Rom. Pontificem eiuſdem Redemptoris Vicarium, feruore fidei, & clare deuotionis promptitudine uenerari, eſſe protector, procurator, & defenſor eius, & S.R.E. in omnibus neceſſitatibus, & utilitatibus ſuis cuſtodiendo, conſeruando honores, poſſeſſiones, & iura eius, quantum diuino ſuffultus adiutorio potuerit, ſecundum ſcire, & poſſe ſuum, quia ita iurat, & promittit Pontifici tempore coronationis eius, ut patet in cle. i. in prin. & in uerſi. ego enim Romanorum Rex, &. c. tibi domino. lxxiii. diſt. & continetur etiam in libro rituum Roma. quem librum Cæremoniarum appellant. c. ii. lib. i. ſectio. v. ut & de (ante illum) lib. Pontificali, meminit. d. cle. i. ante. d. uerſ. ego. Et Iuſtinianus Imperator ſcribens Io. Papæ in. l. iiii. C. de ſum. trini. & fide catho. dicit, Nos reddentes honorem Apoſtolicæ ſedi, & ueſtræ Sanctitati, quod ſemper nobis in uoto fuit, & eſt, ut decet in patrem, honorantes ueſtram Beatitudinem. & in. d. cle. i. ad fi. dicitur, ꝙ Imperator debet eſſe aduocatus Eccleſiæ, & ibi Card. not. & quod infra uidebimus in iuramento, quod præſtat Papæ, ſuo loco. q. xxxvi. Idem not. Bal. in. l. fi. C. de quadrien. præ

ſcrip.

ſcrip.in.i.lectu.ante fi.poſt Inn.in.c.licet.de foro compe.& tex.in.c.uenerabilem.de elect.ad medium,ibi, Sedes apoſtolica aduocato & defenſore carebit,& ibi Abb.no.v.col.in prin.no.glo.in.c.Adrianus.lxiii.diſt.eſt enim ex donatione Conſtantini factus filius Eccleſiæ,ut infra.q.li.nu.16.c.conuenior.xxiii.q.viii.nihil enim ſibi honorificentius,Io.Vgo.in.d.lib.Quadruuii Eccleſiæ.char.xxxii.§.ex illa. Imperium enim per religionem conſeruatur,ut late ſcribit idem Io.d.lib.char.xlix.§.uiſo.ſecūdum paruam impreſſionem.facit.c.boni.xcvi.diſt.ibi, boni Principis eſt Sacerdotes honorare, ac tueri. Item debet bonus Imperator Eccleſias contritas,atq; cōcuſſas reſtaurare.d.c.boni.xcvi. diſt.facit tex.in auc.de quæſtore.in prin.ibi, & quod paulatim labitur,reparare.Debet etiam facere,ut Eccleſia Dei plena quiete uigeat,& ſecura gaudeat libertate,& expurgare errores, & iniqua ſtatuta, quæ ipſemet dicit eſſe ad decus, & honorem Imperii,& laudem Ro.Pontificis,in.c.ad decus.de ſtatu.& conſue. in uſib.feud.in fi.tit.i.in prin.Item cordi debet habere honeſtatem Sacerdotum,nihilq; ſic ei debet eſſe ſtudioſum. in auctē.quomodo oporteat.in prin.Item omne,quod uult Eccleſia, quæ nihil præter bonum apetit,debet ſibi eodem cōcurſu,& eadem placere uoluntate,ut not.ſcribitur in.d.c.ad decus.in fi.& bo.tex.in.§.arripiat.in fi.in auc.ut omnes obe.iud.Debet curam habere diligentem per omnia ſuperni numinis religionem tueri.l.i.C. nemi.lice.ſign.ſalu.Debet præſtare fructum ingenitæ beneuolentiæ prouincialibus.l.milites.in fi.C.de quæſti.Sacratiſſima pietate uti.l.comperit.in princ.C.de præſcrip.xxx.anno. Verbis debet eſſe Manſuetus,& Clemens,ut in tit.de pace conſtan.in princ. & ibi Bal.late not.& ſupra dixi,& tex.in.l.fi.C.de offi.comi.rerum priua.Et uiſcera ſibi inatæ pietatis aperire,ut ipſe ait in.d.tit.de pace conſtan.poſt prin.& non debet multiplicare equos, & expenſas ultra q̄ expediat.Non reducere ſubditos in ſeruitutem, non habere plurimas uxores, nec luxurioſus eſſe, nec aliciatur animus eius ad argenti,& auri immenſa pondera,ideſt,non auarus,debet eſſe Fidelis,& Catholicus,& habere ſecum Euāgelia,& libros Domini,& legere illos omnibus diebus uitæ ſuæ, ut diſcat timere dominum Deum ſuum,& cuſtodire uerba,& cæremonias eius,quæ in lege præcepta ſunt,nec eleuare cor eius in ſuperbiā,ſuper fratres ſuos,neq; declinare in partem dextram, neque ſiniſtram,ut longo tempore regnet. Præcepit hæc omnia altiſſimus ore proprio Regi.Deutero.xvii.ante fi.Debet eſſe Fidelis,Pro-

bus,& hæc,& ſimilia ſunt requirenda in Imperatore.c.i. de iure iur.in cle.§.nos ibi.de ipſius Fide, Probitate,& aliis,quæ in per ſona Imperatoris ſunt merito requirẽda, & ibi mores, ſtatum,& conditionem plenius nouerant,& Eccleſiaſt.xxxii.ſcribitur,Re ctorem te poſuerunt, noli extolli, eſto in eis ſicut unus ex illis. Debet eſſe Potens uirtute, dicente Eccleſiaſt.vii.cap.in prin.no li quærere fieri iudex, niſi ualeas uirtute irrumpere iniquitates. Debet Protegere infirmitatem hominum, & pœnas mitigare.§. pe.in auc.ut nulli iudi. Debet Regere, non ſe extollere, ſed eſſe inter rectos,quaſi unus ex illis,& curam illorum habere, Eccle ſiaſt.ca.xxxii.in prin. Veritatem colere debet.l.unica.C.de dedi ti.lib.tollen.ibi,nos enim qui ueritatem colimus,Maiorum ſuo rum ſequi ueſtigia.l.maximum uitium.C.de libe.præteri.§.nam hoc.Fautor libertatis.l.fi.C.de commu. ſeruo manumiſ.§.penu. Humaniorem ſentẽtiam pro durioribus ſequi.§.fi. in fi.ead.l.fi. Debet contẽdere,Superare alios Imperatores.§.fi. in prin.inſti. de fideicom.hæredi.Attendere nouam humanitatis rationem ſu peruenictem.§.idemq;.inſti.quib.ex cau.manu. non licet. Debet ſe gerere pro Repub.alſ eſſet Tyrãnus ſi priuatę ſuæ utilitati ne gotiatur,& prædo eſſet, ut multi Reges faciunt, ut nota. tradit Bald.in titu.de feu.march.poſt prin.Debet eſſe Beneuolus,Cle mens,imitari Deum,ignoſcendo peccatis, ſubleuare imbecillita tem ſexus.no.tex.in.l.imperialis.in pri.C.de nup. & inſti.quib. alie.licet.in fi.prin.Diſpenſare fauorem,& gratiam,remittere de ſcriptam ſeueritatem,& ſtudere pro propitia trãquillitate,pacis, & piis affectibus miſericordiæ.tex.not.in tit.de pace conſtan.in prin.& ibi Bal.in glo.iii.in prin.notat Imperatorem pacem, cle mentiam,manſuetudinem,diſpenſationem,fauores,& gratias ſo lum ſubditis ſuis,& deuotis polliceri,non hoſtibus, neq; barba ris.&c.Nullum enim ex omnibus magis decet Principem,q̃ cle mentia,Seneca in lib.de clementia ad Neronem.Et Reges Iſra el clementes ſunt.iii.Reg.cap.xx.poſt medium.Cõſeruare debet pacem,quia per eam conſeruatur Imperium,ut de ſe patet, & ſcri bit idem Io.Vgo.in.d.lib.Quadruuii.char.xlix.& ſeq.§.non ſo lum.& late Anto.ſicu.in trac.priuileg.pacis.in princi. & q; pax eſt tranquilla libertas,uel aliter,ut ibi poſt Archi.xxiii.q.i.noli. & exornat.cxix.priuilegiis pacis, nota dignis. De qualitatibus Regis,& q; debet eſſe Probus, Circumſpectus, Nobilis,Deuo tus,Magnanimus,Fortis,Iuſtus,Seuerus,Grauis,Largus, Bene ficus,Liberalis,non Auarus.not. Anto.ſicu. ſcribit in tracta.de pote.reg.q.xx.ubi late allegat.

SEPTIMA QVAESTIO.

1 *De qua natione debeat eligi Imperator, & quis ſit uerus Imperator, & quomodo, & qualiter, & quo tempore inducta electio.*
2 *Regna, & Imperia olim principaliter quatuor.*
3 *Imperator, an quilibet eligi poſſit, etiam Seruus. & nu. ſeq.*
5 *Imperium fuit translatum a Græcis in Germanos, & cur, & in quem, & per quem Papam, & quomodo, & an immediate. & nu. ſeq. 14. & . 20.*
6 *Imperii translatio in Germanos quo tempore fuerit facta. & nu. ſeq. & . 21.*
7 *Carolus Magnus a quo fuit coronatus.*
8 *Rex Franciæ poteſt eligi in Imperatorem.*
Rex Franciæ præſens concurrit electioni præſentis Imperatoris, licet non obtinuerit.
9 *Imperator Romanorum cur dicatur, cum in Germania ſit.*
Roma. Imperator dicebatur, etiam quòd Romanus non eſſet.
10 *Imperator de natione qualibet eligi poteſt, cum idoneus non reperitur in Germania.*
Electores, an unum ex ſe ipſis poſſint eligere in Imperatorem.
11 *Imperium quandoque fuit apud Francos. & nu. 16. & . ſeq.*
12 *Carolus Magnus, an Gallus fuerit, an Germanus. & nu. 16. & . 18.*
13 *Francia quædam eſt in Alemania.*
15 *Otho primus Rex Saxoniæ Imperator, & cur, & a quo Papa. & nu. 19.*
22 *Germani, & Theutonici, an idem ſint.*
23 *Germani cur dicuntur.*
24 *Alemani, & Germani, an ſint idem.*

1 SEPTIMO Quero † quis eligi poſſit in Imperatorẽ, quiſue debeat eſſe, & ſit uerus Imperator, & de qua natione, & quomodo, & qualiter, & quo tempore inducta electio Imperii.
2 ¶ † Sciendum eſt, ꝙ olim ante aduentum Chriſti, quatuor principalia Regna, ſiue Imperia fuerunt, ſeu Monarchiæ, ſecundũ ꝙ doctores noſtri dicunt, Orientale, ſeu Babilonicũ, quod fuit ſub Rege Nino, Meridionale, ſeu Macedonicum, quod fuit ſub Rege Alexandro, Septentrionale, ſeu Aphricanum, quod fuit apud Carthaginenſes. Item Occidentale, ſeu Romanum, quod fuit in Cæſare, & Auguſto, ſic tradit Alberi. de roſa. in. l. ex hoc iure. in

prin.ff.de iuſti.& iure.& ibi Pau.de ca.in repeti.in.v.col. uerſi-
cu.capio tertium.& refert,& tenet Anto.ſicu.in trac. ſuo de po-
teſtate,& excellentia regia.i.q.ii.col.in prin.& per Bar.in extra-
uag.ad reprimen.in uerbo totius.ad medium.poſt Danie.cap.ii.
& Io.and.in.c.fundamenta.§.ne autem.ſuper uerbo monarchiã.
de elec.in.vi.& Oldr.conſi.lxix.ii.col.in princi.et cum Bar. pro
no.Marti.laud.in.d.ſuo trac.not.ccccxcvi.primo, et Iac. alua.in
c.i.quis dicatur Dux.iiii.col.et uerſi.quæro quot Imperia.et per
Iſido.in lib.de Imperii mili.eccle.digni.lib.i.i.q.tit.ii.in prin.et
illo tempore credendum eſt.Primo ꝙ forte irent regna talia per
ſucceſſionem,quia id melius erat,ſecundum Egid.rom. in.d.ſuo
trac.de regi.Princi.ut refert Bar.in ſuo de regi.ciuit.ii.q.penul.
col.ante fi.uerſi.et ideo in his permittitur, q. uadant per ſucceſ-
ſionem,declarans id Bart.ibi,uerum in Regibus particularibus,
ſed in uniuerſali Principe ſecus,quia melius eſt,ꝙ per electionẽ,
ut ibi per eum,et infra dicemus,et regnum non uniuerſale ſucceſ
ſione deferri.text.ubi Io.an.notat in.c.grandi.de ſupplen.negli.
prę.in pri.in uerbo iure regni ſuccederet,et.c.licet.in fi. extra de
uoto.¶ Quicquid tamen ſit in hoc,redeũdo ad rem noſtram,Se
cundo pro certo tenendum eſt,ꝙ non eligerentur dicti Impera-
tores,ſeu Reges alterius nationis,ut colligitur ex præcepto Do
mini Deutero.xvii.cap.ibi,Conſtitues eum Regem,quem domi
nus Deus tuus elegerit,de numero fratrum tuorum, nec poteris
alterius gentis hominem Regem facere, qui non ſit frater tuus.
facit.c.i.de elec.in cle.et.c.Deus qui.de uita,et hone. cleri.et.c.
3 cum ſingula.§.prohibemus.de præben.in.vi. † Sed tamẽ in Prin
cipem,et Imperatorem uidetur, ꝙ quilibet poſſit eligi in quẽ eli
gentes conſenſerunt,licet dignus Imperio, et de dignioribus ſit
eligendus,ſecundum Bal.not.in tit.de pace conſt. in uſibus feu.
in.c.priuilegia.ad fi.in glo.in uerbo conceſſimus. poſt medium.
uerſi.poſſet autem dici.et allegat bo.tex.in.l. bene a zenone.C.
de quadri.præſcrip.dic tu,in.§. quæ omnia.ibi, ſiue a noſtra cle-
mentia,ſiue ab his,qui poſtea digni fuerint nomine Imperiali, et
facit tex.not.in.c.uenerabilem.ante fi.extra de elec.ibi,et in pre-
iudicium Principum redundaret,ſi non niſi de domo Ducis præ
fati uideretur aliquis ad Imperium aſſumendum,et tex. no.in.c.
Moyſes.viii.q.i.dicit,Moyſes amicus Dei,cui facie ad faciẽ lo-
cutus eſt Deus,poſteris ſuis non reliquit dignitatem, ſed extra-
neus de alia Tribu eligitur Ioſue,ut ſciremus principatũ in po-
pulo non ſanguini deferendum eſſe, ſed uitæ,et Io. Faber ſubti-
lis doctor

lis doctor ultramontanus, uidetur fuiſſe huius ſententiæ, & ſentire non eſſe uim in electo, ſed in eligentibus, in rub. prin. inſtit. in uerbo Ieſu Chriſti, dum dicit ibi, & ideo electus per Alemanos, uerus eſt Imperator Romanorum, & ſic ſimpliciter dicit electus, quaſi ſentiat quicunq; ſit, & Dominus de uno limo fecit pauperes, & diuites. Gene. ii. cap. c. quo iure. viii. diſt. & apud Deum non eſt acceptio perſonarum, ſed in omni gente, qui timet eum, & operatur iuſtitiam, acceptus eſt illi. Actuum. x. cap. F. & al's in c. illud. xl. diſtin. no. dicitur, non loci, non generis nobilitate, ſed uirtute unuſquiſq; gratiam comparat ſibi, & probat ibi text. au-
4 ctoritate, & exemplo ueteris Teſtaméti. † Et ſeruus poteſt creari Imperator, & quicunq; nihilq; ei opponi poteſt, dummodo ſit Catholicus, ut no. Bar. in. l. barbarius. in fi. ff. de offi. præto. Quid
5 dicen. an, ſcilicet, ex omni natione Imperator poſſit eligi? ¶ † Et quidem conſideran. uidetur, q; cum iura teſtentur fuiſſe ex cauſa per eccleſiam tranſlatum Imperium a Græcis in Germanos in perſonam Caroli Magni, qui fuit filius Pipini, quia Conſtantinus, & Leo eius filius Imperatores Conſtantinopolitani noluerunt patrocinari Eccleſiæ Rom. Cum opprimeret ab Aſtulpho Rege Lombardorum per Stephanum, ſcilicet, Papam. II. natione Romanum. Et idem refert Io. Faber in rub. inſti. in uerbo Ieſu Chriſti, & Io. Vgon. in. d. lib. Quadruuii Eccleſiæ. char. xxix. col. ii. §. ſed & ut eſt tex. & glo. in. c. uenerabilem. de electi. extra poſt prin. in uerſ. uerum. in uerbo Germanos. & in uerbo tranſtulit. & Abb. ibi in prin. præmittit, dicẽdo, q; poſtq̃ Roma, ubi erat Imperium, fuit tradita Eccleſiæ per Conſtantinum Imperatorẽ, Imperator iuit ad habitandum in Græcia, & ampliando, ſeu ædificando ciuitatem Conſtãtinopolitanam, & quia Imperator, qui tunc ibi regnabat in Græcia, noluit Eccleſiæ præſtare auxilium, ut ſupra, Papa illum priuauit, & tranſtulit Imperium in Germanos, & in. c. in die. de conſec. diſtin. v. ibi, maxime a tempore quo Theutonicis commiſſum eſt regimen noſtræ Eccleſiæ, not. idem glo. in. c. ego. in glo. fi. lxiii. diſtin. & in. c. in apibus. vii. q. i. & gl. in. c. ſi Imperator. xcvi. diſt. in uerbo diuinitus. in fi. & idem per aliqua prædicta, q; a Græcis in Germanos uerum Imperiũ tranſtulit Eccleſia. Alex. in. l. i. in prin. ff. de offi. eius. uerſi. nec prædictis obſtat. c. ſolitæ. & ibi alii omnes, quorum aliqui moderniores, licet uim faciant, an Conſtantinus ipſe fuerit tempore. d. c. ſolitę. uerus Imperator, ut ibi, poſt do. Deci. ii. col. Moder. Tauri. iiii. colũ. Tamen omnes conueniunt, per dicta iura, & glo. fuiſſe

tranſlatum Imperium a Græcis, & Card.in clem.i. de magiſt.in prin.vi.not.Et Io.Ferald.in trac.de iurib.& priuileg.regni Frã. i.iure.col.ii.v.uolu.trac.dicit, ex hiſtoriis elici tres Imperii tranſlationes. Primã a Græcis Conſtantinop.in Germanos, ſeu Francos tempore Leonis Papæ. Secundam a Francis in Italos, & ꝙ primus illorum fuit Berengarius tempore Sergii Papæ, & imperauerũt annis circiter Quinquagita. Tertiã ab Italicis in Theutonicos, qui dicũt omnes nationes eis ſubeſſe. Hæc ille. Et ideo cum dicta iura dicant ſimpliciter Imperium in Germanos tranſlatum uidetur, ꝙ ex ſola natione Germanorum debeat eligi Imperator, prout ponderat Abb. in.d.c. uenerabilem. poſt alios, de elec.vi.col.poſt prin. Et licet dicat quoſdam dicere noua inueſtigatione nulla iura probare, ꝙ ex ſola natione Germanorum, debeat eligi Imperator, Sed bene, ꝙ Imperium in eos fuit tranſlatum actiue, ſcilicet, ꝙ fuerit data Principibus Alemaniæ poteſtas eligendi Imperatorem, non tamen, ꝙ prohibeantur eligere de alia natione, licet ab olim non fuerit aliquis extra illam nationem electus. Et ꝙ ita dicta iura ſupra allegata intelligebãt quidam, & ꝙ Cardi. ibi ſenſit hanc opi.quam tamen Abb. ibi reprobat, per illum tex. & ſimiles, dum dicũt, ꝙ Imperium fuit tranſlatum in Germanos in perſonam Caroli, & ſic paſſiue Imperator, ſcilicet, Germanus eligitur, & ita tenet ipſe dicens non eſſe indecens, ut de certa gente, ſeu genere perſonarum debeat eligi Præſidens. Quia ſic aliꝭ uidemus ſeruari quandoꝙ in dignitatibus eccleſiaſticis, ut in.c.cum dilectus.de conſue.&.c.abbate. de uerb. ſignifi.& dic tu, facit Deuteron.xvii.cap.ibi, nec poteris alterius gentis hominem Regem facere, licet (Bar.opponen.de illo tex.in d.ſuo trac. de regimi.ciui.col.fi.in prin.ꝙ contra eum uidetur factum in iuribus ſupra alleg.in quibus dicitur ab Eccleſia a Græcis in Germanos, ideſt, Theutonicos Imperium tranſlatum,) reſpondeat, ꝙ omnes Chriſtiani dicuntur fratres noſtri, & ita non eſt uentum contra auctoritatem Dei, unde in Paganum, & Infidelem, uel Saracenum non poſſet transferri, quia non eſſet frater noſter, uel ſecundum Auguſt.ibi, non poteris, ideſt, non debebis, quia non ita fideliter alterius gentis Rex, regnũ conſeruat, Ideo inferens, ꝙ Imperium Romanum poſtꝗ ab Italicis fuerit ſeparatum ſemper decreuit in oculis noſtris, ut ſupra aliꝭ tetigimus, & retulimus. Redeundo ad rem ex prædictis uidetur concludendum, ꝙ ex alia natione, ꝗ Germanorum, & Theutonicorum Imperator hodie eligi non poſſit, per ſupra allegata iura. & Abb.in

d.vi.

6 d.vi.col. † Et dicta tranſlatio fuit, ſecundum glo.in.d.c.uenera-
bilem.in uerbo legitur in Cronicis.in fi.Anno Domini D C C-
7 L X X V I. † Et q dictus Carolus fuit coronatus a Leone Pa-
pa I I I. ut & ſupra tetigi.iiii.q.nu.4.Vel anno Dñi C C C L.
ſecundum Lauden.Vel D C C L I I I. ſecundum Cardi. in cle.
i.de iure iuran.in prin.vi.no.poſt Spec.hiſto.ubi ibi.Et gl.ēt in
d.clemen.i.de iure iuran.in prin.in uerbo tranſtulit.dicit, q di-
cta tranſlatio fuit facta anno Domini C C C L. ſecūdum Lau-
den.licet ſecundum Cardi.ibi, fuerit Anno D C C L I I I. ut in
Specu.hiſto.lib.xxiiii.capi.lvi.notās ultimo per illum tex.apud
Thentonicos eſſe hodie regnum mūdi, & regnum Ro.Eccleſiæ,
& per.d.c.in die.de conſecrati.diſtin.v. Idem Io. Vgo.in.d.lib.
Quadruuii.char.xxix.col.ii.§.ſed &.Imperium, ſcilicet, Roma-
num hodie eſſe apud Germanos, & Theutonicos, & de dicta trā
ſlatione,cauſa, & tēpore,idem Firma.in trac. de gabel.i.par. col.
ii.i.uol.tracta. Aluaro.in tit.quis dicatur Dux Comes, uel Mar
chio in uſibus feu.dicit, fuiſſe Anno D C C L V I. & gl.& Ho
ſtien.in.d.c.uenerabilem.in uerbo tranſtulit.dicit.d.Carolū co-
ronatum a Leone. I I I.ut ſupra, elapſis.x.& quinq; annis, ſed Io
an.and.dicit, factam tranſlationem anno Domini L X X I I I I.
Aluaro.autem de tranſlatione, ut ſupra, De coronatione uero a
Leone.I I I I. anno Domini D C C I I. dicens, hanc eſſe ueri-
tatem, ut patet ex Anna.Ro.Pont.meminit Imo.in.d.c. in.d.gl.
licet Aluaro.non citet. Ob hanc uarietatem Platinam uidi, qui
eleganter Pontificum facta, & uitas texit, is in uita Leonis.III.
dicit, Pontifex Carolo optimede Eccleſia Dei merito aliquam
gratiam relaturus, cum uideret Imperatores Conſtantinopolita
nos egre id nomē tueri, & ob eam rem Vrbem, & Italiam ipſam,
magnas calamitates paſſam, in Baſilica Petri poſt ſolennia ſacra
Populi Ro.ſcito, ac precibus ipſum Carolum, magna uoce, Impe
ratorem decernit, ac Diademate donat, ter acclamante Populo
Ro.Carolo Auguſto a Deo coronato Magno, & Pacifico Impe
ratori, uita, & uictoria, & paulo poſt ſubiūgit, Pontifex item ho
minem inūxit. Et ſic Platina uult tranſlationem fuiſſe factā ſub
Leone.I I I. & eodem tempore inunctionem, & conſecrationem,
cui cōcordat Sabel. Aenead.viii.lib.viii.qui ſic inquit, Leo Pon
tifex inter ſacrorum ſolennia, ſcito rogatuq; Ro.Popu. qui offi-
cii cauſa circumſtabat, in Vaticano templo Barionæ Rom.Imp.
conſecrauit, & inunxit. Conſecratio illa facta eſt ad altare Baſili
cæ, ubi loci accepit Carolus Imperii inſignia. Mox illis inſtru-

ctus ad Aram maximam Templi eſt inunctus, Anno cum Carol. in Galiis regnare cœperat Tertio & triceſimo, cũ Italia iam Annos. ccc. & xxx. ſine Imperii nomine fuiſſet, Manſit mox idem in cæteris, ut qui Auguſti nomen legitime reciperent a Ro. Ponti. inungerentur, acclamatum, ut ſupra, fere per Platinam. Deinde ſubiungit, creditum iam inde Imperii arbitrium Apoſtolicæ ſedis eſſe, quoniam antea e Cœlo dari crederetur. Hæc Sabelli. Sic uidetur tranſlationem duntaxat factam ſub Leone. III. quicquid uelit glo. ſupra alleg. cum ſequen. Niſi pro concordia dicamus, ꝙ ſub Stephano. II. Papa prima cauſa fuerit trãſlationis in Carolum, negligente Conſtantino, auxiliari Eccleſiæ ab Aſtulpho Longobardorum Rege uexatæ, Vnde Pipinus Caroli pater ad patorcinium Eccleſiæ euocatus de Aſtulpho uictorioſiſſime triumphauit, quo defuncto Aſtulpho, ei ſucceſſit Deſiderius nouas in dies Eccleſiæ plagas inferens, quare Adrianus Papa. I. approbante Concilio, decreuit, & ſtatuit, ut Rex Pipini filius, optime de Eccleſia, & Italia meritus, Patriciatus Romani dignitate fungeretur, creandiq; Ro. Pont. tunc temporis, ꝙ magnum fuit, poteſtas ei conceſſa eſt, de quo eſt tex. in. c. Adrianus. lxiii. diſt. & per Sabelli. Aenea. viii. lib. viii. x. pagina ad fi. Mortuo Conſtantino Impetatore, ſedente adhuc Adriano, qui quatuor & xx. annis, minus duobus menſibus, Pontificatum geſſerat: ſucceſſit Leo, qui carbunculo periit, relicto Conſtanti. filio adhuc puero, cui mater Hyrene Imperium moderata eſt, donec pubes fuit, eo impie regente, luminibus priuatus ſub matris manu in carcerem detruſus eſt, conniuente populo, decedente Adriano, ſucceſſit Leo. III. & ubi hæc de Impe. Conſtantinopo. nunciata eſſent, uidens ſe Caroli ſtrenuitate reſtitutum in ſedem Apoſtolicam Imperium quaſi imperante deſtitutum in Carolum, acclamãte populo, tranſtulit, ut ſupra relatum eſt. Et ita uera, & realis Imperii tranſlatio ſub Leone. III. fuit. Et gl. ſuperius alleg. ſaluari poteſt, conſiderata origine quando cœpit Carolus bene de Eccleſia mereri, ut ſupra diximus, facit tex. in. c. literis. de reſcript. ubi no. Abb. ꝙ actus debet denominari a principio, non a fine, licet principium non ſit neceſſitatiuum, ſed exhortatiuũ ſolummodo, & ſic non tute uidetur dixiſſe Aug. de Anco. in trac. de pote. Papæ. q. xxxvii. artic. iiii. ubi dicebat tempore Adriani tranſlatum Imperium in Carolum per. d. c. Adrianus. quia aliud eſt Patriciatus, de quo ibi, & aliud Imperium, et eo tempore erat adhuc Imperium apud Græcos, ut ſupra deduximus, et ſcribit etiã de prædictis

dictis.d.Io.lecirier in trac.de primogenitura.xii.q.ii.lib.§.uiſo.
¶ Inſuper in prædictis,& ſeq. ſciendum eſt, ꝙ licet ſimpliciter dicatur a Græcis in Germanos tranſlatum Imperium.d.c.venerabilem.in uerbo in Germanos.& ibi Bald.ii.col.&.c. in die. de conſecra.diſt.v. Tamen ꝙ prius a Græcis in Francos facta fuit, demum poſt in Germanos,contra Bald.in.d.c.uenerabilem.late deducit,texendo hiſtoriam,Idem Ioã.d.xii.q.§.ſuper. & ſeq.§§. Primo per tex.in.c.ego Lud.lxiii.diſtin.& ibi glo. &.xxviii.q.i. §.ex his.Secundo,quia Carolus fuit Rex Franciæ, licet Germanus fuerit,& hac ratione, ut & ſupra diximus, uel infra,Reges Franciæ in Impe.eligi poſſunt,& Carolus fuit Rex Franciæ,qui fuit Imperator,ipſe, & ſucceſſores Reges Francorum per annos Centum & tres.& tex.in.d.uerbo in Germanos.habuit reſpectũ ad principiũ trãſlationis,& finem,& ita ibi uidetur tenere Imol. ac ſi dixiſſet de Græcis tranſlatum Imperium in Carolum Magnum, & ſucceſſores ſuos Gallos, & ab eis in Germanos, & ſic tantum ad probandam continuationem tranſlationis. Secundo ex cauſa tranſlationis,quia Galli, ſcilicet, fuerint benemeriti de Eccleſia,& ſic non in tam Carol.q̃ in gentem Gallicam, facta uidetur trãſlatio. Tertio quia non ſequitur Carol.fuit Germanus, ergo & alii ſucceſſores Reges Frácię,& Lud.pius filius eius natus fuit in Gallia,ergo Gallus.l.qui ex uico.ff.ad municipa.l.ciues.C.de inco.lib.x. Quarto auctoritate Aeneæ Syluii ubi ibi. Quinto quia tunc in Germania plures in fide uacillarent,ꝙ diſſuadet tranſlationem eam factam eo tempore, reſpondendo ad d.c.uenerabilem.ut ſupra.Et ſic mediate fuit tranſlatum Imperium in Germanos,quia,ſcilicet,primo in Gallos, quorum multi primo fuerunt Imperatores per Centum & tres annos, uel ſecundum alios.C. &.X. Nec ſit bona interpretatio, ꝙ poſt mortem Caroli Imperium uenit in Germanos,quia eſt falſum, nam filius Caroli fuit Gallus,ut ſupra,Vnde forte,ideo Abb. in.d.c. uenerabilem.non ſtat in hac opi.ſed tantum dicit,ꝙ Imperium datum fuit Germanis per illum tex.&.d.c.in die.ꝙ nõ negat.d.Io. d.xii.q.§.nec obſtant.Sed ꝙ ita debent intelligi docto.nam non dicunt,ꝙ priusq̃ ad Germanos deuenerit, non fuerit poſſeſſum a Gallis,aut Francis, unde concludit primam tranſlationem factam de Græcis in Francos,ſecundam de Francis in Germanos, & cauſa tranſlationis fuit,ut Cardi.ſupra alleg. dicit, quia cum Eccleſia oppugnaretur a Berengario Tyranno,& impetraret auxilium ab Arnulpho Rege Franciæ,eo recuſante,uocauit in ſub

ſidium Othonem Ducem Saxoniæ, uel ſecundum alios Germaniæ Regem, & hac ratione fuit tranſlatum Imperium in Germanos a Leone. VIII. uel ſecũdum alios a Io. XIII. Et ita uidetur ſentire Platina in uita eiuſdem, dicit tamen ꝙ illa tempora uſq; adeo confuſa fuerũt, & perturbata, ſcriptorum negligẽtia, & incuria, ut uix poſſit certum ſciri. Sed Aug. de anco. in tract. de poteſta. Papæ. q. xxxvii. artic. iiii. dicit, hanc tranſlationem fuiſſe factã, deficiẽte genere Caroli, & ſic tẽpore Ludouici, uel Lotharii, eius pr̃is in quibus defecit genus Caroli Magni in Corona Franciæ. Alii dicunt tempore Ludo. III. filii Arnulphi diuiſum fuiſſe Imperium, & deinde confuſum, imperante Conrado, & Berengario. Et ſic utcunq; ſit tranſlatum fuit Imperium in Germanos in perſonam Othonis Anno DCCCCCXXXV. Et tũc temporis erat adhuc Imperium hæreditarium, uſq; ad tempora Gregorii. V. qui poſtea ædidit ſanctionem de Imper. eligendo, & ꝙ Germanis huiuſmodi electio ſpectaret, ut eſt legere apud Platinam in uita. d. Greg. V. & infra dixi ſeq. q. & hoc modo Imperium factum eſt electiuum, ut & ſcribit etiam idem Ioã. in. d. xii. q. §. neq; obſtant. ſupra alleg. Quæ omnia notanda ſunt, & hic late placuit congerere, ut abũde uidere materiã poſſit unuſquiſq;, qui alias hæc (in tenebris Iuriſconſultis latẽtia) ignorabat, ſalua ſemper ueriori ſuia, ex uerioribus Hiſtoricis, & Auctoribus.

¶ Et licet. d. Ioan. lecirier in. d. xii. q. ii. lib. §. penul. nu. 3i. dicat, forſan poſſe dubitari de hac trãſlatiõe in Germanos, an ualuerit, qm̃, ut dicũt aliqui, Grego. V. hoc fecit, quia erat Saxo, & Germanis Principibus affinis, quibus procurantibus, ad dignitatem Pontifi. aſſumptus fuerat, ut per Platinam in uita Grego. V. in principio, & ꝙ caro, & ſanguis reuelauit huic Grego. ut id faceret. Item quia Imperator, & alii Principes non poſſunt deponi, niſi ex magnis cauſis, ut infra. q. lxxxi. Quando autem interpellabatur Rex Franciæ de pręſtando ſubſidio ſedi Apoſtolicę, propriis negotiis cõtra aduerſarios ſuos detinebať, merito &c. arg. l. præſes. C. de ſerui. & aqua. Item quia trãſlatio, ſeu donatio Imperii in Carolum Magnum, fuit ob merita Francorum, ut ſupra, & donatio remuneratoria etiam ob ingratitudinem non reuocatur. l. ſi pater. §. i. ff. de donatio. cum uulg. quæ nota ſunt. Tamen a communi de qua ſupra diſcedendum non ur̃, & ille animi quadã ſpãli paſſione in Frãcos (cũ ipſe ſit Pariſienſis Doctor) ea tangit. Ideo & ipſe ultimo demum laudat, ut uia electionis ſeruetur, quia ſanctior, & iuſtior eſt. Itẽ quia rȩs de facili redit ad ſuam naturam.

naturam. Prima autem natura fuit Imperii, ut eligeretur, ut per Pet. Bertrand. in tracta. de origi. iuriſdi. c. i. ubi ſic dicit, Modus perueniendi ad hæreditariam ſucceſſionem non poteſt eſſe primus, qui enim ſuccedit alii non eſt primus, quia ille alius præcedit. Igitur primus modus perueniendi debite ad auctoritatẽ regiminis, eſt per Dei electionem, uel hominum, facit. c. legimus. xciii. diſtin. Præpoſi. in. c. in ſynodo. lxiii. diſtin. & eſt tex. in. l. ii. §. nouiſſime. ff. de origi. iur. & quæ ſupra. q. iiii. uidimus. & tex. in d. c. uenerabilem. dicit, ꝙ de iure, & conſuetudine Germani id habent, merito ita tenendũ omnino uidetur, non obſt. quibuſcũꝗ. Et ut uideri poteſt in Catalogo Imperatorũ a Carolo Magno citra, uſꝗ in præſentẽ diem ſemper Imperatores fuerunt, uel Galli, uel Germani, nõ alterius nationis, ut in eo eſt uidere. XI. Gallorum ueri Imp. XXVII. Germanorum, & uera interpretatio ſummitur a practica, & conſuetudine, a qua non eſt diſcedẽdum, Bal. & Archi. ubi Deci. conſi. xi. col. vi. & conſi. cxxxi. in fi. l. anniculus. i. ff. de uerbo. ſigni. & l. ſi de interpretatione. ff. de legibus.

¶ Quocunꝗ tamen primo tempore fuerit, ſat eſt, ꝙ tãdem cum in Germanos tranſlatum fuerit, & Theutonicos. ut in dictis iuribus, ex eorum natione eligeñ. uidetur, ſecundum Abb. d. loco. Quid dicendum? Hodie in puncto iuris uerior uidetur ſentẽtia Abb. per. d. iura in. d. c. uenerabilem. ibi, in Germanos. & in. d. c. in diem. de conſec. diſt. v. ibi Theutonicis conceſſum eſt regnũ, & regimen noſtræ Eccleſiæ. & text. clarus in cle. i. de iure iuran. in prin. ibi, Eccleſiæ, quæ a Græcis Imperium tranſtulit in Germanos. &c. Et Marti. laud. in trac. de Princi. not. clxxiiii. incip. licet ſimpliciter ponit, et notat, ꝙ licet de aliis nationibus, ꝙ̃ de Alemania, non poſſit eligi Imperator, tamen Reges Frãciæ poſſent eligi in Imperatores, quia Carolus tantæ familiæ Princeps fuit Alemaniæ, & ſic eius poſteri ſunt Alemani, alleg. Bald. in. c. uenerabilem. de elec. et ego do bonum tex. in quo Papa fidem facit Regem Franciæ a Carolo Imperatore deſcẽdiſſe. in. c. nouit. §. non igitur. extra de iudi. Et temporibus noſtris dum præſens Inuictiſſimus Caro. V. Ro. Imp. crearetur, præſens Rex Franciæ Franciſcus, concurrebat electioni, licet non obtinuerit, ut patet ex his, quæ ſcribuntur poſt Platinam ad lib. eius de Vitis Pont. in uita Leonis. X. Idem eadem ratione not. Io. Ferald. cum Bal. in trac. de iuribus, & priuile. Regni Franc. in. iiii. uolu. Trac. xiii. iure. nu. 36. dicens, ꝙ licet Bald. nihil alleget, probatur tamen ratione, quia ſufficit, ꝙ quis ſit de familia, ut ſit capax legati. l. pe

to.de leg.i.cum ſimi.neq; prohibitio ligat illum, qui eſt de gente, uel familia.ll.uulg. & idem Ioan.in.d.vii.q.§.ſuper.in prin.licet Reges Franciæ a latere fœminino Caroli ueniant, ut idem in §.ſed hic.&.§.ſed in contratium,ſeq. & in.d.§. ſuper. tenendo, q etiam per lineam fœmininam dicitur genus alicuius, ut ibi poſt Deci.in.c.nouit.de iudi. col.iii. & Auguſti.de Anco. in.d.tract. ſuo de poteſtate Papæ.q.xxxvii.acti iiii.ad fi. ſimplicitet ſentire uidetur,licet aliter in.q. nec in dubium hoc,reuocet, q eligatur de natione Germanorum,dum dicit,licet tranſlatum ſit Imperiū ad Germanos, † appellatur tamen Imperator Romanorum, non

9 ratione electionis,uel nationis,ſed propter dignitatē,ratione deriuationis,quia inde deriuatum eſt Imperium, & ratione confirmationis,& Coronationis,quia ibi debet confirmari,& coronari,unde als Bar.in extrauag.ad reptimē.in uerbo ſubiecta. dicit, Imperium Romanorum eſſe ab Eccleſia approbatum, ſub quo Chriſtus uoluit naſci,& Crucifigi. ¶ Pro opinione tamen contraria,q de omni natione Imperator eligi poſſit, ſi uideatur electoribus,facit,quia & Papa, licet iura innuant ex Cardinalibus oportere eligi,ut dicit tex.in.c.oportebit.lxxix.diſtin.tamē electus etiam de non Collegio Cardinalium,uerus Papa eſt,ut probat text.in.c.licet.ibi,abſq; ulla exceptione. & ibi Abb. not.iiii. not de elec.& late infra dicemus.ix.q. & ſaluabūtur dicta iura, quæ dicunt in Germanos tranſlatum Imperium,ſcilicet,ut ſedes apud eos ſit Imperii,prout ſedes Papæ Romæ,ſicut infra de ſede eius uidebimus.q.lxxvii. Prout & olim non omnes omnino de Rom.Vrbe Imperatores capiebantur,neq; de Remi, ſeu Romuli genere,ſed de uariis nationibus,ut in hiſtoriis liquet,omnes tamen Romanorum appellatione notabantur, & Rom. Imperium, ut & als no.Euſe. Cæſar.lib.viii.demonſt.Euan.char.iiii.col.ii. Si teneamus dictam opinio.Abb.q,ſcilicet, de natione Germanorum, ſeu Theutonicorum eligi debeat Imperator , & non de alia.Limitatem, niſi in ea forte habilis, & dignus non reperire-

10 tur,†quia tūc forte etiam de alia,eligere liceret,atq.c.ne per defectum.ad fi.de elec.extra,ibi, de perſona idonea ipſius quidem Eccleſiæ,uel alterius,ſi digna nō reperiretur in illa. &.c.cum inter canonicos.extra eod.tit.ibi,nec ad aliam eccleſiam debere fieri trāſitum,donec reperiretur idoneus in eccleſia. Saoñ. eum gl. & tex.not.in.c.i.xxiii.diſtin.uerſi.eligatur.ibi,eligatur Pōtifex de ipſius eccleſiæ gremio, ſi reperitur idoneus, uel ſi de ipſa non inuenitur , ex alia ſumatur. & bonus text.in.c.abbas.xviii.q.ii.

ibi,

ibi, de ipſis ſi habent, ſin autem de extraneis, & quæ late per glo. in.l.plane.ff.q cuiuſque uniuerſita. nomi. & in .l. in eccleſiis.C. de epiſ.& cleri.ubi ſi non reperitur idoneus in aliquo loco, eligitur de alio. Ideo dicit tex.no.in.l.ut gradatim.§.fi.ff.de mune.& hono.i.reſpon.q quotiens penuria eſt eorum, qui magiſtratum ſuſcipiunt: Immunitas ad aliquid infringitur.&.l. honor.§.fin. ff.eod. ibi, ut ſi alii non erunt idonei, &.§.quanta. iuncto.§. ſi uero quædam neceſſitas. in aucté.quomodo opor.epi.&.l.iii.§.ſpurios.ff.de decu.cum ſimi.quæ nota ſunt, & pręcipue glo.no.in.c. oportebat.lxxix.diſtin, quæ (dum ille tex.dicebat) oportere, ut in Apoſtolatus culmen, unus ex Cardinalibus presbyteris, aut diaconibus conſecraretur, ipſa dicit, dummodo inter eos aliquis idoneus inueniatur. Bal.etiam in.d.c.uenerabilem.tenet, q actiue, & paſſiue, in Germanos electio tranſlata fuit, adeo, q nullus alius poteſt eligi in Regem Rom. niſi Rex Franciæ, uel Alemanus, pro Cardi.tamen Zab.ibi, quem Abb.refert, qui tenebat nationem non conſiderari, cum agitur de pręficiendo Imperatore, facit tex.in.c.cum deputati.de iudiciis. ibi, dum quis laudabiliter exequitur officium ſupremi ordinis, ex ſuperabūdanti, requiritur notio nationis. bonus text.in.c.ad decorem.de inſtit.extra, unde refert al's Iuſtin. lib.xii.q cum Alex. Magni Parentes, et Amici, uiderent eum ad mortem, petierunt quem uellet Imperii hæredem, Alex.reſpondit Digniſſimum, et ſic non filiali amore, nec alio affectu, ſed aptiorem. ¶ Cogitandum relinquo, quia in huiuſmodi tam magni ponderis quæſtionibus, non audeo ſic firmare, ſufficit uiam in eis aperuiſſe aliis. Electores autem, unum ex ſe ipſis poſſunt eligere, ut infra dixi.q.xii. in fi. Dixit tamen no.gl.in.c.licet.viii.q.i.q ubi quis eligit de proprio ordine, requiritur, q ſit ſufficiens, ſi autem extra, requiritur q ſit melior, uel optimus, et idem glo.in.c.i.in uerbo gremio.xxiii. diſtin.ad medium.arg.l.diuus.ff.de tut.et cura.datis ab his. Ad unum circa prædicta aduertendum eſt, quia dum ſupra ſimpliciter iura, et ſcribentes ſupponunt, a Græcis in Germanos Imperium tranſla-
11 tum eſſe in perſonā Caroli Magni.&c. † Quia Imperium uidetur quandoq fuiſſe apud Francos.per tex.cum glo.in.c.ego Ludouicus.lxiii.diſtin.ibi, nullus ex regno noſtro, aut Frācus, aut Longobardus &c.glo.dicit, nota Imperium prius Frācorum fuiſſe, ſed poſtea Theutonici uirtutibus promeruerūt &c. et Abb. in.d.c.uenerabilem.d.vi.col.poſt prin.in glo.in uerbo trāſtulit. refert, quoſdam dicere illum Carolum fuiſſe Gallicum, nō Ger-

manum, Vnde, ꝙ dicunt Imperium primo fuiſſe translatum in Francos, poſtea in Germanos, de quo dicit uiden.tex.in.d.c.ego
12 Ludouicus.lxiii.diſtin.† uel, dicit Abb. fuit Germanus, uel ſuppoſito, ꝙ fuerit Francus, tamen in perſonam ſuam fuit tranſlatũ Imperium in Germanos, & ſic poſt ipſius mortem, Imperium ueniret in Germanos. Quia certũ eſt, ꝙ Germanis fuit datum Imperium, ut ibi. &.d.c.in die de conſecra.diſtin.v. Et addo glo.in tit.de pace tenen.& eius uiola.in.§.iniuria.in uerbo legitime.in uſib.feu.quæ dicit. Primo Carolum fuiſſe Imperatorem, non Romanorum, uel ꝙ non fuit Imperator, ſed Rex Francorum, & Longobardorum, uel ita ſtetit Rex per multos annos, poſtea habuit Roma. Imperium, & ꝙ non fuit ille, qui fuit Pipini filius, ſed pater. Poſſet dici quo ad.d.c.ego. ꝙ nihil faciat, quia non dicit in Francos Imperium tranſlatum, ſed Francos, & Longobardos eſſe de regno Imperatoris. Et ſi teneatur illa opinio, ꝙ Rex Fran-
13 ciæ nõ ſubſit Imperio, de qua infra ſuo loco, dici poteſt, † loqui de quadam Francia, quæ eſt in Alemania, ut declarat al's Ioan. fab. in rub.inſti.in uerbo francus.illum text.ibi in Inſti. ita declarando contra Imperiales, ne ex eo arguerent, Regnum Franciæ eſſe ſubiectum Imperio, & ſic contra Aret.in.§.ius autem.in fi.inſti.de patr.pote. Et dicit de tali Francia, quæ eſt in Alemania, loqui tex.in.c.i.extra de ſponſa.ibi, de Francia quidam, nobilem mulierem de Saxonia.l.Saxonum duxit in uxorem, pro qua expoſitione, ſunt late infra in hac.q.poſt nu.21.& addo, quod in c.in ſynodo.lxiii.diſtin.dicitur, ꝙ Carolus fuit uictorioſiſſimus Rex Francorum, & Longobardorum, de quo & ibi loquitur Leo Papa, & Leonem Papam coronaſſe Carolum, de quo in.d.c.uenerabilem.ibi, glo.ponit. Sed forte ibi alius Carolus eſt, qui fuit tempore Adriani, ut in princi.illius.c. patet, quia tempore illius Leonis Papæ ibi fuit Otto primus Theutonicorum Rex, ut ibi tex.ponit, cogitabis. Augu.de Anco.in lib.de pote.Papæ.q.xxxvii.arti.iiii.tenet, ut ſupra.† ſcilicet, ab Eccleſia Rom. Imperium
14 in perſonam Magni Caroli, a Græcis in Germanos tranſlatum, quia cum opprimeretur per Longobardos tempore Adriani, & Leonis ſucceſſoris eius, cui per eos, & Romanos iniquos, eruti fuerunt oculi, & lingua abſciſa, diuina tamen uirtute poſtmodũ reſtituta, Aduocatus fuit Carolus Magnus Rex Francorum, dicit ille, qui cum magno exercitu, Papiam uenit, & ipſam obſedit, & capto Deſiderio Rege, ac Longobardis proſtratis, de ſeruitute ipſorum, Eccleſiam liberauit: Vnde ob tale beneficium dicit, ꝙ Papa

ꝙ Papa Adrianus, Carolo Imperium cõtulit, ut in.c. Adrianus.
15 lxiii.diſt.Cui addo & quæ in.c.hortatu.xxiii.q.viii. † & ꝙ poſt-
modum tempore Leonis ſucceſſoris eius, iam Imperio de gene-
re Caroli deficiente, & ſciſſo in multas partes, cum quidam Berẽ
garius Tyrannice Italiam inuaſiſſet, Eccleſia uocauit Ottonem
primum Regem Saxoniæ, qui dictum Berengarium eiecit de re-
gno, & cum aſſenſu Eccleſiæ totam Italiam ſibi ſubiugauit. Ex
quo beneficio Eccleſiæ collato præfatus Rex Otto a Leone ſum
mo Pontifice, cum toto Clero, & Populo Chriſtiano Imperator
eſt cõſtitutus, forma, & modo, quo Carolus Magnus per Adria-
num conſtitutus fuerat, ſicut patere dicit in.d.c.in ſynodo.lxiii.
diſtin.& ꝙ ex tunc Imperium dicitur ad Germanos tranſlatum
ſic notan. ille declarat.d.c.uenerabilem.de elec. dum dicit Rom.
Imperium in perſonam Magnifici Caroli a Græcis tranſlatũ in
16 Germanos, quia dicit ipſe in princ.d.iiii.arti. † ꝙ licet Carolus
Magnus, fuerit primus Imperator, poſtq̃ a Græcis trãſlatum eſt
Imperium, fuit tamen Rex Francorum, & ꝙ eius tempore Imperi
um nõ erat diuiſum, ſed ꝙ ipſe imperabat Germanis, & Frãchis,
ſic refert Augu.d.loco, licet aliud nõ alleget, niſi.d.c. in ſynodo.
ad prędicta omnia.Et addo, ꝙ idem, ſcilicet, Carolum Magnum
Regem Franciæ fuiſſe, Cardi. ponit in nota.q. in.d. clemen.uni-
17 ca.de iure iur.in prin.ii.col.iiii.oppo. † Et Imperium quandoq;
Francorum fuiſſe, probare uidetur text. in.d.c. ego Ludouicus.
lxiii.diſtin.poſt prin.ut ſupra retulimus, ſed clarius in fi.ibi, ad
nos, uel ad noſtros ſucceſſores, Reges Francorum.&c.ubi gl.ut
18 ſupra, notabat Imperium, ſcilicet Frãcorum prius fuiſſe, † ſed ꝙ
poſtea Theutonici ipſum promeruerunt uirtutibus. Et Marti.
Laud.in not.dicto, in.d.tract.ſuo de princi.no.clxxiiii.licet, di
cit, Carolum tantæ familiæ Principem, Regem Frãciæ, fuiſſe de
Alemania, & ſic, ꝙ & eius poſteri ſunt de Alemania. poſt Bal.in
c.uenerabilem.de elec. & idem Marti.in.d.tract.nota.ccccxxxv.
19 primus, dicit † Otthonem fuiſſe Primum Imperatorem Alema-
norum.alleg.lxiii.diſt.in ſynodo.& not.in.c.laudabilis.de elec.
& idem Marti.not.lxxxvi.Imperator.in fi. notat, prius Imperiũ
fuiſſe Francorum, q̃ Alemanorum, & Iaco.Alua.in tit.quis dica-
20 tur Dux in uſi.feud.iiii.col.& ſeq. late idem ponens, † ꝙ Impe-
rator uerus hodie, ſit Roma.non Cõſtantinopolitanus, quia ab
21 eo fuit tranſlatum Imperium, refert, † ꝙ fuit factum a Stepha-
no Papa, cum ille nollet, uel non poſſet Eccleſiæ oppreſſæ ab A-
ſtulpho Rege Lombardorum patrocinari, in perſonam ſcilicet,

dicti Caroli Magni ſatis iuuenis. Et ꝙ fuit hæc trãſlatio Anno Domini D C C L V I. Coronatio tamen ſua, fuit a Leone pa-
pa IIII. Anno, D C C C I I. quicquid dixerit glo. dicit ipſe, in d.c.uenerabilem. quæ circa deſignationem temporum erraſſe ui-
derur, ſecũdum eum ibi, ex Annalibus Summorum Pontificum, & Cronicis, & Epiſcopus Gurgẽ. in. d. opuſculo de coron. char. xii. ii. col. & ſeq. §. ſed fac. refert hæc uerba ex diuo Thoma in li-
bro de regi. Princi. Imperium tranſfertur a Græcis ad Francos, deinde per Adrianum Papam ad Germanos, apud quos per Gre
go. V. ſimiliter genere Theutonicum, inſtituta eſt electio Impe-
rialis, &c. ut infra dixi etiam ſequẽ. q. Et Anto. Roſcl. in trac. de Concil. ult. char. col. ii. §. elucidauit. iiii. uol. Idẽ tradit poſt quæ-
dam argumenta contra, Imperium ſcilicet, olim fuiſſe apud Con
ſtantinum, & ſucceſſores Græcos Cæſares, uſq; ad quendam ſuc
ceſſorem alium Conſtantinum, & Leonem eius filium, iuribus de quibus ibi, deinceps uero non, &. §. ſequẽ. narrat hiſtoriam de Aſtulpho, & Stephano Papa. II. & Carolo, & anno, ſecũdum Go
fre. uel ſecundum alios D C C X L V. & hanc eſſe ſummam ue
ritatem, & hodie Germanicos legitime electos, ueros eſſe Impe-
ratores, non Græcos amplius, & ſic Theutonicos. d. c. in die. de conſecra. diſtin. v. & col. fi. Idem Ant. not. quatuor modis reſpõ
det ad. c. ſolitę. de maio. & obe. ubi Papa uidetur Grȩcum, in Im
peratorem enunciare, ut & infra tetigi. q. lxix. nu. 8. Idem Io. Ber
ta. in trac. de epiſco. v. uol. Tract. char. lxxvii. col. ii. lxxiii. q. Ca-
uendum tamẽ eſt, quia, quicquid prædictus Epiſcopus dicat. d. loco, poſt diuum Thomam, Imperium a Græcis ad Francos, deinde ad Germanos, tranſlatum. Idem Epiſcopus ſibi contrari-
us, & pace ſua, parum memor, in eo. libello. char. xxv. i. colum. & ſeq. & præceden. ſub. §. iam fide, deducit in primis inſcitiam glo. in Hiſtoriis, quȩ ex nominum propinquitate, pro Frãconia Fran
ciam, pro Francis Gallos crediderunt, quos diuerſos eſſe dedu-
cit: nam poſt diuum Hiero. ad Iouianum, dicit, Francos Germa
niæ populos, inter Sueuos, & Saxones, regionem fortem magis, & bellicoſam, q̃ latam, tenere, quæ nota ad dicta ſupra nu. i3. poſt Fab. & de eorum per Germaniam peruagatione hiſtoriatim ſcri
bit, & qualiter in locum Caroli Martelli, ex his Francis oriundi Pipinus filius in opes, dignitatemq; ſucceſſit, & Zachariæ Pon-
tificis auctoritate, in locum Chylderici Galliarũ Regis, (quem gl. ait in. d. c. uenerabilem. per incuriam, Ludouicum nominare) fuiſſe ſuffectum, Qui Chyldericus ob inertiã, & ꝙ raro in con-

ſpectum

ſpectum ſuorum prodibat, regno deturbatus in monaſterium ob truſus eſt. per. c. alius. xv. q. vi. Demum, ꝙ Stephano Pontifice au ctore, in Carolum Pipini filium a Græcis Principibus Imperiū eſt tranſlatum. ut in. d. c. uenerabilem. cum concor. ubi dicta uer ba, Apoſtolica ſedes Imperiū, in perſonam Magnifici Caroli a Græcis tranſtulit in Germanos, & in cle. unica. de iure iur. dicēs non negare quoſdam ex Gallorum Regibus, olim imperaſſe, ſed Imperium a Græcis in Gallos aliquando trāſlatum, id pernegat, & ꝙ primus Germanorum Carolus, cognomento Magnus, ſum mum principatū eſt adeptus, Deinde Anno ſalutis M. I I. Gre go. V. de eligēdo Imperatore ſanctionem tuliſſe, Ottone. V. qui tunc Imperium tenebat non refragante, ut, ſcilicet, ſolis Germa nis liceret Principem deligere, ut ſupra diximus, & infra ſeq. q. Qui Cęſar, & Rom. Rex appellatus, tūc Imperator, & Auguſtus haberetur, cum Romani Pontificis auctoritas acceſſiſſet, & hāc eſſe ueram hiſtoriam, cuius ignara glo. minus accurate legēs, er rauit, aliter declarādo, & quę ſupra dixi in. q. iiii. nu. 4. poſt Alci.
22 in. l. bona ciuitatis. ff. de uerbo. ſignifi. † Et circa prædicta, nota Germanos, & Theutonicos idem eſſe, ut patet in iuribus ſupra allegatis, quorū multa de Germanis dicunt, & tex. in. d. c. in die. Theutonicos appellat. & Bar. in. d. trac. de regi. ciui. col. fi. in pri. dicit, Germanos, ideſt, Theutonicos, & expreſſe not. Abb. in. d. c. uenerabilem. iii. col. poſt prin. poſt glo. ibi, in uerbo in Germa nos. & alleg. ad eandem expoſitionē, gl. expreſſam in. c. i. xxxiiii. diſtinctio. & de Theutonica terra meminit text. in titu. de cap.
23 Conra. §. ſimiliter. & dicit Abb. d. loco, † ꝙ dicuntur Germani, quia ſunt uerum germen, & uiri nobiles. per. d. c. uenerabilē. uel ſm Io. an. a gigno gignis, propter fęcunditatem in generādo, eſt enim patria multum generatiua. Aduertendum tñ eſt, dum ſupra
24 facta eſt mentiode Germanis, Theutonicis, & Alemanis, † quia Alemani, & Germani idem oīo eſſe non uñr, ꝙ primo patet, quia his diuerſis titulis inſcribitur Imp, in rub. inſt. & in. iii. conſti. C. & in rub. ff. Item quō differant, & quæ ſint hæ Prouincię Germa niæ, & Alemanę, nouiſſime a penetralibus, declarāt Mod. Tau. in rub. ff. col. xi. & ſeq. ubi uidēdum omnino, quia dicunt Alema norum nomen a Geographis pene omnibus ſupprimi, & Germa nię fines dubios. Sed bene concurrere uidentur Theutonicos, & Germanos. Idē eſſe cum Abb. & etymologia, ubi ſupra. Sed hęc ad Iur. conſul. parū ſpectāt, unde peritioribus relinquo, ut And. Alcia. & Epiſ. Gurgeñ. & ſimilibus.

RESTAVRI CASTALDI
OCTAVA QVAESTIO.

1 *Qui ſint illi,qui eligant Imperatorem,& ubi,qualiter,quomodo,& quando,& de iuribus,& priuilegiis eorum,late.Et an officium tranſmittant ad hæredes,& quos,& eis uacantibus,quis eligit,& multa in materia notanda.*

2 *Imperium non defertur ſucceſſione hodie,& quid olim.& nu.ſeq.*

4 *Regimen per electionem,an ſit magis diuinum.&.nu.*20.

5 *Electio ſpectat hodie ſeptem Principibus* Alemaniæ.&.nu.10.

6 Rex Bohemiæ,*an ſit proprie,& originaliter de electoribus Imperii.& nu.*12

Electores Imperii ſunt digniores alijs Principibus.

7 *Palatinus,*Dux Saxoniæ,*Brandeburgenſis,qui ſint.*

8 *Ordinatio Electorum Imperii cur,& quo tempore facta.& nu.*11.

9 *Forma,& modus electionis,& in quo loco.*

13 *An iure aliquo expreſſe probetur de dictis ſeptem Electoribus Imperii.*

14 *Electoribus Imperii quis dedit poteſtatem eligendi.& nu.ſeq. multis.*

17 *Adrianus Papa cogitauit immutare electionem Imperatoris.& nu.ſeq.*

18 *Electores,an debeant eſſe de* Alemania,*& cur.& nu.ſeq.*

21 *Hæreditas cur non in dignitatibus.*

22 *Bulla Caroli.* IIII. Rom.*Imp.tota ſuper electione Imp.& de Electoribus,& iuribus eorum,& officiis,& ubi,quomodo,qualiter,& quando.* In.lx. *cap.ſummata ordinate.*Not.*& pulchre,& an tranſeat ad hæredes,& quos,& quis eligat Electores,ſi uacant.*

1 OCTAVO Quæro † qui ſint illi, qui eligant Imperato-
rem,et ubi,quomodo,et qualiter, et quando, et de iuribus,
2 et priuilegiis eorum,&c.et quidem quicquid olim eſſet,† hodie
Imperium ſucceſſione nõ defertur,ſed electione, ut probat text.
in ſæpe alleg.c.uenerabilem. ad fi. ibi, uideretur Imperium non
ex electione,ſed ex ſucceſſione deberi,et in præiudicium Princi-
pum redundaret,licet olim ſecus,ut in c.in ſynodo.lxiii. diſtin.
l.certa forma.C.ut in poſſeſ.cum ſimi.ut per Pet. de Mõte in.d.
trac.d.loco.ii.q.et late Imperatores ſucceſſione ſucceſſos olim,
nouiſſime ſcribit,et probat,etiam iuribus contra Oldra.Io.Leci
rier in trac.de primogenitura.ii.lib.q.xii.col.i.viii.uolu.Tract.
3 † Et uario modo olim fuerunt electi Imperatores,quãdoq; a Po
pulo,ſiue Senatu,ſiue ab Exercitu,quandoq; de genere, quãdoq;
uero non,ut no.refert (licet aliud non alleget) et deducit nomi-
na,Aug.

Digitized by Google

na, Aug. de Anco. d. lib. ſuo. q. xxxvii. articu. v. Sed hodie ſecus,
quia electione, non ſucceſſione, ut eſt expreſſum in. d. c. uenerabi
lem. facit. c. accepimus. extra de pac. cum ſimi. & tradit Bal. in t.
de pace conſtan. in. c. priuilegia. ad fi. in uerbo conceſſimus. in
prin. i. q. in uſibus feud. Io. an. in. c. grandi. de ſupplen. negli. præ
la. in. vi. in uerbo iure regni, & Pet. in. d. ii. q. & merito fuit indu
ctum, quia, ut Bar. ait not. in. d. ſuo tracta. de regi. ciuit. ii. q. pen.
4 col. ad fi. † Regimen, quod eſt per electionem, eſt magis diuinũ,
q̄ illud, quod eſt per ſucceſſionẽ, unde in rebus eccleſiaſticis ſuc-
ceſſio ita deteſtatur. d. c. accepimus. & extra de fil. presbyte. c. ad
extirpandum. &, c. ex tranſmiſſa. cum ſimili. & in Imperatore eſt
tex. in. d. c. uenerabilem. & in clemen. i. de iure iur. poſt princ. ibi,
& a qua ad certos eorum Principes, ius, & poteſtas eligendi Re-
gem in Imperatorem poſtmodum promouẽ. peruenit, & infra di
xi ad fi. huius. q. Quibus addo Io. lecirier in tract. de primogen.
q. xiiii. ii. lib. col. iiii. viii. uolu. Tract. & ſeq. col. ubi late poſt Io.
Budrianum in Ariſto. iii. Polit. q. xxiii. diſputat ad utranq;, qua-
tuor mediis, quæ comprobat, iuribus, & rationibus, demum con
cludit, melius eſſe Principem aſſumi per electionem, q̄ ſucceſſio-
ne. Item ꝙ per accidens quandoq; contra, ſecundum illum, ipſe
tamen denuo plene inſtat utrinq;, inclinans, tandem ipſe, melius
eſſe, ꝙ per ſucceſſionem, poſtremo quærit tunc, cur ſecus ſit in Pa
patu, & ſpiritualibus, poſt Augu. de Anco. in tract. de pote. Pa-
pæ. q. ii. artic. iii. Id tamen uerum uidetur melius eſſe regi bono
Rege, q̄ bona lege, Anto. ſicu. in tract. de pote. reg. q. lxvii. l. præ-
ſenti. C. de his, qui ad eccle. confu. Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iuſt.
& iure. Bar. & Pau. in. d. l. pręſenti. facit quod no. glo. ſingu. in. l.
antepe. poſt tex. ff. de tute. & in. c. ad apoſtolicæ. ante fi. de re iu-
di. in. vi. ibi, illi, aut ad quos in eodem Imperio Imperatoris ſpe
ctat electio, eligant libere ſucceſſorem, & al's text. in. c. legimus.
xciii. diſtin. dicit, ꝙ exercitus facit Imperatorem, & ſic ex electio
ne. & glo. pen. in. c. ad apoſtolicæ. de re iudi. in. vi. de quo. c. legi-
mus. qualiter prius a Senatu, Populoque Roma. data cura Pro-
uincię moderãdę alicui, mox ex bene geſtis, hi ab uniuerſo exer
citu Imperatores nominabantur, ſcribit ex hiſtoria Romana ille
Gurgeñ. in. d. libello de coron. char. xx. ii. col. & ſeq. in. §. cum ha
ctenus. & ibidem qualiter poſtea ſucceſſione Imperium delatũ,
5 demũ electione ex hiſtoria Romana, deducendo gradatim, † Ho
die clarum uidetur electionem ſpectare ſeptem Principibus Ale
maniæ, quorũ tres ſunt Prælati, reliqui Laici, ideſt, Archiepiſco

Digitized by Google

pus Maguntinus,Colonienſis,& Treuerenſis Prælati, Quatuor laici,ſcilicet,Palatinus Comes Rheni, Dux Saxoniæ, Marchio Brandeburgenſis,& Rex Boemiæ,olim Dux,ſecundum glo. no. pen.in.d.c.ad apoſtolicæ.in uerbo illi autem. cum qua ſimpliciter tranſit Abb.in.d.c.uenerabilem.poſt prin.& eam tenet,& ait ſing.Alex.& Iaſ.in.l.licet.de leg.i.in prin.i.not. Licet cauẽdum
6 ſit,quia.d.glo.pen.ſubdit,quoſdam dicere, † ꝙ Rex Boemiæ de neceſſitate uocãdus non eſt,niſi cum alii diſcordãt,nec id ius habuit ex antiquo,ſed ꝙ hodie de facto tenet poſt Hoſti.in.d.c.uenerabilem.idem dicit poſt Laud.ibi,Cardi.in.d.clemẽ.unica.de iure iur.in princi.vii.not.Et uerſus ſunt,quibus prælati Electores Imperatoris continentur,uidelicet.

Magna Maguntia,craſſa Colonia,Treueris alma,
Atq; Palatinus Dapifer,Dux portitor enſis,
Marchio Præpoſitus Cameræ,Pincerna Boemus,
Romanum Regem ſtatuendi,dant ſibi legem. Vel
Hi faciunt Regem ſeruantes ordine legem.

Et hos ſeptem Principes Alemaniæ Electores Imperii,quatuor laicos,tres clericos ſimpliciter enumerat etiam Augu. de Anco. in tract.de pote.papæ.q.xxv.arti.ii.uerſi.reſpondeo. & Cardi.Iacoba.nouiſſime in ſuo tracta.de Concil.lib.i.fac.lvi.colũ.ii.poſt Hoſti.Albe.Barba.& Paui. & ꝙ Colonieñ. eſt Cãcellarius Italiæ,Treuereñ.Galliæ,Maguntineñ. Germaniæ. Idem Io.Vgo. in lib.quem Quadruuiũ inſcribit,ad Maximil.Regem. char.vi. & ſeq.Et ꝙ tres ſunt prælati,quia funiculus triplex &c. Quatuor ſeculares,ut præſtent auxilium,potentia ſeculari,contra rebelles,& contumaces,ut etiam tetigi infra.q.cvii.ad fi.Et dictos ſeptem eſſe electores ſacri Imperii etiã approbat Bulla Caro.iiii. Rom.Imp.de qua dixi infra ad fi.huius.q.& per conſequens Regem Boemiæ.& idem Pet.de Monte de dictis ſeptem in.d.trac. de Monarchia.d.c.expeditis.q.ii.Subdens,ꝙ quidam dicunt de Rege Boemiæ,ut ſupra,ſcilicet,ꝙ non ſit uocandus, niſi quando illi ſex diſcordant,poſt Hoſti.& Archi.ubi ibi. Et idem nota.in tract.de Nume.& titu.Card.vi.char.i.&.ii.col.in.vi.uol.Tract. ſcilicet,ꝙ fuit additus ob id,ad tolleñ.Electorum diſcordias,licet ibidem dicat per Grego.V.Electores inſtitutos ſuper quatuor Columnas, ſcilicet, quatuor Duces, quatuor Marchiones, quatuor Lãtgrauios,quatuor Burgauios,quatuor Comites,quatuor Liberos,quatuor Milites, quos ibi enumerat & tres Epiſcopos,tandem dicit in Chronicis Iacob.Berg. & Hertmãni,ſe-

ptem

d by Google

ptem ſolum nominari Electores, de quibus ſupra, Ille in lib. ſacrarum Cæremoniarum, Sectione.xiii. cap.iiii.lib.i. tradit hos ſeptẽ Electores Rom. Imperii, digniores eſſe aliis Principibus, præter Reges, ratione electionis, ſcilicet, tres Archiepiſcopos, & tres Principes, & ꝙ ſeptimus additus fuit Rex Boemiæ. Declarando not. ut ſupra, ꝙ Colonieñ. ſcilicet, Archiepiſcopus, Cancellariæ Imperiali præeſt per Italiam, Maguntius, ut Decanus Electorum per Germaniam, Treuerenſis per Gallias, & ſingulis illorum ſua Prouincia, & Dioceſi præcedit. ſecundum Caro. IIII.
7 Sanctionem, † Palatinus, qui inter laicos primũ locum obtinet, Archidapifer eſt Imperii, & ad eum pertinet deferre Aureũ Pomum ante Cæſarem, Dux Saxonię Archimareſcallus eſt, & Enſem nudum ante Cæſarem præfert, Brandeburgenſis Camerarius Imperii cenſetur, & ante Cæſarem Sceptrum Imperiale portat, & ꝙ quis ille Comes, hic Marchio dicatur, ſunt tamẽ & Ducatus titulo omnes inſigniti; nam Palatinus ex Ducibus Bauariæ primus habetur, Brandeburgeñ. Pomaramiæ, & Stetinẽſem Ducatus obtinet, ſed ꝙ Comitatui, & Marchionatui fuit attributa eligendi poteſtas, hoc refert ille in.d.c.iiii. ſub rub. de receptione alicuius Prĩcipis Electoris Imperii, licet nihil alleget, quæ hic placuit inſerere ad unguem, quia (ut ipſe refert) non facile hæc alibi leges, & ut omnes ſaltem notitiam Electorum Imperii habeant, pręcipue cũ turpe ſit Patritio, & Nobili uiro ignorare ius in quo uerſatur. iuxta. l. ii. §. Seruius autẽ Sulpicius. ff. de orig. iur. l. profeſſio. C. de mune. patri. lib. x. cum ſimi. & ad dictos ſeptem Electores ſpectare electionem Imperatoris de conſuetudine a iure approbata, cum glo. in. d. c. ad Apoſtolicæ. tradit Iac. alua. in tit. quis dicatur Dux. in prin. v. col. & cum eo trãſit Io. Vgo. in lib. Quadruuii Eccleſiæ. char. 29. §. ſed &. col. i. & ſecunda, in princ. ponens & ipſe Iacob. & Ioan. uerſus, ſimiles ſupra relatis in duobus ultimis, ſed ante eos aliter, & poſt eos unum, uidelicet,

Maguntinenſis, Treuerenſis, & Colonenſis
Quilibet Imperii ſit. Cancellarium horum,
Et Palatinus Dapifer. &c. Et ultimo loco habet
Hi ſtatuunt Dominum, cunctis per ſecula ſummum.

8 † Refertq; Iac. talem ordinationem Electorum fuiſſe factam ex cauſa, tempore Ottonis. III. ne Imperium iret per ſucceſſionem,
9 ſicut tunc iuerat per tres Ottones ſucceſſiuc. † Et ꝙ fuit facta
10 Anno Domini M. C. Item ſubdit, † ꝙ forma electionis eſt, ꝙ

prædicti Electores conueniunt in unum, more Collegiorum, in Mellareñ. Treuereñ. diocesis, ad ſtatuendum diem electionis cõmuniter facieñ. per ipſos in oppido Frãchfort, & ꝙ ibi poſtea fit electio, ſic ſcribit Alua. in. d. v. col. notanter. Et cum. d. glo. in d. c. ad apoſtolicæ, ſcilicet, ꝙ electio Principis fit hodie per electionem Prælatorum, & Principum, tradit Bar. ſimpliciter, licet non exprimat quorum, in. d. tract. de regim. ciui. pen. col. ad fi. & ꝙ non per ſucceſſionem. Idem cum. d. glo. ut, ſcilicet, per illos ſeptem Electores eligatur, Port. in Inſtitu. in procœ. pen. col. ante fi. uerſi. ſed debet primo eligi. & Bart. ſimpliciter per not. in. d. c. ad apoſtolicæ. ꝙ ius eligendi habent Principes de Alemania, in l. fi. C. de legi. ad fi. Idem Bal. ꝙ hodie ſint certi nobiles, qui auctoritatem, & priuilegium ab Apoſtolica ſede habẽt, Principem eligẽdi, & ꝙ illi eligũt, & ꝙ nullus alius debet electioni intereſſe, tradit in tit. de pace conſtan. in uerbo conceſſimus. ii. q. in uſi. feud. ubi principaliter quærẽs, quis eligat Principem. Primo arguit, ꝙ Senatus, Secundo ꝙ a Principibus, Populi ſuffragio, ultimo, ut ſupra cõcludit, per dictos nobiles. & alleg. l. iii. in Lombard. de Pontificibus. iii. q. uerſ. ſed hodie quidam Principes eligunt Imperatorem. Et addo, ꝙ idẽ Bal. in ſua Margarita in uer
11 bo annus. dicit, † ꝙ Anno Domini Milleſimo, Als ab incarnatione M. I I I I. inſtitutũ id fuit, ſcilicet, ꝙ Officiales Imperatoris eligerent ipſum Imperatorem, & eligentes Alemani ſunt hi, de quibus ſupra, ponendo etiam dictos uerſus, & ꝙ ita ponit
12 Inno. in. d. c. uenerabilem. de elec. † Et dicit, ubi ſupra, Bal. ꝙ. d. Dux Boemiæ non eſt neceſſarius in electione, niſi quãdo alii diſcordant, & in partes æquales ſe diuidant, prout etiam tetigit d. glo. pen. in. d. c. ad apoſtolicæ. & cum Bal. etiam Firma. in ſuo reper. in uerbo electionarii. Et Io. Vgo. in. d. lib. char. xxix. col. i. §. ſed &. uerſi. & dicunt aliqui. Idem ꝙ per Grego. V. fuerũt dati. d. vi. Electores, ut in Platina in uita eiuſdem, & Regem Boemiæ, ſupradicta ratione, additum, & adeſſe cum alii diſcordant: olim autem primo non fuiſſe adiectum, neq; habere ab antiquo id ius, ſed de facto tantum, cum. d. glo. de quo per Plati. d. loco, & Hoſt. in. d. c. uenerabilem. col. i. refert Io. lecirier in lib. de primoge. q. xii. ii. lib. §. neq; obſtant. ad fi. viii. uol. Tract. ſubdẽs, ꝙ ſiue de iure, ex primordiali inſtitutione, ſiue præſcripta conſuetudine, id fuerit, laudabile eſt. arg. l. ſi unus. §. principaliter. ff. de arbi. ſcilicet, quia in numero pari, res de facili ſine exitu futura eſt, propter naturalem hominum ad diſſentiendum facilitatem.

Idem

Idem Card.q́ hodie per Principes Alemaniæ debet eligi Impe-rator.in.d.ele.i.in prin.de iure iur.i.no.& glo.ibi in prin. in uerbo ad certos.Remittit ad no.in.d.c.ad apoſtolicæ.in uerbo Ieſu Chriſti.ſic Bal.in.d.glo.conceſſerimus.ad fi.in uerſi.nomina electorum.& Bal.in rub.C.in fina.uerbis.Simpliciter dicit, Imperium eſſe per electionem Baronum,& Io.Fab.late enumerãs,ut ſupra,dictos ſeptem,ſcilicet,tres Archiepiſcopos,& quatuor Prin-
13 cipes ſeculares.in rub.prin.inſti. † Sed ad unum ultra iam dicta aduertendum uidetur,ſcilicet,q́ licet ſcribẽtes,ut ſupra,poſt gl. dicant de dictis ſeptem Principibus Electoribus, non tamen in aliquo tex.id expreſſum uidetur de numero,nec etiam de quibus ſpecialiter,ſed ſolum dicunt,q́ ab Eccleſia Imperium a Græcis in Germanos trãſlatum fuit,& ab ea ad certos eorum Principes ius,& poteſtas eligendi Regem in Imperatorem peruenit,ut in d.clemen.i.de iure iur.poſt prin.ibi,& a qua ad certos, & ſic non exprimit aliter quos,& quot,licet glo.ibi remittat ſe ad no.in.d. c.ad apoſtolicæ.ſic tex.in.d.c.uenerabilem.ibi,illis Principibus ius eligendi Regem in Imperatorem,ad quos de iure neſcit' pertinere,& idem parum poſt in.§.obiectioni.ibi, q̃uis plures ex illis,qui eligendi Regem in Imperatorem promouendum obtinẽt poteſtatem,& ſic non exprimit quos,nec quot. Doctores tamen exprimunt de dictis ſeptem,ut ſupra,iura tamen non exprimunt ſic,nec.c.ad apoſtolicæ.in fine, de re iudi.in.vi.ibi,illi autem ad quos in eodem Imperio Imperatoris ſpectat electio,eligant libere ſucceſſorem,non tamen dicit qui,quotue ſint,licet ibi bene gl. enumeret ut ſupra. Bene uerum eſt,q́ tex.in clemẽ.i. de iure iur. factum electionis referendo in.§.nos eodem.dicit ſimpliciter ex parte Principum,tam Eccleſiaſticorum,q̃ Secularium, qui eundem elegerant,& in.c.uenerabilem.ſupra alleg.in prin. dicit,electioni ſe ingerens Principum derogauit dignitati,& ſic ibi colligi poteſt,q́ Principes eligunt, ſic ante fi.ibi,libertas Principum
14 in electione periret. ℂ † Inſuper aduertendum eſt, q́ dictam poteſtatem dictis Electoribus dedit Eccleſia ipſa,Supponit ſimpliciter Augu.de Anco.in tract.de pote. Papæ.q.xxxv.arti.i. uerſi. in contrarium.&.ii.articu.&.iii.in prin.& uerſi.in cõtrarium, & iiii.Sed ultra eum hoc probat tex.in.d.c.uenerabilem.poſt prin. ibi,præſertim cum ad eos,& poteſtas huiuſmodi ab Apoſtolica ſede peruenerit, Quæ Rom. Imperium a Græcis.&c. & tex.in.d. clemen i.poſt prin.de iure iur.ibi,& a qua,ſcilicet,eccleſia ad certos Germanorum Principes,ius, & poteſtas eligendi peruenit,

Idem Bal. dicit ſimpliciter, tales Electores auctoritate Apoſtoli
ca electionem conceſſam habere, in. d. titu. de pace conſtan. in. d.
uerbo conceſſerimus. i. q. ibi, Sed illi, qui ita eligunt &c. &. ii. q.
ibi, uel ab eis ſine populi &c. & in. d. q. uerſicu. ſed hodie quidam
Principes eligunt Imperatorem, qui poteſtatem eligēdi ab Apo
ſtolica ſede acceperunt. & Moder. Taurinen. in rub. proœ. ff. vii.
col. poſt prin. referunt, Grego. Merulam antiquitatis uicecom.
15 lib. i. ſic ſcribere. † Reſtitutus in Sacerdotium Greg. V. legem,
Pontificia auctoritate, de Imperatore eligendo, atq; creando ſan
xit, & q ad noſtra uſq; tempora per Quadringentos, & amplius
annos ſeruata eſt, ne in Imperium, prout in hæreditarium filii a
parentibus excipiatur, aut qui opibus, & armis plus poſſit, illud
uſurpet, Sed paucorum Procerum ſuffragiis deſignatus, mox, au
ctore Pontifice, iuſtum, & legitimum Imperium poſſideat. Hæc
ille. Addo idē de Greg. Mod. Medi. in. l. bona ciuitatis. ff. de uer.
ſig. & in. l. inter claras. in gl. ii. col. iiii. in prin. C. de ſum. trin. & fi.
cath. & Epiſ. Gurg. in libel. de coro. Imp. char. xii. col. ii. & ſeq. §.
ſed fac. poſt diuū Tho. in lib. de reg. prin. ut & ſupra tetigi præ-
ce. q. nu. 21. Item conſiderādum, & notandū eſt, q licet dicta iura
loquant, ut ſupra. ſ. ab Eccleſia Electores ptātē habuiſſe, dicunt
tñ ad eos de iure, & antiqua cōſuetudine tale ius, & talē poteſta-
tem pertinere, ut in. d. clemē. i. in prin. & in. d. c. uenerabilem. poſt
princ. ibi, ad quos de iure, ac antiqua conſuetudine, & in. §. obie-
ctioni. ibi, qui eligēdi de iure, ac conſuetudine obtinent poteſta-
tem, unde ibi. iii. col. in princ. no. Abb. q conſuetudo poteſt con-
currere cum iure communi, & ſic adiicere maius robur, & uincu-
lum ad ipſum ius commune. c. ſopite. de cēſib. ad quod facit not.
Bar. in. l. de quibus. ff. de legi. in. ii. lect. iiii. col. nu. 8. uerſic. quan-
doq; redigitur in ſcriptis. & ibi dixi legēdo Romæ, & facit. c. ſi-
16 gnificauit. de corpo. uitia. † Et reperio, q als do. Anto. de roſel.
in ſuo trac. de concil. char. fi. iii. col. in princ. Simpliciter dicit, q
dicti Electores poteſtatem ab Eccleſia eligendi, ſuſceperunt, ſci-
licet, ab uniuerſali collectione, per. d. c. uenerabilem. & dicit ipſe,
Intelligo modo ab Eccleſia, ideſt, ab uli electione fidelium, cum
eccleſia. Quia ſm ipſum, ſolus Papa nō diſponeret, uel cōcederet
alicui ius eligēdi Imperatorē ſecularem, & licet tex. in. d. c. uene
rabilē. dicat, q Electores hñt a ſede Aplica ius eligendi, ſm eum
intelligit mediate, nō imediate: nā reſpectu illo, habito q ſedes
aplica tranſtulit Imperium in Germanos, per hoc id poteſt dici
de Electoribus habere a ſede Apoſtolica auctoritatē. & quę di-

ximus

ximus infra.q.xiii.in fi.& idem Anto.de roſel.in tracta.de pote. Papæ.i.q.princi.reſpondendo decimæ rationi, dicit, pariter Electores in conſequentiam habere ab Eccleſia poteſtatem, non ꝙ poteſtas illa ſit principaliter in ſacerdotio, comprobãdo eadem ratione, per no.in.d.c.ad apoſtolicæ.de re iud.de qua infra.d.q. xiii.in fi.quia, ſcilicet, Pontifex non poſſet eligere priũando Electores non negligentes.& diuus Tho.in lib.de regim. princ.ſecundum ꝙ refert præfatus Epiſco.Gurgeñ.in.d.libello de corona.char.xiii.i.col.ſub.§.ſed fac.hæc aſs ſcribit, Imperium transfertur a Græcis ad Francos, deinde per Adrianũ Papam ad Germanos, apud quos per Grego.V.ſimiliter genere Theutonicum inſtituta eſt electio Imperialis, ut, ſcilicet, per ſeptem Principes Alemaniæ fieret, quæ uſq; ad iſta tempora perſeuerat, & tam diu durabit, q̃ diu Eccleſia Rom. (quę ſupremum gradum in principatu tenet) Chriſti fidelibus expedire iudicabit, Vnde ſubdit ille Epiſcopus, ꝙ Platina in uita Adriani.V.dicit, Adrianus cogitauerat Conſtitutionem Grego.de Imperatore eligendo, nõ quidem omnino tollere, ſed in meliorem formã immutare. Idem in eodem libello char.xxv.i.col.ſub.§.iam fide, ut ſupra late dixi.q. præced.ad fi.& refert no. Augu.in.d.tract.q.xxxv. artic.ii. † ꝙ
18 Electores, per quos Papa eligit Imperatorem, debẽt eſſe de Alemania, ex antiqua conſuetudine Eccleſiæ, & Grego.V. tempore Ottonis Imperatoris, conuocatis, & requiſitis Principibus Alemaniæ, ſeptem Electores inſtituit, officiales ipſius Curiæ Imperialis ſupradictos. † Et cauſa quare ſolum de Alemania fuerint
19 aſſumpti, ꝙ triplex communiter aſſignatur. Vna, quia de Alemania fuerunt illi Principes, qui liberauerũt Eccleſiam oppreſſam. Secunda fuit deuotio illius Populi, ad Sanctum Petrum, & Paulum. Tertia uoluntas Papæ Grego.V.qui de Theutonia fuit natus, & conſanguineus Ottonis Imperatoris. Hæc ille, nihil tamẽ allegans. Bene uerum eſt, ꝙ idem Augu.in.d.tract.xxxv.q.vii.artic.defendit, † ꝙ melius eſſet ſi Imperium ordinaretur per hære
20 ditariam ſucceſſionem, per tres principales rationes, reſpondendo contrariis quibuſdam, & ſupra diximus, num.4.huius.q. Sed ego do bonum tex.in materia in contrarium in tit.de alie. feud. in uſib.feud.ibi, in feudo Comitatus, uel Marchiæ, uel aliarum dignitatum non eſt ſucceſſio, ſecundum rationabilem uſum, ſed hodie eſt uſurpatũ. Item not.Io.an.in.c.ad apoſtolicæ.de re iud. lib.vi.ſuper uerſ.illi autem.in gl.ꝙ Papa non poteſt priuare Electores, uacante Imperio, & per ſe eligere, ut dixi infra.xiii.q.

22 ¶ † Circa prędictos Electores,& electionis materiam,addo,ꝗ nuper uidi impreſſam Aureā Bullam Caroli. IIII. Rom.Imp. in libro quodam,qui inſcribitur Faſciſculus rerum. fol.lxiiii.& ſeq.continētem uaria Capitula,Decreta, & Conſtitutiones perpetuo ualituras,ex certa ſciētia,& de Imperialis plenitudine poteſtatis,quæ quoniam ad manus multorum, ut puto, non peruenit adhuc,operæprecium duxi,publice utilitatis gratia, ſummatim per capita hic referre,& concluſiue,ut ſaltem, ſummaria aliqua noticia habeatur,latius poſtea ibi uidenda,caſu eueniēte.

Primo ergo.d.Bulla,quæ Aurea inſcribitur, diſponit, qualis debeat eſſe conductus Electorum,& a quibus, eueniēte caſu electionis,Regis Rom.in Imp.promouēdi,ut unuſquiſq; Princeps Elector,requiſitus alterum Coelectorem,uel eius Nuncium per loca ſua,& etiam ultra,teneatur ſi poteſt,conducere uerſus Ciuitatem, in qua talis electio fuerit celebranda, ſic & in redeundo abſq; dolo,ſub pœna periurii,ac perditionis, pro illa dūtaxat uice,ſuæ uocis.

Secundo,idem extendit,ad uniuerſos alios Principes, feuda, a Sacro Rom.Imp.tenentibus,& alios quoſcūq;,& de uictualiis dandis pro communi precio , & curſu , ſub pœna priuationis omnium bonorum feudorum,& poſſeſſionum.

Tertio,contrauenientes conductui,uel turbantes euntem Electorem,punit,ut ſupra.

Quarto,primum caput extendit,etiam ſi inter Coelectores eſſet aliqua diſcordia,uel inimicitia.

Quinto,aſtringit prædictos in prædictis,iuramētis,& literis firmare,pœna arbitraria adiecta.

Sexto,ꝗ ſiquis Princeps,Elector,uel alius,cuiuſcunq; conditionis,ea,quæ ibi diſponitur,adimplere nolit, Elector conſortio Electorum,& uoce,& alii,feudis priuentur perpetuo.

Septimo,particulariter deſignat,& ſpecialiter,cuilibet Principi electori ſingulares cōductus, & conductores,pro regionū,& locorum adiacentia,magis aptos,ut ibi plene,ordinateq; deſcribitur,ſcilicet,qui conducant Regem Boemiæ, qui Archiepiſcopum Colonieñ.Sacri Imperii per Italiam Archicancellariū,qui Archiepiſcopum Treuereñ. Sacri Imperii per Galliam , & Regnum Arelateñ.Archicancellariū, qui Comitem Palatinū Rheni,Sacri Imperii Archidapiferū,qui Ducem Saxoniæ, Sacri Imperii Archimareſcallum,qui Marchionem Brandeburgēſem, de quibus ibi late,& ſic ſex ponit,non ſeptem, nihil enim eſt de Archiepiſcopo

chiepiſcopo Mogunt.

Octauo, uult, ꝙ tempeſtiua ſit inſinuatio, & requiſitio, conductus, ut requiſiti commode, & oportune ſe ualeant præparare.

Nono, declarat jam dicta circa materiam cōductus intelligi ut unuſquiſq; ad eum requiſitus, teneatur per ſuas dumtaxat terras, & territoria, & ultra quanto poteſt remotius, abſq; dolo ſub pœnis ſupradictis.

Decimo ordinat, ꝙ Archiepiſcopus Moguntinen. pro tempore, intimet literis per ſuos Nuncios, patentibus, omnibus Coelectoribus, electionem eandem, cum die, & termino expreſſo conuenienti, quo peruenire poſſint, & ꝙ infra tres Menſes continuos, omnes adeſſe debeant in ciuitate Franchfort, ſuper Moganum, uel per ſe, uel per Nuncios deſtinatos, cum omnimoda poteſtate, cum literis patentibus, & ſigillatis, magno ſigillo, remiſſiueq; ponit ibi formam talium literarum, quas poſtea ponit fol. lix. colum. ii. Intimationis, ſcilicet, & Procuratorii, & infra cap. xlvi. & ſequen.

Vndecimo, ꝙ cum de obitu Imper. uel Regis Rom. in diœceſi Maguntina conſtiterit, ex tūc infra unum menſem, a die notitię obitus, cōtinue numeran. ſingulis Principibus Electoribus obitum ipſum Archiepiſcopus Maguntinus, literis declaret. Alias iidem Principes, motu proprio, etiam non uocati, infra tres Menſes poſt id, in dictam Ciuitatem Franchfort, ueniant electuri, Regem Rom. in Imp. promouen.

Duodecimo, ꝙ unuſquiſq; Princeps elector, uel ſui Nuncii. d. Ciuitatem Franchfort, cum. CC. Equitibus tātum, tempore prę fatæ electionis, debeat introire, In quorum numero. lx. tantū armatos, uel pauciores, ſecum introducat, non plures.

Decimotertio, ꝙ Elector non ueniens, per ſe, uel legitime per alium, aut recedens de loco, ea uice, uoce careat.

Decimoquarto, Iniungit Ciuibus de Franchfort, ut, ipſos Electores in genere, & ſpecie, ac ſuos, ab inuaſiōe alterius, fideli ſtudio, protegant, & defendant, in uirtute iuramenti, quod ſuper Euangelia ſtatuit, eos præſtare, ſub pœna periurii, ac iurium omnium, permittendo omnibus, ſi contrafecerint, propria authoritate, eos, ut Proditores, & Rebelles Imperii impune inuadere.

Decimoquinto, mandat eadem Aurea Bulla, Ciuibus prædictis, ut per omnē tempus quo agitur de electione, nemine in præfatam Ciuitatem cuiuſcūq; ſtatus, intromittant, uel intrare permittant, Principibus electoribus, & eorum Nunciis, dumtaxat

exceptis,& ingreſſi expellantur.

Decimoſexto,uult,ꝙ ingreſſi Electores,ſeu Nūcii eorum.d. Ciuitatem Franchfordeñ. ſtatim ſequenti diluculo, in Eccleſia S.Bartholomæi Apoſtoli Miſſam Sancti Spiritus faciāt decantari,pro utili electione futura,Demum iurēt in Euangelio Ioan. In principio erat uerbum.&c.data forma iuramenti,per Archiepiſcopum Maguñ.ut ibi,eligere idoneum inquantum diſcretio, & ſenſus eius dirigunt, remoto precio, &c. pacto,ſtipendio, uel promiſſo.

Decimoſeptimo,mādat,Electores,ſeu Nuncios de.d.Ciuitate non diſcedere,niſi prius maior pars elegerit caput temporale Populo Chriſtiano,Regem,ſcilicet,Rom.in Imp. promoueñ.ꝙ ſi infra.xxx.dies a die iuramenti continuos non fecerint,ſed diſtulerint Panem manducent & Aquam , nec ex ea exeant niſi elegerint, cum effectu,quæ notan.ſunt infra ad.q.xii.

Decimooctauo,declarat,electionem factā ibi per eos,uel maiorem partem eorum haberi,& reputari debere, ac ſi foret facta, ab omnibus ipſis,nemine diſcrepante,concorditer quod nota ad q. ſupra.xi.

Decimonono,ꝙ tardans aliquis de Electoribus,ſi poſtea ueniat,admittatur in eo ſtatu,in quo electio conſiſtebat.

Vigeſimo,decernit,ob antiquam,approbatam, & laudabilem conſuetudinem,ſtatim facta electione,electum,electoribus omnibus approbare & confirmare omnia iura,& priuilegia,Demum, coronatū ēt innouare,primo Regali nomine , ſecūdo Imperiali.

Vigeſimoprimo,ꝙ in caſu,in quo tres Pricipes electores præſentes,ſeu abſentium Nuncii,Principem electorem præſentem, uel abſentem in Regem Rom.eligerēt,uocem illius electi ſi præſens affuerit,aut Nūcii ipſius,ſi abierit, plenum habeat uigorē, & eligentium augeat numerum,partemq; maiorem decernit cōſtituere,ꝙ notañ.eſt ad.q.xii.infra in fi.

Vigeſimoſecundo,poſtea eadem Bulla Aurea eiuſdem Caro. IIII.Rom.Imp.ad tolleñ.lites prioritatis, in ſeſſione, inter Mogūtiñ.Colonieñ. necnō Treuereñ. Archiepos,Electores Sacri Imperii in Curiis,decernit ordinē,& modum ſedendi, & in quo loco,uel manu,perpetuo ualiturum,& obſeruandum, qui ibi uidendus eſt.

Vigeſimotertio,Inſuper ſtatuit,de Principibus Electoribus omnibus,quomodo,in qualibet ſeſſione,tam in conſilio,q̄ in curia,q̄ in menſa,& locis aliis quibuſcunque,ubi Imp. uel Regem

Rom.

Rom.ſedere contigerit,aſſidere,& in quo latere debeāt, & infra cap.xlix.& ſeq.&.lvi.

Vigeſimoquarto; Et ꝙ uacante Imperio,Moguntiñ. Archie-piſcopus,ut ſupra dictū eſt,conuocat Coelectores,& ipſe,& non alter,ſingulorum uota inquirit,ordine quo ibi,ſcilicet, ut prima uox ſit Treuereñ Archiepiſcopi, ſicut ſemper obſeruatum fuit, ſecunda uox Colonieñ.cui competit officium & dignitas,Romanorum Regi,primum Diadema regium imponendi,tertia Regis Boemiæ,primi inter electores Laicos, quarta Comitis Palatini Rheni,quinta Ducis Saxoniæ,ſexta Marchionis Brādeburgeñ. quo facto, ipſi uice uerſa Maguntineñ. perquirunt, ut det ipſis uotum ſuum.

Vigeſimoquinto, Item ꝙ in celebratione Imperialis Curiæ, Brandeburgeñ.Marchio, aquam lauandis manibus, Regis, uel Imp.Rom.miniſtrat, Primumq; potum Rex Boemiæ, niſi libera uoluntate,ob ſua priuilegia,non tenentur miniſtrare,Comes Palatinus cibum afferre tenetur,Dux Saxoniæ Marſchalcatus officium exercet,ut ſolet,ab antiquo.

Vigeſimoſexto, Quòd quoties uacat Imperium, Comes Palatinus Rheni in partibus Rheni Sueuiæ, & in iure Franconio, ex priuilegio debet eſſe Prouiſor Imperii cū poteſtate iudicia exercendi,ad beneficia eccleſiaſtica præſentandi,recolligendi redditus,& prouentus,inueſtiēdi de feudis, iuramenta fidelitatis pro Imperio recipiendi, Quæ omnia poſtea electus Rex Rom. innouat,& de nouo recipit iuramenta, feudis Principum, dumtaxat exceptis,& illis,quæ Vanleben,uulgariter appellantur, quorum inueſtituram,& collationem ſoli Imp.uel Regi Rom.ſpecialiter reſeruat,& dixi infra.q.cx.caſu.cccxvii.

Non. tamē ipſe Comes alienat,ſeu obligat res Imperiales,dicto tempore, Idemq; ius cōcedit Duci Saxoniæ,in illis locis ubi Saxonica iura ſeruantur,ut ſupra.

Vigeſimoſeptimo, ꝙ Imp.ſiue Rex Rom.ſuper cauſis,pro quibus impetitus fuerit, habet (ſicut conſuetudine inductum fuit) reſpondere coram Comite Palatino Rheni Electore,ſcilicet, & Archidapifero, Illud tamen iudicium is,alibi exercere non poteſt,præterq̄ in Imperiali Curia,ubi Imp.ſeu Ro. Rex ſit pſens.

Vigeſimooctauo, Decernit eadē Bulla in.d.lib.fol lvii.ꝙ nullus alius Princeps præfertur, dictis Electoribus Eccleſiaſticis, & Secularibus in actibus ad curiam ſpectantibus, & ſignanter, ꝙ Rex Boemiæ quemcunq; alium Regem antecedat.

Vigeſimonono, ꝙ cum Rex Boemiæ, Comes Palatinus Rheni, Dux Saxoniæ, & Marchio Brandeburgeñ. uirtute regni eorũ cum cæteris Principibus Eccleſiaſticis, ſuis Coelectoribus in electione Regis Rom. in Imp. promouẽ. ius, uocem, & locum habeant, ſtatuit perpetuo ualitura. I. ꝙ poſt mortem eorũ poteſtas, & uox electionis huiuſmodi, ad filium primogenitum laicum legitimum tranſeat, uel illo non extante, ad eiuſdem primogeniti primogenitum laicum ſimilem, & eis deficientibus, ad ſeniorem fratrem laicum, per ueram paternalem lineam deſcendẽtem, mox ad illius primogenitum laicum, & exiſtentibus eorumdem hæredibus maſculis primogenitis, defectum ætatis patientibus, frater ſenior eiuſdem primogeniti tutor exiſtat, & adminiſtrator, donec ætas legitima uenit, quam in Principe electore. xviii. annos completos taxat. Si uero aliquis locus Electorum omnino uacaret, tunc Imperator, ſeu Rex Rom. pro tempore de eo prouidet, tanq̃ de re ad ſe, & Imperium legitime deuoluta. Saluis ſemper priuilegiis, & iuribus, & conſuetudinibus Regni Boemię, ſuper electione Regis in caſu uacatiõis per regnicolas, qui ius habent, inquit, eligendi Regem Boemiæ, &c. conceſſis ab Imperatoribus, & Regibus Romanorum, & quæ infra cap. lv.

Trigeſimo, ponit immunitatem Regis Boemiæ, & Regnicularum eius, præcipue de non trahendis ſubditis, uel cauſis extra regnũ eius, ſub pęna nullitatis, & pditionis cauſarũ, ipſo facto.

Quadrageſimo, ꝙ quilibet Priceps Elector Secularis, uel Eccleſiaſticus, omnes Mineras Auri, Argenti, & cuiuſlibet metalli etiam ſalis, tam inuentas, q̃ inueniendas, licite, & libere teneant, & habeant in terris, & pertinentiis eorũ, cum omnibus iuribus, nullo excepto, neq; nõ Iudæos habere Thelonia in præterito indulta percipere. Et nota, ꝙ hic eſt error in. x. ca. ſtat tamẽ, ut conſtent remiſſiones ſupra, & infra ad hæc cap. q̃ ſub hoc nu. citanť.

Quadrageſimoprimo, ꝙ Rex Boemiæ in regno ſuo Monetas poſſit cudi facere, Auri, uel Argenti, quę placuerit. Quodq; liceat ei emere ab omnibus, Terras, Caſtra, & poſſeſſiones, uel in donationem, aut obligationẽ recipere, propria, ſcilicet, ut propria, & feuda, ut in feudum, ſaluo iure Imperii. Idemq; ius demũ extẽdit ad uniuerſos Electores, tam Eccleſiaſticos, q̃ Seculares, & legitimos hæredes ipſorum.

Quadrageſimoſecundo, extẽdit, quod ſupra dictum eſt. xxx. loco de immunitate Regis Boemię ad Eccleſias Moguntiñ. Trenereñ. & Coloniẽñ. appellationibus debitis in eodem iudicio,

non

non alibi,iuſtitia non denegata,quia tunc dumtaxat ad Imperia lem curiã,& eius præſidẽtẽ.&c.& dixi infra.q.cx.caſu.cccxviii.

Quadrageſimotertio,ſtatuit eadem Bulla Aurea Caro. IIII. Rom.Imp.q iidem Principes Electores de cætero per ſingulos annos ſemel tranſactis,a feſto Reſurrectionis Dominicæ, quatuor Septimanis continue numerandis,in aliqua Ciuitatum ſacri Imperii perſonaliter congregentur,tractãtes communem ſalutem,& pacem,conuiuiis interim moderatis,ut ibi dicitur.

Quadrageſimoquarto, reuocat oĩa priuilegia, & literas quibuſcunq conceſſas,ſeu concedeñ.quæ libertatibus, uel iuribus, Principum electorum Sacri Imperii eccleſiaſticorum,uel ſecularium,in aliquo derogarent,etiam quibuſcunq clauſulis derogatoriis derogatariarum ſuffultas.

Quadrageſimoquinto,ponit de his,quibus, ut indignis, auferuntur bona feudalia.Itẽ & de cõſpirationibus Pfalburgeriis in partibus Alemañ.nũcupatis,hoc eſt,de deſerentibus loca Pricipum,procurantibus ſe in aliis ciuitatibus recipi.Item de diffidationibus,quæ materiam noſtram Electorum, uel electionis Sacri Imperii principaliter non concernunt,ideo non ſummo.

Quadrageſimoſexto,tradit inſuper formam literarum intimationis pro electione Romanorum Regis fienda,cuilibet Electori,ut tetigi ſupra cap.x.

Quadrageſimoſeptimo,Item,& formam procuratorii mittendi per eum Principem electorem,qui Nuncium ſuum ad electionem faciendam duxerit deſtinandum,cum ipſe perſonaliter non accederet,ut tetigi ſupra.d.cap.x.

Quadrageſimooctauo,ponit de unione principatuum Electorum,& iuriũ eis cõnexorũ,quę pariter nihil ad nos pro nũc,hic.

Quadrageſimonono,de ordine proceſſionis, & deambulationis inter Archiepiſcopos Electores,quoties inſignia ante faciẽ Imp.portari contigerit,ultra iã dicta ſupra ca.xxii.& ſeq.infra.

Quinquageſimo de ordine proceſſionis Principum electorũ, & per quos inſignia deportentur , ultra iam dicta ſupra cap. xxiii.ſcilicet,ut Dux Saxoniæ Enſem Imperialem deferat, Comes Palatinus Pomum,Marchio Brãdeburgeñ.Sceptrum,Rex Boemiæ Regem ipſum immediate,nullo interueniẽte,ſequatur, & quæ infra cap.lvi.

Quinquageſimoprimo , de benedictionibus Archiepiſcoporum,in præſentia Imperatoris.

Quinquageſimoſecundo,punit conſpirantes in necem Electo

rum,pœna læſæ maieſtatis.&c.

Quinquageſimotertio, decernit alienationes poſtea factas nullius momenti eſſe,& alia in materia huiuſmodi de uxoribus, & filiis,& reuelantibus.

Quinquageſimoquarto,ꝙ etiam poſt mortem nocentium,inquiri poſſit,& ꝙ ſerui in caput domini,torqueri poſſunt.

Quinquageſimoquinto,de integritate principatuum Electorum Secularium ſeruanda,& dimembratione non faciēda, & de Primogenitis ſuccedentibus in principatu,niſi mentecaptus,fatuus,ſeu alterius famoſi defectus,& notabilis exiſteret,quia tūc Secundogenitus,uel ſenior frater,ſeu conſanguineus laicus proximior in recta linea paterno ſtipiti ſuccedat, qui tamē apud alios fratres,& ſorores ſe clementem, & pium exhibeat, interdicta tamen dimembratione.&c.quæ addenda ſunt ſupra cap.xxix.

Quinquageſimoſexto, de Curia Imperiali, & ſeſſione ſolēni, ut Archicancellarius ſuper Baculo Argenteo omnia Sigilla, & Typaria Imperialia,& Regalia portet;Seculares Prīcipes Sceptrum,Pomū,& Enſem,ut ſupra ca.l.Item primo Corona Aquiſgrani,Secundo Mediolaū. quando iam eſt Coronatus Imperator,& geſtabunt aliqui Principes inferiores, quos eliget Imperator,& ꝙ Imperatrix etiam ſubſequitur Imp.poſt Regem Boemiæ amicta Inſigniis,aſſociata Proceribus,ſuiſq; comitata Virginibus.

Quinquageſimoſeptimo,de officiis Principum Electorum in ſolennibus Curiis Imp.uel Reg.Rom.

Quinquageſimooctauo,de iuribus Officialium, dum Principes feuda ab Imp.recipiunt,& ꝙ Electores ad dandum, uel ſoluendum aliquid non tenentur alicui, cum ipſi feuda recipiunt, niſi ſponte,Porro cæteri ſic,quantitatis,ut ibi late.

Quinquageſimonono,Mandat,ꝙ cum Sacri Rom.Imp. celſitudo diuerſarum nationum moribus,uita,& idiomate diſtinctarum linguis habeat gubernacula moderari,ut plures intelligāt, & intelligantur a pluribus,dum Cæſari aſſiſtunt,releuando,filii, & ſucceſſores Electorum Secularium,quatuor, ultra Theutonicum idioma naturaliter indito,pręſumptiue a.VII.ætatis Anno in Grammatica,Italica,ac Slauica linguis inſtruātur. Ita ut infra.XIIII.Annum ætatis,ſint proportionabiliter eruditi.

Sexageſimo,Finis eſt Aureæ præfatæ Bullę Caro.IIII.Rom. Imp.in qua in.d.lib.Faſciculus rerum inſcripto, prædicta de electione Rom.Regis in Imperatorem ſubinde promoueū.aliorūq;

Principum

Principum Electorum, ſeu eligentium celſitudines commemorantur, a fol.liiii.uſq; ad fol.lxii.quæ hic ſummatim per concluſiones breuiter, ut fieri potuit, transpoſui, ut magis omnibus innoteſceret, quibus ſic ad manus peregrinus ille hactenus liber non peruenit, quod nõ ab re factum putaui, & eo curioſum lectorem pro latiori lectione relegamus prædictis non contentum.

Et dicit no.Bal.in tit.de feud.Mareh.poſt prin. ꝙ in dignitatibus non eſt hæres, no.ratione de qua ibi, & ſicut radii Solis nõ poſſunt ab eo ſeparari, Ita nec iuriſdictio a Repu. unde orta eſt, & cuius cauſa uigorem obtinet, & cum dignitas ſit propriũ munus, & decus totius uniuerſitatis, non tranſmittitur. &c. licet hodie ſit in contrarium uſurpatum, ut uendantur dignitates, & iuriſdictiones, ut hæreditarium pecus, & ouile, heu, ac ueh nobis miſeris.

NONA QVAESTIO.

1 *Quis eligi poſſit in Imperatorem, ideſt, in quo gradu exiſtens.*
2 *Priuatus etiam eligi poteſt in Imperatorem.*
3 *Papa poteſt eligi etiam non Cardinalis.*
4 *Chriſtus elegit ignobiles.*
5 *Filius poſt patrem poteſt eligi in Imperatorem.*

1 NONO Quæro †quis eligi poſſit in Imperatorem, ideſt, in quo gradu exiſtens, & quidem iura hoc expreſſe non uidentur determinare. Ideo Bal.in.d.tit.de pace conſtan.in uerbo con ceſſimus.iii.q.dicere uidetur, ꝙ quilibet poſſit in Principem eligi, in quem eligentes conſenſerint, licet prius uidẽdum eſt, an electus Imperio ſit dignus.per.l.fi.C.de quadri.præſcrip.ibi, ſiue ab his, qui poſtea dignus ſit nomine Imperiali, in.§. q̃ omnia. Subdens, ꝙ de dignioribus tamen eſt eligendus, nec dedignentur alii Milites, Comites, & Barones, qui non ſedent in tam alto cubiculo, quia potentioribus pares eſſe non poſſumus. Et ſic ſupponit Bal.non eſſe determinatum gradum in quo debeat eſſe eligendus Dux, Comes, uel Marchio, uel aliquo alio gradu conſtitutus, dumtamen dignus ſit, facit.c.legimus.xciii.diſt.ibi, Imperatorem faciat exercitus, & in.c.uenerabilem.ſupra alleg.§.obiectioni.prǽſupponitur eligi poſſe Ducem, als uel Regem. Et in effectu quilibet Princeps uidet, ꝙ poſſit eligi, etiam ſi nõ ſit Dux, ut eſt tex.no.in.d.c.uenerabilem.ad fi.de elec.ibi, & in præiudi-

ciuum Principum redundaret, ſi non niſi de domo ducis. &c. Refe-
rendo Principum ad eligendos ſecũdum unum intellectum, Imo
2 forte, † & quilibet priuatus poſſet eligi, ſi ita uideretur Electo-
ribus, arg. eorum, quæ ſupra dicta fuerunt. vii. q. pro opi. contra
Abb. ibi, item arg. c. Moyſes. viii. q. i. ibi, ut ſciremus principatũ
in populo ſanguini non deferendũ, ſed uitæ. & quod legit Pſal.
cxii. ibi, Suſcitans a terra inopem, & de ſtercore erigens paupe-
rem, Vt collocet eum cum principibus, cum principibus populi
ſui. Et ibi, Vir ſum pauper, & tenuis, & Dauid paſtor fuit, paſcẽs
gregem, ut in hiſtoria Goliath nomine Philiſtæus. de Geth. i.
Reg. cap. clxxi. Vnde ipſe Dauid dicebat d. loco cap. xviii. D. ad
Saul. Quis ego ſim, aut quid eſt uita mea, aut cognatio patris
mei, in Iſrael, ut fiam gener Regis, & tamen fuit per uiros Iudæ
unctus in Regem, ſuper domum Iuda, ut. ii. Reg. cap. ii. A. & B.
3 & alii ſimiles. † Et ſimile uidemus in Papa, qui licet eligendus
uideatur de collegio Cardinalium. c. oportebat. lxxix. diſtin. c.
in nomine domini. xxiii. diſt. uerſi. eligatur. Tamen & extra qui
libet priuatus eligi poteſt, & uxoratus, ut in. c. licet. & ibi Abb.
de elec. iiii. no. & glo. in. c. ſiquis pecuniam. d. diſt. & Moder. in
d. c. licet. iii. col. & per Augu. de Anco. in ſuo lib. de pote. Papæ.
4 q. vi. artic. iii. † Et dominus noſter Ieſus Chriſtus, cuius omnis
actio, noſtra eſt inſtructio. c. ſignificaſti. de elec. extra. c. Deus.
ii. q. i. & quemadmodũ ipſe fecit, nos facere debemus, in fratres,
& Principem Apoſtolorũ Piſcatores ignobiles elegit. Vnde di-
cebat Apoſt. i. ad Corinth. ad fi. uidete uocationem ueſtram fra-
tres, quia non multi ſapientes, ſecundum carnem, non multi po-
tentes, non multi nobiles, ſed quę ſtulta ſunt, elegit Deus, ut con
fundat ſapientes, & infirma mundi elegit Deus, ut confundat ſa-
pientes, & fortia, & ignobilia mundi, & contẽptibilia elegit De-
5 us. † Vnde notandum eſt, ꝙ licet hodie Imperium ſucceſſione
non deferatur, ſed electione, ut ſupra uidimus, non tamen repu-
gnat, nec eſt inconueniens, ꝙ filius poſt patrem promoueatur ad
Imperium per uiam electionis, ita not. poſt Ang. de Periglis no
ſtrum Peruſinum, & Imo. poſt illum tex. Iaſ. not. & declarat in. l.
licet. in. i. not. de leg. i. facit tex. in tit. de pace conſtan. in prin. in
uſib. feud. ibi, & filius eius. N. Romanorũ Rex Auguſtus, & in
c. priuilegia. eodem titulo in uerbo filio noſtro conceſſerimus.
& ibi Bald. in glo. non tamen, ꝙ id omnino ſit neceſſe, quia po-
teſt & de alia domo eligi, ut eſt expreſſum in dicto. c. uenerabi-
lem. ad finem.

DECIMA QVAESTIO.

An eligatur in Regem, uel Imperatorem.

DECIMO Quæro in quem eligitur? in Regem, an in Imperatorem? licet docto. ſimpliciter dicant, & loquantur de electione Imperatoris, tamen iura uidentur, cum aliquali miniſterio loqui, quia tex. in d. c. uenerabilem. poſt prin. dicit, perſonam electam in Regem, & promouẽdam ad Imperium, & ſic non dicit perſonam eligendam in Imperatorem, ſed dicit in Regem, & promouendam ad Imperium, ſic tex. in clemen. i. de iure iur. in prin. dicit, poteſtas eligendi Regem, in Imperatorem poſtmodũ promouendum, & ſic ex electione illorum, ad quos ſpectat, uidetur, ꝙ fiat Rex, promouetur poſtea in Imperatorem per Papam, Vnctione, Conſecratione, & Coronatione, ut infra uidebimus. xvii. q. ſuo loco. & ſeq. & tex. in. c. i. xxiii. diſt. uerſic. eligatur. ibi, qui in præſentiarum Rex habetur, & futurus Imperator, Deo cõcedente, ſperatur, & ita ſimpliciter ſentit (licet nihil alleget) Io. Vgo. in. d. lib. Quadruuii Eccleſiæ. char. xxix. §. ſed &. in princ. Sed tex. in. d c ad apoſtolicæ. ad fi. de re iudi. in. vi. dicit ſimpliciter, illi autem ad quos in eodem Imperio Imperatoris ſpectat electio, niſi ſoluas (ſubaudiendo, ſcilicet, promouendi) iuxta ſupra allegata iura, ſic & declaretur tex. in. d. c. uenerabilem. ad fi. ibi, ad Imperium aſſumẽdus, iuncta. l. non eſt nouũ. & l. ſed & poſteriores. ff. de legi. cum ſimi. & Abb. in. d. c. uenerabilem. in. iii. col. not. illum tex. ibi, electum in Regem, ꝙ, ſcilicet, quis primo eligitur in Regem, poſtea in Coronatione promouetur ad Imperiũ, & ꝙ ſecundum Io. an. ibi, eligitur in Regem, ſcilicet, Alemaniæ, Sed Io. Cal. ꝙ melius dicitur in Regem Romanorũ, & ꝙ ita loquitur tex. in clemẽ. i. de iure iuran. dic tu. §. i. ibi, Henricum Imperatorem, tunc Romanorum Regem. glo. Io. and. ibi dicit, Regem, qui ſcilicet, nondum Coronatus erat, & idem ibi Zaba. idẽ clare probat tex. in. d. clemen. i. §. nos itaq. ibi, dictus namq; Henricus, qprimum fuit in Regem Romanorum electus, & in. §. nos eodẽ. ibi, ipſum nominauimus, denunciauimus, & declarauimus in Regem Romanorum. & in. §. cæterum. ibi, ipſumq; in Regem Romanorum aſſumpſit, in Imperatorem poſtea promouendum, & ita concludit Abb. d. loco per illum tex. ꝙ per electionem dicitur Rex Romanorum in coronatione Imperator, de quo infra uidebimus ſuo loco. q. xlv. Idem ſentit liber ſacrarum Cæremoniarum, ſectione. v. lib. i. c. i. in prin. dum exorditur, electus Rex, fu-

turus Romanorum Imperator.&c.& idem tex.in.d.clemẽ.i. ibi, ego.N.Romanorum Rex,futurus Imperator annuẽte domino. Idem not.Card.ibi in.§.nos.ii.oppo.& in.§.porro.ii.not. & in.§. dudum.ii.no.& de iure ciuili ipſe met Imperator ſentit,& ſuppo nit in tit.de alodiis in uſib.feud.ibi,ad ſuſcipiendam Imperii co ronam Regem non adiuuauerit.& tex.in extrauag. ad reprimẽ, in uerbo Rom.Imperatores,uel Reges,cum glo.& tex. in.d.cle. in fi.ibi,ante coronationem Regio Sigillo, poſt coronationem Imperiali Aurea Bulla,& hic adde,quæ ſunt infra.xlv.q.& text, in.c.tibi,lxiii.diſt.ibi ego Rex Otto,& idem late Iac.alua.poſt illum tex.in tit.de noua forma fidelit.i.col.in uſib.feud. Et dici Rex Rom.in Imperatorem promouendus, patet clare ex Aurea Bulla Caro.IIII.Rom.Imp. lata ſuper conductu Electorum,& a quibus,& ſuper Electione,quã uidi impreſſam nouiter in lib. quodam,qui inſcribitur faſciculus rerum.fol.liiii.& ſeq. de qua etiam ſupra dixi.viii.q.ad fi. in multis cap. eius, & præcipue.xx. ubi eſt,ꝙ electus,Regali nomine confirmat, coronatus uero Im periali,& in ea, ita ſemper denominatur, Rex,ſcilicet, Roma.in Imp.promouendus.

VNDECIMA QVAESTIO.

1 *An ſufficiat eligentium maior pars.*
2 *Electio concors,& quid concorditer factum quando dicatur.& nu.seq.& .5.*
3 *Concordia duplex.*
4 *Maior pars communiter ſufficit in electionibus.*
5 *A regula non eſt recedendum,niſi probetur.*
6 *Conuenire in unum quid ſit.*
7 *Argumentum a ſpeciali ponit regulam in contrarium.*
8 *Electores Imperij,an eligant,ut collegium,an ut ſinguli & in.xv.q.nu.7.*
9 *Electi perſona,an computetur in numero eligentium,ut fiat maior pars.*

1 VNDECIMO Quæro, † an ſufficiat eligentium maior pars omnium,uel requirantur duæ partes, ſicut al's in ele ctione Papæ,iuxta.c.licet.de elec.extra.cum ſimi. & reſpondeť, ꝙ ſufficit maior pars Electorum,nec requiritur conſenſus omni um,prout communiter contingit in electionibus aliorum præla torum.d.c.licet.in fi.Ita probat tex.in.d.c.uenerabilem.de elec. in.§.obiectioni.in uerſi.quis plures ex illis.& ibi Abb.no.& te

net.

net.iiii.col.iu prin. Sed cauendum eſt, quia fortiter obſtare ui-
detur tex.iu clemé.i.de iure iur.in.§.nos eodem.ibi, facta nobis
2 de electione huiuſmodi concordi, & legitima plena fide, † & ele
ctio concors uidetur dici quando omnes cõſentiunt, & nemine
diſcrepante, ut declarat glo.not.in.c.cupientes.in.§. ad hæc. in
uerbo concordem.de elec.in.vi.poſt Guliel.Gar.& Archi.& iu-
ra de quibus ibi, idem not.in.c.quorundam.eod.tit.& lib. & ita
proprie quid concorditer factum dicitur, quia dicitur ab unio-
ne, & conuentione cordis concordia.l.reprehendéda.C. de inſt.
& ſubſt.Arch.iu.c.indemnitatibus.de elec.in.vi.Idem gl.in cle-
men.ne romani.iu uerbo concorditer.de elec.iu.§.eo tamen.quę
firmat nõ dici cõcorditer factũ, quod a maiori parte factum ſit,
etiam ſi unus tantum diſcreparet,text.& Abb. in.c. in cauſis.de
elec.extra,tex.& ibi Bal.Ancha.& alii ultra tex.ibi,qui uidetur
probare factum a maiori parte, & factum concorditer poni ut di
uerſa, in.l.ſuum.§.hodie.ff.de pac.cum ſimilibus.quæ nota ſunt.
¶ Quid dicẽdum? Alex.in.d.§.hodie.dicit multis. Primo cumu
latis pro dicta opi.ꝙ in contrarium eſt glo.in.c.ubi periculum.
§.idem.in uerbo ſingulis.de elec.in.vi. Quæ dicit ſe als dici con
ſuetam factum a maiori parte, dici factum concorditer, per iura
de quibus ibi, licet in caſu de quo ibi ob text. ibi expreſſum ſe-
cus, & Alex.d.loco uidetur tenere poſt Card.& Rom. ubi ibi, ꝙ
improprie, & iuris fictione, factum a maiori parte dicitur cõcor
diter factum, non proprie, cum quo tranſit. Decius in.l.aliud.§.
refertur ad uniuerſos.ante fi.ff.de reg.iur.ꝙ ſcilicet, uerbũ con-
corditer importet, nemine diſcrepãte, poſt Abb.Card.tex. & gl.
ubi ibi. Et Bal.uo.iu ſuo diuiuo conſilio ſciſmatis.col.vi. quod
ponitur poſt titulũ.C.ſiquis aliq.teſt.prohib.ante fi.uerſi. & eſt
3 notandum. † Dicit, duplicem eſſe concordiam, plenam, quando
nemo diſcrepat, aliã duplæ partis in electione Papæ, uel maioris
in aliis, & hęc dicitur ſecundũ eum concordia, non reſpectu per-
ſonarum, ſed reſpectu actus, quia eſt tanta, & talis, quãta, & qua-
lis ſufficit in ipſo actu. Vnde ex præmiſſis uidetur, ꝙ ſi proprie
quid concorditer factum dicitur, cum omnes, nemine diſcrepan
te, faciunt, ut & late Abb.ipſe in.c.non poteſt.de re iudic.penul.
col. & Alexã.pro cõi in conſi.cxxiiii.in cauſa.lib.ii.i.col.& ſeq.
plene, & ego do bonum text.in tit.de pace conſtan.c.in Chriſti.
ante fi.in uſibus feud.ibi, quæ cõcorditer omnes, uel maior pars
mihi fecerint, licet ibi adſit uerbũ omnes. & Alex.in conſi.xlviii.
ii.col.lib.vii.dicit, ꝙ concorditer dicitur factum, cum nemo di-

ſcrepet,ſecundum communem opi.quando uerba referuntur ad ſingulares perſonas,non ad collegium,poſt Pau.Card. & Bal.& præcipue cum eſt dictum de plena concordia in no.q. de ſtando ei,qđ laudabūt arbitri,concorditer tex.in.d.clem.i. de iure iur. in.d.§.nos eodem.dicit de electione concordi, ergo maior pars non ſufficiat,Quia a proprietate uerborum,in dubio non eſt receđendum iuribus uulg.Sed ſaluādo Abb.in.d.c.uenerabilem. qui tenet maiorē partem ſufficere,in caſu noſtro, per bonū text. ibi,q̄uis plures ex illis &c. poteſt reſponderi ad illud uerbum, concordi electione,in.d.§.nos eodem.ꝙ ibi adſit ulterius uerbū legitimam,quod uerbum uidetur uerificari in maiori parte, per regulam.l.quod maior.ff.ad muni.nemo enim negat,legitimam electionem regulariter dici,quæ a maiori parte facta eſt,per regulam.d.l.quod maior.cum ſimi.c.apoſtolica.ibi canonicā,cum glo.l.vi.diſt.c.cum inter canonicos.de elec.extra,& ita in.q.n.ſufficere Electorum Imperii maiorem partem,probat bonus tex.in d.c.uenerabilem.ante medium,ibi,cum electioni plus conteptus unius,q̄ contradictio multorum,obſiſtat. Quæ uerba non caderent bene ſi omnes,nemine diſcrepante,conſentire debent,ut bene intuēti patet,& facit regula.l.aliud.§.refertur ad uniuerſos, quod a maiori parte fit.ff.de regu.iur. & quod notanter tradit Abb.in.c.cum olim.in fi.de re iud.ubi no.declarat,ꝙ cum Papa mandat iure communi,ut aliqui eligant concorditer,tunc uerbū concordia,ſtat improprie,& uerificatur in concordia ficta maioris,ſcilicet,partis.d.§.refertur.et ad id illum tex.in.d.c.cum gl. ſingulariter notat,ꝙ illa uerba plena omnium concordia,prolata in materia iuris in negotio uniuerſitatis, ex quo non apparet Principem aliter uoluiſſe immutare,debet impropriari, et reduci ad terminos iuris,ut uerificetur in maiori parte uniuerſitatis, hæc ille,cum quo ſimpliciter tranſeunt Moder.in.d.§. refertur. ad fi.et in.c.licet.iii.col.iii.no.de elec.extra,poſt Are.etiam no. in.l.pro hærede.§.fi.ff.de acquir.hæredi.quæ ultima uerba ſatis congruunt pro ſolutione,et intellectu ſupra relato ad.d.uerba in.d.§.nos eodem.concordi, et legitima electione, quia,ſcilicet, dicit legitima,iuncta regula.d.§.refertur. et.d.l. quod maior. et d.c.apoſtolica.cum ſimi.iuncta.l.legitima.ff. de pac. Mod. in.l. actus legitimi.in prin.ff.de reg.iur.l.i.C. quando non pet.part. et ibi Saly.Item quia Papa ibi contingentiam facti referens,nō apparet,ꝙ uelit regulam iuris,(ꝙ maior pars ſufficit in electiōibus) immutare,ibi, facit dictum glo.ſing.in.l.unica.C.quando

non

non peten.par.cum ſimili.& ꝙ no.Anto.ſicu.in no.ſuis in uerbo conſultatio. Item ſumus in negotio uniuerſitatis, ut infra uidebimus.xvi.q.uerſ.in.q.autem noſtra.poſt Abb.in.d.c. uenerabilem.iiii.col.poſt prin.poſt Io.an.& hoc modo conſiderando cui tatur ille ſatis fortis tex.in.d.§.nos eodem.& iuſtificatur opinio Abb.in.d.c.uenerabilem.iiii.col.in prin.ſcilicet, ꝙ in electione Imperatoris preualet quicquid fit a maiori parte electorum, nec requiratur omnium conſenſus, nec duæ partes eorum ſicut in ele
4 ctione Papæ, † ſed ſufficiat maior pars, ſicut communiter cõtingit in electionibus aliorum prælatorum, ut.c.licet.in fi.extra de
5 elec.cum ſimi. † a qua regula communi, iſte caſus noſter præciſe exemptus non uidetur, igitur &c.iuxta doctr.not. Barth.in.l. quotiens.ff.ſiquis cau.glo.in.l.omnis diffinitio.ff. de regu.iur. Matheſ.not.xix.nota, ꝙ ſententia Dñi de Rota deciſ.cccixxiiii. fuit.in nouis.Mod.in.c.iii.col.fi.ante fi.extra de appel.cũ ſimil. ego ſoleo allegare tex.ſolitarium in.l.antiquitas.uerſ.quare.C. de uſufr.& quia Princeps etiam iure cõmuni uti uult.ll.uulgaribus.l.digna uox.C.de legi.l.ex imperfecto.C. de teſta.l. cum hæredes.C.qui teſta.face.poſ.Et pro prædictis addi poteſt ulterius, ꝙ illud uerbum cõcordi, in.d.§.nos eodem. Importet omnium conſenſum nemine diſcrepante, ſcilicet, cum ſumus in materia in qua habetur relatio ad ſingulos, ſecus ſi ad collegium, uel ad uniuerſitatem referatur, quicquid dicat Abb.in.d.c. non poteſt.penul.col.ubi cõtra tenebat, quia Bal.ita not.diſtinguit ibi, ut refert, & tenet Deci.in.d.§.refertur.ad fi. Sed quia contraria opinio Abb.uidetur uerior in puncto iuris, ut in.d.c.non poteſt. penul.& antepe.col.Fely.tradit, & tenet, & cum Abb.etiã Alex. d.conſi.cxxiiii.in cauſa.ii.col.poſt prin.ii.lib. & ultimo do.Iaſ. in.l.de fideicommiſſo.ante fi.C.de tranſac.præcipue, cum plena concordia requiritur. Tutior uidetur reſponſio noſtra, & declaratio, de qua ſupra diximus ad.d.§.nos eodem.in.d. uerbis concordi electione, quæ multum ponderanda ſunt in hac.q. Pro qua etiam aduertendus eſt tex.in.d.c.uenerabilem. de elec.in.§.obie
6 ctioni.ante fi. † dum dicitur nũquid ſi Principes admoniti, & expectati, uel non potuerũt, uel noluerunt in unum propoſitũ conuenire, ſedes Apoſtolica aduocato carebit.&c. Ponderando illa uerba, in unum propoſitũ conuenire, iuncta.l.i.in prin ff.de pac. & in.§.i.ibi, nam ſicut cõuenire dicuntur, qui ex diuerſis locis in unum locum colliguntur, & ueniunt. Ita qui ex diuerſis animi motibus in unum conſentiunt, ideſt, in unam ſententiam decur

runt,facit.l.cũ hic ſtatus.§.ſi ambo.ff.de dona.inter uir. & uxo.
ibi,commonentibus,cui etiam tex.tenendo cum Abb. ſupra erit
reſpondendum,ꝙ ſatis in unum propoſitum cõueniunt,cum ma-
ior pars conuenit iuris intellectu, & effectu, ut ſupra de uei bo
cõcordi dictum eſt.Et pro opi.Abb.de qua ſupra,ſcilicet,ꝙ ma-
ior pars eligentium Imperatorem ſufficiat, iuxta communem re
gulam electionum adducitur bonus tex.& not.arguendo a ſpe-
ciali in Papa.in.c.licet.in fi.extra de elec.ubi tex.uolens, ꝙ Pon
tifex debeat eligi a duabus partibus Cardinalium reſpondet ta
cite obiectioni,& dicit ex hoc tamen nullum canonicis conſtitu
tionibus.&c.generetur,in quibus maioris,& ſanioris partis de-
bet ſententia præualere,quia ꝙ in eis dubium inuenerit, ſuperio
ris poterit iudicio diffiniri. In Romana uero Eccleſia ſpeciale
aliquid conſtituitur,quia nõ poterit ad ſuperiorem recurſus ha
7 beri. † Ergo ſi ſpeciali ibi,ideſt,in electione Papæ,& propter di
ctam cauſam,& rationem,ergo al's,& ceſſante illa ratione ſecus
erit,iuribus uulg.l.ius ſingulare.l.quod uero.ff.de legi.l.i.ff.ad
municip.not.in.l.exigendi.C.de procu.c.præſenti.§.loca.de præ
ben.in.vi.Rota deci.cccclxvii.auditor.in prin.in nouis.c. cũ ceſ
ſante.de appel.& notata per glo.& doc.in.l.i.in fi.prin.ff.de of-
fi.eius cui manda.eſt iuriſdic.cum ſimi.quę nota ſunt.Idem eti-
am tenet Io.an.in addi.ad Spec.in tit.de reſcrip.præſen.in.§.ra-
tione autem cauſæ.in uerſi.item quod obtentum eſt.in uerbo ele
8 ctione.in litera.V.in fi poſt Yppoldum. † Quia eligunt ut Col
legium Electores,& in collegiis, ideſt, regulare, ut maior pars
ſufficiat.Idem ſentit,& ſupponit Pet.de Monte in.d.trac.de mo
narchia.ante fi.v.q.dum ſimpliciter quærit,an electus concordi-
ter,uel a maiori parte ſit uerus Imperator ante coronationem er
go manifeſte ſupponit ſufficere eligi a maiori parte. Et addo,
quod Marti.Laud.in.d.ſuo trac.de princi.not.xxv.incip. Impe
rator.Idem ſentit ſimpliciter (licet prædicta non intret) ꝙ ele-
ctus in concordia,uel a maiori parte omnium, poſſit iura Impe-
rialia adminiſtrare,& exercere iuriſdictionem. Idem ſpecialiter
notat in no.cccccliii.electio.alleg.Io.an.in addi.ad Specu.in ti.
de reſcri.præſen.& idem cum Io.an.ibi,ut,ſcilicet,ualeat electio
facta a maiori parte Electorum, ſicut regulariter eſt in cæteris
collegiis,tenet Iac.alua.in.c.i.in princ.quis dicatur Dux.col.v.
in uſibus feud.Et ſic cautum etiam legitur in conſtitutione Lu-
douici Imperatoris,quam in alio propoſito regiſtrat ad literam
Gurgeñ.in.d.ſuo opuſculo.char.xxix.§.hac de re.col.iii.ibi,ele-

ctus in

ctus in Imperatorem concorditer, uel a maiori parte Electorum ex ſola electione cenſeatur pro uero Imperatore. &c. quam conſtitutionem Ludouici pariter in alio propoſito ultra eum, etiam refert Albe. in. l. bene a zenone. C. de quadri. præſcrip. col. vii. ut ſcribit Deci. in. c. nouit. v. col. de iudi. extra. Et addo, q particulariter etiam ad idem q maior pars eligentium ſufficiat, eſt Bulla Caro. IIII. Rom. Imp. quam ſupra retuli in. q. viii. ante fi. cap. xvii. & ſeq. Argumentum tamen de iure contra, q. omnes præciſe conſentire debent, nec ſufficiat maior pars, quia cum certus numerus eligentium ſit taxatus, ut ſupra, dicta regula maioris partis non uidetur procedere, ut per Abb. in. c. prudentiam. in prin. iii. col. & ibidem do. Deci. ii. limi. extra de offi. deleg. niſi dicas, hic de ſubſtantia conſenſum omniũ non requiri, licet bene omnibus, ius competat conueniendi. † Perſona autem electa quando
9 de Electoribus eſſet, q uidetur poſſe fieri, ut infra. q. ſeq. dicam, an computetur in numero eligentium, ita q. dicatur habere maiorem partem electorum, uide per Abb. in c. cum in iure. de elec. col. ii. l. iiii. & ibi ſcrib. ff. quod cuiuſq uniuer. nomi. Bar. in. l. nominationum. C. de decurio. lib x. Et ego ſpecialiter reperio deciſum eſſe in eadem Bulla Caro. IIII. Rom. Imp. ut ſupra retuli d. q. viii. ante fi. cap. xxi.

DVODECIMA QVAESTIO.

1 *Infra quantum tempus eligere debeant Imperatorem electores. & nu. 2.*

3 *Imperator eſt procurator, defenſor, & aduocatus eccleſiæ.*

4 *Electores poſſunt unum ex ſe, eligere Imperatorem.*

5 *Electores debent Imperatorem eligere infra. XXX. Dies continuos, alias panem, & aquam habent tantum.*

1 DVODECIMO Quæro † intra quantum tempus debeant eligere in Imperatorem promouendum Electores? Glo. fi. in. c. ad apoſtolicæ. de reg. iur. in. vi. dicit, q licet in aliis electiõibus, ſtatuta ſint tempora, ut in. c. ne pro defectu. de elec. &. c. ii. de conceſ. præben. cum ſimi. in Imperatore tamen non eſt ſtatutum certum tempus a iure, dictis Principibus. Idem Cardi. in. d. clemen. unica. ſiue prima. de iure iur. in fi. prin. & Abb. in. d.
2 c. uenerabilem. iiii. col. ante fi. † Addo, q in Papa uidetur determinatum tempus, ut eligi debeat infra tres dies, poſtq̃ Domini Conclaue intrauerint, demum dãtur quinq, diminutis cibis, poſt

eos panis, uinum, & aqua, ut celerius prouiſio expediatur, ut legi tur in.c.ubi periculum.§.in conclaui.de elec.in.vi. Vnde in Imperatore promouēdo electo, uidetur, q pariter, q̄ citius fieri poſ
3 ſit, eligatur, & eligi debeat, † Quia cum & ipſe procurator, defenſor, & aduocatus Eccleſie dicatur, ut ſupra late diximus.ii.q. & vi. uacatio eius poſſet eſſe periculoſa.arg.c.ubi periculū.in pric. de elec.in.vi.&.d.c.ne pro defectu.c.q̄ ſit, de elec.in.vi.c.oblatę. de appel.ad fi.cum glo.& in extrauag.Io.xxii.de poſtu. prælat. in prin. Ideo ei, ut citius fieri poteſt, occurrendum erit.c. cupientes.in prin.de elec.in.vi.cum ſimi.& cū Abb.etiam in hmōi.q in d.iiii.col.tenet Io.lecirier in trac.de primogenitura.xii.q.ii.libi
4 §.fi.viii.uol.Trac.nu.37.uerſ.alia.q. † Et ipſi Electores poſſunt unum ex ſe eligere.not.Bal.in.l.plane.i.lec.ff.q cuiuſq uniuerſ nomi.in fi.ſubdens, q ita fecerunt in Imperatore, qui fuit tempore ſuo, & in Auo ſuo, & de dicto Bal.meminit Io.de ana. in.c.fi. de fortile.extra, col.iii.ad prin.& Io.and.in.d.§.fi.quod adde ad q.vii.ſupra, & eſt, ut ſupra dixi præced.q.ad fi.ſpecialiter de hoc
5 in Bulla Caro.IIII. relata ſupra per me in.q.viii.cap.xxi. † Et in eadem Bulla cauetur, q Electores congregati debent eligere infra.xxx.dies continuos, aīs panem tantū manducent, & aquā, neque diſcedere poſſunt, niſi cum effectu eligant, ut dixi, d.loco cap.xvii.illius Bullæ.

DECIMATERTIA QVAESTIO.

1 *Negligentibus Electoribus ſolitis, quis eligit.*
2 *Moneri debent eligentes, ut eligant, cum tardant.*
3 *Papa, an Electores, uacante Imperio, priuare poſſit, uolentes eligere.*

1 DECIMOTERTIO Quæro, † quid ſi illi, ad quos ſpectat regulariter eligere, ſint negligentes, quis eligit? Glo.fi.in.d.c.ad apoſtolicæ.de re iudic.in.vi.dicit, q illis prius admonitis per Papam, ipſe Papa eligit, & ad eum ius, & poteſtas prouidendi deuoluitur.per tex.in.c.uenerabilem.de elec.dic tu. ad medium, uerſi.q aut cum in electione.præcipue ibi, nunquid autem ſi Principes admoniti, & expectati, uel non potuerunt, uel noluerunt in unum propoſitum cōuenire, Sedes Apoſtolica aduocato, & defenſore carebit.& ibi gl.in uerbo fauere.in fi.Idem Inno.in.c.cum tu.de conſti.& cum Inno.idem Bald.in.l.fi.C.de quadri.præſcrip.i.lec.col.fi.uerſi.& ibi etiā.& idem Marti.laud. in trac.

in trac.de princi.no.lxxix.electores.& no.cccclv. Imperatoris. Card.in clemen.i.in fi.prin.de iure iur.& idem Bal. cum glo.in d.c.ad apoſtolicæ.in tit.de pace conſtan.in uerbo cōceſſerimus. ad fi.& Abb.notat in.d.c.uenerabilem.iiii.col.ad fi. illum text. ibi,ſi Principes admoniti.& ibi,non potuerunt,uel noluerunt.& cum eo Io.lecirier in trac.de primoge.q.xii.ii.lib.§.ſi.viii.uolu. Trac.Et q ſi Electores Imperii, uelint poſtea eligere, non poſſunt,poſt admonitionē,& expectationem.poſtq̄ poteſtas eſt deuoluta ad Papam,& ait menti tenendum illum tex. quia non recordatur de alio cōſimili.Et Papam eligere Imperatorem ſupra dicto caſu,tenet glo.not.per.d.c.uenerabilem. in.c.ad apoſtolicæ.de re iud.in.vi.in glo.penul.ad fi.poſt Ber.uerſi.ſed nūquid.

2 † Sed q admoneri debent cum non ſit præfixum certum tempus ad eligendum,ut poteſtas deuoluatur ad Papam,illis negligentibus,Abb.d.iiii.col.ante fi.dicit enim Card.ubi ſupra,q nō poteſt proprie dici negligentia,ex quo tempus eis non eſt ſtatutū. c.ex parte.de conceſ.præb. Vnde non mirum ſi Papa debet eos monere,& facit,quod tradit Aug.de Anco. in trac. de poteſtate Papæ.q.xxxv.arti.i.ubi tenet per rationem, Papam per ſe ipſum ex cauſa rationabili,& iuſta poſſe Imperatorem eligere, & non eſſe præfixum certum tempus Electoribus, Ideo procedi, ut ſupra Marti.ſimpliciter notat,licet nihil alleget in.d.not.cccclv.

3 quæ deciſio confirmatur,ex ſequentibus quęſtionibus. † Volentibus autem eligere ipſis Electoribus,uacante Imperio,Papa nō poteſt priuare Electores,& per ſe eligere,ſecundum Io.an.in.d. c.ad apoſtolicæ.ſuper uer.illi;autem.in glo.refert,& tenet Ioan. Vgo.in.d.lib.Quadruuii Eccleſiæ.char.xxix. col.i.§. ſed etiam. ad fi.poſt Ber.& tetigi ſupra.q.viii.ad fi. ſed non eſt nunc præſentis.q.hoc.Idem no.& tenet Anto.Roſel.in trac.de pote.Papę. dum reſpondet.x.rationi.q.ſuæ,in prin.& idem in trac.de Cōci. ulti.char.col.iii.in prin.poſt gl.in.d.c.ad apoſtolicæ. & quæ ſupra.q.viii.nu.17.

DECIMAQVARTA QVAESTIO.

An ubi Electores diſcordant Papa eligat.

DECIMOQVARTO Dicimus,q ubi Electores Imperii diſcordant in pari numero,nec ſit acceſſus, ita q poſſit maior pars haberi,poteſt Papa eligere unum ex illis,prout ſibi libuerit,ſicut contingit in patronis diſcordātibus.in.c.quod

autem.de iurepatro.Sic probat text. & glo.in.d.c.uenerabilem. de elec.in uerbo fauere poſſumus alteri partium. & ibi Abb.no. & tenet.vii.col.ſuper.d.glo.& Spec.in tit.de lega.§.nunc oſtendendum.x.col.uerſi.xxxix.ibi,gratificãdo cui uult,cum ſunt plures in diſcordia.Si tamen prius moneantur Electores,ut concordent,ut in.d.c.fauere poſſumus,ante,ibi, poſt admonitionem,& expectationem,& Inno.& Card.& cõcord. ubi ſupra præced.q. & glo.penul.in.d.c.ad apoſtolicæ.in fi.ibi, uel concordare non poſſent. Et ita,ut ſupra,Papam,ſcilicet, poſſe fauere alteri parti eligentium per.d.c.uenerabilem. tenet ſimpliciter reſpondendo quibuſdam rationibus in contrarium Augu.de Anco.in.d.trac. ſuo:q.xxxv.artic.v.Idem Bal.in.d.l.fi.C.de quadri.pręſcri.poſt Inno.uerſi.& ibi etiam ſubdit.& Iacob.alua.in tit. quis dicatur Dux.in prin.v.col.ad fi.in uſib.feud. 1

DECIMAQVINTA QVAESTIO.

1 *Si eligant omnes Electores indignum ſcienter,ad quem deuoluitur. ptãs eligendi.*

2 *Electores cum ſcienter indignum eligunt,an dicantur negligentes.*

3 *Electio ſcienter de indigno,an,& quando,& quibus caſibus priuet pro illa uice eligentes,& quid in Cardinalibus.& nu.4.8.&.9.*

5 *Laici,an trahantur priuilegio Prælatorum,uel Clericorum,uel econtra,& quando.not.& nu.ſeq.*

1 DECIMOQVINTO Dicitur, † ꝙ ſi Electores Imperii,omnes eligant ſcientes indignum poteſtas prouidendi deuoluitur ad Papam,prout no.Abb.in.d.vii.col. ex glo. ibi, in uerbo fauere.dicit tamen Abb.ibi,ꝙ id ibi aperte non probatur,ſed ꝙ tamen putat dictum uerum in ſe ex quo iſtam poteſtatem Electores habuerunt a Papa,ut ſupra diximus.viii.q. unde ad ipſum redire debet,ſi ea abutãtur,arg.cap. gratum.de poſtu. præla.& illius tex.in uerſi.nos utiq;,& dic tu.ibi not.de offi.ord. & text.no.in.§.ſiquis oratorii domum.in auc. de ſanctiſ.epiſco. ubi regula ponitur,ꝙ qui eligere debent,eligentes,ſcilicet,indignum ſcienter,priuãtur ea uice,ſcilicet,facultate eligẽdi, & deuoluitur ad ſuperiorem, qui confirmare debebat, & per Abb.d. c.gratum.penul.col.nu.10.& col.fi.num.14. & tradit Rota deci. ccxii.ſecundum omnes,in nouis,poſt medium,poſt Inno.Archi.
2 & Hoſti.ubi ibi. † Et cum deuoluitur hoc caſu poteſtas ad Papam conſiderandum eſt,ꝙ Electores non dicuntur negligẽtes,

quia

quia per electionem etiam de indigno ſcienter excuſantur a ne-
gligentia, ut non deuoluatur, ſcilicet, ad Papam ius, & poteſtas
per neglig̃etiam Electorum, ſed bene propter culpam, ſic aľs no.
declarat Inno.in.c.cum noſtris. de conceſ.præbẽ. Rota refert in
ſimili.q.deciſi.cclxii.in religioſo.poſt medium. & in fi.in nouis.
quod dictum notãdum eſt, ut uidetur probari in materia noſtra
in terminis in.d.c.uenerabilem. poſt mediũ, ibi, eorumq; culpa,
3 iũcto tex.ante ibi, perſonam Ducis indignam. † Ad unum tamẽ
extra prædicta aduertendum uidetur, ꝙ regula, quæ habet ſu-
pra, ꝙ eligentes indignum ſcienter priuantur pro ea uice faculta
te eligendi, uera uidetur in Eccleſiaſticis perſonis, ſecus in Lai-
cis, ut per glo.no.in.d.c.cũ uos.de offi.ordi.in uerbo minus ido
neæ.in prin.quæ hanc differentiam fecit in patronis præſentan-
tibus ſcienter indignum, dicens in fi.ꝙ.§.ſiquis oratorii. in auc.
de ſanctiſ.epiſco.habet locum de iure Ciuili, non Canonico. Et
opi.glo.illius tenuit Archi.in.c.i.de præb.in.vi.& Fede.de ſenis
in ſuis cõſiliis, ſecundum Abb.in.d.c.cum uos.ii.colum. ante fi.
Vnde cum in materia noſtra, electorum Imperii quidam ſint Ec
cleſiaſtici, quidam Seculares Principes, ut ſupra uidimus.viii.q.
late. Quid dicẽdum? Si retineremus.d.diſtinctio. glo. in.d.cum
4 uos, caderet forte hic.q.not. † an propter adhærentiam Prælato
rum, & perſonarum Eccleſiaſticarum, illi Seculares ius, & natu-
ram eorum ſortirentur, ut, ſcilicet, plus dignum trahat ad ſe mi-
nus dignum, iuxta aľs no.per Fely.in.c.i.iiii.colũ.extra de præ-
ſcrip.poſt notabile dictum Maria.in.c.i.de foro compe.& Soci.
in.l.cum ſenatus.in fi.ff.de reb.dub. Ponentes illud ſolenne di-
ctum, † ꝙ ſi delictum ſit commiſſum a pluribus, inter quos, ſit
5 perſona eccleſiaſtica in tali delicto mixtim commiſſo, erit index
eccleſiaſticus dicta ratione, quia maius dignum &c. Quod ual-
de extollunt Moder. Bono.in no.clxxx.plura, & plura, ubi com
6 probant late, & quę Mathe.not.cxliiii.nota, ꝙ ſi in cauſa. † Item
caderet difficultas alia, quia qualitas eccleſiaſtica conſiderari ui
det', data paritate, ut quia ſunt tot Clerici, quot laici, aľs ſecus,
ſm Bar.in.l.fin.ff.de colle.illici.col.iii.no.xiiii. & ſeq. &.l.i.§.ſi
quis in appellatione.ff.de appel.col.pen. Sed in caſu noſtro qua-
tuor uidetur Laici electores, tres tantum Pręlati, ſecundũ unam
opi.ſupra.viii.q.quæ concluſio, ſeu ratio cõcludere uidetur illud
no.dictum Maria.de quo ſupra, pro cuius reſolutione uidenda
ſunt, quæ no.tradunt Moder.de Monteferrato in.l.i.in prin.i.le
ctu.v.col.ff.de uerbo.oblig.v.not.uerſi. ſecundo notandum eſt.

ubi diſtinguunt, ꝙ aut in actu concurrunt plures, ut ſinguli, aut ut uniuerſitas, Primo caſu procedat dictum Maria. & ſeq. etiam ſcilicet, ſi unus clericus adſit, & laici plures, Secundo caſu procedat doctri. Bar. in. d. l. ſi. poſt Maria. in conſi. ubi ibi, & rationem
7 pariter, de qua ibidem per. d. Moder. ¶ † In q. autem noſtra, an Electores iſti Imperii exerceant hanc poteſtatem, ut ſinguli, an ut Collegium. Abb. ponit in. d. c. uenerabilem. iiij. col. poſt prin. & dicit, ꝙ licet Hoſti. ibi dixerit, ꝙ ut ſinguli, tamen Io. an. contra ſcilicet, ꝙ ut Collegium quod Abb. plus placet per tres not. rationes & cum Abb. tenet Io. lecirier in trac. de primogenit. q. xii. ii. lib. §. penul. col. ii. viii. vol. Trac. & ponit Io. an. in tit. de reſcrip. præſen. in. §. ratione autem cauſæ. uerſi. Item quod eſt obtẽtum in uerbo electione. Vnde ita deducendo, & conſiderãdo res in caſu noſtro, ob no. per glo. in. d. c. cum uos, haberent aliquam difficultatem. Sed quia. d. diſtinctio glo. inter laicos, & eccleſiaſticas perſonas in d. c. cum uos. & quorundam ſequẽtium. In primis loquitur in patronis præſentantibus, quibus bene certũ tẽpus aſſignatum eſt ad præſentandum. c. cum propter. &. c. quoniam. de iurepatro. quod non eſt iſtis electoribus Imperii, ut ſupra dictum eſt. xii. q. Item quia. d. diſtinctio glo. reprobari uidetur,
8 † & ꝙ imo, ſcilicet, idem ſit in laicis, quod in clericis, ſeu eccleſiaſticis perſonis, ut per Abb. no. in. d. c. cum uos. ii. col. ad ſi. præcipue per. d. §. ſiquis oratorii. &. § ſiquis ædificationem. in auc. de eccleſi. tit. & Rota per. d. §. ſiquis oratorii. ſimpliciter tenet in deci, ccxii. ſecundum omnes, in nouis, poſt medium. Et hanc opi. contra. d. glo. ait Abb. d. loco, ueriſſimam, cõfirmans, quia eadem uidetur ſentire Bar. per illum text. cum glo. in. l. cum quidam. de leg. ii. ubi probatur, ꝙ ſiquis habet electionem a teſtatore, ſi eligit indignum, priuatur poteſtate eligendi, & per tex. nota. in. d. c. gratum. in. c. priuilegium. xi. q. iii cõcludens laicos, & ſeculares ſcienter præſentantes indignos, abuti gratia, & ſic debet eſſe priuati pro illa uice. Ideo uidetur concludi ex omnibus præfatis, & ſeculares Principes, & Prælatos electores Imperii ſciẽter omnes eligentes indignum, priuari ea uice facultate eligendi, & deuoluetur ad Papam, prout originaliter tetigit, & tenet Abb. in. d. c. uenerabilẽ. d. vii. col. poſt glo. ibi, in. d. uerbo fauere. & facit tex. no. in. c. cum uintonienſis. de elec. extra, ibi, eligendi erãt poteſtate priuati pro illa maxime cauſa, ꝙ hominem nõ legitime natum ſcienter eligere præſumpſerunt: Vnde ſecundum Lateranẽ.
9 Concilium, eligendi hac uice poteſtatem perdiderunt. † Sed ad

unum

unum etiam eſt aduertendum extra iam dicta, quia pœna eligentium indignum ſcienter, de qua ſupra, ſcilicet, ut pro ea uice priuentur poteſtate eligēdi, non uidetur habere locum in omnibus electoribus, Vnde non habet locum in Cardinalibus eligētibus Papam, quia hoc non eſt iure cautum. Ita no. declarat Abb. in. c. cum in cunctis. §. fi. i. col. iii. no. in fi. de elec. extra, poſt glo. no. in c. ſi duo. lxxix. diſt. Item dicit Abb. d. loco, quia nō habet locum in dignitatibus citra Epiſcopatum, ſed ꝙ reſtringit ad Epiſcopatus, & ſuperiores dignitates per. c. ſi cōpromiſſarios. de elect. in. vi. Sed iure cautum expreſſe nō uidet reperiri, id quod Abb. ubi ſupra in. q. n. dicit, ſcilicet, ꝙ Electores Imperii ſcienter indignum eligentes pro una uice priuentur eligēdi poteſtate, & expreſſe Abb. in. d. vii. colū. in. d. c. uenerabilem. dicit id ibi aperte non probari, ergo &c. Si tamen opi. Abb. de qua ſupra in. d. vii. col. poſt glo. ibi, teneamus ad obiectionem, reſpondendum erit, ꝙ non mirum ſi Cardinales eligendo indignum Papam ſciēter, non priuantur poteſtate eligendi etiam nec pro ea uice, quia ipſi non habent eo caſu ſuperiorem, ut ſentit gl. in. d. c. ſi duo. & probatur in. c. licet. in fi. de elec. extra, ibi, in Romana uero Eccleſia ſpeciale aliquid cōſtituitur, quia non poterit ad ſuperiorem recurſus haberi, ſed in eligentibus indignum Imperatorem ſcienter, ſecus eſt, quia adeſt Papa ſuperior, ut ſupra dictum eſt, & infra, et uidebimus. q. l.

DECIMASEXTA QVAESTIO.

1 *Quid ſi non omnes. ſed aliquitantum ſcienter eligant indignum in Imperatorem, in quem deuoluitur poteſtas. & nu. 3. & 4.*

2 *Vnus ſolus, qui remanet, an eligat ſemetipſum.*

5 *Poteſtas deuoluitur ipſo iure ſine alia ſententia, & quando.*

1 DECIMOSEXTO Caute dicimus † quando omnes ſcienter eligunt indignum, quia ſi non omnes, ſed aliqui, uel unus remaneret, & adeſſet, ignorantes, & qui non ſciēter elegiſſent illum indignum, tunc poteſtas ad eos etiam pauciores deuolueτur pro illa uice, etiam ad unum tantum, iuxta late notata per glo. in. d. c. gratum. de poſtu. prælat. ubi Abb. penul. col.
2 dicit. illam gl. communiter approbari. In eo, ſcilicet, † ꝙ in uno ſolo, omnibus aliis priuatis, ius uniuerſitatis remanet, & ꝙ ibi Inno. Hoſti. & communiter doc. tenent, poſt. l. ſicut. ff. ꝙ cuiuſq;

uniuer.cum glo.& Bar.cum ſimi.quæ nota ſunt, tex.not.in.l.i.§.
familiæ.ff.de ui,& ui arma.gl.no.in.l.paterfamilias.in fi.de leg.
3 iii. † Sed ꝙ ille ſolus,qui ſine culpa remanet, nõ poteſt ſe ipſum
eligere,quia notaretur ambitione.per.c.per noſtras. de iurepat.
extra,& ibi per glo.concord.ad.d.rationem, facit.c.fi. de inſti.
4 extra,cum ſimili. † Et ad id quod ſupra dictum eſt,in uno ſolo,
aliis deficientibus,ius omnium remanere, proprius eſt, ultra.d.
gl.& Abb.in.d.c.gratum.& in.d.l.ſicut.cum ſimi. in materia no
ſtra,quia ſic uidemus,ꝙ in Papa eligendo,ſi aliqui tantum Car-
dinales,uel aliquis remanet,in illos, uel in illum remanet ius eli
gendi,ut no.per glo.not.in clemen.ne Romani.§.porro. de elec.
in uer.omnes,per.c.ubi periculum.§.ſane.de elec.in.vi.& no.per
glo.in.d.c.gratum.Idem Abb.in.d.§.porro.& quę tradit do.De
cius cõſulendo per dicta iura in no.q.de Concilio generali con
gregando.conſi.eli.maximi ponderis eſt.col.penul.poſt prin.Et
per.d.c.gratum.quod eſt.c.ii.poſt Abb.ibi,in not.q.Deci.tenet,
& comprobat in conſi.cccccxxii.in cauſa.iii.dubio.lib.iii.ꝙ re-
gula ſit,aliquibus priuatis,poteſtate eligendi, poteſtatem ad ali
os deuolui,etiam numero pauciores,poſt bonum te .in.l.ſi lega
tario.§.i.ff.de fideicom.liber.& in ſequẽ.conſi.Deci.cccccxxiii.
i.dub.ampliat,& tenet ẽt id uerum in regularibus, nedum in ſe-
cularibus,cum conſi.Oldra.ciii.q.eſt.Archi.Ioan.mona.Pau.&
Ancha.contra Io.an.& Cardi.Et idem Deci.d.conſil.cccccxxii.
5 iiii.dubio.tenet,tius,& poteſtatẽ ſtatim deuolui,& ipſo iure ad
alios ſine aliqua ſententia.Et factam electionem a minori parte
(etiam eodem contextu) ualere,uel etiam ſi ſubſequatur,electio
maioris partis,& indigno,per tex.in.c.dudum.i.de electio. poſt
Abb.inducendo ſubtiliter,ut ibi, & hoc non ſolum in electione
Epiſcopatus,uel maioris dignitatis,ſed inferioris,dum tamẽ eli
gentes indignum ſcienter perſeuerent, donec communis electio
fuerit ſubſecuta,aľs non poſt Abb.in.c.congregato. col. pen.de
elec.&.c.perpetue.de elec.in.vi.

DECIMASEPTIMA QVAESTIO.

1 *Quid fiat,& ſeruetur poſt electionem Imperatoris.*
2 *Imperator approbatur a Papa,& an ab alio.& nu.7*
3 *Imperatoris electio,an approbetur a Papa,uel confirmetur.& nu.ſeq.*
4 *Approbatio,& confirmatio,an differant,& probatio, & quid ſint. & nu.5*

Imperator,

6 *Imperator, an petat per alium electionis ſuæ confirmationem a papa.*
8 *Nuncius electi in Imperatorem quid exponat papæ.*
9 *Iurat Imperator per Nuncium poſt electionem ſuam, & cui.*
Imperator, an ante approbationem adminiſtret.
10 *Imperator antequam acceptet electionem, non uidetur electus dici, ſed nominatus tantum.*

1 DECIMOSEPTIMO Quæro, † Electo in Regem ad Imperium promouendum, ut ſupra, quid reſtat? Et breuiter hodie expreſſum uidetur, quod debeat approbari, ungi, conſecrari, & coronari, ut conſiderat tex. in cle. de iure iur. poſt princ. ibi, approbationem &c. & alibi in illo tex. ſupponitur. Et no. Alua. in tit. quis dicatur Dux. v. col. in uſib. feud. poſt tex. Hoſti. & Odof. Verum, ut dilucidius ſingula percipiantur, de ſingulis ui
2 deamus. † Et quidem de approbatione electionis a Papa in Regem Romanorum poſt electionem de eo factam, ad Imperium promouendum, uidetur text. in. d. clemen. i. in princ. ibi, Romani Principes non reputarunt indignum Romano Pontifi. a quo approbationem perſonæ ad Imperialis celſitudinis apicem aſſumēdæ, necnon unctionem, conſecrationem, & Imperii coronam accipiunt, ſua ſubmittere capita &c. & clarius, & expreſſius forma, ponitur in eadem cle. i. §. nos. eo. tit. ubi text. dicit facta nobis fide plena de electione huiuſmodi, examinataque perſona ipſius. N. prout abſentia patiebatur eiuſdem, de ipſius fide, & probitate, & aliis, quæ in perſona Imperatoris ſunt merito requirenda, ut inquiſitio, quæ de eius perſona &c. In huiuſmodi examinatione idonea reputata, ipſum nominauimus, denunciauimus, & declarauimus, Regem Romanorū, ipſius approbantes perſonā, eumque ſufficientem, & habilem declarantes, ad ſuſcipiendam Imperialis culminis dignitatē, ac decernentes unctionē &c. Idem de hac prima approbatione electionis, uidetur ſupponere tex. in eadem cle. i. §. cæterum. ibi, in ſpecialem ſuum filium, & Eccleſiæ memoratæ ipſum in Regem Romanorum aſſumpſit, in Imperatorem poſtmodum promouendum. Idem ſentit, & probat tex. in. c. uenerabilem. de elec. extra, poſt pri. ibi, Sed & Principes recognoſcere debent, & utique recognoſcūt, ſicut iidem in noſtrum recognouere præſentia, quod ius, & auctoritas examinandi perſonam electam in Regem, & promouendam ad Imperium ad nos ſpectat, qui eum inungimus &c. & in. §. obiectioni. poſt prin. eo. c. ibi, & perſonam Regis denunciauit idoneam, quo ad Imperium obti-

nendum &c. & in. §. nos itaq;. ibi, nõ Ducem, ſed reliquum nomi-
namus, & reputamus Regem iuſtitia exigente, & Card. in. d. cle.
1. in prin. iiii. not. notat ex illo tex. q; Imperator approbationem
perſonæ ad Imperium recipit a Papa, & ſecundum Lau. appro-
batio fit examinando. d. c. uenerabilem. Et ſubdit Card. no. ſecũ
3 dum Pau. † q; iura dicunt approbationem, non dicunt confirma
tionem, quia confirmatione non uidetur indigere, ſed approba-
tione, conſecratione, unctione, & coronatione, &c. & idem Card.
in. §. cæterum. in eadem clem. iii. not. ponit poſt Lau. ordinem in
promotione Imperatoris, ut primo eligatur in Regem Romano
rum &c. & inter cætera ponit, q; approbetur perſona electi, Sed
licet Cardi. ubi ſupra, poſt Pau. uim faciat, in approbatione, uel
confirmatione, contra glo. in. c. legimus. xciii. diſt. in uer. Impe-
rium. Aug. de Anco. in lib. de pote. Papæ. q. xxxviii. arti. i. ſimpli-
citer dicit per. d. c. uenerabilem. electum in Imperatorem, debere
confirmari per Papam, nec reuocat in dubium de differentia ali-
qua, inter approbationem, uel confirmationem in hoc caſu, licet
4 bene alias poſſet aliqua excogitari a ſubtili. ¶ † Sed in mate-
ria noſtra, ut non differat approbare, uel confirmare contra Car-
di. & Pau. uidetur expreſſe tex. in. c. in ſynodo. lxiii. diſt. ibi, con-
firmamus, & uera confirmatio uidetur, quia cum Papa ſit ſuperi-
or Imperatori, ut ſupra, & infra uidebimus, & ſunt iura clara, cõ-
firmatio eſt actus ſuperioris, ut per Bal. in. l. fi. C. de legi. & Mo-
der. in rub. extra de cõfir. uti. uel inuti. i. col. & in. c. licet. de elec.
v. no. Et plus notanter (hoc retento) notandum eſt, ex. d. clemẽ.
unica, dum de approbatione Imperatoris, ibi, dicit confundi dif
ferentiam, quam do. Deci. (Moder. ſupra alleg.) refert, & tenet
in. d. rub. de confir. uti. uel inuti. i. col. ante fi. dum dicit poſt gl.
& Abb. in. c. i. in fi. de treu. & pace. q; ꝓprie a pari dicitur appro-
batio, a ſuperiore confirmatio, quia ut uides in. d. clemen. unica.
in prin. & ibi Card. iiii. no. Papa Imperatorẽ electum approbat,
& tamen ſuperior eſt Imperatore Papa, ut ſupra, & infra late di-
ctum eſt, ſecundum omnes, ut ſupra. iiii. & . v. q. & infra. q. l. & ipſe
met Card. in. d. cle. §. nos. xx. no. notat, & appellat confirmationẽ
5 Imperatoris. † Imo alſ uidetur eſſe, q; confirmatio ſit proprie ſu
perioris, approbatio priuati, ut in no. q. Deci. ponit in. c. i. de con
fir. uti. uel inuti. ii. col. iii. limi. Et ego do bonum tex. ubi hęc con
funduntur, etiam in factis Imperatoris comprobatis a Papa in
tit. de ſtat. & cõſue. c. nos. in fi. in uſib. feud. ubi Papa dicit de. ll.
æditis ab Imperatore laudamus, apꝓbamus, & cõfirmamus, &c.

Et in

Digitized by Google

Et iu terminis.q.noſtræ,hæc uerba confunduntur in.d.c.uenera
bilem.§.obiectioni.ibi,approbãdo Regem,& parum poſt ibi,cõ-
firmando,& de confirmatione ſimpliciter per illum text. a Papa
fieri,ponit Aug.de Anco.in.d.lib.q.xxxviii.arti.i.licet hãc uim
uerborum non intret,& confirmationem eſſe ſuperioris,no. Bal.
in.l.barbarius.i.lec.col.fi.in pri.de offi præto. Et probationem
de facto inferiorum a ſuperiore,tex.eſt in not.caſu in.l.immuni-
tates.C.de agrico.& cẽſi.lib.xi.cum glo.Et prædicta notañ.ſunt
de confirmatione quoniam quidam Epiſcopus in libello de ori-
gi.principa.i.parte,char.xlii.xii.ſolu.dicebat,non haberi aliquo
iure,ꝙ Papa confirmet Imperatorem, ſed ſolum, ꝙ examinet, &
6 coronat.† Et hãc approbationem electus poteſt petere per ſolẽ-
nes nuncios a Papa cum ſpeciali mandato,ut eſt tex.in.d.clemẽ.
i.quæ eſt unica,de iure iur.uerſi.dictus namq;.N.&c.& habetur
in ſolenni lib.ſacrarum cæremo.lib.i.ſectio.v.cap.i.in prin.ꝙ ele
ctus Rex futurus Romanorum Imperator primum cõſueuit ele
ctionem ſuam per ſuos ſolẽnes Oratores intimare Summo Pon
tifi.& decretum electionis oſtẽdere,&c. ut ibi latius explicatur,
7 & ſtilus ſic eſt, † & Papa talem approbationem facit etiã per le-
gatum ſuum,ut in.d.c.uenerabilem.in pri.& in.§.obiectioni.ibi,
Legatus noſter approbañ.Regem &c.arg.d.cle.i.ante medium.
uerſi.poſtq̃ idem.ibi, Cardinalibus, quos miſimus, &c. An autẽ
Imperator ante approbationẽ adminiſtret,uide ĩfra.q.xlvi.nu.6.
8 † Et per tales nuncios ſuos cum ſpeciali mandato electus in fu-
turum Imperatorem exponit deuotionem ipſius, & reuerentiam
filialem erga Papam, & S. R. E. petens gratiam,& fauores con
ſuetos,& offerunt hi pro eo,et præſtant in ipſius animam fideli-
tatis,& cuiuſlibet alterius generis iuramentum Papæ, & Eccle.
petendo unctionem per manus Papæ conſecrationem, & diade-
ma,Rom.Imperii,ut ad literam obſeruatum legitur ab Henrico
Imperatore cum Clem. V.in.d.clemen.i.de iure iur.uerſi.dictus
namq;,& aliis,ut late etiam de his in.d.lib.ſacra. cæremo.d.lib.
i.v.ſectio.c.i.pręcipue Alberto,Rodulpho,& Vinceſlao,ſub Bo
nifacio.VIII.Grego.XI.& Vrba.VI.& legitur in.d.clemen.i.
§.cæterum. † Et ſic eſt unum primum iuramentum,quod præſta-
9 tur ab electo in futurum Imperatorem,ſcilicet, per ſuos nuncios
ſpeciales,ut ſupra Papæ,& S R.E.ut in.d.c. legitur, & traditur
in.d.lib.cæremo.de quo lib.Pontificali, ſcilicet, antiquo, etiam
meminit tex.in.d.cle.ante.uerſic.ego.N. Romanorum Rex, &c.
ibi,quod in libro Pontificali continetur, & de hoc primo iura-

turus Romanorum Imperator.&c.& idem tex.in.d.clemẽ.i. ibi, ego.N.Romanorum Rex,futurus Imperator annuẽte domino. Idem not.Card.ibi in.§.nos.ii.oppo.& in.§.porro.ii.not.& in.§. dudum.ii.no.& de iure ciuili ipſe met Imperator ſentit,& ſuppo nit in tit.de alodiis in uſib.feud.ibi,ad ſuſcipiendam Imperii co ronam Regem non adiuuauerit.& tex.in extrauag. ad reprimẽ, in uerbo Rom.Imperatores,uel Reges,cum glo.& tex. in.d.cle. in fi.ibi,ante coronationem Regio Sigillo, poſt coronationem Imperiali Aurea Bulla,& hic adde,quæ ſunt infra.xlv.q.& text. in.c.tibi.lxiii.diſt.ibi ego Rex Otto,& idem late Iac.alua.poſt illum tex.in tit.de noua forma fidelit.i.col.in uſib.feud. Et dici Rex Rom.in Imperatorem promouendus, patet clare ex Aurea Bulla Caro.IIII.Rom.Imp. lata ſuper conductu Electorum,& a quibus,& ſuper Electione,quã uidi impreſſam nouiter in lib. quodam,qui inſcribitur faſciculus rerum.fol.liiii.& ſeq. de qua etiam ſupra dixi.viii.q.ad fi. in multis cap. eius, & præcipue.xx. ubi eſt,ꝙ electus,Regali nomine confirmat, coronatus uero Im periali,& in ea, ita ſemper denominatur, Rex,ſcilicet, Roma.in Imp.promouendus.

VNDECIMA QVAESTIO.

1 *An ſufficiat eligentium maior pars.*
2 *Electio concors,& quid concorditer factum quando dicatur.& nu.seq.& .5.*
3 *Concordia duplex.*
4 *Maior pars communiter ſufficit in electionibus.*
5 *A regula non eſt recedendum,niſi probetur.*
6 *Conuenire in unum quid ſit.*
7 *Argumentum a ſpeciali ponit regulam in contrarium.*
8 *Electores Imperij,an eligant,ut collegium,an ut ſinguli & in.xv.q.nu.7.*
9 *Electi perſona,an computetur in numero eligentium,ut fiat maior pars.*

1 VNDECIMO Quæro, † an ſufficiat eligentium maior pars omnium,uel requirantur duæ partes, ſicut als in ele ctione Papæ,iuxta.c.licet.de elec.extra.cum ſimi. & reſpondet, ꝙ ſufficit maior pars Electorum,nec requiritur conſenſus omni um,prout communiter contingit in electionibus aliorum præla torum.d.c.licet.in fi.Ita probat tex.in.d.c.uenerabilem.de elec. in.§.obiectioni.in uerſi.quis plures ex illis.& ibi Abb.no.& te net.

net.iiii.col.in prin.Sed cauendum eſt, quia fortiter obſtare ui-
detur tex.in clemē.i.de iure iur.in.§.nos eodem.ibi, facta nobis
2 de electione huiuſmodi concordi, & legitima plena fide, † & ele
ctio concors uidetur dici quando omnes cōſentiunt, & nemine
diſcrepante, ut declarat glo.not.in.c.cupientes.in.§. ad hæc. in
uerbo concordem.de elec.in.vi.poſt Guliel.Gar.& Archi.& iu-
ra de quibus ibi, idem not.in.c.quorundam.eod.tit.& lib. & ita
proprie quid concorditer factum dicitur, quia dicitur ab unio-
ne, & conuentione cordis concordia.l.reprehendēda.C. de inſt.
& ſubſt.Arch.in.c.indemnitatibus.de elec.in.vi.Idem gl.in cle-
men.ne romani.in uerbo concorditer.de elec.in.§.eo tamen.quę
firmat nō dici cōcorditer factū, quod a maiori parte factum ſit,
etiam ſi unus tantum diſcreparet, text.& Abb. in.c. in cauſis.de
elec.extra, tex.& ibi Bal.Ancha.& alii ultra tex.ibi, qui uidetur
probare factum a maiori parte, & factum concorditer poni ut di
uerſa, in.l.ſuum.§.hodie.ff.de pac.cum ſimilibus.quæ nota ſunt.
¶ Quid dicēdum? Alex.in.d.§.hodie.dicit multis. Primo cumu
latis pro dicta opi.ꝙ in contrarium eſt glo.in.c.ubi periculum.
§.idem.in uerbo ſingulis.de elec.in.vi. Quæ dicit ſe a'ſs dici con
ſuetam factum a maiori parte, dici factum concorditer, per iura
de quibus ibi, licet in caſu de quo ibi ob text. ibi expreſſum ſe-
cus, & Alex.d.loco uidetur tenere poſt Card.& Rom. ubi ibi, ꝙ
improprie, & iuris fictione, factum a maiori parte dicitur cōcor
diter factum, non proprie; cum quo tranſit Decius in.l.aliud.§.
refertur ad uniuerſos.ante fi.ff.de reg.iur.ꝙ ſcilicet, uerbū con-
corditer importet, nemine diſcrepāte, poſt Abb.Card.tex. & gl.
ubi ibi. Et Bal.no.in ſuo diuino conſilio ſciſmatis.col.vi. quod
ponitur poſt titulū.C.ſiquis aliq.teſt.prohib.ante fi.uerſi. & eſt
3 notandum. † Dicit, duplicem eſſe concordiam, plenam, quando
nemo diſcrepat; aliā duplæ partis in electione Papæ, uel maioris
in aliis, & hęc dicitur ſecundū eum concordia, non reſpectu per-
ſonarum, ſed reſpectu actus, quia eſt tanta, & talis, quāta, & qua-
lis ſufficit in ipſo actu. Vnde ex præmiſſis uidetur, ꝙ ſi proprie
quid concorditer factum dicitur, cum omnes, nemine diſcrepan
te, faciunt, ut & late Abb.ipſe in.c.non poteſt.de re iudic.penul.
col. & Alexā.pro cōi in conſi.cxxiiii.in cauſa.lib.ii.i.col.& ſeq.
plene, & ego do bonum text.in tit.de pace conſtan.c.in Chriſti.
ante fi.in uſibus feud.ibi, quæ cōcorditer omnes, uel maior pars
mihi fecerint, licet ibi adſit uerbū omnes.& Alex.in conſi.xlviii.
ii.col.lib.vii.dicit, ꝙ concorditer dicitur factum, cum nemo di-

ſcrepet, ſecundum communem opi. quando uerba referuntur ad ſingulares perſonas, non ad collegium, poſt Pau. Card. & Bal. & præcipue cum eſt dictum de plena concordia in no. q. de ſtando ei, qđ laudabũt arbitri, concorditer tex. in. d. clem. i. de iure iur. in. d. §. nos eodem. dicit de electione concordi, ergo maior pars non ſufficiat, Quia a proprietate uerborum, in dubio non eſt recedendum iuribus uulg. Sed ſaluãdo Abb. in. d. c. uenerabilem. qui tenet maiorẽ partem ſufficere, in caſu noſtro, per bonũ text. ibi, q̃uis plures ex illis &c. poteſt reſponderi ad illud uerbum, concordi electione, in. d. §. nos eodem. ꝙ ibi adſit ulterius uerbũ legitimam, quod uerbum uidetur uerificari in maiori parte, per regulam. l. quod maior. ff. ad muni. nemo enim negat, legitimam electionem regulariter dici, quæ a maiori parte facta eſt, per regulam. d. l. quod maior. cum ſimi. c. apoſtolica. ibi canonicã, cum glo. lvi. diſt. c. cum inter canonicos. de elec. extra, & ita in. q. n. ſufficere Electorum Imperii maiorem partem, probat bonus tex. in d. c. uenerabilem. ante medium, ibi, cum electioni plus contẽptus unius, q̃ contradictio multorum, obſiſtat. Quæ uerba non caderent bene ſi omnes, nemine diſcrepante, conſentire debent, ut bene intuẽti patet, & facit regula. l. aliud. §. refertur ad uniuerſos, quod a maiori parte fit. ff. de regu. iur. & quod notanter tradit Abb. in. c. cum olim. in fi. de re iud. ubi no. declarat, ꝙ cum Papa mandat iure communi, ut aliqui eligant concorditer, tunc uerbũ concordia, ſtat improprie, & uerificatur in concordia ficta maioris, ſcilicet, partis. d. §. refertur. et ad id illum tex. in. d. c. cum gl. ſingulariter notat, ꝙ illa uerba plena omnium concordia, prolata in materia iuris in negotio uniuerſitatis, ex quo non apparet Principem aliter uoluiſſe immutare, debet impropriari, et reduci ad terminos iuris, ut uerificetur in maiori parte uniuerſitatis, hæc ille, cum quo ſimplicirer tranſeunt Moder. in. d. §. refertur. ad fi. et in. c. licet. iii. col. iii. no. de elec. extra, poſt Are. etiam no. in. l. pro hærede. §. fi. ff. de acquir. hæredi. quæ ultima uerba ſatis congruunt pro ſolutione, et intellectu ſupra relato ad. d. uerba in. d. §. nos eodem. concordi, et legitima electione, quia, ſcilicet, dicit legitima, iuncta regula. d. §. refertur. et. d. l. quod maior. et d. c. apoſtolica. cum ſimi. iuncta. l. legitima. ff. de pac. Mod. in. l. actus legitimi. in prin. ff. de reg. iur. l. i. C. quando non pet. part. et ibi Saly. Item quia Papa ibi contingentiam facti referens, nõ apparet, ꝙ uelit regulam iuris, (ꝙ maior pars ſufficit in electiõibus) immutare, ibi, facit dictum glo. ſing. in. l. unica. C. quando

non peten.par.cum ſimili.& ꝙ no.Anto.ſicu.in no.ſuis in uerbo
conſultatio. Item ſumus in negotio uniuerſitatis, ut infra uide-
bimus.xvi.q.uerſ.in.q.autem noſtra.poſt Abb.in.d.c. uenerabi-
lem.iiii.col.poſt prin.poſt Io.an.& hoc modo conſiderando cui
tatur ille ſatis fortis tex.in.d.§.nos eodem.& iuſtificatur opinio
Abb.in.d.c.uenerabilem.iiii.col.in prin.ſcilicet, ꝙ in electione
Imperatoris pręualet quicquid ſit a maiori parte electorum, nec
requiratur omnium conſenſus, nec duæ partes eorum ſicut in ele
4 ctione Papæ, † ſed ſufficiat maior pars, ſicut communiter cõtin
git in electionibus aliorum prælatorum, ut.c.licet.in ſi.extra de
5 elec.cum ſimi. † a qua regula communi, iſte caſus noſter præci-
ſe exemptus non uidetur, igitur &c.iuxta doctr.not. Barth.in.l.
quotiens.ff.ſiquis cau.glo.in.l.omnis diffinitio.ff. de regu.iur.
Matheſ.not.xix.nota, ꝙ ſententia Dñi de Rota deciſ.ccclxxiiii.
fuit.in nouis.Mod.in.c.iii.col.ſi.ante ſi.extra de appel.cũ ſimil.
ego ſoleo allegare tex.ſolitarium in.l.antiqnitas.uerſ.quare.C.
de uſufr.& quia Princeps etiam iure cõmuni uti uult.ll.uulga-
ribus.l.digna uox.C.de legi.l.ex imperfecto.C. de teſta.l. cum
hæredes.C.qui teſta.face.poſ.Et pro prædictis addi poteſt ulte
rius, ꝙ illud uerbum cõcordi, in.d.§.nos eodem. Importet omni
um conſenſum nemine diſcrepante, ſcilicet, cum ſumus in mate-
ria in qua habetur relatio ad ſingulos, ſecus ſi ad collegium, uel
ad uniuerſitatem referatur, quicquid dicat Abb.in.d.c. non po-
teſt.penul.col.ubi cõtra tenebat, quia Bal.ita not.diſtinguit ibi,
ut refert, & tenet Deci.in.d.§.refertur. ad ſi. Sed quia contraria
opinio Abb.uidetur uerior in puncto iuris, ut in.d.c.non poteſt.
penul.& antepe.col.Fely.tradit, & tenet, & cum Abb.etiã Alex.
d.conſi.cxxiiii.in cauſa.ii.col.poſt prin.ii.lib. & ultimo do.Iaſ.
in.l.de fideicommiſſo.ante ſi.C.de tranſac.præcipue, cum plena
concordia requiritur. Tutior uidetur reſponſio noſtra, & decla-
ratio, de qua ſupra diximus ad.d.§.nos eodem.in.d. uerbis con-
cordi electione, quæ multum ponderanda ſunt in hac.q.Pro qua
etiam aduertendus eſt tex.in.d.c.uenerabilem. de elec.in.§.obie
6 ctioni.ante ſi.† dum dicitur nũquid ſi Principes admoniti, & ex-
pectati, uel non potuerũt, uel noluerunt in unum propoſitũ con-
uenire, ſedes Apoſtolica aduocato carebit.&c. Ponderando illa
uerba, in unum propoſitũ conuenire, iuncta.l.i.in prin ff.de pac.
& in.§.i.ibi, nam ſicut cõuenire dicuntur, qui ex diuerſis locis in
unum locum colliguntur, & ueniunt. Ita qui ex diuerſis animi
motibus in unum conſentiunt, ideſt, in unam ſententiam decur-

runt,facit.l.cũ hic ſtatus.§.ſi ambo.ff.de dona.inter uir. & uxo.
ibi,commonentibus,cui etiam tex.tenendo cum Abb. ſupra erit
reſpondendum,ꝙ ſatis in unum propoſitum cõueniunt,cum ma-
ior pars conuenit iuris intellectu, & effectu, ut ſupra de uerbo
cõcordi dictum eſt. Et pro opi.Abb.de qua ſupra,ſcilicet,ꝙ ma-
ior pars eligentium Imperatorem ſufficiat, iuxta communem re
gulam electionum adducitur bonus tex.& not.arguendo a ſpe-
ciali in Papa.in.c.licet.in fi.extra de elec.ubi tex.uolens, ꝙ Pon
tifex debeat eligi a duabus partibus Cardinalium reſpondet ra
cite obiectioni,& dicit ex hoc tamen nullum canonicis conſtitu
tionibus.&c.generetur,in quibus maioris,& ſanioris partis de-
bet ſententia præualere,quia ꝙ in eis dubium inuenerit, ſuperio
ris poterit iudicio diffiniri. In Romana uero Eccleſia ſpeciale
aliquid conſtituitur,quia nõ poterit ad ſuperiorem recurſus ha
7 beri. † Ergo ſi ſpeciali ibi,ideſt,in electione Papæ,&propter di
ctam cauſam,& rationem,ergo al's,& ceſſante illa ratione ſecus
erit,iuribus uulg.l.ius ſingulare,l.quod uero.ff.de legi.l.i.ff.ad
municip.not.in.l.exigendi.C.de procu.c.præſenti.§.loca.de præ
ben.in.vi.Rota deci.cccclxvii.auditor.in prin.in nouis.c. cũ ceſ
ſante.de appel.& notata per glo.& doc.in.l.i.in fi.prin.ff.de of-
fi.eius cui manda.eſt iuriſdic.cum ſimi.quę nota ſunt.Idem eti-
am tenet Io.an.in addi.ad Spec.in tit.de reſcrip.præſen.in.§.ra-
tione autem cauſæ.in uerſi.item quod obtentum eſt.in uerbo ele
8 ctione.in litera.V.in fi poſt Yppoldum. † Quia eligunt ut Col
legium Electores,& in collegiis, ideſt, regulare, ut maior pars
ſufficiat.Idem ſentit,& ſupponit Pet.de Monte in.d.trac.de mo
narchia.ante fi.v.q.dum ſimpliciter quærit,an electus concordi-
ter,uel a maiori parte ſit uerus Imperator ante coronationem,er
go manifeſte ſupponit ſufficere eligi a maiori parte. Et addo,
quod Marti.Laud.in.d.ſuo trac.de princi.not.xxv.incip. Impe
rator.Idem ſentit ſimpliciter (licet prædicta non intret) ꝙ ele-
ctus in concordia,uel a maiori parte omnium, poſſit iura Impe-
rialia adminiſtrare,& exercere iuriſdictionem. Idem ſpecialiter
notat in no.cccccliii.electio.alleg.Io.an.in addi.ad Specu.in ti.
de reſcri.præſen.& idem cum Io.an.ibi,ut,ſcilicet,ualeat electio
facta a maiori parte Electorum, ſicut regulariter eſt in cæteris
collegiis,tenet Iac.alua.in.c.i.in princ.quis dicatur Dux.col.v.
in uſibus feud.Et ſic cautum etiam legitur in conſtitutione Lu-
douici Imperatoris,quam in alio propoſito regiſtrat ad literam
Gurgeñ.in.d.ſuo opuſculo.char.xxix.§.hac de re.col.iii.ibi,ele-
ctus in

Digitized by Google

ctus in Imperatorem concorditer, uel a maiori parte Electorum ex ſola electione cenſeatur pro uero Imperatore. &c. quam conſtitutionem Ludouici pariter in alio propoſito ultra eum, etiam refert Albe. in. l. bene a zenone. C. de quadri. præſcrip. col. vii. ut ſcribit Deci. in. c. nouit. v. col. de iudi. extra. Et addo, q particula riter etiam ad idem q maior pars eligentium ſufficiat, eſt Bulla Caro. IIII. Rom. Imp. quam ſupra retuli in. q. viii. ante fi. cap. xvii. & ſeq. Argumentum tamen de iure contra, q omnes præciſe conſentire debent, nec ſufficiat maior pars, quia cum certus numerus eligentium ſit taxatus, ut ſupra, dicta regula maioris partis non uidetur procedere, ut per Abb. in. c. prudentiam. in prin. iii. col. & ibidem do. Deci. ii. limi. extra de offi. deleg. niſi dicas, hic de ſubſtantia conſenſum omniū non requiri, licet bene omni
9 bus, ius competat conueniendi. † Perſona autem electa quando de Electoribus eſſet, q uidetur poſſe fieri, ut infra. q. ſeq. dicam, an computetur in numero eligentium, ita q dicatur habere maiorem partem electorum, uide per Abb. in c. cum in iure. de elec. col. ii. l. iiii. & ibi ſcrib. ff. quod cuiuſq uniuer. nomi. Bar. in. l. nominationum. C. de decurio. lib x. Et ego ſpecialiter reperio deciſum eſſe in eadem Bulla Caro. IIII. Rom. Imp. ut ſupra retuli d. q. viii. ante fi. cap. xxi.

DVODECIMA QVAESTIO.

1 *Infra quantum tempus eligere debeant Imperatorem electores. & nu. 2.*
3 *Imperator eſt procurator, defenſor, & aduocatus eccleſiæ.*
4 *Electores poſſunt unum ex ſe, eligere Imperatorem.*
5 *Electores debent Imperatorem eligere infra. XXX. Dies continuos, alias pœnem, & aquam habent tantum.*

1 DVODECIMO Quæro † intra quantum tempus debeant eligere in Imperatorem promouendum Electores? Glo. fi. in. c. ad apoſtolicæ. de reg. iur. in. vi. dicit, q licet in aliis electiõibus, ſtatuta ſint tempora, ut in. c. ne pro defectu. de elec. & c. ii. de conceſ. præben. cum ſimi. in Imperatore tamen non eſt ſtatutum certum tempus a iure, dictis Principibus. Idem Cardi. in. d. clemen. unica. ſiue prima. de iure iur. in fi. prin. & Abb. in. d.
2 c. uenerabilem. iiii. col. ante fi. † Addo, q in Papa uidetur determinatum tempus, ut eligi debeat infra tres dies, poſtq̃ Domini Conclaue intrauerint, demum dãtur quinq, diminutis cibis, poſt

eos panis, uinum, & aqua, ut celerius prouiſio expediatur, ut legi tur in.c.ubi periculum.§.in conclaui.de elec.in.vi. Vnde in Imperatore promouẽdo electo, uidetur, ꝗ pariter, ꝗ̄ citius fieri poſſit, eligatur, & eligi debeat, † Quia cum & ipſe ꝓcurator, defenſor, & aduocatus Eccleſie dicatur, ut ſupra late diximus.ii.q. & vi.uacatio eius poſſet eſſe periculoſa.arg.c.ubi periculũ.in pric. de elec.in.vi.&.d.c.ne pro defectu.c.ꝗ̄ ſit. de elec.in.vi.c.oblatę. de appel.ad fi.cum glo.& in extrauag.Io.xxii.de poſtu. prælat. in prin.Ideo ei, ut citius fieri poteſt, occurrendum erit.c. cupientes.in prin.de elec.in.vi.cum ſimi.& cũ Abb.etiam in hmōi.q.in d.iiii.col.tenet Io.lecirier in trac.de primogenitura.xii.q.ii.lib.
3 §.fi.viii.uol.Trac.nu.37.uerſ.alia.q. † Et ipſi Electores poſſunt unum ex ſe eligere.not.Bal.in.l.plane.i.lec.ff.ꝗ cuiuſq; uniuer. nomi.in fi.ſubdens, ꝗ ita fecerunt in Imperatore, qui fuit tempore ſuo, & in Auo ſuo, & de dicto Bal.meminit Io.de ana. in.c.fi. de ſortile.extra, col.iii.ad prin.& Io.and.in.d.§.fi.quod adde ad q.vii.ſupra, & eſt, ut ſupra dixi præced.q.ad fi.ſpecialiter de hoc
4 §.fi.viii.uol.Trac.nu.37.uerſ.alia.q. † Et ipſi Electores poſſunt
5 in Bulla Caro.IIII. relata ſupra per me in.q.viii.cap.xxi. † Et in eadem Bulla cauetur, ꝗ Electores congregati debent eligere infra.xxx.dies continuos, alſ panem tantũ manducent, & aquã, neque diſcedere poſſunt, niſi cum effectu eligant, ut dixi.d.loco cap.xvii.illius Bullæ.

DECIMATERTIA QVAESTIO.

1 *Negligentibus Electoribus ſolitis, quis eligit.*
2 *Moneri debent eligentes, ut eligant, cum tardant.*
3 *Papa, an Electores, uacante Imperio, priuare poſſit, uolentes eligere.*

1 DECIMOTERTIO Quæro, † quid ſi illi, ad quos ſpectat regulariter eligere, ſint negligentes, quis eligit? Glo.fi.in.d.c.ad apoſtolicæ.de re iudic.in.vi.dicit, ꝗ illis prius admonitis per Papam, ipſe Papa eligit, & ad eum ius, & poteſtas prouidendi deuoluitur.per tex.in.c.uenerabilem.de elec.dic tu. ad medium, uerſi.ꝗ aut cum in electione.præcipue ibi, nunquid autem ſi Principes admoniti, & expectati, uel non potuerunt, uel noluerunt in unum propoſitum cõuenire, Sedes Apoſtolica aduocato, & defenſore carebit.& ibi gl.in uerbo fauere.in fi.Idem Inno.in.c.cum tu.de conſti.& cum Inno.idem Bald.in.l.fi.C.de quadri.præſcrip.i.lec.col.fi.uerſi.& ibi etiã.& idem Marti.laud. in trac.

in trac.de princi.no.lxxix.electores.& no.cccccl v. Imperatoris.
Card.in clemen.i.in fi.prin.de iure iur.& idem Bal. cum glo.in
d.c.ad apoſtolicæ.in tit.de pace conſtan.in uerbo cõceſſerimus.
ad fi.& Abb.notat in.d.c.uenerabilem.iiii.col.ad fi. illum text.
ibi,ſi Principes admoniti.& ibi,non potuerunt,uel noluerunr.&
cum eo Io.lecirier in trac.de primoge.q.xii.ii.lib.§.fi.viii.uolu.
Trac.Et ꝙ ſi Electores Imperii, uelint poſtea eligere, non poſ-
ſunt,poſt admonitionẽ,& expectationem.poſtq̄ poteſtas eſt de-
uoluta ad Papam,& ait menti tenendum illum tex. quia non re-
cordatur de alio cõſimili.Et Papam eligere Imperatorem ſupra
dicto caſu,tenet glo.not.per.d.c.uenerabilem. in.c.ad apoſtoli-
cæ.de re iud.in.vi.in glo.penul.ad fi.poſt Ber.nerſi.ſed nũquid.
2 † Sed ꝙ admoneri debent cum non ſit præfixum certum tempus
ad eligendum,ut poteſtas deuoluatur ad Papam,illis negligen-
tibus,Abb.d.iiii.col.ante fi.dicit enim Card.ubi ſupra,ꝙ nõ po
teſt proprie dici negligentia,ex quo tempus eis non eſt ſtatutũ.
c.ex parte.de conceſ.præb. Vnde non mirum ſi Papa debet eos
monere,& facit,quod tradit Aug.de Anco. in trac. de poteſtate
Papæ.q.xxxv.arti.i.ubi tenet per rationem, Papam per ſe ipſum
ex cauſa rationabili,& iuſta poſſe Imperatorem eligere, & non
eſſe præfixum certum tempus Electoribus, Ideo procedi, ut ſu-
pra Marti.ſimpliciter notat,licet nihil alleget in.d.not.cccccl v.
3 quæ deciſio confirmatur,ex ſequentibus quęſtionibus. † Volen
tibus autem eligere ipſis Electoribus,uacante Imperio,Papa nõ
poteſt priuare Electores,& per ſe eligere,ſecundum Io.an.in.d.
c.ad apoſtolicæ.ſuper uer.illi,autem.in glo.refert,& tenet Ioan.
Vgo.in.d.lib.Quadruuii Eccleſiæ.char.xxix. col.i.§.ſed etiam.
ad fi.poſt Ber.& tetigi ſupra.q.viii.ad fi. ſed non eſt nunc præ-
ſentis.q.hoc.Idem no.& tenet Anto.Roſel.in trac.de pote.Papę.
dum reſpondet.x.rationi.q.ſuæ,in prin.& idem in trac.de Cõci.
ulti.char.col.iii.in prin.poſt gl.in.d.c.ad apoſtolicæ. & quæ ſu-
pra.q.viii.nu.17.

DECIMAQVARTA QVAESTIO.

An ubi Electores diſcordant Papa eligat.

DECIMOQVARTO Dicimus,ꝙ ubi Electores Im
perii diſcordant in pari numero,nec ſit acceſſus, ita ꝙ poſ-
ſit maior pars haberi,poteſt Papa eligere unum ex illis,prout ſi-
bi libuerit,ſicut contingit in patronis diſcordãtibus.in.c.quod

autem.de iurepatro.Sic probat text. & glo.in.d.c.uenerabilem.
de elec.in uerbo fauere poſſumus alteri partium. & ibi Abb.no.
& tenet.vii.col.ſuper.d.glo.& Spec.in tit,de lega.§.nunc oſten-
dendum.x.col.uerſi.xxxix.ibi,gratificãdo cui uult,cum ſunt plu
res in diſcordia.Si tamen prius moneantur Electores,ut concor
dent,ut in.d.c.fauere poſſumus,ante,ibi, poſt admonitionem,&
expectationem,& Inno.& Card.& cõcord. ubi ſupra præced.q.
& glo.penul.in.d.c.ad apoſtolicæ. in fi.ibi, uel concordare non
poſſent.Et ita,ut ſupra,Papam,ſcilicet, poſſe fauere alteri parti
eligentium per.d.c.uenerabilem. tenet ſimpliciter reſpondendo
quibuſdam rationibus in contrarium Augu.de Anco.in.d.trac.
ſuo:q.xxxv.artic.v.Idem Bal.in.d.l.fi.C.de quadri.pręſcri.poſt
Inno.uerſi.& ibi etiam ſubdit.& Iacob.alua.in tit. quis dicatur 5
Dux.in prin.v.col.ad fi.in uſib.feud.

DECIMAQVINTA QVAESTIO.

1 *Si eligant omnes Electores indignum ſcienter,ad quem deuoluitur ptãs eligendi.*
2 *Electores cum ſcienter indignum eligunt,an dicantur negligentes.*
3 *Electio ſcienter de indigno,an,& quando,& quibus caſibus priuet pro illa ui ce eligentes,& quid in Cardinalibus.& nu.4.8.&.9.*
5 *Laici,an trahantur priuilegio Prælatorum,uel Clericorum,uel econtra,& quan do.not.& nu.ſeq.*

1 DECIMOQVINTO Dicitur, † ꝙ ſi Electores Im-
perii,omnes eligant ſcientes indignum poteſtas prouiden
di deuoluitur ad Papam,prout no.Abb.in.d.vii.col. ex glo. ibi,
in uerbo fauere.dicit tamen Abb.ibi,ꝙ id ibi aperte non proba
tur,ſed ꝙ tamen putat dictum uerum in ſe ex quo iſtam poteſta
tem Electores habuerunt a Papa,ut ſupra diximus.viii.q. unde
ad ipſum redire debet,ſi ea abutãtur,arg.cap. gratum.de poſtu.
præla.& illius tex.in uerſi.nos utiq;,& dic tu.ibi not.de offi.ord.
& text.no.in.§.ſiquis oratorii domum.in auc. de ſanctiſ.epiſco.
ubi regula ponitur,ꝙ qui eligere debent,eligentes,ſcilicet,indi
gnum ſcienter,priuãtur ea uice,ſcilicet,facultate eligẽdi, & de-
uoluitur ad ſuperiorem, qui confirmare debebat, & per Abb.d.
c.gratum.penul.col.nu.10.& col.fi.num.14. & tradit Rota deci.
ccxii.ſecundum omnes,in nouis,poſt medium,poſt Inno.Archi.
2 & Hoſti.ubi ibi. † Et cum deuoluitur hoc caſu poteſtas ad Pa-
pam conſiderandum eſt,ꝙ Electores non dicuntur negligẽtes,

quia

quia per electionem etiam de indigno ſcienter excuſantur a ne-
gligentia, ut non deuoluatur, ſcilicet, ad Papam ius, & poteſtas
per neglicétiam Electorum, ſed bene propter culpam, ſic al's no.
declarat Inno. in. c. cum noſtris. de conceſ. præbé. Rota refert in
ſimili. q. deciſi. cclxii. in religioſo. poſt medium. & in fi. in nouis.
quod dictum notãdum eſt, ut uidetur probari in materia noſtra
in terminis in. d. c. uenerabilem. poſt mediũ, ibi, eorumq; culpa,
3 iũcto tex. ante ibi, perſonam Ducis indignam. † Ad unum tamẽ
extra prædicta aduertendum uidetur, q̃ regula, quæ habet ſu-
pra, q̃ eligentes indignum ſcienter priuantur pro ea uice faculta
te eligendi, uera uidetur in Eccleſiaſticis perſonis, ſecus in Lai-
cis, ut per glo. no. in. d. c. cũ uos. de offi. ordi. in uerbo minus ido
neæ. in prin. quæ hanc differentiam fecit in patronis præſentan-
tibus ſcienter indignum, dicens in fi. q̃. §. ſiquis oratorii. in auc.
de ſanctiſ. epiſco. habet locum de iure Ciuili, non Canonico. Et
opi. glo. illius tenuit Archi. in. c. i. de præb. in. vi. & Fede. de ſenis
in ſuis cõſiliis, ſecundum Abb. in. d. c. cum uos. ii. colum. ante fi.
Vnde cum in materia noſtra, electorum Imperii quidam ſint Ec
cleſiaſtici, quidam Seculares Principes, ut ſupra uidimus. viii. q.
late. Quid dicẽdum? Si retineremus. d. diſtinctio. glo. in. d. cum
uos, caderet forte hic. q. not. † an propter adhærentiam Prælato
4 rum, & perſonarum Eccleſiaſticarum, illi Seculares ius, & natu-
ram eorum ſortirentur, ut, ſcilicet, plus dignum trahat ad ſe mi-
nus dignum, iuxta al's no. per Fely. in. c. i. iiii. colũ. extra de præ-
ſcrip. poſt notabile dictum Maria. in. c. i. de foro compe. & Soci.
in. l. cum ſenatus. in fi. ff. de reb. dub. Ponentes illud ſolenne di-
ctum, † q̃ ſi delictum ſit commiſſum a pluribus, inter quos, ſit
5 perſona eccleſiaſtica in tali delicto mixtim commiſſo, erit iudex
eccleſiaſticus dicta ratione, quia maius dignum &c. Quod ual-
de extollunt Moder. Bono. in no. clxxx. plura, & plura, ubi com
probant late, & quę Mathe. not. cxliiii. nota, q̃ ſi in cauſa. † Item
6 caderet difficultas alia, quia qualitas eccleſiaſtica conſiderari ui
det, data paritate, ut quia ſunt tot Clerici, quot laici, al's ſecus,
ſm Bar. in. l. fin. ff. de colle. illici. col. iii. no. xiiii. & ſeq. & l. i. §. ſi
quis in appellatione. ff. de appel. col. pen. Sed in caſu noſtro qua-
tuor uidetur Laici electores, tres tantum Pręlati, ſecundũ unam
opi. ſupra. viii. q. quæ concluſio, ſeu ratio cõcludere uidetur illud
no. dictum Maria. de quo ſupra, pro cuius reſolutione uidenda
ſunt, quæ no. tradunt Moder. de Monteferrato in. l. i. in prin. i. le
ctu. v. col. ff. de uerbo. oblig. v. not. uerſi. ſecundo notandum eſt.

ubi diſtinguunt, ꝙ aut in actu concurrunt plures; ut ſinguli, aut
ut uniuerſitas; Primo caſu procedat dictum Maria. & ſeq. etiam
ſcilicet, ſi unus clericus adſit, & laici plures, Secundo caſu proce
dat doctri. Bar. in. d. l. fi. poſt Maria. in conſi. ubi ibi, & rationem
7 pariter, de qua ibidem per. d. Moder. ¶ † In q. autem noſtra, an
Electores iſti Imperii exerceant hanc poteſtatem, ut ſinguli, an
ut Collegium. Abb. ponit in. d. c. uenerabilem. iiii. col. poſt prin.
& dicit, ꝙ licet Hoſti. ibi dixerit, ꝙ ut ſinguli, tamen Io. an. con-
tra, ſcilicet, ꝙ ut Collegium, quod Abb. plus placet, per tres not.
rationes, & cum Abb. tenet Io. lecirier in trac. de primogenit. q.
xii. ii. lib. §. penul. col. ii. viii. vol. Trac. & ponit Io. an. in rir. de re-
ſcrip. præſen. in. §. ratione autem cauſæ. uerſi. Item quod eſt obrẽ
rum, in uerbo electione. Vnde ita deducendo, & conſiderãdo res
in caſu noſtro, ob no. per glo. in. d. c. cum uos, haberent aliquam
difficultatem. Sed quia. d. diſtinctio glo. inter laicos, & eccleſia-
ſticas perſonas in d. c. cum uos. & quorundam ſequẽtium. In pri
mis loquitur in patronis præſentantibus, quibus bene certũ tem
pus aſſignatum eſt ad præſentandum. c. cum propter. &. c. quoni-
am. de iurepatro. quod non eſt iſtis electoribus Imperii, ut ſupra
dictum eſt. xii. q. Item quia. d. diſtinctio glo. reprobari uidetur,
8 † & ꝙ imo, ſcilicet, idem fit in laicis, quod in clericis, ſeu eccleſia
ſticis perſonis, ut per Abb. no. in. d. c. cum uos. ii. col. ad fi. præci-
pue per. d. §. ſiquis oratorii. &. § ſiquis ædificationem. in auc. de
eccleſi. tit. & Rota per. d. §. ſiquis oratorii ſimpliciter tenet in de-
ci, ccxii. ſecundum omnes, in nouis, poſt medium. Et hanc opi.
contra. d. glo. ait Abb. d. loco, ueriſſimam, cõfirmans, quia eadem
uidetur ſentire Bar. per illum text. cum glo. in. l. cum quidam. de
leg. ii. ubi probatur, ꝙ ſiquis habet electionem a teſtatore, ſi eli-
git indignum, priuatur poteſtate eligendi, & per tex. nota. in. d. c.
grarum. in. c. priuilegium. xi. q. iii cõcludens laicos, & ſeculares
ſcienter præſentantes indignos, abuti gratia, & ſic debẽt eſſe pri
uati pro illa uice. Ideo uidetur concludi ex omnibns præfatis, &
ſeculares Principes, & Prælatos electores Imperii ſciẽter omnes
eligentes indignum, priuari ea uice facultate eligendi, & deuol-
uetur ad Papam, prout originaliter tetigit, & tenet Abb. in. d. c.
uenerabilẽ. d. vii. col. poſt glo. ibi, in. d. uerbo fauere. & facit tex.
no. in. c. cum uintonienſis. de elec. extra, ibi, eligendi erãt poteſta
te priuati pro illa maxime cauſa, ꝙ hominem nõ legitime natum
ſcienter eligere præſumpſerunt: Vnde ſecundum Lateranẽ.
9 Concilium, eligendi hac uice poteſtatem perdiderunt. † Sed ad

unum

unum etiam eſt aduertendum extra iam dicta, quia pœna eligentium indignum ſcienter, de qua ſupra, ſcilicet, ut pro ea uice priuentur poteſtate eligēdi, non uidetur habere locum in omnibus electoribus, Vnde non habet locum in Cardinalibus eligētibus Papam, quia hoc non eſt iure cautum. Ita no. declarat Abb. in. c. cum in cunctis. §. fi. i. col. iii. no. in fi. de elec. extra, poſt glo. no. in c. ſi duo. lxxix. diſt. Item dicit Abb. d. loco, quia nō habet locum in dignitatibus citra Epiſcopatum, ſed ꝗ reſtringiť ad Epiſcopatus, & ſuperiores dignitates, per. c. ſi cōpromiſſarios. de elect. in. vi. Sed iure cautum expreſſe nō uideť reperiri, id quod Abb. ubi ſupra in. q. n. dicit, ſcilicet, ꝗ Electores Imperii ſcienter indignum eligentes pro una uice priuentur eligēdi poteſtate, & expreſſe Abb. in. d. vii. colū. in. d. c. uenerabilem. dicit id ibi aperte non probari, ergo &c. Si tamen opi. Abb. de qua ſupra in. d. vii. col. poſt glo, ibi, teneamus ad obiectionem, reſpondendum erit, ꝗ non mirum ſi Cardinales eligendo indignum Papam ſciēter, non priuantur poteſtate eligendi etiam nec pro ea uice, quia ipſi non habent eo caſu ſuperiorem, ut ſentit gl. in. d. c. ſi duo. & probatur in. c. licet. in fi. de elec. extra, ibi, in Romana uero Eccleſia ſpeciale aliquid cōſtituitur, quia non poterit ad ſuperiorem recurſus haberi, ſed in eligentibus indignum Imperatorem ſcienter, ſecus eſt, quia adeſt Papa ſuperior, ut ſupra dictum eſt, & infra, et uidebimus. q. l.

DECIMASEXTA QVAESTIO.

1 *Quid ſi non omnes. ſed aliqui tantum ſcienter eligant indignum in Imperatorem, in quem deuoluitur poteſtas. & nu. 3. & 4.*

2 *Vnus ſolus, qui remanet, an eligat ſemetipſum.*

5 *Poteſtas deuoluitur ipſo iure ſine alia ſententia, & quando.*

1 DECIMOSEXTO Caute dicimus † quando omnes ſcienter eligunt indignum, quia ſi non omnes, ſed aliqui, uel unus remaneret, & adeſſet, ignorantes, & qui non ſciēter elegiſſent illum indignum, tunc poteſtas ad eos etiam pauciores deuoluetur pro illa uice, etiam ad unum tantum, iuxta late notata per glo. in. d. c. gratum. de poſtu. prælat. ubi Abb. penul. col.
2 dicit. illam gl. communiter approbari. In eo, ſcilicet, † ꝗ in uno ſolo, omnibus aliis priuatis, ius uniuerſitatis remanet, & ꝗ ibi Inno. Hoſti. & communiter doc. tenent, poſt. l. ſicut. ff. ꝗ cuiuſq;

uniuer.cum glo.& Bar.cum ſimi.quæ nota ſunt, tex.not.in.l.i.§.
familiæ.ff.de ui,& ui arma.gl.no.in.l.paterfamilias.in fi.de leg.
3 iii. † Sed ꝙ ille ſolus,qui ſine culpa remanet, nõ poteſt ſe ipſum
eligere,quia notaretur ambitione.per.c.per noſtras. de iurepat.
extra,& ibi per glo.concord.ad.d.rationem, facit.c.fi. de inſti.
4 extra,cum ſimili. † Et ad id quod ſupra dictum eſt,in uno ſolo,
aliis deficientibus,ius omnium remanere, proprius eſt, ultra.d.
gl.& Abb.in.d.c.gratum.& in.d.l.ſicut.cum ſimi. in materia no
ſtra,quia ſic uidemus,ꝙ in Papa eligendo,ſi aliqui tantum Car-
dinales,uel aliquis remanet,in illos, uel in illum remanet ius eli
gendi,ut no.per glo.not.in clemen.ne Romani.§.porro. de elec.
in uer.omnes,per.c.ubi periculum.§.ſane.de elec.in.vi.& no.per
glo.in.d.c.gratum.Idem Abb.in.d.§.porro.& quę tradit do.De
cius cõſulendo per dicta iura in no.q.de Concilio generali con
gregando.conſi.cli.maximi ponderis eſt.col.penul.poſt prin.Et
per.d.c.gratum.quod eſt.c.ii.poſt Abb.ibi,in not.q.Deci.tenet,
& comprobat in conſi.cccccxxii.in cauſa.iii.dubio.lib.iii.ꝙ re-
gula ſit,aliquibus priuatis,poteſtate eligendi, poteſtatem ad ali
os deuolui,etiam numero pauciores,poſt bonum tex.in.l.ſi lega
tario.§.i.ff.de fideicom.liber.& in ſequẽ.conſi.Deci.cccccxxiii.
i.dub.ampliat,& tenet ẽt id uerum in regularibus, nedum in ſe-
cularibus,cum conſi.Oldra.ciii.q.eſt.Archi.Ioan.mona.Pau.&
Ancha.contra Io.an.& Cardi.Et idem Deci.d.conſil.cccccxxii.
5 iiii.dubio.tenet,tius,& poteſtatẽ ſtatim deuolui,& ipſo iure ad
alios ſine aliqua ſententia.Et factam electionem a minori parte
(etiam eodem contextu) ualere,uel etiam ſi ſubſequatur,electio
maioris partis,& indigno,per tex.in.c.dudum.i.de electio. poſt
Abb.inducendo ſubtiliter,ut ibi, & hoc non ſolum in electione
Epiſcopatus,uel maioris dignitatis,ſed inferioris,dum tamẽ eli
gentes indignum ſcienter perſeuerent, donec communis electio
fuerit ſubſecuta,aľs non poſt Abb.in.c.congregato, col. pen.de
elec.&.c.perpetue.de elec.in.vi.

DECIMASEPTIMA QVAESTIO.

1 *Quid fiat,& ſeruetur poſt electionem Imperatoris.*
2 *Imperator approbatur a Papa,& an ab alio.& nu.7*
3 *Imperatoris electio,an approbetur a Papa,uel confirmetur.& nu.ſeq.*
4 *Approbatio,& confirmatio,an differant,& probatio, & quid ſint. & nu.5*

Imperator,

6 *Imperator, an petat per alium electionis ſuæ confirmationem a papa.*

8 *Nuncius electi in Imperatorem quid exponat papæ.*

9 *Iurat Imperator per Nuncium poſt electionem ſuam, & cui.*

Imperator, an ante approbationem adminiſtret.

10 *Imperator antequam acceptet electionem, non uidetur electus dici, ſed nominatus tantum.*

1 DECIMOSEPTIMO Quæro, † Electo in Regem
ad Imperium promouendum, ut ſupra, quid reſtat? Et bre
uiter hodie expreſſum uidetur, q; debeat approbari, ungi, conſe-
crari, & coronari, ut conſiderat tex. in cle. de iure iur. poſt princ.
ibi, approbationem &c. & alibi in illo tex. ſupponitur. Et no. Al
ua. in tit. quis dicatur Dux. v. col. in uſib. feud. poſt tex. Hoſti. &
Odof. Verum, ut dilucidius ſingula percipiantur, de ſingulis ui
2 deamus. † Et quidem de approbatione electionis a Papa in Re
gem Romanorum poſt electionem de eo factam, ad Imperium
promouendum, uidetur text. in. d. clemen. i. in princ. ibi, Romani
Principes non reputarunt indignum Romano Pontifi. a quo ap
probationem perſonæ ad Imperialis celſitudinis apicem aſſumē
dæ, necnon unctionem, conſecrationem, & Imperii coronam ac-
cipiunt, ſua ſubmittere capita &c. & clarius, & expreſſius forma,
ponitur in eadem cle. i. §. nos. eo. tit. ubi text. dicit facta nobis fi-
de plena de electione huiuſmodi, examinataq; perſona ipſius. N.
prout abſentia patiebatur eiuſdem, de ipſius fide, & probitate, &
aliis, quæ in perſona Imperatoris ſunt merito requirenda, ut in-
quiſitio, quæ de eius perſona &c. In huiuſmodi examinatione
idonea reputata, ipſum nominauimus, denunciauimus, & decla-
rauimus, Regem Romanorū, ipſius approbantes perſonā, eumq;
ſufficientem, & habilem declarantes, ad ſuſcipiendam Imperia-
lis culminis dignitatē, ac decernentes unctionē &c. Idem de hac
prima approbatione electionis, uidetur ſupponere tex. in eadem
cle. i. §. cæterum. ibi, in ſpecialem ſuum filium, & Eccleſiæ memo
ratæ ipſum in Regem Romanorum aſſumpſit, in Imperatorem
poſtmodum promouendum. Idem ſentit, & probat tex. in. c. uene
rabilem. de elec. extra, poſt pri. ibi, Sed & Principes recognoſce
re debent, & utiq; recognoſcūt, ſicut iidem in noſtrum recogno-
uere præſentia, quod ius, & auctoritas examinandi perſonam ele
ctam in Regem, & promouendam ad Imperium ad nos ſpectat,
qui eum inungimus &c. & in. §. obiectioni. poſt prin. eo. c. ibi, &
perſonam Regis denunciauit idoneam, quo ad Imperium obti-

Et in terminis.q.noſtræ,hæc uerba confunduntur in.d.c.uenera
bilem.§.obiectioni.ibi,approbãdo Regem,& parum poſt ibi,cõ-
firmando,& de confirmatione ſimpliciter per illum text. a Papa
fieri,ponit Aug.de Anco.in.d.lib.q.xxxiii.arti.i.licet hãc uim
uerborum non intret,& confirmationem eſſe ſuperioris,no.Bal.
in.l.barbarius.i.lec.col.fi.in pri.de offi præto. Et probationem
de facto inferiorum a ſuperiore,tex.eſt in not.caſu in.l.immuni-
tates.C.de agrico.& cẽſi.lib.xi.cum glo.Et prædicta notañ.ſunt
de confirmatione quoniam quidam Epiſcopus in libello de ori-
gi.principa.i.parte,char.xlii.xii.ſolu.dicebat,non haberi aliquo
iure,ꝙ Papa confirmet Imperatorem, ſed ſolum, ꝙ examinet, &
6 coronat.† Et hãc approbationem electus poteſt petere per ſolẽ-
nes nuncios a Papa cum ſpeciali mandato,ut eſt tex.in.d.clemẽ.
i.quæ eſt unica,de iure iur.uerſi.dictus namq̃.N.&c.& habetur
in ſolenni lib.ſacrarum cæremo.lib.i.ſectio.v.cap.i.in prin.ꝙ ele
ctus Rex futurus Romanorum Imperator primum cõſueuit ele
ctionem ſuam per ſuos ſolẽnes Oratores intimare Summo Pon
tifi.& decretum electionis oſtẽdere,&c. ut ibi latius explicatur,
7 & ſtilus ſic eſt, † & Papa talem approbationem facit etiã per le-
gatum ſuum,ut in.d.c.uenerabilem.in pri.& in.§.obiectioni.ibi,
Legatus noſter approbañ.Regem &c.arg.d.cle.i.ante medium.
uerſi.poſtq̃ idem.ibi, Cardinalibus, quos miſimus, &c. An autẽ
Imperator ante approbationẽ adminiſtret,uide ĩfra.q.xlvi.nu.6.
8 † Et per tales nuncios ſuos cum ſpeciali mandato electus in fu-
turum Imperatorem exponit deuotionem ipſius, & reuerentiam
filialem erga Papam, & S. R. E. petens gratiam,& fauores con
ſuetos,& offerunt hi pro eo,et præſtant in ipſius animam fideli-
tatis,& cuiuſlibet alterius generis iuramentum Papæ, & Eccle.
petendo unctionem per manus Papæ conſecrationem, & diade-
ma,Rom.Imperii,ut ad literam obſeruatum legitur ab Henrico
Imperatore cum Clem. V.in.d.clemen.i.de iure iur.uerſi.dictus
namq̃,& aliis,ut late etiam de his in.d.lib.ſacra. cæremo.d.lib.
i.v.ſectio.c.i.pręcipue Alberto,Rodulpho,& Vinceſlao,ſub Bo
nifacio.VIII.Grego.XI.& Vrba.VI.& legitur in.d.clemen.i.
§.cæterum. † Et ſic eſt unum primum iuramentum,quod præſta-
9 tur ab electo in futurum Imperatorem,ſcilicet, per ſuos nuncios
ſpeciales,ut ſupra Papæ,& S R.E.ut in.d.c. legitur, & traditur
in.d.lib.cæremo.de quo lib.Pontificali, ſcilicet, antiquo, etiam
meminit tex.in.d.cle.ante.uerſic.ego.N. Romanorum Rex, &c.
ibi,quod in libro Pontificali continetur, & de hoc primo iura-

mento præſtando per Nũcios electi, uel Papæ, uel Legat. eius, meminit tex. in. d. loco uerſi. dictus namq;. & in. §. nos. uerſicu. & ſubſequenter a præfatis Nunciis &c. fidelitatis recipimus iuramentum, ubi etiam citatur tex. in. c. tibi domino. lxiii. diſt. & gl. not. in. d. uerſi. & ſubſequenter, poſt Guliel. in Spec. ubi ibi, ꝙ electus primo præſtat illud iuramentum Legato Apoſtolicæ ſedis, poſtea quãdo coronabatur, iterum præſtabat illud Papæ. Sed tu dic, ꝙ poteſt etiam primum præſtari Papæ, ut eſt in. d. uerſicu. & ſubſequenter, ibi, recepimus, & in. d. c. tibi domino. lxiii. diſt. Sed
10 in. d. lib. cæremo. d. e. i. de ſola oblatione ſupponitur. † Id uidetur clarum, ꝙ Imperator electus antequam conſtet de acceptatione non uidetur dici poſſe electus, ſed potius tantum nominatus, ut als de Papa dicit Hoſti. in. c. licet. de elec. & no. Cardi. Iacobat. in ſuo trac. de Conci. lib. iiii. arti. iiii. fac. ccxvii. col. i.

DECIMAOCTAVA QVAESTIO.

1 *An Imperator inungi debeat.*
2 *Vnctionum multa ſunt genera.*
3 *Vnctionum effectus remiſſiue.*
4 *Benedictiones Olei, & Criſmatis qualiter fiant, & quo tempore remiſſiue.*
5 *Olea arbor cuius miſterij ſit.*
6 *Reges qui ſint, qui inungantur a Summo Pontifice, & qui Reges coronentur. & numero. 7.*
8 *Reges mundi quot ſint.*
9 *De Regibus in iure ubi ſit mentio.*

1 DECIMOOCTAVO Quæro † de unctione electi, & quidem, ꝙ ungi debeat, probat tex. in. d. clemẽ. unica. de iure iur. in uariis locis poſt prin. ibi, impendi unctionem, & in. §. nos, ibi, ac decernentes unctionem, & in. d. c. uenerabilem. poſt prin. ibi, ad nos, qui eum inungimus, & paulo poſt, ibi, nos inungere, et in. §. ſeq. uerſi. nos itaq;. ibi, poſtq; a nobis unctio, &c. poſtuletur, et de hac unctione cum oleo exorcizato in modum Crucis fienda, ponitur modus, et uerba in. d. lib. ſacr. cæremo. ſecti. v. cap. iii. col. iiii. ad fi. et ſeq. uerſi. dum ultimæ orationes, &c. inungi Imperatorem, glo. eſt in rub. C. in uer. ſacratiſſimi. dicit, glo. uno modo, quia inunctus. Idem Bal. ibi. ii. col. aduertit, Imperatorem inungi ſacra unctione, et Porti. in inſti. de iuſti. et iure. in prin.

prin.Hoſt.in.c.antiqua.de priuileg.et ita tenet Imperatorem ele
ctum inungi debere,per.d.c. uenerabilem. et.d.c. cum ueniſſet.
quod eſt.c.unicum.extra de ſac.unctio.dic ut in.§.unde.Aug. de
Anco.in ſuo ſolē.trac.de pote.Papæ.q.xxxviii.arti.ii.reſpondēs
quibuſdam contrariis argumentis,et Abb.no. in.d.c. uenerabi-
lem.in.iii.col.et Cardi.in.d.clem.unica.in prin.iiii.no.et Cardi.
in.d.clemen.in.§.nos.xxi.not.per illum tex.ſcilicet,ꝙ Papa ſuis
manibus inungit,et conſecrat Imperatorem. et idem in.§.cæte-
2 rum.iii.no.eadem clemen.&c.¶ † Pro cuius unctionis intelli-
gentia ſciendum eſt,ꝙ unctionum multa genera ſunt, Vngūtur
enim baptizandi,item Baptizari ab Epiſcopo in fronte, item un
guntur ordinandi,item conſecrandi et Principes,item Altare,ca
lices,Eccleſiæ,et alia miſteria eccleſiaſtica, item infirmi laboran
tes in extremis,et alibi ſæpe fiunt unctiones in Eccleſia, ut late
declarat,et ordinate Guliel.Spec.iuris in ſuo ſolenni lib. ratio.
diuino.officio.lib.i.ſub rub.de conſec.et unctio.per totum,et ibi
dem in quibus corporis partibus,et cur? et in.c. eccleſiarum.xi.
diſt.et.c.deinde.de conſecra.diſt.iiii.et in.c.poſtq̄.eadem diſt.in
c.presbyteros.xcv.diſt.et.ii.Epiſtola Iacobi,ibi, infirmat? quis
&c.inducat presbyteros &c. ungentes eum Oleo &c. et.c. præ-
terea.xxiii.diſt.et ibi per glo.et late.c.i. de ſac.unctio. extra,de
3 omni genere unctionum &c. † Et ibi ſcribentes,et de uariis inū
ctionum effectibus,Aug.de Anco.in trac.de pote.Papæ.q.xxx-
viii.arti.ii.et.l.ueteri,quatuor rerum genera inungi ſolita ſunt,
Reges, Sacerdotes, Prophetæ, et Vaſa Templi. Auctor diuus
4 Thom.iiii.diſt.xxiii. † Et qualiter fiant benedictiones Olei,et
Criſmatis,et quo tempore latiſſime per prædictum in.d.lib.Ra-
tio.diui.officio.in.vi.lib.ſub rub.de.v.feria.in.c.hac etiam.v.fe-
5 ria.et præcipue no.in.ii.col.declarat, † ꝙ Olea,ſecundum Iſido.
eſt arbor pacis inſignis,pinguedo cuius ualet ad reficiendos ar-
tus laſſos,et infirmos,et eſt pabulum hominis,et inquantum eſt
arbor pacis,refertur ad Oleum Criſmatis, inquantum eſt pabu-
lum hominis,refertur ad Oleum Cathecuminorum,inquantum
arctus laſſos,et infirmos,refetur ad Oleum Infirmorum.Et tra-
6 dit Marti.Laud.in trac.de princi.no.lxxvi.quatuor, † ꝙ quatu-
or Reges unguntur a Summo Pontifice,Rex Franciæ,Rex Hie
roſolimitanus,Rex Siciliæ,et Rex Angliæ,nō autem alii,niſi ha
beant ex conſuetudine,uel ex priuilegio.poſt Alb.in.i. rubri.C.
Et Marti.Laud.in trac.de Princip.xxiii.q.dicit, ꝙ Reges, qui
unguntur ab Eccleſia ſunt quaſi uaſalli Eccleſiæ,per.c.intellexi

mus.de iure iur.& Bal.in.c.paſtoralis.de reſcrip.ut infra dixi.q.
xxxvi.ad fi.Sed Iaco.alua.in tit.quis dicatur Dux.in pri.ix.col.
7 in uſib.feud.in prin.dicit, † ꝙ in regiſtro Curiæ Ro.habetur, ꝙ
Imperator Romanus coronatur tribus Coronis, & inũgitur. Im
perator Conſtantinopolitanus una tantum Aurea per Patriar-
cham in Eccleſia Conſtantinopolitana, Rex Hieroſolimitanus
coronatur, & ungitur, Rex Francorum coronatur ungitur, & cõ
ſecratur, omnes autem cæteri Reges, nec coronantur, nec ungun
8 tur, ſecundum Iaco.ibi, poſt dom.Regentẽ Curię. † Et enumerat
ordinatim, & magiſtraliter alios ex eo.xxiiii.in regnis eorum di
uerſis, & ultra dictum regiſtrum, in partibus Aſiæ, Regna, & Re-
ges.xvi. In partibus Aphricæ.vi. In partibus Europæ alios, &
alia.vi.poſt librum Solini de mirabilibus mundi, ac libro deſcri
ptionis Imperii Tartarorum, ut ibi ſigillatim per eum. † Et in
quo loco in iure fiat mentio de Regibus, & quibus latiſſime aĩs
cumulat Anto.ſicu.in trac.de pote.& excel.Regia.q.xxiii.de Re
ge Franciæ, Angliæ, ſiue Britanniæ, Vngariæ, Scotorum, Scotię,
Caſtellæ, Aragoniæ, ſiue Hiſpaniæ, Nauariæ, Apuliæ, & aĩs re-
miſſiue de multis aliis ad dictum Regiſtrũ Curiæ, & Io. ferald.
ubi infra diximus.q.liii.ad fi. Et idem Anto.q.xiii.ad.q.n.dicit
dictos quatuor Reges inungi de iure, alios non, niſi ex conſuetu
dine, uel priuilegio haberent, & refert Reges uarios, cũ Iaco.al-
ua.ubi ſupra. Aĩs in trac.de Nume.Card.char.vi.col.ii.in.vi.uo-
9 lu. Trac.ſimpliciter notatur ſine aliqua allegatione, † ꝙ Regum
Chriſtianorum quidam coronantur, quidam non, qui coronant
ſunt prius inungendi, & habent priuilegium ex antiquo, ut Rex
Hieroſolimitanus, Rex Francorum, Rex Angliæ, ꝙ hi coronan-
tur, & inunguntur, alii neutrum habent, qui ibi.xvi. enumerant
Chriſtiani, Pagani autem, qui noti ſunt.ix. ut & infra dixi.d.q.
liii.ad finem.

DECIMANONA QVAESTIO.

1 *Quo oleo inungatur Imperator, in principio, & nu. 2. & ſeq.*
2 *Rex Franciæ quo Oleo inungatur, & ubi.*
3 *Criſma, & exorcizatio quid ſint, & an exorciſmi utiles, & nu. ſeq.*
4 *Pontifex, & Princeps quo Oleo inungantur.*
5 *Oleorum plura genera, quibus inungitur.*

1 DECIMONONO Quæro, † quo oleo inungatur, aliud eſt enim Oleum Criſmatum, aliud Oleum Sanctum, aliud Infirmorum, ut in.d.lib.Ratio.diui.vi.lib.de.v.feria.& in.d.c.hac etiam.in prin.ibi, tripartitum.&.ii.col.in triplici ſignificatione miſtica olea.& in.iii.col.in prin.ibi, ſequitur uidere.Idem Augu.in lib.de pote.Papæ.q.xxxviii.arti.ii.uerſi.ad primũ.poſt
2 Hug.ii.lib.de ſacram. † De Rege Franciæ bene tradit Marti.Laud.in.d.trac.de Princip.not.cccccxxxiiii.Reges inungi Criſmate, uel unguento cœlitus miſſo, per Columbam in Amphorã, in Monaſterio S. Remigii, qui primum Regem Franciæ baptizauit, poſt Io.and.ubi ibi, In Imperatore tamen de quo nos agimus, in.d.c.i.de ſacra unctio.§.unde, in fi.&.§.ſequẽ.in prin duo tantum principaliter olea ſupponuntur, Oleum Criſmatis & Oleum Benedictum, & idem ſentit in.d.lib.Ratio. Guli.i.lib. ſub cap.de conſecr.& unctio.ii.col.in prin. ſed non refert pro nunc, et tex.in.d.c.i.§.unde.in fi.uidetur dicere Imperatorem inungi Oleo Benedicto, non Criſmatis, ut ibi, Caput Pontificis Criſmate conſecratur, Brachium uero Principis Oleo delinitur, et liber ſacr.cæremo.i.lib.ſectio.v.cap.iii.iiii.col.ad fi.uerſi.dum ultimę
3 orationes, dicit, † inungi Oleo exorcizato in modum Crucis, quod Oleum exorcizatũ a Criſmate differt, quia Criſma ex Balſamo, et Oleo eſt, miſtica ratione, ut in.d.c.i.poſt princ. de ſacra unctio.et per illum tex.in.d.c.hac etiam.v.col.et ſeq. et Criſma Græce, Latine unctio, ut ibidem, Oleum autem Sanctum, ſeu Be
4 nedictum non Criſmatum exorcizatum dicitur. † Exorciſmus enim eſt adiuratio, nam in ea adiuratur Diabolus, ut recedat, ut ille in.d.c.hac etiam.in fi.et notatur ultra eum in.c.ſiue paruuli.et in.c.ante.xx.de conſecr.diſt.iiii.ibi, exorciſmi, ideſt, adiuratione, exorcizare, ideſt, adiurare. Et licet Vualdenſes hæretici olim, omnes exorciſmos ab Eccleſia tollere conati ſunt, dicentes omnes benedictiones in Eccleſia, Aquarum, Cãdelarum, Palmarum, &c.irridendas, & nullius momenti, late tamen cõfundit frater Alphon.de co.in lib. aduerſus hæreſes, lib.vi.in uerbo exorciſmus. Et Abb.in terminis in.d.§.unde, ad fi.per eum not. ꝙ diuerſo liquore hodie inunguntur Pontifices, & Principes, quia Pontifex Criſmate, Princeps Oleo, ad oſtendendum differẽtiam inter Pontificis auctoritatem, & Principis poteſtatem, quod notandum eſt. Quia Aug.de Anco in lib.de pote.Papæ q.xxxviii.arti.ii.ad fi.ſimpliciter dicit, ꝙ Oleo Criſmatis inunguntur Regum Capita, & Pontificum, & ꝙ hac unctione Imperator debet

inungi, & conſecrari. Cuius dictum in duobus falſum uidetur, Primum, quia Imperatoris non Caput, ſed Brachium, Item non Criſmate, ſed Oleo delinitur. d. §. unde. in fi. cum ſupra alleg. differt enim Criſma ab Oleo ſimpliciter, ut in prællegatis, & in. c. i. de ſacra. non reiter. ibi, per errorem nō fuit Criſmate, ſed Oleo
5 delinitus, & quæ ibi Abb. i. q. † & ſic Olei plura genera ſunt, ut ſupra in prin. huius. q. dixi, uel aliter dicitur Oleum Infirmorū, Oleum ad Sanctum Criſma, & Oleum Cathecuminorū, de quorum cōfectionibus, & benedictionibus late in Pontifi. in officio v. feriæ in Cœna Domini.

VIGESIMA QVAESTIO.

1 *Vnde ſumpſerit originem unctio Regum.*
Multi inuncti in Veteri Teſtamento.
2 *Qui, & cur olim ungerentur, & ad quid, diuina ratio.*
3 *Nazer olim apud Hebræos oleum, quo uncti Sacerdotes Nazirei uocabantur.*

1 VIGESIMO Quæro † unde ſumpſerit originē, iſta unctio Regis? Reſpon. in Veteri teſtamento, etiam iuſſu altiſſimi, ut patet. iii. Reg. C. xix. cap. ubi Dominus ad Heliā, unges Aſachel in Regem ſuper Syriam, & Iehu filium Namiſi, unges Regem ſuper Iſrael, & Ieſus Chriſtus dominus noſter fuit unctus Spiritu ſancto, & uirtute, &c. ut in Actib. Apoſto. x. c. F. trāſumptiue in. d. c. i. §. unde. de ſacra uncti. extra. Sic Aaron a Moyſe, ut Leuit. viii. cap. poſt pri. Sic & Dauid fuit unctus in Regem Iuda, ut. ii. Regū. ii. cap. in prin. & Salomonem unxit in Regem Iſrael Sadoc Sacerdos, & Nathan propheta, ut legitur. iii. Reg. i. cap. E. & Pſal. lxxxviii. Inueni Dauid ſeruum meum, Oleo Sancto meo unxi eum. & legitur cap. penul. Num. D. donec ſacerdos magnus, qui Oleo Sancto unctus eſt, morietur. & illud Pſalmi. xliiii. Dilexiſti iuſtitiam, &c. Propterea unxit te Deus, Deus tuus Oleo letitiæ, &c. & idem ad Hebrę. i. cap. Et de Oleo puriſſimo ex arboribus Oliuarum precepit alſ Moyſi Dominus. Exo. cap. xxvii. ad fi. & Samueli iuſſit Dominus, ut ungeret Saulem, ut. i. Reg. cap. ix. c. & unxit. x. cap. in princ. Lenticula Olei, ut ibi, & Leui. cap. xxi. B. dicit Dominus, Pontifex, ideſt, Sacerdos maximus inter fratres, & ſuper cuius caput iuſſum eſt unctiōis oleum, & Exo. xxix. A. in fi. ibi, pones Tiaram in capite eius, & Laminam ſanctam ſuper Tiaram, & Oleum unctiōis fundes ſuper

Caput

Caput eius, atq; hoc ritu conſecrabitur, & in.ii. Epiſtola Io.C.&
D. ibi, ſed uos unctionem habetis a Sancto, & ibi, nõ neceſſe ha-
betis, ut aliquis doceat uos, ſed ſicut unctio eius docet uos de o-
mnibus, & uerum eſt, &c. Et Euſeb. Cæſarieñ. in lib. de demõſtra
tione Euangelica. lib. iiii. cap. xv. poſt princi. tradit, iure diuino,
primum Moyſem, iis qui ungerentur, Chriſti nomen impoſuiſ-
2 ſe, † Idq; unctionis genus non ſolum Pontificibus fuiſſe tradi-
tum, ſed et Prophetis, & Regibus, qui poſtea fuerit, quibus etiã
ipſis ſolis hoc unguento ungi, fas eſſet, ibidemq; diuina, & ſubli
mi intelligentia declarat, quo miſterio Deo conſecrati ita unge-
rentur, aliter q̃ uulgus credat, ſcilicet, quia fragrantia quadam
opus eſſe corporibus, eaq; bene olere oportere, quandoquidem
omne quodcunq; male oleat, ſceleritas, atque immundis poteſta
tibus eſt amicum, ſicut contra ſtudioſis bonitatis quodcunq; fra
gantiam amet, altius exordiendo, ut ibi per eum. Et ter inun-
ctum Saul, totidemq; Dauid ſcribit Io. Vgo. in lib. Quadruuii
Eccleſię. char. li. §. ulterius. Idemq; Euſeb. d. lib. cap. v. lib. vii. ſcri
3 bit, † olim apud Hebræos Nazer Oleum ſanctum fuiſſe Ponti-
ficis, Principatum obtinentis, quo, ſcilicet, priſci Sacerdotes un-
gerentur, quod Nazer uocabatur, & ab eo ex deriuatione Nazi-
rei uocabantur.

VIGESIMAPRIMA QVAESTIO.

1 *In qua parte corporis inungatur electus in Imperatorem.*
2 *Saul in qua parte corporis unctus fuerit.*
3 *Armus, & humerus quid differant.*
4 *Imperator cur non inungatur in capite, prout Papa.*
5 *Vnctio Regum, an ſit ſacramentum.*

1 VIGESIMOPRIMO Quæro † in qua parte corpo-
ris inũgatur electus in Imperatorem? Dicit tex. in. d. c. i. §.
unde, de ſacra unctio. q; a Capite ad Brachium eſt tranſlata, ut
Princeps, non ex tunc ungatur in Capite, ſed in Brachio, ſiue Hu
mero, uel in Armo, in quibus principatus congrue deſignatur,
Iuxta illud, quod legitur Eſa. ix. cap. factus eſt principatus ſu-
per humerum eius, &c. B. & Samuel fecit poni Armum ante Sa-
ul, cui dederat locum in capite ante eos, qui fuerant inuitati, ut
2 i. Reg. cap. ix. D. ¶ † Sed cauendum eſt circa id, quod dicit de
Armo in. d. §. unde, quia Saul fuit unctus ſuper Caput, nõ in Ar-

mo a Samuele, & deoſculatus eſt eum, dicens, Ecce unxit te Do-
minus ſuper hæreditatem ſuam in Principem, & liberabis popu-
lum ſuum, &c. & hoc tibi ſignũ, quia unxit te Dominus in Prin-
3 cipem, &c. ut legitur clare in. d. cap. x. in prin. i. Reg. † Eſt autem
armus humerus, ſed proprie brutorũ, humerus hominum, Virg.
lib. iii. Georg. Denſa iuba, & dextro iactata recumbit in armo.
Et alibi, Os, humeroſq; Deo ſimilis, Licet quandoq; in homini-
bus etiam armus dicitur, ut in. d. §. unde. & de armo meminit gl.
in. §. penul. in auc. ut nul. iud. pro humero hominis, clem. i. §. ii. de
ſtatu mona. † Et ratio iſtius mutationis, ut, ſcilicet, hodie Impe-
rator ungat' in Brachio, Pontifex in Capite, ut, ſcilicet, dicit tex.
in. d. §. unde. in fi. oſtendatur quanta ſit differentia inter auctori-
tatem Pontificis, & Principis poteſtatem, & ibi not. Abb. & ille
in. d. lib. Ratio. ſub rub. de conſecr. & unc. vi. col. uerſi. ſed poſtq̃.
4 & ille in lib. ſacr. cæremo. d. cap. iii. d. iiii. col. in fi. † Non omitto
tamen, ꝙ Gurgeñ. Epiſcopus in. d. libello de coro. char. xxxii. i.
col. ſub. §. ſed ut, dicit (licet prædicta non ponat) ꝙ unctio Re-
gum non eſt ſacramentũ, & ꝙ ideo diuerſum infra modum, pro-
ut cuique Prouinciæ ſua eſt conſuetudo fieri poteſt, uel Oleo in
Scapulis, uel Criſmate in Capite, ut ſcribit tradi per Diuum
Tho. iiii. diſt. xxiii. Hoſt. in. c. i. de ſac. unctio. & in. c. antiqua. de
priuile. & in Capite Saul inunctus fuit, & Salomõ, ut ſupra pro-
xima. q. et infra. q. xxiii. Sed tamen hodie aduertendum eſt con-
tra dictum Gurgẽ. ubi ſupra, quia in. d. §. unde, expreſſum eſt de
Brachio in Imperatore.

VIGESIMASECVNDA QVAESTIO.

1 *In quo brachio inungatur.*

2 *Milites olim ſtigmate notabantur.*

3 *Dextera honorabilior, & excellentior eſt.*

4 *Oratio Theodoſij impetrat pro uictoria in pugna.*

1 VIGESIMOSECVNDO Quęro† in quo brachio
inungatur, ſeu humero? Tex. in. d. §. unde. in fi. nõ aperit, ſed
2 ſimpliciter dicit brachium, † & facit, quia et olim milites in bra
chiis ſtigmate notabantur, ut no. in. l. pen. ff. quib. ex cau. maio.
et in. l. iii. C. de fabricen. et no. in. §. fi. in auc. de mand. prin. et tex.
in. c. quod quidem. §. ſi forte. i. q. i. ibi, militiæ characterem in cor
pore ſuo, iuncta. l. i. §. i. ibi, commilitonibus, cum glo. ff. de milit.
teſta.

3 teſta. † Credendum tamen eſt, ꝙ dextrum eſſe debeat, in quo for
tior, et excellẽtior uirtus conſiſtit, et de dextro exprimit liber cæ
remo. d. iiii. col. ad fi. dicens, ꝙ inungitur brachium, & ſcapulæ,
&c. et de brachio dextro dicit Por. in proœ. inſt. in prin. et habet
rationem quia dignior dextera eſt, ut plane cõſtat, et colligitur
ibi, Sede a dextris meis. Pſal. cix. in prin. et parum poſt ibi dicit,
A dextris tuis. et idem ad Hebræos. i. cap. et Geñ. cap. xlviii. c.
ibi, Dexteram ſuam. et D. ibi, Pone dexteram tuam ſuper Caput
meum, &c. et Pſal. xliiii. ibi, Deducet te mirabiliter dextera tua.
et ibi, Aſtitit Regina a dextris tuis. et Pſal. xvii. poſt mediũ, ibi,
Et dextera tua ſuſcepit me. et. lxxxviii. ibi, Et exaltetur dexte-
ra tua. et. xcvii. Saluauit ſibi dextera eius. et. cvii. Saluũ fac de-
xtera tua. et ſeq in fi. Qui aſtitit a dextris pauperis. et per gl. t. o.
de dextera in. c. fundamenta. poſt prin. de elec. in. vi. et in Mach.
x. cap. poſt medium, ubi pluries de dextera repetit. et ad Galat.
ii. cap. B. ibi, Dexteras dederat mihi, et Barnabę ſocietatis. et Ec
cleſiaſt. x. ca. in prin. ibi, Cor ſapiẽtis in dextera eius, et cor ſtul-
4 ti in ſiniſtra illius. † et Theodoſius Imperator als orans pro ui-
ctoria miraculoſa dicebat, porrige dexteram tuis, ut per glo. in
clemen. unica. de reliqui. et uene. ſanc. in fi. glo. mag. ad fi. et Sap.
v. cap. C. Dextera ſua Dominus teget eos, et in Brachio ſancto
ſuo defendet illos. Et nouiſſime, ꝙ inungi debeat magis dexte-
ra pars, q̃ ſiniſtra, facit, quia eſt honorabilior, et dignior, ut infra
in alia. q. tetigi. lxxxviii. ad fi. Et quia in ſimili ſic legit in libro
uitæ in Veteri Teſtamẽto, Leuit. viii. cap. D. ubi cum Aaron in-
ungi deberet, et cõſecrari, iuſſu Domini, a Moyſe, inter cæteras
cæremonias, et ritus ſolennes ibi obſeruatos, dicitur, ꝙ cum im-
molaſſet Moyſes Arietem ſecundum, ſumens de ſanguine eius,
tetigit extremum Auriculæ dexteræ Aaron, et Pollicem manus
eius dexteræ, ſimiliter, et pedes.

VIGESIMATERTIA QVAESTIO.

1 *Quo ſigno inungatur, ſeu charactere Imperator.*
2 *In Veteri Teſtamento, an aliquod ſignum eſſet in unctione.*
3 *Signum Thau ubi originem habeat.*
4 *Signum Crucis, an aliquo loco præcipiatur.*
5 *Sacramenta omnia, an ſigno Crucis dicenda ſint.*

Signum Crucis quomodo, & quot digitis ducatur.
7 *Crux eſt adoranda, licet olim quidam contra.*

1 VIGESIMOTERTIO Quero, † quo ſigno, ſeu cha
racтere inungatur? † In Veteri Teſtamẽto in ſimilibus un-
ctionibus non erat determinatum aliquod ſignum, ſed erat effu-
ſio ſuper caput, ut in .d.c.x. in prin.i.Reg. ibi, effudit ſuper caput
eius lenticulam olei. & ſic in .d.c.xxi.Leui.B.& Exo.xxix.A. ſic
2 Aaron.d.viii.cap. † Bene uerum eſt, ꝙ als ſignum Thau ſuper
frontibus uirorum dementium, & gementium, dedit dominus ui
ro ſuo, ut in Ezech.cap.ix.B.& no.in.c.eccleſiaſticorum.xi.diſt.
& diuus Hier. late de lr̃a Thau Crucis pictura, refert poſt Eze-
chie. in ſermone de Natiuitate Domini.iiii.trac.ii.part. Creden-
dum tamen eſt, ꝙ in modũ Crucis hodie inungi debeat in hono
nem Saluatoris, per cuius Sanctam Crucem mundum redemit,
&c. & ita in modum Crucis inũgi ſimpliciter ſupponit ille in .d.
3 lib.ſacr.cæremo.d.cap.iii.iiii. col. ante fi. † Circa quod ſignum
Crucis incidenter unum eſt notandum, ac memoriæ mandandũ,
4 ꝙ licet diuus Aug.in.d.c.eccleſiarum.xi.diſt. dicat, † ꝙ nulla ſcri
ptura docet ſalutiferæ Crucis ſignaculo fideles inſigniri, tamen
ultra eum ſatis primo figuratur in.d.Thau, ubi ſupra, & clariſſi-
me uidetur Apocalyp.ix.cap.in prin.ibi, & præceptum eſt, ne læ
derent fœnum terræ, neq; omne uiride, neq; omnem arborem, niſi
tantum homines, qui non habent ſignum Dei in frontibus ſuis,
& quæ.vii.cap.in pri.ibi, quoadusq; ſignemus ſeruos Dei noſtri
in frontibus eorum. Et Eſai.cap.fin.ibi, & ponam in eis ſignum,
iunctis his, quæ ſcribit Euſeb.Cæſa.lib.vi.demonſt.euang.ca.fi.
&c. & iure Canonico præcipitur ſignum Crucis in .c. poſtea ſi-
gnatur.de conſecr.diſt.iiii. Sed tamen tex.in.c.nunquid.de con-
5 ſec.diſt.v.dicit, † ꝙ licet omnia ſacramenta Crucis ſignaculo, &
figura perficiantur, ſine tamen Crucis ſignaculo tenent. Et text.
in.l.iudæos.C.de iudæ. Crucis ſignum, fidei noſtræ ſignum uo-
6 cat. † Quomodo autem ſignum Crucis ducatur, & quot digitis,
7 als no.per Arch.in.c.quoniam.ad fi.x.diſt. † Fuerunt olim qui-
dam hæretici dicentes Crucem non eſſe adorandam, quos con-
fundit nouiter late frater Alphon.de Caſtro in lib.aduerſus hæ
reſes.lib.ii.in prin.in uerbo adoratio.i.hæreſi.

VIGESIMAQVARTA QVAESTIO.

1 *In quo altare debeat inungi electus in Imperatorem. Et cur apud altare Sancti Mauritii,*

Mauritij, & qualis fuerit iſte ſanctus.

Ad altare Sancti Petri nemo inungitur Romæ, niſi Papa, nec coronatur, nec conſecratur.

2 *Practica ſeruanda eſt, & ab ea uera interpretatio ſumatur.*

3 *Liber Pontificalis auctenticus eſt.*

1 VIGESIMOQVARTO Quæro † in quo loco, ſcilicet, in quo altare debeat inungi electus in Imperatorem? Ille in lib. ſupra alleg. ſacr. cæremo. d. ſectio. v. cap. iii. col. iiii. ad fi. & ſeq. dicit, ꝙ ad altare S. Mauritii Romæ, ſcilicet, in templo S. Petri. Quia dicit, ꝙ ad altare S. Petri nemo inungitur, nemo coronatur, niſi Romanus Pontifex. & idem cap. xi. ſub rubri. ꝙ apud altare S. Petri ſolus Papa conſecratur. char. xliiii. ii. colũ. Sed Cardi. in clemen. unica. de iure iur. in uerſ. dudum. xxvi. not. dicit, poſt Laud. ꝙ ſupra altare S. Petri conſecratur, coronatur, & iurat, ad quod. c. ſignificaſti. in fi. de elec. & ꝙ ibi not. ubi inſignia dignitatis Archiepiſcopo Papa conſecrat, ponit, & leuat de altare Beati Petri, cur non idem cum Imperatore? Tamen ꝙ nõ eſt de ſubſtantia, quin poſſit hoc alibi fieri, ſed ꝙ ſint debiti modi, idẽ ſentit Abb. in. d. c. ſignificaſti. ante fi. poſt Hoſt. ibi. Hoſt. tamen dicit non referre in cuius honorem altare ſit cõſecratum; & cum Card. ubi ſupra de altare S. Petri Firma. ſimpliciter tranſire uidetur, in uerbo Imperator conſecrari debet. Sed quia. d. liber ſacr. cæremo. teſtatur, ubi ſupra de altare S. Mauritii, in practica ab eo non uidetur diſcedendum. l. minime. ff. de legi. l. cum de nouo. ibi, inueterato a contrario ſenſu. C. de legi. l. ſi de inter-

2 pretatione. ff. eo. † & uera interpretatio a practica eſt. Bal. & Ancha. ubi Deci. conſi. xi. vi. col. cum ſimi. l. an in totum. C. de ædifi. priu. præcipue etiam quia liber rituum Pont. Romanorum uidetur approbatus in. d. clemen. unica. ante uerſic. ego. N. Romanorum Rex. ubi citatur, & in. c. conſuluit. de ſeruis non ordinã. ubi Abb. poſt Hoſt. no. licet de iſto quem ultimo loco habemus, ſentire non poſſit, cum ſub Leone. X. impreſſus fuerit. Bene uerũ ꝙ glo. in clemen. i. de iure iur. §. porro. in uer. ueſtigiis. ad fin. dixit, Imperatorem coronari per Papam in Eccleſia S. Petri, ad altare

3 S. Mauritii. † Et cũ miniſterio apud altare eius hęc celebrari uidentur, quoniam Beatus Mauritius fuit glorioſus miles, & pro Eccleſia, ac Fide Chriſti, cum ſociis ſuis, & commilitonibus, ſub Maximiano, & Diocletiano paſſus eſt, ut in eius uita Eccleſia ponit. Et glorioſus magiſter militum Mauritius appellatur, ac

dilectus filius cum Vitaliano in no.caſu,& facto a Grego.papa tunc uiuente in.c.ut pridem.xxiii.q.viii.& ideo eius officium,& ſociorum celebratur ab Eccleſia die.xxii.Septembris.

VIGESIMAQVINTA QVAESTIO.

1 *Quis inungat electum in Imperatorem,coronet,& conſecret.*
Cardinalis Hoſtien.alios præcedit.

1 VIGESIMOQVINTO Quæro † quis inũgere debet electum in Imperatorem? Augu.de Anco.in.d.trac. de pote.Papæ.q.xxxviii.arti.ii.ſpecialiter dicit inungi per Papam, & uidetur tex.clarus in.d.c.uenerabilem.poſt princ.ibi,Ad nos ſpectat,qui eum inungimus,&c.& parum poſt,ibi,Nos inungere.& ad medium,ibi,poſtq̃ a nobis unctio,& ibi no.Abb.iii.col. uerſi.& quando,& plus ꝙ tex.in.d.clemen.unica.de iure iur.ultra prin.ibi,a quo Romano Pontifice unctionem,&c.acceperũt, & in.§.nos itaq;,dicitur,petendi a nobis per noſtras manus ſibi unctionem impendi,&c.& in.§.ſeq.ante medium,ibi,ac decernẽtes unctionem &c. ſibi per manus noſtras debere concedi,& no. Bal.in tit.de pace conſtan.in uer.conceſſimus.ante fi.uer.ſed hodie.Sed ille in.d.lib.ſacra.cæremo.d.ca.iii.d.iiii.col.in fi.dicit, priorem Epiſcoporum Cardinalium inũgere brachium dextrũ, & ſcapulas.Sed Cardi.in.d.clemen.unica.de iure iur.in prin.ix. no.dicit,ꝙ per manus Cardinalis Hoſtienſis inungitur,qui ſuper hoc eſt priuilegiatus,ſecundum Hoſti.in.d.c. uenerabilem. de elec.& ibi idem refert Abb.iii.col.uerſi.& quatenus.poſt Io. an.& Hoſti.dicens,ꝙ ex antiqua conſuetudine Cardinalis Hoſtiẽſis Imperatorem ungit,ſed Papa eum manibus ſuis coronat Corona Aurea.Pro Card.& Hoſt.facit,quia ipſe omnes Cardinales præcedit,& ſedet immediate poſt Papam, ut tradit Hoſti. & Anto.de but.in.c.antiqua.de priuileg.& not.Marti. Laud.in trac.de Cardi.not.xxxviii.Hoſti.idem in trac.de priuileg. not. xxv.Hoſti.ſed idem Card.in.d.cle.in.§.nos.xxi.no. ex illo text. no.ꝙ Papa,ſuis manibus,conſecrat Imperatorem, & inungit,& Bal.in.i.rub.C.ii.col.uerſi.uenio ad tertiã glo.dicit, ꝙ quia Imperator uno modo ſacratiſſimus appellatur, quia inũgitur ſacra unctione,poſt glo.ibi,apparet,ꝙ iſta cõſecratio non poteſt fieri, niſi a Summo Pontifice,uel eius Commiſſario,quia alius nõ poteſt,&c.ſic Bal.dicto loco,& Spec.in tit.de deleg.§.nunc oſtendendum.

dendum.x.col.uerſi.xxxix.ponit,conſecrationem,inunctionem, & coronationem electi in Imperatorē inter reſeruata Papæ, per d.c.uenerabilem.

VIGESIMASEXTA QVAESTIO.

1 *An inungi poſſit ab alio, quàm a Papa.*

2 *Verba per manus noſtras, perſonam propriam denotant.*

3 *Carolum. V. præſentem Imperatorem quis inunxit.*

4 *Alexander Card. de Farneſio, nunc Paulus III. Pont. Max. & eius laudes.*

1 VIGESIMOSEXTO Quęro, † an poſſit inūgi Imperator ab alio, q̄ a Papa? In puncto iuris (quicquid quidam proxima.q.dicant, de conſuetudine) uidetur ꝙ non per dicta iura præcipue in.d.clemen.unica, ibi, per manus noſtras debere unctionem concedi, unde cum dicat, per manus noſtras, pręciſe alius excludi uidetur, etiam Nūcius.c.licet.ubi Abb.de deci.facit.l.iubemus.& quod ibi Bar.C.de ero. mili.anno.lib.xii. Moder.in.c.fi.de offi.deleg.cum ſimi. Sed dicendum eſt, ꝙ ſi Papa eſt præſens Romæ, dicta iura procedunt, ut ipſe inungat de puncto iuris, alr̄s ſi eſt abſens per manus Legatorum Papæ, quos bene Papa poteſt mittere ad Vrbem, ad impendendum conſecrationis, & coronationis inſignia, eius nomine, ut fuiſſe factū ſupponit tex.cum Henri.in.d.clemen.unica.§.nos eodem. poſt medium.uerſi.poſtq̄, & ibi.xxi.not.notat Cald.ponderās ſubtiliter,

2 & mirabiliter illum tex.ibi, † An ꝙ ſententia Papæ ibi pronunciauerit per manus ſuas id fieri debere, &c. intelligit̄ adimpleta ſi fit etiam per alium nomine Papę. Quod ait procedere, quia nō fuit quid præiudiciale, alr̄s cum uerba per manus noſtras, denotent per Papam perſonaliter facturum, non ſufficeret adimpleri per alium, per glo.ſingu.in clem.i.in uer.publ.de uita, & honeſt. cleri.& facit.l.i.in prin.ff.de eo per quem fac.ibi, ſuis manibus, uel per ſuos.&.l.i.§.deieciſſe.ff.de ui, & ui arma. quam declarationem Card.ibi, pro ſing.refert, & tenet etiam do.Deci. in.c.cū parat.de appel.ulti.no.in prin.& ille in.d.lib.ſacra.cæremo. lib. i.ſectio.v.ſub cap.de coronatione Imperatoris, abſente Papa ab Vrbe, conſueuit Pōtifex mittere ad Vrbem aliquem Epiſcopū Cardinalem, qui ſimul cum Legato Apoſtolico, qui Vrbi præeſt Imperatorem electum coronet, ſed ꝙ ſi Legatus eſſet Epiſcopus Cardinalis non eſt neceſſarium mittere alium Epiſcopum, ſed

quemcunq; uellet alium presbyterum Cardinalem, procedendo eo modo quo ibi,& Bald.in.i.rub.C.ii.glo.dicit,ꝙ ſacra unctio Imperatoris non poteſt fieri,niſi a Sūmo Pontifice,uel eius com
3 miſſario,& eam eſſe ueritatem. † Sed in cōtingentia facti annis præteritis præſentem Glorioſiſſimum Imperatorem Carolū.V. ut audio,inunxit præſens Pont.Paulus III.qui tūc erat Alex. de Farneſio,& Cardinalis Hoſtienſis, ſemper Sapientiſſimus,& huius feliciſſimi Pontificatus pro eius infinitis meritis expectatione obſeruatus,utinamq; iam diu hoc Summi Paſtoris officium,pro ſalute uniuerſæ Chriſtianæ Reipublicæ,cuius eſt Max. Opt.Propagator,adeptus eſſet,cum eius Prouidentia, ac Sapiētia Pax introiuit in Orbem,eamq; nobis dedit,quam mūdus dare non potuit.

VIGESIMASEPTIMA QVAESTIO.

Cuius effectus ſit unctio Imperatoris,& ad quid.

VIGESIMOSEPTIMO Quæro cuius effectus eſt talis unctio electi in Imperatorem,& ad quid,ſcilicet,inungitur. Aug.de Anco.in.d.trac.de pote.Papæ.q.xxxviii.arti.ii.dicit,ꝙ propter inimicorum fidei expugnationem inunguntur Imperatores,& Reges,unde exorcizatio appellatur, ideſt, adiuratio,ut ſupra diximus.xix.q.Item ꝙ per Oleum nitor conſcientię deſignatur.Iuxta id,quod legitur, Prudentes Virgines acceperunt Oleum,in uaſis ſuis,cum Lampadibus.Math.xxv.in princ. & tranſumptiue in.c.i.§.i.de ſac.uncti.& etiam effectus ſumi poteſt,& miſterium ex orationibus,quas dici ponit.d.lib. ſacr.cæremo.d.iiii.col.& ſeq.ibi,ut in tua protectione conſtituto ad regendam eccleſiam,&c.& ibi,inuiſibilia percipere,&c.

VIGESIMAOCTAVA QVAESTIO.

1 *De conſecratione Imperatoris.*

2 *Imperator ſacratiſſimus dicitur.*

1 VIGESIMOOCTAVO Quæro,† de conſecratione Imperatoris electi. Et quidem conſecrari aperte multa iura ſupponunt,alleg.ſupra.xviii.q.in prin.ut in.d. clemen.unica.de iure iur.poſt prin.ibi,Impendi per manus noſtras unctionem,& conſecrationem,&c.& in.§.nos eodem. in eiſdem uerbis,

& in

& in.d.c.uenerabilem.de elec.poſt prin.ibi,ad nos,qui eum inungimus,& conſecramus,& in.§.ſeq.uerſi.nos itaq;.ibi,poſtq̃ a nobis unctio,conſecratio,&c.poſtulentur,& ibi not.Abb.iii.col.ꝙ Imperator,ſcilicet,conſecratur.Idem Cardi.in.d.clem. in princ. iiii.no.&.x.& in.§.nos.xxi.no.per illum tex.ſcilicet,ꝙ Papa ſuis manibus conſecrat Imperatorem,&c.& in.§.cæterum.iii.no.ibi.
2 Sexto conſecratur,&c.per.d.c.uenerabilem. facit, † quia Imperator appellatur Sacratiſſimus.in.i.rub.C.&.ff.noui. & in.l.bene a zenone.de quadri.præſcri.ibi,ſacratiſſimis Imperatoribus, & ſupra diximus.ii.q.& ſic ſpecialiter ſupponit Imperatorem inungi,& conſecrari per Papam.d.Augu.de Anco. in.d.q.xxxviii. arti.ii.Quod declara,ut infra ſeq.q.& Spec.in tit.de leg.§. nunc oſtendendum.uerſi.xxxix.x.col.per.d.c.uenerabilem.

VIGESIMANONA QVAESTIO.

1 *An Imperator ſit in ſacris ordinibus.*
2 *Imperator,an ſit Subdiaconus,uel officium eius gerat.& nu.*4.
3 *Subdiaconatus eſt inter ſacros ordines.*
5 *Imperator,an ſit merus laicus.& nu.* 6.
7 *Imperator creatur Canonicus* S.Petri,& *Eccleſiæ Lateran.*

1 VIGESIMONONO Quæro, † an Imperator unctus,ut ſupra,& cōſecratus,ſit in ordinibus ſacris? Et quidem ex prædictis uidebatur dicendum,ꝙ ſic,cum ungatur, conſecretur,& Sacratiſſimus,& Sacra Maieſtas appelletur,ut ſupra uidimus late.Sed in contrarium eſt ueritas, ut eſt glo. not.in.c. ualentianus.lxiii.diſt.in glo.fi.quæ (ex illo tex.in uer. ſecundū ordinem meum,quæ uerba ibi erant Imperatoris) dicit ex hoc uerbo,dixerūt quidam,ꝙ Imperator debet habere ordinē Subdiaconalem,ſed dicit glo. non eſt uerum, quia habet militarem characterem.i.q.i.quod quidam (dic tu).§.ſi forte. gerit tamen officium Subdiaconatus quando miniſtrat Epiſcopo (hæc illa glo.fi.) cum qua,ſcilicet,Imperatorem non eſſe in ſacris ordinibus,not.Bal.in rub.i.C.ii.col.uerſi.uenio ad tertiā glo.& Abb. in.d.c.uenerabilem.iii.col.ad medi.ait,cum illa glo.communem eſſe opi.doc.ſcilicet,Imperatorem nō recipere ordinem Subdiaconatus,& ꝙ ideo impropriе dicitur conſecrari Imperator,proprie uero Epiſcopus conſecratur,& Imperator inūgitur,per Io. an.in.c.ii.de præben.in.vi.Idem Cardi.cum.d.glo.in.d.clemen.

unica.in prin.x.no.ꝙ,ſcilicet,Imperator in conſecratione nō ſu-
ſcipit ordinem,& alleg.tex.in.l.ſacra.ff.de rerum diui. qui parū
facit.imo potius contra,iūcto.c.cleros.§.ego ſacerdos.xxi.diſt.
Ideo eſt ꝙ glo.in.d.l.ſacra,dicebat olim Imperatores ſacerdo-
tes eſſe,& patet in.d.c.cleros.§.pontifex.xxi.diſt.& ideo Specu.
in tit.de leg.§.nunc oſtendendum.x.col.uerſi.xxix.allegabat pri
mo illum tex.cum ibi no.ad id,quod Imperator ordinem habe-
ret etiam ſacerdotalem poſt.d.c.ualentianos.in fi.ſecundum or-
dinem meum,tandem concludit Specul.ubi ſupra, Imperatorem
etiam unctum,conſecratum,& coronatum,non eſſe neq; ſacerdo
2 tem,neq; ſubdiaconem,† imo neq; in officio ſubdiaconatus ſub-
miniſtrare Epiſcopo,& dicta uerba ſecūdum ordinem, exponit,
ideſt,officium,ſed ꝙ tamen habet characterem militarem.i.q.i.
quod quidam (dic tu) .§.ſi forte.& ſic nota,ꝙ Specu. tenet con-
tra.d.glo.fin.dum in fi.dicebat,ꝙ gerebat officium ſubdiaconi
3 cum miniſtrabat Epiſcopo. † Et ſciēdum eſt,ꝙ etiam ſubdiaco-
natus hodie inter ſacros ordines computatur.c.a multis.de æta.
& quali.extra.c.erubeſcebat.xxxii.diſt.clemē.ut hi,qui. de æta.
& quali.licet olim non,in primitiua Eccleſia,ut legitur,& not.in
d.c.a multis.in uer.ſolos.cum.d.tamē glo.fi.in.d.c.ualentianus.
in omnibus tenet Excel.Do.Do.& præceptor meus D.Vincen-
tius de Herculanis,de Peruſio,in rub.ff.de uerbo.obli.ii. col.in
4 prin.tenens,ſcilicet, † ꝙ licet Imperator non ſuſcipiat ordinem
ſacrum,gerat tamē officium ſubdiaconi, cum in miſſa miniſtret
Epiſcopo,& refert Imo.ibi.d.glo.approbañ.& dicētem, ꝙ in.d.
habitu ſubdiaconi inſeruit ipſe Imperator,Miſſæ Papali,maxi-
me in Miſſa Natiuitatis,caſu quo in Curia reperiatur, ſic.d.me-
us in.d.loco,cui addo,ꝙ ille in lib.ſacr.cære.lib.ii.char.lxxviii.
ſub cap.de ord.cant.lec.dicit,ꝙ in Matutinis noctis Natiuitatis
Chriſti cantat Imperator,ſi adeſt,ſeptimam lectionem, ſub Euā
gelio exiit ædictum a Cæſare Auguſto, cæremoniis de quibus
ibi,& ꝙ iſte modus ſeruatus fuit,cum Federicus III. Impera-
tor, ſub Paulo II. Romæ, his celebritatibus; interfuit. Anno
M.CCCCLXVIII.& cum.d.glo.in.d.c.ualētianus,ſim
pliciter no.Matti.Laud.in trac.ſuo ſupra alleg. de princip.not.
lxxxiii.licet. & no.cccccliiii.licet.& aſs etiam Imperator coro-
natus in Miſſa Papæ officium facit Subdiaconi,offerēdo ei Ca
licem,& Patenam cum Hoſtiis,deinde Aquam infundendam in
Vino,ut ſcribitur in lib.pontifi.ſuo loco char.lvii.ii.col.et in li.
cæremo.char.xxv.ii.col.in fi.& idem,ut ſupra, cum.d. glo.in.d.
c.ualentianus.

Google

c.ualentianus.ut Imperator,licet ungatur,& conſecretur,nõ tamen ſit in ſacris ordinibus,ſed in ſacra maieſtate gerat officium tamen,cum miniſtrat Epiſcopo,tenet Iaco.Alua.in tit.quis dicatur dux.In princi.v.col.ante fi.i nuſib.feu. & Abb.al's in ſua.i.q.
5 col.xvii.poſt prin.in no.ix.alias dicit non obſtat † q̃ Reges non uidetur puri laici propter unctionem,quia dicit ipſe falſum eſt, quia propter id aliquem ordinem non recipiũt.alleg.c.unicum. de ſac.unct.&.c.ii.de præbẽ.in.vi.in nouel.& Petrus de Monte in trac.de Monarchia.iii.q.col.ii.probat,& Reges,& Imperatores per unctionem non fieri non ſeculares,per iura,quę ibi cumulat,in quibus in eccleſiaſticis dicit̃ non ſe imiſcere, ut infra dixi q.xciiii,xcviii.c.&.ci.Et ego do bonum text.Imperatorem laicũ eſſe,& dici in.c.ubi nam.xcvi.diſt.ibi,Imperatores,& ibi nõ ſolum ad clericos,uerum etiam ad laicos.&.c.ſi.cum ſeq. multis in illa cauſa.lxiii.diſt.& non eſſe in ſacris ordinibus,nec in ſubdia
6 conatu præcipue patet. † Quia Imperator coniugem habet, ut paſſim in iure liquet,& experientia docet, & tamẽ ſi in ſubdiaconatu eſſet,uel in aliis ſacris ordinibus uxorem habere non poſſet,ut in.c.i.extra de cler.coniug.& cum Abb. in.d.ſua.q. q̃ unctio non faciat,q̃ non ſit laicus.& in.c.tua.in prin.de deci.& cũ glo.in.d.c.ualentianus.& Spec.ubi ſupra.Idem Mod. de Selua galli in trac.de beneficii.parte.q.xxiii.col.viii.in prin. & hæc no tañ.ſunt,licet al's ſimpliciter in lib.ſacr.cæremo.i.v.ſect.cap.iii. iii.col.ante fi.dicatur inter alias cæremonias in coronatione Im
7 peratoris, † q̃ a Canonicis S.Petri in Canonicum,& fratrem recipitur.&.xii.col.in pri.q̃ poſt coronationem in Canonicum,& in fratrem in Eccleſia Lateranenſi,& ſic hodie non uidetur merus laicus per illum ritum.Tamẽ,ut ſupra,Imperatorem proprie non cõſecrari,& de ſacris non ſe intromittere,& improprie ſumi de eo conſecrationem in.d.c.uenerabilem.cum ſimil. declarat,& tenet etiam Ang.Aret.in.§.ſacra.ii.col.in prin.in uerſi. & aduertas.inſti.de rerum diui.poſt Io.Fab.& Hoſt.ubi ibi.Idem Abb. & doc.in.d.c.uenerabilem.q̃ licet inungatur Imperator,non tamen proprie cõſecratur,& eſt communis opi.doc.ibi,ut teſtatur etiam Io.lecirier ſimpliciter in trac.de primoge.q.xii.ii.lib.col. ix.ad fi.nu.35.viii.uol.Trac.& Card.Alex.in.d.c.ualentinianus. ad fi.tenet,poſt illam glo.Imperatorem nõ habere ordinem ſubdiaconalem,reprobãdo uulgi opinionem in cõtrarium,poſt Speculum.etiam in lib.Ratio.diui.offi.lib.ii.cap.de ſubdiacono. quod dicit ex eo opinatos uulgares,quoniam in die coronationis ſuæ

recipitur Imperator in Canonicũ Eccleſiæ S.Petri, & miniſtrat Papę in Miſſa in officio Subdiaconatus portando Calicem, & huiuſmodi faciendo.

TRIGESIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator coronetur. & nu. 2. & ſeq.*
Imperatorem quis coronet.
4 *Conſtantinus coronauit Papam Silueſtrum. & nu. 5. & ſeq.*
6 *Præfectus Vrbis, an coronet Imperatorem.*
7 *Præfectus Vrbis, quod miniſterium præſtet Imperatori, & quando. & nu. ſeq.*

1 TRIGESIMO Quæro de coronatione, & reſpondetur electum in Imperatorem approbatum, unctum, & conſecratum, ut ſupra, coronari debere, probant omnia iura ſupra alleg. & auctoritates in materia, &. qq. unctionis, & conſecrationis, præcipue. d. clemen. i. de iure iur. & d. c. uenerabilem. de elec. in uariis locis, & ubiq; doc. præcipue in illa. q. an ante coronationem Imperator poſſit adminiſtrare, & ſit Imp̃ator uerus. de qua infra ſuo loco uidebimus. q. xlv. & . xlvi. Et coronari debere, uidetur tex. de iure Ciuili ipſius Imperatoris in. l. fin. in fi. C. de quadriẽ. præſcrip. ubi Iuſtinianus Imperator dicit, nutu diuino Imperiales ſuſcepimus inſulas, & glo. ibi not. ad id, quod Imperator ſit coronandus, & ibi Bal. no. præcipue in. ii. lec. ad fi. q; Imperator coronatur a Deo per manus hominum. & facit no. Cãti. iii. cap. in fi. Egredimini filiæ ſion, & uidete Regem Salomonẽ in Diademate, quo coronauit eum mater ſua, &c. & text. in. c. ius militare. i. diſt. no. dicit, præmiorum honor eſt, cum corona, uel torques donatur. & glo. de Impe. & Papa notat coronando in. l. adeo. §. pen. ff. de acqui. rerum domi. & ſcribit eleganter Bald. in conſi. ccclix. uol. i. q; antiquitus, florente Romano Imperio, corona Imperialis inuiſibilis a Deo imponi dicebatur, materialis uero, & uiſibilis ipſa inſula Imperialis erat. de qua in. d. l. bene a zenone. in fi. & addo tex. ſolitarium, qui facit mentionem de corona Imperii in. c. in Chriſti nomine. in tit. de pace conſt. in uſi. feu. ibi coronam Imperii, & ibi, honorem coronę, & tex. no. expreſſus in tit. de allodiis, in uſib. feu. §. i. ibi, ad ſuſcipiendum Imperii coronam, &c. & in. c. Imperarores. xi. q. iii. ibi, coronarentur, bonus tex. in tit. quæ ſint rega. ibi, ad feliciſſimam regalis numinis expeditionem, & in. l. ii. C. de quib. mun. lib. x. in prin. & Abb. præcipue tradit

pue tradit in.d.c.uenerabilem.iii.col.poſt medium,poſt Io.and.
& Hoſti. ꝙ licet Cardinalis Hoſtienſis Imperatorem inungat.
2 † Papa tamen coronat ſuis manibus,ad quod,quæ ſupra late di-
ximus.xxv.q.Sed ego ultra omnes allego text.expreſſum ipſius
met Imperatoris,quem nec quiſq̃ poſſet euictare not.(dicendo
forte,ꝙ ſupra alleg.ſunt prolata ab ipſis met Pōtificibus in cau
ſa ꝓpria)prout aľs in alia materia de legibus eius,dicebat Old.
conſi.lxix.conſueuit dubitari.iii.col.Tex.eſt,inquam,not.in tit.
de ſtatu.et conſue.qui eſt tit.fi.in uſib.feud.in princ.ubi Federi-
cus Imperator Romanorum ſic teſtatur.In die qua de manu Sa-
cratiſſimi patris noſtri Summi Pontificis Imperii Diadema cu-
rauimus,&c.et ſic ſimpliciter præſupponitur in lib.cæremo.cap.
iii.Sectio.v.lib.i.vii.col.in prin.uerſi.demum Imperialem coro-
nam,&c.iunctis præcedentibus ibidem, et in.c.fi. in fi.v.ſectio.
3 eo.lib.ibi,Romæ,et a Romano Pontifice,&c. † poteſt tamen co-
ronari,abſente ab Vrbe Papa,per Cardinales eius Legatos,no-
mine Papæ,ut refertur factum in Heurico.d.clemen.unica.de iu
re iur.uerſi.poſtq̃ ibi coronationis,et conſecrationis inſignia mi
ſeramus ad Vrbem,et ſupra dixi.xxv.et.xxvi.q. ubi uidendum.
Et idem ſimpliciter per.d.c.uenerabilē. Imperatorem debere co
ronari per Papam,tenet Aug.de Anco.q.xxxviii.iii.arti.reſpon
dens not.ad.d.c.ſi Conſtantinus.xciii.diſt. † Vbi legitur Con-
4 ſtantioum Imperatorem Sacratiſſimo uertici Papæ Siluestri co
ronam capitis ſui Phrigium manibus ſuis impoſuiſſe, tenentem
Frenum Equi,et alia inſignia dando,unde ſi Imperator corona-
uit Papam,non uidebatur,ꝙ ab eo debeat coronati. Et illud A-
poſt.ad Thimot.ii.ii.A.non debet coronari,niſi qui prius legiti
me certauerit. † Nam ad primum dicit,ꝙ Conſtantinus coronā
5 impoſuit,tanq̃ miniſter obſequens,non ſicut dominium præbēs,
et auctoritatem,cuius ſignum fuit, ut legitur ibi, Tenuit Frenū
Equi officium ſtratoris exequēdo. Ad ultimum duobus modis
certari poteſt præparatione animi,uel operis exequutione,unde
Imperator quādo coronatur,etiam a principio probatus eſt,iam
animi præparatione,&c.Et cum ſit conclusio per ſupradicta Im-
6 peratorem Romanum,manibus propriis,coronari a Papa. † Se-
quitur,ꝙ male dixerit Bar.in.l.i.ff.ſiquis teſta.liber eſſe iuſ.fue.
in prin.dum dicebat,Præfectum Vrbis Romæ coronare Impe-
ratorem,cum ſit contra ſupra allega.et nullibi probetur,licet il-
lud dictum Bar.ſimpliciter teneant Mod.Tauri.Purpu.in.l.i.ff.
de offi,eius.in prin.ix.char.ii.col.poſt Ioā.de Platea, ubi ibi,et

Marti.Laud.in trac.de princip.penul.col.no.ccccxxxix. præfe-ctus.et alii de quibus infra.q.xliiii.et male,per prædicta. Et re-perio in terminis Iaco.Alua.in tit.quis dicatur Dux,Comes.in prin.in uſib.feud.vi.col.poſt prin.dicentem,ꝙ quidam uulgares dicunt,ꝙ in Vrbe Romana Prǽfectus coronat Imperatorē,poſt Bar.in.d.l.i.§.i.ſed dicit Iaco.hoc non eſſe uerum,quia Papa co-ronat,ut in.d.c.uenerabilem.et.d.clem.i. et idem met Bar. in tit. qui ſint rebel.in gl.ſuper uerbo rebellā.dic.i.col. poſt medium.

7 † Eſt tamen bene uerum,ꝙ Præfectus Vrbis interuenit cum Se-natore,et aliis cum ſuis ornamentis,alś quando Imperator Ro-mam religionis gratia ueniret,ut patet in lib.ſacr. cæremo.xiii.

8 ſectio.c.i.lib.i. † Item et in ingreſſu Vrbis Imperatoris coronā-di,portat in quodam loco,cum Senatore Baldachinū ſupra Cæ-ſaris caput,et eo deſcendente de Equo,ei Staffam tenet, deinde ante eum præcedit,ut in.d.lib.et.v.lectio,cap.iii.i.col.Sed forte ſaluañ.Bar.dici poſſet loqui nondum de Græcis in Germanos tranſlato Imperio, & ita tranſitiue ſimpliciter ſentit Epiſcopus Gurgeñ.in.d.libello ſuo,char.xxxvi.i.col.in fi.§.ex his.Sed ta-men bene uiſus Bat.in.d.l.i.id non ſentit,quia dicit coronat, nō dicit coronabat,unde,ut ſupra dixi, male uidetur loqui Bart.& quæ infra dixi.q.xliiii.

TRIGESIMAPRIMA QVAESTIO.

1 *Qua potius die debeat fieri coronatio Imperatoris.*

2 *Coronatio Imperatoris,an quolibet die fieri poſſit.*

1 TRIGESIMOPRIMO Quæro † qua die potius de-beat fieri iſta coronatio Imperatoris? Lib.ſacr.cæremo.ca. iii.ſectio.v.lib.i.ii.col.ad fi.dicit,ꝙ dies conuenientiſſima eſt in Dominica Lætare,in medio Quadrageſimæ (ſecundum Durār. Specu.in Ratio.diui.) & ꝙ ita a Nicolao.V. in coronatione Fe-derici ſeruatum fuit, & tu adde, ꝙ licet ille non aſſignet locum pręciſe ubi Spec.in dicto Rationali id ponit.Tu dic,ꝙ eſt in.vi. parte ſui operis,ſub rub.de Dominica.iiii.Quadrageſimæ,in fi-nalibus uerbis,ubi hęc dicit.Hac etiam die Chriſtianus corona-tur Imperator,ut ſemper coronam ſupernæ Hieruſalem medite-tur,facit ꝙ legitur no.Cantic.d.c.iii.in fi.ibi, Egredimini filiæ ſion,& uidete Regem Salomonem in Diademate,quo coronauit eum mater ſua in die deſponſationis illius,& in diē lætitię eius.

Sed

2 † Sed cum in iure dies præciſus non determinetur credendũ eſt & alio die fieri poſſe, ſecundum quod Papæ uiſum fuerit, qui in huiuſmodi plenitudinem poteſtatis habet, arg. cle. i. in fi. de ſequeſ. poſ. & fruc. & c. propoſuit. de conceſ. præben. cum ſimi. & ita alio die, Bononiæ annis præteritis, fuit coronatus præſens Sacratiſſimus, & Glorioſiſſimus Imperator Carolus. V. ſub Clemen. VII. ut infra dixi. q. xxxv. ubi uiden.

TRIGESIMASECVNDA QVAESTIO.

1 *In quo loco debeat, ſeu altare coronari Imperator.*

2 *Imperatoris coronandi cæremoniæ, an unico contextu fieri debeant, & eodem die.*

1 TRIGESIMOSECVNDO † Quæro in quo loco ſeu altare debeat coronari Imperator, dic, ut ſupra de unctione. q. xxiiii. & tango etiam infra. xxxiiii. q. Vnum ſciendum 2 eſt † circa præmiſſas ſolennitates, ritus, & cæremonias, in ungendo, conſecrando, & coronando Imperatorem, quod licet Eccleſia ea omnia vno die, & unico contextu expediat, & abſoluat, ut deprehenditur ex. d. lib. Pontifi. & ſacra. cæremo. ſuis ſupra citatis locis, Tamen id nõ uidetur de neceſſitate iuris omnino. Quin ſi ſolennitates forte, longius temporis ſpacium, & commoditatẽ requirerent pluribus diebus, non poſſent expediri, & ſic alias obſeruatum legimus in Veteri Teſtamento Leuit. cap. viii. in fi. ubi in ungendo, & conſecrando, Aaron, & filios, ritus illi ſeptem diebus completi fuerunt, licet bene quædam in iure noſtro, unico contextu, alias expediri debeant, ut in. l. hæredes palam. §. fin. ff. de teſta. cum ſimi. l. furioſum. C. qui teſt. fac. poſ. Are. in. §. ex eo. ad fi. inſti. quib. mod. teſta. infir.

TRIGESIMATERTIA QVAESTIO.

1 *Cuius æris, uel metalli Corona Imperator coronetur.*

2 *Aurum cæteris metallis nobilius eſt.*

3 *Diadema quid proprie, & nu. ſeq.*

4 *Sertum quid. & nu ſeq.*

Corona quid.

5 *Sanctis qua forma detur Diadema, & cur.*

6 *Corona quot de cauſis detur, & gemmata.*

7 *Imperator quot Coronis coronetur, & quibus, & ubi, & nu ſeq. & . 12.*
8 *Indictio cur, & unde.*
9 *Athleta tribus Coronis coronatur,*
10 *Imperatores olim, qua Corona coronabantur.*
11 *Federicus Primus quot Coronas habuerit, & ubi, & nu. 13.*
14 *Corona Imperialis quomodo ab aliȷ̈s differat.*

1 TRIGESIMOTERTIO Quæro † cuius æris, uel
metalli Corona debeat coronari Imperator. Ille in.d.lib.ſa
cra.cæremo.ſupra citato ſuo loco, non aperit, ſed ſimpliciter di-
cit Imperialem Coronam cũ ſua Tiara imponi ſuper caput eius,
&c. Abb.in.d.c.uenerabilem.iii.col.de elect.poſt medium dicit
poſt Io.and.& Hoſti.coronati a Papa Corona Aurea, & habere
uidetur rationem, licet iura ſpeciem metalli expreſſe non expri-
2 mant, † Quia cum Aurum cęteris metallis ſit excellentius, ut pa
tet de ſe, & per Bar.in trac.ſuo de inſig.& arm.col.penul.ante fi.
uerſ.ſed dubitatur, & tex.in.c.duo.xcvi.diſt.ibi, Auri fulgorem,
& in auc.de conſul.§.hæc itaq;, deſignat paritre ipſum Imperato
rem etiam aliis Regibus, & Principibus in potentatu, & iuſtitia
eſſe debere excellentiorem, ut per gl.not.expreſſam in clem.uni-
ca.de iure iurã.§.porro, in uer.ueſtigiis, ad fi.& in.§.nos. ante fi.
3 eo.tit.in uerbo diadema, not.dicit, † ꝙ Diadema proprie dicitur
Corona Imperialis, uel Regia, poſt tex.ibi, & differt a ſerto qđ
4 fit de Floribus inſertis, † & a Corona, quæ dicitur circulus capi
tis, & de quolibet metallo, Diadema uero ſolum de Auro, & La-
pidibus præcioſis, & componitur a Dia, ꝙ eſt duo, & demo, mis,
ex ſui enim rotunditate principium demit, & finem, & de Diade-
mate Principum meminit.d.tex.in.d.c.duo. ad fi.xcvi.diſt. & in
Veteri Teſtamento Canti.cap.iii.in fi.ibi, Regem Salomonem
in Diademate quo coronauit, & de Diademate etiam, olim inſi-
gniis Regum.i.faſcia linea, & candida, quæ Regum capita cin-
gebat, & qua ratione inuentum late ab ouo repetit.d.Epiſcopus
Gurgeñ.in.d.tract.de coronatione.char.v. & ſeq.ſub rubr.quæ
5 fuerint olim Regum inſignia.† Als Sanctum Diadema datur in
forma ſcuti rotundi, quia Dei protectione diuina fruunť, ut de-
clarat Spec.in lib.Ratio.diui.off.i.parte, ſub rub.de picturis.vi.
col.in prin.unde Sapientiæ.v.cap.c.Iuſti accipient regnum deco
ris, & Diadema ſpeciei de manu domini, quoniam dextera ſua,
&c.& de Diademate cum.d.glo.in.d.clem.ſcribit Anto.ſicul.in
6 trac.de poteſta.regia.q.xlii. † Ibidemq; poſt Pau.& Card.quot
de cauſis

Digitized by Google

de cauſis Corona detur, & cur Gemmæ ſuperimponantur, & de Reginę Vaſthi Diademate, ut pulchrior appareret. Heſter. i. ca. Et tex. in. c. ius militare. i. diſt. dicit, ꝙ præmiorum honor eſt, cũ
7 Corona, uel Torques donatur. † Sed ulterius cõſiderandum eſt, ꝙ electus in Imperatorem uidetur coronandus triplici Corona, Ferrea, Argentea, & Aurea; Ferrea, quam recipit ab Archiepiſco po Colonieñ. in Aquiſgrano, eiuſdem diocefis, & ſignificat forti tudinem, quia uincere debet infideles, & rebelles conculcare, & dicit Io. Vgo. in. d. lib. Quadruuii Eccle. char. xxix. col. ii. §. con ſiſtit, ꝙ Aquiſgranum eſt caput Regni, et eſt locus celebris, in quo conſueuerunt Concilia celebrari. c. penult. xxxvi. q. ii. ad fi. Hoſti. in ſumma de pœn. et remiſ. ſub. §. cui confiteñ. uerſ. cui Im perator. Secunda Argẽtea, quam ingreſſus Italiam recipit a Me diolanenſi Archiepiſcopo in Villa Modecieñ. eiuſdem dioc. uel in Eccleſia S. Ambroſii Mediolani, & deſignat eum in mũditia, et claritate eſſe debere. Tertia de puro Auro, qua per Papam Ro mæ in Eccleſia S. Petri ad Altare S. Mauritii coronat̃, ut ſupra q. xxiiii. ſignificans, ut ſupra proxime dixi. Et ita de hac triplici Corona magiſtraliter meminit, et declarat, ut ſupra gl. in. d. cle. unica, in. d. §. porro, in uer. ueſtigiis. Et Io. Vgo. d. loco, et no. ſim pliciter in tract. de nume. Card. vi. char. col. ii. in. vi. uol. Tract. li- cet nihil alleget, et Anto. Roſel. in tract. de pote. Papæ. dum re- ſpondet in. i. q. ſua. x. rationi in prin. & Io. lecirier in tract. de pri mogenitu. q. xii. ii. lib. col. ix. viii. uol. Tract. quam gl. ibi ſignan dam, et ſing. ait Card. in. d. §. ii. col. Subdẽs tamen duo, Primum dum gl. ibi dicit in Aquiſgrano eius diocefis Colonieñ. ꝙ licet ita etiam ponatur in Prouinciali, Hoſti. tamen in ſumma de pœ- ni. §. cui confitendum, ſub. §. Imperator, in prin. dicit, ꝙ eſt in dio ceſi Leodii in princ. Item et ſecundum, ꝙ dum. d. gl. ſing. dicit, ꝙ ſecunda Corona eſt Argentea, aliqui dicunt, ꝙ eſt Ferrea, et pri- ma Argentea, et ꝙ ſic hodie ſeruatur, Sed ꝙ forte olim ſeruaba- tur, quod dicit glo. quæ dictam triplicem coronationem ubi ſu- pra comprobat exemplo olim Romanorum. Dicens, ꝙ ita olim ipſis, in tribus his metallis tributum dabatur, ut remittit ad late dicta per ſe in. c. inter dilectos, de fide inſtru. in glo. in uer. indi- ctionis, Sed eſt etiam gl. magiſtra, et ſolennis in auth. ut præpo.
8 nomẽ Imp. in prin. † unde indictio deriuata fuit, & per Io. Vgo. in. d. lib. char. xxxvi. colũ. ii. §. cum autem, in uerbo indictio, poſt Spec. in ti. de inſtr. edic. §. poſt annos, & Io. an. in. d. c. inter. Hoſ. in ſumma de fide inſtr. §. quibus, ſub. §. curauerat, & eſt gl. in rub.

C.de indictio.lib.x.in fi.& per doct.in.ii.conſtit.C.in fi. in uer indictionis,ubi etiam in ſimili adducunt de triplici coronatione Imperatoris.d.gl.& cum.d.glo.ſing.de triplici coronatione Imperatoris,& a quibus,& de cuiuſlibet ſignificatu,tranſit ſimpliciter Abb.in.d.c.uenerabilem.iii.col.de elect.& late cum eadẽ gl. Signoro.in conſ.cxxix.& remiſſiue cum eo de dictis tribus Coronis Moder.Taurineñ.in rub.procę.ff.vi.col.ad fi.& idẽ Chriſtophorus Portius in procę.inſti.pen.col.in fi.& Iaſ.ibi cum addi.ad eum,tum de triplici Corona,tum etiam de locis,& ſignificatu,ut in.d.gl.ſing.& Aret.in procę.inſti.iiii.col.in prin.ſimpliciter per.d.gl.in.d.cle.not.ꝙ proprie Imperator dicitur per triplicem coronationem,remittens ſe ad.d.glo.ſic cum ea,& de dictis tribus locis,in quibus Coronam ſuſcipit Imperator per illã no.Marti.Laud.in tract.de Princi.not.clii.Imperator.& dicit ſe plene dixiſſe in.l.rub.ff.uete.Papię. Idem Petrus de Monte in d.trac.de Monarch.ante fi.v.q.uer.uerum quia,ubi dicit in Pontificali haberi,ꝙ coronetᷣ dicta triplici Corona in locis de quibus ſupra,& aſſignat duas rationes ſignificatuum,ſcilicet,metallorum.Item illud de tributis in.xv.annis,cum glo.in.d.cle.& in auct.ut prępo.nom.Imp.& ita ſimpliciter tranſit,licet aliud non alleget.Et notañ.eſt, ꝙ ad id allegat librum Pontificalem, qui generaliter uidetur approbari in.d.clem.in uerſ.poſtq̃. Idem tamen Pontificalis (quem communiter habemus) ut infra proxime dicam,aliter uidetur dicere. † Et facit not.quia,& alˢ tribus

9 Coronis coronandus eſt Athleta,ut priuilegium conſequatur.l. unica.C.de athle.lib.x.Et cũ tot auctoritates iure noſtro,ut ſupra,in hac triplici coronatione habeantur,inferri uidetur,ꝙ forte aliquantulum nimis audacter,& in meſſem alienam falcẽ immittens.Ille in lib.ſacr.cęremo.cap.ulti.v.ſectio.lib.i.ſub rubr. de triplici Imp.coron.& ante eum Pontifical.char.lxi. eadẽ rub. dixit,uulgarem eſſe opinionem illorum,id tenẽtium,concludẽs, ꝙ licet Clariſſimus Iureconſultorum ſui temporis Bal. opuſculum ſuper ea re ediderit,miſticas metallorum ſignificationes ſo

10 lertiſſime interpretando,tamen fabulas eſſe.† Et ab ouo fere, repetendo Romanorum olim Imperatores,nulla Corona,niſi Laurea,aut aliqua alia felici arbore uſos fuiſſe,& Cęſarem aurea,diſcurrit.Licet bene referat pro uariis Regnis,alˢ quãdoq; uarias

11 Coronas acceptas.† Vt a Federico Primo,quinq; Coronas Aureas acceptas,qui pro Regno Francorum apud Aquiſgranũ primam,Secundam pro Regno Germanię Ratiſponę.Tertiam Papię pro

piæ pro Regno Longobardico. Quartã Romæ pro Romano Imperio ab Adriano. IIII. Summo Pōt. Quintam uero Modetię pro Regno Italico, Auream tamẽ ſemper accepit ſecundũ Othonem Friſtugeñ. Epiſcopum uirum doctum, & hiſtoriam ſcribentem ſuorum tẽporum, & ſic ꝙ Romanorum Imperator pro Ro. Imperio unam tantum coronam ſuſcipiat, & eam quidem Romę, & a Ro. Pont. Aſs autem alibi, pro aliis, & diuerſis regnis. Hæc ille. Cui forte in practica ſtandum eſt propter approbationem, quam de dicto lib. ſacr. cęrem. facit Eccleſia Ro. Et pręſentẽ Inuictiſſimum Imperatorem noſtrum Carolum. V. accepi, coronatum fuiſſe, ut infra ad fi. huius. q. refero, poſt Epiſcopũ Gurgen.

12 ℂ † Prædictis addo, ꝙ Iacob. Aluaro. etiam in tit. quis dicatur Dux, uel Marchio in uſi. feu. in prin. vi. col. per totam, & ſeq. uerſ. quęro quot coronis, tenet de dicta triplici coronatione lare poſt gl. in. d. cle. Romani, de iure iur. & de duplici ratione trium Coronarum, ſolum poſt Signor. in proœ. ff. diſcrepat a dicta glo. & dicit in Alemania prima Corona coronari Argentea, nõ Ferrea, Mediolani Ferrea, et de ratione, et ꝙ ſeruatur, et eſt de iure, et idem Iacob. eo. tit. ix. col. in prin. dicit, ꝙ in Regiſtro Curię Ro. habetur Imperarorem Rom. tribus Coronis coronari, et ungi, et eum eo Anro. ſicu. in tracta. de poteſta. et excellen. regia. q. xiiii.

ℂ Non omitto tamen, ꝙ etſi præfatus uir in. d. lib. cęrem. d. cap. damnauerit hanc triplicem coronationem, ut ſupra relatum eſt.

13 Idem tamen, aſs refert cap. iii. ii. col. eo. lib. & ſectio. † Federicum Imperatorem Romæ Corona Regni Longobardici, ſiue Italici, (quã ſuperiores Imperatores Modetię ſuſcipere conſueuerunt) cum ipſe Federicus peſtis timore illuc accedere non potuiſſet, Pontificis Nicolai manibus coronatum fuiſſe in Baſilica Petri, apud altare maius, quæ Corona Ferrea (licet Aurea ſit) ait nun

14 cupari. † In quo tamẽ differat forma Coronę Imperialis ab aliis declaratur in. d. lib. ſacr. cæremo. d. c. fina. uerſ. ſed differt forma, &c. Et de primo ortu, et inuentione Coronarum, mu'tiplicią eorum uſu, et genere in ſignum Imperii, in ſignum induſtriæ, et pręmii militaris, et in ſignum ſpiritualis uictoriæ, et aſs multa ex literis repetendo humanis, ſcribit ille Epiſco. Gurgeñ. in opuſculo ſuo de corona. ſub. d. rub. char. iiii. et ſeq. Ideą in eo. lib. char. vi. et ſeq. quædam, licet breuiter, et ſicce in iure, ſcribit de dicta triplici Coronatione, Argentea, Aurea, Ferreaą Corona ad exẽplum dicens ſupremi terræ, Cœlorumą Regis Ieſu Chriſti, quẽ ſacræ deſignant litere, his tribus Coronis coronatum, Argẽtea,

ũt Zachar. V. ſumes, inquit, argẽtum, & pones in capite Ieſu fer-rea, ut in lib. Regum ſub imagine Zedechiæ, qui ferream ſibi fabricauit Coronam. Aurea, ut in Apocalyp. uidi, inquit, ſupra nubem, filium hominis habentem in capite ſuo Coronam Auream, & fabuloſum ait illud de triplici luſtro tempore Populi Ro. & illud de illa alia ſignificatione fortitudinis, & pietatis. ¶ Sed tamen, pace ſua, ratio eius ex Veteri Teſtamẽto in. d. locis, potius infert ad Imperium Papæ, & in tribus eius in Regno Coronis, qui Chriſti uerus Vicarius eſt, ut infra diximus. q. l. Idemq; Gurgen. in eo. libello, char. xvi. ii. col. ſub. §. cæterum, tradit pro eleganti Imperatorem triplici Corona inſigniri, ꝙ ſit totius Mundi dominus, qui in tres partes diuiditur, Aſiam, Aphricam, & Europam dicens, hoc eſſe non illepidum gloſæ commentum in rub. C. de indictio. lib. x. (Sed pace ſua in lib. meo glo. ibi id non dicit) Et circa prædictam triplicem Coronam idem Epiſco. char. xxxii. ii. col. & ſeq. in. §. ex his. refert idem Alb. ponere in ſuo dictio. in uerbo Corona, poſt gl. in. d. clem. unica. licet aliquot iam ſeculis dicat, Mediolanenſem illam ſecundã Coronam ſublatam fuiſſe, & omiſſam, At in Germania perinde, ut Romæ Aurea Corona inſigniri Imperatorem electum, Illa, ſcilicet, eadem qua Carolus Magnus primo uſus eſt, atteſtãdo de uiſu, in præſente Imperatore ſemper Auguſto Caro. V. cum tunc apud eum, Ludouici Pãnoniæ, Boemiæq; Regis, unius ex eligentibus, Orator eſſet. Et ſic præſens Imperator Sereniſſimus Carol. V. bis coronatus fuit in Germania, ut ſupra ille teſtatur, & Bononię a Clem. VII. feli. record. ut infra dixi. q. xxxv. Et ut accepi, Bononiæ accepit utranq; Coronam, illam, ſcilicet, quam Mediolani, uel Modeciæ ſolet accipere, illuc enim fuit tranſmiſſa, & illam, quam Romę capit, una die alteram, & alteram ſequenti. Et de duabus Coronis Imp. Aquiſgranæ, & Mediolañ. (quæ geſtari debent ante eum, per Principes inferiores electos ab eo,) inter cætera meminit ſpecialiter Bulla Aurea Caro. IIII. Rom. Imp. quam ſupra retuli. q. viii. ante fi. ca. lvi. Si ergo ibi de illis duabus meminit, tertia Romana, a nemine negatur, Ideo tres Coronę uidentur, & in. d. Bulla cap. xxiiii. ſupra poſito dicitur, ꝙ Archiepiſcopus Colonieñ. Regi imponit primum Diadema regium.

TRIGESIMAQVARTA QVAESTIO.

In quo loco mundi Imperator coronetur.

Trigeſimoquarto

TRIGESIMOQVARTO Qurro in quo loco mũdi dẽat electus in Imperatorem promouẽdus coronari pro Rom. Imperio, & .d. lib. ſacr. cæremo. ſuis ſupra citatis locis Romæ ſemper ſupponit, & dicit, præcipue. d. c. ult. d. v. ſectio. in fi. & uidetur probari efficaciter, Primo per tex. in. d. clem. unica. de iure iur. uerſ. poſtq̃. ubi Papa refert per Cardinales miſiſſe ad Vrbem, futuro Imperatori Henrico, inſignia conſecrationis, & coronationis, & idem pro ritu traditur in. d. lib. cæremo. d. v. ſection. lib. iii. ſub rub. de Coron. Impe. abſente Papa, & ſic ſi alibi fieret ubi Papa eſſet, nõ fuiſſet opus mittere inſignia ad Vrbẽ, & rationem euidẽtem habere ſecum uidetur, ut pro Ro. Imperio Romæ etiam coronari debeat, arg. l. v. C. de defenſ. ciuit. l. a nullo. C. de feriis. in fi. c. quæ ipſis. xxxviii. diſt. c. eo ipſi. in fi. lxviii. diſt. l. i. in fi. C. de off. præfe. urb. ibi, ut ſciat ex ipſo nomine, quid ipſi debeatur, &c. cum ſimi. Secundo ita tenet glo. in. d. cle. unica. §. porro, in uer. ueſtigiis. ante fi. ibi, Tertia de Auro, qua coronatᷣ per Papam in Eccleſia S. Petri ad Altare S. Mauritii, &c. & Romæ etiam coronari, ſimpliciter ponit Veroñ. caut. xiiii. ſcis. ad fi. Idẽ ſupponit tex. in. c. tibi domino. lxiii. diſt. ibi, ꝙ ſi permittente Domino Romam uenero, &c. & cum. d. glo. in. d. uerbo ueſtigiis. de Corona, loco, & Altare, Pet. de Monte in. d. trac. ante fi. v. q. uerſ. uerum quia. Et addo bonam gl. in. l. unica. ff. de offi. pręfec. aug. in glo. fi. dum dicit, Alexandria, Metropolitana erat Ciuitas, in qua Præfectus conſequebatur Præfecturam, ſicut & Imperator Romæ, & ꝙ id erat per ingreſſum loci, &c.

TRIGESIMAQVINTA QVAESTIO.

1 *An Imperator alibi, quàm Romæ poſſit coronari pro Ro. Imperio.*
2 *Papa in quibus diſpenſare poſſit.*
3 *Diſpenſatio in quibus locum habeat.*
4 *Proprietas, & naturalitas rei tolli non poteſt.*
5 *Papa non poteſt priuilegiare aliquem, ut ad ſe uenire non teneatur, & quomodo id ſit. & nu. 1 2.*
6 *Imperator electus Romam pro Corona proficiſci debet, nec poteſt ei mitti alibi.*
7 *Carolus. V. quo tempore, die, ubi, & per quem fuerit coronatus.*
8 *Sacrilegium eſt contra Principem aliquid diſputare, uel de eius auctoritate.*
9 *Papa alibi, quàm Romæ creatur quandoque.*

Vbi Papa, ibi Roma, & ibi Curia.
Imperator olim ubi erat, ibi Roma.
10 *Paulus Papa. III. Peruſiæ quo tempore fuerit, eiusq; bonitas, & uirtus.*
13 *Imperium, & Sacerdotium fraternizant.*
14 *Papa non dicitur Romanus, prout Imperator Romanorum.*

1 TRIGESIMOQVINTO Quęro, † an alibi, q̃ Ro-
mæ poſſit per Papam coronari de Ro. Imperio. Adducta in
proxima præceden. q. arguunt ſatis fortiter, q; non, & Bal. in. l. fi.
C. de quadrien. præſcrip. i. lec. col. fi. ante mediũ, dicit poſt Inno.
ubi ibi, q; ſi Imperator loco non debito Coronam recipiat, q; po
teſtatem adminiſtrandi recipere poteſt ab Archiepiſcopo Colo-
nieñ. & q; etiam auctoritate propria ſibi aſſumit. & glo. in clem.
unica. de iure iur. §. porro. in uer. reges. Idem dicit poſt Innoc. in
c. uenerabilem. ſupra alleg. quando, ſcilicet, Imperator non poſ-
ſet recipere Coronam in loco debito, & de illo dicto Inno. memi
nit etiam Petrus de Monte in. d. tract. de Monarch. ante fin. v. q.
iii. col. licet in alio propoſito, & per Card. in. d. c. iii. q. & gl. not.
magna in prin. ut Eccleſia Rom. in auct. ad fi. dicit, q; licet Con-
ſtãtinopolis ſit noua Roma, & caput orbis, ut ibi, & ll. i ea alleg.
Tamen q; Imperator creatur in ueteri Roma, non in noua. Et q;
neceſſe ſit, q; Romæ ſuſcipiat, uidetur tenere Iacob. Aluar. in tit.
de pace iuramẽ. firman. §. fi. col. pen. in prin. in uſib. feud. &. ii. no.
Idem clare, & q; non poſſet ei alibi mitti, nec ipſe mittere procu-
ratorem pro ea. Ergo ſentit Bald. poſt Inno. aliquem locum eſſe
debitũ coronationi eius, & Papam per conſequens alibi non poſ
ſe, quia etiam ibi ſupponit Bal. Imperatorem eſſe coronatum, &
tamen ſolus Papa coronat, uel aliquis eius mandato, ut ſupra di
2 ximus, & no. Bal. in rub. C. ii. col. † Et licet dicamus Papam ſu-
pra ius eſſe, & diſpenſare poſſe ſuper omnibus. c. propoſuit. de
conceſ. præben. niſi in articulis fidei, ut ibi doct. & in. c. quę in ec
cleſiarum. de conſti. Pet. de Anch. cõſ. ccclxxiiii. reuocatur in du
bium. col. iii. cum ſimi. Tamen id uerum uidetur, in his quę ſunt
iuris, & ſimilium, ſed quæ ſunt facti naturalis, ut unus locus ſit,
alius, non uidetur poſſe, quia impoſſibilitas, uidetur repugnare,
3 & extrema non uñr habilia, † merito diſpẽſatio non uř poſſe ha-
bere locum. arg. c. tanta. extra qui filii ſint legi. & quæ per Bart.
in. l. ſi is qui pro emptore. iii. col. & ſeq. circa facta enim non po-
teſt fingi. l. deniq;. ff. quib. ex cau. maio. & ibi nota. l. uerum. ff. de
reg. iur. l. in bello. §. cætera. ff. de capt. cum ſimi. Item quia q; Ro-
mæ Romanorum

mæ Romanorum Imperator coronetur naturali ratione, & pro-
prietate nominis, ut ſupra diximus præced. q. uidetur inductum.
Quomodo enim Romanorum coronatur Imperator ſi Romę nõ
eſt? arg. l. iii. C. de ſenten. quæ ſine cer. quantit. cum ſupra allega.
4 † Et quæ naturaliter, & proprietatis ſunt tolli non poſſunt. §. pe.
inſti. de iure nat. gen. & ciuil. cum ſimil. etiam nec per Papam, ut
eſt tex. no in. c. cum ad monaſterium. ad fi. extra de ſtatu mona.
& v. diſt. per totum. & ſic als Athleta, qui tribus Coronis coro-
nari debet, unam ſaltem Romæ recipere debet. tex. no. in. l. unica.
5 C. de athle. lib. x. † Et facit, quia Papa non poteſt quem priuile-
giare, ut non teneatur uenire ad eum. ut no. tradit Io. an. & Abb.
in. c. cum inſtantia. ii. col. de cenſi. & referunt Moder. in tract. de
benefi. iii. parte. q. viii. uerſ. uigeſimo facit. Facit not. dictũ Bal.
& ſeq. quod referunt Moder. Tauri. in rub. ff. vii. col. poſt prin.
dum dicũt Bal. in fi. tit. de pace iur. fir. per illum tex. & alios ſcri-
6 ben. etiam notare † electum in Imperatorem debere Romã profi
ciſci ad eam Coronam ſuſcipiẽdam (licet ego non inueniã Bal.
in lib. meo. d. loco id dicere) & ideo diligenter perquirẽdo iſtud
no. dictum Bal. iueni, ꝙ eſt in tit. de allod. c. ad hoc. quod eſt ca.
unicũ. §. i. in uſib. feu. ubi dum tex. dicit, quiꝙ in. d. publica expe-
ditione Romam ad ſuſcipiendam Imperii Coronam, Regẽ non
adiuuauerit, &c. Bal. ibi. vi. col. expreſſe notat hoc, uidelicet. No
ta, ꝙ Imperator Alemanus debet ire Romam ad ſuſcipiendã Co
ronam, & plus ultra dictum modernum, dicit ibi Bald. ſcilicet, ꝙ
nec poſſet ei mitti alibi, ſcilicet, in Alemaniã per Papam, & hoc
debet fieri in ueteri Roma, non in Conſtantinopoli. Item Impe-
rator debet ire, non mittere. Hęc ille in. d. reſtituto loco, ubi alii,
& dicam infra. q. xlviii. licet bene als palliũ Archiepiſcopo mit-
tat Papa, ut in. c. ſignificaſti. in prin. de elect. extra, & ſic Bal. ex-
7 preſſe dicit, ꝙ non poteſt ei mitti alibi per Papam. † Sed quia in
contingentia facti, clarũ eſt fuiſſe ſecus obſeruatum Annis præ
teritis, ſub Clemente. VII. feli. record. Pont. Max. qui Bononiæ
de Anno M. D. XXX. Die. XXIIII. Februa. Die Iouis,
Feſto S. Matthiæ Glorioſiſſimum hunc præſentem Imperatorẽ
Carolum. V. ſemper Auguſtum coronauit. Non eſt in dubiũ re-
uocandum, an facere potuerit, quia abſolute tenendum uidetur,
ꝙ ſic. Et, ut audio, tunc ibi id diſputatum fuit, an fieri poſſet, &
8 cõcluſum affirmatiue. † Ideo nefas eſſet aliud dicere cõtra Prin
cipem. argu. l. ii. C. de crimi. ſacrileg. ibi, diſputare de principali
negotio non oportet. Sacrilegii enim inſtar eſt. Canonizat. xvii.

q.iii.§.ii.in.c.ſiquis ſuadente.Lap.alleg.ci.iiii.col. poſt mediũ, Card.in cle.ii.iiii.q.de off.ordi.Quis enim dicet Principi, & ſupremæ Papæ poteſtati, cur ita facis? Cum quid ex certa ſcientia uult,ut no.dixit Bal.in præl ud.feud.in uerbo aliqua poſt princ. cum quo paſſim fecit capitale.d.Deci.ut in conſ.cclxii.col.fi.ante fi.&.cclxix.v.col.&.cclxxi.iii.col.& in conſi.ccexli.i.colum.& cccciii.ii.col.& conſ.cccev.in prin. Quæ Bar.in.l.conficiuntur.§. codicilli.uer.item quando.ff.de iure codi.cũ ſimi.quæ nota ſunt.
1 † Et facit,quia Papa etiam quãdoq; alibi creatur,q̃ Romæ,ut in c.ubi periculum.§.i.de elect.in.vi.& facit not.d.Card.in cle. unica.§.nos.de iure iur.no.xxvi.dum ibi dicit poſt Laur.ꝙ licet Imperator ſuper altare S.Petri conſecretur,coronetur,& iuret,non eſt hoc de ſubſtantia quin id poſſit alibi fieri, & ad argumẽta in contrarium principaliter,breuiter reſpõderi poteſt,ꝙ ubi Papa, ibi Roma,ut eſt tex.quem pro not.poſt Inno.ibi Bal.ſignat in.l. ii.§.miles.ff.de infa.& licet Bal.ibi non alleget locum Inno. dici poteſt,ꝙ ſit in.c.ego enim.extra de iure iur.ubi expreſſe dicit ꝙ ubi eſt Papa,ibi Roma,ſiue Curia,quod dictũ Inno.pro ſing. poſuit Rom.in not.cxlv. Adde ꝙ,& licet ibi dicat, ꝙ pro eo non eſt aliquis tex.in mundo,tu allega.d.§.miles.& ibi Bal.& Ange. dicit ibi in uerſi.ignominiæ, ꝙ ubi Imperator eſt, ibi Roma, & Curia Imperialis,& Abb.no.in.c.fi.col.antepe.de foro compet. & infra.q.cx.caſu.ccxxvi. Et in regno,& extra poſſe coronari a Papa,ſimpliciter ſentit,& tenet Rot.Neap.deciſi.cclxv. Illuſtriſſime.col.pen.uerſ.xxvii.& Soci.pulcrhe (licet prædicta non alleget) in.l.qui Romæ.in prin.ff.de uerbo.ob.refert Bald.in.l.ii. §.legatis.ff.de iudi.ꝙ ubi eſt Papa,uel Imperator,ibi Curia Papæ,uel Imperatoris,& dicit notañ.quia pluries allegamus,& dixi in ſing.meis impreſſis tex.ciuil.xiiii.incip.ubi Papa.ſecundũ ordinem impreſſum,& bonus tex.in curia in.c.Pontifex.de præben.in.vi.in fi.ibi,cum curia de loco ad locum transferri contingit,& idem,ꝙ ubi Papa ibi Roma,not.Mart.Lauden.in trac.de Princip.no.ccclxxxiiii.curia. Allegat ſolum Inno.in.c.expoſuit.de dila.Idem nouiſſ.Hiſpani in.§.fuerat.iii.col. ante fi.inſtit. de actio.poſt Inno.Bal.& Abb.Et Bald.in auct. quas actiones. C.de ſac.ſanc.eccle.pen.col.circa medium,dicit notañ. ꝙ ubi eſt Papa ibi Eccleſia,poſt Inno.licet illud de Curia declarandũ ſit, ut al's per Deci.in.c.meminimus.i.not.de appel.cum plena additioñ.ad eum,Fely.in.c.ego enim.col.fi.de iure iur. ꝙ ubi Papa, ibi limina Apoſtolorum,& Roma,& Curia,ubi audiẽtia.Sic al's
ubi

ubi Papa ibi ſedes eſt Apoſtolica, probatur in.c.cum olim.i. de priuileg. ibi, ut apud ſedem Apoſtolicam, quæ tamen erat Peruſii tunc, ut ibidem patet.
10 † Vt & fuit annis præteritis de menſe Sept. M. D. X X X V. cũ multis Reuereñ. & Illuſ. Card. S. D. N. D. Paulus I I I. qui ſumma ſua bonitate, prudētia, uirtute, & charitate, patriã illã meam, iam tot annis retro in tenebris iacentem, ac oppreſſam illuſtrauit. Et in quo quicq̃ non mutauit fortunæ amplitudo, niſi ut tãtum prodeſſe poſſit, quantum uelit, ut al's de Inno. viii. dicit Fely. in ſuo libello quando conatus pu nitatur. in fi. ℭ Et prędictis addo Bal. in terminis in. l. ii. C. de ſerui. & aqua. col. ix. ante medium, uerſi. iuxta prædicta, ubi notan.
11 † Quærit quid ſi Imperator non inſtallatur in ſede Romę, prout moris eſt, ſed in alio loco, ſicut fuit in Henrico, an acquirat generalem poſſeſſionem Imperii, & poſt dubitandi rationem concludit, ꝙ q̃q̃ non ſit in poſſeſſione, omnia tamen poteſt, ac ſi eſſet in poſſeſſione, quia iuriſdictio ſua eſt notoria, & eſt iuriſdictio iuris, & de iure, & plus operatur ueritas, q̃ poſſeſſio, ubi conſtat de iuriſdictione poſt Inno. in. c. olim. de reſtitu. ſpoli. ſic ad literam Bal. in. d. loco, cum quo tranſit Io. Bertach. in tract. de epiſcop. v. uol. Tract. char. lxxxii. liiii. q. nu. x. Et ego do pro Bal. bon. text. ſing. in. l. unica. in fi. ff. de bon. poſ. ex teſta. milit. & quæ per eum Rom. not. cclxxv. non poteſt. in fi. & Bal. in Marg. in uerbo poſſeſſio. uerſi. ix. notat, ꝙ Imperator ſtatim, ꝙ eſt coronatus habet uniuerſalem poſſeſſionem, licet omnia loca Imperii non attigerit.
12 ℭ † Nec ob. ꝙ ſupra dixi Papam non poſſe priuilegiare aliquem, ut ad eum non ſit obligatus uenire, &c. quia. q. noſtra non eſt per modum priuilegii uniuerſalis, ſeu generalis, Sed quando Papa uellet alibi coronare Imperatorem, non tamen eum eximendo, ꝙ al's non ſubſit Eccleſiæ, & prout loquũtur doc. in. d. c. cum inſtantia. & Moder. d. loco, aſſignãtes rationem, quia cum ſit Papa Vicarius Dei in terris, eximendo aliquem a ſua poteſtate eſſet eximere a poteſtate Dei. Item illud dictum Io. and. intelligitur quantum ad ſpiritualia reſpectu clericorum, & eccleſiarum, ſecus quo ad temporalia, ut notan. declarat Fely. in. c. cum nõ liceat. ad fi. extra de præſcip. uerſi. item addo. Et dictam opinionẽ, licet prædicta non alleget, nec intret, inſularum inſignia ubi uis locorum, ut Cæſari, Pontificiq; libuerit, conferri poſſe, ſcribit ille Gurgen. in ſępe alleg. libello ſuo de corona. char. xxxii. ii. col. §. ex his. Subdens, ꝙ licet locus in iure, in Vrbe Roma ſit conſtitutus, ſi alibi tamen peragatur, ualet, & ita teſtatur in hanc ſen-

tentiam communiter Legum, & Canonum interpretes conueni-re Inn.in.d.c.uenerabilem.Bal.& Alb.in.d.l.bene a zenone. Gu li.& Io.and.in.d.cle.i.de iure iur.& Laud.& Card.& Alb.in ſuo dictionario in uerbo corona. Addens, ultra auctoritates, ratio-nes,cum quia locus non eſt de ſubſtãtia,nec de forma actus, ſed modus tantum per.c.ſi.de reſti.ſpo.tum etiam,quia ſicut triplex Corona diuerſis locis capeſſenda, iuxta tradita ſupra.q.xxxiii. diuerſa eſt hodie ab ea, quæ olim erat in ordine metalli,cur lo-ci ordo mutari non poteſt? præcipue cum locus, nullius negotii (ſecundum eum) uel formam,uel ſubſtantiam attingat, nec ipſa met coronatio,ſed ſolennitatem tãtum, Necnon quia coronatio a iure poſitiuo ortũ ducit,merito ei nec Papa, nec Imperator eſt alligatus.ll.uulg.&.cc.§.fi.in auc.de conſul.c.propoſuit.de con

13 ceſ.præben. † Itemq; cum Sacerdotium, & Imperium fraterni-zent,& equiperentur,ut in auct.quomodo opor.epiſ.in prin. Co ronationiq; Pontificis Vrbs ipſa etiam regulariter cõſtituta ſit, & tamen pleriq; Pontifi.alibi coronati fuerunt,ut Grego.X.Vi terbii,Cœleſtinus.V.Aquilæ,Peruſii creatus,& Cle.V. pariter Peruſii factus Lugduni coronatus.Ergo,cur,& non idem in Im peratore coronañ.ſeruari,& immutari poteſt? Præſertim etiã ſe-cundum Gurgẽ.d.l.loco quia nullo iure cauetur, ut locus ſit de ſubſtantiali forma.Sed qui contrariam partem,diſputatiue,tene ret, negare poſſet prædicta, nec ſimile eſt etiam illud de Papa,

14 † quia non præciſe dicitur Papa Romanus,ſed generaliter Pont. Max.in Eccleſia.Et ideo cum Eccleſia ſit ubiq;,a loco aliquo,eſ ſentiale nomen ſpecialiter,non capit,ſicut Imperator, unde ſimi-le non uidetur bonum,per ea,quę de Papa capite totius Eccleſię ſcribit late Augu.de Anco.in lib. de pote. Papæ.q.xix.i.ii.iii.& v.articulo.

TRIGESIMASEXTA QVAESTIO.

1 *An Imperator iuret, & cui, & quid, qualeue ſit eius iuramentum, & an alij Barones iurent Papæ, & qui ipſi Imperatori. & nu. 2.5.7.&.8.&.9.74*

3 *Imperator in qua capella iuret.*

4 *Imperatorem exceptum eſſe ab omni iuramento, quomodo intelligatur.*

6 *Iuramenti fidelitas, forma, uirtus, & importantia.*

9 *Imperator, an dicatur uaſallus Papæ.*

10 *Reges, qui unguntur ab Eccleſia, an ſint eius uaſalli.*

Barones

11 *Barones Imperatoris, an iurent Papæ.*
12 *Qui uaſalli, uel homines iurent fidelitatem Imperatori.*
13 *Imperator, uel Rex quilibet, deberet iurare cum ſedem accipit non fauere Hebræis ſecundum Concil. Tolet. vi.*

1 TRIGESIMOSEXTO Quæro, † an tempore ſuæ coronationis ipſe, iterum iuret Pōtifici, uel alteri pro eo recipiēti, & quid, & an alii Vaſalli, & Barones iurēt Papæ? Et qui iurent Imperat. clarum eſt eū iurare, & eſſe iuramentum fidelitatis, & obedientiæ, ut expreſſe dicitur, & eius tenor ponitur, in clemen. unica. de iure iur. uerſ. poſtq̄. ibi, quod præſtandum Pontifici. &c. & in. §. cæterum. ubi dicitur, ꝙ non fuit hactenus hæſitatū a retro Romanis Principibus, talia iuramenta fidelitatis fuiſſe, & eſſe, ac obedientiæ, & in. §. nos præmiſſis. ibi, ne quis in Romanum aſſumptus Principem, uel in poſterum aſſumen. An iuramēta huiuſmodi per. d. H. Imperatorem præſtita, & per ſucceſſores ipſius in futurum præſtanda fidelitatis exiſtant, in dubitationē deducere audeat, &c. auctoritate Apoſtolica de Fratrum noſtrorum conſilio, illa iuramenta prædicta fidelitatis exiſtere, & cenſeri debere, & idem not. glo. iterum iurare, ſcilicet, ipſum Imperatorem Papę cum çoronatur ab eo in. d. clem. unica. in uer. tibi domino. in fi. poſt Guli. in Spec. ubi ibi, & idem de ritu, ponit lib. ſacr. cæremo. lib. i. cap. iii. ſectio. v. iii. col. dicens, ꝙ pręſtat in manibus primi Cardinalis præſentis, & nomine Pontificis beato Petro, & ſucceſſoribus in forma ibi poſita, de qua, ſcilicet, in. d. cle. unica. uer. ego. N. & in capella de qua ibi, ſcilicet, beatæ Ma-
2 riæ inter Turres. † Sed eſt aduertendum, quia in puncto iuris, cum præſens eſt Papa coronationi uidetur, ei pro Petro præſtandum, & in manibus ſuis, & ita ſentit gl. in. d. clem. in uer. tibi domino. in fi. & tex. ibi in uerſic. Cardinalibus, quos miſeramus ad Vrbem noſtro nomine iuramentum recipientibus, arguendo a ſpeciali, quia, ſcilicet, ibi id fuit, quia abſens erat Papa, ergo præſente ſecus. arg. l. i. §. huius rei. ff. de offi. eius. & tex. not. in tit. de pace conſt. in. c. priuilegia. ad fi. in uſib. feud. ibi, a nobis recipiat a nuncio noſtro, niſi nos fuerimus. &c. Tunc enim a nobis recipiat, &c. Et iurare Papæ ſimpliciter dicit Bal. in. l. fi. C. de quadri. præſcrip. i. lect. col. fi. poſt medium. uerſ. & Imperator. Item dum
3 dicitur in. d. lib. cærem. d. loco, † ꝙ iuratur in dicta Capella beatæ Mariæ inter Turres Card. in. d. clem. in. §. nos. xxvi. not. per illum tex. ibi, iuro coram Deo, & beato Petro, notat Imperatorem

iurare in Altare S.Petri,& ſuper eo,& alleg.c.ſignificaſti. ad fi. de elec.extra,licet bene poſt Lau.dicat,q alibi poteſt fieri, quia non eſt de ſubſtātia,ſed debiti modi,& quæ ſupra dixi.xxiiii.q.
4 ¶ † Et retenta.d.concluſione, Iuramentum Imperatoris,quod Papæ in ſua coronatione præſtat,eſſe iuramentum fidelitatis,ut expreſſe probatur in.d.clem.unica. ex ea declaratum habes dictum Bal.in tit.de prohi.alie.feu.per Fed.ad fi.ulti.col.dum no. per illum tex.Imperatorem ab omni iuramento fidelitatis excipi,quia loquitur de aliis iurantibus fidelitatem,ut ibi patet,non de ipſo Imperatore coronando per Papam.Et ita fidelitatem iurare Papæ Imperatorem,tenet Aug.de Anco. in tract. de poteſ.
5 Papæ.q.xxxviii.arti.iiii.per.c.tibi domino.lxiii.diſt. † Sed pace ſua ille tex.non uidetur loqui de iuramento quod pręſtat ipſe Imperator tempore coronationis Papę.Sed de illo primo,quod præſtant eius Nuncii dum Papæ electionis decretum præſentāt mandato ſpeciali,ut expreſſe declaratur in.d.clem.unica. uer. & ſubſequenter,& patet in.d.c.tibi.ibi,iurare facio,licet bene,& illud ſit etiam fidelitatis iuramentum,prout & omnia alia eius iuramenta,ut declaratur expreſſe in.d.clemen.unica.§.cæterum.in prin.& in fi.Dictum tamen eſt uerum in ſe per.d.clemē.unicam. & ita per eam notat,& tenet Bal.in.l.fi.C.de legi.uer.ulterius no to. Et idem Cardi.ſæpe ſupponit, & fidelitatis iuramentum ap‐
6 pellat in.d.clem.§.porro.in prin.†Cuius fidelitatis iuramentum formam,uirtutem,& importantiam,& ad quæ,eo aſtringat Imperator uide ubi ſupra,& præcipue Cardi.in.d.§.porro.colū.i.in
7 prin. † Et ideo Marti.Laud.als in tract.de Princip. not.clxxx. licet Papæ,notat Imperatorem Papæ ter iurare. Primo cum approbatur ab eo.Secundo cum Italiam ingreditur.Tertio cū co‐
8 ronatur. † Non omitto tamen,q als do.Anto.Roſel.in tract.de poteſta.Papæ.xvi.char.ii.colū.& ſeq.ſub.§.nunc aliud, tenet,q Princeps per Papam aſtringi ad aliquod fidelitatis iuramentū, non poſſet,illa præcipue ratione,quia ad id,quod iurat naturali debito ſine aliquo iuramento tenetur, unde ad id compelli non debet cauſa aliqua legitima non ſubſiſtente, & ubi etiam iurat.
6 Sic eſt in contingentia facti. † Itaq;,q & ſi in.d.clem.i.ipſum iuramentum fidelitatis interpretetur,non tamen ex hoc,dici debeat tale, ut uaſallus Papæ Princeps in tēporalibus dicatur, ut ibi per eum,ſed als Marti.Laudeñ.in tracta.de Princip. not.xxiii. omnes,dixit, † q omnes Reges,qui unguntur ab Eccleſia,dicūtur quaſi uaſalli Eccleſiæ,per.c.intelleximus.de iure iur. & Bal.

in.c.

in.c.paſtoralis.de reſcrip. Et ideo dicendum pariter uidetur, ꝙ
ipſe Imperator ob dictum iuramentum, ſatis quodammodo dica-
tur, licet non proprie, uaſallus Eccleſiæ, & Papæ, Nõ tamen ſub-
diti Imperatoris ſunt de dominio temporali Eccleſiæ, ut not.gl.
in.d.clem.i.de iure iuran.in.§.nos præmiſſis.in uer.exiſtere.cum
qua not.Marti.Laud.d.not.clxxx.licet Papa.Sed Io.Vgo.ſim-
pliciter in.d.lib.Quadruuii Eccleſiæ.char.xxxii.col.ii. in prin.
in uerbo feudatarius.ait, Imperatorem effectũ feudatarium Ec-
cleſię, quia ab ea omnia recipit, unde tenetur eam defenſare.in.c.
boni.xcvi.diſt.c.Regũ.xxiii.q.v.poſt Hoſti.in ſumma de elect.
§.quis poteſt.ſub uerſi.item captio.& ꝙ ideo Eccleſia pro defen
ſione ſua, tributum dat Imperatori, quia in Eccleſia Dei nemo
tenetur militare propriis ſtipendiis.c.magnum.xi.q.i. cum ſecũ
dum.de præb.prout, & Chriſtus fecit.d.c.magnum. licet non ex
debito, ſed ne ſcandalizaret alios.xxviii.q.i.iam nunc, &.c.ſata
gendum.xxv.q.i.in glo.de tributo Eccleſiæ Imperatori, per.d.c.
magnum.Non autem per hoc, ꝙ Papa ſubſit Imperatori, quia
imo e contra, ut infra.q.l.& Anto.de Roſel.in tract.de pote.Pa-
pæ.iiii.uol.Tract.char.xlvi.§.ex his.col.i.ſentit, per tex.in.c.ad
apoſtolicæ.de re iudi.Imperatorem pro his, quæ ab Eccleſia te-
neret uaſallum fore Eccleſiæ, & ſic non al's, ſed non mirum, quia
ipſe tenebat, alias Imperium non ſubeſſe Eccleſiæ, contra com-
munem opi.ut ſupra uidimus.q.l. Imperator tamen non dicitur
Vicarius Papæ, quamuis ei ſubſit, ut ſupra dixi.q.iiii. ad fi.poſt
Abb.in.c.licet ex ſuſcepto.de foro compe.& tenet Ludoui.Mon
taltus in tract.de reprobatione ſententiæ Pilati.i.dubio.vii.col.
nu.xxxiiii.x.uol.Tract.Et cum Imperator ab Eccleſia, ſecundũ
communem, Imperium, & eius beneficium habeat, ut infra.q.l.ſa
tis, quodammodo uaſallus Eccleſiæ dici uidetur.c.ad audienti-
am.ad fi.de præſcrip.extra.De aliis autem uaſallis Imperatoris
ii † an iurent Papæ fidelitatem, Bal.ſecundum Rot. Neap.ubi in-
fra.in.c.i.de pace tenen.§.hæc dic, ꝙ eſt in titu. de pace conſtan.
dicit, ꝙ Comes tenetur facere iurare ſuos uaſallos illi, cui ipſe
iurat.Idẽ And.de Iſer.& Bal.ibi.Ro.Neap.eſt deciſi.cclxv.Rex
Illuſtriſ.col.v.ad fi.Sed conſuetudo non admiſit (credo) hoc in
uaſallis Imperii, ob maiorem, ut puto, iuriſditionẽ Imp. in ſuos,
q̃ Comitis inferioris.Vltra ꝙ nõ uꝛ uerũ, neq; Bal.id dicit, imo
totũ cõtra in.d.§.hæc ſunt.qui eſt.§.fi.in prin. ſuæ gl.ſ.ꝙ non te
neatur ad id Comes, niſi expreſſe caueatur in pactis, quia uaſal-
lus mei uaſalli, non eſt meus uaſallus, niſi al's habeã iuriſdictio-

nem uniuerſalem,poſt Spec.ubi ibi,facit.l.nam ſocius.ff.pro ſocio.cum ſimi.& etiam in contrariũ uidetur text.in.c.i.§.præterea ducatus.de prohi.alie.feu.per Fed.ibi,Vaſallus pro uno feudo plures dominos habere non compellitur,& ibi Bal. not. col.fin. Et per illum tex.Bal.in.c.i.§.omnes.ſi de feud.fue.cõtrouer. inter do.& agna.ad fi.poſt gl.Pet.& Iac.bel.ꝙ ob unum feudum, non debetur fidelitas,niſi uni.Et facit,quia iurando Imperatori iurat uirtualiter Papæ,cum ei ipſe iuret, ut ſupra diximus.l.i.§. omnia.C.de uete.iure enucl.cum ſimi.l.fi.C.ubi, & apud quem. c.fi.de preb.in.vi.l.item eorum.§.ſi decuriones.ff.ꝙ cuiuſqꝫ uniuerſ.
12 † Qui auté uaſalli iurent Imperatori,Rot.not.deci. Neap. ccclxxxiiii.non ponam col.ii.ad fi.dicit,poſt And.de Iſer.ꝙ nõ ſolum iurant illi,qui habent feudum in Regno,ſed etiam qui nõ habent,dummodo habitent in Regno,ſed ſi non habitant in Regno,licet in eo nati ſint,non iurat,quæ comprobat not.ut ibi per
13 eum,& de materia etiam infra.q.lxxiiii.¶ † In hac.q.de iuramento Impe.ultra iam dicta addo,ꝙ alſ in Concilio Toleta.vi. fuit ſtatutum,etiam cum conſenſu Chriſtianiſſi.Princip. & ſuorum optimatum,ac Illuſtr.uirorum,ut quiſqꝫ,ſuccedẽtium temporum Regni ſortitus fuerit apicem,non ante condeſcendat Regiam ſedem,q̃ inter reliquas conditiones ſacramẽto promittat, Iudæos non permiſſurum catholicam uiolare fidem, & nullatenus eorũ perfidiæ fauere,uel quolibet neglectu, aut cupiditate illectus,& ꝙ ſiquis temerator fuerit promiſſi, ſit anathema maranatha,in conſpectu ſempiterni Dei, & pabulum efficiaẽ ignis æterni,ut patet in uolu.Concil.ii.Tomo.in Conci. Toleta.vi.in prin.circa tempora Honorii Papę.I I I. decreto.A.fol.cix.d.ii. Tomi,in prin.Quod ualde notandum eſt, & utinam Romæ obſeruaretur,ubi multi ſunt Iudæi pecunioſi,Quibus adde,quę infra.q.cx.caſu.cccxvi.ubi diximus Iudæos poſſe expelli de Ciuitatibus &c.& quando.

TRIGESIMASEPTIMA QVAESTIO.

1 *An ſæpe Imperator pro Romano Imperio poſſit coronari. Legati,qui fuerint Carolo.V.Neapolim.*
2 *Legitimari,an quis pluries poſſit.& nu.8.*
3 *Priuilegijs pluribus,quis poteſt ſe tueri.*
4 *Inſtitutus ſemel in beneficio,an iterum de eodem poſſit inſtitui.*

Actus

5 *Actus ad maiorem cautelam,an reiterari poſſit.*
6 *Inſtitutus ſemel,de nouo poteſt petere inueſtiri.*
9 *Imperator Carolus.V.fuit Romæ,ſub Paulo III.Pont Max.nec fuit iterum coronatus,& quando.*

1 TRIGESIMOSEPTIMO Quæro,† an ſæpius Imperator pro Ro.Imperio poſſit Romæ coronari? Quidam uulgares tunc, quo Romæ expectabāt Cæſarem Neapoli, pro quo illuc miſſi fuerunt Legati, uidelicet,Reuereñ. Do. Do.Ioannes Card.de Piccolominibus,Nobilis Patritius Senenſis. Et Reuereñ.ac Illuſtriſ.Alexander de Cæſarinis Romanus (quorum Datarius) Reuereñ.Do.Petrus Andreas de Ripantibus de Exio,ac Eginus Prior,maior,& honorādus uti frater meus, pro eius raris animi dotibus,doctrina, & diligentia creatus fuit, & reuerſus creatus Epiſcopus oppideñ.fabulantur,& dicunt,ꝙ iterum hic Romæ coronabitur. † Pro quibus prima fronte facit,
2 quia uidemus,ꝙ aſs legitimari quis pluries poteſt,ut not.tradit Paul.de caſt.in conſ.ccxxvii.uiſo teſtamento.circa fi.ſecundum antiquam formam,ubi alleg.in ſimili not.per Inno.in.c.ex officio.de præſcrip.cum quo dicto ſæpe tranſeunt Moder.i.d.Deci. ut in conſ.lv.iii.col.poſt medium,& conſi.clii.in cauſa exemptionis.ii.col.in prin.& in conſi.cccxli.uiſo puncto,in prin.iii.col.& in conſi.cccxxxviii.in caſu propoſito.iii.col.ante medium.† Sic quis poteſt pluribus priuilegiis ſe tueri.gl.& ibi Abb.in.c. cum olim.ii.in glo.in uer.gratia.de priui.Lap.alleg.ulti.uerſi.ad ſecundam.q.cum ſimi.quæ ſcribit late Deci.in.d.conſ.clii.d.ii.col.
3 in prin. † Sic,& inſtitutus ſemel,qui reperitur in poſſeſſione beneficii,poteſt petere de nouo ſe inſtitui, & ex utraꝗ inſtitutione poterit ſe tueri,& iſto caſu non habet locum, quod dicitur in.c. ut quis duas.de elect.in.vi.ut fuit not. dictum Cardinalis in.c. poſt electionem.de conceſ.præb.ubi refert pro dicto ſing.Inno. Abb.Lap.Cald.Rom.& Domi.in uariis locis,de quibus per.d. Decium in.c.bene.ii.col.iiii.not.extra de appel.& in.l.i.ii.colū.
4 C.de carbo.edict. † Et generaliter actus reiterari poteſt,ad maiorem cautelam,ut in prædictis locis,& per Bar.in not.q.in.l.uti frui.§.fi.ff.ſi uſufr.peta.Barto.Alex. & alii in.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de ope.no.nun.quæ Iaſon in.§.ſic itaꝗ.iiii.col. inſtit.de act.& late.d.Deci.conſ.ccciI.& pro tenui.in fi.ubi in not.q. tradit, † ꝙ ſemel inueſtitus,de nouo tamen poteſt petere inueſtiri, &c.cum ſimi.unde ſic in ſimili uidetur dicēdum,ꝙ & Imperator

ad abundantiam poſſit Romæ pro Ro. Imperio ſæpius coronari. Quid dicēdum? Veritas uidetur, q̃ tantum ſemel, debeat pro Romano coronari Imperio, nunquã enim aliter ſupponunt iura, ſed de unica tãtum coronatione, omnia ſupra alleg. xxx. q. & facit. d. c. ut quis duas. de electi. in. vi. maxime in ratione ſui, ibi, cũ non niſi ex una ipſarum ualeat ius habere, &c. Item facit, quia ſimul tendunt, hæc omnia unctio, cõſecratio, & coronatio, ut in. d. cle. unica. de iure iur. Sed prima duo reiteranda non uidẽtur, ut infra dicemus, ergo nec coronatio, quia unum determinabile, &c.
7 l. iam hoc iure. cum ſimi. ff. de uulg. & pup. † Nec obſtant adducta in contrarium, quia omnia ſupra allegata uidẽtur loqui, ubi eſt aliqua dubitatio primi actus, & ualiditatis ipſius, uel ſaltem alicuius moleſtationis in futurum, ut doc. omnes in dictis locis bene conſideranti, uidentur ſupponere, uel quando primus actus non fuit, ita plenus, & ualidus. Secundus autem reiterandus, poſ
8 ſit eſſe plenior, & ualidior, Vnde eſt, † q̃ als notãter, & ſignanter multum. d. Deci. in conſi. cccxciii. conſului ſuperioribus diebus. iii. col. ante fi. declarauit illud not. d. Pau. de ca. in dicto ſuo conſi. & ſeq. habens, quem pluries poſſe legitimari, & ex pleniori forma, & legitimatione iuuari, procedere quando prima nõ ualeret, ſecus ſi prima ualida ſit, quia tunc uidetur, q̃ legitimatio reiterari non poſſit, arg. l. ii. C. de man. uindi. & ibi Bal. & q̃ late tradit Fran. de Cur. conſi. xvi. clarus uir. col. x. Quicquid tamẽ ſit de eo not. dicto (quod non firmo aliter pro nunc) in caſu noſtro, clarũ uidetur iterum coronari non poſſe, cum ſemel debito modo coronatus eſt, quia cum ubi debite coronatus fuit, a Papa, ſit coronatus, & ſic a ſuprema poteſtate, nihil ſuperaddi poteſt, Ideo nõ cadit, q̃ pleniori, & ualidiori modo conſideretur poſſe coronari, arg. tex. not. in. l. nihil. C. de uind. liber. ubi tex. nihil ciuitati Romanæ ſemel præſtitæ, uel addere, uel detrahere ſecundam manumiſſionem potuiſſe certiſſimum eſt ubi Bal. per eum not. generaliter, in omnibus actibus, qui conſumationem requirunt, unico actu, ut non recipiãt retractationẽ reſpectu eiuſdem effectus, & id etiam alia ratione, quia. ll non debent eſſe ludibrio. l. non ſolum. §. pen. C. de bon. quæ liber. cum ſimil. facit. l. i. ff. de origi. iur. c. nihil. vii. q. i. c. uir autem, extra de ſecund. nup. ibi, cum alia uice benedicti ſint, eorum benedictio iterari non debet. Ex quibus omnibus crederem dicendum ſemel Imperatorem rite, & recte coronatum pro Romano Imperio, iterum coronari non debere, nec poſſe, Sed tamen bene puto, q̃ ſi aliquo modo, cauſa,

uel

Digitized by Google

uel ratione, dubitaretur de prima coronatione, probabiliter poſſet per Papam declarari, eum rite, & recte coronatum, uel denuo etiam coronari, ubi plenior, & ualidior, ſcilicet, eſſe poſſet ſecunda coronatio, q̃ prima per ſupra alleg. & tradita per doc. in. d. locis, & in. c. i. de confir. uti. uel inu. Mod. ¶ † Et ita elapſis annis
9 ſeruatum fuit, ſcilicet, quia Romæ fuit die. V. Aprilis M. D. XXXVI. & diſceſſit die XVIII. eiuſdem menſis, contentus prima coronatione Bononiæ, aliam non requirens, ſub Paulo III. Pont. Opt. Max. Sanctiſſimo, Prudentiſſimo, ac Sapientiſſimo nunq̃ ſatis laudato.

TRIGESIMAOCTAVA QVAESTIO.

1 *An Imperator iurando tangat ſcripturam.*

2 *Imperator iurando, quam ſcripturam tangat.*

3 *Dictio hæc eſt demonſtratiua ad oculum.*

4 *Epiſcopi quando ſunt in Cu Ro. iurantes, an tangant ſcripturam, & quando, & quomodo iurent.*

1 TRIGESIMOOCTAVO Quæro, † an cum Imperator iurat, ut ſupra, tangat ſcripturam: ſi in aliis perſonis, an ſcriptura tangi debeat, a iurantibus, & quę ſcriptura, ſcribent, ponunt, poſt Bar. in auct. ſacramenta puberum. C. ſi aduer. uenditi. præcipue Bal. ibi. ii. col. iii. q. & in. §. fin. unde eximitur. d. auct. in uſib. feu. poſt glo. ibi, & in. l. generaliter. §. in omnibus. C. de reb. cred. glo. not. in clem. i. de hæreti. §. porro. in uer. tacta. per Fely. in. c. fraternitatis. de teſti. col. fi. in prin. & Bal. in. l. ii. viii. char. i. col. & ſeq. ff. de iure iur. & remiſſiue etiam al's late congerũt Moder. Bono. an iuramentum requirat tactum ſcripturarum, in not. ccccxv. iuramentum, ante fi. & dixi late, quandoq; in. d. auctẽ. ſa-
2 cramenta puberum. ubi uidendum. † In. q. autem noſtra, expreſſum uidetur, q̧ iuret Imperator tangendo ſcripturam, ſcilicet, ſuper ſacra Dei Euangelia, ut eſt expreſſum in. d. cle. unica. §. porro. de iure iur. ibi, & tactis ſacro ſanctis Euangeliis, iuramento firmauit, & ibi no. Card. v. not. & ibidem glo. in uer. tactis. not. & probatur etiam in eadem cle. §. ego. N. ubi ponitur forma, & tenor iuramenti, & in fine dicit iurando Imperator in eo, ſic me
3 Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia. † Dictio enim illa hæc, eſt demonſtratiua ad oculum, iuxta not. per Bar. & ſcribentes in. l. i. in prin. ff. de noui ope. nun. & in. l. i. ff. ſi cer. peta. & in. l.

i.ff.de pecu.iii.col.per Bar.cum ſimi.Facit not.deci.Rotæ.dccc-
4 xix.ſciendum eſt.in antiquis,quæ notanter uoluit, † ꝙ licet Epi
ſcopi iurañ.non teneantur tangere Euãgelia, ut ibi late allegat,
Tamen quando ſunt in Curia Ro.refert,ꝙ Papa Grego.XI.uo
luit,ꝙ teneantur,ſed Imperator coronatur in Cu.Rom.ut ſupra
5 uidimus.xxxiiii.&.xxxv.q.Igitur,&c. † Epiſcopus autem al's,
cum ſe ab aliquo crimine purgat,uidetur,ꝙ iuramentum præſtet
tangendo Euangelia,ut eſt tex.in.c.quoties.in fi.extra de purg.
Canon.Et al's,ꝙ non tangat Euangelia iurando,ſed in pectore,
honoris gratia,glo.in.c.ut circa.de elect.in.vi. in uerbo corpo-
rali.c.fi.de iuramen.calum.Deci.conſi.xci.col.i.& diligẽter. Io.
Ferald.in tract.de iuribus,& priuileg.Regn.Fran.x.iure.in.iiii.
Volu.Tract.not.ꝙ Epiſcopi ſolent iurare Stola ad collum poſi
ta,& manu ad pectus.Laici autem iungunt manus,inter manus
Regis,Ideo dicitur fidelitas manualis.c.cũ inter uos.de re iud.
& manus ſignificat poteſtatem, & arbitriũ.l. manumiſſiones.ff.
de iuſti.& iure.l.pen.ff.de arbi.

TRIGESIMANONA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit ſæpius inungi.*
2 *Vnctio extrema,an poſſit ſæpius reiterari.*
3 *Dauid in Veteri Teſtamento ſæpius inunctus fuit.*
4 *Sacramenta,quæ reiterentur,& quæ non.& nu.ſeq.*

1 TRIGESIMONONO Quæro,† an Imperator poſ-
2 ſit ſæpius inungi,Et pro reſponſione conſiderãdum eſt,† ꝙ
al's extrema unctio,eſt actus reiterabilis,totiẽs,quoties cauſa ſu
peruenit,ideſt,infirmitas,ut per glo. in.c.presbyteros.xcv. diſt.
in uer.ſanctificatio.circa fi.& in.c.uir autem.extra de ſecũ.nup.
& in.c.oſtenditur.de conſecra.diſt.iiii.al's autem ubi cauſa non
ſubeſt,nõ poteſt reiterari,quia fieret iniuria unctioni, ut in.d.c.
oſtenditur.cum glo.in uer.iniuria.& per glo.late in.d.c.uir au-
tem.in glo.fin.in prin. Vnde cum uncto ſemel in Imperatorem
electo,pro Corona Imperii,Imperator creatus ſit, non cadit, ꝙ
adſit cauſa amplius reiterandæ unctionis,merito fieri nõ debet,
quia iniuria ei fieret,ſi ſine cauſa,quæ eam permiſit ſemel,reitera
retur,arg.no.in dictis locis,& in.d.l.nihil.C.de uind.man. cum
ſimi.¶ Et ideo bene crederem,ꝙ ſi conſuetudo eſſet,ꝙ pro quo-
libet Regno,coronaretur aliquis,ſm ſupra tradita in.xxxiii.q.

poſſet

poſſet in unaquaq; coronatione pro diuerſitate Regnorum inun
3 gi,& ita legimus factum in Dauid. † Qui ſemel unctus fuit in Regem domus Iudæ,ut in.ii.lib.Reg.cap.ii.in prin.& iterũ unctus poſtea in Regem totius Iſrael,ut patet eo.lib.ii.Reg.cap.v. in prin.Et in ſignum triplicis uictoriæ,ter Dauid inunctum tradit diuus Thom. ſuper Pſal.xxvi.& in lib.Ration.diui.offi.lib. ii.ſub rub.de Dominica poſt Aſcenſionem.ii.col.uer. Euangelium.licet loca Veteris Teſtaméti non aſſignet,ſed pro uno,& eodem Regno,ſemel uidetur debere inungi per ſupra allegata.&c.
4 ¶ † Nec ob.q; unctio eſt de ſacramentis,ut per Abb.contra gl. ibi,in.d.c.uir autem.de ſecund.nup.& glo.& Abb. in.c.ueniens. de tranſac.& Abb.in rub.de ſacra.non iteran.i.col. ante fi.iii.q. & ſacramenta,non iterantur,ut in rubro,& nigro,extra de ſacra.
5 non reiterand. † Quia reſpondetur,illam regulam ueram eſſe in tribus de ſeptem Sacramentis,ut in Baptiſmo,Confirmatione,& Ordine,non in aliis,& ratio, quia in illis caracter imprimitur, non in aliis,ut declarat not.Abb.in.d.rub.de ſacra. non iteran. i.col.ad fi.unde uerſus.Fons,Ordo,Criſma,Nam cætera ſunt iteranda,&c.Et patet idem late,in decreto Eugenii. IIII. quod hodie regiſtratur.in.ii.Tomo Conciliorum.char.antepe.D.ubi late tractatur,quæ ſint ſacraméta reiterabilia,uel ne,& ordinate,

QVADRAGESIMA QVAESTIO.

1 *Cur in creatione Imperatoris,eius nomen non mutatur,prout Papæ.*
2 *Imperator non eſt principaliter Vicarius Dei in terris,ut Papa,& quomodo.*
3 *Imperator,& Rex duas perſonas gerit,& alius eſt,ut homo,alius,ut Rex.*

1 QVADRAGESIMO Quæro, † cur Imperatoris nomen,in creatione non mutatur,prout Papæ nomé mutari ſolet,ſm ea, quæ uidemus,in practica ſeruari, & legitur per glo.i.in proœ.vi.in uerſi.ſed ſolét iuuenes dubitare, & in proœ. clemen.Dici poteſt,q; Papæ mutauit Deus nomen primitus introducendo ſummum Apoſtolatum,quia cum prius Simon nominaretur,Petrus dictus eſt,ut Matth.vi.cap.&.c.in nouo.xxi. diſt.Ideo alii Pontifices Chriſti ſequẽtes ueſtigia,idem faciũt, Imperatores autem,antiquorum moribus ſe conformãt, qui mutationem nominis non fecerunt.Item non repreſentant ſic principaliter Chriſtum,prout Papa, qui eius Vicarius eſt in terris. xxii.diſt.c.i.cum ſimi.Ideo mutat Pontifex ſibi nomen,quia ubi

primo ſimplex homo erat, factus eſt Vicarius Dei in terris.c.i.
2 §.porro.ut eccle.benefi. † Quæ conſideratio ſic principaliter nõ eſt in Imperatore, ſed in ſolo Papa, iuxta extrauag. Bonifa.viii. unam ſanctã.de maio.& obe.& quę ſupra late dicta ſunt in.iiii. q. Et ita etiam uidentur declarare alſ Moder. in rub.proœ.ff.x. col.uerſi.ſed iuxta prædicta quæro. Et Imperatorem non mutare nomen in coronatione, licet Papa ſibi mutet, Bal.not.in proœ. ff.iii.col.& cum eo ſimpliciter Marti. Laud.in tracta.de Princi.
3 not.xxxix.ante, ad fi. † Sed & alſ Vicarius Dei in terris etiam Imperator quodammodo uocatur, ut diximus ſupra in.ii.q.ante fi.ſeu poſt medium, ubi uideñ.& infra.q.l.in fi. Et ꝙ repreſentat Populum Chriſtianum, ut ibidem, & ſupra.d.ii.q.& ſic nonne, & ipſe uices alterius gerit in terris? utiq; uidetur ꝙ ſic, & in terminis Regem aliter Deo ſeruire, ut Regem, aliter ut hominem tradit, licet in alio propoſito, Anto.Sicu.in tract.de poteſta.Reg.q. iii.poſt glo.no.& tex.in.c.ſi eccleſia.xxiii.q.iiii.& ſic ſupradicta ratio Mod.uidetur dubitabilis reddi ex his, ſaltem ex parte.

QVADRAGESIMAPRIMA QVAESTIO.

1 *Cur potiſſime Cæſar, & Auguſtus dicitur.*
2 *Cæſar, & Auguſtus quid proprie differrent.*
3 *Intellectus.l.ſi excepta.C.de maleficiis.*
Cæſar, an etiam dictus a cæſo matris utero.
4 *Auguſtus, ab augurio.*
5 *Auguſtalis quis.*

1 QVADRAGESIMOPRIMO Quæro, † cur Imperator potiſſimum Cæſar, & Auguſtus appelletur, & Cęſarea Maieſtas, magis prĩcipaliter, ultra alios ſuos titulos, ut & in practica uidemus, & patet ubiq; in inſcriptionibus, ut in rub. inſti.in prin.& in rub.proœ.ff.&.iii.conſti.C. & in inſcriptione l.bonorum.C.qui admit.ibi, Nobiliſſimorũ Cæſarum, & Auguſtorum, & quilibet Imperator uocaẗ Diuus Auguſtus, not. Bar. in.l.i.ff.de adul.& ſupra late.ii.q.glo.& doct.tangunt, & declarant in dictis locis, Nouiſſimi tamen Moder. in.d.rubr.proœ.ff. x.col.altius repetentes contra glo.ibi, & Albe.& Signo.ubi ibi, dicunt poſt Cy.& Bal.ꝙ non a Cæſare Auguſto ita ſe nuncupẽt Imperatores, ſed ꝙ Auguſti ab Octauiano Auguſto, Cæſares autem a Iulio Cæſare, eius Auunculo, Romanorum Monarcha,

dicti

dicti ſint,& ꝙ fuit nomen indiuiduum,proprium nomẽ generis, & dignitatis factum eſt,Glorioſum enim reputarunt ſucceſſores,tale nomen aſſumere,multa tamen, & ante Iulium dicti ſunt Cæſares,& ipſe Iulius ab Auo ſuo Cæſaris nomẽ ſumpſit,ut in xiiii.Commentariorum lib. Volteranus ſcribit. Et de.d.denominatione,& deriuatione a Cæſare,& Auguſto meminit text.in §.i.in auct.ut præpo.nomen Impe.& per eum tradit etiã Corne. conſi.i.lib.iii.v.col.poſt prin.uerſi.item pondero.& Bal.in proœ. ff.iii.col.in prin.& Io.Fab.in proœ.inſtitu.in uerbo Cæſar,& in uerbo Auguſtus,& aĩs de Auguſti ſignificatione, quoniam & filii Imperatoris Auguſti dicuntur.glo.declarat notanter in.c.ad
2 minus.lxiii.diſtin. † Et ꝙ inter Cæſarem,& Auguſtũ, hoc olim intererat,quia Auguſti dicebantur,qui regnabãt,& auctore Senatu, Imperatoris nomine decorabantur, Cæſares uero, qui ab ipſo Auguſto ad regendam Prouinciam aliquam eligebantur, cum titulo Cæſaris,ſucceſſuri poſt illius mortem in Imperio, ex Amiano Marcellino dicunt cognoſcendum, & ꝙ Antonius Sabellicus libro.viii. Septimæ Eneadis. fol.cxxvi. ſic habet , fuit Cæſarum declaratio,non Imperii dignitas.Sed quæ gradum ad Imperiũ faceret,& ueluti per manus ab eo,qui Auguſtus,& Imperator fuiſſet,Cæſares Imperii regimen acciperent,per quæ intelligitur illud Oroſii dictum lib.vii.cap.xvi.dum ait, hoc periculo itaq; Dioclitianus permotus,Maximianum Herculenm ex Cæſare fecit Auguſtum,ut latius declarant Moder. dicto loco, & ante eos,elegantes Moder.Mediolaneñ.Andre.Alcia. in tres libros.C.lib.x.ſub rub.de excuſ.artificum.ii.col. Idem declarãt de Cęſare,& Auguſto poſt .d. Amianum Marcellinum,licet locum non citent,& ita notan.declarãt tex.in.l.& ſi excepta.C.de
3 malefi.ubi tex.dicebat, † & Imperator loquit́,In comitatu meo, uel Cæſaris,& glo.ſe inuoluens exponebat,uel pro,ideſt, & aliter,male.Poſſet tamen dici ultra.d.Moder. ibi,in.d.l. & ſi,meo. denotare priuatum patrimonium,ſed Cæſaris, ut Imperii,ſic aĩs in.l.bene a zenone.C.de qnad.pręſcr.poſt prin.uerſ.quæ a ſacratiſſimis.& ibi Bal.poſt prin.cũ Cæſar,& Imp.in iure nr̃o,& Auguſtus uideantur ſinonima. Sed tamen pro illis,ultra eos, uidetur bonus tex. in inſcriptione.l.bonorum.C.qui admit.ibi.C. & M.Auguſtorum.S.& M.Nobiliſſimorum Cæſarum,&.l.pactũ. C.de pact.ibi, Imperatores Val.& Gal.A A.& Val.Nobil.Cæſar. & in inſcriptione.l.ſi.C.de præd.mino.ibi, Imperator Conſtantinus.A.& Conſtan.C. Videatur tamen in iure noſtro ho

die ſinonima, ut etiam ex infra diceñ. apparet, & ſupra quæſtione ii. Tamen, ut ſupra dicunt dicti Moder. inter Cæſarem, & Auguſtum, notan. eſt. Als in. §. theſauros. inſti. de rerum diui. glo. locũ Cæſaris, pro loco patrimoniali capit. Et in ſenſum. d. Mod. ur̃ accepiſſe ſm quoſdã in materna lĩgua, ſingularis uir do. Io. Boc. in xcviii. ſua fabula ad fi. Decameroñ. in prin. ibi, Ottauiano Cæſare, non anchora chiamato Auguſto. Sed ueritas aliter eſt, quoniam Octauia. Cæſar ſolum dictus eſt retro, donec Romam de M. Anto. uictoriam ingreſſus non reportauit, qua, & ex pace deinde toto Orbi collata, exinde Auguſtus dictus eſt, ubi ante, ſolũ Cęſar, ut Diuus Hiero. declarat in tract. ad Euſtochium de uinculis beati Petri. in prin. Licet quandoq; his nominibus abuterentur, ſecundum q; ſimpliciter ponit (nihil allegando) ille Gurgẽ. in. d. lib. ſuo, char. xxi. ii. col. in princi. in. §. cum hactenus. dicens ſimpliciter, q; Valentinianus Gratianum filium ſuum, Auguſtũ dixit, & Diocletianus Conſtantium, atq; alii alios, ut dic tu, per glo. not. in. c. ad minus. lxiii. diſt. Et ego addo Bald. in proœ. ff. col. ii. ad fi. qui dicit, omnes Imperatores poſt coronationem, Cęſares appellari, ante non, & ſic contra. d. Moder. in iure noſtro. Et cõtra not. in tract. de num. Card. char. vi. col. ii.. vi. uol. Trac. uerſi. hic ergo. Et als Imperator ſuum priuilegium, Auguſtum uocat. l. Imperiale. §. fi. C. de cadu. tol. cum glo. & Cæſar, & Princeps. in. l. neratius. ff. de reg. iur. & in. l. iii. ff. de colleg. illic. l. Legatus Cæſaris. ff. de offi. præſi. & inſcriptio. l. fi. C. de in ius uoc. ibi, Imperatores Dioclet. & Maxi. Aug. & Cæſares. &. l. nullam. C. de infa. ibi, Imperator Gord. ſemper. A. &. C. Idẽ in inſcriptionibus omnium, ibi. viii. ll. ſeq. &. l. i. C. de procu. & aliis. ll. ibidẽ, & alibi ſæpe in ſequ. titulis, & in. l. iii. C. de ped. iud. ibi, eorumdem Auguſt. & Cęſarum, in. l. filiam. C. de inof. teſta. & in tit. C. de proba. ſæpe, &. C. de ſponſa. in. l. dotis. C. de iure dot. ibi, Imperator Deci. Cæſar, & in. ll. tituli. C. arbi. tutel. §. reſponſa. inſtitu. de iu. na. cum glo. & ſupra ẽt tetigi. q. ii. & in tit. quæ ſint reg. ad fi. in uſib. feu. quod tñ peritioribus Linguæ Latinæ, ac Romanarum rerũ relinquo, ne falcem immittam in meſſem alienam. Sed Mart. Laud. ſimplr̃ in. d. trac. de Princ. not. lxxvii. idem not. a Cęſare Auguſto, denominatos alios Imperatores, & Imperatorem Cæſarem, appellat tex. in. c. inter dilectos. de fide inſtru. uerſi. tertio quia. &. c. conuenior. ante fi. xxiii. q. ulti. & de iure. ff. etiam. l. iiii. in fi. cum duabus. ll. ſeq. ff. ad leg. iul. maieſt. Sic & quo ad illud, an Cæſar dictus, ideo fuerit primo, a cæſo matris utero, de

quo

quo glo.& doct.in ſupra alleg.locis,quod tenent Moder.in.d.x. col.ante fi.citantes Plin.cap.ix.lib.vii.dum dicit auſpicato euecta parente gignũtur.Sicut Scipio Aphricanus prior natus,primusq; Cæſar,a cæſo matris utero dictus,&c.Peritioribus in huiuſmodi relinquo.Nouiſſimi Mediolaneñ.in.l.etiam.ff. de uerbo.ſignifi.in fi.idem ſentiunt,dum cæſo utero natos, ſimpliciter Cæſares appellant.Idem tradit Bal.in proœ.ff.ii.col.in fi.dicẽs, Iulium Cæſarem dictum,quia mater in partu obiit, & ipſe ſecato utero,lucem uidit,& non uidit matrem, ut nõ uideret ſuperiorem ſe,quem natura in hoc genuerat,ut omnia Cæſar eſſet, & q; ab inde Inſigni nomine omnes poſt coronationem Imperatores,

4 Cæſares dicti ſunt,alii ab Octauiano Auguſto, Auguſti. † Videtur tamẽ,q; a principio Auguſtus ab augurio dictus ſit, quaſi augurato factus,& Sanctus,Diiſq; uolentibus. Vnde Ouid. in Faſtis. Sancta uocant Auguſta patres,Auguſta uocantur. Templa Sacerdotum rite dicata manu. Et de Roma ais, Enni

5 us,Augurio Auguſto,poſtq̃ Inclyta condita Roma eſt. † Auguſtales fuere olim Iudices, & Magiſtratus, quos Decuriones ais eligebant,diuerſi ab Alexandrino Præfecto,qui & Auguſtalis et ipſe dicebatur, ut tradunt Moder.Mediolaneñ.in.l. pupillus.§.Decuriones.ff.de uerb.ſigni. De his melius illi, & ſimiles diſſerunt.Iura enim profiteor,non hiſtorias.

QVADRAGESIMASECVNDA QVAESTIO.

1 *Cur aliis titulis inferioribus poſt Imperialem ſe nominet Imperator, & quibus. & nume. 5.*

2 *Imperatoris Caroli.V.tituli.& nu. 8.*

3 *Papa cur ſe Epiſcopum uocet.*

4 *Dignitates plures ubi in uno concurrunt,a qua denominetur.*

6 *Epiſcopus ſimul quis eſt,& Comes.*

7 *Dignitas omnis eſt in Imperatore,prout in Papa.*

1 QVADRAGESIMOSECVNDO Quero † de intitulatione,quam faciunt Imperatores,de Regio,& inferiore etiam titulo poſt Imperiale,ut late in.d.rub. etiam ſupra citatis.ff.C.& in Inſtit.& hodie dicit præſens Imperator. † Ca

2 rolus.V.diuina fauente Clementia Romanorum Imperator Auguſtus,Rex Germaniæ,Hiſpaniarum,utriuſq; Siciliæ, Hieruſa

lem, Inſularum Balearium, Fortunatarumq́, ac noui Orbis Indiarum, Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Gallitię dominus, & patria lingua, ut infra. q. lx. & etiã latinę latius, ut infra in fi.
3 huius. q. &c. † In Papa cur ſe nihilominus uocet Epiſcopum, eſt ratio clara, quia cum nullus ordo, Epiſcopali maior ſit in Eccleſia, iuſtum, & decens eſt, ut ſe eo ordine ponat, ut per glo. not. in proœ. vi. in uer. Epiſcopus. & per Iaſ. in. l. Imperium. ff. de iuriſd. om. iudi. iii. col. ver. i. & ego do bonum text. ſing. in. l. falſa. §. i. ff. de condi. & demon. ibi, nam honor eius auctus eſt, non conditio mutata. Sed in Imperatore, cum dignitas Imperialis, & eius gradus, ſit ſupremus omnium, non uidetur habere rationem, q̃ poſt Imperialem titulum, Regium, uel minorem apponat (ut facit) & ideo de ineptitudine talis intitulationis uidet̃, q̃ argui poſſint
4 moderni iſti Impatores, † Quia als, ubi in eadem perſona cõcurrit multiplex dignitas, quia ẽ Dux, uel Comes, uel Dux, & Marchio, attenditur maior dignitas, & ab ea denominatur, ſecũdum Inno. in. c. ſolite. de maio. & obediẽ. not. Iaſ. in. d. l. Imperium. iii.
5 col. uer. ii. &c. Bal. in rub. ff. i. col. i. i. & ii. no. ſentit, † q̃ ideo Imperator ponat nomen proprium ſuum, & dignitatum ſuarũ, quia facit mentionem de nominibus acquiſitis per ſuam probitatem, facit. d. l. falſa. §. i. & l. Alexandrinis. & quod ibi Bart. not. C. de decu. lib. x. facit tex. in tit. de pace conſtã. in. c. nomina. ad fi. ibi,
6 Comes Henr. Dux ſe. † Sic als Epiſcopus, et Comes in. c. inter dilectos. ubi Abb. iiii. col. i. oppo. de fide inſtru. Et in Inſigniis, et Armis idẽ ſeruat Imperator (ut practica docet). Et eſt Dux, Comes, et Marchio, Quia omnis dignitas eſt in eo, ſicut in Papa, ſecũdum Bal. in conſi. ſuo. cclxxviii. quæritur. ulti. col. iii. lib.
7 & ad hãc. q. † q̃ tituli dignitatum exprimant̃ in Principe, eſt bo. tex. in clemen. paſtoralis. §. ac als. ante fi. de re iud. ibi, Omnium
8 dignitatũ, quibus ſe intitulabat. &c. † Et hodie nouiſſime latius ſic præmittit, Carolus. V. Dei gratia Rom. Imp. ſemper Auguſt. Germaniæ, Caſtiliæ, Aragoniæ, Leonis, utriuſq; Siciliæ, Hieruſalem, Vngariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Nauaræ, Granatæ, Toletæ, Valẽtiæ, Gallitiæ, Maioricæ, Hiſpalis, Sardiniæ, Cordubæ, Corſicæ, Murriæ, Genuis, Algarbiæ, Algieceræ, Gibraltar, Canariæ, Indianæ Inſularum, et Terræ firmæ, et Maris Oceani Rex, Archidux Auſtriæ, Burgundiæ, Lothringiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Corinthiæ, in Craiu, Lumburg, Lucemburg, Gelriæ, Calabriæ, Athenis, Neopatriæ, & Vuirtemburg, Dux Habsburg, Flandriæ,

Tirolis,

Tirolis, Grotiæ, Braemanorum, Artholis, et Burgundiæ Comes Palatinus, in Henegau, Holãdiæ, et Selandiæ, in Phirt, Riburg, in Mamur, Ruſſilion, in Ceritania, et Zuphen, Lantgrauius, Elſatiæ Marchio, in Burgau, in Oriſtam, in Golitian, ac Rom. Imperii Princeps, Sueuiæ, Catholoniæ, Auſtriæ Dominus, Friſiæ, Vuindiſchẽmarek, in Portenau, in Biſcaia, in Salmes, in Molin, Tricipoli, et Mecheliñ, &c. Et ita legi, et uidi in quadam eius Bulla, conceſſa Reuereñ. D. Valentino Epiſcopo Hildeſemeñ. iuriſdictionis, Data Barcellonæ. iii. Die Menſis Martii M. D. XXXVIII. Imperii. XVIII. Regnorum. XXIII.

QVADRAGESIMATERTIA QVAESTIO

1 *An Imperator ſicut Papa, ſe appellet ſeruum ſeruorum Dei.*
2 *Quis Papa fuerit, qui primum ſe ſeruum ſeruorum Dei appellauerit.*
3 *Imperator uocat ſe ſeruum Dei, non Eccleſiæ.*
4 *Imperator, & Papa uocant ſe uerbis, ſeruum ſeruorum Dei, de facto tamen permittunt ſe adorari.*

1 QVADRAGESIMOTERTIO Quæro, † An Imperator ſicut Papa ſe appellet ſeruus ſeruorum Dei, ut in practica uidemus, de Papa, & patet in tit. de ſtatut. & conſue. c. fi. in fi. in uſib. feud. ibi nos. N. ſeruus ſeruorum Dei, in inſcriptione procœ. Decret. &. vi. & ubiq; gl. & ſecundum Archi. & Io.
2 Andr. ibi, † Beatus Gregorius fuit primus, qui ſe ſic ſcripſit. Et Card. in c. in ſynodo. lxiii. diſt. in prin. not. q; etiam tẽpore Leonis, Papa ſe ita appellabat: In not. tex. in. l. i. C. de offi. præfe. præto. Afri. §. i. dicit Imperator, loquens de ſe ipſo, quo ſermone, aut quibus operibus dignas Deo gratias agere ualeamus, qui per me ultimum ſeruũ Eccleſiæ ſuę, iniurias uindicare dignatus eſt, & ita glo. ibi not. q; Imperator uocat ſe ultimum ſeruum minimum, ſicut Papa in reſcriptis, dicit ſeruus ſeruorum Dei, &c. Sic tex. in. §. ſeq. ead. l. i. ibi, per nos ultimos ſeruos ſuos, hanc tamen obſeruationem hodierni Imperatores habere non uidentur. Sic & dicit. N. Dei gratia, Ro. Impe. ut in titu. de pace tenen. & eius uiola. in prin. in uſib. feud. Et not. als Bal. in auct. habita. C. ne fi
3 li. pro pa. iiii. col. vi. no. † q; Imperator uocat ſe ſeruum Dei, non ſeruum Eccleſiæ, per. d. l. i. C. de offic. præfec. præto. Sed utrique adaptari hodiernis temporibus poteſt, quod de Papa dixit Ioã.
4 Fab. in procœ. inſti. ſuper uerbo Auguſtus, ſcilicet, † q; in uerbis

dicunt ſe ſeruos ſeruorum Dei, nominando ſe, de facto tamen, ſe adorari permittunt. Et ꝙ Princeps alſs ſeruus inſcribitur, notat etiam Bal. in tit. de pace conſtan. in prin. in glo. ii. ad fi. per. l. exemplar. C. de offi. præfe. ſacr. larg. ſed illum tex. non inuenio. Vnde credo, ꝙ ſentiat de. d. l. i. C. de offi. præfe. præto. Affri.

QVADRAGESIMA QVARTA QVAESTIO

1 *De effectu coronationis Imperatoris.*

2 *Imperator, an in ſua coronatione ſatisfaciat omnibus creditoribus Præfecti Vrbis, uel eum ab eis liberet.*

3 *Præfectus Vrbis, eſt nunc Illuſtr. Do. OCTAVIVS de Farneſio, Imperatoris Gener, Adoleſcens admirabilis. S. D. N. Paul. III. Nepos.*

1 QVADRAGESIMOQVARTO Quæro, † de effectu coronationis Imperatoris, longum eſſet omnes effectus recenſere, Tamen quoſdam notabiliores, & principaliores referamus, & primo dixit Bar. not. in. l. i. in prin. ff. ſiquis teſta. lib. eſſe iuſſus fue. † ꝙ de conſuetudine Imperator in ſua coronatione ſatiſſacit omnibus creditoribus Præfecti Vrbis, & eũ a debitis ſuis liberat, niſi procurata fuerint, & cum Bart. tranſit Veroñ. in caut. ſua. xiiii. ſeis ꝙ, ad fi. And. ſicu. conſi. lvi. fo. i. li. i. Idẽ Mod. in rub. ff. vii. col. in prin. Sed quia Bar. in. d. l. i. loquitur, ſupponendo, ꝙ Præfectus eum coronet, & non uidetur uerũ hodie, ſecundum ſupra dicta in. q. xxx. in fi. merito hoc dictũ Bart. in. d. l. i. uidetur dubium remanere, quia ceſſante cauſa, & ratione, &c. licet cum Bar. ſimpliciter tranſeat Marti. Laud. in. d. trac. de Princ. no. cccccxxxix. incip. Præfectus Vrbis, & Soci. in reg. filiuſſam. clvii. ii. fallen. De quibuſdam aliis effectibus coronationem reſpiciẽtibus, uide etiam infra. q. lvii. & ſeq. † Præfectus 3 ãt Vrbis nunc, eſt Illuſtr. ac Excel. Adoleſcẽs, Do. OCTAVIVS de Farneſio. S. D. N. Pauli. III. Pont. Max. ex carne, Nepos, animo, moribus, & uirtutibus, Vrbi, & Orbi admirabilis, & incredibilis, taliſq; demum, ut meruerit præſentis Caro. V. Ro. ſemper Aug. & Inuictiſ. Imp. filiam Margaritam in cõiugem habere, quibus Altiſſimus, & Omnipotens Deus uitam incolumẽ, ac perpetuam felicitatem det, & concedat, ut uideant filios filiorum ſuorum, ſuffectus in locum Illuſtr. Fran. Mariæ, Ducis Vrbini Præfecti, ac Sereniſſimi Dominii Venetorum Armorũ Generalis, qui Anno M. D. XXXVIII. Menſe Nouẽ. deceſſit.

Quadrageſima

QVADRAGESIMAQVINTA QVAESTIO

1 *An ante coronationem uocetur Imperator.*
2 *Epiſcopus, an appelletur ante conſecrationem.*
3 *Archiepiſcopus ante ſuſceptum pallium, an proprie dicatur Archiepiſcopus.*
4 *Papa, an dicatur ante benedictionem, conſecrationem, & coronationem.*
5 *Nudum nomen attenditur quandoque.*

1 QVADRAGESIMOQVINTO Quæro, † an ante coronationem uocetur Imperator, Bald. in proœ. ff. ii. col. in fi. dicit, ꝙ omnes Imperatores poſt coronationem Cæſares appellantur, & ſic ante non, & expreſſe id no. Bar. in rub. ff. in fi. per. c. uenerabilem. de elect. extra, & idem in clemen. unica. de iure iur. Sed ꝙ ſolum Rex Romanorum, & quæ ſupra late dicta ſunt, in. x. q. &. q. xli. nu. 2. & ſeq. Idem late Io. Bertachi. in trac. de Epiſcop. v. vol. Tract. char. lxxxv. col. ii. iii. q. nu. 5. ſub. §. ultimo poſt Spec. Inno. Io. and. & idem Io. lecirier in tract. de primogeni. xii. q. i. lib. viii. vol. Tract. col. iiii. uerſi. ſed in contrariũ. nu. 9. Imo idem. q. xii. ii. lib. col. ix. dicit, ꝙ anteq̃ recipiat ultimam coronam, tantummodo Rex Rom. dicitur, per. d. c. uenerabilem. & Abb. Ang. & Fely. & ſimile de Epiſcopo, & ſimi. licet Ludo. Bauar. (ut refert Alb. in. d. l. bene a zenone. C. de quadri. præſcrip.) ſtatuiſſet, ꝙ nõ expectata unctione, uel coronatione ſtatim eſſet Imperator, & idem ꝙ ante coronationẽ ſit Rex, poſt, Imperator. Ant. ſicul. in trac. de pote. Reg. q. xv. per. d. c. uenerabilẽ. &. d. l. fi. et ibi Ang. et Iac. Alua. ubi ibi, Et idem ſimpliciter ante coronationem Imperatorẽ non dici, cũ Bar. in. d. rub. ff. in fi. ponit Marti. Laud. in tract. de Princ. not. xxxix. incip. ante coronationem. Vnde eſt, ꝙ glo. no. dicebat in. l. omnes. ii. cum glo. in uer. ortus. C. de fer. ꝙ dies coronationis, ortus eſt Imperii, et Cardi. in. d. clemen. unica. de iure iur. in. §. dudum. col. fi. uer. ſecundo oppono, dicit, ꝙ quicquid ſit de poteſtate adminiſtrandi, an eam, ante coronationẽ habeat, (de quo uidebimus infra) de nomine, habet obſeruantia, ꝙ ante coronationem Imperator non uocetur. † Si-
2 cut nec Epiſcopi ante conſecrationem, ſed electi, arg. c. qualiter. &. c. noſti. de elect. extra, et tex. in. c. cum in cunctis. §. i. eo. ti. cum
3 gl. not. et per Lap. alleg. xxxv. de temporibus. † Sic nec Archiepiſcopus ante ſuſceptum pallium, dicitur proprie Archiepiſcopus, not. in. c. ſuffraganeis. &. c. quod ſicut. §. fi. eod. titu. et tangit Specu. in tit. de reſcrip. præſen. in. §. ratione autem cauſæ. vi. col.

M iii

uerſi.item ꝙ obtentum eſt.in prin.& quæ not.in.l.antepen.ff. de
mili.teſta.& ibi glo.expreſſe not.in Imperatore,ut non dicatur,
nondum ſuſcepta infula,per.l.fi.in fi.C.de quadrien.præſcrip.&
gl.not,in Data.vi.Et ita moris non eſſe Imperatorem dici, ante
coronationem,dicit Signo.conſ.cxxix.col.v.& do.Deci.nouiſ-
ſime ita ſupponit non poſſe dici Imperatorem ante coronationē
in conſ.cxciiii.uiſo.in prin.lib.i.& Cardi.in.d.clem.unica.§.por
ro.ii.q.ibi,electum antequam ſit Imperator,& probat tex.no.in
tit.ſeu extrauag.ad reprimen.in uer.Romanorum Imperatores,
uel Reges,dicit gl.Bar.Imperatores poſt coronationem, Reges
ante coronationem,per.d.c.uenerabilem.Et ſic alſ glo.in proœ.
4 clemen.in uer.pontificatus.ſentit, † Papam non appellari, anteq̄
ſit conſecratus,benedictus,& coroantus,& ibi Abb.& gl. in Da
ta.vi.dicit,ꝙ cõſuetudo eſt in Ro.Cu.ꝙ poſt electionē,añ conſe
crationem,& coronationem,non dicitur Pontifex,& text.in.c.i.
in.§.plane.xxiii.diſtin.& quæ late Fely.in.c.eam te.i.col & ſeq.
de reſcrip.extra,cõgerit in ſimilibus,& ſpecialiter in prin.i.col.
&.ii.in prin.ponit,ante coronationem nõ dici Imperatorem, ſed
Regem,per tex.& gl.in.d.clem.i.in.§.ego.H.in uer. futurus. &
Aret.in rub.inſti.iiii.col.ii.not.dicit,nota ꝙ Imperator proprie
dicitur,poſt triplicem coronationem,& do.Deci. in.d.c. eam te.
i.col.in fi.& ſentit Iacob.Alua.in tit.quis dicatur Dux, Com.in
prin.v.col.ad fi.poſt glo.in.d.c.legimus.xciii.diſt.In Papa autē
tangit ſub quadam diſtinctione,quædam Ant.Roſel. in trac.de
poteſta.Papæ.xxv.char.iii.col.ante fi.ſub.§.ſed dubitandum. li-
cet hodie nouiſſimo iure,per extrauag.nouiſſimã.clemen.v.quia
nonnulli.in tit.de ſent.excom.(quę eſt fi.in extrauag.)ſecus in-
ductum ſit,Et in Papa per Moder.late in trac.de benefi.i. parte.
q.ii.x.col.ubi uidendum,& per illum in lib.ſacr.cæremo.in prin.
char.viii.ii.col.Et in Imperatore,pro dicta cõcluſione eſt bonus
tex.in tit.de pace conſt.in.c.acta ibi Anno Regni eius.xxxii.Im
perii uero.xxxix.Et hæc not.ſunt,quia alſ Epiſcopus Gurgen.
in.d.lib.ſuo de Coron.char.xxviii.& ſeq.§.his inuolucris. &.§§.
ſeq.conatur deducere eadem ratione in Imperatore ex ſola ele-
ctione rite,legitimeq; facta,quemlibet uerum eſſe Imperatorem,
& nominari,ſed communis,ut ſupra in contrarium uidetur, & ēt
obſeruãtia in practica,ut,ſcilicet,ſe Regem Ro.appellet, ſolum
ante coronationem,& rationes Gurgen.concludunt potius, quo
ad ius adminiſtrationis,q̄ quo ad ueram,& propriam denomina
5 tionem,niſi dicamus,† ꝙ ubi eſt effectus nominis,fruſtra ſit no-
men

men nudum,ſed alſ etiam nudum nomen conſideratur.argu.l.ii.
§.ſed ſi ſint ſui.ff.ad tertul,Rot.in not.q.deciſ.ccccxlv.ſi legatus.
6 in nouis.col.iii.poſt prin. † Alſ Gemi.conſ.lxxix. ſuper primo.
col.ii.in prin.dicit,ꝙ Imp.acquirit nomen Imp. per ſolam coro-
nationem,alleg.cle.i.uerſi.dudum.de iure iur. Arciepiſcopus in
receptione palii.Epiſcopus in conſecratione.Plebanus per ado-
ptionem tituli,etiã ante poſſeſ.in not.q.Quod Cubicularius Pa
pæ ante receptionem facti Cubicularius dicatur ex ſola acqui-
ſitione tituli.

QVADRAGESIMASEXTA QVAESTIO.

1 *An ante coronationem,ualeant geſta per Imperatorem electum tantum.*

2 *Communis opinio ſequenda.*

3 *Læſæ Maieſtatis crimen,ita committitur in Regem Romanorum ſicut in ipſum Imperatorem.*

5 *Papa,an ante coronationem adminiſtret.*

6 *Imperator electus,an ante approbationem adminiſtret.*

7 *Imperator,an ex ſola electione,ius conſequatur.*

9 *Imperator ante confirmationem,an adminiſtret.*

10 *Filius Regis,an dicatur ante regnum adeptum.*

1 QVADRAGESIMOSEXTO Quero,†an an-
te coronationem,ualeant geſta per electum in Imperato-
rem promoueñ.Scriben.in multis locis uulg.hanc.q.ponũt poſt
glo.quæ uoluit,ꝙ non,in.d.l.ſi.C.de quadrien.præſcrip.per illũ
tex.& ibi Bal.in.ii.lect.in prin.notat, & tenet ante coronationẽ
non habere plenitudinem poteſtatis,licet habeat generalem ad-
miniſtrationẽ.Et ſi alii ita non diſtinguant,Are.tangit in proœ.
Inſtitu.&.q.eſſet diſputabilis,Tamen argumenta pro,& contra
omitto,ut breuitati conſulam, aſſumptum onus huius Tracta-
tus expediamus,debito tempore aſſignato,cum cõmunis ſit con
cluſio ualere geſta omnia per eum,poſt electionem, coronatione
etiam nondum facta.Et in priuilegiis communem,ait Are.in.d.
proœ.Inſti.iiii.col.ii.not.in fi.Signo.d.conſi.cxxix.col.v.gl. no
tab.in.c.quanto.lxiii.diſt.not.electionem facere Imperatorem,
per.c.legimus.xciii.diſ.& nouiſſime idem de hac communi opi.
teſtatur,& conſuluit do.Deci.conſi.d.cxciiii.uiſo primo dubio.
i.col.lib.i.contra longam diſputationem Oldr.conſi.clxxx.quę-

ſtio eſt.Spec.glo.& Saly.ubi ibi,concludens, ꝙ Rex Romanorum ante coronationem poteſt adminiſtrare, & dare priuilegia, poſt Archi.Bal.Cald.Signo.Pau.de caſt.Imol.Abb.ubi ibi,pro communi opinione,& pro conſuetudine etiam approbata. Idem tene Io.Bertachi.in tract. de Epiſcop.v.uol.Trac.char.lxxxv.iii.q.nu.5.ſub.§.ultimo.& Io.lecirier in trac.de primogen.q.xii.ii.lib.col.ix.& ſeq.viii.uolu.Tract.& ꝙ ita eſt conſuetudo,licet ſint opi.diuerſæ.Et idem late congerunt pro communi poſt Deci.Moder.Bonoñ.Hippol.in Annotationibus ſuis de dignita.& poteſta.Impe.duarum Car.pe[illegible].col.licent di ant articulum diſputabilem,Tamen cõmunem,ut ſupra,& ab ea non recedendũ. Et Abb.in.d.c.uenerabilem.de elect.col.fi.dicit,ꝙ licet olim uariæ eſſent opiniones,hodie receptum eſt conſuetudine,ut ſtatim adminiſtret,& cum eo tenet etiam.d.Deci.in.c. eam te.ii.col. in prin.de reſcrip.extra.Idem glo.in.d.clem.i.§.porro. de iure iur. in uer.Reges.poſt prin.ubi idem tenet Cardi. cum illa glo. pro ſing.ꝙ electus etiam ante coronationem,poteſt adminiſtrare,& dicit in idẽ concordare Pau.& alios poſt gl.in.c. legimus.xciii. diſt.& ei glo.ſtandum eſt,propter antiquam approbationem,in cuius contrarium ait non eſſe memoriam.Idem cum ea Anto.ſicu.in tract.de poteſta.& excellen.Regia.q.lxxxviii.& dicit eſſe communem opinionem quando eſt cõcorditer electus, & ait ineuitabiliter probari,per tex.in.d.§.porro.in uerſi.Reges,cũ glo. & nouiſſime etiam hanc opinionem tenuit Corne.noſter Peruſinus in conſi.i.lib.iii.in prin.& conſi.clxxvii.repetito.col. penul. lib.i.ibi, rñdens etiam late ad.d.l.bene a zenone. in fi. Et ut dicit dom.Deci.in.d.loco (licet articulus eſſet diſputabilis) per ea,quæ doct.not.in locis ſupra contrariis,præcipue latiſſime omnia reaſſumendo,Prępo.in.c.per uenerabilem.col.cxxxv.uerſ. quarto quæro.qui filii ſint legi.Talis diſputatio non eſt hic nobis nunc neceſſaria.Sat eſt(ut puto) ueritatem breuiter referre, Et idem Deci.cum eadem cõmunit,enet,& teſtatur conſ.dlxxxviii.uiſo.col.i.& ſeq.in not.q.de priuilegio impetrato a pręſenti Sereniſſimo Imperatore Carolo.V.& eius patre,ante coronationem,ubi latiſſime cumulans dicit,eam eſſe communem opi.& de conſuetudine ſeruari,unde de ea nõ dubitan.Et idem tenent Moder.Taurineñ.Purpu.in.l.more.in prin.ff.de iuriſdi.om.iudi.& Marti.Laud.in tract.de Princip.not.xxv.Idem tenet,& ait communiter tenere ſcriben.in.d.l.bene a zenone.& in rub.ff.&.C.& glo.& Io.an.in.d.clemen.i.licet alibi glo.& Specu. ubi ibi contra,Idem

tra.Idem

tra, Idem do. Lud. Sardus in tract. de legitima. x. char. iii. col. ix. q. & Ant. Roſel. eo. tracta. ii. lib. ix. col. ad fi. uerſi. quæro rurſus. Ergo do bonum tex. not. in. l. unica. in fi. ff. de bon. poſ. ex teſt.
2 mili. † & ſic eſt communis opinio a qua non uidetur recedendũ. l. i. ff. de offi. quæſt. l. athletas. ff. de infa. Io. an. & doct. in. c. i. de conſt. cum ſimi. & eandem opi. tenet glo. i. Bal. qui gloſſauit per illum tex. in tit. de pace conſtã. & in. c. nos Romanorum, in uſib. feu. in uer. Rex, ſcilicet, ꝙ Rex Romanorum, etiam ante coronationem, poteſt concedere priuilegia, & ibi patet in. H. nõdum coronato, quia pater uiuebat, & refert Hoſt. dicẽtẽ, ꝙ uidit in Alemania per Principes iudicari, & teneri, ꝙ Rex Romanorũ poſt electionem concordem, habeat omnem poteſtatem, quam Imperator, nec unctio aliquid addat, licet Hoſti. ſit, ubi ibi, in contraria opi. Tamen quicquid dicat Hoſti. ſupra dictam opi. ſeruari dicit, & eſſe ipſam ueritatem, opi. autem Hoſti. poſſet habere locum, quando eſſet electus in diſcordia, de qua tamen. q. infra dicemus ſuo loco. Et hæc uerba Bal. ſunt etiam in. d. gl. in. d. §. porro, in uer. Regem, & idem, ut ſupra, cum dicta glo. in. d. clemen. i. in uer. Reges, tenet Bar. not. in extrauag. ad reprimen. in uer. Re
3 ges, & eſt optimus tex. ibi. † Quia uult, ꝙ crimen læſæ maieſtatis committatur, ſic a faciẽte contra Regem Romanorum, ſicuti contra Imperatorem, ut ibi notan. Bar. inducit, & idem Areti. ut ſupra, tenet in. §. ꝟ. inſti. quib. mod. ius pat. pot. ſol. in fi. dicens, ꝙ ſpeciale eſt in Imperatore, ut ſua electio, ſola, ſine coronatiõe cõcedat ſibi auctoritatem concedendi priuilegia, & alia, poſt gl. & doct. in. d. l. fi. Eſt bene uerum, ꝙ Aret. allegando. l. ii. de offi. pro con. uidetur ſentire illam diſtinctionem in hac. q. quam tetigit Spec. in. d. tit. de reſcrip. præſen. §. ratione autem cauſæ. uer. item ꝙ eſt obtentum, in fi. dum dicit, quoſdam audiui dicentes, ꝙ Imperator ante coronationem poteſt dare priuilegia, abſq; Imperii læſione, ut puta creare tabelliones, & ea, quæ ſunt uoluntariæ nõ
4 contẽtioſæ iuriſdictionis, allegan. d. l. ii. † Imo ego addo, ꝙ Augu. de Anco. in. d. tract. de pote. Papæ. q. xxxix. i. ii. & iii. artic. tenet, electum in Imperatorem ante coronationem adminiſtrare non poſſe, per. c. noſti. de electio. extra, & per naturales rationes. Item ꝙ nec poſt confirmationem, ante unctionem, conſecrationem, & coronationem, niſi in Regno Alemaniæ. Quia in eo, dicit iii. artic. ex diuturna conſuetudine, quæ legi æquipollet, poteſt adminiſtrare etiam ante eius confirmationem. Sed tamen communis de qua ſupra, in omni genere adminiſtrationis, & ubique

loqui uidetur,& generaliter,ut per doc.in locis ſupra alleg. pro
ea,unde ab illa nõ uidetur recedendum,& Bal.ſimpliciter in.l.i.
5 ii.col.in prin.C,de ſumma trini.& fide catho.tenet, † ꝙ Impera‑
tor,recipit ab Eccleſia inſignia temporalia,q̃uis ante etiã ſit Im‑
perator,pro qua facit,ꝙ licet uideamus Papam coronandum, &
coronari,ut per glo.in proœ.clem.in uer.pontificatus, & in De‑
ca.vi.in uer.eodem.& per Bal. in proœ. Decreta.vii.colum. Ta‑
men adminiſtrare poteſt ante coronationem,in omnibus, & per
omnia,ac ſi eſſet coronatus, ut notanter excommunicantur, qui
aliter dicunt,in extrauag.clem.v.quia nonnulli,in tit.de ſenten.
excom.unica,quæ eſt conſtitutio fi.in lib.extrauag.& per Fely.
in.c.eam te.de reſcrip.extra.iiii.col.uer.ſecundo reſtringentur.
6 ¶ † Et plus in prædictis conſiderandum eſt, quia.d.communis
concluſio,non ſolum uidetur procedere ante coronationem, ſed
etiam ante approbationem aliquam de eo factam,ut teſtat᷑ Abb.
in.d.c.uenerabilem.ad fi.uer.extra glo.licet Bar.in.d.extrauag.
ad reprimẽ,in uer.reges,primo.ad fi.uideatur ſentire procedere
poſt approbationem a ſede Apoſtolica factam.Sed in fi. uerbis,
ꝙ etiã ante, ubi Electi ſunt in diſcordia,de quo ĩfra uidebimus.
Pau.ãt de ca.conſ.clxxviii.inci.donatio.lib.i.in princi.dicit, ꝙ
Rex Romanorum concorditer electus, & per Papam confirma‑
tus,licet adhuc non ſit coronatus in Imperatorem poteſt facere,
quæ poſſet Imperator,& ſic Paul.de caſt.uidetur uelle,ꝙ ſaltem
7 ſit approbatus a Papa. † Et Pet.de Monte in.d.trac.de Monar.
ante fi.v.q.omiſſis argumentis,ad partes, quæ non ponit in hac
q.cauſa breuitatis,concludit ex ſola electione,plenum ius Impe‑
riale cõſequi,etiam quo ad omnimodam adminiſtrationem ſine
alia examinatione,unctione,confirmatione,& coronatione Papę.
Probans primo.viii.fundamẽtis,ſeu rationibus ſatis ſubtilibus
(quas ibi uideant,qui uolunt) Demum auctoritatibus multorũ
excellentium uirorum Iaco.de Rau.quem dicit hanc .q. publice
diſputaſſe,& ita tenuiſſe Cyn.Guli.Naſon.Inno.Io.an.Albe.de
Roſa,ubi ibi,& refert Alb.de Roſa.in.d.l.bene a zenone. dicere
de hoc fuiſſe magnam concertationem inter Papam Ioã.XXII.
& ſucceſſorem ſuum Benedi. XII. ex una,&.d.Ludo.de Baua‑
ria electum,prelatos,& Doctores tã in curia,q̃ extra cõſultos in
hanc partem inclinaſſe,pro qua.d.dom.Ludo.fecit unam conſti‑
tutionem, quã dicit Alb.ponere.d.loco,& ꝙ audiuit literas Ele‑
ctorum Imperii,qui hanc partem ueram dicebant. Simile aĩs in
Patricio,& Conſule,ut ex ſola electione ius cõſequantur,ſecun‑

dum

dum glo.not.poſt tex.in.§.filiuſfam.inſti.quib.mod.ius pat.po. ſol. Quæ omnia nota, quia Fely.in.c.eam te.ii.col.in prin. extra de reſcrip.tenebat ante coronationem nihil poſſe in adminiſtra
8 tione Imperii, poſt Saly.in.d.l.bene.i.col.cum.iiii. ſeq. † Et hãc communem opinio.de qua ſupra, multum nota, quia ex ea uidebatur poſſe inferri contra prædictam.q.quia, ſcilicet, ſi ante coronationem omnes effectus, & iuriſdictionem ueri Imperatoris habet, cur & nõ nomen, arg.l.a nullo.C.de fer.&.l.v.C.de defen.ciuit.§.eſt & aliud.inſti.de dona.cum ſimi.niſi dicas, ꝙ & aľs quandoq; nudum nomen eſt in conſideratione.l.ii.§.ſi uero.ff. ad tertul.cum ſimi.Sed profecto in puncto iuris, durum uidetur, ꝙ a Papa debeat Imperator ungi, cõſecrari, & coronari, ut ſupra ſuo loco dictum eſt, & tamen dicamus ante hæc omnia, plenũ ius Imperiale omni modo conſequi, contra.c.noſti.de elect.cum ſimi.& ad quid dictæ ſolennitates ſuperfluo inductæ, & iuramentum fidelitatis? Et Epiſcopus Gurgeñ.in lib.ſuo de Corona.char.xxvii.& ſeq.ſub.§.hinc illa.diſputat (licet ſicce) hãc.q.tandẽ concludit pro neceſſario, ut Imperator ſola electione adminiſtrare poſſit, etiam ſi prius confirmationis uirtus non acceſſerit, deduceñ.ut ibi retorquendo fundamenta, ut, ſcilicet, ex ſola electione rite, legitimeq; facta, uerus efficiať Imperator, & omnia poſſit exercere, ſicut in ſimili in Pontifice eſt, ut ibi not. Et ne uetuſtiora repetat, pleroſq;, ait, fuiſſe Imperat.nec inunctos, nec coronatos, ut recenti memoria, Albertus, & Maximilianus, & tamen Imperii munus obiere, unde, ꝙ ex coronatione nihil noui iuris Cæſaribus accedat, refertq; ad literam cõſtitutionem Ludouici Imperatoris tempore Ioan. XXI. & Benedicti. XII. qua ſanciunt, ut ex ſola electione, ſit uerus Imperator cum adminiſtratione, ſecus dicẽtibus, priuatis omnibus iuribus &c.& criminis lęſæ maieſtatis pœna puniendis. Reſoluens.d.Gurgeñ.char.xxxi. §.ſed ut, electionem eſſe ad ſubſtantiam Imperatoris, reliqua ad ſolennitatem, utilem tñ, & non paruipendendam. In uno tamen errare uidetur, dum ibi dicit, nullo iure caueri Imperatorem deſignatum confirmandum, quia contrarium, pace ſua, conſtat in di
9 ctis ſupra.q.xvii. † Et addo, ꝙ.d.Deci.in.c.poſtq̃.in prin.i.not. de elec.tradit late, & congerit, in Imperatore, ſicut & in Papa nõ requiri confirmationem, & ante eam, Electus poſt adminiſtrare. poſt glo.Bar.Ang.Cy.Cald.ubi ibi, & ſeipſum conſi.cxciiii.ſed pace ſua ibi, nihil de confirmatione, ſed de coronatione, ut ſupra diximus, & de hac.q.an ex ſola electione, Imperator ante confir

mationem poſſit adminiſtrare, poſt Albe. & Salyc. in. d. l. bene a
zenone. ponit Io. and. in addi. ad Specu. in tit. de reſcrip. præſen.
§. fi. uerſi. item ꝙ obtentum. circa medium, & Aluarot. in. c. i. quis
dicatur Dux. & remiſſiue Cardi. Iacob. in tract. de Conci. noui-
10 ter impreſſo, facie. clxxiii. col. i. &. ii. † Et ꝙ ſic idem Io. lecirier
in trac. de primoge. xi. q. i. lib. col. iiii. & ſeq. in not. q. an Natus
ante Regnum adeptum, dicatur primogenitus Regis, ubi tenet,
ꝙ ſic, poſt narias quatuor opi. not. & late, ſed id non eſt præſen-
tis indaginis.

QVADRAGESIMASEPTIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator utatur Sigillo, uel Bulla Aurea, uel quo ſigno.*
2 *Peruſia Ciuitas habet priuilegium Imp. Caroli, ſub Bulla Aurea Imperiali.*
3 *Papa, an ſecus utatur Bulla poſt coronationem, quàm ante.*
4 *Aurea Bulla de facili hodie non ſignatur, nec debet, & cur.*
5 *Sigillum Imperatoris quale, & quomodo eſſe debeat.*
6 *Sigilli Imperatoris ubi fiat mentio.*
7 *Sigillum Regium, & ante coronationem, & poſt Sigillum dicitur.*
8 *Signum Imperatorum olim quale eſſet.*

1 QVADRAGESIMOSEPTIMO Quæro, tan
Imperator utať Sigillo, uel Bulla Aurea in priuilegiis?
Glo. originaliter per illum tex. in clem. i. de iure iur. ad fi. notat,
ꝙ Imperator ante coronationem non utitur Bulla, ſed Sigillo, &
ibi uidetur clarus tex. dum dicit, Papa ille, referens factum, pro-
ut in patẽtibus literis ante coronationem ipſam eius Regio ma-
gno Sigillo, & poſt coronationem eãdem eius Imperiali Aurea
2 Bulla munitis, &c. † Et ſub Bulla Aurea, habemus Peruſię) pa-
tria mea) Priuilegia quædã Caroli Imperatoris illi Communi
cõceſſa, prout etiam teſtatur Bar. ſe uidiſſe, quia tunc apud eum
Legationis munere fungebatur, in extrauag. ad reprimẽ. in uer.
Reges. Ante coronationem ergo, utitur Sigillo Regio, poſt co-
3 ronationem utitur Bulla Aurea, ſecundum gl. in. d. clem. † quod
comprobat, quia ſic dicit eſſe in Papa, ut aliter utať Bulla ante,
q̃ poſt coronationem, ut ibi per eam, & per gl. in Data. vi. in uer.
pontificatus. & Spec. in tit. de reſcrip. præſen. in. §. ratione antem
cauſæ. vi. col. uerſi. item ꝙ obtentum. ante medium uerſic. Et hæc
poteſt eſſe cauſa, quare Papa ante coronationem tantum media

Bulla

Bulla utitur, & Moder.in.d.trac.de benef.i.parte.q.ii.x.col.licet
hodie nouiſſime in Papa id mutatum ſit de puncto iuris, ut etiã
ante coronationem Epiſcopum ſe appellet, & Bulla utat in qua
nomen eius exprimatur, & aliter dicentes excommunicantur, ut
in ulti.extrauag.Clemen.V.quia nonnulli de ſenten.excom.quę
eſt fina.deciſio in lib.extrauag.q̄q̄ Moder.in.d.x.col.dicãt, ꝙ de
ſtylo Curiæ etiam moderno, ante coronationem non utitur Pa-
pa, niſi media Bulla, nec exprimat nomen ſuum in ea, & appellet
ſe electum, unde ꝙ glo.in.d.extrauag.nouiter facta, multum ad
miratur de ea, Ideo poſt eam dicũt Moder.d.loco, ꝙ de illa con
ſtitutione iudicet Apollo, & ſcribit Fely.ante.d.Moder. in.c.eã
te.iiii.col.de reſcrip.uerſi.ſecundo reſtringuntur, per illũ in lib.
i.ſacr.cæremo.in prin.char.viii.ii.col. & ibidem, ꝙ loco pontifi-
catus, ante ſolennia ſua in Data dicitur, ſuſcepti a nobis Apoſto
4 latus officii, Anno.I. † Subdit tamen bene gl.in.d.cle.i.ſeu uni-
ca, in fi.priuilegia Imperialia cum Aurea Bulla, non uidiſſe, niſi
unum, nec etiã multum expedire uti ea appenſione, propter peri
culum ſubreptionis ob precioſitatem metalli, unde ꝙ ob id pru-
dentes Prælati, & Principes noſtri temporis Sigillis Argenteis,
uel aureis nõ utuntur, & ibi idem cum illa glo.notat Cardi.xix.
not.ſubdens, ꝙ quandoq; fit Aurea Bulla ſolida, quandoq; inte-
5 riori parte uacua.&c. † Sigillum autem Imperatoris, dicit Spec.
in tit.de reſcrip.præſen.§.primo igitur.ii.col.uer.porro, eſſe ita
debere, ut habeat in circulo orbicularias literas, has uidelicet, S.
N.Rom.Imperatoris, & ſemper Auguſti, & in circulo ſit ſcul-
pta imago Imperatoris in ſolio Imperiali ſedentis, & in capite
Regali, Diadema, habẽtis in manu dextra Sceptrũ, & i Siniſtra
Pomum rotundum tenentis, & ultra eum, uidetur bonus text.in
c.inter dilectos.extra de fide inſtru.uerſi.tertio quia.per totum.
6 & in uerſicu.ſed & ipſum. † Et de Sigillo Imperatoris meminit
tex.in tit.de pace conſt.in.c.hanc igitur.in fi.ibi, noſtri impreſ-
ſione Sigilli fecimus communiri. Cuius tenor, & ſeries eſt hæc.
Nos Romanorum Imperator, &c. & tex.in.c.ſignum. in eod.tit.
ibi, Sigillum domini Feder.Rom.Imperatoris Inclytiſſimi, &c.
7 Et ex his, iuncto tex.in.d.clem.unica.in fi.de iure iur. ibi, † Si-
gillo Regio, nota eſſe Sigillum Regium ante coronationem, &
Sigillum Imperiale poſt coronationem, & tamen utrunq; Sigil
lum appellatur, ut & in.d.c.inter dilectos.d.uerſ.tertio quia.ibi,
Imperatoris uidebatur fuiſſe Sigillum, & in auct.de pace conſt.
c.in Chriſti.poſt prin.ibi, Sigillo Imperatoris ſigillata, in uſib.

8 feudorum. † Quod Sigillũ, etiam, qualiter olim eſſet, tetigi infra. q. lxxxix. Et pridie etiam, per manus Reuereñ. Do. Philippi Archinti, Epiſcopi Burgi. S. Sepulchri, uidi in quibuſdam priuilegiis antiquiſſimis eiuſdem eccleſiæ per Henricum. I I. & Conradum. I I. Imp. de Anno M. X V. & M. X X V I I. ſubſcriptiones eorum, cum quodam ſigno magno, inſtar fere eorũ, quo Notarii noſtri, ſeu Tabelliões hodie utunt, cũ quibuſdã literis magnis in modum cypharæ (ut dicunt) iudicio meo, dicẽtibus ſignum Henrici Imperatoris, ſignum Conradi Imperatoris, ordinatis circũ circa ſuper unũ, H, magnũ, cũ iſtis literis poſtea in ſubſcriptione, uidelicet, ſignũ Dñi Henrici Romanorũ Imperatoris, Cęſaris ſemper inuicti, Quod placuit hic referre, & ob rei antiquitatem, & in memoriam prædicti Reuereñ. Epiſcopi, uiri doctiſſimi omni ſcientiarum genere, ac uita, & religione ſpectabili, Et in ſimili ſeruat fere Rom. Pont. in ſubſcriptionibus Bullarum creationis. S. R. E. Cardinaliũ, cum literis manu propria ſuper quodã circulo uidelicet, Pau. I I I. Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus. &c.

QVADRAGESIMAOCTAVA QVAESTIO.

1 *An Imperator coronari poſſit per Procuratorem.*

2 *Procurator non creatur in his, quæ adminiſtrationem patrimonij non reſpiciunt.*

3 *Procurator in quibus conſtitui non poteſt. & nu. ſeq. & . 7.*

4 *Compaternitas per Procuratorem, an poſſit contrahi.*

5 *Imperator eſt filius Eccleſiæ.*

6 *Baldi auctoritas maxima, & ſeruari debet, ubi non habet contradicentem, nec ei aliquis uiuentium comparari poſſit. & nu. ſeq.*

7 *Imperator in Roma ueteri coronatur.*

1 QVADRAGESIMOOCTAVO Quæro, † an Imperator coronari poſſit per procuratorem? ſupra. q. xxxv. tetigi, ꝙ non, ſecundum Bal. ſimpliciter, qui tamen nihil allegat, in tit. de allod. §. i. in uſib. feud. vi. col. cum quo ſimpliciter tranſeunt Moder. in rub. ff. vii. col. poſt prin. dixit enim Bald. d. loco, ꝙ Imperator debet ire, non mittere Romam pro corona ſuſcipienda. † Et pro eo facit, quia coronatio, non eſt in admini-
2 ſtratione patrimonii, unde non uidetur poſſe fieri per procuratorem, iuxta reg. l. nec mulierem. cum glo. C. de uindic. liber. & no.

Bar.

Bar.in.l.gallus.§.forſitan.ante fi.uerſi.& prædicta,&.d.glo. mi-
3 rabilem doctrinam ibidem Bal.dicit ad id,de quo ſupra. † Item
quia coronari,uidetur continere certum miniſterium, ergo per
alium explicari non poteſt.arg.c.fi.§.fi.extra de offi. deleg .c.
is cui.eo.tit.in.vi.&.l.inter artifices.ff.de ſolu.cum ſimi. Item
quãdo perſona eſt de forma actus,nunq̃ receditur ab ea.§.ne au-
4 tem.C.de cad.tol.& ibi in prin.Bald.not. † Item notanter facit,
quia actus cum conſideratur reſpectu agentis,non reſpectu effe
ctus,non poſſunt per alium explicari,ut per Bal.notañ.in.d.§.ne
autem.ii.col.in prin.Sed non coronatur,niſi qui legitime certa-
uerit,ut.ii.ad Thimot.ii.cap.a,dicit Apoſtolus,ergo &c.& quæ
not.in regula poteſt quis.in.vi.in prin. Etenim ea,quæ in corpo
re proprio debeo facere,& ſic certare pro corona,ut ſupra,ſecun-
dum Apoſtolum,non debeo per alium facere,ſed ea, quæ pro pa
trimonio facio,poſſum,ut & not.Bal.per illum tex.in.d.§.ne au-
5 tem.iii.col.ad fi. † Item facit notan.quia Cõpaternitas de iure,
non poteſt contrahi per procuratorem, nam cum Compater,fiat
pater ſpiritualis,ꝙ quis ſit,ſeu fiat pater, non fit per procurato-
rem.l.poſt mortem.§.fi.ff.de adop.Bar.doctr.in.d.§.forſitan. ad
fi.Bal.cum dicta ratione in.d.§.ne autem.iii.col.C.de cadu. tol.
Aret.in.§.illud.in.iii.colũ.inſti.de nup.licet contrarium de con
ſuetudine,ſeruetur in compaternitate,ut per Areti.& Bald.in.d.
loco,In puncto tamen iuris uidetur,ut ſupra, & Roma. not.liii.
quæro.Idem Areti.in.§.multis.inſti.de liberti.per Fely. in.c.li-
cet ex quadam.ii.colũ.de teſti.& Moder.in.d.§.forſitan.ubi Iaſ.
6 ad fi.dicit communem eſſe opi.cum Bar.ibi. † Sed e contra Im-
perator per iſtas cæremonias cum Eccleſia,fit filius Eccleſiæ, &
Papæ,ut eſt tex.in.d.clem.unica.de iure iur.§.cęterum,ibi,in ſpe
cialem ſuum filium, & Eccleſiæ memoratæ, & ibi.iii.not. notat
Cardi.& infra latius dicemus ſuo loco.q.I. Ergo nec filiatio po-
teſt contrahi per procuratorem,argu.ſupradictorum,&.d.l.poſt
7 mortem.§.fi.ff.de adop.cum ſimil. † Comprobatur,quia quoties
in actu,quis non ſimpliciter cõſentit,ſed aliquid diſponit, & ali-
quid agit,propria præſentia requiritur, nec fit per procuratorẽ,
ut eſt not.doctri.Bar.in.d.§.forſitan.col.fi.poſt medium, uerſic.
non obſtat.l.iubemus et iã.ante fi.ibi,& uidetur ꝙ non quia,&c.
& ibidem tenet Iaſ.col.fi.in prin.Sed Imperator ultra cõſenſum
aliquid agit,quia iungitur,conſecratur,capit Coronam,accipit
Enſem,& alias Cæremonias facit,de quibus ſupra,& late in lib.
ſacr.cæremo.ſupra citatis locis ordinatim,ergo &c. Et iſta opi-

nio, ꝙ coronatio per Procuratorem non poſſit haberi ab Impera-
tore, uidetur tenenda propter auctoritatem etiam Bal. ſupra cita-
8 to loco, & ſeq. (licet nihil allegent ipſi) † Bal. enim tantæ eſt au-
ctoritatis, ut cum nullum habeat contradicentem debeat in pra-
ctica ſeruari, ut dicit Alex. in. l. gallus. in. §. etiam. iiii. col. ff. de li-
be. & poſthu. & in. l. ii. col. iii. ff. de uulg. & pup. & Fulg. not. di-
xit conſi. xxvi. ſtante ſtatuto. in fi. ꝙ Bal. tantæ eſt auctoritatis,
9 ut neſciat quis uiuentium ſit, qui ei æquiperari poſſit, † et ꝙ tu-
tum, & irreprehenſibile eſt, cum eo iudicare, & tenere, & De-
ci. tradit in conſi. cclxxxiii. & diligẽter. ii. col. ii. lib. Et ultra iam
dicta ſuadetur dictum Bal. quia cum in Coronatione Imperator
ungatur, & conſacretur, ut in. d. clem. unica. & in. d. c. uenerabilẽ.
cum ſimil. ſupra ſuo loco adductis, & unctio ſit ſacramentũ ẽt, ut
per glo. & Abb. in. c. ueniens. de tranſact. extra, & in. c. uir autẽ.
de ſecun. nup. & in rub. de ſacram. nõ reiter. i. col. ante fi. & ſupra
diximus. q. xxxix. Sacramenta realiter per aliũ capi non poſſunt,
ideſt, per mediam perſonam, quis id diceret? & in ſacramẽto pœ-
nitentiæ, eſt tex. in. c. quæ pœnitet. de pœnit. diſtin. i. Quis dice-
ret Titium, iure in uim matrimonii poſſe per aliũ copulam con-
trahere cum uxore ſua ſibi deſponſata? Quis diceret me per aliũ
inungi poſſe? cum actus ſint, qui naturalem inſertionem requi-
rant, ſicut edere, comedere, coire, & ſimilia, ut per Bal. not. in. d. l.
unica. §. ne autem. i. col. C. de cadu. tol. † Et debet, ut ſupra, Im-
10 perator teneri perſonaliter ire ad accipiendum Coronam in
Roma ueteri, non autem poſſe mittere procuratorem, nec ei mit-
ti, nec alibi, not. per. d. tex. de allod. (licet citet ſub tit. de pace iu-
ramen. firman.) Iacob. Alua. in tit. quis dicatur Dux. in prin. vi.
col. in uſib. feud. ante medium, uerſi. & tenetur. Et idem Iacob. ſu-
pra. d. tex. quem legit ſub. §. fi. in tit. de pace iuram. fir. col. i. in
prin. & ii. not. ii. col.

QVADRAGESIMANONA QVAESTIO.

1 *An per Nuncium Imperator coronari poſſit.*
2 *Nuncio multa explicantur, quæ non per Procuratorem, & quando. & nu. 5.*
3 *Nuncio cur multa expediuntur, quæ non Procuratore.*
4 *Nuncios Papa habet in negotijs ſuis.*

1 QVADRAGESIMONONO Retento, † ꝙ per Procuratorẽ coronari non poſſit Imperator, conſiderandum eſt,

dum eſt, an ſaltem per Nũcium poſſit coronari? Notabilis enim
2 doctrina uidetur, † ꝙ quæ quandoq; non poſſunt fieri per Procuratorem, per Nuncium tamen fieri poſſunt, ut no. tradit, & inſtruit Areti. in. §. multis. in fi. inſti. de liber. ubi in not. q. Compaternitatis tale remedium dedit, cum ipſa per Procuratorem contrahi non poſſit, ſic & qui non poteſt ſubſtituere, poteſt tamen Nuncium mittere, ut eſt no. dictum Bal. in rub. C. de exerci. col.
3 ii. uer. unde nunc ſcias. nu. 4. & illa eſt ratio. † Quia Nũcius fundat actum in perſona domini, Procurator autem ſui met, ut per Areti. d. loco, & Bal. poſt. l. qui autem. §. fi. cum. l. ſeq. ff. de conſti. pecu. & ibi Bar. cũ ſimi. & cũ dicto Bald. in. d. ii. col. Ang. Imo. Cald. & alii, ubi per addition. ad Bal. ibidẽ, & dixi in Caut. mea, ſeu remedio actuum inter uiuos. xvii. incip. multa ſunt. & de illo dicto Bal. in. d. ii. col. meminit etiam dom. Deci. in. c. ſignificaſti. in prin. de elect. extra. per. l. pater. ff. de manumiſ. uindi. & tradit Alex. in. l. ꝙ quis. col. fi. C. de procur. in princ. ſignanter citans in not. q. dictum Bal. in. d. ii. col. ¶ Sed tamen his non obſt. puto tenendum, ꝙ nec per Nuncium coronari poſſit Imperator. Primo, quia illud ſentire Bal. uidet̃ in. d. c. i. de allod. col. vi. in uſib. feu. dum dixit, nec mitti ei poſſet alibi per Papam. Et Imperator de-
4 bet ire non mittere, &c. † Et tamen Papa, & Imperator, huiuſmodi alias per Nuncios faciunt, ut experientia docet, & not. in c. ſignificaſti. in prin. de electiõ. & in. c. conuenientibus. i. q. vii. in prin. & in tit. de pace conſtã. c. in cauſis. in uſib. feud. ibi. Sed nos
5 habemus proprium Nuncium, cum ſimilibus, &c. ¶ † Secundo quia dicta regula, ꝙ per Nuncium fieri poſſint, quæ nõ per Procuratorem, procedit, niſi ratiões prohibitiuæ in Procuratore, pariter concludant etiã in Nuncio, quia nec tunc per Nunciũ fieri poteſt, quod nec per Procuratorem, cum differentia cadere non poſſit, ut no. declarat ipſemet Aret. in. §. illud. iii. col. inſti. de nup. ubi quandoq; dixi, dicens poſt Imo. in. d. §. forſan, contra Ange. ibi, ꝙ Cõpaternitas ſicut in puncto iuris nõn poteſt cõtrahi per Procuratorem, ita nec per Nuncium, quia rationes prohibitiuæ Procuratoris, pariter concludunt in Nuncio, & ita dicit Are. putare uerum de ſubtilitate iuris, & ſic emendat ſe ab eo, quod dixit in. d. §. multis. in fi. Nõ obſt. l. pater. ff. de manumiſ. uind. ubi regula in contrarium principaliter fundatur, quia dicit illam. l. loqui in alio caſu, & de ea per glo. in. l. nec mulierem. C. de uind. liber. & Bal. poſt glo. ibi, ad fi. dicit, nota hic mirabilem glo. quæ tradit hanc doctrinam, ꝙ extra adminiſtrationem patrimonii,

nihil Nūcio, vel Procuratori, vel Adminiſtratori cōmitti poteſt licet bene ſubdat, ꝙ illa doctrina non eſt generalis. Vnde redeundo ad rem noſtram, rationes Cur Imperator per procuratorē coronari non poſſit, procedunt etiam in Nūcio bene conſiderādo, ergo &c. ¶ Tertio quia Text. in clem. vnica. de iureiurando in principio & in. §. nos eodem. & in ver. & ſubſequenter & in. §. porro, & in. c. tibi domino. lxiii. diſt. ſupponit bene per Nuncium in Imperatorem electum, iurare fidelitatē, nuſq̃ tamē ei Papa Coronam tradit pro Imperatore, Sed pronunciat, ſibi per manus proprias concedi debere, ꝙ ſi per Nuncium Coronari poſſet Imperator a ſe conſtitutum, cur in. d. clem. i. id nuſq̃ ſupponitur: & ita concludendum videt, nec per Procuratorem Imperatorem Coronari poſſe, nec etiam per Nuncium, ꝑ ſupra al leg. &c.

QVINQVAGESIMA QVAESTIO.

1 *An Imperium & Imperator ſubſit Eccleſiæ, & eam, & Papam in ſuperiorem recognoſcat.*

2 *Papa gladium ſpiritualem, & temporalem habet, licet Temporalis exercitium reliquerit. & nu. 7. & . 9.*

3 *Imperator Ludouicus conſtitutionem fecit, ꝙ Imperium a Papa, & Eccleſia non dependeret.*

4 *Confirmatio eſt actus ſuperioris.*

5 *Papa electores Imperij mutare poteſt.*

6 *Papa Imperium per ſucceſſionem ordinare poſſet.*

8 *Superior eſt, qui inſtituendi, & deſtituendi, ius habet.*

9 *Eccleſia eſt mater Imperij conſeruans, non generans.*

10 *Dei omnia Temporalia, & ſpiritualia ſunt, latiſſima cumulatio in iure diuino.*

11 *Pontifex uices Chriſti gerit in terris.*

12 *Papa accepit a Conſtantino Imperatore Coronam, Regiam poteſtatem, dignitatem; prædia eccleſiæ, Palatium, Vrbem Romam, & quomodo, ſi immo omnia a Papa, & Eccleſia habet Imperator. & nu. ſeq.*

13 *Dominium temporale, tripliciter conſideratur.*

14 *Papa maior eſt Imperatore, etiam in Temporalibus.*

15 *Donatio facta a Conſtantino Eccleſiæ, fuit de eo quod erat habitu penes Eccleſiam.*

16 *Imperium ſubeſt Eccleſiæ & Papæ communis concluſio.*
17 *Papa poteſt citare in terris Imperij.*
18 *Papa Sacerdotalem, & Regalem poteſtatem habet & nu.* 21. 22. *& ſeq.*
Imperator non eſt dignior ſacerdote, ſed e contra.
19 *Vacante Imperio Eccleſia ſubintrat.*
20 *Conſigliarij peſtiferi hodie adulatione mala ſeducunt Reges dicentes eis Sacerdotium non habere gladij poteſtatem.*
21 *Imperator iugum etiam uix ferendum à Sancta Sede Apoſtolica impoſitum ferre uult, ac pia deuotione tollerare.*
Ioannis bus memoria fuit in Concilio Conſtantien. damnata, quia dixit Papalem dignitatem a Cæſare inoleuiſſe.
23 *Petro iuſſit Dominus, ꝙ conuerteret gladium ſuum in uaginam, non quòd proijceret.*
24 *Imperator poteſt excommunicari à quoq; Epiſcopo, cui ſubſit.*
25 *Imperator Epiſcopo ſubijcitur reſpectu ſpiritualium.*
26 *Imperator. Presbytero Parochiali ſubiectus eſt.*
27 *Imperator cui debeat confiteri.*
28 *Eccleſia poteſt eſſe Vaſalla Imperij, cum tenet Feudum ab eo.*
29 *Eccleſia omnibus imperat.*
30 *Papa dicitur Imperator Apoſtolicus.*
31 *Imperator dicitur Vicarius Dei in terris, & repreſentat populum chriſtianũ.*
Imperator poſt Papam, repreſentat populum Chriſtianum.
Papa principem priuilegiare non poteſt. l. uel conſuetudine, aut priuilegio ut eum
32 *punire non poſſit, uel deponere ſi opus eſt.*

1 QINQVAGESIMO Quęro, † an Imperium, & Imperator ſubſit Eccleſię & eam & papam in ſuperiorę recognoſcat? & quidem, quidquid diſputatiue dici poſſet, pręcipue ex his quæ latiſſime ponit alias Antonius de roſel. in tractat. de poteſt. Papę, i. charta cum ſeq. (vbi examinauit, an omnis, & vniuerſa temporalium adminiſtratio, habitu ſaltem, & non actu, apud ſummum Chriſti conſiſtat Sacerdotem, & tandem poſt multa concludit, & tenere videtur aliter, & Cęſarem a nullo, niſi a Deo pro adminiſtratione temporalium immediate depẽdere, latiſſime per plura conatur oſtendere) vbi videndũ eſt, Quia reddit hãc. q. altam & diſputabilem varijs ratio

nibus, & contraria ſoluere inſtitur ſed tamen quia ipſemet in eo
dē loco.iiii.char.iii.col . uerſic . hæc ſunt, dicit, & teſtatur, in cō
trarium tenuiſſe plurimos ſacræ Theologiæ doctores, & excel-
lentiſſimos Decretorũ. Bar . & cōmunē ſentētiam. Item. xi. char.
ii. col. ad finē uerſi. ſubſanabunt , dicit, & fatetur, ꝙ erit deriſus,
audens in dubium reuocare, quod eſt Sanctis auctoritatibus iā
decretum , & ampliſſimis rationibus roboratũ, ab Eccl'iaq; deci
ſum &c. Quicquid ergo in ſtricta, & rigoroſa diſputatione ut ſu
pra, dixi (& ex his quæ ſcribit (licet ſicce) & breuiter Gur-
gens. in. d. libello ſuo, char. xvii . §. hæc Imperii, & ſeq .) tentari
poſſet (cuius locus hic non eſt, nec temporis breuitas patit̃, nec
pro nunc Ego ſum talis , qui cōmunem Eccleſiæ reſolutionem
in huiuſmodi ſcriptis , uelim reſcindere , ſatis ſit nobis , quod
ſcribentes tenent, pro nunc, hic referre, ac iura not. & rationes
pro eis adducere pręcipuas. quia ſcilicet ut ſupra dictũ eſt, ultra
allegata per dominum Anto . Roſellum dicto loco, hodie om-
nino communis uidetur reſolutio , ꝙ ſic, ut patet ex ſupra ad-
2 ductis late. in. iiii. q. in fine. & . v. in. prin. ubi uidendum, † etiam
reſpectu gladii ſpiritualis. ſ. & temporalis, licet temporalis exer
citiũ, ſit ipſius Imperatoris & per cōſequens maior eſt omnibus
Papa, & iſta uidetur cōmunis ſententia, ut per gl. Abb. & omnes
in. c. nouit de iudi. & ibi d . Decius. v. col . & Tex . in. c. i. xxii.
diſtin. ibi Petro , terreni Imperii, & cęleſtis ſimul, iura cōmiſſit,
per illum tex. expreſſe tenet , & notat, Papam utrunq; gladiũ ha-
bere, Iacob. Aluarot. in. c. i. Epiſcop. uel Abb. in prin. iiii. col. in
fine in uſib. feudo. & eſt ad idē tex. in extrauag. Ioann. xxii. ſi fra
trũ. in prin. ne ſede uac. ubi dicta uerba d. c. regiſtrātur & appro
bātur, & ipſemet Imperator dicit in. c. cōſtantinus. xcvi. diſtinct.
Imperio Romano Eccleſię ſubiacenti, & in terminis reperit̃ fa-
ctā cōſtitutio Bonifacii. viii. in extrauagan. unam ſanctam in ti
tulo de maior. & obed. ubi id teneri debere, declaratur eſſe de ne
3 ceſſitate ſalutis & Rationibus ſacris probat, licet legat̃, † Lu-
douicũ Imperatorē, cōtrariā feciſſe cōſtitutionem, ꝙ quicũq; ſi
diceret Imperiũ a Papa eſſe, reus eſſet criminis lęſę maieſtatis
ut de ea p Alb. in d. l. bene a Zenone. vii. col. C. de quadrien. prę
ſcrip. & late refert de hac cōtentione Ludo. de Bauar. & Ioā. pa
pę. xxii. & Bened. xii. ſucceſſoris. poſt Alb . Ioā. Lecirier in ſuo
Tract. de primogenitura ſ. ii. q. xii. col. ii. āte finē. viii. uol. tract.
poſt Decium in. c. nouit. col. v. de iudic. in fine, & ideo timore dif
ficultatis nō reſoluit , ſed male fecit Ludo. & Ideo cōmunis opi

nio

nio eſt in contratium, ut in dictis locis quę comprobatur, quia Imperator pręſtat fidelitatis iuramentum Papę, ut ſupra late uidimus. xxxvi. q. ergo in ſuperiorem recognoſcit cum. Item confirmatur, & approbatur a Papa, ut in. d. Clem. unica de Iureiur. & ſupra uidimus. xvii. q. ergo manifeſte arguitur ſuperioritas
4 † quia cōfirmatio eſt actus ſuperioris, & ſuperioritatis manifeſtum ſignum, ut not. Bal. in. l. fi. C. de legi. uer. ulterius noto. Abb. poſt Hoſti. in. c. i. ii. not. de locat. unde confirmatio a minori fieri non poteſt. Imol. not. in conſilio. xxvii. in caſu pręmiſſo. ii. col. Dec. in rubr. de confir. utili uel inutili. i. col. & dixi ſupra. xvii. q. Item Imperator eligitur ab illis, quos Eccleſia cōſtituit electores, ut ſupra ſuo loco uidimus. viii. q. ergo. &c. vn̄
5 eſt q; † Papa dictos electores mutarͤ poſſet, ut p Aug. de Anco. in tract. de poteſt. Papę. q. xxxv. articulo. iii. licet his duabus rationibus proximis, alias conetur reſpōdere Ant. Roſel. in Tract. de poteſt. Papę, dum. x. rationi reſpondet in. i. q. ſua, & cauillose contra cōmunē ut dixi, & per Epiſcopum Gurgēs. in libello de coronatione char. xii. ii. col. §. ſed fac, in prin. poſt diuū Thom. in libro de regim. princip. & char. xxv. ii. col. ſub. §. iam fide in prin. Itē poſſet a Germāis. i alios transferre, idē Aug. q. xxxvii. articulo. v. † Itē poſſet Imperatorem facere per hereditariā ſuc-
6 ceſionem, ut idem Augu. d. q. articulo. vi. quādo. ſ. uideret populo Chriſti magis pacem dari eo modo, q̄ per electionem, & not. ex multis notab. deciſio & qq. colligitur, Papā maiorē eſſe omni no Imperatore ipſo, & ei Imperiū ſubiacere, colligitur ex Aug. de anco. in. d. tract. q. xxxvi. articulo. i. ii. iii. iiii. v. vi. & vii. in notabilibus. qq. † & ſic Eccleſia habet uniuerſalē iuriſdictionē, &
7 Temporalem, licet adminiſtrationem eorum exequatur per Imperatorem, quē eligit, ut in ſupra dictis locis doct. & Augſt. de anco. in. d. tract. xxxix. q. i. articulo uer. ad primū ergo in prin. licet nihil alleget & xxxvi. q. articulo. iiii. ubi notan. probat diuinis auctoritatibus, & rationibus Papam maiorem eſſe Imperatore etiam in dominio temporalium licet immediatum uſum, & exercitium Imperator habeat Temporaliū, & hoc modo maior Papa dicitur. Idem ille Ferdinādus in. d. libello de origine principatus. i. parte char. xxxvi. col. i. q. ſecundum catholicam ucritatem imperialis authoritas, principaliter, & immediate, ab Eccleſia dependet cui fidelitatem pręſtat. Idem char. xxxxix. col. ii. q. cum deus ſit ſuppremus princeps omnium, Rom. Pont. eius uices gerens, ſolus huiuſmodi principatum in terra obtinet, alio-

quin duo dei Vicarii eſſent, & duo Capita, q̃ monſtruoſum, & alienum a fide, ac naturali ratione exiſteret. Idem late char. lxiiii. & ſeq. per multa loca diuinę ſcripturę ẽt, ut & infra dicam, & præcipue char. lxxx. & ſeq. §. vii. probat iſta ratiõe, quoniã cũ in ſpiritualibus princeps Imperator, fateať ſubeſſe Romão Pontifici, per conſequens ergo, & in temporalibus, probans hãc conſequentiam ualere ex pluribus, Primo, propter cõnexitatem & dependentiam, regulam, & directionem. ii. quia Temporalia ordinantur in ſpiritualia, ut in finem ſuum. i. q. iii. ſi quis obiecerit. iii. quia qui iudicat digniora, iudicat minus digna, & p alia de quibus ibi, Et Idẽ Imperium ſubeſſe Sacerdotio probat tex. gl. & doc. in. c. ſolitę de maior. & obed. & Valẽtinianus Imperator dixit, ut legitur in. c. ualẽtinianus. lxiii. diſt. not. talẽ itaq; in Põtificali ſede cõſtituite, cui & nos q gubernamus Imperiũ, ſincere noſtra Capita ſubmittamus, regiſtratũ in. c. nouit. §. non igitur. de iud. & Bal. not. in rubr. ff. ii. col. in prin. dicit, q licet apud legiſtas hęc ſit maxima, q Imperator Romanus, in tẽporalibus ſuperiorem non habeat. Canoniſtę tamen ponũt Papam ſupra eius uerticem, qui confirmat, infirmat, & priuat, electionem Imperatoris, & Imperatorem ipſum ex cauſa, ut in. c. ad Apoſtolicę de re iud. in. vi. c. alius. xv. q. vi. & infra dicemus ſuo loco. q. lxxxi. † Vñ
8 ſuperior dicitur, qui inſtituendi, & deſtruẽdi ius habet, allegat . §. Interim in aut. de defenſ. ciuit. ſubdens nõ eſſe negãdũ, Papã, qui habet claues cœli, et mundi, traditas ad iuſtitiam, maiorem eſſe Imperatore re, et nomine, ſecundum Bal. dicto loco, not. Et ita Eccleſiam tenere, q ab ea Imperium dependeat, cõtra opi. Dantis, qui ſecus tenendo, quaſi fuit damnatus de hęreſi. refert Bar. not. et dicit probari pulcherrimis ratiõibus, quas ibi omittit in. l. i. ff. de requi. reis. §. fin. ad fin. Abb. in. d. c. nouit. vi. col. ad fin. de iud. extra, gl. in. c. ad uerum. xcvi. diſtin. in uerſ. uſurpauit, ante finem, et per glo. in. c. quoniam. x. diſtin. et hanc communem opin. eſſe, Imperium. ſ. ab Eccleſia dependere, et per conſequens eam in ſuperiorem habere, et ei ſubeſſe dicunt Moder. Taurinen. in rub. proem. ffarum. v. col. in fine, et. vi. in prin. et Prępoſitus in. c. cãm. queſt. ii. ad finẽ. pen. col. qui filii ſint legit. dicit, q licet demonſtratiuę rationes fieri non poſſint, tamen ſufficit ita obſeruatũ. l. minime. ff. de legibus, et Cardinalis Alex. in dicto. c. cũ ad uerũ. xcvi. diſtinctio. per. xiiii. colũ. hãc. q. plenius tangit, et probat, reſpondendo etiam argumentis Dantis, qui ab Eccleſia non pendere Imperium aſſeruit, multaq; alia, que in cõtrariũ

trariũ

trarium adduci poſſent, confutare conatur. Et licet diſputatiue multa contra Eccleſiam dici poſſent, tamen quia Eccleſia approbat, ut ſupra, durum eſt contra ſtimulum calcitrare, & cum communi tenere uidetur, & ſine dubio ubi pontificem Vicariũ Chriſti, & petri ſucceſſorem concedimus (ut clariſſimũ eſt) de facili hoc ſequitur, ipſum caput eſſe in omnibus, ut probatur not. in d. extrauag. unã Sanctã, pręcipue ꝑ illud, paſce oues meas. Matth. xxvi. & illud, ecce duo gladii hic, luc. xxii. & Hieremi. i. ecce cõſtitui te hodie ſuper gentes, & regna, ut euellas, & deſtruas, & diſperdas, & diſſipes, & ędifices, & plantes, & alia de quibus in d. extrauag. & ita, ut ſupra dictũ eſt, cõmunis eſt opi. Canoniſtarũ Imperatorem ab Eccleſia habere iuriſditionem, & perconſequens eam in ſuperiorem recognoere, & ei ſubeſſe, ut & teſtantur Moder. prędict. in. l. ii. ff. de origin. iur. nu. 189. poſt Fely. in. c. cũ nõ deceat col. iiii. de preſcript. & docto. in. d. c. nouit. etiã reſpectu. ſ. utriuſq; gladii, declarando ut ſupra, & ꝑ Bar. in extrauag. ad reprimendum, in uerbo totius, ad mediũ, & idem pro not. ponit ẽt Mart. lauden. in. d. Tractatu de principibus in . i. not. & in. not. cccccxvi. primo fuit, & que late deducunt Moder. in Tractatu de Bñficio. i. parte. q. v. xxxiiii. & . v. col. & ſeq. Paul. de. ca. in. l. nõ ambigiť in fi. ff. de. legib. & in. l. de quibus . ff. eo. i. col. ubi dicit in not. q. Imperium, hodie non eſſe apud populum Rom. nec ab eo recognoſcere, ſed apud Rom. Eccleſiam. & facit tex not. in. c. certũ. x. diſtin. ibi, Deus uoluit tuę deuotio-
9 nis colla ſubmittere, in. c. ſuſcipitis. ead. diſt. ibi, † dedit enim, & uobis poteſtatem, dedit, & principatum multo perfectiorẽ principatibus ueſtris, licet bal. in. l. i. in princi. ii. col. C. de ſum. trinit. dicat Eccleſia eſſe, matrem Imperii conſeruantem, non gene rantem, quia Imperiũ immediate a populo proceſſit. Sed eſt mater ergo ꝓtectiõe, ut in aut. ut determinat. ſit num. cleri- § i. & approbatione Coronę Imperialis, & aliorum inſigniorum exhibitorum, Sed melius reſoluẽdũ uideť, ut ſupra cũ communi opi.
10 † Pro qua facit, & illud quod legitur in pſalmo. xxiii. meus eſt orbis terrę, & plenitudo eius &c. & Eccleſiaſti. x. cap. in prin. in manu dei poteſtas terre, & execrabilis omnis iniquitas gẽtium, & (nota hęc uerba) utilem rectorem ſuſcitabit in tẽpus ſuper, illatum, & Paulo poſt, regnum a gente in gentem traſfertur propter iniuſtitias, & iniurias, & contumelias, ac diuerſos dolos, & Apocalips. xi. cap. D. factum eſt regnum huius mundi Domini noſtri, & Chriſti eius, & regnabũt in ſecula ſeculorum amen, &

ſibi data eſt poteſtas in cęlo, & in terra. Matth. ult. cap. ad finem, & pſalm. xxiiii. Domini eſt terra, & plenitudo eius orbis terrarũ, & uniuerſi, qui habitant ineo. c. quo iure. viii. diſt. & pſal. xliiii. ad finem ibi, conſtitues eos principes, ſuper omnem terram, & Zach. ix. cap. B. & poteſtas eius a mari uſq; ad mare, & a flumini bus uſq; ad fines terrę & pſalm. xlvi. quoniam Dominus rex ma gnus ſuper omnem terram, ſubiecit populos nobis, & gẽtes ſub pedibus noſtris, & ibi quoniã rex omnis terrę Deus enim regna bit Domĩus ſuper gẽtes &c. principes populorũ cõgregati ſunt cum deo Abraam, & xlvii. in fi. ibi, ipſe reget nos in ſecula, & lxxxiii. ibi, deus autem rex noſter ante ſecula operatus eſt ſalutẽ in medio terrę, & lxxxviii. ad finem, nos autem populus tuus, & oues paſcuę tuę &c. & lxxxi. in fi. quoniã tu hęreditabis in om nibus gentibus, & lxxxii. in fi. ibi, tu ſolus altiſſimus in omni ter ra. & . lxxxviii. potens es dñe tu dominaris poteſtati maris, &c. tui ſunt cęli, & tua eſt terra, &c. & pſalm. xciiii. quoniã deus ma gnus Dominus, & rex magnus, ſuper omnes fines terrę. &c. & xcvi. in principio, Dominus regnauit. &c. et. xcv. in. fi. et. xcvii. in fi. ibi, iudicabit orbem terrarum in iuſtitia, et populos in equita te, & not. Rex Dauid, in Primo libro Paralipomenõ. cap. ultimo C. in manu tua Domine uirtus, & potentia in manu tua, magni tudo, et Imperium omniũ, cuncta enim quę in cęlo ſunt, et in ter ra, tua ſunt, tuũ Domine regnũ, et tu es ſuper omnes principes, tuę diuitię, & tua eſt gloria, tu dominaris in terra, et in monti bus iſrael. et Rex unus erit oĩbus imperans, et nõ erũt ultra duę gentes, nec diuidetur amplius in duo regna, &c. et ſeruus meus Dauid Rex ſuper eos, et Paſtor unus erit, omnium eorum. &c. et ibi, Princeps eorum in perpetuũ. &c. et Daniel. iiii. cap. E. ſeptem quoq; tempora mutabuntur, ſuper te donec ſcias, q̃ dominetur excelſus ſuper regnum hominum, et cuicũq; uoluerit det illud, et ibidem poſt. F. et Deus unus eſt, et ſecundũ nõ habet. Eccleſ. iiii. et iterum unus erit princeps oĩbus, Ezechiel. xxxvii. tu ſo lus, et nullus tecum, primo Reg. xxi. Rurſus tu potens ſolus ſu‑ p omnes Reges terrę. iudi. v. et Iob. Reges terrę ſubdanť et Ty ranni ridiculum ſunt, unde. Eſai. ait, meę ſunt Iuſtitię, et Impe‑ riũ. xlv. ecce, inquit. Iuſtitię, et. Imperiũ, Et ſctã mater Eccleſia in Hebdomada Sancta, in Paraſceue, orando, cantat, omnipotẽs Deus, in cuius manu ſunt omnium ptãtes, et omnium iura regno

11 rũ. &c. † Sed Pontifex ſummus, hodie uices dei, et Chriſti gerit in terris, ut clariſſimum eſt. c. i. extra ut Eccleſiaſt. benef. ibi lo‑

cum

cum dei tenemus.c.fundamenta·§·decet de electio.in.vi.ibi.Vi-carii Dei cũ glo. late, Clem. Paſtoralis in princ.& ante fi.de re iudic.c.i.xxii.diſt.c.in nouo.xxi.diſt.cũ ſimil.et.c.Sacroſancta, in prin.xxii.deſtin.& per Auguſt.de anco.i trac.de poteſtate Papę.q.xix.articulo primo,& ſequentibus.c.nouit de iudiciis.c.ſolet de maiorita.& obedien.et Domini de rota deci.ccccxxxxvii. quoddam.ii.col.in prin.in nouis, & ad Thimot.vi.cap. ante fi. beatus,& ſolus,potens, Rex regum, et Dominus dominantium &c. cui honor,et Imperiũ ſempiternũ,&.i. Petr. cap.ultimo.D. & egregie per diuũ Thomam in ſumma contra gentil.libro.iii. c.lxxvi.& per Bar.in extrauag.ad reprimen.in uerbo p ędictum ad mediũ uerſ.dic ergo.c.i.de homicid.in.ii.in prin.Deci.conſ. cccexcviii.uiſo col.fi.libro.iii.ergo &c. et fatet Imperator in.c. Cõſtãt.xcvi.diſt.i prin.ibi,Vicarius filius dei,et Petri &c.et ante fi.ibi,caput ab Imperatore cęleſti cõſtitutum &c. Nec obſtãt ita tenendo,q.ſ.Imperium ſubſtit Eccleſię etiam in Temporalibus quo ad dominium iuriſdictiõis,ut ſupra declaratum eſt, cũ
12 cõmuni quod in.c.cõſtant.xcvi.diſt.legatur, † & Eccleſia acceptabit Conſtantinum Imperatorem coronam, & omnem regiam poteſtatem gloriam dignitatẽ uigorem, & prędia Eccleſię & Papę donaſſe, & Palatium, & Romanã urbem,& Italię prouincias, & occidentalium loca ciuitates conceſſiſſe,& in.c. fundamenta .§.ne aũt.de elect.in.vi.& ſic potius uidetur,q Papa, & Eccleſia illum.t.conſiderando ab Imperio dominium temporale recognoſcat,quod quidem cum ſit falſum,& contra communem omnium ſententiam Canoniſtarum,ut ſupra uiſum eſt, reſpõdet ad d.c.Conſtant. Aug.de anco.in.d. Tract. de poteſtate Papę.q. xxxvi.articulo.iii.Nam notãter dicit, † q dominium tempora-
13 le quantũ ad pręſens tripliciter conſiderare poſſimus,primo modo quantum ad ipſorum temporalium Tyrannice,et uſurpatiue ablatorum reſtitutionem.ii.modo quantum ad immediatam adminiſtrationem,et exercitium quã Imperatores,et Reges,et alii Principes ſeculi habẽt, et habuerunt.iii.modo,quantum ad uniuerſalem,et totalem iuriſdictionem ,primis duobus modis Papa bene recognoſcit,et habet dominiũ temporale , de quo in.d. c.Conſtantinus, Sed tertio modo.ſ.quantum ad uniuerſalem iuriſdictionem dominum temporale a nullo recognoſcit , nec habet,niſi a Deo,cuius omnia ſunt,et cuius ipſe i terris locũ tenet, ſic not.reſpondit Aug.de anco.in.d.iii.art.ad ea quę legũtur in d.c. Conſt.ut ſupra,beatus Silueſter nõ recipit illa, temporalia
O

a Conſtantino quantum ad dominii recognitionem,ſed quantũ ad immediatam aliquorũ temporaliũ adminiſtrationẽ, quorũ Eccleſia ante non habebat,et,ꝗ ſicut Cõſtantinus ante receptionem baptiſmi utebatur dominio temporalium tyrãnice, & uſurpatiue ad Eccleſiæ Impugnationem,et Chriſtianorum perſecutionẽ,ita poſtmodũ Dei miniſter uſus eſt,tali dominio ad Eccleſię exaltationem,et Chriſtianæ fidei defenſionem,hæc ille not.et
14 eadem.q.xxxvi.articulo.iiii.concludens,et † Papam maiorẽ Imperatore eſſe,etiam in Dominio temporaliũ, ut ſupra uidimus, tradit,ꝗ propter immediatum uſum, et immediatã executionẽ. Imperator in temporalibus maior eſt Papa, nõ autem alias principaliter quo ad iuriſdictiõem,quia ſicut ſupra deus uniuerſorũ Dominus eſt Spiritualium, et temporalium quantum ad uniuerſalem Iuriſdictionẽſicut Papa Vicarius eius in ſpiritualibus,et temporalibus eſt maior quolibet altero Rege,et Imperatore, et omnes ei ſubſunt &c. et Idem ſcribit.q.xliii.art.ii.uerſ. dictum eſt,et art.iii.uerſ.ad primũ,et idẽ.q.i.art.vii.in.fi.et ſequẽ. Imo addo,ꝗ Archidi.in.c.quoniam.x.diſt.dixit not.ꝗ Cõſtantinus in reaſſignatiõe Regalium reaſſignauit beato Silueſtro gladiũ, oſtendens ſe non legitime uſum fuiſſe gladii poteſtate,nec legitime ſe habuiſſe cum ab Eccleſia nõ receperit,refert Bal. in.l.cũ multa poſt prin.C.de bo.quę libe. et cũ Bal. ꝓ pulchro.d.Mar. laud.not.cccclxvii.Conſtantinus , et addo dictum Intellectũ ad
15 ea quæ legũtur in.d.c.Conſt.ut.ſ. † licet donatũ fuerit Eccleſię fuerit tamẽ donatio de eo quod prius erat habitum penes ipſam Eccleſiam.ſ.ipſa Iuriſdictio temporalis quamuis exercitiũ eſſet penes Imperatorem per illam auctoritatẽ, ecce duo gladii Luc. xxii.cap.et in.d.extrauag.unam ſanctam,et quia Imperium proceſſit ab Eccleſia poſt Bar.in.d.l.i.ff. de acqui.reis ad fi.et in extrauag.ad reprimen.in uerbo totius Alex.ponit in Conſ. xxiiii. ponderatis hiis ante fi.lib.v.Et ſic,ꝗ Conſt. non proprie donauerit,ut,et not.Car.dicens hoc cõmuniter teneri,et ideo inter cętera donationem ualuiſſe in.d.clemen. unica de iureiu.§ porro. iii.q.ii.col.ad medium ibi,Item per talem donationem non minuit Imperium,licet minuatur exercitium,et ad finem ibi Itẽ tenendo ꝗ uterq; gladius,ſit penes Papam , et Bal.in Rubrica.ff. iiii.col.ante fi.uerſ.quinti dicuntur,et dicit ita tenere Canoniſt.
16 i.c.ego Ludouicus.lxiii.diſt. † Eſt ergo cõcluſio cũ cõmuni Imperium hodie ſubeſſe Eccleſiæ,et Papæ et eos in ſuperiorem recognoſcere,et Ideo dicit ipſe Imperator in.l.iiii. C.de ſum. tri.
alloquẽdo

alloquendo Papã,nos reddentes honorem Apoſtolicę ſedi,et ueſtrę Sanctitati,quod ſp nobis in uoto fuit,et eſt, ut decet Patrẽ, honorantes ueſtrã Beatitudinẽ &c. Idẽ late,et not.ut ſupra proxime,ſcribit,et tenet ẽt Abb.in conſ.lxxxii.q̃q̃.i.col.ante fi.lib. primo,et Mart.laud. i tract.de Principibus not.dvi.dicit ſimpliter,communis opi.eſt,ꝙ Imperium depẽdeat a Papa. Secũdum Ant.de butri.in.c.per uenerabilem qui fi.ſint legi.Idẽ late Ant. ſicul.in tract.de poteſtate,et excell.reg.q.ciiii.ii.col.et fi.præcipue etiam poſt Conſ.Anch.idẽ tenent Moder.Bononi.cũ Doct. in dict.c.nouit, et Bar. in.d.l.i. i repetitio.l.fi.ff.de Iuriſd. omnium Iudi.xxi.col.ante medium.uerſ. quibus caſibus in not.q.

15 † Quod ideo Papa poteſt citare in terris Imperii,quia i eis ſi nõ exercitio,habitu Iuriſdictionẽ hẽt,poſt not.d.Bar. et Aret. cõſ. ubi ibi, Et ꝓ cõmuni opinione de qua ſupra, eſt tex.not. in cle. paſtoralis ante fi.de re iudi.ibi,nos tamen ſuperioritate,quã ad Imperium,non eſt dubium nos habere, et nihilominus ex illius plenitudine poteſtatis,quam Chriſtus,RexRegũ Dominus Dominantium nobis licet Immeritis in perſona beati Petri cõceſſit et Tex.not.in.c.per uenerabilem col.i.qui filii ſint legi.ibi uerũ etiam in aliis regionibus,certis cauſis inſpectis temporalem iuriſdictionem exercemus &.c.ſolitę ante fi.de maio. et obedi.§. nos autem,ibi paſce oues meas,et in Papa eſſe,et regalem, et Sacerdotalem ptãtem ſimul.not.etiam diuinis rationibus,et auctoritatibus,probat Aug.de anco.in Tract.de poteſtate Papę.q.i. art.vii.reſpondens not. argumentis in contrarium, pręcipue ad illud euangelii,Regnum meum nõ eſt de hoc mundo,et.viii.art. ꝙ habeat ſpiritualem, et temporalem ſimul notanter reſpondẽs inter cętera ad illud Matth.xxii. quę ſunt Cęſaris Cęſari. Idẽ. Chriſtum.ſ.utraq; poteſtate uſum,cum uendẽtes flagello eiecit. Ioan.ii.c.ex multis.i.q.iii.ut Imperator,cum ſe obtulit Hoſtiã, diſcipulis,dicens,hoc eſt corpus meum, fuit ſacerdos,et ſacrificium pro nobis.c.ſacerdos.ii.diſt.de cõſecrat.tradit.Io. vgo.in. d.li. quẽ inſcribit, Quadruuium Eccleſię.ad Maximil.Regem. char.ix.col.i.Et char.xxxiii.col.i.§.quamuis,ꝙ Imperator, nõ ẽ dignior ſacerdote.licet ſit dñs totius mundi, quia immo ſi Imperator fiat,ſacerdos,aut Mõachus deſinit eẽ Imperator. gl.in. c.ſcripſit.xxvii.q.ii.et.tetigi.infra.q.lxxx.et Luna recipit a Sole,nõ ẽ contra.c.duo.xcvi.diſt.c.ſolitę de maiorit.et obed.et põtificalis apex,qui i ore capitis Eccleſię pręeminet,ſubiici Regi. nõ poteſt.xxiii.q.viii.tributum,unde Lex ſecularis, debet ſerui

re canonicę.x.diſt.lege.c.ii.de priuileg.Hoſti.in ſumma. qui ſi
19 lii,ſint leg.§.qualiter,uerſi.quę uerba, & ſeq. † Et hoc idem ſua-
detur,qm̃ uacãte Imperio Eccleſia ſubintrat,ut in.q.xc.infra, et
idem Aug.alias in.d.lib.q.xlv.art.ii.ĩ not.q.de Regibus uerſ.re
ſpondeo,notat,ꝙ dicentes Papã Vicarium Chriſti in toto orbe
dominium habere,ſuper ſpiritualia, nõ autem ſuper temporalia
ſimiles ſunt Conſiliariis Syrię. Qui dixerunt.iii.reg.xx.D.Dii
montium ſunt Dii eorum,Ideo ſuperauerunt nos. Sed pugne-
mus ĩ campeſtribus, et ĩ Vallibus,in quibus Dii eorũ dominiũ
20 non habent,et obtinebimus cõtra eos, † Et ꝙ ſic hodie mali cõ
ſiliarii adulatiõe peſtifera ſeducũt Reges,et Principes terrę.Di
centes,Dii mõtium,puta ſpiritualium domorũ, ſunt ſummi Pon
tifices.Sed non ſunt Dii conualliũ,quia temporalium bonorum
nullum habent dominium Ideo in Campeſtribus,quaſi in poten
tia bonorum temporaliũ pugnemus contra eos,et obtinebimus,
Quibus diuina ſapientia reſpondet Dixerũt Syrii Deus mõtiũ
eſt Dominus, et nõ deus conuallium, dabo omnem multitudinẽ
hanc in manu noſtra, & ſcient quia ego ſum dominus, ſic ille.
d.loco not. Etiam cõludens Papam Vicarium Ieſu Chriſti pro
ueritate, Vice dei uiuentis toto orbe terrarũ,ſpiritualiũ, & tem
poralium habere uniuerſalem iuriſdictionem, licet immediatã
adminiſtrationem non habeat ubiq;,non propter carentiam au-
ctoritatis,ſed ratiõibus de quibus infra dicemus.q. lii.ad fi.ubi
21 uiden. † Et idem tenet Iac.aluar.hodie.ſ.poſt aduentum Chri
ſti Imperium Secundum determinationem. S.M.E. fuiſſe apud
Chriſtum,& eius Vicarium.ſ.Papam,per.d.c.i.de pac.iur.firm.
ubi idem late tenuit in prin.illius tit.ii.col.in.fi.uerſ.Intelligen
da tamen ſunt, Et addo ꝙ etiam Domini de rota in deciſio.cc.
inferior,ĩ nouiſ.in not.q.poſt Hoſtien.referunt,hodie Papam te
nere monarchiam mũdi,& habere utrunq; gladium, idem deciſ.
dccccxl.utrum ualeat,ante fi.ĩ antiquis ꝙ Papę a Chr̃o fuit tranſ
miſſum omne Imperium in temporalibus,& ſpiritualibus, poſt
not.in.c.nouit de iudic.& Inno.ubi ibi, repetita, deciſ.ipſa ꝑ Bi
ſig.etiam in titulo de cõſuetud.Et reperio,ꝙ alias in celebratiſ
ſimo Cõcilio Conſtant.fuit damnata memoria Ioãnis hus,Qui
inter alia ponebat Papalem dignitatẽ a Cęſare inoleuiſſe,et Pa-
pę perfectionem & inſtitutionem a cęſaris potentia emanaſſe,ut
patet ĩ ultima Seſſione eiuſdem.ſub.§.tenor autem articulorum,
Vnde not.dicebat Imperator Carolus,alias in.c.in memoriam.
xix.diſt.honoramus. S. R. E. Et licet uix ferẽdũ,ab illa San-
cta ſede

ćta ſede Imponat̃,iugum,tamen feramus,et pia deuotione tolle
22 remus, † Et conſiderandum eſt,ꝙ pro hac cōmuni opi.ꝙ Impe-
rium ſubſit Eccleſię quod cū Soli, et Lunę a deo creatis ęquipe
rentur Pontificatus,et Imperium,in.d.c.ſolite de maio. et obe.
ut Papa ſit Sol.Luna Imperator,ſicuti luna a ſe lumen nō habet
(ut iſti dicunt) ſed quicquid hēt,a ſole recipit,ergo ita,et quic
quid habet Imperium poteſtatis,a Papa pariter conſequitur, &
ſic in.d. ęquiperatione.d.c.ſolite,quidam doctiſſimus Vir alias
mihi argute cōſiderabat,Et Addo ēt ꝓ cōmuni Aret.in.§.ſacre.
poſt prin.inſti.de rer.diui.ubi not.dicit,Eccleſiaſticos uiros te-
nere,ꝙ uterq; gladius fundatur in Papa licet exercitium gladii
Temporalis cōmittat Imperatori,et ꝙ hanc cōmunem opinionē
quilibet Chriſtianus debet tenere, quia non reperitur, ꝙ Chri-
ſtus abſtulerit Petro gladium Temporalem quem antea habeat
ſummus Sacerdos,ſed ꝙ prohibuit adminiſtrationē, patet ſecū
23 dum eū. † Quia non ſimpliciter dixit,conuerte gladium in uagi
na.Sed adiecit tuum,quod eſt Dominii ſignificatiuum reſpectu
Petri,ac etiam non dixit proice,quaſi non eſſet ſuum.Sed dixit
conuerte,quaſi retineat pro ſe habitum,licet non exercitium, ſic
Aret.not.d.loco.Et idem nouiſſime, Eccleſiam habere utrunq;
gladium,licet in quibuſdam locis Papa quātum ad executionē,
non exerceat, tamen Imperatorē ab Eccleſia Imperium tenere,
& ꝙ poteſt dici Vicarius, & officialis Rom. Eccleſię, latiſſime
tenet,et probat,Card.Iacobat.In Tract.de cōcilio libro ultimo
articu.viii.fac.dcclxxvi.cū ſeq.multis, pręcipue quia fuerūt da
te duę claues,non una tantum,licet quo ad poteſtatem,claude-
di,uel aperiendi Cœlum, quo ad animam etiam tantū,capi poſ
ſent, et dictam,opi.late probat iure can.authoritatibus Doct.
iure diuino, et rationibus,ut ibi pleniſſime congerit. ſubdens
ꝙ Papa, debet per ſe, abſtinere, ab exercitio gladii, tempo-
ralis &c.et de dicta extrauag.unā ſanctam,cōtra Io.mōac. poſt
Egid.Bellam ubi uiden.ultra ſupra allegata, ut nouiſſime ui-
di,dum.d. Tract. ederetur, et pręcipue quia Imperator recipit,
gladium de Altari, & Papa dat illi Euaginatum. xciii.diſt.le-
gimus,Hoſti.in.c.cauſam.ii.qui filii ſint legiti. et ꝙ habet̃, in
24 li. Pontific.et ſacr.cęremon. † Et in tantum ſubeſt Eccleſię Im-
perator ut,et alias poſſit excōmunicari a quocūq; Epiſcopo ſub
cuius ſit iuriſdictiōe,ut not.Mart.laud.in tract.de principibus,
not.lxi.Imperator poſt Petrum,Idem.Ant.ſicul.in Tract.de po-
teſt. reg.q.xlviii.et Ant. de but.in.c.nouit de iudic. et ibi Do-

25 minus Decius.v.col.i prin.not. † ꝙ reſpectu ſpiritualiũ, Impera
tor Epiſcopo ſubiicitur per.c.duo ſunt.xcvi.diſt.et in.c. omnes
de maio.et obe.Immo dicit, ꝙ Sacerdoti, per.c.omnis utriuſq;
ſexus, de pęnite et ultra eos eſt glo.not.per illũ tex.in.c. Valen
tinianus.lxiii.diſt.i uerbo ſubmittemus, et Card. Alex.i.c.duo.
xcvi.diſt.i principio declarat id.uerũ de Epiſcopo, in cuius dio
ceſi, uel Ciuitate magis cõmuniter reſidet, ꝓ not.maxime ꝓ Ho
ſti.in.c.omnes de maior. et obed.et Abb.in.d.c.nouit.iii.col.
in uerſ.non igitur, Dicens ꝙ ẽt ſuo Preſbitero, parochiali ſubie
26 ctus eſt, † Et ꝙ ex his deprehẽdit̃, et recognoſcit̃ excellentia
dignitatis Eccleſię, et ſacerdotalis, ad regalem, et ſecularem, et
not.glo.in.c.certum.x.diſt.ꝙ Imperator inclinat ſe Epiſcopis,
et ꝙ excõmunicari poteſt ab Epiſcopo, et Mart.laud.not.dxvii.
Epiſcopus, notat, ꝙ Epiſcopus eſt maior principe laico, Vnde
Ambroſius excõmunicauit Imperatorem, ex delicto ſuo per.c.i.
in glo.i.de rapto.et glo.in.d.c.ualentinianus, licet corupte ſtet.
xiii.diſt.et idem etiam not.et tenet ſimpliciter Petr.de monte in
Tractatu de monarchia, uerſus fi.iiii.q.prin.ante fi.Et Io.ugo.
i.d.lib. Quadruuii.char.xxxii.col.i.i uerſ.filius.& tetigi infra.
27 q.lxv, † Cui aũt debeat cõfiteri Imperator. Colligit̃ ex his.q̃ in
Rege.ſcribit late Anto.ſicul.i tract.de poteſtate, et excell. Reg.
q.xxxv. poſt Abb.& alios in.c.oẽs de maio.et obedi. Dixit be-
ne tñ alias Bal. not.in.l.ſed ſi hac.§.ſi liberta.in fi.ff.de in ius uo
28 ca. † ꝙ licet Eccleſia Rom.ſit mater Imperii, tamẽ ſi tenet feudũ
aliquod ab Imperio, hoc reſpectu ſit eius Vaſalla, quia feudata
ria, non quia mater, et cũ Bal.ibi not.Mart.laud.in.d. Tract.de
princi.not.cxciii.licet Romana, et Iaſ.in pręlud.feud.iii. col. in
prin. Et idem, ut ſupra, Eccleſiam in Principẽ, ſuperioritatem
obtinere Secũdum Canoniſtas, tradit Signorol. cõſilio.ccxviii.
29 quidã Dominicus.v.col., † & Imperium militantis Eccleſię, mo-
narchiam eſſe.i.Imperare uniuerſis principibus, late deducit, ex
locis, et auctoritatibus ac ratiõibus diuinę ſcripturę Iſido.in li-
bro primo, de Imperii militantis Eccleſię.dignita.titu.ii.q.ii.et
latiſſime per totũ illud opus, de imperio Eccleſię.in not.qq.et la
te de primatu Papę, etiam reſpectu dominationis poſt Petrum,
ſcribit, et defendit aduerſus lutteranos. Ioannes Echius, in lib.
locorum cõmunium, aduerſus eos in.iii.concluſ. de primatu ſe-
dis Apoſtolicę, et Petri, per plura fundamẽta, in ſacris literis, cõ
trariis reſpondens, poſt late aſtructa, ꝓ ſe in tribus libris de pri
matu Petri ad Leon.x.et multa rara, in magno opere contra Lu

terum

terum.Io.fabri Archiducalis Cōſiliarii ubi uidēdū pleniſſime,
Et Vltra iam dicta.Idē Papam.ſ.utrūq; gladiū habere,tenet,&
probat Iure diuino,& can.Io.ugo.i d.lib.Quadruuii.Eccleſię.
char.xii.poſt.Hoſti.in ſum.tituli qui filii,ſint legiti.§.qualiter
ſub.§.ergo,& ſub uerſ.tum.Et quia uacante Imperio ſupplet Pa
pa.c.licet de foro conpet.& ſupra.xiii.q.et ſeq. et infra.q.xc.Et
quia ad eū recurritur,i omnibus cauſis.c.licet,extra de elect.Et
quia Deuto.xvii.cap.dicitur,ſi difficile fuerit &c. inter ſangui-
nem,et ſanguinem,inter lepram,& leprā,inter cauſam,et cauſam
recurrēdū ad ſacerdotes &c. et qui nō obediuerit Principi mo
riat̃ &c. ut illud.Inter ſanguiné,et ſanguiné,intelligat̃,crimina
le,et ciuile,lepram,et leprā,pro Eccleſiaſtico,et criminale,cau-
ſam,et cām,pro utroq;.Eccleſiaſtico,et ciuile, E quia dixit Xp̄s
tibi dabo Claues, non Clauē, Et ꝙ Paul. Apoſt.ut plenitudinē
poteſtatis exponeret.i. Ad Chor.c.vi.ait.Neſcitis quoniā Ang
los iudicabitis,quāto magis,ſecularia,et not.per gl.in.c.omnes.
xxii.diſt.c. per uenerabilem, ante finem, qui filii ſinē legit. † Et
30 Imperator Apoſtolicus.Papa dicit̃ per bal.in.l.i.col.ii. in prin.
C.de ſumma trinit. et infra dixi.q.lii.nu.8.ad finē, † Sic Impe-
31 rator, repreſentat populum chriſtianum,poſt Papam, notat Car
di.Iacob.in not.q.Concilii congregandi,quandoq; per Impera
torē, in Tract.de Cōcil.libro.iii.fac.clxiii.col.i.in fine,per tex.
in.l.ii.§.cum.n.loco. C. de uet.iur.enuc.Sed ego illū.§.nō inue
ni,ibi,hactenus,ſed bn̄ Bal.in.c.i.de pac.conſt.col.ii.in prin.no
tat,oēs teneri,Principi,quia ſicut Deus eſt princeps in cęlis, ſic
Imperato. Vicariū ſuū,et dominatorē, i fide,ac ueritate,et iuſti
tia,cōſtituit,in terris,per.l.ii.§.ſi quid igit̃.C.de cad.tol. et col.
fin.in auct. de conſul.& ſacra pagina dicit,omnis anima ſubdi-
ta ſit Principi,et Ducibus ab eo miſſis.c.omnis extra de cēſi. un̄
Vicarius Dei, etiā Imperator dicitur,ut ſupra.q.ii.uidimus, &
.d.§.ſi quid igitur,uerſ. quia ideo, credo uoluiſſe allegare di-
ctum Card.ubi ſupra,dicit.n.ibi tex.Imperialem fortunā rebus
humanis Deus prępoſuit. Et Imperator dicitur Papa in tempo-
ralibus.§.nulli cum gl.inſtit.de rerū diui. Bal.in.c.i.§.Marchio.
q feud.dar.poſ.Curt.ſenior.conſi.xxxv.col.iiii.ſtatuto,& Curt.
iun. cō.clvii.col.iii.in fine,& Cur.ſen.con.lxv.col.vi.ait. Imp.
eē Dei legatū, & ꝓconſulē,quod in tēporalibus ait intelligen.
Abb.in.c.nouit.vii.not.de iudic. & Modern. de Ripa in.c.ii.
ii.col.eod.tit.Gomes Epiſcopus Sarn.i Reg.Cācell.de infirm.
reſignant.q.ii.ad fin.Et Pet.Bertrand.alias in Tract.de origin.

iuriſdic.iii.q.ix.uolum.Tract.diſputat not.an una eademq; per-
ſona,habeat utrunq; gladium,uel poſſint cōcurrere,demum, re-
ſoluit, q; ſic, et ex pluribus locis ueteris legis, et noui Teſta-
menti,diſtinguens,quędā poſſe cōpetere,ex ſe, quędam,ex uſu,
quędam,ex priuilegio,ſeu conſuetudine. Et quantum ad perſo-
nas,et quomodo,quo ad negocia,uel cauſas, ibi.late.& not. re-
ſpondēdo,omnibus rationibus in contrariū.Et idē.d.loco.iiii.
q.not.pōit poteſtatem ſpiritualem debere dominari, Tempora-
li, per rationes,& iura de quibus ibi.&.d.extrauag. unam ſan-
ctam,reſpondendo not.contrariis omnibus,ut ibi. Et hęc etiā,
clare iuſtificantur,ex dictis ſupra, in.vii.q.dum de tranſlatione
Imperii diximus,nam ſi a Rom.Pont.hodie nō depēderet, uana
huiuſmodi trāſlatio foret,et Carol.Magnus.In quē primo tran
ſlatum eſt Imperium,& reliqui ſucceſſores eius, & hi qui hodie
Imperiū moderarētur,uſurpatores eſſent,quoniam oēs a Rom.
Pont.Imperādi rōnē receperūt, & hoc fundamētū facit prępoſ.
in.c.cū ad uerū. xcvi.diſt. col.iii. & Abb.in.d.c. uenerabilem.
col.iii.et Io. lecirier in Tract.de primogen. xii.q.ii.li.§.ſuper.
32 ĩ principio.viii.uol.Tract. † Et p̄dictis Addo not. Roder.Epi
ſcopū Zamorē.In libello,de origine Principatus.ii.parte.char.
lxxvii.& ſeq.§.uerum,ubi mouet.q.an aliquis Catholicus Rex.
uel Princeps,ex aliqua diſpoſitiōe iuris diuini,aut humani,aut
uigore alicuius cōſuetudinis,preſcriptionis, aut priuilegii poſ-
ſit eſſe exemptus a Rom.Pont. Ita q; talis princeps in nullo ca-
ſu tēporali iuriſdictioni Papę,ſubiiciatur,neq; poſſit ab eo puni
ri pęna tēporali,neq; poſſit aliquo caſu de perſona Regis,& Re-
gno ſe intromittere, & reſoluit dupliciter cōtingere Principem
fore exemptum a Rom.Pont.in Temporalibus,primo modo ra-
tione delicti temporaliter puniendo.ii.alias iuriſdictionē,in re
gno exercendo,primo modo,tenet, q; quātuncunq; exemptus ſi
delinquat in ſcandalum populi, ſubiicitur Papę, qui poteſt
eum punire,& reformare,etiam temporaliter.ii.caſu poteſt eſſe
exemptus pro regulari,ut ad Papā nō recurratur,niſi in defectū
iuſtitię,aut aliis caſibus in iure expreſſis ut not.in.c.nouit de iu
dic.&.c.licet de foro compet.ubi doct.Et tunc non eſt ob carē-
tiam iuriſdictiōis primeuę,quę in eo bene principaliter, & ori-
ginaliter reſidet, ſed propter nutriendam Pacem, & quietē cum
principibus,ut in.d.c.nouit.&.c.per uenerabilem,qui filii ſint le
giti.Et primam cōcluſ. ille probat.d.loco ac ſecūdam, plurimis
teſtimoniis iuris diuini,& humani,obiectis etiam reſpondendo.

Et

Et pręcipue quia alias delicta remanerent impunita, eſſetq́ liberior peccandi licentia, neq́ ab aliquo mortalium refrenabilis, ideo Papa erit ſuperior, ut cum delinqueret pręſertim, uel negaret iuſtitiã, uel negligeret, poſt Ang. i. l. bene a zenone. C. de quad. ꝓſcript. & uacãtibus Regnis, de iure cõmuni, imol. Hoſti. & Modern. in. d. c. licet, Item qnia alias talis princeps ut ſupra exemptus, eſſet in populo Chriſtiano Acephalus. i. ſine capite contra omnia iura. c. nulla ratione. xciii. diſt. &. c. conſtitutis. de relig. dom. Item quia tale priuilegium a. l. diuina nõ eſt, nam nõ reperitˀ. A uiua uoce. A nõ eſt uerisimile. A Rom. Pont. nõ teneret, quia nõ poſſet, ex quo derogaret uniuerſali dominio, & ſupreme iuriſdictiõi ſibi ſuper cũctos mortales a Chriſto traditę, ſecundum ueram ſententiam, doctorum, Quod adde his, quę poſui infra. q. cxi. caſu. lxxvii. & tale priuilegium eſſet nullum, ſi concederet alicui Regi, ne ſibi ſubiiciatˀ, neq́ ualeret, pręſcriptio, uel cõſuetudo in cõtrarium, ut idem Epiſcopus, ſcribit. d. loco, char. lxxix. ii. col. §. Tertio, &. t. et gl. in. c. cũ inſtãtia de cẽſi. & ibi Io. And. & doct. & facit. l. comperit. C. de preſcript. trigin. an. &. l. iubemus. C. de ſacr. ſanct. Eccleſ. ubi, Bal. & doct. ꝙ priuilegiũ cõtra Principem uel Rempub. eſt nullum ipſo iure, Itẽ quia ſtante eo, princeps nõ haberet Sedẽ Apoſtolicã in ſuperiorem, & canones dicunt qui non habent Papam in ſuperiorẽ non habẽt Chriſtum pro capite. xi. diſt. nolite. xii. diſt. quis neſciat. i. q. i. in Eccleſia. xxiiii. q. i. quicquam, Item quia Papa, per. l. uel priuilegium, non poteſt reſtringere Papalem poteſtatem, ratio quia nullus Papa, põt facere ꝙ ipſe habeat minorem poteſtatẽ q̄ ſibi fuerit a Xp̄o data qui cõmiſit ſibi utrãq́ poteſtatem, Item uideretur non eſſe de ouibus Chriſti, neq́ Chriſtum, & per conſequens eius Vicarium ſuper omnes principes mundi cõtra id, ꝙ habetur primo Paralipp. xxix. & d. c. per uenerabilem Itẽ quia membra a capite diſcederẽt, et rumperetnr neruus, & ordo Eccleſ. diſciplinæ. c. cum inter. de conſuetud. c. cum non liceat. de pręſcriptio. & per hęc, & alia, concludit non ualere. l. priuilegium, uel conſuetudinem, ne aliquis Rex nõ recognoſcens ſuperiorẽ, non poſſit a Rom. Pont. puniri, & deponi, & reſpondet quibuſdã contrariis notan. Et hęc addenda ſunt infra. q. cxi. caſu. lxxvii. &. q. lxxxi. Et reſolutio pręſentis. q. etiam comprobatˀ, ex primo Decreto, olim facto In Turonica ſecunda Synodo, quo cautum fuit. Regale preceptum, Eccleſię iuſſioni poſtponi, quoniam ſcriptum eſt, diliges dominum Deum tuum ex toto corde

tuo &c·unde non debet precepto domini,& per conſequens Pa- pę eius ueri Vicarii,perſona cuiuſlibet anteponi, ut regiſtrat, hodie in Vol.conciliorum.ii.Tomo folio.lxxi.ſecũdũ impreſſ. Colonien.in principio.d.fol.

QVINQVAGESIMA PRIMA QVAESTIO.

1 *An ualuerit donatio facta a Conſtantino Papæ Silueſtro & noua iura in materia.& argumenta.& an facta fuerit? & quo tempore.*

2 *Error eſt reuocare in dubium ualiditatem illius Donationis*

3 *Imperij Succeſſores dictam Donationem Conſtantini reuocare non poſſunt & nu.6.& ſeq.&.23.*

4 *Imperatores approbant Donationem Eccleſiæ factam, & quomodo.*

Eccleſia, licet non haberet inſtrumenta de ſuis Ciuitatibus, ſufficit fama, & communis opinio.

Donatio a nobilitate procedit.

5
8 *Donatio facta Eccleſiæ fuit potius diuinitatis, q̃ humanitatis, & nouisſime ultra omnes, Imperialia iura, quæ de hac Donatione ſupponere uidentur.*

Conſtantinus quo tempore fuerit.

9
10 *Romæ, Patrimonium, Sardinia, Marchia, Ferraria, Bononia, Sicilia, Eugubium, Ducatus, Partes occidentales, & cur non tenet omnia Eccleſia, & quæ ſua, & quot ciuitates, & quot Oppida, donauerit Conſtantinus Eccleſiæ.& nu.22.*

11 *Donationis Conſtantini Eccleſiæ factæ forma, & tempus, & cur.& nu.24.&.25.*

12 *Conſtantini imago temporibus noſtris, adhuc in frontiſpicio, ante Altare maius Sancti Petri de Vrbe.*

13 *Donatio Conſtantini Eccleſiæ ualuit, præcipue ob iuramentum, quod præſtant Imperatores in coronatione.*

14 *Deo uotum uel promisſum reddi debet iure humano, & diuino.*

15 *Imperatores ante Chriſtũ omnia Tyrannice posſidebant, poſt non.& nu.ſeq.*

16 *Imperator eſt filius Eccleſiæ, Aduocatus, & Defenſor.*

17 *Donationem prædictam Conſtantini ueram fuisſe Auctores.*

18 *Conſtantinus, qui donauit Eccleſiæ a quo fuerit baptiʒatus.*

Intellectus

19 *Intellectus. c. Futuram. xii. q. i. & c. Conſtantinus. xcvi. diſt. qui uidentur adinuicem contrarij circa Baptiſmum Conſtantini.*

20 *Conſtantinus quo anno Imperij baptizatus.*

21 *Præſumptiones, & coniecturæ potentiſſimæ, quod dicta donatio fuerit facta a Conſtantino Eccleſiæ.*

22 *Præſumptiones transferunt onus probandi contrarium aduerſ.* Bononiam, & Romandiolam *quis donauit Eccleſiæ.*

23 *Conſtantinum Baptizatum a Papa Silueſtro teſtatur* Diuus Hieronimus, *uerus, & Sanctus* Doctor *Eccleſiæ, &* Iac. *de ualen.*

26 *Romæ, poſt Conſtantinum, cur & alij Imperatores quinque fuere?*

27 *Pontifices cur non omnes prouincias quas donauit* Conſtantinus *Eccleſiæ habeant?*

28 *Silueſter Papa quot annis ſedit.*

29 *Conſtantinus Imper. ſuper os Beati Petri Crucem auream. cl. librarum poſuit cum quibuſdam literis.*

30 *Conſtantinus quot Baſilicas Romæ, & extra fecerit, & dotauerit.*

1 QVINQVAGESIMO PRIMO Quæro, tan ualuerit Donatio, facta a Conſtantino Papę Silueſtro & Eccleſię, antiqua.q.eſt, de qua in.d.c.Cōſtantinus.xcvi.diſt. quam approbauerunt alii multi Imperatores Iuramento, ut in.c. ego Ludouicus.lxiii.diſt.& iurant hodie, ut in iuramēto quod præſtant fidelitatis de quo in.d.c.clem.unica de iureiur. &.c.tibi Domino.lxiii.diſt.cum ſimil.& Bal.& alii ponūt poſt Bar. de hac.q. in rub. ff.& alibi in locis uulg. & licet articulus poſſet reddi diſputabilis, pręcipue ex his que poſt Pium Pontificem, & Lauren.uallam, refert Gurgenſ.in dicto ſuo libello de corona char.xxxvii.i.col.ſub.§.tradit, Felin.in.c.ſolite de Maiorit. & obed.col.fin.ſignorol.con.xxvi.q.talis ubi diſputat hinc inde & ultimo adducit rationes pro negatiua, ſed nihil aperte concludit, & p Ant.de Roſel.I Tract.de poteſt.Papę.iiii.uol.Tract. char.lxiiii.& ſeq.ſub.§.ex his ubi primo.vi.mediis p negatiua arguit, ſecundo nouem pro affirmatiua mouetur, ac pluribus canonicis authoritatibus, demum quandam diſtinctionē adhibet de qua ibidem, & infra, & late pōitur in libro qui faſciculus rerum inſcribitur ſub rubrica de Donatione Conſtantini fol. lxiii.& ſeq.& fol.lxxx.&.lxxxi.de quo late dixi et ad fin.li.q. infra cumulādo loca canonica ciuilia, & hiſtorias eorumque authores prę

cipue an facta fuerit, & quia uires Imperii non ſunt attenuandę .c.i.ad medium, de prohibi feud.aliena.per loth.cum ſimil. Tamen cōmunis opi.eſt & quod facta fuit, & ꝙ ualuit, quod primo probatur ex dictis in præcedenti.q.quia fuit.ſ.potius relaxatio ſeu reſignatio, q̄ de nouo collatio Item quia late ita pro cōmuni firmant ſcribentes, ubi ſupra, & glo.in.l.i.§.cum urbem.ff.de off.prę f.urb.& Abb.conſ.lxxxii.q̄q̄.i.col.ante fi.libro primo dicit, † ꝙ non parū ab errore diſtat, reuocare in dubium ualiditatē illius donationis, & in.d.c.fundamenta.§.ne autem de electio.in vi.dicatur facta non ſine miraculo, & diuinitus, & allegat Bal. in proœ. feud.& in proœ.ff.& Ioan.de lign.in.d.clem.unica de Iureiur.& ait probari exquiſita ratione hodie.ſ.quia Imperium dependet ab Eccleſia, apud quam eſt utraq; poteſtas ut ſupra late uidimus pręced.q. Et ꝙ ita credere ſit de neceſſitate ſalutis, per.d.extrauag.unam ſanctam, & glo in clem.ad noſtrum, de hęretic.& ſic nihil Conſtantinus de nouo contulit Eccleſię Sed potius remiſit quod ſuum erat, unde quatenus in.d.c.Cōſtantinus uerba ſonant in nouam cōceſſionem, intelliguntur reſpectu executionis, ut not.Card.in.c.cum ad uerū.xcvi.diſt.vii.col.et antepen.dum reſpon.vi.fund.& ualuiſſe hanc donationē poſt Ioan. de lig.cōmuniter teneri poſt multa dicit Cardi.in.d.clem.unica .§.porro.iii.col.ad fi.& hāc tenet poſt Specul.& Io.And.& Bald. in proœ. feuin rubrica.C.iii.col.ante fi.uerſ.iſtam eādem opi.& col.ſeq.uerſ.& iſtam partem, dicens ꝙ licet Donatio non tenuiſſet, Eccleſia tamen pręſcripſiſſet, & Fely. cum.d.ratione, ꝙ fuit potius quędam reſignatio, q̄ Donatio, poſt Iac.But.in proœ.C. in.c.quę in Eccleſiarum.xii.col.in prin.de conſtitu. & Alex.in d.conſ.xxiiii.ante fi.libro.v.dicit poſt Bal. in.d.proœ.feud. & Imol.i rubrica.ff.de uerb.oblig.& alibi, & Ang. licet dicat magnam altercatiōem inter ſcribētes, & profecto exquiſita eſt illa ratio, ut tenuerit prout Abb.in.d.conſ.dicit, quia.ſ.non fuit proprie Donatio ſed potius reſignatio, & relaxatio eius quod prius habitu habebat Eccleſia, & quia Imperiū ab Eccleſia dependet, ut ſupra p̄ced.q.diximus. Et Addo, ꝙ Aug.de anc.in.d.Tract. de poteſtate Papę.q.xliii.i.art.ii.&.iii.concludit, & tenet per rationes, Conſtantinum potuiſſe Papę partem Imperii concedere, & partē ſibi reſeruare. Item potuiſſe eidem Immediatā adminiſtrationem Imperii concedere, † Item eam conceſſionem Cōſtā
3 tini Imperatoris Succeſſores reuocare non poſſe, ut ibi not.iii. arti.contrariis quibuſcunq; argumentis reſpondendo, not. & ꝙ

Specul.

ſpecul.in titu.de inſtru.edit.§.nunc autem in fi.dicit poſt Io. de deo, q ſi Imperator fundat, uel dotat de bōis Imperii Eccleſias, & multa priuilegia eis conceſſit, q ſucceſſores nō poſſunt reuocare niſi Imperium eſſet enormiter lęſum, quia tunc poſſet niſi Eccleſię prędcriptione, uel aliqua alia legtima cauſa iuuarētur, & cum ſpecul.ibi Bal.in.l.cum multa poſt prin.C.de bonis quæ
4 libe. † Vnde dicebat Bal.in rubrica.ff.iiii.col.āte fi.q licet Imperatores Innouent ſemper, & approbēt iſtam donationem, hoc non fit ad diminuendum ſed ad approbandum eandem, & abundans cautelatus contractus, non nocuit.l.Teſtium.C.de Teſta. Vnde, q non poſſit reuocari pręcipue, quia fuit facta cum Satrapis, & optimatibus Senatu, & Populo, ut in.d.c.fundamenta.§.ne autem de electio.in.vi.&.xcvi.diſt.c. Conſtantinus quo caſu etiam alias Princeps poſſet cuicunq donare, ut utrunq, notat Bald.ēt in Conſtantino donante urbem Papę Siluestro ut ſupra in.c.i.§.in gñali ſi de feud.fuerit contro.inter dom.& Agn. Vaſall.&.in.c.i.§.ſiquis col.i.in tito.quo Temp.mil.Deci. con. dlxiiii.in cā.col.iii.& Bal.not.dicebat in.l.conuenticulam.C.de Epiſco.& cler.col.pen.ante fi.Quod licet Eccleſia Rom.non haberet inſtrumēta de ſuis ciuitatibus, ſufficit tamen q habeat famam, & cōmunem opi.poſt Fabrenſ. Cardinalem, & Innoc.&, q alias nec poſſet probari, q Cęſar fuiſſet Imperator & tradit Mart.laud.in Tract.de Principi.Not.cxliiii.licet Eccleſia, & Not.d.Archidi.ut.ſ.d.donatio tenuerit de quo p Bal.i.d.l.multa poſt prin.C.de bonis quę lib.de quo ſupra, p̄ced.q.uidimus, poſt Mart.d.not.cccclxvi.Conſtantinus, & pro hac opi. dictam donationem ualuiſſe, facit ratio.d.l.cum multa.C.de bo.quę libe.in prin.& in fi.ibi ut enim Imperialis fortuna omnes ſupereminet alias Ita oportet principales liberalitates culmen habere pręcipuum, & ibi Bal.aduertit expreſſe illum Tex.facere ad donationem Conſtantini, & facit.l.fina.C.de locato pręd.ciuil.li
5 bro.xi. † Et quia Donatio a nobilitate p̄cedit ut i.c.i.extra de donati.que p̄prie eſt Imperatoris, ut ſupra dixi late in.q.de partibus, & qualitatibus eius.q.vi.& Tex. not.in.l. filiusfamilias. ff.de dona.§.i.uerſ.pone enim.Vnde per eū, &.d.c.i.q nobilitas cognoſcitur ex largitione, tradit Rom. not.dcxliiii. nobilitas, & infra dixi.q.ciiii.&.t.not.in.§. ſi minus in auct. de non alienand.ubi.t.dicit Imperatori eſſe facile dare pręcipue Eccleſiæ, pro qua optima, mēſura eſt donatarū rerum immēſitas, nec differat Sacerdotium, & Imperium, ut ibi in not.tex. qui multum

Digitized by Google

not.eſt ultra ſcrib.pro ualiditate donationis huius Conſtantini in Eccleſiam, ac menti tenendus eum ſit.t.met Imperatoris, & nouus in materia ſi.n. Imperator admittit, & Papa conſentit quis cõtra eſt? & Idẽ.t.i auct.ſed hodie.C.de ſacr.ſanct. Eccleſ.gl.in c.ego.lxiii.diſt. Et ualuiſſe facit, quia Populus Rom.illotempore, quo Romanum Imperium habebat, ſi uoluiſſet, nõ ne potuiſſet donare alicui, ciuitates, & loca? cur non? quis negaret ergo cur nõ Imperator qui ab eo omne ius, & Poteſtatem habuit, ut ſupra diximus.iiii.q.iuribus uulg. Et conſiderandum eſt, ꝙ c.intellecto extra de iureiuran.ẽ Tex. Inno. iii.& ſic longe poſt dictam donationem Cõſtantini, Vnde eo non ligabatur nec iuramẽtũ quod ibi ponderat, obſtabat forte eidẽ, prędictis Addo quod Moder.taurinen.in rubrica proœ.ff.pen.char.ii.col.i hac.q.primo dicunt poſt Bar.ibi communem eſſe opi. Canoniſtarũ ualuiſſe.d.donationem licet Legiſtę contra. Sed, ꝙ hodie fatuũ eſt diſputare quia Eccleſia pręſcriptione ſit munita Iurentq; Imperatores omnes, non reuocare ſed confirmant, ut ſupra in prin. hac.q.dixi. Demum referunt Lauren. Vallam cõtrarium tenuiſſe, & Barba.late examinaſſe, & rationibus demonſtraſſe, dictam donationem nõ tenuiſſe, & quidam ab humanioribus literis repetentes, tangunt Conſtantinum non donaſſe Sed Carolum, & Pipinũ patrẽ ſuper quo aliter non inſiſto, quia habemus expreſſum in.c.fundamenta.§.ne autem de electio.in vi. Conſtantinum ſ.fuiſſe, & nouiſſime tex.de quo infra in fi.huius.q.& doct.omnes ſupponunt poſt dictum.c.Cõſtantinus.xcvi.diſt.refertur ẽt in.c.futuram.xii.q.& etiã ita tenere uidetur excell.D.meus Dominus Vincentius de Herculanis de Peruſia iuris conſultorum ſua ętate facile Princeps, in rubrica.ff.de uerbo.oblig.ii. col.in prin.poſt Imo.ibidem, pręcipue illa ratione, quia nõ eſt uerisimile illum Sanctum uirum Papam Silueſtrum accepiſſe, ſi non ualuiſſet, & Deo non placuiſſet, licet poſt Imo.referat in antiquis Cronicis reperiri, ꝙ in nocte ſequenti qua dicta donatio facta fuit, audita fuit uox de Cœlo dicẽs hodie effuſum eſt uenenum in Eccleſia dei, idẽ refert Abb.in.d.rubrica.ff.ut Moder.ibi.d. loco etiam referunt, tamen concludendo ualuiſſe omnino donationem a quocunq; fuerit, cum communi opi. audacter tenendũ ẽ Felyn.i.c.ſolitę de maiorit.& obed.col.fin.poſt Franc. Aret. præceptoris ſui multa argumenta, ꝙ ualuerit, pro cõmuni ſchola Canoniſt.& Theolog.contra Dantem. Et res non uidetur habere difficultatem bene conſiderando, ea quæ dicta ſunt ſupra

in præced.

in prçced.q.ut etiam ſupra in hac late deductum eſt ad laudem dei omnipotentis eius Vicarii ac Petri ſucceſſoris, & totius Eccleſię, & ualuiſſe etiam tenet Antonius Sicul.in ſuo Tracta.de poteſtate, & excell.reg.q.iiii.col.fi.ad medium uerſ.& ideo Conſtantinus.Idem Alex.conſ.lxvii.conſideratis his.col.fi.libro.i. & dicit in not.q.hanc approbatam eſſe opi.& eſt bonus Tex.ultra alios in.l.ſacra.in prin.ff.de rer.diui.ibi ſciendum eſt locum publicum tūc poſſe fieri ſacrum cum princeps eum dedicauerit, uel dedicādi dederit poteſtatē ubi Bal.expreſſe not.per eū poſt Cy.q̄ poteſt donare quod publicum eſt, & dictam donationē ualuiſſe in terminis etiam firmat Card.in Clemen.paſtoralis.§.illud.de re iudic.ii.oppo.ad fi.& latiſſime alias cōgerit pro.d.donatione Eccleſię facta, ut iure ualuiſſe probetur Firm.in Tract. de Gabellis.i.parte.ii.col.ii.q.uerſ.& quia ſupra tetigi, † Idem
6 etiam ualuiſſe, & reuocari nō poſſe tradit Bar.in.l.hoſtes.ii.col. poſt prin.ff.de captiuis item Dominus Nicolaus de Vbaldis in tractatu de ſucceſſ.ab inteſta.v.char.iii.col poſt prin.uerſ.& tenuit talis donatio, & Mart.laud.in Tract. de principibus not. lxxxiiii.donatio, dicit eam ualuiſſe ſecūdum ueriorem ſententiam doct. in rubrica.C.&.ff.& idem in diſputatione de legitimatione.ix.char.ii.col.ad fi.dicit cōmuniter teneri, & tenet gl. in clem.i.de iureiuran.in.§.pen.in uerb.Conſtantinum, & ita cōmuniter teneri, etiam teſtatur Abb.& tenet i.c.inter dilectos de fide inſtrum.ix.col.ad medium per.d.c.fundamenta, & Conſtantini factum laudat, & approbat ī honorem Eccleſię Iuſtinianus Imperator nouiſſime in Titulo de non alienandis in prin. ut infra dicam, & hanc eandem opi.ſ.ualuiſſe dictam donationem, &
7 adeo tenuiſſe, ut pleniſſimū ius iuriſdictio, † & Dominiū Eccleſię quęſitum fuerit, & exercitiū irreuocabilemq̧ eſſe, et quoad Cęſaris ſucceſſores, &, q̄ abſurdum, & temerariū foret per aſtu eam interpretationem non ad augumentum ſed ad diminutionē priuilegia principum uelle perducere per.l.fi.C.de agen.in reb. lib.xii.& contrariū aſſerere non uidetur longe ab hæreſi Eccleſię taliter approbāte per multas rationes, & argumenta, late tenet, et defendet, licet cum quibuſdam declarationibus, utilis, & directi dominii necnon exercitii, & executionis poteſtatis, nō dominii iuriſdictionis, & ſine, uel cum cauſa, quoad reuocationem, reſpondendo rationibus quorundam, in contrariū.D.Antonius de Roſellis in Tract.de pote.Papę.xiii.char.iii.col cum multis ſequentibus ſub uerſ.ſeu.§.ex his etiam deciditur, & tan

gã infra ad fin.huius.q.nu.23.licet quę ſupra p nos plene ſcribẽ
8 tium dicta, & loca non cumulet, † & Bal.etiã notant.in uſibus
feud.i prin.iiii.col.dicit, Quod iſta Donatio facta Eccleſię fuit
potius diuinitatis q̃ humanitatis, & quia proceſſit a fide Catho
lica ideo tenuit ubi alias non tenuiſſet, & per.d.c. fundamenta
de electio.in.vi. non eſſe procul ab hęreſi dictam Donationem
reuocare in dubium poſt Abb.in.d.Conſ.ſimpliciter tenent mo
der.Hiſp in.§.item ſeruiana.Inſti.de actio.col.xviii.in prin. &
D.Abb.in.c.per uenerabilem qui filii ſint legit. poſt illum tex.
in notab.& quia fuit facta cũ cõſenſu Populi ut patet in.d.c.Cõ
ſtantinus.xcvi.diſt. ergo &c. ut per Ant. ſicul.in Tract. de po-
teſt.& excell.reg.iii.q.primę partis.col.fin. & Dominus Fabia.
in Tract.de empt.& uendit.xi.q.i.uol.Tract.iii.q. princip.& in
fra dixi.q.ciiii.in prin.poſt.Felyn.& Bal.et.d.c.fundam.§.ne au
tem de elect.in.vi.Et ego nouiſſime ultra omnes, ſcribẽtes, et p̃
cipue Abb.in.d.iii.col.qui dicebat de hac donatione nullam au
thenticã ſcripturam reperiri, et nonnulli alii, ut audio ſpeciali
ter id de Cõſtãtino negant do bonũ tex.ubi id ſatis clare innuit
ipſemet Imperator Zeno, in.l.diui.C.de natura.lib. in prin.ibi
diui Conſtantini, qui ueneranda Chriſtianorum fide, Romanũ
muniuit Imperium, & Conſtantinopolim condidiſſe, ut refert
in.d.c.Cõſtantinus.xxxvi.diſt.ad fi.teſtatur Iuſtinianus in au-
then.ut liberti de cętero.§.fi.poſt medium ibi. poſt Cõſtãtinum
maximum Sanctiſſimę huius ciuitatis conditorem, et in.§.noui-
mus in prin.in auct.de nup.& Cõſtantinum Romanorum colo
niam Bizantium deduxiſſe, et ei omnes antiquę urbis prærroga-
tiuas conceſſiſſe tradit etiam Alci.in.l.omni.C.de Sacr. Sanct.
Eccleſ.in uerbo Romę, licet nihil alleget, iuncto etiam quod le
gitur in authen.de non alienan.in prin.ibi qui poſt Cõſtantinũ
pię memorię Chriſtianę fidei inter Imperatores principatũ au-
xit, & Conſtituit Sacrarum Eccleſiarum honorem, & diſcipli-
nam, & ibi glo.notat. Vnde ex dictis iuribus ac poſſeſſione, in
qua eſt iam tanto tempore ipſa Eccleſia, ſatis argui poteſt, de
dicta donatione, bene conſideranti. Et alias in Cõcilio celebra
tiſſimo Conſtant.fuit damnata memoria Ioannis uuicleff, qui in
ter cętera ponebat Silueſtrum Papam, & Conſtantinum Imp.er
raſſe, dotando Eccleſiam, ut patet, in octaua ſeſſione eiuſdem
Concilii, bene uerum, q. alias diſputat Prępoſit.in.c.cum ad ue
rum.lxxxvi.diſt. An ſummus Pontifex quicquid ciuitatũ loco-
rum ue obtinet. Imperatori acceptũ referat? & eo nomine infe-
rior

rior cenſeatur, exacte, & dilucide examinando, Conſtantinus auté Imperium obtinuit anno Chriſti.cccxxxix.ut refert Gurgen. in dicto ſuo libello.char.xxxvi.ii.col. ſub.§. tradit. Et de Primonio.Rom.Eccleſię de Sardinia, De Roma cum Territorio.Ducatu, & Attinentiis.Maritimis, & Mõtanis de Primonio Eccleſię eſſe de Ferraria, & Marchia, Bononia, & romandiola, de Sicilia, & de Tota Italia, & pertinentiis occidentalibus per d.c.Cõſtantinus ſcribit, & refert Felyn.in.c.ſi diligenti.de Pręſcript.in principio ſubdens, q̃ Partes occidentales Tenet nihil ominus Imperator, unde q̃ forte ita ample Eccleſia donationé eam, non recepit, aliter.d.t.cum.c.tibi domino.lxiii.diſt.concordari nõ poſſet poſt Imol.q.q̃ Eugubina ciuitas eſt de imme diata iuriſdictione Eccleſię, & totus Ducatus Item, q̃ Reliqua loca Subiecta Eccleſię enumerãtur in Proceſſu qui Annuatim fit Romę in Cœna Domini, ut in cõſtitutiõe Mart.v. poſita ubi ibi, Et nouiſſime in hac.q. de Donatione Conſtantini facta Eccleſię Addo Card.Iacobat.in ſuo ſolenne Tractatu de Concilio nuper impreſſo lib.ult.articulo.viii. fac. 780. cũ ſeq.ubi la tiſſime, & pleniſſime ponit, ẽt contra Lauren. Vallam, qui non ſine multis conuitiis, proſequitur de falſa donatione Conſtanti ni, & fere per ſingula uerba improbat paleam.d.c.Conſtantinus & cõtra Aeneam Syluiũ, q poſtea fuit Papa in ſuo dialogo.xxi. fol.qui dicebat nunq̃ factam, & unde aucta fuerit ptãs ſedis Apoſtolicę & contra Dantem in ſua Monarchia licet ipſe idem Dantes in.xix.inferni contrarium expreſſe ſentiat, & admittat Dum Dicit.

Hai Conſtantin, de quanto mal fu matre,
Non la tua conuerſion, ma quella dote,
Qual da te preſe il primo richo Patre.

Et cõtra Nicolaum de cuſa, & quẽdam Hieronymum in excerptis in practica Cancellarię: Et cõtra Roſell.in ſua Monarchia qui tenuit fuiſſe factum nõ tñ tenuiſſe in pręiudicium ſucceſſorum, Et, q̃ Albericus formã.d.donationis ponit ad longum in
ii .l.i.§.initio.ff.de off.pręf. urb. † quę eſt ſub data Cal. Aprilis, & aliam ponit ſumptam ex Iſidoro in libro de Synodis in geſtis cõcilii Nice. & eſt ſub data tertio Cal. Aprilis, & infra late dicã nu.24.ad fi.huius.q.& cõcordat cum.d.c.Conſtantinus, & eſt concordia, q̃ de eadem conceſſione prout eſt ueriſimile plures dederit literas Conſtantinus, Non dicit tamen. Alb.unde habuerit illud primum originale dictę donatiõis.Item conſi

derandum eſſe, ꝙ Valla, Pius, Dantes, & alii, qui negatiuam tenent aſtruunt negatiuam quia argumentum a nõ legi. uanum eſt, & impoſſibilis eſt negatiue directa probatio per rerũ naturam.c.bone.i.de electi.cum ſimil.unde cõcludit dictam donationẽ omnino factam fuiſſe a Cõſtantino Eccleſię, facit.d.c. ſancta.xv.diſt.ubi.Alex.notat contra id temere negantes, item non uerisimile, ꝙ tantũ laboraſſent, docto.circa ualiditatẽ eius ſi pro certo id habitum non fuiſſet a principio, & remiſſiue firman.& Brixienſ. in uerbo Donatio, &.t.de ea. meminit.in.d.c. futuram.xii.q.i.dum ibi eſt, ꝙ Imperator dimiſit urbem Romã

12 Papę Silueſtro, † Et quia adhuc tẽporibus noſtris fuit ĩ Eccleſia ſancti Petri de urbe in frontiſpitio maioris Arcus ante altare maius Conſtantinus Imperator in muſaico depictus, literis Aureis oſtendens ſaluatori, & beato Petro Apoſtolo Eccleſiã ipſam a ſe ędificatam uidelicet Eccleſiam ſancti Petri, & cũ Cõſtantinus ut ſupra uidimus tranſtulerit ſedem Imperialem Bizãtium, ut, & per Dantẽ adde tu, in cãtu. vi.Paradiſi in principio ibi, Poſcia che Conſtantin l'acquila uolſe, cõtra il corſo del cielo &c.magis prępſumitur pro dicta donatione iuncta longiſſima poſſeſſione Eccleſię cum pro parte negatiua nulla adducatur ratio urgens niſi, ꝙ non legiť auctenticę. Et, ꝙ fuerit facta, & ꝙ ualuerit hęc donatio Alex.in.d.c.Cõſtantinus qui ſingula dicta Vallę diſcutit, & reprobat, & Mart.laud.in tractatu de Car

13 dinal.col.iiii.ad finem poſt Oldr.cõciuem ſuum, † Et, ꝙ ualuerit non dubitandum per ſupra adducta, & pręcipue propter iuramentum, quod hodie in coronatione pręſtant Imperatores.ſ. de non infirmando eam ut ſupra dixi, & per Barbat. in Clem.i. de iureiurando, licet ſit ſuperfluum cum illa Donatio non tam fuerit donatio q̃ recognitio ſeu reſtitutio ut dicit Alex. con. lxxxvii.libro ſecũdo facta enim Eccleſię eſt facta Deo cuius eſt omnium poteſtas, & Imperium quia domini eſt ea, &c. Pſal.

14 xxiii.& late ſupra uidimus.q.I.† Et adduco fortiter quia, quod deo promittitur reddi, & ſeruari debet.l.ii.§.i.ff. de pollicit. & in ſacra pagina cũ uotum uoueris domino deo tuo nõ tardabis reddere, quia requiret illud, dominus deus tuus, & ſi moratus fueris reputabitur tibi in peccatum, ut legiť.Deuteronomio cap.xiii.in fine, & Num.cap.xxx. Rom. not.ccccxcviii.capias, Vnde non eſt opus diſputare an Conſtantinus potuerit minuere Imperium, uel an potuerit ſucceſſoribus pręiudicare,

15 pea q̃ ſupra late deducta ſunt, † & quia omnia ante Chriſtũ tirannice

rannice per Imperatores poſſiderentur eo adueniente omnis po
teſtas in eũ tranſlata eſt in cęlo, & in terra. Matth. ultimo, Vn
de poſtq̃ Imperium factum eſt, Chriſtianũ, & hére cępit ab Ec-
cleſia, quę illud tranſtulit in Germanos. c. uenerabilem de elect.
16 iure bono dominiũ hére cepit, † & Impatores facti ſunt filii Ec
cleſię, & non domini. xxiii. q. viii. conuenior. xcvi. diſt. ſi impera
tor, & clem. i. de iure iur. & Aduocati, & defenſores. d. clem. §.
porro, & procurare debent, & ſeruare Pacem Eccleſię. xxiii. q.
iiii. quando uult, & multis aliis ead. cauſ. &. q. &. q. v. Et dicit
17 Card. Iacobat. d. loco fac. dcclxxxii. col. ii. † factam fuiſſe hanc
donationẽ ut ponit Gelaſius Papa Iſidor. hiſpal. pręſul. Adria-
nus Papa Nicolaus. iii. Bernard. i libro de cõſiderat. ad Eugen.
Papã Damaſus Papa Moderni. hiſtorici Martinus Cuſentinus
Sigibertus Prolomeus Pogius Car. detur. Cre. Archiep. Florẽ.
18 & Vincen. hiſto. libro. xiii. char. xliii. uſq; ad. lvii. † Et q; Con-
ſtantinus prędictus qui donauit fuit Baptizatus a Papa Silue-
19 ſtro ut in. d. c. Conſtantinus, † et quomodo ſoluatur tex. qui ui-
detur contrarius in. d. c. futuram. xii. q. i. cum Beatus Silueſter
fuerit poſt Melchiadem Authorem. d. c. futuram, & an titulus.
d. c. futuram ſit falſus poſt gl. ibi cum tempore Melchiadis Cõ-
ſtantinus uidetur, q; fuerit Chriſtianus ut dicit ponere Aug. in
epiſtola. clxii. ad glorium eleuſiũ, & Felicẽ grammaticũ cunq;
tempore Euſebii qui fuit ſecundus ante Silueſtrum in Pontifi-
catu, fuerit Chriſtianus, ut in uita Euſebii ponit Platina, & ſup
plementum, in eiuſdem Euſebii uita, & ſic difficile eſt concor-
dare. d. c. futuram, cum. d. c. Conſtantinus, & aliis ſimil. & ſeq.
dictus Cardin. uarias cõcordias ponit. d. loco. fac. dcclxxxi. col.
i. & ſeq. tandem cõcludit omnino cũ gl. in. d. c. futuram ibi eſſe.
i. errorẽ in ſupraſcriptione, & infra dicimus. nu. 25. ad fin. utrũ
autem fuerit Baptizatus a Papa Silueſtro uarię ſunt opi. ut ibi
poſt Hiero. & Euſeb. cęſar. ac Ambroſ. i oratiõe de obitu Theo
20 doſii, & in. iiii. lectione officii inuentionis. ſ. Crucis, † Vnde,
q; nõ nulli tenent eum Baptizatũ. viii. uel. xiiii. Imperii ſui ãno
a Silueſtro Papa, & lepra mundatũ, & tũc factam donationem.
d. c. Conſtantinus, & Alb. in. d. §. initio, & Iſidor. ubi ſupra Alii,
idem ſed, q; poſtea i arianã hęreſim lapſum Euſeb. Nicomedien.
Epiſcopus rebaptizauit iuxta ſententiã multorum catholicorũ
ut in Epiſtolis Cipriani, & per multa iura. i. q. i. Alii, q; diſtulit
Baptiſma quia uolebat baptezari in Iordano poſt Ambro. ubi
ibi licet in Legẽda beati Silueſtri, q; a Silueſtro, & ita creden-

Digitized by Google

dum̃ eſſe, & illud de rebaptizatione intelligendum, de Conſtañ
21 tino eiuſdem filio, † Concludendo, poſt multos authores teſtã
tes de Conſtantini uera fide perſeuerantia, & quomodo iuſſerit
Eccleſiam in honorem ſaluatoris Conſtrui, & deſtrui templa
gentilium, &, ꝙ benignitas Conſtantini in chriſtianos de qua
etiam Alci.in.l.i.in.i.gl.princ.C.de Sacro Sanct.Eccleſiis ma
gna, uictoria ipſius, & inuentio Crucis erectio Palatii in Eccle
ſiam Lateranenſem ampliatio Eccleſię, & nominis Chriſtiani,
ex illius Imperio, & poſſeſſio ſubſecuta, & tanto tempore con
tinuata, adde tu, & a Roma diſceſſus ac nouæ Romę Conſtã
tinopolis ędificatio, ut ſupra uidimus, Arguunt clariſſime di-
ctam Donatiõem factã omnino neq; tot patres, & Pontifices uo
luiſſe, de ea teſtantes mentiri poſt Iſidor.in libro de Synodis.i.
parte cum Tract.de concilio Niceno ubi in effectu ponit referẽ
do decretum.d.donationis, ſub data Romę.iii. Calen. Aprilis
uerba.d.c.futuram, &.d.c.Conſtantinus, & ita tenendum eſt,
ad laudem gloriam, & honorem omnipotentis Dei ac totius ca
tholicę Eccleſię ſponſę ſuę, & qui contrarium dicunt malignan
tur, &, ut curioſi, & inquieti ſunt negligendi, quiq; cum con
tumelioſe inſurgant, ut ſuſpecti non ſunt audiendi. Et tot luci
diſſimę coniecturę, & pſumptiones ſupra pro Eccleſia deducte
ita ſtringunt ꝙ onus dic tu, probandi contrariũ, huius.ſ.negati
22 uę ipſis incubat, † ut uirtus eſt talis ac tantę pręſumptionis, ut
per Rom.not.cccxli.teſtimõium Bonon.not.dlvii.tu ſcis, not.t.
in.l.generaliter § ſi petitum.ff.de fideic.lib.in fine.c.i.§ quia er-
go, ut Eccleſ.benef.extra, & per illum.t.Rot.deciſ.dlvi.in an-
tiquis pręcipue ubi magnę ſunt pſumptionis Rot.deciſ.cclxiii.
ſi propter in nouis poſt medium; & deciſ.cclxxvi.in eiſdem ad
fin.ſed ex poſt.c.fin.de pręſumpt.&.cccclxxviii.in cauſa q̃ poſt
Bar.in.l.in illa.ff.de uerb.oblig.Deci.ſ.l.i.ff.ſi cert.pet.col.iiii.
ĩ fine.ii.lect.et ĩ con.dxl.col.iii.lib.iii.quęritur Bar.in.l.gaius.
ff.de pign.act.& dixi late in.d.l.ſ.legen. Romę quę omnia no-
tanda ſunt ac menti tenenda, neq; alibi ita late, & ordinate re-
peries placuitq;, aliqua ſummatim in prędictis authoritatibus
deſcriptis per.d.Card.Iacob. ubi ſupra hic ponere in ſubſtãtia
quoniam cum opus nouum ſit nuperq; impreſſum, poterit for-
te paucis ſic in hoc principio innoteſcere, ad manusq; omniũ
non facile puenire ne ue ſim occultator alienę laudis, furi par,
ut alias Iaſ.aduertit in fine ſui operis ſuper inſti. de Action.
&.d.l.diui.C.de natur.lib.nunc reperi allegari etiam per Alb.

in ſuo

Digitized by Google

23 in ſuo diction. in uerbo Cõſtantinus, & Bal. in procem. ff. † Ex
1 prędictis addo, ꝙ etiam Diuus Hieronymus doctor Eccleſię i
tractatu ad euſtochium de uinculis Beati Petri poſt principiũ
pariter teſtatur per Siluestrum Papam Baptizatum Cõſtantinũ
magnum, & ex perſecutore fidei defenſorem factum, et mandã
torũ Chriſti Aſſiduum cuſtoditorem, & nouiſſime etiã prędi-
ctis Addo Io. Vgon. in libro quem Quadruuiũ Eccleſię inſcri-
bit ad Maximil. Regem. char. xxx. & ſeq. ſub. §. hęc autem, et §.
ſed ſunt, ubi ſcribit, et tenet hanc donationem, et conceſſionem
ualuiſſe, et quia Imperium non minuebatur, ſed in priſtinũ ſta
tum redibat cum ab una, et eadem origine initium traxerit ſa-
cerdotiũ, et Imperium in auct. quomodo oport. epiſ. in princi.
et res non lęditur cum ad priſtinum ſtatum redit. l. ſi unus. §. pa-
ctus. ff. de pact. cum uulg. nec fit iniuria, ut ibidẽ, et quia quã
do donatur Eccleſię optima mẽſura eſt immenſitas, ut ſupra di
xi, et per. l. i. C. de Sacr. Sanct. Eccle. et. l. illud. C. eod. Itẽ quia ſi
priuatę perſonę ex licentia Imperatoris bona omnia quę habent
piis locis donare poſſunt cũ illud, ꝙ poſſidẽt ab Imperatore poſ
ſident. viii. diſt. c. quo iure, cũ omnia ſint Imperatoris, ut infra.
ſeq. q. c. dicat. xxiii. q. v. ſic Imperator multo plus poſſit dare, cũ
omnia ſub eius ptãte ſint, ut ſeq. q. et. c. cõuenior. xxiii. q. viii.
Vnde illius Conſtantini ueſtigia immitati ſunt etiã alii princi-
pes, et uiri religioſi qui non ſolum poſſeſſiones, et prędia quæ
poſſidebant, ſed etiam ſemetipſos domino conſecrarunt ędificã
tes baſilicas, et Monaſteria. c. futurã in fine. xii. q. i. et ad. d. ratio
nes Io. eſt gl. not. in. c. ego lxiii. diſt. Quibus addo, ꝙ Iacob. de
Valent. ſuper expoſitiõe. x. cant. in principio tradit ibi dum dici
tur quæ eſt iſta quæ aſcendit de deſerto deliciis affluens canta
ri, et prædici proſperitas Eccleſiæ conceſſa, et data poſt con-
uerſionem Conſtantini, qui donauit ipſi, ait, urbẽ Romam, cũ
toto patrimonio ipſi adiacenti, & lxxii. ciuitates, & duo millia
oppidorũ in Italia, et inſulis adiacẽtibus, &, ꝙ relicta Vrbe Sil
ueſtro Vicario Chri, elegit ſibi ſedem, apud Bizantiũ thraciæ,
quæ poſtea Conſtantinopolis ciuitas dicta eſt, &, ꝙ exinde,
omnes Reges Terrę, & Impera. & principes ſubiecerũt colla Iu
go Chriſti, & Eccleſię ſponſe eius, Bononiam, cum ſuo diſtri-
ctu, & totam Romandiolam donanit Eccleſię ſpecialiter Ro-
dulphus Rex Alemaniæ, quãtamen prius ei donauerat Pipinus
Pater Caroli magni, & etiam alii Imperatores, ut refert Card. i
c. ego lud. lxiii. diſt. in prin. remittens ad Specul. in tit. de reſcrip

23 ti.præſentatio.§.ratione cauſę uerſ.Itē, ꝙ obtentū eſt, † Hancq; donationem ſucceſſorē reuocare nō poſſe ſcribit, & tenet Idem Io. Vgo. d.loco poſt Io.in.c.ego ludo.lxiii.diſt. & ibi notat Alex.& probat per clem.Romani de iure iur.&.c.fund.§.ne autē de elect. Io. And. in.d.clem.ſuper uerbo Cōſtantinum,& ſupra diximus.nu.3.6.&.7.& Ant.de Roſell.in tract. de poteſt.Papæ. iiii.uol. Tract.char.xlvi.col.iii.ad finem.uerſ.concludo.ſ. cū ſine cauſa uellet reuocare, ſed, ꝙ cum cauſa ſicut, & res cęteras priuatorū, ut, & ſupra tetigi.nu.7.huius.q. & in donatione Conſtantinus dixit, Siluestro, & omnibus Pontificibus ſucceſſoribus eius in Cathedra beati Petri uſq; ad conſumationem ſeculi ſedentibus, ut patet in ea relata per Bartholomęum Picernum de monte Arduo interpretem ad Iul.ii. Pont.max. ut de ea ponitur in libro faſciculi rerum, fol.lxii.& infra dicam, proxime, et per Hoſti. in ſumma de imunit. Eccleſi.§.pen.uerſ.non poterat, ſecundum Vgo.d.loco, ꝙ neq;.ſ.idem Imperator hodie poſſet reuocare, facit.l.perfecta. C.de do.quæ ſub modo cū

24 ſimilibus, & eſt tex.in.d.c.Conſtantinus ad fin. † Quare autę Imp.Imperiū Eccleſiæ ſubiecerit, & tot bona ſibi dederit ultra ea quæ colliguntur in.d.c.Conſtantinus.xcvi.diſt.Reſpon. idē Io. Vgo.in.d.loco ui.ſeri factum, ne pauperibus, et egenis deſint alimenta, dicente Imperatore humanitatis noſtrę, eſt egenis proſpicere ac operā dare ut pauperibus alimēta non deſint. l.priuileg.§.omnes.C.de Sacr.Sact.Eccleſ.& ſupra uidimus.q. vi.ideoq; permiſit Imperator etiam multas domos religioſas fabricari, & hoſpitalia ac pia loca priuilegiis, & immunitatibus dotando, ut eſt uidere in tit.C.de Sacr. Sanct. Eccleſ. de Epiſ. & cleric.in multis.ll.in auct.de rebus Eccleſ. & de eccleſ. titul.

25 † Prædictis etiā in materia addo, ꝙ de hac donatione Conſtantini quædam congeſta reperiuntur in quodam libro, qui faſciculus rerū inſcribitur de quo etiā ſupra memini fol.lxii. & ſeq. multis ubi ad Iul.ii.Pont.max.Bartholo. Picerno de Monte arduo interprete, ponitur uerſa de gręco in latinum donatio, ac ędictum Conſtantini, in Silueſtrum Papam dicente, ꝙ in eius celeberrima Bibliotecha occurrit ſibi quidam libellus Græcus qui eam continebat, quem uertit, & ei inſcribit in eaq; in ſumma, de uerbo ad uerbum poſita, continetur primo profeſſio, & confeſſio Chriſti ſaluatoris Chriſtianæ Religionis, & Euangelii, ſecūdo grauis ſua lepra, & ciſterna, innocentis ſanguinis plena ſuaſa, nec exequuta, miſeratus lachrimas matrum.iii.uiſio,&

ſio,& Apparitio in ſomno, Beatorum Petri, & Pauli conſulen⸗tium ꝑ ſalute, & ſanitate Baptiſmatis lauacrum.iiii.hiſtoria la uacri in Lateranenſi Concilio,& de manu ſe tangẽte a cœlo pro priis oculis inſpecta.v.donatio,et uerba eius, ac Priuilegia Põ tificis, & eius ſucceſſorum uſq; ad conſumationem Mundi cum ſupra quatuor præcipuas ſedes Antiochiæ Alexandriæ Conſtã⸗tinopolis, & Hieroſolimorum cum ſuper omnes in uniuerſo or⸗be terrarum Dei Eccleſias in.S. R. E. donãs Lateranenſe eius Regni Palatium Diadema hoc eſt Coronam capitis,phrigium. i.Mitram, lorum, quod Imperiale collum circũdare conſueuit, purpureã clamidẽ,coccineã tunicã Imperialia oĩa indumẽta, Im perialium equitũ præſidentiũ, dignitatẽ Imperialia ſceptra, ſi⸗gna, et ornamenta, gloriã, & ptãtem,Nec nõ Reuerendiſ.Cle ri. S. R. E. ſeruientibus,dignitatẽ patriciatus, et conſulatus, Item, et ne Pontificalis Apex uileſcat, ſed magis q̃ terrenum Regnum decoreť tradit,cedit ſepe dicto Papa Beat. Silueſtro, urbem Romam, & totius Italiæ, & Occidentalium,regionum, prouincias, loca, & ciuitates, et eius ſucceſſoribus, iudicio, & poteſtate, diſponenda, et permanenda, ꝓdicto pragmati⸗co Demum, transfert iure, in orientem, Bizantii Imperium,& gloriam, Mandando poſteris eius Imperatoribus, ſenatui op⸗timatibus ſatrapis, & uniuerſo populo, in toto orbe terrarum uſq; ad mundi conſumationem, inconcuſſa omnia ſeruare com minando grauiter, Atteſtando de propria promiſſione, et Impo ſitione talis paginę Decreti, manibus propriis roboratæ ſuper uenerandum corpus principis Apoſtolorum Petri, Datę Ro⸗mę.iii.Cal.Aprilis Flauio Cõſtantino Aug. & Gallicano uiris cõſilibus, & clariſſimis, prout late de uerbo ad uerbum, uerſa iacet de Gręco in Latinum, latius ad unguem in.d.libro faſci⸗culi Rerum fol.lxii.et duobus ſeq.ubi fas ẽ prolixius legere, et quæ ſupra nu.xi. Et licet ibi ſequatur cuiuſdã Vlrichi Hutteni præfatio, ad Leonem.x.conantis maligno ſpiritu, et animo du ctus lutherizans ſcilicet, Laurentii Vallæ libellum contra eam donationem, defendere, negantiſq; gręce eam extare, regiſtrã do inibi eiuſdem uallæ contra illam, Declamationem, & laudã do,ueritas tamen,& cõmunis ſancta,& pia opi.eſt in contrariũ, ut ex ſupra late congeſtis apparet,addit, & ille,fol.lxxix.quan⸗dam ſententiam, de dicta donatione, quam aſſerit, fuiſſe cuiuſ⸗dam Nicolai de Cuſa, Card.Titul.ſ.Petri ad Vincula, ad Cõ⸗cilium Baſilienſe ſcriptam in libro de concordantia catholica.li

Digitized by Google

bro.iii.cap.ii.in qua ad idem inclinat, arg.a non legi, tenue fun damentū, confunditur tamen ēt uerisimiliter quoniā cum, & admittat, in certis hiſtoriis legi Conſtantinum a Silueſtro Baptizatum fuiſſe, & tres Eccleſias illas.ſ.Ioannis Petri, & Pauli ornaſſe, mirifice, & dotaſſe, de eiſq; in Pontificum libro reperiri, ſequitur ergo, ꝙ, & alterum, quod communis opi.tenet, & aſſerit.de donatione temporalis dominii, & Imperii occidentis, licet ille neget, uerū eſſe pręſumatur, & ſtandum ei ſit, ut alias ſcrib.dicunt, uerificatis quibuſdam capitulis, unius libri, & aſſerentis, aliis quoq; ſtandum, ut late poſt Aret.Corn. & Paul.
26 de ca.tradit Deci. ī lib.i.C.de ædendo col.ii.in prin. Admittit etiam ille Cardinalis.d.loco, ante finem, Conſtantinum Impe. tempore Melchiadis Papę fuiſſe, & tunc Chriſtianum, ut per Aug. in multis locis habetur, & maxime in Epiſtola ad Gloriū, & Eluſiū, ꝗ incipit, dixit quidē apſus, &, ꝙ idē Hiero.&, ꝙ t.q aſcribit.d.Papę Melchiadi qui habet̄ ī.d.c. futurā.xii.q.i. non eſt Melchiadis Papę ſecundum gl.ibi, & rei ueritatem, ut, & ſupra diximus nu.xix.quia Melchiades pręceſſit Silueſtrum ut ait patere in catalogo Pontificum, & ſic titulum illius tex. falſum ſecūdū cōmunem, quia fuit Baptizatus a Silueſtro ſicq; etiam tolluntur authoritates multorum ſcribentium, poſite in d.libro fol.lxxx.& ſeq.arguendo a nō legi, cum ſint ut ſupra uidimus, qui de ea atteſtentur, quę proculdubio ualuit ut ſupra late deductum eſt præcipue illa ratione clara quia non fuit ēt pura ſimplex donatio ſed potius reſtitutio Eccleſię, iuris ſui cū oīa ſint de Chr̄i dominio, cuius Papa eſt Vicarius in terris, ut etiam dicit Anton. Archiepiſcopus Florent.ī prima parte hiſtoriali titulo.viii.c.ii.§.viii.relatus etiā in.d.libro faſciculi, folio.
27 lxxx.col.i.poſt principiū, † Et ibidem ad fin. ꝙ unde habuerit terras Eccleſia, uidenda ſunt Geſta Caroli magni, & Pipini, & Pius Papa in dialogo, & per.B.platinā qui omnia inſtrumenta pertinentia ad ſtatum Eccleſię in temporalibus pręſertim circa acquiſitionem terrarum, et aliorum iuriū, et cenſuum collegit in ualde magno uol.ſecundum Re. P. Hieron. Pau. Catalanum Alex.vi.cubiculariū in libello quem uocant practicam Cancell. Apoſtolicę relatum in.d.fol.lxxx.d.loco quodq; de dicta donatione, et curatione lepręConſtantini late ſcribit Renuſ. Epiſcopus Paduanus in ſua hiſtoria de uitis Pontificum, Et ego prędictis Addo, ꝙ Reuerēdus Dominus Auguſtinus ſteuchus, de Eugubio Bibliothecarius.S.D.N. Pauli.iii.Pont.opt.maxi
mi

mi Epiſcopus. uir, græce, latine hæbraiceq; doctiſſimus ĩ quodã aureo libello ſuo, quẽ ędidit ꝓ religione Chrĩana aduerſus Lutteranos li. ii. fol. xxxviii. & ſeq. multis late ẽt cõtra audacisſimũ illũ Laurentiũ ualla deducit Conſt. Imp. uere largitũ eſſe Eccleſię, ea q̃ in hiſtoria, de Silueſtro Papa, referunt̃, ueraq; eẽ oĩa, q̃ de eis ferunt̃ cõfirmaſſe. ſ. ipſum Imperatorẽ, Eccleſię dignitatẽ omnemq; illi dignitatẽ qua hoc tẽpore utit̃ eſſe largitũ. Et primo ad id ille eruditiſſimus, & accuratiſſimus uir ꝓfert decretũ Conſtantini Græce ſcriptũ, ex libro qui etat in Bibliotheca palatina Cõſtantinopoli, in quo oĩa iura Eccleſia continebant̃, & ordines, & gradus Eccleſiarũ erant digeſti deſcriptũ ex illo libro tempore Innoc. iii. quo tẽpore Benedictus Cardinalis miſſus eſt ad Imperatorẽ, & græcos, ut de fide catholica diſſereret qui cum eſſet Cõſtãtinopoli iuſſit ſuo interpreti ex eo libro ipſum excribere hęc ille. d. loco, qui poſtea ponit Gręcũ illud Decretũ Conſtãtini literis gręcis quod interpretat̃ hoc modo, uidelicet ex libro iurium eccleſiaſticorũ cõflato ex iuſſu Beatiſſimi patriarchę Conſtantinopolitani, Domini Michael, et Pii Imperatoris Domini Manuelis a Theodoro Balſamenſi qui tũc erat primus Diaconus magnę Eccleſię, & ſcriniorum cuſtos cũ iſ. hunc librum coacernauit poſtea uero fuit Patriarcha Magne Antioch. quo libro oñdit̃, ꝙ oĩs Eccl'ia ex Põt. Rom. pendet, & ab eo rectitudinẽ accipit ſicut licet uidere ex ędicto Magni Cõſtãtini eius autẽ libri principiũ ẽ obtemperate his qui ꝑſunt qui diuiditur in. xiiii. titulos, &, ꝙ hęc ille author in principio quo Epiſcopus præfatus ait apertiſſime declarari nihil eſſe fictitiũ. ſed, ꝙ perſone citantur que librum ĩ compendium redigi præceperunt, & qui id fecerit, & omiſſis hic quæ ad alias Eccleſias pertinent ultimum ponit uigeſimoq; cap. Regiorum ędictorum ait haberi in gręco . Hoc eſt omnis urbs cõſuetudines ueteris Romę debet ſeq. Et quæ ſint priuilegia eius. ſ. Eccleſiæ docet nos ſancti, & equalis, Ap'lis magni Conſt. Decretum ad Silueſtrum tunc Romę Pont. inſerendo. d. loco pręfatus Epiſcopus primã partẽ Decreti, ipſius Conſtantini, tenoris in effectu ſupra relati. poſt illum in. d. libro faſciculi rerũ, & ſpicialiter, ꝙ concedit illi potentiam, gloriam, & authoritatem, & ut habeat ſummam potentiam, & ſit caput quotuor cathedralium Alex. Antioch. Hieroſol. Cõſtantin. & ex altari ſupra terrenum ſoliũ, & Imperium ſuum, uſq; ad mundi finem idq; feciſſe cum principibus ſuis ſenatu magiſtratibus, & omni populo, qui Romanę

parebat potentię demum reliquam ędicti partem ponit tenens in effectu ſupra Relati in præcedentibus præcipue de donatione Palatii Lateran.urbis Romæ, & totius Italię occidētaliūq; locorum prouincias, & caſtrorū in perpetuū Silueſtro, & ſucceſſoribus eius, & transferendo in regionem Bizantii oriētis ſuū Imperium urbem de eius nomine cōditurus, Et ad finem dicti decreti, ſunt hęc, finis teſtamenti, & edicti magni ac ſancti Cōſtantini, quod excriptum eſt a Nicolao Hidruntino in magno palatio Conſtantinopoli ex libro ſupra dicto, iuſſu Domini Benedicti Cardinalis qui locum tenebat Innoc.iii.Papę Romæ, & ꝙ ipſe Nicolaus erat tūc interpres ipſius Cardinalis, & per eum dogmata apud græcos explicabat, Anno a Mundo condito ſexies milleſimo ſeptigenteſimo decimo quinto indictione decima menſe Decembris, ſecundum uero cōputum Latinorū ab incarnatione Domini milleſimo ducenteſimo uigeſimo plus minus, &, ꝙ ab eo tempore quo decretum eſt excriptū, fluxerūt āni.cccxxiiii.paulo plures tūc, ꝙ agebať. M.D.XXVIII. hodie autem, ꝙ agitur. M.D.XL. ſunt anni. cccxxxvi.in circa Ac, ꝙ dicti Nicolai habeť Venetiis in Bibliotheca.D.Dominici Grimani quæ erecta eſt in Cœnobio canonicorum regularium apud Aedem Sancti Antonii idemq; decretum habetur in præfata Bibliotheca ad ſe ex Apulia allatū, ex libro uetuſtiſſimo excriptum deinde idem Epiſcopus.d.libro.fol.xlvii.ii.col. ſcribit clarum eſſe ex prædictis Conſtantinum Romam reliquiſſe pontificibus, † ꝙ licet in ea Imperatores aliqui poſt mortem Cōſtantini regnarint tamen factum eſt propter ſummam neceſſitatem cum, uidelicet, duo eſſent, uel tres Imperatores quos eadem Regia Conſtantinopolis capere non poterat ac factum propter occidentalium rerum piculum ortis quippe poſt Conſtantinum, grauiſſimis in occaſu Bellis quibus opus erat præſentia Imperatoris ſedes tamen pręcipua fuit Conſtantinopoli

26 (marginal number beside "ſe pontificibus")

27 † Eamq; cauſam ait fuiſſe, ꝙ Rom.pontifex tot prouincias non retinuerit, quas Conſtantinus conceſſit, ꝙ.ſ.renuerint ſancti illi Pōtifices eam adminiſtrationem.Hæc in ſumma ille in.d.ii. libro ponit quæ hic placuit concluſiue referre, quoniam non ad manus omnium peruenit ille libellus, quem ipſe met ſui humanitate cōmodauit, Et quia procaciſſimum ex prædictis iudiciū eorum ac præcipitoſum confunditur, qui audent negare Conſtantini uel Baptiſmum uel in Eccleſiam Rom.perpetuo ualiturā donationem fictamq;, et ementitam eſſe, † Et præfactum

28 (marginal number beside "ram donationem")

eductā

eductum Conſtant. Imp. ad Siluestrum Papam. i. hodie uidi, ꝙ latinę ordinate imprimitur in uol. Conciliorum primo Tomo, fol. cxxxiii. ſecūdum impreſſionē Colonien. Et ibi ſeq. chartis, in Decretis prædicti Pont. Silue. ex libro Pōtificali Damaſi Papæ ponit, inter cętera clariſſime; ꝙ Silueſter. I. qui ſedit annis xxiii. menſ. x. diebus. xi. Baptizauit Conſtantinum Auguſtum quē dominus curauit a lepra, ꝙ is Conſtantin. fecit multas Baſi
29 licas ornando multis donis, ut ibi late refertur, † & præcipue, ꝙ ſuper corpus Beati Petri, in eius templo ſuper os quo concluſit illud fecit crucem Auream puriſſimam pōderis librarū. CL. ubi ſcriptum eſt hoc Conſtantinus Aug. & Helena Aug. hanc domum regali ſimili fulgore corruſcantem Auro circundant ex
30 literis. ſ. nigellis, in cruce, † Et, ꝙ plura templa, & baſilicas cōſtruxit idem Imperator Conſt. Baſilicam Conſtantinianam fontem Sanctū ubi Baptizatus fuit Baſilicam Beati Petri in Templo Apollinis Baſilicā Beati Pauli Baſilicam in Palatio ſeſſoriano q̄ hodie dr̄ in Hieruſalē Baſilicā. s. Mar. Agnetis ex rogatu filię ſue Baſilicā Beati Laurētii Mar. i uia tyburtina i agro uerāo, ubi ē corpus. s. Laurētii, Baſilicā i uia Lauicana, Btō Petro, & Marcellino marty. & Mauſoleū ibidē ubi Auguſtā mr̄em poſuit, in ſarchophago porphiretico Baſilicā i ciuitate oſtię iuxta portū urbis Ro. Btōrū Petri Pauli, & Io. Baptiſtæ Baſilicā in ciuitate Albañ. Sācti Io. Bapt. Baſilicā Apoſtolorū itra urbē Capuanam, nominando Conſtantinianam Baſilicam in urbe Neaoli, quamlibet baſilicam, multis præcioſiſſimis donis ornando auro, & argento, & poſſeſſionibus dotando, & redditibus, Quæ omnia ibidem. d. loco, ſigillatim, & particulariter enumerantur, & deſcribuntur eo curioſum lectorem relego, Quid ergo mirantur increduli, & rei, ꝙ Chriſti Vic. uero, & Pont. ſu
31 pra iam dictam Donationem fecerit ſi tot, & tanta particularibus locis aſcripſit? † Bononiam aūt cum ſuo diſtrictu, & Romandiolam, donauit Eccleſiæ Rodulphus Rex Rom. ut ſcribit Imol. con. cxvi. in cauſa col. i. poſt Specul. & Cronic. ubi ibi.

QVINQVAGESIMA SECVNDA QVESTIO.

1 *An Imperator in reliquis de iure ſit Dominus totius mundi in temporalibus.*

2 *Rex Franciæ an Imperatorem in ſuperiorem de iure recognoſcat hæreticum forte eſſet negare Imperatorem uniuerſi Dominum.*

Imperator ſuperior dicitur.
4 *Imperator quoad iuriſdictionem habet intentionem fundatam ubiq; de iure.*
Imperator an poſſit punire ſubditum de delicto ubiq; commiſſo.
5 *Iura multa Ciuilia pro uniuerſali Dominio Imperatoris latisſime*
6 *Iudei ſubſunt Imperatori.*
Pomo rotundo cur Imperator utatur.
Iura Canonica pro eodem profundi
7 *Aſſertioni, quæ non reprobatur, ſtari uidetur.*
8 *Papa prius Dominus eſt, & in Temporalibus, etiam ſupra Imp. & nu.* 12.
9 *Papa exercitium, & adminiſtrationem Temporalium Imperatori conceſſit,*
10 *& ratio notabilis & nu. ſeq.*
13 *Chriſtus propter uitationem ſcandali ſe tributarium fecit.*
14 *Imperatoris regum quale ſit proprie.*
15 *Imperator eſt Vicarium Dei in terris, & repreſentat populum Chriſtianum*

1 QVINQVAGESIMO SECVNDO † Quę-
ro utrum Imperator in reliquis, de iure ſit dominus to-
tius mundi in temporalibus Antiqua, & alta quæſtio eſt, in qua
ſi uellem ad partes diſcutiendo procedere, opus pro ſe ſola re-
quireret, & ideo, ut breuiter cõmunem ſententiam, & ueritatem
ut puto, referam Oldr. latiſſime hanc. q. poſuit in Cõſilio ſuo
lxix. conſueuit dubitari, ubi quærens, an omnes reges, & prin
cipes de iure debeant ſubeſſe Imperatori prius arguendo, ꝙ ſic
Demum potentiſſime deducendo, concludit, nec ueteri teſtamẽ-
to, nec nouo, poſſe ſe talem probare, nec humano iure nec Cęſa-
reo, ut late ibi per eum, per. iiii. col. reſpondẽdo not. & ſubtiliter
omnibus cõtrariis, altius exordiendo, & latius Clariſſimus Do
ctor. D. Io. Igneus, in ſua diſputatione an Rex Francię recogno
ſcat Imperatorem in temporalibus, examinauit, & In primis
arguendo, ꝙ ſic per multa. præcipue per hanc regulam, quia do
ctores dicunt Imperatorem eſſe de iure uniuerſalem Dominum
orbis, tandem concludit per multa fundamenta, altius deducen
do, & repetendo, ꝙ Imperator, non ſit mũdi Dominus de iure ſe-
cundo Rex Francię eum in ſuperiorem nõ recognoſcit, & reſpõ-
dere conatur, omnibus allegatis in cõtrarium, ubi uidendũ eſt,
& ſine dubio multa poſſunt adduci, pro hac ſentẽtia Oldr. & Io.
Ignei, & ſequentium Et Alciat. in. l. i. in. ii. gl. C. de ſum. trinit.
contra communem tenet, ꝙ de iure. ſ. uniuerſus orbis ei non ſu-

biiciat

biiciatur,per.t.ibi capiendo relatiuum proprie,& quia ſunt multe prouincię quæ non paruerunt Romanis, ueluti Scithia, Sarmathia,& ultra Euphratem fluuium uniuerſus orbis,item quia in iure legitur aliqua eſſe loca extra Romanum Imperium ut in C.de Eunuch.&.C.de comme.&,ꝙ non ad factum illa iura debent referi, ſed ad ius in dubio, & id, ꝙ ſecus dicunt Imperatoris ſit, uel per hiberbolen uel eis minime credendum, & ſic uir Imperii contra Imperium tenet, reus tex.in.c.i.in prin.de pac.tenend.& eius uiolat.in uſibus feud.& contra Imperatorem etiã tenet Io.feraldi,in Tract.de iurib.& priuileg.regn. Franc. primo iure col.ii.iiii.uol.Tract.&, ꝙ habet ſolum Imperiũ occidentale,non orientale, & quidam Ferdinand.in libro de origine, & diffirẽtia principatus prima parte char.xxi.& ſeq.multis conatur deducere Imperatorem nõ habere iuſtum dominium,& iuriſdictionem ad omnes prouincias orbis iure diuino humão, & can.reſpondendo.xiiii.principalibus rationibus,quæ pro contraria parte allegari ſolent pæcipue illi reddite quæ ſunt Cęſaris Ceſari, & illi, ꝙ Eccleſia orat pro Imp.& illi exiit ędictum a Cęſare Aug.ut deſcriberet uniuerſus orbis Luc.ii.ꝙ fuerit.ſ. dictũ narratiue non approbatiue,& de.iiii.cauſis quare id Euãgeliſta narrauit,& illi,ꝙ.ll.& iura id uidentur dicere.vi.modis reſpondendo præcipue,ꝙ ſunt.ll.met.eius,& ſpecialiter ad.l.deprecatio.ff.ad.l.rhod. de iact.& præcipue,ꝙ ille Imperator Antoninus fuit infidelis,& ideo tyrannice tunc,& uſurpatiue inuaſerat multa,Et illa,etiam,ꝙ Papa hodie eũ cõfirmat,Sed fruſtra uidentur laborare, cum communis Sententia uideatur in cõtrarium,Imperatorem.ſ.de iure,uniuerſi orbis Dominum eſſe,licet de facto multi non obediant ei,& hanc cõmunem eſſe,ſcribit, & tenet ille Epiſcopus Gurgenſ.licet breuiter, in.d.ſuo opuſculo de Coronatione char.xiii.ii.col.§.omnis,& ultra eum Iaſ.in.l.ii. iii.col.C.de ſum.trini.& p̃fatus met. D.Io.igneus in.d. ſua diſpu.in prin.teſtatur,totam ſcholã Italię, Canoniſtarum,& legiſtarum conuenire in hanc opi.poſt Bar.& omnes in.d.l.i.in proœ.ff.& plus dixit Bar.in.l.hoſtes.ff.de captiuis, ꝙ forte ſiquis diceret Imperatorem non eſſe Dominum, & monarcham totius orbis,eſſet hęreticus, quia diceret ſecũdũ eum contra determinationem Eccleſię ualet cõtra Euang.Luc.ii.cap.exiuit ędictũ, & illud quę ſunt Cęſaris Cęſari Matth.xxii.cap.licet iſtis locis reſpõdeat, Oldr.& Io.Igneus ubi ſupra,& tactum fuit, ſupra in iiii.q.huius tractatus,& hanc communem opi.pro fundamento,

præmittit Abb.in conſ.vi.in.ii. col.lib.ii.ſ.ꝙ in temporalibus Imperator ſit Dominus orbis,& princeps, ꝑ iura de quibus ibi, & idē moder.taurinen.in.l.i.ff.de offi.eius,cui mand.eſt iuriſd.
3 v.col.in prin. † Vnde ſuperior Imperator dicit, Bal.in.l.pen.in prin.C.de bo.quæ lib.& hęc cōmunis ſententia intelligitur non ſolum reſpectu protectionis,& defenſionis, ſed etiam Dominii uniuerſaliter.ſ.cōſiderati,ſecundum docto.in.d.locis,& Bar. in l.i.§.fi.ff.de rei uēdic.poſt illum tex.Bal.in aucten.habita.v.col. C.ne filius pro patre,& in con.ccccxviii.petita uenia, col.ii.lib. primo ubi dicit, ꝙ non eſt qui ſe abſcondat a calore eius, licet Bar.in.d.proœ.ff.ii.col.poſt medium,uideatur dicere reſpondē do ad.l.bene a Zenone.C.de quad.pręſcrip.& ad.l. deprecatio. ff.ad.l.rhod.de iactu. reſpectu protectionis,& defenſionis.Sed intelligit etiam reſpectu uniuerſalis iuriſdictionis, et ſic bene uiſus loquit Bar.in.d.ii.col.& Fely. in.c.quæ in eccleſiarū col. x.uerſ.prima declaratio,de Cōſt.extra,poſt Archi.& Specul.ubi ibi,idem.D.Deci.in not.q.ciuitatis ſenarū,conſ.cccvii.u ſo pū= cto.ii.col.poſt medium.libro.ii.& moder.in.d. proœ.ff.iii.col. poſt prin.uerſ.contrarium, & melius idem Bar.in.l.i.col.fi.ante fi.ff.de iuriſd.omniū iud.& moder.in.d.l.i. C. de ſum.trini. & fi de cathol.ii.col.Teſtantur,cōmuniter omnes docto. conuenire in hoc.ſ.Imperatorem de iure,eſſe Dominū uniuerſi orbis licet articulus ſit diſputabilis,tandem concludunt ſibi ſemper uiſum fuiſſe, Papam omnibus præeſſe,& poſt eum, temporalibus Im= peratorem,quia neceſſarium ſit poſt Philoſophū,ꝙ unus ſit prin ceps.e.in apibus.vii.q.i.cū ſimil.Vnde not.tradit,i not.q.Alex.
4 conſ.lxxxvii.accuratis i fi.libro.vi. † Imperatorē, quo ad iuriſ dictionem, habere fundatā intentionem ſuam in uno quoꝗ lo co,Allegat declarari,ꝑ Io.an.i.c.fi.de offi.Archid.ſuper glo.i. & glo.ii.doct.in Clemen.paſtoralis i uerb.diſtrict.de re iudic. præcipue,ibi Card.ſub.§.ut illud,ii.col.& ſequen.& ita etiam ar guit Decius hac ratione,licet hęc nō allegete,in.d.conſ.d.ii.col. ante fi.& Mart.laud.cum.d.glo.in tract. de Principibus not. clxxxi.incip.ius commune,idem Bal.tenet in rubri.C.ii.col. ꝙ Cæſar eſt uniuerſalis Dominus, & ita ibi uno modo perpe= tuum exponit, præcipue ob illud in diuina ſcriptura, exiit ędictum a Cęſare Aug.ut deſcriberetur uniuerſus orbis,Luc.ſ. ii.cap.licet ad hoc dictum reſponderi poſſit, ut ſupra uidimus. iiii.q.poſt Oldr.& ꝑ.D.Io. igneum in.d.diſput.& ipſemet Bal. in.d.c.ſolitę de maio.& obedi.ſecundum Iaſ.in.d.l.i.C. de ſum. trini.

trini.ii.col.in.fi.idē Moder.Bononi.in repeti.l.unicę.C.de rapt. uirg.col.xviii.poſt medium,uerſ.nota.ulterius,per tex. ibi.noſtri orbis regiones.et.d.l. deprecat.et.l. bene a Zenone, Ideo hac ratione,dixit Bal.in.l.fi.in prin.C.de eunuch. ꝙ Imperator poteſt punire ſubditum de delicto, ubiq; commiſſo, et Bar. & Bal.idem alibi ubi ibi per eos,et multę glo.hanc concluſionē tenent,Canonicę,et ciuiles Imperatorem.ſ.Dominum eſſe totius orbis,quoad iuriſdictionē uniuerſalē,quas cumulat pſatus Dominus Io.igneus in.d.ſua diſpu.iii.col.i prin.idē Petrus de mōte tenet in.d.ſuo tract.de Monarchia,ad fi.v.col.et ſeq.uerſ.unde his cōſideratis,et Io. Vgo.in libro quadruuii Eccleſię.char. xxviii.col.ii..§.eſt autē,et char.xxxii.col.ii.ſub uerbo princeps, et.D.Nicol.de Vbal.in tract.ſucceſſ.ab inteſt.v.char.iii. col.in
5 prin. † Iſta ſententia, quæ cōmunis eſt,ut ſupra dicunt ſcribentes,citati.ll.ciuilibus,et Canonicis manifeſte ꝓbatur Ciuilibus in.l.deprecat.uulgat.ff.ad.l.rhod.de iactu. ibi ego quidem mūdi dominus.l.autem maris de qua.l.quædam elegāter etiam ſcribūt Moder.Mediolan.Alci.in.ii.libro diſpunct.c.v.et tex.in.l. bene a Zenone.C.de quadr.præſcrip.ibi cū omnia principis eē intelligātur licet ille tex.poſſit euitari,quia ille tex.limitate loquitur,ut in ſequen.ibi ſiue ex ſua ſubſtantia iuncta glo.in titulo de pace Conſtant.c.nos Romanorum,in uerbo ad noſtram,ſic in.l.unica.C.de rap.uirg.§.ſin autem ibi per diuerſas noſtri orbis regiones,et in.§.quia igit̄,in aucten.de inſtrum.caut. & fid. ibi, et dare i cōmune ſubiectis,quos deus nobis tradidit prius, et paulatim ſemper adiiciet,et tex.not. in.§.hæc cōſiderantes in aucten.ut omnes obe.iudic.ibi omnibus i prouinciis.iudicibus, quibuſcunq; noſtris obediunt ſceptris,in uniuerſa ditione, et q̄ aſcendentem uidet,et deſcendentem ſolem,et quæ ex utroq; late re eſt,et Bal.per eum in aucten.habita.iiii.col.C.ne filius pro patre,et in extrauag.ad reprimen.in prin.ibi Ro.Imperiū in cuius tranquilitate totius orbis regularitas requieſcit, et ibi, paulo poſt,diuina pręcepta quibus iubet̄,ꝙ omnis anima Rom.principi ſubiecta ſit,et in titulo de pace Conſtant.poſt prin.ibi cognoſcat uniuerſitas fideliū Imperii,et ibi glo.not.i proœ.ff.in prin. ibi,totius reipub.& in auctentica de hęredi.& falc.in principio ibi,occupatis nobis totius reipublice curis, et ibi glo. l.i.in prin.C.de ſum.trini.ibi cunctos populos,licet replicari poſſit ꝑ relatiuum quos,ut ibi doct.et in.l.rem non nouam poſt prin.C. de iudi. ibi uel in orbe terrarum,qui noſtris Gubernaculis reg i

Digitized by Google

tur, qui, et eodem modo poteſt euitari, ut. l. ſi duos. §. i. ff. de excuſatio. tut. ibi uniuerſo orbi conueniens eſt, et ibi Bar. not. licet ille tex. poſſit euitari, quia dicit id, quod ibi determinatur eſſe cõueniens uniuerſo orbi, nõ tamen per hoc ponit eſſe unius, et tex. not. in. l. generaliter in fi. C. de epiſco. & cleri, ubi Imperator faciens unam deciſionem, de qua ibi dicit, & hoc non ſolum in ueteri Roma, uel in hac regia ciuitate, ſed in omni terra ubicunq; Chriſtianorum nomen colitur, obtinere ſancimus, et per. d. l. deprecatio, et not. i. d. l. cũctos populos. C. de ſum. trini. not. Mart. laud. in tract. de princip. not. xvii. incip. ſub Imperio, et addo bonum tex. in inſcriptiõe. l. ii. C. de uete. iur. enucl. ibi Imp. fla. Iuſt. ad Senatum, et ad omnes populos, et in tit. Conſtitution. feuda. c. ii. in uſi. feud. i inſcriptione, ibi Imperator Lotharius, ęugenio Papę, et uniuerſo Populo, et bon. tex. in. l. fi. in principio. C. de

6 his qui ad Eccleſiã cõfugiunt, ibi, † præſente lege per omnia ua litura loca. l. ii. §. hęc igitur omnia, ibi ſcientes patres conſcripti, ut omnis orbis terrarũ homines, et. l. ii. in prin. C. de iur. calum. ibi in omni orbe terrarum, qui Rom. Imperio ſuppoſitus ẽ, legẽdo per parenteſim, et illud qui declaratiue, ut in. l. omnes populi, et ibi Bar. de iuſti. et iur. et. l. iubemus. C. de teſtam. §. quã, ibi hanc edictalem. l. in orbem terrarum ponimus. l. bene a zenone, ante fi. C. de quad. præſcript. ibi pro toto terrarum orbe, & §. ſed noſtra inſtit. de ſucceſſ. lib. in prin. ibi, quam pro omni natione compoſuimus. l. i. §. cum autem. C. de uſucap. transform. ibi i omnem terrarum orbem, Et hinc eſt forte, q; cum pomo rotũdo coronatur, Imperator, et gerit, ut, & infra dicemus. q. lxxi. ut. ſ. totius mundi primatum poſt Papam habere dicatur, ad cuius in

7 ſtar pomũ eſſe uidetur, † Iudęi etiam ſunt ſub eo. l. Iudęi. C. de iud. in iure Canonico ſũt multa iura ſunt. c. i apibus. vii. q. i. ibi, unus Imperator, cũ glo. licet ille tex. retorqueri poſſet, bene uiſus, ut, et per illũ in. d. libro de origine principatus char. xlii. col. i. et tex Ambroſii in. c. conuenior. xxiii. q. viii. in prin. ibi Imperatorem, ut pote in cuius poteſtate eſſent omnia, et ãte mediũ, ibi allegatur Imperatori licere omnia, et ipſius eſſe uniuerſa. c. quo iure. viii. diſt. glo. in. c. fin. i. diſt. q; regis ſunt omnia. c. uolumus. xi. q. i. ibi. omnes noſtrę ditioni ſubiecti, et ibi cęteriq; omnes ſubiecti nobis ſed ille ſupponit nõ eſſe ſubiectos omnes in c. futuram. xii. q. i. ibi. Romani principes, qui totius orbis monarchiam tenebant. et ibi per uniuerſum orbem ſuo de gentibus Imperio, et ibi glo. expreſſe notat per illum tex. et. d. c. in api

bus,

Digitized by Google

bus, & ſpecul. idem in tit. de apell. §. nũc tractemus poſt prin. per
aliqua ex dictis iuribus bon. tex. in. c. Imperatores. xi. q. iii. ibi
quando Imperatores ueritatem tenent, & pro ipſa contra erro-
rem, iubent quod quiſq; contempſerit, ipſe ſibi Iudicium acqui-
rit, nam inter homines pœnam luit, & apud Deũ nõ frontem ha-
bebit, quia hoc facere noluit, quod ei per cor regis ipſa ueritas
iuſſit idem Bal. conſ. ccccxviii. petita uenia pen. col. lib. i. & conſ.
cclxxviii. ult. col. iii. lib. & facit tex. in. c. ſolitę de maio. & obe. §.
pręterea, ubi Deũ ait Papa, feciſſe duo magna luminaria. i. duas
dignitates põtificalem, & regalem illa præeſt ſpiritualibus, iſta
carnalibus tex. in. c. duo ſunt, in principio. xcvi. diſt. ubi Papa
Gelaſius, dicit alloquendo Imperatorem Anaſtaſium, duo ſunt
quippe Imperator Auguſte, quibus principaliter hic mundus re
8 gitur, auctoritas Sacra Põtificum, & Regalis poteſtas, † Et cũ
tali aſſertioni p Eccleſiã, & canonica iura ac pontifices, non reſi
ſtatur, approbari uidetur, & approbatur, ut in extrauag. ſi fratrũ
uerſ. quia igitur error, cui nõ reſiſtit' &c. ne ſede uac. Ioan. xxii.
cum concordã. imo Eccleſia. ſ. Mater in Hebdomada Sancta in
paraſceue, et orando cantat pro Imp. ut deus ſubditas illi faciat
omnes Barbaras natiões, et i ſabbato ſancto cœleſtem uictoriã
cum omni populo. Quibus omnibus cõſideratis, putabam ſalua
ſemper determinatione. S. M. E. cui me ſemper ſubiicio, paratũ
me palam, & publice corigerę cum ea ſi opus ſit, ꝙ. q. iſta reſolui
debeat, hoc modo cõſiderando, Quia cum Dominus. p. totius or
bis hodie ſit, Vicarius Chriſti ſummus Pontifex, etiã in tempo-
ralibus iuriſdictione, & Dominio, ut ſupra, uiſum fuit. l. q. &
v. q. ad fi. non recte doct. ſimpliciter dicant, cum communi, Impe
ratorem eſſe dominum totius orbis, quia non uidetur uerũ, quã
tum ad principale primum dominium, et iuriſdictiõem, ſed quã
tum ad exercitium, et uſum ſic in temporalibus, quia ita fatẽtur
Pontifices, et iura Canonica paſſim, de quibus ſupra uidimus,
Vnde cum fateatur Eccleſia, quę ſupra omnes eſt, in utroq; gla-
dio temporali, et ſpirituali, ut ſupra quid obſtat, ꝙ id p uero te-
nere nõ debeamus? et de plano faterí? & hęc uidetur mihi, ita cõ
ſiderando potentiſſima ratio, pro hac concluſione. ſ. ꝙ poſt Papã
in temporalibus Imperator, ſit in exercitio, et uſu iuriſdictionis
in toto orbe primus, et ita uidetur ſentire, Bal. alias in. l. i. C. de
ſum. tri. ii. ii. col. in prin. dum dicit, poſt Deum, ẽ Imperator Apo
ſtolicus, qui Imperium approbat. c. p uenerabilem de electio. ex
quibus apparet ſuppoſitum eſſe uerum, ꝙ Imperator, non eſt Do

9 minus uris Chriſtianorũ hęc ille. † Dominus aũt ſit, quoad prin-
cipale dominiũ, & iuriſdictionẽ habitu ipſe ſummus põtifex ca-
put Eccleſię Chri Vicarius, locũ Dei gerẽs ĩ terris, ut ſupra ui-
10 dimus in dictis.qq. † quã adminiſtrationẽ immediatã, uſum, et
exercitiũ.ſ.tẽporaliũ cõtulit Eccleſia, & Papa ipſi Imp. uniuer-
ſaliter, ut ſupra in.d.qq.declarauimus, cũ Catholica Eccleſia, &
doct. hoc mõ puto cõmunem hanc cõcluſionem, ꝙ Imp. ſit Dñs
uniuerſi orbis, de iure procedere, & ita uidetur etiam hodie, in
Imperatore reſidere Bar. bene uiſus, in.d.extrauag.ad reprimen.
in uerb.totius, poſt medium, et hanc diuiſionem, & collationem
exercitii, in temporalibus fecit Papa, & Eccleſia in ipſum Impe-
11 ratorem, ne a ſpiritualibus ꝑ tẽporalibus diſtraheretur, † utq;
facilius ſpiritualibus, et diuinis uacare poſſet, et Eccleſię, ne ſpi-
ritualis actio a carnalibus diſtraheret̃ incurſibus, & Deo mi-
litans, minime ſe negotiis ſecularibus implicaret, ut dicit tex.
not. in.c.cum ad uerum.xcvi.diſt.&.c. conueníor.xxiiii.q. viii.
ibi temporalia Imperatorum ſunt ad Imperatoris palatia perti-
nent, ad ſacerdotem uero Eccleſię cũ ſimilibus.c.duo.xcvi. diſt.
& Apoſtolus in.ii.epiſtola ad Thimot.ii.cap.in prin.nõ tamen,
ꝙ Papa temporalem gladium, etiam ſupra Imperatorem nõ ha-
12 beat, † quia hẽt habitu, & Dominio iuriſdictionis licet exerci-
tium, uſum, & adminiſtrationem relaxat Imperatori, ut ſupra di-
ximus, dictis.qq.I.et.v.in fi. & ita.d.iura declarant̃, & ſimilia q̃
alias per Gurcenſ.in.d.ſuo opuſculo, de coronat.char. xviii. &
ſequent.§.ĩ hac, ubi late adducit Papę, & Imperatoris poteſtates
diſtinctas, & alterum in alterius iuriſdictione, ſe ingerere nõ de-
bere, niſi opis ferẽde gratia, ut ex ſupradictis liquido conſtat, &
tradit notanter Aug. de anch. in.d.tracta.q.xxxvi.art.iiii.per to-
tum, ꝑcipue in uerſ.ad primũ, et ante, in uerſ.iii.dicit Et addo,
ꝙ alias idem Aug.ĩ.d.libro.q.xlv.art.ii.uerſ.reſpõdeo, poſt me-
dium, not.in.q.ꝙ reges omnes, etiam in temporalibus Papã re-
cognoſcant, dicit, ꝙ Papa, Vicarius Chriſti, in toto orbe terra-
rum ſpiritualium, & Temporalium habet uniuerſalẽ iuriſdictio-
13 nem, † licet ipſorum temporalium immediatam adminiſtratio-
nem, non receperit, niſi in regionibus occidẽtalibus Imperii per
conceſſionem factam Eccleſiæ a Cõſtantino, ut ſupra late dictũ
eſt.q.I. Eccleſia autem non utatur temporalium adminiſtratio-
ne, niſi in partibus Italię, mediante Imperatore, quẽ elegit, & nõ
aliis regnis, quę ſunt in occidentali Imperio, non propter caren-
tiam auctoritatis, ſed propter nutriẽdum, in ſuis filiis uinculum

pacis

Digitized by Google

pacis,& unitatis,ex quo Imperiũ fuit diuiſum,& a diuerſis par-
13 tibus diuerſimode,& Tirãnice uſurpatũ, † Eccleſia ꝓpter uitã-
da ſcandala,& ſciſma, Temporalium adminiſtrationem i regnis
illis dimiſit propter quorum ſcandalorum uitationem, ſaluator
humãi generis,uidetur tributarium ſe etiã feciſſe Matth.xvii.
&.c.iam nunc.xxviii.q.i.& addo tex.in.c.tributum.xxiii.q.viii.
in prin.&.c.ꝗ culpatur.xxiii.q.i.& Matth.xxii.illud,ꝙ ſunt Cę
ſaris Cęſari,quod dictum ita uno modo declarauit Oldr.conſ.
lxix.conſueuit.ii.col.& Igneus i.d.ſua diſpu.ut ſupra diximus
q.iiii.& pro.d.ratione,eſt particulariter ultra Aug.bonus tex.in
d.c.tributum.xxiii.q.viii.ubi tex.not.conſiderans ꝙ Eccleſia
quandoq; Imperatori, & Regibus tributum reddidit,dicit not.
de exterioribus Eccleſię,ꝙ Conſtitutum,antiquitus eſt,pro pa-
ce,& quiete,qua nos tueri,& defenſare debet Imperatoribus per
ſoluendũ eſt,& facit tex.pro.d.diſt.adminiſtrationis in aucten.
quomo.oportet.epiſco.in princi.ibi, ſacerdotium,& Imperium
illud quidem diuinis miniſtrans,hoc autem humanis pręſidens,
& ita Imperatoris Romani,omnia eſſe de iure,citra ea quę Ec-
cleſia tenet,ſentit poſt aduẽtum.ſ.Chriſti Iac.aluar.in titulo de
14 pace iur.firm.in prin.iii.col.in prin.in uſibus feud. † ꝓprie tamẽ
Regnum Imperatoris appellari teuthonicum,& Italicũ, ſcribit
idem Iacob. i titulo de pace tenen.& eius uiolat.in prin.iii.col.
in prin.declaran.tex.ibi,regni partes, & allegat inſcriptionẽ.c.
ſi qui ſunt ꝓſbyteri.lxxxi.diſt.c.tibi Domino.lxiii.diſt. & bon.
tex.in titulo de prohi.feud.alien.per federicũ,in.§.firmiter, ibi
ſtatuimus tam in Italia,ꝗ in Alemania,ut quicunq; &c.& de Re
gno Italico,idem in.c.i.col.i.ante fi.de noua forma fidelit.uerſ.
& Italia,& pro.d.cõcluſione,ſupra declarata,Dominum eſſe to-
tius orbis in temporalibus,Imperatorem,hodie compꝛoban.fa-
ciunt ea quæ habentur infra in.q.liiii. & ita tenet. Deci. conſ.
dlxxxviii.uiſo puncto in prin.Et ex hac declaratione ſequitur,
uideri in eo,manifeſta,& clara deciſio, ſequentis.q.& Bal. alias
in.c.i.de pace iuram.firmand.col.i.dicit,ꝙ Imperator eſt domi-
nus totius mundi,& omnes ſunt ſubiecti de iure,licet nõ omnes
de conſuetudine,& licet francorum regnum,& quorundam non
ſit de Imperio Romanorum non tñ ſequitur ergo non eſt Impe-
rium uniuerſale, & ibi ſubiectis ſtat demonſtratiue non arcta-
tiue,ut,& alias Bar.& alii.in.l.omnes populi,& in.l.i.C.de ſum
ma trinit.&c.& ſeq.q.facit etiam quia Imperator ẽ Papa,& Dei
Vicarius in temporalibus in terris,& repreſentat Populũ Chri

Digitized by Google

ſtianum, ut ſupra dixi.q.ſecunda, &.q.l.in fine nõ obſt.con.Ol-dr.lxix.de quo ſupra in prin.huius.q. quoniam Card.tenens cõmunem, ut ſupra contra eum in.c.cum ad uerũ.xcvi.diſt.xi. col. reſpon.ad.v.arg.dicit.ll.fidem adhibendam quia cõmuniter, & generaliter receptę ſunt, per.c.i canonicis.xix.diſt. & quia aliis ratiõibus probatur, ut ibi late etiam per eum, Et ille Ferd.in.d. libro de origine principatus char.xl.& ſeq.etiam tandem tenet, Imperium a ſede Apoſtolica immediate depẽdere, & Imp. dominum mundi, quo ad protectionem, & defenſionem præeminentiam, & prærogatiuam, & aliter, ut ibi.

QVINQVAGESIMA TERTIA QVESTIO

1 *An Reges, & alij, qui non recognoſcunt in temporalibus Imperatorem in ſuperiorem recognoſcere debeant de iure.*

2 *Imperij translatio ad Romanos, & de Romanis ad Græcos, & de Græcis in Germanos, auctoritate Papæ facta eſt, & poſſet de Germanis in alios transferre.*

3 *Papa ſolus poſſet Imperatorem eligere ex cauſa.*

4 *Rex Franciæ an ſubſit Imperatori & nu. ſeq. & io: & ſeq.*

5 *Regi Franciæ Eccleſia omnem fauorem ſuum præſtat.*

6 *Francigenas non habere filios in poteſtate quomodo intelligatur.*

Hiſpania, & Gallia, Imperatorem an recognoſcat in ſuperiorem

Hiſpania.ll.non utitur Imperialibus.

7 *Francia una eſt, quæ non eſt in Gallia, & quæ.*

8 *Gallia ſub quo tempore .a Romanis defecit.*

9 *Regis Franciæ decem not.priuilegia*

11 *Francia aliquando ſub Romanorum Imperio fuit.*

12 *Hiſpania etiam ſub Romano Imperio fuit.*

Germani & Parthi, olim fuerunt hoſtes Imperij Rom.

13 *Rex Hiſpaniæ an ſubſit Imperio. & nu. 16.*

14 *Rex Angliæ an ſubſit Imperio. & nu. ſeq.*

17 *Reges qui Imperio non ſubſint remisſiue*

18 *Imperio qui dicit ſe non ſubeſſe probare debet.*

19 *Imperator in uno quoque loco in Temporalibus habet fundatam intentionem.*

20 *Imperator ubi non habet poſſeſſionem, obedientiam non habet, etiam quod habeat*

merũ

merum ius.

Imperium eſt uniuerſale, licet Francia, & quædam alia Regna ei non ſubſint. Reges mundi multi Chriſtiani, & Pagani.

QVINQVAGESIMO TERTIO Quero,
1 † an Reges, & alii, qui non recognoſcunt in temporalibus Imperatorem, in ſuperiorem (qui multi uidentur) recognoſcere debeant de iure, ut Rex Franciæ, Veneti, & alii ſimiles ꝙ ſic uidetur. tex. & ibi not. Card. in. c. ius quiritum. ii. diſt. & glo. in. c. Adrianus. lxiii. diſt. diceñ. tamen uidetur, ex prędictis, ꝙ aliqui de permiſſu cõſenſu, & approbatione Papæ, & Eccleſię non recognoſcunt, & ſunt in libertate temporalis gladii, & hoc caſu cum Papa, & Eccleſia ſit ſuperior etiam in utroq; gladio, ut ſupra uidimus, ſicuti potuit uniuerſum uſum, exercitiũ, & adminiſtrationem temporalium, in Imperatorem ipſum conferre cur non alicuius partis prouincię regni, ciuitatis uel loci in ali
2 quẽ? non uideo, cur non Maxime cũ uera, † & Catholica ſit cõcluſio auctoritate Papę factam eſſe tranſlationem omniũ regnorum, & Imperii ad Romanos, Item de Romanis ad Gręcos, & de Gręcis in Germanos, & poſſet de Germãis ad alios transferre, ut late, & not. dicit Aug. de anch. in dicto ſuo tract. q. xxxvii.
3 i. ii. iii. iiii. v. art. Itẽ, † poſſet ſolus Papa Imperatorem eligere ex cauſa iuſta, & rationabili, ut per eundem. d. libro. q. xxxv. art. primo, & in quolibet Regno, Papa poteſt regem Inſtituere, ut idẽ ſcribit. q. xlvi. art. iii. Vnde cum habeat hodie Imperator Imperium ab Eccleſia, & Papa, ut ſupra dictum eſt cuius eſt fidelis, habere debet id ſine eorũ præiudicio qui de iure ab Eccleſia habito nõ ſubeſſent Imperatori, ut alias cõſiderat not. Alex. conſ. xi. iii. col. libro. vii. uerſ. facit, ꝙ not. Qui autem ſint iſti qui de permiſſu, & approbatione, & conſenſu Papę, & Eccleſię Impera-
4 tori non ſubſint, nec eum recognoſcant in tẽporalibus, † in ſuperiorem, aliqui ſunt qui id prætendunt, ut Rex Franciç per. c. Venerabilẽ extra qui filii ſint legiti. col. pen. in prin. ibi inſuper cũ Rex de Rege Francorum loquens, in temporalibus minime ſuperiorem recognoſcat, ubi. ſ. Papa id fateri uidetur, & Innocentius quartus declarauit id intelligi de iure, & Abb. i. c. nouit. vii. col. ante fi. de iudic. & ibi Fely. iii. col. ãte fi. uerſ. ultimo ſcias li
5 cet, † ꝙ de facto ibi intelligatur, tenet ſimpliciter Gurcens. i. d. ſuo libello de coronat. char. xiiii. i. col. ſub. § omnis ad fi. cui Regi Frãcię catholica Eccleſia omnem fauorem ſuum præſtat, nec uult ei præiudicare per extrauag. Bonifa. viii. unam Sanctam de

maio.& obe.de quo ſupra uidimus in.l.q.ut ex tex.not.in extra/
uag.meruit,de priuilegiis Clem.v.ibi.nec per illã, Rex regnũ,
& regnicolę, prælibati, amplius Eccleſię ſint ſubiecti Roma/
nę q̃ antea exiſtebant, & per eam notat Guilel. de Monte fer/
rato in tractatu de ſucceſſione Regum.i.dubio.viii.col.in prin
cipio nu.40.& Fely.tradit.d.iii.col.& idem i.c.cũ nõ liceat.viii.
col.uerſ.vi.conſidera, extra de præſcription.pro Rege Fráciæ te
net Bal.ut ab Imperio ſit exceptus I tit.de prohi.feud.aliena per
Federic.in uſibus feud.§.fi.col.fi.poſt mediũ, & ſpecul.per.d.c.
uenerabilẽ I tit.de appell.§.nũc tractemus.i.col.& I tit. de feud.
in.§.ii.col.x.&.xv.q.poſt mediũ gl.not. inſtit.de patr.poteſtat.
de qua tñ quomodo intelligat᷑ elegãter q̃dã ſcribunt moder. ui
uẽtes.in.ii.libro diſpunctionũ.c.xxii.& bonus tex.in.c.ſup ſpe/
6 cula.de priuileg.extra ibi, † quia tñ in Frãcia & nõ nullis ꝓuin
ciis laici Romanorũ Imperatoris legibus nõ utunt᷑, & in ſui de
ciſione licet gl.dicat ibi id eſſe de facto, non de iure idẽ ꝓ Rege
Franciæ tenet Bal.in.l.i.ff.de offi.pæfec.urb.& in.c.i.ii.col.de in
ueſtit. in maritũ facta idẽ Io.faber.in rubr. inſti.in uerb. fran/
cus euitando illũ tex.ut ſupra retuli.vii.q.ante fi.& de rõne cur
de iure Rex Frãciæ Imp.non ſubſit ſcribit ẽt firman.in tract.de
gabell.i.parte col.ii.ſ.quia Carolus magnus in cuius pſona fuit
trãſlatũ Imperiũ in Germanos nõ uidet᷑ uериſimile, ꝙ uoluerit
ſuum temporale patrimonium, qđ erat Regnũ Franciæ alteri ſu
biicere qui immo ſemper fuit in ſua diuturna, quaſi poſſeſſ. Rex
Et Hiſpanias, & Gallias Imperatori nõ ſubiici aliquo iure nec
eum in ſuperiorem recognoſcere de iure late probat ille Epiſ/
copus in libello de origine principatus, chat.xxii.&.l.&.liiii.
& ſeq.quia Hiſpanos gens Gothorum a iugo Rom. liberauit,
Hiſpani,incolatu poſtea effecti item quia conſtat glorioſos Re
ges Hiſpaniarum poſt illam infelicem cladem qua ſaraceni, om
nes fere Hiſpanias ad cultũ ueri dei, & eorumdem Regũ prin/
cipatũ reduxerint nã ſereniſſimi Reges Caſtellæ octo potẽtiſſi/
ma Regna, & latiſſimas ꝓuincias Deo auxiliãte fidei catholicæ
adiecerũt, & Dominio eorũ addiderũt q̃ regna tres Metropoles
toletanã Hiſpaleñ, & Cõpoſtellanã ac.xxv. Ampliſſimas Dioce
ſes cõſtituũt, &, ꝙ Reges inclytiſ. Arago.glorioſe ꝓ fide certarũt
uictoriis, & incremẽtis regnorũ ẽt cõtra Arabes, Iacobus filius
Regis petri Baleares inſulas ſub ditione Mahometica degentes
eſt aggreſſus, & maioricã, & Minori cã, & reſiduũ utriuſq; inſulę
fidei lucro fecit, & ualentiã ciuitatẽ nobiliſſimã Item, ꝙ ſic Re/
ges

ges Portugalliȩ qui multa caſtra quæ in ſolo Africæ a perfidis Mahometis potenter acquiſiuerunt, & tuentur unde hos prin- ceps non ſubiici Imperio ait ille, iura naturalia, diuina, & huma na uoluere, et præſertim quia a faucibus hoſtiū regna eripuerūt poſt gl. in. d. c. Adrianus. lxiii. diſt. et Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iuſt. & iure Imol. & doct. in. c. ſup ſpecula de priuileg. et l. c. et ſi neceſſe de donat. inter uir, et uxor. ſubdit item ille item char. lv. ii. col. ꝙ. in. ll. Hiſpaniȩ cauetur, ꝙ quicunq̧. l. Imperialē recepe- rit capite puniatˀ, & ait notari in. d. iuribus, et per Paul. i Clem. præſenti de cēſibus unde, ꝙ Hoſtien. dicit paucas ꝓuincias uti. ll. Imperialibus, Non Franciam, non Hiſpanias nō Angliā neq̧ Vngariam neq̧ plurimas alias, Et etiam, ꝙ uterentur eis Hiſpa niȩ, et Francia, et illas legi. in ſcholis, et iudiciis permittant, non per hoc fatentur ſe Imperio ſubditas, tum quia id non ſequitur de neceſſitate, ut ibi ꝓbat, ꝑ. l. ii. ff. de orig. iur. ibi placuit. x. ui- ros conſtitui per quos peterētur. ll. a grȩcis, & in. §. tum quia id nunc contingit ex præcepto, et confirmatione regum eorum qui tales. ll. tanq̧ optima, et naturali ratione conditas in ſuis quoq̧ Regnis ſeruari uolunt (ut, et dic tu Romȩ etiā, et in terris Ec- cleſiȩ uidemus) Et, ꝙ licet iuribus aliquibus, de quibus etiā infra dico, habeatˀ Hiſpanias, et Gallias Imperio ſubiectas fuiſ ſe ui, et Armis fuiſſe dicit, unde, ꝙ iure naturali recte ſe in pri- ſtinā libertatem reponere potuerūt, ut in. d. loco late. char. lviii. col. i. quod latius probat char. xxvi. et ſeq. prouincias. ſ. a uiolen to iugo ſeruitutis ſe poſſe liberare propria authoritate iure na- turali, diuino, et humano, et char. xxviii. in. iii. genere probatiōis de quo infra. q. lxxxii. Cōcludens, ꝙ primo Hiſpanias iuſte, et re cte liberas eſſe ab Imperio, & ab Imperatoribus nolentibus, aut non ualentibus eaſdem defendere nouem fundamentis id princi paliter probans, præſertim præſcriptionis, Demum. ii. char. lxi. & ſeq. etiam deducit Franciam principaliter nō ſubiici Imperio multis teſtimoniis, et rationibus præcipue quia, & ipſa regnum recuperauit ab hoſtibus. Item quia, & regimen Franciȩ digniſſi ma conditione Imperii pars eſt pari diuiſione etiam legis digni tate, & authoritate cum, et Frācia Imperium quondam obtinuit, aut ibidem iura eius exercuit, ut ait patere in hiſtoriis approba- tis, & in Regño Caroli Magni appellato Item quia nō uidetur. ueriſimile immo abſurdū, & ab omni rōne alienum, ꝙ Carolus Magnus in cuius perſonam tranſlatum fuit Imperium in Ger- manos, paſſus fuerit, Regnum Franciȩ quid ſuum erat patrimo-

nium uelle alicui ſubiicere, ꝙ; & ſi feciſſet non potuiſſet in præ-
iudicium Regię dignitatis, & ſucceſſorum poſtremo prædictus
Epiſcopus. char. lxii. & ſeq. ſoluit ratiões factas cõtra Reges, &
Regna Hiſpa. char. l. & ſeq. & alias cõtra Regnũ Frãcię necnon
aliquas cõtra utrãq; natioñe ꝓcipue cõtra Hiſpa. illud Mach.
i. viii. c. ubi de eis ſubditis Romãis fit mentio. ſ. ꝙ id narratiue
ponatᷣ nõ approbatiue. Et illa iura quibus contra caueri uidetᷣ:
ut ſupra dixi, et ſpecialiter de Francia, in. l. ii. C. de municip. &
origin. lib. x. & l. in nomine domini. C. de off. pręf. affrice ſic, &
idem, ꝙ in Hiſtoriis legitᷣ Rom. Imper. ſubieciſſe Franciã præ-
cipue Cęſarem quia uid. licet iniuſte fuit, & ui. Et in Gallia. ll.
Imperatorum non ſeruantur niſi inquãtũ fundantur ratione na-
turali Bal. not. in. l. nemo in principio. C. de ſenten. & in. c. i. § in-
iuria alias. § factum de pac. iura. firm. quẽ refert Paris de puteo,
in tract. de ſindic. in parte teſtis. c. ii incip. fui interrogatus in fi-
ne, & Barthol. Caſſaneus. con. lxiii. quidã col. vi. nu. 24. ſed no-
uiſſime Tauriren. in rubrica. ff. col. xii. contra Fabrum, tenẽt, &
ꝙ in. d. c. i. de ſponſ. d. Fabri non probatur, Vnde, ꝙ iura in uer-
bo Francus, loquũtur de Francia, que eſt in Gallia, quam ſubdi-
tã fuiſſe Ro. Imperio, certũ dicunt, ut aiunt Clariſſime liquere
ex Cęſare Suetonio, & aliis hiſtoricis, et, ꝙ defecit Gallia a Ro-
8 mãis ſub Nerone, ut Sueton. i Nerone ſcribit, † & qualiter Iuſti-
nianus meruit francus appellari tradit ille in. ii. diſpu. cap. xxii.
cui tamen. d. moder. d. loco, non aſtipulantur tanq̃ narranti rem
nõ uetiſimilem, et ridiculam idem nouiſſime pro Rege Iaſ. in. l.
i. C. de ſum. tri. et fide cathol. iii. col. ante fi. et Card. in clem. uni-
ca de iureiuran. in prin. ii. col. iiii. oppo. declarando not. ut ibi, et
late etiã reaſſumit Firman. in ſuo tractatu de Gabellis. i. parte
f. col. et ſeq. ii. q. et Iaſ. in. d. ii. col. dicit cõmuniter teneri, ꝙ Rex
Francię de iure nõ ſit ſubditus Imperatori, per. d. c. uenerabilem,
et tangit Mart. laud. in. d. tract. de principib. not. xvii. ad fi. remit-
tens ſe ad dicta per ſe, in ſua diſputatiõe legitimatiõum, et glo.
in extrauag. Io. xxii. prodiens, de crimi. fal. et idem Regnũ Frã-
cię nullo iure ſubeſſe Imperatori per not. in. c. ꝙ clerici de foro
compet. et. c. Adrianus. lxiii. diſt. et Bal. in. c. olim de reſcript. re-
fert Card. Iacob. in. d. ſuo tractatu nouiſſ. de concil. lib. iii. arti.
9 i. fac. cxxix. col. i. in prin. et fac. cxxxi. col. i. in fine, † et alias du-
cẽ not. priuilegia Regis Frãcię, referunt Moder. de ſylua Galli
in tract. de beneficio. ii. parte. q. xxiii. i. col. & ſequenti. Sed quia
cõtrarium multi tenuerũt etiam de Rege Francię, in. d. c. per ue-

nerabilem

uenerabilem, illum tex. de facto loqui intelligentes Bal. alias in
c. i. de pace ten. & iuram. firmanda in prin. col. i. poſt gl. ibi dicit,
peccare frãcigenas, & multos alios Reges, qui, ut de iure debẽt,
non ſunt ſubiecti de cõſuetudine Imperio Rom. &, ꝙ ibi glo. di
cit Rem Frãcorũ eſſe ſub Imperio Romanorum arg. ꝙ quia ſe
mel fuit ergo eſt quia ſemel uerum ſemper uerum idẽ contra Re
gem tenet Aret. in. §. ius autem in fine inſtit. de patr. Poteſt. Bar.
in. l. ſi duas. §. grãmatici de excuſ. tut. & gl. in. d. c. ſuper Specul.
& in. c. adrianus. ii. lxiii. diſt. & ſuper hac. q. Impreſſa reperiẽ ple
niſſima diſputatio celebratiſ. Iuriſcõ. Do. Io. ignei, ĩ ſua diſpu.
præallegat. an Rex Franciȩ recognoſcat Imperatorẽ p. vi. char.
10 plenas, & plures, † Ibidemq; poſt eã an ſaltem ĩ temporalibus re
cognoſcat ſummum Pontificem per multas col. & ſpetialis tra
ctatus etiam Io. feraldi de iuribus, & priuilegiis Regni Franco
rum in, iiii. uol. tract. ne uidear alienis laudibus, tranſplantãdo
has paginas noſtras implere, ubi uidendum eſt, pro altiori inda
gine, & ab ouo. & ab unguiculis, materiã, & hiſtorias repetẽdo
11 † unum tamen non omitto, ꝙ, et Franciam, aliquando Roma
norum Imperii fuiſſe etiã iura met noſtra teſtantur, ut. l. i. C. de
offi. præfet. pret. afri. in prin. ibi, et omnia quæcunq; in partibus
Hiſpaniȩ, uel Galliȩ, ſiue Francorum aguntur, et per illum tex.
not. glo. Regem Franciȩ eſſe debere ſub Imperio glo. i. in. tit. de
pace tenenda, & iur. firm. in prin. in uſi. feud. & in. c. uolumus. xi.
q. i. ibi loquens Imperator, ut omnes noſtrȩ ditioni ſubiecti tam
Romani q̃ Franchi Alemani, & Hiſpani, et ex hiſtoriȩ ueritate
omnes Gallos Romãis principibus paruiſſe, & quo tempore, &
de ipſis, et Franciſ. contra Accurſ. & Moder. ſcrib. eleganter, di
cti moder. in. ii. lib. diſpu. cap. xxii. & notat Card. in. c. ego ĩ fi.
lxiii. diſt. poſt Archid. & tex. ibi olim. ſ. Rom. Imp. tenuiſſe Frã
ciam, & de Hiſpania ultra dicta iura, tex. in. l. relegatorum. ff. de
interdict. & relegat. §. interdicta, ibi Imperator, et ibi prȩſidi pro
uincie Hiſpaniȩ reſcripſit, & tex. clarus ĩ. l. ii. §. capta deinde Sar
dinia &c. Item Hiſpania, & in inſcriptione. l. ſi a ſponſo. C. de do
nat. ante nupt. ibi ad Vic. Hiſpaniȩ, & ad comitem Hiſpania
rũ ſcribit Imperator in. l. cum ſeruũ. C. de ſeruis fug. condendo
l. et ad Vicarium Hiſp. in. l. uitia. C. de acquir. poſſ. & in. l. ii. C.
ſi per uim uel alio modo, et ſentit. l. p̃cia rerum. §. fin. ff. ad. l. Falc.
& meminit de ea Tex. in. l. ſeruus. §. i. ff. de ſtatu lib. Germa. etiã
& parthi hoſtes Imperii fuerũt. l. hoſtes. § fin. & l. latrones. ff. de
captiuis, et poſtlimi. reuer. &c. Oldr. con. lxix. conſueuit col. i.

Digitized by Google

poſt.i.Machab.viii.cap.de Gallia,q̃ paruerit Imperio ĩ inſcrip-
tioñ.l.i criminali.C.de iuriſd. omni.iud.ibi p̃fecto p̃torio Gal
liarum licet ad.d.l.ii.Igneus conetur reſpõdere, in.d.ſua diſpu.
col.xix.et ad.l.fi.ff. de cenſib.et de Hiſpania etiam infra quędã
13 tangam proxime, † Prætendunt,et quidam alii Reges,et princi
pes ſimili iure non ſubeſſe Imperatori,ut Rex Hiſpanię, ut per
glo.in.c.Adrianus.lxiii.diſt.ii.Abb.et alii in. d.c.nouit, et in
d.cap.uenerabilem de elect.et in.d.cap. per uenerabilem extra
qui filii ſint legi. et per Firma. late in. d.ii.q.i. parte de Ga-
bellis,et infra dicam,et Card.in.c.ius quiritum.ii. diſt. et ſupra
14 dixi, † & rex Anglię,ut tangit Bar.in.l.hoſtes.ii.col.ff.de capti
uis,et de Rege Francię,Anglię,et hiſpanię Abb.et alii tangunt
in.c.per uenerabilem qui fi.ſint legiti.et Fely.in.c.cũ non liceat
de præſcript.col.vii.et cum eo, Io.Franc.Balbus in tract.de prę
ſcrip.v.uol.tract.char.ccliii.ii.q.nu.5. et Iaſ.in.l.i.C.de ſum.tri.
col.iii.et.D.Nicolaus de Vbaldis in ſuo tract.de ſucceſſ. ab in
teſt.v.char.ii.col.uerſ.ultimo legitimandi modus,ubi inter alia
multa ponit de Rege Anglię precipue, q̃ debeat recognoſcere
15 Eccleſiam, † et quia ſi nõ facit ideo habuit tot tribulationes,
et eſt bonus tex.in.c.dilecti de foro cõpetent. ibi omnibus An-
16 glicis a ſede Apoſtolica indultum, † De Hiſpania,q̃ non ſubſit
Imperatori,ut ſupra, etiam not.Bal.in.l.ex hoc iure.i.col.iii.q.
ff.de iuſti.et iur.Moder.Hiſpa.inſti.de act.§.ſed iſte col. xiii.in
medio poſt gl.pro ſingul.i.d.c.adrianus.ii.lxiii.diſt.Oldr.con.
lxix.in fine illa ratione.ſ.quia regnum a faucibus infidelium te-
nuerunt,& ſic non habuerunt ab Imperatore idem per.d.glo. &
aliã i.c.et ſi neceſſe de donat.inter uirũ,& uxorẽ notat, & tenet
Guilelm.de Mõteferrato in tract.de ſucceſſ.Regum.i. dub.col.
viii.in prin.nu.40.viii.uol.tract.& de Rege Hiſpanię,& Fráciẽ,
idem.D.Ludouicus Montalt.in tract. de reprobatione ſentẽtię
Pilati art.iiii.§.i.i prin.x.uol.tract.& ifra ſeq.q.ãte finẽ, et Ant.
ſicul. in tract.de p̃tãte Reg.q.xxii. poſt.d. glo. ſing. Sed Bal.ſi
bi cõtrarius in.l.executorẽ.C.de execu.rei iud.vii.col.ĩ fi.not.d.
§.interdicere,ad id quod Hiſpania eſt ſub Imp. quia olim reges
bar p præſides Imperatoris, † Et de p̃dictis,& quibuſdã regi
17 bus nõ recognoſcentibus Imperatorẽ tradit aliqua Ant.ſicul.ĩ
tract. de poteſtate regia.q. ciiii.i.col.in hoc ergo dicendũ puto
breuiter, q̃ ſi iſti ab Eccleſia & Papa p̃bẽt ſe exẽptos ab Impe
ratore cui Ecclia dedit tẽporaliũ exercitiũ,uſum, & adminiſtra-
tionẽ uniuerſalẽ,ut ſupra dictũ ẽ,iure pleno, ei nõ ſubſint ſupra-

dicta

Digitized by Google

dicta rõne, quia ſicuti.ſ. Papa, & Eccl'ia potuit Imperatori id cõ cedere, & ab ea recognoſcit Imperium, Imperator ſecũdũ cõmu nem ſententiam, ſupra relatam ita ſine dubio fateri oportet po-tuiſſe unum, uel plures ab eo eximere. Et Rex Siciliæ eſt talis quia non eſt ſubditus Imp. ſed uaſallus, & ligius Eccleſię clem. paſtoralis. §. rurſus de re iud. et q̃ infra dixi. q. lxxiiii. & ibi qs
18 Papa primo dederit, † Vis ergo erit ĩ hoc, q. ſ. q ſe ita ab eo exẽ ptum dicit cõſenſu. ſ. et approbatione Eccleſię, et a Papa, id pro-bare debet, ut per glo. not. in. d. c. Adrianus. ii. lxiii. diſt. & cũ ea
19 late Firmi. in. d. ii. q. † & quia Imperator iure Canonico hẽt ſuã intentionem fundatam in uno quoq; loco in temporalibus, ut ſu pra dictum eſt. q. lii. poſt Alex. conſ. lxxxvii. in fi. lib. vi. et iuxta doctr. Bar. in. l. quotiens. ff. ſi quis, & in. l. omnis diffinitio. ff. de regulis iuris Matthe. ſi. not. xix. not. q; ſententia in. l. i. ff. de regu gulis iu. Rot. in decis. ccclxxiiii. fuit ĩ fi. in nouis cũ ſimil. et cũ hac reſolutione in hoc primo membro uidetur ſentire Bar. in. l. neq; de decurio. libro. x. dum dicit, q; qui non ſubeſt Imperio ſu beſt Eccleſię, niſi etiam priuilegiũ habeat ab Eccleſia, quia tunc neutri ſubeſt, Aut aliquis nõ recognoſcit Imperatorem in tem-poralibus, ex longo uſu, & tempore, et tunc pro intelligẽtia, Vl-
20 terius dicendum eſt, ut in ſeq. q. liiii. † Notandum tamen eſt, q; Regna quæ non obediunt Imperatori in eis ius dicere non po-teſt nam quo ad obedientiam inſpicitur poſſeſſ. & non merũ ius l. i. C. de ſum. trinit. et fide cath. Bal. not. in. c. olim de reſcript. & tenet nouiſſime in not. q. concilii cõgregandi Card. Iacobat. in ſuo tractatu nouiſſ. de concil. libro. iii. artic. i. fac. cxxxi. col. i. in
21 fine, † Et dicit Bal. not. alias in. c. i. col. i. de pac. iur. firm. q; licet Regnum Francorum, & alia aliqua non ſint de Rom. Imp. nõ ſe-quitur ergo Imperium non eſt uniuerſale, aliud enim eſt dicere
22 uniuerſale, aliud integrũ, † & xvi. Reges alias Chriſtianos. xix. Paganos enumerat Tractatus de rum. Card. vi. char. vi. uol. tra-ctatuũ, & iura Can. quæ de uariis Regibus mentionem faciunt refert Io. ferald. in tract. de iurib. & priuileg. Regn. Franc. col. i. ſecũdo iure iiii. uol. tracta. ubi uidẽ. & ſupra etiã dixi. q. xviii. ad finem ubi etiã uidẽ. Alias omnes Reges ſubſunt Imperato ri niſi probent ſe exempros gl. in. c. Adrianus. lxiii. diſt. Firman. in tractatu de Gabellis. i. parte. col. ii. & probatur clariſſime ex q. lii. ſupra, & idem cum glo. in. c. in apibus Io. bertach. in tract. de Epiſcop. v. uol. Tract. char. xci. col. iiii. xvi. q. nu. 36. nõ p hoc tamen eſt, q; non etiam ſubiiciãtur omnes Reges terrę Romano

Pont.c.omnes de maio.& obe.c.ualent.lxiii. diſt.in.c. nouit de iud.& not.in.c.per uenerabilem, qui filii ſint legit. Ant.ſicul.in Tract.de poteſtate Reg.q.pen.& probant ſupra dicta.q.l.

QVINQVAGESIMA QVARTA QVESTIO

1 *An merum Imp.aduerſus ipſum Imp. præſcribi poſſit.*

2 *Præſcribi an poſſit, ut quis in ſuperiorem non recognoſcat Imp.& nu.ſeq.& .7.*

4 *Præſcriptio nõ procedit contra ſuppremam poteſtatem Principis, nec contra obedientiam eius,*

5 *Præſcribere Ciuitas Imperium non poteſt ita, ut excutiat iugum Imperij ab Imperatore.*

Præſcribi non poteſt, quod non appelletur ad Imperatorem.

6 *Præſcribi non poſſit, quod quis non ſubſit Papæ.*

8 *Priuilegium prætendens ſufficit, quod tempus alleget, not. dictum, & cautela.*

9 *Veneti quomodo libertatem habeant.*

10 *Veneti an abſq; priuilegio eſſent liberi.*

Venetiæ dicitur hodie communis Patria.

11 *Florentini quomodo, & a quo libertatem habuerint.*

12 *Lucana ciuitas cur, & a quo libertatem habuerit.*

14 *Senenſis Ciuitas an ſubſit Imperatori.*

15 *Ducis Mediolanenſis priuilegium, & erectio.*

16 *Peruſina Ciuitas olim libera, & quomodo ſub Eccleſia.*

Fani, Arimini, & aliorum Dominorum Italiæ.

17 *Conſilium ſolenne Ciuitas habet iuriſdictionem.*

Eccleſiæ iugum ſuaue & onus eius leue.

18 *Paulus Papa. III. Ciuitatem Peruſinam, ſub pace reſtituit de anno. M.D. XXXV. menſe octobris.*

19 *Cardinalis Reuerendiſſimus, & Illuſtriſſimus Marinus de Grimanis Venetus Peruſiæ, & Vmbriæ Legatus ſapientiſſimus.*

Plenitudinem poteſtatis nõ habent qui priuilegium etiam latum habent, nec illam præeminentiam in ſuis proprijs Territorijs, quam habet Imp.in ſuo Imp.

20 *Ciuitas Ianuæ.*

Qui præſcripſerunt merum Imperium contra Principem de conſenſu eius præſu

muntur,

muntur.

21 *Reges qui ſubſint Imperio. & nu. ſeq.*

23 *Præſcribi quanto tempore, & qualiter Imperialia, & fiſcalia poſſint.*

24 *Liber an ſit Caſtrum Ciuitas uel locus recognoſcens de pallio uel alia principem*

QVINQVAGESIMO QVARTO Quęro,
1 † an aduerſus ipſum Imperatorem merum Imperiũ præ-
ſcribi poſſit, & quomodo, & omiſſis diſputationibus cõmunis ui
detur concluſio, ꝙ ſic ſecundũ ſcribent. in. l. Imperium. ff. de iu-
riſd. om. iud. & not. Bar. in. l. hoſtes ad fi. ff. de capti. & poſtlimi.
reuer. ubi de ciuitate Florentię, & Piſana ponit quas dicit ſupe-
riorem nõ recognoſcere, & clarius col. ii. ſupponit in not. q. quẽ
deſinere eſſe ſub Imperatore etiam per præſcriptionem, & idem
principes poſſe præſcribere iura Imperii in eorũ regnis, cũ Bar.
in. d. l. hoſtes Abb. in. c. cum contingat. iiii. col. in prin. ex. de for.
comp. & in. c. per uenerabilem ad fi. uerſ. puto, ꝙ iſte princeps ex
tra qui filii ſint legit. & latiſſime ad utranq; partem diſputauit
Alex. in ſua diſpu. Sigiſmundus Romanorũ Imperator in. ii. q.
& ita magis cõmuniter teneri, ꝙ. ſ. aduerſus ipſum principẽ me
rum Imperium pręſcribi poſſit, Moder. Taurinen. teſtantur in
d. l. Imperium. viii. char. i. col. in prin. ubi etiam, & ipſi diſputati-
ue tentãt reſpondere iuribus pro communi allegatis ac rationi
bus, & iſta concluſio clara uidetur quo ad id, ut. ſ. in regno ſuo
quis iura Imperii præſcribat ſecundum omnes ubi ſupra, & idẽ
cum ſcrib. in. d. l. Imperium, & in. l. i. C. de mancip. lib. not. & te-
net Mart. laud. in. d. tract. de principibus. not. cxxxviii. merũ Im
perium, & late. Epiſcopus Zamoren. in ſuo libello de origine
prin. char. lviii. & ſeq. §. vi. dato præcipue, concurrente ſcientia,
& patientia Imp. quia patientia in actibus obedientialibus præ-
2 iudicat. l. ſi filius. ff. de petit. hęredit. † Sed uis, & difficultas eſt
an ita præſcribere quis poſſit iura Imperii aduerſus Imperato-
rem, ut ipſe nõ ſit ſub Imperio, &, ꝙ nõ recognoſcat Imperato
rem in ſuperiorẽ Abb. in. d. c. per uenerabilem ad fi. dicit, ꝙ non
uidetur, hoc iure poſſibile quia ſine poſſeſione præſcriptio non
procedit, & quis non poteſt ſe ipſum poſſidere, idẽ notanter ſen-
tit Bar. in. d. l. hoſtes. ii. col. uerſ. & idem dico, dum not. declarat
ꝙ licet aliqui reges uel alii ſe ſubtrahãt ab uniuerſali Dominio
Imperatoris præſcriptione priuilegio uel ſimilibus, non tamen
negare debent ipſum non eſſe Dominum, & monarcham totius
orbis, & per hoc nõ deſinant eſſe de Ro. Imperio idẽ Abb. prout

Digitized by Google

in.d.c.per uenerabilem ad fi.in.c.cum non liceat de præſcrip.v.
&.vi.col.in prin.ubi not.dixit,ꝙ putat Bar.non bene ſenſiſſe in
l.infamem.ff.de publ.iud.in fi.& in.d.l.hoſtes in fi.ubi ſenſit, ꝙ
contra Ro.Imperium poſſit aliquis princeps uel cõmunitas præ
ſcribere,ut ſit exceptus, uel excepta, & loco Imperatoris ſit in
ſuo territorio nullum ĩ ſuperiorem recognoſcendo quia.ſ.dicit
id non uideri poſſibile per illum tex.ubi eſt,ꝙ obedientia et ius
ſuperioritatis non poteſt præſcribi,bene fatetur quem poſſe prę
ſcribere iura Imperii,ut ſupra uidimus,& per iura quæ ibi ſed,
ꝙ ipſe poſſit præſcribere,ut nemini ſubſit nõ eſt poſſibile per ra-
tiones de quibus ibi antea,et hoſti.& iura, & Bal.ubi ibi Fely.
ampliſſimum iuris pelagus ibidem.iiii.col.& ſequẽtibus reaſſu
mẽdo tenet.q.primo ꝓ utraq; opi.et parte loca infinita congerit
an pręſcribi poſſit,ut.ſ.quis nõ recognoſcat Imperatorẽ in ſupe
riorem fere per.iiii.col.plenas,ubi uidẽdũ eſt,ita enim ꝓ utraq;
ſententia abunde cumulat,& etiam multos docto.ſibimet cõtra-
rios,ut dicat Fely.tutius putat notari de aliquali ſubſiſtẽtia ſeu
obſcuritate q̃ de audacia ĩ iſto ampliabili paſſu, & ideo ipſe ſim
pliciter ſubiungit in eo.xi.cõſiderationes magiſtrales quas ibi
uide inter cęteras ibi.ix.loco col.fi.ĩ prin.dicit poſt Bar.et Ang.
3 in.l.ii.de rei uendic.† ꝙ licet quędam loca nõ ſubſint Imperato
ri,non reſtat quin dicatur Dominus uniuerſi, et idem de hoc ul
timo tradit Iaſ.in.l.i.C.de ſum.tri.iii.col.in prin.et de ſum.tri.
poſt Bal.et angel.et Bar.ubi ibi quid dicendũ ubi tantus uir prę ciſe ſe nõ determinauit temeritas eſſet ſi ego minimus inter om-
4 nes auderem,† Addo ſolum in materia quedam,nam Iaſ.in.d.l.
Imperium.ix.col.tenet contra ſupremam poteſtatẽ principis nõ
procedere præſcriptionem,et, ꝙ nunq̃ contra obedientiam prin
cipis præſcribatur poſt glo.in.c.cum non liceat ſupra allegato
et glo.et doct.in.c.cum inter de conſuet.Bal.in.l.i.col.vi. C. de
emancip.lib.et in.c.i.quæ ſint regalia,et cum Abb.in.d.c.cũ nõ
liceat,Moder.Taurinen.in.d.l.i.in prin.ff.de off.eius.v.col.in
5 prin.† & nouiſſime,etiam.D.Deci.in not.q.ciuitatis Senarum
conſ.cccvii.uiſo puncto col.ii.ante fi.libro.ii.dicit notanter, ꝙ
Imperator ẽ Dominus totius mũdi,et ſummus ſuperior.ll.uulg.
reſpectu uniuerſalis iuriſdictiõis ideo nulla ciuitas licet etiam
merum Imperium,et Principi etiam reſeruata præſcriberet non
tamen excuteret iugũ ſubiectionis,quominus dicatur recogno
ſcere Imperatorem,quia non poteſt præſcribere ciuitas ne ſubſit
alicui poſt Abb.in.d.c.c.cum non licet, et per uenerabilem ubi

ſupra

ſupra etiam poſt not.per Ang.in.l.hęc autē in fi.ff.de ſerui.urb. prædi.dum uult,ꝙ cumulatiue ſeu cōmunicatiue cum Impera⸗ tore quis poſſet præſcribere Imperium,et iuriſdictionem ſed nō abdicatiue,et priuatiue ad Imperatorē quia libertas cōtra prin⸗ cipem non pręſcribitur,ut quis ei nō ſit ſubiectus ſic.D.Deci.d. loco unde cogitandum, et idem ſentit Bar.in.l.neq;.C.de decu⸗ rio.lib.x.ibi quicquid non ſubeſt Imperio eſt ſub Eccleſia Et Bal.not.in auct.quas actiones.C.de ſacr.ſanct.eccleſiis col.fin. in prin.tradit.non poſſe præſcribi,ꝙ non appelletur ad principē quia hoc pertinet ad ſummā iuriſdictionē,licet bene poſſet præ ſcribi,ꝙ nō appelleť ab Epiſcopo ad Archiepiſcopū,quia id nō ſpectat ad ſupremā iuriſdictionē ſed ad inferiorem, et per.c.ue⸗ nientes de iure iuran.quæ ait bene notan.Et Io.Franciſcus Bal. in tract.de p̄ſcript.v.uol.tract.char.ccliii.i.q.et ſeq.ponit.q.con cludit,ꝙ ea quæ competunt principi in ſignumſuperioritatis,ut præſtatio cenſus uel tributi non præſcribať,niſi ſit conceſſa im⸗ munitas ab eo,et inuiolata p̄manſerit per.xl.annos poſt laſ.late in.d.l.Imperium.col.x.contra inferiores autem ſic remittendo etiam late Sat tamen eſt,ꝙ p.xi.concluſiones principales in hac materia per Fely.ordinatas in.d.c.cum non licet in practica, et effectu res reducitur ad deciſionem cuiuſlibet quæſtionis, quæ exoriri ex ea poſſet,ut ibi per eum non ſtando in ſubtilitate iu⸗ ris ſed in cōmuni obſeruantia quando loca uel regna Imperato rem non recognoſcunt,ut p Fely.magiſtraliter.d.loco ubi om⸗ nino uidendum eſt,& cum eo Io Franc.Balbus infra citato loco de præſcript.ii.q.licet Moder.Taurinen.i.proœ.ff.iii.col teneāt ſimpliciter Imperium poſſe abdicatiue præſcribi,& dicūt factū a Regę Francię Hiſpanię Anglię,et Dominio Venetorum,Sed melius cōſiderādo uidetur in his, ut ſupra latius,& infra in hac q.& ſupra proxima præcedenti,& eſt uerum, ꝙ Paulus de eleaz
6 relarus ab Alex.lib.vii.conſ.xi.nu.x.aīs cōſului col.iii. † dicit eē p̄ſcriptibile, ꝙ q nos ſubſit Imperatori,licet nō, ꝙ non ſubſit Papę per extrauag.unam ſanctam Bonifa.viii.de maior. & obe. illa ratione p̄ primo dicto,quia Imperator hodie habet Iuriſdi⸗ ctionem ab Eccleſia,cuius eſt fidelis, ut ſupra etiā uidimus ſuo loco unde habet ſine eorum præiudicio, qui non ſubſunt Impe⸗ rio quaſi ſentiat, & uelit dicere,ꝙ licet quis non ſubſit tūc Impe rio tamen ſuberit Papę,& ſic aliquem habebit in ſuperiorem un de ceſſabunt rationes in contrarium, quæ conſideratio uidetur prima facie ſatis urgens.ſ.conſiderando,ꝙ licet quis libertatem

pręſcribat contra Imperatorem ſubſit tamen Papę, etiam in tem
poralibus, unde uidetur, ꝙ poſſit per.d.rationem, ſed tamen ad-
uertendum eſt, quia Fely. hoc dictum, & hanc rationem Paul. de
quo meminit Alex.d.loco in.d.c.cum nõ liceat.v.col. poſt prin.
uer. & dicit optime, & col.ſeq. ante fi. uerſ. ſuper qua ratiõe not.
declarat aliter conſiderando, ꝙ aut tales qui pręſcripſerunt con
tra Imperatorem, obediunt Papæ in temporalibus, & ipſe in eis
exercet gladium temporalem, & tunc procedit de plano, ut con-
tra Imperatorem præſcripſerint, aut tantum uerbis dicunt ſe ſu
beſſe Papę tamen re uera inter Papam, & eos nõ interuenit exer
citium, nec aliqua obedientia recognitionis temporalis, & tunc
reſponſio non uidetur tuta, quia requiritur, ꝙ fuerint a Papa ta-
les habiti, & tractatui, ut ſubiecti immediate per eũ, ut notãter
per eum, quia ſola. ſ. generalis præeminentia Papæ, non redacta
ad actus ordin. præiudicantes nõ ſufficit, ut ibi per ipſum, dictã
conſiderationem notãtem, quia nõ inuenies in tuis ſcartafaciis,
& Ant. ſicul. tamen poſt Fely. ubi ſupra in tract. de poteſtate, et
excell. reg. q. ciiii. i. col. in fi. dicit quicquid late ꝓ, & cõtra Fely.
dicto loco in hac. q. ſcribat, ſibi placere opi. affirmatiuã cũ Bar.
7 in uariis locis. ſ. ꝓſcribi poſſe, † ut quis non recognoſcat Impe-
ratorem in ſuperiorem, & Abb. in multis lectu. & cõſil. ſubdens
ii. col. poſt mediũ poſt Card. Præpoſi. & Alex. ꝙ quicquid ſuper
hoc multum diſputari poſſit, ſufficit ex cõmuni obſeruantia ſic
eſſe receptum, & facit, quia Imperator poteſt id cõcedere alicui,
ne recognoſcat ſuperiorem. c. quicunq;. xi. q. i. ſecũdũ Anton. ſi-
cul in tract. de poteſt. regia. q. lxxxviii. ad mediũ ergo, & ꝓſcri-
ptione uidet̃ induci poſſe. qa paria ſunt, gl. in. c. nouit de iudic.
Oldr. Abb. Innoc. Alex. Bal. ubi Deci. cõ. dlxxiii. ſ casu. col. ii.
&. dlxxxvi in cauſa col. i. &. dlxxxviii. uiſo, col. iiii. Fely. in. c.
accedente de præſcrip. Et Hæc ſufficiãtur pro nunc in hac diffi
cultate tetuliſſe, addendo, ꝙ Petr. de Monte in dicto ſuo tract.
de monarchia ad fi. i. q. ante fi. uerſ. licet autem, dicit, ꝙ Rex Frã
cię Hiſpanię, & multi alii principes non recognoſcunt Impera-
torem in Dominum allegantes in exemptionem, præſcriptionẽ
tanti temporis cuius memoria initii non exiſtit, ꝙ ſufficit, poſt
Bar. in. d. l. hoſtes, † & Moder. & Abb. ubi ibi, et q̃ ciuitates fun
8 dant ſe in priuilegio ſufficit id allegare, & ad eius probationem
adducere tempus ſecũdum mat. l. cum de in rem uerſo, de uſuris
& de cenſibus peruenit, & quæ Archid. ubi ibi, & adde tu per. d.
remedium, quę not. ſingulariter Bar. in. l. celſus. ii. col. ff. uſucap.

Aret.

Digitized by Google

Aret.in §.nouiſſime.ii.col.inſt.de uſucap. Veronenſ.caut.cviii.
in præſcribenda Alex . con.xlviii.ad fi.v.libro Oldr. not. conſ.
ccxcvi.de iure uerſ.ſed huic,& in not.caſu cũ eo.D.Decius cõſ.
cclxxi.ii.allegatione.ii.col.ad fi.& dixi in caut . mea iudiciorũ
xii.ſine tit.Non omittam tamen , quæ alias obſeruaui tradita a
docto.de quibuſdam ciuitatibus,quæ ex ſe reguntur, et merum
9 Imperiũ habent ac principis iura,in earum territorio,† Et Impe
ratoris Sereniſſimum Dominiũ Venetorum qui Veneti liber-
tatem habere uidentur , priuilegio Imperatoris; et non ſolum,
ex præſcriptione tanti temporis,ut forte multi credunt,nam pri
uilegium eorum bullatum Bulla aurea tradit Alb . in.l.i. C. de
ſum.tri.et fide cath.ſe uidiſſe,& Iaſ.ibi ſequit᷑ , col.iii.et in.l.ex
hoc iure col.iiii.ff.de iuſt.& iur.& in.l.i.§.nunc uideamus.ii.not.
ff.de op.no.nuncia.Moder.Taurinen.nouiſſime in.d.l.Imperiũ
ff.de iur.om.iud.xxvi.col.Martinus Laud. ĩ tractatu de priuile
gio not.ix.ciuitas poſt Alb.& Bal.& in tract.de crimen.lęſę ma
ieſt.not.li.Veneti dicit,ꝙ Veneti habent libertatem uel ex pri-
uilegiis Imperatoris uel per patientiam eius , uel , ꝙ ſecundum
Bal.in.c.ſicut de iure iur.forte habent a Papa,& de dicto priui-
legio Venetorum meminit etiam ſimpliciter.D.Nicol,de V·bal.
in tract.ſupra allegato de ſucceſ.ab inteſt.d.v.char.ii.col. ad fi.
uerſ.Veneti enim dicũt poſt Bal.in.l.decernimus.C.de ſac.ſan.
eccleſ.col.ii.ubi,ꝙ iuſte dominatur,Dux Venetorum,et Ianuẽ-
ſium,licet dicat ſe non inſiſtere,quia in facto conſiſtunt, et de re
gimine Venetorũ,etiam probabili,& laudabili meminit Bar.in
tract.de regimĩe ciuit.col.pen.ãte mediũ,& Purp. Moder. Tau
rinen.poſt Bar.& Abb.de dicto Venetorum priuilegio in.l.i.in
prin.x.col.ff.de off.eius.Bene uerum,ꝙ Iaſ.in.d.iii.col.tãgit,ꝙ
etiam abſq; priuilegio Veneti eſſent exempti ab Imperatore,
10 † quia ſunt fundati non in ſolo,ſed in mari p rõnẽ,& Iac. Aluar.
ubi ibi,ꝙ non intro aliter pro nunc , & idem Moder. in.d.v.col.
poſt Bal.in Rub.de rer.diui.col.iii.& Iac.Aluar.in tit.quis dica
tur Dux.in prin.x.col.uerſ.ſed utrum.poſt Bal.in.d.rub.d.ratio
ne Idem.D.Iacob.de Sancto Georgio in tract.de feud.in prin.
uerſ.quęro imprimis , Et dicit cũ con.lxxii.uiſis pdictis in fin.
ꝙ Venetię hodie dici poteſt cõmunis patria rationem aſſignat
Fulg. con.lxii.ſtãte ſtatuto col.ii.referũt Hiſp.Moder.in § fue
rat inſtit.de Action.col.iii.& de Venetiis , & Ianua Io . Franc.
Bal.ſcribit,& iure eorũ in tract.de pſcriptio.v.uol. char.cclviii.
11 col.iiii.nu.6.poſt Io.Andr.& Card.con.xl.† Florẽtini etiam ha-

bent libertatem, ut ſępe ſcribeñ. dicunt Bar. in. d. l. hoſtes. ii. col.
Mart. Laud. in tract. de fiſco. not. 4. licet Abb. & Rom. ubi p. d.
Deci. conſ. cxxv. pen. col. poſt prin. D. Nicol. i. d. v. char. ii. col. &
12 † habuerunt eam a Rodulpho Imperatore pro pretio ſeptem mil
lium ducatorum, & hoc placuit Honorio Papę. iiii. quia ex hoc
libertas eccleſiaſtica reddebat' ſecurior, ut ſcribit Platina, in ui
ta Honorii deci. refert Fely. in. d. c. cum non liceat. col. pen. uerſ.
iiii. conſidera, extra de p̄ſcript. & nouiſſime. D. Deci. cōſ. ccclvii.
in cauſa Magnifici. ii. col. &. dlvii. accurate col. fin. &, q̃ i ea Im-
perator non exercet iuriſd. neq; cōtentioſam neq; uoluntariā, &
Antonius ſicul. in tract. de poteſtate regia. q. c. iiii. ii. col. i prin.
& Soci. ut ſupra libro. i. cōſ. cclxxv. col. iiii. & Bar. in. d. pen. col.
in. d. tract. ſuo, & ego do bo. tex. in. c. fi. i prin. extra de iudic. ibi
Florentina poteſtas licet nūc de facto aliter in ea ſeruet' opera
13 Clem. vii. Pont. Max. fel. record. † Lucana ciuitas, pariter ex pri-
uilegio, & habet p̄ tio. xii. millium ducatorum, ut Platina. d. lo
co. & Fely. & Soci. & Moder. in. d. l. Imperium. xxvii. col. i prin.
licet recognoſcat Imp. Luca, ut tradit Deci. in conſ. dxxviii. p
14 reſolutione col. ii. uerſ. ſecundo, † De Senenſi Ciuitate Fulgo.
con. ccxii. quatuor nobiles. D. Deci. conſ. dc. col. i. dxxxiiii. p-
cedendo in prin. poſt Abb. conſ. xx. uidet' primo in prin. libro. i.
& idē Deci. conſ. cccvii. ii. col. poſt medium, licet ibi dicat eā,
ut audit, ſoluere cenſum Imperatori, licet quandoq; procraſtine
tur ſolutionem ſed Bald. in tit. de feud. march. poſt principium,
ait Cęſaris eſſe, & de Senis meminit, & de eius regimine Bar. in
d. tract. de regimine ciuit. ii. q. iii. col. ad fi. uerſ. & hec eſt ratio,
& Mart. laud. in not. cxxxvi. ciuitas. i ſuo tract. de principibus,
& Deci. conſ. dxxiiii. procedendo, col. ii. in prin. poſt Abb. &
dlxxx. quęrit' col. i. q̃ Ciuitas Senarum non recognoſcit ſupe-
riorem, & habeat iura principis, idē Mart. laud. in tract. de fiſco,
15 not. iii. † licet de Duce Mediolaneñ. late de eius priuilegio Bal.
conſ. cccxxvi. libro primo Rex Romano. & duobus ſeq. & conſ.
ccxiii. ad intelligentiam, & Alex. conſ. xi. li. vii. iii. col. ubi de
Duce mediolanen. tāgit in not. q. Curtius iunior, & alii, ubi per
Dominum Purp. d. Moder. in. d. col. xxvi. poſt medium Curt.
conſ. xlviii. memorię. x. col. iunior con. lxi. nu. io. & conſ. c. nu.
iii. i. &. ii. libro. & ſenior conſ. lxv. & iunior. conſ. clvii. col. pen.
lib. i. & cōſ. i. libr. ii. col. ix. & de Duce Mediolanen. tradit Paul.
de Caſt. not. conſ. xxxiiii. ii. libro. &. D. Deci. cum eo licet ſecun
dum alium numerum, & aliam inpreſſionem alleget, in. c. paſto-

ralis

ralis.ii.col.poſt prin.extra de appell.& Iaſ.ut ſit in ſuo ſtatu, Imperator in.l.ex hoc iure.ff.de iuſt.& iur.iii.col.uerſ. & nota, ꝙ Dux poſt Ang.& Paul.&.D.Deci.conſ.cccclxviii.ſuperiore anno.iii.col.libro.iii.refert in erectione ducatus, facta per Lanciſlaū Imperatorē de āno.1396.ſecūdum Curt.iunior.d.loco omnes feudatarios,& barones exiſtentes in territorio ducatus fuiſſe ſubmiſſos duci,et de tali erectione ducatus nō dubitañ. quia Imperator poteſt creare oēs dignitates, ut ibi late, Idem repetit conſ.ccccxcviii.uiſo col.iiii.ii.dubio.libro.iii.de priuilegiis cōceſſis domino Fani Arimini,& pluribusDominis Italię per Fely.in.c.quæ in eccleſiarum.ii.col.de conſtit.& Purp.in.d.l.Imp. col.xxvi.& ſeq.Peruſina quoq; noſtra ciuitas, licet olim recognoſceret Imperatorem, ut colligit̃ forte ex dictis Bar. in dicto tract.de regimine ciuitatis.ii.q.pen.col.in prin.ibi, & hoc etiam experimur in Ciuitate Peruſina,& ibi hūc regendi modū d.Illuſtriſſimus Imperator cū apud eum eſſem maxime cōmendauit,& quæ in extrauag.ad reprimeñ.in uerbo,reges tamē poſt ea nō,ut late.d.D.Nicol.in.d.tract. de ſucceſ.ab īteſt.d.v.char. ii.col.ad fi.et ſeq.declarans id uerum.ſ.tunc fuiſſe liberam,non ex rebellione,ſicut aliquę alię ſed ex priuilegio,et non de facto, quia.ſ.prius erat Imperatoris prout, & oēs alię tanq̃ mundi domini,ſed quia cum aliis fuit donata a Conſtantino Eccleſię Romanę,ut in.c.ego Ludouicus.lxiii.diſt.ibi ſeu cunctis ciuitatibus oppidis Caſtellis,et uillis in Thuſcię partibus,et.i.c.Cōſtātinus.xcvi.diſt.ante fi.eccleſia Rom. poſtea ipſam Ciuitatē Peruſinā liberauit, ut dicit Bar.in.l.neq;.C.de decurio libro.x.ut refert etiam pręd.doct.ubi ſupra,licet Bar.in.d.l.neq; dicat,ꝙ a principio donauit Imperator eā eccleſię ſeu pmutauit, et quod hodie ē plene ſubiecta ipſi Ro.Eccleſię, et ſedi Apoſtolicę quia ita uoluit rurſus ipe populus Peruſinus,quia potuit,ut ibi p eū,
17 † nā fuit facta ſolenniter,& p Cōſiliū ciuitatis,et populi,in quo reſidebat omnimoda iuriſdictio,ſubdens ad fi. ꝙ prudēter fecit ciuitas ipſa,quoniam,ut ueritas in euang. inquit Matth.xi.cap. in fi.iugum eius ſuaue,& onus ſuum leue.Quę uerba o q̃ bene o q̃ plene uerificant̃ nunc ſub iſto Sanctiſſimo ac Beatiſſimo Paulo. III. Pont. Maximo Paſtoř optimo iuſtiſſimo integerrimo, qui eſt iubar iuſtitię decus religionis pater patrię locupletiſſimum ærarium ſapientię animi uigore præſtantiſſimus princeps
18 pacis pater futuri ſeculi, cuius regni nō erit finis,† Qui nos in ciuitate illa poſt tot diſcrimina rerū de āno. M.D.XXXV.

de menſe octobris nr̃is culpis ignoſcendo, benigne ac miſeri-corditer in tanta pacis charitate abũdantia, & iuſtitia reſtituit
19 † ſub Reuerendiſſimo ac Illuſtriſſimo antiſtite Marino Grimano Cardinale, & Legato digniſſimo, cuius prudentiſſimum ac ſapientiſſimum regimen ita ſe habuit, ut nemini unq̃ perpetuo ſecundus futurus ſit, uir omni laude dignus, nunquam a me nec a tota illa patria mea eiuſq; uniuerſa prouincia, ſatis laudatus cur rant igitur, ut ille clamat, in dicto loco omnes qui laborant, & onerati ſunt ad Sanctiſſimum ac beatiſſimum Paulum tertium, & ipſe reficiet eos, lacte, & melle, ſint hęc pauca ceu (ut dicunt) gracculus in tympanis, erga. S. Sanctitaté ac dominationẽ ſuã Reueré. ſincere meę deuotiõis ac ſeruitutis aliquod teſtimoniũ,
20 † De Ciuitate Ianuę quę nõ recognoſcit ſuperiorem, ſcribit De cy. in not. q. pedagiorum, in conſ. dxxxiiii. ꝓcedẽdo breuiter in prin. ꝙq; i eius territorio iuribus ſupremi principis utat̃, & Io. Bal. ſupra citato loco in Venetiis, poſt Io. And. & Card. ex qua originẽ trahit Magnificus ac Nobilis uir Dominus Hieronymus de Saulis. S. D. N. Dilectiſſ. ac fidiſſimus depoſitarius mihi ualde chariſſimus, & hoñ. uniuerſęq; urbi Amantiſſimus ac perdilectus animi præſtantia ac magnitudine integritate ac liberalitate, & nuper electus in Reuerendum clericũ camerę Apo ſtolicę urbis, quod ſibi omnino maiora ominatur, Et prædictis addo, quod Bal. in. l. ii. in fi. C. quæ ſit long. cõſuetud. notat poſt glo. ibi, ꝙ Italici, qui præſcripſerunt merum Imperiũ, præſumũ tur præſcripſiſſe, de conſenſu principis. Vnde ad rem redeundo circa iam ſupradicta notãdum eſt, ꝙ licet multi iura Imperialia quandoq; habeant in eorum territoriis ex priuilegio ſciendum tamen ſingul. uerbum, q. ſ. non habent tamen tantam plenitudi nem poteſtatis & pręeminentię quantam habet Imperator poſt Bal. not. in. l. ii. C. de ſeruitut. & aqua col. vii. xvii. q. tradit late D. Decius in. c. paſtoralis col. ii. de appell. uerſ. notandũ eſt poſt Bal. & Alex. in conſ. alibi, ubi ibi, & Moder. Taurin. l. l. i. I prin. ff. de offi. eius. v. col. in prin. & quæ latiſſime cumulat in. l. Imperium pen. char. i. col. uerſ. licet non recipiat illam plenitudinem poteſtatis, & ultra eos. D. Deci. in. c. quę in eccleſiarum de cõſti. xi. col. in prin. uerſ. & notandum eſt idem ſentit. D. Petrus Antibolus in ſuo tract. de Muneribus. iii. parte princip. § hoc etiam nu. 30. & ſeq. x. uolu. Tract. Moder. in tract. de nobilitate. iii. par te col. pen. in fi. & ſeq. in prin. poſt Fely. quæ notanda ſunt ad ea quæ ſunt infra. q. cx. ad finẽ. in uerſ. ſciẽdum, & Deci. conſ. dlvii.

accurate

accurate col.ii.in not.q.facultatis legitimandi, ꝙ illa libera po-
teſtas præiudicandi iuri tertii quę eſt apud ipſum Imperatorem
21 non tranſit in inferiorem licet ab ipſo habeat poteſtatẽ, † de Re
ge, & Francorum, Hiſpanię Portugalię, & Aragonię an ſint exẽ
pti, ab Imperio, tradunt late Morderni Taurin. in rubrica.ff.de
iuriſd.om.iud.xii.xiii.& in.l.i.ff.de offi.eius cui.nu.114.115.118.
22 &.294.alias Mart.laud.in.d.tract.not.lx.ſimpliciter dicit, † Re
gem Frãcię Hiſpanię, & anglię ſubeſſe Imperatori, licet nõ pec-
cent non faciendo ei ſubiectionem poſtq̃ nõ petiit., ſecũdũ Io.
and.in.c.per uenerabilem, qui filii ſint legit.&, ꝙ nec pſcriptio
ne ſe poſſunt iuuare, licet conſuetudo ſeruet contrarium in rege
Francię quia ſoli Papæ, &c. de quibus ſupra late uiſum eſt prę
ced.q. et idem, ꝙ Mart.& gl.Firman.notat in tract. de gabell.
23 i.parte col.ii.i.uol.Tract. † Quanto autẽ tempore præſcribatur
aduerſus Imperatorem ſeu fiſcum, & qualiter, per moder.in.d.l.
Imperium, et per Abb.& alios in.c.cum nobis, pen.col.de præ-
ſcript. & in ſpeciali tract.de præſcript. Io. Franc.Balbi.v.uol.
24 tract.char.ccliii.i.q.&.ii. † Si uero aliqua ciuitas uel locus in
ſignum ſuperioritatis det aliquid principi, ut pallium brauium
ceram uel aliud an per hoc deſinant eſſe liberi, uel ſint ſubditi di
xi infra.q.cix.ad finem, ubi uidẽ.

QVINQVAGESIMA QVINTA QVAESTIO.

1 An Imperator poſſit reuocare priuilegium libertatis, uel aliud ab his, qui illud haberent, & reducere in ſubiectionem &c. & .q. cxiiii.

2 Præſcribi an poſſit aduerſus ipſam poteſtatem reuocandi in ſubiectionem.

3 Iuriſdictio cur ſemper poſſit reuocari.

4 Priuilegium an, & quando reuocari poſſit. & nu. ſeq.

6 Priuilegium: quod in contractum tranſiuit: non poteſt reuocari & quando ſit, quod tranſeat.

7 Priuilegium conceſſum in recompenſationem alterius rei, uel facti, uel in executionem eorum, quæ promiſſa ſunt, reuocari non poteſt.

8 Priuilegium conceſſum continens aliquid gratiæ, & aliquid in recompenſationem, an iudicetur, ut contractus, uel, ut gratia.

9 Priuilegium conceſſum in remunerationem reuocari non poteſt ſic nec feudum & .nu. 10.

11 *Donatio ob cauſam non reuocatur.*
12 *Priuilegium non ſubdito an reuocetur, & an a Clerico.*
Imperator quando proprium factum obſeruare non teneatur.
13 *Ratione ingratitudinis exemptio reuocatur.*
14 *Princeps reuocans id quod ſeruare tenetur etiã motu proprio fingitur circumuen tus adeo, quod contrarium probari non poteſt.*
15 *Donatio Conſtantini reuocari non poſſet.*

QVINQVAGESIMO QVINTO Quero,
1 † an Imperator poſſit reuocare priuilegiũ libertatis, uel
aliud.ab his,qui illud haberent, Bar.not.in.l.hoſtes.ii.col. poſt
prin.tenet, ꝙ ſic, duabus rationibus prima quia licet ei,quãdo
uult mutare uoluntatem ſuam per.l.ſiquis in prin.de leg.iii.in
prin.cum ſimil.ſecũda quia priuilegium debet eis eſſe cõmodũ,
ut non priuẽtur ciuitate Rom.et cum Bar.Nicol. de ubal.in.d.
tract. de ſucceſſ.ab inteſt.i.parte in ultimo modo legitimãdi.ii.
col.ad fi.dicẽs,ꝙ tenent pręcario,ideo ad libitũ Imperator poſ
ſit reuocare,per.d.l.ſi quis,& Iaſ.cum Bar.tenet etiam in.l. Im-
2 perium.ff.de iuriſ.om. iud. ix. col.poſt mediũ, † Subdens no-
tanter, ꝙ aduerſus ipſam poteſtatem reuocandi, nunq̃ poteſt
pręſcribi ſecundum Bal.in.c.ſicut,ultimo.iii.col.de iureiuran.&
Moder. taurinen.cum Iaſ.ibidem.xxvii.col.ad medium uerſ.li
mitetis ut tamen princeps,et,ꝙ ita not.ibidem tradit D.Io.bap.
de Sãcto ſeuerino.xvi.q.unde alias per not.per. Bar. in.d.l. ho-
ſtes Caſſaneus con.lxvi.aliqua nu.xxxiiii.col.viii.i prin.notat,
ꝙ ſi princeps alicui conceſſiſſet in priuilegium,ꝙ non teneretur
eidem ſeruire in militia rõne feudi exiſtentis in dominio ſuo
poteſt reuocare poſt Iaſ.etiam in.d.l.Imperium, et q̃ infra ſeq.
q.lvii.faciunt que ſcribit.D.Deci.in.c.nouit de iudiciis.ix.col.
uerſ.ſupradicta cõcluſio limitatur.ubi ponit poſt Bal.et moder.
priuilegium,quo conceſſa fuit iuriſdictio,poſſe reuocari iuſtifi
cando,et comprobando quia in exercitio iuriſdictionis nõ agi-
3 tur de cõmodo pecuniario, unde, † non mirum, ſi facilius re-
uocatio permittič, poſt notata per Dominicum ubi ibi,et facit
quod notatur per glo in.l.iudicium ſoluitur.poſt illũ tex.ff.de
iudiciis,et in.l.poſt.ff.de procuratoribus,et quę per. D.Deci.in
c.quæ in eccleſiarum.xii.col.uerſ.iiii.caſus de conſtitut. & iſta
concluſio uidetur uera,quicquid Fely.tranſitiue unico uerbo ſe
cus ſenſerit,in.c.cum non liceat.v.col.ad medium extra de præ-
ſcrip.ibi neq; eſt affirmandum,ꝙ ſi poſſet concedi,poſſet reuo-
cari,

cari, per not. in. c. quæ in eccleſiarum de conſti. ubi dicit poni de
4 principe, † q; nõ tollat ius tertii nã regula uidetur ea quæ ſupra
ſ. priuilegia regulariter poſſe reuocari gl. in. c. decet de reg. iur.
in. vi. præſertim cõceſſa ſubditis Inno. et Alex. ubi nouiſſime p
Deci. con. cclxxxvi. ad fi. ii. col. libro. ii. et in. d. c. nouit de iudi-
ciis. x. col. uerſ. ſecũda concluſio, et ſine cauſa, ut idem Deci. ſcri
bit, in. c. quæ in eccleſiarum, de conſti. col. xiii. poſt prin. uerſ. et
quod dictum eſt poſt glo. in. d. c. decet, & Angel. ubi ibi ſecũdũ
5 conſ. Alex. de quibus ibi, et col. x. nu. 28. † quam concluſionem li
mitañ. puto primo niſi priuilegium tranſiſſet in uim contractus
nec ſtaret. ſ. in uim priuilegii tantum, ut ait Fely. not. poſt Bald.
i. c. i. i. not. de pbat. et facit quod not. tradit Bar. de ſtatuto quã
do tranſiuit in contractum in. l. omnes populi. ff. de iuſti. et iur.
x. col. nu. 29. uerſ. eſſe primũ, et in. l. quod ſemel. ff. de decret. ab
ordin. fact. et ſingulr. d. Inno. in. c. i noſtra de iure iuran. de quo
Rom. conſ. ccccxxxvi. q; indultum col. iii. uerſ. ſeptima ratio. Ab
baſ. lib. ii. conſ. li. ad dilucidationẽ col. fi. Moder. in. d. xxvii. col.
et ita in not. caſu arguit alias. D. Decius cõſ. cccxxxv. uiſo cõſ.
ii. libro. i. col. et quæ per Alex. in addit ad Bar. in. l. Cæſar. i. ff. de
6 publiciana, † et late congerit de priuilegio, et ſtatuto qñ tran-
ſiuit in contractum, reuocari nõ poſſe Moder. bonon. not. dxxxi.
utilitas, et in not. ccccxxxiii. pactum poſt mediũ, et Paul. de caſt.
in. l. digna uox. C. de. ll. uerſ. ultimo per iſtam. l. Et priuilegium
conceſſum non ſubdito uidetur tranſire in contractum nec ui-
det reuocari poſſe niſi ex cauſa, ut in. c. nouit de iudic. ubi Mo-
dern. ix. limiti. Lud. & Fely. ubi rota Neap. decis. ccclxi. monaſte
rium col. iii. in not. q. ubi uideñ. & deciſ. ccccxii. Rex. col. iiii. de
priuileg. gratiæ cõceſſo ſubdito, uel populo, & late per Deci. cũ
ampliat. & limitat. in. d. c. nouit. viii. col. & ſeq. & quæ late in-
fra dixi de priuilegiis quæ poſſunt reuocari uel ne. q. cxiiii. ubi
uideñ. & addenda hęc, & illa his omnino, & Deci. i. c. q̃ in eccle-
ſiarũ nu. xxxvii. de cõſtitut. arg. l. Anthiocẽſium. ff. de priuileg.
credit, & quando eſt conceſſum non ſubdito, ut ſupra idem conſ.
ccccvii. uiſis pe. col. & Paul. de Ca. conſ. cclxxxvii. primũ dubiũ
col. i. libro. i. et quæ infra. q. cxi. caſu. lxxxi. iſtud autem de non
ſubdito declara. not. ut per Gemin. conſ. lxxiiii. attentis col. fin.
in not. q. Papę reuocantis uel diminuẽtis priuilegiũ conceſſum
officialibus Florentię, ut imponant collectas pro rebus, uel iu-
7 ribus ſpiritualibus, † Secũdo limitañ. puto, quando priuilegiũ
eſt conceſſum in recompenſationem alterius rei, uel facti, uel in

executionem eorum quæ promiſſa eſſent, per ea quæ late ſcribit
in pulchro caſu. D. Deci. d. conſ. cclxxxvi. iii. col. etiam ſi conti-
neret aliquod gratię quia præponderat qualitas, ut potius dica
tur contractus ita not. d. iii. col. ad fi. poſt Bal. in ſimil. de feudo
ubi ibi, & quę late idē cōſ. ccxcii. i. col. i fi. & ſeq. & tradit Paul.
de caſt. i. d. l. digna uox. ii. col. Poſt Bal. not. & Nicol. de Matth.
in. l. qui ſe patrię ante pen. col. C. unde liber. Sed quādo magis
haberet de gratia q̃ de contractu ſingulariter ponit Aret. in. d. c.
9 i. de Conſt. ii. col. † Sic, & ſi priuilegium eſſet cōceſſum in remu
nerationem, non poteſt reuocari etiam nec propter ingratitudi-
nem, Bal. in. l. ſi cum mihi. ff. de dolo. Bonon. in. d. not. cccxxxiii.
pactum poſt medium, poſt Alex. conſ. ubi ibi, & tex. in. l. ſi pater
. §. fi. ff. de donat. ſingul. ſecundum Rom. not. dxiiii. donatio. Mo
dern. Hiſpa. per illū tex. in. §. itē Seruiana Inſti. de act. nu. xliiii.
facit. c. quicūq;. xii. q. ii. l. lucius. ff. ſi quid in fraudem pat. Deci.
in. c. quæ in eccleſiarum de cōſtituti. nu. xxxvii. Et Calcan. con.
li. licet. col. pen. tradit principem non poſſe reuocare, priuilegiū
ex quo cœpit pecuniam uel commodum quia eſt tunc uenale, &
ex contractu ligatur, alias ſic. c. ueniens. de præſcript. & p Abb.
in not. q. ut nec feuda propter ingratitudinem reuocentur, cōceſ
ſa in remunerationem conſ. xxx. ii. col. ante fi. libro. ii. facit tex.
not. in. §. i. in fi. in tit. q̃ fuit prima cauſa benef. amitten. poſt ſin-
10 gul. d. Bal. † Et in priuilegio principis conceſſo in remuneratio
nem laborū, uel alia de cauſa, q; reuocari nō poſſit tradit Rom.
11 in conſ. ccccxxxvi. ſupra allegato. iii. col. † facit quia ſic alias ui
demus, quod donatio ob cauſam non reuocatur gl. not. ii. in. l.
fi. C. de reuocandis donat. Alex. conſ. xxxix. libro. iiii. ſuper pri-
mo, & quarto dubio, &. D. Deci. in. l. fi. nu. 24. C. de pact. cum ſi-
12 mil. quæ nota ſunt, † Et licet priuilegium conceſſum non ſubdi
to princeps, ut ſupra dixi nō poſſit tollere, Innoc. et alii in. c. no
uit. de iudic. Fely. in. c. i. ii. col. de probat. & ſeq. quando Card. in
c. ppēdimus de ſent. excom. Bar. i. l. priuileg. C. de Sacr. Sanct.
Eccl. tamen multi doctores tenet poſſe tollere ſtatuti clericis in
dultū Bal. i. l. ſiquis curialis. C. de Epiſ. & cleric. Salyc. & Paul.
i. d. l. priuileg. tex. in. d. l. ſi quis Deciſ. Neap. i not. q. ccclxi. nu. 8.
Monaſteriū. col. iii. p Deci. late de. d. l. ſiquis in. c. Eccleſiæ. ſ. m.
de cōſtit. nu. lv. &. lxxi. ubi uideñ. & in multis conſil. ſuis quę re
periri poſſunt, an autem Imperator prędeceſſoris factum tollere
poſſit uide infra. q. cxiiii. & alias quando proprium factum, &
promiſſionem Imperator non teneatͬ obſeruare, per Fely. magi-
ſtraliter

ſtraliter.vii.not.declarat in.c.i.ii.col.& ſeq.de probat. & hic ad déda ſunt quæ late infra.q.cxiiii.q̃ priuilegia reuocari poſſunt & quãdo etiam a ſucceſſore, Ratione tñ ingratitudinis princeps poteſt reuocare exemptionem Bal.in.l.ii.ad finem.C.de libert. & eorum lib.unde Mart.Laud.in tract. de crimin. lęſę Maieſt. not.li.Veneti notat, ꝙ Veneti, uel alii ſi ſint rebelles Imperio poſſunt priuari libertate ſua, cum habeãt eam, uel ex priuilegiis Imperatoris, uel per patientiam eius, uel ſecũdum Bal.in.c.ſicut de iure iur.forte habent a Papa, tunc ſi ſunt rebelles ei, idẽ ex ratione Bal.& facit reg.uulg.contra ingratitudinem cum ſimil.q̃ nota ſunt, prædictis tamen addendum eſt, ꝙ quando princeps reuocat etiã Motu proprio illud, ꝙ obſeruare tenetur, fingitur
14 circumuentus, adeo, ꝙ contrarium probari non poteſt, † ut poſt Bal.not.&.l.&.C.tradit Deci. cõſ.dlxxx.queritur.col.ii.& dixi
15 infra.q.cxi.caſu.lxxxi.ubi uiden. † Donationem autem Conſtã tini in eccleſiã reuocare nõ poſſet, ut ſupra diximus.q.li.ad finẽ.

QVINQVAGESIMASEXTA QVAESTIO.

1 *An Imperator ſit Dominus rerum particularium.*

1 QVINQVAGESIMO SEXTO Quæro, † an Imperator ſit Dominus rerum particularium cuiuſlibet, in temporalibus, ſicuti eſt quoad uniuerſalem iuriſdictionem ſecundum ſupra tradita.lii.q.uidebimus infra in.xcvii.q. ubi tractabimus an princeps poſſit auferre ius, & rẽ tertii, ab ibi dictis hęc quoq.q.dependet, ne bis idem ſuperfluo replicemus.

QVINQVAGESIMASEPTIMA QVAESTIO.

1 *An quilibet uaſſallus teneatur adiuuare Regem coronandum, uel ad pugnam, uel ſub Rege dominum eundo cum ipſo, uel perſoluendo ſtipendia militiæ, pro quantitate feudi ſi opus eſt, & quando ſubditi grauari poſſunt, uel ne.*

2 *Vaſſallus an teneatur præſtare auxilium Domino domini ſui.*

3 *Vaſallus an habeat in electione ſua ire uel ſoluere*

4 *Debitoris electio eſt in alternatiua præſtationis.*

5 *Vaſalli quando ad pugnam Regem iuuare teneantur, & quomodo.*

6 *Vaſalli an pecuniam dare domino teneantur, & quando, & an pro guerra, & quando grauari poſſint ultra conſuetum ſubditi, uel talliari.*

QVINQVAGESIMO SEPTIMO Que-
1 ro, † an quilibet uaſſallus teneatur adiuuare Regem co
ronandum,uel ad pugnam, uel ſub Rege dominum, euudo cũ
ipſo,uel ſi opus,eſt, pro quantitate feudi, ſtipendia militię per-
ſoluendo, uel quando ſubditi grauari poſſint, ultra ſolitũ tex.ĕ
ad literã, ꝙ ſic in tit.de allodiis.§.i.in uſibus feudo.dicit ibi gl.
not.uel alium,pro eo acceptabilem Domino mittendo itẽ diſpu
tat pro qua rata præſtet ſtipendiũ militiæ, & Bal.ibi not.v.col.
2 ſuper illo tit.† & tangit uaſallũ debere requiſitum præſtare au-
xilium Domino Domini ſui.ſ.aſſociãdo eum, quando uadit ꝓ
ſuſcipienda corona,et ſit ſpeciale in hoc caſu,alias non,Et quæ-
3 rit an ſit in electione uaſalli,ire,uel ſoluere,diſtinguit, † ꝙ, aut
eundo præſtat magnum auxilium,& cõmodum Domino, & tũc
perſonaliter cogitur ire, alias eſt in electione, an uelit ire, uel
ſoluere poſt Iac.de beluis. per regulam quia in alternatiua p̃ſta
4 tionis,electio eſt debitoris.ll.uulg. † & pro.d.§.i.addo bonum
tex.in tit.quæ ſint regalia in uſi.feud.ibi. & extraordinaria col-
latio,ad feliciſſimam Regalis numinis expiditionem, & uide ꝓ
hac.q.bonum tex.in.c.i.§.firmum in tit.de prohi.feud.alien. per
Federicum in prin.cum mat.ſua, & per.d.§.i. Rot. Neap. deciſ.
cclxv.Illuſtriſſime col.pen.nu.ciii.uerſ.xxvii.ſiue.ſ.i regno ſiue
extra ad ſuſcipieñ.coronã, & facit reg.l.ii. C.de quib. muneri-
bus libro.x. & ad hanc.q.eſt bo.tex. in not. caſu in.§.fi.in.i.tit.
feud.ibi niſi Romam cum illis i exercitu perrexerint, & not.tex.
in tit.de capitul.con rad.§.ſimiliter ibi,uaſallis qui cum eis, non
uadunt in Lombardia.xii.deñ.de modio,in theutonica terra,ter
tiam partem fructuum, facta computatiõe fructuum, ſolummo
do eius anni,quo hoſtem faciunt,de quo per tex.gl.not.& doct.
in.c.i.de prohi.feud.alienat.p.lothar. ad mediũ i uerbo trãſdu
5 cere, † Alias citra coronationem, ſi Imperator habet guerram
extra regnũ,an uaſallus teneatur adiuuare Rot.Neap.deciſ. ſu
pra alleg.col.vi.nu.l.& ſeq. poſt And.de Iſer. dicit, ꝙ quando
perſona Regis,eſt extra Regnum, & inuocat auxilium uaſallo-
rum tenentur iuuare, quia ubi eſt Rex ibi territorium,ut late di
xi.ſupra.q.xxxv.& infra.q.cx.caſu.ccxxvi.poſt Bal.etiã Cyn.&
Iac.&, ꝙ ita ſeruat de facto inferens poſt And. ꝙ ſi Imperator
accederet extra Regnũ cauſa uindicandi iniuriam ſuam,uel ua
ſalli tenentur uaſalli dominũ adiuuare,Et hoc quando Rex eli-
git ſeruitium perſonale ſed ſi in pecunia tunc Adoa.in regno di
citur, & ratione feudi tenentur in ea, poſt And. Bal. & conſtit.
regni,

Digitized by Google

regni alias qui tenetur cum aliquo morari an teneatur eũ ſequi. tex. gl. & Bar. in. l. meuia. §. ſi. ff. de an. legat. & c. ſi quis. xxxiiii. q. ii. cum gl. et priuilegiũ cõceſſum a príncipe, uaſallo, q. non teneatur ſeruire poteſt reuocari ẽt, ut ſupra dixi in principio. q.

6 lv. poſt Caſſan. cõſ. lxvi. nu. 34. col. viii. ¶ Itẽ uaſallus reqſitus a domino tenetur ei ſubuenire de certa quantitate pecuniæ propter neceſſitatem guerre, alias non, etiam ſi uideret eum perire, ut not. tradit Io. de Anan. conſ. vii. uiſis ult. col. quem pro egregio tenet, & dicit doctorem magne conſci. Iaſ. in. l. ſi ex toto de leg. i. in prin. col. pen. ad fin. ¶ not. q. ad declarationẽ, et limitati. not. c. licet uaſallus ſi de feud. fuerit cõt. inter dominũ, & agna. & dicit Anan. d. loco id uerũ cum magna eſt neceſſitas uel giuꝛe uel capturę, uel inopię, uel alterus euidentis periculi, & uaſallus ẽ, diues, & potẽs alias Alb. de roſ. ¶ uerbo dñs ponit poſt Rayn. & Hoſti. quoſdã caſus ¶ qbus domini tẽporales poſſunt exigere taleas a ſubditis ultra conſuetum primo propter defenſionem terrę ſanctę, ſecũdo ſi dominus uult ire ad exercitum in dictum ab Eccl. uel principe cõtra hęreticos, uel Paganos neq; ſufficit ad expẽſas quia moderate poteſt. tertio ſi eſſet captus ¶ bello iuſto, ex parte ſua, ab hoſtibus. iiii. ſi uult ire ad principem pro obtinendo priuilegium ſpecialis protectiõis ſui, & ſub ditorum neq; per ſe cõmode poteſt. quinto ſi maritat filiam, & hoc pratica obſeruat, ſexto ſi ſimilis cauſa occurrat, ut quãdo facit filiũ, aut feudum nouũ acquirit, uel ad refectionem pontiũ, & uiarum, uel quãdo ſine culpa damnatus eſt, uel obligatus dũ tamen ſemper moderate, & non ad grauamen exigat, per tex. in c. duo. x. q. iii. circa med. de cẽſib. c. cũ apoſtolus. §. prohibemus, & Hoſti. ubi ibi, et Rayn. ¶ ſumma de quęſtis, & talleis, & idem alb. in uerbo tallea ubi ponit etiam dominum ex peccato id ualentem moderate tñ debere alias, q. peccat, & tenet̃ reſtituere.

QVINQVAGESIMAOCTAVA QVAESTIO.

1 *An Hebræi in coronatione Principis teneantur aliquid dare.*

2 *Aurum Coronarium quid eſſet ibidem ante.*

3 *Coronationis Imperatoris in iure ciuili de facili mentio non habetur.*

4 *Baptizari poſſunt infantes Iudeorum inuitis parentibus a Regibus &c.*

1 QVINQVAGESIMO OCTAVO, notãdum eſt, q. in Coronatione Imperatoris hebręi de con

ſuetudine, ſolent aliquid dare Mart.laud.in tract.ſupra allegato de principibus not.iiii.incip.in coronatione, allegat ad id prò not.glo.in.l.i.quæ eſt.l.unica.C.de auro coronario, libro.x.& dicit id notañ.quia alias fuit interrogatus in ciuitate Laudenſi de facto a quodã ſabbato iudęo, cum Imperator donauerat Auguſte.d.iura Coronationis Imperialis, & procurator.d. Auguſtę petebat, ab hebręis, & addo quod Iac. Aluar.in tit.quis dicatur dux Comes.vi.col.ante fi.in prin.illius tit.licet in alio propoſito, in uſi.feud.dicat, q̃ de corona aurea Imperatoris, loquit ille tit.de auro coronario libro.x. circa quod dictum cauendũ eſt, quia.d.rub.non aperit de cuius corona loquatur, & glo.ibi
2 ſimpliciter dicit in rub.† q̃ autũ coronarium dicitur, quod con fertur ad coronationes principum, quæ in templo pendentes a Tito, & Veſpaſiano ſublatę ſunt, uel dicit, dic, q̃ dabat athletis alias Modern.medio.in.l.iter donum.ff.de uerb.ſign. dicit exponendo uaria munerum nomina olim uariis ex cauſis coronarium dici, q̃ cõmentarienſi ob diligentis cuſtodię ſignificationem dabatur, & dic tu cõmentarienſis erat, princeps carcerũ, ut per glo.in.l.iiii. C.de cuſtod.reorum, & in.l.iudices. C. de
3 Epiſ.aud. † & ſic non plane conſtat, ibi, de coronatione Imperatoris loqui, immo cum de iure antiquo de iſta coronatiõe Imperatoris in iure noſtro, non uideatur facta mentio, ut patet ex notatis ſupra in.q.xxxiiii. uerſ.& cũ tot, & ex his q̃ tradit Corn. conſ.i.libro.iii.vi.col.in prin.uerſ.iſtud autem, &.v.ante mediũ uerſ.& tamen illud eſt notiſſimum, &.d.l.unica, ſit Valétini Imperatoris ſuaderi uidetur.d.rub.de Imperatoris coronatiõe, nõ loqui.Si autem propter auctoritatem gl.& Mart. id teneremus ex illo tex.ſumeretur not.concluſio, q̃ alias ubi expreſſa conſuetudo non eſſet, nemo de iure cogi deberet, ad collationem auri coronarii in coronatione Imperatoris, ut in illa lectura decidit not.& glo.dicit ibi, iudęos tales eſſe, Et addo tex.not.in quo uidetur ſupponi pro Coronatione Principis imponi extraordinariam collationem, & eſſe de reſeruatis ſibi in tit.quę ſint regalia in uſi.feud.ibi & extraordinaria collatio ad feliciſſimã regalis numinis expeditionem & pro prædicta glo.& auro coronario, a primatibus iudęorum præſtando Imperatori de omnibus ſynagogis, ideſt hodie anniuerſario canone, ad formam quodã dicti
4 auri coronarii uide tex.not.in.l.Iudęorum.C.de iudęis, † Pro Martino, aũt ſupra facit ſecundum quoſdam, quia iudęi Regũ, & Imperatoris ſerui uident intantum, q̃ filii eorum infantes de

de mandato Regis inuitis parētibus Baptizari pñt Rot. Neap. decis.cli. Sereniſſimus de quo diceñ.eſt, ut ibi late iuncto .§. ite uobis inſtit.per quas perſonas nob. acquiritur, & ita alias addebat Reuerendiſſimus dominus dñs Barth. Guidicionus Lucenſ. Car. uir doctiſſimus, & ſanctiſſimus ſubtiliter, qui hodie ſignaturā iuſtitię habet. & tetigi infra. q. cx. caſu. cccxxxv.

QVINQVAGESIMA NONA QVAESTIO

1 *Quomodo Imperator uocat Papam, uel e contra, & quomodo alter alteri ſcribat, uel unus de alio uiuo, uel mortuo mentionem faciat, & quibus titulis ex toto iure, & quomodo ex communi uſu hodie.*
2 *Papa Archiepiſcopus Romæ, & Patriarcha ab Imperatore appellatur*
3 *Imperator Papæ ſcribendo nomen ſuum præmittit.*
4 *Papa mortuus quomodo ab Imperatore recordetur.*
5 *Papa mortuus, etiam malæ uitæ, & morum non tamen recordatur male memoriæ*
6 *Papa ſcribendo Imperatori quomodo eum uocet. & nu. ſeq.*
7 *Imperator Chriſtianiſſimus Principum etiam appellatur.*
8 *Serenitas Imperatoris dicitur a Papa.*
9 *Dilectum filium noſtrum appellat Papa Imperatorem etiam futurum.*
10 *Dominus Imperator quandoq; a Papa dicitur.*
Papa appellat filios chariſſ. Reges, alios inferiores dilectos.
Magnificus appellatur Rex francorum, & cur.
11 *Papa, Prælatos filios appellat.*
12 *Clementiam Imperatoris Papa obſecrat.*
13 *Imperator mortuus, diuinæ recordationis dicitur.*
14 *Claræ memoriæ, & ſimilia, & quomodo uarie. & nu. ſeq.*
15 *Papa mortuus bonæ memoriæ dicitur.*
16 *Prælati inferiores mortui, impropriæ bonæ memoriæ dicuntur*
Reges mortui claræ, uel inclytæ memoriæ, dicuntur.
17 *Imperator malæ uitæ depoſitus, uel deponen. quomodo a Papa recordetur.*
18 *Memoria iuſti debet extolli, iniuſti aboleri.*
Malus princeps capo dicitur, & cur. & alij tituli eius.
19 *Viuentibus Imperator quomodo ſcribat, uel quo titulo honoret.*

1 QVINQVAGESIMO NONO Quęro,† quo modo uocat Imperator Papã,uel e contra,& quomodo alter alteri ſcribat,uel unus de alio, mẽtionem faciat, uiuo uel mortuo,& quibus titulis,& quidem Imperator ſcribendo Papę quãdoq; dicit, uictor Iuſtinianus pius felix inclytus triumphator ſemper Auguſtus.N. Sãctiſſimo archiepiſcopo almę urbis Romę,& Patriarchę, ut legitur in inſcriptiõe epiſtolę nos red dentes.C.de ſum.trin.& ibi glo.aduertit,et,q; præmittit Imperator nomen ſuum,&,q; Papam archiepiſcopum urbis Romę,
2 & Patriarcham appellat,† Et addo,q; epiſcopum urbis Romę, ſe Papa appellat in inſcriptione.l.iiii.C.de ſum.trin.& uidetur etiam epiſcopum almę urbis appellare Imperator in.l.quoniam C.de epiſcop.& cleric.in inſcriptiõ.tituli, ut eccleſ.Rom.in auctẽ.ibi Io.uiro Beatiſſimo ac Sanct.Archiep.Patriarch.uet. Romę,& ſimpliciter,d.inſcriptionem.d.l.iiii.quæ incipit inter claras, not.ad id, quod ſupra Mart.laud.in tract. de princip. not.dix.Papa,& addo tex.i.c.hortatu.xxiii.q.viii.ibi Adrianus
3 Rom.urbis epiſcopi,iuncto.c. Adrianus.ii.lxiii.diſt.† ſic & Imperator alias pręmittit nomen ſuum, ſcribens Papę in.c.ii. Cõſtitut. feud.in uſi.feud, in inſcriptiõ.ibi Imperator Lotharius Eugenio Papę,& ibi Bal.not.expreſſe illũ tex, ſic præmittit in c.uictor.xcvii.diſt.& ibi appellat,ſanctum ac uenerabilẽ Bonif. Papam urbis Romę, & Iac.Aluar.in.d.c.ii.not.dicens,q; hodie ſecus eſt per.c.ſolitę de maior.& obe.dicunt tamen Moder.Mediolanenſ.in.d.l.iiii.in prima glo.q; Pontifex Imperatoris nomen ſuo præponit,ut ibi,& in.c.licet cauſam de probat.& alibi quandoq; quia quo quiſq; Chriſtianus humilior eſt apud deum maior.& ideo etiã ſe ſeruum ſeruorũ dei uocat,& ſupra.q.xliii. licet in præſentiarum ſemper præmittat,& idẽ in.d.l.iiii.in uerbo uictor idem Modern.ubi etiam præponiť nomen Papę ab Imperatore, & dicũt,q; ſtilus Rom.curię eſt in cõtrariũ immo, q; Specul.in tit.de reſcript.pſentat.tradit falſum pręſumi reſcriptum in quo non legatur ſummi Pontificis nomen ante cętera, q;q; ueteres ſimplicius egerũt,neq; cum tanta ſcrupuloſitate,itẽ utitur his uerbis ueſtram Sanctitatem, ut in.d.epiſtola in prin. et ueſtram beatitudinem,ut ibidem, et per totam illam.l.ſępius, & in fi.ibi petimus autem ueſtram beatitudinẽ orare pro nobis, et in ſubſcriptione,ibidem in fi.deitas te conſeruet, per multos annos ſancte ac religioſiſſime pater,ſanctimoniam tuam.B.tuã, et ſcripta.B.tuę debita reuerẽtia, cum gratulatione ſuſcepimus,

ait

ait Imperator ſcribendo Papæ in.c.uictor.xcvii.diſt. quandoq; appellat faciendo memoriam de Papa, Imperator, Sanctiſſimũ patrem noſtrum ſummum Põtificem, ut in tit.de ſtatut. & conſuetud.in prin.in uſi.feud.quandoq; dominum noſtrum ſummũ Pontificem Vicarium Petri in.c.ego Ludouicus.lxiii.diſt.quãdoq; alloquendo dicit, tibi domino noſtro Papę.c.tibi domino in prin.eadem diſt.quandoq; referendo factum cum Papa, dicit per manus beatiſſimi patris noſtri.N.ſummi Põtificis in.c. Cõſtantinus.§.eccleſiis.xcvi.diſt.et ante fi. ibi beatiſſimo Pontifici,quandoq; ſimpliciter nominando in lege,dicit Pontificẽ talẽ,ut in.l.i.C. de ſum.trinit. ibi q̃q̃ Pontificem Damaſum ſequi quandoq; Sanctiſſimũ Papã ſenioris Romæ in auctẽ.de eccleſ. tituli poſt prin.Sanctitatem ueſtram ſcribendo ei, et ſanctitatẽ tuam,in auctẽ.ut eccleſ.Rom.§.habent,et.§.fi.alias uenerandã ſedem Sancti Apoſtoli Petri,ut in.§.qui igitur ibidem quando ſimpliciter nomine ſolo.N.Papam in.c.i.Conſtitut.feud. in uſi. feud.Sanctiſſimum Papã uocat Imperator in auctẽ.de Eccleſiaſt.tit.poſt prin.Hodie autem in practica Imperator ſcribẽdo Pontifici, dicit, ut infra ponam.q.ſeq.ad finem, & in.c.i.in tit. Epiſcopum,uel abb.in uſibus feud.in prin.dicit Imperator Cõ-
4 ſtitutum eſt a Papa Vrbano in ſancta ſynodo, † Et prędicta in, et de Papa, et Põtifice uiuẽte,ſi uero eſt mortuus Papa,et de eo mentionẽ faciat,dicit uenerabilis recordatiõis,et laudabilis recordatiõis,ut in.l. qm̃ ubi not.tex.C.de epiſ.& cler.licet forte il
5 le epiſ. nõ erat Pontifex Rom.† Et ſi Papa malę fuerit uitæ, & morũ,nõ tñ malę memorię dicit,ut p gl.not.in extrauag.dudũ, de ſciſmaticis in gl.i.antę medium, per rationes q̃ per doc. ibi notantur,& infra tangam,licet bene tunc ſicut uilis ponẽdus ſit ſecundum glo.not.d.loco.ad fi.uerſ.& hoc caſu,late allegando.
6 † Papa autem ſcribendo Imperatori quandoq; uocat Imperatorem glorioſiſſimum,ut in epiſtola liquet.C.de ſumma trinit.& ſi de cath.in prin.quãdoq; ſereniſſime principum ut in eod.tex. ad fi.quãdoq; in fine epiſtolę dicit gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti, & charitas dei patris, & Cõmunicatio ſancti Spiritus ſit ſemper uobiſcum amen,piiſſime fili,ut in.d.tex.l.liquet in fi.itẽ ſubſcribit omnipotens deus,regnum ueſtrum.& ſalutem ueſtrã perpetua protectione cuſtodiat, glorioſiſſime, & clementiſſime fili Imperator Auguſte,eodem modo appellat in inſcriptione in.l.
7 iiii.C.de ſum.trinit. † alias Chriſtianiſſime Principũ,ſcribendo ei,ut in.d.l. in prin. & in.d.l.liquet eod.tit.ad fi.ibi,ut Chriſtia-

niſſimi,& pii cõſeruatis licet hunc titulũ, Regi ſoli Frãciæ aſcri
bat uulgus quãdoq; faciendo mentionẽ de litteris ſuis, alloquẽ
do cũ ſcriptura, dicit pietatis ueſtrę Reuerẽdiſſimi teſtant affa
tus dicit gl.i.epiſtola quã nobis miſiſti i.d.l.iiii.poſt prin. quã
doq; utit Papa, uobis alloquẽdo Imp. ut i dicto loco quandoq;
gl'ioſiſſime principũ, ut i.§.i.d.l.iiii.qñdoq; dicit Papa (& ẽ mira
8 bile) ſcribendo Imp. † Serenitatis ueſtrę apices litteras p tales
Reueren.conſueta ſuſcepimus in.d.l.iiii.qñdoq; cõprobando le
ges Imperatoris. Papa cõprobãdo dicit, nos. N. Epiſco. ſeruus
ſeruorũ dei has.ll.a.N.Rom. Imperatore filio nr̃o chariſſimo,
editas laudamus, approbamus, & confirmamus tanq̃ in ęternũ
ualituras, ut in.c.fi.in fi.in tit.de ſtatu.& cõſuet. in uſibus feud.
9 † Quandoq; dicit dilectum filium noſtrum Regem futurum Im
peratorem, in.c.i.xxiii.diſt.uerſ.eligat, & uere nihil honorificẽ-
tius eſt q̃, ꝙ Imperator filius Eccleſię dicatur, dicit tex.in.c.cõ
uenior i fi.xxiii.q.viii.& filius chariſſimus in.c.fili chariſſime.x.
diſt.quandoq; Imperatoriam excellentiam, ut in.c. ſolitę ante
fi.de maiorita.& obe. Quãdoq; ſimpliciter dicit Papa, Dominus
Imperator nobis per ſuas Epiſtolas, & Imperatrix dixerunt, &
ſic appellat eum Dominum Imperatorem gl.aduertẽs ibi, dicit,
10 † ꝙ ex humilitate id fecit, quia eſt filius Eccleſię, non dominus
c.Imperator.xcvi.diſt.in prin. Alias Illuſtriſ.appellat Papa, Re-
gem Francorum, & magnificẽtiam ſuam.c.nouit cum inſcriptio
ne, de off.legat.& ibi Abb.notat.iiii.notab. & dicit Magnificũ
conuenire regi quaſi magna faciens; & pertractans Excellẽtiã,
Regi in.c.ii.de ſuplen.neglig.ante finem, dat Papa, & i.c. funda
menta.§.proinde ante fi.de elect.in.vi.ibi excellen. quandoq; fa
ctum ipſius referendo, dicit ſuę maieſtatis, ut in clemen.paſtora
lis de re iudic.§.ac alias, & §.i. Mart.laud.in ſuo tract.de princi-
pibus not.ccxvii.incip. Papa, ſimpliciter dicit, ꝙ Papa quando
ſcribit principibus, filios Reges chariſſimos, & iferiores Princi
pes, dilectos appellat, allegat Io.And.& Ant.de but.in.c.q̃ gra-
ui.de falſ.& in Rege ẽ tex.in.d.clemẽt.paſtoralis in prin.ibi, &
chariſſimum in Chriſto filiũ noſtrum Robertum Sicilię Regẽ,
Sed ultra Mart.latius per nos ſupra declaratum habes, & ẽ tex.
11 magiſtralis in.c.q̃ grauis de crimine falſ.extra ubi dicit, † ꝙ Pa
triarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, fratres Reges, aut cete-
ros Principes, & alios cuiuſcũq; ordinis filios i ſuis litteris Pa-
pa appellat, & alias falſitas præſumitur, ut ibi not.& in Impera-
tore not. Bal.in rub.ff.v.col. poſt medium, licet nihil alleget,
quandoq;

quandoq; dicit ſcribendo Illuſtriſſimo.N.Imperatori, ut patet in.c.ſolitę de maio.& obe.& tamen tunc ille erat uerus Imperator qcquid de eo poſtea fuerit, ut.D.Deci.& Moder.aduertunt in.l.i.in prin.ff.de offi.eius, cui man.eſt iuriſd.Deci.iii.col.poſt prin.poſt tex.in.d.c.ſolite, Moder.Taurinen.iiii.col.poſt prin.
12 quandoq; dicit, † Papa ſcribendo Imperatori, obſecro clemētiā ueſtram, ut in epiſtola liquet, ante fi.C.de ſum.trin.quandoq; dicit dignaremini deſtinare, ut ibidem, & quādoq; indignatiōi ue
13 ſtrę remoueatis aculeos, † & nobis intercedentibus benigniani mi gratiam condonate, ibidem, & diuinę memorię ſi de mortuo mentionem faciat Imperatore, in.l.reſtituende in prin.C.de aduocat.diuer.iudic.diuinę recordationis, Iuſtini patris noſtri in l.fi.eo.tit. ampliſſimæ recordationis in.l.unica.C.de collato. donat. libro.x.et diuę mem.in.l.pen.in prin.C.de decurion.lib. x.§.fi.inſti.de uſucap.& in tit.qualiter olim pot. feud. in prin. & alibi ſępe pię mem.in.§.pen.in aucten.quibus Mod. nat.effi.ſui Auguſtę memorię in.l.fi.C.de ſecund.nupt.poſt medium, & in prin.inclytę recordationis bonę memorię in tit. p quos fiat in ueſtitura.§.i.in uſi.feud.& in tit.q̄ fuit prima cauſ.benef. amit.§. fi.ſacratiſſime Marci.in.l.pen.i.fi.C.ad ſilleian. diuine recordationis.i.conſt.C.poſt prin.diuinę memorię in.l.lege.C.de pact. conuent. diuine record.in.l.legem.C.de natur.lib.glorioſę memorię in aucten.de reſtitut.fideicom. in prin.diuę memo.in aucten.de teſtam.imperfect.in prin.diuo parēte noſtro in.l.iiii. C. ad trebel.optimi diui in inſtitut.quibus nō eſt permiſſ.fac. teſt. poſt prin. alias philoſophiſſimus Marcus Imperator uocatur a Iuſt.in.§.eſt quoq; ad fin.in auct.de nup.& i.l.pen.§.ii.C.de his quibus, ut indign.diuus Marcus prudentiſſimus princeps, philo ſophię plenus, dicitur ab eodem opt.princeps. Adrianus, prout in.l.ii.ad fin.ff.de orig.iur.§.fi.in prin. Alias parca poſterioris ſubtilitas, principis liberalitate noſtri numinis. d.l.iiii. poſt prin.diui.N.parētis noſtri, in.l.iii.C.ſi aduerſus fiſc.& nigr.C.
14 de edic.diui adri.toll.l.ii.C. de rebus credit. † De Imp. mortuo, quando Papa meminit, uel mentionem facit, ut ſępe accidit, ſolet dicere clarę memorię.N.ut in clemēt.unica de iure iuran. pen.col.i prin.quādoq; diuę recordationis, ut in.c.placuit.i.Papa Gelaſius.xii.q.iii.ibi ſiue a diuę recordatiōis Imperatoribus quandoq; inclytum uocat in.c.nouit.§.nō igitur de iudic extra ſic, ut, & ſupra dixi Imp. de alio mortuo, in.l.fi. in prin. C. man dati ibi, ab Anaſtaſio diuę memorię principi. Quandoq; diuus

Digitized by Google

talis,ſimpliciter,ut ſępe in iure.in.l.fi.C.de edendo,et diuus ta-
lis prudentiſſimus princeps,in.l.pen. C. de his quibus, ut indi.
Cæſares enim ex antiquorum more poſt mortem inter diuos
referebantur,ut dixi ſupra.q.ii.alias pię memorię talis de Con-
ſtantino,in aucten.de non alien.poſt prin.alias diuæ memoriæ,
ut in.l.ii.C.de comitib.cōſiſtorial.libro.xii.diuę recordationis
in.l.fi.ante fi.C.de caſtrenſ.& miniſte. lib. xii. inclytæ recorda
tionis princeps,in.l.fi.C.de aqueduct.eo lib.& in.l.iiii. &.v. C.
ad.l.falcid.& in.c.nouit.§.i.extra de iudic.ibi Valentin.inclitus
Imperator dixiſſe legatur,&.§.eſt,& aliud inſtit.de donat. ibi,
diuus Iuſtinus pater noſter,& in.l.fi.C.de diuer.pręd.urb.libro
xi.& in.l.i.tit.ſequ.ibi diui patris noſtri,& in auct.de conſul.§.
i.dicit Imperator a Martiano itaq; Imperatore eximio.l.ſcripta
eſt alias diuus Claud.cōſultiſſimus princeps.parēs noſter in.l.
i.C.ne liceat potentioribus in prin.diuis parentibus meis in.l.
fin.C.qui nō poſſunt ad libert.peruen. in.l.i.C. ne liceat pot.in
princ.parens enim tunc non ſtat ob ſanguinem ſed reſpectu præ
deceſſoris maioris in officio,ut alias p Moder.purp.in.l.i.ff.de
off.eius i prin.nu.cccxcvi.& ſeq.&.l.ſiquis.C.de accuſat.ibi ſta
tutis principum parētum noſtrorum.l.i.C. de omn.agr. deſerto
libro.xi.ibi diuus Aurelianus parens noſter quandoq; maiores
noſtri in.l.fin.C.de pręſcript.long.temp.Auguſti, & nobiliſſi-
mi Cęſares uocant in inſcriptioñ.l.bonorū.C.qui admittit.Ad
do gl. magiſtralē in extrauag.de ſciſmaticis dudū,quādoq; exē
plo religioſiſſime.N.ut in.c.nos ad fidem.xcvi.diſt.diuę memo.
in.l.fi.C.de edific. priuat.ubi glo.magiſtr.poſt illum tex dicit,
15 † Papam dici,poſt obitū bo.memorię,ut ibi in tex.cōcord.alias
felic.recordationis,in.c.ad apoſtolicæ poſt prin. de re iudic.in
vi.&, ꝙ eodem modo preſbyteri Cardinales,& diac.ſed alii in-
16 feriores impropríe bonę memorię dicuntur,† Reges autem di-
cuntur clarę,uel inclytę memorię,&,ꝙ olim Imperatores dice-
bantur diuę memorię per.d.l.fi.&.d.c.placuit,& hec uident pro
cedere, cum Imperator bonus fuit,& nō reprobatus,ut in.d.lo-
cis,& quandoq; ſcribendo Imperatori dicit urbis,pontifices prę
deceſſores.c.de capitulis. x.diſt.de quo tex etiā uidimus ſupra
ii.q.in prin.quandoq; ſimpliciter dicit quidam.N. Imperator,
ut in clement. paſtoralis in prin.de re iudic. alias Imperator di
cit egregios,āte nos Imperatores,ſequimur.§.fi.poſt prin.in au
17 cten.ut liberti.de cętero,† ſi autē de dānato,& reprobato Impe
ratore,& malę uitę,uel depoſito, meminerit Papa,uel deponen-
do

do, ſimpliciter nomine ꝓprio appellat, cum aliqua nota, ut in.c. ad apoſtolicę in prin. de re iud. in. vi. ibi ad Federicum pręcipuũ Principem ſecularem huiuſmodi diſſenſionis, & tribulatiõis au ctorem, & quẽ poſtea ibi deponit, ex cauſis legitimis de quibus ibi, & in. c. ut inquiſitiõis, de hęret. in. vi. ibi per Fredericũ, olim Rom. Imperatorem, tunc in deuotione Rom. Eccleſię perſiſtentem, & hodie uidi ſeruatum in practica, contra Regem Angliæ dici damnatæ memoriæ, & ſimilium, licet alias glo. not. in. d. extrauag. dudum, in Papa dicat, ꝗ licet Papa ex actiõibus Improbis ſimoniis, & turpiloquiis Eccleſiam fedauerit, ut ille Bonifa. viii. fuit, ſecundum glo. ibi non tamen propter hoc, debet dici malę memorię quia non reſpicit, id quod fecit ſed quod facere debuit item quia dignitas a ſe non deliquit, ut ibi not. p eũ, Sed illa gl. nõ loquit, in principe p ſniam damnato, uel damnando,
18 † qa tũc bene uidet licere debitã infamiæ notam adiicere, ut eſt tex. not. in terminis in. l. quoniam. C. de epiſcop. & cleric. ibi abo leatur quidem euthicetis damnoſa memoria, & ibi Bal. notat, ꝗ memoria iuſti, debet extolli, memoria iniuſti aboleri, & quæ per glo. not. in. d. extrauag. dudum ad fi. glo. i. ibi, & hoc caſu, ubi de his ponerem, ſicut uilem ponerẽ, late allegañ. ſ. ꝗ tũc, licet Papa non dicatur malę memorię, uilis tamen referendus ſit, per multa iura quæ ibi cumulat not. Et malus princeps etiam alias capo appellatur. i. gallus gallinaceus quia gallinę modum habet nam ſicut gallina non cantat, neqꝫ horas nunciat ſic nec malus princeps nec iuſtitiam nec pacem prædicat, & ſicut non generat ſed ſolũ ſe impinguat ita ille, ita not. declarat Lucas de pẽna in l. iudices. C. de dignit. libro. xii. col. v. ubi etiã ponit alias uarias appellationes mali principis, & refert Io. lecirier in tract. de pri mogenit. declarans uerba conſuetudinis pariſienſis artic. viii.
19 iiii. q. ii. libri. viii. vol. tract. † uiuẽtibus aũt ſcribẽdo Imperator quomodo uocet, uel quo tit. honoret uidebimus infra ſuo loco ſpeciali. q. lxiii. ubi uidẽdũ late, & de uariis titulis, & epithetis Imperatoris ex toto corpore iuris dixi etiam late ſupra. q. ii. ubi uideñ. & hodie quomodo Imperator ſcribat Papę uide in ſeq. q.

SEXAGESIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator ſcribendo Papæ, uel aliis, uel e contra plurali numero utatur, uel ſingulari, & quomodo ſe appellet Imperator. i. in quo numero.*

Digitized by Google

Imperator utitur ſingulari, & plurali numero, ſed in bis, quæ animã reſpiciunt
& ligant, ſingulari.
3 *Papa quomodo utatur ſcribendo Imperatori, uel e contra, & olim, & bodie,*
& quomodo Reuerendisſimis Cardinalibus. & ſeq. multis, & nu. ix.
Imperator ſcribendo Papæ quomodo bodie ſcribat, & ſubſcribat.

i SEXAGESIMO Quæro, † an Imperator ſcribendo
Papæ, uel aliis, uel e contra plurali numero utatꝰ, uel ſingu
lari, & quomodo ſe appellet Imp. i. in quo nu. numerus. n. plura
lis honoris grã inductus ẽ, ut p gl. in. l. prima i prin. ff. de ſuper
fic. in uerbo fruimini, & uſus obſeruat hodie, ut notũ ẽ. Reſpoñ.
Imp. loquẽdo de ſe ipſo, numero plurali utitur ſępiſſime, ut ex-
periẽtia palam facit, & patet diſcurrẽdo procemium inſtitut. C.
titulorum in aucten. & in. ll. C. per multas diſcurrẽdo, & .§.§. in
inſti. & in tit. de pace conſtanti. C. priuilegia, ante fin. ibi cum
autem nos Imperator, &. c. ſeq. & in toto illo tit. ſępe, & in. c. nos
Rom. Imperator in tit. de pace conſtan. in uſi. feud. &. c. nos ad
fidem. xcvi. diſt. quas cumulare eſſet potius laborioſum, q̃ ſubti
2 le, † Quandoqꝫ tñ de ſe, ſub ſingulari perſona loquitur, ut in. l.
v. C. ad. l. falcid. ibi ſecũdum conſtitutionẽ diui Seueri, aui mei,
& in. §. eſt, & aliud inſti. de donat. dicitur diuus Iuſtinus pater
noſter in. l. i. C. de falſis ibi mihi, & diuo Seuero patri meo, &. l.
fi. C. de eden. ibi, & quæ a diuo Antonio patre meo, & quæ a me,
& in. l. ſecundum. C. de contrahend. ſtipul. ibi amici mei, & præ-
cipue quãdo iurat, & actum animam concernentem facit, & deũ,
ut in. c. ego Ludouicus. lxiii. diſt. &. c. tibi domino ead. diſt. &
clement. unica, de iureiuran. §. ego. N. alias tamen etiam quan-
doqꝫ numero ſingulari utitur, ut in. l. deprecatio. ff. ad. l. Rhod.
de iactu. ibi, ego quidem mundi Dominus, & in. c. ualentinianus
in fi. lxiii. diſt. alloquens Imperator Epiſcopũ, dicit & ego adiu
tor tuus, & in. l. i. C. de ſenten. paſſ. ibi reſtituo te in integrũ, & in
ueteri teſtamẽto Artaxerxes Rex Babilonis ſcribendo Eſdrę ſa
cerdoti, ſcribę legis dei doctiſſimo, dicebat a me decretũ ẽ nõ a
nobis, ut. i. Eſdrę. c. vii. &. c. vi. ſępe ego Darius, & a me i numero
ſingulari, & Imperator in. l. unica. C. null. licer. in fre. libr. xi. ibi
pietatis meę, & ibi pietas mea, & ibi infra aulam meã, & ibi tran
quillitati meę, & i fi. mutat. ead. l. numerum ibi, noſtris in. l. i. C.
de ueteranis lib. xii. ibi ueteranis meis, Magnificẽtia mea, & po
ſtea ibidẽ ante fi. nr̃o, nr̃i, & concedimus, in plurali, & in. l. ii. C.

de

de poſtuland.ibi liberti mei.l.ii.C.ſi aduerſus fiſc.ibi procura-
toré meũ.l.i. C.ubi,& apud quẽ ibi procuratore meo.l.ii.C. de
donat.inter uir.& uxor.ibi milites meos.l.ii.C.de appell.ibi re-
ſcripti mei,& inſti.de legat.in fi.ibi ſecta meorum temporũ nõ
patitur.l.i.C.ad.l.Iul.maieſt.ibi ceſſant meo ſeculo,& ibi in fi.
3 contra Conſtitutionem meam,&.l.ſeq.ibi ſectę meę, † Et quan-
do ſcribit Papę quandoq; ſingulari nu.Papam uocat,& ſe ipſum
de Papa eſt in.d.c.tibi domino Io.Papa non dicit uobis,item,&
ſanctitatem tuam,& in auct.ut Eccleſ.Rom . & de ſe in plurali
ſcribeñ.ei,ut ibidem ſępe,ibi noſtri numinis, & ibi Eccleſias no
ſtras,& ibi nos,& ibi noſtra ęternitas,& in eodem tit.dicit in.§.
i.ueſtra ſanctitas,& in epiſtola nos reddentes.C.de ſum . trinit.
de ſe, & de Papa,ei ſcribẽs dicit in plurali nos reddẽtes honorẽ
4 V.S.& ſepe i tota illa.l.B.V.S.V.& de ſe.p i plurali, † alias de
ſe Papę in plurali Imperator in ſingulari in.c.uictor.xcvii.diſt.
ibi tua ſede,& ibi ſignamus pietati noſtrę clem . noſtra loquens
Imperator Papa,& in.l.normam.C.de off.pręf.ꝑtor.ibi authori
tate mea in.l.iii.C.de propoſit.ſacr.cubic.libro.xii. ibi ſacri cu-
biculi mei,& ibi liberamus,& in.l.ꝓcuratores meos.C.de mod.
mulct.l.i.C. ſi aduerſ.uend.ibi me auctorẽ futurum in.l. qui ſti
pendia.C.de procurat.ibi militibus meis in.l.ii.C.ne fiſcus, uel
reſpub.ibi temporũ meorũ, & ibi fiſci mei.l.i.C.ex quibus cauſ.
maior.ibi ad me cum glo.l.ii.C.de reb.credit.ibi parẽtum meo
rum.l.iii.C.ſi ſeruus export.uen.procurator meus indulgentię,
meę in.l.quod.C.de his,qui ſibi aſcrib.fiſco meo.l.iiii.§.i.ff.de ſi
car.l.i.ff.de interdict.& relegat.in.l.i.C.de uend.rerum fiſcal.li-
bro.x.ibi procuratoribus meis.l.ſeq.tit.ſeq.ibi uerecund.mea.l.
5 unica.C.de reis poſtulatis libro.x.ibi a me,† Scribendo autem
aliis Imperator quãdoq; utitur de illis numero plurali, ut patet
in.l.ii.C.de off.eius qui uic.alt.ubi ſcribendo præfecto pręt.di-
cit Mag.ueſtra,& ueſtrę ſedis,& ueſtre celſitudinis quãdoq; ẽt
præfecto præt.ſcribendo utitur ſingulari numero,ut in ſecunda
conſtit . Cod . in inſcriptione iuncto.§.fin. ibi Illuſtriſ. igitur
& mag.authoritas tua,& uere latine ſcribẽdo,ut clarum eſt nu.
ſingulari utendum uidetur,licet uulgariter loquẽdo ſecus uſus
Reueren.cauſa induxerit , alias ſcribendo Imperator Archiepi-
ſcopo Cõſtantinopolitano,ſe in numero plurali ponit illũ autẽ
in ſingulari,ut in auct.quomodo oporteat epiſ.in princ . ibi nos
igitur , &.§.fi.ibi tua celſitudo tuę ſedi.& ibi nobis,&c.Et ſub-
limiſſime tuę ſedis de pręfecto pręt.in.l.apertiſſimi.C.de iudic.

Digitized by Google

6 Alias epiſcopo in plurali.l.i.C.de his qui in eccleſ.manu. † Papa
autem quando ſcribit ei etiam in plurali numero alloqui uide-
tur,ut in epiſtola inter claras ibi ueſtrę &c.ſępiſſime, et in epi-
ſtola liquet eodem tit.ibi. uos,et ſępe per totam illam.l. et in .c.
de capitulis.x.diſt.ubi ſcribens Leo.iiii.Loth.aug.dicit de capi
tulis ueſtris ueſtrorumq; prædeceſſorum &c.alias in ſingulari
numero alloquitur,ut in.c.duo.xcvi.diſt.ad fin.ibi compares,&
ibi uideas in plurali,in.c.nunc autem.xxi.diſt.de ſe, et de Impe
ratore Michaele cui Papa Nicolaus, ſcribit ibi nos, et ibi erit
uobis,et de Papa uidetur reg.ꝙ ſemper de ſe in plurali numero
loquatur,ut in.d.epiſtola inter claras ibi credimus,et ibi ſuſce-
pimus,et ibi confirmamus,et in epiſtola liquet eodem tit.ibi di-
ximus,et ibi confirmamus,et ibi nos,et alibi ſępe, quandoq; ta-
men alias reperitur,ꝙ ſe in ſingulari numero uocat Pontifex,ut
in.c.nihil de pręſcript.extra ibi futuris poſt me Pont.licet etiam
ante ibidē per nos ſe ponat,et in.c.ecce.xcix.diſt.ibi ad me ipm̄
et ibi me uniuerſalem Papam,et ibi ego &c.et de ſe in ſingulari,
et de Imperatorē in plurali in.d.epiſtola liquet.ãte fi.ibi obſecro
clementiam ueſtram ſcribendo Imperatori, et paulo poſt mutat
7 de ſe ipſo ibi nobis,et ibi exoramus, † Quod in ſingulari anti-
quo iure ex humilitate facit ſed hodie in numero plurali ſe po-
nit,et illa conſuetudo omnino immutata eſt,ut not. per gl.in.d.
8 c.q̃ graui, † Itē cuicunq; ſcribit etiã Regi, & cuiuſcunq; ordinis
principi hodie nunq̃ ei loquitur in plurali cum uni tantũ ſcribit
dicendo uos uel ueſter uel his ſimilia,ut eſt tex.expreſſus in.d.
c.q̃ graui uerſ.& cum uni,& alias ſeruatum falſitatem literarũ
arguit,ut ibi decidit, & not.Mart.Laud.in tract.de prin.not.
l.incip.Papa ſemper licet quandoq; alias ante illum tex.contra-
rium reperiatur,ut in.d.c.nihil patet ubi Papa ſcribens uni pa-
tricio dicit uobiſcum, uobis,et uos,& in.d.c.ecce ſcribens uni
Patriarchę dicit curaſtis,& dicit dulciſſima.S.ueſtra,& ſcribeñ.
Imperatori in.d.epiſtola inter,& epiſtola liquet.dicit ei ĩ nume
ro plurali ueſtrę manſuetudinis, & pietatis,& ſim. in plurali nu
mero,& ueſtrum; Imp.& ueſtrorum legatorum,& uos dignetur
cuſtodire quod hodie ſentit glo. in.d.c. q̃ graui conſuetudine
immutatum per illum tex.& ſ.ꝙ immo in numero plurali ſe po-
nat,& unicuiq; numerũ ſingularem apponat alias olim ſecus,ut
ſupra,& in.c.cõmunis filius.xxiii.diſt.ubi ſcribeñ. Papa cuidã
epiſcopo appellat per fraternitatem ueſtram,ſemel,demum ibi-
dē mutat numerũ,& dicit,charitatē tuam, & archidiaconũ tuũ,

& in

& in.c.nos ſi incompetenter.ii.q.vii.in prin.Papa ſcribens Lud'
9 Imperatori dicit ueſtro iudicio, uolumus emendare, ✝ Hodie Imperator preſens Carol.V.ſemper Aug.ſcribés Reueren.Cardi. S.R.E.ut uidi, ſcribendo Reuerendiſſimoac Illuſtriſſimo D.meo.D.Guid.Aſcan.Sfor.Cardi. S.Florę.S.R.E. Cam.digniſſimo ſupra ſcribit uulgari ſermone licet Hiſpano, Al muy Reuereñ.in Chriſto patre Cardenal de ſancta Flor noſtro muy charo, & muy amado amigo, intus in prin.pręmittit don Carlos por la Diuina clemen. Emperador de los Romanos Auguſto Rey de Alemania delas Spannas de las dos Sicilias de Hieruſalem &c. Muy Reuerendo, & reliqua quæ ſupra (utendo numero plurali utriuſq; reſpectu) ſubtus ſimpliciter, nomen propriũ Carolus, demum poſt infra, & uide infra.q.lxiii.

Couos Com. Mayor, &c.

Scribens uero, Pontifici hodie Imperator, patria lingua Hiſpana, cum manu propria litteras mittit, extra dicit.

Al noſtro muy ſanto Padre.

Intus in principio.

Muy Santo Padre.

In fine.

Di. V. Santitade.

Humile Hiſo y figliolo,

Il Rey.

Et cũ manu ꝓpria ſcribit in folio ſimplici ſcribit, i Breui ac ſtricta forma complicando, & in numero ſingulari de ſe ipſo.

Cum autem per ſecretarium ſcribit extra dicit.

Al noſtro muy Santo Padre y Senor Reuerendiſſimo.

Intus in principio.

Muy Santo Padre y Senor Reuerendiſſimo.

Ad finem ante.

Don Carlos por la diuina clementia Emperador de los Romanos Auguſto, Rei de l'Alemania D'hiſpania de las dos Sicilias de Hieruſalem &c. & hęc omnia manu ſecretarii demũ poſt ad latus manu propria ſcribit el Rey.

Poſtremo ad finem chartę nomen ſecretarii, uidelicet.

Couos.

Et hoc caſu, & modo ſcribit in patétiſſ. & lato fol. in magna forma, et ampla complicato, ut uidi hęc in manibus Reuerendi domini domini Marcelli Ceruini, de Monte politiano Epiſcopi Neocaſtreñ. S. Sanctitatis a ſecretis, uiri multo ſcientiarum ge

nere ac integritate ꝑditi q nunc ad Car.dignitatis apicẽ aſſum-
ptus,apud Carolũ.V.Imp.Legationis Pontificię munus gerit.

SEXAGESIMA PRIMA QVAESTIO.

An hi quos mittit Imperator Pontifici appellentur legati prout e conuerſo.
1 *Imperatoris nuncios Papa appellat,& quomodo uarie.*
2 *Legatus Papæ, & nuncius uulgo hodie differt.*
3 *Legatus uario modo capitur. & ſeq.q.nu. 2.*
4 *Legati, & Ambaſiatores præſumuntur prudentes, & grati ſuis principibus.*
5 *Romæ pro Imp.hodie orator quis?*
6
7 SEXAGESIMO PRIMO Quæro, † an hi quos
1 mittit Imperator Pontifici, appellentur legati prout ui-
dentur appellari e contra tex. eſt, ꝙ ſic in epiſtola liquet.C.de
ſum.trinit.in prin.& ad fi.ibi,et legatorum noſtrorum relatio,
et ibi laudamus legatorũ ueſtrorũ perſonas, & in.c.quia. lxiii.
diſt.ibi pręſentibus legatis Imperialibus,et ad fi.ibi ꝓſentibus
legatis Imperatorũ,† alias,eos uidetur appellare Papa nũcios,
2 ut in clem.i.de iureiurand.§.nos itaq;, et.§.fi.licet ibi de miſſis
ab electo in Regem Romanorum nondum.ſ.coronato loquatur
ſed in.d.epiſtola liquet eſt expreſſum ibi,ueſtro ac miſſorum ui
rorũ iudicio alias miſſos uocat in.c.nos ſi incõpetẽter in prin.
ii.q.vii.licet in aliũ ſenſum ſic,et de iure.ff.alias legati Cæſaris
appellantur,et Imperatoris,ut in.l.hos accuſare. ff. de accuſ.in
prin.ibi legatum Imperatoris præſidem.l.legatus.ff.de offi.præ
ſid.et de nuncio etiam Imperatoris pro eius locumtenente,uide
tur ſtaȓ in tit.de pace cõſtãtię.C.priuilegia in uſi.feud. in prin.
ibi uel nunciis noſtris ibi a nuncio noſtro,niſi in Lõbardia fue
rimus,et poſt medium ſub.c.in cauſis,et in.§.pacta, ibi cum ſu-
per hoc per nos,uel nuncium noſtrum fuerunt requiſiti,et paulo
poſt ibi cum nos petierimus,uel per nos,uel per noſtrum nũciũ
et in.c.ſeq.ibi,ſed nos habebimus proprium nũcium in ciuitati,
bus,et in.§. libellariẽ,in fi.ibi,uel per Impreſſionem nuntiorum,
et ibi nobiſcum, uel nũcio noſtro nuncium quoq; alias Papę ap
pellat hodie uulgus,quẽm.ſ.Papa tenet, penes Imperatorẽ pro
ſuo agente q hodie eſt.R.D.Io. Poggius Bononieñ.gñe litera
tura,& moribus ꝑclarus q ualde differt in practica,ab eo quẽ le
gatũ dicimus,ut palã ẽ,tex.not.in.c.ego in fi.lxiii.diſt.et infra
3 dicã,ſeq.q. † et nuncios,et legatos,quos iuxta Papã Imperator
habet,

habet,promiſcue appellat,tex.in.c.cū Adrianus.lxiii. diſt. ibi, nuntii Ludouici Imp. et ad fi. ibi ne uidelicet Legatos prin-
4 cipum,poteſt hoc eſſe utile pro ſtatutis, † & Legatus uidet ter-minus generalis etiam pro miſſis ab aliis,q̄ ab Imperator, & Pa pa iure noſtro,ut in toto tit.ff.de legation. cū ſimil. &.l.his.C. de curſ.public.lib. xii.l.ii.§.legatis.ff.de iudic.alias.ff. de offi. procōſ. & legati,et.C.eod.tit.&.c.de delegation.libro.x. & ibi
5 glo.magiſtr.in Rub.quot modis Legatus dicatur, † inter cęte ros pro eo qui eſt Legatus Eccleſię ad Papam, uel qui mittitur a Principe, uel Papa,&, ꝙ priuatorum licet nobilium, dicunt nuncii alias Legati Rom.in.l.ii.C.de.ll.cum glo.& in.l. ſanctū ff.de rer.diuiſ.& Iudith.iii.cap.in prin.& quæ extra, de off. Le-
6 gat.& in.vi.& infra.ſeq.q.in prin.poſt Specul.† Et notandum ē ꝙ qui in legationem mittuntur præſumuntur prudentes,& prin cipibus ſuis grati,ut per tex.in.l.inter claras in fine.C. de ſum.
7 trinit.notant ibi in ultima glo.Modern.Mediolanenſ. † Romæ hodie pro ſacratiſſ.Imp.Aug.Carolo.V.eſt conſiliarius,et ora-tor Illuſtriſſ.D.D. Ioannes Fernandez Manrrique, Marchio Aghilarii &c. uir Ingenii uiribus,animi magnitudine, & libe-ralitate conſilio,& prudentia, inſignis,quem uulgus Ambaſiato rem Vocat Imp.Pont.opt.max. Paulo.III. charus,& gratus.

SEXAGESIMA SECVNDA QVAESTIO.

1 *An ſicuti Imperator creatus ſolet mittere* Nuncios *ſuos,& Legatus ipſi Papæ,ita, & e contra.*
2 *Legatus dicitur quiſquis ab alio miſſus eſt. & præced.q.nu.*4.
3 *Pauli.III.Pont. Max.creati* Nuncius *ad Imperatorem Carolum.*V.

1 SEXAGESIMO SECVNDO Quæro, † an ſicuti Imperator Creatus,ſolet mittere nuncios ſuos, & Lega-tos,ipſi Papæ.d.c.quia.lxiii.diſt.ibi Pontifex electus præſenti-bus Legatis Imperialibus cōſecretur,in prin.illius tex.unde no tabat Specul.in tit.de lega.§.i.I prin.ꝙ Legatus dici poteſt, qui
2 cunq; ab alio miſſus eſt, † ut late ibi cumulat, & ibidem in.§.ſe-quitur,de tribus ibi generibus Legatorum idem ſit,et e contra. not.tex.in.d.c.ego Ludouicus,in fi.lxiii.diſt. loquens Impera-tor dicit,ꝙ electo Pontifice,& conſecrato,more canonico,Lega ti ad nos,uel ad noſtros ſucceſſores, ait Imperator dirigantur, qui inter nos,& illum amicitiam,charitatem, & pacē conſocient

& notat Card. Alex. in. c. in nomine. xxiii. diſt. col. v. & in. d. c.
3 ego in prin. † Et ita in practica ſeruatur, & ꝑ iſto Pontifice maximo, Paulo. III. Sanctiſſimo creato miſſus fuerit Reuerẽdus pater, & Dñs. D. Ioannes Guidiccionus Lucenſis Epiſcopus foroſempronieñ. qui, inſimul, a ſua beatitudine, & nũcius, & Epiſcopus creatus, ob ſuas ſingulares uirtutes, ac raras animi dotes ad Cęſarem pręſentẽ Carolum. V. ſemper Auguſtũ bonę ergo, & illaris ſpei, ſtẽt penes. s. beatitudinẽ, & aliiliterati uiri, Quos ſemper ſumma dilectione, pro ſui animi magnitudine, ac integritate, optimis partibus, proſecuta eſt, Quã ſemper altiſſimus incolumen, & felicem ſeruet.

SEXAGESIMA TERTIA QVAESTIO.

1 *An Imperator appellet aliquem dominum, uel quo titulo honoret.*
3 *Rex, an Reginam coniugem Dominam appellet.*
4 *Imperator appellat Epiſcopos ſimpliciter, quandoq; etiam ſanctiſſimos, & beatiſſ. nu. 6.*
5 *Imperator appellat Cardinales Reuerendiſſimos Clericos. & nu. 13.*
7 *Imperator doctiſſimos uiros, & in dignitate conſtitutos honorabili titulo, uiuos, & defunctos nominat, & quibus.*
8 *Imperator Papam, Dominum appellat.*
Imperator Vulpianum Dominum appellat.
Vulpianus, Dominus nuncupabatur.
9 *Amicum noſtrum ſolent Principes appellare.*
10 *Scholares dicatiſſimos, & candidatos uocat Imperator.*
11 *Parentem chariſſimum, & amantiſſimum quandoq; aliquem uocat Imperator.*
Monialis Diaconiſſa Reuerendiſſima.
Rector prouinciæ quomodo.
Senatores quomodo.
12 *Deuoti, & obedientarii aliqui appellantur.*
13 *Imperator quomodo hoc te ſcribat Reuerendiſſimis. S. R. E. Cardinalibus, uel ſcribendo ſubſcribat.*
14 *Papa quandoq; alicui ſcribendo eum honorat.*

1 SEXAGESIMO TERTIO Quęro, † an aliquem de mundo, Dominum Imperator appellet, uel alio tit. honoret

ret Papam, Dominum appellat, ut in.c.ego Ludouicus, &.c.tibi
2 Domino.lxiii.diſt. † & ſupra diximus.q.lix.& bene merito, ac
iure optimo, cum ei ſubſit tanq̄ Chriſti Vicario, ut late dictum
3 fuit ſupra in.q.l.† Vxorem propriam auguſtam, an debeat do-
minam appellare, Ant.ſicul.in tract.de poteſtate, & excell. Reg.
q.xxx.ponit in Rege, & Regina, et late diſputando, et allegãdo
concludit, communem eſſe, ꝙ non limitat niſi eſſet conſuetudo
in contrarium, uel niſi uxor Regis, Corruſcaret etiam radiis pro
priis, quia haberet etiã Regnum de per ſe Iaſ.in.l.cum filiofam.
col.ii.ante fi.de lega.i.poſt.Bar.Abb.et Angel.ubi ibi licet quã
doq; poſt tex.& Ang.ubi ibi dicat, ꝙ maritus, uxorem Dominã
appellat, bo.tex.in.§.illud quoq; in aucten.quibus.mo.nat.effi.le
giti.ibi, quia uir uocabat dominam, et.l.uxorẽ in prin.de lega.
iii.ibi peto a te domina uxore mea, nobiliſſima uxor in auct.de
reſtitut.fideicom.et ea quæ parit.§.manifeſta poſt medium facit
l.titia.§.q marco.ff.de annuis leg.ubi uir quidam uxorẽ dominã
ſanctiſſimam uocat Alios autem Dominos, non appellat, ut late
colligitur in tit.de pace conſtã.in uſi.feud.in.c.nomina, cũ ſeq.
ubi Imperator nominat multos Principes, & nobiles Duces, &
Marchiones, Comites, et alios dignos uiros, nuncios ciuitatum
ſemp ſimplici nomine, Otto Dux, Bertoldus Marchio, Henricus
comes, imo plus i.d.c.nomina colligitur, ꝙ nec Epiſcopum Do-
minum uocat, ut patet ibi poſt medium Hermãus monaſter Epi
ſcopus, & idem in.c.hanc igitur eod.tit.ubi Guliel.Epiſcopum
N.Marchionem, et in aucten.habita in prin.C.ne filius, pro pa-
tre ibi Epiſcoporum, Abbatum, Ducum, et in tit.de pace tenẽda,
et iur.firm.poſt prin.in uſ.feud.ibi Duces, Marchiones, comites,
4 Capitanei, † Quandoq; tamen Epiſcopos Sanctiſſimos Impera
tor appellat, ut in rub.et nigro, in aucten. de Sanctiſſimis Epi-
5 ſcopis, et Reuerendiſſimos Clericos, et.l.cum.l.C.eod. † Alias
Epiſcopũ uirũ Apoſtolicę Sanctitatis appellat in.l.i.C.de ſum.
trinit.& Cardinales Reuerendiſſimos Clericos, uidetur appellaſ
ſe Conſtantinus. S. R. E. Seruientes, in.c.Cõſtantinus.xcvi.
diſt.ii.col.poſt prin.uerſ.uiris etiam, quæ Oldr.conſ.lxiii.quo
6 tempore, † Alias ad ſenatum ſcribendo, appellat patres cõſcri-
ptos, in.l.humanum.C.de.ll.quãdoq; Epiſcopos Reuerendiſſi-
mos uocat, ut in.l.antepen.in prin.C.de defen.ciuit.ibi Reuerẽ-
diſſimorum Epiſcoporum Beatiſſimum Epiſcopum, in.§.pen. in
proœ.ff.Reuerendiſſimum uirũ Epiſcopum uocat, ut in aucten.
ut cum de appell.in prin.& in.l.iubemus.C.de Epiſco.aud. San

ctiſſimum Archiepiſcopum Epiſcopum, clariſſimum Iudicem in auct.ſi uero.C.de iudic.& in corpore unde ſumitur hodie Epiſcopum uenerabilem appellat Imperator, ut uidi in quadā eius Bulla, Valentino, Epiſcopo Hildeſemeñ.conceſſa Quandoq; tamen in iure noſtro Imperator dignis titulis honorat, cōſtitutos in dignitate, de eis faciendo mentionem referendo, et nominando, ſecūdū gradus, uel cū Titulo Excellentiſſimi ſublimiſſimi Eminētiſſimi Glorioſiſſimi Magnifici Illuſtriſ.Clariſſimi Diſertiſſimi Eloquentiſſimi Prudentiſſimi, et aliorum, ſimiliū, ut late patet in.ii.&.iii.cōſt.Cod.per totam, et.§.cumq; hoc, ī proœ. inſti.& aliis uariis, in locis, & excelſum uirum Tribunianū in.l.ii.C.de uet.iure enucl.§.ſed cum omnia, & ſeq. ad clariſſ. uir Philipp.Imperator ual.ī inſcripti.l.uniuerſi.c.ubi cauſ.fiſc.Nobili Theodoſio in.l.contra.C.de inoff.teſtam clariſſ.& nobil.in l.dominus.C.de appell.cōſultiſſ.uirū Papi.in.l.iii.C.de acquir.poſſ.& Illuſtriſſimam præfecturam, ſingulariter appellat Imperator.in.§.illo ſecundum ſcriben.in.l.i.ff.de offi.eius, in prin.ſed ego do cōſocium in.l.antepen.C.de defenſ.ciuit.& in.l.fi.C.ad appar.mag.libro.xii.ſed illuſtris ſępe, et aliis titulis, in aucten.de app.& intra.quę tempo.et in multis.ll.C.de appell.et ampliſſimi in.l.i.§.deniq;.ff eo, & ī.d.l.ii.C.de offi.eius, qui uic.alte.ger.ibi Magnificentia ueſtra ueſtrę ſedis ampliſſimę, ueſtrę celſitudinis, et dignata eſt, utitur alloquendo pręfectum prętorio, & proconſulem clariſſimum, uocat, licet ſpectabilis ſit in.l.& ſi uerior.C.de infam.et de Archiepiſcopo Cōſtantinopo.tua Sanctitas tua celſitudo ī aucten.quomodo oportet Epiſcopū.§.fi. alias Reuerendiſſimum uirum Epiſcopum, & religioſiſſimum, uocat in.l.nulli.C.de Epiſcop.et cler.et culmen tuę poteſtatis ad præfectum uigilum, dicit Imperator in.l.unica.C.de offi.præfecti uigil. † alias, et de doctiſſimis uiris, defunctis faciendo mentionem Imperator honorabili titulo, nominat, ut in.iii.conſt.C.§.antepen.ibi, ꝙ ex libris Vlpiani uiri prudentiſſimi in.l.fi.C.de inſti.ibi tam Vlp. q̄ Papi. uiris diſſertiſſimis, et in.l.generaliter.§.cum autem eo.tit.ibi inuenimus excelſi ingenii Papinianū & in.l.cum uirum prudentiſſimum, Papinianū, & in.l.cū acutiſſimi ingenii uir, merito āte alios excellens Papi.C.de fideicom.& in.l.non ſine.§.i.C.de bo.quæ lib.ibi tantę eſtimationis uiri, atq; diſſertiſſimi iuriſperiti, opinionem ſequi in.l.ad exhibendū C.ad exhiben.ibi a non cōtemnendę auctoritatis iuriſconſulto, modeſtino Papi.ſummi ingenii uir.l.cum Papi.C.de ſenten.uiri

facundiſſimi

facundiſſimi Compoſitores iuris.l. maximum uitium.C.de lib.
præterit.§.nam hoc ad fi.excelſi ingenii Papiñ.in.§.ſed quia.ii.
inſti.de fideicommiſſ.hęredit.Sapiẽtiſſimus Papi.§.i.in aucten.
de reſtitu.Splendidiſſimus in.l.i.§.et ideo de uet.iur.enuc.Iul.
ſubtiliſſimus cõditor.§.ſi quid igiť.l.ii.C.eod.Papinianus ma
8 ximus.§.ſi uero interceſſor in aucten.de fideiuſſ. † alias ſecũdũ
unam Lecturam,in not.tex.in.l.ſecundũ.C.de contrahen.& cõ-
miten.ſtipul.dicit Imperator Secũdum Reſponſionem Domini
Vulpini pręfecti annonę amici mei Iuriſcõſulti,& ibi Bal.not.il
lum tex.ꝙ Imperator,ibi illum uocat amicũ ſuum, & Dominũ,
propter ſuam uirtutem,ſed,ꝙ alias,nunq̃ aliquem Dominũ uo-
cat,licet ſecundum aliam Lecturam,ſtet Donicii, non Domini,
ut ibi refert Bal. Domicius enim Vulpianus uocabať, patet in
l.pen.§.fi.C.ad trebell.& per Moder. in libro de uitis iur.con-
ſult.ad fi.fol.cccliii.in uita eius.C.inſignem &c. Et patet clare
etiam in.l.ex diui.C.de locato.ubi etiam Imperator uocat Do-
micium Vulp.præfectum prætorio parentem ſuum (dicit glo.
ibi) in ſcientia,& ętate alias grauitas tua in.l.circenſium.C.de
9 decurion.libro.x.† Amicum tamen noſtrũ ſolent iſti Principes
dicere alicui ſcribendo,ut ibi conſtat,& alias etiam,ſic pręfectũ
urbis amicum noſtrum,uocat Imperator in.l.i.§.deniq;.ff.de ap
pell.ibi Iunium Fauſtinum,amicum noſtrum, præfectum urbis
prouocare,& in.l.i.C.de ſent.paſſ.ibi præfectis prætorio clariſ
ſimis uiris,tunc amicis,Regem,et ciuitatem,Amicum,& amicã,
ſocium uel ſociam,alias in.l. poſtliminium.§. poſtliminio.ff. de
capti.et poſtlimin.reuer.Appellat,et iuris peritos, amicos no-
ſtros uocat in.l.diui.ff.de iur.patron.alias ſenatum, alloquitur,
per ueſtram reuerentiam,& honores o Collendiſſimi patres, ut
in.§.fi.in aucten.cõſtitu.quæ de dignitatibus, iũcta inſcriptioñ.
10 alias uenerabilem cœtũ uocat.l.leges.i.C. de.ll. † alias ſchola-
res,dicatiſſimos,et cãdidatos uocat,in.l.his quidem,in fi.C.qui
milit.poſſ.l. xii.alias chariſſimũ ſaxum, uocat Iudicem Impera
tor,in.l.i.§.ſi quis ultro.ff.de.qq.alias Imperator.c. a Probiano
ſuo ſal.i inſcript.l.ii.c.ut lit.pẽd.&.l.ex tribus.C.de inoff. teſta.
& ſalut.dicit ſcribendo conſul.prætor.& tribunis ſen.in.l.fin.C.
de calumniat.prudẽtem uirum Papinianũ in.l.utere.C.de pręd.
minor.Prudẽtiſſimum uirum Paulũ in.l.ſi lis.C.de falſ.uir pru
dentiſſimus Domicius Vulpianus in publicarum deſcriptionũ,
libris,ad perennem ſciẽtiam,et memoriã refert.l.diuo.C.de.qq.
11 † alias alloquendo præfectum prætorio,dicit Imperator parens

Digitized by Google

Chariſſime,at Amātiſſime not.tex.in auctẽ.ut diuinę iuſſiones in fi.iuncta inſcriptione illius tit.idem in.§.fi.auctẽ.ut cum de app.cogno.in fi.et in auct.de rap.mulier. ante finem ſcribendo cuidam Ariobido,uocat eum pater chariſſime atq; amantiſſime, erat pſectus,ut ex fine illius tex.patet excellens, & inſignis authoritas tua.l.i. &.ii. C.de paſcuis. libro. xi.præfecto, uel magiſtro milit.ut ibi glo.& amicum noſtrum præfectum,urbis appellat Imperator,etiam relatus in.l.fi.ff.de offi. præfecti uigil. quod nota quia uſus hodie introduxit,ut principes cuilibet,etiā ignoto,& uili ſcribẽdo dicant Amice chariſſime &c. & ad pręfectum prætorii tua magnitudine, ſententia,tuę ampliſſimę,ſedis utitur in.l.omnes.§.executoribus.C.de Epiſ.& Cler.Senatores appellat,patres conſcriptos.iii.conſtit.C.in prin.& ibi per glo. i.cur.& in.l.ſi rem,& precium.ff. de petit.heredit. & rectori prouincię Amicum noſtrum in.l.ſi inuita.C.de nup.monialis Reuerendiſſima tex.in auctẽ.hęc conſt.in prin. Diaconiſſa Reuerendiſſima,i auctẽ.ut determin.ſit num.§.i.Itẽ Sanctiſſimos,& Florentiſſimos patres,ut in.d.iii.conſt.§.fi.Nobilem Verinum, appellat Imperator in inſcriptione.l.i.C.de feriis,& chariſſimū in nigro,ibidem chariſſimū appellat pfectum urbis in.l.titia ſcio

12 §.Imperator.ff.de leg.ii.† alias ſcribendo dicit deuotis noſtris, idem,et obediẽtiariis noſtris.l.a legatis.C.de publica.ubi Bal. poſt glo.notat ſumptum ſtylum ſcribẽdi quādo Reges ſcribūt, facit.l.deuotum.C.de Metatis libro.xii.ubi glo.i.dicit omnem prouincialem deuotum eſſe debere,et ita obſeruat etiā practica ut magnis ac excelſis uiris ſubſcribamus nos deuotus ſeruus Reſtaurus Caſtaldus. &c. debẽt.n.ſubditi eẽ deuoti,ut i tit.de pace cōſt.in prin.ibi debitę deuotionis,et ibi gl.notat per.d.l.a

13 legatis, † Hodie autem quomodo Imperator uulgari ſermone ſcribat Reuerendiſſimis Cardinalibus.S.R.E. quomodoq; eos uocet eiſue ſcribendo ſubſcribat dixi ſupra.q.lx. ad finem, De mortuis āt quomodo Imp.dicat,et quo tit.ſupra uidimus.q.lix

14 † Et Papa quādoq; alicui ſcribẽdo honorat eū.bon.tex.i clem. ſi ſummus de ſent.excom.ibi,uel literis nominet honoret &c.

SEXAGESIMA QVARTA QVAESTIO.

1 *Quid debeat deoſculari Imperator Papæ,uel alij ipſi. Imperatori in ſignum Reuerentiæ,& quomodo ſalutetur.*

Imperator

2 *Imperator dexteram Pontificis oſculatur.*
3 *Papam oſculamur in pede.*
4 *Imperator ſalutatur, & adoratur, & differentia, & quibus uerbis. & nu. ſeq.*
7 *Papa in. vii. partes corporis recipit oſculum.*

1 SEXAGESIMO QVARTO Quæro, † quid de
beat deoſculari Imperator Papę, uel alii, ipſi Imperatori in
ſignum reuerentie, & ſubiectionis ille in lib.i.ſacra. ceręmoni.
ſeſſio.v.cap.iii.col.ii.poſt prin.refert.ponendo ordinē in ingreſ
ſu urbis Imperatoris Coronādi, ꝙ ut primum Pōtificem uidet,
detecto capite, illum genu terram tangens, ueneratur, ſecūdo ap
propinquans ad gradus ſedis, genu flectit, demum cum ad Pon-
tificis pedes peruenit, illos in Reuerentiam Saluatoris deuote
deoſculatur, et, ꝙ Pontifex hilari uultu, Cęſarem aſpiciens, ad
oſculum manus, & oris recipit, & originaliter idē legitur in lib.
pontificali char.liiii.ſub rub.de Coronatione Imperatoris, item
eundē in ceręmoniis Coronationis eius inūctum recipit Papa,
ad oſculum oris, & pectoris, ut in.d.libro ceręmon.d. cap.iii.v.
col.ante fi. & idem, cum uenerit Imperator alias, religioſe pere-
grinationis gratia, ut in eod.lib. primo.xiii. ſeſſione. cap.i.col.
iii.item alias deoſculatur pedes Pontificis, ſtatim ab eo Coro-
natus, ut in.d.libro Pontificali ſub.d.rub. char. lvi.col.iii.& in
d.libro ſacr.ceręmon.ſuo loco, alias faciem percepto ſacro, poſt
Coronationē, ut in.d.libro ceręmoniarū, ſuo loco, char.xxvi.i.
2 col.et in Pontifical.char.lvii.ii.col.in prin. † alias autem in iu-
re, eſſe uidetur, ut Imperator dextram Pontificis oſculetur, ut in
c.duo.in fi.xcvi.diſt.ubi Gelaſius Papa, ſcribēs Imperatori Ana
ſtaſio, dicit quippe cum uideas regum colla principum ſubmitti
genibus ſacerdotum, & oſculata eorum dextra orationibus eo-
3 rum &c. † Alias bene, Papam oſculamur in pede, ut notat glo.
in.l.i.C.de domeſt.& protect.libro.xii.& ibi uidetur bo. tex.in
argumentum iuncta.l.i.§.fi.ff.de offi.præfect. pręto. &.l.i.C.de
4 uica. † Quod domeſtici, & protectoris Imperatoris, ſalutando
deoſculantur Imperatorem ſed ibi in Vicario, qui bene ſaluta-
tur, princeps autem, adorat̄, & in ueneratione habendus eſt, ut i
ſeq.q.ad fi.alias tex.not.in.c.Adrianus.lxiii.diſt.in.fi.dicit, ꝙ
Legati Principum, ſalutant electum in Pontificem, & tamen mi
nus eſt ſalutare, q̄ reuerentia quæ debetur Alias Imperatori.l.i.
5 C.de ſilentiariis libro.xii.cum gl. & in ſeq.q.dixi, † quia adora
6 tur Princeps, ſalutantur alii, ad finem.q. † Quibus autē uerbis,

ſalutetur Imperator, uide infra.q.lxxxiii.non enim quilibet admittitur ad ſalutandum Principem, ut not.glo.in.l.i.C.de ueteran.libro.xii.
7 † Prædictis addendum eſt, ꝙ Papa recepit oſculum in ſeptẽ partibus, uidelicet ad os ad pectus, ad humerum, ad mãus ad Brachia, ad Genua ad pedes, ut not.tradit Innoc.dicens non uacare miſterio, licet non declaret, in ſuo tract. de ſolemn. Miſſarum libro ultimo cap.vi.quem libellum uidi non impreſſum adhuc in manibus Reuerendiſſimi Car. Barth. Guidiccioni Luccenſis uiri doctiſſimi, & integerrimi.

SEXAGESIMA QVINTA QVAESTIO.

1 *Quibus aſſurgat Imperator.*
2 *Cardinali cum uiſitanti Imperator Carolus. III. in totum aſſurgebat.*
3 *Illuſtres qui ſint remisſiue.*
4 *Patricijs aſſurgit Imperator.*
5 *Vicarijs etiam.*
Senatoribus. *Imperator aſſurgit.& nu. 6.& ſeq.*
Conſiliarijs.
Archiepiſcopis, Epiſcopis.
7 *Imperator minor eſt quolibet Epiſcopo, & ſacerdote, & excommunicatur ab Epiſcopo.*
8 *Imperator debet adorari, & quomodo, & a quibus. & nu. ſeq. & . 10.*
9 *Genu terram tangere debet qui ſtat coram Imperatore. & nu. 10.*

1 SEXAGESIMO QVINTO Quæro, † quibus, aſſurgat Imperator Quibus enim aſſurgit honorat Imperator tex.glo.& Ang.in.l.cum ſalutatus.C.de ſent.paſſ. Et Io. Montaigne in tract.de auth.Cõcil.vi.uol.tract.char.lxxix.col. ii.§.& eſt ratio Reſpoñ.tex.not.in.d.l.in uerb. proceſſiſſet, cum glo.probat, ꝙ Imperator ſalutatus a prefectis, eis aliquãtulum aſſurgit, & cum ille illuſtres ſint, ut in rub.ſua.ff.not.& in.§.illud, in auctẽ.de appell.l.præcupimus.C.eod.l.nemo. C. de iuriſd.om.iudic.l.ii.C.de ſenten.ex periculo recit.cũ uulg. ſcrib. omnes in.l.i.ff.de offi.eius in prin.inferri poſſe uidetur, ꝙ ſalutatus ab Illuſtribus Imp.eis aſſurgit aliquãtulum, ut Ang.notat.i.d.l.i.& referre,
2 † ꝙ Carolus.III.Imperator Cardinali eũ uiſitanti, in totum aſſurgebat, refert Fely.in rub.extra de maio. & obe.

& obe.iiii.col.ante fi.uerſ.& ille cui Rex, & ſequuntur Moder. Taurinen.in.l.i.ff.de offi.eius cui mand.ē iuriſd.vi.char.col.ii. in prin.x.effectu ubi aduertunt, etiam in.d.l.i.non eſſe ſolum in præfecti prætorio, ſed etiã in principalibus officiorũ, & utriuſq; ordinis uiris, item, q, Angelus in.d.l.i.non dicit id ad quod per Fely.allegatur, imo contra potius, quia dicit Carolum quartũ ex benignitate facere, qua nimis utebatur, & ibi plures erant, nõ unus tantum ut in illo tex. itemq; in eo contingentia facti ſcribitur a qua non licet arguere licet.d.in ſe, de Cardinale, & factũ
3 uideatur, uerum per.§.hęc autem infra allegando, † Qui autem hodie illuſtres ſunt, ſcriben.late ponunt in.d.l.i.Iaſ.pręcipue, & d.Moder.in rub.ff.de iuriſd.om.iudic.Alex. unde his omnibus
4 aſſurgit, † Aſſurgeret etiam patriciis, cum ipſe Imperator dicat in.l.fi.C.de cõſulibus libro.xii.q, eos loco patris honorat, & in patres elegit, & §.filiuſfam.inſti.qbus mod.ius patr.pot.ſoluit.
5 † Itẽ Vicariis arg.l.i.C.de offi. Vicar.&.l.i.C.de domeſt.in fi. libro.xii.imo ibi dicit tex.q, hi digni ſunt ęſtimari, contingere noſtram purpuram, Item, & ſenatoribus, & conciliariis, quos partem ſui corporis appellat in.l.quiſquis.C.ad.l. Iuliam Maieſtatis.
6 † Et ſpecialiter debet aſſurgere reuerenter Archiepiſcopis, & Epiſcopis.c.ſolitę.§.hęc autem extra de Maior.& obe.dicit ibi glo.& inclinet eis.c. Valentinianus.lxiii.diſt. ubi Imperator dixit loquens de creando Epiſcopo talẽ conſtituentes cui & nos, qui gubernamus Imperium, ſincerẽ noſtra capita ſubmitti
7 mus, unde. † gl.notat ibi Imperatorẽ minorem quolibet Epiſcopo, & tex.& gl.in.c.certum.x.diſt.hęc eſt dignior ſacerdote ſed e contra glo.in.c.ſcripſit.xxvii.q.ii.c.tributũ.xxiii.q.viii.& dixi.ſupra.q.l.nume. 18. Io. Vgo.in.d. libro quadruuii Eccleſiæ char.xxxiii.col.i.§.quãuis, & char.xxxii.col.i.§.ex illa uerſ. filius, q, ſubeſt Epiſcopo, & ab eo poteſt excõmunicari poſt.d.gl. &.c.duo.xcvi.diſt.& ſupra tetigi.q.l.nu.16.alii autem ipſi Imperatori, ex conſuetudine manum deoſculantur, & alias uidebatur dixiſſe Imperator, q, debeat adorari.l.ii.C.de fabri.libro.xi.ibi
8 adoraturus ęternitatem, † noſtrã.l.pen.C. de conſul.libro.xii. ibi adoranda noſtra purpura, dicunt glo.& Bar.in.d.l.ii. adoratur improprie, quia ſolus Deus adoratur, & ſic qui bene reueren
9 ter aditur, † Vnde uidetur poſſe inferri, q, & genu terram tangere quis debeat de iure, ſtans coram Imperatore, ut, & in fine huius.q.& in.l.fi.C.qui mil.poſſ.libro.xii. ibi noſtrã purpurã adorantes, & in.l.i.C.de ſilentiariis.libro.xii.ibi adorandam no

ſtra ſerenitate, & ſalutantur alii, ut, & ibi glo.notat, & per illum
tex.ſolum Mart.Laud.notab.173.adoratur, & concord.in.d.glo.
& in.l.i.C.de comitibus, & tab.libro.xii.ibi, & adorandi Princi
pis glo.dicit.i.ſalutandi, ad quod facit tex.in.c. cum Adrianus
in fi.lxiii.diſt.ubi ſalutać Papa, & tamen eſt maior Imperato-
re niſi dicas, ꝙ ibi erant Legati Imperatoris, unde nõ mirũ arg.
l.i.C.de ſent.paſſ.in prin.Sed, & Illuſtres adorant Principẽ, nõ
ſalutant, tex.& glo.in.l.i.C.de propoſit.ſacr.cubicul. lib.xii.ibi
ſiue noſtrę ſerenitatis adoraturi Imperatorem, & ibi ſalutatio-
nes cum glo.nam, & præfectus urb.eſt Illuſtris, ut notum eſt
in iure, & tamen adorat, ut ibi, licet ibi poſt depoſitã adminiſtra
tionem, loquatur, ſalutać tamen Princeps, a præfectis tribunis,
& uiris eminentiſſimis, ut in.l.i.& ibi glo.notat per id, quod nõ
cuiq; licet.C.de ueteran.libro.xii.alias adoratur murex Impe-
ratoris, purpura attingitur, & ueneratur, nõ tamen ab omnibus
l.i.C.de apparitoribus libro eod.& in.l.ii.C.de ſtatuis, arguen
do a ſpeciali, unde legitur in ueteri teſtaméto.iii.Reg.cap.i. D.
in fi.ꝙ Berſabeę, ſubmiſſo in terram uultu, adorauit Dauid Re
gem Dicens uiuat Dominus meus Rex Dauid, in ęternum, & in
l.teſtituende poſt medium.C.de aduoc.diuerſorũ iudic. ibi no-
ſtram adoraturos purpuram dicit ibi glo.i.ambaſiatores adora
turos noſtram purpuram.i.nos qui ſumus ueſtiti purpura ſic in
l.i.C.de apparit.p̃fect.libro.xii.ibi noſtram adorari purpuram
uolumus, & l.fi.in fi.C.de palat.ſacr.larg.libro eod.ibi noſtram
10 clementiam adorare decernimus, † Et principalis maieſtas ue-
neranda, eſt.l.famoſi uerſ.hoc tamen.ff.ad.l.Iul.Maieſt.ſed de
bet eſſe adoratio non illa qua deum adoramus ſed Regia qua-
dam ſubiectione, ut p gl.in.l.i.C.de ſilentiar.lib.xii.Io.de Plat.
in.l.primicerium.C.de fabric.libro.x.Luc.de pẽna in.l. euectio
num per illũ tex.in uerbo ueneratione de cur.pu.libro.xii. ubi
dicit, ꝙ Imperator mereť adorari, uenerari, coli, & ſupplicari.&
in.l.duos.C.de ſuſcept.& tex.in.l.fin.C.qui milit.poſſ.lib.xii.l.
i.C.de propoſ.ſacr.cubic.& i.d.l.i.C.de ſilent.notat.Io. de plat.
ꝙ nullus debet genuflecti coram alio q̃ coram Principe, uel
coram Papa, & refert etiam Io.Montaigne in tract.de authori-
tati.concil.vi.uol.tract.char.lxx.§.præterea col.ii. & hęc ſignan
da ſunt ſupra.q.præced.in fine, & ſupra nu.ix.i.&.viii. huius.q.

Sexageſima

SEXAGESIMA SEXTA QVAESTIO.

1 *Quibus incedendo Imperator præcedat.*
2 *Rex Franciæ quomodo incedat cum Imperatore.*
3 *Dextrum latus honorabilius ſiniſtro.*
4 *Princeps cur dicatur.*
5 *Ordo præcedentiæ graduum utriuſq; fori.*
Imperator presbytero præferri non debet.
6 *Præcedentia quandoq; dari poteſt, quòd non attendatur ſed ad paria iudicentur.*
7 *Electorum ordo in procedendo, & ſedendo, cum Imperatore. & Auguſta.*

1 SEXAGESIMO SEXTO Quæro. † quibus ince-
dendo ꝑcedat, uel nõ Papæ nõ ꝑcedit imo ẽ cõtra, ut liqui-
do apparet, ex late ſupra adductis i.q.l.&.q.lxiiii. & patet ĩ or-
dine ꝓceſſionis Põtificis, & Cæſaris ꝑ urbẽ ĩ.d.lib.ceręmon.pri
mo.v. ſectione ubi uidẽdũ ẽ, de ordine incedẽdi ĩ oĩbus Cardi-
nalibus ẽt, & principibus aliis, & quæ ſectione.xii.c.primo eod.
libro, & late per.D.Nicolaum Botriũ in tract.de ordin.graduũ
col.iiii.vi.uol.tract. licet Papa pręponat ſibi Imperatorem in in-
ſcriptione epiſtolę inter claras.C.de ſum.tri. q; hodie nõ fieret,
ut ibi gl.& in.c.i.de prohibit.feud.alien.per loth.& Alb.tangit
2 neq; firmat in.d.epiſtola, † Et in Rege Frãcię, dicit Guid.Papa
q. ccxxxix. Rex Francię audiſſe a non nullis dicẽtibus uidiſſe
Regem Francorum, & Imperatorem eadem porta tranſeuntes, ſi
mul, & indifferẽter ita, ut Imperatot non præcederet, ut referũt
Moder. Taurinen.ĩ.d.l.i.ff.de offi.eius.v.char.i.col.ãte fi. uerſ.
& pro his, &.d.Nicol.Botr.in.d.iiii col.Sed tamen conſideran-
dum eſt, quia uerum nõ põt eſſe quin ſaltem fuerit alterius præ
3 cedẽtia reſpectu lateris, cuius dextrum magis, † eſt honoratũ q̃
ſiniſtrum, glo.iii.in.l.decernimus.C.de ſacroſanct.Eccl. & ibi
Bal.iii.not.gl.in.c.q̃ periculoſum.vii.q.i.& pſalm.cix.ſede a de-
xtris meis, & not.Fely.ĩ rub.de maior.& obe.iiii.col.ãte fi.uerſ.
nota etiam, & quę ſupra diximus.q.xxii.Sic, & aliis uidetur pre
cedere debere, quia cũ ipſe proprie princeps dicat', ut ſupra dixi
4 mus.ii.q.princeps dicitur quaſi primum locum capiens, † ut per
gl.not.in.c.fundamẽta.de electiõ.in.vi.in.§.pinde ĩ uerb.prin
ceps, cum concord. Sed de ordine, & ꝑcedentia graduũ utriuſq;
5 fori, quæ Romę ẽ obſeruãtia ex ſtilo ĩ lib.ceręmon.ſupra alleg.
& late ſcribit in ſpeciali tractatu.d.Nicol.Botr.ſupra citato eo.

recurrendum eſt ueniente caſu.i.&.ii.parte tractatus ibidẽ, ꝙ de ordine Conſiſtorii Regii Sanctus Martinus Imperatore Valentiniano, dixit indignum eſſe, ut Imperator preſbytero præferatur, ut ſcribit Pet. de Natalibus in ſuo cathalogo ſanctorũ I
6 uita.s.Martini,† prædictis tamen addẽdum eſt de iure alias uideri poſſibile, duo, in eodem gradu eſſe neutrumq; alteri pręferri quandoq;, ut eſt tex.not.in.c.renouantes ad fin. xxii.diſt. ibi niſi quis forte duas contendat eſſe ſecundas, ut Conſtantinopolitanam, & Alexandrinam parem locum, uelit dignitatis obtinere licet c.ſeq.non uideatᷣ teneri, & ego alias quandoq; uidi quoſdam Doctores peruſii doctoratos hac.l.ut neutri alter ꝓcedat
7 ſed eant, ut caſus tulerit, &c. † Electores autẽ ſacri Imperii quo ordine, et cum Auguſta procedant, uel ſedeant cum Imperatorᷤ uide ſupra i Aurea Bulla Carol.IIII.Rom.Imp.relata ſupra in.viii.q.ad fin.cap.xxiii. xlix.& ſeq.&.lvi.et.l.ubi etiã eſt per quos portẽtur inſignia.

SEXAGESIMA SEPTIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator ſit perpetuus.i.donec uiuit.*
2 *Officia regulariter in iure, non ſunt perpetua.*
3 *Honores non ſunt continuandi.*
4 *Rationes cur honores non continuentur.*
5 *Officia annalia, uel biennalia, uel triennalia.*
6 *Imperator Reges, Duces perpetui ſunt.*
8 *Imperium quid ſit.*
9 *Salutationis mos Regum in ueteri teſtamento.*
10 *Sylla, & Caeſar Remp. oppreſſere.*
11 *Papa Imperatorem ex cauſa deponit, & priuat.*
12 *Officiales aliqui perpetui.*
13 *Imperator ſemper eſt.*

1 SEXAGESIMO SEPTIMO Quæro, † an Imperator ſit perpetuus ideſt, ꝙ creatus in Imperatorem donec uiuat, Imperator eſſe, & manere debeat, uel etiam, ſuum officiũ
2 ſit temporale, put alia officia regulariter in iure eſſe ſolent, † ad quod dicendum eſt, ꝙ licet in iure ꝑpetuitas dignitatis, et officii reprobetur, ut in.c.fundaméta.§.proinde de electiõ.in.vi.in uerbo

uerbo perpetuum,et.ll.de officiis loquentes, nolũt ea eſſe perpe
tua,ſed aliquo tẽpore finiri,ut in.l.i.C.de Caſt rens.& miniſter.
libro.xii.& lege.i. C.de decan.& in.l.i.C. de menſor. &.l.fi.C.
de domeſti.& protecto.libro eod.in.l.ii.C.de fabric.libro.xi.&
in.l.unica.ff.de offi.præfect.prętο.ibi dictatoribus ad tempus,
ſumma poteſtas crederetur;& in.l.ii.§.poſt deinde,cum ſeq.ff.de
origin.iuris,& ibi hunc magiſtratum quoniam ſummã poteſta-
tem habebat, non erat fas ultra ſex menſes retineri,in.l. memi-
niſſe.ff.de offi.proconſul. & in.l.ſi forte.ff.de offi.pręſi.l. ſi adul
terium.§.fi.in.l.nec magiſtratibus.ff.de iniuriis.l.pars litterarũ
ff.de iudic.l.pridie.ff.de feriis.cum gl.& glo.in.l.antepen. ff. de
offi.procon.& 1.§.fi.in auctẽn.de defenſoribus ciuit.ubi not.tex.
ut infra proxime dicam.l.fi.C.de repetend.ibi poſt depoſitũ offi
3 cium,& in rub.& nigro.c.ut omnes iudic.cum ſimil.† Ideo iura
dicunt honores non continuandos.l.honor.§.gerẽdorum. ff. de
muneri.& honor.rubro,& nigro.C.de muner.& honor.non cõ-
tinu.l.x.& tex.not.in.l.unica.C.ad.l.Iuliã de ambitu.ibi nullus
omnino principatum,uel cętera officia repetere audeat,cum pu-
blicę diſciplinę, ſemel geſta ſufficiatur,iuncta.l.ex imperfecto
4 C.de teſtam.&.l.digna uox.C.de.ll. † Et plures rationes huius
regulę uident́, & quia non expedit reipublicę, ut quis ꝑpetuus
ſit,ut in.d.§.poſt. deinde,& ne det́ nia corruptioni, & ambitioni
d.l.i.C.de decan.libro.xii:&.d.l.unica.C.ad.l.Iuliam de ambi-
tu.item ut errans puniri poſſit.d.l.pars &.d.l.nemině, cũ ſimil.
Item quia dicit tex.not.d.§.fi.ĩ auctẽn.de defenſor.ciuit.ne fre-
quentia, & ordinatione,& continuatione curę, & per quandam
5 machinationẽ,† ſemp renouanda fiat infinita gubernatio,& offi
ciales annales debẽt eſſe,uel ad plus biennales, ut.d.l.neminem
ubi Ioãnes de platea notat in.l.ii.C.de munerar.libro.xii.trien-
nales tabularii,ꝓximi ſacror.ſcrin.annales.l.ꝓ biennio. C.eod.
eod. libro ſacrarum largitionum,annales.l.ad ſimilitudinem.C.
de palatinis,ſacris,eod.libro ſic conſules.l.pen. C.de cõſul.eod.
libro.actuarii etiam anno durant.l.officio.C. de numerar.l.xii.
6 † Tamen ĩ Imperatore,Regibus,Ducibus,& ſimilibus, antiqua
& comprobata cõſuetudine,perpetuo.i.q̃diu uixerint, eligunt́,
& eorũ dignitas durat,ut in terminis ſcribit Ant.Sicul. ĩ tract.
ſuo de poteſtate,& excell.Reg.ii.q.ii.col.ante fi.& fi.ad fi.& li-
cet ipſe nihil alleget,ſed tamen teſtet́,ut ſupra de antiqua, & ap
probata cõſuetudine, et idem Soci.ĩ reg.ccexxxiii.Rector.i.fal
7 lẽn. † Ego allego aliqua bona iura quæ pro hac opinione quan

doq; obſeruari, Imperatorem, ſ. q̃diu uixerit durare, in Imperio tex. in auctẽ. ut Eccleſia Rom. §. quod igitur noſtra ęternitas ſ l. ii. C. de offi. eius qui uic. alt. gerit ibi Imperialis eternitas in tex. not. in tit. de pace conſt. c. priuilegia in uſi. feud ibi cum aũc nos Imperator diuina uocatione deceſſerrimus, ergo ſola morte definit eſſe Imperator, & in inſcription. iii. rub. C. ibi ſemper Auguſtus, & in prin. proœ. ff. ibi Domino noſtro Iuſtiniano perpetuo idem ſ rub. proœ. inſtitut. & in. i. rub. C. ibi perpetui, licet glo. pro generali exponat, & in rub. i. ff. ibi ſemper, & not. tex. in auctẽ. ut præpon. nom. Imp. §. ſi qua uero, ibi ſicq; in omnibus nominentur Imperii anni, & noſtri inquãtum eos Deus elongauerit, & decetero Imperium, & paulo poſt, ibi, & ita de cętero donec noſtrum Deus Imperium extenderit, et in. l. ii. C. de fabricenſ. libro. xi. ibi adoraturus eternitatem noſtram, et tex. expreſſus in. l. i. ff. de offici. præfect. prætto. in prin. ibi cũ apud ueteres dictatoribus ad tempus ſumma poteſtas crederetur, et regimentis rei pub. ad Imperatores tranſlatis, perpetuo, et tex. in. l. fi. C. de uet. numiſm. pot. eod. libro. ibi, uel eternalis uultus, cum glo. facit. l. ęterne. C. de ſurilegul. libro. xi. cum ſimil. et. l. i. in prin. C. de uet. iur. enucl. ibi codex conſummatus in ęternã memoriã, et. §. fi. in auctẽ. de rapt. mulie. ſ fi. ibi noſtram ſtatuit ęternitas legem, et faciunt ea quæ dixi, et allegaui infra. q. xciii. in prin. et tex. in. l. iii. in prin. C. de Epiſ. aud. ibi, affatus noſtrę perennitatis expectat licet dici poſſit dicta iura loqui quo ad ipſum Imperium in abſtracto quod ſemper eſt, ut infra in fine huius. q. Et ſuadetur quia cum olim ſucceſſione, Imperium deuolueretur, ut ſupra tactum fuit. viii. q. in prin. et hodie electione, ut in. d. viii. q. fuit Immutatum, de modo creandi nouum Imperatorem, non autẽ quomodo poſt finiret, et ſic hodie etiam donec uiuit Imperator, durat talis arg. l. pręcipimus. C. de appellation. l. ſancimus C. de teſtam. cum ſimil. et donec uiuit durare, ſentit etiam tex. in c. uenerabilem extra de elect. ibi nam ſe prout olim, et facit quia
8 originaliter Imperium deſcribitur, hoc modo, † Imperium eſt quoddam publicum officium, Auguſto per Rom. populum ad eius uitam conceſſum, ut alias in alio propoſito per. l. ii. §. nouiſſime. ff. de origin. iur. refert Ant. de Roſellis in tract. ſuo de poteſtate Papę. xiii. iii. col. poſt prin. ſub uerſ. ex his etiam Vnde ſ teſtamento ueteri, mos erat ſalutandi, et alloquendi Regẽ Rex in ſempiternum uiue, in ęternum uiue, et patet Daniel. ii. cap. a et. iii. vi. bene tamen licet de iure, et cõſuetudine in Imperatore
ita

ita ſit hodie uerum uidetur alias, maximam eſſe urbis cuſtodiã ut in.iiii.lib. ab urbe condita, narrat Liuius, ſi magna Imp. diu turna non ſint ſic, & Philoſophus.v.politic.cõſulit maximos ma giſtratus, aut non dari, aut ſi dentur paruo durare tempore, & p
10 bant iura allegata ſupra in prin. huius.q. † Vnde Sylla, & Cæ ſar, qui rempub. oppreſſere, tyrannidis inuiſum atq; infame no men, euitare cupientes perpetuos dictatores ſe appellari dicique uoluerũt teſtes Feneſtella Plutarchuſq;, & Trãquillus in Sylla & Cęſare prædicta tamen declaranda ſunt, niſi Pontifex ex legi
11 timis cauſis, Imperatorẽ deponeret, † & Imperio priuaret, quod poteſt, iuxta tex. in.c. ad apoſtolicę de re iudic. in.vi. ubi ita i Fe derico factum fuit, & ſcribit late Aug. de anch. in ſuo tract. de Poteſtate Papę.q.xl.art.i.ii.iii.&.iiii. ubi concludit Papam ex cauſa, poſſe Imperatorẽ deponere, & excõmunicare, & eius ſub ditos a iuramẽto fidelitatis abſoluere, ut ibi late per eum, & eſt tex. in.d.c. ad apoſtolicę, & in.c. duo. xcvi. diſt. cũ ſimil. & p Bal. late in tit. de pace conſt. in prin. in uerbo cõceſſerimus, ante me dium uerſ. unde Dominus Papa, & ãte fi. ibi unde Dominus Pa pa ſub.c. priuilegia Et alias etiam erant quidam officiales per
12 petui. l. pręſidis. ff. ſi cert. pet. cum glo. † Et an officia ſint perpe tua per Io. And. in.c. fin. de iudic. ſecũdum Mart. Laud. in tract. de officialibus dominorum cap. primo in fine, & Bal. not. in tit. de feud. March. col. ii. poſt principium, dicit in regalibus digni tatibus quantum ad ſucceſſionem ſeruandam eſſe conſuetudinẽ
13 quod ait eſſe fixum cordi teneñ. & menti. † & Imperium alias i ſe ſemper eſt, ut in auct. quomodo oporteat epiſ. §. pen. & Bal. notat per illum tex. in auct. quas actiones col. pen. in fine. & quæ infra.q.lxxii. & tex. in auct. ut præpon. nom. Imperatoris. §. pen. & quæ infra.q.lxxii. nu.3.&.viii.&.q.xc.nu.5. ubi uidendũ not. & facit tex. in §. fi. in auct. de conſul. ibi iugis, & indeſinẽs conſu latus Imp.

SEXAGESIMA OCTAVA QVAESTIO.

1 *An Imperator coronet Reges.*
2 *Papa an Reges coronet.*
3 *Reges qui inungantur a Pontifice.*
4 *Imperatori communiter omnes Reges ſubſunt.*
5 *Imperatori collationes Regalium dignitatum ſpectant; & quæ.*

6 *Princeps eſt fons a quo deſcendunt Magiſtratus. & nu. ſeq.*
8 *Collatio Regalium dignitatum ad Imperatorem ſpectat.*
Regem Boemiæ regnicolæ eligunt.

1 SEXAGESIMO OCTAVO Quæro, † an Imperator Coronet Reges in lib.i.ſacr.cerẹmon. ſection.v.cap.iii.ii.col.ante fi.dicit, q̃ de cerẹmoniis ſeruandis in Coronãdis Regibus,uidendum eſt in libro Pontificali, nuper emendato, & eo relegat,& ſic ſupponit,Reges ab Imperator non Coronari,& in.d.libro Pontificali char.xc.& ſeq.ſub rubrica de benedictione,& Coronat on. Regis a Metropolitano Epiſcopo ciuitatis Regni cuius eſt Rex Coronãdus ſupponitur, cũ cerẹmoniis de quibus ibi ordinatim conuocatis aliis Epiſcopis Regni,ad ciuitatem ibi coronatio fieri debet,& ſic nõ ab Imperator præſupponunt iſtos Reges Coronandos,ſed a Metropolitano Epiſcopo,
2 † Et pro opi.q̃ a Papa etiam Reges Coronandi ſint, facit quia,& omnes Reges ſubiiciuntur Papẹ,etiam quantum ad temporalium recognitionem,ut late Aug.de anco.ſcribit in tract.de poteſtate Papẹ.q.xlv.art.i.ii.&.iii.unde eſt,q̃ eos etiam poteſt publice corrigere cum malefaciunt, & ex cauſa deponere,& in quolibet Regno Regem inſtituere,ut idem tradit in.d.libro.q.xlvi. in tribus ibi articulis,& idẽ Ant.ſicul.in tract.de poteſtate Reg. q.xxxix.f.quod omnes Reges terrẹ ſubiiciuntur Rom.Pontifici.
3 † Et quatuor Reges ungi a Summo Pontifice, Francię Hieroſolimę Sicilię,et Anglię nõ alios niſi ex conſuetudine, uel priuilegio,habeant ſecundum Alb. in prima rub.C.notat ſpecialiter Mart.Laud.in tract.de princip.not.lxxvi. quatuor,& tetigi ſupra.q.xviii.in fi.Vnde cum inungi ſupponant a Papa p̃fatos per conſequens,& coronandos,ab eo cum inſimul hęc expediri uideantur,ut in clemen.unica de iureiurand.cum concordan.ſupra poſitis in.qq.de unctione,& ſeq.ſed glo.in.c.in apibus.vii. q.i.notat,q̃ omnes Reges Coronat Imperator,cũ qua trãſeunt, eam ſimpliciter notantes, Moder.Bonoñ.in repeti.l.unicę.C.de rapt.uirg.col.xviii.ante fi.uerſ.& dixit gl. & Firmanus i uerbo Imperator,debet Coronari,& Mart.Laud.in not.cxxx.Reges i
4 d.ſuo tract. † Imperatori cõmuniter omnes Reges ſubeſſe,not. Moder.Taurinen.in rub.ff.de iur.om.iudic.nu.10. & idem p.d. c.in apibus Imperatorẽ ſuper omnes Reges eſſe,notat glo.in.c. uenerabilem de elect.in uerbo tranſtulit in germanos, & facit pro opi.gl.in.d.c.in apibus,q̃ dicemus infra.q.lxxiiii.idem Io. Vgo.in libro quadruuii Eccleſię ad Maximil.Regem.c.xxviii. ii.col.

ii.col.§.eſt autem allegat.c.ſcitote.vi.q.iii.idẽ char.xxxii.col. ſecũda in uerbo.princeps Iac.aũt Aluar.in tit.de Feud. March.
5 in prin.in uſi.feud.intelligit.d.glo.in.d.c.in apibus uerã, † i Regno ſuo.ſ.q collatiões Regaliũ dignitatũ ſpectant ad ipſum Imperatorem,uel Regem in Regno ſuo,& idem notat in tit.qs dicatur Dux.in prin.uerſ.pmitte, eod. lib.ſed cũ de iure omnia uideantur ei ſubeſſe,ut ſupra ſuo loco uidimus circa hoc.d.Iac. conſiderandũ eſt,et pro Imperatore facit.l.i.ff.ad.l.Iul. de amb. et tit.q ſint Regalia.&.l.ſacrilegii.C.de diuerſ. reſcrip. et tex. not.expreſſus in Rege multum ſignandus, in.l.iiii.ff.ad.l. Iul. maieſt.ubi dicitur lege Iulia Maieſtatis tenetur ille, cuius dolo malo,opera factũ erit quò Rex exterę nationis populo Rom. minus obtemperet iuncta.l.i.ff.de conſti.princip.cum ſimil.con cord.ſed.l.poſtliminium.§.poſtliminio de capti.ibi ad Regẽ ſocium,uel amicum uenerit,argumentũ cõtra niſi dicamus ibi ante aduentum Chriſti,quo tempore plura erant Imp. ut ſupra late diximus.vii.q.in prin.ſecus autem hodie, poſt Chriſtum quo unũ tantum eſt,& eſſe debet,ut infra ſeq.q.de conſenſu ordinatione,et approbatiõe.S.M.E.cui ſtandum eſt, et ideo Bal.alias notabat,in tit.quis dicatur dux,uel comes,in prin.primo not.in
6 uſi.feud, † q Princeps eſt fons a quo deſcendunt magiſtratus tanq̃ riuuli,et refert,et tenet Iaſ.in.l.i.in prin.i.col.ff. de offi. eius cui mãd.eſt iuriſd.et ſubdit Bal.in.d.loco i principe Rom. omnes theſauros dignitatum reconditos,& probat etiam ibi ra
7 tione,et iure. † Et collationem omnium dignitatum regalium
8 ſpectare ad Imp.licet Papa quãtum poteſt uſurpet,ad ſe, † notat Bal.in tit.de Feud.March.col.ii.poſt principium per illum tex. & facit quod infra.q.cx.caſu.xvii.et.q.ci.in fine, et cum glo.in d.c.in apibus,q Imperator.ſ.Coronet Reges licet hodie p ſucceſſionem fiant,niſi forte in his qui eum in ſuperiorẽ non cognoſcunt ſentit Ludo.Mõtaltus in ſuo tract.de Reprobatione ſente
9 tie Pilati artic.iiii.§.i.x.uol.tract. † In Boęmia tamen uacãte Rege regnicolę eligũt,Regẽ ita atteſtat Carol.IIII.Rom.Imp. in ſua Aurea Bulla relata ſupra per me.viii.q.ad fin.cap.xxix.in fine,et dicit eſſe ex conſuetudine,et priuilegiis eis conceſſis ab Imperatore Romano.

SEXAGESIMA NONA QVAESTIO.

1 *An plures poſſint eſſe Imperatores eodem tempore.*

Digitized by Google

2 *Vnitas multum attenditur.*
3 *Imperatores plures quandoq; fuerunt eodem tempore.*
4 *Papa unus tantum eſſe poteſt, nón plures ſimul, & ratio.*
5 *Monſtrum eſt, ut in uno corpore duo ſint capita.*
6 *Papatus, & Imperium paribus paſſibus ambulant.*
7 *Imperatores ante Chriſtum plures erant.*
8 *Imperium uerum Romanorum, non Græcorum.*
9 *Imperium ex quatuor, quæ erant, quale iuſtum ſit.*
10 *Romane iuſte Imperium adepti ſunt, & cur potius ipſi q̃ alij.*
11 *Conſtantinus Imperator ſedem Imperij in ByZanti conſtituit.*
12 *Imperium translatum in Germanos quo tempore fuerit, & cur.*
13 *Conſtantinopolitanus Imperator an proprie uerus Imperator ſit, & quis.*
14 *Rex Franciæ licet non ſubeſſet Imperatori non tamen alter Imperator eſt.*
15 *Reges in eorum Regnis dici Imperatores quomodo intelligatur.*
16 *Imperatores duo eodem tempore an poſſint eſſe, & an Papæ conſenſu.*

1 SEXAGESIMO NONO Quęro, † an plures poſſint
eſſe Imperatores eodẽ tẽpore tex.in.c.i apibus.vii.q.i.dicit,
Imp. unus, et de unitate, late Fely.multa cõgerit i.c.q̃ i ecclesia
2 rum pen.col.de conſti. † et facit.l.deprecatio.ff.ad.l.rhod.de ia
ctu. ibi ego mundi Dominus Imperator ergo non plures, quia
duo inſolidum unius rei Domini eſſe non poſſunt.ll.uulg. ideo
tex.in.d.c.in apibus dicit, Romam duos fratres ſimul Reges ha
3 bere non potuiſſe, † ſed tamen tex.in.c.fundamẽta de electiõ.
in.vi.contra uidetur, p̃ſupponere in.§.proinde officii, ibi nullus
Imperator, ſiue Rex Romanorum, aut alius Imperator, uel Rex
Princeps, et ſimul plures Imperatores fuiſſe quandoq; ſuppone
re uidentur iura ut.ff.de pœnis.l.diui fratres.ff. de iurepatron.
l.Imperatores.ff.de tranſaction.cum ſimil.ſępe in iure noſtro, p̃
cipue in multis inſcriptioñ.ll.c.a pluribus Imperatoribus ſimul
et.l.licet Imperator, de legat.i.et fortis tex.in.c.ab Imperatori-
bus.xxiii.q.vii.dicit ab Imperatoribus uniuerſis, iuſtum eſt au
xilium poſtulandum, propter afflictionẽ pauperum, et in inſcri-
prione.c.teatina.63.diſt.& ibi.Archid.facit tex.i.c.quo iur.viii.
diſt.ibi iura humana, p Imperatores, et rectores huius ſeculi, et
de Diocletiano, et Maximiano ſimul, eodem tempor Imperatori
bus colligitur in inſcriptioñ.l.unicę.C.ne liceat porẽt.& ſcribit
in.c.nunc autem.xxi.diſt.ubi etiam per Archid.notatur per illũ
tex.

tex.Bal.in.l.arethuſa.ff.de ſtatu.hom. ꝙ nõ ē nouũ duos ſimul
Imperatores adminiſtrare per tex.& gl. not.in.c. non autem in
4 glo.magna ante fi.vii.q.i.licet in Papa gl.ſecus eē dicat, † quia
offenditur illa Reg.unam Sanctam Catholicam,quam ad id ſin
gularē dixit Abb.in.c.quoniā de offi.ordin.pen.col.ad fi. ad-
dens,ꝙ, & eſſet in Papa contra illud Euangelium,fiet unũ oui-
le,& unus paſtor,late Iac.Aluar.in Papa in tit.Epiſcopum, uel
Abbatē.iiii.col.& Mart.Laud.in.d.tract.not.lxviii. incip. duo
Apoſtolici, & idem dicit,Abb.ubi ſupra,ꝙ ſecus eſt in Impera
toribus,cum ſint Vicarii,& defenſores Eccleſiæ Rom. Allegat
clem.Romane de iureiurand.ſubdēs dic,ut ibi not.Petr. de Mõ
te,in tract.de monarchia ad fi.iii.q.in prin.mouet, & ipſe, licet
breuiter, hanc.q.& concludendo ſimpliciter tenet, ꝙ quicquid
probetur,duos fuiſſe quandoq; Imperatores fuiſſe a caſu, & de
facto,non de iure per.d.c.in apibus, & quia ad Imperium ideo
deuentum eſt,ut per unum toti reipub.conſuleretur.l.ii.§.nouiſ
5 ſime.ff.de origin.iur.† Et quia monſtrũ eſt, ut in uno corpore,
6 duo ſint capita.c.quoniam, &,ꝙ ibi not.de offi. ordina. † Item
quia Papatus, & Imperium uidentur paribus paſſibus ambula-
re,capitulo ſolitę De maiorit.& obedientia ſed non poteſt eſſe
niſi unus ſolus Papa.vii.q.i.factus ē Cornelius, & ultra eum in
Papa eſt glo.not.in.d.c.non autem.vii.q.i.poſt medium ſing.ſe-
cundum Abb.& alios ibi ſupra ꝓxime dixi ergo idem videtur
diceñ.in Imperatore,& ita teneñ.Puto unicum tamen Imperato
rem de iure eſſe poſſe,uel debere per ſupra alleg.ĩ hac.q. et quæ
de unitate late dicta ſunt ſupra in.q.v.quare Imperator.ſ.ordi-
natus ſit,quę hic bene deſeruiunt,et ita fatetur,etiam ille.D.Io.
igneus in.d.ſua ſolenni diſpu. An Rex.Francię col.xix. ad finē
p.t.in.d.c.in apibus ibi Imperator unus licet ille tex.poſſet ĩ cõ
trariũ põderari ſecũdũ Alex.in.c.nũc aũt.xx.diſt. poſt prin. idē
tenet Mart.Laud.ĩ.d.not. lxviii.ꝙ.ſ.nec duo apoſtolici nec duo
Cæſares, eodē tēpoꝛ eē poſſunt allegan.ſolũ gl.ꝑfatā ſing.in.d.
cap.non autem.q.tamen,ut ſupra diximus, in Papa licet id uo-
luerit,in Imperatore tamen dicitur ſecus fuiſſe,per.d.c.nunc au
tem.xxi.diſt.& ibi not.Alex.in principio.Concluſio tamen eſt
uera in ſe experientia docet,et ultra iam dicta, ſuadetur etiā ex
illo dicto domini omne regnũ, in ſe diuiſum deſolabit̃ Matth.
xii.D.Itē ex interpretatione Eccleſię,& Papę.de duobus Lumi
naribus a Deo Creatis in.c.ſolitę.§.ꝑterea de maiorita.et obed.
et tex.in cap.conuenior.xxiii.q.viii.in prin.ibi Imperatorem in

Digitized by Google

cuius poteſtate eſſent omnia,& ad fin.i.col.ibi,ipſius eẽ uniuerſa cũ ſimilibus late ſupra allegatis in.q.lii.ubi tenuimus Imperatorem Dominum eſſe totius orbis,non dominos, & ſic nõ plures,Et iura in contrarium alleg.reſolui uidentur,ex reſponſione Petri De Monte,ubi ſupra.ſ.ꝗ de facto,ita fuerit, nõ autem ſit de iure, & ita declarat ultra eum, glo. in.d. cap. in apibus in glo.ii.in prin.per.d.cap.nũc autem.xxi.diſt.& Epiſcopus Gurcenſ.in.d.libello de coronat. char.xxv.ii.col.ſub.§.iam fide uel forte dici poſſet ultra eum, ꝗ ante aduentum Chriſti cum ab Eccleſia Imperium non dependeret,plures eſſe potuerunt, cum
7 omnes ꝑ libito uolũtatis occuparent,† Regna iuxta late tradita per Oldra.in illo ſolẽni conſ. ſuo.lxix.et per.d.Io. Igneum in.d.ſua diſpu.An Rex Fraciȩ,et nota.in.l.ex hoc iur.ff.de iuſti. et iure,et per illum tex.Bar.in Extrauaganti qui ſint Rebell.in uerbo Lombardiȩ,in prin.unde eſt, ꝗ erant olim quatuor Imp. ſeu Monarchie Babilonicum Macedonicum Affricanum Romanorum,ut late ſupra diximus.vii.q.in prin.et ita tradit Aluarotus in.c.i.iiii.col quis dicatur Dux, uel Comes.ſed hodie uerũ
8 Imp. † & uerus Imperator poſt aduentum Chriſti, eſt Romanorum,non aliorum,nec grecorum amplius, quia ille improprie ẽ Imperator,ut per glo.& ſcrib.in.d.c.uenerabilem in uerbo Germãos de electio.et gl.in.d.cap.in apibus.vii.q.i.& in.c. ſi. Imp. xcvi.diſt.Alex.in.l.i.in prin.ff. de offi. eius cui mand.inprin.v. col.& ibi alii,et ſupra diximus in.d.vii.q.et notat Marti.Laud. cũ gl.in.d.c.in apibus,not.lxxxvi.Imperator in.d.tract.ſuo idẽ Epiſcopus Gurcenſ.in opuſculo ſuo, ſupra allegato char. xxv. ii.col.Græcum.ſ.non eſſe uerum Imperium, et licet in.c.ſolitȩ de maior.& obedien.Papa enunciet Græcum Imperatorẽ Ant. Roſell.in loco de quo infra char.fin.col.fin.dicit, uel, ꝗ id fuit ante tranſlationem, uel,ꝗ de facto nominatur,uel, ꝗ largo modo,uel, ꝗ Papa enunciat de facto alieno ĩ quo principaliter nõ diſponit,ut ibi not.per eum,et Alex.in.d.c.nũc aut.in prin.poſt glo.in.d.cc.uenerabilem,et in apibus.Et hanc diſtinctionem de ante aduẽtum Chriſti,et poſt uidetur ſentire Bar. in extrauag. ad repri.in uerbo toties licet cauendũ ſit, quia.d.l.deprecat.ante Chriſtum uidetur,et tamen dicit,ego mundi dominus, † Et
9 latiſſime.D.Anto.Roſell.in tractatu,de Cõciliis uerſus finem char. liiii.ii. col. & ſequentibus, ſub.§.i. incipien. multa quidem diſputat,quis ex Imperiis orbis quatuor,ꝗ̃ fuerunt, excelſi ſolii palmam,prius fuerit iuſte adeptus,et præcipue an ſoli Babilones,

bilones, ob illud Daniel.ii.cap.ibi tu Rex Regũ es, & Deus cœ
li Regnum fortitudinem, & Imperium, & gloriam dedit tibi, &
omnia in quibus habitãt filii hominum, & beſtię agri, &c.ſub di
10 tione tua uniuerſa conſtituit &c.Romanos, Imperiũ, † & Princi
patum iniuſte adeptos, omni iure, & indebite uendicaſſe primo
arguit a dicto loco uſq; ad.§.xv.tandem conatur ſubtiliter dedu
cere, in ſeq.§.§.ex ſententia Dei fuiſſe, Romanos, orbis terrarum
dominium, iuſte nanciſci, per plura deducens, præcipue ratione
permiſſionis dignitatis charitatis, neceſſitudinis, & per alia de
quibus ibi per eum latiſſime, & ille Gurc.licet breuiter, in.d.li-
bello de Coronatione char.xvi.i.col.& ſeq.§.cęterum tenet ex di
ſciplina diui Thomę Deum optimum Maximum Imperium Ro
manis contuliſſe, ꝑpter amorẽ patrię, ſanctiſmas.ll.& pietatem,
ac proprias uirtutes, poſt.c.omnes.xxviii.q.i.ideoq; iuſtum eẽ
præcipue per diuturnũ prouinciarum populorumq; conſenſum
qui uoluntarie tot annos ſub Imp.degerunt unde uitium uiolẽ-
tię purgatum fuit, atque diſſenſus in conſenſu tranſiuit, iuxta.l.
ii ii.C.ꝙ met.cauſa, & ſupra dixi, etiam.q.iiii.in fine, † & in.§.fin.
ſeu concluſioñ.illius tractatus, de conciliis.§.elucidauit diſcutit
quomodo apud græcos Romanum Imperium amplius iuſte nõ
ſit, cum Conſtantinus Glorioſiſſimus fauore Beati Siluestri, &
totius Eccleſię Sanctę Dei elargita Vrbe, ipſi matri Eccleſię.d.
c.Conſtantinus.xcvi.diſt.c.futuram.xii.q.i.prima cum concor-
dañ.ſedem Imperii in Bizantium conſtituerit ſed ſolum hodie
iuſte apud Germãos, & Theutonicos, ut ſupra uidimus.c.in die
v.diſt.de conſecrat. cum concordañ.& ſic unum tantum uerum
eſſe debere Imperatorem Romanorũ apud germanos licet quã-
doq; de facto duo fuerint, ut ſupra, & gl.in.c.in apibus.vii.q.i.
12 referẽs cauſam de qua ſupra ſuo loco uidimus, † & fuiſſe trãſla
tum anno domini.D C C. L V I. ſecundum Gofredum uel ſe-
cundum alios.xlv. &, ꝙ iuridica fuit tranſlatio, & non abſolu-
ta per rationes not.de quibus ibi plene, &, ꝙ propter infidelita
tem, & iniuſtitiam poſt Innoc.& alios in.c. uenerabilem de ele-
cti.notat Mart.Laud.i tractatu de princip.not.xxiiii.ꝑpter, &
ex his patet inepte dubitaſſe Moder. Ferrarieñ D. Ludouicum
ſard.in tractatu de legitimatioñ.x.char.vii.q.& dixiſſe, Cõſtan
tinopolitãum eſſe, & hodie uerum Imperarorem, & non Germa
num nec illum potuiſſe deponi ab Eccleſia ſed Germanũ eſſe tã
13 tum Ducem, † & defenſorem Eccleſię quia dicit contra cõmunẽ
opinionem, & contra Eccleſiam, ut ſupra, & ſcribit ille in libro

ſacr.cerȩmon.primo ſectioñ.iii.cap.i.iiii.col.in prin. in uerſ.ꝙ autem,ꝙ Imperator intelligitur de Imperatore Roman. non au tem grȩcorum,quia illȩ,ut Rex tractaṫ in cerȩmoniis,& Mart. Laud.in tractatu de principibus,not.xviii.Papa ſimpliciter no- tat,ꝙ ponere duos principes eſt hȩreticum,ſicut poneř duos Vi carios gñales equalis poteſtatis,poſt Hoſti.& Io.And. Et idē Imperatorem.ſ.unicum eſſe debere auctoritatibus iuribus,& ra tionibus,& philoſophorum Ant.ſicul ſcribit in tractatu de pote ſtate Regia. q.lxxiiii. unde cum uerus Imperator uniuerſalis, ſit Romanorum Imperator ut ſupra in.d.locis, & probatur in cap.nos Romanorū Imperator in titu. de pace cōſtātie in ,pœ. Inſti.in prin.& in clemen.unica in principio de iur.iuran. & Ia- co.Alua.in tit.de pace teneñ.& eius uiola.in prin.in.ii.col.poſt tex.ibi,&,ꝙ non Conſtantinopolitanus,ut late idē in titu. quis dicaṫ Dux.iiii.col.ad finem unus tantum eſſe debet, & ſi ſecus unq̄ factum legatur, de facto fuerit non tamen de iure, & ideo
14 eſt,ꝙ cum unus tantū ſit Imperator Ro.uniuerſalis, † Rex Fran ciȩ,licet etiam de iure non ſubeſſet Imperatori non tamen ipſe eſt alter Imperator, ut not.dixit Bal.in tit.de prohi.alie. feud. per Federi.§.fina.ad fi.in uſibus feudorum uerſ.ita excepto uno & refert,& tenet Fely.in cap.nouit de iudiciis extra ante finem uerſ.& nota,ꝙ licet facit quod ſupra diximus.q.liiii.ad finem
15 uerſ.unde ad rem, † Et ſic illud, ꝙ dicitur,ꝙ omnis Rex in ſuo Regno dici poſſit Imperator,ut not.Bal.in.l.exemplo col.fina. C.de probat.et in Rege Francorum,per multa ſingul. compro- bat Brunus aſtenſis conſ.xlv.in cauſa caſt.col.v.D.Decius in.c. paſto.col.ii.de app.in prin.et tradunt Moder. Tauriñeñ.in.l.i. in prin.ff.de offi.eius cui mand.v.char.i.col. & late in Rub. ff. de iuriſd.om.iud.uerſ.agiṫ. xi. annus cū ſimilibus,per prȩdicta declarañ.eſt id uerum lato modo loquendo, & quo ad effectum ac exercitium omnimodum iuriſdictionis,in ſubditos ſuos,non autem,ꝙ proprie Imperator dici poſſet,per ſupradicta, et ita lo quūtur ſcrib.in.d.locis,& ꝑcipue.D.Decius in.d.ii.col.in prin. & in conſ. cclxix. conſultus.iii.col.ad finem libro. ii.et conſ. cclxxi.i.col.in fin.et ſeq.in prin.in caſu,&.cccxc.quoniam ex fa
16 cto.v.col.eod.libro.ii. † Bene uerum eſt,ꝙ Alex.in.l.licet Impe rator in prin.de leg.primo per illum tex.qui dicebat,licet Impe rator noſter cum patre ſuo reſcripſit nec dicebat, ꝙ ſucceſſiue, trahit ad.q.an duo poſſint eſſe Imperatores eodem tempore, re mittit ad not.per Io.de Imol.in.l.fina.ff.de hȩred. inſtit.ubi di-
cit

cit concludere, q ſic per illum tex. cum ſimil. nam in. d. l. fina. dicitur pecunia magna, in caſu de quo ibi, ſupplicauit Imperatoribus noſtris, ergo plures eodem tempore, per illum tex. ſatis arguitur ſed pace Domini Alex. Imol. in. d. l. fina. viii. col. tenet totũ cõtrariũ, & q immo. ſ. de iure unus tantum debet eſſe Imperator per. d. c. in apibus, & dictum philoſophi. v. ethico. entia nolunt male diſponi Princeps ergo unus orbis licet quinq; fuerunt alias duo, ut iuribus præallegatis cum ſimil. multis. l. Imp. ff. de iur. fiſci. l. fina. ad turpil. ff. l. cum proponebatur. ff. de leg. ii. de facto. ſ. nõ de iure ſecundũ gl. not. in. d. c. in apibus, & Imol. in. d. l. fina. viii. col. & ſequitur Iaſ. in. d. l. licet in prin. & bene cõſiderãdo etiã Alex. idẽ uidet̃ uelle cũ ſe in ea. q. remittat, ad notata per Imol. in. d. l. fi. l. aſſe. toto. ff. de hęred. inſti. l. nihil. ff. de coniungen. cum emancip. lib. cum ſimil. & unum tantum eſſe debere Imperatorẽ Clare colligitur, etiã ex notatis, in proxima ſequẽti. q. lxx. Et in terminis etiam idem unum tantum eſſe poſſe Imperatorem eodem tempore uerũ, & iuſtum theutonicum, & non Conſtantinopolitanum ſcribit, & probat per quædam licet non, ut ſupra Ioan. Lecirier in ſuo tract. de primogenit. vii. q. primi libri. col. i. & ſeq. i not. q. primogeniturę an penes duos eſſe poſſit per tex. in. d. c. in apibus per exempla rei finis, & propter repugnantiam, & q contraria de facto fuerunt poſt Alb. in. l. bene a Zenone col. ii. C. de quadr. præſcript. uel, q fuerunt
17 ſucceſſiue, plures fratres, & Prępoſit. in. c. non autẽ. vii. q. i. † Prædictis tamen addo not. & magnum dictum Card. Alex. in. c. nũc autem. xxi. diſt. poſt prin. qui dicit, q cũ ex cauſa olim conſtet. quandoq; fuiſſe duos Imperatores pro bono pacis ac utilitate, reipub. diceret procedere etiam hodie, & eſſe poſſe Papa concedente ſine tamen permiſſione Papę non etiam de cõſenſu electorum quia ipſis eſt data electio nõ ſectio Imperii reputabũtur tamen ꝓ uno ſecundũ Alex. d. loco quod not. eſt in mate. huius. q.

SEPTVAGESIMA QVAESTIO.

1 *Quid ſi de duobus facta eſt electio ad culmen Imp. in diſcordia, & quilibet adminiſtret, an quilibet eorum poſſit concedere priuilegia, quæ ad Imperatorem ſpectant.*

2 *Electores Imperii an ſex, uel ſeptem.*

3 *Electus a minori parte potius nullus eſt, quam ſecundus.*

4 *Papa cognoſcit de iure plurium electorum.*
5 *Electis duobus in Papam in concertatione quid fiat.*
6 *Imperium, & Eccleſia fraterniſant.*
7 *Rex quis ſit ex duobus in pari gradu exiſtentibus.*

1 SEPTVAGESIMO Quæro, † quid ſi de duobus facta eſt electio ad culmen Imperiale in diſcordia, & quilibet adminiſtret, an qlibet eorũ poſſit priuilegia concedere, quæ ad Imperatorem ſpectant hanc.q. ꝑ pulchra ponit Pet. de mõte in.d.ſuo tractatu de monarchia ad finem.ii.q. iii.quæſtionis. Arguit pro, & contra q̃dam, tandem dicit hanc q.tactam per glo.in clemẽ.Romani, quæ eſt unica de iureiuran. dic tu in §.porro, in uerbo Regis, quæ dicit ſe uidiſſe, & habere formas quarundam literarum, de regiſtro Innoc.III. quę emanarunt ſuper negotio diſcordię electionis de qua fit mentio, in c.uenerabilem de electio.cõtinentiũ, ꝙ inconcuſſa conſuetudo Imperii, conſona rationi iuris per patientiam ſedis Apoſtolicæ tolerata, & per tolerantiam approbata hoc habet, ꝙ duobus electis in diſcordia uterq; adminiſtret, ut Rex, & omnẽ Imperii iuriſdictiõem exerceat, quod declarat uerum, donec per Papam alterius electio fuerit approbata, uel reprobata & huic conſuetudini relatę per.d.glo. Pet.de monte.d.loco, ait ſtandũ cum eius non ſit uilis auctoritas.l.de quibus.ff.de.ll.cũ ſimil. & cũ.d.gl. ꝑ ſing. & menti tenẽda not.Bal.in ſua Margharita in uerbo Imperator, &.d.Ludouicus Sard.in tract.de legitimation.x.char. i.col.v.q.et hanc.q.tangit etiam an ualeant priuilegia utriuſq; Io.And.in additi. ad Specul.in tit.de reſcript.præſent.§.ſi.uerſ. itẽ obtentum circa medium, et per Alb. de Roſat. in.d.l. bene a Zenon.C.de quad.præſcript.et ibi Salyc.& ibidẽ quid ſi ſuper eadẽ materia cõceſſa ſint priuilegia an ambo, uel alterũ ualeat, uel an pendeat ex futuro euẽtu, & cum.d.gl.in.d.clem.i.de iure iur.et aliis concord.glo.tenet ſimpliciter Io.Bertachin in tract. de Epiſcopo.v.uol.tract.char.lxxxv.col.ii.iii.q.nu.v.ad finẽ cui addo, ꝙ hanc.q.originaliter etiam poſuit Oldr.cõſ.xxii.ad quęſtionem.i. & ſeq. cuius dicta tranſplantauit Petrus de monte in.d.loco nulla de eo facta mentione, qui Oldr.poſt argumenta hinc, et inde, concludit pro ueritate, effectus cõceſſionũ utriuſq; dependere, ex euentu, et, ꝙ ueritate apparente ei ſtandum ſit, opinione repulſa per iura, et rõnes notas de quibus ibi ſubdens bene not.i.ii.q.ꝙ cũ duo ſint electi, ut ſupra, et uterq; adminiſtrat,

& omnia

et omnia agat, ut Rex, et uterq; ſuper eodem negotio, eiuſdē for mę, ſeu ſubſtantię priuilegium conceſſit, ex conceſſione facta p ambos ſic negotium eſt ſolidatum ſicq; robur habeat, ꝙ non dependeat aliter ex euentu cum certiſſimum ſit, unum ex eis ius habere, ut ibi notanter per eum, et cū. d. conſ. Oldra. de duobus electis in Imperatores, ſimpliciter not. ponit Mart. Laud. in tractatu de principibus, not. vi. quando, et cum gl. in. d. clem. unica de iure iuran. cum qua etiam glo. idem late tenet ſcribens Ant. Sicul. i tract. de poteſtate, et excellētia Regia. q. lxxx. poſt Card. in. d. §. porro. ii. col. q. et de dicto conſil. Oldr. in hac. q. ſimpliciter meminit nouiſſime Card. Iacob. in tract. de concil. libro iii. artic. i. fac. clxxiii. col. i. ſubdens, ꝙ Bal. tamen in proœ. decretal. uidetur tenere aliter in eo, ꝙ Oldr. tenebat uſum priuilegiorum interdictum Impetrantibus niſi priuilegia eſſent contraria uel niſi conſtaret de alterius intruſione, uel notoria iniuſtitia, ut ibi per eum, et aliquid in ſumma. xxiiii. q. i. et, ꝙ etiā ſi dubium eſt an Imperator ſit intruſus non tamen tenetur cedere poſſeſſioni ſi eſt colorata poſſeſſio, et ſi ſit ſciſma locus ē gratificationi, et qui ſemel acceptauerunt eum non poſſunt ei ſubtrahere obe-
2 dientiam poſt Bal. ubi ſupra, † Sed tamen circa primam concluſionem duorum electorum ad Imperium conſideran. eſt quia forte prædicti doctores, q dictos duos electos adminiſtrantes præſupponunt, uidentur poſſe uerificari, quando forte ſecundū opinionem quorundam, ſex ſunt electores tantum tres Archiepiſcopi, et tres principes, ſecundum, ꝙ late ſupra declarauimus. viii. q. qui ſint illi qui eligant, quia quidam dicunt Regem. ſ. Bohemię ſuperaddi. cū alii ſint iu diſcordia nō autem, ꝙ de neceſſitate uocan. ſit uidelicet, ꝙ id ius habuerit ex antiquo, poſt gl. pen. in. c. ad apoſtolicæ de re iudic. in. vi. et plene tractauimus ſupra. d. loco nam cum ſex tantum interueniāt cadere poteſt ueriſimiliter diſcordia probabilis, ut tres unum eligant alii tres alium, ſed ſi ſupponamus ſeptem electores hodie interuenire ſeu interueniſſe non uideo quomodo probabilis diſcordia poſſit conſiderari, quomodoue duo electi ad Imperiū probabili diſcordia dari poſſint nam aut unus eſt electus a quatuor, et alter a tribus, et tunc non duo, ſed unus tātum electus eſt cum a maiori parte electus ſit, quod ſufficit ſecundū commu. opinio. de qua ſupra uidimus late. q. xi. et in impari nume. maior ſemper duabus conſideratis ineſt cui ſtandum erit, ut dicit alias tex. not. in. l. itē ſi unus. §. in
3 impari. ff. de arbi. cum ſimil. † Et ille a minori parte electus, po

tius nullus dicitur q̃ alius electus, ut alias tex. not. dicit in cap.
factus ĩ fine. vii. q. i. ibi qui poſt unũ qui ſolus eſſe debet, factus
eſt, iam non ſecundus ille ſed nullus eſt, et facit quod ibi notat
glo. ꝙ nullus eſt qui malus eſt, et reg. l. quoties. ff. qui ſatiſda.
cogan. et. l. ii. ff. de aucto. tuto, et quæ late. D. Decius in. l. ſi auie
iiii. not. C. de ſucceſſ. ędicto. cũ ſimil. q̃ nota ſunt aut nullus de
electis habet maiorem partem ex omnibus ſeptem electoribus,
et tunc pariter non uideo quomodo cadat cõſiderari, duos ele-
ctos, ad Imperium adminiſtrare quomodo enim electi dici
poſſunt ad Imperiale culmen ſi nullus a maiori parte eligentiũ
electus eſt prout requiritur ut quis electus dicatur, ut ĩ. d. xi. q.
diximus potius enim nulli dicũtur, q̃ electi. d. cap. factus, in fine
cum ſimil. ſupra alleg. et facit. l. i. ff. de regu. cat. ibi non eſſe da-
tum legatum, uerius eſt, q̃ inutiliter datum. l. penultima in prin.
ff. de adulte. ibi ſi ex. l. repudium miſſum non ſit mulier adhuc
nupta eſſe uidet᷑, et ideo cogitandũ eſt circa prædicta pręſuppo
ſita ſcrib. ſupra allegatorum, et addo cõtra eos, quod Bal. in tit.
de pace conſtant. cap. nos Romanorum in uſibus Feudorum ad
fin. in uerbo Rex quærens, an ante coronationem, Rex Roma.
poſſit priuilegia cõcedere refert Hoſti. fuiſſe in opinione, ꝙ nõ
ſubdit Bal. (quicq̃d dicat Hoſti.) alia opinio affirmatiua ꝓbat᷑
et ipſa ẽ ueritas opinio autem Hoſti. poſſet habere locum, quã
do eſſet electus ĩ diſcordia, et ſicut ſentit expreſſe Bal. ibi, ꝙ ele
cti in diſcordia nõ adminiſtrent, ante coronationem, et per con-
ſequens ante approbationem unctionem, et conſecrationem Pa-
pę, quæ coronationem ipſam præcedunt, & expediuntur. d. cle-
men. unica de iure iuran. et ſuis ante quibusq; locis ſupra expe
diuimus, et tex. in. d. c. uenerabilẽ de electi. extra, Bene tñ uerũ
uidetur, ꝙ tex. met. in. d. cap. uenerabilem uerſ. nunquid enim ſi
Princeps, aperte ſupponũt duos electos fuiſſe Regẽ uidelicet, &
ducẽ, ut ibi cõſtat, et diſcordiam eſſe poſſe in Electione, ut ibi-
3 dem, ibi ſi principes non ſolũ in diſcordia &c. † Ideo forte uera
tunc illa opinio de qua ſupra diximus uidetur, ꝙ ſex tantũ ele-
ctores, neceſſ. ſunt ille autem ſeptimus fuerit additus, & adda-
tur cum diſcordant propter ſupra cõſiderata, clara tamen illa ui
4 detur concluſ. † ꝙ Papa cognoſcere poteſt de iure etiam pluriũ
electorum per tex. in. d. c. uenerabilem. §. obiectioni ergo, uel Le
gatus eius, ut ibidem factum fuit qui approbauit Regẽ electũ,
& reprobauit ducem, ut ibi declarat᷑ not. et notat poſt Io. And.
ibi, et in additioñ. ad Specu. in tit. de reſcript. Mart. Laud. not.
lxxix.

lxxix.electores, in fine in.d.tract.de princi. Et probatur, per rationem de qua in.d.c.uenerabilem ibi eſt enim regulariter, & generaliter obſeruatum, ut ad eum examinatio perſonę pertineat, ad quem impoſitio manus, ſpectat cap.quod eſt.lxxviii. diſt. & q́ ſcribit Auguſt. de anco, in.d.tractatu de poteſtate Papæ.q.
5 xxxviii.art.primo, et ſequentibus, † Alias in Papa cũ duo electi eſſent, temeritate concertantium, dicit tex.not. in cap. ſi duo lxxix.diſt.ſi duo forte contra faſ.temeritate concertantium, fuerint ordinati nullũ ex eis futurũ ſacerdotẽ permittimus ſed illũ in Sede Apoſtolica permanſurum cenſemus quẽ ex numero clericorum, noua ordinatione diuinum iudiciũ, & uniuerſitatis cõſenſus elegerit, cum ergo, & unus tantum debeat eſſe Imperator ut ſupra uidimus, cur, & duobus in diſcordia electis idẽ dicen. non eſt per illum tex.cum, & de Papa, ad Imperatorem arguat, etiam alias. P. de monte in pręcedenti.q.per cap.ſolitę de Ma
6 iorita.& obedientia, † & fraternizare Eccleſiã, & Imperatorem alias dicant ſcriben.per tex.in auct.quomodo oport.Epiſcopos in prin.alias dicitur in cap.fina.lxiii.diſt.ſi forte, q. nec reprehẽſibile nec irreligioſum iudicamus uota eligentiũ in duas ſe diuiſerũt partes, in electis ad Epiſcopatũ Metropolitani iudicio, alteri præferatur, qui maioribus iuuat́ ſtudiis, & meritis, et gl. in d.cap.ſi duo.dicit ibi cum malo zelo in.d. cap. fin. cum bono
7 uel cum timetur ſcãdalum in.d.cap.ſi duo, † Alias quis Regnũ aſſequi debet, cum duo ſunt in eodem gradu ponit plures opin. Ioan.lecirier, i tract.ſuo de primogenit.x.q.primi libri col.i.ad finem, & ſeq.poſt Petr.Iac.& Abb.& Bertach.ubi ibi, & doct.in c.cum autem de iurepatron.& Ant.ſicul.in tract.de poteſt. reg. q.lxiiii.in not.q.quid ſi duo naſcuntur reges in eodem inſtanti, neq; apparet ordo naſcendi.

SEPTVAGESIMA PRIMA QVAESTIO.

1 *Quæ ſint inſignia inter cætera principaliter ipſius Imperatoris.*
2 *Enſis, ſceptrum, Pomum rotundum, & in qua manu, & cur.*
3 *Enſis Imperatoris interpretatio miſtica.*
4 *Iuſtitia, cur in manibus gladio depingitur.*
5 *Iudices quandoq; portant ante ſe enſem, & cur.*
6 *Traiani uerba ad Præfectum Prætorio cum eo cingulo, & inſignijs donaret.*

Y ii

7 *Enſem nudum ante Cæſarem quis portat.*
8 *Sceptrum quid, & cur.*
9 *Sceptrum quis ante Cæſarem portet.*
10 *Pomum rotundum quid, & cur.*
12 *Pomum quis portet ante Cæſarem.*
13 *Anulus, armilla, & inſignia Imperatoris quæ, & quid ſignificent.*
14 *Inſignia Imperatoris quæ olim eſſent, & hodie,*

1 SEPTVAGESIMO PRIMO Quæro, † quæ ſint
2 inſignia Imp. inter cetera principaliter, ultra, † Diadema,
ſeu coronam Imperii eſt enſis ſceptrum, & pomum rotundum, de
ſceptro quod portat in manu dextra, de pomo ĩ ſiniſtra, colligitẽ
experientia rerum magiſtra, & ex forma ſigilli Imperatoris q̃
hęc habere debet, ut ſupra diximus poſt Specu. in q. xlvii. ante fi
nem, & de ſceptro Regali Cęſaris meminit tex. in cap. inter dile
3 ctos de fid. inſtru. uerſ. iii. quia falſum, † Gladii ſeu enſis, miſti-
cã interpretatio uidetur, aſſignari in libro Pontificali, & ſacrarũ
cerĩmoniarum in loco de Coronatione Imperatoris, ex oratio-
ne quam, dando illum ei Papa dicit poſita in d. locis, accipe gla
dium &c. ibi in defenſionẽ Sanctę matris Eccleſię diuinitus or-
dinatum, ad uindictam malefactorum Laudem uero bonorum,
poſt id quod in Pſalm. xliiii. poſt principium legitur accingere
gladio tuo ſuper fæmur tuum potentiſſ. ut in hoc per eandem
uim ęquitatis exercens molem iniquitatis potentiſſ. deſtruas, &
ſanctam dei Eccleſiam eiuſq; fideles propugnes &c. ſini. de qui-
bus in ſolenni, & pulchra oratiõe, ibi poſita, & Io. Vgo. in. d. lib.
Quadruuii Eccleſię char. xxx. col. i. ſub. §. cõſiſtit in uerſ. gladio
poſt Hoſti. i ſumma de pœniten. §. cui ſub. § pecent, & cap. ſi quis
igitur. xxiii. q. iiii. &. q. v. Regum de nulloq; magis poſſe place-
re deo q̃ ſi iuſtitiam exerceat cõpeſcendo eos qui ĩ ſuam, & alio
rum perniciem debachantur. xxiii. q. v. qui malos idem char. xl.
col. i. in uerbo gladium. d. lib. Io. Et facit quod habetur Pſalm.
cxlix. ibi, & gladii in manibus eorum ad facien. uindict. in na-
tionibus, & increpationes in populis, Et inde ſumptum uidetur
4 ꝙ iuſtitia habẽs gladium in manibus depingitur, † Et ideo mi-
niſtri, & ultores irę dei, nõ ſine cauſa gladiũ portant, dicit tex.
not. in cap. non ſolum, & cap. ſunt quidam. xxiii. q. v. & origina-
5 liter ad Roman. cap. xiii. B. † Et hinc forte inoleuit, ĩ aliquibus
locis, mos portandi ante magiſtratum, unũ enſem, pro quo fa-
6 cit tex. in. l. ego. ff. de manumiſſ. uindic. cum glo. † Vnde alias le
gitur;

gitur, Traianum, cum præfectũ prætorii cingulo donaret digni
tatis eius inſignia, dixiſſe accipe hunc enſem, ut ſi recte Reipu-
blice Imperauero, pro me ſin ſecus in me utaris, ut latius elegãs
Budeus ſcribit in. l. i. ff. de off. præfect. prætorio. Et hunc enſem
nudum, Dux Saxonię, ante ipſum Cęſarẽ fert ut ſupra diximus
8 in. q. viii. † Sceptrum autem, uirga eſt uirtutis, atq; ueritatis un
de ipſum dando ei Pontifex, Dicit Accipe uirgam uirtutis, atq;
ueritatis &c. ut late ponitur in. d. libris Põtific. & cerẽmoniarũ,
ſuis locis, in Ponti. char. lvi. ii. col. ad fin. & ſequen. & cerẽmo-
nia. char. xxiiii. ii. col. in fin. & ſeq. & Pſalm. xliiii. uirga directio
nis, uirga regni tui, & Beatus Hieron. ĩ expoſitiõe illius Pſalm.
ad Principiam uirginem ait ſceptrũ inſigne eſſe regnantis quia
propheta dicit ſceptrum equitatis ſceptrũ regni tui. Et ſceptrũ
propterea portatur, ad Imperium deſignandum, And. Sicul lib.
iiii. conſiliorũ. cccclxxviii. illud, col. i. dicens, q; pręſides ſceptrũ
portant ad uindicanda crimina Quadruuii Eccleſiæ char. xxx.
col. i. in uerbo ſceptro dicit Imperatorem eo uti ad oſtendendũ
ſignum clementiæ iuſtis, et innocentibus eoſq; contra inſidia-
torcs defendendo, ut inter improbos tuta ſit innocentia. c. facte.
iiii. diſtin. exemplo Aſſueri qui uirgam aureã præbebat ad oſcu
landum ſummitatem eius qui in conſpectu ſuo gratiam inuen e
bat, ut patet Heſter cap. v. & idem Io. tangit char. xliiii. col. i. in
uerbo ſceptrum. d. libro Euſeb. cęſarien. in libro. viii. demõſtra-
tionis Euãgelicę char. iiii. dicit ſceptrum eſſe ſignũ Regii Prin-
cipatus, ſuper illud non auferetur ſceptrum de Iuda &c. Io. autẽ
9 Vgo. in. d. lib. † Hoc ante Cęſarẽ, portat Marchio Brandebur-
10 genſis, ut ſupra in. d. viii. q. dictum eſt, † Pomum rotundum etiã
Imp. eſt ornamẽtum de quo. i. de eius miſtica interpretation. nõ
uidentur facere mentionem prædicti in dictis libris rituum, ſed
ſolũ, q; illud ponit Papa Imperatori in manu dextra. & iura de
hoc pomo pariter mentionem facere, non uidẽtur, poteſt tamen
forte dici, q; dominium uniuerſi orbis deſignet cum ad mundi ſi
11 militudinem factum ſit, ſecũdum late ſupra uiſa, † Vel forte cũ
Pomum rotundum, ſit ex ſui rotunditate arguat in Imperatore
ipſo demi Principium, & finem, ut alias de Diademate eius ro
tundo exponit gl. not. in clem. unica de iur. iuran. in uerbo dia-
12 dema, in fin. quod ſatis in idem recidit, † Et hoc pomũ ante Im-
peratorem Palatinus comes portat, ut ſupra in. d. xi. q. diximus
& de pomo enſe, & ſceptro, portandis per prædictos tradit etiã
13 Carol. IIII. in Bulla ſua ſupra relata p me. q. viii. c. l. † Alias

Ant.ſicul i tract.de poteſt.& excellẽtia Regia.q.xxiii.dicit inſi gnia Regum eſſe anulum, qui ſignat fidem anulare ornamẽtum manus ſignans bonam operationem ſceptrum iuſtitiam gladiũ uindictam,& purpuram de Aquila.i.dicemus.lxxxix.q. ubi ui-
14 den.& de aliis inſigniis, † Et ille Epiſcopus Gurcenſi, in.d.tra-ctatu de coronation.char.v.& ſeq.ſub rub.quę fuerint olim Re gũ inſignia tradit(nihil tamen in iurę allegando)inſignia Re-gum fuiſſe ſceptrum in quo iuriſiurãdi religio inerat ſella, cui alteri q̃ Regi inſidere capitale fuerat,& trabea ueſtis, auro pur puraq; intertexta poſt Virgil.& ſellã regni trabeamq; inſignia noſtri ſceptrũq; ſacerq; tiara,item,& diadema,quod, quid eſſet ibi late declarat licet abſq; iuribus,noſtris,tu de trabea da.tex.
15 & glo in.l.i.C.de conſul.libro.xii. † Addo, q; equitum,olim in ſigne erat Aureus anulus ſenatorii ordinis Lunati calcei, & la-tus clauus unde,& tribunus laticlauius in iure.i.ſenatorius ſcri
16 bit Andr.Alci.his uacans,in.l.plebs.ff.de uerb.ſignif. † Et ho-die,etiam in ſolennibus ante Imperatorem, portat Archicancel larius ſuper baculo argẽteo omnia ſigilla,& tiparia, et regalia, ut cauetur in Bulla.Carol. IIII. Rom.Imp.relata ſupra p me q.viii.ante fin.cap.lvi.

SEPTVAGESIMA SECVNDA QVAESTIO.

1 *An Imperium debeat durare uſq; ad finem ſeculi.*
2 *Antichriſti tempore multi ſubtrahent ſe a* Ro.Imp.
3 *Aeternus ſolus deus eſt.*
4 *Iudicij uniuerſalis tempore deficient Cœli,& Luna.*
5 *Vnum ouile fiet,& unus Paſtor.*
6 *Non eſt noſtrum noſce tempora,uel momenta.*
7 *Romanum Imperium diuiſum an ante finem ſeculi debeat redintegrari.*
8 *Imperium ſemper eſt.*

SEPTVAGESIMO SECVNDO Quęro,
1 † utrum Imperium debeat durare, uſq; ad finẽ ſeculi Aug. de Anco.in libr.de poteſt.Papę.q.xlii.art.primo mouet hanc.q. & argu.hinc inde auctoritatibus ſacrę Scripturę, Tandem re-ſoluit, q; licet iſta.q. dubia ſit propter illud quod legitur Apo-chalips.xx.c.ibi,& cum conſumati fuerint mille anni tamen di-cendũ ſit Roman.Imperium auctoritate Papę cõfirmatum,uſq; ad finem

ad finem ſeculi eſſe duraturum q̃tum ad iuriſdictionem, nõ q̃tũ
2 ad actualem adminiſtrationem, † quia.ſ.ante Chriſti, tempore, multi ſubtrahent ſe ante illud tẽpus a Romano Imp.& ab Eccleſiaſtico dominio iuxta illud Apoſto.primo ad Thimoth.iiii.c. in prin.ibi quia in nouiſſimis temporibus diſcendẽt quidam a fide attendentes ſpiritibus erroris, & doctrinis demoniorum, et ultra eum dominus in Ioannem.v.cap.in fin.ibi ego ueni in nomine patris mei, et non accepiſtis me, ſi alius uenerit in nomine ſuo illum accipietis, et quę idem Aug.d.lib.q.xxxi.art.iiii.et.i. ad Thimoth.ii.cap. ibi quoniã niſi uenerit diſſentio.primũ, Et addo, q fic etiam Cõſtantinus Imperator cum Beatiſſimo Papa Siluestro, Videntur ſupponere in cap. Conſtantinus xcvi.diſt. ante fi.ibi Cõfirmauimus uſq ad finem mundi, & ibi Deo uiuo qui nos regnare præcepit, & bon.tex.in auct. de conſulib.§.fin. ibi Imperatoris iugis, & indeſinens conſulatus, Et faciunt multa iura ſupra alleg.in.q.an Imperator ſit perpetuus.q.lxvii.q̃ de perpetuitate, & de ęternitate Imperatoris faciunt mentionẽ, quę
3 intelligi debent.i. uſq ad finem ſeculi, † & Improprie ęternus quia ſolus deus ęternus eſt, ut.l.eum, cum gl.ff.de ſeruitu. not. in.l.ii.C.de fabricen. libro.xi.& facit.§.penul.in auct.ut proponatur nomen Imperatoris ibi nobis, & ad Imperiũ, quod ſemper eſt, & bonus tex.in auct.ut præpo.nom.Imperatoris.§.ſi qua uiro in fine ibi cõtinue maneat immortalis memoria Imperii, et quæ ſupra dixi.q.lxvii.in fine, et infra late.q.xc. nu.§.item, et tex.in.cap.ſolitę de Maioritate, et obedientia.§.præterea ibi luminare minus lunę, quã Deus creauit, Geneſis cap.i. cui Papę, ibi Imperium aſcribit, uſq ad finem ſeculi durabit, ut præſit nocti ponendo in firmamento cęli, ut in.d.cap.i. Geneſ.B.et in fine
4 tantũ ſeculi, † & die iudicii deficiet, pro ut cęli, qui nunc ſunt, ut not.legitur in.ii.Epiſtola Petri cap.iii.B. & Ecc.cap.xvii. i fine ibi quid Lucidius ſole, & hic deficiet item Eſai.xxiiii. ante finẽ erubeſcet Luna, & confundetur Sol. & Ioel.iii.cap.&.ii.ad finẽ
5 † Et in hac.q.ẽt conſiderandum eſt illud quod legitur in Ioan.
6 x.cap.C.& fiet unum ouile, & unus paſtor, † Sed de hac.q.ſatis, cum ſcriptum ſit nõ eſt ueſtrum noſce tempora uel momenta interrogantibus illis dominũ an reſtitueret Regnũ Iſrael, Actuũ primo cap.poſt principiũ, & Imperator met.in auct. ut præpon. nom.Imp.§.ii.ante fin.dubitaſſe uideť dum Deo remittit quantum eius et de cętero Imperatorum annos elongauerit, & prudẽ
7 ter fecit in manu enim eius omnia ſunt, † Et idem Aug.q.ſupra

alleg.xlii.articul.ii.ponit an Romanum Imperium diuiſum, an te finem ſeculi debeat reintegrari ubi uiden.notāter, rationibus diuine ſcripturę nam cū hęc citra ordinem iuris noſtri ac diſciplinam ſint in meſſem nō omnino meam falcem nō immittam.c. per uenerabilem in prin.cū gl.extra qui fil.ſint legit. & Deuteronom.xxiii.cap.in fine, † Alias tex.in.§.pen.in auct. quomodo
8 oport.Epiſ.dicit Imperium ſemper eſt, & ibi gl.concord. & per eum notat.Bal.in auct.quas actiones col.pen.ad fin.C.de ſacro ſanct.Eccleſ.& ſupra numero.3. & quæ ſupra.q.lxvii. ad finem, idem Bal.in not.q.Pacis factę ab Imperator nomine ſedis.d.ratione in tit.de pace conſtant.col.ii.ad finem in glo. in uerbo in perpetuū poſt tex.in.d.§.pen.&.l.q. principi. de leg.ii.c.ſi gratioſe de reſcript.in.vi.& per Cyn.in.l.ſi quis Imperatorē.C.qui teſtam.fac. poſſunt.

SEPTVAGESIMA TERTIA QVAESTIO.

1 *Cuius ætatis debeat eſſe Imperator cum eligitur.*

2 *Iurare impubes non poteſt.*

3 *Auct. ſacramenta puberum.C.ſi aduerſ.uendit. an habeat locum in proximo pubertati.*

4 *Proximus pubertati in arduis, & criminalibus non ita capitur, ut alias.*

5 *Minor.xxv.annis quando honores habere poſſit.*

6 *Iudex, cuius ætatis eſſe debeat ad minus.*

7 *Imperator eſt aduocatus Eccleſiæ.*
Aduocatus cuius ætatis eſſe debet.

8 *Imperator procurator eſt Eccleſiæ.*
Procurator cuius ætatis ſit.

9 *Annorum.xxx.eſſe debet, qui ad curam aliorum per electionem eſt,*

10 *Tutor maior eſſe debet.xxv.annis.*

11 *Imperator pacem ſæpe facit.*
Pacis iuramento maiores.xviii. annis requiruntur.
Iuuenes non bene regunt. & nu.ſeq.
Præſumptio eſt contra Iuuenum gubernium.

13 *Rex puer habendus non eſt,*

14 *Senatus a ſenibus dictus.*

Senes

Senes firmiores.
15 Officia quæ minoribus committantur.
16 Aetas legitima in iure, uarijs modis capitur.
17 Doctorari quis poteſt. in. xvii. anno prout filius accurſii.
Pupillus poteſt eſſe miles, & quomodo. & nu. 23.
Iuſta ætas pupilli non dicitur.
18 Papa poteſt maiorem ſolum. xiiii. annis in Imperatorem approbare.
19 Minor. xiiii. annis in Imperatorem etiam a Papa an poſſit approbari.
Pupillus an poſſit eſſe Canonicus, & an uocem habeat.
20 Diſpenſatio de minore ætate, ut uideatur facta, opus eſt, ut de ea expreſſe conſtet, & quando not.
22 Diſpenſari poteſt in honoribus adminiſtrandis ex cauſa, cum minore. xxv.
23 Minor. xviii. annis ad mandatum principis non cogitur ire ad bellum.
Miles pupillus an poſſit eſſe, uel an cogi poſſit.
24 Minor an poſſit dignitatem habere, uel pupillus.
25 Imperator ſi minor eſſet. xxv. annis, uel. xiiii. an eſſet ſub tutela, uel cura, prout, & alij.
Tutela Regis quantum duret.
Curator Regi qua ſolemnitate detur ibidem.
26 Infans decurio creari poteſt ſine tamen adminiſtratione.
27 Minor. xxv. annis decurio non habet uocem in conſilio.
28 Imperatorem minorem creare non eſſet laudabile, nec utile.
30 Regem pacerum habere utile non eſt.
31 Vigor in qua ætate quis poteſt, etiam infirmus.
32 Imperator ſicuti nec minor, ita nec grandis natu creari debet. & nu. ſeq.
34 Conſuetudo in electione ſeruari debet, & ineligibilem eligibilem facit.
36 Carolus. V. Rom. Imperator præſens, qua ætate fuerit creatus Imperator ſeu electus in Imperatorem.
37 Carolus Magnus iuuenis creatus fuit Imperator cum a Græcis in eum Imperium fuit translatum.
38 Rex cum ſucceſſione deferatur Regnum etiam puer eſſe poteſt.
Reges in ueteri teſtamento etiam iuuenes multi.
39 Senator qua ætate eſſe poſſit.
Imperator inter ſenatores ſe ponit.

40 *Electores Imperij. xviii. annorum eſſe debent.*

1 SEPTVAGESIMO TERTIO Quęro, † cuius
ętatis debet eſſe Imperator cũ eligit̃, dicendum uidetur, li
cet non inueniam tactum, ꝗ minor. xiiii. annis eſſe non poſſit,
præcipue, quia cũ iuret fidelitaté ut ſupra uidimus, late. xxxvi.
2 q. † Impubes iurare non poſſet, uidetur. l. qui iuraſſe in prin. ff.
de iure iurã. cap. paruuli. xxii. q. v. aucten. ſacramẽta. C. ſi aduer
3 ſus uend. ibi puberum, & in corpore unde ſumitur, † Et licet in
doli capace, proximo pubertati, alta. q. ſit, an. d. aucten. ſacramen
ta puperum, locum habeat ut ibi latiſſime per Iaſ. iiii. col. & ſeq.
& alii in. d. l. qui iuraſſe, tamẽ quia ibi Alex. i. col. ante finem, di
cit magis communiter legiſtas, cõtrarium tenere licet Bar. in. d.
auct. contra eum quo eſſe tenen. & eſſe communem canoniſtarũ
tenuit deciſ. neap. cccxxii. Dominus Ciccus. i. col. & ſeq. & idem
deciſ. cccxciii. Hieronymus col. pen. iii. concluſione, & in caſu
noſtro tractatur de pondere ſupremo, & gubernio totius orbis,
cum tot partes, & qualitates debeat habere Imperator ſapientię
prudentiæ, & aliarum uirtutũ, quæ in minorem. xiiii. annis ca-
dere non poſſunt iuribus uulg. de quibus late ſupra uidimus. q.
vi. ergo &c. itẽ ꝑcipue, quia in cauſis criminalibus, & ſic arduis
non uidet̃, quis ꝓximus pubertati uidelicet doli capax, prout
alias capitur, ſecundum Bal. not. in. l. excipiuntur. ff. ad ſill. per
illum tex. iuncta. l. prima in fin. ff. de libe. exhib. & Bal. in. l. pro-
perandum. §. ſin autem. C. de iud. ut refert, & tenet pro ſingulari,
Iaſ. in. d. auct. ſacramenta. iiii. col. poſt prin. uerſ. iſtud intellige
& col. ſ. ad medium uerſ. ſed aduerte, & nouiter quæ maior cau-
ſa eſſe poteſt, q̃ pondus gubernii totius orbis ꝓpter quod ſem-
per debet inuigilare, ut late ſupra uidimus, dicta. vi. q. ergo. &c.
4 † Item, & uidetur regulariter, in honoribus habendis, quem nõ
debere eſſe minorem. xxv. annis, niſi ex cauſa ꝓpter inopiã alio-
rum. l. non tantum §. i. ff. de decurion. imo tex. dicit in. l. ad rem
publicã. ff. de munerib. & honor. minores deniq; nec decuriones
creantur neq; creati ſuffraginm in curia ferunt, annus autẽ. xxv.
ceptus, pro pleno habetur, hoc enim in honoribus fauoris cauſa
cõſtitutum eſt, &c. ſed, & in his honoribus reipub. cura conſiſtit
quod eis non committitur, cęterum cum danno publico honorẽ
eis cõmitti, non eſt dicẽdum etiam cum pernitie ipſius minoris
ſed ſic eſt, quod cura totius reipublicę, ad ipſum principem ſpe-
5 ctat, ut in procе. ff. in prin. & ſupra late in. d. vi. q. ergo, † Item,
& iudex regulariter, maior. xviii. annis debet eſſe. l. quidam. ff.
de re

Digitized by Google

de re iudic.glo.magr̃a in.l.cum prætor in.§.non autẽ.ff.de iud. i uerbo & impubes quia iudicio caret, & ubiq; ſcrib.lat.ſed ipſe Imperator iudex eſt uniuerſalis, in temporalibus ſecundum de/ clatata ſupra ſuo loco ergo non in omni ętate creari poteſt Im/
7 perator, † Item Imperator eſt aduocatus Eccleſię.c. uenerabilẽ uerſ.nunquid enim de elect.& clem.unica de iureiuran.pen.col. ad fin.ut ſupra in.d.vi.q.diximus ſed aduocatus non debet eſſe minor.x.& vii.annorum.l.i.§.initium.ff.de poſtulando igit̃ &c.
8 † Item eſt procurator Eccleſię, & ſummi Põtificis.d.clemen.uni ca uerſ.ego enim ibi procuratorem, & defenſorẽ fore ſummi Põ tificis, & huius Sanctę Ro.Eccleſię, & procurator ad iudicia nõ poteſt eẽ minor. xxv.annis nec defenſor.l.minor.ff. de ꝓcurat. l.exigendi.C.eod.& ubiq; not.& in.§.eadem in fin.inſti. qui, & ex quibus cauſ.manu cum uulg.quæ nota ſunt ideo &c. † Item
9 qui ad curam aliorum per electionem poſitus eſt alias. xxx. an/ norum eſſe debet, ut alias in.c.cum in cunctis in fine prin.extra de electiõ.& de iure ciuili.xxxv.ut in aucten. preſbyterum.C. de Epiſcopis, & Cler.& in corpore unde ſumitur, † unde etiã tu
10 tor maior debet eſſe.xxv.annorum.§.furioſus inſti.qui teſt.dati tut.poſſ.l.fin.in prin.C.de leg.tut.ſed Imperator ad tutelam, & curam Eccleſię eſt, ut ſupra dictum eſt, & facit.l. non tantum
11 in prin.ff.de decurion.ibi, tueri rempubli.ideo &c. † Item quia Imperator pacem facit ſępe, & fecit in tit.de pace conſtantię, in uſibus feudorum, & alibi ſępe facit in iuramento autem, pacis xviii. anni requiri uidetur, ut eſt tex.not.in tit. de pace tenen. & iur.firm.in prin.in uſibus feud.ibi a.xviii. anno, uſq; ad.lxx. aſtringant̃ iuramento, ut pacem teneant, & ibi glo. magna ma/ giſtra ante mediũ not.uerſ.notabis ergo, & eſt alius bonus tex. in tit.de pace cõſt.in.c.in chr̃i ad finẽ ibi a.xviii.anno licet eod. cap.poſt principiũ ſtet.xvi. &c. Et profecto magnam rationem ſecum res habet, ut minor eſſe nõ debeat, neq; tenerę ętatis indẽ
12 corum enim eſſet, ut hi debeant rempublicã gerere, † qui nõ no/ uerunt gubernare ſe ipſos, arg.c.indecorum, de ętate, & qual.& qui alieno conſilio in rebus ſuis egent, aliorum curam gererenõ debẽt.§.minores inſt. de excuſ.tut.& in aucten.de ſanctis.Epiſ copis.§.i.præſumptio enim uiolẽta eſt, contra iuuenes, ꝙ nõ poſ/ ſint prudenter agere, & ideo ſcriptum eſt nemo iuuenes eligit duces, quia conſtat eos non eſſe prudentes unde Salomon dice bat, Prouerbiorũ cap.xxx.c.tria ſibi difficilia, & quartum peni tus ignorare uiam uiri in adoleſcentia not.in.§.ii.inſtit. de ſuſt.

& iure,& merito,quia ſcribitur Prouerbiorũ. xxii. cap.C.ſtulti
tia colligata eſt in corde pueri,Et ideo altiſſimus comminando
peruerſis Regibus dicebat,Eſaię cap.iii. in principio auferam
13 ſenem principem &c. † & dabo pueros principes eorũ,& ſapiẽs
clamabat dolens Ecclesi. cap.x. ante fin. uęh tibi terra cuius
Rex eſt puer,& cuius Principes mane comedunt, ẽt facit, quod
legiť Ecc.cap.x. in prin.iudex ſapiens iudicabit populum ſuũ
et principatus ſenſati ſtabilis eſt ſecundum iudicem populi ſic,
& miniſtri eius,& qualis Rector eſt ciuitatis,talis ẽ inhabitans
14 in ea,& ſapientia in canitie cõſiſtit,& in ſenibus,† unde ab ipſis
maiores noſtri ſenatũ, ut ait Cicero appellauerũt,ut refert Iac.
Aluarot.in tit.de pace iuramento firman.in prin.in textualibus
in uerbo primatibus,& alias diuuſmet pius Imperator, in publi
cis utilitatibus reprobauit, imbecillis admodũ ętatis homines,
ut refert tex. in.l.ſemper.§.penul.ff.de iure inmunit.unde eſt, ꝙ
dicitur plus ualet umbra ſenis,q̃ gladius iuuenis,not. Bal.in.c.
i.de renũciat.& bos uetus firmius,figit pedem, ut ueteri prouer
bio tradit diuus Hieronymus in Epiſtola ad Auguſtinũ.i.par-
te cap.cix. ante fin. domino uere, Et pupilli in omnibus rebus
infirmum eſt iudicium etiam ſi ſibi bonum procuret not. tex.
in.l.fin.ff.de manu.uindict.Ex omnibus ergo prædictis putarẽ
(ſaluo tñ ſemper ueriori iudicio,& ſententia) Imperatorem nõ
debere eligi minorem.xxv.annis,præcipue per.d.l.nõ tãtum.§.
i.ff.de decurio. l.ad rem.ff.de mun.& honor. cum ſimil.ſupta
allegatis,non enim eſt eadem ratio,in principe ſupremo,quæ in
aliis priuatis cum officium ſuum ſit iuſtitiam exercere. xxiii.q.
v.cap.regum nec error ſuus põt emendari cum non ſit ad quem
appelletur,regulariter quia ſuperiorem non habet.l.i.ff.a quib.
appel.non licet.in prin.& cap.licet in fine extra de electione.un
de quia in eo maius periculum uertitur cautius eſt agendum.l.
prima uerſ.nam uel magis.ff.de carbo.ędict.cap.ubi periculum
de elect.in.vi.& Oldr.not.conſ.cccxxv.thema in fine dixit in
not.q.de qua infra tangam,ꝙ quædam ſunt officia conſiſtentia
15 in iuris redditione,† & illa committũtut etiã minori quia in eo
poteſt eſſe iuris capacitas.d.l.quidam.&.l.i.§.initium de poſtu-
lando.ff.ſupra allegat.alia ſunt quæ conſiſtunt in adminiſtratio
16 ne,& iſta non committũtut minotibus per.d.l.ad rempub. † be
ne uerum,ꝙ alias ętas legitima in iure uariis modis quãdoq; ẽt
matura ſecũdum ſubiectum materiam conſideratť, ut per gl.ma
giſtram in tit.de pace tenen.& iuramento fitmanda in prin.in.l.

prima

príma.§.ínitiũ.ff.de poſtulã.& ín.§.mínoré ínſtít.de adopt.l.cũ
filio de leg.ii.in fine dominus Dec.in cap.cũ in cũctis de elect.
in prin.et robuſtę ętatis non eſt,minor.xxv.annis.l.ſi maritus.i.
17 §.l.Iul. in princ.ff.ad.l.Iul.de adult. † Item, & pupillus poteſt
eſſe miles,& tribunus militum,& ſic minor.xiiii.annis.l.fin. C.
de teſtam.milit.tex.& glo.in.l.ſed, & milites.§.iam autem.ff.de
excuſat.tut.& Imperator uocat,& põit ſe inter milites.l.i.ff.de
milit.teſtam.§.primo cum gl. in uerbo commilitones,circa quẽ
tex.d.l. fin. in hac.q.enim cogitandum eſt, iuncto.c.legimus,
ad medium, ibi quomodo ſi exercitus ſibi Imperatorem faciet,
tangam infra ad finem huius quæſtionis; Et doctorari poteſt
quis in. xvii.anno Ang.in.d.§.initium Io.fab.in.§.fin.inſtit.qui
bus ex cauſ.manum.& dicit,ꝙ filius Accurſii in.d.ętate fuit do
ctoratus,& dicit facere.§.pen.in proœ.ff.ꝙ notan.é quia docto
ratus uidetur dignitas,& honor,ergo.xxv.annus uidetur requi
ri.d.l.ad rem,& pupilli iuſta ętas,non dicitur.l.ait diuus.ff. de
18 iure fiſci, † Crederem tamen,ꝙ ſi pontifex qui Imperatorem ap
probat,examinat ungit,& coronat,ut ſupra late uidimus ſuo lo
co,poſt cap.uenerabilem,de elect.& clemen.unicam de iure iu-
ran.& ſic eius ſuperior eſt,& caput, ut, & ſupra late dictum eſt
q.l.ſcienter,uellet maiorem ſolum.xiiii. annis in Imperatorem
comprobare,poſſet per tex.in d.l.quidam infin.ff.de re iudic.l.
ii.C.de crim.ſacrileg.cum ſimil.cap.cum.xx.in fin.cum gl.extra
de offi.deleg.cum ſimil.facit tex.ſolit.in.l.i.§.& in tantum.C.de
uet.iure enucl.ibi nullum crimen ſcripturẽ imputetur ſed noſtrę
electioni hoc aſcribatur Nòn tamen minorem quatuordecim
annis quia in eo iuris,& iudicii naturalis defectus uidetur, iuri
bus uulg.unde eſt, ꝙ in beneficiis requirentibus diſcretionem
19 animi, † pubes eſſe debet ſaltem, ut tradunt Doct.in.c.ex eo de
elect.in.vi.Alb.in.c.ſuper inordinata de p̃ben.Fed.de ſenis cõſ.
xlix.domine,& tex.not.i.l.ii.ff.de iure immunit.ad fin.dicit,im
puberes,q̃uis neceſſitas penurię hominum cogat,ad honores nõ
eſſe admittẽdos, & Imperator hodie inter alia cum coronatur,
recipitur in canonicũ Sancti Petri,& Eccleſię Lateranen. ut ſu-
pra diximus.q.xxix.ad finem igitur, et licet pupillus poſſit ha-
bere canonicatum in Eccleſia cathedrali; et prębendam, uo-
cem tamen non dat,ut late ſcribit Deci. in.l.fœminę.§.Itẽ impu
beres.ff.de reg.iur.col.ii.uerſ.& eodem modo poſt gl. Bal.Fed.
20 & Abb.ubi ibi, † Notandum tamen eſt,ꝙ eo caſu quo cum mi-
nore Papa diſpenſaret electi in Imperatorem, uidetur requiri,

ut dicatſ facta diſpenſatio, ꝗ expreſſe dicatur nec ſufficeret, ꝗ ſimpliciter, appareret Papę eum eſſe minorem arg. eorũ quę noſtanter late ſcribit Oldradus conſ. cccxxv. thema. i. q. ubi notanter conſuluit, ꝗ ſi cuidam pupillo coram Papa exiſtenti ſit facta gratia de dignitate i Ecc. etiã auia ſua ibidẽ pręſente, & ipſum pupillũ aſſerente, ſi in litteris gratię non reperitſ, de ętate expreſſe diſpenſatum, nõ uideri cum eo de ętate diſpenſatum, per iura & rationes ſubtiliter de quibus ibi, & quæ not. Aret. poſt Spec. in. §. idemq; i finalibus uerbis inſt. qui, & ex quibus cauſ. manu. & quæ not. ſecũdum unum intellectum in not. tex. in. l. idẽ Vlp. §. i. ff. de excuſ. tut. alias. §. ſunt, & alii, & cum dicto. conſil. Oldr. cum ſeq. ſeptem alias in not. q. Card. Iacobat. in tract. de conſil. lib. iiii. artic. iiii. fac. ccxxvii. col. ii. uerſ. hoc tñ ſed tñ in queſt. noſtra, in qua non cum pupillo ſed cũ adulto diſpẽſatur, ut Imperator ſit per ſupra alleg. conſ. Oldr. non uidetur locum habere & ipſemet in. d. conſ. ad finem reſponden. ad. l. quidam in fine. ff. de re iudi. ubi eſt tex. expreſſe, ꝗ Princeps ſcienter dans magiſtratum minori, cum eo diſpenſare etiam in ętate uidetur dicit, ꝗ ibi loquitur in adulto non in pupillo poſt gl. ibi licet, & alio
21 modo pro queſtione ſua ibi reſpõdeat, † Et ideo in caſu noſtro concludendum uidetur, ꝗ ſufficiat, ꝗ ſciat Papa minorem etatẽ & eius obſtaculum quia approbando eum in Imperatorẽ diſpẽſare, & remouere uidetur, etiam impedimentum licet aliter non exprimeret, ut alias in not. q. tradunt domini de Rota p. d. l. quidam in fine, & d. l. idem. §. ſunt, & §. penultimo inſti. de exhęred. liber. deciſ. cccxxxii. licet. ii. col. poſt princi. & cccclxviii. extra Rotam eodem loco, in nouiſ. & quę Ang. aret. in. d. §. idemq; ultimo not. et multa not. dicta in mat. hac per Modern. de ſylua gal
22 li in tractatu de beneficio. iii. part. q. viii. col. pen. & ſeq. † Et cũ minoribus. xxv. annis, in honoribus adminiſtrãdis ex cauſa poſſe diſpenſari, probat tex. expreſſus in. d. l. non tãtum. § primo. ff. de decurion. ibi minores. xxv. annis niſi ex cauſa, eligi non poſſunt. glo. dicit ex cauſa propter inopiam aliorum, & eſt tex. arg. a ſpeciali in. l. ii. in fine. ff. de iure immunitat. Et ita retinendo, ꝗ Impetator maior eſſe debeat regulariter ad. l. fin. C. de teſt.
23 mil. cum ſimil. ſuper alleg. reſpondẽdum eſt, † ꝗ regulariter pupillus, miles eſſe non poteſt, quia cum miles iurare teneatur, ut not. in. l. penul. ff. ex quibus cauſ. maiores, & i. §. fin. in aucten. de mand. princ. pupillus non iurat. d. l. qui iuraſſe in princ. ff. de iu
24 re iuran. cum ſimil. ergo &c. † Item miles eſt ad pugnã, ut a ma

lo nos

lo nos arceat.l.i.§.fi.ff.de teſtam.milit.cum ſimil.Impubes autẽ
non eſt idoneus ad pugnam,imo,nec minor.xviii.annis ſecundũ
glo.notabilem in tit.de pac.iura . firm. in prin.in glo.magna in
fine,& cum ea Mart. Laud.i tractatu de bello not.xii.minor un
de,ꝙ ante non cogitur ire ad pugnam ſtante mãdato Principis,
ut unus de familia uadat,& p Rom.not.cxxii.ultimo poſt.d.gl.
ꝑ unica ergo &c.Et notat Bar.in.l.i.col.xiii. uerſ.ex p̃dictis pa
tet.C.de dignit.libro.xii.ubi inquit,ꝙ infans licet nihil intel-
ligat,tamen miles creari poteſt , & hoc ſępenumero faciunt ba-
rones,& Reges qui faciũt eorũ filios paruulos milites , ut Alb.
dicit in.d.l.fin.ſ.ut habeant officium,& dignitatem ſine admini
ſtratione,ideo Bal.id aduertens in.d.l.fin.in prin.licet prędicta
non adducat,dicit,ꝙ ille ibi militauit beneficio principis nõ iu
re communi , ut, & infra dixi.q.cx. caſu.ccli.poſt Iac. Aluar.in
tit.quo temp.mil.col.ii.ante fin.in notab. & eodem modo fuit
adeptus dignitat.tribunatus,quia nati ſunt de maioribus pro-
pter honorem parentum ſuorum,ut eſt uidere in filiis baronum
qui quãdoq; pupilli ſunt,poſt.Oldr.& Nic.de Math.& ego do.
Bon.tex.in l.pen.§.pen.ff.de leg.iii.ibi , & cum per ętatem lice-
bit,militiam illam cum introitu comparari uolo &c. Et ſic non
quelibet ętas eſt capax iure cõmuni ad militiam ergo nec ad Im
24 perium, † Et opponen.Bal.ibidem de.d.l. ad rempublicã.ff. de
mun.& honor dicit,ꝙ non poteſt habere dignitatem, cum admi
niſtratione,ut in cõtrario, ſed ſine adminiſtratione ſic,ut in.d.l.
fin.C.de mil.teſt.ſecundum Oldra.ibi , & ego addo eandem di-
ſtinctionẽ per. d.l.ad rem per Oldr.ut ſupra etiam allegatũ in
conſ.cccxxv.ad finem,& declarat etiam in prædictis Deci.in.l.
fœminę.§.itẽ impubes col.ii.ff.de r̃gul.iur.poſt Bal.Odof.Bar.
25 & Alb.uerſ.& prædict. † Ex quibus ultimo loco in hac materia
uidetur conſiderari poſſe,ꝙ quando eligeretur,etiã minor.xiiii.
annis ad Imp.& etiam approbaretur ab ipſo Pontifice, teneret
electio de eo,& Imperator eẽt nõ tamen adminiſtraret ipſe,ſed
ſtaret ſub tutore,prout, & alii per ea quæ in Rege pupillo, late
ſcribit Oldr. conſ.lii.q.talis eſt.ubi notanter conſuluit,tutelam
Regis non finiri prout in aliis.xiiii. anno ſed uel.xxv.uel.xx.
& ante nõ poſſet libere omnino adminiſtrare,& cum Old. Ant.
ſicul.in tract.de poteſt.Reg.q.xviii. & per Io.and.i tit.de tutor̃
in rub. Et Alex.in addit.ad Bar.in.d.l.fin.C.de teſta.mil.
Deci.in.d.§.item impuberis col.ii.uerſ.ſecũdo reg.ſed Anton.
d.loco dicit,ꝙ ante pubertatem per tutorem exercebit iuriſdi-

Digitized by Google

ctionem ſed poſt pubertatem ipſemet pubes poteſt exercere ea quæ ſunt iuriſdictionis ſed alia quæ non ſunt iuriſdictionis ſed cócernũt adminiſtrationem regni debet exercere cũ authoritate ſui curatoris poſt Abb.in.c.cũ uigeſimũ de offi. delegati iuncta.l.fi.C.de teſt.milit.curator autem Regis qua ſolennitate detur poſt tex.gl.& doct.in.l.i.C.de tut.& curat.ill.perſon.notat Ant.ſicul i.d.tract.q.xix.& addo alias, ꝙ Domin.in.c.grandi col.pen.de ſuppl.neglig.prælat.in.vi.uult ꝙ habens.xiiii.annos nõ poteſt eligi in regem niſi attingat.xxv. annũ per tex.in d.l.ad rempub.ff.de mun.& honor.& ꝙ ſi eligatur debet ſibi dari curator attento negotio maximi ponderis, & infirmitate con ſilii licet in hoc cõtrarium diſputando cõcludat Iac.de.s. Georgio in inueſtit.feud.fol.ii.col.iiii.ubi latius hoc attingit, quæ notan.ſunt ad limitationem.c.ſi annum de iudic.in.vi. nam ille tex.procedit in ſpiritualibus non in temporalibus, ut notãt moder.Gomes Epiſcopus Sarn.ibi.i.notab.ad finem poſt Dom.d. loco, & Card.& Anch.in clem.fin.§.ut autem.v.q.de relig.dom. Nec obſtat, quod notat Bar.in.l.impuberẽ i ptin.ff.de falſ.quia habent locum quando electio fit ſimpliciter ſecus quando facta eſt conferendo exercitiũ in tempus habile, ut alias notat Decius in.d.§.item Impuberes col.i.de quo latius per eundẽ in cap.poſt

26 ceſſionem de probat. † Et uidetur bonus tex. in.l.lucius.§. penul.ff.ad muncip.ubi eſt tex.infantem creari decutionẽ, ſine tamen adminiſtratione intelligitur pet.d.l.ad tem, &.l.ii.§.fin. ff. de iure immun. Adminiſtrabit autem tũc, cũ maior factus erit. facit.§.furioſus inſt.qui teſt.dari tut.poſſunt.cum ſimil. & Bar. expreſſe tenet in.d.l.ii.§.penult.ꝙ poteſt creari decurio minor

27 † tamen, ꝙ donec eſt minor.xxv.annis, nõ hẽt uocem in cõſilio. l.ſpurii.§.primo.ff.de decur.c.ex eo in ptin. de elect.in.vi.cũ ſimil.licet urgentibus neceſſitatibus patriæ minor.xxv. annis de-

28 curio creari poſſit.l.i.C.qui, & aduerſ.quos. † Non tamen laudabile putarem electionem fieri ad Imperium de minore, ſaltem xiiii.annis per ſupra late, & iure diuino, & humano allegata, ut interim lõgo tẽpore inutili ſine Imperatore Aduocato, & prote

29 ctore Eccleſia, maneret, † Et.xxx.annorũ erat Dauid cum unctus fuit, & regnare cœpit in Regem, ſuper Iſrael.ii. Regũ.c.

30 v.in prin. † Et utile non eſſe habere Regem puerum ſcribit Antonius ſiculus in tractatu de poteſtate Regia.q.lxxxix. Et ad pdicta facit, quia conſiderandum eſt, ꝙ Imperator inungi debet,

31 ut ſupra late ſuo loco uidimus.xviii.q. † Et inungẽdus et alias

ęgrotus uidetur, ꝙ ad minus debet eſſe. xviii. annorum, ut quibuſdam ordinariis legi. Refert, & tenet Spec. in libro rationalis diuinorum officiorum libro primo ſub rub. de cōſecrationibus, & unctionibus col. pen. in prin. licet fortiter cōtradici poſſit cū & eucharestia ſit ſacramentum, ut per Abb. in rub. de ſacra. non iteran. & cęteris dignius, & tamen puberibus datur, ut per Abb. in. c. omnis de pœnit. iii. col. in princ. & ubi ſunt āni diſcretionis
32 iuxta. d. c. omnis &c. † Subinde conſiderandum eſt etiā, ꝙ ſicut non tenerę ętatis homines eligi debent in Imperatorē, ut ſupra, ita dicendum eſt, ꝙ nec multum grandes natu graues, ut eſt tex. not. in eligendis ad honores in. d. l. non tantum in princ. ff. de decurion. cum ſimil. & facit tex. in. d. cap. in Chri poſt principium ibi uſq; ad. lxx. & ante finem ibi, uſq; ad. lxx. & in eiſdem uerbis in tit. de pace tenen. & iuram. firm. in principio in uſibus feud. unde dicebat Sapien. iiii. cap. B. ſenectus enim uenerabilis ē nō diuturna neq; annorum numero computata cani aūt ſunt ſenſus
33 hominis, † & ętas ſenectutis uita immaculata, & facit tex. in. c. alius. xv. q. vi. ibi, ꝙ tātę poteſtati erat inutilis a regno depoſuit licet glo. aliter exponat, Et ideo alias ī publicis utilitatibus, diuuſmet pius Imperator reprobauit ꝓlixe uel imbecillis ad modum ętatis homines. d. l. ſemper. §. penul. ff. de iure immun. unde quod quiſq; iuris &c. & patere. l. quā tu ipſe tuleris uulg. iuri-
34 bus, † In prædictis tamen etiam longa conſuetudo, in ea re obſeruata reſpicienda eſt, ut not. admonet iureconſultus in d. l. non tantum ante finem. ff. de decurion. uerſ. non nunq̄ etiam cumulat, & ibi gl. not. in electionibus ēt cōſuetudinem ſeruari
35 † Et idē late, ac, ꝙ perſona quæ alias eſt ineligibilis per cōſuetudinem efficitur eligibilis in. c. nos conſuetudinem, & ibi per
36 gl. late. xii. diſtin. † Et p̄ſens inuictiſſimus Rom. Imperator ac glorioſiſſimus ſemper Aug. Carolus. V. ut audio, fuit electus ī Imperatorem promouen. anno ętatis ſuæ. xviii. de anno. M. D.
37 X V I I I. ſub Leone. X. Pont. Max. † & Carolus Magnus, cū in eum a Gręcis Imp. fuit tranſlatum erat ſatis in iuuenili ętate ut refert Iacobus Aluarottus in tit. quis dicatur Dux in prin.
38 iiii. col. ad fin. in uſibus feud. † Rex tamen cum ſucceſſione Regnum deferatur, ut notum ē, & cap. licet, & ibi doct. de uoto, cū ſimil. & in tractatu Gulielm. de Monte ferato de ſucceſſione Regum maxime Gallię. viii. uol. tractat. de facili poteſt eſſe, ꝙ minor, & impubes eſſe poſſit Rex, ut in dicto conſ. Oldr. lii. patet, & per Ant. Sicul in. d. tract. de poteſt. Reg. q. xviii. & clare in ue

teri teſtamento conſtare uidetur, nam regnauit Azarias filius Amaſię, qui erat. xvi. annorum cum regnare cepiſſet, ut. iiii. regū c. xv. i prin. Et Manaſſes. xii. ānorū mortuo Ezechia pře. 4. regū xx. c. in fin. & ſeq. & Ioſias octo annorū mortuo Ioſia patre, ut eodem libro cap. xxi. in fine, & ſequen. in principio, Vnde pupillus iure hęreditario dignitatem etiam cum adminiſtratione conſequeretur, ut patet in filio Regis, ut dixi, qui mortuo patre ſuccedit, licet tunc debeat regi per tutorem, ut licet prędicta iuris diuini nō alleget ſcribit Deci. poſt Oldra. Bal. Ang. Io. and. Alex. & Io. de anan. in. d. l. fœminę. §. itē impuberes. ii. col. ff. de
39 regul. iur. uerſ. ſecundo reg. † Alias tamen, cum ſenator minor xxv. annis eſſe poteſt, maior. xxii. l. ii. in fin. & ibi glo. pen. iuncto princ. illius. l. C. de his qui uen. ętat. impetr. & tamē inter ſenatores ſe ponit Imperator. l. ius ſenatorum. C. de dignit. libro.
40 xii. ideo uidetur, ꝙ etiā Imperator, talis eſſe poſſit, † Electores etiam Imperii, debent eſſe ętatis. xviii. annorū completorū ante enim uocem non habēt, ut cauetur in Bulla aurea Carol. IIII. Rom. Imperator ſupra per me relata. q. viii. ad fin. cap. xxix. ante finē a ſimili ergo uidet, ꝙ minor quoq; Imperator eē non debet.

SEPTVAGESIMA QVARTA QVAESTIO.

1 *An Imp. Iuramentum fidelitatis, & obedientiæ præſtent alij Duces, & principes, & .q. xxxvi.*

2 *Imperator abſoluit ſubditos Regis a fidelitate quandoq;.*

3 *Iurare omnes ſubditi tenentur fidelitatem Principi ſuo.*

4 *Reges uaſalli ſeu feudatarij Eccleſiæ.*

Regnum Siciliæ quis Papa poſt dederit.

1 SEPTVAGESIMO QVARTO Quæro, † an ſicut Imperator de iure, eſt dominus uniuerſi orbis ſecūdū cōem ſententiā, iuxta ſupra late, ſuo loco declarata, ita Duces, & alii principes præſtent Imperatori iuramētum de fidelitate, & obediētia Abb. in cap. uenerabilem de electione, ultimo not. vi. col. in prin. per illū tex. ibi in fine, notat, ꝙ ſic, cū quo tenēt etiā Moder. Taurinen. in Rub. ff. vii. col. poſt principiū ad quod cōferunt, quæ ſupra late diximus. q. lxviii. in. q. an Imperator coronet Regis facit tex. ꝙ Abb. in tit. de pace conſtan. in uſib. feud. cap. in Chriſti nomine. ibi iuro ego ammodo ero fidelis &c. Vnde Epiſcopi Regni Francorum alias iurant fidelitatem, & obe

mis

dientiam Regi.§.hinc etiam.xvii.diſt.de quo dicen.eſt ob.c.ni-mis extra de iure iuran.ut per Io. Feral.in tract.de iurib.& pri-uileg.Regni Fráeorum.x.iure in.iiii.uolum.tract.Sed aduertẽ-dum eſt, ꝗ ſpeciale uidetur ubi quis feudorum habet,& inueſti-turã ab eo iuxta tit.de forma fidelitatis in uſibus feud. ergo re-gula in contrariũ,alias,& in.d.tit.de pace conſt.id fuit propter pacem de nouo factam,cum Imperatore a qua prius diſceſſerãt ut in principio illius tituli de pac.conſt.narratur,& in.d.c.uene rabilem in fine contigẽtia facti deciditur,ibi ſi quod licet in il-lis uerbis,ratiõe Regni ſatis Abb.dictum probet ſed nõ per hoc gñaliter de omnibus dic,ut ſupra dixi.q.lxviii.ſupra allegat.& ſic de Epiſcopis Regni Franciȩ declaratur etiam in.d.x.iure per d.Io.Ferald.ſ.ratione temporalium,& feudorũ poſt Abb.in.d. c.nimis niſi dicamus,ꝗ cum omnes principes ſubſint regulari-ter i tẽporalibus de iure adminiſt.Imperatoris ſatis uaſalli eius dicũtur,& Regnorum inueſtiturã ab eo haberet dicent quo ad
2 effectum fidelitatis, † Vnde eſt,ꝗ Imperator alias abſoluit ſub ditos Regis a fidelitat.gl.& Card.in clem.ii.§.rurſus.ii.oppoſit. de re iud.Et pro concluſione Abb.& ſeq.ſupra facit regula gene
3 ralis quæ uidet,† ꝗ ſubditi omnes teneantur iurare obedientiã Principi ſuo,ut eſt glo.not in.l.non uidetur.§.qui iuſſu.ff.de re-gu. iur.; & cum ea notat Mart.Lauden.in tract.de principibus not.xix.ſubditi ergo arg.eõtra ex his quȩ alias ſcribit in alia.q. Ant.de Roſell.de quo ſupra diximus.q.xxxvi.an. fin. uerſ.non omitto tamen, quæ uidenda, & conſideranda ſunt pro hac.q. Quidam tamen Reges ſunt qui habẽt immediate,ut feudatarii, Regnũ ab Eccleſia,& hi nullo modo ſubſunt Imperatori,ut pa-tet in clem.paſtoralis de re iud.per totam,&.§.cȩterum ubi id le gitur in Rege Scicilìæ,& idẽ eſſet dicen.ſi qui alii ſunt ſimiles quoniam inueſtiũtur immediate ab Eccleſia unde nihil commu
4 ne habent cum Cȩſare eo caſu,† ut in.d.clem.§.rurſus,et quȩ, ſu pra dixi.q.liii.& huic.q.etiam adden.eſt.q.ſupra.xxxvi. & Re-gnum Sicilię fuit datum a Clem.Papa primo anno ſui Pontifi-catus anno Domini. M.CCCLXV. Carolo Comiti ande gauenſi filio Ludouici. viii. Regis Francorum,Fratris.s. Ludo uici pro ipſo,& hȩredibus ſuis, ut Bal.ſcribit in not.q.in.l.cum antiquioribus.C.de iure delib.col.v.et ſeq.& refert Io. lecirier in tract.de primogenit.q.xxv.i.libri col.iii.nu.9.viii.uol. tract.

Digitized by Google

SEPTVAGESIMA QVINTA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit eſſe, qui non ſit Chriſtianus.*
2 *Hebræus an poſſit eſſe Imperator. & nu. ſeq.*
4 *Hæreticus non poteſt eſſe Imperator nec Paganus.*
5 *Chriſtianus de nouo effectus, an Imperator eſſe poſſit.*
6 *Intellectus. l. iii. §. fi. ff. de decurionibus.*
7 *Intellectus. l. ſpadonem. §. Iam autem. ff. de excuſ. tut.*
8 *Imperator etiam non Baptizatus eligi an poſſit.*

1 SEPTVAGESIMO QVINTO Quæro, † an Imperator poſſit eſſet, qui non ſit Chriſtianus olim non eſt dubium talem fuiſſe. c. futuram. xii. q. i. uerſ. ſed etiam not. tex. in. l. iii. §. fin. ff. de decur. dicit, eos qui iudaicam ſuperſtitionem ſequũtur diui Seuerus, & Antoninus honores adipiſci permiſerunt tex. & glo. not. in. l. ſpadonem. §. iam autem. ff. de excuſ. tut.
2 † Breuiter hodie clarum eſt, ꝙ Imperator non poteſt eſſe iudęus, ita tenet ſimpliciter Petrus de Monte, ꝙ uidelicet Rex neq; Imperator eſſe poſſit in tract. ſuo de Monarchia, ante finẽ ii. q. in fin. per tex. iuncta gl. in. d. l. ſpadonem dĩc tu. d. §. iã aũt in glo. in uerbo cultus, quæ uoluit iudęum non poſſe eſſe prælatum ĩ aliqua Eccleſia nec dignitatem temporalem habere per. l. fin. C. de iudęis ubi omnis honor dignitas, & adminiſtratio eis interdicitur, & allegat etiã Bal. in rub. C. de uet. iur. enucl. ſed in libro meo, Bal. ſuper illo tit. non inuenio id dicere, ſed ad idẽ iudęum nullam ſpecialem iuriſdictionem habere poſſe neq; aliquam dignitatẽ ſpiritualem, uel Eccleſiaſticã gl. in. l. ſpadonem §. iam autẽ. ff. de excu. tut. in uerbo cultus Bar. in rub. ff. de iuſt. & iure notat Iaſ. in rub. ff. de ope. noui nũc col. i. in fine, & ego do bon. tex. arg. a fortiori in. l. ꝓbatorias ante fin. C. de diuerſ. off. libro. xi. ibi, de his qui ſunt uerę, & cath. fidei iubemus admitti cum gl. &. l. iubemus. C. de Epiſ. aud. &. l. fin. C. de poſtul. uerum tamen eſt, dictum in ſe, ut Imperator Chriſtianus eſſe debeat hodie, ut infra lare dicam, & probabo unde nec iudęus eſſe poterit nec pagãus nec alio modo hęreticus ut patet ĩ omnibus principiis. ff. C. inſtit. & auct. et ex. l. prima. C. de ſumma trin. & fidei catholica ex iuramento quod coronandus pręſtat, ut in. c. ego, et. c. tibi. lxiii. diſt. & in clem. unica de iure iuran. uerſ. ego enim, et quia ſubeſt Eccleſię, & Papę, et ſupra uidimus late. q. l.

et tenet

& tenet Bar. in rub. ff. et tex. in. d. c. uenerabilem de elect. & gl.
expreſſa in rub. proœm. inſtit. in gl. i. per tex. ibi, & ratione &c.
3 † Et facit, ꝙ iudęus eſſe non poſſit, quia Imperatores inunguntur
cap. primo de ſacr. unc. §. unde, & ſupra late ſuo loco dictũ eſt, iu
dęi autem, cum ſint extra Eccleſiã, ut per multas. ll. C. de iudęis
l. prima ante fin. C. de ſumma trin. cum ſimil. de his q̃ foris ſunt,
nihil ad nos, ut ait Apoſtolus primo ad Corinth. cap. v. cap. gau
demus de diuort. cõſecrantur etiam, & inunguntur, aliaq; Chri
ſtianę religionis obſeruantur quorum non ſunt capaces iudęi
4 ergo &c. d. §. iam autem in fine, † Et, ꝙ non paganus, nec hęreti-
cus, patet quia, & ſi eſſet, deponeretur cap. uenerabilem ad finẽ
prin. ibi hęreticum, aut paganum, & ibi per Abb. iii. col. ante finẽ
& tex. i cap. ad Apoſtolicæ de re iud. libro. vi. uerſ. & ut ad pręs
ſens ubi Innoc. poſt glo. in cap. ſi Papa in fi. 40. diſt. Et nouiſſi-
me per Iaſ. in rub. ff. de iuſt. & iure. ii. col. uerſ. alibi tamẽ, qui di-
cit, ꝙ licet canon. dubitẽt in cap. quod ſuper, deuoto an apud ſa-
racenos paganos, uel alios infideles, ſit dare Imp. & Imol. ibi di
cat, ꝙ ſic tamen, ꝙ Io. and. Hoſti. & Io. de lignan. ibi decidũt, op
poſitum per multas auctoritates ſacrę paginę de quibus ibi per
eos, & ex ſupra allegatis firmiter ꝓbat, & Epiſtola inter claras
per totam, et ſeq. C. de ſumma trin. & cap. Conſtantinus. xcvi.
diſt. pręcipue ante finem, & bonus tex. in. l. iubemus in prin. C.
de epiſ. aud. et facit Deuterom. xvii. cap. ibi neq; potius alterius
gentes hominem regem facere, et non Chriſtiani non ſunt fra-
tres nři ideo in Imp. eligi non dicta, ut per Bar. poſſunt rõne in
tract. de regim. ciuit. col. fin. in princip. et ſupra dixi. q. vii. nu. v.
5 ad fin. † Et ſupra dicta concl. ꝙ iudęus Imperator eſſe non poſ-
ſit per ſupra allegatã, uidetur amplianda etiã ſi ſit effectus Chri
ſtianus de nouo. ſ. per tex. not. iuncta. ii. expoſitione glo. in cap.
conſtituit. xvii. q. iiii. quem ſing. dixit Roman. in not. cl. incip.
ſcis, prout dicit Iaſ. & corrupte in. d. rub. ff. de iuſti. et iur. ii. col.
poſt prin. ſed eſt not. dclxxii. incipien. nunc uergamus ad lucrũ
ſed quia Iaſ. in. d. loco cõtra. tenet per cap. eã te. in tex. et gl. fin.
extra de reſcrip. et ibi Abb. et Moder. et alia de quibus ibi per
eum remitto me ad ibi tradita per ſcriben. in dictis locis, etiam
per additionem ad Rom. d. loco in hoc, et ob notata infra in fi-
ne huius. q. Eſt bene uerum, ꝙ cum Romano per. d. tex. et gl. ſin-
gul. nouiſſime tenent Moder. Bonon. in not. cvii Priuilegium, et
cclxxii. nouiſſimum, poſt principium licet numerum corruptum
in Rom. citent, et ibi ſim. et ratio eſſe uidetur quando. ſ. de pro-

ximo fuit factus Chriſtianus quia.ſ. adhuc primordia iudaica
durare præſumuntur ponderan. quæ tradunt dicti Moderni bo
non.alias in not.clxxix.uiget poſt principium uerſ. ego autem
ubi etiam cum dicta glo. ſingul. tenent de dicta tamen glo.in
d. cap. conſtituit, & illius tex.intell. ita dicendum eſt, ut per
ſcriben.in locis ſupra allegatis,poſt Iaſ.in.d.ii.col. poſt princi-
6 pium. † Vltimo addo, q̃ de.d.l.iii.§.fin.ff.de decurion.ubi iure
iudęi, ad honores uidet admitti, quędam nouiſſime ſcribũt Me
diolan.Modern.in.iii.libro diſpunct.viii.cap.ibidemq́, quid ſit
iudaica ſuperſtitio deducen.q̃ ibi iudaica ſuperſtitio,pro Chri
ſtianis Vlpianus intellexerit non de iudęis, itemq́ in illo tex. le
gendum, nõ diui Seuerus, & Antonius ſed diui Verus, & Anto
ninus,quia Aelius uerus una cum Antonino illo imperauit li-
cet Bal.in.d.§.fin.& glo.intelligebant, q̃ iudęi inter eos, non in-
ter omnes, poſſint habere officia, & Iaſ.in.d.ii.col.ante medium
uerſ.limita prædicta,uel poſſe dici, q̃ quo ad onus munera ha-
beant,non quo ad honorem per.l.omnes qui, & ibi Bar.C.de de-
7 curion.libro.x. † Itẽ de.d.l.ſpadonem.§.iam autem, & eius intel
lectu,ultra Iaſ.in.d.ii.col.ad finem,uide ibidem,eadem col.& ſe
quenti Modern.Taurinen.D.Claudi.de ſeſcello Aret. inſtit.de
8 except.in prin.col.xxix.numero.xxxx.poſt principium,cap. † li
cet autem Imperator eſſe non poſſit qui non ſit Chriſtianus, ui-
detur tamen, q̃ eligi forte poſſit in regem futurum Imperatorẽ,
non baptizatus dummodo poſtea baptizetur arg.eius, q̃ de Ar-
chiepiſcopo in quem non baptizatus poteſt eligi ex diuina in-
ſpiratione,notat Alex.in cap.ualentinianus.lxiii. diſt. poſt tex.
ibi dicit tamen ibi,ob.c.cum in cunctis de elect.id excuſare di-
uinam inſpirationem, & ideo non trahen.ad cõſequentiã, & co-
gitan.relinquo pro nunc ob notata etiam ſupra numero.v.

SEPTVAGESIMA SEXTA QVAESTIO.

1 *Quibus ueſtibus uti debet Imperator.*
Clamis militum.
Purpura Regum.
2 *Stola ſacerdotum.*
Toga aduocatorum.
Habitus ruſticorum.
Cuculla Monachorum.

Aurum

3 *Aurum, & gemmæ ad Imperatorem ſpectant.*
4 *Veſtium auri, plura genera.*
5 *Scarlatum priuatis de iure portare non licet.*
6 *Conſuetudo ueſtes, ad libitum permittit.*
7 *Cubicularij priuilegia.*
8 *Regis eſt indui pulchris indumentis, & cur.*
9 *Carolus. V. Rom. Imperator quo anno primum Romam uenerit.*

1 SEPTVAGESIMO SEXTO Quæro, † quibus ueſtibus uti debet Imperator tex. in. l. penul. C. de conſul. libro. xii. uidetur dicere, ꝙ purpura, ut ibi Adoranda noſtra purpura, & glo. not. magis in. l. unica. C. nulli licere in frenis libro
2 xi. in glo. iii. tradit, † ꝙ clamis eſt militum, purpura Regum, ſtola ſacerdotum in toga aduocatorum habitus ruſticorum cuculla monachorũ, & tex. in. l. fin. C. qui milit. poſſunt libro. xii. ibi noſtram purpuram adorantes, & in. l. i. in fine. C. de domeſt. lib. xii. ibi noſtram purpuram cõtingere, digni ſunt ęſtimati & toto tit. de ueſtibus olob. lib. xi. & ueſtes auro intextę, & ſimiles Imperatoris proprię uidētur, ut in. d. tit. & rub. & nig. per totum, &
3 in ſumma, † Aurum, & gēmę ad cultum, & ornamentum Imperatorum pertinent, ut in. d. l. unica. C. nulli licere uerſ. nulli, & cũ glo. in. d. l. i. nulli licere. C. notat Mart. Lauden. in tractatu de Princ. not. xxxvii. purpura, et Bar. not. in. d. rub. de ueſt. olob. & aur. & de intinctione ſacri muricis, declarat, † ꝙ quædam ſunt
4 ueſtes de auro tote, & he dicuntur ueſtes oloberæ, ſecundum eum quædam de ſerico aurate tantũ, ut quando aurum inuoluitur et filum ſerici, et iſtę dicuntur ueſtes auratę, quædam in quibus non eſt aurum ſed ſunt tinctę ex illa tinctura quæ fit ex murice ſeu ex conchilio, quæ eſt precioſa ſicut aurum, & iſtę omnes regulariter principi reſeruantur, ut in. ll. d. tit. & per eas not. Bar. in ſuo tract. de inſigniis, & armis col. penul. ante fin. i uerſ. ſed dubitatur, quis color. & in. l. i. notat poſt tex. ibi paragaidas auratas. i. friſos iuxta gaidas, priuatis ꝓhibitas, et in. l. ii. in fin. dicitur, ꝙ nõ leui animaduerſione plectetur, qui ſe a uetito, & ꝓhibito indumento nõ abdicauerit, & in. l. uellera eo. tit. Bar. not.
5 † priuatis hominibus nõ licere portare ſcarlatũ, cum ſit ſpecies ſimilis purpurę, et de illa rub. de ueſtib. olober. & ſignificatio-
6 ne eius, nouiſſime ibi tradunt, † Moder. Mediol. paritérq; de ll. illius ſed tamen Bar. in. d. l. i. C. de ueſtib. in fin. dicit, & uerum eſt, ꝙ de conſuetudine hodie non ſeruatur. Et idem Bar. in not.

q.in.l.quis.ff.de auro, & arg.leg.et cum eo ſimpliciter ibi in.d. l.quis notat Mart. Laud.in tract.de princip.not.clxviii.licet de iure, Et patet in tota curia Romana hodie, & præcipue in cubi-
7 culariis famil.S.D.N. & Palatii Apoſtolici, † Et de cubicula-riis, & magnis eorum priuilegiis habetur in rub.& nig.C.de p̃-poſit.rationibus cubicul.& priuilegiis eorum lib.xii.licet in his qui ad miniſteriũ principis ſtant, de iure etiam id permiſſum ẽ, & eius domus, ut ẽ tex.in.l.ii.&.iiii.in princ.C. de ueſtibus olo bo.d.libro.xi.Proprium tamen Principis eſt, uti purpura, gem-
8 mis, & auro, ut in ſupra allegatis, † Et omnium ſapientum caput Ariſtoteles, admonebat alias Alex.cognomentũ magnũ, in lib. qui de ſecretis ſecretorũ inſcribit̃.&. iiii.char.ii.col ad fin. ſub rub.de ornamẽto Regis, ꝙ quia multum conuenit Regię digni tati honorifice indui, & ſemper cũ pulchro apparatu appareř, & excellere alios in decore uti eũ deceat, charis, pulchris, & extra-neis indumẽtis quia decet Regem quadã prærogatiua alios ſu-perare, ut per hoc dignitas decoretur potentia nõ lędatur, & de bita Reuerẽtia retribuat̃, hęc ille, & de purpura, & murice princi pis adornãda, & uenerãda.l.i.C.de apparit.p̃fect.urb.lib.xii.&. l.reſtituende, poſt medium.C.de aduoc.diuerſ.iudi.ibi noſtram purpuram adoraturos, & ſic in.l.prima.C.de apparitor.præfect. lib.xii.Et ideo Seneca dicebat, tibi dico Auguſte induete pre-cioſis non propter te, ſed propter honorem Imperii, ut refert Io. Faber ĩ proœ. inſtitut. ſuper uerbo Auguſtus id quod raro ſer
9 uat, præſens inuictiſſ.ſemper Aug.Carol.V. † Romanorum Im perator, prout hoc anno. M. D. XXXVI. menſe Aprili ui-dimus, ex ſui ſumma humilitate ac erga deum reuerẽtia Romæ, dum uenit uiſurus Vrbem, ac S. D. Noſtrum Paul. III. ut in proœ.huius operis dixi.

SEPTVAGESIMA SEPTIMA QVAESTIO.

1 *Quæ ſit propria ſedes Imperij hodie, & olim.*
2 *Roma relicta fuit, & conceſſa Papæ, & Eccleſiæ.*
3 *Imperator cur iuſtum non ſit, quod maneat, ubi Papa reſidet.*
Imperij translatio a Græcis in Germanos quo tempore fuerit.
4 *Domicilium quo in loco habeat Imperator.*
5 *Imperator neceſſario non ſemper uno loco manere debet.*
6 *Papa non ſemper Romæ neceſſario ſtare debet.*

Cõſtantinopolis

Papæ non licet ſedem a Roma transferre.
7 *Conſtantinopolis olim ſedes Imperij, Vrbs Regia, noua Roma.*
8 *Conſtantinopolis communis patria, ut Roma.*
Romanus Epiſcopus ante Conſtantinopolitanum eſt, & ei preſertur. nu. 3. ad finem.

1 SEPTVAGESIMO SEPTIMO Quæro, † q̃ ſit propria ſedes Imperii, olim, ante donationem, factam a Conſtantino Eccleſię Romane Imperatoris Romæ erat, patet in.d.c. Cōſtantinus. xcvi. diſt. ante finem, & in cap. futuram. xii. q.i. ibi, ut ſedem imperialem relinqueret, & probatur in.l. titio. ff. ad munic. in prin. ibi Romę, & ibi Imperatori.l.ii.§. miles. ff. de infamib. ibi, neq; in urbe, neq; alibi, ubi Imperator eſt.l. prima.§. cum urbem. ff. de officio præfect. urb. et in.l.ii. ff. de orig. iur. in.§. nouiſſime, & ante, et poſt, & in auct. ut Eccleſia, Rom. in
2 in princ. & patet in hiſtoriis, † Demum a Cōſtantino Roma pōtificibus, & Eccleſię relicta, fuit trāſlata ſedes Imperii, i Oriētē in bizantię prouintiā, & nomine ſuo Cōſtantinopoli ciuitate ut in.d. cap. Conſtantinus ante finem, & dixi ſupra.q.li. poſt Iac. de Valen. in expoſitione. x. cantic. in principio, & originalia Græca tralata, quæ noua Roma appellata fuit, ut in auct. de eccleſiaſticis, tit. poſt principium ubi dicitur primū locum hēre omnium ſacerdotum, ſenioris Romę, Papā, ſecōdum autem Conſtantinopolis Archiepiſcopum, nouę Romę, & tex. & gl. in aucten. ut Eccleſia Rom. in principio.l. unica. C. de priuil. urb. Conſt. lib. xi. l. prima ante finem in.§. Romam. C. de uet. iure enucl. ibi, Romā autem intelligen. eſſe non ſolum ueterem ſed etiam Regiam noſtram, quæ deo propitio, cum melioribus condita eſt auguriis, cum ſimil. & patet in cap. vi. xvi. diſt. ibi ſinodus uniuerſalis, Cōſtantinopoli congregata eſt, exequente piiſſimo principe, Con-
3 ſtant. intra palatiū ſuum, & ratio tranſlationis illa fuit, † quia iuſtum non erat, ut ubi principatus ſacerdotum, & Chriſtiane religionis caput a cęleſte Imperatore conſtitutum eſt, illic Imperator terrenus, habeat poteſtatem, cap. fundamenta.§. ne autem de elect. in. vi. & tex. et glo. in cap. igitur. xxiii. q. ult. Bal. in principio. ff. iiii. col. et tex. in aucten. ut Eccleſ. Rom. in prin. dicit de Roma, ſummi Pōtificatus apicem apud eā eſſe, nemo eſt qui dubitet, et fontem ſacerdotii &c. Et licet olim magna fuerit cōtrouerſia an Pontifex Rom. Principatum Eccleſiarū de iure diuino haberet, & ſi haberet, an ad eum potius qui Romę q̃ qui Cō-

ſtantinopoli eſſet,quæ noua Roma eſt,ut dixi pertineret,tamen declaratum fuit,etiam per Imperatores ꝑ Roma.urbe, & Cõſtã tinopoli,prælata eſt,& poſt Romanum Epiſcopũ, habeat hono- ris primatum,ut referunt,et ſcribunt late Moder. Mediolanen. Alci. in.l.iiii.C.de ſumma trinit.quæ incipit inter claras.in gl. ii.in princ.& ante finẽ poſt Iuſtinianũ ibi,Phocam Imp. & So- cratem Epiſcopum in hiſt.Caſſiodori libr.iiii.cap.ix. & lib.ix. cap.xiiii. Theodoſ.Imp.& Ammian.Marcell. idem teſtatur in l.omni.C.de ſacr.ſanct.Eccleſ.in gl. in uerbo Romę,& eſt tex. clarus in auct.de Eccleſ.titul.in prin. & cap. renouantes. xxii.
3 diſt. † Fuit poſtea tranſlatum Imperium a Græcis in Germa- nos,ut ſupra late declaratũ fuit.vii.q.et.lxix. Et ſic apud Ger- manos ſeu Teuthonicos eſt hodie ſedes Imp.uera, ut in dictis qq.uiſum fuit Roma ẽ ſedis apoſtolicę,ut ſupra diximus licet q̃ dã aliter,de his ad quos urbis Romę principatus quãdoq; deue nerit,poſt mortẽ Conſtantini,ſcribit Gurcens.in.d. ſuo libello,
4 de coronat.cap.pen. † Domicilium,autem habere dicetur,ſi mul tos Epiſcopos habet in Regno ſuo,in cuius territorio habet la- rem principalem,et ubi habitat, Ant.ſicul.in tract.de poteſt.Re gia.q.xxxviii.poſt gl.in cap.omnes de maiorit.et obed. et.l.ii. C.ubi ſenat.et in clem.paſtoralis.§.idemq;,de re iudic.quibus ad do,quæ not.alias tradit dominus Lancell.Dec. poſt.D. Ioannẽ Bapt.de Sancto Seuerino ibi in.l.ſi eadẽ § fin.ff.de officio aſſeſ-
5 ſeſ. † Declaranda tamen hęc ſunt,non,ut ſemper neceſſ. teneat Imperator in uno loco manere,quin poſſit,et alibi morari, cum opus eſt,bonus tex.in.d.l.ii.§.miles de infamib.ibi,neq; in urbe neq; alibi, ubi Imperator eſt, et q̃ ſupra late allegauimus, in.q. xxxv.poſt illũ tex.ꝙ ubi Imperator ibi Roma,et curia licet be- ne de congruo ſit,ut in ſede ſolita Imperii,cõmuniter ſuam reſi-
6 dentiam faciat, † ut de Papa Romæ not. ſcribit, alias Aug. de Anco.in tract. de poteſtate Papę.q.xxi.art.primo,et.iii.licet di cta iura ciuilia,non alleg.ſed rationes ex ſcriptura ſac.imo non licere Pontifici de urbe Roma alio ſedem transferre quia dimi- nuiretur de Maieſtate quã conſequitur ex dignitate urbis,quia diuino iuſſu Petrus eo contendit,cui.l.diuinę,& ipſe ſubiicitur tradunt Moder.Mediolan.in.l.inter claras.in uerbo plus poſt Alb.& multos,&.c.mutationes.vii.q.i.&.xiii.q.i.c.rogamus.C. de ſacr.ſanct.eccleſ.quibus addo Fely.in.c.ego enim col.fin. de iureiur. ꝙ ſine cauſa Papa nõ debet ſedem de Roma transferrę
7 poſt tex.Io.And.Inn.Bal.Domini. Olim autem,† tranſlationẽ de Gręcis

Digitized by Google

de græcis in germanos, poſt donationem Conſtantini, Conſtantinopolis erat ſedes Imperii, Regia urbs noua Roma, dicta, quæ ueteris Romę prærogatiuis lętabatur. l. omni in fine. C. de ſacr. ſanct. eccleſ. §. i. in auten. ut ordin. pręfect. l. i. §. Romā. C. de uet. iure enucl. l. fin. §. ſi his. C. de temp. appell. l. unica. C. de ſtud. lib.
8 urb. Rom. & Conſtantinop. libro. xii. † Et ideo cum in locum ciuitatis Romanæ, & almæ urbis conſtructa, & ſubrogata eſſet Conſtantinopolis cōmunis patria dicitur, ut Roma iuxta. l. Roma. ff. ad municip. ut not. declarat Deci. in cap. i. de prębend. col. pen. ante fin. licet Modern. Hiſp. in. §. fuerat col. iii. inſtit. de Action. ad fin. dubitent, contra Deci. pro quo tamen facit. d. §. Romam cum ſimil.

SEPTVAGESIMA OCTAVA QVAESTIO.

1 *An pro Imperatore orandum ſit præcipue a Pontifice, & cur.*
2 *Orationis partes, & qualitates late.*
3 *Oretur qua ratione pro Imperatore.*
4 *Orandi onus potiſſimum ſacerdotibus, & Prælatis incumbit.*
5 *Principes ſe ſubmittunt genibus ſacerdotum, & cur. & nu. ſeq.*

1 SEPTVAGESIMO OCTAVO Quæro, † an pro Imperatore orandum ſit, præcipue a Pontifice, & cur? Apoſtolus prima ad Thimoth. cap. ii. in prin. reſpon. notanter dicens, obſecro igitur primum omnium fieri obſecrationes orationes poſtulationes gratiarū actiones ꝓ omnibus hominibus ꝓ Regibus, & omnibus, qui ī ſublimitate cōſtituti ſunt, ut quietam, & tranquillam uitam agamus in omni pietate, & caſtitate hoc enim bonum eſt, & acceptū, corā ſaluatore noſtro Deo &c. unus enim deus unus Mediator Dei, & hominum homo Chriſtus Ieſus, qui dedit in redemptionem ſemetipſum pro omnibus
2 † Et communis debet eē etiā oratio, ut latiſſime, & quid ſit oratio, unde dicatur, quę ſit eius diuiſio, ad quem ſit porrigēda, per quē, ad quid, qualiter, ubi, & quis ſit eius effectus, et de. xiiii. requiſitis, in oratione per ſoll. & magiſtram glo. in clem. unica de reliqui. & uenerat. ſanctorū ad fin. in gl. mag. ī uerbo orationes & in clem. ad noſtrum in uerbo nec orare. de hęret. & particulariter introduxit pia Sancta mater Eccleſia, ut, et oretur ꝓ ipſo
3 Imperatore in hebdomada Sancta ī die paraſceues, † Et illa ratione factum uidetur quia cum ex illius incolumitate Eccleſia

defendatur, ut patet ex iuramento ſuo quod ei præſtat, & ex la-
te cumulatis ſupra in. vi. q. ubi plene diximus, quales debeāt eē
eius partes unitas fidelium pro eius perpetuo ſtatu orat, quan-
to ſuam quietem, & tranquillam uitam ex illius ſalute, & incolu
mitate animaduertit propenſius pendere, ut alias de pont. ſum-
4 mo dicit tex. not. in cap. ſi Papa in fin. xl. diſt. iiii. † Et hoc onus
præcipue prælatis ſacerdotibus, & Pontificibus incumbit oran-
di indefinenter, pro populo, etiam toto, & ſubditis, ut exemplo
Moyſes, & Aaron; declarat not. diuus Hieronymus in Leuitico
Regiſtratus in cap. ſi quis uult Pontifex eſſe. xxxvi. diſtin. & de
iure ciuil. not. tex. & expreſſus in auctētica quomodo oporteat
Epiſcopum in prin. ibi nihil tam erit ſtudioſum Imperatoribus
ſicut ſacerdotum honeſtas, cum utiq;, & pro illis ipſi ſemper deo
ſupplicent, &. §. f. eod. tit. ubi etiam bon. tex. in uirtute licet ibi
glo. exponat, illis. ſ. ſacerdotibus ſed non placet quia imo pro-
priū eſt, econtra, ut ſacerdotes. ſ. pro Imperatoribus orent, ut ex
5 d. c. ſi quis, et infra dicen. apparet hinc eſt, ꝙ Imperatores, † &
Principes ſubmittūt ſe genibus ſacerdotum, & oſculata eorum
dextra orationibus eorum credunt ſe cōmunicari, uel muniri, ut
6 refert in cap. duo ſunt i fin. xcvi. diſtinct. † Et ideo Iuſtinianus
Imperator Ioāni Beatiſſimo Papæ, in Epiſtola nos reddētes. C.
de ſum. tria. & fid. cath. in fin. dicebat petimus autem ueſtrā bea
titudinem orare pro nobis, & Dei nobis acquiri prouidentiam,
& ipſe Pontifex in Epiſtola ibi ſeq. ante fin. dicit, Deum autem,
& Saluatorē nrm Ieſum Chriſtum, exoramus quatenus longe-
uis, & pacificis nos dignetur cuſtodire temporibus &c. & Impe
rator etiam Honorius in cap. uictor poſt principium. xcvii. diſt.
ſcribēs Papa dicebat petimus, ut quotidianis orationibus apo-
ſtolatus tuus ſtudium ac uotum ſuum, circa ſalutem atq; Imp.
noſtrum impendere dignetur.

SEPTVAGESIMA NONA QVAESTIO.

1 *An appelletur conſiſtorium Imperatoris prout Papæ.*
2 *Concilium Imperatoris quandoq; appellatur, & inferiorum iudicum. & nu. ſeq.*
3 *Concilium appellatur quodlibet Collegium catholicum.*
Conſiſtorium Papæ, auditorium Imperatoris ſecundum quoſdam.
4 *Auditorium quorum dicatur late, & audicentia. & nu. ſeq.*
6 *Conſilium, & Conſiliarij Imperatoris dicuntur.*

Conſiſtoriū

7 *Conſiſtorium duplex particulare, & plenum.*
8 *Papa hodie utrunq; Conſiſtorium habet, & intimum, & ſecretum.*

i SEPTVAGESIMO NONO Quæro, † an Impe
ratoris appelletur conſiſtorium prout, & Papę Conſiſtoriũ
appellatur uel qualiter tex.eſt, q; ſic in.l.prima.C.de ſilentiariis
libro.xii.in fine ibi in noſtro Conſiſtorio, & rub. & nig.C.de
comitibus Conſiſtorianis, eod.libro cum ſummario Bar.& in.l.
quisquis in prin.C.ad.l.Iul.maieſtatis, ibi uirorum illuſtrium
qui conſiliis, & Conſiſtorio noſtro, interſunt, & in.l.ii.C.de pro
xim.ſacr.ſcrin.libro.xii.ibi Conſiſtorium noſtrum ſępe ingre-
dientibus, & in.l.fin.C.de officio diuerſ.iud.ibi Conſiſtoriũ no
ſtrum, & in inſcriptione.l.decurionũ.C.de pœnis ibi Imp. Dio.
& max.in Conſiſtorio dixerunt, in actibus Apoſtolorũ, cap.vi.
&.xxiiii.pro congregatione ſeniorum, & ſcribarum tunc, & in
Euangelio paſſionis.D.N.ſecũdum Ioan.ibi duxerũt illum in
concilium ſuum, in.l.hęrede.ff.de fieicom.libert.ibi apud Cõci
2 lium, † Nam quandoq; Concilium noſtrum, appellat Imperator
ut in rub.& nig.l.primę, & fin.C.de uindict.liber &c. ibi qui
apud Concilium noſtrum &c. Et gl.in.l.proxime.ff.de his quæ
in teſt.delentur in uerbo remotis, & tex.in.l.obligari poſt prin.
ff.de auct.tut.ibi apud Cõcilium publicum in.l.nominationes
3 C.de appel. † & in.l.penul.ff.de manu.uind.inferiorũ et iudicũ
Concilium appellatur in.l.i.C.qui, et aduerſ.quos glo.ibi expo
nit arbitriũ uel deliberationẽ alias pro quolibet catholico col
legio, concilium.l.i.C.de ſac.ſan.Eccleſ.& de Concilio, & in.l.
iiii.in prin.C.de aduoc.diuerſ.iud.ibi ſacri noſtri conſiſtorii, &
facit tex.in.l.cum aduocatio.C.de aduoc.diuerſ. iudic.ibi cum
comitiua conſiſtoriana, & tex.in auctẽ.ſed, & lis.C.de temp.
appell.ibi in Conſiſtorium Principis, et in corpore unde eximit
et not.tex.in.l.liribus in fin.C.de agric.et cenſ.libro.xi.ibi reci
tata in intimo Conſiſtorio palatii Iuſtiniani, Auditorium ſiue
Cõſiſtorium Epiſcopi unum pro alio ponit.c. Romana in prin.
de appellar.in.vi.& cap.ſecundo de conſuetud.eod.libro noſter
ſacratiſſimus comitatus, in.l.fin.in prin.C. de temp. appell.et.i.
conſtit.C.§.i.in fine ibi comitem ſacri noſtri Cõſiſtorii.l.huma-
nu n.C.de.ll.ibi in ſacro noſtri nominis Conſiſt. Et hęc notan-
da ſunt, quia Martin.Laud.in tractatu de princip.not.xxxi.Cõ-
ſiſtorium notabat ſimpliciter, poſt Arch.in cap. Romana de ap-
pell.in.vi.Conſiſtorium eſſe Papę Auditorium Imperatoris, ſed
4 etiã præfecti eſt auditorium.l.lecta in prin.ff.ſi cert.pet.† & de

Auditorio Imperatoris, bis tex. in. l. ſi appellationẽ ĩ prin. C. de
appell. et in. l. iiii. C. de liberali cã. ubi pro cuiuſlibet iudicis ar-
bitrio ponitur. l. minor aũt. § primo. ff. de minor. alias, ẽt arbitrĩ
priuati, auditorium dicitur in. l. cum. l. §. fin. ff. de arbitr. et alias
in. l. cum in fundo. § penultimo ĩ fine. ff. de iure dot. dicit iurecõ-
ſultus, ego dixi in auditorio, Et de auditorio, not. D. Decius in
d. l. lecta. i. col ad fin. uerſ. et in his licet prædicta nõ alleget, ſed
alia iura late de auditorio ꝓ loco ubi cãę audiri ſolẽt, et termi
nari gñaliter, et tex. in. l. prima. ff. an ꝑ aliũ cauſa appell. et in. l.
5 nemo. C. de iuriſ. om. iud. † Et auditorium Capitolii, et Audito
rium noſtrum, uoçat tex. in. l. unica. C. de ſtudiis liberal. urbis
Romæ libro. xi. et tex. not. in. l. ſi quando ante fin. C. de appell.
ibi communi audientia propoſita, in ſacro auditorio more con-
ſultationũ &c. Auditorium fori urbani in. l. fin. C. de ſuariis li
bro. xi. & Audientia Principis in. l. pręcipimus. §. ſane. C. de ap-
pellat. ibi noſtram audientiam. l. ii. C. de. ll. ibi ſacri noſtri Pala-
tii procerum auditorio, et inferiorum, etiam audientia eſt. l. fin.
C. de arbit. et i. l. mulier. ff. ad trebel. ibi diuũ Marcũ in audito
rio, et in. l. titius. ff. de act. emp. la prima, et. l. i. §. fin. ff. ne deſtat
6 defunct. in fi. ibi in publico auditorio ego idẽ conſecutus ſum,
† hodie, ut audio, Cõſiliũ, et Conſiliarii Imperatoris dicunt, et
facit. d. l. quiſquis in prin. C. ad. l. Iul. maieſt. et in ſubſcriptiõe
c. in memoriam. xix. diſt. ibi ex Conſilio Caroli Imperatoris, et
l. ii. ante fin. C. de liber. et eorum liber ibi conſilio noſtro cũ gl.
et. l. iuriſperitos in prin. ff. de excuſ. tut. ibi in Conſilium Princi
pum, Et alias Iu. cõ. dicit in. l. celſus de leg. ii. celſus pater meus
7 deſcrebat dum eſſet in Cõcilio Ducennii uiri cõſulis, † Cõſiſto
rium autem duplex eſt particulare, et plenum, Plenum cum ipſe
Princeps perſonaliter iudicat, ſub cõmuni audientia, et conſilio
omnium ſuorum procerũ iuſſu eius cõuocatorum in auctẽn. de
appellat. §. ad hęc facit. l. pręcipimus in prin. et uerſ. ſane. C. eod.
& cap. anteriorum. §. ad hoc. ii. q. vi. et iſtud Conſiſtorium in Pa
latio Principis exercebat. l. fin. §. in his. C. de tempo. appellat. l.
in offerendis. C. de appel. l. omnem. C. quando prouoca. nõ eſt
neceſſ. et tradit. P. coterean. in ſuo libello, ſchedularis magiſtra
tuum ciuil. char. xxv. ſub rub. de ſacro. cõſiſt. in prin. alias ſacra-
tiſſimus comitatus. l. fin. in prin. de temp. appell. C. et de Audi-
torio Sacro, et diuino Cõſiſtorio tex. in auct. de adminiſt. of. in
ſacr. in prin. et poſt, † Et hodie Papa ſeruat prædicta, ut habeat
8 et uocet Conſiſtorium intimum, et ſecretum particulare, et ple-
num,

num, ut ſupra, et hi qui ſunt Romę ſciunt, et uiderunt.

OCTVAGESIMA QVAESTIO.

1 *An unus, & idem homo poſſit eſſe Papa, & Imp. & cur. & nu. 2. & ſeq.*
3 *Vnus uicem duorum ſuſtinere non poteſt.*
4 *Differentia debet eſſe inter dantem, & accipientem.*
5 *Imperator cur ubi Papa eſt poteſtatem non habet.*
6 *Imperator ſi fiat ſacerdos uel Monachus eſſe deſinit Imperator.*
7 *Papa uel clericus non poteſt eſſe Imperator.*

1 OCTVAGESIMO Quæro, † an unus, et idem ho-
mo poſſit eſſe Papa, & Imperator Martin. Laud. in tract.
de prin. not. ccciii. idem homo, dicit, ꝙ non, allegando glo. in. c.
quoniam. x. diſtin. dic tu, in gl. iii. ante finem, ibi nõ, ꝙ una per
ſona illa duo officia exerceat, uel exercere debeat, quia duo do-
na ſunt Imp. et ſacerdotium, et facit ultra eum quia duo ſunt a
Deo creata luminaria Sol, & Luna Geneſ. primo. c. quæ inter ſe
ualde differunt, & in quibus Imp. et Pontificatus repreſentatur
capitulo ſolitę de maior. & obedientia, & gloſa notab. in fin. in
cap. duo ſunt. xcvi. diſt. et tex. ibi in prin. et i cap. nos ſi incompe-
tenter. §. ſed notandum eſt, ꝙ duę ſunt perſonę quibus mundus
2 iſte regitur. ii. q. vii. † Item, quia diuerſimode iuriſdictionẽ exer
cent. c. Clericus, & cap. ſententiam ſanguinis extra ne clerici uel
mon. c. ſi iudex de ſent. excõ. in. vi. Rom. not. dclxxxi. tu audiui
ſti cũ ſimil. & tex. in. d. c. quoniam, dicit idem mediator dei, et
hominum Chriſtus ſic actibus propriis, et dignitatibus diſtin-
ctis officia poteſtatis utriuſq; diſcreuit, et in fin. deo militãs mi-
nime ſecularibus negotiis, ſe implicaret, acuiciſſim ne ille rebus
diuinis pręſidere uideretur, qui eſſet ſecularibus negotiis impli
citus, Et ideo altera carere debet nemo enim poteſt duobus do-
minis ſeruire utiliter. l. fin. C. de aſſeſſ. Ant. ſicul, in hac. q. in
3 tract. de poteſt. reg. q. lxi. licet prædicta non alleget, † Item fa-
cit quia difficile eſt, ꝙ unus homo, duorum uicem ſuſtineat. l. ſi
plures. ff. de pactis, ubi glo. exponit. i. impoſſibile late cumulãs,
& ibi ſcribẽ. et not. tex. in. c. ii. lxxxix. diſtin. ubi tex. not. Greg.
legitᷣ neq; enim quantumcunq; exercitatæ uni perſonę uno tem
pore duarum rerum, officia committẽda ſunt ſed unum uni, alii
aliud quia ſi totũ corpus, eſt oculus, ubi auditus? ſicut enim ua

Digitized by Google

rietas membrorum per diuerſa officia, robur corporis ſeruat, et
pulchritudinẽ repreſentat, ita uarietas perſonarum, per diuerſa
nihilominus diſtributa officia, & fortitudinem, & uenuſtatẽ. S.
Eccleſię Dei manifeſtat, & ſicut indecorũ eſt, in corpore huma-
no, ut alterum membrum, alterius fungatur officio, ita nimirum
noxium ſimulq; turpiſſimum eſt, ſi ſingula rerum miniſteria per-
ſonis totidem non fuerint diſtributa, et idem tangitur in cap. i.
ead. diſt. itẽ facit quia cum Imperator a Papa approbet' ungat'
conſecretur, coronetur, et etiã deponatur, ex cauſis legitimis, ut
ſupra late uidimus ſuis locis, abſurdũ, & cõtra regulas utriuſq;
4 iuris, † & rationem eſſet, ut idem, eſſet Imperator, & Papa cum
inter dantẽ, & accipiẽtẽ debeat eſſe diſtinctio perſonalis, uulg.
cap. fin. de inſt. extra. l. ii. ff. de ſtipul. ſeruor. l. ſi mandauero. § ſi ti
bi. ff. mandati cap. debitum extra de baptiſ. l. prætor. ff. de tut.
& cur. et not. tex. in. l. i. ff. de rerum permut. ibi nec ratio patitur
ut una eademq; res. &c. cum ſimil. Et facit, quia nemo poteſt ſe
ipſum eligere, q̃tũcunq; ſit idoneus & ſufficiẽs. c. p nr̃as de iure
5 patron. cum ſimil. † Hinc eſt, q uir catholicus, Cõſtantinus ex
Roma. Imperium trasferẽdo dicebat quoniam ubi Principatus
ſacerdotum, & Chriſtianę religionis caput ab Imperatore cele-
ſti cõſtitutum eſt, iuſtum non eſt, ut illic Imperator terrenus ha
beat poteſtatem cap. fundamenta. § ne autem de elect. in. vi. cap.
Cõſtãtinus ante fin. xcvi diſt. et pet. Bertrand. i tract. de origin.
iuriſdiction. iii. q. ix. uol. tract. in prin. arguendo in not. q. ponit
quædam quæ ad idem hoc faciunt, q unus, & idem homo nõ de
beat eſſe Papa, & Imperator licet in alia. q. loquat' de qua ſupra
6 q. l. † Imo ſi Imperator fiat ſacerdos, uel Monachus deſinit eſſe
Imperator gl. not. in cap. ſcripſit. xxvii. q. ii. & per eam ita tenet
Io. Vgo. in. d. libro quadruuii Eccleſię char. xxxiii. col. i. §. q̃uis
fortius, et Ant. ſicul. in tract. de poteſt. reg. q. lxi. ergo idem ſi Pa
pa, qui eſt ſupra omnes ſacerdotes &c. & Bal. addo p. d. glo. not.
in. l. deo nobis. §. i. col. ii. iiii. not. C. de Epiſ. & cleric. cum addit.
7 ad eum Rom. not. xxxvii. utrum gl. in. cap. præſens. xx. q. iii. † &
Anton. de Roſell. in tract. de poteſt. Papę. iiii. uolu. tractat. char.
xxxviii. col. iiii. uerſ. ex quibus dicit, q Papa, uel quis alius in
ſacris conſtitutus nõ poteſt eligi Imperator licet in minoribus
conſtitutus ſic per cap. i. de cleric. coniug. in. vi. illa ratione præ-
cipue ne a cultu diuino per temporalia ſubtrahantur.

OCTVAGESIMA PRIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit deponi, & a quo, & qua cauſa.*
2 *Papa deponere poteſt ex cauſa Imperatorem, & ſolus.*
3 *Imperium poſſet de nouo in alios traſferri.*
Papa non poteſt priuilegium dare Principi ne poſſit deponi, uel puniri ab eo.
Imperium a Græcis in Germanos a quo translatum.
Papa Zacharias cur Regem Francorum depoſuit.
Pipinus Caroli pater ſubſtitutus.
4 *Imperator quibus de cauſis deponi poſſit.*
5 *Imperator Otho ab Innoc. III. depoſitus.*
6 *Imperator Federicus cur deſtructus.*
Federicus Imperator bis depoſitus, & reſtitutus, & a quibus.
7 *Pontif. & quo tempore, & quanto, & eius ephitaphium, & ubi ſepultus. nu. & ſeq.*
9 *Imperatorem an poſſit deponere Populus Romanus. ii. modo, & ſeq.*
10 *Iurisdictio Populi Romani tota translata in Imperatorem.*
12 *Populus Romanus hodie amplius poteſtatem non habet.*
13 *Papa priuat Imperatorem, & quando ei det coadiutores. & nu. ſeq.*
14 *Curator datur Regi non ſeruanti iuſtitiam.*
15 *Coadiutor qualis eſſe debeat.*
16 *Curator datur Regibus, & alijs iuſtis de cauſis.*
17 *Imperatorem an poſſint deponere electores Imperij. & nu. ſeq.*
18 *Imperator, & alij domini exiſtentes in peccato mortali, an perdant poteſtatem, q non.*

1 OCTVAGESIMO PRIMO Quæro, † an Imperator poſſit deponi, & a quo & qua cauſa, & quidem a Papa poſſe deponi ex cauſis legitimis, late patet in cap. ad apoſtolice de re iudic. in. vi. & ibi cauſę etiam ponuntur periurii ſacrilegii hæreſis, & exinanitionis feudi quod ab Eccleſia teneret i ſeruitutem redigen. clericos, & laicos & ibi late ſcriben. poſt glo. ponunt, & , q ſolus Papa deponit Imperatorem etiam ſine concil. quia Papę, & Chriſti unū eſt tribunal poſt Hoſti. in. c. quanto de tranſlat prælat. tradit Card. Iacob. in tractatu ſuo nouiſſ. de concil. libro. iii. fac. cxxx. col. ii. poſt Bar. Bal. & gl. ubi ibi ac

tex.in.d.c.ad apoſtolicæ,& idem.D.Catald.de bom compagnis in tract.de pōt. Papę ſeu in addit.Bologni.ad eū.iii.uol.tracta. char.xcv.quæ eſt char.pen.tract.col.iiii.ſub.§.ulterius nu.5.idē Ant.ſicul. not.in tract. de poteſt.reg.q.xliii. poſt Card. in.d. clem.unica circa finem.xviii.q.quia Papa eſt maior ut ſupra.q. l.dicens,ꝙ de uoluntate Principum accuſatur,& cōuincitur, & tunc monetur,& ſi nolit ſatiſfacere excommunicabitur, & ſi nō reſcripſit poterit deponi a Papa,uel a principibus de uoluntate Papę,& Papa principem quātucunq; exemptum,ſi expedit, puniat,& deponit,ut late ꝓbat Ferdinād.in libello de origine prin

2 cipatus.ii.parte char.lxxviii.& ſeq.& ubi etiā infra. † Et idem late, Papam poſſe Imperatorem ex cā deponer e etiā propter cōtumaciā, & excōmunicare,& eius ſubditos a iuramēto fidelitatis abſoluere rationibus deducit, & retinet cōtrariis argumētis reſponden. Aug.de Anco.in ſuo tract.de poteſtate Papæ.q.xl.ꝑ iiii.articulos plene,&.q.lxxi.art.iiii.x.char.& idem not. Bal.ꝑ d.cap.ad Apoſtolicę,ꝙ Papa deponit Imperatorem in.l. reſcripta.ii.col.in fine uerſ.ultimo.C.de ꝓcib.Imper.offer. & Petrus de mōte in ſuo tract.de monarch.ad fin.iiii.q.ad fin. uerſ.habet Papa,& Mart.Lauden.in tract.de princip.not. cxi. licet in fin. & ſic inepte,& male aliter ſenſit Dominus Lud.ſardus in tract. de legitimatione.x.char.vii.q.idem,ut ſupra Modern.in tract. de Beneficio.iiii.parte.q.viii.caſu.xvi.Et ſolū Papam ſine Concilio poſſe Imperatorem deponere ex cauſa licet laudabilius faciat ſi cum Concil.expediat,ut fecit Innoc.in.d.cap. ad apoſtolicę.tradit Prępoſit.in.d.cap.ſi Papa.xl.diſt.col.v.uel deponi poteſt a principibus de uolūtate Papę Ant.ſicul.i tract. de poteſt. reg.q.xliii.& ſcribit Io.lecirier in tract. de primogen.q.vii.iii. libro.col.ii.nu.x.viii.uol.tract.immo non ualeret conſuetudo.l. uel priuilegium ne aliquis rex etiam non recognoſcens ſuperiorem non poſſit a Rom.Pont.puniri,& deponi,ut late dixi ſupra q.l.ad fin.& infra.q.cxi.caſu.100.poſt illum in.d. libello de origine principatus.ii.parte char.lxxvii.& ſeq.§.uerum. Quod ſua detur,ex eo,quod ſupra diximus, late.q.l. ꝙ Imperator ſubeſt

3 Eccleſiæ etiam in temporalibus,& Papæ, † Item quia auctoritate Papæ fuit tranſlatum Imperiū a Græcis in Germanos, & iterum poſſet à germanis in alios,ut per eundem Aug.d.lib.q. xxxvii.iiii.&.v.art.ergo &c.et Card.Iacobat.in tract.de Concilio.lib.ult.art.viii.fac.dcclxxix.col.i.uerſ.& iſta, et in cap. diſplicet.xxiii.q.iiii. dicitur notanter, ꝙ Eccleſia per incrementa

tēporū

temporum ſemper maiori poteſtate utitur ante fin.illius tex. Et glo.in cap.ſi Papa.xl.diſt.in fine dicit not. ꝙ Imperator poteſt deponi pro quolibet peccato pro quo eſt incorrigibilis, unde ait deponi ſi eſt minus utilis allegat cap.alius.xv.q.vi.ubi tex. not.dicit, ꝙ Rom.Pontifex Zacharias, Regẽ.
3 † Francorum, non tam pro ſuis iniquitatibus ꝙ̃ pro eo, ꝙ tãtæ poteſtatis erat inutilis a Regno depoſuit, et Pipinum Caroli Imperatoris patrẽ, in eius locum ſubſtituit, omnesq; Francigenas a iuramento fidelitatis abſoluit, dicit ibi gl.notabilis inutilis, nõ ſufficiens quia tunc debuiſſet ei dari coadiutor, ſed diſſolutus erat, cum mulieribus, & effæminatus, & Zachariã Rom.Pont. a Chilperico in Pipinum Regnum tranſtuliſſe, ſcribit etiam Alci. in.l.bona ciuitatis.ff.de uerb.ſignific.& in.l.inter claras.C.de ſum. trinit.in glo.ii.col.iii.in prin.& dixi ſupra etiam.q.iiii.& per illũ.c.alius lat.ſcribit.d.Epiſcopus Zamoreñ.in libello de origine principatus char.lxxviii.ii.col.& ſeq. contra uiolantes illam literam.
4 † Et de cauſis, ponit etiã Iac. Aluarotus in tit. quis dicat Dux in prin.vii.col.in uſibus feud.uerſ.an autem, & quãdo poſſit Imperator deponi.Et Mart.Laud.in tract.de prin.not.vii.Papa.dicit Papam poſſe Principes coercere ſi nimis grauãt ſubditos, ſi ne cauſa poſt gl.Bal.& Innoc. Abb.autem ultra.d.gl.in.d.cap. ſi Papa dicit uiden. Innocen.in.d.c.ad Apoſtolicę dicẽtem, hoc ꝙ Imperator, et alii reges, non debent priuari niſi ex maximis cauſis ſeu delictis quia cum nõ poſſint deponi ſine magnis periculis detrahen.eſt rigori arg.cap.latores de cler. excõmunicat. miniſtr. ſic abbas inq̃ tradit in cap. per uenerabilem.iii. col.ad fin.de electio.poſt bon.tex.ibi qui in uerſ.nunquid ponebat ſacrilegũ, Excõmunicatũ, tyrannum fatuum, hęreticũ, uel paganum electum ad Imperium obtinen.non admitti licet idẽ Abb. aduertat tex.ſecundum intellectum glo.in.d.cap.alius, et Bal.in l.non Ambigitur.ff.de.ll.i.col.in fine, ſimpliciter ſupponat Imperatorem inutilem, uel mentecaptum, uel ebrioſum, ꝙ non ſufficit, curę reipublicę poſſe priuari, uel dari ei coadiutorẽ Ant. ficul.in tract.de poteſt.reg.q.lxxix.quando eſſet factus hęreticus, uel Paganus de Chriſtiano, et Io.lecirier.d.vii.q. & Papa poteſt deponere Principes ſi nimis grauant ſubditos, ſecundum Lauren.calcan.conſ.li.licet col.i.per not.xv.q.vi.ſi alius. Innoc. Bal.Card.Alb.ubi ibi Alias ipſe Bal.in.l.fin. C.de.ll.not. dicit, ꝙ Imperator non ex omni cauſa deponi poteſt, ſed ſolũ ex cauſa graui, & not.ex qua turbatur uniuerſalis ſtatus Chriſtianus,

uel Eccleſie per.d.cap.ad Apoſtolicę,& addit etiam.d.cap.alius cum glo.Et cum Bal.in.d.l.fin.Aret.in.§.ſed et quo ad principi inſtit.de iure natur.col.fi.& Iaſ.in uſibus feud.xix.col.pro pulchro,& Mart.Laud.in ſuo tract.de princip.not.xxxv.Imperator,& Ioan.d.vii.q.in prin.& per.d.cap.alius,& alios,glo.alias.in cap.primo de renunciat.in.vi.in uerbo uidebantur in prin.notat.Seculares deponi propter inſufficientiam,et negligētiā Bar.tamen in.l.barbanus in fine.ff.de officio pręfect.pto.p illū tex.dixit,Imperatori nihil poſſe opponi dummodo ſit catholicus &c.ſicut neq; et Pape,& Ant.de Roſell.in tract.de poteſt.Papæ i.q.princip.dum reſpondet.x.rationi col.ii.uerſ.ſed quia,dicit,licet in alia.q.credo,ꝗ ſi Princeps eſſet fidelis,& non excommunicatus,nō ſacrilegus Papa nō poſſet ipſum improbare allegando,ꝗ alius eē poſſet magis idoneus rōne de qua ibi, Et Epiſcopus Zamoren.i libello de origine principatus.ii.parte in prin.late ſcribit Reges naturali,et licito,ſ.iure regna obtinentes nō recognoſcentes aliquem in ſuperiorem in temporalibus, nō poſſe propter eorū delicta iuſte deponi,niſi per Rom.Pont.& ſeruatis ſeruādis,in forma iudicii,Itē ſufficienti cauſa probata,alias depoſitio,ſit nulla,et inualida late ꝓbās iure naturali diuino,& poſitiuo,Et per conſeqnens,ꝗ non a populo,nec a Baronibus regni char.lxxiiii.et ſeq.ēt neq; ratione,l.uel conſuetudinis,ut infra dicam ſeq.q.lxxxii.
5 † Et legitur Innoc.iii.Ottonem Imp.de poſuiſſe quia fidelitatem iuramenti quod Eccleſiæ fecerat, non
6 ſeruauerat, † Et Federicum Innoc.iiii.in.d.cap. ad apoſtolicæ,& Bar.in auten.ſi nero.C.de heret.dicit,ꝗ per illā auten. fuit deſtructus Imperator Federicus,et ꝗ Papa cōceſſit Carolo, Regnum Sycilię,dicit tamen Aug.de Anco.in.d.libro.xl. q. artic.
7 i.poſt mediū, † ꝗ poſt depoſitionē eius,electus eſt iterū,& eū Honorius (qui Innoc.iii.qui primo eū depoſuitur in Pontificatu ſucceſſit) coronauit in Baſil.Sancti Petri,quem poſtmodum ſimili modo a iuramento reſiliētem, et cōtra Eccleſiam, Hoſtiliter inſurgētem (quā protegere tenebatur) Innocentius.iiii. natione Ianuēſis,in Cōcilio Generali Lugduni celebrato,publice depoſuit,et Imperio,priuauit,ut patet,dic tu, in.d.c.ad apoſtolice,de hoc.ſ.ult.iūcta inſcriptione.i.c.et illius.c.ad.apoſtolicę,& in tex.met.ibidem ante fin.ibi uos itaq; &c.cū fratribus noſtris et Sācto Concilio &c.et meminit de iſto Federico,et, ꝗ ſecundus fuit,et quo tempore,et quanto durauit Iac.Aluar. in tit. de pace tenen,et eius uiolat.in.i.col. late Deci.in auct.caſſa.C.de

ſacr.

ſacr.ſanct.Eccleſ.in prin.dicens,ꝙ tandem ſepultus fuit in Ecclesia Panormit.his uerſibus literis aureis ſcriptis,Si ꝓbitas ſenſus,uirtutũ gloria,cenſus Nobilitas orti,poſſent obſiſtere morti,Nõ foret extinctus Federicus,q iacet intus,Et in Papa nõ eſt dubium per pręđicta poſſe.ſ.eum priuare,Imperatorem ex cau-
9 ſa ab Imperio,et deponere, † Sed probabilis qõ eſt, & not.an & alius poſſit puta Populus Roma. Bal.mouet hanc.q.in.d.l. nõ ambigitur. ii.col.in prin.ff.de leg.& arguit primo,ꝙ ſic demum concludit cõtrarium,quia Populus Rom. eſt ſub Papa,unde in eo reſidet hęc poteſtas,quia in eo reſidet cerebrum, & uertex totius populi. Itẽ quia Populus Rom.non poteſt confirmare Imperatorem,ergo nec priuare,& quia Imperator non iurat fidelitatem Populo Rom.ſed Domino Papæ, & hanc ait ueritatẽ eſſe,cõtra Cyn.&Ray.de Forliuio,Et addo,ꝙ ante Bal.hanc.q. etiam mouit Io.Fab.inſt.de iure naturali gen.& ciuil.in uerbo populus ei,& in eum,poſt medium,arguens primo Populũ Romanũ poſſe Imperatorem deponere,demum in oppoſitũ, ut Bal. concludere uidetur,tum quia tex.ibi.dicit oẽm ei,& in eum, & ꝙ hanc partem tenet glo.in.d.l.nõ ambigitur,tum etiã quia Imperator maior eſt Populo,& ad eum tanq̃ ad maiorem habetur recurſus.§.i.cap.i.ſi de inueſt.inter dominum,& uaſ.lis oriatur,
10 † & ſic per minorem maior nõ debet deponi.ll.uulg.cap.cum inferior de maior.& obed.cap.eſt ordo.xxxiii.q.v.cũ ſimil.& maxime quia tota iuriſdictio trãſlata fuit per Populũ Ro.in Imperatorem,nihil ſibi reſeruãdo,& ea uſus eſt Imperator.d.l.i.ff.de conſt.prin.&.d.uerſ.Populus cum ſimil.unde reuocare amplius non poteſt cum penes ſe nihil remanſerit,arg.c. q̃uis de officio
11 de leg.in.vi.cum ſimil. † Eſt uerum ꝙ Faber ibidem,ultimo loco ſubdit,ſed tamen ſatis dici poſſet,ꝙ Populus ex cauſa poſſet eam deſtruere,per cõtraria quæ ibi primo poſuit,&.ff. de excuſ. tuto.l.ſed,& reprobari,dicit tamen,ꝙ id attentare periculoſum eſt,Et ea opin.cum Bal.contra Populum Romanum tenenda vẽ pręcipue per ſua fundamenta,& idem tenet Aret.(licet de Fabro ibi,& Bal.in.d.l.non ambigitur,nõ faciat mentionem)in.d.§.ſed ꝙ principi inſt.de iur.na.gen.uel ciui.col.ſi.uerſ.nota ſecundo ex glo.dicens,ꝙ hodie id non tolleratur,cum electio Imperatoris ſpectet ad Principes Alemanię.Et ius priuãdi ipſum ſpectet ad Papã,& Populus non poſſet reuocare Imperatorem cum de ipſo Imperio,& poteſtate Imperatoris nõ habeat ſe impedire,& ꝙ hanc opi.ſequitur Bal.in.l.ſi.C.de.ll.(in fine dic tu)ubi dicit

BIBL. ... ROMA ... VITTORIO ...

ſolum Populũ poſſe deponere Imp.&ꝙ hęc eſt cois opi.& eã te
nen.puto quicquid Bar.cõtra ſenſerit in.d.l. nõ ambigitur poſt
Cyn.dicens,ꝙ Populus poſſet Imperatorem degradare,per gl.
in.d.c.i.§.i.ſi de iueſtitura,&c.quia illa gl.tenet potius cõtra be
ne uiſa dum dicit in fine,plus poſſe Imperatorẽ allegãdo.l.Bar-
barius.ff.de officio pręt.ubi tex.in fine dicebat potius Populus
Romanus &c.Demum ſubdit,quod ius multo magis in Impera
tore obſeruãdũ eſt contra gl.dicat.ſ.hodie.l.prima.ff.de conſt.
princ.Et hanc opi.etiam nouiſſ.tenent Moder.Taurinẽſes in.l.
ii.ff.de orig.iur.ſub uerſ.fin.primę partis illius.l.col.fin.in prin
cipio poſt Bar.& Aret.ſupra,et Feſyn.ubi ibi.Et idem late pro
ueriſſ.opi.concludit,et defend.ꝙ hodie Papa, et non Populus
Romanus,aliquo modo deponit,et degradat Imperatorem.Iac.
Aluarotus in tit.ſi de inueſtitura inter dominum,& uaſſ.in prin
cipio.v.col.& ſeq.in uſibus feud.et not.Mart.Laud. in tract. de.
prin.not.cccclvii.hodie poſt Bal.& Moder.ĩ tract.de Beneſ.iii.
parte.q.viii.v.col.uerſ. Papa ſolus,et Io.lecirier in tract.de pri-
mogen.q.vii.iii.lib.viii.uol.Tract.col.ii.nu.x.poſt Io. Fabr.et
12 glo.ubi ſupra,et Præpoſit.in.c.ſi Papa.xl.diſt.col.v.† Et Popu-
lum Rom.hodie amplius poteſtatem nõ habere,probat tex.not.
i.l.ii.ad fi.C.de adop.ibi arrogatio principali auctoritate facta
perinde ualet ac ſi per Populũ iure antiquo facta eſſet,& ſic ho-
die non poſſet.&.D.Bened.Capr.peruſinus noſter, in not.q. per
illum tex.conſil.cxv.ii.col.in med.Et hanc etiam com.opi.teſta
tur hodie.ſ.Populum Rom.Imperiũ non habere Alex.in diſpu-
tatione ſua incip.Sigiſmundus.i.q.v.col.in principio Paul. de
cap.in.l.de quibus.ff.de.ll.i.col.ii.notab. & ſolum Papa depo-
nere Imperatorem per.d.c.ad apoſtolicæ,ſimpliciter not. Bal.in
l.reſcripta.ii.col.ad fi.C.de præcib.Imp.off.& Bar.in.d.l.fin. C.
de.ll.poſt.d.cap.ad apoſtolicæ cum ibi not.intelligens.l.ii.§.exa
ctis.ff.de orig.iu.& per conſequens ſimilia etiam, loqui eo tem
pore,quo adhuc Populus,& Senatus,non abdicauerant a ſe om
nem Imperii poteſtatem.Et ſic quando quis nõ eſſet uerus Rex
& Imperator,ut in ſequenti.q.tangiť,& pro Bar.& Bal.gl. not.
in.d.c.ad Apoſtolicę in uer.priuamus,Et ꝙ,Papa propter crimẽ
priuat, † Imperatorem,ut ibi,& cũ eſt inutilis.d.cap. Alius. xv.
13 q.vi.& ꝙ det Coadiutores male adminiſtrantibus,& per negli-
gentiam ipſorum,iuriſdictionẽ aſſumat, & compellit iuſtitiam
facere,& ius Canonicum debitis caſibus obſeruare, quia unum
oportet eſſe Principatum,ad quem omnes recurrãt.c.in apibus
vii.q.i.

14 vii.q.i.cum ſimil. † Et ſcribit notabiliter Innoc.in.c. grandi de
ſupl.negl.prel.in.vi.q Regi nõ ſeruanti iuſtitiã, datur Curator,
& refert Ant.ſicul.in.iii.q.in fine infra citanda ſeq.q. & facit, q
per.d.gloſ.ſupra relatam in.d.uerbo priuamus notatur, quæ ad
15 id de Coadiutoribus, allegat.d.c.grãdi, † Qualis aũt debeat eē
Coadiutor, & eius qualitates, uide not.p Moder.in Tract.de be
16 neficio.ii.parte princi.iiii.q.col.pen. † Et Regibus, & aliis Do-
minis dari Curatorẽ, iuſtis de cauſis, præcipue ſi neſciũt Regnũ
ſuũ defendere. Itẽ ſi nõ ſeruãt in eo bene cuſtodiã, & pacẽ maxi-
me locis religioſis, & pauperibus, uel ſi pdita neſciãt recuperare
notat Bal.i marg.ſua in uerbo Regibus poſt Innoc.in.d.c.grã-
di, & ibi p eũ quis det talibus curatorẽ. & dari Coadiutorẽ Im-
peratori ex cauſa, ſentit Bal.in.l.nõ ambigit.ii.col.in principio
ff.de.ll. & gl.not.in.d.cap.alius.xv.q.vi.per capitulum quamuis,
&.c.petiſti.vii.q.i.et tetigi etiã infra.q.cvi.& cum Bal.in dicta
Marg.Ant.ſic.in.Tract.de poteſt.& excell.regia.q. xvii. &. D.
Lud.Montalius in Tractatu de reprobatione ſentẽtiȩ Pilati, ar
17 tic.iiii.col.ii.nu.7.x.uol.Tract. † An aũt ipſi Electores Imperii
poſſint deponere Imperatorẽ ex cã, infra tãgo ſeq.q.quibus ibi
dictis in eo puncto, adde, q Bal.in.l.Barbarius.ff.de off.pretor.
dicit in terminis, q Electores nõ poſſunt neq; priuare neq; depo
nere, quia poſtq̃ elegerunt functi fuerunt ſuo officio, & ſolũ ha-
buerunt a Greg.poteſtatem eligendi, non deponendi, & Alua-
rotus idẽ.in.c.i.quis dicatur Dux, et tenet, & refert Io.Lecirier,
in tract.de primogen.q.vii.iii.libro.col.ii. nu.x.viii.uol. Tract.
18 † Illud ſcien.eſt, quoſdam hereticos olim tenuiſſe omnem pote
ſtatem tam laicalem, q̃ clericalẽ amitti per peccatũ mortale, un-
de Vualdẽſes dicebãt, non eſſe parcẽdum illis qui mortalis cul-
pȩ rei eſſent, & Io.uulcleff.et Io.uſ.quorum opin. fuit damnata
in concilio Cõſtan.viii.ſeſſione, articulo.iiii.et.xv.& ſeſſion.xv.
artic.ult.Io.Huſſ.& nouiſſime per Fratrẽ Alphons.de Caſtro in
lib.aduerſus heȩreſes.xii.lib.in uerbo Ptãs, ubi late cõprobat.

OCTVAGESIMA SECVNDA QVAESTIO.

1 *An Imperatorem propter ſuas iniuſtitias intolerabiles, & facientem tyrannica ſubditi poſſint expellere propria authoritate.*

2 *Reatus omnem honorem excludit.*

3 *Subditi non poſſunt derogare iuri ſuperioris.*

4 *Tyrannus non uenit Principis appellatione.*
Tyrannus an poſſit impune occidi, & damnata memoria.
Io. hus in Concilio, qui ſecus dicebat.
Alexander primus Dux Florentiæ occiſus, & a quo.
5 *Ius dicere nemo ſibi poteſt propria auctoritate.*
6 *Regi etiam malo, ſubditi ſumus.*
7 *Iurant fidelitatem Imperatori Principes.*
8 *Electores Imperij cur non poſſint deponere ex cauſa Imperatorem, & quando. & nu. 10.*
9 *Inferiores in facto maioris non ſe intromittunt.*
11 *Reſtitutio ad illos ſpectat ad quos inſtitutio.*
12 *Obedire an teneantur iniuſto, & iniquo Principi, ſubditi.*
13 *Serui a Dominis ſupra modũ ſæuie tibus in eos, nõ recedunt propria auctoritate.*
14 *Populi, Dominos delinquentes propria auctoritate corrigere non poſſunt, & damnata in Concilio Conſtantien. mem, Io. Vuicleff, qui ſecus dixit.*
15 *Rebellio, & inobedientia ſubditorum quando priuet Superiorem poſſeſſione iuriſdictionis.*

1 OCTVAGESIMO SECVNDO Quæro, † an
Imperatorem propter ſuas iniuſtitias intollerabiles, & fa-
cientẽ Tyrannica, ſubditi poſſint expellere ꝓpria autoritate ui-
detur, ꝙ ſic, argumẽto. ff. de or. iur. §. & cum placuiſſet. l. ii. & ibi
Bal. notat, ꝙ uſurpãtes ſtatum trucidãtur, & Ciuitas recipit ſta
tum ſuum, & facit. §. exactis deinde Regibus ead. l. ii. Item quia
unus quiſq; poteſt propriam ſalutem tueri. l. ut uim ff. de iuſt. &
iure, cum mat. item a quo Remouetur effectus nominis debet re
moueri ipſum nomen, & dignitas. l. iii. C. de ſent. ex peric. recit.
c. q̃ ipſis. xxxviii. diſt. c. cor epiſcopi. lxviii. diſt. & l. i. in fi. C. de
2 officio præfec. urb. l. a nullo. C. de feriis, † & reatus omnem ho-
norem, & prærogatiuam excludit. l. i. C. ubi ſena. uel clariſſ. au-
cten. qua in ꝓuincia. C. ubi de crim. ibi omni priuileg. tex. & gl.
not. in. §. non permittas in aucten. de mand. princ. glo. not. in cap.
admonere. xxxiii. q. ii. ubi notat quem priuari nomine, ratione
criminis, cum simil. Sed breuiter in contrarium uidetur ueritas
tum ex ſupradictis. ſ. quia ſolus Papa Imperatorem deponit, ut
in præcedenti. q. poſt Bal. dictum fuit, tum etiam quia ita in ter-
minis in Rege, ut ſubditi non poſſint eum expellere, etiam pro-
pter ſuas iniuſtitias intollerabiles, & facientẽ Tyrannica, tenet
Bal.

Bal. in. l. ex hoc iure. i. col. ii. q. ff. de iuſt. & iu. illa ratione quia
3 ſubditi non poſſunt derogare iuri ſuperioris, † Vnde licet de
facto expellant, ſuperior tamen non amittit dignitatem ſuam p
l. moueor. C. ſi ſeruus expor. uen. Et cũ Bal. in. d. deciſiõe refert,
& tenet Ant. ſicul. in Tract. de poteſt. & excel. Reg. iii. q. prin. ad
dens pro ratione Bal. Bonum tex. in. c. uenientes de iur. iuran. &
clem. ne Romani in prin. de electio. c. inferior. xxi. diſt. c. cum in
ferior de maiorit. et ob. et not. per Bal. in. l. ii. iii. col. C. de ſeruit.
& aqua. & i. c. primo, ut lite pend. et Bal. & Saly. in. d. l. moueor
ubi dicunt delictum eſſe execrabile, quando ſerui uolunt po-
teſtatem in dominum exercere, et declarat id uerum in uero Re
ge ſecus in Tyranno tacito, & uelato, & per conſequens etiã fal
ſo Imperatore &c. per ea quæ ibi late. et notater deducũtur, per
4 Ant. ſicul. d. loco, et ſic contraria per conſequens reſoluũtur, † et
facit quia Principis appellatione, non uenit Tyrannus glo. not.
in Clem. prima de Baptiſ. in uerbo Regum ante finẽ, Sed cauen
dum eſt in hoc, de Tyranno cõtra dominum Antonium ſiculum
quia totum contrarium uidetur alias determinatum per Conci-
lium Conſtant. in quo, fuit damnata, illa opi. Ioan. Huſſ. qui di-
cebat quemlibet Tyrannum poſſe, & debere licite, & meritorie
occidi, per quẽcunque uaſallum ſuum, et ſubditum, etiam per in
ſidias, uel Blanditias, uel adulationes, non obſtãte quocunq; iu-
ramento ſeu confederatione, factis cum eo; non expectata ſen-
tentia, uel mãdata iudicis, et fuit damnata ꝑ erronea i fide, et in
Moribus, et ut ſcandaloſa, ꝙ qui pertinaciter, id aſſererẽt, eſſent
Hęretici, ut patet in dicto Cõcilio Conſtan. ſeſſione. xv. col. iiii.
uerſ. præcipua, et quæ late per Fratrem Alphon. de Caſtro, in li-
bro aduerſus hęreſes. xiii. in uerbo ſubditus, et in uerbo Tyran
nus, Imo nec poſſunt ſubditi dominos delinquentes corrigere
ne dum occidere, ut late. in. d. uerbo ſubditus deducitur, quæ no
tanda ſunt ad declarationẽ eorum quæ ſcribit ille Eps Zamo.
in libello de origine Principatus char. xxvi. et ſeq. ubi conatur
deducere Prouincias poſſe pro priſtina libertate a uiolento Iu
go ſeruitutis ſe liberare propria authoritate etiam conuocatis
amicis, iure diuino, naturali, et poſitiuo, ut, et ſupra tetigi. q. liii.
poſt princ. ſed ibi ille de iniuſto domino, et uiolẽto loquitur, ꝙ
patet ex his quæ idem ſcribit. d. lib. ii. parte char. lxxiiii. et ſeq.
multis, et char. lxxxix. et ſeq. ubi late. ꝓbat. Regem naturalẽ, &
licitum, nõ poſſe deponi, neq; puniri ob aliqua delicta a populo
neq; a Baronibus ſuis, etiam ratione cuiuſcunq;. l. uel conſuetu-

dinis de quo tetigi infra.q.cxi.caſu.xcix. reſpondés etiam qui buſdam arg. in contrarium ut ibi not. limitando niſi Princeps eſſet ſi quem communitas eligeret, ut infra dixi. d. caſu. xcix. ut Veneti, & Ianuen. demum idem char.xc.et ſeq.not.in.d. libello de origin.Princip.deducit multa quæ cogunt ſubditos tollerare Reges, & Princeps ſuos, etiam ſi delinquant iuribus, & exéplis etiam diuinę.l.ubi uiden.quæ notanda ſunt, etiam, ꝗ Rex ſcãdalizaret Rempub.etiam ſi deuius eſſet a fide, ꝗ a Sede Apoſtolica, & Eccleſia, non a Populo iudicandus eſt q̃diu tolleratur per eam ſed arguendus ſic, poſt Iſidor.in libro de ſummo bono c.xxxix.et.c.quoties.xxiiii.q.iiii. Quod facit contra illos, qui uolunt excuſare illum Laurentium Medicem Florentinum, qui anno præterito Illuſt.Alex.Medicem, Ducem Primum Floren. interfecit, et cõtra Ant.ſicul.ubi ſupra, niſi dicamus Ant.ſicul. nõ dicere, ꝗ tyrannũ liceat occidere ſed expellere, quo caſu Concilium non loquitur, et tunc uide, notata in.d.libro Alphonſ.in
5 d.uerbo ſubditus, & Epm Zamor.d.loco. † Pro quo in ſupradicto primo membro, ultra eos facit ẽt, quia nemo debet ſibi ipſi ius dicere propria auctoritate in Rub.& nigro.C.ne quis in ſua cã iud.uel ius. ſibi dicat.l.nullus.C.de iudęis cũ glo.iiii.q.iiii. cap.primo, &.c.ſi clericus.ix.q.i.& reg.l.extat.ff. ꝗ met. cauſa. & tex.not.ſing.in.l.penul.& fin.ff.ad.l.Iul.de ui priuat.& quod
6 precipitur Deuteron.xxiiii.B.in fine. † Et finaliter hæc Deciſ. Bal.& Ant.ſicul. (ultra ipſos) notanter uidetur probari in prima Epiſtola Petri cap. ſecũdo.C.ibi ſubditi eſtote &c.ſiue Regi quaſi præcellenti &c.et ibi Deum timete Regem honorificate ſerui ſubditi eſtote in omni timore Dominis, non tantũ Bonis, & modeſtis, ſed etiam diſcolis, hęc eſt enim gratia &c. quia & Chriſtus paſſus eſt pro nobis uobis relinqués exemplum &c. qui peccatum non fecit, qui cum malediceretur nõ maledicebat, & reliqua, et ad Titũ.ii.cap.C.ſeruos dominis ſuis ſubditos eẽ
7 in omnibus placentes, non contradicentes, † Suadetur, ꝗ cum omnes Principes, fidelitatem Imperatori iurare debere uidetur ut ſupra diximus.lxxiiii.q.et per conſequens, etiam ipſi Principes electores Imperii contra proprium iuramẽtum inconſulto Rom.Pont.propria auctoritate etiam ſi diceretur illicitum, uenire non debent, ut ad literam alias dicit tex.not.in cap.uenerabilem, de elect.ante fin.uerſ.non ualet, ad plenam, † Et iſta, for-
8 te, põt eſſe ratio, de uno in quo alias, dubitabã cur forte ipſimet Electores Imperii non poſſet dici, ꝗ poſſent Imperatorem
ex cauſa

ex cauſa deponere ? ſed ſolus Papa ſecundum mentem ſcriben-
tium ſupra quia.ſ.et ipſi forte, eo electo, ei iurant fidelitatem, &
obedientiã, per dicta in. d.q.lxxiiii. a quo iuramẽto, ipſi propria
auctoritare ſine Pontifice, non poſſunt recedere. d. uerſ. nec ua-
ualet, et ibi notat Abb. v. col. nu. iz. cũ negotium. ſ. eſt arduum,
et inter magnas perſonas, poſt ſing. dictum Spec. ubi ibi, et illũ
9 tex. † Item quia ubi Imperaror eſt Coronatus approbatus un-
ctus, et cõſecratus a Papa, inferiores quomodo iuris ratione, ſe
poſſunt ĩ eo intromirtere deponẽdo. d. c. cũ ĩferior de ma. et ob.
cũ ſimil. et ſing. tex. l. ii. C. de liber. et eorũ lib. uerſ. ſane cũ ſimil.
10 infra. q. cx. caſu. lxii. † Et ex his uidet̃ inferri, ꝙ ſi electus eſſet
ſolam ab illis nondum tñ a Papa approbatus neq; coronatus
&c. & ipſi nõ iuraſſent, uel forte nõ iurarent ei fidelitatẽ Nõ ui-
deo, pronunc. in puncto iuris ſtricto, cur tũc ex cauſis legitimis
De quibus ſupra, non poſſit ipſe electus per ipſos Electores de
11 poni priuari, et degradari, † cũ de iure alias ad illos deſtitutio.
ſpectet ad quos, et ĩſtitutio pertinete. c. cõquerẽt. de offi. ordin.
extra. c. admonet. extra de renunciat. et reg. uulgata, eius eſt ſo-
luere, cuius eſt ligare &c. et nihil tam naturale, et cap. cũ ex iniũ
cto in fin. de hęreti. cum ſimil. quæ nota ſunt, et q̃ infra dixi. q.
ciii. uerſ. ulterius. q. Et ceſſante ratione, et reſpectu iuramẽti, et
appoſitionis manus Papæ uidetur ceſſare impedimentum ipſis
electoribus. c. cum ceſſante de appell. cum uulga. cogitabis, niſi
diceremus ipſos eſſe nudos miniſtros, et executores tãtũ in ele
ctione, unde ĩ aliis ſe nõ poſſint ĩtromittere, iuribus uulg. prout
alias in ſimili de eligentibus Papam ſcribit Anton. de Roſell. in
Tract. de poteſt. Papę. i. q. princip. reſpondendo. x. rationi col. ii.
§. ſed quia, qui eligunt Papam, et confirmant, et tamen non tri-
buunr poteſtatem neq; dominiũ ſed habet a Deo ex ſe, ut ſupra
q. l. late, unde idem in eligẽtibus Principem. c. quæſitum. xxiii.
q. iiii. quoniam licet eligatur ab electoribus habet tamen ſuo iu
re Imperator, et nõ alieno, ut ibidem Ant. prædictus licet in alia
q. Quæ adde. ad. q. præcedent. ſupra in fine ubi de hoc etiam
dixi not. Et cum Deciſione Bal. in. d. l. ex hoc iure tenet, et notat
Mart. Laud. in tractat. de princi. not. cxi. licet ſubditi, ſubdit
tñ, ꝙ licet non poſſint dicto caſu, expellere non renentur tamẽ
obedire, interim eidem, allegat Bal. in prima rub. ff. ueteris, ſed
non inuenio in libro meo, et puto, ꝙ ſit dubium hoc ultimum di
ctum donec de iniuſtitiis, non eſſet declaratũ, et depoſitus arg.
c. prim. ut lite penden. cum mat. et not. per. d. Deciũ, poſt Abb.

Digitized by Google

in.c.i.v.not.& in.c.ſignificaſti.iii.not.de appel.cum ſimil. Item quia alias Aug.de Anco.in Tracta.de poteſtate Papæ.v.q.art. viii.tenet Papę etiam aperte malo,obediendum,præcipue per illud Petri in prima Epiſtola ſupra citata.ii.c.ibi,ſubditi eſtote

13 dominis Veſtris etiam Diſcolis, † Vlterius etiam pro dicta reſolution̄.Bal.& Ant.ſicul.ut ſupra per nos cõprobata,ſubditos non poſſe Imperatorem etiam intollerabilem, de iure expellere, facit not.& multum in ſimili,quia ſic alias uidemus, ꝙ ſerui, in quos dominus ſupra modum ſeuiat ac intollerabili aſperitate perſequatur,nõ propria auctoritate,ſe ab eius dominio eximũt ſed ſuperioris officio, ut in.§.ſed hoc tempore inſti.de his qui ſunt ſui uel alie iu.uſq; ad finem tituli,&.l.ii.ff.eo.per totam, & bonus tex.ſolitarius in.l.penul.C.de præpo.ſacr. cubicul. libro xii.ante finem ibi.ſed ſicut implorãdi præſidii facultatem denegari non conuenit,ita nec calumniandi uiam, diuitius patimur patefactã i ratione ſui,&.l.ſi lenones.C.de Epiſ.aud.ibi Epiſcoporũ,implorato ſuffragio,omni miſeriarũ neceſſitate abſolui,&

14 reperio,† ꝙ olim in Concilio Conſtan.fuit damnata mem.Ioannis uiucleff.qui inter alia,ponebat,Populares poſſe ad arbitriũ ſuum dominos delinquentes corrigere,ut patet in octaua ſeſſio

15 ne eiuſdem Concilii, † Illud notandum eſt incidenter circa prædicta,ꝙ inobedientia,& rebellio ſubditorum non priuat ſuperiorem poſſeſſione iuriſdictionis,niſi ſubditi eum expellerẽt de Territ.uel caperẽt,& ponerẽt i carceribus ita not.tradit Bal.in l.ii.C.de ſeruit.& aq.viii.col.in prin.iii.q.poſt.l.i.§. pen.ff. de ui.& ui.arm.l.moueor.C.ſi ſeruus export.uen. Alex.tenet conſ. xciiii.uiſis.i.&.iiii.col.libro.v.& Iaſ.pro ualde ſignando in.l.i. in prin.ff.de acqui.poſſ.col.xii.ante fin.nu.52.

OCTVAGESIMA TERTIA QVAESTIO.

1 *Quibus de iure pateat ingreſſus ad Imperatorem.*
2 *Conſiliariis, patriciis, & ſenatoribus, & qui hi ſint. & nu. ſeq. Silentiariis, & qui ſint, proximi ſacr. ſcrin.*
3 *Notarius Principis.*
4 *Secretariis.*
5 *Militantibus in ſacris ſcriniis.*
6 *Vicariis.*

Magiſtris

7 *Magiſtris ſacrorum ſcriniorum.*
8 *Tributis ſcholarum, & qui ſint ſcholares. & nu. ſeq.*
10 *Domeſticis, & Rectoribus Imperatoris, & qui ſint. & nu. ſeq.*
12 *Præpoſitis laborum, & qui ſint.*
13 *Fabricenſibus, & qui ſint.*
14 *Primicerio, & ſecundicerio, & qui ſint.*
15 *Honoratis uiris, & qui ſint. & nu. ſeq.*
16 *Doctoribus patere an debeat ingreſſus ad Imperatorem. & nu. ſeq. & nu. 21.*
18 *Doctor an dicatur Conſiliarius Principis.*
19 *Vincentius de Herculanis de Peruſia, Aduocatus Conſiſtorialis, præceptor meus conſumatiſſimus. I. V. Doctor.*
20 *Io. Baptiſta filius eius ſingularis uirtutis, & indolis.*
D. Aeneas de Vbaldis de Peruſia. I. V. Doc. Præclariſſimus.
D. P. Paulus Pariſius auditor Cameræ, Olim collega meus Bononiæ.
Doctores noſtri temporis præclari, ibidem quidam referuntur.
22 *Ingreſſus ad Imperatorem pro Iuſtitiæ expeditione, etiam talibus patere debet.*
23 *Acceptio perſonarum apud Deum eſſe non debet quomodo intelligatur not.*
24 *Valuaſſoribus, & qui ſint, & etiam Capitaneis patere debet ingreſſus ad Imperatorem.*
25 *Epiſcopis etiam patet, & quidam hodie uenerabiles Epiſcopi.*
26 *Cardinalibus etiam patet, & quidam hodie Reueren. & Illu. Exprimuntur.*

1 OCTVAGESIMO TERTIO Quæro, † quibus de iure patere debet ingreſſus, ad Imperatorem? nam non quilibet admittitur etiam neq; ad ſalutandum, ut per glo. in. l. i. C. de uetera. libro. xii. et breuiter primo omnibus qui ſunt de cõſiſtorio eius, ut experientia docet, in ſimilibus in Põtifice, & in Imperatore Cõſiliariis Patriciis, & Senatoribus in. l. quiſquis in prin. ff. ad. l. Iulia. maieſt. l. fina. C. de conſul. libro. xii. §. filiusfamilias inſti. qui. mod. iuſ. pa. pot. ſol. Item Silentiariis qui. xxx. erant, & Decurionibus eorum Palatii. l. i. C. de ſilentiariis libro xii. quos cõſiliarios interpretatur, glo. in rub. ibi, Moderni autẽ
2 † Mediolanen. ibi poſt Procop. dicunt ad ea quæ quietis ſunt, in Palatio miniſtrũ Silẽtiaruim uocari, Et Patricii qui ſint per glo. in. d. §. filiusfam. licet Alci. aliter in rub. C. de conſul. libro
3 xii. char. lii. † Item et Proximis ſacrorum ſcriniorum ut in. l. ii. C. eo. libro. xii. ibi conſiſtorium noſtrum ſæpe ingredi&etilde;tibus, &

ſ.q; Doctori ingredienti curiam Principis, non debet denegari
16 † ingreſſus, ſed admitti etiam ad ſecreta iudicum, in.§.Item Ro-
mę ante fin.uerſ.priuilegio Inſtit.de excuſa.tut.& Honoratis p
Aduocatis, alias exponit glo.in.l.i.C.de offi.ciuil.iud. in glo.i.
17 † Sed tamen aduertẽdum eſt, quia alius ſenſus uidetur eſſe eius
uocis, ut in titul. C.dę honorat.uehicul.libro.xi.& ibi glo. rub.
q̃ ultimo dicit, ponit̃ pro his qui haberent dignitatẽ, ſine admi-
niſtratione, Vnde elegantes Moder. Mediolanẽ.in libro primo
prætermiſſorum ſuorum col.iiii.poſt prin.certius dicunt eẽ, qui
palatinam dignitatem habent, & adminiſtratione abſtinent, mu-
neris extortes nomine participes poſt Amiã. Marcell. & Mod.
in.d.iiii.col.uidentur ſequi nouiſſime, Moder. Taurinen.in.l.i.
ff.de off.eius.vi.char.ii.col.in fin.& ſeq. Et ego do bonũ textũ
expreſſum in.l.ii.C.ut digni.ord.ſerue.libro.xii.uer.iiii.Hono
rariorum, Ideo uidetur, q;.d.l.fina.glo.et Areti.ubi ſupra, p ani
mi, et intereſſe proprii paſſione, in Doctoribus generaliter inter
pretati ſint, bene uerum, q; alias tex.hoc uerbo honorari, utit̃ p
Doctoribus legentibus, ut in.l.i.C.de profeſſ.qui in urb.Conſt.
in fine libro.xii. ſed reſpondetur illũ tex. confirmare prædicta
quia.ſ.ibi de Doct.qui per.xx. Annos legerunt, loquitur, quo ca
ſu conſequuntur dignitatem Vicarię, & comitatus, ut ibi in tex.
& glo.& ſic ſine adminiſtratione, quod nõ magis eſt de Iurecon
ſultis q̃ de aliis legentibus, et de quibus ibi, idem in.l.ad ſimili
tudinem.C.de Epiſ.& cler.in glo.ii.Sed tñ dictum in ſe equum
eſt, nec minus eis, cũ digni ſunt, liber ingreſſus debet̃ ad Prin-
cipem, q̃ quibuſuis aliis, cum eorum doctrina mundus illumine
tur, et ad obediẽdũ Deo, & Imperatori eius miniſtro, uita ſubie
ctorũ informetur, ut affirmat ipſe in aucten. habita.C.ne filius
pro patre, q;cq; nõ minus prouident humano generi, q̃ ſi præliis,
atq; uulneribus patriam, parenteſq; ſaluarent, ac glorioſę uocis
numine, laborantinm ſpem, uitam poſteroſq; defendunt, ita dicẽ-
te Imperatore met, in.l.aduocati. C.de aduoca.diuerſo.iudic.&
cum laudabile uitęq; hominum neceſſariũ ſit, aduocationis offi
ciũ, maxime principalibus præmiis oportet remunerari, ait tex.
in.l.iiii.in prin.C.de aduocat.diuerſ.iudi.unde legitur, q; intel-
ligentes.i.docti.fulgent quaſi firmamẽtum, et ſtellis, et Cęlo cõ
parantur, & qui ad iuſtitiam erudiũt multos, quaſi ſtellæ in per-
petuas ęternitates, ut in Daniel.xii.cap.declaratur a Diuo Hie-
ronymo in.iiii.ſuo Prologo, ſuper Biblia. Et Alexã.in additio.
ad Bar.in lib.i.C.de digni.l.xii.Dicit † q; omnis Doctor, dicitur
18

Conſiliarius Principis.& ſimpliciterallegat.d.l.ſi.C. de offi.di-
uerſ.iudic.licet ſcripta deprauate dicant,de Aduoca.diuerſ.iud.
Tamen id nõ uidetur ibi probari ex præmiſſis,& uidetur contra
mentem doctorũ in.d.l.i.ff.de off.eius.Vbi in Doctore.xx.anni
requirunt.& Batto.met.ſe Conſiliarium Principis uocat, quia
eum expreſſe fecit Imperator, non ex eo ſolo ꝙ doctor eſſet, ut
in ſuo Tractatu de inſign.& arm. in princ.& alibi ſæpe: ut & in
Rubrica extrauag.ad reprimendum.& in.l.gallus.§.forſitan.ff.
de lib.& poſth. Qualis eſt tempeſtate nr̃a celebratiſſimus inter
omnes,& conſumatiſſimus Dominus,& præceptor meus obſer-
uandiſſimus Dominus Vincẽtius de Herculanis de Peruſia, Ad
uocatus Conſiſtorialis, Speculum Iuris, Pater patriæ, ſub quo
eiuſq; profundiſſima,ac caſtigatiſſima diſciplina qui militauit,
felicem, beatumq; tanq̃ ab oraculo Apollinis pendentẽ ſemper
20 Iure oẽs arbitrati ſunt. † Vtinamq; ego talis aliquo unq̃ tẽpore
euaderem,ut tali tantoq; Præceptore dignus ſaltem diſcipulus
apparere poſſem.Plura de eo dicerem(ut teneor)ſed quia adhuc
uiuit,eiuſq; clariſſima monimenta teſtimonium,dederunt, dant
quotidie,ac dabũt,alia multa de tãto uiro ſubtrahã prout alias
Diuus Hyeronimus dicit,de Ambroſio in lib.de uiris illuſtrib.
Sed pro me minimo,& debili ſupplebit, ſi Dii uitã dabunt (qđ
faxint) ſingularis uirtutis, & indolis filius ſuus nobiliſſimus
Dñs Io.Baptiſta pulcher animo,& corpore,qui in ætate uix ad-
huc.ix. annorum, talis eſt, totq; literis,moribus, & uirtutibus,
ad ueſtigia excellentiſſimi parentis diuinitus præditus, ut iam
de eo dici merito poſſit,ꝙ de Samuele in Libro uitæ primo Re-
gum.ii.cap.E.Puer autem Samuel proficiebat,atq; creſcebat,&
placebat tam Deo q̃ hominibus.Necnon qualis eſt Dñs Aeneas
de Vbaldis de Peruſia.V.I.conſultus excellẽ.& præclariſſimus.
ſubtilitate,præſtãtia,ac conſilii integritate,infalibiliq; iudicio,
celebratiſſimus.D.meus hon.& de quo dũ etiã in Rota Florẽti-
na eſſet,Ita honorifice exorditur.D. Deci.in conſilio.diii.ſupe-
rioribus.& conſilio.dlxx.caſus.& conſil. dxxv. uiſis libro.iii.&
dliiii.qđ ſupra.Qualiſq; R.D.P.Paulus Pariſius,nũc Romę di-
gniſſimus Auditor Cameræ,olim hon.collega meus Bononiæ.
Vel Dñs Raynaldus Petrutius Senenſis, Dominus Marcellus
Creſcentius Romanus, Dominus Ludouicus Gomeſius Hiſ-
panus, Sacre Rotæ Romanæ doctiſſimi,ac integerrimi Audi-
tores. Necnon qualis Dominus Andreas Alciatus Medio-
lanenſis,Iuris,ac multarum ſcientiarum Doctiſſimus, & orna-

tiſſimus

tiſſimus Vir, Dominus Marianus Socinus, Iunior, Senẽſis, Dominus Arrigutius de Arrigutiis Peruſinus, Dominus Cęſar de Nobilibus Nobilis Luccẽſis, nuper Almę Vrbis Senator demũ totius Romandiolæ Præſes, de quo ita laudabiliter exorditur Dominus Decy. conſ. ccccclxxi. Iuridicam. & conſi. dlxxvii. uiſo. Dominus Ioan. Baptiſta Maſſarius, Dominus Iulius Scarllatinus Regienſes, de quo etiam Decy. conſil. dxlvi. conſului. Dominus Syluester Aldrobandinus Florẽtinus, de quo idem conſilio. dxcviii. uiſis his. Dominus Laurentius Pynus, Dominus Ieron. Gratus Bononienſe, & Alii ſimiles. V. I. conſultiſſimi, ac præclariſſimi, quorum quidam famoſiſſime publice uariis in Gymnaſiis legunt eminentiſſimi. Quidam iuſtiſſime regunt, & Prouinciis integerrime præſunt, ac Iudiciis. Necnon Magnificus, ac inſignis. I. Conſ. Dominus Franciſcus Purpuratus, Senator, & Præſes in ſupremo Conſ. excellentiſs. Sabaudiæ Ducis, Dominus Benedictus de Benedictis Callienſis, olim coætaneus meus in Peruſino Gymnaſio, tũc acutiſſimus ſcholaris, nunc Iuriſconſul. & Romæ pro Almæ Vrbis Gubernatore. Iuſtiſſimus Locumtenens. Dominus Hieronimus Iuſtinus de Caſtello. Dominus Io. Aloyſius de Aragonia. Dominus Antonius Gabrielus Romani. V. Iuris Doctores in Alma Vrbe famoſiſſimi, ac Conſiſtoriales Aduocati pręclariſſimi. Dominus Iacobus Corteſius Mutinenſis celebratiſſimus Romæ cauſarũ Patronus, & merito primus ante alios excellens, uir ſummi ingenii, & Praxis. Reueren. Dominus Nicolaus de Ardinghellis. Florentinus, Vtriuſq; Iuris. D. Prothonotarius, & Referendarius Apoſtolicus, necnõ multarum ſcientiarum conſultus, integer Vir, ac prudens opere,
21 & conſilio. †Sed contra hoc dictum Scribentiũ ſupra, ut ſcilicet, Aduocatis, & Doctoribus etiam Fiſci, non pateat ingreſſus, ſemper ponderatur text. arguendo a ſpeciali, in dicta. l. iiii. in principio. & in. l. reſtituende poſt medium. uerſ. licentiam. C. de.
22 Aduo. diuerſ. iud. † Pro iuſtitia tñ expedienda obſeruandũ eſt, quod præcepit Moyſes Deuteron. i. cap. quod iuſtum eſt iudicate, ſiue Ciuis ſit ille, ſiue Peregrinus, nulla diſtãtia erit perſonarum. Ita Paruum audietis ſicut Magnũ, nec accipietis cuiuſq; perſonam, quia Dei iudicium eſt. &. x. cap. ante finem eod. libro. Deus magnus & potens, & terribilis qui perſonam non accipit, nec munera. & Sapien. vi. cap. ibi æqualiter eſt illi curã de omnibus. & Actuũ. x. Cap. F. & in Auct. de Monachis. §. ii. in fi. c. illud. xl. diſtinct. c. compuit de iudi. uerſ. cæterum, cum ſimilibus. Quod

23 dictum ꝙ apud Deum nõ debet eſſe acceptio perſonarum, & per conſequens nec apud eius miniſtros. Declara. not. circa æqualia, & circa æquales, ut inæqualitas ſeruari non debeat. Sed ubi perſonæ ſunt inæquales, ſi inæqualitas etiam ſeruatur, nõ eſt per hoc acceptio perſonarum. Ita notanter declarat. d. præceptum Abba. dicens, ꝙ Deus idem facit in. c. de multa de præbend. iii. col. ante medium, & allegat. c. ad hoc. xcix. diſtinct. (ſed eſt. lix.
24 diſtinctio.) † Item Valuaſſoribus patere debet ingreſſus ipſius Imperatoris. Qui ideo Valuaſſor appellatur, quaſi dignus ſtare ad ualuas, Id eſt portas Dñi, & eas intrare propter beneficium ab eo receptũ. Et notat Iacobus Aluarottus poſt And. de Iſern. in. c. i. quis dicatur Dux in princip. ii. col. in fine. Et ſunt hi qui
25 Capitanei dicuntur, inueſtiti de aliquo loco, ut in. d. tex. † Epiſcopis patere debere ingreſſus ad Imperatorem, probat text. arguendo a ſpeciali in. l. quiſq;. C. de epiſ. & cler. Ibi nec noſtra ſecreta adeat, & a maioritate rationis ſupra dictorum. In præcedentibus perſonis, quarũ Eps non uidet minor, cum ſit maior dignitas, & ordo in Eccleſia Dei, ut p gl. in proœmio Decretal. &. vi. Præcipue cum talis eſt qualis. R. Dñs DVRANTES de Durantibus nobilis a Brixia Eps Algarenſis integritate, moribus, ac charitate celebris, S. D. N. Pauli. III. Pontificis Maximi Cubiculi Præfectus, chariſſimus, & digniſſimus uir, iuſtus, pius, amator uirtutum, & homo ſine querela, uel qualis R. Dñs Sebaſtianus Delius Durantes Epiſcopus Bitũtinẽ. Primus Dux in literis latinis, & grecis reuerẽdiſs. & illuſtriſs. Cardinalium. S. ſuę Nepotum. Alex. de Farneſ. V. cancell. & Guidi Aſca. Sfortiæ Camerarii Dñorum meorum, uir græce, latineq; doctiſſimus. Vel qualis Reuerendus Dominus, Dominus Georgius Andraſius Nobilis Mantuanus Epiſcopus Cluſinus uir ſummę probitatis, fidei, ac religionis, Senator Mediolanenſis, & diu prius pro illius Duce apud Pontifices Romæ digniſſimus, Orator, ſemperq; gratiſſimus, nunc uero apud Venetos. S. D. N. Legatus. Vel qualis Reuerendus, D. Io. Mattheus Gibertus Ianuenſis, Epiſcopus Veronenſis, bonarum artium ſtudioſiſſimus, ſtudioſorumq; & amantiſſimus, & liberaliſſimus Alumnus, ſemper ſeruator, ac hoſpitium, moribus, & exemplo pręſtantiſſimus. Vel qualis Reuerendus Dominus, Dñs Hugo Rangonus, Epiſcopus Regiẽſis, uir integer, doctus, & iuſtus, Nobilis animo,
26 & corpore. † Reuerẽdiſſimis et Cardinalibus. S. R. E. pari & fortiori ratione, eodem modo liber ad Imperatorem patere deberet

ingreſſus

ingreſſus.arg.not.ſupra præcipue in princ.huius.q. functo cap. Conſtãtinus.xcvi.diſt.uer.uiris.ibi Patricios,& conſules effici. & q̃ ſupra.q.lxvi.pſertim.cũ eſſent cardinales. Tales quales ſunt ad pñs in.S.R.E.& hi quos.S.D.N.Paul.III.Põti.op.max.creauit tpe ſui Põtificatus,ut.n.fulgẽtiſſima ſydera in medio illius ſacroſancti Senatus corruſcãt,radiiſq; uirtutũ oĩum illuſtrant,eas hñtes qualitates quas ſancta Baſilieñſis ſynodus in ſpũſcõ legitie cõgregata,i eis uoluit atq; cõſtitit.xxiii.ſeſſione.Ceteꝝ de priuilegiis Cardinaliũ aĩs ultra tradita in locis & Trac.uulg. nouiſſime uide p Mod.Hiſp.in cõmẽt. ſup reg. cãc.in cõp. utriuſq; ſignat.nu.xlv.& ſeq.ubi Decem priuilegia ordinate congerit.

OCTVAGESIMA QVARTA QVAESTO.

1 *An Imperatori tranſeunti debeat acclamari, ut Papæ fieri ſolet: & cur, dicendo uiuat, uiuat, & ſimilia.*

1 OCTVAGESIMO QVARTO Quero † an Imperatori tranſeunti, debeat acclamari, ut Papæ fieri ſolet, dicendo, uiuat, uiuat, & ſimilia. Et dicendum eſt q̃ ſic, & ita factum reperitur in.l.i.C.de Vetera.libr.xii.in princip. Ibi acclamatum eſt. Auguſte Conſtantine, Deus te nobis ſeruet, noſtra ſalus, noſtra ſalus, &c. Et illa ratione id inductum uidetur, quia qui attonito, & terribili ſplendore uigent, acclamatione debent ſolita excipi, ne prætereant ut incogniti. ait text.not.in.l.i. C.de queſto.lib.xii. dicit ibi glo.uiuat talis, ut faciunt Romani de Papa.& ibi Bart. not.licet ibi. t.generaliter in his qui in adminiſtratione publicorũ officiorum, ſe bene geſſerunt loquatur

2 ſic in.l.iii.C.de offic.Rect.Prouin.† ibi, iuſtiſſimos, & uigilantiſſimos Iudices, publicis acclamationibus collaudandi damus poteſtatem, ut honoris eius auctiores proferamus proceſſus, & e contrario, iniuſtos, & maleficos, querelarũ uocibus accuſandi &c.& per.d.l.iuſtiſſimos, notat Bal.in aucten.habita.C.ne filius

3 pro patre.iii.col.ii.not.Sicq; in Veteri Teſtamento, alias Saul † & Dauid. præcinebãt ludentes, & dicebãt, percuſſit Saul mille

4 & Dauid decem millia.i.Reg.cap.xviii.B. &.xxi. D. † Sic præcepit Dauid, ut cũ fieret Rex Salomon filius ſuus ſuper Iſrael, canerent illi Buccina, & dicerent, uiuat Rex Salomon, ut legitur iii.Reg.cap.i.Et ibidem Berſabe ad Dauid dicebat, uiuat Dominus meus Rex Dauid in eternum. Sic uiri Chaldei cum accuſauerunt Iudeos, Sidrach, Miſach, & Abdenego, non adorantes Statuam Regis Nabuchdonoſor, dixerunt ei, Rex in eternum uiue, ut legitur Daniel.iii.cap.B.licet hæc ibi ſalutatiue ſtent.

Digitized by Google

OCTVAGESIMA QVINTA QVESTIO.

1 *An equitando ſolenniter, magis debeat Mulam, uel Equum Imperator equitare.*

2 *Mulam Salomon equitauit cum Rex fuit electus.*

3 *Salomonis multitudo equorum.*

1 OCTVAGESIMO QVINTO quero, † an equitando, magis debeat Mulam, uel Equum equitare Imperator, prout facit Papa, cum in ſoléni, & Regali habitu incedit. Vulgus ignarum credit ꝙ Mulę ſint proprie Prælatorũ, & Sacerdotum, Equi Principum laicorum, ut experientia uidetur docere, facit Rubr. C. de equeſtri dignit. cum nigro lib. xii. & rubr. & nigr. in. c. nulli licere in fren. equeſt. lib. xi. & l. i. C. de Stratoribus lib. xii. ibi, equis. & l. i. C. de Tractoriis, & ſtatuis lib. xii. ibi animalia, atq; equos, ſacro uſui neceſſarios. & ibi glo. Rubr. in princ. & l. non uidetur. C. de mun. patr. lib. x. ibi equos curiales alere cum glo. & l. licet. C. de Spectaculis lib. xi. ibi equos
2 quos, uel ſerenitas noſtra. † Sed tamen in Veteri Teſtamẽto legitur, ꝙ cum Dauid uellet Salomonem filium ſuum in Regem Iſrael inungé, iuſſit, ut imponeretur per ſeruos ſuos ſuper Mulam ſuam, & duci per Hyeruſalem, ut ſederet ſuper Solium ſuũ, ut eſt. iii. Reg. capit. i. E. & ſic Mula ibi propria pro Regalibus
3 inſigniis denotari uidetur potius, q̃ Equus. † Licet & poſtea als Salomon Rex bene haberet quadraginta millia preſepia Equorum Curilium, & duodecimmillia equeſtrium, ut legitur. iii. Reg. cap. iiii. C. Sed hodie pro libito uoluntatis utriſq; utuntur Principes utriuſq; ordinis, præcipue cum recreationis gratia equitant. Et colligitur, ꝙ & olim Imperator utrumq; genus habebat in. l. i. C. ne ruſtican. ad ull. obſeq. deuo. libr. xi. ibi mularum fiſcalium, uel equorum miniſterium.

OCTVAGESIMA SEPTIMA QVESTIO.

1 *An Imperatoris appelletur Palatium prout Papæ.*

2 *Priuatorum, domus dicuntur & ædes.*

3 *Palatium Imperatoris Romæ erat.*

4 *Referendarii Sacri Palatii Imperatoris.*

Palatium

5 *Palatium, Imperatoris per excellentiam dicitur.*
6 *Palatii, & Prætorii differentia.*
7 *Palatium Apoſtolicum Peruſiæ incenſum.*
8 *Auditorium quid.*
9 *Palatium Comitis, & aliorum Magnatorum etiam, quandoq.*
10 *Domus Epiſcopalis dicitur.*
11 *Dominica domus Imperatoris, & Auguſtæ quandoq.*
12 *Baſilica Imperialis.*

1 OCTVAGESIMO SEXTO Quero, † an Impe
ratoris appellet' Palatiũ ꝓut Papæ. iuxta clem. i. de iudi.
ibi Palatio Papali. & ibi gl. aduertit, ꝙ alias dicitur Aula. cum
ſimi. & an ſacrum? Breuiter reſpondetur ꝙ ſic, bonus tex. in. l. uni
ca. C. de Palatiis. lib. xii. Ibi conſecratæ nobis ædes, Id eſt incly
ta Palaria. tex. in. l. ii. C. de primic. libr. x. poſt principium. Ibi
Sacrum Palatium, & rubr. & nigr. C. de Comit. & Archi. Sacri
Palatii. & in Rubr. C. de priuileg. eorum, qui in Sacro Palatio
militant, eodem libr. & in. l. hac, poſt medium. C. de diuerſ. offi.
eod. lib. Ibi, ſiue in hoc Sacro Palatio noſtro. in. l. i. C. de Silen-
2 tiariis. eodem lib. ibi Decuriones noſtri Palatii. † Priuatorum
autem Domus, & ędes dicuntur, ut in. l. Paulus. C. de off. Recto.
Prouin. in princ. & in. d. l. unica. C. de Palatiis. lib. xi. & l. ii. C.
de. ll. Ibi Sacri noſtri Palatii Procerum, & in Proœmio Inſti-
tut. §. cũq; hoc. ibi exqueſtori Sacri noſtri Palatii. & de iure. ff.
tex. not. in. l. antiqui. §. ſed & tres. ff. ſi pars hęred. pet. Ibi Elius
ſcribit ſe uidiſſe in Palatio liberam mulierem &c. & textus nor.
in. l. qui ex concubinis. ff. de re milita. Ibi qui excubias Palatii
3 deſeruerit, Capite punitur cum gloſ. † Ideo Conſtantinus cum
Vrbem Romam Eccleſiæ donauit in capit. Conſtantinus. xcvi.
diſtinct. ante fin. dixit. Tam Palatium noſtrum, q̃ Romam Vr-
bem, & de Palatio Principis, & i. & ii. uelo eius, Id eſt Camera
uel hoſtio, meminit tex. in. c. Guiliſarius. in princ. xxiii. q. iiii. &
tex. not. in. l. quicunq. C. de oper. pub. Dicit, ꝙ Palatium Imperii
priuatorum non parietibus coarctandum, & per illum text. not.
glo. in. c. nulla. xii. q. i. & cum illa gloſ. Mart. Laud. in Tractatu
de Princip. not. cclxix. Palatium. ut dixi infra, inter reſeruata.
Imperat. q. cx. caſu. lxx. Et eſt tex. in. c. cõuenior. i. col. ante finem.
xxiii. q. ultima. Vbi Ambroſius dicit, cum ad Palatium Impera-
toris iret, libẽter ſi hoc cõgrueret Sacerdotis officio &c. † Et Re
4 ferendarii Sacri Palatii, etiam apud Imperatorem rubr. & nig.

in auꝺen.de Referend,Sacri Pala.l.eos.C.de excu.mun.libr.x. ibi Palatio noſtro.in.l.litibus,in fine.C.de agric.& cenſi. libro xi.Ibi in intimo Conſiſtorio Palatii Iuſtiniani.&.l.unica.C.de caſtren.om.palat.pecul.eod.lib.Ibi Palatio noſtro. & in.l.i. C. de uet.iur.enucl.§.his itaq;.Ibi in noſtrum Palatium introdu ctis.&.c.vi.xvi.diſtinct.Ibi exequente piiſſimo Principe Con
5 ſtantino intra Palatium ſuum. † Notandum tamen eſt, ꝙ licet Palatium per excellentiam de Palatio Imperatoris pro materia noſtra intelligendum uideatur,argu.prædictorum.& .§.ſed quo ties,Inſtit.de iure natu.cum ſimilibus. Tamen in Iure, ſacra Pa latia etiam ſpecialiter dicuntur omnia, que in Ciuitatibus ſunt publica pro Præſidibus Prouinciarum,& Rectoribus earum,ut
6 eſt tex.not.in.l.nulli.C.de offi.Rect.Prouin. † Et ibi not. dif ferentia Palatii,& Prætorii, & de uſu utriuſq;, et ꝙ nulli Iudi cum relictis Palatiis priuatorum,domos habitent,et ibi notan
7 ter de ratione. † Quę lex Peruſiæ patriæ meæ,nunc male ſerua tur,eo quia Annis præteritis. M. D. XXXV. de Menſe Nouembris, in Die ingreſſus Dominorum de Balleonibus in
8 cenſum fuit Palatium Apoſtolicum. † Et auditorium præfect. prætor.alias Palatium exponit,gloſ.in.l.lecta.ff. ſi cert. peta.et ibi Albe.Ang.Iaſ.et in titu. quæ ſint regal.in uſibus feudo.Ibi
9 Palatia,in ciuitatibus. † Palatium Comitis in tit.de pace tenẽ. et eius uiolat.in uſibus feudo.in uerſicu.quinto ac Palatium,et ibi Bal.Cardi.in clem.unica.de Baptiſmo.in princ.poſt Stepha. notat per.d.c.conuenior,ꝙ Palatium eſt imperatorum, Princi
10 pum,Regum,et Magnatorũ,licet quandoq; confundantur, † Et predia Domus noſtræ,appellat quandoq; Imperator. ut in.l.fin. in princ.C.de locat.predio.ciuil.lib.xi.et ad Diuinam noſtram Domum.in.l.ii.C.quibus mune.lib.x.et in Rub.C.de priuileg. Domus Auguſt.uel rei priuatę lib.xi.ſacras noſtras Domos.in §.ſi uero quiſq̃.in auctẽ.ut omnes obed.iud.col.v. et in inſcri ptione.l.bene a Zenone.C.de quadrien.præſcriptio.Dñica Do mus Principis,et Dominica Domus Sereniſſimæ Auguſtæ uo
11 catur,et.§.fin.Inſti.de uſucap. † Alias Baſilica Imperialis.§.fin.
12 in auctẽ.de Iudicibus,dicit ibi gl.i. in lateranenſi Palatio, † Et alias domus Epiſcopalis dicitur in.c.ubi periculum.§.porro, de elect.in.vi.ante fi.Ibi in domo Epiſcopali,etc.

OCTVAGESIMA SEPTIMA QVAESTIO.

1 *An imperii Sedes dicatur, prout alias Sedes Apoſtolica, & ſedes etiam aliorum Iudicum in iure dicitur.*

2 *Sedes Præfect. prætor. etiam dicitur.*

1 OCTVAGESIMO SEPTIMO Quero, † an dicatur ſedes Imperii, prout alias ſedes Apoſtolica. text. uidetur ꝙ ſic in. l. i. in fine. C. de apoch. libro. x. Ibi quam noſtra
2 ſedes ſtatuerit. † Et facit, quia & Præfecti tantum ſedes ampliſſima dicitur in. l. ii. C. de off. eius qui uic. alie. in princ. &. l. fin. in princi. C. de pen. l. non prius. C. de calumniator. Quanto magis idem admittendum eſt in ipſo Supremo Principe. ll. uulga. &. l. non debet cui licet. ff. de reg. iur. cum ſimilibus. Quæ nota ſunt §. filiuſfamil. inſti. quib. mod. ius patr. poteſt. ſoluitur &c. Et ad idem text. in. c. futuram. xii. q. i. Ibi Sedem Imperialem reliquit. & ad pręfect. prętor. dicit Imperator in. l. omnes. §. exequutoribus. C. de Epiſcop. & Cleric. ex ſententia tuæ Sedis ampliſſimæ.

OCTVAGESIMA OCTAVA QVAESTIO.

1 *An Imperator ſit Guelphus, uel Gebellinus & cur.*

2 *Guelphi ſunt Romani Italici omnes, & Eccleſia.*

3 *Guelphus: & Gebellinus ſunt paſſiones animi:*

4 *Filius poteſt eſſe Guebellinus: & ſi pater Guelphus fuerit.*

5 *Partialitates in Ciuitate: Spaſmus: Vermis: & Diabolicum eſt: & ut arbor ſciſſa.*

6 *Dei populus in Veteri Teſtamento (ut hodie Guelfi) in dextera parte ornamenta geſtabant.*

7 *Dextera pars eſt dignior, & honorabilior.*

8 *Dignior debet a dextris ſedere.*

9 *Honeſto uiro non conuenit eſſe nec Guelphum, nec Gebellinum.*

1 OCTVAGESIMO OCTAVO Quero, † an Imperator ſit Guelfus, uel Gebellinus, & cur? In qua materia, quia adeſt plena declaratio, & de origine iſtarum factionũ per Bar. in ſuo Tractatu de Guelfis & Gebellinis eo diligentem

Digitized by Google

lectorem relegamus,cum de facili & haberi, & uideri poſſit. & Abb.in.c.Piſanis.de reſtitu.ſpol.v.col.in princi. Et Plat'na in uita Gregorii noni. Et Oldra.in conſil.v.circa.ii.col.in princip.
2 dicit, † ꝙ Romani,& omnes Italici,magis ſunt deuoti Eccleſię, & Guelphi omnes. Et quia Imperatores olim quandoꝗ ſoliti ſunt contra Eccleſiam eſſe,ut per Bart.d.loco. Ideo Eccleſia cū remaneat Guelfa,inſequētes eā,gibellini dicti ſunt,& ſucceſſiue ſequētes Imperatores,licet de præſenti inuictiſſimo Imperatore hoc non cadat,ſed uerus filius ſit.S.M.E.cum quo. Ideo & pro quo regnat,& pugnat Deus Summus, Optimus, Maximus. Ad
3 eius laudē,& gloriā.† Et pręclare dixit Bal.in.l.unica.C.ad.l.uiſcell.ꝙ Guelphus,& Gebellinus ſunt paſſiones,& partialitates animi,ſicut amor, & odium, et ꝙ Ideo ſecundum rei ueritatem non ſunt iſtæ paſſiones innatæ,quæ ueniāt a principiis rationis loquendo ſecundum rationem, quia paſſiones animi non tra/ huntur a conſanguineis. Vnde idem Bal.in.l.filium.C.de ſuis &
4 legit.dicebat notanter, † ꝙ filius poteſt eſſe Gibellinus, etiam ſi pater fuerit Guelphus,cum non ſint nomina gentis,ſed ſectæ, uel animi uitia. Et ita ſępe nos experientia docet, & refert idem in.l.i.in fin.principii.ff.ꝙ cuiuſꝗ uniuerſ.nom. Quod Dominus Raynerius in Ciuitate Tuderti,cōſuluit tempore quo Guelphi expulſi recognouerunt dominium Ciuitatis eſſe Eccleſiæ Ro/ manæ,& an illa recognitio ualuerit,iſtas partes nos eſſe licitas,
5 † quia ſunt ad æmulationem,de quo tamen latius ſcribit Bar. in d.Tractatu.iii.q.ii.col.ubi uidendum,bonus tex.in.l.ſi quis in/ genuam.§.in ciuilibus.ff.de captiu.Bar.& Docto.in.l.ſi quis fi/ lio.§.ſi parte.ff.de lega.i.& Bal.in.l.i.in princ.col.i.C.de caduc. tol.Signanter dixit, † ꝙ ubi eſt partialitas,& diuiſio in Ciuita/
6 te,accidit,ei eodem modo quo in arbore, ſi ſcinderetur per me/ dium,uel præſcinderentur eius rami,quia cito deſicantur, Vnde ꝙ Ciuitati aduenit Spaſmus,& plerunꝗ inducitur ad neceſſi/ tatem Tyrannidis,ſicut experientia docet. Ac quod quidam Sa piens dicebat, in Ciuitate eſſe uermem ingreſſum in caſeo. Et patria mea Peruſina pleniſus fidem facit de his,quibus forte Iu/ ſtus Deus,& Pontifex iſte optimus Maxi.Paul. III. quandoꝗ finem imponet. Et Mart.Laud.ad primum redeundo,in Tracta/ tu de princip.not.cliii.eſſe,notanter dicit, † ꝙ eſſe Guelphū,uel
7 Gebelinum, putat eſſe Diabolicum, cum omnes ſimus fratres in Chriſto,& ad conſumptum Reipublicæ tendant per.d.§.in Ci uilibus.† Non omitto tamē unum,quod in Veteri Teſtamento
8 uidetur

uidetur colligi poſſe.ſ. Populum Dei, & Iſrael tunc in dextra parte ornaměta ſpecialiter geſſiſſe, prout & hodie Guelphi obſeruare uidentur, ut deprehenditur Exod. xxxv. Cap. C. ibi annulos inaures, annulos, & dextralia. Et facit clarius leuit. Cap. viii. D. Ibi quę cum imolaſſet Moyſes, ſumens de ſanguine eius, & tetigit extremum auriculæ dextræ Aaron, & pollicem manus eius dextræ. Similiter & pedis, & num. cap. xxxi. ante finem. Ibi offerimus in donariis domini ſinguli, quod in preda auri potuimus inuenire Diſcelides, & Armillas, annulos, & dextralia &c. Que quidem ornamenta dextræ deſignare uidetur ex eorum ſignificatione unde, & in lib. Iudith. cap. x. in princi. Induit Sandalia pedibus ſuis, aſſumpſitq; dextralia, & lilia, & inaures, &
9 annulos, & omnibus ornaměťis ſuis ornauit ſe. † Et illa ratione, hæc dextra pars defendi pót, quia dignior uidetur, ut colligitur ex his que late cumulauimus in. q. in quo brachio iungatur Imperator ſupra. q. xxii. Et honorabilior eſt etiam pars dextra, ut eſt tex. in. c. ſolite, de maiorit. & obed. §. hæc autem. et ibi Abb. notat. ii. col. in princ. Licet ſubdat ſtandum loci conſuetudini. et
10 Bal. in. l. decernimus. C. de ſac. ſan. ec. per gl. ibi, † q̃ dignior de
11 bet a dextris ſedere. † Honeſto tamen uiro non conuenit aliqđ dictorũ nominũ Guelphi, uel Gebellini aſſumere, niſi ex magna cauſa, ut notat Bar. in. d. Tractatu, col. ii. ad finem. nu. x. iii. q.

OCTVAGESIMA NONA QVAESTIO.

1 *Cur Aquila ſit principaliter in Inſignijs Imperatoris, & quando uſus origo, & cur Biceps, & cur erecta?*
2 *Aquilæ maxima uis, & honos.*
3 *Aquilæ cur Ioannes Euangeliſta aſſimiletur.*
4 *Signum omne eſt alicuius rei demonſtratiuum.*
5 *Aquilam quis primo dicauit Romanis.*
6 *Aquila cur erecta, & eleuata deſignatur in Armis Imperatoris, & cur biceps & quid olim.*
7 *Imperatoris Signa in Iure ſæpe ſupponuntur, licet non qualia.*
8 *Inſignia Imperatoris uictricia dicuntur, & iſtius Caroli. V. precipue. Carolus. V. Rom. Imperator glorioſus. ibidem.*
9 *Inſignia aliorum magiſtratuum etiam ſunt.*

10 *Cæcus non poteſt pro alio poſtulare.*
11 *Aquila bicipiti cur hodie Imperator utatur.*

1 OCTVAGESIMO NONO Quęro, † cur Aquila
ſit principaliter in Inſigniis ipſius Imperatoris, & quando
eius uſus origo, & cur Biceps, & cur Erecta. Circa primũ, ratio
colligi poteſt, & reſpõſio ex his, quę late de Aquila ſcribit Pli.
2 de naturali Hiſtoria lib. x. cap. iii. Nam. ſ. † cum Aquilæ maxi-
mus honos ſit, & maxima uis, opereturq; & uolet. Cũ fora ho-
minum conuentu impleta ſint, & eius pennæ mixtas reliquarum
Alitum pennas deuorent, negentq; (ut Plin. d. loco ad finem te-
ſtatur unq̃ ſolam hanc Alitem fulmine exanimatam, & q̇ ideo
armigeram Ioui conſuetudo iudicauit, Imperator autem armis
ornatus, & decoratus præ cæteris eſſe debet. ut Inſtit. in proœ-
mio in princ. & eis præeſt. ut colligitur ex ſupra dictis in. vi. q.
huius Tractatus, et in rubro, & nigro. C. ut armorum uſus inſcio
Principe interdictus ſit. lib, xi. l. hoſtes. ff. de uerb. ſig. Ang. Are.
in. §. ius autem gentium. ii. col. Inſti. de Iur. nat. Et quę de bello
late ſcribit. Io. Lup. in Tracta. de liber. eccl. penul. char. i. col. &
ſeq. Igitur &c. Item Aquila Ioui dimicanti contra Gigantes,
fulmina miniſtrauit. hoc fingitur, quia Aquilæ natura nimii eſt
caloris, Hinc ouis quæ parit, admouet Gagatem Lapidem frigi
diſſimum, ne oua quibus incubat, coquat. Huc ſpectat illud Lu-
3 cani, fœta tepefacta ſub alite ſaxa. † Et ideo in Diuino Iure etiã
Ioannes Euangeliſta Aquilæ aſſimilatur, & in ea fuit præfigu-
ratus, & repræſentatus. ut Apocalipſis. iiii. capite. Quia ſurſum
aſcendit, & alta perſcrutatur. ut refert Diuus Hieronymus in ul-
timo prologo ſuper Math. Et pręuiſum Ezechiel. i. capitulo. &
Specul. in Lib. Ration. Diuin. offi. prima parte, ſub Rubr. de pi-
cturis. iiii. col, uerſic, Ioannes autem. & lib. vii. ſub Rub. de Euã-
4 geliſtis. ii. col. † Nam omne ſignum, eſt alicuius rei demonſtra-
tiuum. ut alias notat Bal. in. l. i. C. ut nem. lic. ſine iud. auct. & eſt
tex. in. c. ſignum de cõſecra. diſt. ii. Signũ. n. eſt res pręter ſpeciẽ
quam ingerit ſenſibus aliud aliquid faciens ex ſe in cognitio-
né uenire. poſt Ang. in lib. ii. de doct. chriſtiana. & Bar. in Trac.
ſuo de inſigniis, & armis, poſt principium. Dicit q̇ inſignia, &
arma inuenta ſunt ſicut nomina ad recognoſcendum. l. ad reco-
gnoſcendos. C. de ing. manu. l. i. in fin, C. de muta. nom. Et alias
dicitur, q̇ Imperator tanq̃ Magnificus, & glorioſus, ſicut Aqui
la diſtribuit prædam ſuam, & nõ curat in omnibus epulis os ap-
ponere. Bal. not. ubi per Iaſ. in not. q. in. l. qui Romæ. §. Seia. iiii.
col.

5 col.poſt prin.ff.de uerb.obl.& infra dixi.q.xcv.nu.iii. † Circa
ſecundum ſcribit Plin. in.d.x.lib.cap.iiii.ꝗ Romanis Legioni-
bus Aquilam.C.Marius in.ii.Conſulatu ſuo proprie dicauit,&
antea etiam erat cum quattuor aliis, Lupis, Minotauris, Equis
Apris,quę ſingulos ordines anteibãt,paucisq́ ante annis ſola in
Acie portari ceperat.Reliqua in caſtris relinquebãtur,& ꝗ Ma-
6 rius in totum ea abdicauit,ut latius ibi per eum. † Et deſignat
in armis ipſius Imperatoris ſtans ut erecta,& quaſi in Maieſtate
quadam eleuata,tanq̃ in nobiliori actu eius, & ut magis ſuum
uigorem oſtendat.ut inſtruit,in his alias Bart. in Tractatu ſuo
de inſigniis & armis.iii.col.in princ.uerſ.ſed dubitatur,licet ni-
hil ibi de Aquila dixerit.Cur autem Bicipitem Aquilam ponat
Imperator hodie in ſuis Inſigniis de iure clare adhuc non con-
ſtat mihi,niſi ut infra in fine huius.q.dicam.Olim unius capitis
tantum ponebat.ut ex prędictis patet, Et ego dum eſſem Bono-
niæ anno ſuperiore. M. D. XXXVI. ordinarium de ſero
legens in Iure ciuili,uidi priuilegium Henrici.VI.Imperatoris
antiquiſſimum ſub anno. M. C. XCVI. v.Idus Septem-
bris, manu Conradi, in fauorem Dominorum de Cattaneis de
Montebellio Bononięſium,ſuper.d.Caſtro, & quibuſdam aliis.
in quo priuilegio erat appẽſum Sigillum Imperatoris prædicti
cereum,unius Aquilæ non bicipitis,ſed unius capitis tantum,in
his uerbis circũdatum.Filii hominum iuſte iudicate. Aliud itẽ
ſignum,quo Imperatores antiquitus utebantur in Bullis, et pri-
uilegiis.uide ſupra.q.xlvii.in fine.Et dicit Bal.in.l.bene a Ze-
none.C.de quadrię.pręſcri.i.lectura,col.fi.in prin.ꝗ omnes Cę-
ſares habent de conſuetudine in medio quorundam inſtrumen-
torum procedentiũ de Aula Cęſarea facere certas literas groſ-
ſas cum certis lineis,et ꝗ ſi illud ſignum nõ inueniretur tale in-
7 ſtrumentum eſſet nullum. † In iure noſtro,ali's fit mentio de ſi-
gnis Imperatoris,licet non exprimantur que,qualiaue eſſent.ut
in.l.unica.C.de caſtren.omni.palat.pecul.libro. xii. Ibi ſed nec
alieni ſint a puluere,et labore caſtrorum,qui ſigna noſtra comi-
tantur.glo.in rub.C.de præpoſit.lab.lib.x.Et facit rub.et nigr.
C.ut nemo priuat.titulos uel uela regia.cum gloſ.l. penul. ff.ex
qui.cau.maio.Ibi milites qui diſcedere a ſignis ſine periculo nõ
poſſunt.l.milites.C.de teſtam.mili.ibi numeris et ſignis iugiter
inhęrentes in fine.l.Et bonus tex.in.l.fi.C. de his qui non im-
plet.ſtipend.lib.x.Ibi legione,uel uexillatione militauerunt.et
8 in.l.i.C.de deſertor.lib.xii.ibi abeũt a ſignis.Als Signa uictritia

uocat Imperator a quibus prohibet milites diſcedere.l. fin.poſt
princ.C.de locat.& ibi Bal.notat in princ.ꝙ ſigna Imperialia di
cuntur uictricia.Et ita ſunt præſentis inuictiſſimi Imperatoris
Caroli. V.De quo totum e contra eius ꝙ ibi dixit Baldus,dici
poteſt,& uerificatur.ſ.ꝙ hodie debet iſte Imperator ſe gloriari
de tanta fama, quæ tenet gloriam nominis, & hominis, & ia-
cet ſublime,& excelſum eius Imperium,& in Italia,& in ſua ma
ieſtate,quale multis annis retro non fuit.Alias glo.not.in rubr.
C.de Præpoſit.lab.lib.xii.dicit Conſtantinum feciſſe quoddam
ſignum Bellicum ex auro,& lapidibus precioſis precioſius inter
alia ſigna bellica.ſm. Hug. & de his ſignis ſm unum intellectũ
9 loqui illum titu.† Et aliorũ et Magiſtratuũ erãt ꝓpria Inſignia,
ut paſſim in Iure deprehenditur,ut in.l.ii.C.ut dignit. ordo ſer
uetur.lib.xii.glo.in.l.ego.ff.de manmiſ.uind.§. neceſſitatem.in
auct.ut iud.ſine quoquo ſuffrag.ibi depoſuerint faſces.l. i. ff.de
offi.Proconſ.l.eos.§.fi.ff.de falſ.l.fin.in prin. C.Repetũd.Erant
autem faſces manipuli uirgarũ,intra quos ſtabat ſecuris.ut poſt
Plutar.et Ply.ſcribit Alcia.i tribus lib.Cod.ſup ti.de Cõſ.et nõ
ſparg.in.l.i.reſtituendo illũ tex.contra Accur.in.l.Procõſules.
ff.de off.Proconſ.Et quilibet Rex,Princeps.et Potentiores(ut
experientia liquet)habent propria Inſignia. ut not.Barto. in.d.
Trac.in prin.(licet de ſupradictis nihil ponat)et Inſignia Ma-
10 giſtratus uidẽs quis debet reuereri. Vnde eſt † ꝙ Cęcus utriſꝗ
luminibus orbatus ꝓ alio poſtulare nõ põt,quia Inſignia Ma-
giſtratus uidere,et reuereri nõ poſſit.not.c.in. l.i.§.caſum.ff. de
11 poſtulãdo.† Verum Aquila Bicipiti Imperatorẽ uti hodie multi
dicunt,ut denotet utriuſꝗ Imperii,Romani.ſ.et Conſtãtinopo-
litani,olim diuiſi dominium,et unitatem.Alias Doctiſſimus ille
Bloſius Palladius Romanus.S.D.N.Digniſſimus Secretarius
de Aquila bicipiti ſic argute ſcripſit.

Picta Biceps Aquila,hinc Occaſum,hinc dum aſpicit Ortum:
Alter,ait,noſtri eſt Cęſaris,alter erit.

Alii dicunt,ut denotet ptãtem utriuſꝗ Conſulis in Imperato-
rem tranſlatam(qui Aquila utebantur.) De quibus eſt tex.in.l.
ii.§.exactis.ii.ff.de orig.iur.Alii dicunt,et hoc uerius uidetur,
et plus placet,ꝙ quia Rex Hiſpaniæ Aquilã habet in inſigniis.
ſicut et Imperator.Iſte autem qui eſt et Imperator,et Rex Hiſ-
paniæ,Aquila bicipiti utitur,utriuſꝗ Imperium, & digniratem
denotans,& quod ideo aliorum Imperatorum,qui Hiſpanię Re
ges non fuere, Aquila unius capitis tantum eſt. De Inſigniis
aliorum

aliorum Magiſtratuum, dixi ſupra queſtione.lxxi.ad finem, ubi uidendum.

NONAGESIMA QVAESTIO.

1 *An vacante Imperio ſuccedat Papa in adminiſtratione.*
2 *Papa an habeat plenitudinem poteſtatis in temporalibus mortuo Imperatore.*
3 *Vicarius Imperij, eo vacante, nullus eſt ſub pœna.*
4 *Vacante Imperio Populus Rom. non ſuccedit.*
5 *Imperium ſemper durare, nunquam deficere, quomodo intelligi debet.*
6 *Papa quando ſuccedat vacante Imperio.*
Vacante Imperio, cur Collegium Electorum non ſuccedit in poteſtate?
7 *Vacante Sede, regulariter Capitulum ſuccedit.*

1 NONAGESIMO Quero, † an uacante Imperio ſuccedat Papa in adminiſtratione. Io. Faber in.§.i. Inſtit. de adop. in not. q. dicit, quod Papa, uacãte Imperio, poteſt quicquid Imperator poſſet, per tex. in clem. paſtoralis.§.fin. de re iudic. Ibi nos tam ex ſuperioritate, quam ad Imperatorem nõ eſt dubium nos habere, quam ex poteſtate, in qua uacante Imperio Imperatori ſuccedimus, & nihilominus ex illius plenitudinis poteſtate, quã Chriſtus Rex Regum &c. & per. c. licet ex ſuſcepto, de foro cõpeten. ubi text. hoc preſertim tempore quo uacante Imperio ad Iudicem ſecularem recurrere nequeũt, qui a ſuperioribus in ſua Iuſtitia opprimuntur. & per illum tex. ita ſimpliciter not. Rom. 2 in not. ſuo. ccccxii. uacãte. & per. d. clem. paſtoralis. † Quod Papa habeat plenitudinem poteſtatis, in temporalibus mortuo Imperatore, not. Iac. Aluarotus in Titu. Epiſcopum, uel Abbat. in princ. v. col. ad med. pro notab. Inter cæteras prærogatiuas eius, & idem per. d. c. licet. Bal. in. l. fin. C. de quadrien. præſcript. in. i. lectura. col. fi. poſt medium. uerſ. interdicit. Felyn. in. c. nouit. iii. col. in prin. extra de iudi. & in. d. c. licet. ubi tamen col. fi. Refert ibi Card. negare hoc cõe dictũ omniũ, quod uacante Imperio Papa ſuccedat, quia ẽ turbare iuriſdictionẽ Imperialẽ, cõtra. c. nouit. de iud. facit. c. ſi duobus.§. fi. de app. extra cũ ſimi. Et quod iõ ſit expectãdus Succeſſor, fallit, in cã illius literę, ubi oppreſſi in iniuſtitia deficiẽte Capite ſeculari, appellãt ad Papã, Quia cũ appellatio debeat fieri ad Superiorẽ, nõ eſt tũc alius Superior. Sed quod Moder. fatentur nõ eſſe, iure expreſſum, illud commune dictum

DD

2 † quod tamen tenent allegãdo Bar.in.l.i.§.deniq.ff.de aqu.plu.
arcen.(dic tu).i.col.uer.reſtat dubium.& idem Bar.in.l.natura-
liter.col.fin.in princ.ff.de uſucap.ſ.ꝙ uacante Imperio Eccleſia
in adminiſtratione ſuccedit.Idẽ Bal. in.l.cũ notiſſimi.§. immo.
col.ii.ad fi.uerſ.eadem ratione.C.de præſcript.& Specul. in tit.
de compe.iud.adit.x.col.ad fin.uerſ.xxxi.notat per.d.c. licet.ꝙ
uacante Imperio cognoſcat Papa,de feudo.& prout etiam alias
refert Felyn.in.d.c.licet,in fine.hodie deciſum eſt , in extrauag.
Ioann.xxii.incip.Si fratrum.ſub tit.ne. ſede uacan. ubi in prin.
De iure liquidum eſt,& ab olim inconcuſſe ſeruatum,ꝙ uacante
Imperio,cum in illo nequeat ad ſecularem Iudicem haberi re-
curſus,ad Summum Ponti.cui in perſonam Beati Petri terreni
ſimul.& Cœleſtis Imperii Iura Deus ipſe commiſit, Imperii prę
dicti iuriſdictio,regimen,& diſpoſitio,deuoluũtur et ea,ipſe du
3 rante ipſius uacatione Imperii per ſe,uel alium &c. † Et ibi pu-
niuntur omnes,qui prætenderẽt ſe Vicarios Imperii,eo uacãte,
licet Fely.in.d.c.licet.in fi.dicat diſputatiue poſſe teneri oppo-
ſitum,& cum dicta extrauag.Idem notat Alex. conſil.iii. ex his
quæ,in themate,in princ.Idem ſupponit Iaſ.poſt Bar.in.d.§. de-
niq & alios,in.l.Imperium.x.col.ad fi.uerſicu.circa aliud. ff.de
iur.om.iud.Idem per.d.c.licet,poſt Inno.ibi , ꝙ uacante Impe-
rio,Papa exercet iuriſdictionem,notat & tenet ſimpliciter Petr.
Monte in Tract.de Monar. ad fin.q.iiii. in finalibus uerbis.Et
per.d.c.paſtoralis,de re iudi.in clem. notauit ſimpliciter Mart.
Laud.in Tract.de Princip.not.xxxiiii.uacante,ꝙ uacante Impe
4 rio,non ſuccedit Populus Rom.ſed Papa.† Et in not.lxxi.a iu-
dice,ꝙ a iudice loci poteſt ad Papam loco Imperatoris appel-
lari uacante Imperio,alias non,licet aľs ſecus,per gloſ.not.in.c.
omnis oppreſſus.ii.q.xvii.Sed uult ſtare.ii.q.vi.dic,in uerbo Sa
cerdotẽ.p.d.c.licet.de foro cõp.facit.c.ſi duobus.§.fi.de app. cũ
gl.Idẽ ꝙ Imperio uacãte iuriſdictio deuoluat͛ ad Papã,poſt In
noc.in.c.licet.de foro cõp.notat.Bal.in ſua margarita, in uerbo
Imperio.Idẽ(& ꝙ ita Decretales dicũt,)not.Bal.in.l.executorẽ.
xii.col.ad med.C.de exec.rei iud.& tenet ſimpliciter Ant.Sic.in
5 Tract.de pot.& excell.Reg.q.xii.† Et ex prædictis colligi uide-
tur,ꝙ illud quod ſolet notari alibi,Imperium ſemper durare &
eſſe,nunq̃ deficere.poſt tex.in.§.pen.in auſt.quomodo oport.
Epiſ.Ibi nunciare nobis & ad Imperium quod ſemper eſt,& per
illũ tex.ꝙ Imperium ſemper ſit,licet deſinat eſſe eius Guberna-
tor.notat Bal.in tit.de pace conſt.in.c.priuilegia. in uerbo con-
ceſſerimus,

ceſſerimus, poſt medium. uerſ. unum tamen non omitto in uſib. feu. poſt Odof. &. §. ſi uero aliqs, in auct. de Quæſto. Ibi ad nos. & ad ſemper Imperium denunciare. cum ſimilibus. Vt & dixi ſupra. q. lxvii. in fi. &. q. lxxii. nu. iii. intelligi debere quo ad hoc, ut unus exiſtat, & ſuccedat per alios, & alter per alterum repręſentatur, & hoc modo ſemper durat. Ita not. declarat gloſ. in. l. fi. C. de uete. Numiſ. pot. lib. xi. Non autem ꝙ illo interim quo alius Imperator creetur, quoad practicã naturaliter, nõ uacet. Vnde ꝙ Papa ſuccedit ut ſupra & adminiſtrat, non autem neceſſe uidetur expectare futurum ſucceſſorem, per prædicta, & que alias in ſimili. not. tradit Bal. in tit. ſi de inueſtitu. inter Dominum, & Vaſſal. lis oriatur. in princ. ii. col. in uſibus feud. uerſic. & eſt argumentũ ꝙ ſi uacat. Per fictionem autem ſupra alleg. iura intelliguntur, quia. ſ. dignitas uacans, ſicut hęreditas iaẽcs, fungitur uice eius, qui ſucceſſurus eſt, ſicut hęreditas fungitur loco defuncti, ut notat. pulchre Bal. d. loco. & bonus tex. in. l. mortuo. ff. de fideiuſſor. cum ſimilibus. & que Bald. in Rubr. ff. iiii. col. in prin. Et licet prędicta concluſio indiſtincte ut ſupra, poni per Scribẽ. in dictis locis uideatur tamen alias ſimpliciter, D. Ant. Roſell. in Tract. ſuo de Conciliis. xiiii. car. iii. col. in prin. ſub uerſic. non
3 obſtat. t. declarat. d. c. paſtoralis. &. d. c. licet. ſ. † ꝙ Papa uacante Imperio ſuccedat in iuriſdictione Imperiali, quando uacat Imperium, & laici nequeunt recurrere ad Iudicem ſecularem, & in ſua iuſtitia opprimantur, & his caſibus occurrentibus, liceat ad Papam recurrere, Imperio uacante, & non alſ, & ꝙ ita loquitur tex. in. d. c. licet. Et ideo infert ꝙ ſi poſſet haberi copia iudicis ſecularis idonei, uel laicus in ſua iuſtitia non opprimeretur, non credit ꝙ propter ſolam uacationem Imperii, recurrat ad Papam, ut latius ibi cum ſeq. uerſ. per eum. Sed tamen conſiderandum eſt, ꝙ noſtra concluſio, &. q. loquitur in his caſibus in quibus Imperator ipſe, ſi uiueret, deberet explicare: quo caſu cum non ſit alia copia Iudicis ſecularis idoneioris q̄ Papa loco Imperatoris uacantis. Merito conſideratio Roſell. non uidetur ad propoſitum in reſolutione præſentis Dubii. Nam cum alius Iudex q̄ Imperator, poterat explicare, & ad eum ſpectabat, non cadit conſiderare eius reſpectu, Imperii uacationem. arg. c. ii. in fi. de offi. leg. in. vi. cum ſimil. &. d. iura ſupra alleg. generaliter loquentia, Papam uacante Imperio ſuccedere, intelliguntur in his, quę ad adminiſtrationem, & expeditionẽ ipſius Imperatoris ſpectabant, ut ex ipſis conſtat. Cogitandum tamen uidetur, cur uacante

Imperio, Collegium Electorum eius, non ſuccedit in poteſtate, & adminiſtratione, prout alias in aliis uidetur. † Vt Capitula ſede uacante ſuccedant generaliter, in his quæ ſunt tam ordinis, q̄ iuriſdictionis, & in adminiſtratione, tam temporalium, q̄ ſpiritualium, iuxta. c. cum olim, cum materia de maio. & obedie. cum ſimil. & concor. Rot. deciſio. cccxi. fuit, in nouis. Feder. de Senis conſil. xxx. an Capitulum. & conſil. xvi. Capitulum. & conſil. xl. ſuper, & late. D. Io. Franc. de Pauinis. in Tractatu de offi. & poteſta. cap. ſede uacante. i. q. principali. i. parte, Tractata. & quæ per Bar. in. l. ubi abſunt. ff. de tuto. & curat. cum ſimili. quę nota ſunt. Niſi reſpondeas ex his quę tradit pro not. Feli. licet in alio propoſito in. d. c. licet, de foro compet. ii. col. ad fin. uerſ. ſede uacante. Hodie tamen in Bulla Caroli. IIII. Roman. Imp. quam ſupra retuli. viii. q. ad fin. ut ibi poſui cap. xxvi. cauetur, q̄d uacāte Imperio, Comes Palatinus Rheni in partibus eius Sueuiæ. & in iure Franconico, ex priuilegio eſt Prouiſor Imperii, cum poteſtate iudicia exercēdi, ad Bñficia eccleſiaſtica præſentādi, recolligendi redditus, & prouentus, inueſtiendi de feudis, iuramenta recipiendi, quibuſdam exceptis, ut ibi dixi. Non tamen alienare, & q̄ idem ius habet Dux Saxoniæ. In locis aliis ubi Saxonica iura ſeruantur. ibi uiden. & tetigi infra. q. cx. caſu. cccxvii.

NONAGESIMA PRIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator ſit Iudex in cauſa propria, & coram quo conueniatur.*
2 *Papa, & Imperator ſunt Iudices in cauſa propria.*
3 *Ea, quæ de Pontifice dicuntur, habent locum in Imperatore,*
Imperator in cauſa propria, de honeſtate alteri debet delegare.
4 *Iudex in cauſa propria eſt Princeps, non tamen inter non ſubditos.*
5 *Imperator non eſt Iudex in cauſa propria depoſitionis ob ſuſpitionem.*
Iudex in cauſa propria non eſt Princeps, cum eſt reus.
6 *Imperator ſi conueniatur, venia peti debet.*
7 *Papam Imperator recognoſcit Superiorem, etiam in temporalibus.*
8 *Imperator hodie conuenitur coram Comite Rheni vno ex Electoribus, & quando.*

1 NONAGESIMO PRIMO Quęro, † an Imperator ſit Iudex in cauſa propria, & coram quo conueniatur. Regula al's uidetur, q̄ nemo iudex eſt in cauſa propria. rubr. &

nigr.

nigr.C.ne quis in ſua cauſa.l.nullus.C.de Iude.cap.i.iiii.q.iiii. cum ſimili.In Imperatore tamen dicta Regula fallit, quia ipſe eſt iudex etiam in cauſa propria, ut tradunt Scribent.in locis de quibus infra, per.l.proxime.ff.de his quę in teſt.del.l.& hoc Tiberius.ff.de hęred.inſt.Mar.Laud.in Tract.de Princ.not.cviii. Papa, uel Imperator, facit.t.in.c.Guiliſarius. xxiii.q. iiii. Alex. in.l.eſt receptum.ff.de iur.om.iud.poſt princip.& ibi Iaſ. ii.col. uerſ.intellige tamen.Bal.in.l.ii.C.de ſenten.quæ ſine cer.quant. ante finē.& in Papa, & Imperatore in not.q.Card. Iacob.in ſuo Tractatu nouo de Concilio.libr.iii.articulo.i.fac.cxxxii.col.i. Et late Fely. in.c.cum ueniſſent.iii.col.extra de iud.uerſicu.ſed iſtis non obſtātibus, poſt Bar.in.l.ſi alius.§. Belliſſime. ff. quod ui aut clam.Et.D.Deci.in.d.c.cū ueniſſent.iii.col.in princ.poſt Abb.ampliare uidetur, ſiue ſit cauſa patrimonii, ſiue delicti, ut ibi per eum, cum quibuſdam tamen limitationibus.ſ. in quibuſdam caſibus, licet in Papa loquatur. Quæ tamen pari ratione in

3 Imperatore militare uidentur, † quoniam omnia quæ dicuntur de Pontifice, habent locum in Imperatore in temporalibus, ut not.Bald.in.l.reſcripta.C.de preci.Imper.offer.col. ii. & Decy. conſ.dlxxxviii.uiſo puncto col.i.Et cum dicta Regula glo.Bal. & Scriben.in.d.c.cum ueniſſent.late.D.Decy.conſil. ccclx.perſcrutatis omnibus.col.fin.in princ.libr.ii.& facit quod habetur Hyeremi.xxix.Cap.F.ibi, Ego ſum Iudex & Teſtis dicit Dominus, iunctis ſupradictis late in.ii.q.poſt Auten.habita.C.ne filius pro patre, ibi, nobis eius miniſtris.Et rubr.& nigr. C.ubi cauſ.fiſcal.&.l.ad fiſcum. Et Papam, & Imperatorem poſſe eſſe Iudices in cauſa propria, notat Abb.in.c.cum dilecta, de confir. util.uel inutil.col.pen.nu.xix.Et illa principalis ratio uidetur, ob defectum.ſ.Superioris, ut per Abb.in.d.c.cum ueniſſent.iii. col.ante fi.&.c.licet, de elect.Quę ratio etiam in Imperatore cadit, principaliter & immediate conſiderādo, & bonus text. ultra d.l.proxime, &.d.l.& hoc Tyberius.in.l.qui duos, in fine. ff.de coniung.cum emanc.liber.Ibi ſicut etiam Imperator Anton. in perſona nepotis ex filia, reſcripſit.Et Anton.de Roſell.in Trac. de Concil.char.lxxxi.iiii.Vol.Tract.ſub.§.modo.uerſ.præterea. dicit Pro ſecularibus cauſis Imperatorem Iudicem eſſe in cauſa ꝓpria, uel eius Procuratorē fiſci, put ſi eſt cauſa fiſcalis, uel Cęſaris, ſi eſt cauſa patrimonii.l.ad fiſcum.C.ubi cauſ. fiſcal. Et ꝗ non Concilium(niſi eſſet cauſa fidei, uel peccati, uel alia cauſa,

4 qua quilibet Concilio ſubeſſet).† Inter alias declarationes eſt,

ꝗ licet non de neceſſitate, tamen de honeſtate, in cauſa propria debet Princeps alteri delegare, ita refert, & tenet Decy. in. d. iii. col. in princ. poſt Abb. ibi, & bonum tex. in. c. nos ſi incompetenter. ii. q. vii. in princ. referẽs ꝗ ita aľs fecerunt multi Pontifices, Damaſus, Syſtus, Leo, Petrus Apoſtolus, & Gregorius, ut ibi late per eum, & bona gl. in. l. bene a Zenone. C. de quadrien. præſcript. in uerbo iuſſione. & eſt bonus tex. in. c. i. ut Eccleſ. benef. in prin. ibi, quia uero hæc allegatio, perſonam noſtram tangere uidebatur &c. ne quis quomodolibet ſuſpicetur, ut dignum duximus cauſam commiſiſſe &c. † Item notanter, & utiliter de-

4 claratut dicta Regula, ꝗ Princeps eſt Iudex in cauſa propria, ut uera ſit, & ꝓcedat, quoad Subiectos, & ſibi Subditos, nõ quo ad alios. Ita notanter Fely. limitat, in. d. c. cum ueniſſent. iii. col. i. limit. poſt Hoſti. in. c. ſeq. ibi nouit. & Abb. ibidem col. x. uerſic. & hoc notanter intellige. & teſtatur Fely. ita uidiſſe iudicatum, & addo quod idem cum Abb. Hoſtien. & Io. And. pro not. tenet Alex. in. d. l. eſt receptum, Subdens ꝗ ita alias de facto dixit, allegando dictam deciſionem, quam etiam pro ſingulari ibi refert & commendat Iaſ. Et poſſet probari multis ſimilibus, & præcipue ex his, quæ ſcribiit late, licet in alio propoſito, D. Decy. in. c. quę in eccleſiarum. de conſtit. col. x. in princ. uerſ. iii. & in conſil. ccccvii. pen. col. poſt med. poſt Conſ. not. Paul. de Caſtr. Et cum Abb. Alex. & Hoſti. Anto. Sicul. ſcribit in Trac. de poteſt. Reg.

5 q. xlv. col. ii. † Limitatur & ultimo, prò nunc. d. concluſio ſecũdum quoſdam, quando Princeps eſſet reus, ꝗ tunc. ſ. nõ ſit iudex in cauſa propria, prout late refert poſt Abb. Fely. in. d. c. cum ueniſſent. d. iii. col. ii. limitatione, præcipue poſt tex. ſingu. & Abb. in. c. i. de probation. contra quam limitationem Areti. ibi inſurgit, & cum eius impugnatione tenet Felyn. in. d. ii. limitatione, dicens eam ueram, contra Abb. D. Decy. in. d. c. i. de probation. iiii. col. ad finem, & ſeq. iii. not. conatur primo reſpondere rationibus Aret. & Fely. cum eo, ultimo loco, comprobãs opinionem Aret. Concludit opin. Abb. poſſe ſaluari, ut locum habeat in arduis, ſecundum Areti. etiam ibidem, ſuadente æquitate, cum non ſit ueriſimile quem iudicaturum contra ſe, ubi ageretur de ſtatu, uel de maiore parte Regni ſui, ſuper quibus pro nunc. cogitandũ relinquo. Tangit Fely. in. d. c. i, de probation. iiii. col. in

5 prin. ii, notabili. † Itẽ uidetur limitanda Regula, ꝗ ſit iudex Princeps in cauſa propria, niſi eſſet ſuſpectus in principali, puta in cã depoſitionis, quando eſſet deponendus, uel non uerus eſſet Imperator.

perator. Nam tunc eſſet ſuſpectus in declarando iuriſdictionem ſuam, ut not. alias in Papa. d. l. proxime, declarat in nota. q. congregandi Cōcilii. Dictus Card. Iacob. in. d. loco. fac. clxiii. col.
6 i. uerſicu. nec obſtat. † Notandum tamen eſt, ꝙ quando Imperator conuenitur, prius uenia impetrari debet, ita not. dixit Mart. Laud. in Trac. de princip. not. clxxxvii. Papa uel Imperator, per glo. in. l. bene a Zenone. C. de quadrien. præſcript. & addo ꝙ. d. gloſ. in uerbo iuſſione ſingul. dixit Rom. in not. ſuo. ix. incipiē. an ſi priuatus, licet in Fiſco cū conuenitur, loquātur, & ad Rom. plena additio poſt Gemin. Bald. And. Sicul. & Zabarell, eadem tamen ratio eſt per. d. l. bene, poſt prin. Ibi cum omnia Principis: Et in Principe, per illam glo. expreſſe notat Fely. in. c. i. iii. col. ad fin. vi. declaratione. extra de probatio. & Bal. met. pro not. in d. l. bene. in. ii. lectura, ut & dixi infra. q. cx. caſu. cclxxvii. inter
7 reſeruata Principi. † Ad unum circa prędictam concluſionem primā cauendū eſt, quia cum Imperator hodie recognoſcat Superiorem. ſ. Papam, etiam in temporalibus ſecundum communē, ut ſupra late. q. l. ratio Docto. & Abb. ſupra, uidetur minus tuta, cum qui recognoſcit Superiorem, nō ſit Iudex in cauſa propria, ll. uulg. niſi reſpōdeamus nō cognoſcere, ſeu non habere ordinarie ſ̄gulariter de facili immediate, & ut ſupra ēt tenet Bal. in tit.
8 de iueſti. in maritū facta. ii. col. in uſib. feud. † Itē iā dictis addo, ꝙ in Bulla quadā aurea Carol. IIII. Ro. Impe. relata ſupra in. q. viii. ad finē. cauetur, ꝙ Imperator, ſeu Rex Rom. ſuper cauſis. In quibus impetitus fuerit ex conſuetudine etiam, habet reſpondere coram Comite Palatino Rheni, Electore uno, præſente tamen Curiæ Imperatoris, non alibi, ut ſupra dicto loco. retuli, Cap. xxvii.

NONAGESIMA SECVNDA QVAESTIO.

1 *Quis erit Iudex inter Papam, & Imperatorem litigantes?*
2 *Papa eſt Iudex in cauſa propria.*
3 *Papa non poteſt ſe ſubmittere Iudici Seculari.*
4 *Papa ſi ut priuatus in proprio patrimonio cauſam haberet, quis eſſet Iudex in ea.*

1 NONAGESIMO SECVNDO Quęro, † quis erit Iudex inter Papam, & Imperatorem litigantes, Anto. de Roſell. in Tracta. de poteſt. Papæ. xiii. car. ii. col. in. §. ex his mouet hanc. q. & reſpondet, ꝙ ſi litigiū eſt de ſpirituali materia,

uel de temporali in conſequentiam ueniente ad ipſa ſpiritualia, uel ad eorũ finem, uel de materia concernente peccatum, uel aliquid aliud quod ſit de Eccleſiæ iudicio, & tunc ſolus eſt Iudex Pontifex, etiam in utroq; Foro, niſi Papa alteri delegaret, uel eſſet reus conuentus Papa. Si uero eſt litigium de re mere temporali, non ueniente ad finem, uel in conſequentiam ſpiritualium, & tunc ſi eſſet in patrimonio Beati Petri, in quo Papa habet pleniſſimam Principis poteſtatem. c. per uenerabilem. uerſic. id autem. Qui filii ſint legitimi, & adhuc ipſe Põtifex erit Iudex, ſtãte iuramento Imperatoris ſolito, de non exercendo aliquam iuriſdictionem in dicto patrimonio. Alias ipſe idem Ant. car. xvi. eodem lib. i. col. §. ſeptimæ rationi ad finem. & ſeq. in princ. tenet ipſum Imperatorem in. d. rebus Iudicem eſſe, ut ibi late per eum. Sed tamen conſiderandum eſt, quia reſolutio ſua, ibi procedere poſſet, ſi teneremus opi. eius alias, Imperatorem. ſ. in temporalibus ab Eccleſia non dependere, Papamq; utrumq; gladium non habere, etiam nec ſola potentia, & iuriſdictione, prout ipſe Dominus Ant. uidetur, & cum aliqua forte animi paſſione, tenuiſſe, ut
2 ſupra uidimus late. q. I. † Sed quia cõmunis ſententia eſt in contrarium, per ea, quę ſupra dicto loco late cumulauimus, & retulimus, ex his uidetur inferri debere, ꝙ cum Papa ſit Iudex in cã propria etiam, ut in. c. Guiliſarius. xxiii. q. iiii. Et Scribẽtes omnes in locis ſupra alleg. in præcedenti. q. & Imperator ſubſit Papæ etiam reſpectu utriuſq; gladii, ſecundum communem opi. de qua in. d. q. I. erit etiam in cauſa quam haberet cum ipſo Imperatore, & ſic uidetur ſeruari, in Clemen. unica. de iureiur. ubi Papa pronunciat in cauſa ſua, & Imperii. & in. c. ad Apoſtolicæ, de re iud. in. vi. facit. c. nemo, & c. cuncta per mundum. ix. q. iii. præcipue in. d. c. nemo, ubi tex. nemo iudicabit primam ſedẽ, neq; enĩ ab Auguſto, neq; ab omni Clero, neq; a Regibus, neq; a populo, Iudex iudicabitur. Et facit. c. nos ſi incõpetẽter, in prin. ii. q. vii. iuncta inſcriptione, ubi, ex humilitate, Ludouico Imperatori Pa
3 pa Leo, ſe committit emendãdum eius iudicio, † ergo non tenetur de iure, Immo de magis communi opin. eſſe uidetur, ꝙ Papa non poteſt ſe ſubmittere Iudici Seculari, ut per Alex. & Iaſo. in d. l. eſt receptum. ff. de iur. om. iud. et teſtatur nouiſſime. D. Decy. in. c. eccleſia. S. M. ix. col. de conſtit. licet in puncto iuris multa dici poſſent, ut ibi per eum, & not. Rom. not. cxliii. lex eſt receptum. Et Moderni in Tractatu de beneficio. viii. q. iii. partis. iiii. col. in princ. poſt. xxvii. caſum. Ex quibus contra Ant. Roſel. uidetur

detur inferri.ſ.ꝙ ſi ſit lis inter Papam,& Imperatorē, Papa ipſe ſit Iudex,per ſupra alleg.bene conſiderando, cogitandum relinquo ſanioribus. Et in hac.q.ego do bonum tex.in tit.de prohibitio.feud.alien.per Feder.in uſibus feud.§.fin.ibi.Si uero inter Dominum,& Vaſſallum lis oriatur, per Pares Curiæ a Domino ſub fidelitatis debito coniuratos terminetur,iunctis his,quę ſupra diximus.q.l.&.q.xxxvi.Et quæ Deciſio Neapol.cclxv.Illuſtriſſime col. iiii. xiii. Fallen. ꝙ Rex habet merum Imperium, & ordin.iuriſdit.In Vaſſallis ſuis,& tenētur ſtare iuri corā eo, & ſuis Officialibus, nec alibi uolētes poſſunt conueniri ſine licentiaDomini,poſt Specul.And. de Iſern..& Bald.ubi ibi.conſiderando.ſ.ꝙ Imperator quodāmodo Vaſſallus Papæ dicitur,
4 ut ſupra. d. qq.dixi. † Et prædicta etiam procedere uidentur, quando ut Papa,& tanq̄ Pontifex cauſam haberet cum Imperatore,ſecus autem ſi ut priuatus homo in bonis forte patrimonialibus ipſius Papæ,quia tunc ſeruari forte deberent Regulæ Iuris inter priuatos,conſiderando quæ ſupra in præcedenti. q. dicta ſunt,iuncta.l.iii.ff.de offi.Præſid.in princ.Ibi nam ſi exceſſerit priuatus eſt,licet argumentum contra in ipſo Principe,Summo Pontifice,Domino Vniuerſi in ratione.l.bene a Zenone.C. de quadrien.pręſcript.poſt princi. Ibi ſed a priuata eorum ſubſtantia procedunt,& ſatis irrationabile eſt,quæ enim differentia introducitur. Cum omnia Principis eſſe intelligantur, ſiue ex ſua ſubſtantia &c,Et Abb.in.c.cum dilecta,col.pen.nu: xix: extra de cōfirma.util.uel inut.p.d.l.proxime,&.d.l.& hoc Tyberius notat,& tenet,Papam etiā in patrimonialibus(nedum in cauſa Eccleſię)Iudicem eſſe,& latius glo.& Abb.& ꝙ idem eadem ratione in Imperatore,in.c.cum ueniſſent,extra de iud. iii. col.ubi latius uidendum.

NONAGESIMA TERTIA QVAESTIO.

1 *An Imperatore caſſato,& priuato ex aliqua iuſta cauſa,eius. ll. caſſentur, ut firmæ non remaneant.*

Papa allegat.ll.Imperatoris caſſati,quandoq; ut Federici.

2 *Leges ſunt æternæ,& perpetuæ.*

3 *Intellectus.c.tranſlato de conſtitut.*

Regulæ Cancellariæ an morte condentis expirent,& ligent extra Curiam.

Rex nouus, & noua Lex quomodo intelligatur.

4 *Imperator ſi ut Tyrannus, vel non legitime electus depoſitus ſit. eius leges caſſantur, & non valent.*

5 *Gratiæ, & Priuilegia an expirent morte Imperatoris.*

6 *Reges in Veteri Teſtamento noui, innouabant. ll. & Regnum.*

1 NONAGESIMO TERTIO Quæro, † an Imperatore caſſato & priuato, ex aliqua iuſta cauſa, eius. ll. caſſentur, & aboleantur, ut firmæ non remaneant, Argumentum q. ſic, in. c. trãſlato, de Conſtit. Et dici ſolet abolito Titulo Regis, aboletur uigor ſuę. l. Et nouus Rex, noua Lex. In contrarium tñ uř ueritas, quia licet Imperator ſit Imperio priuatus, (uti Federicus fuit) tamen quas. ll. fecit, firmę remanent, niſi per ſucceſſorem caſſentur. Ita Bal. & Abb. in terminis notant, per illum text. in. l. ii. ff. de orig. iur. in. §. exactis. el. i. & idem And. Sicul. in. d. c. tranſlato, col. ii. & iii. & ibidem Fely. in princip. per bonum tex. in. c. ut inquiſitionis, de Hęretic. in. vi. Vbi Papa allegat Leges Federici Imperatoris aboliti, tunc, ut ibi. ll. quaſdam per Federicum olim Ro. Imperatorē, tunc in deuotione Ro. Eccl. perſiſtentem promulgatas, licet poſſet dici, q. ibi de nouo ſpecialiter approbet Papa ibi, Approbantes & obſeruari uolentes, & tangit hanc. q. Bal. in. c. i. §. fi. de pac. conſtan. in glo. magna ad medium exemplificans in Federico, & aliqua bona iura per Fely. d. loco, in princip. poſt Car. & Abb. Et addo bonum tex. in. l. final. C. de diuerſ. prędiis, libro. x. ibi in hac in perpetuum ualitura. l. ii. C. 2 de Præpoſi. Sac. Cubic. † Ibi hac ęterna. l. lib. xii. l. his qui. C. qui milit. nõ poſſ. eo. libr. ante fi. Ibi in hãc perpetuo conſeruandam. l. cum ſimilibus. facit Regula. l. falſo. C. de diuerſ. reſcript. Ibi ea quæ ad ius reſcribuntur, perennia eſſe debent, &. §. illud. in auctent. Conſtitut. quæ de dignitat. Ibi, quoniam omne bonum quod ſiue a Deo acquiritur hominibus, ſiue ab Imperio ſequẽte Deum, decet eſſe manſurum, & omnis malitiæ, ac diminutionis extraneum, &. l. ii. C. ubi quis de Curial. ibi hac perpetua. l. ſancimus. §. fin. in auct. Conſtitutio quæ de dignit. Ibi uolumus in perpetuum ſplendere, quæ nobis uiſa ſunt, & in tit. de pace tenẽ. & iuram. firm. in prin. in uſib. feud. ibi hac ędictali. l. in ppetuũ ualitura, & in. l. fin. in princip. C. de iudi. Ibi hac ualitura in omne æuum lege, & in auct. ut diuinæ iuſſiones, in fin. ibi legẽ perpetuũ ualituram, & in. §. fin. in auct. ut litigant, & in. §. fi. in auct. de eccleſiaſtic. tit. ibi in perpetuum, & in. §. fin. in auct. de collator.

tor.& in.§.fin.in Auct.de Sanct. Epiſc.ibi in perpetuum.l.fin.in fin.C.de prediis tamiacis.libro.xi.ibi perpetuæ conſtitutionis, & in extrauag.ad reprimendum,poſt princ.ibi hac perpetuo ualitura.l.ſancimus,& alibi ſæpe ſimil.in.l.fi.C. q cum eo,in prin. ibi,igitur in perpetuum hac edictali.l.ſancimus.&.c.i.de prohibit.feud.alien.per Feder.poſt princip.ibi et perpetuo ualitura.l. & notab.tex.in.l.ii.C.de Veter.iur.enucl.§. omni,igitur,ibi, Et non tantũ noſtro,ſed etiam omni æuo tam inſtanti,q̃ poſteriori. ll.optimas ponere,& in.§.antepenul.ead.ii.ibi.leges noſtras,infra omne æuum ualituras poſuimus &c.& bon.tex.in.l.milites. C.de teſtam.milit.ibi,ſicut licuit, ac ſemper licebit. & in proœmio.ff.in prin. ibi quas & ęternas fieri optamus,& in.l.fin.C.de Domeſt.& Protecto.lib.xii.Ibi lege pragmatica,ſine fine uictura,licet ibi & pragmatica eſſet,quæ maior eſt.iuxta not.in.l.iubemus ullam,in uerbo Annotatio.C.de ſacr.ſanct.eccl. & glo. in auct.qua in prouincia.C.ubi de crimi.in uerbo excipitur.& bon.tex.in.§.fin.ad fin.Inſtit.de ſucceſſ.liber.Ibi in perpetuum deberi cenſuimus.

a † Non obſtant allegata in contrarium, quia d.c.tranſlato.dicit legis tranſlatio fiat,nõ ergo Correctio.Item ibi ſubſtantia mutabatur,ſecundum alium intellectũ, & in aliis Terminis loquitur. Et illud dictum,Nouus Rex,noua Lex,intelligitur ſi mutetur,ut Moderni ſcribunt in.d.§.exactis.i.notabili poſt And.Sicul.conſi.iiii.col.vi.in primo Volu. & allegant bonum text.in.d.l.ii.§.nouiſſime.ff.de orig.iur.cum ſimili. Vbi licet Populus Rom.tranſtulerit omne Regnum ſuum in Principem,nõ tamen fuerũt abolitæ,nec ſublatæ.ll.aut Plebiſcita &c. & ita tenendũ uidetur,& facit.l.normam.C.de offi.Præfect.prętor.orien. alias formam, & quæ infra dixi in fine huius. q. ſm etiam Ius Diuinũ Veteris teſtamenti olim.

b † Si tamen Imperator faceret Regulas Cancellariæ, ut Papa facit, an morte eius, uel depoſitione ceſſarent,dicendum eſt,ut de illis Papæ, de quo per Franc.Pauin.in prælud.ad extrauag.Io.xxii.col.ii.Felyn.in c.ii.col.pen.de reſcrip.poſt Petr.de Anch.cum quo Deci ſimpliciter tenet in conſilio ſuo.cccxiiii.in caſu propoſito,& in.l.i.ff. ſi cert.pet.col.iiii.ii.lectura,& ibi Moder.ubi etiam dixi legendo Romæ Anno præterito,& nouiſſime tangit & late examinat etiam an Regulæ Cancell.Rome ligent omnes,etiam extra Curiam.Reuer.Pater.D.Lud.Gomes Epiſcopus Sarneñ. in ſuis Commentariis in Regulas Cancellariæ,in princi.ii. q. ubi poſt multa ad partes,concludit q ſic regulariter,ubi uidẽdum eſt co

pioſiſſime; Idemq; q; omnes Regulę Cancellariæ, Sede uacantę
expirant, in.d.lib. in Regula de impetr. beneſi. uac. per obit. fa-
mil. Card. q. xx. & in Regula de annali. q. lix. & in Regula de in-
4 firm. reſig. q. xxxii. num. v. poſt Dom. conſi. xciii. † Limita tamē
niſi priuaretur, quia Tyrannus erat, uel non legitime electus Im-
perator, quia tunc deficiet fundamentum, & ius facultatis con-
den. merito &c, ut declarat Fely. in.d.c. tranſlato, in princip. per
tex. & glo. in. l. decernimus. C. de ſac. ſanc. eccl. & glo. Bal. not.
in.d.c. .i. §. fin. de pac. conſtan. poſt med. & Imperator met caſſat
omnia Tyrannice facta, ut per. d. l. decernimus. notat alias in no
ta. q. Lauren. Calc. conſil. li. licet col. ii. in princip. & not. tex. in. c.
Fraternitatis, de Hęretic, extra, qui dicit quomodo poterunt illa
Capitula recipi, quorum damnantur Authores, quem. d. loco Fe-
ly. intelligere uidetur, quando tempore conditæ. l. defectus in
condente. l. erat, & tunc iam damnatus, & idem uidetur ibi Abb.
ſentire. ii. not. in. d. c. fraternitatis. Sed uere ille tex. & glo. gene-
raliter loqui uidentur, & ratio eius, precipue ne ſit de indubita-
bili. Et ideo uidetur aliquantulum obſtare. d. concluſioni Bald.
ſupra Fely, & Moder. Niſi dicas ſpeciale in hęreſis odium, qua
illi fuerant damnati, ſed replicari poteſt per tex. in. c. ad Apoſto
licę, dę re iud. in. vi. uerſic. de Hęreſi, ubi Feder. de Hęreſi etiam
fuit damnatus, & tamen eius. ll. bonas approbat tex. in. d. c. ut in-
quiſitionis, in princ. de Hęreticis, in. vi. niſi reſpondeas, q; ibi ex
nunc ualent, non ex tunc, & tanq̄ confirmate, alias inualide, non
ualide ſine approbatione illa, iuxta not. per Scrib. in. l. & quia. ff.
de iur. om. iud. cum ſimil. Sed non uidetur diſceden̄. ab opi. Bal.
5 Abb. Fely. & Aliorum, ubi ſupra. † Quid autem in aliis gratiis,
& priuilegiis ab Imperatore conceſſis, an eius morte expirent,
6 uide infra. q. cxv. † Inſuper ſcribit Io. Vgo in lib. Quadruuii ec-
cleſiæ, car. li. §. ulterius. q; etiam olim. l. Diuina, in Veteri teſta-
mento fiebat innouatio Legis, & Regni, quando Nouus Rex eli-
gebatur, electo enim Saul, Regnum innouauit. i. Reg. cap. xi. ad
fin. per Samuelem, ſic & Dauid. ii. Reg. cap. v. ſic Rex Ioſias inno
uauit Regnum, &. ll. cum Sacerdotibus, Leuitis, & Prophetis, &
cum Senioribus. Populi, ut. iiii. Reg. capit. xxiii. &. ii. Paralipp.
xxxiiii. Sic & Eſdras poſt captiuitatem Babylonicam, Regnum
& Legem innouauit, ut Neemiæ. viii. Vnde quæ non mutaren-
tur, ſtarent. ll. uulga; & ſic practica obſeruat, q; Noui Reges, et
Principes, nouas Leges, Edicta, et Bāna faciāt, Statuta, et Cōſti.
ut experiētia claret, et facit. §. pe. i ſi. Inſt. de iur. nat. cū cōcor.

NONAGESIMA QVARTA QVAESTIO.

1 *An Imperator debeat intereſſe Concilio, & quibus veſtibus, & in quo loco ſedeat.*

2 *Fidem reſpicientia communia ſunt omnibus.*

3 *Imperatoris iuſſu olim Concilia congregabantur, cum tuta facultas conueniendi Chriſtianis non erat.*

4 *Papatum duobus contendentibus, quomodo Imperator ſe intromittat.*

5 *Cardinlaes ſi non concordarent in electione Papæ, an Imperator & quomodo ſe intromittat.*

6 *Imperator tenetur iuuare Eccleſiam, & Concilium.*

7 *Imperator quando poteſt Concilium congregare contra Papam, an poſſit cogere Prælatos ut accedant.*

8 *Principes Seculares an ſint, & quando de Corpore Concilii, & an habeant vocem diffinitiuam.*

9 *Imperator cogit Armis eum, qui debita iuſtitia vti non vult.*

10 *Imperator quibus veſtibus in Concilio vtatur, & vbi ſedeat.*

1 NONAGESIMO QVARTO Quero, † an Imperator debeat intereſſe Concilio, de hoc dicendum eſt, et de aliis Principibus Secularibus, ut per Abb. late, & magiſtraliter in ſua ſolenni prima. q. incip. Epiſcopus, xiiii. col. ad finem. iii. dubio, per. iii. col. ſeq. poſt tex. & Scribentes in. c. ad Apoſtolice, de re iudic. in. vi. §. & ſi diceret, & per. D. Anton. de Roſell. in Tracta. de Conciliis. x. char. ii. col. ſub Rub. modo uideamus, & ſub uerſic. Aliquando autem Concilium, & per Card. Iacob nouiſſime, in Traſtatu ſuo de Concilio, ubi infra, & inter alia iura, tex. not. in. c. nos. xcvi. diſtin. ubi Martianus Imperator regiſtratatus, dixit, Nos ad Fidem confirmandam, non ad potentiam oſtendēdam exemplo Religioſiſſimi Principis Conſtantini, Synodo intereſſe uolumus, ut ueritate inuenta, nō ulrra multitudo prauis doctrinis attractara diſcordet, & illum text. notat Gurcens. Eps ſimpliciter in libello ſuo de Coronatiō. car. xix. ad finem. ii. col. ſub. §. in hac, & eſt tex. de Conſtātino, in. §. ſexta. xvi. diſt. in princ. ibi, exequente Piiſſimo Principe Conſtanitno &c. & in. c. ubi nam, ibi ſeq. (uno intermedio) Papa dicit interrogatiue, Vbi nam legiſtis Imperarores Anteceſſores ueſtros Synodalibus conuentibus interfuiſſe? niſi forte in quibuſdam, ubi de

fide Tractatũ eſt, quæ uniuerſalis eſt, quæ omnium communis quæ non ſolum ad Clericos, uerum etiam ad laicos, & ad omnes
3 omnino pertinet Chriſtianos. † Licet priſcis temporibus, quando facultas tuta conueniendi Chriſtianis non erat, ad iuſſum, & præſidentiam Imperatoris Concilia congregabantur, ut per Abb. d. loco. &. xv. diſt. Canones, Et late declarat etiam. D. Caſtaldinus de Boncompagnis, in Tract. de poteſt. Papæ. V. Car. iii. col. in princ. q. ꝙ Eccleſia cum potuit, ſtatim correxit. xvii. diſtinct. per totum, & tradit etiam late Pet. de Monte, in Tract. de Monarchia, uerſic. ſeu. §. poſtq̃ uiſum eſt, de Primatu, in princip.
4 & ibidem in uerſic. ſuperiora, limitare uidetur. † Niſi duo eſſent contendentes de Papatu, & eſſent in poſſeſſione, uel quaſi obedientiæ ab omnibus, quia tunc ad inſtantiam Imperatoris congregabunt Cõcilium, Nã uidetur intereſſe ipſius Imperatoris, ut ſit pax in Vrbe Roma, & in toto Orbe, & in Eccleſia, poſt Card. in. d. c. licet, de elect. &. §. hinc etiam. xvii. diſt. & facit. c. ſi
5 duo. lxxix. diſt. † Et idẽ poſt Card. d. loco Pet. tenet in. iii. remedio. d. loco, quando contingeret, q. Collegium Cardinalium eſſet diuiſum, & nõ concordaret in tali congregatione, uel ex alia cauſa negligeret congregari. ſ. q. etiam tunc ad Imperatorem, tanq̃ ceteris maiorem, talis congregatio ſpectet, precipue per. c. ſi. lxv, diſtin. inducen. ut ibi late not. & comprobando, ac contrariis reſpondendo, Idem Felyn. ubi infra, poſt Cardi. & Petr. de Monte, & Innoc. Dom. Nicol. mill. de quo tamen late dicendum eſt, ut per Card. Iacob. nouiſſime. in. d. Tracta. de Concilio. lib. iii. articulo. i. ubi late in not. q. ponit in dicta. q. quando duo cõtendunt de Papatu, ad quem ſpectet cõuocatio Concilii, arguẽs late ad diuerſas opi. ubi uidẽdum ordinate, & plene tandem fac. cxxxiiii. & ſeq. multis, conſiderat quoſdã caſus, Primũ qñ unus eſt uerus, & indubitatus Papa, Secundũ qñ ſunt duo, uel plures contendentes de Papatu, fac. cxlii. & ſeq. eo diligentem Lectorem relegamus, ne hic, Tractatum de Conciliis tranſplatemus. Imperator tamen licet non poſſit congregare Concilium, debet nihilominus iuuare ſtatum Eccleſiæ, tanq̃ amicus, frater, patronus, debitorq; Eccleſiæ, dicit Bald. not. in. c. olim, de reſcript. & Idem Card. in. d. Tractatu, d. lib. iii. artic. i. fac. clxiii. col. ii. concludit Imperatorem poſſe congregare Concilium ſuadentibus neceſſariis cauſis, et Papa, ac aliis ad quos ſpectat negligẽtibus. Eo autem caſu, quo Imperator poteſt congregare Conciliũ contra Papam. utrum poterit cogere Prælatos ut uadant ad Concilium,

lium. Idē Card. Iacob. ponit in. d. Trac. d. lib. iii. ad fi. fac. clxxx-
iiii. col. i. poſt Alex. et Egid. in. c. hinc ēt. xvii. diſt. ꝙ non, niſi ra-
tione feudi ſecularis, non tamen contra ſtatum, uel libertatem
Eccleſię, poſt tex. not. in. c. aduerſitas. §. cum uero. vii. q. i. Et alias
Qui, et quo ordine Cōcilio interueniant, ponitur in Cōcilio To
6 let. iiii. Capit. iii. ii. Tomo, Concil. fol. ci. † Alias autem, an &
quādo Principes Seculares, ſint de Corpore Concilii, & ei inter-
ſint, Vltra prædicta late ſcribit idem Petr. de Monte, in. d. loco,
iii. q. principali, uerſic. iii. quero, quæ perſonæ ſint de numero, &
Corpore Concilii, per plures colū. & caſus, uſq; ad iiii. q. ibi ui-
dendū eſt, & p prȩallegatos Scribentes ultra eum in dictis locis
poſt gl. not. & Doct. in. c. fin. de his quæ fiunt a Prælatis, & tra-
dit Ioann. Echius in libro locorum communium aduerſus Lu-
teranos, in. ii. concluſ. de Conciliis, in reſponſione ad ſecundum
obiectum, ꝙ Laici poſſunt intereſſe Conciliis, ut Teſtes, ut De-
fenſores, ut Conſiliarii, ut Exequutores, tamē ꝙ a Chriſto nato
nunq̄ habuerunt uocem diffinitiuam in Concilio, quod probat
ibi in ſequentibus late. Et de dictis limitationibus, ſeu declara-
tionibus, de quibus ſupra, poſt Card. & Petr. de Monte, per Fely.
etiam in. c. i. de Maiorit. & Obedien. in uerſ. & dicta, col. fin. &
in. c. querelam. de iureiur. col. fin. uerſicu. & in caſu neceſſitatis.
& per d. c. nos. xcvi. diſt. Mart. Laud. in Tractat. de princip. not.
7 cccclxxxi. Impator. † Et generaliter, ſi ille cuius intereſt, nō uult
Iuſtitia uti, ab Imperatore Armis compelli poteſt, per. l. nullus.
C. de Iude. ſecundum Bal. in. c. olim, de reſcript. Et Gurcens. in
d. xix. char. ii. col. in fine, & ſequen. Et ut ſupra alias, de neceſſi-
tate Imperatorem ſcilicet, non debere intereſſe Concilio, niſi
quando tractaretur de Fide, qui diſtinguenda eſt poteſtas Lai-
calis, a Sacerdotali. Cardi. Iacobatius in ſuo Tractatu de Con-
cilio nouiter impreſſo, lib. i. ad fi. col. pen. fac. lxxiii. per. d. c. ubi
nam, & d. c. nos ac fidem. & c. ſatis. xcvi. diſtinct. Et latius idem
Card. lib. ii. artic. ii. fac. lxxxii. & ſeq. an ſit neceſſario uocandus,
& quando, & in quibus cauſis, late & notanter, & qđ licet ccm-
munis habeat ꝙ non, etiam in cā Fidei, uel matrimonii; Et ꝙ nō
iudicat, ſed audit, tamen ipſe dubitat, & ꝙ ſaltem Imperator de-
beat neceſſario uocari in cauſa Fidei, per. d. c. ubi nam. Et ꝙ ha-
bet uocem in Concilio, exinde ꝙ eſt electus, & confirmatus, poſt
Alexandr. in. c. Canones. xv. diſtinct. & Card. in. c. licet. q. xxxv.
de Elect. ꝙ Imperator eſt pars Concilii, maxime ubi tractatur
cauſa Fidei. Immo ꝙ & ſi Papa eſt de Hæreſi ſuſpectus, pōt ab
EE ii

Imperatore exigere, ut indicet quid ſentiat de fide.xxv.q.i.ſatagendum, & ꝙ ibi Archy. Declarans.d.Card.Iacob.ea uera quãdo In Concilio tractaretur aliquid quod tangeret Laicos quod poſſet de iure per Imperatorem expediri ſine Concilio, puta in reformanda Eccleſia Vniuerſali, etiam quo ad Laicos, ſed ꝙ ſi cauſæ tractandę ſint mere ſpirituales, uocari tantum, ut audiat, tractet, & conſulat, & hoc in cauſa Fidei tantum, poſt Abb.in diſput.Epiſcopus Parmenſis, & Card.ubi ſupra. At in cauſis matrimonialibus inuitandos Laicos, etiam ut audiant tantum, & conſulant, ut fuit in.c.cum ad ſedem.xxxv.q.v. In aliis autem cauſis mere ſpiritualibus, ꝙ nõ ſint uocandi, per.d.c.ubi nam.niſi ageretur de alicuius intereſſe, & in forma iudicii.poſt.c.nouit. de iudic.& Imol.in.c.ſi.de his quę fiunt a Prælat.et ꝙ ita Matheſ.intelligendus eſt, ubi ibi. Et ibi uidendũ eſt quomodo, et quando Laici Concilio interſint & qualiter. † Alias Moderni Mediolanenſes in.l.inter claras.in uerbo nobis.C.de Summa Trinitate. ſcribunt per illum tex.ꝙ ad Imperatorem pertinet in Sciſmate procurare Concilium, quod uerum dicunt, ubi Pontifex eſſet ex magna cauſa ſuſpectus.ut ſi ageret de eo exautorãdo alioquin ſpectet ad Pontificem.ut.xvii.diſtinctione. Et eo negligente ad Cardinales non ſuſpectos eius labiis.Decy.conſil.cli. poſt Bald. et Card.Floren. Sed ꝙ ubi de hoc aliqua oriretur dubitatio, putant ob eius diſceptationem Imperatorem forte adeundum. per l.ii.C.eod.de Sum.Trinit.et in.l.omni.C.de ſacr.ſanct.eccleſ.in
8 uerbo Antiſtitis. † Quibus autẽ ueſtibus debeat in Cõcilio uti Imperator, Card.Iacob.in.d.ſuo Tractatu de Concilio libro.i. articu.xii.fac.xxii.col.i.in princ.dicit ſe non reperire, ſed ꝙ ſecundum ꝙ apparet in.iii.iiii.et.v.ſeſſionibus Concil.Conſtant. ſedebit in habitu Imperiali, prout et in Cerimoniali. in Rubrica de Seſſionibus publicis.et Idem in fine.d.libri primi.quomodo Imperator debeat in Concilio ſedere, et in quo loco ꝙ iuxta Sedem Papæ, et a dextris &c.modo de quo ibi.

NONAGESIMA QVINTA QVAESTIO.

1 *An ſicut appellari poteſt ad Papam hodie omiſſo medio, ita ſit in Imperatore, vt ad eum omiſſo medio appellari poſſit.*

2 *Imperator ut Magnificus, & Glorioſus, ſicut Aquila diſtribuit prædam ſuam.*

3 *Scholares an appellent ad Imperatorem omiſſo medio.*

Digitized by Google

1 NONAGESIMO QVINTO Quero, † an ſicut appellari poteſt ad Papam hodie omiſſo medio, iuxta tex. in.c.ad Romanam.ii.q.vi.Abb.et alii in.c.inter cętera.de appel. & in.c.dilecti.l.ultimo, eodem titu. & ibi Decy.col.fin.in princi. iii.limitatione, & Spec.ubi infra. & Iaſ. Idem ſit in Imperatore, ut ad eũ omiſſo medio poſſit appellari? Et breuiter omiſſis diſputationibus, Scribentes uidentur concludere, ꝙ ad Imperatorem non appelletur omiſſo medio, licet ſecus in Papa.per tex.in l.Imperatores.in princip.ff.de Appella.ita not.tradit Specul.in titul.de appell.in §.nunc tractemus, in princip.dicens ſignanter, ꝙ licet ſit Dominus mundi, non tamen patitur in præiudicium Inferiorum Ordinariorum, & in damnum, & laborem ineſtimabilem litigatorum, ad ſe omiſſis mediis appellari, ꝙ ſi fiat remit tit appellantem ad Iudicem competentem.d.l.Imperatores.i.reſponſo.Idem tenet Iaſ.in.l.qui Romæ.§.Seia.iiii.col. poſt prin. ff.de uerb.ob.poſt.Bal.not.in.d.c.dilecti, pen.col.in not.uerbis

2 de differentia prædicta inter Papam, & Imperatorem. † Et Imperator tanq̃ Magnificus, & Glorioſus (ſicut Aquila) diſtribuit prædam ſuam, & non curat in omnibus epulis os apponere, non ꝙ Imperator non poſſet procedere de Plenitudine poteſtatis, ſed quia non uult ꝑpter commodum Subditorum.facit.§.illo, in Auct.de appell.ibi gradatim, & l.addictos, ante fin.C.de appel. Ibi non tam, & ibi Saly.notat. & cum Specul.d.loco notat, & tenet ſimpliciter Mart.Laud.not.cccxxxiiii.incip. licet Imperator. Idem Decy.ſimpliciter p.d.l.Imperatores, in. d.iii. limitatione.

3 † Fallit hęc concluſio in Scholaribus, quia ipſi appellant ad Imperatorem omiſſo medio, Bal.in Auct.habita.C.ne filius pro pa tre.vii.not.col.iiii.in princ.ſequitur Abb.in diſputatione ſua ultima incip.Gandulfus Clericus.fin.char.col.ii.in princip. uerſi. ſecundum dictum. & D.Decy.cum eis in.d.iii.limitatione. & dicit.D.Abb.d.loco. ꝙ in Terris non recognoſcentibus Imperatorem, poterunt appellare ad Dominum, ſeu Dominos illius Ciuitatis, cum ibi ſint loco Imperatoris in illis locis, iuxta notata in.l.hoſtes, in fin.ff.de Captiuis, cum concordan. & cum.d.nota. Bald.pro Scholaribus, notat etiam ſimpliciter Mart.Lauden.in

4 Tractatu de Princip.not.ccccxxv.ad Principem. † Sed licet in Imperatore ita dicti Scribentes dicant, ut ſupra, in ſtricta diſputatione, forte tentari poſſet aliter, & ꝙ immo ſit idem in Imperatore, quod in Papa, quia in his quę ſcribẽtes ubi ſupra, dicunt, fallacia uidetur in arguendo, ut alias dicit glo.in.l. uendicatio.

ff.de rei uendica.& in.l.longe.ff.de diuerſ.& temp.præſcri. nam ſ.dum ut ſupra,in Papa concludunt id,de Iure Canonico proce- dit,ut in allegatis Iuribus ad id,cõſtat,& ex late dictis per Iaſ.
4 in.d.§.Seia.iii.col.Dum autem loquuntur,& diuerſificant in Imperatore,fundant,& allegant.ll.Ciuiles,ut in. d,l. Imperatores. De quo non eſt dubium generaliter gradatim debere appellari, p Regulã.d.§.illo.&.l.i.§.deniq́.de app.c.ſi duobus.§.fi. extra de app.cu ſimi.Vndede Iure Canno.ẽt in Imperatore forte idẽ poſſet diſputãdo ſaltẽ,teneri,qđ ſit in Papa cũ uideãtur ęquiparari quoad effectum iuriſdictionis in Regnis propriis quoad tempo ralia,argumento,c.ſolite,de Maiorita.& Obebiẽ.&.c.duo ſunt. xcvi.diſt.&.c.nos ſi incõpetẽter.uerſ.ſed notãdũ eſt.q. duę ſunt perſonæ,quibus Mundus iſte regitur,cum ſimili.& dixi ſupra.q. xci.n.iii. Et rõnes in Imperatore alleg.p Spec.Bal.& Iaſ.ubi ſupra nõ uidentur tutę.Cur.ſ.& cedem nõ militent in Papa, & etiã fortius,unde cogitandum eſt de iſta concluſione prædictorum, & diuerſitate,data paritate Terminorum.

NONAGESIMA SEXTA QVAESTIO.

1 *De Statua Imperatoris,& eius priuilegio quale ſit.*
2 *Statua Principis: & Aedes ſacræ æquiparantur.*
Eccleſiarum Priuilegia pro his,qui ad eas confugiunt.
Fugitiuus non eſt,qui confugit ad Statuam Cæſaris.
3 *Cardinalis Priuilegium in eum,qui ad mortem duceretur.*
Euchariſtiæ Sacramenti Priuilegium in Reos mortis,
4 *Statua Principis an id Priuilegium haberet.*
5 *Imago rei non propriæ repræſentat proprium eſſe rei.*
6 *Nabuchdonoſor Rex Statuam ſibi erexit.*
7 *Sidrach,Miſach,& Abdenego qui,& cur in Fornace.*
8 *Confugere ad Statuam Principis quando liceat,vel non.*
9 *Statuam,vel Imaginem Imperatoris offendens,vel vendens,Reus eſt.læſæ Maieſtatis.*
10 *Imaginem Dei percutiens idem.*
11 *Confugientibus etiam olim quædam ſecura loca Iure quoq; Diuino.*
13 *Imaginem eius,qui fuit depictus ad infamiam,puta ſuſpenſus pedibus, corrumpentis*

pentis pœna. vt ſi fuiſſet proditor Principis.

14 *Statuam ponere Principi nemo cogitur etiam nec per Rempub.*

1 NONAGESIMO SEXTO Quero, † de Statua
Imperatoris, & eius priuilegio, quale ſit & tex. in. l. unica.
C. de his qui ad ſtat. conf. dicit expreſſe, ꝙ qui ad Imperatoris
Simulachra confugiunt, ab omni uiolentia, & metu, quē cupiūt
uitare, debent eſſe tuti, & iure, & legibus, uendicantur, ſi eum cā
faciunt. Si uero ſine cauſa, ut inimicos infamarent, puniuntur, ut
ibi tex. not. & Saly. & dicit ibi Paul. de Caſtr. in princip. ꝙ ſicut
olim fugientes ad Eccleſiam, erant tuti, ut ibi non poſſent capi,
nec extrahi. ut. C. de his qui ad Eccle. conf. per totum. Ita & fu-
gientes ad Statuam Principis, per illum tex. dummodo non fiat
malitioſe, nec cauſa alicui nocendi. Et pro dicta æquiparatione
Paul. de Caſtr. facit. §. Nam Antoninus. Inſti. de his qui ſunt ſui
uel alien iur. Ibi qui ad Aedem Sacram, uel Statuam Principis
confugiunt. & in. l. ii. ff. de his qui ſunt ſui uel alien. iur. (de Sta
tua Principis not. Alex. in Rub. ff. de oper. noui nunc. col. iii. ad
2 finem. † Quæ æquiparatio ſi uera eſſet, generaliter de priuile-
giis Eccleſiarum pro his qui ad eas confugiunt, eſt Titulus par-
ticularis. C. eod. per totum, & per Aret. in. §. fin. Inſti. de his qui
ſunt ſui uel alien. iur. ſuper gloſ. in uerbo ad Aedem Sacram. &
glo. & Doct. in. l. ii. C. de his qui ad Eccle. confugiunt, & Ange.
Aret. in Tract. ſuo malefic. in glo. in uerbo fama pub. præcedē e
uerſic. iiii. quero. An ubilibet liceat capere Malefactorem, & in
uerbo in ſcalis. S. Petroni. & in. §. neq. in Auct. de mand. Prin-
cip. & Rom. not. conſil. ccxxvii. Spectabili: & conſil. ccxxxiiii.
aduertendum, poſt glo. ſing. approbatam in. c. ſi xvii. q. iiii. & c.
fin. de immunit. Eccle. in. vi. Et tex. not. in. l. quis ſit fugitiuus. §.
apud Lab. dicit, ꝙ ſeruus, qui ad Statuam Cæſaris confugit non
3 eſt fugitiuus. ff. de edilit. edict. † Caderet & hic. q. an ſicut Car
dinalis in priuilegium habet, ut cum fit obuiam ei, qui ducitur
ad mortem, eum liberet, uel ſi talis fugiat ad Sacerdotem portā-
tem Corpus Chriſti, liberetur. Ita ſi quis fugeret ad Imperatorē
ipſum, uel Statuam eius, pariter liberaretur. De prædictis. ſ. de
Cardinalibus, & Corpore Chriſti, Bal. & alii in. l. addictos, C.
de appell. Mart. Laud. not. cccclxxxiii. Cardinales & in Tract.
de Cardinal. vii. col. q. pulchra. Veroneñ. cautela. ii. in prin. Iaſ.
in. l. i. in fine. C. ne liceat poten. Felyn. in. c. querenti. pen. col. de
offi. Delega. Moder. Bononiēñ. in not. cclxxiii. notiſſimum, col.
fi. Iaſ. in. §. penales. Inſti. de actio. pen. char. ii. col. in princ. uerſic.

ſiii.& ultimo.Et in utroq; dicto pro communi,ibi late congerunt
& teſtantur Moder.Hyſpani,pen.char.ii.col.ad finem, reprobata
glo.in.c.queſitum.xiii.q.ii.poſt Archi.ibi.& Abb.& Docto.in.c.
ſane,de Celebrat.Miſſ.& alias late ubi ibi, pleniſſime etiam cō-
4 probantes,& rationibus in contrarium reſpondendo. † An autem
inq̄ hoc idem priuilegium ſit in Statua Principis, in fugiente ad
eam,prędicta arguunt ꝙ ſic,& ſentire uidentur.d.Moderni in. d.
pen.char.iii.col.ad fi.uerſi.nam etiam confugientes ad Statuam.
Sed ego puto hodie cogitandum omnino propter notata in. d.l.
ii.C.de his qui ad Eccle.confug.precipue per.d.§.neq;.in Auct.
de manda.Princip.in fine, ibi deinde Templorum cautela non
nocentibus,ſed læſis datur, a lege, & non erit poſſibile utrumq;
tueri,cautelā ſacrorum locorum,& lędentem,& læſum.& argum.
boni & not.tex.in.l.i.in fin.C.ſi aduerſ.uendit.ibi,neq; perfidię,
neq; periurii me futurum Auctorem ſperare tibi debuiſti,iuncta
regula,ꝙ Reatus omnē honorem,& priuilegium excludit,Auct.
qua in Prouincia.C.ubi de crimi.agi oportet, cum ſimil.ſupra.q.
lxxxii.poſt principium, licet ibi in reatu priuilegiati loquatur
5 nos ſecus hic. † Item dato ꝙ Imperator ipſe uiuens,& animatus
haberet idem priuilegium,quod Cardinalis,propter idemptita-
tem rationis,& maioritatem,in Statua tamen ipſa,ſecus uidetur
dicendum, forte quia ei minus honoris debetur, q̄ ipſi Impera-
tori uiuenti,ut patet ex ſe,& in.l.ii.cum ibi notat.C. de Stat. et
Imag.iunctis his.quæ ſupra diximus de adorando Principe.q.
6 lxiiii.plene allegando. † Nec mirum,quia Imago rei non repræ-
ſentat eſſe rei.not.tex.in.l.ii.& ibi Bal.C.de Iur.au.annul.c. per
latum.&.c.Venerabiles,de conſecr.diſtinct.iii.& text. not.in.l.
unica.uerſ.tunc.C.ad.l.Viſcel.et quæ habentur in.c.ſi Canonici,
ad finem,de offi.ord.in.vi.cum gl.in uerbo indeuotionis, & fa-
cit regula aliud eſt eſſe tale.aliud haberi pro tali,uulg.Iuribus.
7 † Vnde cum in Veteri Teſtamento alias Nabuchdonoſor Rex
Regum,et Dominus Vniuerſi,ut Daniel.ii.c.F.uoluit,ꝙ Statuā
Auream altitudinis cubitorum.lx.latitudinis.vi.omnes caden-
tes in Terrā adorarent proſtrati cum eam dedicaret,quod cum
non deceret noluerunt obſeruare tres illi Sydrach,Miſac,et Ab
denego.Qui prius in Iudea,Ananias,Miſael,& Azarias,nuncu
pabantur,Ideo in Fornace iniuſte ignis ardentis poſiti fuerunt,
ut legitur Daniel.iii.cap.in princip.licet ibi, ut Idolatriam eui-
tarent,ſoliq; uero Deo gloria eſſet fuerit.Quapropter ſuper hoc
ultimo priuilegio Statuę Principis cogitandum relinquo,nihil

firmando

firmãdo pro nunc, precipue quia de conſuetudine hoc admiſſum in Statuis non uidetur, nec receptum. Et caſu eueniente Seueri
8 Iudices, ut Greg. Magalottus, non obſeruarẽt (ut puto.) † Bene in.l.Senatuſconſulto.ff.de iniuriis, & in.l.Capital·um.§. ad Statuas.ff.de pœnis, not.legitur, ꝗ confugere ad Statuam, uel Imaginem Principis, & Cæſaris, in iniuriam, uel inuidiam alterius, prohibitum eſt, uel preferre, pœna cohertionis in publica Vincula, niſi quis ex uinculis, uel cuſtodia detentus a potentioribus,
9 ad tale preſidium contingat, ut.d.ll. † Item qui Statuas Imperatoris, aut Cæſaris Imagines iam conſecratas conflauerit, uel conſulto, lapide percuſſerit, aliudue ſimile admiſerit, Reus eſt læſæ Maieſtatis, text.not.in.l.iiii.in fine, cum.ll. ſeq.ff.ad.l.Iul.
10 Maieſtat. † Quod eſt argumẽtum contra eos, qui lacerarent, uel percuterent Imaginem Chriſti, a fortiori ut eandem pœnam incurrant, licet alias ſimpliciter Doćto. dicant incurrere.l.Cornel. de Sicar.ut per Bonon.in.l.ex Senatuſconſulto. in princip. ff.de Sicariis, poſt Ang.ibi.& Alex.conſil, &.c.ii.§ cæterum.de offic. ordi.in.vi.ſed pro nobis eſt.d.l.iiii.cum ſeq.iunćto tex.in auct. ut non lux.contra nat.uerſic.ſi enim contra homines.c.tua.ii. de decim.in auct.de Monach.in princ.ibi quomodo non præualebit.l.manicheos.C.de Hęretic.ibi nam.ſi in criminibus.c.de in-
11 diciis.iii.q.iii.cum ſimil.Romæ autem comburuntur. † Inſuper prædićtis addendum eſt, ꝗ rationem etiam, & originem ex antiquo ducere uñr ṗdićta priuilegia, & cũ Romulus & Remus Roma condita, Aſylum conſtituerunt, quo quiſq; cõfugeret ab omni noxa liber eſſet ut Ciuitatem replerent. Tradit Aug.lib. i.de Ciuit.Dei.cap.xxxiiii. Eutropius lib.i.de Romulo, & ibi in gl. & Liuius de Vrbis origine, & in iure noſtro de Aſylo, text.in.l. quis ſit fugitiuus·§ apud Lab.ff.de Edilit:Edićt.ubi not.de cõfugiente ad eum, ꝗ glo.uario modo exponit. Sic legitur de Nino, Belo, Rege aſſiriorum, qui mortuo patre in ſolatium doloris Imaginem patris ſibi fecit, cui ob Reuerentiam idem conceſſit priuilegium. Sicq; Populum auxit, ut eſſet Ciuitas itineris triũ dierũ, ut i ſcholaſtica hiſto.patet in lib.Geneſ.cap.xxviii.& Ion. iii.refert Io.Vgo in lib.quadruuii Eccłæ, ad Maxim.Regẽ, car.
12 xliiii.& ſeq.§ creſcit. † Sic etiam ex præcepto Dei in Veteri teſtamento, alias erant conſtitutæ ſex Vrbes ad inhabitandum in Suburbanis, in quibus erat libertas, & refugiũ. In fugitiuorum auxilia ſeparatæ, ut in eis animam ſuam ſaluaret, & uitam, qui nolens ſanguinẽ fudiſſet, aut proximũ ſuum neſcius occidiſſet,

Et ad unam earum fugeret, Nec ante biduum, uel triduum eius proabtus fuiſſet inimicus, ut patet Exod. xxi. Nume. xxxv. Deu tor. xix. & Ioſ. xx. & ſcribit etiam. d. Ioan. Vgo in. d. libr. char.
13 xlviii. & ſeq. §. licet etiam. † Item corrumpens Imaginem, quæ fuit depicta ad infamiam alicuius Proditoris, Principis, ut puta quia ſuſpenſus pedibus punitur in. ccccc. Aureis. Ita notat Mar. Laud. in Tract. De crimine lęſę Maieſtatis. not. xxvi. corrumpens, allegat. l. ſi quis id ꝙ, & ibi per Doct. ff. de iuriſdict. omn. iudic. Sed hoc ſapit priuilegium Principis. ut infra. q. cx. caſu.
14 ccciiii. † Non tamen quis cogitur ponere Statuam Principi, ſi non promiſit, etiam nec per Rempublicam eius. not. tex. in. l. toties. §. fina. ff. de pollicita. quod notandum eſt proꝗ Decuriones locorum uellent cogere Conciues ad id, pro aliquo priuato intereſſe quandoq;.

NONAGESIMA SEPTIMA QVAESTIO.

1 *De poteſtate Imperatoris & primo.*
2 *Imperator an ſit Dominus particularium omnium.*
3 *Subditos quando vltra ſolitum grauare poſſit Dominus.*

1 NONAGESIMO SEPTIMO Quero, † de poteſtate Imperatoris, Iſta. q. ita pregnans eſt, ut ſi ſpeciales potentias, & impotentias ordinate hic ponere uellemus, aliud opus de ſe ſola, requireret, quod cum nunc aggredi breuitate temporis nolimus, ſat erit quibuſdam tantum magis quotidianis, & utilibus tactis, reliqua huius farinæ, alio forſan tempore reſeruare latius explicanda. poſt Bald. in. l. reſcripta. C. de prec ib. Imp. offe. & And. Sicul. in cap. quo ad tranſlationē. de off. de
2 leg. & infra. q. cx. & ſeq. † Hic ergo quero, an Imperator ſit Dn̄s rerum particularium omnium, prout eſt Dominus Vniuerſi, ſm ſupra uiſa. q. lii. Et breuiter (omiſſis diſputationibus) communis eſt concluſio ꝙ non, glo. Bart. & Scrib. in prooemio. ff. et in. c. quæ in eccleſiarum, de conſtit. & iura probantia Imperatorem eſſe Dominum Mundi, intelliguntur reſpectu iuriſdictionis protectionis, & dominii, uniuerſaliter conſiderati, nō autem reſpectu rerum particularium. glo. & Scrib. in. l. bene a Zenone. C. de quadrien. præſcrip. & pro communi nouiſſimi Taurinenſ. tenent in. d. prooemio. ff. iii. col. poſt medium. & D. Ant. Roſell. ꝙ ita gloſ. & Doct. omnes tenent, precipue illa ratione, quia plures

plures eiuſdem rei, domini inſolidum eſſe non poſſunt, iur. uulga. in Tractatu de Conciliis, char. xlvii. ii. col. numer. xxxix. ſub ✠ Papa etiam ſolus, uerſic. ſed iſta uerba requirunt altiorem indaginem, cum uulgar. locis, & cum. d. glo, pro approbata in. d. l. bene a Zenone, notat Mar. Laud. in Tract. de Princip. not. xlvii. Princeps, & notab. lxxxviii. Princeps. Inferens ꝗ poteſt emere a Subditis ſuis. d. ratione, quia non eſt Dominus ſingulorum. Idẽ ſentit not. ccci. ſicut. idem Alex. conſil. lxxvi. in cauſa, col. fin. ii. libro. cum concordant. quæ laborioſum eſſet potius, ꝙ ſubtile tranſcribere, & cumulare, Canon. in. c. ſi diligenti, de præſcript.

3 † An autem & quando Vaſſalli, & Subditi, a Domino poſſint grauari, uel tallcari ultra ſolitum, ſupra tetigi queſtione. lvii. ad finem.

NONAGESIMA OCTAVA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit rem vnius auferre, & dare alteri.*

2 *Imperator ex cauſa rem propriam aufert.*

Iuſta cauſa quæ.

3 *Legitimare Princeps an poſſit Spurium in præiudicium Agnatorum.*

Papa poteſt habilitare Fœminam ad feudum antiquum in præiudicium agnatorum.

4 *Imperator de plenitudine poteſtatis poteſt auferre nobis Dominium rei.*

5 *Fideicommiſſum an Imperator tollat, uel quomodo.*

Imperator quandoꝗ in not. cauſa aufert ius tertii non reſtituto precio. i. patriam poteſtatem. & . 7.

6 *Patria poteſtas eſt de Iure Ciuili.*

Iuſta cauſa auferendi rem propriam quando dicatur.

Princeps aufert facile queſita de Iure Ciuili.

8 *Princeps cum aufert alicui rẽ propriã, ſoluit eius precium. & quando non & . 7.*

9 *Ceſſante cauſa ablationis res reſtitui debet Domino.*

7 *Intellectus. §. Filiuſſam, Inſtit quibus modis ius patr. poteſt ſolui.*

6 *Imperator, vel Princeps ex iuſta cauſa, puta pro Pace habenda, vel pro bono publico, etiam contra proprium Contractum venit. in fine.*

1 NONAGESIMO OCTAVO Quero † an Imperator poſſit rem unius auferre, & dare alteri, ſata indag

gatio eſt, & tractata per Scribentes, in prœmio.ff. Et ordinarie
per Canoniſtas, Fely: & alios in.d.c.quæ in eccleſiarũ. de cõſtit.
& in.l.fi.C.ſi cõtra ius uel utili.pub.uarias diſtinctiões, & capita
facientes, & Nouiſſime per.D.Decy.conſi.cclii.col.fi.&.cclxix.
iiii.col.& ſeq.& in fine, &.cxcviii.ii.col. &.cxci.ii.col. & in con-
ſil. ccix.ii.col.ad fi.& ſeq. Regulariter enim nõ poteſt ſine cauſa
ordinarie etiam nec utile dominium. Bar.in.l.ii. C. de fund.pa-
tro.libro.xi.Decy.conſil.dxliiii.ſereniſſimus, col.ii. ad fin.poſt
Paul.de Caſtr.conſilium ubi ibi.in not.q.ꝙ de cauſa ei non cre-
datur etiam aſſerẽti ex certa ſcientia, uel de plenitudine poteſta
dis, ubi agitur de intereſſe proprio.& facto alieno in crimine le-
2 te Maieſta.ut ibi, not.& col.ſeq. ad finem. † Et ex cauſa omnes
conueniunt, poſſe, ut late nouiſſime per. D. Decy. conſil.cclxxi.
iii.col.in princi. Et ibi quando iuſta cauſa dicatur, & idem ſeq.
allegationibus ad.d.conſilium, col.fi.& quæ notanter alias conſ.
ccccii.quod eſt primum conſilium in.iii. Volu.col.iiii.in princ.
& in conſil.ccccx.ii.col.ante finem.& penultima.& in.d.conſilio
cclxix.iiii.col.Et in conſil.dlxxxviii.uiſo puncto, col. i. ꝙ cum
cauſa omnes de plano fatentur, & nullus contradicit.& bon.tex.
in.l.fin.ff.ut in poſſ.legat.cum glo. penult. ſecundum unum in-
tellectum, Et ꝙ non ſine iuſta cauſa, Martin.Laud. in Tract. de
Princip. not. xlvii.Princeps, & not.lxxvii. Princeps. Sed latius
dicendum eſt, ut per Scrib.d.locis, & infra.& idem Decy. conſi.
ccccxcviii.uiſo, col.pen.lib.iii.in not.q. ꝙ † Papa poſſit Fœmi-
3 nam habilitare ad feudum ẽt antiquum, in præiudicium Agna-
torum ſi uult. † Et an & quãdo Princeps poſſit legitimare Spu-
rium in præiudicium Agnatorum, & aliorum, quibus ſit delata
hæreditas, nouiſſime per.D.Decy.conſil.ccclvii. in caſu. ii.col.
poſt medium.&.cccxliii.ii.col. & conſil. ccxc.v. col.ad finem.&
ccccxxv.iii.col.in princip.& in.d.conſil.cclxi?.v. col.in princip.
late & plene.& in.d.conſi.ccccxcviii.col.penult.uerſic.& etiam.
4 & ibidem.Et in.d.conſil.cclxix.& † ibi.iiii.col.plus dicit, late
cumulando, ꝙ Imperator de plenitudine poteſtatis, auferre po-
teſt nobis Dominium. Nulla etiam cauſa ſubſiſtente, & qui con-
trarium dicunt mentiuntur, poſt Ang.in.litem ſi uerberatum.§.
i.ff.de rei uendic.& alibi & Andr.Sicul.Alb. Paul.de Caſtro.&
Bal.ubi ibi. Et ꝙ tali caſu eſt prærogatiua Supremi Principis,
quando fit ſine cauſa, ut & dicam infra.q.cx.caſu.xvi.&.ccxcix.
Plenitudine tñ ptãtis uidetur uti poſſe ualide, quando cũ cau-
ſæ.ſ.cognitione procedit, ut infra.dixi.q. cx.caſu.vii.alias parũ
operantur,

Digitized by Google

operatur, ut ibi dico. Et idem quod ſupra primo, Decy. conſilio
cxci. ii. col. cum Angel. ubi ſupra. & conſil. o. cxcviii. ii. col. Et in
conſil. dlxxxviii. uiſo puncto. col. i. poſt Ang. Andr. Sicul. Alb.
& Paul. de Caſt. & in. c. quæ in eccleſiarum. ſupra alleg. x. col. ad
fin, uerſi. reſoluendo primo. & idẽ Decy. conſi. dxix. uiſis his, col.
4 fi. in princi. Dicit, † ꝙ pro reſolutione contrariorum, etiam Con-
ſiliorum ſuorum in materia, an Fideicommiſſum poſſit tolli, qđ
ex cauſa fieri poteſt, alias non, & cauſa ſit ubi agitur de publica
utilitate, ut eſt cauſa dotis, & precipue Spes fideicommiſſi que-
rendi &c. Et idem in conſil. dlvii. accurate, col. ii. tenet iuri fidei-
commiſſi non poſſe per Principem derogari ſine cauſa, in not. q.
an legitimatus excludat ſubſtitutũ, quando legitimatio eſt poſt
mortem teſtatoris: quia eſſet tollere Ius Gentium, cum teſtamẽ-
tum in ſubſtantia eius iuris ſit, ſubſcribens. Norma not. Deto. &
alii, per. l. ſi teſtamentum. C. de teſtamẽ. & dixi infra. q. cxi. caſu
xxviii. Et quia ut dixi, de hac materia, &. q. ordinarie late exami-
nando ſcribunt Doct. in præallegatis locis, eó Diligentem Le-
ctorem eueniente caſu, relegamus, ne uideamus ex aliorum Li-
bris, Libellum texere. Et Principem poſſe, & pſonas, & res Sub-
ditorum auferre, etiam Iure Diuino, patet in Libro uitæ. i. Reg.
Capit. viii. ibi, hoc erit Ius Regis, quem pro not. & ſignando, ut
ponat Iura Regalia, notat Bald. in. l. i. in fine. C. de hæredit. uen-
dit. ſed poſſet illa tex. ciuitati. ſ. ut prædicat iniuſta fienda, non ꝙ
poſſet licite, ut ibi patet. Vnum tamen in hac materia notandum
5 eſt ultra omnes Scribentes (quos uiderim) † ꝙ licet uis aliqua
ſit, An princeps poſſit tertio præiudicare ſine cauſa, & iuri alte-
rius detrahere, maxime non reſtituto precio, & extimatione iu-
ris, quod aufert, ut in ſupradictis locis conſtat, cum ſeq. limita-
tione. In materia tamen liberandi aliquem a patria poteſtate,
quando eum in Patricium ſuum eligit Imperator, facit hanc no-
tabilem conſequentiam in. §. filiuſfa. Inſtitut. quibus mod. ius
patr. pot. ſol. & in. l. fin. C. de Conſul. lib. xii. Quis enim patiatur
patrem quidem poſſe per emancipationis modum, poteſtatis ſuę
nexibus filium liberare? Imperatoriam autem Celſitudinem nõ
ualere, eum quem ſibi Princeps eligit patrem, ab aliena eximere
poteſtate? Nec tamen ibi dicitur, ꝙ aliquid in recompẽſationem
illi patri electi det Princeps, & tamẽ eum priuat re inextimabili,
quæ eſt patria poteſtas. l. filiuſfam. §. ſecundum. ff. de leg. i. gl. in
l. mater. §. i. ff. ſi quis ommiſſ. cauſ. teſtam. cum concord. Niſi re-
6 ſpondeas, uel ꝙ id non mirum, † quia poteſtas patria eſt de Iure

Ciuili.l.iii.ff.de his qui ſunt ſui uel alie.iur.& §.ius autem.Inſt. de patr.poteſt.not.tex.in.l.cum ratio,in princip.ff.de bon.damnat.Moder.de Monteferrato in.l.Gallus.in.§. & quid ſi tantum poſt princip.ff.de liber.& poſthu.Et quæ ſunt de Iure Ciuili, á Principe etiam ſine cauſa,uidentur tolli poſſe,ut per Scriben. in ſupra citatis locis,& nouiſſime.D.Decy. late pro firma concluſione in.d.c.quæ in eccleſiarum,col.xii.ante finem.& ſeq.v.caſu: et alias arguendo tradit conſil.dlvii. accurate.col. i.ad fin.poſt Bal.Paul.et Ang.et.dlxxxviii.uiſo.col.iii.ii.dubio.In dominio feudi,et utili in not.queſtione, de qua infra dixi.Vel cum quis eligitur á Principe in Patritium,ut.d.ll.ſatis cauſa adeſt. Quo caſu omnes tenent poſſe Principem iure ſuo aliquem priuare. ut ſupra allegatum fuit.Et cauſa iuſta dicitur, quando reſpicit publicam utilitatem,ut notat Bar.in.l.quæcũq; in fine.C.de iure Fiſci.lib.x.not.Bal.in.l.reſcripta.col.fin,C.de precib.Imper.off. cum ſimilib.ut poſt Alex.ſcribit.D.Decy.conſil.ſupra alleg.cclxxi.in caſu.iii.col.in princ.et.dxix.col.fin.&.dlxxxviii.col.iii. ad fi.uiſo.Quę publica utilitas in caſu noſtro,tunc ſatis eſſe uidetur,cum de conſilio Principis agitur, á quo uniuerſus regitur,& gubernatur ſecundum ſupra late ſcripta.vi. q. Et pro bono publico,& pro Pace habenda,poteſt etiam contra proprium Contractum,ut late in notab.q.deciſ.Neap.cclxi.ii.col.Monaſterium,num.iii.& ſeq.et.nu.vi.poſt Bal.in.l.fina.ff.de Senat.et in.l.penult.C.de donat.inter uir.et uxor.Bonon.not.dxxxi.utilitas,in fi.declarantes in Subdito,ſecus in non Subdito.Etiam pro remuneratione alicuius.Decy.d.conſil.dlxxxviii.col.iii.& ſeq.in not.q.priuilegii conceſſi de teſtando de feudo in præiudicium agnatorum,ob grata ſeruitia,alicuius,ac ſynceram fidem.

7 †Reſtat tamen quantum ad.d.§.filiuſfa.cum ſimilibus,aliqualis difficultas,quia etiam quando ex cauſa,quæ culpam uel delictũ eius,qui ſua re priuatur, non habet,Princeps aliquem priuat re ſua,precium ſoluitur illi: ut infra mox dicemus, et tamen in.d. §.filiuſfamil.de recompenſatione nullum uerbum. Niſi dicamus quia patria poteſtas eſt inextimabilis.d.§.ſecundum,uel q. ſatis recompenſat pater ex honore filii ſupremo patriciatus,iuribus uulg. Vel forte dat aliquid princeps patri eius quem elegit,licet in dictis iuribus non aperiatur,cogitabitis.argu.l.ii. C. quibus ex cau.ſerui.et quod in fin.notat.Bal.et quæ infra ſtatim dicam.

8 † Prædicta concluſio q. Princeps aufert quãdoq; uni rem ſuam, et dat alteri,inter cæteras declarationes habet,ut.l.in recompenſationem

ſationem

ſationem ſoluat eius precium illi, cuius Dominiũ rei aufertur. d.l.ii.et ibi Bal.C.ex quibus cau.ſerui. l. uenditor. §. ſi conſtat. ff.comm.predio.D.Decy.late in.d.c.quæ in eccleſiarum.ix.col. ante ſi.uerſic.et iſta concluſio.et per.d.l.ii.glo.not.in. l. ſi locus. ff.quemadmodum ſeruit.amit.et late.d. Decy.in conſil. ccclvii. iii.col.ante xnem poſt Bal.Archyd.Ang.Felyn.et d.l.ii. et bonus tex.in.l.ſi poſtulauerit.§.iubet,in uerbo publicos,cum gloſ. ff.de adult.et.d.Decy.in.c.i.col.xxviii.poſt medium de probat. in Regula id quod noſtrum.ii.col.in princip.ff.de reg.iur.et nouiſſime in not.deciſ.congerunt Bononieñ.not.dcxxxiiii. Credo te ſcire,ad finem,& per Fely.in.c.omnes,pen.col.i.diſtinct. poſt ll.Ang.Bal.& glo.late,& not.Et hanc limitationem declara, ut per.D.Decy.not.ulterius,in dicto capi. quæ in eccleſiarum. col. ix.ad ſi.licet ita plene prędicta nõ allegauerit. Et precipue not. declara id uerum.ſ.q. recompenſatio debet fieri illis, quibus uoluit princeps præiudicare,ſcilicet quando alicui particulari ſpecialiter ius ſuum tollitur, ſecus eſt ſi generaliter factum ſit per uiam Legis,quia tunc reſtauratio non requiritur, ita tradit not. Decy.conſil.dxx.col.pen.in cauſa lib.iii.poſt Alexan. conſi.ubi ibi.& Bart.in.l.toties.ff.de pollicita.in not.q. Abſolutionis factæ á Dominio Florentino,cũ Ciuitate Piſtorii,ab omnibus furtis,rapinis &c.ut etiam ius partis priuatũ Ciuile, remiſſum cenſeatur,p plura de quibus ibi,nec reſtauratio aliqua á Fiſco fienda ſit,quod eſt notab.& utile dictum,& ſequuntur Moder. Hiſpa.nouiſſime in Commentar.ſuper Regula Cancella.in Regula de non tollen.ius queſitum.q.xv.licet ſolum conſ. Alex. citent.

9 † Item ſi Princeps ex cauſa aufert rem priuato, ea ceſſante debet illam illi priuato reſtituere,ita not.tradit Inno.in.c. quia pleriq;,de immunit.Eccle.Anton.de But.& Imol.in.c.quæ in eccleſiarum.de conſtit.& ibi Fely.xix.col.facit tex.in.c. Suggeſtum. de decim.& tradit Rot.Neap.in not.q. deciſ. ccclxi. Monaſterium,col.vi.poſt conſilium Mari.Sozi.ubi ibi,& facit. text. not. in.l.ex facto,uerſicu.nam & ſi.in ratione ſui.ff. de uulg. De quo tamen dic,ut per Decy.conſil.cclxii.col.fin.in princ. & in fin.ad declarationem.not.d.c.Suggeſtum.

NONAGESIMA NONA QVAESTIO.

1 *An Imperator ſe intromittat in electione Papæ.*

2 *Electio Papæ olim vario modo obſeruata.*

3 *Papæ Electio quibus hodie ſpectet.*

4 *Papæ Electio cur mutata.*

5 *Imperator quando iuriſdictionem habeat in eligentes.*

6 *Imperator olim Papam confirmabat, Cur hodie totum è contra.*

7 *Imperator habet iuriſdictionem in incluſione eligentium Pontificem.*

8 *Imperator interuenit, cum Electores Epiſcopi non concordant:*

1 NONAGESIMO NONO Quæro, † an Imperator ſe intromittat in Electione Papæ. Ad quod reſpondetur, q; olim priſcis Temporibus, uario modo fuit obſeruata Electio, ut late refertur in libro.i.Sacr.Ceremo, Capit. ii. Spectauit enim quãdoq; ei tale ius, ut ibi ſcribitur, & patet ex.c.Adrianus.&.c.ſeq.lxiii.diſt.& ex.c.ſi duo.lxxix.diſtinct.&.c.cum longe §.Electiones.lxiii.diſt.&.c.Agatho.Card. Iacobat. tangit in Tractatu de Concilio, lib.ii.articulo.ii.fac.lxxviii.col.i. ad fin. Et Ioannes Vgo in dicto libr. Quadruuii, char.xxix.& ſeq.§.ſed &.Scribens de Ottone.i.iii.& Henrico.iii.qui ſuper Papatibus ſe intromiſerunt, deponendo, reſtituendo, ac intrudendo diuerſos, ut ibi clare eſt legere, & q; renunciauerunt pio mentis affe-
2 ctu, ut ibi late.lxii.diſt.§.uerum. Et late.d.Ant.Roſell.† etiã ordinate refert in Tractatu de poteſtate Imperator. & Papæ.xxii. char.iii.col.in princip.ſub.§.Aliquando autem Seculares Pincipes. Et idem per Gurcen. Epiſcopum.in.d.ſuo Opuſculo de Coronat.char.xxii.& ſeq.ſub.§.hęc ideo, Subdens q; Adrianus primus, Anno Salutis. DCCC. XCV. tanti Animi fuit, ut Initio Pontificatns ſui, ad Senatum, Populumq; Romanum retulerit, ne in creãdo Pontifice, Imperatoris Auctoritas expectaretur, utq; libera eſſent Cleri, Populiq; ſuffragia, ſed q; huic ędicto minimum fuit obtemperatum, permanſitq; uetus illa conſuetudo Pontificis ab Imperatore confirmandi, ſecundum atteſtationem Platinæ in uita Greg.ix.qui præfuit Pontif.Ann. X. M. L. XXII. Demum Idem Gurcens in ſeq.§.quid iam.char.xxiii, ponit unde uenerit, ut mutato Vetere Inſtituto. Imperator hodie confirmetur à Pontifice. Tres rationes aſſignãs, uoluntatis propriæ, abuſus, et rationis ceſſantis, & cauſæ, poſt Baldũ. not. in.c. olim, de reſcrip.& per Aug.de Anch.de ratione etiam, ubi infra. Et alias Papa in.l.inter claras, ad finem.C.de Epiſco. & Cleric. dum obſecrat ibi Imperatorem, Alci.ibi, aduertens cur imploret,
3 ubi imperare poteſt, dicit id olim fuiſſe. † Et ſic quicquid olim fuerit, hodie clariſſimum eſt Electionem Romani Pontificis per

Sacrum

Sacrum ſolum Senatum.S.R.E.Cardinalium peragēdam eſſe,
ut per Scribentes in ſupra citatis locis.Fuit enim id de Impera-
toribus immutatū,ut in.c.i.& in.c.Valentinianus.&.c.omnis.c.
non licet.&.c.cum Adrianus.& in.c.ego Ludouicus.&.c. Con-
ſtitutio.lxiii.diſtinct.& facit Regula.c.Imperium.x.diſtinct.&
quæ late in.c.conuenior.xxiii.q. ultima , precipue in princip. &
c.cum ad uerum,xcvi.diſtin.in ſui ratione. Ad Cardinales ergo
ſpectat hodie,ut in.c.in nomine Domini.xxiii. diſtin.c. licet, de
electiion.&.c.ubi periculum.libro.vi.Card.Alex.in.c.in nomine
Domini.xxiii.diſtinct,col.v.poſt tex.ibi,qui reſeruabat honorē
Imperatori in Electione Papæ.Et ſcribit Aug.de Ancho.in ſuo
4 Tractat.de poteſt.Papæ.q.ii.articu.vii. † Et ibi de ratione mu-
tationis huius,notanter & iuſtificate,& in.d.c.ii.in d.libro.Sa-
cra.Cerim.primo.& idem de hac excluſione Imperatoris hodie
notat Mart.Laud.in Tracta.de Principibus.not.iii.licet. † Di-
5 cit tamē bene Aug.d.loco,† ꝙ Imperator habet iuriſdictionem
in eligentium incluſione,ut faciat obſeruari in Electione Papæ,
omnia quæ ponuntur in.d.c.ubi periculum,de Election.libr.vi.
& ego do bonum tex.in.c.inter nos.lxiii.diſt.ubi ſcribens, Leo
IIII. Imperatoribus,Loth. & Ludouico, dicit. Inter nos &
uos pactum eſt,& confirmatum,ꝙ Electio,& Conſecratio futuri
Romani Pontificis,non niſi iuſte,& canonice fieri debeat. Alias
autem nulli Laico licet decernere de Electione Summi Pontifi-
cis,uel de rebus eccleſiaſticis Authoritate propria,immo omnia
infecta ſunt,niſi ſubſcriptione Romani Pontificis fuerint robo-
rata.xcvii.diſtinct.§.i.& per totam, & diſtinct. xcvi. pariter per
6 totam. † Sic cum diſcordia eſt in Electionibus Epiſcoporum,
Imperator ſe intromittit,ne diſcordia eligentium,Eccleſia deſo
letur.ut fecit Valentinianus,cum Eccleſia Mediolanenſis Paſto
re careret,ſcribendo Suffraganeis.d.c. Valentinianus, & extra
de iudic.c.nouit.§.non igitur.& notat Ioan.Vgo in. d. loco,ſub
Cap.de Autho.epiſcopi,& eius Electione,in fine.

CENTESIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator habeat ius conferendi beneficia,vel dignitatem eccleſiaſticam, aut ſuper his aliquid diſponendi.*

2 *Epiſcopi,& Archiepiſcopi Electio etiam in Imperiali Vrbe ,cui competat,non Imperatori.*

3 *Beneficium, vel dignitatem de manu Laici nullus capere poteſt.*

4 *Beneficium regulariter confert Epiſcopus.*

Papa ſolus creat Prælatos.

5 *Imperator nihil poteſt in præiudicium iuriſdictionis Papæ.*

7 *Imperatores olim, eligebant Eccleſiaſticas Perſonas.*

8 *Imperator nec aliquis alius Princeps Secularis iure communi poteſt beneficia cō-ferre, nec Rex. & nu. 12.*

9 *Reges an poſſint Beneficia Eccleſiaſtica ex longiſſima conſuetudine conferendi, ius acquirere.*

10 *Laici an poſſint ius conferendi præſcribere.*

11 *Et ex tanti temporis curſu, cuius initij memoria in contrarium non exiſtat.*

12 *Laici Spiritualia poſſidere non poſſunt.*

13 *Laici an ex priuilegio Sedis Apoſtolicæ poſſnti conferre bñficia; vel eligere. &*

14 *Imperatoris priuilegium in Alemania, & in qualibet Eccleſia vt poſſit facere vnum recipi.* (17.

15 *Hiſpaniæ Regis, in Hiſpaniæ Eccleſiis priuilegium.*

16 *Papa conferendi Beneficia Laicis dare ius poteſt, & ea quæ ſunt iuriſdictionis non quæ ſunt ordinis. &. 18.*

17 *Mulieri, an ius conferendi Beneficium dari poſſit.*

18 *Hiſpaniæ Regis, priuilegium de naturalitate.*

19 *Regis Franciæ priuilegium.*

20 *Reges, & Duces Patroni ſunt in Epiſcopatibus exiſtentibus in Regno eorum.*

28 *Papa hodie quaſi cogitur dare priuilegia in Spiritualibus, & Beneficijs Principibus, & opprimitur ab eis, contra ius.*

Rex Anglorũ, & Rex Franciæ, conferunt prebendas in Regnis ſuis. &. 27.

21 *Rex Franciæ, Rex Nauarræ, & Reginæ, habent priuilegium nominandi.*

22 *Imperator: & Principes Summi, ceſſantibus omnibus comminationibus, & violentijs, poſſunt uti precibus benignis, atq; beneuolis, pro perſonis benemeritis, vt Beneficia habeant.*

23 *Princeps quilibet, in Regno ſuo poteſt impedire, ne Criminoſi in Regno ſuo Prælaturam habeant.*

24 *Imperatori non datur collatio, ſed facultas faciendi recipi. & num. 15.*

25 *Priuilegia Regis Angliæ.*

Regis

Regis Vngariæ.
23 *Cuſtodia Eccleſiarum vacantium, an poſſit ſpectare ad Regem.*
25 *Regis Franciæ in Beneficialibus priuilegium. & . 21.*
24 *Imperator non uidetur hodie mere Laicus, ſed eſt Canonicus.*
26 *Reges ſunt Patroni Eccleſiarum Regni, & Epiſcopatuum.*
Symonia an ſit, precibus Beneficia impetrare?
29 *Regalia in Beneficialibus, quæ hodie ſpolia dicuntur cuius ſint.*

1 CENTESIMO Quero, † an Imperator habeat Ius conferendi Beneficia, uel dignitatem Eccleſiaſticam, aut ſuper his aliquid diſponendi, Iure Communi uidetur q̄ nō, Cū ex his quæ dicta fuerunt ſupra. q. xxix. cum ſcilicet, non eſſe in ſacris ordinibus, tum ex ratione. c. cum ad uerum. xcvi. diſtinct. in fi. loquendo de Imperatore ibi, ne ille rebus Diuinis pręſidere uideretur, qui eſſet ſecularibus negociis implicitus, &. c. conuenior, in princip. xxiii. q. ultima, Ibi. Verum ea quę Diuina ſunt, Imperatoriæ Poteſtati non ſunt ſubiecta. & cap. duo ſunt. &. c. ſi Imperator, in fine. xcvi. diſt. ubi tex. clarus, ad Sacerdotes, enim Deus uoluit, que Eccleſiæ diſponenda ſunt pertinere, non ad Seculi poteſtates &c. Et ibi non á. ll. publicis, non á poteſtatibus Sæculi, ſed á Pontificibus, & Sacerdotibus Omnipotens Deus Ghriſtianæ Religionis Clericos, & Sacerdotes uoluit ordinari, & diſcuti. Vnde & Imperatores Chriſtiani, ſubdere debent exequutiones ſuas Eccleſiaſticis Præſulibus, non præferre. et facit c. dudum. extra de Decim. ubi eſt, qd' nec Rex, decimas conce-
2 dere poteſt. † Et ipſemet Imperator in Auct. de Eccleſiaſticis. Tit. in princ. etiam in ſua Iuſtiniana patria, & noua Roma tunc Sede Imperii Conſtantinopoli, declarat ab eius Archiepiſcopo, Epiſcopos Prouinciarum de quibus ibi, ordinari, & ipſum Archiepiſcopum in proprio Concilio. & in Auct. de Sanctiſſ. Epiſcopis, in princ. declarat, Epiſcopos ordinari per Clericos, & Primates Ciuitatis, cuius eſt futurus Epiſcopus. & ibi gl. not. dicit ſ. Eccleſiaſticos, quia Laici nō debent eligere, ſed facta electione conſentire, ut ibi, & ſic ad Imperatorem non ſpectat, nec ipſe uult, licet alias dicat in finali conſti. C. de relig. & ſump. fu. ante finem. Non enim ſolum Bella ordinauimus, ſed & res ſacras.
3 † Et facit Regula generalis, quia nullus de manu Laici Beneficium, uel dignitatem Eccleſiaſticam capere poteſt, nec Epiſcopatum, nec Abbatiam, nec aliquam aliam Eccleſiam, uel inferiorem eccleſiaſticam dignitatē, ut in. c. ſi quis, cum multis ſeq. xvi.

q.vii.Et precipue in.§.ſi.d.c.ſi quis.Ibi,ſi quis Imperatorum,Regum,Ducum,&c.ſub pœna interdictionis Eccleſiæ, & ibi inueſtituram Epiſcopatus,uel alicuius Eccleſiaſticæ dignitatis,dare pſumpſerit.& in.c.nullus Laicorū,eadem cauſa.&.q.&.c.ſi quis Principum.Ibi,ut Sacrilegus iudicetur,& notatur in,c,i.de reg. iur.in.vi.in glo.fin.per.d.c.nullus.Et de pœna Clericorum recipiétium,Epiſcopatus,Abb.uel alia bñficia Eccleſiaſtica de manu Regum,uel principum,poſt.d.iura.Anton.Sicul.in Tractat.

4 de poteſt.Reg.q.lv. † Regulariter enim Beneficia, Epiſcopus confert.c.nullus omnino.&.c.omnes.xvi.q.vii.c. cum ex iniuncto,in fine,de Heret.c.conquerente,de offi.Ordina. cum ſimili. Et Aug.de Anch.in Tractatu de poteſtate Papę.q.lxxi.articu. iiii.tenet ad Papam ſolum ſpectare ordinationem Prælatorum, per.c.Cleros.xxi.diſtinct.quo ad decem caſus, ſeu capita, ut ibi

5 per eum late,& not. † Et Imperator nihil poteſt in præiuditiū iuriſdictionis Papæ,& Eccleſię.d.c.cum ad uerum. xcvi. diſtin. c.nouit.de iudic.c.ſolitę,De Maiorit.& Obedien.cum ſimili.D. Decy.in.c.quæ in Eccleſiarum.viii.col.ad fin.uerſicu.iii.& ulti. de conſtitutio.& per Signor.conſilio.ccxviii. quidam.iii.col.in princip.poſt tex.in Auct.quomodo oport.Epiſcop.in principio.

6 † Item facit,quia Laici nullo modo poſſunt Eccleſiaſtica negocia tractare,c.ii.de iud.c.quanto,eod.titul.c.Bene quidem.xcvi. diſtinct.c.Imperium.x.diſt.Nec poſſunt habere ius eligendi in Beneficiis Eccleſiaſticis, niſi eis ſpecialiter fuerit conceſſum. c, cū Terra.c.ſacroſancta.c.q ſicut.&.c.quiſquis,de elect. cū ſimi. & p.d.c.cū terra,Ro.no.cclxxxvi.c.cū terra.& Imp.laicus uī. ut

7 ſupra uidimus.q.xxix.ergo &c.nō obſt. unctione eius. † Vnde Mar.Lau.in terminis,not.cclxii.Imperatores,in Trac.de Principibus,dicit ſimplr,q Imperatores olim eligebant Eccleſiaſticas pſonas,uice Papæ. Sed hodie ſecus,alleg.Io.Andr.in.c. q ſicut, de elect.Idem repetit ad literā not.dxviii.Imperatores. Et generaliter Imperatorem in Eccleſiis poteſtatem non habere, per. d. c.bene quidem. xcvi.diſtinct.cum ſimil.notat Alex. in.l. etiam.

8 iii.col.in princ.ff.ſolut.matrimonio. † Veritas uidetur, q nec Imperator,nec aliquis alius Princeps Secularis Iure Communi poteſt beneficia conferre,uel in illis habere ius eligendi.ita ſentit Petr.de Monte,licet in paucis uerbis,in Tract.de Monarch.

9 uerſus finem.iiii.q.principali poſt princip. † Subdens,q putat Reges, non poſſe ex longiſſima etiam conſuetudine acquirere ius conferendi Beneficia Eccleſiaſtica,per.c.maſſana.&.c.ſacroſancta,

ſancta,de election.quia non ſubſunt iuriſdictioni Imperatotis,
per text.in Auct.ut Eccl.Ro.&.C.de Epiſc.& Cler.l. omnes. &
l.cum clericis.& not. per Inno.De Maiorit.& obedien.c.ii. hæc
ille.Et addo,ꝙ Moder.Io.de Selua.Galli in Tracta. de benefi-
cio.ii.parte.xix.q.in fine.dicunt,ꝙ Ioan.Andr.& Domi.in.c. ii.
10 de præben.in.vi.tenent, † ꝙ Laici non poſſunt præſcribere ius
conferendi,declarando not.ꝙ habeat locum in meris Laicis, ſe-
cus in Laicis Conuerſis,ut ibi late per eos pro communi.Et ad-
do per Dominum Decy.conſil.cxxxiiii.uiſo.ii. col. & ſequenti.
ubi poſt Ioan.And.& Doct. in.d.c.ii.& tex.& Doct.in. d.c. maſ
11 ſana,& alibi.electioné.ſ.nullo modo cadere in Laicos, † & con-
ſuetudinem in contrariũ non ualere,etiam ſi tanti temporis eſſet
cuius Initii memoria &c .poſt not.d.Io.And.& Abb.in.d.locis,
& alibi.Et ad idem facit,quia cum Laici ſint incapaces regula-
12 riter Beneficiotum conferendorum,ut ſupra diximus, † quando
præſcribés eſt incapax nõ operatur etiã,nec curſus tanti tempo-
ris,cuius initii memoria non conſtet,& ita limitatur not regula
c.ſuper quibuſdam.§.præterea,de uerb.ſign.ut fuit ſingul.d. Io.
Mon.in.d.c.ii.cum qno Abb.Anto.Bal.Io.de Anan. Domin.&
Fely.ubi late pro not.congerunt.& tenent Bononieñ. in notab.
lxxx.tn habes.&.d.Moderni in.d.Tract.de benefi.d,ii.parte.q.
xxiii.v.col.poſt princip.& quæ.d.Decy.in ſupra allegato conſi.
cxxxiiii.ii:col.ante fi.Quicquid tamen ſit in pręſcriptione,illud
certum uidetur Iure Cõmuni regulariter Imperatorem,uel aliũ
Principem Secularé,non poſſe Beneficia conferre,nec ſuper illis
aliquid diſponere,ut nouiſſime hanc queſtioné determinant(li-
cet ſupra prius per nos allegata ita non deducant)d. Moderni,
in.d Tractatu de Beneficio.ii.parte.q.xxiii.Vbi licet prius pro
parte affirmatiua.xiii.argumenta faciant pro Principibus Secu
laribus,& Rege etiam Franciæ,& Imperatore,tandem negatiue
concludũt per tex.in.c.ꝙ ſicut.&.c cum Terra.c.quiſquis. &.c.
maſſana,de electiou,&.c.cum inter uniuerſas,eod.titulo,&.c.ex
eo.eod.titu.in.vi. † Et ratio ſit,quia ſpiritualia non poſſunt á
13 Laicis poſſideri.c.cauſam,de pręſcrip.facit.c.fin.de rebus eccl.
non alien.&.c.bene quidem.xcvi.diſtin.&.c.peruenit. xcv. diſt.
&.c.Imperium.x.diſtinct.& latiſſime hanc negatiuam reſolutio
nem comprobát pariter.xiii.fundamétis notabiliter pleniſſime
d.Moder.d.loco,ubi uidendum. † Limitando primo,niſi a Se-
14 de Apoſtolica ſint Laici iſti priuilegiati,ut poſſint conferre, nel
eligere,quia tunc poſſunt, ſic locum habet Cap. dilectus. iii.de

Digitized by Google

præben.c.cum inter.de conſuetu.glo.in.c.Imperium.x.diſtinct. & in ſumma.xvi.q.vii.prout multi habent Reges,ut late prędicti Moderni.d.loco per plures col.in.d.xxiii.q.& Moderni in Tra
15 ctatu de bneficio.iiii.parte.q.viii.caſu.xxvii. † Et Specula. in titulo de pręben.in.§.reſtat.col.fin.uerſi.item not.Dixit ꝙ Imperator habet priuilegium,quod ipſe uidit,Bullatum, ꝙ in qualibet Eccleſia Alemaniæ poſſit facere unum recipi,& refert Petr. in.d.iiii.q.in principio,& Rota,deciſio.dccclxi. utrum ualeat in princi.in antiquis,dicens,ꝙ etiam de conſuetudine Eccleſiæ, ad aliquos Reges ſpectat ius conferendi præbendas,poſt Specula. ubi ibi.& Archi.in.c.ii.penult.glo.de præbend.repetita in deciſionibus Biſſign.iii.deciſ.de conſuet.Et Ioan.Ferald. in Tract. de iuribus,& priuileg.Regni Francorũ.iiii.uolu. Tractat.viii. Iure.dicit contra Bald.& Specul.Imperatorem non habere facultatem conferendi,ſed tm̃ faciendi recipi, & ꝙ uocantur primariæ preces Imperiales,& ꝙ magna eſt differentia inter conferre,uel facere recipi,poſt Ioan.And.in addition.ad Specul. in titulo de præbend.&.c. Imperium.x.diſtin.& infra hac.q.nume.
16 xxiiii. Nam non uidetur contra Specul.ſed ſecum. † Sic Rex Hiſpaniæ,ex promiſſione etiam contracta,totius Hiſpaniarum Eccleſię decedẽtibus Epiſcopis uidetur Succeſſores nominare, qui ſi digni eſſe probantur,in prędeceſſorum ſedibus pręficiuntur,c.cum longe.lxiii.diſtinct.& ibi gl.dicit,ꝙ nihil hodie ſubtrahit Regi Hiſpanię,quia ſicut prius eligebat,& denominabat, ita etiam modo,ut referunt dicti Moder. in dicto Tractatu de benefic.d.xxiii.q.ix.col.poſt princi.Et dicit Idem Ioan. Ferald. d.loco.ix,iure,ꝙ.d.c.cum longe,habet locum ex participatione iuris Caroli Magni,qui Hiſpanos uicit,& rexit,ut ibi per eum, & in Rege Hiſp.notat. Anton.Sicul.in Tract.de poteſtat.Reg. q.lv.in fine.Sed quia hæc priuilegia in facto conſiſtunt,quãtum de eis conſtabit,cum eis tenendum erit, non aliter &c. Iuribus
17 uulg.non enim præſumuntur. † Nec eſt dubitandum Papam poſſe tale priuilegium concedere,ut per Petrum,d.loco, & Modernos in.d.xxiii.q.ii.col.ad finẽ. & ſupra dixi, &.iiii.col.ante finem.i.limitatione.Et latius ꝙ Papa poteſtatem conferendi beneficia Laico committere poteſt,ultra gloſ.ſupra allegatas,Bal. Anch.Rom.Ioan.And.& Doct.ubi.D.Decy.in.c.ii.de iudi. vii.
18 col.poſt princ. † Et ea quæ ſcilicet ſint iuriſdictionis, ſecus ſi ordinis,ut idem Decy.ibidem,pro communi opin.tenet poſt Abb. in.c.quanto,de conſuetu.ii.col.& in not.q. de Muliere ſcribunt

dicti

dicti Moderni dicto loco.q.v.&.d.Decy. conſilio. cxxxiiii. uiſo
puncto.ii.col.ante finem. Et de aliis declarationibus, & limita-
tionibus, ad dictam Regulam negatiuam, uidendum eſt per Mo
19 dern.in.d.xxiii.q.latiſſime. † Audio inter cætera, hoc priuile-
gium Hiſpanię Regi conceſſum, q qui non eſt de eo Regno, nō
poteſt in eo habere Beneficium ſine ſua diſpenſatione, quam lite
ras naturalitatis appellant. Et hoc habet Rex Franciæ in ſuo, ſm
Moder.in.d.xxiii.q.ii.col.in princip.vi.priuilegio, poſt gloſ.in
procemio pragmat.in uerbo nonnunq̃, & in ſimil.glo in.c.ſi pro-
ponente, de reſcript.ut in.d.ii.col.præalleg. & col. pen. eiuſdem
q.ante medium, uerſic. & cauſa iuſta eſt recuſandi ſi eligatur ali-
20 quis, qui non ſit de Regno &c. † Et alias Mart. Laud. in Tra-
ctatu de Principibus, not. lxxiiii. Reges, notat q Reges, & Du-
ces, ſunt Patroni in Epiſcopatibus exiſtentibus in Regno ſuo,
21 poſt Bal. & Archid. ubi ſupra. † Et alias Iacob. Aluarotus, in
uſibus feudorum, in titulo Epiſcopum, uel Abb.in princi. v.col.
Dicit, q Rex Anglorum, & Rex Franciæ, conferunt præbendas
ex priuilegio Papæ in ſuis Regnis, & infra tango etiam ad fin.
huius queſtionis, poſt Card. Iacob. Sic & Rex Franciæ obtinet
præbendas in Eccleſiis ſui Regni, Abb.in.§.quoniam uero, c.ex-
tirpandę, de pręb. Et q eſt Canonicus Sancti Hyllarii Pictauię
Ciuitatis, & habet præbendam in Eccleſia Cenoman. Item pleno
Iure confert Canonicatus, & dignitates, & Eccleſiaſtica, Et in
hoc multum fauendum eſt Regi Chriſtianiſſimo, & q talia non
ſubiacent reſeruationi Papæ, & q in Electionibus Prælatorum,
eius debet requiri aſſenſus, & ſi non pręſtat, non confirmatur ele
ctio, c. Adrianus, &. c. Pinſinodo. lxiii. diſtinct. & q legitur in.c.
hinc eſt. eadem diſtin. de quibus late ſcribit Io. Ferald. in Tra-
ctatu de iurib. & priuileg. Regn. Franc. viii. &, ix. iure, ibi uiden-
dum, Et addo his, q Rot. deciſ. dccclxxxi. Papa Innocentius, in
antiquis, quæ eſt in pen. car. deciſ. antiquarũ. refert in not. q. per
Innoc. vii. factam fuiſſe gratiam primo Anno Pontificatus ſui,
Regi Francię q poſſet nominare. xl. perſonas idoneas in. lx. Ec
cleſiis Regni ſui, poſtea ampliauit de aliis, xl. perſonis, Item Re
ginę Francię, & Nauarræ Viduæ, de. xx. Ioanni, Reginę Vxori
de. xx. & Regi Nauarræ de. xx. aliis perſonis, mandando certis
Exequutoribus, q conferrẽt in illis Eccleſiis Canonicatus, & re
ſeruarent præbendas &c. Rex Anglię conferre uidetur Decana-
tum, & præbendas Eccleſiæ Cenomanenſ. in Normandia, c. cum
inter, in parte deciſa, de elect. Ant. Sicul. in Tractatu de poteſta.

Regia.q.xi.ad medium. Et ad Eccleſiaſtica Beneficia, uacante
Imperio, præſentat Comes Palatinus Rheni ex priuilegio, ut ca-
uetur in Bulla aurea Caroli. IIII. Rom.Imp.ſupra relata per
22 me.q.viii.ad finem, capit.xxvi. † Bene tamen Imperator, & iſti
Summi Principes, ceſſantibus omnibus cōminationibus, & qui-
buſlibet uiolentiis, poſſunt uti precibus benignis, atq; beneuo-
lis, pro perſonis benemeritis, & zelantibus bonum Reip. Regni,
ut in pragmaticis legitur, in.c.ii.§ item nec credit, de elect. refe-
runt.d. Moderni in.d.xxiii.q.col. viii. & ſeq. Et late declarāt,
quando id ſit uerum, q dicatur, & q tales preces, ut iuſte nullam
inducunt Symoniam, & tanq̄ benemerite ſunt audiendæ, per.c.
ueniam.xxxv.q.ix.& facit.c.tum ex literis, de in integ.reſt.&.c.
23 tua, de ætat.& qualit. † Item Princeps quilibet in ſuo Regno
poteſt impedire, ne Subditi, ſiue electi, poſſint habere Prælatu-
ram in ſuo Regno, quādo electus eſſet Criminoſus, aut incapax,
ut prædicti Moderni ſcribunt.d. q.xxiii.col.fin.poſt princi.poſt
Abb.& gl.in.c.ex parte, de teſt.& ſimilia late de quibus ibi. Cu-
ſtodia autem Eccleſiarum uacātium in Regno eorum, introduci
poteſt ex antiqua conſuetudine, q ſpectet ad Reges, not. in.c.
generali, de elect.in.vi. Ant.Sicul.in Tractatu.de pote.Regia.q.
24 lvi. † Et in hac queſtione noſtra, nouiſſimo loco conſiderādum
eſt, etiam q Imperator ſuum hodiernum ritum Ceremoniarum,
non uidetur merus Laicus omnino, cum Canonicus Sancti Pe-
tri, & Eccleſiæ Lateraneñ.ſit, ut ſupra diximus, d.q.xxix. ad fin.
Vltra, D. Gomeſium epiſcopū Sarñ. in Commētariis Reg. Can-
cellariæ.ii.q.Regulę de infirm.reſignantibus, ad finem, qui ſim-
pliciter tenet Imperatorem impropriè dici Sacerdotem, Pontif.
Epiſcopum, Subdiaconum, uel habere ordinem ſacrū, poſt Spe-
cul.in tit.de leg.§ nunc, uerſ.xxxix. Et cum.d. reſolutione, quod
ex priuilegio Papali Reges, & Principes poſſint conferre bene-
ficia eccleſiaſtica, alias non. Et de.d. priuilegio Imperatoris ſu-
pra retato per Specul.in titu.de præbend. Et q illud non dat ei
collationem, ſed poteſtatem faciendi recipi, ut ſupra dixi, nume.
25 xv.huius.q. † Et de priuilegiis Regis Angliæ in huiuſmodi,
& Regis Vngariæ, & Francię, Ant.Sicul.late in Tractatu de po
teſtat.& excell.Regia.q.xi.incip.an Reges. Et aliqua eſſe bene
ficia Regalia, quę habēt Reges conferre in Regnis ſuis, ut Rex
Angliæ, Vngarię, Franciæ, Imperator, Dux Mediolaneñ. poſt col
lect.Bal.Specul.Comp.& Franc.Curt.citat.d. Aeneam de Falco.
in nouello Tractatu reſeruationum Romę nuper impreſſo.iii.

Digitized by Google

q.principali,char.xv.num.xiii.Et addo Ant.Sicul.in.d.Tracta.
26 qui.q.xxxiiii.not. ſcribit, † q Reges ſunt Patroni Maiorum Eccleſiarum Regni,poſt Archid.in.c. lectis. lxiii. diſtinct. per illum tex.cum tribus.cc.præcedentibus,&Bal.bis,ubi ibi,q Reges ſunt Patroni in Epiſcopatibus,pro perpetuo menti tenendo,& ita tenet ipſe.d.Ant.per not.per Abb.ubi ibi,licet Præpoſitus in.d.c.lectis,diceret illud eſſe ſpeciale in illis Eccleſiis, er-
27 go in cõtrarium Ius Commune. † Et de Rege Franciæ, & Angliç poſt Specul.& Ioan.Andr.notat Card. Iacob. in Tractatu ſuo de Concilio,lib.ii.articulo.ii.fac.lxxviii.ad fi.ut.ſ.habeant priuilegium conferendi certa beneficia in ſuis Regnis, poſt gl.
28 & doct.in.c.ii.de pręben.in.vi.& ſupra dixi. † Et q hodie tam modica eſt Reuerẽtia Laicorũ in Clericos,ut Papa de ſpiritualibus,& beneficiis parum poſſit diſponere, & ſępius quaſi cogatur,dare Principibus priuilegia,& iam gladius temporalis non ad tuitionem Eccleſiæ,ſed ad depreſſionem uidetur illis datus, cõtra.c.principes.xxiii.q.v.ut refert deplorãdo anguſtias eorum, Idẽ Card.Iacobat.in.d.Tractatu de Concilio,lib.ultimo, ad fi.
29 viii.articul.fac.dcclxxix.col.ii. † Sciendũ etiam eſt,q illa,quæ capiunt Reges in Eccleſiis uacantibus,Regalia appellantur, ut per Ioan.And.poſt Archid.& alios in.c.generali de elect.in.vi. in nouell.col.fin.in prin.in glo.iii.& dicit patere exemplum in Regno Franciæ,& Angliæ,hodie aũt Romana cur. ſpolia appellat,Aliás quæ dicãtur Regalia in prophanis,per glo.in.d.c. ge-
30 nerali.in princ.& in titulo quæ ſint Regal.in uſibus feud. † An autem per preces pro beneficio,committatur Symonia, aliás & quando,per glo.& Scrib.in.c.tuam.de ætate,& quali.& Moder. Hiſp.in Comment.ſuper Regul.Cancel.in Regula de triennali. q.xii.num.viii.dicunt q ſolæ preces in dubio emiſſæ,non inducunt Symoniam punibilem,poſt tex.in.c.tua.& ibi not. per Fely. & in.c.cum eſſent.de Simon.& q bis ita in Rota Rom. fuit iudicatum.

CENTESIMA PRIMA QVAESTIO.

1 *An Imperator de iure habeat aliquam poteſtatem in Clericos, tam quo ad bona Eccleſiaſtica,q̃ eorum patrimonialia.*

2 *Priuilegium Sacerdotibus,Leuitis,* Artaxerſes Rex, *in Veteri Teſtamento conceſſit à Vectigalibus,& Tributis.*

3 *Imperator in Temporalibus an præſit uniuerſis Eccleſijs, & perſonis. & . 5.*

4 *Papæ poteſtatis plenitudo in Clericos, an procedat reſpectu bonorum patrimonialium etiam,*

Clericus in patrimonialibus laycus reputatur.

Clericorum bona patrimonialia an gaudeant priuilegio bonorum Eccleſiæ.

6 *Poteſtas ſecularis in clericos quæ, etiam quo, ad ſpolium, & quo ad depoſitum, & quo ad manus Impoſitionem, & quando. nu.xi. & ſeq,*

7 *Libertatem Eccleſijs, quam poſſint Reges dare, & quæ priuilegia.*

Cardinales; & Epiſcopi in Regno Franciæ in foro ſeculari conueniuntur, & quomodo ad ſin.

8 *Conſuetudo Anglicana, quod Rex in clericos ſolutos iuriſditionem habeat, non ualet.*

9 *Collatio Regalium dignitatum ad Imperatorem ſpectant.*

10 *Clerici in criminalibus an ſubſint Principi ſeculari, etiam in grauibus, & in crimine læſe. Maieſtatis.*

1 CENTESIMO PRIMO Quero, † an Imperator de iure habeat aliquam poteſtatem in Clericos, tam quo ad bona eccleſiaſtica, q̃ eorum patrimonialia Signorol. cõſ. ccxviii. quidam col. iii. in princ. dicit, ꝙ licet Imperator dicatur dominus totius mundi, dominum tamen eſt reſtrictum ad temporalẽ poteſtatem, non in Eccleſiaſticis, neq; bonis ab ea poteſtate dd deſcendentibus, per tex. in auct. quomodo oport. Epiſ. in princ. Et Petrus de mon. in terminis mouet hãc. q. in Tract. de Monar. ante fin. iiii. q. principali, multa pro, & contra plene allegãs tamdem concludit, negatiue, tum quia cum non ſint de iuriſdictione eius ipſi, iuribus uulg. &. c. cum nõ ab homine de iudic. in prin. Ergo nec bona, tum etiã quia, & per priuilegia ipſorum met Imperatorũ clerici ſunt exempti auct. ſtatuimus. C. de epiſ. & cler. Approbata per Eccleſiam. x. diſtinct. ſi in adiutorium, & per uerſum. c. fin. de iudic. &. c. ſi diligẽti de foro cõpet. cũ ſimil. & dicit non obſtare, ꝙ temporalia ſubſint principibus, quia reſpõdet id uerum. quo ad onera realia quæ directe reſpiciũt rem. l. munerũ. §. patrimoniorum. ff. de mune. & hono. &. c. ſi tributũ. xi. q. i. hic autem nos loquimur de foro, in quo magis inſpicitur perſona q̃ res, ſic ille. De iſto ultimo tñ, quomodo, qualiter, & qñ quo ad onera, Clerici ſubſint ſecularibus dicẽdum eſt, ut late per Abb. in. c. nõ minus de immunit. ecc. i. ii. & iii. col. & ſeq. & p. d. Petrũ 2

de

de ubaldis,in Tractatu collectarum,& per Fely.in.ecc.ſ.de conſti..iii.col.& ſeq.&.D.Deci.x.in prin.In primitiua Eccleſia, nemini dubium quin de rebus,& perſonis Eccleſiaſticis ius dicerēt Imperatores,ut patet in auct.de ſanct.Epiſ.de rebus Eccleſ. non alien.de Eccleſiaſtic.rerum alien.de Eccleſiaſt.titul.de ſumma trinit.de ſacr.ſanct.eccleſ.& ibi in Rubr.notat Alci. dicens ꝙ ſanctiones imperiales quę ſpecialiter de Clericis,uel Eccleſiarum fac ultatibus uerba faciūt nullius eſſe momēti,quia id munus ad ſolum Pontif.ſpectat.c.Eccleſia de conſtitu.& fatendum, ꝙ ubi aliter iure can.conſtituitur,non obſeruari,alioquin obſeruandas eſſe non quia ab Imperatoribus late,ſed quia per Pontifices uidentur tacito conſenſu admiſſe,& idem doctor, ut ſupra in.l.iubemus nullam.C.de ſacr.ſanct.eccleſ.in uerbo publicatione ubi Imperator confiſcabat rem Eccleſiæ,& quæ infra dixi.q. cv.Pro principali reſolutiōe negatiua, Petri de mōte, facit quod ſcribitur Deuteronom.xviii.cap.in prin.ibi nō habebunt ſacerdotes,& leuite,& omnes qui de eadē tribu ſunt,partem, et here
2 ditatem cum reliquo iſrael, † & Artaxerſes Rex priuilegium dedit ſacerdotibus,et leuitis,ac miniſtris domus Dei, ut uectigal tributum,et annonas,non haberet,quis poteſtatē imponēdi ſup eos,ſub Eſdra Scriba legis Dei doctiſſimo, ut legit̃ not.primo Eſdrę cap.vii.ante finē,& per Bal.not.in tit.de pac.tenen.& eius uiol.in·§·ſi clericus,in uſib.feud. & Abb.in.c.nouit.iii.col. poſt medium de iudic.notat.nullum clericum q̄tumcunq; minimum
3 ſubiectum eſſe Imperatori per.c.cū non ab homine eo.tit. † Sed aduertendum eſt,circa predictam cōcluſionem abſolutam Petri de mōte,quia Bal.in marg.ſua in uerbo Imperator.iiii. not.notat ꝙ Imperator in temporalibus præeſt uniuerſis Eccleſiis, & perſonis; niſi in rebus, et in Terris dona·is Eccleſiæ,allegat not. per Innoc.in.c.nonerit de ſen.excom.& Bal.d.loco poſt Innō.referunt,& tenent ſimpliciter Bononienſ.mod.in repetitione.l.unicæ.C.de rap.uirg.col.xviii.ante fi.uerſ.Item Imperator in temporalibus,et in Libello eorū de dignitate Impe.ii.car.in prin.& alias nouiſſimi Hiſpani in.§.quedā inſtit.de actio.fi. col.i prin.
4 in not.q.congerūt, † ꝙ Papa in terris nō ſubditis tēporaliter ſibi,& Eccle.in patrimonialibus clericorum,non habet poteſtatē poſt Innoc.in.c.inquiſitioni de ſent.excōmuni. cū ſimil. p Alex. conſ.iii.ex his.i.col.v.libro,&, ꝙ Ant.de But.not.dixit in.c.cōſtitutus de relig. domi.ꝙ plenitudo poteſtatis Papæ in clericos reſpectu Eccleſiarum,non procedit reſpectu bonorum patrimo

nialium, de quibus Papa non poteſt ad libitum diſponere, quod dictum ibi Abb. ait ſe alibi non legiſſe, & ꝙ in patrimonialibus Clericus Laicus reputetur, ſecundum Abb. in. c. cum dilectus, de iur. patro. per illum tex. & talem diſtinctionem bonorum, ſequit Felyn. poſt Innoc. & Ant. de But. ubi ſupra, in. c. quæ in eccleſiarum, de conſt. col. xi. iii. declaratione, Alex. tamē in. d. i. col. nihil expreſſe dicit de Clericis, ſed ſimpliciter ꝙ quo ad temporalia
5 in Terris Imper. Papa nō ſe intromittit, ſed Imperator. † Breuiter de hac materia, & queſtione, quæ in effectu uidetur reduci ad illam, An bona patrimonialia Clericorum, gaudeant eorum priuilegio cum bonis Eccleſię (uidetur dicēdum) poſt Signor. conſil. ccxviii. quidam. iiii. col. in principio. & Paul. de Caſtro in conſil. ubi Rot. Neap. deciſ. ccclxi. Monaſterium, col. iii. in princi. dicentem, ꝙ ubi tractatur de auferendo bona clericis quęſita ex eorum contractu, ꝙ habentur pro Laicis, ut late per Felyn. in. c. Eccleſia. s. m. de conſtitu. iii. col. ad finem. & ſeq. Et ibi etiam facit mentionem de concluſione ſupra relata Pet. de mon. in. d. iiii. q. Et concludit ꝙ gaudeāt, ubi eſt expreſſum, uel eſt omnimoda ratio, alias non, & ait Abb. ſemper tenuiſſe hanc doctrinam, & ea nos quotidie uti, licet. D. Decy. ibi. xi. col. ad finem dicat, ꝙ in hac communi reſolutione, animus non quieſcat, propter Regulā affirmatiuam, quæ uidetur poni in. c. fin. de uit. & honeſt. cleric. Ideo probabiliter diſtinguit, ꝙ quando bona principaliter ſunt in conſideratione, non gaudent priuilegio Clericorum, ſecus ſi perſona, & hoc modo plura dicta contraria Docto. quæ ibi referuntur, ſimpliciter per Felyn. concordari ait, poſt tex. not. in. l. decernimus. C. de Epiſc. aud. & Oldr. conſilium, cum ſimili. & bene conſideranti, ēt Petrus de Monte in. d. iiii. q. ſua, hanc rationem
6 uidetur ſenſiſſe, & hęc ſatis de hac queſtione hic. † Et alias de poteſtate Secularis in Clericos, reperitur quidam Tractatulus Domini Stephan. Aufr. de poteſt. ſecul. ſuper ecclē. & perſon. in Volumine. ix. Tractatuum hodie, ubi multa in materia congerit, (licet non prędicta,) Sed late per quatuor Regulas principales, cum ſuis Fallen. latiſſime. An ſcilicet, & quando Iudex Secularis de Clericis, cæteriſque Perſonis Eccleſiaſticis, ac eorum cauſis rebus & negotiis, cognoſcere, & iudicare, ſeu illis alias ſe immiſcere poſſit, ubi uidendum eueniente caſu. Et de. q. an Secularium Statutis obligentur Clerici, ultra Scriben. in. d. locis. & uulg. ſummatim ponunt etiam Moderni Mediolaneñ. in Auct. Caſſa. C. de ſacroſanct. eccle. in uerbo ſanctiones, Caſus autem

alias,

aliás, in quibus Iudex Secularis poteſt manus in perſonam cleri-
corum ponere, ſine metu excommunicationis, uel percutere, po-
7 nuntur per. D. Bernard. Laurent. in. ix. Volumine Tract. † Et
alias, Anton. Sicul. in Tract. de Poteſt. & Excellentia Regia. q.
xxxi. late ponit, quam Reges Eccleſiis poſſint libertatem dare,
& concludit poſſe dare priuilegia reſpectu temporalium, quæ ec-
cleſiæ ab eis detinent, non reſpectu ſpiritualium, ſaluo iure pa-
tronatus. Et do bonum tex. in. c. licet cauſam, de probatio. ibi, ex
ex priuilegiis Imper. & Rom. Pontif. eccleſiæ, rauenn. conceſſis.
Et generaliter uidetur dici poſſe, Imperatorem poſſe concedere
priuilegia, & fauores Clericis, & Eccleſiis, cum Laici ſtatuta fa-
uorabilia etiam clericis competant. Lap. alleg. ci. iii. col. &. v. &
alleg. c. ii. col. etiam ſi ſtatutum ſpecialiter de clericis loquatur.
ut per Decy. not. in. c. eccleſiæ. s. m. xxiii. col. fin. & ſeq. in princi.
numer. lxix. & lxx. & conſil. cxiiii. col. ii. ante finem. & conſil. cc-
lxxxii. uiſo. col. final. Et in priuilegio, ꝙ laici clericis concedere
poſſunt. Decy. conſil. cl. col. ii. poſt Lap. Dom. & Cardin. facit. d.
c. licet. & cap. vii. i. Eſdr. ſupra citatum, & not. in. c. nouit. de iu-
dic. Vnum non omitto, ꝙ Io. Fab. excell. Doct. Vltramontanus,
in. §. fin. Inſtit. de ſatiſdat. ii. col. ad medium, dicit, quicquid ſit de
iure, ſcio ꝙ Cardinales, & Epiſcopi reſpondent in Regno Fran-
ciæ in Foro Seculari in realibus, & in talibus caſibus defenſio-
nes recipiunt, & cum ipſe ſit de Regno. ll. eius non impugnat. Et
Io. Vgo in Libro Quadruuii eccleſiæ. char. xxxii. col. ii. §. licet.
ſcribit, ꝙ licet Clerici circa exteriora. i. ſalaria teneãtur obedire
Imperatori ut Domino Orbis. xxiii. q. ultima. c. Tributum. gl.
in. c. omnis anima. de cenſib. Agri tamen Eccleſiarum, nulli ſer-
uitium præſtare debent, preter eccleſiaſticum, quia libera ſunt
illi ſcilicet in quibus fundate ſunt, ſed de aliis bonis & agris pre-
ſtant ſeruitium. c. Sanctum, de cenſ. De rebus tamen, & perſonis
eccleſiaſticis, nihil poteſt diſponere Imperator, nec aliqua con-
ſtitutio ualet ſuper eis, niſi poſtea ſit ab eccleſia confirmata. per
c. ſi quidem. xcvi. diſtinct. glo. in. c. quo iure. viii. diſtinct. &. c. ec-
cleſiæ de conſtitut. c. Laicis. xvi. q. ultima. &. c. non placuit. &. c.
8 cum Laicis. de rebus Eccleſia. non alien. † Et Rota not. deciſ.
dcccxl. utrum ualeat, in antiquis per plura deducit ſubtiliter, &
tenet non ualere conſuetudinem Anglicanam, ꝙ Rex poſſit co-
gnoſcere, & habere iuriſdictionem in Clericos ſolutos in actio-
nibus ciuilibus etiam perſonalibus mere, uel criminalibus, ubi
agitur ciuiliter, & reſpondet not. contrariis, & ita declarat in fin.

noc c.cauſam quæ,(dic tu.ii.)extra qui filii ſint legiti. Vbi dici-
tur per Papam, ꝙ nõ uult derogare iuriſdictioni Regis Angliç;
quia non intelligitur de clericis, qm̃ in eos nullam iuriſdictio-
nem habet, nec habere poteſt, ut per Rot.not.d. loco. Et eadem
deciſio eſt repetita inter deciſion.Biſſign. ii.deciſio. utrum ſub
9 Titulo de conſuetud. † Collatio tamen Regalium dignitatum
pertinet ad Imperatorem, licet Papa quantum poteſt uſurpet.no
tat Bald.in Titulo de feud.march.col.ii.in princip.& ſupra dixi
10 q.lxviii.latiſſime. † In criminalibus etiam, Clericus nõ ſubeſt
Regi, neo Principi.c.cum ab homine, de Iudic.extra, etiam quod
cunq; crimen ſit.ut ibi text.& per eum Decy. in cap. at ſi clerici.
de Iudic.in fine principii, etiam nec ex crimine læſæ Maieſtatis.
In principem ipſum per clericum commiſſo. ut not. per Signor.
conſilio xxi.ſtatuto Ciuitatis, col.ii.de quo dicendum eſt, ut per
Hiſpa.Moder.in §.ruſſus. Inſtit.de action.col.xvi.numer. xxiiii.
11 ubi uidendum, & tetigi infra.q.cxix.ad fin. † Prædictis etiam
addendum eſt, ꝙ licet ſecundum opin.multorum Docto.Canon.
cauſa poſſeſſorii beneficii eccleſiaſtici, tanq̃ ſpiritualis, non poſ-
ſit cognoſci per Iudicem Secularem.ut late ubi infra. Tamen in
conſilio Neapol.fuit concluſum, ꝙ conſilium prædictum, & per
conſequens Iudex ſecularis, poteſt de iure querelanti de ſpolio
beneficii eccleſiaſtici facto per clericum ſuccurrere, & prouidere
oppreſſionibus, officio charitatis, nõ iudiciario ordine, per mo-
dum ſcilicet, defenſionis extraiudicialis, ſuper euidenti ſpolio,
& ꝙ ita reſoluuntur contraria, ut late not.repetitur in deciſ.nea
pol.xxiiii.Quidam.& licet ibi ſupponatur quędam ſpãlis, con-
ſtitutio Regni, In materia, tamen & de Iure Communi uidetur
etiam loqui, & rationes militant, ut ibidem numer.ii.iii. iiii.v. &
ſeq.&.i.addit.excuſſis ſaltem prius uiribus Eccleſiaſticis, poſt
Luc.de penna.in.l.ſi coloni.C.de agric.& cenſ.libr.xi.col. pen.
12 & fin. † Item ꝙ iudex ſecularis poteſt cogere clericum ad re-
ſtitutionem depoſiti, cum clericus eſt depoſitarius ex ordinatio-
ne Iudicis ſecularis, non proprie per modum Iudicii, ſed execu-
tiue in conſequentiam officii ſuſcepti.poſt Bald.in.l.acceptum.
col.i.in fi.C.de uſur.& Bal.& Iaſ.in.l.ſi fideiuſſor.§.ſi ſatiſdatũ.
ff.qui ſatiſd.cog.& Deciſ.Tholoſ.clxvii.

Digitized by Google

CENTESIMA SECVNDA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit legitimare in Terris Eccleſiæ.*
2 *Imperator proprium Subditum etiam in Terris Eccleſiæ legitimat.*
3 *Legitimare an poſſit Imperator poſt mortem patris non ſubditum.*
4 *Legitimatio uiuente patre ab Imperatore in Terris Eccleſiæ valet.*
5 *Clericus legitimari non poteſt, etiam nec in vita patris, á Principe Seculari.*

1 CENTESIMO SECVNDO Quęro,† an Imperator poſſit legitimare in Terris Eccleſiæ. Alta, & profunda queſtio eſt, & quia locum propiium habet, & ordinarie tractatur per Scribentes, poſt Abbat. in. c. per uniuerſalem, qui filii ſint legitimi. vi. col. & ſequẽ. non inſiſtam. Solum addo ꝙ etiam hanc queſtionem late ultra loca uulg. examinauit, per plura Capitula diſtinguendo, Mart. Laud. in diſputatione ſua de legitimatione, incip. Augerius. x. cartha. i. col. & ſeq. iunctis his q̃ dicit. vii. car. ii. col. & ſeq. et ibi magiſtraliter per plura Capita, ut puta quid, quando legitimat in loco Imperii, non tamen Subditum, & quid quando bona ſunt in iuriſdictione Imperii, uel non, ubi notanter & pleniſſime uidendum. Et per Modernos Ferrarienſes. D. Lud. Sard. in Tractatu de legitimatione. x. charta. iii. col. x. q. Et per. D. Anton. Roſell. in Tractatu legitimationum. lib. ii. vii. col. ad finem, uerſic. uiſo namq;. Vbi hanc. q. ponit, examinatam. & plene congerit oppy. & Scrib. & precipue de differentiis. An uiuente patre, uel mortuo, quam Bal. fecit, & per. D. Nicol. de Vbal. noſtrum Peruſinum, in ſuo Tractatu de ſucceſſ. ab inteſt. vii. char. iiii. col. uerſicu. quid de Imperatore. Et per. d. Benedi. Capr. noſtrum Peruſinum, in conſil. ii. cum uiſo. v. col. & ſeq. Et cum adſint loca propria ordinaria multa, ſuperfluũ eſſet tranſplantare dicta Doct. hic, in hac uulgatiſſima. q. Satis ſit, aliqua loca extranea in materia adduxiſſe pro nunc. † In uno tamen Capite uidentur magis communiter Scribentes conuenire, ſcilicet ꝙ proprium Subditum, Imperator, etiam in Terris Eccleſię poſſit legitimare, precipue illa ratione, quia eſt iuriſdictio uoluntaria, prout de hac communi teſtatur, & conſuluit. D. Bened. in. d. conſil. vii. col. & x. in principio. & D. Anton. Roſell. in d. ii. lib. viii. col. ad finem, uerſic. ſi autem legitimat. & ille Sard. in. d. x. q. & Bal. in. l. i. ante finem. C. de iur. aur. Et nouiſſime etiã in hac. q. (licet nulla mentione facta de ꝑdictis locis,) not. & magiſtraliter. iiii. caſus ponit. D. Io. Groth. in repetitione. §. et quid

(margin number 2 printed beside the line "qua loca extranea…")

ſi tantum.l.Gallus.ff.de liber.& poſthumis.penulti.col.& ſeq.
3 † Primum quando legitimat poſt mortem Parentis, non Subditum,Secundũ quãdo uiuente patre, & ad eius petitionem pro magis cõmuni,ꝙ ſic. Tertium quando Subditum Imperator legitimat.licet in Terris Eccleſiæ. Quartũ quando Imperator legitimat Filiũ Sacerdotis in loco ſibi ſubdito. Sed iſte ultimus caſus non uidetur proprie eſſe de queſtione nr̃a,In quibus quatuor caſibus late allegat præfatus Doctor,ubi ſupra, Cui addo,
4 ꝙ cum.d.ſecundocaſu, † quãdo legitimatio ſit uiuente patre, ut teneat etiam in Terris Eccleſiæ,uidetur communis opinio,ut alias ſcribit nouiſſime.D.Decy.conſilio.lv.iiii.col. illa ratione, quia neminem lædit,& eſt uoluntariæ iuriſdictionis,& in conſil.cl.ii.col.poſt princip.& in conſil.ccvii.in principio.col.fin.& in conſil.cccvii.ii.col.& quod pulchre notat Bald.in.l.exequutoré, xi.col.in fin.C.de execut.rei iud.uerſi.item non ſic Imperator.
5 † Limitando not. niſi eſſet Clericus legitimandus, quia tunc etiam nec in uita patris legitimat Princeps Secularis, ſic Decy. in.d.conſil.cl.penult.col.in princ.poſt Corn.& Petr.de Peruſia, ubi ibi.& d.Bened.in.d.conſilio.ii.Pro qua limitatione faciunt quę not.tradunt alias Moderni Bononienſes in not.caſu,& deciſion.not.dclxvii.ſępiſſime.De prędictis tamen latius dicendũ & uidendum eſt,in locis prędictis,ubi cum ordinatim & pleniſſime tanq̃ in propriis locis,& Tractatibus examinentur omnia, in materia ne ſuperfluo bis,Idem repetamus,alieniſq; laboribus carthas noſtras impleamus hic,hæc ſufficiant.Et tertio caſui ſupra addo.Decy.conſil.dlvii.accurate.col.fin. ubi ſcilicet,communem eſſe atteſtatur Imperatorem,uel ab eo habentem autoritatem,non poſſe legitimare extra Territorium non ſubditum, licet ſubditum ſic,& ꝙ ita dictum Bald.ubi ibi,intelligitur poſt ipſummet.& Anto.de But.Bar.Capr.& Corn.ſubſcribendo Domino Hormanotio.Deto.& Ioan.Victorio Soderinio.

CENTESIMA TERTIA QVAESITO.

1 *An Imperator poſſit renunciare Imperio,& in manibus cuius.*
2 *Papa renunciare poteſt Papatui.*
3 *Character an imprimatur in Imperatorei.*
4 *Character eſt in Sacramentis,& in quibus.*
5 *Character quid ſit.*

Imperator

6 *Imperator impropriè conſecratur: nec eſt in Sacris Ordinibus.*
Vaſſallus an poſſit renunciare Feudo.
9 *Imperator in cuius manibus renunciet Imperio cùm id faceret?*
10 *Renunciare quis non poteſt Iuriſdictioni, niſi in manibus Superioris.*
11 *Tabellio an poſſit Officio renunciare quandocunq; velit.*
12 *Beneficium renunciari debet in manibus eius, qui poteſt inuitum deſtituere.*
13 *Imperator an poſſit, & quando renunciare Imperio in manibus Electorum.*
14 *Renunciare an quis poſſit im manibus Eligentium, & quando.*
15 *Renunciare in manibus cuiuſcunq; an poſſit, qui ſolùm electus fuit: nondum tamen acceptauit.*
16 *Renunciari debere in manibus Superioris, quomodo intelligatur: & cuius praeiudicij reſpectu. & num. ſeq.*
17 *Renuncians in manibus non Superioris, an praeiudicet poſſeſſioni.*
18 *Et an perdat facultatem interim adminiſtrandi.*
19 *Renuncians in manibus non habentis poteſtatem admittendi, agit tamen contra intruſum.*

1 CENTESIMO TERTIO Quęro, † an Impera-
tor poſſit renunciare Imperio, & in manibus cuius. Olim
enim, conſtat aliquos quandoq; Cęſares Imperio ceſſiſſe, ut tra-
dit Epiſcopus Sarnenſ. vbi infra, ad finem huius queſtionis. Et
breuiter dicendum eſt q; ſic, in praeiudicium ſcilicet ſuum, ut nō
ſit amplius Imperator, non tamē praeiudicat Caeſari Succeſſori,
ut de ſe patēs eſt, ita ad literā infra in alia queſtione tradit Ant.
de Roſell. in Tractatu de poteſt. Papae. xv. car. iiii. col. uerſic. ter-
tium argumentum, in principio, per. c. i. de renuncia. in. vi. ubi id
2 expreſſe determinatum eſt in Papa, † ut poſſit renunciare Pa-
patui, de quo latiſſime ſcribit per. viii. not. articulos, Aug. de An
cho. in Tractatu de poteſt. Papae. q. iiii. Rationes autem in con-
trarium, cur Papa (uideret dicendum) non poſſe Papatui renun
ciare, not. per. eum in. d. viii. articulis, & per gloſ. not. in. d. c. i. in
uerbo uidebantur, & latiſſime in Papa. Ad utrunq;. D. Anto. Ro
ſell. in Tractatu de poteſt. Papae. xxvii. car. iiii. col. in princip. q.
Et in caſu noſtro in Imperatore uidebatur, q; non poſſet renun-
ciare, etiam nec quo ad ſui praeiudicium, quia in Imperatore im-
3 primi uidetur Character, † ut in. c. q; quidam. §. ſi forte. i. q. i.
ibi Characterem, iuncta. l. i. ff. de milit. teſtam. Ibi Commilito-
nes, Vbi autem Character imprimitur, renunciari non poteſt, ut

aliás not. Aug. de Anch. in. d. Tractatu. q. iiii. articulo. i. uerſicu.
reſpondeo dicendo. ſtringendo, quia Imperator ungitur, & con-
ſecratur, ut ſupra late diximus. xvii. q. & ſequentibus queſtioni-
bus. Et in Sacramentis eſſe Characterem per Abb. in Rubr. de
5 ſacram. non iteran. i. q. Ibi, † Sacramentũ eſt Character quidam,
Character aũt eſt ſignum indelebile, inſeparabile, ſpirituale, &c.
ut per Abb. d. loco. iii. q. ergo &c. Et etiam quia aliás Vaſſallus
ſi uult renũciare feudo, potius quám ſeruire Domino, Dominus
non tenetur recipere renunciationem, quia uidetur datum gratia
utriuſq;. Bal. in. c. i. de noua form. fidel. And. & Bald. in præluд.
feud. Doct. in. l. is. cum quo. ff. de acqua pluu. arcenda. Card. in
Clem. paſtoralis. §. deniq;. de re iud. deciſ. Neap. cclxv. Illuſtriſ-
6 ſime. vi. col. nu. li. † His reſpondẽdum eſt, q; Imperator impro-
prie conſecrat̃, nec eſt in Sacris Ordinibus, ut ſupra dictum eſt
q. xxix. Et licet ungatur, & unctio ſit ſacramentum, ut per Abb.
d. loco. iii. q. in princip. non eſt de illis, in quibus Charaſter im-
7 primit̃, † quia illa ſunt de ſeptẽ tria, ſcilicet, Fons, Ordo, Criſma,
et per Diuum Thom. iiii. diſtinct. xxiii. nec obſtat text. in. d. §. ſi
forte, quia ibi de Charactere Militiæ loquitur text. quem licet
Imperator haberet ut miles, iuxta. d. l. i. nõ eſt, nec loquitur tex.
in Charactere ſpirituali, de quo per Abb. in ſacramentis conſide-
8 ratur, & alías in. d. Rubrica. † Sed de illo ſtigmate, & nota mi
litiæ, de qua per glo. inter alia requiſita olim ad militem, in. l. pe
nult. ff. ex quibus cauſ. maior. & in. §. fin. in Auct. de mand. Prin.
ut et declarat etiam gloſ. in. d. §. ſi forte, in uerbo exhorruit. Et
profecto cum ſit expreſſum in. d. c. i. Papam ipſum omnium Su-
periorem, ſupra quem nemo uiuentium eſt, poſſe Papatui renun-
ciare, conſequens & contrariũ uidetur maioritate rationis poſſe
ipſum Imperatorem, qui ei ſubeſt, ac eum in Superiorem reco-
gnoſcit. arguendo á ceſſatione rationum per gloſ. in. d. c. i. in
uerbo uidebantur, in princip. Et facit Regula. l. ſi quis in conſcri
bendo. C. de. pactis, cum ſimili. iuncta. l. ex imperfecto. C. de te-
ſtam. &. l. digna uox. C. de. ll. cum concor. Ad illud de Vaſſallo
termini ſunt diuerſi. Et quia Imperator non eſt proprie Vaſſal-
9 lus Papæ, ut dixi ſupra. q. xxxvi. in fine. † In cuius autem ma-
nibus renunciare debeat Imperator, cum id faceret, Mart. Laud.
in Tractatu de Princip. not. ccccxli. Imperator, ſimpliciter dicit,
q; non poteſt renunciare Imperium, niſi in manibus Papæ, qui
eius eſt Superior. Sed Papa qui non habet Superiorem, poteſt
renunciare, per. d. c. i. de renunciat. in. vi. & per notat. in. l. Barba-

rius.

Digitized by Google

rius.ff.de offi.Præt.ubi nihil uideo notari ad rumbũ.q. noſtræ,
in tex.nec in gloſ.Sed Bald.ſic,ut infra dicemus.Dictum tamen
Martini uidetur rationabile in ſe,precipue per text.cum gloſ.in
10 l.pen.ff.de offic.Præſid. † ubi text.iuncta glo.uult,ꝙ quis iu-
riſdictioni non poteſt renunciare, niſi in manibus Superioris,
unde alias per illũ tex.&.c.admonet.&.c.ꝙ in dubiis.de renun-
11 ciat.Rom.notat not.cccxlviii. † An Tabellio,ꝙ non pōt Tabel
lio officio Tabellionatus quandocunq; uult renunciare, illa ge-
nerali ratione,quia nemo poſſit officio ſibi conceſſo renunciare,
niſi in manibus Superioris concedentis; dicit inducere, ad hoc
Bald.in.l.filius,de fur.ſed non inuenio, eſt tñ bonus tex. not.in
l.fin.C.de defenſ.Ciuit.& infra.q.cx.caſu.cclxxix.&.liii.Et per
d.l.pen.in Imp.ꝙ non poteſt a ſe abdicare Imperium, niſi in ma
nibus eius,a quo habet,notat Signorol.conſilio.xxvi.q.talis eſt.
col.pe.& generaliter p.d.c.admonet.&.d.c. ꝙ in dubiis.Forma-
12 tur als regula, † ꝙ in eius manibus,debet renunciari beneficiũ,
qui poteſt inuitum deſtituere,Rota deciſ.clxxviii.emancipatio,
in nouis poſt Inn.&.dxxxi.Quęritur,in antiquis,poſt Io. And.
Innoc.Archi.&.dlxxiii. quidam in eiſdem.Iaſ.in.l.poſtq̃ liti.in
princip.poſt Alex.C.de pact.facit.c.deniq;.vi.q.iii.&.c.Abbas.
in principio.xviii.q.ii.cum ſimil. & eſt communis ſententia, ſe-
cundum Card.in Clem.i.vi.col.vii.q.de renunciat.& not.Bart.
per.d.l.pen.quæ incipit Legatus,&.d.c.ꝙ in dubiis, in.l.i.ante
finem.C.de petition.bon.ſublat.libro.x.uerſic. Item præbenda.
Et in queſtione noſtra Anton.Roſell.in ſupra citato loco dice-
bat,Imperatorem (quia ſecundum eum non recognoſcit Supe-
riorem) poſſe renunciare ſimpliciter in manibus alicuius; ſicut
de Papa,alias in.d.c.i.Sed quia maior eſt falſa,ſecundum com-
munem,ut ſupra uidimus.q.l. nam ſcilicet Papa in Superiorem
recognoſcit,ergo in eius manibus uidetur debere renunciare,ar-
13 gumento,a fundamento ceſſante. † Vlterins inſuper in hac.q.
in primis conſiderãdum uidetur,ꝙ dato,q.opinio Martini eſſet
uera in ſe,quando Imperator eſſet approbatus unctus, conſecra
tus,& coronatus a Papa, & cadunt rationes ſupra conſideratæ,
& ſimiles,ubi ſolum electus eſſet ab Electoribus, quo caſu licet
proprie Imperator non dicatur,Effectus tamen, & iuriſdictio-
nem eius habet, ut ſupra plene uidimus. q. xlvi. qui repugnat
tunc,ꝙ ubi adhuc ſcilicet,manus nõ appoſuit Papa, in manibus
Electorum(a quibus ſolis tunc immediate habet,& creatus eſt)
non poſſet renunciare,prout in ſimili.q. ſupra etiam cõſideraui,

14 q.lxxxii.uerſiculo.& ex his uidetur. † Sic aliàs in ſimili eſt, ꝙ
electus in manibus Eligentium, etiam poſt conſenſum, ante con-
firmationem renunciat. Rot.not.deciſ.cclxix.ſi aliquis, in nouis,
ubi & ꝙ idem in electis ad Epiſcopales Dignitates, ſm omnes
Modernos, Et de Pręſentato, in manibus præſentantis Patroni,
nondum ſequuta Inſtitutione, ut ibidem, & Rot. deciſ.dcccxlv.
Patronus, in.q.in antiquis.poſt Io.Andr.& Arch. Et hoc modo
poſſet forte procedere, id (quod tñ ſimpliciter tangit) nouiſſi-
me in.q.de qua infra ad finem huius queſtionis, Epiſcopus Sar-
nenſ.in lib.ſuper Regul.Cancell.in.ii.q. Regulæ de infirmis re-
ſignantibus, infra.xx.dies, ubi in not.q.ſentit generaliter, de cõ-
ſenſu Papæ, uel Electorum, poſſe Imperatorem renunciare Im-
perio, Ceſſante autem dicto conſenſu ꝙ ualeret, quo ad præiudi
cium renunciantis, non in fauorem eius, pro quo renunciaret.
15 † Item quando ſolum eſſet electus, nondum tamen acceptaſſet,
tunc in manibus cuiuſcunq; uidetur, ꝙ poſſet renunciare, quia
dicta Regula.d.c.admonet, &.c.ꝙ in dubiis, cum ſimil.de renun
ciat.habet locum in acquiſitis, nõ in acquirendis, & in iure in re,
non in iure ad rem tantum, quia tunc in manibus cuiuſcunq; No
tarii, Abb.poſt Io.And.& Goffr.in.d.c.ꝙ in dubiis, poſt princi.
in glo.ii.& ultra eum Rot.not.deciſ.ſupra allega.clxxviii. Idem
deciſ.ccxc.nota ꝙ licet, &.cccxxviii.nota ꝙ ubi eſt quis in anti-
quis, ubi etiam idẽ in præſentato ante inſtitutionem, & quædam
aliàs late ſcribunt quidam Moderni, Franciſcus niconit.in qui-
buſdam allegationibus eorum prima parte alleg.vii.licet unica,
in princ.& Rot.deciſ.dlxxiii.quidam, poſt medium, in antiquis.
Card.in Clem.i.de renunc.vii.q.vi.col. Et in terminis addo Iac.
Aluarot.in titulo quis dicatur Dux, in uſib.feud.col.vii.in prin.
uerſi.quero an Imperator, Vbi poſt Bal.concludit Imperatorem
in manibus Electorum non poſſe renunciare, quia non ſunt eius
Superiores, per.d.c.ꝙ in dubiis poſtq̃ Imperator ſcilicet, eſt cõ-
firmatus, tantum, uel etiam coronatus. Quia cum tunc nõ habeãt
facultatem deſtituendi, ergo &c. Sed bene re integra poſſet ele-
ctus non acceptare electionem, & renunciare, etiam abſentibus
Electoribus.arg.l.Pomponius ſcribit.ff.de neg.geſt. Aliàs au-
tem, ꝙ dicta renunciatio, deberet fieri de licentia Papæ, qui eſt
Superior eius, & Supremus Vicarius Dei, qui poſſet etiã ipſum
propter crimina deponere.d.c.ad Apoſtolicæ, de re iudi.& ꝙ ita
tenet Bal.in.l.Barbarius.ff.de offi.Præto. Sic Iac.not.d.loco.&
Bal.ad literam etiam dicit in.d.l.Barbarius.i.lectura ante finẽ.

16 uerſic.ſed hic quero. † Item cauendum, quia dicta Regula di-
cto cap. admonet, &.c.ꝙ in dubiis. cum ſimili, ut renunciari de-
beat in manibus Superioris, al's non teneat. Intelligitur quo ad
præiudicium Superioris, uel Eccleſiæ, ſi non uult habere. Nam
ſi uult admittere, & ratificare reſignationem, priuatur beneficio,
nec poſſet reſilire, nec repetere beneficium, ut per Rot. deciſione
dlxxiii. quidam in antiquis, tamen donec ea ratificatio non ſe-
quatur, habet ius in beneficio, & remanet intitulatus. Rot. dicto
loco poſt opi. Inno. in. d. c. ꝙ in dubiis, quia ueram dicunt, & te-
nent Moder. in Tractat. de Benef. iii. parte. q. xi. qualitate. xviii.
Sed alii dicunt, ꝙ tenet in prçiudicium renunciantis, gl. & Abb.
in. d. c. ꝙ in dubiis. in princip. ii. opp. ꝙ ibi. ii. col. in uerſiculo in
quantum. glo. declarat id uerum, ſi in manibus alicuius Clerici,
licet non prælati ſuperioris, ſed in manibus Laici nullo modo,
ſed priuatur á iure, ut in illo text. quæ tamen cadunt in illis ter-
minis in Beneficialibus, in quibus hic proprie, nos non ſumus,
17 † Item tenet renunciatio, etiam in manibus nõ Superioris, etiã
in dictis iuribus quo ad præiudiciũ poſſeſſionis, quia in illa nõ
eſt quid ſpiritualitatis, uel ninculi indiſſolubilis, & quia facilius
18 poſſeſſio perditur. † Item perdet facultatem interim admini-
ſtrandi, ſecundum Abb. poſt Inn. in. d. c. ꝙ in dubiis. ii. col. ante
finem, uerſic. licet. Innoc. poſt gl. not. in. c. ꝙ Dei. de ſtatu mona.
in glo. ii. Et dicit Card. de poſſeſſione in Clem. i. de renuncia. q.
ix. Hæc omnia putarem (ſalua meliori ſententia) in hac. q. poſſe
19 conſiderari, cogitabis. † Quibus adde etiam, ꝙ qui renunciat
in manibus non habentis poteſtatem admittẽdi reſignationem,
non repellitur propterea ab agẽdo, contra intruſum illa ratione,
quia talis renunciatio non priuat iure ſuo renunciantem, licet
bene per Ordinarium poſſet priuari beneficio, d. c. ꝙ in dubiis.
& ibi Innoc. & Doct. & tenet renunciatio in præiudicium ſui, ut
ſupra ſcilicet, ageret contra Ordinarium ad beneficiũ reſtitnen-
dum. ita not. tradit Rot. dictum fuiſſe, quaſi per omnes, in titul.
20 de rennnc. deciſ. iii. quidam, in antiquioribus. † Et in Impera-
tore ultra iam dicta, exornando hanc. q. addi poteſt, an ſub Re-
gula Cancellariç Rom, de infirmis reſignantibus infra. xx. dies,
comprehẽdatur Imperator, qui in infirmitate conſtitutus, renũ-
ciaret Imperio? quam. q. ponit nouiſſime hodie Epũs Sarnẽſ. in
ſuis Commẽt. ſup Regul. Cancella. in. d. Regul. q. ii. & tandem
poſt argumenta ad partes tenet illi Regulæ nõ eſſe locum, ſi Im-
perator renunciet cum conſenſu Electorum, uel Papæ, per ratio-

nes, de quibus ibi, ſed ꝙ ceſſante.d.conſenſu, renunciatio quantum ad renunciantem ualeret, non tamen in fauorem illius, in cuius fauorem fieret, ſi imperator renunciãs moreretur poſt. xx. dies, dicit, ſed credo ꝙ uelit dicere infra .xx. dies, patet ex quo ſubdit, quia eſſet locus huic Regulæ.

CENTESIMA QVRTA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit donare de rebus Imperij.*
2 *Imperator poteſt donare Eccleſiæ Vniuerſali.*
3 *Conſtantinus Imperator donauit non ſolus, ſed etiam cum omnibus Satrapis, Vniuerſo Senatu, Primatibus, & cuncto populo.*
Donare poteſt Imperator: ſi non grauiter Regalis Dignitas lædatur. & ſeq.
4 *Imperium eſt ſimile Corpori humano, cui membra abſcindi non poſſunt.*
5 *Imperator, ſeruilis, & miſerrimæ conditionis eſſet, ſi aliquid donare non poſſet.*
6 *Nobilitas ex Largitate cognoſcitur.*
7 *Donare poteſt Imperator, ſi ſtatus multùm non minuatur, aliàs non.*
8 *Subditis inuitis: & hominibus, loci Princeps non ſupponit locum &. 13.*
9 *Pacis commodo Princeps alienat, quæ aliàs non.*
Item in remunerationem.
10 *Alienare an poſſit Princeps Prouinciam de nouo queſitam propria virtute, & iuſto Bello.*
11 *Eccleſiæ res de nouo queſitæ an poſſint alienari.*
12 *Patrimonij bona Imperator alienat.*
13 *Rex an vendat vnam Ciuitatem ſuam ſine conſenſu Ciuium.*
Imperio an querantur de nouo queſita ab Imperatore.

CENTESIMO QVARTO Quæro, † an Imperator poſſit donare de rebus Imperii. Iſta queſtio uulgaris eſt, & in uariis locis traditur. Reſoluendo, omiſſis diſputa-
2 tionibus uidetur dicendum. † Imprimis ante omnia, ꝙ ſi Eccleſiæ Vniuerſali donaret, ualeret, per ea quę ſupra late, cũ communi opp. dictum fuit, ualuiſſe donationem factam á Conſtantino Eccleſiæ Roma. q. li. precipue ultra alias ſpeciales rationes, quia tũc eſt potius quædã reſignatio, ꝗ omnino de nouo datio. Et allegaui inter alia, t. not. in § ſi minus, in Auct. de non alien. ubi dicitur, ꝙ facile, & permiſſum eſt Principi dare, precipue Eccleſiis,

cleſiis, in quibus optima menſura eſt donatarum rerum immenſitas, & ꝙ nec multum differunt Sacerdotium, & Imperium, qui eſt tex. multum not. pro ualiditate. d. donationis Conſtantini. ultra Scrib. Et ita etiam pro expedito hunc caſum dicta ratione ponunt Moderni Hiſpani in §. Item ſeruiana. Inſt. de actio. col. xviii. in princip. & Alex. conſil. xxiiii. ponderatis, ad finem, libr. v. & in. l. filius quem Pater, ad finem princip. ff. de lib. & poſthu. quamuis tex. in. d. c. fundamenta. §. nec autem, de elect. in. vi. ſupponat, & referat, non † donaſſe Conſtantinũ ſolum, ſed etiã cum omnibus Satrapis, & Vniuerſo Senatu, Optimatibus etiam, & Cuncto Populo, ut ibi legitur, & poſt Bald. ita in donatione Eccleſiæ aduertit Felyn. incidenter, in. c. i. de probat. iii. colum. ii. declaratione, uerſicul. & ideo Conſtantinus. & ſupra dixi. d. q. li. numer. viii. Aut donat aliis, & tunc dicit Bal. in prima Rubrica. C. iii. col. ꝙ de hac queſtione ſemper fuit litigatum, quando ſcilicet ita donaret, ꝙ in illo Territorio nullã retineret iuriſdictionem, & ꝙ Succeſſor non poſſit reuocare. Et diſtinguit, ꝙ aut donat per nomina quotæ dicendo, Dono tertiam, uel quartam partem Imperii, & non ualet, quia Imperium eſt indiuiſibile, ſicut Pontificatus, quod eſſet quaſi Monſtrum, ſi Mundus haberet duo capita in Temporali Iuriſdictione, facit tex. not. in titul. de Allodiis, in princip. Ibi diſtrictum, & iuriſdictionem Imperatoris uendere, non præſumat, & ſi fiat non ualeat. Aut donatio fit per nomina rerum, uel Ciuitatum, & ualet, quia per hoc Imperiũ ſe non diuidit, niſi Imperium enormiter lædatur. poſt Spec. ubi ibi. &. c. intellecto. de iureiur. Idem Bal. not. in addit. ad Specul. In titulo de inſtrum. editio. col. iii. ad medium. addens ꝙ tamen non poteſt tantum donare, ꝙ uileſcat ſua Autoritas. per ea quæ ibi, nec ſe facere minorem in fraudem Imperii. Idem Bald. alibi, ubi per Iaſ. vii. car. ii. col. poſt princip. infra citato loco. & cum Iaſ. Nouiſſimi Taurinẽ. in. l. Imperium. xix. col. in principio. ff. de iuriſdict. om. iud. Iaſ. in Commentariis ſuis, in uſib. feud. vii. car. i. col. poſt Bal. ibi latiſſime arguentem, in effectu diſtinguit, ꝙ aut alienat, & donat expropriando, & penitus abdicãdo omne Dominium, Iuriſdictionem, & Dignitatem, & non poteſt, quia eſſet deformare Principatũ. poſt. tex. & Doc. in. d. c. intellecto. & addo ꝙ facit. d. c. i. de Allod. in principio. Aut alienat retinendo Dominium directum, uel Superioritatem ſaltem, & tunc ualet alienatio per ea quæ ibi, & Alex. dicto conſil. xxiiii. ad finem. & d. l. filius quem pater, ad fin. princip. Item ꝙ ſi donatio non cedit

in magnam Iuriſdictionis Regalis diminutionem ualet, & præ-
iudicat ſucceſſori,per.c.Abbate ſane. de uerb. ſign. in. vi. & ibi
Doct.Bar.& Bal.ubi ibi not.Et ſic conſidera primo, ꝙ Iaſ.in.d.
prima col.& ante eum Bal.ibi.iiii.col.uidentur reprobare illam
diſtinctionem,quam aliás ipſemet Bal.fecit in.d.i. Rubrica. C.
ꝙ res,non quotas donare non poteſt.& expreſſe Bald. in.d. iiii.
col.dicit hanc diſtinctionem eſſe falſam,quia Imperator nõ põt
4 capitis Imperii membra mutilare, † nam Imperium eſt in ſimi-
litudine Corporis humani , á quo ſi abſcindatur Auricula , non
erit Corpus perfectum,ſed monſtruoſum.Iſta queſtio eſt mate-
ria ordinaria.d.c.intellecto.ubi omnes,de iureiur.Et illa ratio-
ne,quia Auguſtus Imperator,uno modo,dicitur etiam ab augé-
do.Et Ant.Sicul.aliás in Tractatu.de poteſt.& Excellentia Re
gia.iiii.q.late ponit.An Rex poſſit donare de rebus Regni ali-
qua.& poſt multa & uaria dicta ſcrib.Bart. Bald. Brix.Firman:
Oldra.Ioan.And.Paul.de Caſtro.Card.Inno.Hoſti.Abb.Alb.
Io.de Anan.& multa iura,concludit,donationem ex qua graui-
ter non lædatur Regalis Dignitas, fieri poſſe & ualere. & Idem
5 q.lxxv. † Et ꝙ aĩs ſeruilis eſſet conditionis,& miſerrimę Rex,
& Imperator,ſi donare aliquid non poſſet.& Oldra. not. conſil.
xciiii.ultima col.& tex.not.in.l.cum multa.in fine. C. de bonis
quę libe.l.ſancimus.in fine princip.C.de donatio.l. donationes
quasDiuus.C.de donat.inter ui.& uxo.l.ii.&.iii.C.de quadrié.
præſcrip.l.filiuſfamilias.ff.de donationibus titulo generali.uer
6 ſicu.pone cum filium. † Vnde per illum tex.aĩs Rom.notat No
bilitatem cognoſci ex largitionibus.in not.dcxliiii.Nobilitas,
& proprie Regum eſt donare.c.i.de donat.extra, et Nobilitatis.
ut ibi.& dixi infra.q.cx.caſu.ccxiiii.unde glo.aliás dicit, ꝙ qui
diues eſt,multum debet donare.in.l.ſed ſi ego.in fine.ff.ad Vel-
leia.per tex.not.in.§.ſinimus.in Auct.de non alienãdis.ubi text.
notab.in Imperatore ait,ei eſſe facile dare,quia ei plurima dedit
Deus habere,& multorum Dominum eſſe &c.Et ideo tex.in. d.
c.intellecto.infringit non omnesdonationes, ſed dicit de aliena
tis in prȩiudicium Regni,& cõtra Regis honorem.ut ibi in illo
tex.Ideo.D.Decy.in.c.i.de probat.iiii.col.in princi. cõtractum
Principis dicit ſi magnam diminutionem ſuæ iuriſdictionis cõti-
net,nõ tenere etiam ſi adhibeatur iuramentum. per.d. c. intelle-
cto.& ꝙ ibi Bal.& Bart.& Bal.alibi.ubi ibi.Et cum hac diſtin-
ctione,an ſit in magnum prȩiudicium uel diminutionemRegni,
an nõ,tranſeunt.per dictum.c.intellecto.Moder.Brix.Dominus

Bonus,

Bonus, de Curtili, in Tractatu de Nobilit. iii. parte. col. xv. in princip. poſt tex. in. d. c. Abbate ſane. & Bar. in. l. prohibere. ⁋ pla ne. ff. quod ui aut clam. & facit. l. pen. ff. de offi. Præfi. ſecundum unum intellectum. ſed. d. Iacob. de Sancto Georgio in ſuo Tractatu feud. in uerbo in feudum. in principio. tranſit cum diſtinctione Baldi, in. d. princip. feud. diſtinguens in. ii. Capite quādo retinet aliquid, puta directum dominium, quod aut uergit in ma
7 gnum præiudicium Principatus, aut nō. † Sed placet ſatis dicta diſtinctio Anton. Sicul. & ſeq. ſcilicet, ut cōſideretur an ſtatus multum minuatur, uel non, & cum ea ſcribit Deci. cōſi. cxci. in cauſa quæ agitur. in princip. poſt Bar. Oldr. & alios, & Fely. in. d. c. i. de prob. iii. col. iii. declaratione, & in prima col. in prin. & in. c. ad audiētiam. ii. col. extra de præſcript. uerſic. de aliis. Et Mart. Laud. not. cxlvi. licet, in Tractatu de Princip. poſt Bald. etiam idem concludit. per. d. c. Abbate ſane. & c. intellecto. & per dictam rationem Oldra. Anton. Sicul. in Tractatu de poteſt. Regia. q. lxxv. Eo caſu autem, quo nō poteſt, facit quia cum Imperium hodie, nec pars eius non deferatᷣ ſucceſſione, ſed electione, ut ſupra. vii. & viii. q. quæ nō tranſmittentur, etiam cedi nō poſſunt. l. ex pluribus. ff. de adminiſtra. tut. ubi Bar. cum ſimil. ergo
8 &c. † Circa præmiſſa etiam conſiderādum eſt, ꝙ inuitis hominibus loci, nō uidetur Principem poſſe locum alii ſubiicere. not. dictum Hoſt. Io. Andr. Ant. de but. Abb. & ab aliis ſequutum in c. dilecti. de Maior. & Obed. ſecundum. d. Decy. in. d. c. i. de probat. iii. col. ad finem. uerſiculo retenta concluſione. & Bald. alibi. ubi ibi. & ante eum ibidem Felyn. pro ſing. iii. col. uerſicu. ii. declara. & in. c. ad audientiam. ii. colum. de pręſcrip. uerſiculo plus dixit Hoſtien. & in. c. dilecti. de Maior. & Obed. ii. col. in uerbo hominibus inuitis. & Deci. conſil. dlxiiii. in cauſa, col. iii. & infra nume. xiii. in fine huius queſtionis. & communem, & ueram ait Curt. Iunior. conſilio. clxxiiii. in cauſa, col. iiii. lib. i. pręcipue quādo per talem alienationem fierent Subditi deterioris conditionis. ut ſi fieret in minorem Dominum, late congerēs. & eſt bona glo. in. l. inuitus, in principio, poſt illum text. ff. de fideicom. liber. & latiſſime congerunt Moder. Hiſpa. per illum tex. ꝙ Principes nō alienent Terras, ſine uoluntate Subditorum ſuorum. in ⁋ itē Seruiana. xvi. col. ad finem. Inſt. de actio. poſt Iaſ. & Ang. etiam ibi, & late Iaſ. Præpos. Paul. de Caſtro. Corn. Hippo. de Mars. & Io. Fabr. alibi ubi Ibi, ac And. Sicul. in conſil. xi. illud
9 ad fi. ii. col. libr. ii. limitañ. not. ut ibi. † Pręcipue niſi princeps

Digitized by Google

pro commodo Pacis alienaret.ut ibi late cumulat, & facit totus
titulus de pac.conſt.in uſib.feud.& ibidem Quid etiam quãdo
propter remunerationem Princeps alienaret, ibi late uidendum
de his, et aliis. Et prędicta plane procedunt in his, quę ſunt de pa
10 trimonio Regni, et Imperii. † Quid autem ſi Princeps ſua uir
tute quęſiuit aliquã Prouinciã iuſto bello, propter quam ipſe, et
ſuus Principatus, magnum conſequitur commodum, an poſſit
donare, uel alienare? dicti Moderni Brix. in dicto Tractatu de
Nobilitate.d.iii.parte.col.ſupra citata.xv.poſt princip. mouent
hanc queſtionem, & nõ decidunt, ſed remittunt ad quædam loca
Scrib.quę tamen(pace ſua)uiſa, nõ ponunt ſpecialiter in termi-
nis hanc.q.noſtrã de acquiſitis nouiter ſua uirtute, ſed ſolum
generaliter, an Princeps poſſit alienare res Regni, uel Imperii,
de quo ſupra diximus. Vnde ego credo, ꝙ ſit de iure idem in his
quod & in aliis Imperii rebus, cum ut Imperator querit, illa pre
cipue conſideratione, quia quæ acquirit, ut Imperator, hodie et
quãdocũq; de iure, Iam omnia Imperii erant, licet de facto mul-
ta nõ teneat, ut ſupra uidimus, ſecundum communem ſentẽtiam,
in.q.lii.unde cum quæ acquirit ad ſuam naturam.i. ad ius Impe
rii redeãt, eius iure fungi debent, ut ſint ſcilicet inalienabilia ſe
cundum diſtinctionem ſupra factam in aliis rebus Imperii, Iur.
uulg.l.filio.ff.de liber.et poſth.ibi nõ tranſlatus, ſed redditus ui
11 detur. † Item quia non poſſet licite iſta de nouo acquirere, mo
uendo Bellum, niſi quia Imperator, ut infra ſuo loco dicemus.q.
cvii.Sic, & alias in ſimili uidemus, ꝙ cõcluſio, & deciſio illa quę
habet res Eccleſiæ, nõ poſſe alienari, niſi ſeruatis ſolennitatibus
debitis iur. uulg. Intelligitur tam de his, quæ ſolebat habere.
Quã de his quę de recenti etiam, Eccleſia quæreret, quia ſat eſt
ꝙ de iure Eccleſiæ.& eius cõtemplatione queſita fuerint. bonus
tex.in.l.iubemus nulli.C.de ſacr.ſanct.eccleſ.in princ.not.Abb.
in.c.ut ſuper.ii.col.extra de reb.eccl.facit.l.ii.C.ſi aduer.dona.
iuncta Regula.ff.de rebus eoꝝ.&.C.de præd:minor.cum ſimili.
&bonus tex.in.l.fiſcus.i.in principio.ff.de Iure Fiſci.Et pro hac
concluſ.ꝙ quæ de nouo acquirit Imperator, Imperio, & Princi-
patui, Romanorum adiiciat.ego do bonum tex.in.§.fi.ad finem.
in Auct.de here.& falc.ibi, per Prouincias, quæ dudum fuerint.
& nunc à Deo per nos ſunt adiectæ Principatui Romanorum.&
bonus tex.in Auct.ut defunct.Funer:.§.ſin uero etiam, ibi, om-
nibus gentibus, quarum nobis Principatus, alium quidem ab ini
12 tio dedit Deus, alium uero adiecit. † Sed quæ in formam patri

monii

monii redacta habet, uidetur q. poſſit uendere, & alienare Princeps. ut eſt bonus tex. in. l. apud Iulianum, alias Idem Iulianus. §. fi. ff. de legat. i. & donare libere, ut Donatarius inconcuſſe poſſideat, & ad ſuos poſteros tranſmittat, et illi alienent. not. tex. in
13 l. hi quibus. C. de fundis patrimon. libr. xi. † Item ſupradictis in hac. q. addo. D. Fabian. in Tractatu de emptio. & uendit. xi. q. iii. q. prin. hodie in. i. Volumine. Tract. ubi querit, an Rex poſſit uendere unam de Ciuitatibus ſui Regni, ſine conſenſu Ciuium, & concludit q. non, poſt Hoſtyē. & Io. Andr. in. c. dilecti filii. in nouell. de Maiori. & Obed. declarans ut ibi, not. & faciunt dicta
14 latius hic ſupra num. viii. † Audio tñ in præmiſſis Practicā obſeruare, q. q̃ Imperator ꝑpria uirtute, & Armis hodie acquirit, nō tranſeunt in Imperium, ſed in proprium patrimoniū ab Imperio ſeparatum, & cum Corona Regis Hiſpaniarum, non autem cum Imperio Rom. Circa quod tñ, in puncto iuris ſubſiſto.

CENTESIMA QVINTA QVAESTIO.

1 *An Imperator Romæ exiſtens, poſſit Legem facere, uel iuriſdictionem exercere.*

2 *Generaliter fieri non poteſt, quód non ſpecialiter, precipue in his, que ſunt iuriſdictionis. & 3.*

Extra Territorium, etiam inter Subditos, quis iuriſdictionem non habet. & n. 7.

Obedientiam præſtat poſſeſſio, non merum ius. & nu. 2.

Imperator an poſſit in integ. reſtituere famam in terris Eccleſiæ.

4 *Imperator, non ſic Papæ Vrbem donauit, vt in ea honorem Imperialem non retineat. & quid. & ſeq.*

6 *Iuriſdictionem exercere non poteſt quis præſente eo, qui ei officium conceſſit, & quando.*

9 *Roma an hodie ſit communis Patria.*

8 *Roma an ſit hodie, vbi eſt Imperator.*

1 CENTESIMO QVINTO Quęro, † an Imperator Romæ exiſtens, poſſit Legem facere, uel Iuriſdictionem exercere? & tex. in uſib. feud. in titulo Cōſtitutiones feudorum, probat q. ſic, quia ibi ſtāt in Rubro, & in nigro, etiam hęc uerba, Conſtitutiones feudales. D. Lotharii Imperatoris. Quas ante Ianuam Beati Petri in Ciuitate Rome condidit, obſeruan-

Digitized by Google

das. Et ideo Bald. ibi expreſſe not. ꝙ Imperator exiſtens Romæ, poteſt facere Legem Generalem Vrbi, & Orbi. l. uero ſpecialem Vrbi, facere non poſſet, quia Vrbs Roma eſt Papæ, ut not. in. l. i. §. cum urbem. ff. de offic. Præfect. urb. Cap. Conſtantinus, ante finem. xcvi. diſt. & not. in. c. igitur. poſt illum text. xxiii. q. viii. & illud idem cum Bal. ibidem, not. Iacobus Aluarot. & tenet. & do bonum tex. in Auct. ut omnes obed. Iudi. §. fin. ibi Legem hanc proponat in omni Italia. Et aliás Alcy. in Auct. Caſſa. C. de ſacro. ſanct. eccleſ. in glo. i. ſcribit, ꝙ Federicus. ii. a Romano Pontifice Honorio, in Vrbe Roma cum fuit Coronatus, in eius gratiam quaſdam Leges promulgauit, inter quas. d. Aucten. Caſſa. Sed uidetur aduertendum, dum dicunt ꝙ. l. Generalem Vrbi, & Orbi, poteſt facere Imperator, quia nõ uideo quomodo id reſpectu Vrbis Romæ, poſſit abſolute procedere, nam ſi in ea nullam Iuriſdictionem habet, etiam nec in temporalibus, ut dictis Iuri-
2 bus, & notũ eſt, † quomodo eam ligat? nec generaliter, nec ſpecialiter, arg. uulg. regulæ. l. final. ff. de Iuriſd. om. iudic. c. fina. de conſtitu. in. vi. l. fin. ff. de offic. Proconſ. cum ſimil. Et generaliter quo ad obedientiam inſpicitur poſſeſſio, & non merum ius. l. i. C. de Summa Trin. & Fid. cath. Bal. in. c. olim, de reſcrip. & dixi ſupra. q. liii. in fine. Vnde eſt, ꝙ iurat electus in Imperatorem Papæ, cum ei mittit Nuncios, Si Romam uenero &c. In ea nullum placitum, aut ordinationem faciam de omnibus, que ad te, aut ad Romanos pertinent, ſine tuo conſilio. ut in. c. ego. lxiii. diſtinct. Et ibi expreſſe notat Alexand. ꝙ Imperator non poteſt in Vrbe exercere actus contẽtioſæ Iuriſdictionis, nec uoluntariæ ſpectãtis ad Papam, de ſpectantibus ad iuriſdictionem ſuam nõ prohibetur. Ideo eo modo potuit quo alii habentes iuriſdictionem, in his ſcilicet, quæ ſunt uoluntariæ Iuriſdictionis, per. c. nouit. de offic. Delega. et in contẽtioſis uolente Papa. per Clem. i. de foro compet. Legitimare autem an poſſit Imperator in Terris Impe-
3 rii, ſupra uidimus. q. cii. † Bal. alſ in Margarita ſua, in uerbo Collegium, in primo uerſicu. dicit, ꝙ Imperator poteſt reſtituere ad famam in Terris Eccleſiæ, refert, & tenet Hypp. Marſ. in libello de Dignitate Imp. col. pen. in principio, et dicit Bal. d. loco rationem eſſe, quia eſt uoluntariæ Iuriſdictionis. et quia competit in Signum Vniuerſalis Dominii, et eſt iuriſdictiõis nõ circumſcriptæ, nec coarctatę. Et ultra eos uidetur reſoluendum, ꝙ Romæ exiſtens, facit. l. ualituram in Territorio ſuo Imperator, Romæ autem non, ſine conſenſu Papæ, et ita remouetur. d. Rubrica. &

Nigr.

Nigr.conſtit.feud.ſcilicet,uel ꝙ ibi Eugenius Papa cōceſſit, ut
uerisimile eſt,uel erat.l.& conſtitutio concernēs Imperium ſuū,
nō Eccleſiæ Romanę,& Papæ,bon.tex.in.d.c.ego.Ibi quę ad te.
aut ad Romanos,á contrario ſenſu.& Marti.Laud. in Tractatu
de princip.not.cccclx.ſimpliciter notat, ꝙ Imperator exiſtēs in
Terris Eccleſiæ,puta Bononiæ,poſſit condere.l. ligantem Sub-
ditos ſuos,alleg.Bal.in.d.c.i.conſtitu.feud. Sed tamen Bald.ibi
aliter dicit, ut ſupra relatum eſt. Verius tamen hoc ultimum,de
iure uidetur.Et ideo dicunt Doct.alias,ꝙ.ll.Imperiales in Ter-
ris Eccleſiæ,nō haberēt uim,niſi Eccleſia approbaſſet,ob Regu-
lam.c.quæ in Eccleſiarum.&.c.Eccleſia.s.m.de conſtitut. & ibi
Scrib..&.c.i.de op.no.nunc.et not.Alcy.in Rubrica.C.de ſacr.
3 ſanct.eccleſ.licet nō in hac.q. † Item facit, quia ſi dicti Doct.
Bal.& Iac.uolunt,ꝙ Vrbi Imperator legem ſpecialem facere nō
poſſit,etiam in ea exiſtēs,ergo nec generalem,quę Vrbem liget,
quia quod nō licet ſpecialiter.nō licet generaliter.l.i.in princip.
ff.de offic.eius.& ibi gloſ.& Scrib. in uerbo iuriſdictione tota,
quę Regula precipue procedit in his,quę ſunt iuriſdictionis,ſeu
in dependentibus ab ea:quia in talibus,quę nō poſſunt fieri ſpe-
cialiter,nec etiam generaliter.ut per Modern. Taurineñ.in. d.l.i.
xv.car.ii.col.ad finem,uerſic.uel tertio, & proprius. poſt numer.
cccclxxi.poſt Imol.& But.in Clem.paſtoralis,de re iud. & Fely.
commendat,& tenet in.c.ſi quis cōtra Clericum,de foro compet.
iii.col.uerſi.vi.licet & nouiſſime Idem.d.Orionus,in.d.l.i. viii.
car.iii.col.in princ.&.iiii.in fine.& ibi legendo dixi ſuper gloſ.
in uerbo nō aliter,in ultima parte,ad intellectum.l.quædam, de
acqui.rer.dom. Vnde cogitandum eſt,circa dictum Bald.& Iac.
Aluarot.Bene uerum,ꝙ alias in not.q.arguendo Bal.in.l.execu-
4 torem.C.de exec.rei iud.xi.col.in fi.ſignanter dixit, † ꝙ Impe-
rator nō ſic Papæ Vrbem donauit,quin ibi poſſit exercere iuriſ-
dictionem uoluntariam in omnibus, et patet ex ſupra dictis, in
5 q.ci.& etiam contētioſam in hoſtem ſuum. † Item licet aliquā
iuriſdictionem nō habeat in ea,retinet tamen ibi honorem Impe
rialem,quia ibi coronatur.Ad quod faciunt quę dixi infra.q.cx.
ad finem.uerſic.illam tamen.Item & ſecundo conſiderandum eſt
etiam reſpectu Imperii ſui,quia cum Romę Imperator hodie nul
lam iuriſdictionem habeat,ut in.d.c.Conſtantinus.&.c. funda-
menta.§.ne autem.de elect.in.vi.quomodo portam urbis ingreſ-
ſus,poteſt etiam nec in ſuos Subditos Iuriſdictionem exercere?
argumento.l.final.ff.de offic.Proconſ.&.l.i.ff.eod.cum ſimilib.

Digitized by Google

prȩcipue cum hodie ſecundum communem, Imperium ab Eccle-
6 ſia depēdeat,& a Papa, ut ſupra ſuo loco uidimus.q.l. † Et ubi
eſt præſens is, qui alicui beneficium conceſſit, ceſſat eius iuriſdi-
ctio.ut per.d.l.fi.&.c. Antiqua. de priuil.notat Abb.in.c. uolen-
tes.ii.col.de offic.leg.uerſic.unde concluderem.(De qua tamen
materia not.ſcribit nouiſſime Epiſcopus Gomes. in Comment.
ſuper Regulis Cancel.in Regula de nō iudicañ.iuxta form. ſup-
pli. q.iii.in not.q.an Epiſcopus in Curia poſſit prouidere de be
neficiis uacantibus in ſua Dioceſi, præſente Papa.) Niſi dicas id
eſſe, quia ſunt duo, Papa, & Imperator, in effectu, & poteſtate
omnino diuerſ.c.duo ſunt.xcvi.diſtinct.in principio, cum ſimil.
quo caſu quilibet uidetur poſſe uti ſuo officio.arg.no.per Abb.
7 in.d.ii.col.ante fi.uerſ.& ex iſtis etiam infertur. † Pro Regula
tamen.d.l.fin.ſtringendo facit, quia extra Prouinciam, ēt cum
propriis Subditis quis non uidetur poſſe Iuriſdictionem exer-
cere.ut poſt tex.& glo.ibi not. Abb. Et ait communiter teneri, &
de factoſeruari.poſt Io.And.& Specul.in.c.pen.i.col. ad finem,
uerſi. primus nunquid.extra de offi.leg. Et ad hanc.q.facit tex.
not.in primo titulo feud.§.cum uero. Ibi cum uero Cōradus Ro
mam proficiſcens, petitum eſt a fidelibus, qui in eius erant ſerui-
tio.ut.l.ab eo promulgata &c.niſi dicas ꝙ ibi adhuc nō erat Rō
8 mæ. † Vnde illud dictum, ubi Imperator, ibi Roma.l.ii.§.lega-
tis.ubi Bal.ff.de iudiciis.et tex.in.l.ii.§.ignominiæ, ii. ubi Ang.
& omnes.ff.de infam. & dixi infra.q.cx.caſu.ccxxvi. & Abb.in
c.fin.de foro compet.col.antepenulti. quæ eſt cōmunis patria.l.
Roma.ff.ad Municip.l.ſed et reprobari.§.final.ff.de excuſ.tuto.
Non uidetur habere locū amplius in hac Roma noſtra, quæ ſub
Dominio eius amplius nō eſt, ſed Pontificis, ut patet, et diximus
9 ſupra. q.lxvii. † Et hodie, Roma eſt communis Patria, ut ibi
quilibet poſſit conueniri. Intelligitur coram Papa, uel eo, qui ibi
habet iuriſdictionem. Vnde cū ad pñs ſit de Dominio Papæ Lai
cus nō Subditus Papæ, hodie Romæ non poterit conueniri. de
quo tamen dicendum eſt, et de.d.l. Roma. ut per Deci.in.c.memi
nimus. ad fin, de appell.et ab ouo Moderni Mediolan. cap.xxi.
ii.lib.diſpunct.

CENTESIMA SEXTA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit ſibi parem, vel Superiorem creare, vel Succeſſorem eligere, vel Conſortem in Imperio, vel Vicarium?*

Imperator,

Imperator; Vicarios creat ſibi in Prouincijs. & .4.

2 *Imperator vnus tantúm eſſe poteſt.*

3 *Imperator eligit ſibi Succeſſorem, volente Papa.*

4 *Regna an diuidi poſſint.*

Papæ datur quandoq; Coadiutor, & quomodo, in. num. 3.

Imperatori quandoq; dari poteſt Coadiutor. ibidem.

5 *Imperator Vicarijs dat Coadiutorem, & Viſitatorem:*

6 *Papa Vicarios creat in Terris, qui exercent Iura Principis.*

Carolus de Malateſtis olim Vicarius Ariminenſis, & Romandiolæ pro Papa, ibidem.

7 *Imperator ſibi Succeſſorem eligare non poteſt.*

1 CENTESIMO SEXTO Quęro, † an Impera-
tor poſſit ſibi parem, uel Superiorem creare, aut Succeſſo-
rem eligere, uel Conſortem, uel Vicarium? Breniter, licet Prin-
ceps poſſit ſecundum communem ſententiam, etiam alias inde-
legabilia delegare, & aliis communicare, poſt Bart. in. l. i. ff. de
offic. eius, in princ. col. fi. in princ. uerſic. quero nunquid Impera-
tor. poſt. l. fi. C. ubi Senat. Tamen Superiorem, uel ſibi parem fa
cere nõ poteſt, ita notanter dixit Bal. in Præludiis feudornm. ii.
car. iiii. col. ſub uerſicu. expedita, ad finem dicens, id impoſſibile
eſſe, quia. l. Regia contradicit. Et quia nullum inferius ſecũdum
Ariſtotelem ſtantibus terminis diſcretius participat, id quod ſu
perius eſt, cuius uerba dicere Aurea Franciſcum Curt. antiquio-
rem in conſi. lxiii. ſerioſa declaratione, col. v, dicunt Moder. Tau
rinenſes, in. l. Imperium. col. xix. in princ. ff. de Iur. om, iud. uerſi.
& declaretis. Nec enim facile eſt locum Regis tenere. c. non eſt.
c. ante omnia. c, multi. xl. diſt. † Vicariũ aũt Imperator facit. ut
2 infra. nu. iiii. &. l. i. C. de offic. Vicar. §. illnd, in Auct. ut iudi. ſine
quoquo ſuffr. l. aduerſus. cũ gl. C. ſi aduerſ. tẽ iud. Et de Vicario
Affricę, in iuſcriptione. l. nemini. C. de ędif. priuat. l. pen. C. de di
lat. De Vicario Italiæ. in. l. i. C. ſi quis eam cuius tutel. p Alex. in
Rub. ff. de offic. eius. col. pen. ubi late dixi poſt alios, & infra. q.
cx. caſu. cccxiiii. hodie uř dici Vicerex. De Vicario Hiſpaniæ,
in. l. ſi a Sponſo. C. de donat. ante nupt. De Vicario Macedonię,
in. l. xl. C. de feriis. De Vicario Aſiæ, in. l. i. C. ne Sanct. Baptiſma
reiteretur. De Vicario ſimpliciter, in. l. i, C. de offic. diuerſ. iud.
2 † Et facit, quia unus tantum Imperator de Iure eſſe poteſt. c. in
apibus. vii. q. i. cum ſimil. late ſupra dictis in. q. lxix. & facit tex.

in.l.cum multa.in fine.C.de bon.quæ lib.ibi,ut enim Imperialis fortuna omnes ſupereminet.Et dicit alias Bal.in titulo de feud. march.poſt principium,ꝙ cum dignitas ſit proprium munus, & decus totius Vniuerſitatis, nemo priuatus tranſmittere poteſt, nec uendere,licet cōtra ſit hodie in multis uſurpatum. Et Card. Alex.in.c.nunc autem.xxi.diſtinct.col.ii.dicit, ꝙ ſicut Papa,licet habeat plenitudinem poteſtatis, nō tamen poteſt de Papatu in alium transferre. Sic nec Imperator de Imperio,communicando,late probans,&ꝙ etiam nec Electores poſſent,nec plenitudo poteſtatis ad hoc extenditur, nec eſſe curandum de Exemplis, quæ poſſent dari tempore Gentilium,quorum Imperatores ſibi Conſortes Imperii aſſumpſerunt,quia tunc nō agnoſcebant ueram Chriſti Fidem.ut infra etiam dixi,poſt Ioā.Lecirier, immo aliqui eorū ſęuiſſime ſunt inſequuti Pontifices, & Chriſtianos.

3 † Bene tamen uerum eſt,ꝙ alias ei,quādoq; poteſt dari Coadiutor,ut ſupra uidimus.q.lxxxi.ad finem,poſt glo.in.c.alius.xv.q. vi.&.c.ad Apoſtolicæ,de re iud.in uerbo priuamus,in.vi.& Bal. in.l.nō ambigitur.ii.col.in principio.ff.de.ll. Papæ etiam quandoq; datur Coadiutor.c.i.viii.q.i. Sed illemet text.etiam ſoluit difficultatem, quia dicit Adiutores ſibi, non tamen poteſtatem Pontificiā,aut ſoluendi,aut ligandi,Normam eis tradidit,& de Coadiutore,alias per glo.in.c. Venerabili,de offic.Deleg. poſt tex.& ibi Doct.Et de Papa, ꝙ eligat ſibi Coadiutorem, notant Moderni poſt.d.cap.i.in Tractatu de beneficio. iiii. parte.q.ix. caſu.xxvi.

4 † Creat tamen Imperator Vicarium. ut in rubro,& nigro.C.de offic.Vica.§.illud.in Auct.ut Iud.ſine quoquo ſuff. l.aduerſus.C.ſi aduerſus rē iud.& hodie Vicerex appellatur, nō Viceimperator,& ſupra dixi.Et licet alsBal.in.l.Arethuſa.ff.de ſtat.ho.dicat non eſſe nouū duos ſimul Imperium adminiſtrare, per.c.nō autem.vii.q.i.Et Alex.in.l.ex duobus,in fin.principii. ff.de uulga.ad Illud,ꝙ Regnum eſt indiuiſibile, & ꝙ non capit duos.Reſpon.uerum quando in duo diuideretur,ſecus ſi p duos adminiſtraretur.Tamen reprobatur per Io.Lecirier, in Tracta. de primogenitura.viii.Vol.Tract.vii.q.i.libri.col.i.&.ii. ꝑpter periculum ex diuiſione adminiſtrationis,Hiſtoriis,& Exemplis probans.Vnde Præpoſit:xv.diſtinct.col.iii.& in.d.c. nō autem not.tradit,ꝙ Imperator Conſortem in Regimine creare nō poteſt,recedēdo ab unitate Imperii,quia Monarchia deſtrueretur, Immo ꝙ nec Electores poſſent, & ꝙ de Exemplis Gentilum, quorum Imperatores ſibi Cōſortes Imperii aſſumpſerunt,nō eſt curādum,

quorum Imperatores ſibi Conſortes Imperii aſſumpſerunt, non eſt curandum, quia tunc nõ agnoſcebant ueram Chriſti Fidem, nec Papam ſuum Vicarium, imo quidam eorum ſæuiſſime ſunt perſequuti Roma. Pontifices Chriſtianos. Ita not. Præpoſit. ubi ſupra. Vt labor autem aliquantulum ſubleuetur, licet prudentes Viros Conſiliarios, ac a ſecretis habere, ut experientia docet, & præſens Imperator Inuictiſs. ſemper Carolus. V. habet penes ſe a ſecretis Conſiliarios. Ill. Doctiſſimos, ac admirabiles Viros D. Franciſcum de los Couos, Marchionem Fabiote Primarium, Secretarium, ac Cõſiliarium. s. m. Et. D. Nicolaum Perenot Dominum de Granuella Primarium, & Conſiliarium, & Secretarium, quorum opera, ſummaq; prudentia, & conſilio, ut tota teſtatur Italia, & iam iam Orbis Vniuerſus, cuncta in Pace, & Victoria conquieſcunt, quibuſq; iudicio meo, nõ minus omnes Populi debent, debebuntq;, q̃ cuiq̃ alii unq̃, præteritis, uel futuris Temporibus, ad laudem, & gloriam Carol. V. Imperat. ſemper Aug. Necnon memoriam eorum laudabilem ſempiternam. Poſt hos quoq; accedit. Ill. Dominus Diagueuz Secretarius pariter & Conſiliarius ipſius Cæſaris, Vir magni ingenii, & integritatis, potẽs opere, & ſermone, & omni laude dignus.

5 † Et Regna ipſa quandoq; diuiſa fuere, ut Regnum Franciæ olim in quatuor Filios Coldonei Regis, & in Filios etiam Clotarii, ut in Gallica Hiſtoria legitur, & norunt periti huius farinæ, & tradit Idem Io. Lecirier. in. d. Tractatu, libro. i. iii. concluſ. q. xi. col penulti. & final. ſubdens q; forte id permiſſum fuit, ob ſuſpitionem rixæ, uel ſcandalum inter fratres. per not. per Alex. in ſimili, in feudo ſui, natura indiuiſibili, conſi. vii. v. libro. col. ii. in fine. & Curt. in iiii. part. Tractat. ſuper feud. q. xxx. col. iii. vii. Fallentia. Vel ſecundo q; unus tantum erat Rex, aliis erant Terræ aſſignatę, dependentes a Rege pro uictu, quod uidetur permiſſum, poſt Socin. conſilio. lxii. i. libro. col. viii. Alias non poſſe Regnum diuidi, etiam inter uolentes. Curt. d. q. xxx. col. i. ad principium, in ampliatione. i. Regulæ. Et ita hodie ſeruatur inter fratres, cum primogenitis, ut idem Io. ſcribit dicto loco. Succeſſorem autem Imperator licet hodie eligere ſibi non poſſit, ut dico in fi. huius q. Papa tamen poſſet dare ei hanc poteſtatem ex plenitudine poteſtatis, & ea magna cauſa, quia alias ſine ea dicta poteſtate uti nõ debet, ſecundum Card. not. in. c. in Synodo, in princip. lxiii. diſtinct. poſt. c. innotuit. de Elect. & dictum Card. comprobatur

6 ex dictis ſupra, q. I. num. v. & ſeq. † Et Vicariis Imperator dat

alias Coadiutorem, & Viſitatorem. Bal. libr. i. conſil. cccxxxviii. queritur ſi Rex. col. fin. quod intelligendum u detur ubi ſimplex ſit Vicariatus, ſecus ſi concurrat in feudatario. per dicta Curtii Iunioris. conſilio. ii. Vaſſallus Purpu. in. l. Imperium. col. xxvii. numero. clxvi. ff. de iuriſdict. om. Iud. † De Vicariis a Papa in Terris, qui exercent iura Principis. Corn. conſilio. xi. libro. iiii. in præſenti col. ii. Purp. dicto loco, nume. clxii. Et olim Carolus
6 de Malateſtis, Domicellus Ariminenſis fuit pro Gregorio. XII. ac. S. R. E. in ea Ciuitate, & in Prouincia Romandiolæ in Temporalibus Vicarius. ut patet in cõcilio Conſtãtini, ſeſſione. xiiii. in Procuratorio ad renunciandum Papatui, & in renunciatione Ego Carolus &c. Et de Vicariis Papæ in ſpiritualibus, & temporalibus alias eſt Tractatu s Io. Franc. Paui ſub eiſdem, Tractatu de offi. & poteſt. cap. ſed uac. iii. Volumine. Tractat. car. cxcviii. & ibidem etiam de forma iuramenti, & tenore literarum, facultatis & Vicariatus. Et Vicarius Imperialis habet pleniſſimam poteſtatem. Gard. conſil. cxxv. reſpondeo, col. i. & infra. q. cx. caſu cccxiiii. † Succeſſorem autem Imperator ſibi hodie eligere nõ poteſt. ut infra dixi. q. cxi. caſu. lxxiii. nec ſucceſſione defertur. ut ibidem, etiam nec filio Imperatoris primogenito.

CENTESIMA SEPTIMA QVAESTIO.

1 *An Prælati poſſint eſſe Delegati Imperatoris, & an Conſiliarij, & an in obſequio eius.*

2 *Secularibus negotiis Deo militans, ſe implicare non debet in obſequio eius.*

3 *Laici Generalis Officialis Prælatus eſſe non poteſt.*

4 *Sed in vna cauſa ſic. & quando vna cauſa dicatur.*

5 *Conſiliarij etiam ad condendas Leges Principis Secularis, Prælati eſſe poſſunt. num. 6. & ſeq.*

6 *Reuerendiſsimus Cardinalis Pomp. Columna. V. Rex Neapolis.*

7 *Iudices Imperatoris quales eſſe debent.*

8 *Religioſi an poſſint eſſe in obſequio principis.*

1 CENTESIMO SEPTIMO Quæro, † an Prælati poſſint eſſe Delegati Imperatoris, uel in Obſequio. Item an Conſiliarii, de quibus alias tex. in. l. uerum. §. ex facto. ff. de minorib. & in. l. Iuriſperitos. in princip. ff. de excuſ. tut. l. quiſquis. in principio. C. ad. l. Iul. Maieſt. De Delegatis, tex eſt. q. ſic, in. c.

inter

inter dilectos, extra de fid. inſtr. poſt princip. Ibi ſententia Mediolanéſ. Archiepiſcopi, quam ex delegatione Imperatoris tulit, & ibi not. Abb. ii. col. in fi. & latius Felyn. ſcribit col. iii. poſt eū, uerſiculo, nota ſecundum. d. Abb. poſt Cald. late, conſi. vi. in titu. de Legato. per illum text. & alios multos, licet bene ſubdat, ꝙ in materia nō concernente animam, debent a talibus abſtinere, per c. te quidem. xi. q. i. & c. de præſentium. xvi. q. i. & Abb. & Ioā. de Anan. ubi ibi. facit tex. not. in. l. repetita, uerſiculo abſurdum. C. de Epiſc. & Cleric. & l. conſulta. §. abſurdum. C. de teſtam. l. placet. C. de Epiſcop. & Cleri. cum ſimil. Et Apoſtolus. ii. Epiſtola
2 ad Timoth. ii. Cap. in princip. † Ibi nemo militans, Deo implicet ſe negociis ſecularibus, & extra, ne Cler. uel Mona. c. cum ad uerum. ad finem. xcvi. diſtin. & idem per multa late. D. Deci. congerit, ꝙ de honeſtate non debent Prælati delegationem ſibi factam a Iudicibus Secularibus ſuſcipere. in. c. ii. de iudic. vii. col.
3 ad finē. & ſeq. inferens, ꝙ † Prelatus non poteſt eſſe Generalis Officialis Laici, & ſic non poſſet gerere uices Regis, uel tenere locum Principis Secularis. poſt Abb. & iura, que. ibi citat. Secus in una cauſa, quæ ſibi committeretur pro iuſtitia adminiſtranda, quia poteſt eſſe Delegatus Iudicis Secularis. ut ibi late, & plene
4 ſimili. comprobat. † Et ibidem notanter, qualiter una cauſa intelligatur, amplians etiam dictam concluſiouem procedere nō
5 ſolum in Clericis, & Prælatis Secularibus. † Sed etiam in Religioſis. poſt Cald. d. cōſ. vi. & q̄ infra. n. x. Et de p̄miſſis ēt p Ant. Sicul. in Tractatu de poteſt. & excell. Regia. q. xxxiii. poſt text. & Scrib. in. c. cum parati, de appellat. & glo. fing. poſt tex. in. c. ſi
6 Epiſcopis. xviii. diſt. & Abb. & alios. † De Conſiliariis, ꝙ Prælati poſſint eſſe Principis Secularis Conſiliarii, Idem Ant. Sicu. late ſcribit in. d. libro. q. xcv. poſt Abb. & alios in. c. Clericis. ne
7 Cleri. uel Mona. tex. & Abb. in. c. non eſt, de uoto. † Item tradit Prælatum Epiſcopum, etiam putare poſſe eſſe Præſidentem Regiæ Cancellariæ. ut tunc erat quidam Reuerendiſs. & Digniſs. Epiſcopus Abilens. Dominus Alphōſus. Et Bal. in Auct. habita, C. ne filius pro patre. i. not. dicit, ꝙ Princeps in ſuo Conſiſtorio poteſt habere Prælatos, & Eccleſiaſticas Perſonas, puta Epiſcopos, etiam ad condendas Leges, ex quibus ſi per accidēs ſequatur mors non fiunt irregulares Prælati, refert, & tenet Matt. Laud. in Tractatu de Conſil. Princip. not. antepenultimo. & eſt text. in d. Auct. in princip. ibi habita diligenti inquiſitione Epiſcoporum, & Sacri noſtri Palatii. & do bon. tex. in. c. non eſt. extra de uoto.

8 † Tamen Annis prȩteritis uidimus in Regno Neapolitano Vi- ceregem, pro Carolo. V. Roma. Imperat. præſente Inuictiſs. Reuerendiſſimum, ac Illuſtriſſimum Pomp. Columnam. S. R. E. ubi ét, tempore Clem. VII. Pont. Max. deceſſit. Et quidā Card. Io. Vgo, in lib. quem Quadruuium inſcribit, ad Regem Maximi lianum. cart. vi. & ſeq. hortatur aliás, eundem, ut penes ſe, pro Sa- pientibus, Prudentibus, & Religioſis aſſumat, Archiepiſcopum tunc Treueren. Colonien. & Maguetinen. tres Prælatos Spiri- tuales, quoniam funiculus triplex difficilius rumpitur, & eis qua tuor alii Seculares Principes, prȩſtant Secularis potentiȩ auxi- lium contra Contumaces, & Rebelles, ut etiam ſupra retigi. q.

9 viii. † Et quales debent eſſe Iudices, quos conſtituit Impera- tor, & cuius qualitatis, & conditionis, late ponit Idem Ioan. Vgo

10 dicto. libr. car. xxxiiii. col. ii. §. debet. † Religioſi autem an poſ- ſint eſſe in obſequio Principis Secularis, dico q ſic, cum Supe- rioris licentia, non gratia uagationis, ita not. Hoſty. Io. Andr. & Abb. in. c. quanto per illum tex. de offic. Ordin. licet periculo- ſum ſit, ut per Ant. Sicul. in Tractatu de Poteſt. Regia. q. lx. un- de Hieron. ad Paul. ii. Secularium, & maxime potentum Conſor- tium deuita, quid tibi neceſſe illos ſæpius uidere, quorum con- temptu eſſe cepiſti? & quæ ſupra num. v. &c.

CENTESIMA OCTAVA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit mouere iuſtum Bellum, & indicere, & cui.*

3 *Bellum an, quando, & ex quibus cauſis licitum.*

4 *Bella utrinque licita ob dubitatem.*

5 *Dicta. liii in materia Belli notanda,*

6 *Belli ſpecies ſeptem.*

7 *Imperator Bellum poteſt indicere Papæ Sciſmatico.*

8 *Bellum non ſit ſine diffidatione.*

9 *Diffidare quid ſit.*

1 CENTESIMO OCTAVO. Quęro, † an Impe rator poſſit mouere iuſtum Bellum, ac publicū, & licitum, indicere; circa quod; prout aliás dixi, Petrus de Monte, in Tra- ctatu de Monarch. ad finem, eſſet uidendum de multis, ſcilicet contra quos, & ex quibus cauſis poſſit Bellum indici. Secundo quod eſt Bellum licitum, & quod nō. Et alia multa, de quibus in materia Belli. Ibi per eum, in quibus, caſu eueniente, dicit recur-

rendum ad duas ſolennes gloſ.Innoc.in.c.olim.de reſtitut.ſpol. unam aliam in.c.ſicut,de iureiur.Et aliquid per Bar.in.l.hoſtes. ff.de Captiuis.per Bal.in.l.executorem. C.de exec.rei iudic.xi. col.in principio,uerſicul.nam Princeps poteſt indicere Bellum. Quibus addo,ꝙ fuit olim unus error Manicheorum dicentium nullo pacto licere gerere Bellum Chriſtianis,ſuſcitatus de præſenti etiam á Ioan.Oecolampadio,quem late confundit nouiſſime,Sacra Scriptura,Frater Alphon.de Caſtro,in libro aduerſus
2 hęreſes,in uerbo Bellum,libro.iii. † Et aliis omiſſis, quantum ad principalem.q.noſtram dicendum uidetur, Imperatori licere indicere Bellum inſtum,per rubrū,& nigr. C. ut Armorum uſus inſcio Principe interdictus ſit,libro.xi.iuncta.i.expoſitione glo. ibi, quæ dicit, id eſt, Guerram inchoare, & text.not. in.l. iii.ff. ad Legem Iul.Maieſt.ibi,eadem.l.tenetur,qui iniuſſu Principis Bellum geſſerit,Delectum habuerit,Exercitum cōparauerit. & l.hoſtes.ff.de Capti.&.ff.de uerb.ſig.iuncta.i.l. ff. de conſtitut. Princip.cum concord.& Bar.not.in.d.l.hoſtes. columna penultima , uerſiculo . iii. modo . Et ibi de materia Belli , pleniſſime Alex.in additio.ad eum,in litera.h. in uerbo indicere Bellum, & late per Iaſ.& alios,in.l.ex hoc iure.ff.de Iuſtitia &Iure.iii.col. text.& gloſ.in Capit.quid culpatur.xxiii.q.i.et quæ infra. q.cx. caſu.ccxliii.&.cxii.& Ioann. Vgo in.d. libro Quadruuii.car.l.
3 † Et an,& quando,& ex quibus cauſis,per Docto.poſt Innoc.in d.c.ſicut,& latiſſime per Dominum Io. Lupum,in Tractatu de Confederatione Principum,ix.car.& ſeq.Socy.in.l.i.ff. de acq.
4 poſſeſſ.i. col.ii.not.& alii,poſt Aret.& gloſ. † Et addo, ꝙ nouiſſime Moderni Mediolanenſes in libro.ii.Paradoxorum Cap. xxi.Bella,utrinq; licita eſſe probare conantur,cōtra communem Calculum,quando ſcilicet,utraq; pars ancipiti ſentētia iuſte bel ligerare putat.Aliás tamen Bellum in dubio ſemper pręſumi iniuſtum,Abb.poſt Hoſty,in.c.ſicut.iii.de iureiur.probat,per plura iura tenent Moderni Hiſpa.in Commentariis , ſuper Regul.
5 Cancell.in Regula de annali.q.ii.nu.v.arguendo. † Aliás.liii. dicta in materia Belli,par Mart.Laud.in Tractat.de Bello,poſt Andr.de Iſer.in titulo,quæ fuit prima cauſa Benef.amitt.& inter cætera,not.fin.ꝙ autoritas ſuſcipiendi Bellum, eſt in Principe.
6 † Et not.xxxi.ꝙ ſeptem ſunt ſpecies Belli,poſt Gemin. late ,in c.i.de homicid.in.vi.& quæ.Et ibi etiam per Ioan. Andr. in nouell.col.v.poſt Hoſtyen.uidelicet Bellum Romanum,iudiciale, præſumptuoſum,licitum,temerarium,uolūtarium,neceſſarium,

Digitized by Google

& ibi not.declarat,quę,& qualiter,quodlibet licitum ſit. Et per Bal.not.in.l.ii.col.xi.in fine,numero.lxxi.C. de ſeruit. & aqua. Et de Bello eſt etiã Tractatus particularis, Io.de lignan. Et per Angel.Aret.late.not.in.§.Ius autem Gentium. Inſtitut.de Iure
7 natur.ii.col. Quibus adde notanter, † ꝙ Imperator poteſt indicere Bellum contra Papam Sciſmaticum.tradit Abb.in.c. ſicut.el.ii.de iureiurand. Petr.de Anch. in Regula Acceſſorium, lxxxii.col.in fine.ff.de Regul.Iur.refert,& tenet pro not.Card. Iacob.in ſuo Tract.de Concilio nouiter impreſſo.libr.viii.arti.
8 v.fac.dxxxii.col.ii.litera.c. † Et etiã incidẽter illud inter alia notandum eſt,ꝙ in factis Armorum,nunq̃ debet ad Bellum perueniri,niſi pręcedat diffidatio.ita not.dicit Bal.in.l.ſi manumiſſori.C.de obſequi.in uerſiculo,adde extra. Allegat Io. Andr.in c.i.de homicid.in.vi.Bal.& And,Sicul.late alibi,ubi Deci.conſ. dlxxv.in caſu,ante finem. Addo Bal.in.l.ii.col.xi.in fine, numer. lxx.& ſeq.C.de ſeruitut.ubi ad idem late. Cumulat And. Sicul.
9 † & diffidare idẽ eſt,ꝙ præcipere,ꝙ impune quis poſſit occidi. Angelus conſilio.xiiii.in.ix.colum.ii.poſt Cyn.& iura, de quibus ibi.

CENTESIMA NONA QVAESTIO.

1 *An liceat Imperatori, & Principi, inire Confœderationes, & quas dicunt Ligas.*

2 *Papæ obedientes, & confœderati, omnes eſſe debent, amici, & vniti.*

3 *Confœderationes, quæ liceant Principibus, & Papæ, & an cum Imperatore, vel Infidelibus. & ſeq. & . 2.*

5 *Confœderatio quid.*

6 *Notabilia dicta.lxiij.in materia Confœderationis.*

Excellentiſsimus Dominus.P.Loyſius de Farneſio, Dux Caſtri.S. R.E. Confalonerius, ac Generalis, multos ſolet in protectionem ſuam recipere, animi Magnitudine, & eius quædam laudes.num. 1 o.

Protectionem alicuius, ſi ſuſcipit Imperator, quid ſit.ibidem.

7 *Diſputare de poteſtate Principis non licet: & crimen Sacrilegij eſſet & reuagare Mundum:*

8 *Princeps cùm quid vult ex pleniludine poteſtatis, & ex certa ſcientia, taxari nõ poteſt, cur ita faciat.*

Liberum

9 *Liberum an ſit Caſtrum, Ciuitas, vel locus, recognoſcens de pallio: vel alia re, Principem in Superiorem.*

CENTESIMO NONO Quęro, † an liceat Imperatori, & Principi inire Confœderationes, et quas dicunt Ligas, & de hoc, & de Papa, an id poſſint. hodie reperit̃ ꝓprius Tractatus, per ſupra dictum. d. Io. Lupum, in Tractatu de Confœderatione Principum, ibi uidendum an, & quãdo, & cum quibus, etiam ex Autoritatibus Veteris Teſtamenti, latiſſime poſt tex. in Clem. unica. de Iureiur. § porro. Ibi Parentelam, aut Confœderationem iniret, ubi uidendum eſt pro pleniſſima informatione huius queſtionis. Et inter cætera ibi. iiii. car. ii. col. in fine,
2 dicit, & concludit, † omnes Principes, ac Fideles Chriſtianos, ut bonos filios debere eſſe, prout de iure tenent̃, ſine aliquo alio contractu, uel ſtipulatione particulari, in obedientia, unione, amicitia, & confœderatione cum Papa, ut membra cum capite, quia ut ait tex. xii. diſtinct. non decet a capite membra diſcedere. Sed iuxta ſcripturæ Teſtimonium, omnia membra caput ſequuant̃. facit. c. ego Ludouicus, in fine. lxiii. diſtinct. Et ibi expreſſe notat, ex fine illius tex. Card. ꝙ Papæ licet inire Ligam cum Imperatore. per. c. ad Apoſtolicæ, de re iudic. immo ꝙ ſuadente utilitate, uel neceſſitate Eccleſiæ, poteſt iniri Liga cum Infidelibus, ſicut legimus de Machabeis, qui Fœdus cum Romanis inierunt,
3 & quę not. Oldra. conſilio. lxi. nunquid. † Itemq; Principibus licere Confœderationem facere ſub iſta forma, & Lege, ſcilicet, ut ſi quis ipſoꝝ iniuſte opprimatur, uel de facto, iuuet̃, ac defendatur ab alio, quia etiã de iure hoc eſt officium uniuſcuiuſq;. ſic
4 ille dicto loco, & colum. ſeq. ad medium. † Et addo ultra eum, quod Bal. not. in. l. i. ff. ꝙ cuius uniuerſ. nom. ante finem princip. uerſic. iuxta, hoc quęrit, an Ligę, & Confœderationes Ciuitatũ, & Baronum, ſint licitę. Et breuiter, diſtinguẽdo tenet, ꝙ aut fiũt ad finem licitum, aut non. Primo caſu ualet̃, ſecundo nõ, ſaluo ꝙ contra Principem dicit ipſe, nunq̃ tenet Cõfœderatio pręſertim ſi eius Subditi conſpirent, poſt Bart. & Innoc. Cui addo Mart. Laud. in Tractatu de Confœderatione, & pace. not. antepen. Et idem cum. d. diſtinct. late tenet aliás Iac. Aluarot. de pac. iuram. firmand. in uſibus feud. in § Conuenticulas. & glo. in. c. ſi quis clericorum. xi. q. i. & bonus tex. cum glo. in titulo de pace conſt. in uſib. feud. in princ. Ibi ſocietatem. & in. c. in cauſis. uerſi. Item ſocietatem. cum glo. not. eo. titul. facit. l. conuẽtionum. in fin. cum glo. ff. de pact. l. non dubito. ff. de Capt. ubi not. text. & l. poſtli-

minium.§.poſtliminio.ff.eod. Et in Rubr. in Auct.ut neq; miles, neq; fœderatus.l.final.C.de locat.§.i. ibi fœderatorum nomine
5 ſunt decorati.&.c.ius militare.i.diſtinct. † Et pulchre Bal. & quid Confœderatio.in.l.exequutorem.viii.col.C. de executione rei iudic.in principio, uerſic.ſed quero quid de Ciuitatibus cõ
6 fœderatis. † Et quædam notabilia dicta:lxiii. in materia confœderationum, & conuẽtionum Principum.aliás per Mart.Lauden.in Tractat.de Confœderation.Hæc pro nunc ſufficiãt ſummo digito, & quaſi per Indicem(ut aliás dicit Imperator in fine Inſtitut.) tetigiſſe,de poteſtate Imperatoris. Cætera pro nunc omittimus,cum q; uariis in locis etiam uulg.tangunt Scribent.
7 & facile eſt inuenire,tum etiam † (q; magis mouet,quia (ut alĩs Mart.Laud.notat in Tracta.ſuo de Princip.ii.not.de poteſtate Imperatoris,diſputare in his,quæ pertinent ad eius Iuriſdictionem,crimen uidetur Sacrilegii.per.l.ii.C.de crim.ſacri.& ultra eum ille text.regiſtratur,in.c.ſi quis ſuadente.§.ii.xvii.q.iii.Lapus per.d.l.ii.alleg.ci.iiii.col poſt medium.Card.in Clemen.ii. iiii.q.de offic.Ordin.D.Deci.conſilio.cccxli.ii.col. in princip.i. libro.q; uertere in dubium poteſtatem Dominorum Temporalium,eſt reuangare Mundum.Et Bal.not.dicebat in prælud.feudorum.car.ii.iiii.col.uerſic.aliqua.Sed pauca de Principe dica
8 mus, † q; in Principe eſt plenitudo poteſtatis,& q; ubi ex certa ſcientia quid uult,nemo eſt, qui ei,cur ita facis dicere poſſit. quod dictum pro not.paſſim retulit,& ſequutus eſt.poſt not.per Bar.in.l.conficiunt.§.codicilli.ff.de iure codicil. D. Deci.in ſuis conſiliis.cclxii. col.fin.& conſil.cclxix.v.col.&.cclxxi.iii. col.& cccxli.col.i.cccxc.pen.col.cccciii.ii.col.& quæ per Bar.in conſi. cxcvi.Ciuitati Camerini.ii.col.Oldr.conſilio.cclvii.v.col. in fi. &.D.Deci .in.l.in teſtamento.la.i.ultimo notab.ad finem.ii. limitat.C.de teſtam.milit.& in conſilio.cxci.ii.col.in principio.& cxcviii.ii.col.&.ccix.ii.col.ad finem.cum ſimili.l. Sacrilegii inſtar.C.de diuerſ.reſcript.Iaſ.poſt principium.C.de precib. Imp. offer.in.l.reſcripta.Bald.not.in titulo de pac.conſt.§.i.in fine.in
9 uſibus feud.in uerbo non admittetis. † Notandum tamen eſt, q; ex hoc , quod aliqua Ciuitas principi aliquid det , in ſignum Superioritatis,puta Pallium,Brauium, Ceram, uel aliud ſimile, nõ propter hoc dicitur ſubdita,ſed libera eſt, licet pacta debeãt ſeruari,not.Bal.in.l.etiam.col.fin.C.de iure dot. in .l. executorem.col.viii.in uerſicu.ſed quero de Ciuitatibus. C. de execut. rei iudic.Deci.ſcribit,& tenet,conſil.ccclx.perſcrutatis. col. iii.

ante

ante finem, in Ciuitate Saonæ, poſt Bart. Socy. Card. Abb. Dom. & And. Sicul. ubi ibi plene. Et q. locus ſubiectus certis pactis, & conditionibus, in aliis remanet liber. Idem in conſilio. dlxiiii. in cauſa. col. iii. & in. c. nouit. de iud. col. v. faciũt quæ notat Bar. in. l. non dubito. in princip. ff. de Iure Fiſci. & bonus tex. in clem. paſtoralis. §. deniq. de re iudic. & in. d. l. non dubito. §. i. & in. l. i. C. per quas perſonas. in princ. Et hęc addenda ſunt. & not. ſupra ad. q. liiii. pro Ciuitate Senarum, & aliis ſimil. & eſt pulchrum dictum, ac menti teneudum.
io † Si autem Imperator ſub eius protectione aliquem acciperet, quid importet, uide infra. q. cx. caſu ccxcii. ut ſolet nunc facere Illuſtriss. ac Excellentiss. Dominus, Dñs. P. Loyſius de Farneſio. S. R. E. Cõfalonerius, ac Generalis, animi ſui Magnitudine, & Liberalitate, oibus comes, & gratus.

CENTESIMA DECIMA QVAESTIO.

Quæ ſint Principi, & Imperatori, reſeruata, ex toto corpore Iuris notanter pleniſſimé, & nouiſſimé, cumulati: & obſeruati vltra omnes, caſus. cccxxxi.

Plenitudo poteſtatis, an ſoli Papæ competat, vel an etiam Imperatori, in ſeptimo caſu, & an alij, & quid ſit plenitudo poteſtatis. ibidem.

Clauſula ſi quis &c. Indignationem noſtram ſe nouerit incurſurum, ſoli Principi conuenit: & quid importet. caſu. xxxvij.

In reliquis, quilibet caſus ſit loco Summarij.

CENTESIMO DECIMO Quæro, quæ ſint Principi, & Imperatori reſeruata. Ego multa aliquo ſtudio quandoq. obſeruaui, ſparſim, confuſe, & inordinate poſita ultra Scribentes omnes, uariis in locis. Bal. in. l. reſcripta. ii. col. in principio, C. de precib. Imper. offer. in. l. Imperium. in. i. repet. iii. col. ff. de Iuriſdict. om. iud. iii. q. & in. l. i. C. de Iur. aur. annul. text. Bald. & alios in. c. i. quę ſint Regaliæ, in uſib. feud. & poſt Iac. Aluarot. in titulo quis dicatur Dux. in uſib. feudo. in princi. col. vii. & per Specul. in titulo de diſpenſ. §. ſunt quoq. col. penul. & alios alibi. Et D. Iacob. de Sancto Georgio, in Tractatu de feudis. poſt principium. in uerbo Princeps Pedemontium. in uerſic. ſed an Princeps. Sed quia ordinate habere utile eſſe poterit, & cõmodum multis ex illis quędã. Et ultra eos, & omnes hactenus, latius ex toto Corpore Iuris (abſit tñ arrogãtia) alia multa per me annotata, magis utilia, quotidiana, ac notanda (pręcipue

Digitized by Google

quæ ipſis Iuribus probātur) operepreciũ hic inferere quodam ordine duxi, ad futuram Studioſorum commoditatem.

Primo ergo reſeruatum eſt Imperatori ſoli, condere Legem Generalem.l.fin.C.de.ll.not.tex.in Auct.de rapt.mul. in princ. ibi culmini tantum principali, promulgandæ.l. autoritatem ſibi uendicat fortunæ eminentia.l.ii.col.fin.§.ſi quid.C.de Vet.Iur. enucl.De Pręfecto prętor.ob.l.normam.C.eo.&ibi gl.dicendũ. eſt, ut per Scriben. l.Imperium.ff.de Iuriſ.om.iud. & per Mod. Mediol.ii.libr.Paradox.Cap.ix.Alex.in. q. ſua Sigiſmundus. i.col.i.q.licet contra.d.Modern.uideatur text. in.l.i.C.de fund. limitroph.lib.xi. & per dictam.l.normam.Deci.conſi. dxxxviii. col.penult.

Secundo, dare commeatũ, uel remeatum Exuli.l. Relegati.in fine.ff.de penis.Et de ſaluo conductu dixi infra caſu: ccxxxix. Et ſic non Præſes Prouinciæ, qui ipſum relegaſſet, ut per. d.l. relegati.poſt Bart.ibi, notat etiam Aret.in Inſtitu.quibus mod. ius patr.pot.ſol.§.i.col.pen.in princ.

Tertio, delegare, alias indelegabilia.l.i.C.qui pro ſu.Iuriſdi. in fine.Bart.& alii, in.l.i.ff.de offic.eius.in principio.ii.quęſtione.Bart.& dixi infra.q.cvi.ubi etiam uidendum, in princ.

Quarto liberare aliquem poſt ſuam confeſſionem, & damnationem, cũm de innocentia conſtat.§.fin.in fine.l.i. ff. de queſt.l. Diui. ff. de pœnis.& reſcindere ſententiam ſine appellatione, ut ibidem.ad quod infra caſus.cxli.&.ccc.

Quinto, remouere appellationem.l.i.§.fin.ff.a quibus appell. nõ licet.Caſſad.in titulo de reſcrip.deciſ.xiiii.(quę eſt ultima) obſeruatum.

Sexto, cognoſcere, & eſſe Iudex in cauſa propria.l.proxime. ff.de his quæ in teſtam.delen.& ſupra diximus.q.xci.ubi uidendum.& infra caſu.cccxxvi.

Septimo, ſupplere de plenitudine poteſtatis, eſt enim clauſula reſeruata Principi, ita not.Bal.in.d.l.reſcripta.ii.col.per text.in clem.paſtoralis, de re iudic.dic tu.In.§.ac alias, ad finem.ibi omnem ſupplendo defectum, & de Imperiali etiam poteſtate. D.Deci.conſilio.cclxxiii.uiſo conſilio, ante finem, ubi in not.q.dicit, ꝙ Dux Ferrariæ cũm Superiorem recognoſcat, nõ debet, nec poteſt uti dicta clauſula, niſi cum cauſæ cognitione, poſt Bal.Curt. et Alexand.Sed ulterius conſiderando, ut uides, ille tex. non uti uerbo plenitudine, quo bene Papa utitur, ut in illo tex. ante fin. & alias in.c.propoſuit.de conceſſ.prębend.ante finem. Et fortę

caute

caute plenitudinem poteſtatis nō tribuit Papa Imperatori, quia ſupremam illam plenitudinem, ſolus ipſe Papa habet & in orbe, & ſuper Imperium, ut ſupra late uidimus. q. I. etiam in temporalibus. Et ideo proprie Imperator, plenitudinē poteſtatis habere non uidetur, cum Papa ſit ille, qui habeat etiam ſupra eum. dd. iur. & duo inſolidum plenitudinem eiuſdem rei habere non poſſunt iur. uulg. quod notandum eſt. Et tradit aliās arguendo Anton. Roſell. in Tractatu de poteſt. Pap. ii. car. uerſiculo facit, col. i. licet idem poſtea reſpondendo ſeptimo loco, dicat id uerum in ſpiritualibus, non in temporalibus, & male, quia contra communem, ut ſupra uidimus. q. I. Et in terminis, notat Bald. ꝙ ſcilicet, cum unus habet plenitudinem poteſtatis, alius ad eandē non poteſt eligi, per. l. cum in una. § tutor. ff. de appel. in. l. executionē. xii. col. C. de execut. rei iudic. ad medium. uerſiculo ſed ante omnia. Et his addo, ꝙ aliās Bal. not. dixit in titulo de pac. conſt. in uerbo Libellan. ꝙ clauſula ſuppletiua de plenitudine poteſtatis, Populus Roma. anteq̄ transferret Imperium, in Cæſarem nunq̄ uſus fuit, nec Iure Ciuili inuenitur, hæc forma ſecundum eum, niſi ſecundum ipſum dicamus, bene eam includi, ſub illis uerbis quicquid Principi placuit, legis habet uigorem. l. i. ff. de conſtit. Princip. cum ſimili. Idem, D. Petr. Antibolus in ſuo Tractat. de muneribus. iii. parte princip. col. v. §. hoc etiam. numero. xxxi. x. Volumine. Tracta. per. l. ii. § nouiſſime. ff. de orig. iur. licet Bal. non alleget, nec aliud. Et reperio (licet prædicta non alleget,) ꝙ Deci. conſilio. cccccxcviii. uiſo. col. fin. in princip. libro. iii. in not. q. dicit, ꝙ ſolus Papa habet plenitudinē poteſtatis: per not. tex. in. c. Decreto. ii. q. vi. & c. ad honorē. de Aucto. & Vſupal. & Bal. in procemio Decretalium, in principio, ibi Epiſcopus. ubi ait dicere, ꝙ Papa eſt culmen Epiſcoporum, & cęterorum, quos intellectus imaginare poteſt, et cui data eſt clauiū plenitudo, & ſumma, & libera poteſtas abſoluta, ab omnibus uinculis, & ab omni regula arctatiua, & licet dicta Iura Canonica in Eccleſiis loqui uideantur. Tamen retento ꝙ omnia Eccleſiæ ſubſint, ut ſupra. q. I. Idem generaliter uidetur. & facit cap. Antiqua. de priuilegiis, poſt principium. ibi Principatum obtinet ſuper omnes alias. licet in. § i. pallium Patriarchæ, quod ei Roma. Pont. dat, appellet plenitudinis Pontificalis Officii Inſignia. Sed aliud eſt dicere, habeo plenitudinem poteſtatis huius, uel illius officii, & hoc omnibus poteſt conuenire in ſuo officio, ut & infra ſeq. caſu. aliud ſimpliciter dicere, habeo plenitudinē poteſtatis, & hoc ſoli prin-

cipi(ut ſupra)conuenit proprie.facit.c.fundamenta.§. proinde, de elect.in.vi.ibi per quam ipſi Rom.eccle.plena libertas,quæ in omnibus,& per omnia ſibi debetur.Quicquid tamen ſit,illa ple-nitudo poteſtatis propria,uel impropria Imperatori, reſeruatur Principi,ut aliás per Bal.not.in.l.ii.C.de ſeruit.& aqna.col. vi. ad medium.& ibi not. dicit, plenitudinē poteſtatis eſſe arbitrii plenitudinem,nulli neceſſitati ſubiectam , nulliſq; Iuris publici Regulis,limitatā,& q in Principe ſedes Libertatis eſt,& poteſt præferre magis bono minus bonū,& magis æquo,minus æquū, quia cúm non ſit obligatus ad aliquod,poteſt eligere ſicut pla-cet,& notat in not.q.Bart.l.Emilius, in principio ante finem.ff. de minor.Et abſolutum Imperium, & poteſtas, dicitur in Prin-cipe ipſo.ut per Bald.not.in.d.l. Imperium, in.i. repetitione. iii. col.in principio.& facit.l.omnes,in fine.C.de preſcrip.xxx.An-norum.ibi pleniſſima munitione.&.l.fin.ff.de conſtit. Princip. Et q poſt coronationem Imperatoris, habeat plenitudinem po-teſtatis,ante nō.notat aľs Bal.in.l.bñ a Zenone.ii.lectur.in prin cipio.C.de quadr.præſcrip.de quo ſupra diximus.q.xlvi.Pleni-tudinis tamen clauſula,& ex certa ſcientia , etiam in auferendo ius tertii,uel ad ualiditatem proceſſus uidetur,q operet quate-nus proceſſum ſit cū cauſæ cognitione,aliás parum uidetur ope rari,ut in not.q.Imperatoris priuantis quoſdam de plenitudine poteſtatis,& certa ſcientia ob crimen leſæ Maieſt. de quo tamen aliter non conſtabat,ut nō credatur aſſertioni eius, nec id ſuffi-ciat,conſilio.dxliiii.Sereniſſimus,colū.iii. uerſiculo ultimo. de mente Rotæ,Specul.et Soci. ubi ibi,& quæ Idem Deci. conſil. cxcviii.col.penult.& conſilio.ccclxxiii.col.penult. & in conſilio ccccvii.in fine.poſt eoſdem,in notab.q.ut quędam gratia facta a Leone Decimo non ualeat.Idem conſil.ccccx.col.penult.in prin cipio.et.dxxviiicol.fin.et.dxli.in fine.precipue. appoſito ad pe-tit. partis.Et iſta clauſula plenitudo poteſtatis,contra non Sub ditum Laicum non operatur,Imol.et Soci.ubi Deci.conſil.cccc vii.ad finem.in no.q.Domini de Plumbino.et hęc addenda ſunt ad.q.xcviii.ſupra.Rariſſime tamen Principes debēt uti hac clau ſula,ut not.Curt.Seneſ.conſilio.clxx.habita.col.vii. per not. per Bal.ubi ſupra in.d.titulo de pac.conſtan.Et de hac clauſula ſup plendo omnes defectus de plenitudinē poteſtatis,ut nō ſuppleat defectum Iuris naturalis,nec defectum perſonæ ſupplicantis,et de aliis ſuis effectibus late,et remiſſiue etiam ponit Deci.in.c.i. de confirmat.utili.col.iiii.

Octauo,

Octauo,eſt reſcruatum Principi recipere eos, qui eum offenderunt,in plenitudinē gratiæ ſuæ.not.tex.in titilo de pac. conſt. in principio.in.uſib.feud.ibi,plenitudinem gratię noſtrę recipimus.dicit ibi glo.Bald.is eſt cui remittuntur culpæ, & recipitur ad fauores,& in.c.in cauſis. poſt principiū. ibi & plenitudinem gratiæ noſtræ ei damus.& in.§.ſententiæ,eod.titulo.ibi in plenitudinem noſtræ gratiæ, eum repetimus. & facit.l.i.in principio. ff.de teſtam.milit.ibi pleniſſimam indulgentiam.&.d.l.fin.ff.de conſt.Prin.& quę infra caſu.cxxxii.ſed & in hoc caſu diſtingui poteſt,ut ſupra,in uerſ.ſed aliud,in præcedenti caſu.

Nono,reſeruatum eſt Principi creare Tabelliones,ſecundum Innoc.in.c.cum.P.Tabellio.de fide inſtrum. De quo tamen dicendum eſt,ut per Bart.in.l.i.ff.de offic. Proconſ.& in.l.nec ei. §.fin.ad finem.ff.de adopt.poſt not.conſilium Oldra.lxxv. incip. quis poſſit creare Notarium.& Fely.poſt Abb.in.d.c.cum. p.x. q.& nouiſſimi Taurinenſ.in.l.i.ff. de offic.eius.xii. car.iiii.col. in prin.v.exemplo,declarando ſcilicet,de generalibus Tabellionibus,& per Iacob.Aluaro.cum Bar.in titulo quæ ſint Regalię. iiii.col.ante finem.& per Bal.in addit.ad Specul.in titulo de inſtrum.ædit. in fine.col.iii. ad medium.uer.Notarius creatus,an ubiq; poſſit exercere officium ſuum.

Decimo , creare Comites Palatinos , cum eadem poteſtate: Bal.in.d.l.reſcripta.d.ii.col.per not.per gl.in.l.i.ff.de tut.& cur. Alex.in.l.Imperium.col.fi.ff.de Iuriſdict.om.iud.uerſiculo,ubi tangit an poteſtas.& in.l.i.in princ.ff.de off.eius.ii.col.in princ. uerſic.& ideo concludunt.

Vndecimo, apponere clauſulam non obſtante &c. in his quæ ſunt Iuri contraria.facit.l.normam.alias formam. C. de officio Prꝗfect.prętor.Orien.Bald.in.d.l.nemo poteſt,in princip.ff.de leg.i.& ibi alii.& in.d.ii.col. D.Deci.in. l.in teſtamento.ultimo not.iii.limitatione.C.de teſtam.milit.tex.in extrauag. ad reprimend.in uerbo non obſtantibus.&.c.propoſuit.de conceſſ. præbend.& late Iaſ.in.l.reſcripta.C.de precib.Impe.offe. poſt princ. & in.l.nemo.ff.de lega.i.numer.v.ii.col.in principio.poſt Alex. declarando not.ut ibi.&Deci.idē in.l.in teſtamento.C.de teſtament.milit. i.col.vii.in principio. uerſiculo.iii.limitatur. Et ꝙ Inferior hanc apponere non poteſt.poſt Bald. & Alex. Princeps enim tranſgreditur Leges diſpēſando.notat Bal.in.l. reſcripta. C.de precib.Impe.offer.col.ii.per.l.qui in Prouincia.§.diuus.ff. de ritu nupt.Deci.conſ. dlxxviii.niſo.col.i.et infra.caſu. xxxiii

& caſu. cccxxxi. Mar. laud. in Tractatu de priuilegio. not. xxix. nemo. In tantum ꝙ nec. V. Cancellarius, nec alius inferior a Papa, uel Principe, poteſt concedere clauſulas derogatorias obſtātiarum, niſi ſibi ex Stilo daretur, ut teſtantur Moderni Hiſpan. in Comment. ſuper Regulis Cancel. in Cōpendio utr. ſignaturę. nume. xxii. poſt Imol. & Dom. in. c. ſtatutum. in gloſ. literarum. de reſcrip. in. vi. & Mod. in. l. nemo. de leg. i.

Duodecimo, ueniā ætatis cōcedere. l. i. & ii. C. de his qui uen. ætat. impe. Bar. in. l. Imperium. ff. de Iuriſdict. om. iudi. in primo gradu mixti Imperii. Vnde uidetur, ꝙ alius iudex nō poſſet habilitare minorem, ut poſſit eſſe in iudicio ſine Curatore, contra diſpoſitionem Iuris, ut in not. q. tradit Deci. conſ. dxlix. requiſitus. per. l. i. §. i. uerſic. nec enim. ff. de feriis.

Decimotertio, abſentem, uel infantem emancipare. l. iubemus. C. de emanc. lib.

Decimoquarto, legitimare per reſcriptum illegitimos, gloſ. in. §. fin. Inſt. qui mo. nat. eff. ſui. c. per Venetabilem, qui filii ſint legiti. §. illud, in Auct. dicto titulo, ſcilicet, quo ad ſucceſſionem hereditariā, facit. l. i. C. de Iure Aur. Annul. Alex. in. l. centurio. col. v. ff. de uulg. & pup. Rot. deciſ. cc. inferior, in nouis, & paſſim tradunt Scrib. & D. Nicolaus de Vbaldis, in Tractatu ſucceſſ. ab inteſt. v. car. i. col. ultimo modo legitimandi, ubi late comprobat. & Bal. in. d. l. i. in princip. C. de Iur. Annul. Aur. uerſiculo, ex prædictis. §. ſit igitur. in Auct. quib. mod. nat. eff. legiti. ibi offerre Imperatori precem. Vnde eſt, ꝙ legitimatio per reſcriptum, dicitur donum Principis. §. ſi uerum ſolummodo, eodem. titul, & §. ſi uero is, in Auct. quibus mod. nat. effic. ſui. in fine, cum ſimilibus, quę nota ſunt, & Bar. in dicto primo gradu mixti Imperii. Et tradit Alex. in. d. col. vi. ꝙ etiam permittitur Regi de facto non recognoſcēti Superiorem, per. c. per Venerabilem, qui filii ſint legit. ꝙ late comprobat, ut ibi not. ad quod facit, quod infra poſui ad fin. huius. q. poſt omnes caſus, uerſ. ſciendum.

Decimoquinto, interponere Decretum ſuper arrogatione, id eſt cum adoptatur, is qui ſui iuris eſt. l. ii. ff. & C. de adoption. §. i. Inſtitut. eo. l. arrogationes, C. eodem, & l. in adoptione, ii. ii reſponſo.

Decimoſexto, auferre de plenitudine poteſtatis Ius alterius, de quo ſupra late diximus. q. xcviii. & Iaſ. in. d. l. reſcripta. ii. col. uerſic. ſimiliter. Et patet in Iure Diuino. i. Reg. Cap. viii. ibi hoc erit Ius Regis, tam ſcilicet in rebus, ꝗ in perſonis Subditorum,

& per

& per illum tex. pro not. & ſignando, ut ponat Iura Regalia, Bal. in. l. i. in fine. C. de heredit. uendit. de quo dixi dicta. q. xcviii. & Deci. conſilio. dxxv. uiſis. iii. q. in fine. & infra. q. cxi. caſu. lxxxi. & xc. Et idem in conſilio. dlxxxviii. uiſo. col. i. Et q; ſolus Princeps collit ius quęſitum non legatus de latere, nec alius inferior ordinarius. tradunt Moderni Hiſpani in Commentar. ſuper Regulis Cancellariæ, in Regula de non tollend. ius pueſitum. q. ultima, poſt Bald. Federic. Rom. Beltrand. & Deci. Limitando niſi per uiam. l. ſtatuendo ius queſitum tolleretur. poſt Deci. & Modernos in. c. ex parte. iiii. col. & de off. delegati.

Decimoſeptimo, creatio Magiſtratuum. l. i. in principio. ff. ad l. Iul. de Amb. § Iudices. in titu. de pac. tenen. & iuram. firm. cum glo. conſtituti. & tex. in titulo quæ ſint Reg. l. i. § optamus. C. de offic. Præfect. prætor. Afr. Iaſ. & alii in. l. i. in princip. ff. de offic. eius. & quæ infra. cxxx. caſu. & omnium dignitatum. c. i. de feud. March. And. de Iſern. in. c. i. quis dicatur Dux. Deci. in erectione Ducatus Mediolanenſis, conſilio. ccccl xviii. ſuperiore Anno. iii. col. Idem in Papa, & Imperatore. conſilio. dlxxiii. in caſu. in principio. & quæ infra caſu. clxxix. & clxxxvii. Bal. in. c. i. de Allod. poſt princ. i. not. & in tit. de feud. March. col. ii. in prin. dicit poſt illum tex. q; collatio Regalium Dignitatum, pertinet ad Imperatorem, licet q; Papa quantum poteſt uſurpet, & quæ infra caſu ccxxxv.

Decimooctauo, procedere omiſſo quolibet ordine iudiciario ex ſui poteſtate, de iure. Inn. in. c. in cauſis. de re iud. Bal. in. l. Imperium. i. repetitione. iii. col. ff. de iuriſdict. om. iudi. & in. d. l. reſcripta. ii. colū. poſt principium, uerſiculo ordinem iudiciorum. Bal. not. in titulo ſi de inueſtitura inter Dominum, & Vaſſal. lis oriatur. in uſib. feud. ii. col. ad finem. uerſiculo, nota ſententiam. Bal. in. l. final. C. de. ll. Alb. in. l. princeps. ff. eod. deciſ. Neapol. in not. q. ccclxi. Monaſterium. col. iii. ad fin. Et quæ infra caſu. cclxxiiii. & ccxxi. Et Princeps nulli formæ aſcribitur, Bal. not. in l. final. col. ii. C. ſent. reſcind. non poſſ. quia in eo eſt pro ratione uoluntas, nemoq; poteſt ei dicere, cur ita facis? ut infra caſu. ccxciiii. & ccxcix. Et dicit Bald. in. l. reſcripta. colū. ii. C. de precib. Imper. offer. q; coram principe, magis habet locum ueritas, q̄ ritus iudiciorum, alleg. l. i. §. ſi quis ultro. ff. de queſt. Deci. tenet conſil. dlxxxviii. uiſo, col. i. ad quod, quæ infra caſu. xliii. & ccc. Et quæ infra. xliii. caſu, & not. Mart. Laud. in Tractatu de Princip. not. xcii. Princeps. & quæ infra caſu. cxli. & clxvii. & ccx. &

cccxxi. Et facit, quia Papa non arctatur ad ſequendam formam iuris. Abb. in c. peruenit. de fideiuſ. ad finem. c. propoſuit. de cõceſſ. præben. cum ſimilibus. Debet tamen Princeps ordinem Iuris, & ęquitatis uigorem ſubtiliter obſeruare, ratione de qua per tex. in c. in cauſis. de re iud. quia ſcilicet eius ſentẽtia in ſimilib. facit ius quo ad omnes alios.

Decimonono, ſupplere præſentia ſua omnem defectum ſolennitatis. l. omnium. C. de teſta. in prin. unde aliás in factis autoritate Principis, omnis ſolennitas uidetur remiſſa. D. Deci. in not. q. conſilio. cccxli. v. colum. poſt Abbat. conſilio. xli. primo libro. licet in Papa loquatur. & Rota deciſ. xii. ſi pars in nouis, prima Additione. & quæ infra caſu. xlviii. &. lxi. & not. caſu. clxvii. & caſu. cclxxiii. ubi uidendum not. Et ideo per dictam. l. omnium. Rota Rom. tenet, q. Regula de publicandis non habet locum in Beneficiis Cõſiſtorialibus ob præſentiã. ſ. Principis, ꝓpter quã ſatis dicitur facta publicatio. ut in. d. Regula nouiſſime ſcribit Epiſcopus Sarneñ. q. v. Et ſic q. ideo quę fiũt in ſignatura Papę prẽſumũtur publica, & notoria, per. d. l. omniũ. & ibi Iaſ. & Inn. q. Idem Eqs notat. d. loco. q. xi. num. iii.

Vigeſimo, imponere ſuperindictum. l. unica. C. de ſuperindict. libro. x. et ibi glo. Rubr. in fine. quid ſit id. & per Bar. in. l. i. C. de mulier. & in quo loco, col. v. num. xl. ad finem. ſcilicet, q. eſſent impoſitiones per accidens per ſingula luſtra ad beneplacitũ Principis.

Vigeſimoprimo, imponere, uel exigere Gabellas, ſeu Vectigal. l. Vectigalia, & ibi Saly. in princip. Et Azo. C. nou. Vecti. l. non ſolent, cum glo. & Doct. &. l. final. C. eod. Specul. Card. & alii cum quibus tenet & ſcribit, late Firmanus, in Tractatu de Gabellis, in principio. ii. car. i. col. in prin. & eſt tex. in. l. i. C. nou. Vectig. & in. l. Vectigalia. ff. de publican. Et in titulo quæ ſint Reg. Ibi Vectigalia. &. l. placet. C. de excuſat. mun. libro. x. Bar. poſt illum tex. in. l. nihil. C. de ſuperindicto. lib. x. ii. not. Declarans id uerum pro publica utilitate, quia pro neceſſitate Ciuitatis, uel Prouinciæ, ipſa Ciuitas imponit, ut ibi per eum cum autoritate tamen Principis uidetur, ſecundum tex. in. d. l. i. & in. d. l. nihil. per Alexand. ad Bart. iiii. limitationes ad primum dictum huius caſus not. Regula tamen eſt q. pedagia ſint Principi reſeruata, ut ſupra diximus. Rom. conſilio. cclxxi. uis tota, in princip. & Deci. ſcribit conſilio. dxxxiiii. procedendo breuiter, in princi. & facit caſus infra. ccv. Et per Bar. ut ſupra diſtinguentem, in. l. i. C. de

i.C.de mulier.& in quo loco,col.iii.libro.x.numer. xxiiii.& per Modernos Mediol.in.l.neminem,in uerbo Prouincialium.C.de ſacr.ſanct.eccleſ.

Vigeſimoſecundo,concedere Ius Aur. Annul.l.i. C.eod. &.l. ii.&.i.ff.eod.quod quid eſſet glo.in.d.l.ii. declarat,& in Auct. ut lit.de cęter.in principio,ſed Autore Plinio libro.xxxiii. Tyberio Principe ſtatutum eſt, ne cui Ius eſſet Aurei Annulli geſtandi,niſi cui Ingenuo ipſi patri, Auoq; paterno ſextertia quatuor centum,cenſus fuiſſet. Refert Budeus libro.iii.de Aſſe, & partibus eius,& Moderni Taurinenſes in.l.i.ff. de offic. eius,in principio.xii.car.iii.col.ad finem.iii. exemplo. Ibidemq; q. maius ſit natalibus reſtitui,q̄ Iure Aur.annullorum donari,poſt.ll. & Bud. in.l.fi.col.iii.&.vi.de Senator.unde in ſimili.

Vigeſimotertio,uidetur Principi reſeruatum concedere reſcriptum Nobilitatis,Moder.inferunt dicto loco,& facit, quod dicit Bar.l.i. C.de Dignitat. libro.xii.col.viii.uerſiculo Nobilitas eſt qualitas,& Bal.in.l.Sacrilegii. C.de diuerſ.reſcrip.dicit, q. Imperator poteſt nobilitare quemcunq; uult,bonus text. in.l. nemo,in fin.C.de dignit.eo.libro,&.d.Bonus Curt.in Tractatu de Nobilitate.iii.parte.vi.car.ii.col.uerſicul.alii ſunt,facit.l.i.ff. ac Legem Iul.de Ambi. & quæ ſupra,caſu.xvii.

Vigeſimoquarto,æquitatem non ſcriptam,præferre Legi, & rigori ſcripto.l.i.& ibi Doct.C.de ll.& quæ infra caſu.clxxiii.

Vigeſimoquarto,remittere iuramentum,& gratiam de eo facere ei,qui iurauit ſe ordini nō interfuturū, & poſtea Duumuir creatus eſt,l.fin.in princ.ff.ad Municip.facit.l. adigere.§. fi.cum glo.ff.de Iurepatr.iuncta.l.fi.C.de.ll.&.l.ii.§.miles ff. de infam. l.non dubium,in fine.C.de.ll.Auct.decernit. C.de Arbitr. & in titulo de pac.tenend.in princip.rubr.& nigr.in Auct. Scænicas non ſolum.Auct.quid eis.C.de nupt.l. ſi quis Inquilinos.§.fin. ff.de leg.i.cum glo.not.cum ſimilib.iuncta dicta.l.fina.C.de.ll. ibi,ſoli Principi Legem condere. Sed dicta iura hodie non uidentur procedere,quia Statutum, uel Lex Ciuilis, non uidetur poſſe annullare iuramentum,quod eſt quid ſpirituale, & ſic nec Imperator ipſe,per ea quæ ſupra late dicta ſunt. q. xcix. Tum etiam quia ita late in terminis,in iuramento tradunt, & deducūt ſubtiles Moder.Hiſp.Fortunius.Garcia in Libello,quem de ultimo fine Iuris Canonici,& Ciuilis,inſcripſit,fol.xx.col.ii. ad fi. & ſeq.uerſic.ſubſequenter.& fol.xxi.declarando not. multas.ll. Ciuiles,ut ibi ſubtiliter,& eleganter, quomodo, & qualiter,de

iuramentis Ius Ciuile diſponat, in eiſq; ſe intromittat. Et aliás, an Statutum poſſit expreſſe iuramentum improbare, tradit Bal. in.l.i.& ſeq.C.ſi aduerſus donation. Feder. de Senis conſilio.cc lxxii.iiii.libro, col.fina.in princip.D.Deci.conſil.lix. & in.l.nec ex prętorio, in fin.ff.de Reg.Iur.Corn.conſil.vii.ii.libro.vi.col. ubi dicit ut commune ſeruatum dictum conſilium Federici, late Paul.de Caſtro in Auct.ſacraméta, C.ſi aduerſus uendit.penult. col.per Alex, in.l.ſtipulatio hoc modo.ii.col.ff.de uerb.obli.per c.nouit, de iudi.& precipue ſi Statutum præſumat Dolum, ut pro communi, poſt Abb.tradit Deci.conſil.dxxxii.pro uera, in fine, & dixi in cautela mea Iudiciorum.lvi.iuramentum.

Vigeſimoquinto, punire obtinentes dignitatem Illu. & illos de quibus in.l.fina.C.ubi Senat.uel cognoſcere aduerſus eos in crimine publico, uel priuato, in quo non licet per procuratorem reſpondere diſtinguendo, ut ibi not.pater.

Vigeſimoſexto, proſpicere Libertati, in not.caſu. l.itaq;.ff.de fideicommiſ.liber.præſtando eam.ſ.relictam ſeruo, in odium he redis latitantis, ut ibi.

Vigeſimoſeptimo, cognoſcere poſt quinquennium, de inge nuitate manumiſſi.l.ii.in fine.ff.ſi lib.ing.eſſe dicatur.

Vigeſimooctauo, reſeruatū uidetur Principi, diſponere circa omnia enumerata, in titulo quæ ſint Regal.in uſib.feud.hæc ſci licet, Regaliæ, Armandiæ, Viæ publicæ, Flumina Nauigabilia, Portus, Ripatica, Vectigalia, Monetæ, Mulctarum, pœnarumq; compendia, Bona uacantia, & quæ ab indignis auferuntur, niſi quæ ſpecialiter quibuſdam conceduntur, Angariarum, Nauium præſtationes, extraordinaria collatio, ad Regalis Numinis expe ditionem, poteſtas conſtituendorum Magiſtratuum, ad iuſtitiā expediendam, Argentariæ. Quę quid ſint, late ſcribit Rota Nea pol.deciſ.ccxxi.in Regia, ubi omnino uidēdum, in not, q.an Ius conficiendi, Alumen in ſolo priuati inuentum, ſit Ius Regale, & tenet q; priuati, ſoluta decima parte Aluminis Fiſco, licet multi Fiſcales Aduoc.contra tenerent, ut ibi plene, Et q; idem in aliis ſpeciebus Metallorū. Et olim illi Nobiles de Caſtro, qui in Ter ritorio Eccleſię Alumina apud Tulpham inuenere, in eis ob id uſq; ad præſens, quoddam Ius habent, & in futurum habebunt, de quibus eſt.D.Ludouicus de Caſtro, Pauli de Caſtro.I.C.ce lebratiſſimi, Abnepos, Iuuenis, animi Magnitudine, & Libera litate Ingenuus, ac Excellētiſſimi Ducis Caſtri, (cui pſens opus deuote dicaui) á Cubiculo Chariſſimus. De Piſcationibus quo

modo,

modo, & quando id ſit, in not.q.Deci.conſil.cxcvii. in caſu, col. ii.ad finem,poſt Aluarot.ibi col.iiii.& de Venatione dixi infra caſu cccxi.Palatia in Ciuitatibus conſuetis,Piſcationum redditus,Salinarum,Bona committentium Crimen læſæ Maieſtatis, Dimidium Theſauri in loco Cæſaris inueti,non data opera,uel loco religioſo,uel ſi data opera,totum ad eum pertineat.§. Theſauros,inſt.de re.diuiſ.Et de piſcationibus ẽt eſſe quid reſeruatum Principi,Deci.ſcribit conſil.cclxxi.iiii.col.& in ſeq. alleg. col.fin.in not.q.& in.d.conſi.cxcvii.ii.col.De Saliuis conſil.ccxcii.in principio.Bar.in.l.non ambigitur.ff.de.ll.l.ſi quis. C.de Vectig.c.ſuper.§ preterea.de uerb.ſig.extra.Monetæ, dicit Bal. in.d.tit.quę ſint Reg.ii.col.ſup eo uerbo,ideſt,autoritas faciẽdi Monetas publicas,et ibi Iacobus Aluarot.ii.col. & poſt Bal. latiſſime omnia exempla, ſeu caſus.d. tituli declarat & exponit, not.Mart.Laud.in Tractatu de Princip.not.cccxiiii. ſolus.Et addo,ꝙ in tantum ius cudendi Monetam publicam, reſeruatum Principi ẽ,ut dixerit Iaſ.in.l.ex hoc iure,in prin.ii.col.ff.de Iuſtitia,& Iur.ultimo not.ꝙ Imperator non poſſet dare licentiam eius priuato homini,uel familię,niſi ſit Reſpublica,uł alius Princeps,poſt glo.& Bart.in.l.fin.C.de falſ.mon.&.l.i,& ibi Bar. C. de ueter.numiſ.poteſt.libro.xi.Sed credo illud dictum intelligi niſi Imperator diceret,non obſtante.l.final.C.de falſ.mon. cum ſimilibus,iuxta doctrinam Bar.aliás in.l.i.C.de per.bon.libro.x. Veron.cautela.lvi.& caut.cxvi.nonnulli,& in.§.fin.in Auct.qui. mod.nat.effic.ſui,in glo.magna ad medium,cum ſimilibus, quæ infra dicam late.q.ſeq.cxi.ad finem, uerſiculo, Notãdum tamen eſt, Et generaliter de interpretatione nominum expreſſorum in dicto.c.i. quæ ſint Regal.poſt Docto.ibi, ſcribit late quodlibet uerbum gloſſando,Ioan.Vgo in dicto libro Quadruuii Eccleſiæ,car.xli.& ſeq.§.Regaliæ.,poſt Iac Aluarot.Electores tamen Sacri Imperii ex priuilegio Carol. IIII. Rom.Imp. habẽt ius Minerarum omnium,& Salis, in Terris eorũ, & Monetarum,ut patet in eius Bulla Aurea,relata ſupra queſtione. viii. capite.xl. & ſequenti.

Vigeſimonono,eſſe.l.Animatã in Terris.§. final. in Auct. de Conſ.& quæ infra caſu.lxiiii. Et caſu. ccxciiii. Anton. Sicul.in Tract.de Poteſt.Regia.q.xlv.

Trigeſimo,ęquiparatur Lunæ.c.ſolitum.de maior. & obed.c. duo.xcvi.diſt.cum ſimil.

Trigeſimo primo,eſſe ſolutum.ll.l. Princeps.ff.de.ll.l. digna

uox.C.eod.uot.tex.in.c.Ideo.§.his ita.xxv.q.i.quem uide, ibi, ſacro.S.Rom: Eccleſia ius & autoritatem Canonibus impartitur. ſed eis non alligatur. Vnde Princeps nulli formæ aſcribitur, ut late ſcribit Curt.Iun.in conſil.clvii.col.iiii.poſt Paul.& Bal.

Trigeſimo ſecundo, reſtituere Depoitatum in integrum, Prouinciæ, honoribus, et omnibus.l.i.C.de ſent.paſſ.

Trigeſimo tertio.confirmare ſtatum liberorum ex Matrimonio illicito natorum, concurrentibus his, de quibus in not. tex.l. qui in Prouincia·§·Diuus.ff.de ritu nupt.& quę ſupra caſu.xi.

Trigeſimo quarto, reſeruatum eſt Principi, ꝙ de Iure Ciuili, eius Delegatus ſubdeleget.l.á iudice, C.de iudic.l.i.in fi.C.qui pro ſu.Iuriſd.

Trigeſimo quinto, reſeruatum eſt Imperatori poſſe adire hęreditatem per Procuratoıem, quod priuatus nõ poteſt.l.Paulus, & ibi Bar.ſoluit contrarium.l.i.ff.de offi.Procur.Cęſ.ff. de acq.hęr.Bal.in.l.i.C.qui admitti, & glo.in.d.l.Paulus, al's incipit per Procuratorem, Mart.Laud.poſt Bal.in Tract.de Princi.not.xc. Princeps.

Trigeſimo ſexto, omnem pœnam facere arbitrariam, Bal.in.l. cunctos populos, in lectura ordin.vii.col.C. de Summa Trinit. Et ego do bonum tex.in titulo de pac.conſtan.& in.c.Nos Romanorum, in uſib.feudo.ante finem.Ibi, attamen ut competenti moderatione moderemus, etiam quantitatem iſtam, ſi enormis uiſa fuerit, et not.tex.in.l.moris.§.ſed enim, ff.de pœnis; & quæ infra dixi caſu, ccxlix.Vbi eſt, ꝙ ſolus Princeps permutat, uel liberat ſententiam pœnæ in Decuriones latam, & quæ infra, caſu ccxcvi.In aliis autem dicendum eſt, ut per Bar.& Scriben.in.l. quid ergo.§.pœna grauior.ff.de infam.Bononienſ. not. notabili clxxxii.& not.dxxiiii.inquiſitio, ante finem.l.hodie.ff.de pœnis. Deci.late in.c.de cauſis, penultima col.& fin.de offic.Deleg. bonus tex.in Aucten.hodie.C.de Iud.& ibi ſcrib.& quæ infra, caſu clxxv.Et Soci.in Regula, ccxxix.lex.col.penul.dicit ratione immanitatis criminis, Principem, non alium, poſſe pœnam alterare, allegat.l.Diuus.ff.de falſ.ſic declarans.Bald.& Innoc.ubi ibi, & quæ Iaſ.ubi infra, ſeq.caſu.per.d.l.Diuus.

Trigeſimo ſeptimo, ęſtimare pœnam ultra iuriſdictionem Iudicis, qui Reum puniendum habebat in manibus, not.tex.in.l.Diuus.ii.ff.de falſ.late Iaſ.pro ſing.in.§.ex maleficiis.iii.col. in prin. Inſt.de actio.& per Bononiẽ.not.ccxliiii.Tuſcis. Ego ultra eos, do bonum tex.in.l.Diuus, poſt princ.ff.de offic.Præſidis, et quæ

infra per eum dixi caſu.clxxviii.

Trigeſimo octauo,uti clauſula, Si quis uero &c.Indignatio-nem noſtram ſe nouit incurſurum,bonus tex.in titul.qui ſint Re-belles,in fine,& licet ibi,Bart.in ſuis gloſ.dicat ꝙ talis clauſulæ nullum effectum inuenerit,niſi quatenus uerbum ſonat, ſcilicet, quia Imperator indignatus, ex hoc facto non exhibebit ſe gra-tioſum.Et cum eo tenet Alex.in conſil.ciii.uidetur prima col.vi. ad finem,uerſiculo primo,quia illa uerba libro.i. & probat. Ta-men aliás Bal.in.c.i.§.porro.ii.col.in principio, in titulo quæ ſit prima cauſa Beneficii amitt.iu uſib.feud.dicit,ꝙ in Literis Apo ſtolicis importat, ut poſſint priuari eorum Beneficiis. Vnde ſic uidetur in feudo in caſu noſtro,licet ibi de Indignatione Petri, & Pauli loquatur,de qua Martin.Lauden.in Tractatu de priui-legio,not.antepenultimo,uerba,cum Bal.& per Feli.in.c.ueniēs, in princip.de prǽſcrip.Sed Alex.in dicta.vi.col.in fine,reſpondet ad.d.§.porro.ꝙ ibi ſunt uerba Legiſlatoris, loquentis in ſubie-cta materia priuationis feudi.Vnde uerba debent &c. Item quia pœna priuationis non imponitur,niſi ubi exprimitur nec pœna depoſitionis,ut ibi per eum,col.ſeq.in princi. Item de hac pœna indignationis,loquitur Bal. in repetitio.l.cunctos populos.C.de Summa Trinit.Idem Bal.in Auctem.ſtatuimus, in.q. de Comite Flandrienſi.C.de Epiſ.& Cler.ꝙ ille qui incurrit indignationem Superioris,poteſt puniri arbitrio ipſius. Et Idem ꝙ pœnam arbi trariam importat,Modern.Bonon.late not.dlix.ſæpe,poſt Alex. conſilium Io.Baptiſt. de Sancto Seuerino, Iaſ. et Bald. ubi ibi. Et dicit menti tenendum,quia uidit Peritos,et Doctos dubitare de importātia uerborum.Et hac clauſula ſub pœna Indignatio-nis noſtrę,utitur ēt Imperator,ut in dicto titu.qui ſint Rebelles, in fine,Addo ego tex.in.l.ii.C.de pet.bon.ſublat.libro.x.Ibi in-dignationem noſtri Numinis ſuſtinebit,Cæteriſq; fiet uindictæ & temeritatis Exemplum,& in Auct.de mand.Prin.§ ſit tibi, ibi. In te indignationem conuertemus,dicit ibi glo.i.ſæuerius uindi cabimus.per.§.fin.Inſtit.de his qui ſunt ſui uel alien.iur. & text. in.l.fin.in fine.C.de Aquæductu.libro.xi.Ibi, aliaq; grauiſſima indignatione ferendis.&in.l.fin.ad finem.C.de propo.Ag.in re-bus.libro.xii.ubi ſimiliſma uerba.& in.l. in his. in fine. C.de di-uerſ.off.libro.xii.ibi,etiam congruam indignationem incurret, bonus text.in titulo de pace conſtan.in principio,ibi,qui nos ad indignationem prouocauerant,ubi ante & poſt, & in gloſ. ſatis colligi poteſt,de effectu illorum uerborū habere.ſ.indignatio-

nem Principis iuſte, & bonus tex.in.l.fin.C.de offic.Recto.Prouinciæ,ibi non declinabit noſtræ indignationis.& in Aucten.de Armis,in fine,ibi indignationem noſtram,& ipſi metuent. l.euectionum,in fin.C.de curſu publico,libro.xii.ibi motum in ſe noſtræ manſuetudinis excitabit.l.ſecundum, in fine. C.de donat. ibi indignatione grauiſſima feriendos,& in.l.quicunq;, in fin.C. de Epiſcop.& Cleric.ibi,noſtram indignationem ſubituris.& in Auct.ut non luxur.contra natur.in fine,ibi , & noſtram indignationem ſuſtinebit,& in.l.i.in fin.C.de Summa Trinit.ibi,motus animi noſtri ultione plectendos.ubi glo. dicit. Sic ergo uidetur ꝙ extraordinaria ſit,& de indignatione iuſta,meminit tex.in.l.i. in princip.ff.ꝙ quiſq; iur. licet in alio propoſito. Et dimiſſus ex indignatione Principis infamat. Et ſic indignatio Principis infamat,do tex.not.in.l.ii.§.& ſi.ff.de infam. Aliás acerbam indignationem appellat Imperator,pœnas contrahētiū inceſtas nuptias.§.& hoc.in Auct.de inceſt.nupt. Et aliás in not. caſu dicit tex.not.in.l.ſi quis ad declinandam,in fine.C.de Epiſc.& Cleric. Cœleſtes iracundias , Adminiſtratores Sacroſanctarum rerum rerum expectant,ſi qualecunq; lucrum,&c.inſtar clauſulæ Papæ indignationē Omnipotentis Dei,& Beatorū Petri,& Pauli,&c. in Literis Apoſtolicis.

Trigeſimo nono,reſeruatū eſt citare Die Feriata,ut eſt not.d. Bar.in.l.ii.§.fin.col.fina.ff.ſi quis in ius uoc.non ier.uerſiculo ſed nunquid, & aliás not.Specul.in titulo de Feriis.§.i.in fin.ꝙ Principis Curia non tenetur ſeruare Ferias , & ꝙ nulla. l. poteſt eum ad id coarctare ; cum ſit.l. Animata in Terris. Sed de hoc dicto glo.ſ.in Feriis,& Diebus Feriatis,in honorem Dei,dubito per.l. Dies Sabbati,in fine.C.de Iude.&.l.fin.in fine.C.de Feriis, cum ſimilibus.et text.& gloſ.in.l.publicas.C.eod.et in terminis,poſt Alb.in Rubrica.C.eod.Mart.Laud.in Tractatu de Princip.not. cxiiii.diebus.Idem not.ccii.citatus,ubi ſimpliciter tenet cum.d. Bar.in.d.§.finali.Domini autem de Rota,Rom.dicunt,ꝙ citatio etiam per Edictum poteſt exequi ; et decerni Tempore Feriato, ob neceſſitatem hominum,ſiue ad perſonā,ſiue ad domum, quia nō fit per iudicem,nec cum cauſæ cognitione,ut ſcribit ; et tenet nouiſſime Caſſad.in titulo de dolo ; et contumacia.deciſ.v.item dixerunt,poſt Rotam in titulo de Feriis.in nouis.deciſ.i.

Quadrageſimo,creare Doctorem ſolo uerbo,Angel.l.i. C.de ſent.paſſ.Iaſ.l.ſi quis maior,ante finem.C.de tranſact. dicēdo.ſ. eſto Doctor.Et cum Ang.in not.caſu.Io.Crot.in.l.Gallus.§. et

quid

quid ſi tantum.col.xvii.ante fin.ff.de libe.et poſth. facit,quia ſic, et aliás Papa,ſolo uerbo et unico,facit Sacerdotem,uel Epiſcopum,ut per Deci.poſt Ang.c.i.vi.col.de Conſtit.Idem Fely.ibi, col.vii.poſt Ang.et Innoc.Facit tex. not.in.l. nemo pręfectus.in fi.C.de dignit.libro.xii.Ibi nanq; dignitas nobis iubētibus,ſuſtinetur.Et facit infra caſus.clxvii.et.lxxix.

Quadrageſimo primo,cogere aliquem ad pacem,uel concordiam,licet alii inferiores nō,text.not.in.l.furti.§. qui iuſſu.ff.de infam.Inno.p illū tex.in.c.cū inter.de elect. Ibi inuitum cogat. per Iaſ.in.l.quidam æſtimauerunt.ii.col.in.fine,et ſeq.ff. ſi cert. peta. Anto.But.et Alex.ubi per Deci.conſil. ccccxxxiiii. placet. ante finem.libro.iii.et conſil.xlii.iii.dubio.iiii.col.poſt princ.et cōſil.cxxv.iii.col.in princ.c.placuit.xcvi.diſtinct.Abb.et Fely. in Rubrica de pac.et treug.et quę infra,caſu.cccxiii. Deci.cōſil. ccccxlv.in caſu.ii.col.in princ.per Alex.in.l.i i.§. et poſt operis. ii.col.ff.de oper.nou.nunc. Et nouiſſime deciſ. Neapol.cxlix.in cauſa,ante finem,q; Papa,uel Rex,qui habet liberam adminiſtrationem,compellit partes ad compromiſſum,poſt Alex.et Pau.de Caſtro.Et q; Sacrum Conſilium Neapolit. habet eandem uim, quia repræſentat Perſonam Regiam,licet de facto pœnalem cōpulſionem nō faciat,nec carceret,ſed monet inſtāter, & requirit, & ita etiam ut audio facit Sacrum Romæ Auditoriū Rotæ. Et Papa cogit ad concordiam,in materia Beneficiali, non alius de iure.Abb.in.c.cum pridem.ultimo not.de pact.Felyn. d.loco. ii. col. Moder.Hiſp.ſuper Regula de Triennali.q.xxviii.ad finem. Vnde not.aliás tradit Card.in Clem. ſæpe. §. & quia.xviii.q.de uerb.ſig.q; Iudex negligens,ferre ſententiam ad finem concordandi partes ſi propter cōcordiam partes lædantur,parti læſæ in foro conſcientiæ,ad refectionem damni tenetur.

Quadrageſimo ſecundo,committere cauſam alicui,cum clauſula,q; ſic ſententiam proferat.Alii uero inferiores mandant,facias Iuſtitiam,ut eſt not.d.Bal.in titulo, ſi de inueſt.inter Dom. & Vaſſal.lis or.in uſib.feud.ii.col.ad fin.uerſic.not. ſententiam, poſt not.per Innoc.in.c.ſignificantibus.de off.Delegat.et ibi ad Bal.dicto loco,pro elegāti dicto,commendat multum Andr.Siculus.in add.poſt Scribentes, & ſeipſum,in.c.in cauſis.de re iudi. Facit pro Regula.l.Item ſi unus.§.Idem Pomponius.ff.de Arbi. Idem Hyppoli.de Marſil.in Libello de dignit.Imp.in.ii. car.i. col.in fine.

Quadrageſimo tertio, Iudicare ſecundum conſcientiam, non

ſecundum actitata, Bar. in. l. i. C. ut quę deſunt Aduoc. part. in fi. dicens, ꝙ aliâs peccaret. Itaq; dicere Theologos, quod. d. pro ſin gul. exclamat, Iaſ. §. ſi minus, Inſtit. de actio. col. v. in medio, & in §. ſed iſte. col. penult. Inſtit. eod. ibi. Item aduertite ꝙ Papa, Deci. conſilio. ccccl xiii. in cauſa. col. fin. libro. iii. ante finem. Et facit not. d. Bart. in. l. Emilius, ante finem. ff. de minor. ubi in not. caſu colligit, ꝙ Imperator iudicat etiam ſecundum nõ petita, & terminat ſola ueritate inſpecta, nõ ſeruato Iuris ordine, ut per Bar. ibi, & Bal. in. c. i. §. fin. de no. form. fidelit. ad finem. poſt. c. ad petitionem. de accuſ. Deci. conſil. xi. col. fi. poſt princ. & conſilio. cxcviii. poſt princ. & . cc. in fi. Et facit quod ſupra dictum eſt. xviii. caſu. & infra, caſu. xlviii. & . cxxix. Vnde coram Principe, ſufficit ſola facti narratio, etiam ſine concluſione, Ang. in quibuſdam lectur. in. l. omnium. C. de teſtam. & infra, caſu. xlviii. et quæ ſupra, caſu xiiii. & infra. cccxix.

Quadrageſimo quarto, uiderur reſeruatum Principi, ſecundũ quoſdam, ꝙ ex ſolo eius Contractu transfertur Dominium, ſine traditiõe, de quo late diſputat Iaſ. & alii. l. traditionibus. in prin. C. de pact. ubi uidendum eſt. Et quid etiam de priuilegiis eius, & nouiſſime ibidem per Deci. & in. c. i. vi. col. de conſt. & quæ per Iaſ. in not. q. in. l. quotiẽs. ii. col. & ſeq. ii. limitatione. C. de rei uendic. & per Deci. in cõſil. clxxxvii. iii. col. poſt Ang. Bal. & Alex. & cõſil. ccccxli. vi. col. ante finem. in not. q. cõceſſionis feudi. & inueſtiture, aliâs factæ â Papa Duci Ferrarienſi. Et latiſſime deciſ. Neapol. ccxcix. Rex, col. iiii. numero. xx. in not. q. de poſſeſſione ficta, in feudi inueſtitura tradita, per Annulli immiſſionem â Rege. ubi uidendum not. & late, etiam & de dominio.

Quadrageſimo quinto, ꝙ omnes Contractus, qui fiunt cum Principe, habẽt naturam Contractus Bonefidei. not. d. Bal. in tit. de pac. conſt. car. penult. i. col. ad finem. uerſicul, ſi qui uero. poſt tex. ibi, in uerbo bona fide, quod. d. pro ſing. ubiq; exclamant Doctor. Iaſ. in. §. actionũ. i. col. i. not. Inſt. de actio. Franciſcus Crem. not. xxxv. omnes. Decius conſil. iiii. ii. col. ante finem. in not. q. & conſil. li. col. ii. & in cõſil. clxxxvii. iii. col. ad fin. & cõſil. cclxxxvi. in cauſa. iii. col. ante finem.

Quadrageſimo ſexto, permutare cum Eccleſia, dando meliorem rem, maiorem, uel æqualem, iuxta tex. & in corpore unde ſumitur, in Auct. Sed et permutare. C. de ſacr. ſanct. eccl. de quo dicendum eſt, ut ibi per Scribentes, & per glo. & per Scrib. in corpore unde ſumitur. Mart. Laud. not. xcvii. et. t. not. in. c. i. extra de

rerum

rerum permut.& ibi Doct.Et nouiſſime quomodo procedat, & inuita Eccleſia,& quãdo,deciſ.Neapol.xvii.Regia.in principio, ponit in not.q.poſt Abb.in.d.c.i.

Quadrageſimo ſeptimo.ut Libellus,ſeu ſupplicatio,Principi porrectus,uel porrecta,habeat uim litis conteſtationis,in caſu.l. i.&.ii.C.quãdo Libellus Princip.dat.declarando, ut ibi per Iaſ. ante primum not.&.i.not.&.ii.& in.l.i.C.de off.præfect.prætor. orient.& Decius conſilio.cccclxxxiii.pro reſolutione.ii.colũ.in princip.poſt Abb.Hoſt.& alios in.c.ii.de dilatio.Imol.& Alex. ubi ibi,& uide tex.not.in.l.ſicut.§.nec ſufficiat.C.de præſcript. xxx.uel.xl.ann.cum glo.

Quadrageſimo octauo,quia regulariter,licet concluſio requiratur in Libello.Docto.in.l.ędita.C.de ędendo.Iaſ.late Inſt.de actio.§.omnium.penult.char.i.col.ad finem,et ſeq.et Doct.in.c. examinata,de iudic.Tamen ſi Libellus offert in præſentia Principis,tunc ſufficit factum narrare,abſq; concluſione,ſing.d.Inn. in.c.i.de lit.conteſtat.Ang.in.l.omnium.C.de teſtam.Iaſ.pro multum ſignando exclamat,in.d.§.omnium.d.penul.char.ii.col. iii.limitatione,Bart.in extrauaganti ad reprimendum, in uerbo figura.ii.col.c.affertur.de pręſumpt.& Rota deciſio.xii.ſi pars, in nouis,in prima additione,per.d.rationem,quia Principis pręſentia,ſupplet omnem defectum,& quæ ſupra,caſu.xliii.Et tradit Soci.etiam ut ſupra,in Regula.ccxxxii.Libellus,prima Fallentia.et Regula.ccxxxiii.Libellus.ix.Fallent.Rot.Neap.deciſ. xcv.Angelus,in fine.

Quadrageſimo nono,ordinare eum,in quo totius Scholæ ſtatus,& magna ſecuritas conſtituta eſt.l.i.C.de off.mag.off.

Quinquageſimo,quotannis audire a Magiſtro offi.qũo ſuper omni limite ſuo,numerus Militum ſe habeat,Clauſtrorumq; , ac Clauſurarum cura.l.pen.C.de off.mag.off.

Quinquageſimo primo,aſſumere aliquem ad Militiam Scholarium,uel in locum uacantis,aliquem ſubrogare.l.fin.C.de offi. mag.offic.& qui eſſent hi Scholares,dixi ſupra. q. lxxxiii. in.q. quibus patere debet ingreſſus ad Imp.

Quinquageſimo ſecundo,dare licentiam ei , qui per quatuor Menſes in propria Prouincia aſſedit Moderator eius, ut aſſideat ulterius.l.in Conſiliariis.C.de aſſeſſor.in fine, licet et Præfect.præt.Ibi eandem poteſtatem tex.communicet. & quæ infra caſu.lxxvi.

Quinquageſimo tertio,dare licentiam,ut quis renunciet officio Defenſoris Ciuitatis.l.fi.& ibi Bar.C.de Defenſ.Ciui.facit.l.

penult.cum glo.ff.de offic.Præſidis.ubi, q; idem in Legato Cæſaris.i. Præſide,uel Correctore Prouinciæ,& quæ infra,caſu.cclxxix.

Quinquageſimo quarto,compellere ad actus publicos,uel ad onus exhibitionũ,uel deductionis,nolentes,& inuitos patronos Fiſci,uel eorum hęredes,ut.l.iii.ad fin.&.l.petitiones. in fi.C. de Aduoc.diuer.Iud.

Quinquaſimo quinto,ſumere uindictam deIudice ordinario, qui Epiſcopo ei ut ſuſpecto,aſſociato,parere nolit,auct.Si uero in fine,& in corpore unde ſumitur.C.de Iudic.

Quinquageſimo ſexto,celebrare Diẽ Natiuitatis ipſius Principis,uel Coronationis eius.l.omnes.ante finem,cum gloſ.C.de Feriis.&.l.final.ante finem.eodem titulo,licet & aliás celebretur Dies Natalitius Vrbium Maximarum,ut.d.l.omnes.poſt princ. Et aliás primus Dies,quo quis.ll.accipit.ut in procemio. ff.§.ne autem tertii anni,& quę infra,caſu.clxxxiii. Et facit, quia celebratur Pax etiam,ut infra.q.cxvii.Et ſic effectus cauſę multo magis & cauſa.

Quinquageſimo ſeptimo,nouam dubitationem decidere.Obſcurum in.ll.interpretari,duritiamq; emendare.l.humanum, &.l. cum de nouo. l.leges.iii.in fine.C.de.ll.& facit Deutoronom.i. Cap.c.&.xvii.Cap.B.& facit caſus infra.clxxxviii.& not.tex. in l.ii.§.ſed quia diuinæ,colum.final. §.ſi quid. C. de Veteris Iuris enucl.& facit.l.i.in principio.C.de relat.& in Papa per Abb. in c.i.col.vi.de poſtul. Pręlat. Et generaliter dicimus,q; in arduis ad Principem recurritur,quod declarandũ eſt,ut infra caſu.cccxii.Et per Deci.per dictas.ll.primas.conſi.cxiiii.col fin.in prin. & late,& not.in not.q.declarat conſilio.cclxii.col.ii.& final.ubi uidendum omnino in conceſſione confirmata à Superiore, quis eam dubiam interpretetur,poſt Bal.Ang.Alex.Ant.Sicu.& quę infra,caſu.ccliiii.Et facit tex.not.in Auct.de rapt.mul. in princ. ibi,Legis interpretationem Culmini tantũ Imperiali competere, nemini uenit in dubium.cum gl.concord.

Quinquageſimo octauo,dare autoritatem,& licentiam tranſferendi humanum corpus,ſemel traditum in uno loco perpetuæ ſepulturæ,ad aliam.l.fin.C.de Relig.& ſumpt.fu.licet ibi gloſ. not.dicat,ſine Auguſti affatibus.i.Papæ.&.l.oſſa. in princip.ff. eod.& late tex.& glo.in.c.corpora.de conſecr.diſt.i.

Quinquageſimo nono, diſpenſare cum Scænicis mulieribus, reuertentibus ad bonam uitam,ut liceat eis Matrimonium contrahere,

trahere, ac ſi nullam unꝗ maculam habuiſſent. not. tex. l. Imperia lis. §. præſenti. C. de nupt.

Sexageſimo, reſeruatum eſt Principi, ut eius Contractus habeant uim legis. l. pen. C. de donat. inter uir. & uxo. l. ſancimus. §. exceptiones. C. de donat. Oldra. in not. q. conſil. cccxii. col. fin. & ccxxxi. i. col. Deci. conſi. cclxix. iii. col. in fine. & cclxxi. ii. col. in princip. & cccxc. v. col. de quo dicendum eſt, ut late per eum, poſt Alex. & Scrib. in. l. Ciuitas. ff. ſi cert. pet. Et licet Alex. in. l. centurio, col. vi. ff. de uulg. & pup. dicat. d. l. pen. itelligi in nõ recognoſcente Superiorem, Decius tamen alias in not. q. tenet, ꝙ ſufficit ꝙ habeat Ius condendi Legem, etiam ꝙ recognoſcat Superiorem. in conſilio. dxvi. quoniam col. i. & ſeq. & quæ dixi infra caſu cexciii.

Sexageſimo primo, conceſſio eius ſpecialis, in uendendis rebus aliás prohibitis, ius Decreti habet. l. ii. C. qñ Decreto opus eſt, & quæ ſupra dixi xix. caſu.

Sexageſimo ſecundo, qui ſemel apud Principem manumiſſus fuit, & reuocatus poſtea in Seruitutem ex cauſa, nõ poteſt iterũ manumitti ſine autoritate Principis. not. & ſing. tex. in. l. ii. ad fi. C. de liber. & eorum liber. Et per conſequens idem in filio legitimando iterum, ut ſupra. Licet generaliter per illum text. Idem in reuocato in priſtinum ſtatum, iterum manumittendo, uel legitimando, dicant Scrib. Pet. Ger. in primo not. Iaſ. in. l. iii. §. i. col. fin. ff. de condit. ob cauſam. Aret. §. i. in fine, Inſtit. de cap. diminu. glo. fin. in. §. fin. in Auct. de Armis. Quid in Notario, Doctore, & Cardinale, Deci. in. c. ut noſtrum iii. not. de appell. Bononien. late not. dlvi. plura. Rom. not. dclxxvi. nullus. & bonus tex. in. l. v. C. diuerſ. offic. libro. xii. in apparitore. Sed uere. d. l. ii. quamuis generaliter eam intelligant Doc. ubi ſupra, tamen uidetur proprie loqui in. d. caſu, quando prima uice coram ipſo Principe, ut ibi, qui in noſtro conſilio, uindicta liberatus eſt. i. coram nobis, dicit ibi glo. Et tunc uidetur habere rationem, utubi. S. ſemel manum appoſuit Princeps, cauſa ſit affecta. Et ideo inferior amplius ſe intromittere, ſine eo nõ poſſit. per Bal. in. c. ut noſtrum. de appel. & ibi Deci. primo not. Bonoñ. not. ccci. dixi. & quæ Iaſ. not. in. l. i. in princ. ff. de offic. eius. col. xv. ante finem. uerſicul. contra tamen fundamẽtum, cum ſimili. Et not. t. cum glo. fin. in. l. ad principem. ff. de appellat. & quæ infra, caſu. clxxxiiii. Sed argumẽtnm contra in. l. adoptatum. C. de adopt. cum Summario Bal. Sed ibi diſſoluebatur actus Principis, nõ reſtituebatur ad actũ Principis.

Et pro.d.l.ii.quæ infra caſu.cxxv.poſt not.tex.in.l.ſi quis ex gre ge.C.de choartat.lib.xii.

Sexageſimo tertio,uti incauſtro ſacro confecto,ex cocto Murice,& ardore triti Conchilii.l.ſacri affatus.C.de diuerſ.reſcrip. deciſ.Neap.in not.q.deciſ.xxi.dubitabatur.col.ii.Hoc tñ hodie de conſuetudine non ſeruatur,ſecundum Archyd. in proœmio. vi.libri.penult.col.ut refert,& tenet Mart. Laud.in Tractatu de priuilegio,not.xxxiii,incauſtro.

Sexageſimo quarto,ut non præſumatur aliquid imperfectum ſancire,ſed eſſe plenum Philoſophiæ.l.pen.ante finem.C. de his quib.ut indig.facit.l.omnium.C.de teſtam.in princ.c. i.de conſtitut.in.vi.& Pater iuris eſt.§.dubitandum.in Auct. de incæſt. nupt.in princip.& ibi glo.Oldrad.per illam rationem,in not. q. conſil.cccxxv. Thema.i.col.& quod ſupra,caſu.xxix.Limita niſi ubi eſſet defectus citationis,quia non præſumitur pro Principe, Deci.poſt Abb.conſilio.dxliiii.col.penulti.ad limitati not. per Cyn.in.l.reſcripta.C.de precib.Impe.offer.facit quod not.Lap. alleg.xliiii.Hippoll.not.cccliiii.in dubio,Deci.conſilio. lxxiiii. col.penult.& ego do bonum tex.in.c.ſi clericos.§.cum in his.de ſent.excom.in.vi.

Sexageſimo quinto, donare Filiofamilias ſimpliciter,& non queritur patri,etiam nec quo ad uſumfr.l.cum multa. C.de bon. quæ lib.& ibi in fine.ratio.et illum tex.ait ſing.Soci.in ſuis Regulis.Regula.cliii.in litera:F.incip:filiuſfa.regulariter teſtari ii.Fallentia,& q͏ de talibus bonis filiuſfa.poteſt teſtari, tanq̃ de Caſtrenſibus &c.

Sexageſimo ſexto,donare ueniam,ut citetur,gloſ.ſingul. poſt tex.in.l.bene a Zenone.C.de quadr.preſcrip.in uerbo noſtra iuſſione,& ſupra dixi late queſtione.xci.in fi. & infra.cclxxvii.ubi repetii late.

Sexageſimo ſeptimo,reſeruatum eſt ei ſententiare, ſine remedio appellationis.l.i.ff.á quib.appel.non licet.l. ne cauſas. C. de appel.cum ſimil.Licet & Præfect.urb.id ſit conceſſum, etiã eius intuitu.l.i.ff.de offic.Præfect.urb.§.i.l.á Proconſulibus.§.á præfectis.C.de appel. Poteſt tamen bene appellari á mala informatione Principis.l.i.§.queſitum.ff.eod.& quæ Deci. in. c.intimaſti.col.penul.& ſeq.de appel.& bon.text.in.l.i.in princip.&.§.i. ff.quando appellan. Et Deci.in.d.c.ubi.not. poſt Bald.& Rom. ponit a ſententia Principis, in narratione facti circumuenti appellari,uel lata ex relatione alterius.per.d.§.queſitum.& rationẽ

claram,

clarum, ubi ibi per eum not. Regulariter autem contra ſententiam principis non licet uenire, niſi per ſupplicationem, non per uiam nullitatis, quando nullitas eſt de Iure poſitiuo, Innoc. in.c.cum ex literis.de reſtit.in integr. Aug. Imol.& Fely.ubi deciſ.Neap. cclxxxiiii.diu eſt.in fine. Et pro hoc reſeruato, Ant. Sicul.in Tractatu de Poteſt. Regia.q.xxii. Dicẽs ultimo loco limitari, quãdo iniuſtitia eſſet manifeſta, quia tunc etiam à ſententia Imper. poteſt appellari ad Papam ratione iniuſticiæ, & peccati.c. nouit.de iudic. Et Hoſti. Io. Andr. Innoc. gloſ.text. Abb. & alii ubi ibi. Et an, & quãdo, a ſententia Principis detur reſtitutio, uel ſolum ſupplicatio. Rot. Neap. etiam deciſ.ccclvi.fuit.in not.q.quid de ſententia Sacri Conſilii. Neap. & interim an fiat executio. & quæ infra, caſu.lxxxiii.

Sexageſimo octauo, dare licentiam informãdi de nouo, nouũ opus ſumptu publico, intra Vrbem Regiam.l.intra urbem.C.de oper.pub.l.ſi quando, in prin.C.eo.l.opus nouũ.in uer.publico. ff.de oper.pub.&.l.de operibus.eod.tit.

Sexageſimo nono, dare licentiam diruendi domos, inchoãdę publicæ Fabricæ gratia, cum excedunt quinquaginta libras argenti.l.ſi quãdo.la prima.C.de operibus pub.

Septuageſimo, ut Palatium ſuum priuatorum parietibus non coarctetur.l.quicunq.C.de oper.publie.gloſ.in.c.nulla.xii.q.i. Marti. Lauden.in Tractatu de Princip. not.cclxix. Palatium. & tetigi ſupra.q.lxxxvi.num.iii.

Septuageſimo primo, dare licẽtiam alicui, ut poſſit in totum, uel in partem Angiportus, ſuis domibus includere, uel porticus uſurpare.l.qui ſine.C.de oper.pub. Eſt autem Angiportus anguſta uia inter portus.i.domos, qui de re latius Grammatici diſſeruere, ut tangunt Modern. Mediolanẽſ. in.l.portus.ff.de uerbo. ſig.licet nihil allegent, nec in hac.q.

Septuageſimo ſecundo, dare licentiam fœminæ adoptandi in ſolatium liberorum amiſſorum.l.mulierẽ.C.de adop.§. fœminæ. Inſt.eo.l.ſi ſuſpecta.§.fi.ff.de inoffic.teſt.

Septuageſimo tertio, donare ſine inſinuatione.l. ſancimus. in fi.princi.C.de donat.& ei donari ſine inſinuatione, Auct. Item a priuatis, eod.titulo.& in corpore unde ſumitur. Mart. Laud.not. xiiii.quãdo Imperator.&.ccxciii.donatio, in Tractatu de Princ. Alex.in.l.Centurio.col.v.ff.de uulg.& pupil.poſt Oldrad. Et q idem in Rege, uel alio tenẽte locum Imperatoris, in Terris ſuis. Et Io. And. Imol.& Bal.& in Rege. Deci.conſilio.cclxix.col.iii.

& cclxxi.col.ii.in princi.&.cccxc.col.v. Et licet Alex.dicto loco ſentiat id uerum ſi non recognoſcat Superiorem, tamen Decius conſilio.dxvi.quoniam,col.i.& ſeq.tenet ſufficere, q̃ habeat Ius condendi legem,ut & dixi ſupra,caſu.lx.& infra.ccxciii.

Septuageſimo quarto, dare ueniam his,qui ſibi aſcribunt in teſtamento.l.iii.in fi.cum.ll.ſeq.C.de his qui ſibi aſcrib.licet & ibi Ampliſſimo Ordini eam poteſtatē etiam communicet.l. Diuus. i.§.plane.ff.de falſ.in fi.& infra, caſu.clxxii.

Septuageſimo quinto, eligere quemlibet etiam indignum.l. ii.C.de crimine Sacrileg.& quæ ſupra dixi late.q.cviii.uerſicul. Hæc pro nunc.& quę ſupra.q.lxxiii.nume.xviii.uerſiculo, Crederem.cum ſeq.

Septuageſimo ſexto, dare licentiam alicui, ut ſit Adminiſtrator,& Iudex,ſcilicet ordinarius,in propria Prouincia.l.fin.C.de crimine Sacrileg.& infra,caſu.clxv.& ſupra.lii.

Septuageſimo ſeptimo, dare premium accuſanti, & cōuincēti aliquem, de famoſis libel.l.i.C.de famo.libel.§.ſane.

Septuageſimo octauo, dare licentiam torquendi conſtitutos in dignitate.l.nullus.in principio.á contrario ſenſu. C.ad.l.Iul. Maieſt.& ibi Bal.not.& ita aliás anno præterito Romæ allegabatur in Perſona Reuerendiſs. Cardinalis de Rauenna, dum ſub præſenti Paulo. III. Pont.Max.detētus erat,in Arce Sancti Angeli,licet poſtea opus non fuerit,& poſtea hoc Anno. M. D. XXXVIII. Menſe Ianuario in Perſona. D. Ambroſii Recalcati Mediolanenſis prius Secreatarii,in eadem Arce.

Septuageſimo nono, dare licentiam repetendi accuſationem; nō ſemel finitā,cuius abolitionem Pręſes cōceſſit.l.i.C.de abol. & ibi Sali.not.

Octuageſimo, dare his,qui nō ſunt conſtituti in Summa Adminiſtratione, facultatem confiſcandi totam ſubſtantiam, rubr. & nigr.C.ne ſine Iuſſu Princip.cer.iud.lic.confiſc. & quæ infra, caſu.ccxci.

Octuageſimo primo, dare licentiam mulieri, ut infra Annum nubat.l.ſolet. ff.de infam.

Octuageſimo ſecundo, remittere maculam infamiæ illi, quæ nupſit infra legitimum tempus.l.ſi qua.in prin.C.ad Tertul.not. in dicta.l. ſolet. Infamiam tamen facti non, ut dixi infra.q.cxi. caſu.lxxviii.

Octuageſimo tertio, reſtituere in integrum aduerſus ſententiam ſuam,uel ſui delegati.not.in. l.minor autem.§.i.in fine.cum

glo.

glo.ff.de minor.Abb.in.c.ſuſcitata.de reſtit.in integr.col.iii.q quando ſit,& quãdo per uiam ſupplicationis.poſt Abb.& Doct. in.c.cum ex literis.de reſtit.in integr.Rot.Neapol.deciſ.ccclvi. fuit.& ſupra caſu.lxvii.

Octuageſimo quarto, cogere hæredes ad Monumentum faciendum defuncto,& ad obſequium eius.l. hæreditas. in fine. ff.de pet.hæred.dic ut ibi,in glo.fin.&.l.quintus. ante finem.ff. de ann.leg.

Octuageſimo quinto,olim dare licẽtiam fœminabus,ut tutrices dari poſſint filiis.l.fin.ff.de tutel.licet hodie ſit de iure generali,Auct.matri & auiæ.C. quando mulier tutel.offic.& gloſ.in dicta.l.fin.

Octuageſimo ſexto,dare Hoſtibus,uel ab eis recipere Obſides,& liberos homines in Obſtagio,eo caſu ſcilicet, quo pro ueris Obſidibus dantur,ut ſint ſcilicet quaſi ſerui,iuxta.l. Obſides. ff.de teſta.cum ibi notatis,Bal.in.l.ii.ult.col.C.de pat.qui fil.diſtr.Feli.poſt tex.gloſ.& alios in.c.ex reſcripto.de Iureiur.ii.col. in princ.ii.&.iii.fallentia.l.Diuus.cum glo.ff.de Iure Fiſci.cum l.ſeq.Quia ſecus,ſi darentur Obſides,qui non mutarent ſtatum, nec ſeruire compellerentur,ſed ſolummodo retineantur, ut propter hoc melius obſeruarentur conuentiones , propter quas dati ſunt,quia tunc etiam inter priuatos dari poſſunt. ut per Bald. & Feli.ubi ſupra.Et ultra eos,de Obſidibus,ſcribit not.Ant.Sicul. in not.ſuis.in uerbo,obſes.Rom.not.cccxcix.nunquid.Soci.in Regula homo liber.in ſuis Fallẽ.per gl.ſing.in.c.ut pridem.aſs ſuppliciter.xxiii.q.viii.gl.Bar.& ſcrib.in.d.l.obſides.& in.d.l.ii. Soci.in ſuis Regulis,in uerbo Monachi.cclxvii. i. &.ii. Fallent. Sic & mandare diſpoſitionem de eis,ut infra caſu.cclxxx.

Octuageſimo ſeptimo,dare ueris Obſidibus,licentiã teſtãdi. tex.cum gl.in.d.l.Obſides.ff.de teſtam.

Octuageſimo octauo,reſtituere damnatũ capite,in integrũ.l. ſi quis filio exheredato.§.pen.ff.de iniuſt.rupt.& irri.teſtamẽto. l.Diui.in fine princip.ff.de pœn.rubr.& nig.C.de ſent.paſ.

Octuageſimo nono,dare licentiam,ut uendantur predia,& bona patrimonii ſui.ut.l.apud Iulianũ.aliás Idem Iulianus. §.fi.ff. de legat.i.

Nonageſimo,nõ tenetur ſatiſdare,ſecundum aſs formam ; tit. ff.ut leg.nom.cau.l.i.§.ſi ad Fiſcũ.eo.ti.iũctis infra caſu.cclxxi.

Nonageſimo primo,dare licentiã habitandi muros publicos, uel portas,quod prohibetur regulariter,ꝑpter fortuita incẽdia,

Digitized by Google

tex.not.in.l.fin.ff.ne quis in lo.ſacro,quod not.eſt,licet de facto uſurpatum fuerit contrarium,precipue Peruſię,& in Oppido noſtro Ameniſſio Caſæ Caſtaldæ.

Nonageſimo ſecundo,dare licentiam,ut quid in loco publico fiat,in eumue locũ immittatur,ex quo quid illi damni dat.l.ii.in princi.ff.ne quid in loco publ.& quæ ſupra,caſu.lxviii.& ſeq.& in.§.ſi quis á Principe.d.l.ii.&.§.merito.&.l.de operibus.ff.de oper.pub.& facit infra caſus.cccxxiii.

Nonageſimo tertio,uetare ut nõ ducatur aqua ex flumine publico,quãdo aqua in uſu publico nõ eſt l.quominus.ff.de flum.licet & ibi Senatui quoq; tale ius reſeruetur.

Nonageſimo quarto, dare licentiam ducendi aquam ex Caſtello,uel ex Riuo,uel ex aliquo alio loco publico, quãdo aqua eſt in publico uſu,not tex.in.l.i.§ permittitur.ff.de aqua quot.& æſtiua.cum gl.in fine.l.ſi quis diuinam.&.l.fi.C.de Aquæduct.libro.xi.glo.i.in.l.eos.eod.titulo.& quę infra,caſu cxcvii.Mar.Laudẽ.in Tractatu de Cardinal.col.viii.in princip.An Cetus.tradit, ꝙ Cetus Dominorum Cardinalium, poteſt etiam idem concedere,per.d.l.quominus.ff.de flum.&.c.Eccleſia habet.xvi.q.i.et ſimilia,de quibus ibi.facit infra caſus.xci.in fi.

Nonageſimo quinto,dare moriruro Electionem pœnæ liberam,dicendo,elige qua morte uis mori,not.tex.in.l.aut damnũ.§.ii.ff.de pœn.cum glo ſingu.ſecundum Rom.not.cxxxiii.quero an Iudex. referens illud de Nerone, qui id fecit in Magiſtrum ſuum Senecam,not Bald.in.l.i.C.de his qui ad liber.perue.non poſſ.ante finem.tenet.d.tex.& gloſ pro not.Rom.in.l.ſi quis in bona.§.fin.ff.de acquir.hæredit.Cauendum tamen eſt,quia.d.§.ii.non uidetur loqui proprie, quando pœnæ alternatiuæ,omnes erant mortis.Sed quãdo unica tantum pœna erat mortis,& erat remiſſum in facultate Rei libera an ſcilicet,uellet mori,uel non.ita proprie uidetur loqui ille tex.ut patet ibi liberam mortis facultatem,licet dictum in ſe,de quo ſupra,uerum uideatur,ut per Feli.notanter in.c.inter cæteras.iii.col.ueſſiculo,aduerte tripliciter,extra,de reſcript.

Nonageſimo ſexto,dare licentiam,ut in Inſulam deportatus,uel relegatus,ibi mortuus,inde alicubi transferri,& ſepeliri poſſit,ut eſt tex.not.in.l.iii.ff.de cadauer.pun.quia pœna etiam poſt mortem manet.d.l.ii.ſingu.ſecundum Bar.ibi ad id,ꝙ qui uiuus nõ poteſt morari in Ciuitate,nec etiam mortuus.& in excommunicato,per illum tex.Rom.not.doci.dictum in.ii.caſu.poſt gloſ.

ſingul.

ſingul.in.c.ad hæc.de priuileg.

Nonageſimo ſeptimo, dare licẽtiam uendendi procuratores, id eſt ſeruos Caſtaldiones, Actoribus Fiſci, & Cęſaris, qui in generali mandato diſtrahendi bona, eam non habent.tex.in.l.aufertur.§.Actores.ff.de Iur.Fiſci.

Nonageſimo octauo, dare licentiam Legato, & ei qui Legatione fungitur, Libellum Conuentionalem, de aliis ſuis negotiis dandi.tex.in.l.is qui Legatione.ff.de Legatioñ.

Nonageſimo nono, inſcribere operi publico nomen ſuum, cum publicis pecuniis perfectum eſt.l.opus.in fine.cum.l.ſeq.ff.de oper.publ.&.l.ſi qui.C.eod.ubi tamen.in uerſicul.ſuum nomen, ſine noſtri Numinis mentione, á contrário ſenſu uidetur colligi, ꝙ etiam Præſidi (licet non ſoli) tamen cum nomine Principis liceat, & ita uidetur Practica obſeruare, ꝙ in publicis operibus, Muris, Propugnaculis, & ſimilibus, Præſides Prouinciarum, & Ciuitatum Rectores, nomen, & Inſignia Principis patẽtia, & maiora apponunt, ſua autem inferiori loco, & minoribus Signis. Ponere autem Imagines, in Municipio, honoris ſui gratia, licitũ uidetur, de quo dic, ut in.l.Quintus.§.ad autoritatem.ff.de Ann.leg. Et ſic titulũ nominis proprii ſcribere manẽtibus prioribus titulis, cùm quis opus ab alio factum uult adornare.l.fi.§.i.ff.de oper.pub.& Bar.in.l.ii.§.i.ff.de ope.pub.dicit illos male facere, qui Arma aliorum abradunt. Aliás tamen in foro conſcientiæ peccare uidentur, ac meritum perdere, qui ſuper ornamentis Eccleſiæ Inſignia ponunt.not.Dominic.in.c.duæ ſunt.xlv.diſtinct. licet & ſine licito fieri poſſet, ut probatio conſeruetur. Vnde Felin.in.c.iii.loco.de probat.col.i.dicit in hoc attendendam intẽtionem. Moderni Taurinenſes purpu.in.l.i.ff.ſi cert.pet.col.xx. numero.clvi.

Centeſimo, dare, ſeu concedere priuilegium Nundinarum, uel Mercati in aliquo loco.l.unica.C.de Nundinis.l.i.ff.eodem. quod Bald.not.declarat in.d.l.i.C.poſt principium intelligi de precipuis, & ſolennibus, quas ſolum uulgus Nundinas appellat, quia alia Mercata ſecũdum eum, poſt Nicol.de Mathar.poſſunt fieri ſine priuilegio Principis, quia conſiſtũt in facto, ſecundum eum, ad quod ego do bonum tex.in.l.Annua.§.i.ff.de Annu.leg. ibi, Die Nundinarum, quas ibi poſui, & refert id, quod uerũ eſt, Peruſiæ ſemel in Anno, iu Feſto Omnium Sanctorum tales Nundinas eſſe. Et nos in amęniſſimo Oppido noſtræ Caſę Caſtaldę, Nucerinę Dioceſis. Comitatus Peruſię, (a quo Caſtaldorum no-

Digitized by Google

ſtra Familia,Peruſię,Mutinæ,& in Regno,originem ducit.)Se-mel in Ebdomada,in Die Martis,habemus liberum Mercatum, opera,induſtria,& uirtute parētis mei,Domini Pernicolæ Caſtaldi, quæſitum, in magnum commodum, & honorem dicti loci, prout & hoc,& multa alia ad id tendentia,ei,ſuis ingenio, & ſudoribus ſolus parauit,In tantum,ut in ea Prouincia, diu ſit ſui nominis memoria duratura,ad eius laudem,malorum uero confuſionem.

Centeſimo primo,ſpargere Aurum,ſoli enim Imperio Aurum contemnere præſtat Fortunæ Faſtigium,in Auctẽ. de Conſulibus.§. Hæc itaq;. ibi ſolum Aurum enim &c. & parum poſt ibi, quod Imperatori tantum tributum eſt,& ibi glo.notat.Et in Papa,& Imperatore,tempore Coronationis,notat glo.in.l.adeo.§. penult.ff.de acquir.rer.dom.et in.§.pen.Inſti.de rer.diuiſ. & ibi in tex.de Prętoribus,& Conſul.qui miſſilia iactabāt in uulgus. De quo, ac de more iſto ſpargendarum pecuniarum damnato, olim quædam ſcribunt etiam Moder.Alcy.ſuper titulo, de Conſul.& non ſparg.pecun.lib.xii.poſt Vopiſcum in Aureliano.

Centeſimo ſecundo,reſeruatum eſt Fiſco,& Principi,ut ratione communionis,quam habet in re, totam uendere poſſit, reſtituendo pretium partis conſocio.l.unica. C. de uendit.rer.fiſcal. libro.x.cum glo.l.ii.C.com. rer.alien. etiam ſi minimam partem haberet Fiſcus,licet ęquum,& honeſtum ſit, ut prius conſocium requirat, ut late Bonō.Mod.in notab.dclv. dicit quoddam, & ccccxli.licet,poſt Abba.& Feli.& in not.q.quando Fiſcus habet bona communia ratione condemnationis.D. Decius poſt Bald. conſ.ccxxxv.pen.col.iiii.dubio.in cauſa Magnificæ.

Centeſimo tertio,habere Fiſcum,quia ſolus Princeps Fiſcum habet.l.i.C.de bon.uacan.libro.x.Bar.et Alex.in Rubrica.C.de Iure Fiſci.eod.lib.Bal.in.l.item ueniunt.§.ait Senatus.ff.de peti. hæredit.D.Bened.Capr.peruſinus conſil.xlii.& ſi uiſo.col.penul. ad finem.poſt Bal.etiam alibi.Bal.in titulo de pac.tenēd. & eius uiol.in princip.ii.col.Et in.l.i.ad finem.C.de hæredit. uend.ubi not.loquitur.

Centeſimo quarto,dare priuilegium Ciuitati,ut habeat priuilegium ſimile Fiſco in bonis debitoris.not.text.in.l.ſimile.ff.ad Municipales.

Centeſimo quinto,in donatione,quam aliquibus facit, eſt locus Iuri accreſcendi,ſi quis eorum decedat ſine hærede. l.unica. C.ſi Liberalitatis Imperialis.libr.x.Iaſ.in.l.ſi mihi, & Titio.ff.

de

de uerb.obli. Et ibi de ratione, & limitatione.d.l.ſi mihi, et eius Regulæ.

Centeſimo ſexto, punire Suſceptores, ſeu Theſaurarios, cum de ſuſceptis nõ faciunt cautionem ſolennem, & eos qui ſingulis quatuor Menſibus, rationem ſuæ exactionis non transmittunt, uel quod ex cauſa lucratiua acquirunt, nõ ſcribunt.l.i.in fi. C.de Apoch.publ.in fi.cum Summario Bar.lib.x.

Centeſimo ſeptimo, dare licentiam accipiẽdi alicui ſpecies in Horreis publicis poſitas.arg.l.fi.C.de condit.in publi.Horreis, libro.x.facit caſus infra.cciii.

Centeſimo octauo, tribuere ſalarium alicui ex uiribus Reipublicæ.l.unica.C.de prębend.ſalario.lib.x. ubi tex.not.& bonus, tex.in Auct.de Armis.§.ſi autem.ibi per ſacrum noſtrum reſcriptum, & de Fiſco annonas accipiant. Mart. Laud.not.cclxvi.licet, in Tractatu de Princip.limitans per glo.in.d.l.unica.niſi ob Liberalem Artem, uel Medicinam, quod ait not. pro Doctore conducto.

Centeſimo nono, dare uacationem Curiali, rubr. & nigr.in.l. unica.C.de his qui à Principe.lib.x.facit caſus infra.cclxxxix.

Centeſimo decimo, dare licentiã habendi auratas paragaidas in tunicis, aut in Lineis.arg.l.ii.C.de ueſtibus holoberis,lib.xi. & quę ſupra diximus.q.lxxvi.

Centeſimo undecimo, dare licentiam alienãdi in Vrbe Regia bona mobilia, uel immobilia eius.l.fi.C.de uendend.reb.Ciuit. libro.xi.

Centeſimo duodecimo, dare licentiam mouendi Arma, Guerram inchoandi.rubr.& nigr.cum glo.in.i.parte.C.ut Arm. uſus inſcio Principe interdict.ſit.libro.xi.& contrafaciens, Reus eſt læſæ Maieſt.l.iii.ff.ad.l.Iul.Maieſt.Dixi ſupra.q.cviii.Io.Vgo in.d.libr.Quadruuii Eccleſiæ.car.l.§.nõ ſolum.xxiii.q.i.c.quid culpatur.&.c.militare.Socy.in.l.i.ii.not.ff.de acq.poſ.col.i.

Centeſimo decimotertio, dare licentiam portandi Arma. gloſ. not.poſt tex.ſm ſecundũ intellectũ.in.d.l.unica.C.ut Arm.uſus. et facit tex.in.§.ſi autem.& ante,& poſt, in Auct.de Armis.& ii. glo.in.Rubrica.de Fabricenſ.C.lib.xi.in fi.

Centeſimo decimo quarto, ſtatuere in Ciuitatibus, in quibus ſunt publice Fabricenſes, opportunos Artifices operãtes Arma, ut in.d.§.ſi autem, in Auct.de Armis.collat.vi.

Centeſimo decimoquinto, mandare, ſeu iubere Senatoribus, uel Curię ſuę, aliqđ munus.l.nemo pręfectus.C.de digni.lib.xii.

Centeſimo decimoſexto, diſcingere, eximere, uel deponere, â Matricula, & loco, Agentem in rebus, reſeruatū eſt principi. tex. not. in. l. ii. C. de agent. in rebus. libr. xii. Et quis is eſſet, ibi glo. Rubricæ, & quæ infra, caſu. ccxxiiii.

Centeſimo decimoſeptimo, mittere Principem agentium in rebus, Officialem tam ad neceſſitates publicas, q̄ ad priuatas. l. i. C. de Principibus agent. in rebus. lib. xii.

Centeſimo decimooctauo, cognoſcere aduerſus præfatum Principem. d. l. i. cum glo. & Bar.

Centeſimo decimonono, dare licentiam Patrono cauſarum, poſtulandi aduerſus præfatum Principem agentium in rebus. d. l. i. cum Bar.

Centeſimo uigeſimo, deliberare, an ſeruus cuius Dominio priuatus fuit Dominus, eo quia poſt triginta dies ſcientiæ paſſus fuit eum dignitatem habere, debeat habere talē dignitatem, uel ea quaſi indignum ſpoliare, ut in. l. fin. ad finem. C. qui milit. non poſſunt. libro. xii.

Centeſimo uigeſimo primo, deputare Milites cuicunq; perſonæ, ſeu corpori ad eius cuſtodiam. not. tex. & ibi Bar. in. l. fi. poſt medium. uerſ. ut nemo. C. de erogat. Anno. libr. xii. uide tamen in ſeq. q. caſu. xxxvi. quod nota pro his, qui cum habet inimicitias, quandoq; uolunt impetrare â Superiore Armatos Milites, ad ſecuritatem propriam.

Centeſimo uigeſimo ſecundo, dare priuilegium Militi Veterano, ut nō cogatur ſubire Militare Iudicium, pro illa cauſa cuius cognitio iam erat cœpta tempore Militiæ, anteq̄ deſineret militare. l. fi. C. de Veteran. libro. xii.

Centeſimo uigeſimotertio, diſponere, & deducere fortiſſimos Milites, de locis ad loca. l. pen. C. de curſ. pub. lib. eod.

Centeſimo uigeſimo quarto, dare licentiam utendi ueredo, id eſt, curru in partibus Orientis, & Parauередo, cum euectione iudiciali, & animalibus, ut in. l. fi. in princ. de curſ. pub. eo. lib.

Centeſimo uigeſimo quinto, reponere ad officiū Curiæ eum, qui ſemel ab eo propter crimen fuit exemptus, ut eſt text. not. in l. ſi quis ex grege. C. de cohartalibus. libro. xii. qui text. facit ad illum tex. not. in. l. ii. ante. fi. C. de libe. & eorum liber. de quo ſupra diximus late in caſu. lxii. Et facit. t. not. in. l. filii. §. Senator, ff. ad Municip. ubi eſt q Senator remotus ob turpitudinem, ad originalem patriam nō reſtituitur, niſi ſpecialiter id impetrauerit. & infra dixi, caſu. cccxxii.

Centeſimo

Centeſimo uigeſimoſexto, q̄ ꝑcurator ſuus dicatur in dignitate conſtitutus. Rom. not. dcccvi. tu habes, quod eſt ad fin. ſingul. ſuorum, per tex. ſingul. in. l. nemo præfectus. C. de digni. lib. xii. in fi. & infra, caſu. ccxvi. Sic Medicus Principis, Cocus, & Notarius. ut per Franciſcum de Parma, in Tract. de priuilegio Fiſci. i. q. ad finem. poſt Bart. Bald. & Iura. ut dixi infra, caſu. cclxvii. & ſequenti.

Centeſimo uigeſimo ſeptimo, mandare, ſeu committere cognitionem cauſæ, cum clauſula ſimpliciter, & de plano. notat Aret. Inſti. de except. in. §. præterea. vi. col. xxiiii. caſu. uerſ. & aduertas. Allegat unam glo. pro ſing. corrupte, eſt in. c. fi. de hæretic. in. vi. Lap. addo late in allegat. cii. ante fin. ubi plura allegat in not. q. q̄ nec etiam partes ipſæ in compromiſſo poſſunt apponere, niſi ut ibi per eum, not. & pro Aret. & Lap. facit tex. in clem. ſæpe. de uerb. ſignif. in princ. in uerbo committimus, & in uerbo mandamus. & ibi glo. notat. Abb. in. c. i. de reſcript. in princ. D. Deci. in c. paſtoralis. in princ. de appel. num. vii. late Moder. Bonoñ. not. cii. clauſula. poſt medium, cōmendāda multum. & q̄ in Practica obtinuerint, licet de Lap. & Abb. mentionem nō faciant, nec de Decio, qui ſolum dictas glo. tenet in. d. numero. vii. ii. col. uerſic. ſubiicit Abb. prędictis addo glo. concord. in clem. diſpēdioſam. in principio, in uerbo ſubſcriptis. de iudic. & citant not. in. d. clemen. ſæpe. Et Caſſador. in not. q. deciſ. prima. in tit. de iudiciis. & quæ infra, caſu. cxc. de clauſula ſummariæ &c.

Centeſimo uigeſimo octauo, dare licentiam Iudicibus, ut recipere poſſint, & permittere fieri Statuas Aeneas, Marmoreas, uel Argenteas. l. i. C. de Statuis, & Imag.

Centeſimo uigeſimonono, poteſt ferre ſententiam nō conformem Libello, & in alio q̄ ſit petitum. Spec. Io. And. Ant. de Butr. Archy. ibi per Iaſ. in. l. Vinum. ff. ſi cert. pet. char. ſi. i. col. ii. limitatione. poſt Alex. & not. dictum Bar. in. l. Aemilius. ante finem. ff. de minor. quod ſatis reintrat. cum caſu. xliii. & xviii. & xlviii. & quę Abb. not. tradit in. c. cum ſuper. extra de confeſſ. col. ii. uer ſiculo primo poteſt dici, in not. q. Et Socy. tenet in Regula, ſententia ad hoc ut ualeat. ccclvii ix. Fallentia.

Centeſimo trigeſimo, ſolus Imperator creat ſuos Barones, ꝑut ſolus Papa creat Cardinales, Fely. pro communi, in Rubrica, de conſtitut. ii. colum. ante medium ſeu poſt princip. poſt Domin. & Vgon. facit. l. i ff. ad. l Iuliam de ambitu. cum ſimil. ſupra allegatis. xvii. caſu, & l. probatorias. C. de diuerſ. offic. libro. xii. & quę

ſupra,caſu.x.&.xvii.& infra.clxxix.

Centeſimo trigeſimo primo,reſeruatur ei creare Iudeum Tabellionem, ſi dicat nõ obſtãte.l.ultima.C.de Iudeis.ita not.dixit Bald. in fine.i.Rubricæ.ff. Veter.Super quo tamen dubito, nec firmo pro nũc,niſi dicamus,ꝙ ſit Tabellio inter ipſos Iudeos.ut aliás notat Iaſ.in Rubr.ff.de oper.noui nunc.col.ii.in princ.

Centeſimo trigeſimo ſecundo, utitur clauſula, dono integro ſtatu,de qua tex.not.in.l.ii.C.de bo.uacant.lib.x.& not.Bal.in.l. cum multa.C.de bon.quæ lib.ante fin. & faciunt quæ ſupra dixi de uerbis plenitudine gratię.caſu.viii.&.vii.& facit.l.fi.ff.de cõſtitut.Principum.

Centeſimo trigeſimo tertio,facere Ciuitatem Metropolim,& matricem.l.unica.C.metrop.berito.libro.xi. quod intelligẽdum eſt,ſecundum Bar.ibi,Antiquo tempore,quãdo Archiepiſcopus non erat,ſed erant tres ordines Ciuitatum, & quæ erat maxima, Metropolitana uocabatur,ut ibi per eum.poſt principium. uerſ. ſed uideamus.

Centeſimo trigeſimo quarto,eodem tempore conſtituere Ciuitatem.Bar.in.d.l.unica.d.loco.uerſic. ſed quero qualiter. poſt Innocen.in.c.cum ab Eccleſiarum.de offic.Ordin. ubi dicit,ꝙ ſi Imperator ex certa ſcientia ſcribit uni loco tanq̃ Ciuitati,ſciens nõ eſſe Ciuitatem,eo ipſo Ciuitas efficitur,quod & refert Ang. & tenet poſt Bart.dicto loco. Et licet Princeps non poſſit facere Epiſcopum,dat tamen alia priuilegia,& idem Bar. in extrauag. qui ſint Rebelles.in princ.in uerbo Lombardiæ.ii.col.uerſi.primo caſu.Sed tamen idem Bart.in.l.ii.ff.de uerbo.ſignif. ante fin. poſt Innoc.tenet homines etiam ex ſe poſſe ſine Superioris Autoritate,conſtituere Ciuitatem,de illis quę nõ habent Epiſcopũ, de quo per Bart. Iaſ.& alios in. l.ex hoc iure.ff.de Iuſti.& Iure. poſt tex.ibi,ædificia collata.Pro nunc dici poteſt,ꝙ nullus alius ſolus, Ciuitatem creat,niſi Princeps, ut alś in ſimili de lege cõdenda dicitur.& not.in.l.fin.C.de legibus. et ſupra primo caſu. & per Bar.in.d.l.ii.& eſt gl.in.l.uſuſfructus.ff.quibus mo.uſuſfruct.amittat.

Centeſimo trigeſimo quinto, unam Prouinciam diuidere in duas.iuxta.l.ſi eadem.ff.de Aſſeſſ.ubi in textual.D. Lancelotus, Deci.ſuper uerbo diuiſa,dicit ſubaudi per Principem. Et idem ibi in prin.not.D.Decius Frater ſuus, licet de eo mentionem nõ faciat. Sed Bar,expreſſe id dicit in.d.l.unica. ante finem.uerſic. ſed quero.per.d.l.ſi eadem.& argumẽto illius.l.unicæ. Sed ultra

eos

eos aduertendum eſt, quia in Ciuitatibus, ut in plures una diuidi poſſit, uidetur etiam permiſſum Præfecto Prætorio Prouinciæ, ut eſt not. text. in. l. ii. C. de offic. Pręfect. Prætor. Affricæ. ante finem. §. interea uero. niſi dicamus ibi permitti cauſa commodioris Cuſtodiæ, & ſeruationis, ut ibi legitur, quod quidem permittitur facilius. Secus quantum ad pręiudicium Ciuitatis, ut aliás diſtinguit Bar. dicto loco, licet dictam. l. ii. nō alleget.

Centeſimo trigeſimo ſexto, eadem ratione de duabus Ciuitatibus, uel Prouinciis, facere unam, argumento. l. unicæ. & quod ibi Bar. ſucceſſiue, poſt. d. q. proximam, uerſ. quęro utrum de duabus. & Mart. Laud. in Tractatu de Principibus. not. x. Papa, poſt Rayn. & Abb. in. l. precibus. C. de precib. Imp. offe. Sic aliás Imperator duas dignitates unit in unam. in. §. illud. in Auct. ut iud. ſine quoquo ſuffragio. & notat per illum text. Petr. de Peruſia, in Tract. de unione Eccleſ. col. ii. uerſ. tertio modo. ſub. i. Cap.

Centeſimo trigeſimo ſeptimo, reſeruatum eſt Principi dare licentiam detinēdi, ſeu poſſidendi Caſtellum, in limite & confinibus Imperii, ut eſt tex. not. pœnam capitis, & publicationem bonorum imponens, ſecus tenentibus. in. l. ii. C. de fundis limitrophis. libro. xi. Vnde ibi Bart. not. contra tenentes loca in Confinibus Territorii Peruſini; quia cogūtur relaxare communi, cum eorum Territoriis, niſi de permiſſu Ciuitatis ſint cōceſſa, uel per tempora uetuſta poſſederint, quod eſt argumentum contra illos de Raneriis, qui Schyfanoyam in cōfinibus Peruſinoꝝ detinēt. Et cū Bar. Iaſ. in. l. ex hoc iure. i. col. in fi. ff. de Iuſti. & Iure. & p d. l. ii. Et Bal. not. in. l. i. col. ii. ff. qd' cuiuſqꝫ uniuerſit. nom. p. d. l. notat, ꝙ niſi ſit Princeps, alius Superior, nō poteſt concedere cōſtrui Caſtrum, uel Fortilitium. Et facta tempore Guerrarum in Confinio, facta pace, debent deſtrui, quia fiunt ad æmulationem. Idem Bal. in titulo de pac. conſtant. in uerbo Ciuitates, ꝙ murare extra Ciuitatem Munitiones, uel Fortilicia facere non licet, ſine iuſſu Principis. poſt Odofr. & argumento. l. ſi quādo. & l. nemo iudicum. C. de oper. publ.

Centeſimo trigeſimo octauo, ut eius mandatum ſcripturam requirat. l. i. C. de mand. Princip. l. prohibitum. C. de Iure Fiſci. libr. x. ad finem. l. fi. C. ubi Senat. in fin. facit. c. cum in iure. ff. de offic. Delegat. Bal. in titulo de Allod. in uſib. feud. col. iii. uerſi. quero. Aduertendum tamen eſt, quia. d. l. i. quę ſemper allegatur in Imperatore ad hoc, non uidetur loqui generaliter, ſed quando quis aſſerit (de mandatis ſecretis) licet Doct. als generaliter Regulā

ponant. Item tex. ibidem poſtea generaliter dicit, nemini quicq̄,
niſi quod ſcriptis noſtris. Et de materia per Scriben es, in dicto
c. cũ in iure, & not. ꝑ Rot. deciſ. cccxxxii. licet Romana. in nouis
&. D. Decius in not. caſu, licet in literis Papæ, conſilio. ccxcvii. ii.
col. ante finem. Et per Rot. Neapol. in not. q. de aſſenſu Regis
ſuper alienatione, uel obligatione feudorum, an requirat ſcriptu
ram? deciſ. cccxcviii. In contingentia in antiquis ꝙ ſic. Et ꝙ gra
tia Principis, ſcripturam requirit. poſt Bal. Dom. & Feli. precipue
quando continẽt gratiam, ſecus ſi iuſtitiam, quia tunc poteſt per
teſtes probari. poſt Guil. de Cun. Et aliás late de intellectu. d. l.
i. C. de mand. Principum. uide ibi Deci. nouiter, ubi etiam uiden-
dum. & in. ii. col. in princip. ait communem opinionem in manda-
to Principis neceſſariam eſſe ſcripturam. Nouiſſime etiam aliás
Moderni Hiſp. in Commentar. ſuper Regul. Cancell. in Regula
de non iudicand. iuxta form. ſupplic. q. i. late examinant, an gra-
tia Papæ litterarum expeditionem requirat, & pro communi ui-
detur tenere ꝙ nõ, quo ad eſſe gratię, ſed quo ad probationem, &
executionem ſic. Et per Caſſad. etiam in not. q. in titulo de cauſ.
poſſ. & propriet. deciſ. iiii. uoluerunt. col. ii. & in titulo de reſti-
tut. ſpol. deciſ. viii. quãuis. in not. caſu, ꝙ Agẽti interdicto recu-
pe. pro titulo colorando in Beneficialibus, ſufficit producere ſup
plicationem ſignatam, & datatam, abſq; alia literarum expedi-
tione, non obſtante Regula de nõ iudicando iuxta tenorem ſup-
plicationis &c. & quædã in materia. Idẽ deciſ. xx. de pręben.

Centeſimo trigeſimonono, damnare Ciuitatem ad Aratrum;
quod ſcilicet, ſolus Princeps facit. Innocẽt. in. c. cum iniuncto. de
oper. noui nuncia. Martin. Laud. not. cii. Ciuitas. in Tractatu de
Princip. facit. l. ſi uſuſfructus. ff. quibus mod. uſuſfruc. amit. Vbi
ita, de Cartagine eueniſſe dicitur. Item facit pro hoc ſcilicet, ꝙ
ſoli Principi permittatur, in argumẽtum quod ſupra dictum eſt,
caſu. cxxxiiii. cum duobus ſeq. & tex. in. l. ii. C. de Agẽt. in rebus.
libro. xii. & quę ſupra diximus, caſu. cxvi. per illum tex. arguen-
do a fortiori. Et notat glo. ſingul. & not. ſoli Principi hoc reſer-
uatum, in titulo qui ſint Rebelles, ad finem. in glo. in uerbo rebel
lando. ad finem. uerſic. de pœna uero. quæ id tenet, & probat, per
pulchra argumenta, & rationes, ubi uidẽdum, in Ciuitate autem
deſtructa autoritate Superioris, an Ciues inde oriundi, Ciues re
maneant, & omnia priuilegia eius ſint ſublata. Abb. ꝙ ſic, per. d.
l. ſi uſuſfructus. in. c. ii. de oper. noui nunc. ſecus ſi a Tyranno, uel
ab Hoſtibus. & additio ad Abb. poſt Alex. & Feli.

Centeſimo

Digitized by Google

Centeſimo quadrageſimo, dare Immunitatem. l. nec infames. C. de Decurion. iuncta. l. uacuatis. eod. titulo. libro. x. & quod infra dicam ſeq. q. caſu. xxxix. Mart. Laud. not. cccxxxvi. nullus. in Tractatu de Princip. limitans id uerum niſi cauſa expreſſa, per titulum, qui ætate, & qui morbo, & quæ infra, caſu. ccv. & pro limit. Mar. l. i. C. de his qui a Princip. uac. lib. x. & gl. in. l. Immunitates. C. de Agric. & Cenſit. lib. xi.

Centeſimo quadrageſimoprimo, uno uerbo caſſare ſentẽtiam inferiorum. Mart. Laud. not. cccxliiii. Princeps. poſt Ang. in. l. i. C. de ſent. paſ. Faciunt dicta ſupra, caſu. iiii. in fine. & xl. & xviii. & l. Diui. ff. de pœnis.

Centeſimo quadrageſimoſecundo, præſcriptio. c. annorum aduerſus Imperium paſſiua, ſecundum Mart. Laud. in Tractat. de Princip. not. cccxci. poſt gl. in. §. utrum alíás ſi minus, incip. contra Imperatorem. & citat Ang. in. l. ſicut. C. de præſcrip. xxx. annorum. Sed (pace ſua) ibi Angel. nihil de hoc dicit. Vnde de hoc eſt dicendum, ut per Scribentes in Auct. quas actiones. C. de ſacro ſanct. eccl. & d. §. ſi minus, in Auct. de nõ alienãd. Sed iſte caſus, prout etiam & aliqui ex omnibus ſupra cumulatis, & infra, reſpiciunt potius priuilegia ipſius Principis, quãm potẽtiam reſeruatam diſpenſandi, de qua nos hic principaliter agimus. Niſi conſideremus, q̃ ubi Princeps ipſe eſt priuilegiatus, ibi ipſe ſolus diſpenſare poſſit, & illud priuilegium tollere, quod uerum uidetur.

Centeſimo quadrageſimotertio, ferre ſententiam ſine ſcriptura. Mart. Lauden. not. ccccxxii. Princeps. poſt Abb. in Auct. niſi breuiores. C. de ſent. ex periculo recitand. & quãdam gl. in Iure Decreti, quam nõ inueni. Sed dictum in ſe uidetur uerum, per ea etiam quæ ſupra uidimus caſu. cxli. & concord. ibi. & illa glo. falſo a ſe citata. uidetur eſſe in. c. Inſtitutiones. xxv. q. ii. & infra caſu. ccx.

Centeſimo quadrageſimoquarto, ut Curialis non poſſit eſſe, nec procurator, nec conductor alienarum rerum, nec Fideiuſſor, aut mandator conductoris. l. Curialis. C. locati. gloſ. in. c. quod quibuſdam, extra de Fideiuſſ. Marti. Laud. not. ccccIxxxv. aſtrictus Curiæ Principis.

Centeſimo quadrageſimoquinto, diffamare aliquem, ut impune poſſit occidi, iuxta not. per Gemin. in. c. i. de Homicid. in. vi. Et facit qđ legitur Nume. c. pen. c. ubi altiſſimus dixit Cognatus occiſi, ſtatim ut inuenerit eum, iugulabit. & eum Geminia.

Mart.dicto loco not.dlviii.diffidati,& facit quod infra,caſu.cli. iuncta.l.Seruitutem.ff.de Regul.Iuris.cum ſimili.Et quæ infra, caſu.ccxci.Caſus autem,in quibus ſpecifice, aliás iam a.l.eſt impoſita pœna mortis.ccxlviii.enumerantur per Guilielm.Bont.in x.Vol.Tract.hodie impreſſi.

Centeſimo quadrageſimoſexto, dare aliis Ciuitatibus Fiſcũ. Bal.in titulo de pace tenend.& eius uiolat.in principio.ii. col.in princi.in uerbo publicentur.& faciunt ſupra dicta in caſu.ciii.& ſeq. put dedit quibuſdam Ciuitatibus Lombardię.ut per Bal.d. loco.& glo.ſingul.in.§.nulla.in Auct.de Defenſ. Ciuit.in uerſic. dic tu Iuriſdictione,in fi.

Centeſimo quadrageſimoſeptimo,poſſe non in Fontibus Eccleſiarum,ſed in priuatis domibus,baptizari facere ſuos liberos. not.tex.in clem.i.de Baptiſm.licet tex.ibi generaliter excipiat liberos Regum,uel Principum.& ibi late per glo.& Scrib.qui dicantur Principes ibi.& bonus tex.in.c.ueniẽs.de accuſat.& quę infra,caſu.ccxii.

Centeſimo quadrageſimooctauo, reſtituere contra ſentẽtiam procuratoris ipſius Principis.l.i.C.ubi, & apud quem.facit.l. Minor autem.§.i.ff. de minoribus. & quæ ſupra per illum text. caſu.lxxxiii.

Centeſimo quadrageſimonono,inducere Ferias repentinas.l. á nullo.C.de Feriis.& notat gloſ.per illum tex.in not.q. in clem. ſæpe.de uerb.ſign.in uerbo ob neceſſitates.ad fi.

Centeſimo quinquageſimo, concedere unius Anni tempus ad deliberandum de aditione hereditatis,inferiores autem Iudices nouem tantum Menſium.tex.not.in.l.fi.§.ſed quia quidam.C.de Iure deliber.

Centeſimoquinquageſimo primo,facere Edictum,ut quicũque tale quid fecerit,& capiatur,efficiatur ſeruus accipiẽtis.not. tex. in.l.ii. C.quibus ad liber.proclamare,& ibi Saly.ſecundum unũ intellectum,glo.& Saly,& ſi tex.ibi etiam Autoritate Fiſcali id concedat,& iſto caſu talis ſeruus a Dño,non poterit manumitti, quãdo ſcilicet,ob delictum in ſeruitutem incidit,ſecundũ Rom. pro ſingul.not.dclxxvi.nullus.& hoc dictum nota, quia facit ad caſum ſupra.cxlv.&.clxxv.& infra.ccxci.&.q.cxviii.nu.xvi.

Centeſimo quinquageſimoſecundo, dare priuilegium ſuper Sportulis,uel expenſis litis nõ agnoſcendis,uel minuendis. l.fi. in princip.iuncto fi.ibi principalibus affatibus.C.de fruct.& lit. expenſis.

Centeſimo

Centeſimo quinquageſimotertio, punire Iudicem, qui appellationem nõ recipit. l. à Proconſulibus. in fi. C. de appel.

Centeſimo quinquageſimoquarto, cognoſcere de appellationibus ab Illuſtribus factis. l. præcipimus. C. de appellat. §. ſane. cum concord. & facit infra caſus. cccxviii.

Centeſimo quinquageſimoquinto, dare Iudices in cauſa, ſuper qua, ipſe Princeps fuit conſultus. l. iubemus. C. de appel.

Centeſimo quinquageſimoſexto, præſtare autoritatem, ut dominium pignorum captorum autoritate Præſidis, in cauſa iudicati adiiciatur creditori, quãdo calliditate condemnati, emptor inueniri non poteſt, not. text. in. l. fin. C. ſi in cauſ. iudic. pig. licet tamen in fi. ibi tex. dicat, ſolet. facit tamen pro hoc. d. l. ii. & l. fin. §. ſin autem tempore. C. de iure dom. impet. ubi id generaliter.

Centeſimo quinquageſimoſeptimo, reſeruatum eſt Principi, ut ei ſupplicantes pro Reis læſæ Maieſtatis, infames ſint, ſine uenia, & ſic ipſe ſolus eo caſu per conſequẽs, diſpẽſaret. l. quiſquis. §. deniq. C. ad. l. Iul. Maieſt.

Centeſimo quinquageſimooctauo, reſtituere bona damnato, cui erant publicata. l. ii. C. de ſent. paſſ.

Centeſimo quinquageſimonono, reſeruatum eſt ei, ut fiant Excubiæ ad Palatium ſuum pœna capitis deſertori, & per cõſequẽs ipſe tantum diſpenſabit. l. qui Excubias. ſecundum unum intellectum. ff. de re milit.

Centeſimo ſexageſimo, trahere cauſam ex publica cauſa ad aliam Prouinciam. §. ſi ueto ille. uetſi. niſi forte. cum gl. in Auct. ut omnes obediant iud. ibi præſtare autoritatem procuratoribus Principis, ut traſigere poſſint. l. nulli. ff. de tranſact. declarãdo ut ibi not. & poſt gl. ſingul. ibi. Ant. Sicul. in not. in uerbo pupillus. poſt medium. & D. Deci. conſ. cccxcvii. ad fi.

Centeſimo ſexageſimoprimo, cõnſenſum præſtare Proconſuli, uolenti adimere autoritatem, & iuriſdictionem legato ſuo, demandatam, not. text. in. l. ſolent. §. i. ff. de offic. Proconſulis. licet ibi gl. dicat, q. id ſit ex honeſtate, ut conſuli Princeps debeat, nõ de neceſſitate.

Centeſimo ſexageſimoſecundo, dare alicui facultatem ius dicendæ Mulctæ. l. ii. §. fi. cum gl. ff. de iudic. de quo dicendum eſt, ut ibi not. & in. l. non ex omnibus. ff. de arbitr.

Centeſimo ſexageſimotertio, prohibere partibus, ne Delegati ad certum tempus Iuriſdictionem ad ulterius tempus prorogẽt, etiam de conſenſu partium, tex. not. cum gl. in. l. ii. §. ſed ſi iudex.

ff. de iudic. Sed ibi poſſet dubitari, de quo Delegato loquatur. Item an illa uerba principali iuſſione, importent Imperatorem ipſum, uel generaliter eum qui mandauit, ſeu delegauit, ut principalis dicatur ille, qui mandauit quicunq; fuerit. iuxta not. per Doct. in. l. & quia. in uerbo principaliter. ff. de Iuriſdict. om. Iud. & de dicto. §. ſed ſi. uide infra, caſu. clxvi. Principalis Autoritas tñ uidetur capi aľs pro Imperatore, & Principe ipſo. l. hereditas. in fi. ff. de petit. hæred. de quo tamen ibi in glo. l. ii. §. fi. ff. de Iure Fiſci. & l. ſi ſeruus communis meus. ff. de ſtipul. ſeru. in princ. ibi Principalium Conſtitutionum, cum gl. & infra, caſu. clxvi.

Centeſimo ſexageſimoquinto, reſeruatum eſt Principi, concedere alicui Officium adminiſtrationis intra eam Prouinciam, in qua Prouincialis, & Ciuis habetur. l. fi. C. de Crimi. Sacrileg. & ſupra caſu. lxxvi.

Centeſimo ſexageſimoſexto, Iudex Ordinarius, & proprius, non poteſt inhibere Subdito, ne litiget ſub alieno Iudice. communis concluſio ſecundum Abb. ubi infra, poſt Legiſtas. in. l. ſi qui ex conſenſu. C. de Epiſcop. audient. Imperator tamen poſſet inhibere, & prohibere. ita not. dicit Abb. in. c. P. & G. penul. col. ante finem, uerſic. & ex his infertur. extra de offic. Deleg. per text. in. d. l. ii. §. ſed ſi iudex. ff. de Iudic. Et ſic ipſe illa uerba principali iuſſione, de Imperatore intelligit, de quo ſupra dixi proximo caſu, uno intermedio.

Centeſimo ſexageſimoſeptimo, reſeruatum eſt Imperatori manumittere ſine impoſitione uindictę, & cum uult fiat liber is, qui manumittitur, ex. l. Auguſti. not. tex. in. l. apud eum. §. i. ff. de manumiſſ. et ſic, ut & glo. ibi fin. ſentit, ĩn eo ſolennitas aliqua non requiritur. facit caſus. lxxiii. xlviii. xliii. xl. xxxi. xviii. & precipue caſus. xix. ſupra.

Centeſimo ſexageſimooctauo, cogere Iudicem, ad remittendum Reum alteri, ubi opus eſt, ſecundum Bal. poſt Cyn. & Petr. in. l. ſi cui. §. cum Sacrilegium. i. q. ff. de accuſat.

Centeſimo ſexageſimonono, punire eum, qui per iniuriam maledixerit Principi ipſi. l. unica. ad finem. in uerbo remittendum. cum gl. C. ſi quis Imper. maledix. & per glo. per illum text. in. c. i. de maledic. extra. Aliter tamen uidetur innui, in. l. famoſi. uerſic. hoc tamen. ff. ad. l. Iul. Maieſt. ſcilicet, ꝙ etiam Inferiores Iudices cognoſcant, niſi intelligas ſecundum prædicta. Remittẽdum &c. olim erant conſtituti certi Officiales, qui corrigebant eos, qui male loquebantur de Principe. gl. not. in Rubr. C. de prępoſ.

labo.

labo.libro.xii.Sed eſt penſanda leuitas,inſania, & qualitas perſonarum,ut.d.l.i.Ang.in.d.l.famoſi.Bal.ubi deciſ.Neapol.cclxv. Illuſtriſſime.vii.col.ad finem,numero.lxii.poſt gloſ. pro ſingul. in dicta Rubrica,citãs id de Tyberio in Agrippam carceratum, ob uerba.Socrates tñ aľs reſpõdebat cuidã admirãti, ꝙ nihil in eum commoueretur à quo conuiciis inceſſebatur,Mihi, ſcilicet, inquit non maledicit,quandoquidem ea,quæ dicit mihi,non adſunt,nec in me hęrent,unde nihil ad me.Si uero,uerum admoniti corrigamus,& profunt,ut Eraſmus not.tradit libr. iii. Apopth. ſub Socrate.lvii.& ſeq.

Centeſimo ſeptuageſimo, reſeruatum eſt Principi, ut reſcriptum eius quoad alios in ſimilibus habeat uim legis,ſecus in inferiore à Principe.not.Domin. poſt Archy.in.c.ignorantia.xxxviii.diſtin.per.c.licet.xvi.q.iii.& facit.l.metum.§.ſed quod Prætor.ff.ꝙ metus cauſa.Ang.in.l.i.col.iii.ff. de Feriis. Moderni in Rubrica de reſcrip.extra,ut ibi.D.Decius refert.i.col. ad finem, poſt Alex.conſilio.xxxvii.aliàs.de facto,col.iii.libro.iii.Sed eſt conſi.xcvii.ii.col.& facit·§·ſed & quod Principi.Inſt.de Iure natural.l.i.ff.de Conſtitut.Princip.De quo tamen dicendum uidetur,ut melius per.D.Deci.in.d.Rubrica.d.loco ob. l. ii. C. de.ll. pro cuius diſtinctione,ego do tex.not.ultra omnes,in.l.iii.§.Diuus.ii.ff.de Sepulchr.uiol.ſecundum nouum meum intellectum, de quo late dixi Romæ legẽdo,in.l.de quibus.ff.de.ll.ſuper.vii. oppoſ.Bar.in.ii.lectura eius,faciunt quę infra,caſu.ccxxxi.

Centeſimo ſeptuageſimoprimo,dare licẽtiam habentibus adminiſtrationem in Vrbe,emere mobiles, uel immobiles res, uel Domos extruere.Rubrica.C. de contractibus Iudic. in fine.ibi ſine ſanctione pragmatica,et in nigr.in princi.ibi,niſi ſpecialem noſtri Numinis hoc eis permittentem Diuinam reſcriptionem meruerint.Officialibus autem aliarum Prouinciarum,& Rectoribus non prodeſt,etiam nec reſcriptum.ut infra dixi ſequenti.q. caſu.lxiii.

Centeſimo ſeptuageſimoſecundo,dare ueniã his,qui ſibi aſcribunt aliquid contra Autoritatem Senatuſcõſulti,ut in.l.Diuus. i.§.plane.ff.de falſ.in fi.& ſupra,caſu.lxxiiii. & generaliter dare gratiam,& immunitatem ſuper delictis, & exceſſibus cõmiſſis. ut tradit Signor.conſi.cliiii.in.q.col.ii.& infra dixi limitando, q.ſeq.caſu.cii.

Centeſimo ſeptuageſimotertio,ſoli Imperatori licet inſpicere, & oportet inter æquitatem,iuſq;,interpoſitam interpretationem,

not.tex.in.l.i.C.de.ll.de quo text.dicendum eſt, ut ibi per gl. & Scrib.& per.d.l.i.ſupra, caſu.xxiiii.

Centeſimo ſeptuageſimoquarto, ſi Miles adimatur de poſſeſſione ſui Beneficii feudalis, imputatus de culpa, laudata per iudicium parium ſuorum, & dicat ſuos pares, iniquè iudicaſſe, manere debet in poſſeſſione per ſex Ebdomadas, & ad præſentiam Imperatoris ire debet cum illis, qui laudamentum fecerunt, & ante eum diffinietur, & ſic cognoſcere dicto caſu uidetur reſeruatum Imperatori, ut eſt tex.not.in titul.quo temp.milit.inueſt. c.fi.in fi.in uſib.feud.

Centeſimo ſeptuageſimoquinto, punire ultra ordinarias pœnas ſtatutas, & expreſſas, audaciam tranſgreſſorum cõſtitutionis. Nos Federic.Rom.Imperator &c.in tit.de ſtatut. & conſue. in uſibus feud.qui eſt titulus fi. ad libitum, & mandatum ſuum, ut ibi legitur in.§.tranſgreſſores.ſ.Auct. Caſſa.C.de ſacroſanc. eccleſ.Auct.Item quæcunq.C.de Epiſcop.& Cleri.Auct. Gazaros.C.de Hęretic.Auct.Nauigia.C.de furt.quæ omnes Auctẽ. ex dictis Conſtitut. eximuntur. Et facit ſupra caſus. xxxvi.&.l. acta.in princi.ff.de re iudic.§.i.& infra, caſu.ccxcvi.&.ccxci. ubi, in not.q.etiam poſui, ꝙ quãdo certa pœna eſt a Iure inducta, nõ eſt alia imponenda, niſi per habentem plenitudinem poteſtatis, poſt Caſſad.deciſ.ii.de Iureiur.nu.v.&.glo.& Abb.ubi ibi.

Centeſimo ſeptuageſimoſexto, permittere, ut ab hęrede qui nõ ſatiſdedit Legatariis, (iuxta titulũ ut legat.nom. caueatur,) res hæreditaria Dolo malo, & in fraudem etiam Legatariorum publice conſecretur, nec tamen poſſit in poſſeſſionem eius Legatarius imitti, licet aliàs in res Dolo malo alienatas per hæredem imittatur. iuxta.l.is cui.§.qui in poſſeſſionem.&.§. Dolum. ff.ut in poſſeſ.legat.text.eſt quòd in.d. conſecratione dicto caſu, permiſſio Principis requiratur.not.in.l.fin.ff.eod. & dicit ibi gloſ. pen.ſecundum unum intellectum, ꝙ ibi eſt ſpecialiter, quia alii præiudicat, ut et tetigi ſupra.q.xcviii. in princip. aliàs enim ſine Principe, per Pontifices fit Conſecratio publica rei, per.§.Sacræ. Inſtit.de rer.diuiſ.&.l.Sacra.in princ.ff.eod.licet ultimo.d.glo. pen.in fine, dicat uel illas intellige, ſecundum iſtum. Hodie autẽ quomodo, & per quem fiat Locus Sacer, uel res, uide per Aret.in d.§.Sacrę.ii.col.poſt Ioan.Fabr.quę Matheſ.not.lxxvi.c.ad hęc. de relig.dom.Et quid è contra, ſi reducatur Res Sacra, ad Profanam.infra caſu.cxcix.

Centeſimo ſeptuageſimoſeptimo, concedere uſum Togę Romanæ.

manæ.l.ſed ſi accepto.in princ.cum glo.i.ff.de Iure Fiſci.& glo. in.l.præced.ibidem ante fin.& quæ infra caſu.cccxxi.

Centeſimo ſeptuageſimooctauo,exiſtimare an furioſus,qui interfecit Matrem,forte in dilucidis Interuallis, propter immanitatem facinoris,ſupplicio afficiendus ſit,not.text. in.l.Diuus.ff. de offic.Præſidis.poſt princip.niſi dicas, ꝙ ibi ita fuit in facto, & facit quod ſupra dixi caſu.xxxvii.per.l.Diuus.ii.ff.de falſ.

Centeſimo ſeptuageſimonono,reſeruatum eſt Principi doctorare,& ratio not.ut per Moder.Taurin.in.l.ii.ff.de origi.Iur.ſuper uerſ.fin.col.iiii.numero.dlxxvii.& ſeq.Aret.in.§.reſponſa.in fin.inſti. de Iure natur.Et ꝙ hæc quæ uidemus ſolennia in Vniuerſitatibus,& Studiis Generalibus introducta, quibus conceſſum eſt,talem gradum concedere,ut Peruſiæ,Bononię,& in aliis publicis Gymnaſiis uidemus,dicendum eſt, primitus accedente uoluntate Principis fuiſſe,& ex priuilegio eius,ut ibi not. & latius in.§.hæc autem tria.in procemio.ff.col.i. &.ii. ante fin. poſt Abb.in.c.tuę.de cleric.non reſident.declarans not.ꝙ Imperator in Iure Ciuili tantum, autoritatem deſignandi Doctorem dare poteſt.poſt Fely.in c.per tuas.col.ii.de Maior.& Odeb.Moder. Bonoñ.in repetitione Auct.habita.col.ix.C. ne filius pro patre. Papa uero in Iure Canonico,& Sacra Pagina,nõ in Iure Ciuili, ſecundum Firm.in ſuo Repertorio,in uerbo,Doctor,licet cõtrarium dicat ſeruari.Et in Papa forte eſt uerius,cum habeat Superioritatem ad Imperatorem, ut ſupra late ſuo loco diximus.q.l. & in.d.§.hæc autem tria.per.d.Moder.quomodo Eccleſia in Doctoribus ſe intromittat.poſt Ioann.Fabri,& Aret.in.§.reſponſa. Inſtit.de Iure natur.Cum Scientia Ciuilis ad Eccleſiam nõ ſpectet.c.ſuper Specula.ne Cleric.uel Monach. ibi not.ponunt col. iii.in princi.Et facit ad hunc caſum,quod dixi ſupra, caſu. xvii. & caſu.xl.&.cxxx.

Centeſimo octuageſimo,erigere Studium approbatũ, in quo Iura,& Scientiæ legi poſſint, & doceri. patet in procemio. ff.in §.hæc autem tria.ubi Moderni Taurin.in not.col.i.ponunt late, poſt Bar.de quo dic,& uide,ut ibi not.Et de limitationibus(precipue in Medicis) ꝙ ipſi Medicinam ubiꝗ legere poſſunt,poſt Nicol.de Neapol.in.l.ſed & reprobari.§.amplius.colum.ii.ff de excuſat.tut.Inferẽs in hoc eſſe deterioris conditionis Legiſtas. Et Peruſię (Patrię meę) Vbertus de Cremona,fuit de primis, ꝗ ibi erexit Cathedrã per priuilegia Bonifacii,ita dicit Bal. audiuiſſe á Maioribus ſuis,in.l.i.C.de priuileg.Dot.nume. x.in fin.

dicens q ob id libẽter allegat dictum Vbertum. Illud ſciendum eſt, pro Hæretica damnatam fuiſſe etiam olim opin. Vuicleff. & ſeq. dicentium Studia Generalia, uana Gentilitate, in Eccleſiam introducta, & tantum etiã prodeſſe, quantum Diabolus ſic Collegia graduationes, & Magiſteria, ut patet in cõcilio Conſtant. ſeſſione. viii. xxix. articulo illius, & late nouiſſime per Fratrem Alphonſ. de Caſtro, in libro aduerſus Hæreſes. lib. xiii. in uerbo Studia Generalia.

Centeſimo octuageſimoprimo, reſeruatũ eſt Imperatori ſoluere, ſeu tollere infamiam, quam mulier incurrit, nubendo infra Annum. §. quæ uero. uerſic. dicimus. in Auct. de nuptiis. ibi ſolũ Imperatoris litteræ iubentis. &. §. nos autem miramur. ad mediũ ibi, ut ſupplicent Imperatori, & ibi ſimpliciter æqualem, & quæ dicam infra in ſeq. caſu. et hunc caſum declara, cũ ſine filiis priores nuptiæ fuere, quia ſi filii fuerint, tunc ſolum reſcriptum non ſufficit, ut dicitur ibi, & dixi infra ſeq. q. principali. caſu. lxiii. per dictum tex.

Centeſimo octuageſimoſecundo, remittere pœnas, quas incurrit mater, quæ relicta filiorum tutela, contra ſacramentum nõ petito tutore, nec redditis rationibus, ad ſecundas nuptias tranſit. text. not. in. §. nos autem miramur, ibi ut ſupplicent Imperatori, in Auct. de nuptiis.

Centeſimo octuageſimotertio, q poſt Calendas Ianuarias, Die. xxx. pro ſalute Principis, uota ſuſcipiantur. text. not. in. l. ſi calumnietur. ff. de uerbo. ſignifi. quę qualia eſſent, & qualiter, ibi Moder. ſcribunt, oſtentãtes huiuſmodi loco leges. & quæ ſupra, caſu. lvi.

Centeſimo octuageſimoquarto, reſeruatũ eſt Principi, ut cauſam, quæ ad ſe remiſſa fuit, Inferior etiam Ordinarius niſi ei remittatur, audire non poſſit, etiam de conſenſu partium. text. not. cum glo. fi. ſecundum communem intellectũ, in. l. ad Imperatorem. ff. de appell. & quæ ſupra dixi, caſu. lxii. Et dic de materia. d. l. ad Imperatorem. ut per Bar. not. in. l. ad Principem. ff. eo. glo. & Doct. in. c. licet. de offic. Deleg. Peruſ. late in. c. cum ceſſante. de appel. char. iii. Deci. in. not. q. in. c. interpoſita. §. ille. col. fi. in prin. de appell. Vnde aliàs not. Innoc. in. c. cum in terra. de Conſtit. q ubi Imperator manum apponit omnibus aliis, eſt impoſitum Silentium. Bal. pro not. in. c. i. §. ad hæc. col. iiii. de pace iuram. firm. Curt. Iun. conſ. clvii. præſupponitur. col. iiii. in fine.

Centeſimo octuageſimoquinto, in Curia Principis ceſſat præ

ſumptio

ſumptio iuſti timoris.tex.ubi Bar.Bal.Paul.& Saly. notant in.l. i.C.de his qui per met.iud.Sed aduertendum,quia idem uidetur in qualibet Curia eius,qui poteſtate, & iuriſdictione præditus eſt.l.fin.in princip.ff.de eo ꝙ metus cauſ.& quæ not.gloſ.i. in.l. iiii.§.queſitum.ff.ſi quis caut.& in Principe.Ego do bonum tex. ſolitarium,in.l.probatorias.C.de diuerſ.off.libro.xii.ibi, manu noſtra ſubſcriptis,& noſtro arbitrio præſtandis,ita ut nullus dolus,aut fraus,poſſit annecti.& ibi gl.notat, nullum dolum poſſe committi cum Principe,nec ambitionem &c. Et notat Bald. per illum text.in.l.reſcripta.C. de precib.Imper.offer.col.ii. Et ubi Princeps,ibi ſecuritas,& nulla formido,niſi uana,quæ non patrocinatur,ut not.Bal.in.d.l.i.C.de his,qui ꝑ met.Et quę not.in.l.i. ff.ad.l.Iul.de ambit.Quod limitandũ forte uř,niſi ſint ea ad quę Subditus non tenebatur,quia præſumerétur metu facta, ét cum Principe.glo.not.Bal.in titulo de pace conſtan.in uerbo pactiones.cum qua poſt Angel.& Ancha. conſil.conſuluit Collegium noſtrum Peruſinum,Annis elapſis pro Illuſtriſſimo Duce Grauinæ. M. D. XXXI. Et quæ Hyppol.not. dcxlv. Aduertant.Et ſic prædicta procedent,quãdo Princeps aliis autoratur, ſecus cúm ipſe contrahit pro ſe, ut ſupra. Item ubi eſt defectus citationis,non præſumitur pro Principe.Decius conſilio.dxliiii. Sereniſſimus.col.penult.poſt Abb.in. c.i.ultimo not. in fine. de cauſ.poſſ.ad limitat.not.per Cyn. in. l. reſcripta. C. de precib. Imper.offe.& per.d.gloſ.pactiones.ꝙ Princeps ſicut priuata perſona,poteſt metum inferre,& impreſſionem.in not.q.tradit Lauren.Calcan.conſ.li.licet.col.i.

Centeſimo octuageſimoſexto, reſeruatum eſt Principi arbitrari,circa Sacramenta Militiæ,& Auctenticas ſcripturas, cum Memorialibus,& Agentibus in rebus,in caſu.l.probatorias.C. de diuerſ.offi.lib. xii.& quæ arguměto illius tex.in not.q. Rota deciſ.ccxxxv.nota ꝙ in priuilegiis,in antiquis.

Centeſimo octuageſimoſeptimo, reſeruatum eſt Imperatori dare licentiam Conſularibus Viris gerědi Conſulatum per annum,modo de quo in.l.pen.in prin.C.de Conſul.lib.xii. ibi impetrato uidelicet principali iudicio.facit ſupra caſus.xvii.

Centeſimo octuageſimooctauo,reſpondere, cúm quis damnatus ad Mortem,eius roboris, uel artificii ſit, ut dignus Populo Romano exhiberi poſſit,quia Imperator eſt conſulendus.tex.eſt not.& ſing.licet uulg.in.l.ad beſtias.ff.de pœnis.per quem text. Veroñ.etiam ſcribit,Cautela ſua.ii.Rom.not.dccxvii. poteſtas.

Moderni Bonoñ.not.dcii.ex delicto.facit.l. cum de nouo. &.l. humanum.C.de.ll.ſcilicet,ꝙ in nouo caſu Imperator cõſulitur, quod declara,ut per Deci.in.l.fi.i.not.C.de pact.& in.c.intimaſti.i.not.de appell.& ſupra,caſu.lvii.

Centeſimo octuageſimonono,dare licentiam Tutori,uel Curatori,alibi Domicilium transferre.not.text. in. l.Idem Vulpianus.§.fi.ff.de excuſ.tut.quod notandum eſt,quia aliás,aliis uidetur licitum ad libitum mutare Domicilium, & eius locum, licet originis non.l.aſſumptio.cum gloſ.ff.ad Municip. l.eius qui.§.fi.&.l.nihil.ff.eod.glo.fin.in.l.v.ff.de captiuis,& poſtlim.reuerſ. l.Iuris ordinem.in fi.C.de Iuriſd.om.Iud.

Centeſimo nonageſimo, reſeruatum eſt concedere clauſulam ſummarie ſimpliciter &c.& ea uti,quia ſolus Princeps poteſt,nõ alius,etiam necLegatus de latere,ſine ſpeciali commiſſione.not. per Aret.in.§.praeterea.Inſtit.de except.vi.col.xxiiii.caſu.uerſic. & aduertas.allegat glo.ſing.in.c.fi.de reſcript.in.vi. ſed eſt in.c. fi.de Haeret.in.vi.Et ego do conſociam in Clem.ſaepe.de uerbo. ſignifi.in uerbo mandamus.poſt illum tex.Moder.Bonoñ. not. cii.clauſula. Abb.in.c.i.extra,de reſcript.in principio.cum plena additione ad eum.Deci.in.c.paſtoralis.in princi.num. vii.de appellat.Caſſad.in titulo,de reſcript.deciſ.ultima.in not.q. de qua infra ad finem huius caſus.Lap.not.alleg.cii.ante finem,in not. q.Quód nec etiam ipſae partes poſſunt concedere in compromiſſis,niſi in totum prorſus ſit ab initio ordini Iudiciario renunciatum.poſt glo.in.c.fi.de re iudic.in.vi.Et Specul.ubi ibi, ſecus ſi ſit in procedendo haec clauſula adiecta. In ſententiando tamẽ ſit dictum,ꝙ de Iure ſententietur, & ꝙ ſolus Princeps ponat hanc clauſulam ſummarie &c.Rot.not.deciſ.cccxxix.nota ꝙ ſi in cõmiſſione.in antiquis.An autem inferior, á Principe de conſenſu partium,cauſam poſſit committere cum hac clauſula.Rot.remittit deciſ.dxliii.utrum ualeat.in eiſdem. Et addo his,Modernos Hiſp.in Commentar.ſuper Regulis Cancell. in Regula de ſubrog.collitig.q.vii.nu.vii.qui dicunt, ꝙ in priuationibus, & aliis cauſis criminalibus,puta iniuriarum,quãdo agitur criminaliter, non datur clauſula,ꝙ ſummarie &c. quia intereſt partis propter pœnam Tallionis, ſed in cauſis ciuilibus datur ſummarius proceſſus,licet ſoleant caſſari illa uerba,ſola facti ueritate inſpecta, niſi ex fauore,& de clauſula ſimpliciter, & de plano, ſupra caſu cxxvii.Illud incidenter not.eſt,ꝙ ubi prima commiſſio habet, ꝙ ſummarie procedatur,cauſa eſt ſummaria,nedũ in prima, uerum

etiam in ſecunda, & tertia inſtantia. Ita obſeruatum, & obſeruari in Rota Rom. ait Caſſado. in titulo, de præſcript. deciſ. viii. fuit. Et in deciſ. ultima, idem Doctor, ponit quædam in materia, not. precipue ꝙ et hæc clauſula detur etiam in quacunq; cauſa, etiam profana, & iniuriarum. & ſic contra. d. Hiſpa. Item ꝙ ſufficit dictum fuiſſe, ꝙ ſummarie, ſine &c. Item ꝙ poteſt apponi, etiam ſi pars non petierit. Item ꝙ licet petierit ſolum ꝙ ſummarie, ſignatura tamen addit &c. quæ notanda ſunt, ad intelligentiam huius clauſulæ, & pro ſtilo Signaturæ.

Centeſimo nonageſimoprimo, nouum Collegium inſtituere, nam nõ poteſt inconſulto Principe, nouum Collegium inſtitui. l. iii. ff. de Collegiis illicit. gloſ. i. in capit. finali. de religioſis domib. extra. De omnibus autem Religioſis Sectis Chriſtianis, & de omnibus Militibus ab Eccleſia comprobatis, cũ nominibus, & origine, & annis, Inſtitutionum, ordinate habetur in quodam Libello, de Religioſis Sectis. vi. Vol. Tract. char. xciiii. ſed tex. in. d. l. iii. dicit, uel Senatuſconſul. autoritate, uel Cæſaris. facit. c. Eccleſia. xvi. q. i. & quæ ſupra, caſu. xciiii.

Centeſimo nonageſimoſecundo, citare per Edictum illum, qui nunq̃ perſonaliter fuit citatus, ut ipſum ita arctet, ꝙ faciat eum haberi pro uero contumace, tanq̃ perſonaliter citato, nam nõ poteſt niſi Principes, uel de ipſius expreſſo mandato, & ꝙ etiam ultra hoc concurrant alia, de quibus not. per Paul. de Caſtro, ubi infra, ita ſignanter declarat magiſtraliter. Paul. de Caſtro in. l. ad peremptorium. col. fi. ante finem. ff. de iudic. uerſic. ſed quãdo. & uerſ. dicas ergo. poſt Clem. i. de iudic. & dicto loco not. Paul. declarat, quomodo, quando, & qualiter, citatio per Edictum fieri poteſt, pro menti tenendo, quia poſſunt facere honorem, & ꝙ pauci ſunt, qui bene intelligant. & cum Paul. de Caſtro ſimpliciter tranſit Decius, conſ. ccccclx. uiſo puncto. iiii. dubio. Bar. tamẽ in extrauag. ad reprimendum. in uerbo per Edictum, in princip. dicit de Iure Ciuili conuenire Ordinariis, & Delegatis á Principe, & nõ aliis, ſed de Iure Canonico non poſſe fieri, niſi de ſola commiſſione Papæ. per. d. Clemen. i. & notat prima additio ad Rot. deciſ. ccxxiii. ſi committatur. in nouis. Pau. de Caſtro dicto loco, not. clare declatat. Quando autem citatio per Edictum in Curia decernitur, ob non tutum acceſſum, in quibus, & quot locis exequi debeat, & nouiſſime per Caſſad. in titul. de Dolo, & Contum. deciſ. i. Regula. Et ibidem ad finem, late remiſſiue de materia, & precipue an ſit ſpeciale in Papa, & quid, & in quibus

caſibus alii poſſint,poſt Fely.in.c.quoniam frequenter. §.porto. i.&.ii.col.cum ſeq.ut lit.nõ conteſt.& per eundem Caſtad. in. d. titulo,de materia citationis per edictum, nouiſſime deciſ.ii.iiii. v.& ſeq.preſertim, an decreta contra unum,arctet alium, etiam ſi adſit clauſula,omneſq; alios &c. Et an debeat legi, & affigi, & quomodo,& quãdo,quo tempore,& qualiter,ibi uidendũ late.

Centeſimo nonageſimotertio,reſeruatum eſt ei,ut in omni Sacramento fidelitatis,Imperator ipſe nominatim excipiatur.§.fin. in titulo,de prohib.feud.alien.per Federic.in uſib. feud. facit.l. fi.ff.qui ſatiſd.cogan.cum ſimil.Deci.tamen aliás in conſ.cclxix. col.iii.in fi.& conſ.cclxxi.ii.col.in princ.dicit in not.queſtionibus.d.§.fi.habere locum etiam in Rege in Regno ſuo, & ſic per conſequẽs in omni alio ſimili,eadem ratione.

Centeſimo nonageſimoquarto,dare licentiam Muto, & Surdo faciendi teſtamentum.l.ſi Mutus.ff. de teſtam. de quo hodie dic poſt glo.ibi,ut late in.l.diſcretis.C.qui teſtam.fac.poſ.

Centeſimo nonageſimoquinto,reſeruatũ eſt Principi cogere Prætorem,uel Conſulem,uel ſimiles, hæredes inſtitutos,& grauatos de reſtituendo,ut adeant, iuxta remedium tituli ad Senatuſconſul. Trebellia.tex.eſt in.l.ille á quo.§.tempeſtiuum.in fine. ff.ad Trebellianum.

Centeſimo nonageſimoſexto,æſtimare Beneficiũ, & gratiam, quod, & quam conceſſit ipſe iam defuncto quaſi uiuenti, quem modum eius eſſe uelit.not.tex.in.l.Neratius.in fin.ff.de Regul. Iur.facit.l.ex facto.ff.de uulg.in princip. &. c. cum ueniſſent.de Iudic.declarando ut ibi late per Deci.&.l.ultima.C.de.ll.

Centeſimo nonageſimoſeptimo,dare licentiam ducendi aquã per uiam publicã,ſine incommodo publico.l ſeruitutes.la grãde. §.pen.ff.de ſeruit.titulo generali,dicit glo.uel Senatus, per.l.ii. ff.de flumi.adde caſum ſupra.xciii.&.xciiii.

Centeſimo nonageſimooctauo,Principi ſcribi debet à Iudice, qui aliquem ut nocẽtem damnauit per ſententiã, ſi cõſtat poſtea de innocentia,quoniam ab executione debet abſtinere, & Principi reſcribere, quia ipſemet Iudex ſententiam ſuam immutare non poteſt.ll.uulg.tex.eſt not.in.l.i.§.fi.ff.de queſt.Et ſcribit Decius in Regula,& ſi nihil.in prin.ff.de Regul.iur. & facit.l.Diui fratres.ff.de pœnis.quod declaratur not.per eundem dicto loco, ad finem.niſi innocentia eſſet notoria,quia tunc nõ eſt opus Superiorem conſulere,ut quia fuit condemnatus pro Titio occiſo, & apparet illum uiuere.poſt Aret.& Felyn.Et de dicto. §. fin.in

not.

not.caſu, infra caſu.ccxxxiiii. Et Bar.in.l.ab executore.ii.col.ii. q.ff.de appellat. Et facit.l.acta.§.i.ff.de re iud.& quæ infra, caſu ccxcvi.&.ccc.

Centeſimo nonageſimonono, reducere ad Profanum rem Sacram, ſeu Deo dicatam.ita not.tradit Dyn.in regula, Semel Deo dedicatum.in.vi.poſt.l.continuus.§.pen. ſeu antepen. ſecundum nouam impreſſionem.ff.de uerbo.obligat.de quo hodie, quia ad Pontifices ſpectant hæ res, dicendum eſt, ut ſupra, caſu.clxxvi. quia eius eſt ſoluere, cuius & ligare, & nihil tam naturale &c. & contrariorum eadem eſt cenſura &c.& tex.in materia noſtra, in c.ad hæc.de relig.dom.cum glo.not.

Ducenteſimo, reſeruatum eſt Principi, ut in quo loco ipſe moratur, in eo non licet morari ei, qui á Militia miſſus eſt ignominiæ cauſa.tex.notab.in.l.ii.§.ignominiæ.ff.de infam.ſiue in urbe moretur Princeps, ſiue alibi.ut per illum text.notat Dyn.in Regula, quod ob gratum.de Regul.Iur.in.vi.ante finem. Vbi enim Princeps, ibi Roma, ut late de illo tex.dixi in ſingularibus meis, ſecũdum ordinem impreſſum, in ſingul.tex.ciuil.xiiii. ubi Papa. & ſupra dixi.q.xxxv.num.ix.& quę infra, caſu.ccxv.

Ducenteſimo primo, concedere Prætori ex magna cauſa, ut minorem reſtituat aduerſus Libertatem.l.ſi ex cauſa.§.fi. cum.l. ſeq.ff.de minor.dic ut ibi not.& in.l.illud.ii.ff.de appel.

Ducenteſimo ſecundo, ſolus Princeps reſtituit aduerſus ſententiam eius, qui uice eius cognouit.l.aduerſus.in fi.C.ſi aduerſ. rem iudic.de quo dic ut ibi per Bar.& Scrib.& in.l.fin.C.ubi, & apud quem.

Ducenteſimo tertio, ſolus Princeps dat autoritatem dandi mutuo Aurum Fiſcale alicui.l.ii.C.de his qui ex public.rat.libr. x. ſub pœnis de quibus ibi.Et facit caſus ſupra.cvii. Et quæ Deci. in not.q.conſil.cccclxxiii.queritur.col.fi. ꝙ nec Officiales poſſunt pecuniam Communis, in propriam utilitatem conuertere. &.l.minime.C.de ſuſcept.&.Arch.lib.x.& quæ Bart. in.l.i.C.de Aur. pub.eod.libro.ubi tenet, ꝙ lucrum debet eſſe publicum, de quo dicendum eſt, ut late Deci.conſ.vi.

Ducenteſimo quarto, licet multi habeant ius reuocandi dominum, ſi conueniant.ut in.l.ii.§.legati.ff.de iudic.c.ſi.cum glo.de dilat.l.ſi legatus.ff.ad Treb.Rot.deciſ.lxxii.nota ꝙ ubi aliquis, in antiquis.& per Doct.in dictis locis. Tamen ſi Princeps committit cauſas laicorũ Actorum, ſiue Reorum præſentium in Curia ſua, auditoribus ſuis, et ſui Palatii, non habent communiter

ſus reuocandi domum. Ita teſtatur not. Rota, in Papa committente. deciſ. dxcvi. Dominus Vrbanus in antiquis poſt Hoſti. in c. fi. de foro compet. Idem Rota. dcxviii. dic ꝙ illi, in eiſdem pro communi ſtilo, & obſeruantia Palatii, & Rotæ, & idem. dcxxix. nota ꝙ ſi illi, in eiſdem. Quod licet dicant in Papa, eadem ratiõe erit idem in Imperatore, & Principe, per ea quæ infra, in fine horum caſuum dixi, & notandum eſt ad magnam declarationem. d. l. ii. §. legatis. cum concordã. & idem in Imperatore eſſe, ubi ipſe eſt, patet ex not. per Bal. in. d. §. legatis. & per Abb. in. d. c. fi. col. antepen. ad medium.

Ducenteſimo quinto, reſeruatum eſt Principi, ſicut dare Immunitates, & exemptiones á præſtationibus, & ſolutionibus, pro terris, uel capite hominis, ut ſupra dictum eſt, caſu. cxl. ita imponere pro terris, uel capite hominis functiones, ſine probatione, & authoritate Principis non licet, nec diminuere, & ſi fiat, reducitur ad priſtinam functionem. tex. not. in. l. Immunitates. C. de Agric. & Cenſit. libro. xi. cum glo. & facit Regula uulg. contrariorum eſt eadem diſpoſitio, &c. & quæ ſupra, caſu. xx. & ſeq. & caſu. cxl. ſupra allegato.

Ducenteſimo ſexto, dici põt reſeruatos eſſe omnes caſus Principi, in quibus ipſemet ligauit ſibimet manus, uolẽs ſuum reſcriptũ in eis nõ ualere, (de quibus infra dicemus late ſeq. q.) Nam ſi uult omnino diſponere in illis, in contrarium, poteſt, ſi expreſſe & ſpecialiter illis Legibus, & Cõſtitutionibus deroget, ut infra declarabimus in. d. ſeq. q. ad fi. uerſ. notandum tamen eſt.

Ducenteſimo ſeptimo, reſeruatũ eſt Principi, ꝙ Eccleſiæ, quæ regulariter ſunt Immunes, & exemptæ ab omnibus impoſitionibus, muneribus ſuperindictis, & aliis huiuſmodi pręſtationibus, & ſolutionibus ſordidis, teneantur tamen ad Canonicam illationem, quam repentina Sarcina aduentitiæ neceſſitatis propoſuit, ut dicit tex. not. in. l. placet rationabilis. C. de ſacroſanct. eccleſ. Iac. Butr. & Bald. exponit, ibi, id eſt propter ſubitum aduentum Principis. glo. uero in uerbo, Canonicam, exponit, id eſt, ut quia filius naſcitur Principi, uel facit filiũ militem, uel facit nuptias, uel aliter, ut ibi per gl. & Doct.

Ducenteſimo octauo, geſta per falſum Procuratorem in Audientia Principis, non ratificantur per Principalem Dñm, licet aliás ſic, ut habetur in. l. licet. ff de Iudiciis. ita not. dixit Bal in. l. falſus. C. de furt. ii. col. in principio, allegat not. per Innoc. in. c. ex parte Decani. de reſcript. argumento. l. fi. C. de his quæ a non

Domino.

Domino. Et propter uitium ſubreptionis, quę ualde deteſtabilis eſt in Auditorio Principis. Sed cauendū, quia, D. Abb. in. c. nonnulli. §. i. col. iii. in princip. extra, de reſcript. dicit hanc ſolennem limitationem. Bal. & Innoc. a d. d. l. licet. & alia Iura, quæ dicunt geſta per falſum procuratorem poſſe rata haberi, non uidere ueram, & prædicta Iura non admittere hanc reſtrictionem. & Feli. in. d. §. i. col. iii. ampliatiōe, dicit dictum Bal. in. d. l. falſus. communiter non teneri, quia Iura generaliter loquuntur. Dictum tamen Bal. tenet, etiam Socy. aliás in Regula, geſta. clxv. iii. Fallentia. Et Iaſ. in. l. iii. §. ſi procurator. ff. ꝙ quiſq; iur. col. ii. dicit, ꝙ dictū Innoc. procedit quo ad commodum, & utilitatem ratificantis, ut reſcriptum Principis impetratum a falſo procuratore, non poſſit ratificari, ſed quantum ad damnū, & ad hoc ut ratificans incidat in pœnam ſic. Et ꝙ ita ibi loquitur tex. quē aic ſingulariter not. pro limitatione dictæ Regulæ Innoc.

Ducenteſimo nono, reſeruatum uidetur Principi, ut licet aliás petita reſtitutione in integrum aduerſus ſententiam, ea pendēte non fiat executio. l ſi cauſa cognita. C. de tranſact. l. defendente. ff. de autorit. tuto. rubr. & nigr. C. de in integr. reſtitut. poſtul. ne quid noui fiat. Tamen quādo eſt ſentētia Principis ſecus, ſecundum unum intellectum Innoc. ad illum tex. in. c. ſuſcitata. de reſtitu. in integr. extra, refert, & tenet Bald. in. d. l. ſi cauſa cognita. iii. not. & in. d. nigro. C. ad finem. Et licet Abb. in d. c. ſuſcitata. iii. col. ad finem, illum intellectum Inno. ad illum tex. nō teneat, non tamen dictum in ſe uidetur impugnare, immo uidetur fundatum ratione clara ultra eos, de qua in illo text. ſcilicet, ꝙ ubicunq; præſumptio eſt contra petentem reſtitutionē, ꝙ malitioſe id faciat, non differtur executio recepta cautione, ut in illo tex. quæ concluſio ad eum communiter tenetur, ut ibi Abb. d. iii. col. in fine, teſtatur poſt tex. ibi, in uerſi. ne uero. Sed præſumptio maliciæ differendi maxima uidetur aduerſus ſententiam Principis, argumento. l. unicæ. §. fin. ff. de offic. præfect. prętο. igitur &c. Et facit ꝑ Inn. & Bal. Auct. quę ſupplicatio. & in corpore unde ſumitur. C. de precib. Imp. offeren. Vnde cogitandum. et Socy. etiam aliás in Regula, reſtitutione. cccxlvi. i. Fallentia, ſimpliciter tenet cum Innoc. in. d. c. ſuſcitata.

Ducenteſimo decimo, ferre ſentētiam generaliter, ſine ſcriptis licet in quibuſdam tantum caſibus, aliis etiam, Alb. de Roſ. in Auct. niſi breuiores. C. de ſent. ex periculo recit. facit caſus. xviii. ſupra, dum dicitur poſſe procedere, omiſſo quolibet ordine iudi

ciario, iunctis notatis in.l.prolatam.C.de ſent.et interloquut. et ſupra dixi, caſu.cxliii.

Ducenteſimo undecimo, Princeps debet ſibi magis cauere ab omni re illicita, et reprehenſibili, q̃ alii, et quamplura ſunt licita aliis, q̃ ipſi Principi.ita ex illo tex.poſt glo.notat Bald.in.l.pen. ff.de hæred.inſtit.dicens ea uerba debere ſcribi Literis Aureis. Et ita cordi affixit præſens Inuictiſſimus Imperator Carolus V.ſemper Auguſtus pariter et obſeruat, ob quod Altiſſimus, ſemper direxit, et diriget greſſus ſuos in uiam pacis, ueritatis, et uictoriæ, et quę dixi infra, caſu.ccxciiii.

Ducenteſimo duodecimo, Compaternitas non uidetur poſſe contrahi per procuratorem de ſtricto Iure, ſecundum Bart.in.l. Gallus.§.forſitan.ff.de liber.et poſth.cum quo ibi Iaſ. ad finem, ait communem.Aret.in.§.illud.Inſtit.de nupt.col.iii.et in.§.mul tis.in fine.Inſtit.de Libertinis.Rom.not.liii. quero. Fallit tamẽ in Principe ſecundum Bal.in.l.unica.§.ne autem.col.iii. C.de caduc.toll. Sed cum ibi Bal.plurali numero utatur de Principibus, late Principes capere uidetur, etiam poſt Imperatorem. iuxta.t. et glo. in Clement.i.de Baptiſmo. et ſupra caſu. cxlvii.licet conſuetudo generaliter etiam in omnibus, id admiſerit hodie.ut per Bal.dicto loco.et Aret.quæ etiam ſecundum Aret.in.d.§.illud. poteſt defenſari.

Ducenteſimo decimotertio, ſententia lata a Principe, ira, ſeu furore ducto in criminalibus, nõ ſtatim debet mandari executioni, ſed differri per.xxx.dies, ut dicit poſt illum tex.gloſ.not. in.c. cum apud.xi.q.iii.ubi aliás Regula eſt in contrarium.ut in.l. cũ Reis.C.de pœnis. Sed iudicio meo idem a fortiori eſſet dicendum in alio inferiore ſententiante, ira, & furore, a maioritate rationis, iuncta.l.reſpiciendum. ff. de pœnis.in principio. Et quia præcipitatio nouerca eſt Iuſtitiæ.Clemen.paſtoralis.§.uerum.de re iudic.& quę prudenter monet Rota deciſ.dcclxi. ſciendum.in antiquis.&.dcclxxiiii.dic &.dccxciii.ſciendum.&.dcccv.nota, in eiſdem.Et pro hoc caſu allegat́.l.ſi uindicari.C.de pœnis, quem ad id pro mirabili & notando a Conſiliariis Principis, Auroq; pingendo notat Martin.Laud. in Tracta.de Conſil.Principum. not.vi.adducens ſimile, quando aliquid irrationabile mandat, ut debeat ei reſcribi.c.ſi quando.de reſcriptis.& in Imperatore.§.ſi quis autem.in Auct. de mand.Princip.cum gl.& de.d.l.ſi uindicari.Verõ.Cautela.ii.col.ii.

Ducenteſimo decimoquarto, in Principe promiſſio ſine cauſa

intelligitur

intelligitur animo donandi, cùm proprium eius ſit donare.c.i.de donat.extra.& Rom.not.dcxliiii. Nobilitas.dicit, q Nobilitas inducit præſumptionem donationis, & q Nobilitas cognoſcit ex largitione.poſt.l.filius.ff.de donat.& ſupra dixi.q.ciiii.num. vi. Sed in aliis donatio regulariter non præſumitur, etiam ubi poſſit cadere alia leuis præſumptio, & potius præſumitur error, q̃ donatio, ut late congerit Decius in.l. cuius per errorem. ff.de Regul.Iur.& in conſil.eccl.ii.col.libro.ii.& conſilio.fi. eod.lib. iii.col.Sed iſta ratio Nobilitatis, quę id facit, arguit eſſe debere idem in quocũq; Nobili, etiam poſt Principem Supremum, licet in eo multomagis, fallit ubi ex præſumpta donatione enormiter lęderetur, ut colligitur de mente Io.And.poſt Inno.in.c.grandi. ad finem, de ſupl.neglig.prælat.in.vi.ubi in princip.etiam ponit notabilia dicta de Liberalitate, Magnanimitate, & Magnificentia, cuius Rex Franciæ(ut audio)eſt maximus obſeruator, necnon Reuerendiſſimus.& Illuſtriſſimus Dominus, Dñs Alex.de Farneſio.V.Cancellarius. Et pariter Reuerendiſſimus, & Illuſtriſſimus Dominus, Dñs Guido Aſcanius Sfortia.S.R.Camerarius, Domini mei obſeruãtiſſimi. Et.S.Sanctit. nõ degeneres ex carne Nepotes, quos Deus ſemper fœlices ſeruet.

Ducenteſimo decimoquinto, reſeruatum eſt generaliter Principi, ut nullus Ignominioſus poſſit ſtare in loco, ubi Imperator moratur, ut ubi Ipſe eſt, ibi Roma. ita notat Ang. per illum tex. in.l.ii.§.Ignominiæ.ii.de infam.ff.& quę ſupra, caſu. cc. Sed cauendum uidetur, quia.d.§.Ignominiæ. in miſſo Militia infame, non generaliter, in quolibet infame uidetur loqui, facit tamẽ pro dicto generaliter, quia licet infamis poſſit eſſe procurator aliàs, §.fin. Inſtit.de except.not.in.c.fin.v.q.iii. Tamen ſecus ſi ſit procurator Principis, ut per Rom.in not.dcccv.tu habes.poſt tex.ſingul.in.l.nemo præfectus.C.de dignit.lib.xii.facit, quia infamibus portæ non patent dignitatum, Regula Iuris.in.vi. Et Princeps, & Imperator, Fons, & Caput eſt omnium dignitatum. Limitarem hoc dictum Ang.quatenus generaliter loqueretur, niſi cõpareret coram Principe ex neceſſitate, uel in aliis caſibus, de quibus aliàs in ſimili, de excommunicato legitur, in.c.i. de reſcript. in.vi.& in.c. intelleximus.extra, de Iudiciis. & utrobique per Doctores.

Ducenteſimo decimoſexto, procurator Principis non poteſt eſſe uilis perſona, nec infamis, ſed dicit in dignitate cõſtitutus, ut ſupra proxime dixi, poſt Rom.not.dcccv.tu ſcis.licet alterius

ſic,ut.d.§.fin.& glo.& Bar.in.l.i.§.hoc ædicto.ff. de poſtulando. & ſupra,caſu.cxxvi.

Ducenteſimo decimoſeptimo, reſeruatum eſt Principi, ut interrumpat præſcriptionem contra ſe incœptam, per ſolam ſuam proteſtationem, licet aliás Iudex adiri debeat, & querelari uel aliter,ut in.l.ii.C.de annal.except.ita not.ſecundum unum intellectum notat Innoc.&.Ioan.Andr.in.c.nihil.de præſcript.extra, ubi Abb.dicit.iii.col.in princip.eſſe in ſe lecturam notabilem,& ueriſſimam,& dicit Doct.communiter approbare. Sed cauẽdum eſt,quia in Papa loquitur.& aſſignata ratio per Abba.procedit, ſcilicet,quia Papa nõ habet Superiorem,coram quo poſſit comparere,etiam nec Epiſcopum loci rei, cũm ſit eo maior. Quæ ratio ceſſare uidetur in Imperatore,qui Papam in Superiorem recognoſcit,ut late ſupra uidimus.q.l.Immo etiam Epiſcopo ſubeſt Imperator in ſpiritualibus,ut ibidem dictum fuit ante finem late. Vnde uidetur in Imperatore magis ſeruanda dicta. l. ii. C. de annal.except.iuncta.l.digna uox.C.de.ll.cum ſimil.&.ff.eod. l.Princeps.Et ideo Fely.in dicto.c.nihil. col.pen. poſt medium. ii.Fallentia.dubitat de dicto Abbatis ibi dicentis lecturam Innoc.poſſe ſeruari in Principibus, de facto nõ recognoſcentibus Superiorem, quia ſcilicet,nemo ſit, qui non recognoſcat ſaltem Papam,etiam in temporalibus. Vnde cogitandum, ut late dixi in dicta.q.l.ſupra.

Ducenteſimo decimooctauo,licet credatur magis uni teſti Tabellioni,q̃ alteri non Tabellioni,ut tradit Bald.poſt gloſ.ibi, in Auct.ſed cum teſtator.C.ad.l.falc.col.iii.Et eſt gloſ. not. in.§.ſi uero abſunt.in Auct.eod.titulo.quam ſingula.aſt Rom.not.ccclx.duo teſtes.& Anto.Sicul.in not.in uerbo teſtes.incip.duo teſtes.Fallit tamen in Principe,cui magis creditur, quando tamen nõ ageretur de facto ſuo.ita dicit And.de Iſern.in.c.ſancimus.in titulo,quo tempore milit.in uſibus feudo.facit text.in.l. iii.§.tu magis.ff.de teſtib.ibi.aliás dignitas, & autoritas, & quę congerunt Bonoñ.Moderni in not.cxiiii.uulgatum.&.cclxxiii. notiſſimum.&.ccccIxxxviii.dignitas.& facit text.not.in.c. Nobiliſſimus.xcvii.diſtinct.& Clem.i.de proba.cum ſimil.Et cum Andr. de Iſern.ut ſupra,Deci.tenet conſ.cccclxv.in caſu col.v.

Ducenteſimo decimonono,quando Princeps uendit aliquam rẽ,ſeu alienat,emptor eſt ſtatim ſecurus,nec poteſt ab ipſo euinci,ſed habet locum.l.bene a Zenone.C.de quadrien. præſcript. Quæ.l.quando locum habeat magiſtraliter, uide per Abbatẽ,in

excellenti

excellenti conſilio.iii.ii.libro.iiii.char.i.col.Fely. late in.c. quæ in Eccleſiarum.de conſti.numero.xxvii.Rom.not.dccxxxvii. & dcxii.lex bene.Aret.poſt Fabr.in.§.fin.Inſtitu.de uſucap. ad fin. i.col.& p Deci.in not.q.cõſil.ccclvii.in caſu.ii.dubio.p.iii.col.& ccccxlv.in caſu.xii.col.ante finem.lib.iii.& per Socy.in Regula res aliena.cccxlii.& per Curt.Iun.conſilio.clxxiiii.in cauſa. col. pen.& conſ.clxxxv.col.pen.lib.i.

Ducenteſimo uigeſimo, illud quod dependet a ſola poteſtate Principis,reputatur impoſſibile apud nos.l.Idem Iulianus.§.cõſtat.de leg.i.l.iiii.in princ.ff.de fideicom. lib.Bar.in.l.fi.col.iii. in princ.C.de ſent.paſſ.& per.d.§.conſtat.in not.q.Lap.allegat. lxvii.iii.col.&.v.& allegat.xcii.iiii.col.in princ. cum uulg. quæ nota ſunt,quod uerum eſt,niſi Princeps de facili ſoleat,ut eſt bonus tex.in.d.§.conſtat.in fine text.cum glo.in.l. qui cum maior. §.i.ff.de bonis libert.per Deci.in.c.i.colum.i.ante finem.extra de fide inſtr.Ant.Sicul.in not.in uerbo facere.cum ſimili.quæ clara ſunt.Paul.de Caſtro in.l.continuus.§.cum quis.ff.de uerbo.obligat.& alii.

Ducenteſimo uigeſimoprimo,Princeps omnem dilationem legalem abreuiare poteſt,etiam ſine cauſa.Imol.& alii in.c.ex ore. de his quæ fiunt a maior.part.cap.functo.c.ii.de conceſſ. præb. Docto.in.l.ii.ff.de re iud.& in Regula indultũ.in.vi.ubi.ꝗ alias alii regulariter non. facit ſupra caſus. xviii. & repetitum infra, caſu.cclxxiiii.

Ducenteſimo uigeſimoſecundo, Princeps poteſt alteri ſtipulari.glo.not.in proœmio Decreta.in uerbo ſeruus.licet alias alii non regulariter.ll.uulg.licet & multæ aliæ dentur Fallentiæ, ad dictam Regulam.ut per glo.& Doct.in.§.ſi quis alii.Inſtitut.de inutil.ſtip.&.in.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de uerb.obligat.Non tamen uidetur idem ẽ contra,ꝗ Subditus uel Vaſſallus ſtipulętur Domino ſuo,ut dicit Bal.in.l.i.ultima col.C.per quas perſonas nob.acq.uerſ.uenio ad ultimam Regulã.declarañ.ut ibi.

Ducenteſimouigeſimotertio,quãdo ſeruitium debet præſtari Principi,nõ poteſt fieri per Subſtitutũ,niſi de uoluntate Principis.ita not.tradit Bal.in.c.i.§.fi.col.pen.in titulo,Epiſ.uel Abb. in uſibus feud.per tex.in.l.ſi quis.C.de Murilegul.lib.xi.dic tu la.ii.Et comprobari poteſt ultra eum , quia quos eligit Imperator , induſtriam eorum uidetur eligere ſpecialiter . argumento l.unicæ.§.fin.ff.de offic.pręfect.prætor. ergo non ſubſtituunt.l. inter Artifices.ff.de ſolut.cum uulg.Forte tamen dictum notab.

Bal.poſſet limitari, niſi daret filium ſubſtitutum, quia ea uidetur Regula, ut ubi quis per alium ſeruire nõ poteſt, poſſit per filium proprium. Aret.in.§.fin.in fine.Inſtit.de uſufruct.Rom.not.dc-lxiii.ille.ubi reputat ſingula. Et dicit Bald.ita feciſſe Papiæ.per tex.in.l.ſciendum.§.legati.ff.de legation. Bonoſi. Moderni not.clx.& quæ in not.ccccxlviii.habens.Sed Fely.in.c.fi.§.is autem.col.fi.de offic.Delegat.dicit, ꝙ eſt ſpecialc in.d.§.legati. Et Romæ obſeruatur, ꝙ Cubicularii, & alii Officiales.S.D.N.per ſubſtitutum non poſſunt inſeruire.

Ducenteſimo uigeſimoquarto, Imperator facit de Ciue Forenſem, propter ſuum delictum.Bal.not.in.l.ſi quis filium.C.de libe.præterit.Sed ibi Bal.in fine, de ſtatuto, notat nõ de Imperatore. Vnde dic, ꝙ facit pro hoc dicto.l.ii.C.de Agent.in rebus.libro xii.& quę ſupra dixi, caſu.cxvi.& tex.in clem.paſtoralis.§.ac alis.ad fin.de re iud.arguendo a ſpeciali.

Ducenteſimo uigeſimoquinto, donatio facta a patre filio, non tenet regulariter.l.i.&.ii.C.de inoffic.donat.l.i.§.ſi pater.&.l.ſi pater.ff.pro donato, cum uulg.fallit in Rege, uel Imperatore donante filio Autoritate Regia, ut not.tradit Bal.in titulo, de pace iuram.firm.§.item Sacramenta.col.pen.uerſ.ii.utrum. Facit.l.filius.§.i.ff.de donat.Et ſcribit Iaſ.& tenet poſt Rom.& Alex.in præl ud.feud.col.vii.in princ.& comprobat.

Ducenteſimo uigeſimoſexto, ubi Imperator, ibi Roma.l.ii.§.Ignominiæ.ii.de infam.ff.& ibi omnes notant.Bal.in.l.ii.§.legatis.ff.de iudic.Abb.in.c.fin.de foro compet.col.antepen.& quæ ſupra late dixi.q.xxxv.num.ix.ubi uidendum, facit tex.not.in.l.i.§.Romam.C.de Veter.Iur.enucl.Et ubi eſt Rex, ibi Regnum, & Territorium.And.& Bal.in.c.i.quibus mod.feud.amitt.poſt Cyn.& Iac.ſecundum deciſ.Neap.cclxv.Illuſtriſſime.vi.col.in princ.num.l.in not.q.de qua ſupra.q.lvii.

Ducenteſimo uigeſimoſeptimo, reſeruatum uidetur Imperatori, ut cum coronatur, liberet Præfectum Vrbis ab omnibus debitis.iuxta dictum Bar.in.l.i.in princi. ff.ſi quis teſtamento lib. eſſe iuſſ.fuerit.De quo tamen dicendum eſt, ut dixi ſupra.q.xxx.&.xliiii.ubi uidendum nouiter aliter.

Ducenteſimo uigeſimooctauo, ubi inſtrumentum publicatur, uel exemplatur citatio partis regulariter requiritur. Doct.in.c.fi.de fide inſtrum.Socy.in Regula, ubi infra, fallit ubi exemplatio inſtrumenti fiat de mandato Principis, & Autoritate Ordinarii, quia nõ requiritur citatio, ita traditur in Regul.Soci.clxxxv.

penult.

penult. Fallent. inſtrumenti. poſt Hoſti. in. c. peruenit. de fideiuſ. & ibi Imol. ultima col. Hoc dictum de potentia Principis, uidetur uerum, cum nõ teneatur ſeruare formam Iuris, ut ſupra diximus, caſu. xviii. Et exemplo ſoli ſumpto de mandato Principis creditur, ut infra. q. ſeq. caſu. lxxiiii. ad finem.

Ducenteſimo uigeſimonono, poteſt tollere citationem ſi uult ex cauſa. glo. not. in. l. antepen. ff. ex quibus cauſ. ma. Bal. not. in. l. ceſſante C. quomodo, & quãdo Iud. & in. l. nec cauſas. C. de app. Curt. Senior conſilio. xx. col. ii. ſæpenumero. Deciſ. Neapolit. in not. q. Torturæ. deciſ. cccxci. fuit dubitatum. col. ii. quia citatio non eſt de Iure Naturali propter ſe, ſed propter defenſionem, ut not. dicit. Bal. in. l. executorẽ. col. xii. uerſ. mõ facio quẽdam uolatũ. C. de exec. rei iud. bon. c. in. c. inter quatuor. de maior. & obed. de quo tamẽ dicẽdum eſt, ut per Doct. poſt tex. in Clem. paſtoralis. de re iud. Deci. conſi. dxxviii. pro reſolutione col. ii. ad finem. poſt Bal. & Abb. Et quæ Deci. not. in Rubrica, de appella. extra, col. vii. & in conſ. cxxv. col. ii. ante fi. ꝙ in proceſſu Principis, citatio nõ requiritur, & ꝙ ualet ſententia Principis contra Subditum, parte nõ citata. poſt Bald. ubi ibi. & Idem in conſil. ccccx. in cauſa. col. iii. lib. iii. ante finem. Et conſil. cxcviii. col. ii. ꝙ de plenitudine poteſtatis procedit parte non citata. poſt Hoſti. Ioan. Andr. Anton. de Butr. & Imol. Et de exemplatione inſtrumenti, quando citationem partis requirat, dixi late in. l ſancimus. C. de diuerſ. reſcript. & Rot. deciſ. x. in nouis. & ſupra, caſu præced. Et Hyppoll. Bonon. in. l. de unoquoqꝫ. ff. de re iudic. numero. liii. v. Fallentia. ubi pro, & contra congerit, & latius numero. x. & ſeq. ubi per. iii. col. cumulat, & tenet de Iure ordinario Principem citationem non tollere, ſed ex cauſa poſſe, & de plenitudine poteſtatis, ſcilicet contra Subditum naturaliter, alĩs non. poſt Socyn. not. & profunde, in materia cumulans. & tenet ſententiam Principis latam ſine citatione nullam eſſe. Bal. in. l. fin. per illum tex. C. de. ll. Ang. & Abb. & d. c. paſtoralis. ubi Deci. dicto conſ. cccc x. col. ii. & dxliiii. col. iii. dixi infra. q. ſeq. caſu. lxxxiii. ubi etiam uidendum. Et ut Socy. & Hyppol. cum. d. declaratione de Subdito naturaliter, Curt. Senior conſil. xx. col. iii. ad finem. Aliĩs autem generaliter Caſſan. conſil. i. v. parte. num. xiiii. tenet pro communi Principem nõ poſſe etiam de plenitudine poteſtatis in nõ citatum, quia citatio ſcilicet, eſt de Iure Naturali, poſt Felyn. in c. cum olim. de iudic. Moder. Hiſp. in Commenta. ſuper Regulis Cancel. in Compẽd. utriuſqꝫ ſignaturę. nu. lxxi. dicunt ꝙ ſcilicet,

nec per Papam, nec per alium Principẽ citatio tolli, nec ſuppleri poteſt. poſt Moder. Marian. Feli. Inno. & omnes, ubi ibi, quia eſt de Iure Naturali, & Diuino. Sic illi, alii, aliter ut ſupra.

Ducenteſimo trigeſimo, inquiritur ex officio, ubi queritur de Iuribus Principis. l. penult. & final. C. de bon. uacant. lib. x. Inno. & Io. And. in. c. ad noſtram. ii. de Iureiur. Soci. in Regula. cxcvii. Iudex petitus. ad finem, & Regula. cc. Iudex ex officio. iii. Fallẽtia. ubi dicit communiter teneri. & Franciſcus de Parma in Tractatu de priuilegio Fiſci. i. q. princip. iiii. caſu. id ponens in cauſa Fiſci. & lix. caſu. & lxi. Bal. in. l. ſi quis. in fine. ff. de cuſtod. Reorum. Et in. l. i. col. ii. C. de hæredit. uendit. per. l. miſſi. C. de exact. tribut. libro. x. & per. l. i. C. de natur. liber. iuncta dic tu. l. Fiſcus. la. i. in fine. ff. de Iure Fiſci. cum not. infra, caſu. cclxxi.

Ducenteſimo trigeſimoprimo, reſeruatum eſt Principi, ꝙ licet non ſit Exemplis iudicandum. l. nemo. C. de ſentent. gloſ. in. l. de quibus. ff. de. ll. fallit, niſi ſint Exempla Principis, Imperatoris, aut Papæ. notat Abb. in. c. in cauſis. de re iudic. & eſt text. ibi. facit. c. uerum. de Iureiuran. extra, glo. not. in. c. ſi. xx. diſtinct. tradit Socy. in Regula. cexxv. Legibus. i. Fallentia. facit. l. & hoc. ff. de hæred. inſtit. §. illud. Inſtit. de adopt. bonus tex. in. l. i. in fine. ff. de Conſtitut. Principum. ibi. ſine Exemplo, á contrario ſenſu. bonus tex. in. l. cum querebatur. ff. de uerb. ſig. ibi ſecundum hoc Titus Imperator pronunciauit. Sed aliás Deci. aliter ꝙ̄ Abb. dicit, in Rubrica extra, de reſcript. ii. col. & conſiderat, licet prædicta non alleget. his adde etiam quæ ſupra, caſu. clxx.

Ducenteſimo trigeſimoſecundo, allegare poteſt. l. abrogatã, & correctam. Socy. tradit in Regula. ccxxx. Lex abrogata. iiii. Fallentia. allegat in argumentum. l. ii. §. pen. C. de conſtit. pecun. ſed alia ratione reſolui poteſt ille text. ut patet ex his, quæ dicto loco Socy. ponit, & Bar. in. l. ſi. ff. de falſ. Alex. in. l. i. v. not. C. qui admitti. facit bonus tex. in. c. ut inquiſitionis. de Hæret. in. vi. & per Decium late in. c. i. de conſtitu. prima lectura. col. iiii. in fine, & ſequenti.

Ducenteſimo trigeſimotertio, coram Principe cõuenitur quis etiam durante Magiſtratu, ſecundum Socyn. in Regula. ccxlix. Magiſtratus. ii. Fallentia. licet aliás non regulariter. l. nec Magiſtratibus. ff. de Iniuriis. l. pars. ff. de iudic. illa ratione quia ſolutus eſt. ll. Quæ ratio, conſiderata plenitudine poteſtatis, hoc, & multa alia decidit, & continet.

Ducenteſimo trigeſimoquarto, licet ſentẽtia contra ſententiã

non

non tenet.l.i.C.quando prouoc.nō eſt neceſſe. Fallit in ſententia criminali conſulta cum Principe.Socy.tradit in Regula, ſententia contra ſententiam.ix.Fallentia.allegat.l.fin.ff.de queſt.Sed eſt l.i.§.fin.ff.de queſtio.de quo tex.uidendum eſt ſupra, in caſu cxcviii.& Bar.in.l.ab executore.col.ii.ff.de appel.ii.q.

Ducenteſimo trigeſimoquinto, ſententia contra Ius expreſſe lata, non ualet.l.ſi expreſſim.ff.de appell.cum uulg.Fallit in ſententia Imperatoris, quæ lata contra Ius, ualet. ita Angel. ſentit not.in.l.i.in prin. ff.de Feriis.ii.col.in fi.refert, & tenet Socy. in Regula.ccliiii.ſententia contra Ius.xii.Fallentia.

Ducenteſimo trigeſimoſexto, ſententia lata de Nocte, regulariter non tenet.Bar.& Doct.in.l.nō minorem.C.de tranſact.Deci.teſtatur communem in.c.conſuluit.poſt illum text. de officio Delegat.penult.col.Fallit in Curia Principis, in qua conſuetudo contraria inoleuit, cū in ea plus procedatur hodie in Tenebris, q̄ in Luce, ut docet experientia, & ſpecialiter tradit Ioan. Andr. in addit.ad Specul.in titulo, de ſentent.§.iuxta.col. iii. ad finem, uerſ.ſed nunquid.ad finem addit.Sed ibi Io.Andr. late loquitur de Curiis Regum, & multorum Principum.& Socy.in Fallentia ii.ad Regulam.cccl ix.ſententia regulariter. Aliás autem collatio Beneficii etiam de Nocte fieri poteſt.Abb.in. c.i. de clandeſtin. deſponſ.Dom.poſt Archyd.in.c.ſi tibi abſenti.col.i. de pręben. in.vi.Eodem modo & reſignatio, ut in not. q. ſcribunt Modern. Hiſp.in Comment.ſuper Regulis Cancel.in Regula, de infirm. reſign.q.xxxviii.ad finem.

Ducenteſimo trigeſimoſeptimo, Princeps per reſcriptum concedit, ut teſtes producantur, etiam poſt didiſcita teſtificata, ſi ex certa ſcientia uult derogare.c.Fraternitatis.de teſtib.extra, cum concord.Ita not.tradit Specul.in titulo, de reſtitut. in integr. §. ultimo.col.ii.in fine.Socy.in Fallentia.xxxii.in Regula.cccciii. teſtes publicatis.comprobatur ex his, quæ ſupra, caſu.xi. xvi. & xxxii.cum ſimil.uulg.Aliás multas Fallentias etiam ad dictā Regulam poſui late, in Cautelis meis Iudiciorum, Cautela. xliii.teſtes.ubi uidendum.

Ducenteſimo trigeſimooctauo, diſpenſat ut Infamis, uel alius Criminoſus admittatur ad teſtimonium.Specul.in titu.de teſte. §.i.col.viii.ad fin.uerſic. ſed queritur. Et u'tra eius allegationes ibi, probat̄ ex pręcedētibus, & caſu ſupra.lix.&.lxxxii.&.clxxxi. Et facit.c.i.de teſtib.in.vi.&.c.Licet Hely. ante finem. extra.de Symon.cum gloſ.in uerbo indifferenter.& quæ per Iaſ.in.l.i. C.

de Summa Trinit.col.x.& ſeq.Et cum Specul. ſimpliciter tenet Socy.in regula.ccccxv.teſtes infames.iii.Fallentia.(licet corrupte citet.)

Ducenteſimo trigeſimonono, concedere ſaluum conductum, & ſecuritatem Bannito.l.relegati.ff.de pœnis.& tetigi ſupra.ii. caſu. de quo dicendum eſt, ut per Bar.in.d.l. & deciſio Neapol. iiii.Aduocatus.in uot.q. An Aduocatus Fiſci ſine ſpeciali mandato Domini Regis poſſit ſaluum conductum Bannito dare? dicit per omnes temptum, Rebelli a Principe, uel ex Crimine læſæ Maieſt.ſecuritatem dari non poſſe, niſi ab eo,& contraria loqui, quando delinquens eſſet Bannitus ab illo Iudice, qui daret ſecuritatem, quia tunc etiam ex cauſa Inferior a Principe poſſet, ut ibi late congerit poſt Bar.Bal.Imol.Ang.Iaſ.& Alex.ubi ibi.Et per Reuerend.D. Gregor. Magalott. Epiſcopum Cluſinum in ſuo Opuſculo, De ſaluo conductu.i.parte.col. iii. impreſſo Diebus proximis, poſt mortem ſuam, opera, & cura Magnifici, ac prudentis Viri Domini Benedicti de Valentibus de Treuio, Procuratoris Fiſcalis, de quo dixi infra, caſu. ccxlvii. Et Princeps poteſt non ſolum temporalem, ſed etiam perpetuum ſaluum conductum concedere, ut ſentit Bar.in.d.l.Relegati. & Vital. in Tractatu clauſu.in clauſula, nihil inno.ſecur.pend.Nell.in Tractatu, De Bannit.xv. q.in.i. parte.ii. temp. Et dictus Epiſcopus dicto loco, prima ampliatione, ubi etiam ponit; quid differt tūc, à remiſſione. Et etiam poteſt ſine alia cauſa, ex ſola uoluntate, iuxta glo.ſingul.& ibi Bar.in.d.l.Relegati. licet non debeat, ut late Idem Epiſcopus dicto loco.ii.ampliatione.& dixi in ſingul. meis, impreſſis gloſſ.Ciuil.xxvi.iuſtam cauſam. Et Moderni in Tractat.de uirtut.iuram.lvii.caſu.in fine.Bald.ut ſupra, q̧ ſolus Princeps ſecuritatem dat, niſi ex cauſa iure expreſſa, in titulo, de pace conſt.in prin.col.i.in fi.ſuper uerbo diſpenſationem.

Ducenteſimo quadrageſimo, Imperator poteſt de Iure Ciuili mandare executioni pactum nudum, quod regulariter deeo non parit actionem.ll.uulgar.ut uot.tradit Ioannes de Imola, in. c. quæ in Eccleſiarum.de conſtit.deciſio Neap.cxx.lata, ad finem. Moderni in Rubrica, de uerb.obl.

Ducenteſimo quadrageſimoprimo, ſolus Princeps ſententiam propriam corrigendo, interpretatur.Bar.notanter in.l.ab executore.col.ii.ii.q.ff.de appellat.per tex.in.l.i.in fin.ff. de queſtion. Alii uou.l.Iudex poſtq̃.ff.de re iudic.& ibi Imol.deciſ.Neapol. ccxv.ſexdecim.ante finem.

Ducenteſimo

Ducenteſimo quadrageſimoſecundo, licet Dominus, & Vaſſallus iudicentur ad paria regulariter, ut late congerie Deciſio Neapol. ſolenniter deciſ. cclxv. Illuſtriſſime. in prin. tamen inter cæteras not. declarationes, eſt q̃ licet Vaſſallus ſi delinquat in Dominum perdat utile Dominium. ita et é contra. c. i. qualiter Dom. proprietat. priuetur. in uſib. feud. Non habet tamen locum iſtud é contra, quando Dominus eſt Princeps, nõ recognoſcens Superiorem, quia ſi delinquit in Vaſſallũ, non tamen perdit Feudum, uel Regnum. ita not. concludit Luc. de penna in. l. in ſacris. C. de proxim. ſacro. ſcrin. libro. xii. circa finem. mihi. eſt col. pen. & final. in princ. Bal. in dicto. c. i. deciſ. Neapol. not. dicto loco. ii. col. iii. Falléția. quod eſt not. dictum, & loquitur Luc. de Penna, in Rege, & quãdo nollet Vaſſallo Iuſtitiam miniſtrare, uel alias aliquas culpas committeret, ob quas bene Vaſſallus priuaretur, ſed uide gl. in. c. cæterum. de iudic.

Ducenteſimo quadrageſimotertio, ſtatur uerbo Principis, ſi eſt dubium, an Bellum ſit iuſtum, uel ne, quantum ad excuſationem Vaſſalli præſtantis opem. xxiii. q. i. c. quid culpatur. Andr. in. c. i. in prin. quibus mod. feud. amitt. & in. c. i. hic finitur. l. Corrad. deciſ. Neapo. cclxv. Illuſtriſſime. col. vi. in princip. numero. xlix. facit ſupra. cviii. q ſed. d. c. quid culpatur. generaliter de Rege loquitur.

Ducenteſimo quadrageſimoquarto, Princeps, & non Inferior ab eo, poteſt facere expectatiuam de feudo, uel alio Iure á tertio poſſeſſo, argumento. c. propoſuit. de conceſ. pręb. et ne captãdę. eod. tit. in. vi. & c. ii. relatum. & ex tenore. extra, eod. de quo tamẽ dicendum eſt, ut in tex. & Doct. in titulo, ſi de feud. fuerit contr. inter Dom. & Agnat. in. §. moribus. & deciſ. Neap. not. in not. q. deciſ. ccxcii. fuit.

Ducenteſimo quadrageſimoquinto, reſeruatum eſt Principi, q̃ expulſus p uio etiam ab illo, qui habet priuilegium ab eo, nõ poteſt agere poſſeſſorio recuperãdæ, quia dicitur expulſus Autore Magni Prætoris. Rota Neapol. deciſ. ccclxi. Monaſterium. col. iii. ad finem. allegat not. Bal. in conſ. ccxcv. ad euidentiam. lib. iii. & Alb. in. l. ſi de ui. ultima col. ff. de iudic. Et illam regulam, q̃ Princeps nõ tenet̃ ſeruare ordinẽ Iuris, de quo ſupra late caſu. xviii. Sed cauendũ eſt, quia contra hoc reſeruatũ uidetur text. in l. meminerint. C. unde ui. Vnde dicendum eſt de ea, ut per Scribẽ. ibi. & d. deciſ. Neap. not. vii. col. num. xxxv. & Deci. nouiſſime. in conſil. cxci. col. final. Et de Spoliato Autoritatẽ Iudicis, quando

reintegretur, late Deci.conſ.ccccxlix.uiſis.col.penul.lib.iii. Rot. deciſ.xlvi.in antiquis. &.lxxi.in eiſdem.

Ducenteſimo quadrageſimoſexto, concedere Eccleſiæ habere Feudum, quia de Iure communi eius non eſt capax, nam diceretur peruenire ad manus mortuas.deciſ.Neapol.in not.q.per hoc dictum, arguit.d.deciſ.ccclxi.col.iii.num.xvi.& col.penul. ad fin. per.c.i.§.i.de alien.feud.in uſib.feud.qui tex.loquitur, quando in perpetuum Eccleſiæ daretur in feudum. Vnde nunq̄ eſſet reuerſurum ad Dominum &c.qui tex.fallit, cum Princeps dat, ut.d.deciſio declarat.d.col.pen.poſt And.

Ducenteſimo quadrageſimoſeptimo, creare Procuratorem Fiſci, Rota Neapolit.deciſ.ccclxvi.in pleno,col.i.per.l.i. ff. de offic. procu.Cæſ.facit caſus ſupra.ciii.& ſic in Vrbe Roma, per Clem. V I I. Pont.Max.fuit creatus Procurator Fiſcalis, Magnificus Dominus Benedictus de Valentibus, de Treuio.I.Doctor, Solertiſſimus, & Integerrimus, opere, & ſermone potentiſſimus. ut & ſupra dixi, caſu.ccxxxix. Vir Vniuerſo Orbi, & Vrbi notus, & charus, magnæ autoritatis apud Clem. V I I. & præſentem Paulum. I I I. Pont.Opt.Max.ac omnes.S.R.E.Cardin.apud quos pridem etiam (Calumniantiū malignitatibus, ac fraudibus conculcatis) ut Aurum in Fornace, ſe eiſdem, & purgatum, & chariorem reddidit.

Ducenteſimo quadrageſimooctauo, reſeruatum uidetur Imperatori, ut eius uerbis, in literis narratibus factum proprium, credatur, argumento Clem.i.de probat.per quem tex. in Rege tradit Deci.conſil.cxci.col.fin.in cauſa.cum ſimil. quæ nota ſunt, & inter Laicos, & etiam in Imperatore. Abb.Ioan. Andr.Cardin.& Alex.ubi per Deci.conſ.dxliiii.Sereniſſimus.in prin. Et q̄ probatio in contrarium nō admittitur.poſt Petr.de Anch. & Socy. ubi ibi, in conſilio, & Anton.Sicul.in Tractat.de Poteſt.Regia. q.lxxxviii. Non tamen in præiudicium tertii, ſecundum Petr. de Ancha.& Paul.de Caſtro, in conſiliis, ubi tradit Deci.conſ. ccclvii.in caſu.col.iii.poſt medium. Idem in ſermone ſuo poſt conſilium.cli.ii.dubio,ii.col.poſt principium, poſt Abb.in.d.Clem.i. & maxime quando eſſet ualde præiudiciale, ut idem in conſilio excviii.in penult.col.ante finem.poſt Cald.etiam & Ant.de But. Addo idem ſentire Lap.allegat.vii.penult.col.in prin.in titulo, de probat.& de illo tex.in alleg.poſt alleg.lxvii.&.cxxii. Et idē Deci.conſil.ccccxi.uiſis.ante finem.& in conſ.dxxviii.pro reſolutione col.i.ad finem.argumento glo.not.in.c.ſicut.de ſentent.

excom.

Digitized by Google

excom,in fin. Et ꝙ non procedit dicta Clem.i.quando atteſtatur de facto alieno,et in præiudicium tertii. Deci.late in not.q.quando Imperator aſſerit quem contra eum commiſiſſe Crimen læſæ Maieſt.ſi aliter nõ appareat,in dicto conſil.dxliiii.col.ii. &. iiii. poſt Abb. Andr.de Iſern.Card.Domin.& Felyn.in not. q.quando Carolus. IIII. declarauit Rebelles,Pyrrum,& Federicum de Gonzaga.Idem ꝙ uerbis Papæ non credatur , cúm agitur de præiudicio alterius.poſt Abb.Paul.Socy.& Curt.conſil.dlxxvi. pro reſolutione, in fine. Item ꝙ non dicitur affirmare,cúm dicit ſicut,ſe habet fide dignorum aſſertio,per.c.adhęc.de reſcrip.ubi Ant.de But.&.c.innotuit.ubi idem Deci.in prin.extra,de proba. in not.q.cauſæ legitimationis,de infante.Et communé eſſe non credi in facto tertii,Curt.Sen.ſcribit late,conſil.xx.col.v.Vnde crederetur Principi atteſtanti,quid eſſe in utilitatem Camerę,ut per dictam Clem.i.de prob.tradit Deci.conſ.cccclxiii.in cauſa. col.iii.in fine.Item de eo,quod fecit,uel ſciuit,in minoribus conſtitutus,ut idem dicto loco ponit,ad finem,poſt gl.in.c.ad Apoſtolicæ.de re iudi.in.vi.Si autem alienum factum,uel prædeceſſoris ſui narrat, & gratia ſuper narratis non fundatur , non creditur,nec probant.Rot.not.deciſ.cxcvii.in antiquis.nota ꝙ ubi. Item prædicta uera in his,quæ in literis narrat,ut in.d.Clemé.i. Si auté queramus de uerbo ipſius Principis,tũc dic ut per Abb. not.in.c.cum á nobis.col.ii.de teſtib.extra,poſt Hoſt.& ſeq.col. Item dicta Clem.i.ſolet limitari , ut habeat locum inter Subditos,aliás non,ut per Innoc.in.c.inquiſitioni.de ſent. excommun. & per Abb.in.d.c.cúm á nobis.ii.col.Paul.de Caſtro in conſ.ubi Deci.in dicto conſil.ccclvii.col.iii.poſt medium.Et Petr.de Anchar.& Curt. Senior,late conſil.xx.col.v.& ſeq. Item creditur in expreſſis,in omiſſis nõ.Deci.in dicto conſil.dxliiii.col. ii. ad fin. poſt Dominic.conſil.liii.pro reſponſione.col.pen.Item nõ creditur Imperatori in his,quæ dicit ex relatione alterius. Aret.in.c. cúm á nobis.de teſtib.& Socy.& ipſe in conſil.ubi Deci. in dicta not.q.in dicto conſil.dxliiii.col.iiii.nume.xxvi.Et an ſoli uerbo Regis credendum ſit,ponit aliás Anto.Sicul.in Tractatu,de Poteſtato Regia.lxxxviii.q.

Ducenteſimo quadrageſimonono,contra Decuriones Ciuitatis,ferri Mortis ſententia non poteſt,inconſulto Principe.gloſ. not.in titulo,qui ſint Rebelles.ad finem.in uerbo rebellando,ad finem.per tex.in.l.moris.§.ſed enim.ff.de pœnis.Sed ille tex.proprie dicit,ꝙ ſi talis ſententia Metalli,Furcæ,uel Combuſtionis,

Digitized by Google

ſit lata contra Decuriones, ea ſunt liberandi, non tamen per eos qui ſentētiam dixerunt, ſed debent referre ad Principem, ut ipſe ſua Autoritate, uel permutet pœnam, uel liberet. ad quod facit ſupra caſus. xxxvi. Et ad hunc caſum, bon. tex. in. l. ii. §. i. ff. de bo- nis eorum, qui ante ſent. &c.

Ducenteſimo quinquageſimo, Princeps ſolus poteſt cogere homines Ciuitatis captæ illam dimittere, cum omnibus bonis, & ad aliam ſe transferre. ita not. dicit gloſ. in dicto uerbo rebel- lando. in fin. uerbis. argumento not. tex. in. l. cum certa forma. C. de Iure Fiſci. lib. x.

Ducenteſimo quinquageſimoprimo, ex Beneficio Principis, Infans poteſt eſſe Miles. l. fin. & ibi per Doct. C. de teſta. Milit. & l. ſed & Milites. §. iam autem. ff. de excuſ. tut. quæ ita debet in- telligi. notat Aluarot. in titulo, quo tempo. Mil. c. i. colū. ii. ante finem. in not. poſt illum text. & ſupra dixi. q. lxxiii. numer. xvii. & xxiiii. ubi uidēdum not. & in ſimili Romæ hodie uidemus in Mi litibus Sancti Petri, qui quandoq; ſunt infantes, & pueri.

Ducenteſimo quinquageſimoſecundo, dare Immunitatem, ne quis teneatur Hoſpites recipere. l. fin. §. fin. ff. de mun. & hono. & quæ in. q. ſeq. caſu. xxxix. & cum dicto. §. fina. clare. l. ſunt autem. in fine. ff. de uac. mun. & quæ in ſeq. caſu.

Ducenteſimo quinquageſimotertio, reſeruatum eſt Principi dare excuſationem á Muneribus, quæ proprie rei cohæret, ut eſt prædiorum collatio, uiæ ſternendæ, Angariorum exhibitio, Hoſ- ſpitis recipiendi, & ſi quæ ſunt alia huiuſmodi, tex. not. in. l. ſunt munera. ad finem. ff. de uacat. mun. facit. l. fin. §. fin. ff. de muner. & hono. & quæ ſupra, caſu. præced. & infra, in ſeq. q. caſu. xxxix.

Ducenteſimo quinquageſimoquarto, Princeps in arduis com- mittit examinationem, & ſibi reſeruat deliberationem. Bald. per illum tex. (notans prudentiā Regis) in. l. i. C. uectig. noua. Inſt. non poſſ. facit tex. not. ultra eum, in. l. fi. §. adeo. C. ubi Senat. uel Clariſs. et. l. humanum. C. de. ll. cū ſimil. ſupra, caſu. lvii. Sed hoc magis ſolitum Principis habere uſ, quam Iuris neceſſarii diſpo ſitionem, cum tota die uidemus Iudicem cauſas uſq; ad ſenten- tiam excluſiue delegare. c. ſuper queſtionum. §. uerum. de officio Delegati.

Ducenteſimo quinquageſimoquinto, ſentētia inter alios lata, licet regulariter aliis non noceat. l. ſæpe. ff. de re iudic. & rubr. & nigr. C. res inter alios act. Fallit in ſententia Principis, quia facit Ius quo ad omnes, cum ſim. l. habeat. l. fi. C. de. ll. & c. in cauſis,

extra,

extra, de re iud. ut tradit Alex. in. d. l. ſæpe. col. xxii. nume. lxxiii. dic ut in dicto. c. in cauſis. &. §. ſed & quod Principi. cum ſeq. Inſtitut. de Iure Natur. cum ſimil. & quę infra, caſu. ccxciiii. &. cccxii. in fine, ubi eſt, ꝙ interpretatio Principis, Ius facit quo ad omnes.

Ducenteſimo quinquageſimoſexto, quando Princeps per aliquem locum ſuæ Iuriſdictionis tranſit, ut habeat bonam uiam, aptantur uiæ, etiam per fundos priuatos, ut commode tranſeat, Et uidemus in facto ſeruari in Papa, & Imperatore tranſeuntibus. Et aliás etiam quilibet Vaſſallus tenetur prſtare uiam Domino ſuo, per ſua prædia, ſi Domino hoc expedit, ut dicit. And. de Iſern. in. c. i. §. ſi quis. de manſo argu. l. ſi quis Sepulchrum. ff. de relig. & ſumpt. fun. Quæ lex habet locum non ſolum ratione Religionis, prout loquitur, ſed etiam publicæ utilitatis, ut poſt And. de Iſern. Luc. de penna, Guid. de Suz. & Specul. traditur in deciſ. Neapol. cclxv. Illuſtriſſime. col. fina. xxxi. caſu. facit. c. religioſam. xii. q. ii. Et de uia ſternenda, aliás ſimpliciter meminit tex. in. l. ſunt. ff. de uſu. mun. & in. l. fi. §. ſi autem. ff. de muner. & honor. l. Aediles. in princip. ff. de uia public. ibi, ut utriꝗ adequentur &c. Et facit infra caſus. ccciii.

Et Anno pręterito, Die. V. de Menſe Aprilis. M. D. XXXVI. cum Romam præſens Inuictiſſimus Imperator, Carolus V. ſemper Auguſtus, ſub Paulo. III. Pont. Opt. Max. ueniret, fuit abũde obſeruatũ, Liberalitate, & Magnanimitate Põtificis, ob eius merita, cura Magnifici Domini Latini Iuuenalis, Nobilis Romani, diligentiſſimi Viri domi, foriſꝗ.

Ducenteſimo quinquageſimoſeptimo, Maior Theſaurarius Principis, in cuius burſa ueniunt omnes Introitus Principis, habet Officium Primipilatus, ſecundum Ange. in. l. i. C. de priuilegio Fiſci. Ex quo ſequitur, ꝙ filii eius ſint obligati Fiſco, etiam ꝙ nõ ſint hęredes, licet aliás nõ, ut not. utrunꝗ in. l. fi. C. de primi pilo. lib. xii. Et tale Offiñ habet penes. S. D. N. Paul. III. Pont. Maximum, nunc Reuereñ. D. Dominus Aſcanius Pariſanus de Tollétino, Epiſcopus Ariminenſis, Vir prudentia, & diligentia, plenus, cuius ualor ita eum Pontifici, & Senatui charum & commendarum reddidit, ut & in Fratrem expectent Itaꝗ Dii faxint, (ut & ſpero, & cupio.) Et ita hoc Anno. M. D. XXXIX. in Natiuitate. D. N. Ieſu Chriſti, creatus fuit.

Ducenteſimo quinquageſimooctauo, emens a Principe frumẽtum, Salinas, uel aliud, non tenetur Vectigal extraordinarium

Digitized by Google

Ducenteſimo ſexageſimoſexto, quicquid Princeps facit, ut Deus facit, & Deus eſt Veritas, unde falli non poteſt, nec fallit. Bald. notabilia uerba, in titul. de noua forma fidelit. ad finem, in uſibus feud. & quæ ſupra dixi. q. ii. ante finem. & q. l. in fine, dum dixi, dici Vicarium Dei in Terris Imperatorem, & quæ infra, caſu. ccxcix. & ſupra caſu. clxxxv.

Ducenteſimo ſexageſimoſeptimo, Notarii Principis, & Cubiculari, ſunt Immunes a ſordidis muneribus. l. maximarum. C. de excuſ. muner. lib. x. Et quæ ſint ſordida munera, ibi tex. in. §. ſordidorum, cum glo. & l. fin. §. i. ff. de mun. & hono. Sic et Curiales Principis, ad onera extraordinaria nō tenentur, Negociatores, Purpurarii, ueſtiarii, Principis ſunt ēt immunes. l. negociator. C. de excuſ. mun. lib. x. glo. in. l. Curiales. C. de Decurion. eod. libro. & alii de quibus per gl. in. d. l. maximarum. & quæ infra. cclxx.

Ducenteſimo ſexageſimooctauo, Medicus Principis, dicitur habere dignitatem, de qua in. l. i. C. de Comit. & Archiatr. lib. xii. & ibi Bart. notat pro Medico Papæ, uel Principis, cum aliás eſſe Medicum ſit artificium, cuius eſt etiam capax ſeruus. l. iii. § ſin autem. C. com. de legat. & l. i. §. ſin autem. C. de com. ſeruo man. & tamen ſeruus dignitatis capax non eſt, ut notū eſt. Idem p. d. l. i. Mart. Lauden. notat in Tractat. de Dignitate, not. liii. Medicus; ſic etiam.

Ducenteſimo ſexageſimonono, Cocus Principis, dicitur dignitas, licet aliás ſit artificium. Rom. not. dcxlix. nunquid, Cremens. not. xcviii. ſtatuto. ubi dicit ſoluere aliás debere Gabellam Artificibus impoſitam, quia Ars eſt. l. ſi quid. §. fin. ff. de ædilit. ædict. l. legatis. §. i. de legat. iii. Felyn. in Rubrica, de offi. Deleg. ii. col. ante finem. Modernus Gallus in Tractatu, de Beneficio. i. parte, q. iiii. in fine.

Ducenteſimo ſeptuageſimo, Notarius Principis, dicitur eſſe in dignitate. l. i. C. de mand. princip. facit. l. maximarum. in princ. C. de excuſ. mun. lib. x. & quæ in procuratore Principis, ſupra caſu cxxvi. dicta ſunt, eadē ratione idē erit in eo, qui pro Principe ſcriberet, ut inter cæteros hodie p Paulo. III. Pōt. Opt. Max. facit moribus, & literis, Ingenuus iuuenis, ac magnæ ſpei, Reuerend. Dominus Hieronimus Dandinus Ceſenatenſis, Vniuerſæ Curię comes, & gratus. & ſupra, caſu. cclxvii.

Ducenteſimo ſeptuageſimoprimo, Item generaliter dici poſſet omnia priuilegia et reſeruata Fiſco, (de quibus p Bal. xxiiii. caſus in circa, in. l. i. C. de hæredi. uend. colum. ii. & latius. cxl. per

Franciſcum de Parma, in Tractat. de priuilegio Fiſci. i. q. Et per Mart. Laudē. in Tractatu de Fiſco. caſus. cclxviii. de quibus ille bonus uir Parmenſis, non fecit mentionem, & per Scribentes in rub. & nig. C. de priuileg. Fiſci. &. C. de Iure Fiſci. &. ff.) competere forte & eſſe reſeruata Principi, cum quia ſolus Fiſcum habet, ut ſupra, caſu. ciii. Tum quia nō eſt differentia an ſit res Principis, uel Fiſci, cū omnia ſua ſint, ut ait ipſe, in. l. bene à Zenone. C. de quadrien. præſcript. poſt principium. Et Res Fiſcales quaſi ꝓpriæ, & priuatæ Principis ſunt, dicit not. t. in. l. ii. §. hoc interdictum. ff. ne quid in loco publico. & Bal. not. dicit in titu. de feud. March. poſt principium, ꝙ Reſpublica, Fiſcus, & Princeps, præſupponuntur quaſi pro eodem, & ꝙ Reſpublica eſt uiuacitas ſeu ſuum, Fiſcus Reipublicæ ſtomachus, ſaccus, & firmitudo, Princeps regit, & dominatur. Qui caſus in Fiſco, quia in dictis locis, ordinate de facili uideri poſſunt, eō curioſum legentem remittimus, Nobis hic de Imperatore ipſo immediate tractantibus, ſupra poſiti aptius ſtant, quiq; in dictis locis nō ponuntur, ſed noviter à Nobis collecti, & ordinati ſunt. Vltra quod, etiam non ſemper, idem Iuris eſt in rebus Fiſci, quod in Imperatoris, ut patet ex notat. in. l. penulti. & in. l. quicunq;. C. de ſeruis fugiti. Sed regulariter contra, quia dicit text. not. in. l. Fiſcus. la. i. in fine. ff. de Iure Fiſci, ꝙ quodcunq; priuilegium Fiſco competit. Idem & Cæſari. gl. in Rubrica. C. de Iure Fiſci. lib. x. & Bar. & quæ infra, caſu. ccxcv. Et ē contra, quæ Imperatori competunt priuilegia, competere uidentur et Fiſco. bonus tex. in. §. Theſauros. Inſtitu. de rerum diuiſ. ibi, & conuenienter, & ibi cui conueniens eſt.

Ducenteſimo ſeptuageſimoſecundo, ſolus Princeps Imperiali reſcripto confirmat pignus, quod priuatus uenditor reſeruaret ſibi in rebus, quas uendat pupillo, donec preciū ſolueretur ſine decreto, licet ſecus ſi à Fiſco pupillus emeret. ea. l. not. tex. & Aureus. in. l. ii. ff. de rebus eorum.

Ducenteſimo ſeptuageſimotertio, Princeps de plenitudine poteſtatis, & certa ſcientia, poteſt habere ratum proceſſum nullum, ratione ordinis iudiciarii non ſeruati. Abb. in. c. cum olim. colū. penul. de re iud. tex. in. c. ad petitionem. de accuſat. Deci. conſilio cxcviii. & pro tenui. ii. col. facit tex. in Clem. paſtoralis. §. ac alſ. ad finem. de re iudic. Et ex certa ſcientia, Princeps de nullo facit aliquid confirmando. gloſ. not. in. c. ueniens. de tranſact. & dicit glo. not. in. c. placuit. xvi. q. vi. ꝙ ſolus Princeps id, quod nullum eſt, facit ratum Autoritate ſua, ſi ex certa ſcientia hoc faciat, licet aliàs

aliás confirmari non dicatur, niſi ꝙ ante firmum erat, ut ibi not.
per eam, & glo.not.in.c.placuit.i.ix.q.ii.not.dixit, ꝙ ſolus Prin-
ceps poteſt ſententiam, quæ nulla eſt, confirmare, quia ipſe mu-
tat ſubſtantialia rei, & illam gloſ.ad limitationem glo. ſingular.
in Clem.i.de ſequeſt.poſſeſſ.notant Moderni Bononienſ. not.x.
Tu ſcis.ad finem.poſt Innoc.in.c.prudentiam.de offic. Delegat.
& Fely.& Ang.ubi ibi, quod ait notandum, & ſe infinitis uici-
bus habuiſſe in facto.& per dictam glo.in dicto.c.placuit.Deci.
late idem in Papa, poſt Scribē.ibi, in dicto.c.prudentiam.ix.col.
in princi.ꝙ poteſt ſententiam nullam ratificare, & confirmare, &
Bal.& Ange.ubi ibi, qui dicebat Legiſtas hoc nō ponere.& dixi
in Cautel.mea iudiciali. xlvi.ſententia. Et ſic ſecundum Moder.
dicto loco, ratificat Princeps ſentētiam latam à Iuriſdictione ca-
rente, per ſupra allegata, Felyn.in.c.ſignificaſti, de foro compet.
num.xiiii.col.ii.in princip.Et Rota deciſ.cccxix.ſi impetratur.
ad finem, in nouis.in not.q.defectus poteſtatis, iuriſdictionis, ac
impotentiæ citationis, & proceſſus, cōtra aliquem, contra quem
erat dubium, ꝙ nō poſſet per Audiētiam procedi communi con-
ſenſu dedit conſilium, ꝙ Actor obtineret á Papa ualidationem
proceſſus habiti, contra ſic citatum per audientiam, & ea obtēta
fuit lata ſententia contra illum, licet Compilator ibi ſubdat, ꝙ
iniure tamen ꝙ ita fuit ſeruatum, quia ꝙ Principi placuit.l. ha-
bet uigorem &c.facit ſupra caſus.xviii.& ſeq.Et Abb.in.c.cum
ſuper.colū.ii.extra, de confeſſ.in not.q.notat, ꝙ Princeps poteſt
ſupplere ex plenitudine poteſtatis, omnem defectum proceſſus,
per dictum.c.ad petitionem.& ibi not.Et ꝙ alius Iudex inferior
nō poſſet.poſt Io.Andr.& Compoſt.in Papa.Notandum tamen
eſt, ꝙ quādo ſententia nulla ualidatur per reſcriptum Principis,
nunq̄ nocet tertio, licet aliás quandoq; ſic, cum ualet ab initio,
ſingul.d.Alex.in conſil.ſuo, ubi per Feli.in.c.quamuis.de re iud.
in ultimis uerbis pro perpetuo notand. propter commiſſiones
Papæ, ſanantes ſæpe nullitates ſententiarum, referunt, & tenent
Moderni Bonoñ.in not.ccxvi.ubi agitur.ad finem.Et licet præ-
dicta in Papa loqui uideantur, identitate rationis in Regno ſuo,
Idem in Imperatore dicendum uidetur, per ea quæ infra, ad fin.
huius queſtionis dicemus.Prædictis etiā nouiſſime addo in ma-
teria Moder.Hiſp.in Comment.ſuper Regulis Cancell.in com-
pendio, utriuſq; ſignaturæ.num.lxviii.& ſeq.ubi ponunt, qui de-
fectus ſanentur, uel ſoliti ſint ſanari, in proceſſu per Principem,
& qualiter, & quādo, & an citationis defectus, & an Iuris Natu-

ralis, & an excõmunicationis, & an mandati, & an cõſenſus, & nõ Iuriſdictionis. & quãdo refectis expenſis, ubi uidendum eſt, pro Stylo Curiæ ſatis late. Et ꝙ hodie ſecundum Regulas Cancell. non ſufficit ſimplex clauſula ſupplendo in genere, niſi defectus explicetur, uel ſupplicatio ſignata ſit, per fiat ut petitur, poſt Alexand. conſil. cxcv. á ſummo. iii. & iiii. col. lib. ii. Et quid ſi ſit diſpenſatio Motu proprio. poſt And. Sicul. contra quem dubitant. Et etiam in Rota Rom. Innocentiana ſanat proceſſum male, & nulliter tentum, de qua per Caſſador. in titulo, de reſcript. deciſ. viii. fuit. ad finem. & notanter quædam deciſ. ſeq. an ſit materia profana, uel an beneficialis, dicẽs ꝙ uidit multos errare.

Ducenteſimo ſeptuageſimoquarto, Princeps poteſt ſine cauſa omnem dilationem Iuris abreuiare, Pett. de Anchar. & Imol. in Papa, in. c. ex ore. per illum text. de his, quæ fiunt a maior. parte. Fely. in. c. i. col. vii. de conſtitut. Comprobatur ex his, quæ ſupra late dixi, caſu. xviii. ſcilicet ꝙ poteſt procedere omiſſo quolibet ordine iudiciario &c. et hoc et ſupra, caſu. ccxxi. ubi eſt repetitũ.

Ducenteſimo ſeptuageſimoquinto, reſeruatum eſt Imperatori dare Debitoribus Fiſcalibus ad comparandam pecuniam, dilationem ultra tres Menſes, in maioribus ſummis, uel duos in minoribus, ut eſt tex. not. in. l. in fraudem. §. fiſcalibus. cum uerſicul. ſeq. ff. de Iure Fiſci. Et inde ſumptam practicam ac inoleuiſſe puto, in moratoriis hodierni tẽporis tres Menſes ſolitos taxari, uel duos, quamuis & ad ſex, Stylus admittat Romæ, & Bononię, & ubiq;, & ad quatuor Menſes, licet illum tex. nunq̃ uiderim allegatum adhuc ab aliquo, etiam nec in. l. quoties. C. de precib. Imp. offer. ubi de materia Moratoriarum per Scrib. Sed ego ſolus hactenus, nouiter inueni, & obſeruaui.

Ducenteſimo ſeptuageſimoſexto, licet inter Fiſcum, & priuatum, Procurator Fiſci eſſet olim Iudex, unà cum Præſide Prouinciæ, & patrono, iuxta tex. in. l. ii. C. ſi aduerſus Fiſcum. Tamen hodie ſolus Princeps cognoſcit, ſecundum. R. ut ibi gloſ. ii. notat. per. §. fin. in Auctẽ. ut omnes obediant Iudici. Sed non uidetur uerum, quoniam in. d. §. fi. id nõ dicitur. Et Bal. ibi, in fine dicit, ꝙ illa glo. non eſt antiqua, nec uera. Et ꝙ ita eſt in allegationibus Oldr. tu uide Luc. de pẽna, in. l. facultas. C. de Iure Fiſci. col. pen. ad finem. & in. l. fin. col. ii. in princ. C. de bon. uac. lib. x.

Ducenteſimo ſeptuageſimoſeptimo, qui uult mouere queſtionem cõtra Principem, uel Fiſcum, nõ poteſt, niſi impetrata uenia. Bal. poſt glo. ibi, notat in. l. fi. C. de quadrien. pręſcrip. ii. lectura,

poſt

poſt medium, dicens, nota pro Domino noſtro, & eſt tex. & gloſ. ibi, in uerbo iuſſione. & eam ait ſingul. Rom. not. ix. an ſi priuatus, qui in Fiſco loquitur. Bald. tamen ibi in Imperatore notat, & Mart. Laud. in Tractatu, de Princip. not. clxxxvii. Papa, uel Imperator. & dixi ſupra. q. xci. ante fin, ubi uidendum. & ſupra tetigi, caſu. lxvi. iunctis et his, quæ dixi ſupra, caſu. cclxxi.

Ducenteſimo ſeptuageſimooctauo, ut de Vectigalibus Principi reſeruatis, nullam partem habeat Ciuitas, nec Municipium ubi exigitur. l. fi. in princip. cum gl. C. de Vectigal. licet de aliis ſic, ut ibidem not.

Ducenteſimo ſeptuageſimonono, recipere renunciationē officii, quod Imperator ipſe alicui conceſſerit. l. pen. ff. de offi. Præſi. ubi tex. not. cum gloſ. Rom. in Tabellioñ. not. cccxlviii. an Tabellio. & dixi ſupra. q. ciii. numero. x. & ſeq. & facit Regula eius, eſt ſoluere, cuius eſt ligare &c. & l. fi. C. de defenſ. Ciuit. & ſupra caſu. liii.

Ducenteſimo octuageſimo, dare licẽtiam Obſidibus, ut diſcedant cum, & qui opera, dolo malo conſilium inierit, ut iniuſſu Principis fugerent, Reus eſt Criminis læſæ Maieſt. l. i. poſt principium. ff. ad. l. Iul. Maieſt. cum gloſ. quæ exponit interciderent, id eſt, fugerent, quam expoſitionem tenet Franciſcus Luccanus de Parma, in Tractatu ſuo, de priuilegio Fiſci, in capite, qualiter & quomodo, committatur Crimen læſæ Maieſtatis in primo caſu, quæ addenda ſunt ſupra caſui. lxxxvi. ubi de Obſidibus late diximus. Et facit. l. Diuus. cum. l. ſeqenti. ff. de Iure Fiſci, & quæ infra, caſu. cccxxi.

Ducenteſimo octuageſimoprimo, reſeruatum eſt Principi, ut cum eo Symonia non committatur in his, in quibus ipſe diſponere poteſt, et notat Io. And. poſt Hoſtien. & alii, in. c. i. de homicid. in. vi. col. ii. unde. l. i. ff. ad. l. Iul. de ambitu. quæ dicit, ꝙ Romæ nõ habet locum illa. l. intelligitur cum Principe, poſtq̃ eſt electus canonice, quia eſt ſuper omnes, & eſt. ll. ſolutus. l. Princeps. ff. de. ll. cum ſimil. ut not. declarat in not. q. in Papa. Card. Iacob. in ſuo Tractatu, de Concilio, nouiter impreſſo, libr. iiii. articulo iii. fac. ccxxx. col. i. ad finem. & ſeq. in princ. & Idem fac. ccxxiiii. col. i. in princi. & fac. ccxxiii. col. ii. ad finem. & quæ infra dicam, q. cxix. Vnde eſt ꝙ etiam.

Ducenteſimo octuageſimoſecundo, Papa, & Imperator, poſſunt uendere Officia Secularia, abſq; Symonia, & prauitate aliqua, quia id nõ eſt prohibitum Iure Diuino, ſed Ciuili. Cyn. in. l.

i.C.ad.l.Iul.de ambit.Bal.in.l.Barbarius.col.iiii.ff.de offi.Præ-
tor.refert,& tenet Cardi.Iacobat.ubi ſupra.d.fac.ccxxiiii.col.i.
ante finem.in not.q.per totum illum articul.iiii.an cum Papa ſit
Symonia,& quãdo,etiam in Beneficiis Epiſcopatibus,uel Præ-
laturis,ubi plene uidendum eſt,& in Papa,ut cum eo uitium Sy-
moniæ purgetur.Deci.in not.q.ſuper conſtituenda penſione,in
Beneficiis.conſil.cxli.ad plura.& in conſi.ccccxxxvi.uiſa,col.ii.
poſt Abb.& Feli.in pulchro caſu,qui tunc Romę agitabatur co-
ram Reuerendiſſimo Symonetta,tunc Rotæ Auditore præſtan-
tiſſimo,quia uitium Symoniæ in Beneficialibus eſt de Iure poſi-
tiuo &c.poſt Specul.& Innocen.& dixi in Cautela mea Actuum
2 inter uiuos.xix.permutatio.† Et late aſs,an emẽs Seculares Di-
gnitates,peccet,& illis ut Symoniacus debeat priuari,uide ad-
dit.ad.c.ſi quis Epiſcopus.i.q.i.poſt medium,poſt illum text.&
3 glo.in.c.ſicut.i.q.vi.&.c.fin.i.q.iii.† Et nunquid ſit licitum pe-
tere dignitatem.not.diſtinctio Abb.in ſua.q.iii.Sempronius.in
4 ſolut.argum.ii.dubii numero.xiii.uerſic.primo caſu.† Et dicta
ratione,quia in Curia ceſſat hodie ambitus.d.l.i.ff.ad.l.Iul.de
ambit.& glo.ibi,&.C.eod.& glo.in.c.preſbyter.xxxii.diſtinct.
&.i.q.vi.c.fin.gl.in.d.l.Barbarius.ff.de offic.Prætor.Ang.in.l.
5 i.C.ad.l.Iul.de ambit.dicit,† ꝙ in Curia Romana uenduntur
omnia officia & non mirum,quia eſt effecta Monarcha Symo-
niæ,quod dicit Salyc.intelligi,ſi detur Principi,pro honore,uel
officio habendo,ſecus ſi ſtantibus ad latus Papæ,ut prędicta al-
legat etiam Card.Iacobat.dicto loco,dicta fac.ccxxiii.col.ii.ad
6 finem,& ſeq.in princ.† Et cauendum eſt,quia dum per dictam.l.
i.dicimus ambitum non habere locum in Curia,& Vrbe Roma-
na.Vbi eſt Imperator,ibi Curia,& CiuitasRomana,ut ſupra ui-
dimus,caſu.ccxxvi.&.q.xxxv.numero.ix.Ideo cum reſeruatum
ſit Vrbi Romæ,ut in ea ceſſet ambitus,ſic & eadem ratione,ubi
eſt Imperator uel Papa.d.ratiõe.Et Bar.in.d.l.i.ff.in prin.dicit,
Vtinam ꝙ illa.l.obſeruaretur bene quó ad Epiſcopos,qui ſunt
7 adhętẽtes Papæ,† & ꝙ cõtractus Symonię,idẽ ẽ,qđ ambitus,et
8 ĩfra.q.cxix.† Papa an uẽdat tit.bñficii Caſſad.ii.deciſ.de Symo.

Ducenteſimo octuageſimotertio,in caſu quo licet inire Duel-
lum,poſtq̃ ſunt in Campo(ut dicũt)poſiti pugnaturi,de cõmuni
conſenſu non poſſunt pœnitere,niſi abolitio concedatur á Supe-
riore,quia ex quo cõuenerunt inter eos pugnare neceſſe eſt,quia
publicæ utilitatis eſt,peccata nocentum apparere.l.eum qui.ff.
de Iniur.Ita not.ad literam tradit Bal.in titul.de pace tenend.et

eius

Digitized by Google

eius ubi lat.col.iii.uerſicu.quero an poſtq̄. Et hodie Magni Duces ac Strenui Principes Militię, in practica obſeruant, ut anteq̄ in Campum ueniant, omni conatu faciant, quod non pugnét; ſed poſtq̄ ſunt ibi; ſi pœniteant, eos interficiunt. Et ita obſeruabat Temporibus noſtris (ut audiui) Magnanimus ille, ac Inuictiſſimus Mars. Ioannes Medices, Pater Militum, Dux fortitudinis. Cauendum tamen eſt, quia Bald. dicto loco, non dicit præciſe de Imperatore, ſed de Superiore ſimpliciter. Item ob Ius Canonicū extra, de purg. uulg. ſecus eſſet, uel Superior erit in q. Bal. Dominus loci, qui dat Campum liberum; uel eos conducit. De hoc me Peritis remitto. Tamen tene menti illud not. dictum Bal. et ſolitarium in materia Duelli. Prædictis addo Io. de Lignan. in Tractatu, De Duello. in. v. Volum. Tractat. in fine. ubi. q. xiiii. cum duabus ſeq. vii. q. princip. quærit not. an prouocãs ad Duellum, incidat in. Turpilian. ſi deſiſtat. et an poſſit eum Iudicis licentia, et an ante litis conteſtationem. ibi uidēdum.

Ducenteſimo octuageſimoquarto, donatio inter uirum, et uxorem licet conſtante Matrimonio, ſit prohibita. l. i. et toto titulo. ff. et. C. de donat. inter uir. et uxor. Fallit ſi donatio fiat Autoritate, et Indulgentia Principis. Ita uidetur poſſe dici, argumento l. nuper. ff. eod. et facit ſupra caſus. xi. et. xix. et. ccvi. et l. penult. C. de donat. inter uir. et uxo. Et facit infra caſus. ccxciii. iuncta. l. donationes quas. in principio. C. de donat. inter uir. et uxorem. Et quæ tradit Iaſ. in prælud. feudo. col. vii. in principio. numero xv. et ſequenti.

Ducenteſimo octuageſimoquinto, reſeruatū eſt Principi permittere tutori, uel curatori, accuſare teſtamentum de falſo, uel de inoffcioſo, ut Pupillus uel Adultus nō perdat legata in eo relicta, eidem, quia Princeps conſeruare poteſt, ne pereant, ubi alias Iure Communi perirent, tex. eſt not. in. l. tutorem. ad finem. ff. de his quibus ut indig. et notat gl. in. l. poſt legatum. §. ætati. ff. eo. in uerbo ignoſcitur. licet Bar. in dicta. l. tutorem. ad finem dicat per. d. §. ætati. nō eſſe neceſſe, q̄ in quolibet pupillo hodie petat unum reſcriptum, ſed q̄ ſunt legata conſeruata. d. caſu per reſcriptum, de quo iam in dicto. §. ætati. Tamen tex. in. d. l. tutorem. ad finem aliud uidetur innuere. et Bald. etiam in. l. polla. C. eod. iii. oppoſi. ad finem.

Ducenteſimo octuageſimoſexto, prorogatio iuriſdictionis nō habet locum in reſeruatis Principi, tradit Ant. de But. in. c. P. et G. col. penul. de offic. Delegati, refert, et tenet late Deci. in hoc. q.

legitimationis.ꝙ in ea non habeat locum prorogatio, dicta ratione, quia eſt de reſeruatis Principi, conſil. cl. dubitatur principaliter.col.iii.in princ.et poſt medium.idem conſ.dlvii.accurate. col.final.in medio,et in fine,poſt Abb.Anton.de Butr.et Anch. Sed iſte caſus potius priuilegium Principis cõcernit, quám proprie reſeruationem facultatis,et poteſtatis, de qua principaliter agimus.& ut ſupra aliás dixi.

Ducenteſimo octuageſimoſeptimo, de Iure.ff.reſeruatũ erat Imperatori,permittere exemplariam ſubſtitutionem.l.ex facto. ff.de uulg.& pupill.in principio,notat Bal.in Rubrica.ff.eod.in princ.& ibidem Alex.Hodie autem Iure Communi permiſſa eſt, l.humanitatis.C.de impub.& Bal.d.loco,abſq; alia ſcilicet impetratione ſpeciali ab Imperatore.Idem Socy.in.d.Rubr.in princ.

Ducenteſimo octuageſimonono, mittere Militem honeſta cã emeritis ſtipendiis,uel ante.l.ii.§.Ignominiæ cauſa.ff.de his,qui not.infam.facit ſupra caſus.cix.

Ducenteſimo nonageſimo, occupati circa Principem,ut Conſiliarii eius, ſuſcœptam Tutelam deponunt.not.text.in.l.uerum.§. ex facto.ff.de minor.uerſic.cum ſuſcœptam Tutelam nõ alii ſoleant deponere &c.& ibi glo.not.in princi.et fine.l.Iuriſperitos. in princ.ff.de excuſ.tut.

Ducenteſimo nonageſimoprimo, reſeruatum eſt Principi ſoli iubere ſub Crimine læſæ Maieſtatis, ſtatuereue, id perduellionis Crimen eſſe, quod non ſit, ut colligitur in not. q. de qua per Modernos Mediolanenſes,in.l.quos nos hoſtes. in gloſ.i. ff. de uerb.ſignif.uerſicul.ſed quid ſi legatus.de qua.q.dixi infra,ſn.q. cxviii.numero.xvi.facit ſupra caſus.cxxxv.&.clxxv.&.cli.quem uide,& caſus.lxxx.Et facit,quia quãdo certa pœna eſt á Iure inducta,nõ eſt alia imponenda,niſi per habẽtem plenitudinem poteſtatis.c.bone.ii.iuncta gloſ.de elect.ubi Abb.& in.c.Venerabilis.viii.col.de except.uerſi.circa primum, ſecundum Caſſad. in not.q.aliás in titulo.de Iureiurand.ii. deciſ. ꝙ cadat, numero.v. & in titulo,de teſtam.deciſ.iii.col.vi.Et dixi in.d.caſu.clxxv.

Ducenteſimo nonageſimoſecundo, licet aliás promittens defendere de Iure,& de facto,intelligatur in Iudicio,& nõ armata manu,ut per Bar.& Doct.in.l.ſtipulatio iſta.ff.de uerb.obligat. in princi.circa finem.Id uerum in priuato, ſecus eſt in Principe, qui acciperet bona, uel aliquem ſub eius protectione, & defenſione,quia intelligitur ꝙ de facto,& armata manu.Pet.de Anch. conſil.lxxxvii. omiſſo.cum quo Deci.in.l.nõ uidetur defendere,

ad fin.

ad fin. ff. de Regul. Iur. Ioan. de Anan. in. c. olim. circa finem. de accuſ. Iaſ. autem, in dicta. l. ſtipulatio. ad finem principii., diſtinguit, an promiſſio ſit de natura contractus, aut non. Primo caſu, ſine armis. Secundo eum eis tenebitur. poſt Alexan. ibi. & Bar. in procemio. ff. col penul. Sed hoc proprie extra reſeruata uidetur. De protectione Imperatoris, in Scholares, meminit tex. in Auct. habita. C. ne filius pro patre. Et de materia gloſ. & Doct. in. c. recœpimus. de priuileg. extra, per Bar. in. l. i. C. de excuſ. mun. libr. x. Deci. in. c. ad audientiam. de appellat. glo. & Ang. in Rubrica, C. de domeſt. & protect. lib. xii. Bar. in. §. omnem. in procemio. ff. Ang. in. l. ſi quis in graui. §. i. ff. ad Sylleia.

Ducenteſimo nonageſimotertio, donare licet pater filio non poſſit, & ſi donat regulariter nō ualet. l. i. §. i. &. l. ſi pater. ff. p donato, cum ſimil. concordan. Fallit tamen in Imperatore donante filio, prout & in Rege tenēte locum Imperatoris in Terris ſuis. Ita not. noluit Bal. in. c. i. §. item Sacramēta. col. penult. in titulo, de pace tenēd. & iuramento firm. uerſic. ii. utrum Rex. per. l. pen. C. de donat. inter uir. & uxor. facit ſupra caſus. cclxxxiiii. Alex. refert, & tenet in. l. Centurio. col. v. ff. de uulga. & pupilla. ad medium, declarans poſt Bal. dicto loco. id uerum, cum apparet eum uoluiſſe donare Autoritate Regia, per not. in. l. bonorum. in uerbo ſciens. C. qui admitti. Et hæc declaratio Bal. & Alex. uidetur confirmari ex illa Regula, quæ eſt, q. Princeps in dubio non cenſetur uelle uti Suprema Poteſtate, niſi dicat, ut per Doctores, in. l. quanq̄. & in. l. in teſtamēto. i. C. de Teſtam. Milit. & per Alex. in dicta. l. Centurio. col. vi. & ſeq. Et notat Hyppoll. notab. excvi. ante finem. confirmatio. poſt Felin. etiam. Sed tamen nō uidetur tuta; quoniam cum donatio patris in filium, regulariter alias ſit nulla, dictis. ll. ſupra primo allegatis, ubi alias Actus ualere non poſſet, uidetur uti plenitudine poteſtatis Princeps, ut per Paul. de Caſtro, not. in. l. ex imperfecto. C. de teſtam. Alex. in. d. l. Centurio. col. vii. in princ. numero. xxxiiii. Deci. in. d. l. in teſtamēto. col. vi. ante finem. num. xii. & in. l. ſi donatione. col. ii. C. de collat. Item aduertendum eſt, q. Alex. in. d. l. Centurio. referēs Bald. in dicto. §. Item Sacramēta. uidetur loqui in Rege nō recognoſcēte Superiorem in Terris ſuis, ut patet ex Alex. ante ibi, in uerſicul. intellige tamen. prout loquitur. d. l. penult. Sed tamen alias Deci. impugnat Alex. ibi, in conſilio. ccccxvi. quoniam cauſa. colū. i. & ſeq. dicens q. ſufficit, q. habeat Ius condendi Legem, licet recognoſcat Superiorem, ut ibi per eum, in not. q. Et quæ ſupra dixi,

Digitized by Google

caſu.lx.&.lxxiii.Et ad hoc priuilegiũ Principis,uel Regis,ut ſupra.Addo bonum tex.not.in.l.filiuſfam. ff.de donat. ubi in uerſ. pone eum filium eſſe &c.uidetur ꝙ idẽ ſit in quolibet conſtituto in aliqua magna Dignitate,licet proprie in hac.q.noſtra non loquatur,ſed quãdo filius talis alii donat &c. Et in terminis idem late cõgerit,(licet non prædicta Ant.)Sicul.in Tract.de Poteſt. Reg.q.vi.poſt Oldra.conſil.ccxxxi.ut eius, de quo nec Bald.nec Rom.nec Salyc.nec Ioan..Andr.meminere;Et reperio , ꝙ Anto. Sicul.in.d.q.in terminis,reprobat dictam declarationem, de expreſſione qualitatis Regiæ.per dictam rationem meam,licet eãdem nõ alleget,de quo lætor,& glorior,& reſpondet ad illud, ꝙ quis uidetur uelle uti Iure Communi,non priuilegio.ll. uulgar. quia repſondet, ꝙ cum hoc ſpeciale priuilegium ſit inſertum in Corpore Iuris,cenſetur Ius Commune,nõ priuilegium.iuxta gl. & Docto.in Auct.qua in Prouincia.C.ubi de crimine agi oportet.Sed noſtra reſponſio ſupra tutior uidetur.

Ducenteſimo nonageſimoquarto , quod Principi placuit, Legis habet uigorem.§.ſed & quod Principi.Inſtit.de Iure Natur. Gent.& Ciuili.cum concord.Et ſic etiam interloquutoria Principis,uim.l.habet,uel quod dicit,uel quod ſcribit.patet in inſcriptione.l.cum ſit.C.de uſuc.per empt.in.l.in omni.C.qui bon.cedere poſſ.in.l.ſi Barſatorem.C.de fideiuſſ.in.l.Decurionum.C.de pœnis.& quæ ſupra,caſu.cclv.Sed de hoc dicendum eſt , ut in. l. prima, ad finem.C.de.ll.ob illum tex.cum gl.& Scrib.Ad quod facit ſupra caſus.xxix.&.xxxi.& infra.cclxxvii.Cui tamen dicto applicari debet id,qđ not.dixiſſe Antigonũ Macedonũ Regem Eraſmus Doctiſſimus refert,lib.iiii.Apophteg.viii.loco,cuidam dicenti omnia Regibus,honeſta,iuſta,quod eſſe reſpondiſſe,ſiet licet,id uerum Barbarorum Regibus,ſed nobis,inquit,ea dunta xat honeſta ſunt,quæ honeſta ſunt,& ea tantum iuſta,quæ iuſta ſunt.Non enim Rex eſt honeſti,iuſtiq; Regula,ſed honeſti , iuſtiq; miniſter,exclamans Eraſmus,contra eos,qui occidunt Auribus eorum,quod Principi placuit &c.Princeps.ll.non tenetur, qui tribuunt eis geminam poteſtatem ordinatam, & abſolutam, quarum altera poſſit,quod.ll.poſtulant, & pacta , Altera quodcunq; libuit.Ad quod facit etiam ſupra caſus.ccxi.Et facit,quia uoluntas Principis talis eſſe præſumitur,qualis eſt Legis ſcriptæ,& rationis naturalis.not.Bal.in.c.i.col.iii.in titu.apud quos cõtrouerſ.in.l.ex facto.per illum tex.ff.de uulg.in.c.licet.de off. Ord.Deci.conſil.dlxxx.qualiter.col.i.in fine.

Digitized by Google

Ducenteſimo nonageſimoquinto, nõ licet condemnato appellare in cauſa fiſcali, uel Principis. l. abſtinendum. C. quorum appellat. nõ recip. & ibi Bal. Salyc. & Paul. de Caſtro. regiſtrata. in §. quoties. ii. q. vi. not. Specul. in titulo, de appellat. §. ii. col. ii. iiii. caſu. De quo dicto, an a ſentẽtia lata pro fiſco, poſſit appellari, ꝙ non, Romæ circũferuntur quædã particulares allegationes, per Reuerend. & Excellentiſſimũ, illum Curiæ Romanæ Aduocatum, olim Dñm Angelum Cæſium, impreſſe, ubi per. xiiii. rationes, & autoritates, &. l. fina. C. eod. id deducit, & de intellectu dictæ. l. abſtinendum, Et ꝙ nõ poteſt ſupplicari nec officium Iudicis, nec reſtitutio etiam a minore implorari, contra Innoc. in. c. penult. de reſtitut. in integr. Specul. eod. titulo. iiii. parte. §. ſciendum. uerſicul. hoc etiam. Bal. in. l. unica. ad finem. C. ſi de momẽt. poſſeſſ. Nõ eſt tamẽ præſentis indaginis, an id ſit generaliter uerum. Et cum dicta. l. abſtinẽdum, ſit in cauſa fiſcali, idem uidetur in cauſa Principis per conſequẽs, cum ſolus Princeps, Fiſcum habeat, ut ſupra late caſu. cclxxi dictum fuit.

Ducenteſimo nonageſimoſexto, Principi ſoli licet, poſt ſentẽtiam dictam, de ampliãda, uel minuẽda pœna Damnatorum, ſtatuere. l. Acta. §. i ff. de re iudic. Facit caſus ſupra. xxxvi. &. clxxv. Et dicit Bar. in dicto. §. i. ꝙ idem hodie putat in Ciuitatibus, quæ nõ recognoſcũt Superiorem, quia Populus, & Conſilium, poſſet minuere pœnam, & ad hunc caſum, quæ ſupra caſu. cxcviii. per l. i. §. fin. ff. de queſtionibus. Et ait Bar. in dicto. §. i. ꝙ hoc eſt uerum in pœna, ſecus in Mulcta. & ita intelligatur. l. illicitas. §. fin. ff. de offic. Præſid. &. l. eos, C. de mod. mulct. Et in dicto §. fi. col. i. inquit Bar. ꝙ ſicut mulcta remitti põt, ita & Bannum, quod ait notãdum, licet glo. in dicto. §. i. diceret, in. d. §. fi. eſſe ſpeciale propter paupertatem. de quo aliter ibi Bar. & in. d. §. fin. ad finem, & ibi uidendũ alii ubi. De mulcta autem, & pœna, quid differant. l. penult. ff. de uerb. ſignif. ubi omnes, & Alex. in not. q. in. l. Imperium. col. iiii. ad finem. ff. de Iuriſdict. omnium Iudic. poſt Bart. ubi ibi. Et huic caſui adde infra ſeq. q. caſu. lxxxiiii. quõ Imperator mutet pœnam poſt ſententiam.

Ducenteſimo nonageſimoſeptimo, augere antiquam penſionem pro paſcuis ipſius Principis antiquitus conſtitutam. Nam ſcilicet, augeri nõ debet inconſulto eo. Ang. not. in. l. i. per illum tex. C. de paſcuis. lib. xi.

Ducenteſimo nonageſimooctono, iuſta cauſa ſemper præſumitur in Principe. gloſ. ſingula. fin. in. l. Relegati. ff. de pœnis. ſm

Moder.in Tractatu,de iuramento,caſu.lvii.in fine.facit gloſ.in Clem.fin.de appellat.in uerbo.uelle.Iaſ.declarat,& limitat,in.l.ſi teſtamentum.C.de teſtam.Eam tamē concluſionem, Deci.cōtra communem,etiam declarauit ueram in his, quæ ſunt Iuris poſitiui,ſed q̃ ſi Princeps aliquid faciat cōtra Ius Naturale, uel Diuinum,cū in dubio nō præſumatur. ut late defendit in.c. quæ in eccleſiarum.de conſtitut.col.xiii.& ſeq.poſt Moder.ibi,ac cōſi. Fulg.& ſecum ibi,idem in conſilio.dlxxvi. pro reſolutione. col. penult.ante finem.Et ubiq; q̃ tali caſu nō ſit ſtandum aſſertioni Principis de tali cauſa,ſed q̃ conſtare debet,et q̃ iſta opinio eſt fundata melioribus rationibus, & tenenda. in not.q. etiam Papæ legitimantis Spurium infantem,ut cauſa uera requiratur. Et cum dicta glo.poſt Bar.Deci.late in Papa,conſil.cccxli.col.ii.& iiii.poſt principium,in his,quæ ſunt Iuris poſitiui. Et q̃ nō procedit in Inferioribus à Principe, conſil.ccxcii.col.ii.ante finem. Item in.d.conſil.dlxxvi.ad finem,limitat, quando Princeps facit Actum ad inſtantiam partis,per.l.i.C.de petit.bono.ſubl.lib.x. & Rom.conſilium ubi ibi,cui addo Hyppol.not.vi.in Principe. Et ad hunc caſum facit ſupra caſus.ccxciiii.

Ducenteſimo nonageſimonono, diſputare de principali Iudicio nō licet,et Crimen Sacrilegii eſt,dubitare an Electus à Principe dignus ſit.l.ii.C.de Crimine Sacrileg.l.Sacrilegii.C.de diuerſ. reſcript. l.i.C.ut dign.ordo.libr.xii.regiſtratur.in.c.ſi quis ſuadente.§.ii.xvii.q.iii.Martin.Lauden.in Tractatu,de Princip. not.ii.Lap.alleg.c.i.col.iiii.poſt medium.Card.i Clem.ii.iiii.q. de offic.Ordin.Deci.conſil. cccxli.col.ii.in princip. &.dlxxxviii. uiſo.in principio.q̃ de poteſtate Imperatoris diſputare, Sacrilegium eſt,quia poteſt quod uult,& nemo poteſt dicere ei, cur ita facis? Et quod quādo ſine cauſa facit, tunc eſt prærogatiua Supremi Principis,auferēdo Ius tertii,ut notat Paul.de Caſtr.poſt Alb. in.l.quoties.C.de precib.Imper.offer.& Deci. d. loco. facit ſupra caſus.cclxvi.&.xvi.& uide in caſu.ccxciiii. Et ſupra.q.xcviii.& Idem Deci.conſil.cclxix.col.iiii.Et Princeps nulli formæ aſcribitur.Bal.in.l.fi.col.ii.C.ſent.reſcind,nō poſſ. & quæ ſupra caſu.xviii.Vnde Corn.conſil.clii.in principio.lib.i. dicit not. q̃ uertere in dubium poteſtatem Dominorum Temporalium,eſt reuangare Mundum,quod nō licet.poſt Bal. ubi ibi. Præmiſſa tamen proteſtatione aliās fit quādoq; iure medio, & de eius licentia,ut facit Pet.de Anch.in conſ.cccxiii.niſi.& Deci.conſ.dxliiii. Sereniſſimus.col.ii.

Trecenteſimo, Princeps rem iudicatam reſcindit abſq; appellatione. notat Bald. in. l. reſcripta. col. ii. C. de precib. Imper. offer. per. l. i. §. ſi quis ultro. ff. de. qq. Deci. conſi. dlxxxviii. uiſo. col. i. & quæ ſupra caſu. cxcviii. ccxxxiiii. &. ccxcvi. Et facit ſupra caſus xviii. & caſus. iiii. in fine.

Trecenteſimo primo, tranſgreditur. ll. diſpenſando. Bal. in dicta. l. reſcripta. colū. ii. per. l. qui in prouincia. §. Diuus. ff. de ritu Nupt. Deci. dicta colum. i. ad quod, quæ ſupra caſu. xi. &. xxxvi. & ſequenti.

Trecenteſimo ſecundo, in Principe debet eſſe conſtans uoluntas, tanq̄ in Fonte Iuſtitiæ, & ei cōuenit illud, Quod ſcripſi, ſcripſi. Et debet habere unum Calamum, & unam Linguam, quia ſcriptum eſt, Quę procedunt de Labiis meis, non faciam irrita, & debet eſſe immobilis, ſicut Lapis Angularis, & ſicut Polus. Bal. not. ita tradit in conſilio. cclxxix. pridie, libro. iii. ſecundum nouiſſimam impreſſionem. Deci. refert, & tenet in not. q. conſil. dlxxxviii. uiſo. col. final. generaliter firmādo Regulam, q; prima conceſſio ea ratione, præualet ſecundæ contrariæ, & q; ideo Princeps pręſumitur circumuentus, ut ibi late, & not. poſt Iura, Rom. Paul. Alex. Abb. Anchar. Andr. Sicul. & idem alibi ſępe in locis de quibus infra. q. ſeq. caſu. lxxxi. c. cum olim. de re iud. l. prędia. C. de locat. præd. libro. xi. Sed hoc nonne unicuiq; conuenit Iure Naturali. l. i. ff. de pact.

Trecenteſimo tertio, tenetur Vaſſallus Domino Principi dare Hoſpitia, & pro Familia Regis, Bal. in. l. obſeruare. in principio, de offic. Proconſul. Andr. in. c. i. quæ ſint Regal. in uerbo, exord. Et facit ſupra caſus. cclvi. & ſpecialiter cauetur in conſtitutione Regni, in Capitulis Regis Caroli, id eſt de Hoſpitio præſtādo. Et nouiſſime ſcribit, & tenet deciſio Neapol. cclxv. Illuſtriſſime. in fine. not. in. l. i. C. De Epiſcop. & Cleric. Quod nota in noſtris Terris, pro Domino Papa. & ita obſeruatur etiā contra perfidos, auaros, recordetur tamen Princeps nō facere ſuperfluam moram in Comitatu, ut eſt tex. & ibi Bald. in titulo, de pace conſtant. in uerbo moram. quam dicit eſſe, uel Iudicio Populi, uel ultra ſex Menſes, uel arbitrio boni uiri.

Trecenteſimo quarto, corrumpēs Imaginem eius, qui fuit depictus ad infamiā, puta, pditor Principis, ut quia pedibus ſuſpēſus, punitur pœna. d. Ducat. notat Martin. Laud. in tractat. Crimin. læſæ Maieſtatis. not. xxvi. corrumpēs. per. l. ſi quis id quod. ff. de Iuriſdi. om. Iudic. & ibi per Doct. Sed & hoc potius priui

legium Principis concernit,q̄ poteſtatis reſeruationem,ut et ſu-
pra tetigi.q.xcvi.ad finem.

Trecenteſimo quinto,reſeruatum eſt Principi, ut contra eum ſola ſcientia puniatur abſq; effectu.Bart.in.l.utrum.ff.de Parricid.de quo dicendum eſt,ut infra.q.cxviii.ſed & hoc quoq; eodē morbo laborat,quo præcedens reſeruatum.

Trecenteſimo ſexto,ut in inſtrumento apponatur nomē Principis,& in omnibus Actis,& documentis,& Anni ipſius,in Auctent.ut appon.nom.Imp.in Terris Eccleſiæ,nomen Papæ,ut ſit Peruſiæ,ſecundum Bald.in Rubrica.C.de fide inſtru.ultima col. Anton.Sicul.not.in Tractatu,de Poteſt.Regia.q.xlvi. per Scribentes,in.c.i.extra,de fide inſtrumē.ubi Deci.late.iii.col.iiii.requiſito,limitās niſi ſecus ſit de conſuetudine,quæ attēditur, poſt Abb.Bar.Ang.& Dy.ubi ibi.dixi late i Rub.ff.de op.no.nunc.

Trecenteſimo ſeptimo,reſeruatum eſt Principi, ut eius Statua quædā priuilegia habeat,de quo diximus late ſupra.q. xcvi. ubi uidendum.

Trecenteſimo octauo,quod Epiſcopi,& Prouinciæ Primates, uel Prouinciales(cū Ordinarii Iudices, uel Præſides,quid iniuſtum apud Prouinciam egerint,uel damnis aliquibus,aut calumniis,ſubdāt collatores eius) dirigant preces Principi,exponētes delicta eorum,ut ea agnoſcens,dirigat in Prouinciam Examinaturum,& ſic in effectu dare Syndicatorem,reſeruatum uidetur Principi,tex.eſt not.in Auct.ut iud.ſine quoquo ſuffra.§.ſi quis autem.ante finem.

Trecenteſimo nono,Imperator eſt conſulendus,cùm quis Iudex Iudicium duxerit eſſe referendum, & nihil inter partes pronunciet.l.i.C.de relation.in principio.& quæ ſupra caſu.lvii.Romæ(ut audio)cum cauſam remittit quis ad Cancellariam,Papa dat alium Iudicem ſpeciali iuſſione,& reſcripto.

Trecenteſimo decimo,ſi Pręſes prouincię aliquē deportādum in Inſulam putat,id annotare debet, & condemnare, & ſcribere principi,ut æſtimet,an eius ſententia ſit ſequenda,& interim ille ſtat in Carcere,not.tex.in.l.inter.ff.de interdict.& releg.§.i.gl. in.l.i.C.de relation.&.l.i.in princ.&.§.i.ff.quādo appel.ſit.

Trecenteſimo undecimo,Venatio licet aliàs Iure Ciuili,cuilibet permiſſa uideatur,ut per gloſ. in.l. Diuus. ff.de ſeruit. ruſtico.prędio.& Iure Gentium.l.i.ii.&.iii.&.l.in Laqueum. ff. de rerum domin.§.fere.&.§.ſeq.Inſtit.de rerum diuiſ. Et arguendo à ſpeciali,quia Clericis prohibetur,ergo aliis ſecus.c.i. &. ii.de

Cleric.

Cleric.uenat.extra. Hodie tamen uidetur Venatio de reſeruatis Principi, quia ſicut ſunt piſcationes.c.i.qui ſint Regalia, & ſupra dixi, caſu.xxviii. Ita & Venationes, quoniam uidentur æquiparari, et paria eſſe, ut.ll.ſupra allegatis, et gloſ. in dicta.l. Diuus. Et ſpecialiter uidetur tex.in titulo, de pace tenend. et eius uiol. §.nemo rethia.ubi tex.ait generaliter, nemo rethia, aut laqueos, &c.ad capiendas uenationes tendat, niſi ad Vrſos, Apros, uel Lupos &c. Et ſic per illum tex.aliás in terminis arguit Deci. in cóſ. cxcvii.in caſu, in principio. Tandem col.ii.ante finem, contra tenet, et negat Ius uenandi eſſe de reſeruatis Principi, immo per dicta Iura ſupra, dicit eſſe de Iure Gentium omnibus commune, in not.q. Et ad illud de piſcationibus reſpondet, uerum de illis ex quibus Princeps percipit publicos redditus, imponendo Vectigalia, aliás nó, poſt Aluarot.ibi, et ſupra tetigi dicto caſu.xxviii. Dicens poſtea idem Deci.dicto loco, Præterea, poſito ꝙ ſit de reſeruatis Principi ius uenandi &c. & tranſit ad aliam ſolutionem, et non reſpondet ad dictum. §.nemo, qui generaliter loquitur, niſi intelligat ut de piſcatione ſupra. Ego dico ꝙ poſſet etiam reſponderi, ꝙ ibi ſit ſpeciale in locis, ubi eſſet facta pax, et periculum eſſet uiolationis eius, ponderando Rubr.ſub qua eſt. d.§.ut aliás Scribentes dicunt uno modo de.§.fi.ſeu penult.eodem titu. ubi furto.v.ſolidorum ſuſpenditur, contra Auct. ſed nouo Iure. C.de ſeruis fugit.et in corpore unde ſumitur.ut per Iaſ.late in.§. ex maleficiis.Inſtit.de action.col.i.ad finem, poſt Ange.et facit l.fin.in fine.ff.de re milit. Quid dicendum? Durum profecto uidetur dicta Iura (quæ Iure Gentiú, Ius uenandi concedunt omnibus generaliter) reſtringi, et corrigi, per dictum.§.nemo.cum ll.correctio ſit euitanda.et aliás notat Anto.de Butr.poſt Hoſti. et Io..in.c.nó eſt.de decim.col.i.ꝙ Princeps nó poteſt prohibere Venationem, et ꝙ ſi facit ſtatutum, ꝙ nullus poſſit uenari in tali loco, non ualet, quia dicitur inferre uiolentiam, quam deciſ.pro ſingul.ponit Deci.in dicto conſilio.cxcvii.col.i. poſt Guid. pap. etiam ubi ibi, et bonus tex.in.l.iniuriarum.§.fin.ff.de Iniur.et tetigi infra ſeq.q.caſu.xcii.(quæ notanda ſunt cótra Barones Romanos et Edicta Dominorum Ciuitatum, et locorú.) Ob prædicta ergo cogitandum eſt. Bene uerum, ꝙ bonum eſſet omnibus abſtinere a Venatione, tum quia Artem nequiſſimam Canones appellant. Et ꝙ quia Eſau peccator erat, Venator erat, in.c.qui Venatoribus, cum capitulis ſeq.lxxxvi.diſtinct. Ideoq; nunꝙ in Scripturis Sanctis, aliquem Sanctum Venatorem legimus, ut di

ctis capitulis. Et ſpecialiter inueni in Veteri Teſtamento, Sacerdotibus prohibitum comedere omne Morticinum, & captum á Beſtiis de Auibus, & de pecoribus, ut patet Ezechiel. xliiii. in fine. Tum etiam quia admonet nos Sapiens illa & moralis Podii Floren. Oratoris egregii Facetia, in ſuo Libello Facetiarum, Venationes huiuſmodi nõ priuatis, ſed Maximis Viris conuenire, alioquin dementiæ ſignum eſſe, & leuitatis, ſtercoris, & urinæ, Balneis, & Piſcina purgandæ, ut ille refert. De Iure tamen Ciuili, legatum Venatoribus, uel pro Venatione ad Ciuitatis honorem eſſe dicitur & ualet, tex. not. in. l. Ciuitatibus. cum gl. ff. de leg. i. licet ibi forte de Venatione publica in Ciuitate loquatur, ut Romæ fit in Tempore Carniſpriuii, pro qualibet Regione, de Tauris, Vrſis, & Apris, & ſimil. quod facit pro Reuerendo Epiſcopo Ceſenen. Chriſtoph. Spirito Viterbiẽſi Viro doctiſſimo, & ſummi ingenii, Referẽdario Apoſtol. toti Curię notus, & comes.

Trecenteſimo duodecimo, in arduis ad Principem recurri debet, l. cum de nouo. l. humanum. l. ll. iii. in fine. C. de. ll. & quæ ſupra dixi late, caſu. lvii. Declaratur id uerum in ſubſidium, quãdo Iudex cauſæ reſolui non poteſt á ſe ipſo, quia tunc ſecus, ut late Deci. in. l. fin. C. de pact. i. not. Et Bal. in dicta. l. cum de nouo. dicit ꝙ inter litigantes per Iudicem cauſæ, ſed inter uniuerſos debet dirimi per Conditorem, & tunc habet uim. l. generalis. Idem Deci. ut ſupra in. c. intimaſti. de appellat. primo not. poſt tex. ibi, & tex. in dicta. l. cum de nouo. in fin. dicit, neceſſaria eſt tam ſuggeſtio iudicantis, q̃ ſententiæ Principalis Autoritat. &c. Et in interpretatione conſtitutionis dubiæ. d. l. ll. iii. in fine. C. de. ll. facit. c. cum ueniſſent: de iudic. c. ordinarii. §. ſi uero. de offic. Ordinarii. in. vi. c. inter alia. de ſent. excommu. l. ex facto. la grande. poſt principium. ff. de uulg. Alexan. in. l. quia perſonale. ff. ſolut. matr. Et in interpretatione gratię, uel conceſſionis, factę á Communitate, confirmatę á Principe, late, & not. per Deci. conſilio. cclxii. colum. ii. in principio, & col. fi. ꝙ ſpectet ad Principem, nõ ad Cõmunitatem amplius, & tetigi ſupra, in. d. caſu. lvii. Et interpretatio Principis Ius facit quó ad omnes. gl. not. in. c. i. de poſtula. Prælat. in uerbo interpretatio. in fine. Et facit dicta. l. ll. iii. cum concord. & ſupra, caſus. ccxciiii. &. cclv.

Trecenteſimo decimotertio ubicunq; eſt diſſenſio Dominorũ, ad Principem ſpectat concordia, & pro ea ſe intromittere. gl. not. in. l. ll. iii. C. de. ll. in uerbo obſcurius. in fine. Facit ſupra caſus xli. dum ibi diximus reſeruatum Principi, cogere ad pacem, uel concordiam.

concordiam. Et ita obſeruauit Sanctiſſimus Pont. Paul. III. præſens Opt. Max. Anno præterito Niceæ. ut dixi infra fin. q. & ſupra in procemio huius Operis, ſui ſumma bonitate, & prudentia, dando nobis eam (quam Mundus dare nõ poteſt) pacem.

Trecenteſimo decimoquarto, creare Vicarium, reſeruatum uſ Principi de Iure Ciuili, alii enim Magiſtratus ab eo creati, non poſſunt. §. nulla. in Auct. de defenſ. Ciuit. §. eos. in Auct. de mand. Princip. §. nulli. iu Auct. ut Iudic. ſine quoquo ſuffrag. & in Auct. ut nulli Iudic. in principio. Alex. in Rubrica. ff. de offic. eius, cui mand. col. pen. Socy. ſecum pro communi in. l. i. ff. quis, & á quo, numero. iiii. De quo tamẽ, & quid in Præfecto, & aliis Iudicibus late per Alex. in dicta penul. col. & ibi alii Scribentes, ubi etiam dixi legendo Romæ, & quæ ſupra dixi. q. cvi. in principio. Epiſcopus autem, de Iure Canonico, de plano creat Vicarium, ut per Alex. dicto loco. & Iura uulgaria ſunt de eo, & Vicarius Imperialis habet pleniſſimam poteſtatem, Cardi. conſil. cxxv. reſpondeo. col. i. & dixi ſupra. q. cvi.

Trecenteſimo decimoquinto, ꝙ Iudei dicantur ſerui Imperatoris, uel Regis, in Regno ſuo. Archydiac. not. in. c. qui ſincera. xlv. diſtinction. unde trahitur ad not. q. ꝙ Infãtes Iudeorum baptizari poſſunt á Principe, inuitis parentibus etiam, de quo late Rot. Neapol. deciſ. cli. Sereniſſimus. & tetigi ſupra. q. lviii. in fi. Item dicta ratione ſcribit Archyd. dicto loco, in princip. ꝙ Princeps dictos paruulos tanq̃ Mancipia ſua poteſt aliis dare, uel uendere in ſeruitutem, inuitis parentibus, dum tamen id non faciat propter compellendos hoc modo parentes ad Fidem, et eſt notabile dictum, ac ſignandum, Legiſtis incognitum communiter, licet uſu nunq̃ uiderim ego comprobatum, & Romę precipue Pontifex nõ uidetur id facere. Et ideo Card. Alex. in dicto. c. qui ſincera. in Princip. dicit ꝙ Papa id nõ debet permittere fieri, ſine iuſta cauſa, et late de prædictis ponit, et an ſint ſerui Iudei Principum Chriſtianorum, quod uidetur ſequutus Oldrad. conſilio lxxxvii. queritur an Princeps. Alb. in Rubrica. C. de Iudeis, per c. et ſi Iudeos. de Iud. Et illud Geneſ. ix. c. Maledictus Chanaan ſeruus ſeruoꝝ ſit Fratrum ſuoꝝ. declarans Alex. d. loco, col. ii. in principio, ꝙ Iudei ſunt Serui largo modo, reſpectu ſubiectionis, nõ ſeruitutis, de qua in. l. ex hoc Iure. ff. de Iuſti. & Iure, quę priuat bonis, et omni ſtatu. Non eſt tamen præſentis indaginis, et ſunt dicta ſecundum Card. dicto loco, quæ ſolent multum á Doctoribus commẽdari, et multos in errorem deducere.

Trecenteſimo decimoſexto, reſeruatum uidet̃ Principi dictã ratiõe poſſe expellere Iudeos, & Saracenos de Regno ſuo, & eis bona auferre, uel aliam moleſtiam inferre (licet priuata perſona non) ſecundum Oldrad. not. conſil. lxxxvii. queritur, ſupra allegato. & refert mandatum executioni, per Conſtan. ſecundum Hoſtien. in. c. conſuluit. eodem titulo. de quo late uidendum eſt etiã per Alex. in dicto. c. qui ſincera. i. col. & ſeq. & Oldra. dicto loco, qui demum, uidetur declarare id uerum, cũ ex eis imminet Chriſtianis periculum, uel ſcandalum, ſecundum Innocẽ. in. c. qui ſuper his. de uoto. Sed ubi quiete uiuerent, & nõ eſſet ſcandalum, non uidetur ꝙ Papa deberet id præcipere, nec ſuadere Principibus, per not. in dicto. c. ꝙ ſuper his. Et quia de his, quæ foris ſunt nihil ad eum. c. gaudemus de Diuortiis. Et poſt Oldra. & Hoſti. addo late Gemin. conſil. xcvi. pro huius. col. penult. & ſeq. Et audio ꝙ Annis præteritis per præſentem Chriſtianiſſimum Imperatorem Carolum. V. cõtra Iudeos fuit executum in quadã eius Prouincia, in qua immoderate excreſcebant, & extorquebant, & bene fecit, executus enim fuit uim, & effectum iuramenti, quod præſtare deberet á principio contra Iudeos. cũ n eligitur, ut ſupra dixi. q. xxxvi. ad fi. & utinam ita Romę, & ubiqꝫ obſeruaretur.

Trecenteſimo decimoſeptimo, inueſtire de feudis Principum, & illis, quæ uulgariter apud eos van lhen uocantur, ſoli Imperatori, uel Regi Rom. in Imp. promouendo reſeruatum eſt ſpecialiter, ut ſpecialiter cauetur in Bulla Aurea Carol. IIII. Rom. Imp. ſupra per me relata, in. q. viii. ante fin. cap. xxvi. & ſupra teſtigi. q. xc. ad finem.

Trecẽteſimo decimooctauo, reſeruatum eſt Imperatori, ꝙ ad eius Curiã duntaxat appelletur, denegata Iuſtitia in Curia triũ Archiepiſcoporum electorum, Mogunt. Treuerien. & Colonien. ut ſtatuit Carol. IIII. Rom. Imper. in eius Bulla Aurea, ſupra per me relata dicto loco cap. xlii. & facit ſupra caſus. cliiii. per. l. præcipimus. §. ſane. C. de appellat. Electores enim Illuſtres uocãtur, etiam per Carolum. IIII. in dicta Bulla ſæpe, ut in ea uidere fas eſt.

Trecenteſimo decimonono, inquiſitio licet regulariter formari nõ poſſit, niſi præcedat infamia. c. qualiter, & quando. ii. de accuſat. extra, Bar. in extrauag. ad reprimendum, in uerbo inquiſitionem. & talis etiam quæ generet ſcandalum, ut per Deci. cõſ. clxx. col. ii. & clxxxix. col. fin. Quando tamen emanat de Principis conſcientia, non eſt neceſſe, ꝙ conſtet de fama contra inquiſitum.

ſitum.not.Bal.in.l.nullus.C.ad.l.Iul.Maieſt.poſt not.per Inno.in.c.cum oporteat.de accuſat.quod Alex declarat uerum, quãdo affirmat ad notitiam ſibi deueniſſe,& aſſertiue dicat, in conſilio clxxx.in cauſa.col.fin.in principio.lib.ii. Et Idem Deci.in dicto conſilio.clxxxix. col.fi. in princ.& conſil.cclvi.col.fi. Et facit ad hunc caſum,quod ſupra dictum eſt,caſu.xliii.ubi eſt, q̃ Imperator, & Princeps,iudicat ſecundum conſcientiam. In Regno autẽ Franciæ,ait Luc.de Penna, in.l.final.C. de bon. uacant. libro.x. col.iiii.in nullo crimine priuato,poſſe procedi ad inquiſitionem.

Trecenteſimo uigeſimo, ſerui regulariter non torquentur in criminalibus,etiam contra Dominos,fallit pro ſalute Principis, in Crimine Maieſtatis,& fraudati Cenſus.l.i. C.de. qq. canonizata.xii.q.ii.c.queſtionem.

Trecenteſimo uigeſimoprimo, dare Obſidibus uſum Togæ Romanæ,ut Ciues ſe habeant,& ab eis poſſint hæredes inſtitui. l.ſed ſi.ff.de Iure Fiſci. Et quæ ſupra,caſu.cclxxx.&.clxxvii.

Trecenteſimo uigeſimoſecundo,reſeruatum uidetur Principi reſtituere Senatorem remotum ob turpitudinem, ad originalem patriam.tex.not.in.l.filii.§.Senator.ff.ad Municipales.cum glo. Ad quod,& quæ ſupra dixi not.caſu.cxxv.& Bart. poſt Dyn. in dicto.§.filii.notat illum text.q̃ ſi aliquis Abbas eligitur in Epiſcopum, & poſtea remoueatur ab Epiſcopatu ob ſuam turpitudinem,non recuperat Abbatiam, niſi ſpecialiter impetret, & eſt notabile dictum.

Trecenteſimo uigeſimotertio, Muros publicos reficere nõ licet,nec inſtaurare,ſine licentia Principis.l.reſtaurationi.ubi gl. & Bar.C.de diuerſ.pręd.libro.xi. Et quæ ſupra caſu. xcii. Sed.l. Sacra.§.fi.ff.de rerum diuiſ.addit,uel Præſidis.

Trecenteſimo uigeſimoquarto,reſeruatum eſt Principi concedere,q̃ Canon alicuius Fundi Dominici,uel Templorum, nõ ſoluatur.l.fi.C.de fund.patrimon. l.fin.C.de fund.rei priu.libro.xi. & per gloſ.in.l.comperit.C.de.præſcript. xxx. anno.quod dic,& declara,ut per Bar.in dicta.l.fin.ad fin.& infra dixi.q. ſequenti. caſu.xcviii.

Trecenteſimo uigeſimoquinto,quemadmodum Papa concurrit cum omnibus aliis Prælatis,in poteſtate,& iuriſdictione, idẽ etiam in Imperatore,in quo ſunt omnes Theſauri Dignitatum reconditi.Bal.in.c.i.in princ.quis dicatur Dux,uel Comes. Ideo poteſt infeudare res nõ ſolum ſibi immediate ſubiectas,ſed etiã omnes alias mediate tantum ſubiectas, prout in Papa alias not.

Bal.in.c.i.circa principium.qui feud.dare poſſ.Abb.conſil. lxxx iiii.i.libro.& tradit Curt.Iunior late conſil.clvii.difficultas.col. iii.ad finem,& ſeq.ubi uidendum. Et confirmat, quoniam apud Cæſarem ſunt omnes Iuriſdictiones,ut ſupra late, caſu.xvii. Et refert Hyppol.aſs in Libello ſuo, De Dignitate Imp.col.penul. Imperatorem poſſe infeudare Caſtra Lombardię,allegat ſolum Car. Alexand.in.c.ii.de natura feud. Quodq; ibi reſpondet ad quædam cõtraria,quæ adduci poſſent.& uide infra ad fin.h.q.

Trecenteſimo uigeſimoſexto,reſeruatum eſt Principi cognoſcere,& eſſe Iudex in cauſa propria.l.proxime.ff. de his, quæ in teſtam.delentur.de quo dicendum eſt,ut ſupra late.q. xci. & ſupra caſu.vi.

Trecenteſimo uigeſimoſeptimo,licet ſcriptura una de alia faciens mentionem nõ probet,niſi illa relata exhibeatur,Auct.en.ſi quis in aliquo.C. de ædendo. cum ſimil.Tamẽ fallit in ſcriptura Principis,quæ facit fidem de alia ſcriptura,ad quam ſe refert, licet illa non exhibeatur.gloſ.in.c.ſi Romanorum.xix.diſt. Vnde ſi Papa firmat priuilegia alicui aliás data, probantur ea priuilegia,dato q; originalia non producantur,de quo per Deci.not.in dicta Auct.ſi quis in aliquo.in fi.ubi uidendum, quoniam iſtud dictum uidetur incluſum cum illo,q; dicta Auct. nõ habet locũ, ubi perſona quæ refert,habet Autoritatem de nouo diſponendi, ut per Scrib.in dicta Auct.Et Deci.d.loco ubi & alii notant.

Trecẽteſimo uigeſimooctauo,uidetur etiam reſeruatum Principi non recognoſcenti Superiorem, poſſe prohibere Exercitui non Hoſtium,uel alicui ſibi odioſo forte,ingreſſum, & meatum in Regnum ſuum.notat,& tenet Luc.de Penna in Rubrica.C.de Litt.& Itin.cuſtodia.in principio,libro.xii.poſt Andr. de Iſern. in lib.feud.quæ ſint Regal.in Rubrica,quod notandum eſt,quia ſæpe iſti Duces,& Principes,negant tranſitum(quem dicunt paſſum)Militibus cõgregatis,odio,uel amore,precibus,uel precio, ut notum eſt.Et ideo de more uidemus licentiam peti.

Trecenteſimo uigeſimonono,Terminus prorogatus in odioſis, non uidetur idem cum primo,ut not.Bald.in.l.ſi a te.C. de pact. inter empt.& uendi.licet ſecus in fauorabilibus.l.ſed ſi manẽte. ff.de precario.cum ſimili.de quibus late Deci.& Moder. ubi infra.Declaratur tamen id uerum,quando à partibus fit prorogatio,ſecus ſi á Principe,quia tunc etiam in odioſis Terminus prorogatus non dicitur proprie nouus.ita in not.q.tradunt Moder. Hiſp.Gomes.in Comment.ſuper Regulis Cancel.in Regula, de Trientali.

Trientali.q.xxii.ad finem.poſt not.per Aret. in. l. filius a patre. §.i.iii.not.ff.de lib.& poſthum.qui dicit, ꝙ Actus alteratus per Superiorem ſine facto hominis, etiam in odioſis, nõ facit nouum Actum, & addo Deci.de illo. d.Bal. dubitare per rationes Aret. dicto loco, in.c.de cauſis.iiii.col.iii.limitat.de offic.Delegat.ubi late etiam poſt alios de materia prorogationis, & late dixi in.d. l.ſed ſi manente. Et etiam dictæ rationes forte nõ magis concludunt in Principe, ꝙ in quolibet Ordinario, licet dicti Moderni in Principe loquantur.

Trecenteſimo trigeſimo, reſeruatum uidetur Principi, & Imperatori, ꝙ licet omnimodã ſupremam Iuriſdictionem alicui de aliquo Caſtro, Terra, uel loco, concedat, maiorem tamen ſemper apud ſe Iuriſdictionem, & poteſtatem, retinet, ut in Papa, in not. q.tradit Cald.conſil.iii.titulo, de præbend.arguméto.c. dudum. de præbend.&.c.quamuis.ii.eodem titulo, in.vi.Franc.Curt.conſilio.lxiiii.col.v.& per ea in not.q.de Imperatore infeudante alteri, loca de Corrigio Ducis Mediolani, & ab eo totaliter exiſtẽte ꝙ poſſit.Rot.Rom.aliás determinauit, ut dixi infra, ad fin. huius queſtionis, uerſicu.illam tamen.ubi uidendum. Et ſi etiam hodie in huiuſmodi conceſſionibus ſemper ſoleat ad Cautelam apponi clauſula, ſaluo Iure Imperii, ſeu Imperialis Culminis, & ſimil.ut ſæpe uidi. In aliis autẽ inferioribus ſecus uidetur forte, argum.c.ſuper.ii.§.uerum.&.§.ſeq.de offic.Deleg.&.c. quamuis. eod.titul.in.vi.& per Bar.& Scribentes in.l.i.ff.de damn. infect. cum ſimilibus.& quæ ſupra caſu.cccxxv.

Sciendum tamen eſt circa iam dicta, ꝙ licet ea ſint reſeruata Imperatori, & Principi, ut ſupra. Idem tamen generaliter uidetur dici poſſe in Regibus, ac omnibus aliis Dominis tenentibus locum Imperatoris in Terris ſuis, nec recognoſcentibus Superiorem. In quibus, quæ in Imperatore traduntur, locum habere uidentur, ut colligitur ex late cumulatis per Alexã.in. l. Centurio. col.vi.ff.de uulg.& pupil.in not.q. Et ſupra dixi, caſu. xiiii.in fi. & Curt.Iunior conſil.i.col.ix.libro.ii. Et in Ciuitatibus talibus pro communi opinione ꝙ habeant Iura Principis, Deci.conſilio cclvii.col.ii. Et ibi in ſpecie, in Ciuitate Florentiæ, poſt Bar.& Abb.ac Felyn.& in eadem, & Piſis, Bar.in.l. Hoſtes.ante finem. ff.de Captiuis.& generaliter in Ciuitate nõ recognoſcẽte Superiorem, ut habeat locum Principis.Deci.arguit cõſ.ccccii. quod eſt primum conſilium, libr.iii. in principio. Idem conſil. dxxviii. pro reſolutione.in princip.arguendo in Lucana Ciuitate, Et in

Ciuitate Ianuæ late, conſil. dxxxiiii. col. ii. in principio. poſt Bar. Rom. & Abb. Et in Terris Tuſciæ, quæ de facto Imperatorem nõ recognoſcunt, in materia legitimationis. Idem conſil. lv. col. ii, in princi. &. cccvii. col. ii. ut etiam late dixi ſupra. q. liii. ubi uidendum de Ciuitate Senarum, & aliis. & Bar. in. l. acta. §. i. ff. de re iudic. in not. q. & Deci. conſil. dlxxx. queritur. colũ. i. in Ciuitate Senarum, & eius conſilio generali. Et in Rege in Regno ſuo, & in quolibet nõ recognoſcente Superiorem, latiſſime Ant. Sicul. per multa not. dicta, in Tractat. de Poteſt. Reg. q. xlv. q. ſcilicet, ſint Monarcha in Regno ſuo, & idem. q. xlviii. & in ſeq. multis, ac præcedentibus queſtionibus ibidem, &. q. xxii. ubi etiam de Duce Venetorum, &. q. xxi. ad finem. De Duce Mediolanenſi dixi ſupra. q. liiii. ¶ Illam tamẽ plenitudinẽ poteſtatis, ac ſupremam præeminentiam, nemo habet, niſi ipſe Princeps uere, ut not. dixi ſupra, in. d. q. liiii. ad finem. uerſicul. unde ad rem. Vbi uidendum eſt, & illa his addenda, & c' contra. Et ideo Dux Mediolani, licet dicatur Supremus Princeps, & non recognoſcat Superiorem, nõ poteſt tamẽ Decretum condere, in derogationem Imperialis poteſtatis, ut not. Curt. Senior, conſil. clvii. numero. xxxii. lib. i. facit etiam, quia Reges in Regnis ſuis ſucceſſerunt loco Præfect. prætor. Et ſic nõ in locum Imperatoris omnino, per not. in. l. i. ff. de offic. Præfect. prætor. Curt. Iunior in not. q. conſil. clxxiiii. in cauſa. col. penult. & conſil. clxxxv. col. penult. lib. i. Princeps enim licet alicui plenam poteſtatem concedat in aliquo loco, multo tamen maiorem penes ſe retinet, ut alias tradit in Papa Cald. conſ. iii. in titulo, de præbend. argumento. c. dudum. &. c. quamuis. de præbend. in. vi. ii. & Franc. Curt. conſil. lxiiii. col. v. Per quam rationem uoluerunt alias Domini de Rota Rom. Imp. Vinſilaum, (qui primus omnium Ducatũ Mediolani erexit, & omnimodam infeudandi Iuriſdictionem Duci tradidit) maiorem apud ſe Iuriſdictionem, & poteſtatem ſicut in Papa, retinuiſſe. Adeo q, potuit Federicus Imp. eius Succeſſor, loca de Corrigio Duci ſubiecta, alteri infeudare, & illa á Iuriſdictione Ducis totaliter eximere, prout fecit. Vnde poteſt cum quolibet concurrere, ut poſt multa conſilia per Brun. Aſtenſ. conſil. xlvii. poſt Bal. in. c. i. quis dicatur Dux. Teſtatur Epiſcopus Gomes. in Tractat. Expectatiuarũ, nu. x. quę notãd. ſunt, & tetigi ſupra, caſu. dxxv. &. cccxxx. Et facit not. dictum Bald. de quo dixi ſupra. q. ci. numero. iiii. Vltimo tradit Felyn. pro not. in. c. cum nobis. iii. col. in princ. de pręſcrip. extra, poſt Bar. Bal. & Alex. qđ ſignũ ad cognoſcẽdum,

quæ

quæ ſunt de reſeruatis Principi, eſt quando ſunt talia ſuper quibus, inferior Statutum non poteſt condere. Item dici poteſt generaliter etiam, q᷑ omnia quæ ſunt reſeruata Papæ, ſint in Temporalibus reſeruata Imperatori, quoniam dicta in Pontifice, eadem ratione habent locum in Temporalibus in Imperatore, & not. Bal. in. l. reſcripta. C. de precib. Imp. off. col. ii. refert Deci. & tenet cõſ. dlxxxviii. uiſo puncto. col. i. Et dixi ſupra. q. xci. nu. iii. q. cxv. ad fin. De reſeruatis autem Papæ, multa uide per Moder. in Tractat. de Beneficio. iiii. parte. q. viii. in gloſ. in. c. ſicut. de exceſſ. Prælat. & in. c. quod tranſlationem. de offic. Legat. & Rota deciſ. lviii. in nouis, &. cclxxxv. Et alibi in locis uulg. quæ nota ſunt. Et nouiſſime quędam in materia Beneficiorum, per Epiſcopum Sarnenſ. in Commẽt. ſuper Regulis Cancell. in Regula, de Triennali. q. xxxi. col. ii. &. iii. ¶ Scire autẽ reſeruata Principi, utile eſt propter multa, precipue, quia in generali legatione non ueniunt. c. quod tranſlationem. de offic. Legat. Ang. in. l. ſi queramus. ff. de teſtam. Martin. Laudenſ. in Tractat. de legat. Princip. not. ultimo. l. i. &. ii. cum gloſ. & Doct. ff. de officio eius. cum ſimilib. quæ multa ſunt. Quod declara ut in dicto. c. quod. & per Rom. not. conſil. lix. ad diſcutiendam. ii. dubio. & per Deci. in. c. paſtoralis. col. ii. de appel. & in conſ. cxcvii. in caſu, in princ.

CENTESIMA VNDECIMA QVAESTIO.

In quibus caſibus Imperator ligauerit ſibi manus, adeò ut etiam proprium reſcriptum reijciat, & non admittat, notanter pleniſſimé ultra omnes ex toto Iuris ordine cumulati Caſus, & quidam, in quibus etiam ſi vellet nequiret. Caſus. CV.

Reuerendiſſimus. D. D. *Hieronimus de Ghinutiis, Cardinalis Senenſis Sapientiſſimus, Vir omni laude dignus, & quo tempore, & cur creatus Cardinalis: poſt Caſum.* xxxvi.

Reuerendiſſimus. D. D. *Io. Maria Card. de Monte Similis, eodem loco.*

Clauſula, non obſtante tali lege, tollit illam legem derogatoriam in contrarium plena, & ultra oẽs notabilis cumulatio ad fin. q. uerſ. notandũ tñ eſt, nu. 2.

In reliquis, quilibet Caſus ſit pro Summario.

CENTESIMO VNDECIMO Quero, in quibus caſibus Imperator liget ſibiipſi manus, adeó ut etiam

proprium reſcriptum reiiciat, et non admittat, & quidem aliquo ſtudio, & labore pariter, ex toto Corpore Iuris, & etiam de his, quæ non poſſit, ſi uellet. Aliquos Caſus quandoq; obſeruaui, ligat enim ſibi manus, & reiicit ſuum proprium reſcriptum quandoq; Imperator.

Primo, in caſu.l. Arriani.in fine.C.de Hæretic.ut ſcilicet, non ualeat Beneficium aliquod impetratum ab Hæreticis, ut poſſint uel in loco publico conuenire, uel in Curiis, uel ędificare Eccleſias, uel militare, ut ibi patet. facit infra caſus.lxxxviii.

Secundo, prohibet reſcriptum contra formam Statutorum, per Senatuſcõſulta, ſub pœna tertiæ partis patrimonii, ambitus, & infamiæ, not.text. in.l. unica. C. de Senatuſconſ. quod nota contra noſtros Procuratores Peruſinos, qui ſemper ſupplicant contra Statuta Peruſina.

Tertio, prohibet in dilationibus dandis debitoribus, nõ præſtito Fideiuſſore de ſoluendo in termino, not.text. in. l.uniuerſa. C.de precib.Imper.offer. De quo dicendum eſt, ut ibi per glo.& Scribentes, & Bonon.noc.ccexli.ille.

Quarto, ſupplicare pluſq̃ ſemel, aduerſus ſententias Præfecti Prætorio.l.ſi quis.C.de prec.Imp.off.

Quinto, reiicit reſcripta contra ius, alterum lædentia.l. reſcripta.C.eod.& infra caſu.lxiiii.cum ſeq.&.lxxxvi.

Sexto, de Iure Ciuili prohibet ſupplicari, lite pendente.l.ii.C. ut lite penden.& in Auctẽ.in medio litis non fieri Sacras Iuſ.in rubro & nigro, precipue.§.i. De qua tamẽ Regula dicendum eſt, ut aliás late, per.D.Deci.in.c.ut debitus.de appellat.v.col.& conſilium Collegii noſtri Peruſini, in notab.caſu, in allegation.lapi. lxxxviii.col.fi.c.cauſam quę.i.de teſtib.cum gloſ. in uerbo, nouiter.c.fi.extra, ut lite pendente.& quæ not.in.c.nõ ita.ii.q. vi.& per Rot.deciſ.cix.ſi Reus.poſt princ.in nouis.in not.q. & declaratione.Bal.in.l.i.in fi.C.de relation.Curt.Iunior conſi.clxxiiii. col.ii.in cauſa uertente, ubi ait communẽ ualere reſcriptum, lite nondum conteſtata, nõ facta mentione de litis pendẽtia.

Septimo, prohibet, & reiicit reſcriptum, poſt appellationem omiſſam, & ſic contra rem iudicatam, ſub pœna nullitatis, & infamiæ, ut in rubr.& nigro.&.l.fi.C.ut lite pend. l.fin.in princip. de error. Aduocat.l.cauſas, uel lites.C.de tranſact.l.fi.C.ſententiam reſcindi nõ poſſ.Paul.de Caſtro, pro not.ſiguat in.d.l. fi. C. ut lite pendent. Et pro nunq̃ obliuiſcendo, & de eo cum quadam noua limitatiõe, ſcribit Petr. Gerard.not.xx.ſicut.facit caſus.lxi.

infra,

infra, bon.tex.in.c.expoſita.de arbitr.limitat not.Deci.in regula res iudicata.ff.de Reg.Iur. niſi præciſe aliter conſtaret de mente Principis, nam poſſet ét rem iudicatam tollere, quia eſt Ius quæſitum de Iure Ciuili, ut ibi late. Et Abb.in.c.qualiter, & quãdo. de accuſat.ii.col.& quæ ſupra dixi.q.xcviii.

Octauo, ubi eſt mendacium.l.& ſi legibus.C.ſi contra Ius uel utilit.public.& infra.xi.caſu.

Nono, ubi eſt contra Ius Generale, & utilitatem publicam.l. fin.C.ſi contra Ius.

Decimo, reiicit reſcriptum ſine Die, & Conſule.tex.gl.& Doc. in.l.ſi qua.C.de diuerſ.reſcript.canonizata.in.c.ſi qua.xxv.q.ii.

XI.ſi non habet clauſulam, ſi preces ueritate nitantur.l. fi.C. de diuerſ.reſcript.licet de Iure Canonico ſecus, quia ſubintelligitur, ut ibi per glo.&.Doct.ubi uidendum eſt.

XII.ſi tollat tranſactionem legitimam.l.cauſas. C.de tranſaction.& quæ ſupra.vii.caſu.& infra, lxiiii. & ſeq. & not. in.l.ſi quis maior.C.eod.poſt tex.ibi.

XIII. reſcriptum impetratum pro uenia ætatis, á maſculo minore.xx.annis, uel fœmina minore. xviii. non ſeruata diſpoſitione.l.ii.C.de his, qui ueniam ætatis impetr. ut ibi not. in fine illius.l.

XIIII.ſi reſcinderet geſta in minore ætate, ratificata poſt xxv.annum.l.ii.C.ſi maior factus.

XV.ſi concederet Monopolium.l.unica.in princ.C. de Monopol.quod limita not.ut per Scriben.& Deci.in.c.ſignificante. de appellat.ad finem. ubi omnino uidendum, ad declarationem d.l.i. Et per Bar.in.l.fi.col.pen.ff.de Colleg.illici.& Bal.in.d.l.i.

XVI. ſi Nuptias concedat, quia Nuptiæ reſcripto peti non debent, ſed á conſenſu puellæ, ſub magnis pœnis, de quibus in.l. i.C.ſi Nupt.ex reſcript.glo.i.in.c.inſinuantur.extra, qui Cleric. uel uouen. Mart.Laudẽ.in Tract.de Principibus.not. dxlv.non debent.Et facit infra caſus.ciiii.

XVII.ſi inceſtas Nuptias permittat.l.ii.C.eod.& ibi Saly. tex.& glo.in.c.nullus.xxxvi.q.ii.

XVIII.ſi concederet tempus ad deliberandũ ſuper adeunda hæreditate, ultra annum unum, non ualet reſcriptum. not.tex. in.l.fi.§.ſed quia quidam.C.de Iure delib.

XVIIII.ſi ſæpius dictam dilationem ad deliberandũ concederet, quia ſemel, & nõ ſæpius eam peti, concedit Imperator.dicta.l.final.§.ſemel enim.

XX. reiicitur ſi quis in initio cauſę impetraret reſcriptum, ut mitteretur in poſſeſſioné rei alicuius, iuris ordine prætermiſſo, ſub pœna de qua ibi in not. tex. l. meminerint. C. unde ui. ſecundum unum intellectum, uel q̃ aliquis deberet ſtatim reſtituere poſſeſſionem, ſecundum alium, ut per glo. & Scrib. in d. l. & facit c. i. extra, ut lit. penden. & not. per glo. & Scribentes, in. l. iuſte. ff. de acquirenda poſſeſſione.

XXI. ſi confirmaret alicui uiolentam poſſeſſionem, tex. multum notabilis in. l. autoritate. C. unde ui. qui tex. eſt declarãdus, ut ibi notantet per Saly. &. D. Deci. poſt eum, conſilio. clxxxv. in ultimis allegationibus. col. ii.

XXII. ſi innouaret poſſeſſionis ſtatum, eo qui rem tenet abſente, nõ conuento, ſcilicet, nec citato. not. tex. in. l. fi. C. ſi per uim uel alio modo. Quæ lex, qualiter à dicta. l. meminerint, differat, ibi Bar. uide, & not. per glo. in Rubrica. C. ſi per uim.

XXIII. ſi concederet, q̃ unus ex Correis inſolidum obligatis, conueniatur tantum pro parte. l. ii. C. de duobus Reis. & ratio, ut ibi glo. fi. quia per id tolleretur ius alterius, iuxta. l. quotiens. C. de precib. Imp. off. Sed cauendum eſt, quia tex. in. d. l. ii. dicit, nõ debeat, nõ autem dicit nõ poſſit. Vnde eſt materia. q. de qua ſupra uidimus late. q. xcviii.

XXIIII. ſi concederet facultatem cudendi pecuniam priuato uiro. not. tex. ſecũdum unam lecturam. C. de falſ. mon. & ibi Bar. & Iaſ. in. l. ex hoc iure. ultimo not. ff. de Iuſtit. & Iur. Et dixi ſupra. q. præcedenti. caſu. xxviii. ad finem.

XXV. ſi denuò alicui munus reiteraret, ſub pœna etiam. l. Iul. de ambitu. l. unica. ii. reſponſo. C. ad. l. Iul. de ambitu.

XXVI. prohibet ſupplicare illos, qui rumpunt, uel uſurpãt, Aggeres Nili præter fas, præterq; morem Antiquitatis, uel qui fuerunt cõſcii, & conſortes, ut in. l. unica. C. de Nili Agger. non rump. & ibi gloſ. fin. not. dicit, q̃ de aliis fluminibus de equitate idem poſſet dici, & cum ea pro not. Anto. Sicul. in not. in uerbo, frequentia, poſt medium.

XXVII. reiicit reſcriptum, nec prodeſt ſi accuſantibus per calumniam & fallaciter, daret abolitionem, ſiue ſimpliciter, ſiue generaliter not. tex. & ibi Saly. in. l. pen. C. de calumniat.

XXVIII. ſi reſcinderet teſtamentum iure perfectum. text. not. in. l. ſi teſtamentum. C. de teſtamẽt. Mart. Laud. in Tract. de priuilegio. not. xxii. priuilegium. poſt Archyd. Facit. §. diſponat. in Auctent. de Nupt. & caſus ſupra. xxiii. & de dicta. l. ſi teſtamentum.

mentum.quia tex.ibi dicit nõ oportet. An poſſet tamen, uidenda ſunt quæ late ſcribit, poſt Scribentes ibi.D.Deci. conſil.ccclvii. ſi.&.iii.col.& conſil.cccciii.iii.col.in fine, & ſeq.poſt Fulg. in.d. l.ſi teſtamẽtum Et facie caſus.lxiiii.infra, in hac.q. Et Deci.per d.l.ſi teſtamẽtum.in not.q.an poſſit iuri fideicommiſſi præiudicare legitimãdo, q̃ nõ ſine cauſa. conſ.dlvii.accurate.col.ii.ſubſcribens Hormanotio deto.& alii, dixi ſupra.q.xcviii.Et per dictam.l.ſi teſtamẽtum.Calcan.conſil.viii.in cauſa.col.viii.in fine. c.non liceat.xi.q.iii.

XXVIIII.reiicitur reſcriptum, ſi daret immunitatẽ Naui capaci duorum millium Modiorum, qua eã excuſaret, & ſubtraheret, à publicis utilitalibus, pœna publicationis Nauigii. l.iubemus nullam.C.de ſacroſanct.eccleſ.la prima. Quæ lex de uerbo ad uerbum eſt etiam, in.l.ii.C.de nauibus non excuſan.libro xi.& quæ infra caſu.xlvi.&.ci. Et Iaſ.per illum tex.in dicta.l.iubemus, in.l.ſi ex toto.de legat.i.in principio.col.penult. numero xi.q̃ priuilegium immunitatis, non includit caſum Guerræ, uel publicæ utilitatis, & ſi includeret, non ualeret, per illum tex. poſt Bal.& quæ Veroñ.Cautela.lxiii.quia priuilegium.

XXX. ſi Epiſcopo repulſo ab Epiſcopatu ob delictum commiſſum in Rempublicam, rurſus daret ipſum Epiſcopatum. not. tex.in.l.quicunq;.C.de Epiſc.& Cler.& quę infra caſu.xlv.

XXXI. ſi concederet alicui ex Agentibus in rebus, peruertere ordinem Militiæ; atq; ſtipendia.not.tex.in.l.ii.C.de officio Magiſt.officioꝝ. quod nota contra hodiernos Milites noſtros.

XXXII. reiicitur reſcriptum Principis etiã motu proprio factum, quod obligato adhuc Cohortalibus obſequiis, regimen Prouinciæ, uel cingulum Militiæ, dignitatis ue concederet.not. tex, in.l.ſi quis.C.de offic.Rector. Prouinc. Et ualde notab. eſt ille tex.in quo ſumi uidetur argumentum, motum proprium non habere uim clauſulæ ſpecialis derogationis legis, id prohibentis. Et tamen cũ tali clauſula, ſpecialiter illi legi derogãte, reſcriptum teneret, ut infra uidebimus in fine iſtorum Caſuum. facit glo.ſingul.in.l.unica.C.de collat.donat.libro.x. & not. gloſ.iii. in.l.omnis.C.de Aquęduct.Sed nõ eſt præſentis indagationis, facit tamen & tex.ſing.in.l.prędia.ibi, etiam ſi Imperator ſponte donauerit.C.de locat.prædiorum.lib.xi.Et quæ de illo tex.infra dicam, caſu.lvii.Qui aũt eſſent Cohartales, ponit gl.in rubr.& nigro.C.de Cohartal.lib.x. & ibi nouiſſime Moderni Mediolanẽſ. Scilicet, hi qui in domeſtica Militia alicuius Cohortis eſſent, &

ꝙ á re militari ſumpta fuere nomina inter Palatina Officia, ueluti Decani.

XXXIII. prohibetur ſupplicari, ꝙ Referendarii Sacri Palatii ſint ultra octo, ut in Auct. de Referendar. Sacri Palatii. §. i. ante finem. Hodie de Referédariis, nouiſſime ſcribit Epiſcopus Gomeſ. ſuper Regulis Cancell. in Compend. utriuſq; ſignaturæ. nu. xxvi. & ſequenti. Et qua de cauſa primo inſtitutos, & quot, in gratia, & iuſtitia, & de obligationibus eorum, ubi uidendum eſt de eis late.

XXXIIII. reiicitur ubi traheretur cauſa ad aliam Prouinciam, q̄ in qua Actor, & Reus ſint, & in qua facta eſt obligatio. §. ſi igitur fuerint. in Auct. ut omnes obediant Iud. de quo tex. dicendum eſt, ut ibi per glo. & Bar. & in. §. ſi uero quiſq̄. eod. tit. Et in Rubrica illius tituli, ibi nullo excepto per priuilegium.

XXXV. ſi permitteret Milites, aut Fœderatos aliquos, alicui habere in ſuis domibus, aut poſſeſſionibus, pro propriis utilitatibus, pœna grauiſſima, & habentibus, & Militibus adiecta, ut in. §. i. & §. nemo. in Aucten. ut neq; Miles, neq; Fœderatus &c. Sed uide quæ ſupra diximus præcedentiq. caſu. cxxi. per. l. fi. C. de erogat. milit. ann. lib. xii. poſt medium.

XXXVI. ſi eſſet reſcriptum ſine annotatione Quęſtoris, & ſecundum formam. not. tex. & communiter ignorati, in Aucten. ut Diuinæ Iuſſiones ſubſcript. hab. glorioſ. quęſto. in rubro, & nigro. & glo. not. ibi, in uerbo, iuſſionibus. dicit. i. priuilegium, in quo aliquod iubet, uel cōcedit in fauorem, Sed in commiſſionibus cauſarum, forte aliud, ut obſeruari in Curiis uidemus. Bar. tamen ibidem aliter tenet, ut ibi per eum, ſcilicet, ut de Iure ádem ſit per illum tex. in reſcripto cauſarum commiſſarum. Mart. tamē Laudē. alias in Tractat. de priuilegio, not. xxxiii. incauſtro. poſt Specul. ubi ibi, dicit hoc non ſeruari de conſuetudine. Et apud S. D. N. Paulum Tertium, pręſentem Pontificem Optimum, Maximum, in priuilegiis, & gratiis, tale officium uidetur tenere Reuerendiss. Dn̄s, Dn̄s Hieronymus, Cardinalis de Ghinutiis, Senenſis, Iuſtitia, Prudentia, Integritate, omni deniq; Virtute præditus, ac exornatus, qui profectó æternitate magis ſcriptorū aliorum, q̄ meorū, illuſtrari mirum immodum mereret, propria enim Virtute, ſuiq; proprio ſplendore, ita niteſcit, radiiſq; coruſcat in illo Sacroſancto. S. R. E. Senatu, ut eó digniſſimus, ſub Paulo. III. Pont. habitus fuerit anno præterito. Hic connumerari poteſt & Reuerédiss. Dominus Dominus Io. Maria de

Monte,

Monte, Archyepiſcopus Sypont. S.R.E.Cardinalis, qui locum V.Cancellarii quandoq; tenens, Vtriuſq; Iuris Conſultiss. Eloquentia, Liberalitate, ac corporis dotibus Illuſtris, Sacroſancti Collegii Cardinalium Splendor eſt, potens opere, & ſermone.

XXXVII. ſi concedat Ciuitatibus bona uacantia. l.i. C. de bonis uacãt. Dominus Benedict. cap. conſil. xlii. pen. col. in fi. & quæ ſupra diximus præced. q. caſu. ciii.

XXXVIII. ſi innouaret Canonem taxatum & ſolitum, in releuatis, donatis, trãſlatis, uel aderatis poſſeſſionibus, ut eſt tex. & glo. fi. in. l. unica. C. de collat. donat. libro. x. ubi not. gloſ. fin. nõ ualere reſcriptum, etiam proprio motu. & glo. & Doct. in. d. l. unica. qui ſint ſupra dicti termini.

XXXIX. ſi reſcriptum concederet immunitatem, Imperator reprobat. l. uacuatis. C. de Decurion. libro. x. &. l. quicquid. C. de Vectigal. & commiſ. cum ſimil. Facit tex. not. in. l. munerũ. §. patrimoniorum. ff. de mun. & hono. ad finem ibi. qui priuilegio aliquo ſubnixus eſt, nec Pontifex excuſatur. Et quæ in præced. q. caſu. cclii. & ſeq. & caſu. cxl.

XL. ſi aggregaret Curiales ex origine, ſcilicet quia ſint ex patre, uel auo, Curiales diuerſis Officiorum, & Actuum priuilegiis, Curiæ præiudicantibus, notab. tex. in. l. omnes. C. de Decurion. libro. x.

XLI. reiicitur reſcriptum Principis, quod obnoxios Curiæ liberaret. not. tex. in. l. quotienſcunq;. C. de Decurion. eod. libro. & facit. l. Curiales, qui ſe ſe. eod. titulo.

XLII. ſi daret immunitatem à comparatione, uel tranſuectione ſpecierum ad neceſſitates Illiricanas, id eſt, quãdo Imperator. dicit ibi gl. Exercitum ducit in Prouinciam Illirici, id eſt in Sclauoniam. Idem & ſi alibi text. cum gloſ. in. l. i. C. de quibus muneribus. libro. x.

XLIII. ſi daret excuſationem ab Angariis, perangariis, uel plauſtris, uel quolibet munere, uel á ſolitis miniſteriis, in fœliciſſima expeditione Principis. not. tex. in. l. i. C. de quibus mune. eodem libro.

XLIIII. ſi daret excuſationem á Murorum conſtructione, ſeu comparatione frumẽti, uel aliarum ſpecierum, ubicunq; opus exigeret. not. tex. in. l. fi. C. eodem. quod nota pro tempore Penuriæ, quando Ciuitates faciunt abundantias, ut Annis præteritis prudentiſſime obſeruatum fuit Perufiæ, precipue in ſteriliſſimo Anno. M. D. XXXIII. & Romæ, & Bononiæ.

X L V. ſi permittat alicui exercere officium, in quo ſemel deſliquit. not. text. in. l. ſi aliquid. C. de ſuſcepto. & Archa. libro. x. & facit caſus ſupra. xxxi. poſt. l. quicunq;. C. de Epiſcop. & Cleric. Et per Regulam. d. l. ſi aliquid. Bar. ibi, in not. Ant. Sicul. in not. in uerbo, Tabellio. & Moder. Bonoñ. not. dxciii. tu ſcis. Et quæ in Apparitore. tex. not. in. l. quicunq;. C. de diuerſ. offi. lib. xii. Et quæ caſu. lvi. infra, & quę ſupra caſu. xxx. & infra. lxii.

X L V I. ſi Nauem Tyberinam habenti, daret priuilegium, ut nõ agnoſceret onus Reipublicæ neceſſarium in competentibus, & ſolitis obſequiis. l. unica. C. de Nautis Tyber. libro. xi. & quæ caſu. xxx. ſupra.

X L V I I. ſi originario Colono priuilegium daret, quia eo nõ obſtante, Domino, uel Feudo, eſt reddendus. l. originarius. C. de Agric. & Cenſit. eod. lib.

X L V I I I. ſi concederet alicui loca ad Sacrum Dominium pertinentia, quò ad proprietatem, quæ cenſum ſoluebant. l. ii. C. de fund. & ſalt. rei domi. libro. xi. Sed bene uiſus tex. ibi, uidetur ſubmouere, quando per obreptionem impetraretur, ut ibi in tex. patet. Aliás ſequeretur, ꝙ donare etiam leuia patrimonialia non poſſet Imperator, contra concluſa ſuprà ſuo loco. q. ciii. Niſi diſcas, ibi ita præſumi, quia aliás, cui dubium ſubreptionẽ uitiaret. l. fin. C. de diuerſ. reſcript. l. & ſi. II. C. ſi contra ius uel util. l. cum uerò. §. proinde. ff. de ſi deicom. liber. cum ſimil.

X L I X. ſi permitteret alicui tranſferre Fundos Patrimoniales, limitrophos, uel ſaltuenſes, qui per tractum Orientis ſint poſiti, ſiue dempto, ſiue ſaluo canone, ſub pœna librarum centum Auri. tex. in. l. nulli. C. de fund. patrim. lib. xi. & gl. ibi notat illã l. eſſe localem, quia alia Dominia, & poſſeſſiões ſaluo Canone, poſſunt alienari, ſecundum gl. ibi late. dicitur infra caſu. xcviii.

L. ſi permittat Aſcriptitiis militare. l. final. C. de fugit. colon. eodem libro.

L I. ſi concederet alicui uendere Dominicam poſſeſſionem, dempto Canone, uel ipſum Canonem, pœna celebrãti, talem cõtractum palatino ſcilicet officio. l. pondo Auri. l. fin. C. de fund. rei priuatæ. libro. xi.

L I I. ſi remitteret dicto caſu. d. pœnam incurſam, dicto Palatino officio, ut in dicta. l. fina. in fine. ibi uel pœnam Palatino remittat officio.

L I I I. ſi excuſaret à functionibus, in ſuperindictis titulis. l. ſi. C. de priuileg. dom. Aug. libro. xi. Et ſuperindictum quid ſit,

per

per glo. & Scribentes, in Rubr. C. de ſuperindicto. lib. x. & ſupra q. præcedenti, caſu. xx.

L IIII. ſi concederet, q̃ Agentes in rebus ſub nõ ſuo Principe, conuenirent, uel Actus cõſuetos tractari á Sacratiſſimo Cętu Senatus, ſub nõ ſuo Iudice. l. ii. cum glo. C. de Princip. agent. in rebus. libro. xii.

L V. ſi remoueret priuilegia conceſſa Caſtrenſianis, & Miniſterianis Principis. in. l. fi. in fi. C. eod. libro eo. qui quales eſſent, ibi Moder. Mediol. declarant, reſtituentes magis latine dici, de Caſtrenſibus Miniſtris.

L VI. ſi permitteret Apparitori ob culpam, uel negligentiã, in officio commiſſam damnato, ad aliquam Militiã aſpirare. not. tex. in. l. quicunq̃. C. de diuerſ. offic. libro. xii. Et quæ ſupra caſu xlv. quod facit contra iſtos Balios, nuncios, ſeu curſores damnatos quandoq̃, & quæ infra caſu. lxii.

L VII. ſi pręedia Domus ipſius Principis, ſemel Iure perpetuo, alicui collata, ad alium transferret, etiam motu proprio, ut eſt text. not. in. l. prædia. C. de locat. præd. ciuil. libro. xi. Et quæ ſupra dixi, caſu. xxxii. & per dictum tex. in. d. l. prędia. not. dictũ Bal. q̃ quãdo Princeps reuocat etiam motu proprio, illud quod ſeruare tenetur, fingitur circumuẽtus. Ita q̃ contrarium probari nõ poteſt, ut late, & not. in not. caſu refert, & ſcribit. D. Deci. cõſ. cclxxxvi. in cã Cõmunitatis. col. fi. bo. t. in. c. cũ olim. de re iud. & idẽ in cõſ. ccxcii. Et pro tenui ad fi. eo. lib. & quę late idẽ ſcribit in. l. nemo poteſt mutare. ff. de Regul. Iur. ad fi. Quæ notãda ſunt pro declaratione, & materia. c. ſi motu proprio. de prębẽ. in. vi.

L VIII. ſi permitteret Ius aquæ ducendæ ad priuata loca, ex Aquæductu Palatii Adriani. l. omnis. C. de Aquæduct. libro xi. poſt principium.

L IX. reiicitur reſcriptum Principis, in quo Militibus procuratorio nomine experiri concederet. §. fi. Inſti. de exception.

L X. ſi concederet patribus in Dignitate conſtitutis, Spurios filios ex Cõcubinis uiliſſimis, pro legitimis habere. l. i. poſt principium. C. de natural. lib. De quo dicendum, ut in. §. fin. in Auct. quib. mod. natur. eff. ſui. & glo. iii. in dicta. l. i.

L XI. ſi concederet appellare á literis relationis, factæ ipſi Principi, quibus ſemel qs conſenſit, nõ appellãdo. not. tex. in. l. fi. ff. quãdo appel. ſit. in fi. Et faciũt dicta ſupra in. vii. caſu.

L XII. ſi Militi, qui ob cõtractum conductionis alienarum rerum prohibitum, ſub pœna priuatiõis Militiæ, ipſo Iure (ut in

Digitized by Google

infra allegauda.l.) concederet regreſſum ad priſtinum ſtatum, ſeu gradum. Quia ſcilicet ad eum, nec Beneficio Imperiali, eſt regreſſus.not.tex.in.l.fin.C.de locat.§.ſcituros.& facit ſupra caſus lvi.xlv.&.xxx.

LXIII. reiicitur etiam reſcriptum Principis, & Sacri Apices, permittētes Moderātibus Prouincias, donationes recipere, uel emptiones quarumcunq; rerum mobilium, uel nō, præter eas, quæ ad alimoniam, uel ueſtes pertinent, & ędificationes.not.tex. in.l.unica.ad medium.C.de contractibus iudic.& not.in.l.nō licet.ff.de contrahen.empt. Exiſtentibus autem in Vrbe, ſecus, ut ſupra præcedenti.q.caſu.clxxi.

LXIIII. ſi reſcinderet donationem ritē factam. l. ſi donationem.C.de reuocand.donat. Et per eum, Deci.in not.q.conſil. cccclxviii.ſuperiore anno.iii.col.lib.iii.facit caſus. xxviii. ſupra. & quæ ibi dixi, & infra ſeq.caſu.&.l.cū te.C.de donat.ante nupt. quæ ſupra caſu.xii.

LXV. ſi reſcinderet emptionem perfectam, re tradita, ob precium nō ſolutum.l.Inciuile.C.de rei uendic. Et quæ ſupra dixi proximo caſu.&.l.de contractu.C.de reſcind.uendit. Et Deci.per illum tex.conſ.dlviii.in cauſa, in princ.& conſ.dxcii.in cauſa.ad finem.ſentiens, ꝙ idem in datione in ſolutum.

LXVI. ſi cogeret aliquem liberare, á poteſtate ſua, ſibi conſtitutum in poteſtate.l.nec auus.C.de emancipation. liber. facit ſupra caſus.v.

LXVII. ſolum reſcriptum Imperatoris nō ſufficit, in quo infamiam remitteret tranſeunti mulieri ad ſecunda uota, infra annum, ſi fuerint filii ex prioribus Nuptiis, quia ulterius requiritur, ꝙ ultra hanc impetrationem reſcripti, ut ex eo utilitatem conſequatur, & aliis pœnis liberetur, filiis ex priore matrimonio mediam ſuæ ſubſtantiæ partem donet puré, ſine aliqua conditione, ut late, & not.legitur in.§.quæ uero.uerſ.dicimus.in Auct. de nupt. Aliás ſi nō fuerint filii ex primo matrimonio, ſolum reſcriptum ſufficit, ut in.d.§.legitur. Et dixi ſupra in pręcedēti.q. caſu clxxxi.poſt dictum tex.not.

LXVIII. non ualet reſcriptum, quo Aſcriptitio Colono, ſi Clericus efficeretur. inuito Domino prorſus exemptio, & immunitas concederetur, niſi iuxta formam.l.quiſquis cenſibus.in fin. C.de Epiſc.& Cleric.

LXIX. nō ualet reſcriptum, uel priuilegium Principis, licet eius ſit Suprema Autoritas, quo concederet credi teſti, qui non uidit,

uidit, uel non audiuit, uel malam rationem dicti ſui reddat, niſi exponat malam, nõ concludentem de neceſſitate, uériſimiliter tamen, ut egregié notat Bal. in. l. ſi nõ ſpeciali. C. de teſtam. ante fi. illa clara ratione, quia naturalis ratio per Imperatorem mutari nõ poteſt, licet poſſit fingere, & præſumere.

LXX. non ualet reſcriptum, nec mandatum Principis, nec aliquo modo ualere poteſt, quo ſtatueret iudici, q faceret iniuſtitiam, etiam ſi Papa eſſet, qui mandaret, nedum Imperator, quoniam continet peccatum, cui etiam Papa ſubiicitur. Bart. not. in extrauag. qui ſint Rebelles. in glo. penult. ad finem et per eam in Papa, ita in not. q. tradit Deci. conſil. clxxv. in cauſa falſitatis. col. ii. ad finem. Immo nec Lex, nec Statutum ualeret, id continẽs. notar Ang. in. l. final. C. ſent. reſcindi nõ poſſe. allegat Innoc. in. c. quæ in eccleſiarum. de conſtitut. refert, & tenet Deci. conſ. ccclxi. omiſſa. col. penult. poſt principium. Etiam ſi adeſſet clauſula nõ obſtante, ut idem tradit conſilio. ccccx. in cauſa mota. col. iii. ſeu iiii. ad finem. Et in conſil. dxxviii. pro reſolutione. col. ii. in fine, poſt Bar. in. l. ſi. C. ſi cõtra ius, uel util publ. ad fi. poſt Ang. & Inn. ubi Deci. dicto loco. Et idem q. l. iniuſta, & nutritiua peccati nõ ualet, & de ratione, late Eps Gomes. in Commentar. ſuper Regulis Cancell. in Regula, de Triennali. q. xi. numero. x. poſt Bal. Hoſti. Aug. S. Thom. Hiſp. & Eſay. x. Cap. Vnde q talem. l. ita latam fraudibus, & dolis, licet circumuenire. poſt Paul. Bald. & Modern. in. l. i. in principio. poſt illum tex. C. de caduc. tollend. Et idem Deci. ut ſupra conſ. dxliiii. Sereniſſimus. col. iii. ad finẽ. Anton. Sicul. in not. in uerbo, Princeps, in fine. poſt Innoc. Bald. Ioan. Andr. Barba. ubi ibi. Martin. Laudenſ. in Tractat. de priuileg. not. xliiii. non ualet. Et q idem ſi reſcriberet, q non redatur iuſtitia.

LXXI. Imperator non poteſt committendo cauſam ſuſpecto Iudici tollere recuſationem, ſaltem ſi eſt ſuſpectus propter inimicitiam illa ratione, quia in effectu committere cauſam inimico, eſt q faciat iniuſtitiam. ita not. conſuluit Deci. conſ. clxxv. in cauſa falſitatis. col. ii. ad finem. libro. i. poſt Abba. & Dom. ubi ibi, et ſeipſum. in. c. cum inter. de except. & quę ſupra dixi præcedenti caſu. Et in Papa, ut ſupra poſt Abb. & rationes, idem, Moderni de Selua galli, in Tract. de Beneficio. iii. parte. q. viii. caſu xxi. in cauſis, ſcilicet precipue, in quibus non haberet plenariam poteſtatem.

LXXII. non ualet reſcriptum, ſeu ordinatio, q ipſe non ſit

animal rationale, uel q fit ſolutus legibus Naturæ. Bal. in. l. ii. x. col. C. de ſeruit. & aqua. Fely. in. c. i. de conſtitut. ix. col. v. declaratione. ubi not. deciſ. & alleg. comprobat, & Deci. in. c. i. de probat. in principio. & hoc caſu non ualet, nec poteſt, ſi uellet. facit, quia Naturalis Iuſtitia eradicari non poteſt. notat Bal. in. c. quæ in eccleſiarum. de conſtitut. col. iii. uerſiculo, ſed nunquid Statutum. Deci. refert, & tenet, in dicto conſilio. dxxviii. col. fi. in principio: Et in dicto conſil. dxliiii. col. iii. in fine.

LXXIII. nō ualet reſcriptum, uel ordinatio, qua Princeps hodie (cùm eligatur ab Electoribus, ut ſupra ſuo loco uiſum eſt) eligeret ſibi ſucceſſorem, quia illa Electio, refertur ad tempus, in quo non eſt amplius Imperator, prout in Papa aliás notat Abb. in. c. accœpimus. ff. de pactis. ubi ait ita eſſe communem opinionem. poſt glo. not. in. c. his omnibus. ſeu. §. ſub. c. Apoſtolica. viii. q. i. Et eam ait ſingula. Andr. Sicul. in Rubrica, de teſtam. col. i. extra, Fely. in. c. i. de conſtitut. vii. col. & tetigi ſupra. q. cvi. Et faciunt quæ infra. q. cxiiii. numero. iiii. & quæ infra caſu. xciii. Et Imperium hodie ſucceſſione nō deferri Bal. not. in titulo, de pac. conſtant. in uerbo, diuina. reſpondendo ad tex. ibi, qui contra uidebatur. Vnde nec filius primogenitus Imperatoris eſt Imperator eo defuncto, dicto. c. uenerabilem. §. eos. de elect. ubi Cardin. iii. not. Anch. ii. Immo nec per electionem de eadem ſtirpe, plures eligi deberent, ne ſucceſſio hæreditaria uideretur, ſecundum Anchar. not. dicto loco, & col. v. licet bene olim ſucceſſione Imperium deferretur, ut late ſcribit, & enumerat. D. Ioannes, in Tract. de primogenitura. lib. ii. q. xii. in principio. Volum. viii. Tract. & uide ſupra. q. cv.

LXXIIII. Princeps non poteſt dare fidem parti, uel ſcripturæ non Aucteuticæ, in præiudicium alterius. c. i. & ibi Abb. notat de fide inſtrum. facit tex. in. c. indicas. iii. q. ix. ubi dicitur, nos uni parti, ad diſcrimen alterius, credere proculdubio nō poſſumus. Rom. not. dccvii. an Papa, uel Imperator. Quod dictum D. Deci. in. d. c. i. ii. not. declarat, niſi Princeps id faceret per uiā Legis, quia ualet conſuetudo, uel ſtatutnm tribuēs Autoritatem ſcripturæ priuatæ, ut ibi per eum late, & quæ in. c. ii. col. vi. de probat. Item declarat niſi de abſoluta poteſtate uellet, q crederetur exemplo, quia hoc uidetur de iure poſitiuo, ut exemplo non credatur, ergo tolli poteſt &c. ut ibi per eum, poſt Modern. reſpondēdo ad illū tex. in uerbo, nō poſſumus. ut referatur ad ordinariā poteſtatē. De quo ultimo tetigi ſupra. q. præce. caſu. ccxxviii.

Et

Et per dictum.c.i.in Imperatore, & Papa, ut ſupra notat Rom.
pro ſingul.not.dccviii.an Papa.cum not.addit. ad eum.Iaſ. in.l.
Gallus.in principio.iiii.col.ff.de liber.& poſthum.in principio.
Et Rota deciſ.dcxxxvii.in antiquis.dic ꝙ ſumptum. per dictum
c.i.ꝙ ſumptum ex originali non facit fidem.& ꝙ ita ſeruat Rota
quæ nota, & adde ultra Deci.in.d.c.i.& facit infra caſus. lxxvi.
&.lxxxiii.Et per dictum.c.indicas.poſt Rom.Hypoll.in conſil.
xxxiii.in cauſa.numero.xxxv.in not.q. de qua infra caſu. lxxvi.
Et facit ſupra.q.xcviii.

LXXV. non poteſt Princeps facere, ꝙ teſti omni exceptio
ne maiori, non tribuatur fides.Rom.in not.dccl.domini.per tex.
ſingul.in.c.talia.viii.q.iii.Et dicit Rom.ꝙ reſcripto contrarium
concedi nō poteſt.Sed eſt aduertendum, quia probationes ſunt
arbitrariæ, ut per Bar.in.l.lucius.in fin.ff.de infamibus.cum cō-
cordantiis, quæ nota ſunt. Vnde et Iudex poteſt non credere in-
ſtrumento, & contra ipſum ferre ſententiam, & ualet, per.c. ſub-
orta.de re iudic.cum gloſ.not.Imol.Alex. & Aret. ubi per Mo-
dernos de Monteferrat.Croth.in.l.qui Romæ.§.duo fratres. ff.
de uerb.oblig.num.xiiii.niſi diceres, ꝙ tunc ſit, quia nō uidentur
omni exceptione maiores &c.

LXXVI. non ualet reſcriptum, quo concederet credi uni
teſti ſoli, quia eſſet contra Ius Diuinum, In ore duorū &c.Rom.
not.ccclvi.tu ſcis.Et facit ſupra caſus.lxxiiii.Fely.in.c.cū olim.
x.col.de re iud.& in.c.ſicut.de ſent.excommun. Notant quidam
Moderni Hiſp.in.§.item ſi quis poſtulante.de action.Inſtit.col.
xii.in principio.numero.xxiii.in not.q.Sed (pace eorum) non ui
detur uerum, tum ob dicta in præcedenti caſu.lxxiiii. cum ſcili-
cet Princeps uellet ex certa ſcientia, tum ob tex.in. c. Nobiliſſi-
mus.xcvii.diſtinct.niſi dicas, ꝙ id eſt ibi per uiam Legis. Quo
caſu magis licet ſecundum ea, quæ ſupra dicta ſunt, caſu.lxxiiii.
poſt Deci.& Abbat.in dicto.c.i.de probat.in notab. Tum etiam
quia teſtibus ſingularibus uidetur, ꝙ Iudex poſſit fidem adhi-
bere, ſi inducatur ad credulitatem, ut not.tradit Deci.(licet in te
ſtibus ſingularibus loquatur) non in uno tantum, conſil. clxiii.
in cauſa.col.i.in fine.poſt Paul.de Caſtro.Ioā. Bapt. de Sancto
Seuerino. & Socyn. conſilium ubi ibi. niſi replices tantum eſſe
mille teſtes ſingulares, quantum unus, ut not.tradit Bal. in.l. Iu-
riſiurandi.C.de teſtib.Deci.conſi.cxxxiii.iii.col.in princip. uiſo
proceſſu.Immo ꝙ ſingularitas operatur, ut minus credatur eis,
q̄ uni.Et per eundem conſil.clxxxix.lætatus ſum. col. iiii.ad fin.

&.cccx.ad finem.&.clix.penult.col. Sed idem Deci.aliás conſil.
cccclxiii.in cauſa.col.fin.dixit,in not.caſu,Reuerendiſſimo Car
dinali,de Puccis,ac Magnifico Domino Iacobo Saluiato, Viris
ſumma fide,& integritate,fidem ſe adhibuiſſe. Sed ꝙ rigor Iu-
diciorum id non patitur,tamē non loquitur de Autoritate Prin-
cipis. Vnde per ſupra dicta crederem,ꝙ ex certa ſcientia, & ple-
nitudine poteſtatis, Princeps poſſet , ut ſupra , precipue iunctis
his,quæ dixi ſupra præcedēti.q.cx.caſu. xliii. ubi diximus Prin
cipem ex ſola conſcientia iudicare &c. Et in Terminis , Princi-
pem poſſe ſtatuere,ꝙ uni teſti plene credatur in præiudicium al-
terius,in certis tamen cauſis non generaliter,tenet Iaſ.in.l.admo
nendi.in.ii.repet.col. lxxvii.numer.clviii.ff.de Iureiurando.poſt
Abb.& Innoc.in.c.nuper.de teſtib.& alibi.Sed dici poteſt, ut ſu
pra dixi loqui,cum per uiam Legis id facit , uel Statuti , nos lo-
quimur cum per uiam reſcripti,in caſu particulari. Sed nouiſſi-
me.D.Deci.(licet nō ita ut ſupra per nos)in. c.ueniens. col.fin.
de teſtibus.extra,contra Rom.tenet,& arguit , Principem poſſe
facere,ꝙ ſtetur dicto unius.Et ꝙ tale priuilegium etiam ualeret
contra Modernos ibi,reſpondendo ad contraria.Vnde dicēdum
uidetur,ut ſupra,& cogitandum.Rom.tamen in dicto. not. ccc-
lvi.tu ſcis.ad finem,dicit,ꝙ Communitas tamen nō recognoſcēs
Superiorem,poteſt ſtatuere,ut Teſtimonio ſolius Epiſcopi , uel
Marchionis,quęlibet cauſa decidi poſſit,prędictis non obſtant.
ſupra primo relatis,per tex.ſingul. ſecundum unum intellectum
Innocē.in.c.quicunq;.xi.q.i.De quo ſcribit Ant.S cul. in Tract.
de Poteſt.Reg.q.lxxxviii.ad medium,licet corrupte citet Rom.
in dicto not.alio ſcilicet numer.cclxv.Aliás Hyppol. in conſilio
xxxiii.in cauſa.conſuluit per multa,ꝙ Princeps nō poteſt facere
ꝙ ſtetur dicto partis,in præiudicium alterius partis,in notab.q.
Statuti Bonon. ꝙ probetur Furtum iuramento damnum paſſi
non ualeat,& quæ ſupra caſu.lxxiiii.

LXXVII. nō ualeret reſcriptum,quo aliquem priuilegia-
ret,ut non teneatur uenire ad eum , aut eſſet exemptus á ſua Cu-
ria,cum ſibi ſubeſſet,argumento eius ꝙ in Papa habetur idem,
ut notat Io.Andr.& Abb.in.c.cum inſtantia.ii. col. de cenſibus.
& dixi ſupra.q.xxxv.numero.v.declarando ut ibidem, nume.xii.
quia quó ad tēpotalia,non uidetur uerum, ut ibi dixi.poſt Fely.
in.c.cum nō liceat.ad fi.de præſcript.& uide ſupra.q.l.nu.xxxii.
ante fin.q.& quæ infra caſu.c.

LXXVIII. Princeps non poteſt facere,ut facta habeantur

pro

pro infectis. Abb. in. c. cum te. col. ii. de re iudi. ubi dicit, ꝙ Papa non poteſt tollere infamiam facti. per. l. in Bella. §. factæ. ff. de Captiuis, & poſtliminio. facit text. not. in. c. ſi Paulus. xxii. q. v. ubi Hieron. Audacter dicam, cum omnia poſſit Deus, ſuſcitare Virginem non poteſt, poſt ruinam &c. Iaſ. in. l. i. §. ſi uir. ff. de acquir. poſſeſſ. ii. col. quia implicaret contradictionem. poſt Doct. glo. & Diuum Thom. etiam. uide tex not. in. l. Imperialis. §. præſenti. C. de Nupt, ibi. Nam omni macula penitus direpta.

LXXIX. non poteſt animos hominum mutare, nec uoluntates, licet bene manus comprimere. tex. notab. in. c. ſicut. in fine. xlvii. diſtinct. Facit. l. cum proponas. ad finem. C. de hæred. Inſti.

LXXX. multa quæ etiam Papæ non ſunt permiſſa, ſed prohibita, de quibus late, & ordinate, ultra. xxx. caſus, per. D. Ioā. de Seluagalli, in Tractatu, de Beneficio. iii. parte. q. viii. colum. ii. & ſeq. Proportionabiliter quędam in Temporalibus aptari poſſent ad Imperatorem, quæ; quia de facili uideri poſſunt in Fonte, (ne ex Libro, Librum facerem) omitto eō Diligentem Lectorem, remittendo.

LXXXI. Princeps nō poteſt etiam de plenitudine poteſtatis, contrauenire contractui proprio. Paul. de Caſtro in. l. digna uox. C. de. ll. Calcan. conſilio. li. licet, col. penult. Illa not. ratione quia nullus ueller contrahere cum Principe, & ſic hominum conſortio priuaretur, quod eſt ualde graue. l. hi qui. C. de apoſtat. Rom. Bal. & alii, ubi Deci. qui etiam deducit rationem ob utilitatem priuatorum. in. c. i. de probat. i. not. & in. c. i. de conſtitu. ſi. lectura, numero. xii. De quo dixi in. q. lv. ſupra. ubi uidēdum eſt. & infra. q. cxiiii. Et cum Paul. in dicta. l. digna uox. poſt Bal. etiā Deci. conſil. dxxviii. pro reſolutione. col. ii. ante medium. & conſi. dc. col. i. & conſilio. ccccx. in cauſa. col. penult. &. dlxxx. queritur an petitio. col. i. poſt Bal. etiam & Rom. ubi ibi. in not. q. Ciuitatis Senarum, quæ non recognoſcit Superiorem, ut ex contractu cum Subdito obligetur, & conuenire nō poſſit, conuentionibus ab ea, cum Hębreis firmatis. Immo ꝙ cum Princeps reuocat etiā motu proprio, ꝙ obſeruare tenetur, fingitur circumuentus, adeó ꝙ contrarium probari non poteſt. Notat Bald. conſilio. cclxxix. pridie. col. x. libro. iii. per bonum tex. in. l. prędia. C. de locat. prædiorum ciuil. lib. xii. Facit. c. cum olim. de re iudic. Deci. tradit dicto conſil. dlxxx. col. ii. & in not. q. conſil. cclxxxvi. col. fin. poſt Paul. Rom. Alex. & in conſil. cclxxxii. col. ii. & ſeq. Rot. in not. q. reſeruationis. contra primam deciſ. dccclviii. Dominus Papa. col.

vi.poſt medium.in antiquis.facit.c. ex parte.i. de offic. Delegat.
ibi,quoniam.& Deci.ut ſupra poſt Bal.conſ.dlxxxviii. uiſo.col.
fi.in not.q.priuilegii.contra priuilegium de teſtando de feudis.

LXXXII. non ualet reſcriptum,uel priuilegium, quo per-
mitteretur in alienis locis,& terris,perquirere Theſauros.l.i.C.
de Theſaur.libro.x. Et ſi ſupplicatum fuerit id, & ſcrutatus in
alieno loco inuenerit,totum reddit Domino loci, & ut Temera-
tor Legis,punitur,ut in dicta.l.unica. Romæ autem in Camera
Apoſtolica,uidi paſſim hæc priuilegia concedi,& a Pontifice.

LXXXIII. Princeps non poteſt ferre ſententiam diffini-
tiuam,ſine citatione,& parte non audita.l.fin.ubi Bald. C.de.ll.
c.i.de cauſ.poſſ.Rom.not.dclxiiii.tu ſcis. Anto.Sicul.notab.cc-
xxv.Princeps.c.indicas.iii.q.ix.ubi bonus tex.& quæ ſupra caſu
lxxiiii.Iaſ.in.l.Gallus.in principio.col. iii. ad finem. ff.de liber.
& poſthum.Deci.conſil.ccccx.col.ii.&.dxliiii.col.iii. poſt Bald.
Ang.Abb.& tex.in dicta.l.fin.& in Clem.paſtoralis.§. cæterum.
de re iud.(de quo dixi,quid de plenitudine poteſtatis)ſupra q.
præcedenti,caſu.ccxxix.ubi uidendum,& late congerit loca,ad-
ditio ad Rom.not.dclxiiii.tu ſcis.Fallit in notorio, quia ſup eo
ſententia Principis non requirit citationem.glo.ſingul.in.c.cum
olim.de re iud.ſecundum Rom.not.dcclxviii.communis.facit.c.
ad noſtram.iii.de Iureiurando. Quod ſaltem uidetur habere lo-
cum,cum notorium inficiari non poteſt,ut tradit Abb. in dicto
c.ad noſtram.col.ii. Et ſcribit Deci.conſil.dxliiii.Sereniſſimus.
col.i.ad finem.c.quanto.in principio. de tranſlat. Prælato.& ibi
Abb.q. in notorio citatio nō requiritur. Alias tamē tradit Deci.
conſilio.ccccclxxxiii.col. penult.ad finem, q. in declaratione no-
torii,pars debet citari.poſt Aret.ubi ibi.& idem Deci.etiam poſt
Alex.conſil.dxliiii.col.penult. ſupra allegato , quod uidetur ue-
rum ante declarationem,poſt uero non, ut ſupra. Item fallit,niſi
ferat Princeps ſententiam contra illos , qui exiſtentes Rebelles
Eccleſiæ,uel Imperio,retinerent eorum Terras,uel Caſtra, quia
tunc poſſet,etiam abſq; citatione.ſingul.dictum Ioā.Andr.in.c.
cum olim.de re iud.in nouell. Bal. facit feſtum ſecundum Rom.
notab.dclxiiii.tu ſcis.ad finem. Quod dictum ſuadetur etiam ex
præcedenti.Item fallit quando uellet caſſare,& pronunciare cō-
tra ſtatuta facta cōtra Eccleſiam,& Ius Diuinum, quia nec tunc
citatio requiritur.ſing.d. Archy.pro perpetuo not.ubi per Rom.
not.dclxviii.ſeculares.poſt Bal.& dixi late in.d.l.fin.C. de.ll. &
in.l.de unoquoq;.ff.de re iud.ubi uidendum poſt Moder.

LXXXIII

LXXXIIII. non ualet Principis reſcriptum, impetratum ſuper mutatione pœnæ, ampliando, uel minuendo, poſt ſententiã damnati, nec ei creditur, niſi dicat nõ obſtante tali. l. uel. ll. gloſ. not. in l. Acta. §. i. ff. de re iudic. cum qua Bar. ibi uidetur tranſire, ſed alii uidentur impugnare, per. l. ii. C. de precib. Imper. offer. & l. reſcripta. C. eod. in fine, ut per Andr. Sicul. in addit. ad Bart. in dicto. §. i. ubi uidendum. Et de dicto. §. i. dixi ſupra. q. præcedẽti, caſu. ccxcvi.

LXXXV. nõ ualet reſcriptum, quo uiolaret Legem factã, qua ſtatuerentur quædam poſſeſſiones, ex quibus Militibus cuſtodientibus Limina Imperii, deferebantur frumenta. l. i. & ibi Bar. C. de fund. limitroph. lib. xi. ubi Bar. notar, & Anto. Sicul. de illo tex. in not. in uerbo, reſcriptum. Et ex. d. l. i. Bar. infert ibi.

LXXXVI. non ualet reſcriptum, quod impetraretur á Potentioribus exiſtentibus in Curia Romana, quãdo infert alicui præiudicium, per dictam. l. i. C. de fund. limitroph. libro. xi. ubi Bar. poſt And. de Barulo, & Ant. Sicul. in dicto notab. in uerbo, reſcriptum. facit. l. reſcripta. C. de precib. Imp. offerend. & ſupra caſu. v.

LXXXVII. non ualet reſcriptum, ꝙ quis non ſyndicetur. Mart. Laud. in Tractat. de priuilegio, & reſcript. not. xxxvii. non ualet. per. l. i. C. ut omnes, tam C. ut. ibi, diuinę uocis copia. Immo dic tu illum text. etiam probare, ꝙ nec poteſt minui Tempus. L. dierum, ad id conſtitutoꝝ, ut ante ſcilicet, diſcedere Iudex poſſit de locis, quæ rexit. Sed tñ hodie communiter ſtatuta ſunt tempora particularibus Statutis locorum aliter, quæ pariter minui reſcripto nõ poſſent, per dictum tex.

LXXXVIII. nõ ualet reſcriptum, quo priuilegium daretᷣ Saracenis, uel Iudeis, in his quæ ſunt uerecunda, & opprobrioſa Fidei Chriſtianæ. Mar. Laud. in Tractat. de priuileg. & reſcript. not. lv. Princeps. per tex. & gloſ. in clem i. de teſtib.

LXXXIX. Imperator non poteſt tollere ea, quæ ſunt Iuris Naturalis. tex. ad literam dicit, in Clem. paſtoralis. §. cæterũ. de re iud. facit. §. penult. Inſtitut. de Iure natur. l. eas. ff. de capit. diminut. l. Ius Ciuile. cum gloſ. ff. de Iuſt. & Iure. Quæ id uerum declarat in ſuo genere, ſecus in aliquibus capitulis, uel aliter, ut ibi not. per eam, & Doctores in. d. §. penult. &. in. c. i. v. diſtinct. & c. fin. vi. diſt. Et in. §. fin. Inſtit. de legitt. agnat. tut. Marſil. in not. q. conſil. xxxiii. in cauſ. ad medium. cum uulg. quæ nota ſunt, & quæ infra caſu. xcii. Sic etiam licet ſit Vicarius Dei in Tempo-

ralibus, & Papa, non poteſt diſpenſare contra.l. diuinam, niſi ex magna cauſa. Bal.in.l.i.uerſi. ſed dubitatur nunquid Statutum. C.de Iure Aureo. Annul. & in.l.reſcripta. uerſ. quarto quęritur. C.de precib. Imper.offer. Curt. Senior, in not.q.conſil.lxiiii.col. penult.ante finem, ſerioſa, ex cauſa autem ſic, ut idem conſil. xx. numero.vi.poſt Doct.in.c.quę in eccleſiarũ.de conſtitut.

X C. non poteſt tollere Ius primogeniturae alicui Princeps. Mart. Lauden.in Tractat.de primogenitura.vii.pagina.in fine, ſcilicet ſine cã.per tex.& Bal.in.c.i.de nat.feud. Sed iſta quęſtio depẽdet à dictis ſupra in.q.xcviii.&.q.cx.caſu.xvi. Et ſpecialiter in primogenitura late examinat Io. Lecirier, in eodem Tractat. de primogen.vii.q.iii.libri.viii. Vol. Tract.per.iiii.col. & ultra.

X C I. nõ ualet reſcriptum Principis, quo remitteret pœnam Defenſori Ciuitatis, uel loci Adminiſtratori, qui ſollicitus non fuerit in requirendo, & reuocando Seruum, uel Mancipium loci fugitiuum, pœna enim talis eſt, ut ad duo ſimilia Mancipia tenea tur negligens officialis.tex.eſt notab.& ibi Bal.notat in.l. Mancipia.in fine. C.de ſeruis fugit.

X C I I. Princeps non poteſt prohibere Venationes.ſingul. deciſio Auto.de Butr. Hoſty.& Io.in.c.non eſt.de Decim.extra. col.i. Deci.in not.q.conſilio.cxcvii. in caſu.col.i.poſt Guid.pap. ubi ibi.&.l.iniuriarũ.§.fi.ff.de Iniur. Et eã uidetur ratio, quoniã uenandi Ius, de Iure Gentium uidetur, ut ſupra late diximus.q. præcedẽti, caſu.cccxi. Et ideo Veritas huius deciſ.pendet a caſu ſupra.lxxxix.in hac.q.& ſupra.q.xcviii.et.q.cx.caſu.xvi. An ſcilicet, & quando Princeps tollere poſſit ea, quæ ſunt de Iure Gentium, (quod Ius Naturale dicitur.§.ſingulorum.&.§.uendicę. Inſtitut.de rerum diuiſ.)

X C I I I. Imperator non poteſt ſibi Conſortem in Imperio eligere, etiam nec de plenitudine poteſtatis, ut not. Cardi. Alen. in.c.nunc autem.xxi.diſtinct.col.v.dixi ſupra.q.cvi.& in hac.q. caſu.lxxiii.limitando niſi Papa id permitteret.

X C I I I I. non poteſt ſe intromittere in Electione Papæ, de quo ſupra.q.xcix.

X C V. non habet Ius conferendi Beneficia Eccleſiaſtica, de quo ſupra.q.c.

X C V I. nõ poteſt in Clericos aliquam poteſtatem exercere, de quo ſupra late.q.ci.

X C V I I. non poteſt legitimare in Terris Eccleſiæ. de quo ſupra.q.cii.dic ut ibi.

Digitized by Google

XCVIII. nõ alienatur prędium Dominicum, uel Templorum, etiam cum Beneficio Principis cum pacto, ne Canon ſoluatur. tex. eſt in. l. final. C. de fund. patrimo. i. Et clare in. l. fin. C. de fund. rei priu. lib. xi. Et per glo. in. l. cõperit. C. de præſcript. xxx. ann. niſi tale Beneficium ſit confirmatum ſpacio. xl. annorum. ut dictis. ll. not. &. Bar. not. in. d. l. fin. C. de fund. patr. ad fin. declarando not. ut ibi per eum & alios, poſt gloſ. notab. quæ adde ad q. præced. ſupra caſu. cccxxiiii. & in hac q. caſu. xlix.

XCIX. non ualet. l. nec conſtitutio, aut decretum, quo Princeps caueret á Baronibus ſuis poſſe deponi, uel puniri, aut á Populo, ut late probat, & ꝙ nec etiam conſuetudo in contrarium, Epiſcopus Zamoreñ. in Libello ſuo, De Origine Principatus, ii. parte. char. lxxv. & ſeq. per multas rationes precipue, quia tale decretum faceret Barones, & Subditos promptiores ad ſeditiones, & ad inſurgendum contra eum. Item inuitaret ad delinquẽdum. Item quia Regnum eſt Ius publicum. Itẽ quia eſſet uſurpatio, non conſuetudo. Item minor maiorem iudicaret. Item oneroſum eſſet Reipubl. impeditiuum obediẽtiæ. Item eſſet ſubdere priuatis principatum, quod maius eſt Imperio. l. digna. C. de. ll. Et quia Papa debet priuare, & deponere, ut ſupra. q. lxxxi. Et ille d. loco reſpondet etiã late quibuſdam contrariis, precipue limitat Philoſoph. iii. Polit. Et precipue quando Rex eſſet talis, quẽ ipſi Populi eligerent principaliter á ſeipſis, ut ſunt Veneti, & Ianuenſes, qui eligunt ſibi Ducem, quia tunc ſi contra Rempublicam delinquerent, Communitas bene ordinata, poſſet deponere eum, ſecus de Rege, qui naturaliter regnat. poſt Alb. & Viridanum, in cõcl. ſuper polit. iii. polit. xi. q. i. Et ſupra tetigi. q. lxxxii.

C. non ualet priuilegium. l. aut conſuetudo, ꝙ Princeps aliquis, etiam non recognoſcens aliás Superiorem, non poſſit a Romano Pont. puniri, & deponi, ut ſupra dixi late. q. l. ad finẽ. &. q. lxxxi. & quę ſupra caſu. lxxvii.

C I. non ualet priuilegium contra Principem, ſiue Rempub. ſed eſt ipſo iure nullum. l. iubemus. la. i. ubi Bald. & Doct. not. C. de ſacroſanct. eccleſ. Et ille in. d. lib. de origine princip. in not. q. præcedenti. char. lxxx. col. i. in princip. & quæ ſupra per dictam l. caſu. xxii. &. xcix.

C II. non ualet gratia facta de aliquo exceſſu, uel delicto, ſi ſpecialiter. l. prohibeat Indulgentiam concedi. Signo. conſ. cliiii. in. q. col. ii. facit. l. reſcripta. C. de precib. Imp. offer. Ideo Cautela inoleuit, ut dicatur non obſtant. &c. ut infra proxime dicam, aſs

non ualeret,ut ſupra dixi præced.q.caſu.clxxii.

CIII. non ualeret forte,ſi continentiam cauſæ diuideret.l.
nulli.C.de iudic.

CIIII.Princeps non poteſt ſupplere cõſenſum,ubi nõ eſt.
Io.Andr.& Abb.in.c.per uenerabilem,qui filii ſint legit.ubi di-
cunt,ꝙ Papa non poteſt inducere Matrimonium, ubi deeſt con-
ſenſus,quia eſt de Iure Naturali.Et notat Epiſcopus Sarnenſ.in
Commentar.Regul.Cancell.in Compendio , utriuſq; ſignaturæ.
numero.lxxii.Facit ſupra caſus.xvi.

CV.nõ ualerent forte gratiæ,priuilegia,uel cõceſſiones,fa-
ctæ,uel facta in Conclaui per eligendum, in Imp. promouendũ,
etiam ſi iurata eſſent,prout alſ in ſimili.In Papa plures Doct.te-
nuerunt,ut Anton.de Butr.in.c.i.de conſtit.Andr.Sicul.in.c.in
pręſentia.xxiiii.col.de probat.Et in.c.i.ii.col. de iuramento ca-
lum.Tangit Epiſcopus Gomeſ.in.d.Commentar. in Regula,de
impetr.Benef.uac.per obitum famil. Cardin.q.xv.numero.viii.
licet dicat plura ſuper id dici poſſe,ob ea,quę ſcribunt Moderni
in.Tractat.de iuramento.& Deci.conſ.cl.

¶ Notandum tamen eſt in prędictis Caſibus unum,ac menti te-
nendum regulariter,ſcilicet,ꝙ licet in eis,& ſimilibus(ſi qui re-
periantur)Imperator ligauerit ſibi manus,& reſcripta impetrari
prohibeat,& impetrata uacuet,& reiiciat. Tamen ſi uult tollere,
uel uenire contra aliquam.l.prohibẽtem iure poſitiuo, ut ſupra,
Conſilium,& Remedium eſt,ut in caſu prohibito per.l. dicat nõ
obſtante tali.l.& tunc tenebit cõceſſio,& gratia,ut per Bar.not.
in.l.i.C.de petit.bon.ſublat.libro.x.poſt gl.ibi,quod pro ſingul.
notandum pro Cautela tradit Veroneñ.Cautela.lvi.incipiente,
Et eſt Cautela pulchra,& in Cautela.cxvi.nonnulli,poſt mediũ.
& in Cautela.ccxx.ſupplicatur,poſt medium.Et ego ultra eum,
addo ad hoc glo.in.§.fin.in Auct. quibus modis natur. effic.ſui.
in glo.magna ad medium,uerſic.Quero tamen an Princeps.glo.
iii.in.l.i.C.de natur.liber.glo. in.l.quominus.ff. de fluminibus.
glo.not.in.§.ſi uero quiſq;.in uerbo,inſime.in Aucten.ut omnes
obed.Iud.& Bald.in not.dicto in fine.i.Rubric.ff.ueter.Bart.in
not.q.in Auct.quas actiones.col.fin.de ſacroſanct.eccl. in princ.
& poſt gloſ.not.in.l.pen.C.de calumniat.in uerbo Indulgentia.
Bar.in.l.uacuatis.C.de Decurion.libro.x.gloſ.not.& ibi Corn.
& Rom.in.l.ſi non ſpeciali.C.de teſtam.in glo.i.gloſ.magna.ad
finem.in.l.fi.C.ſi contra ius,uel util.public.& ibi Scribentes.gl.
in.l.Diuus.§.licet.ff.de iure codic. c.pen.cum gl.de cap. monac.

glo.not.in.l.omnis.C.de Aquæductu.lib.x.in uerbo, per uſurpationem.celebris ſecundum Bart.ibi.& Anton.Sicul.in notab. in uerbo,reſcriptum.gloſ.in.§.& ſiquidem.in Auctẽ. de teſtam. imperfe.in uerbo expreſſum.gloſ.in.l.Acta.§.i.ff. de re iudic.Et per Bar.in extrauag.ad reprimẽdum.in uerbo, non obſtantibus. Vbi tamen nec aliquis alius alibi,hanc gloſarum obſeruationem (quod uiderimus)hactenus in hac cõcluſione fecit, & ita in Practica ſeruatur. Aliàs autem,an clauſula non obſtante,generaliter prolata,tollat clauſulam derogatoriam, ultra Scribẽtes in locis uulg.nouiſſime,late ſcribit Dominus Deci.conſil.clxviii.uiſo tenore. Et ibi precipue,an clauſula etiam ſi talia ſint,de quibus debeat fieri mentio ſpecialis,ſit ſufficiens ad ea, quæ ſpecialirer requirunt derogationem.& in conſil.clxviii.Reuerende Pater.iii. col.poſt mediũ.& conſ.ccclxxiii.uiſo conſ.ad fin.& conſ.cccxcii. queriť,anre fi.Caſſad.ſup Reg.Cancel.deciſ.x. Et p̃dictis adde ẽt,ꝙ qñ lex nõ ſolũ prohiberet impetrari reſcriptũ,ſed ẽt prohibet Iudices admittere,uel alirer iudicare,Cautela eſt, ꝙ non ſolum dicatur nõ obſtante &c.ut ſupra,ſed etiam,mandantes Iudicibus ꝙ debeant admittere,aliàs non ſufficeret.text. not. ſing.in l.fi.C.de canon.fru.lib.xi.Anto.Sicul.in not.in uerbo reſcriptũ, Caſſad.d.loco,de quo dixi in.§.minus.ad fi.in Inſtitur.de hæred. quæ ab inteſt.in ſcriptis iam impreſſis Peruſiæ,conſiderando ſcilicet, ꝙ cum dicta Clauſula in quolibet reſcripto contra legem ſit.l.reſcripta.in principio.C.de precib.Imper.offe. ergo ſemper d.Cautela erit opus.

CENTESIMA DVODECIMA QVAESTIO.

1 *Quibus Cibis,ſeu Epulis,ueſci debet Imperator.*

2 *Beſtiæ ſunt creatæ.vi.die,& cum eis orta edendi poteſtas.*

3 *Princeps ſuo Tempore veſci debet ad reficiendum,non ad Luxuriam. & Beata Terra,ſi eius Rex eſt Nobilis.*

4 *Delitiæ exquiſitæ,& affectatæ ſordes,Laudem non pariunt,*

5 *Salomon Sapientior omnibus,quo Cibo vteretur,& Delitijs.*

Suppellex eiuſdem Vaſorum:ibidem.

9 *Thronus Salomonis qualis fuerit.*

7 *Turcarum Principis hodie Cibus quolibet die.*

CENTESIMO DVODECIMO Quero, † quibus Cibis,ſeu Epulis,ueſci debet Imperator. Hieronymus

in Michcā,not.dicebat, Eccleſię Principes,qui delitiis affluunt,
& inter Epulas,atq; Laſciuias, Pudicitiā ſeruare ſe credunt Pro-
pheticus ſermo deſcribit,q; eiiciēdi ſunt de Spacioſis Domibus,
Lautiſq; Conuiuiis,& multo labore Epulis conquiſitis. Regi-
ſtratur in.c.Eccleſiæ Principes.xxxv. diſtinct. Et licet ibi gloſ.
Principes,id eſt Prælati exponat,tamen ratio,& tex. generaliter
loqui uidetur,& Imperator etiam Princeps Eccleſiæ in Tempo-
ralibus dicitur,ut late ſupra uidimus.ii.q. & tex. in.c. duo ſunt.
xcvi.diſtinct.cum ſimilib. Et notanter aliás Diuus Ambroſius,
in Sermone,de Ieiunio,regiſtratus in.c.ſexto. xxxv. diſtinct.di-
2 cebat, † Sexto die Beſtiæ ſunt creatæ,& cū Beſtiis, orta eſt edē-
di poteſtas,& uſus Eſcarum ubi cibus cœpit, ibi finis factus eſt
Mundi,& declaratum eſt,q; per cibos, Mundus haberet minui,
per quos deſiit augeri,& culpa p cibum,latebra poſt cibū. Itaq;,
Gula á Paradiſo regnantem expulit, Abſtinentia ad Paradiſum
reuocauit Errantem. Et late contra Abundantiam,delitiaſq; ci-
borum,& de eorum pernicie,in.c.nihil enim.&.c.ne tales.de cō-
ſecrat.diſt.in.v. Etiam Autoritate Hipochratis Doctiſſimi Viri,
Galeni,necnon Horatii dicentis.

Sperne uoluptates,nocet empta dolore uoluptas.

Et alibi.

Me pinguem,& nitidum,bene curata cute uiſes,
Cum redire uoles,Epicuri de Grege Porcum.

3 Vnde dicebat aliás Sapiens Eccleſiaſtes.x.cap.ante fin. † Beata
Terra,cuius Rex eſt Nobilis,& cuius Principes ueſcuntur in tē-
pore ſuo,ad reficiendum,& non ad Luxuriam. Et Eccleſiaſtic.
cap.xxxi.B. &.C. Ne comprimaris in Cōuiuio uino, utere quaſi
homo frugi his,quæ tibi apponuntur, ut non cum multum man-
ducas,multum odio habearis,& quām ſufficiens eſt homini eru-
dito uinum exiguum,& ibidem poſt. Sanitas eſt animæ, & cor-
pori,ſobrius potus.& cap.xxxii. in fine,In multis Eſcis, erit in-
firmitas,& auiditas appropinquabit uſq; ad colcram,propter cra
pulam multi obierunt. Qui autem abſtinens eſt,adiiciet uitam.
4 † Reſoluendo dici poteſt,q; nec affectatæ ſordes, nec exquiſitæ
delitiæ,Laudes pariunt. Sic dicente Beato Hieronymo,relato in
c.i.xli.diſtinct.quod tam de ueſtibus,q̄ de cibis, intelligendum,
ibi declaratur,&.c.ſeq.poſt Auguſt.in Libro,De Doctrina Chri
ſtiana,refertur,ſecundum metas conſuetudinis bonorum uiuen-
tium.& in cibis non uſum rerum,ſed Libidinem in culpa eſſe, &
q; locis,& temporibus,& perſonis conueniat, diligenter aduer-
tendum

tendum eſſe, quia fieri poteſt, ut ſine aliquo uitio Cupidinis, uel
uoracitatis, precioſiſſimo cibo Sapiens utatur, Inſipiens autem,
fediſſima Gulæ flamma, in uiliſſimum olus ardeſcat. Subdens,
non enim propterea continentiores nobis ſunt pleræq; Beſtiæ,
quia uilioribus aluntur eſcis. Nam in omnibus huiuſmodi re-
bus, non ex earum rerum Natura, quibus utimur, ſed ex cauſa
utendi, & modo appetendi, uel probandum, uel improbãdum eſt,
quod facimus. Ideo Auguſtinus ſuper Epiſtola Ioannis dice-
bat, Deliciæ quælibet, ſi abſq; deſiderio percipiantur, non offi-
ciunt. Et idem in Libro de uerbis Domini, notanter ſcribit, Nõ
cogantur diuites pauperum cibis ueſci, utantur cõſuetudine in-
firmitatis ſuæ, ſed doleant aliter ſe non poſſe ſuſtentare, ſi con-
ſuetudinem mutant ægrotant, utantur ſuperfluis, dent inopibus
5 neceſſaria, utantur precioſis, dent pauperibus uilia. Regiſtratur
in. c. delitię. & c. ſeq. eadem. xli. diſtinct. † Et de Salomone, qui
Sapientior cunctis hominibus regnauit, ſuper omnem Iſrael, le-
girur, q Cibus eius erat per ſingulos dies, triginta Chori ſimile,
& ſexaginta Chori farinæ, decem Boues pingues, & uiginti Bo-
ues paſcuales, & centum Arieres, excepta Venatione Ceruorum,
Caprearum, atq; Bubulorum, & Auium altilium, ut ſcribitur. iii.
Regum cap. iiii. C. Immo & omnia Vaſa, de quibus potabat Rex
Solomon, erant Aurea, & uniuerſa Supellex Domus, ſaltus Li-
bani de Auro puriſſimo, non erat Argentum, nec alicuius precii
6 putabatur in Diebus eius, ut legitur. iii. Regum cap. x. D. † Et
ibi ante, de Trono ſuo excelſo, ex Ebore facto & de Auro, ſuper
gradibus, & ſingulari fama eius, & bonus rex, in. l. iii. §. fina. ff. de
ſupell. leg. ibi, propter uſum Imperatorum, in Argẽto &c. Quam
Supellectilem, quaſq; Impenſas Ciborum, hodie nõ habet Papa,
7 nec Imperator ſimul, nec Rex (ut credo.) † Turcarũ uero præ-
ſentis Imperatoris, ſeu Regis, (cum in Ciuitate Conſtãtinopoli
eſt, ſolitus Cibus Curiæ eius, eſt quolibet die quadraginta Ver-
ueces, quatuor Boues, ultra Venationes, Aues. & Altilia, ut legi
in quodam Libello cuiuſdam Theodori Spandorini Conſtanti-
nopolitani, cap. xvi. qui in lingua noſtra materna, ſcribit de ori-
gine, uita, & moribus ipſorum eleganter, multum, & ordinate, ut
legi in eo, quẽ penes me habeo, & cõſeruo manu ſcriptũ, & habui
a bon. meo Reuerẽdo Gregorio Magalotto Romano, Epo Clu-
ſino, Bononiæ, dum ibi (me legente, ordinariũ de ſero) erat Gu-
bernator Iuſtiſſimus, & Integerrimus.

RESTAVRI CASTALDI
CENTESIMA DECIMATERTIA QVAESTIO.

An Papa Imperatorem iuuare teneatur, & é contra, & quando.

CENTESIMO DECIMOTERTIO Quero, an Papa Imperatorem, uel é contra, iuuare teneatur. Ioan. Vgo in dicto libro, Quadruuii Eccleſiæ. char. xxxv. col. ii. §. ſunt autem generaliter. dicit, ꝙ Principes, Comites, & alii Nobiles, ſuſtentandi ſunt ab Eccleſia, inquantum protegunt eam, cúm in Eccleſia propriis ſtipendiis, nemo cogatur militare, extra de præbendis. c. cum ſecundum. facit. c. Tributum. xxiii. q. viii. cum glo. Et etiam cum ad inopiam uergunt, per. c. nobis. de Iure patron. c. cum in officiis. de teſtam. & gl. in. c. pie. xvi. q. vii. & ſpecialiter ex his, quæ ſupra late ſcripta ſunt, generaliter & adducta. q. vi. quales eſſe debent partes Imperatoris. & in. q. xxxvi. de iuramẽto, quod Papæ, & Eccleſiæ præſtat. Et quia eſt Aduocatus, & Defenſor, ac Procurator Eccleſiæ, ut in Clem. unica. de Iureiurand. per totam, cum concord. & ſimil. ſupra ſępe ſuo loco citatis. Conſtat Imperatorem, Eccleſiam, & Papam, teneri iuuare, ubi opus eſt, & identitate rationis, é contra, Papam, ipſum Imperatorem, etiam naturali ratione, ut Regulis Iur. uulg. quæ notę ſunt, & in terminis ꝙ alter alterum iuuare teneatur, tenet Abb. in. c. nouit. in principio. de iudic. allegando Innoc. in. c. licet ex ſuſcepto. de foro compet. & refert, & tenet. D. Deci. in. d. c. nouit. i. col. ii. not. poſt Abb. etiam in. c. i. col. final. de offic. Ordin. Declarat tamen Deci. dicto loco, not. id uerum, quando quis ex ſeipſo facere non poteſt, quia tunc in ſubſidium, ad alterum recurritur. per. c. ii. de Cleric. excom. min. in fine. & Oldrad. Bal. Petr. de Anchar. Paul. de Caſtro. Ant. de But. & Hoſtienſ. plene, ubi ibi notanter. & in c. cum non ab homine. ii. colũ. ad finem. vii. not. eodem titulo, de Iudiciis. bonus. t. in. c. Principes. xxiii. q. v. Principes Sœculi, nõ nunq̃ intra Eccleſiam, poteſtatis Culmina tenent, ut per eandem diſciplinam Eccleſiam muniant, & citat Bald. in. c. cum olim. de reſcript. Et ſcribit Gurgenſ. in. d. ſuo Libello, de Coronatione, alterum alteri opem ferre, ubi neceſſe eſt. char. xix. ii. col. ſub. §. in hac. poſt Io. Andr. & Bal. & d. c. principes. quem corrupte citat. xviii. q. v. & eſt. xxiii. q. v. & bonus tex. in. c. dicat aliquis. eadẽ cauſa. & q. in fine. Ibi ſicut Principibus, & poteſtatibus, fidem, & reuerentiam, exhibere cogimur, ita Sœcularium Dignitatum Adminiſtratoribus, defendẽdarum Eccleſiarum, neceſſitates incumbit. Quod ſi facere contempſerint, á communione ſunt repellendi.

lendi. Et quando Papa, Imperatorem, uel é contra, iuuare teneretur ex promiſſione, uel Cõfœderatione, uel aliter, non tenetur, niſi requiſitus, ita not. tradit Bal. poſt illum tex. pro menti tenendo ad Ligas Terrarum, in titulo, de noua forma fidelit. colũ. ii. in uerbo, requiſitus.

CENTESIMA DECIMA QVARTA QVAESTIO.

1 *An Imperator poſſit tollere, vel reuocare factum, gratiam, vel priuilegium prædeceſſoris ſui, & quando per totam: & ſupra. q. lv.*

3 *Officio uno conceſſo alicui ad vitam ſuam, mortuo Imperatore concedente, an Succeſſor concedat alteri dictum officium.*

4 *Imperator, vel alius non adminiſtrat futura, ſed præſentia tantum.*

5 *Conceſſio Cameræ eſt inuiolabilis.*

6 *Camera Imperatoris.*

7 *Camera Apoſtolica, & Camerarius.*

8 *Camera quid ſit.*

9 *Camerarius. S. R. E. hodie eſt Reuerendiſſimus, & Illuſtriſſimus. D. D. Guido Aſcanius Sfor, Cardinalis Sanctæ Floræ Digniſſimus. D. meus obſeruandiſſimus.*

Pax facta ab Imperatore, an ſit perpetua, ibidem, in fine.

10 *Priuilegium quando poſſit reuocari. & ſeq. & num. 20.*

14 *Diſpenſatio an poſſit reuocari.*

15 *Decretum Anteceſſoris, an reuocetur.*

16 *Vicarius perpetuus, an reuocetur.*

17 *Priuilegium legitimandi, an reuocari poſſit.*

18 *Succeſſor de honeſtate, debet ſeruare factum Prædeceſſoris.*

19 *Succeſſor, pœna, vel contractu irrationabili, non ligatur.*

CENTESIMO DECIMOQVARTO Quæro, † an Imperator, Imperatoris Prædeceſſoris factum, gratiam, uel priuilegium, tollere, uel reuocare poſſit? Et quidem hęc
1 queſtio, conſiderata illa regula uniuerſali, quæ eſt, par in parem nõ habet Imperium. l. iiii. ff. de arbitr. c. Inferior. cum ſeq. xxi. diſtinct. c. fin. de præſumpt. in. vi. Bar. not. in. l. fin. ff. de rerum diuiſion. Clem. ne Romana. in principio. de elect. Et illa, Papa Papam ligare nõ poteſt. c. fi. cum gl. de reſcript. in. vi. &. c. innotuit.

de elect.extra,glo.fin.in.c.fi.de ſent.excom.in.vi.Difficultatem habere non uidetur,ſcilicet q̃ poſſit tollere,& reuocare.Et quia poteſt proprium factum,etiam ac priuilegium,reuocare, de quo dicendum eſt,in hoc de proprio,ut ſupra,q.lv. In facto autẽ Anteceſſoris,Bal.q̃ ſic,in.l.qui ſe patris.penult.col.C.unde lib.Sed pro reſolutione recurrẽdum eſt ad illud, An Succeſſor teneatur ſeruare factum Prędeceſſoris,de quo,loca ſunt uulgaria.Et per Bal.in conſil.cclxxvi.Rex Rom.iii.libro.in dubio , utrum quod legitime Prędeceſſor fecit,Succeſſor poſſit reuocare.Abb.in ſua iii.q.princip.v.dubio.glo.& Doct.in.c.fin.ne prælat.Et per Ioã. Andr.& Dyn.in Regula,ratihabitio.in.vi.Et per Bald.q̃ non,in titulo,de pac.conſtant.in uerbo,amplius,ſeu in uerbo,Succeſſorum.In præiudicium ſcilicet,ſuorum Succeſſorum,Regalia concedere nõ poſſe.Et illud precipuum eſt , q̃ ubi obligatio eſt facta, ſeu contracta nomine Dignitatis , Succeſſor etiam ligatur. Abb.in.c.i.de probat.& ibi Deci.ii.not.Vnde poſt Bal.in ſpecie infert,q̃ pacta facta inter Imperatorem Federicum,& Ciuitates Lombardiæ, debent per Succeſſores in Imperio obſeruari, poſt Bal.& Oldrad.etiam ubi ibi late.Et quando Dignitas cenſeatur conſiderata,nõ perſona tantum,uidenda ſunt not.per Doct.in.c. quoniam Abbas.de offi.Delegat.Et Rota in not.q. de locatione per Prælatum,in ſimili,deciſ.ccxxxii.ſi prælatus.in nouis. & per
2 Doct.in.c.i. de ſolut.& deciſ.ccclxxvii.ex hoc, in eiſdem. † Et in hac materia conſiderandum eſt,an quod fecit Princeps prędeceſſor,fuerit reale,uel perſonale.An ſit contra ſtatum, & utilitatem Imperii legitime,uel ne.Abb.conſilio. xli.lib.i.col.i.in fine, in not.q.q̃ Papa reuocat geſta prædeceſſoris,ubi eſt iuſta cauſa, etiam in alienatione bon.Eccleſ.poſt tex.& Doct.bonus tex.in.l. quãmuis.cum gloſ.ff.de rebus eorum.c.ii.de precar. An ſit conceſſum non Subdito,uel ſic.An precium interueniat , uel ne.An ſit conuentio,uel ne.Et ſeptem not.declarationes , in quibus reuocatur factum prædeceſſoris,per Felyn.magiſtraliter.in dicto c.i.de probat.ii.col.& ſeq.ubi uidendum omnino, ne alienis ordinatis ſcriptis,noſtra impleamus,ſubdens col.iiii.in principio, Hæc bene nota,ad infringendas promiſſiones factas per Principes,in principio creationũ ſuaꝝ &c.quia ſi ſunt pręiudiciales, non tenetur obſeruare.et q̃ ita alias diffuſe conſuluit, quæ dicta locum uidentur habere identitate rationis in ſucceſſore,niſi alia ratio obſtet.Et cum eo ſimpliciter tranſit Rota,in deciſ.Neapol. in not.q.cccxcii.Rex.col.iiii.Et per Abb.not.an Succeſſor Prę-

latus

latus teneatur ſtare contractui Prædeceſſoris , & reſpectu con-
tractus,& reſpectu ſolutionis anticipatę,not.& late,in.q.ſua in-
3 cip.Sempronius Clericus.v.q. † Et ſi Imperator conceſſit unũ
officium alicui ad uitam eius,cui conceditur,mortuo tali Impe-
ratore,an Succeſſor concedat alteri dictum officiũ.Deciſio Nea
pol.ci.Archiepiſcopus.arguit.Primo , ꝙ nõ,quia de Iure,gratia,
ſeu contractus,nõ expirat per mortem conceſſoris,in not.q.Ar-
chiepiſcopi Salernitani.Tandẽ cõcludit poſt Bal.ubi ibi,ꝙ Suc
ceſſor poteſt reuocare priuilegium prædeceſſoris.Et ꝙ non po-
teſt quis cõcedere futura in præiudicium Succeſſoris,nec habet
poteſtatem diſponendi de futuro.Dicit tamen id fallere, niſi con
ceſſio ad uitam ſit facta,cũ conſenſu Capituli,& ſic Cameræ Re
giæ,uel Conſilii Regii,in.q.noſtra, quia tunc ipſum Imperium
uidetur contrahere,quod nunq̃ moritur.poſt Ioan.Andr.Card.
Abb.& Alex.in conſilio,ubi ibi. † Aliás quis non adminiſtrat
4 futura,ſed pręſentia tantum,nõ poſt mortem, quia facultas nõ ſe
habet in futuris.poſt Innoc.in.c.i.de Maior.& Obed.& Bald.in
c.i.qui ſucceſ.ten.Et conſumatum nõ conſumandum , ſucceſſor,
nõ hæres,tenetur ratificare.d.c.i.qui ſucceſſ.ten.Rot.Neap.cxx
viii.fuit.col.ii.ad finem.Er quæ ſupra notaui.q.cxi.caſu.lxxiii.ꝙ
Princeps nõ eligit Succeſſorem. Et ſi prædeceſſor conceſſit pri-
uilegium gratiæ , ſucceſſor reuocare poteſt illam gratiam.Alb.
in.l.digna uox.C.de.ll.per.c.ſi is cui.de præbend.in.vi. Niſi pri-
uilegium fuiſſet ſuum effectum conſequutum,puta legitimaſſet
Spurium,uel feciſſet,quendam Notarium, quia tunc non reuo-
cat,niſi ex cauſa.Alb.in.d.l.digna.tradit Rot.Neapol.deciſ.ccc-
xcii.Rex.iiii.col.ii.dubio.in not.q.cõceſſionis lanternæ in mole
magna Neapolis,quod uerum uidetur reſpectu præteriti, nõ fu-
turi. † Conceſſum autem, ſeu factum á Camera Regia , eſt in-
5 uiolabile , & perpetuo ſeruari debet , ut aliás in Camera Papæ,
etiam poſt mortem Papæ.Deci.tradit in not.q. conſilio. cccciiii.
libro.iii.in principio.poſt conſilium.D.Hormannotii , quia Ca-
mera durat perpetuo,nec extinguitur etiam poſt mortem Papæ.
poſt tex.& Cardin.in Clemen.ii.de elect.facit.c.i.§.i.de alienat.
feud.Et text.& gloſ.in.c.ubi periculum.§.prouiſionis.de elect.
in.vi.Et idem Deci.ut ſupra,conſilio.ccccvii.iii.colum.libro.iii.
† Et de Camera Imperatoris meminit tex.in titulo,quid ſit In-
6 ueſtit.§.ſi uero.Et in titulo , de notis feud. in principio. † De
Camera Apoſtolica,& Camerario Apoſtolico Cardinali, ꝙ idẽ
7 ſit,quod Papa.tex.notab.in.c.ad audientiam.de præſcript.Et id,

quod dicimus de Camera Papæ, eadem ratione uidetur dicen-
dum in Camera Regis Imperatoris, ut de ſe patet, & ex his, quæ
ſupra diximus. q. cx. in fi. Et quoniam pariter nec Imperium mo-
ritur, ſed ſemper durat, ut notat Bal. in Rubrica. ff. colum. iiii. in
5 principio. Et quæ ſupra allegantur. q. lxvii. † Et Camera, capi-
tur pro ipſis Officialibus, qui habent adminiſtrationem Cameræ,
6 ut per. D. Deci. in dictis conſ. † Et nunc in Camera Apoſtolica
Romana, eſt Camerarius Reuerēdiſſimus, & Illuſtriſſimus Do-
minus, Dominus meus obſeruantiſſimus, Dominus G V I D O
A S C A N. Sfortia, Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus, Car-
dinalis de Sancta Flora. S. D. N. Paulo. I I I. Pontifici Opti-
mo, Maximo ex carne Nepos, Iuuenis, prudentia, literis, ac mo-
ribus, ſingularis, & admirabilis, creſcens, gratus Deo, & homini-
bus, ut aliás de Samuele legitur, in Libro Vitæ. i. Reg.. ii. cap. E.
10 † Et Pax facta ab Imperatore nomine Sedis, non nomine pro-
prio, in perpetuum durat, quia Imperium non moritur. Bald. not.
in titulo, de pace conſtant. in principio, in uerbo, in perpetuum.
11 col. ii. ad finē. † Priuilegium ergo regulariter poteſt reuocari,
ut ſupra, & in. q. lv. glo. in. c. decet. de Regul. Iur. in. vi. Preſertim
conceſſum Subdito, ut ſupra dixi. & Deci. late conſil. cclxxxvi.
in cauſa. colum. ii. ad finem. ubi limitat not. quando gratia, uel
Capitula eſſent in executionem eorum, quæ promiſſa eſſent, uel
niſi recepto precio. poſt not. dictum Bal. in. l. qui ſe patirs. colū.
penult. & antepenult. C. unde lib. Marc. Laudenſ. not. xxxiiii. pri
uilegium. in Tractat. de priuileg. pro communi ſententia, ꝙ pri-
uilegium Prædeceſſorum, Princeps tollere poteſt, niſi ſit in re-
compenſationem ſeruitii, uel per uiam conuentionis. poſt Nicol.
Alb. & Bal. Et idem, ꝙ quādo precio, uel ob ſeruitia. Rota Nea-
polit. deciſ. cxxviii. fuit. col. final. in principio, quia ſcilicet, tunc
tranſiuiſſet in uim contractus. poſt Bald. d. loco. Andr. de Iſern.
& Alex. cōſ. Idem ſi Princeps habuiſſet aliquam donationem, uel
aliud commenſuratum cum re conceſſa, quia tunc Dolum com-
mitteret, ſi reuocaret. Deci. not. dicto conſil. cclxxxvi. col. iii. poſt
tex. Rom. & Abb. conſ. Et ibidem de priuilegio dato quibuſdam
Bannitis, ꝙ poſſint ſecure morari, eó ꝙ eorum opera habuerit
quoddam Caſtrum, quod ſit inreuocabile. poſt Bal. Innoc. Ioan.
12 And. & Alex. conſilia late. † Quando eſt conceſſio per uiā con-
tractus, nō poteſt reuocare, etiam nec de plenitudine poteſtatis.
Deci. conſ. cli. ii. dubio. in not. q. ꝙ nec poteſt abſoluere ſeipſum
à iuramento quod fecit. Et quæ ſupra. q. cxi. caſu. lxxxi. Et idem
Deci.

Digitized by Google

Deci.in dicto coſil.cclxxxvi.etiam col.fin. poſt Paul. de Caſtro,
& Bal.not.in not.q.ꝙ Communitas Florentiæ; non poteſt con-
trauenire,nec reuocare Capitula conceſſa Caſtro Ripomaranci
ei cõceſſa in recompenſationem ſubiectionis,quam fecit dictum
Caſtrum dictæ Ciuitati Florentiæ. Et ꝙ quando ſunt Capitula
in recompenſationem Subiectionis,dicitur contractus, nõ gra-
tia,nec priuilegium,etiam ꝙ uerba diceret,gratiis,immunitati-
12 bus,fauoribus,& priuilegiis. † Et etiam ſi Capitula continerent
aliquid gratiæ,quia præponderat qualitas,ut dicatur potius cõ-
tractus.Deci.not.dicto loco.iii.col. poſt Bal. in ſimili de feudo,
ubi ibi.Et Princeps dicto caſu,ueniens contra factum ſuum, ui-
detur deceptus,oblitus , & circumuentus , etiam ſi adeſt motus
proptius.poſt Rom.Paul.Alex.& Bal.& c.cum olim.de re iudic.
Et per Deci.ut ſupra cum Bald.in dicta.l.qui ſe patris.in not.q.
conceſſionis Salinarum,à Florentinis Volateranis pro mille flo
renis.conſilio.ccxcii.& pro tenui.i.col.in fine.& ſeq.ꝙ nõ poſſit
reuocari,ut contractus,etiam ſi adeſt motus proprius. & col. fin.
per totam late.Facit,quia princeps etiam ciuiliter obligatur, ſe-
cundum multos,ut infra.q.cxvi.Et de materia etiam, quãdo pri
uilegium reuocari poſſit, per Deci. & Modernos, in.c. nouit. de
iudic.viii.col.& ſeq.poſt Abbat.& Felyn.Et late per Modernos
Purp.cum limitationibus.in.l.Imperium.numero.clxiiii.ff.de Iu
riſdict.omnium iudic.Et ibi notanter quid,quando magis con-
ceſſio de gratia,q̃ de contractu participat col. xxvii. poſt Aret.
13 ſingulariter, in.c.i. col. ii. de conſtitut. † Item priuilegium,uel
gratia,facta ob publicam utilitatem , non tranſit in tempus ſuc-
ceſſoris,unde reuocatur,ut infra dixi ſequenti.q. poſt.d. Bald.
14 not.in.c.quoniam Apoſtolica.de offi.Delegat. † Priuilegium
conceſſum per uiam diſpenſationis.Et ſic diſpenſatio facta etiã
per Inferiorem à Principe,non poteſt per eundem abſq; cauſa re-
uocari.Rom.notab.dxvii.an diſpenſatio,ubi dicit ſe nouiter de
eo fuiſſe conſultum.poſt Ioan.Andr.& gloſ.ſingul.in.c. cum ex
eo.de elect.in.vi.Et notab.additio ad Rom.poſt Oldrad.conſil.
cci.maxime ſcilicet,quãdo reuocaret,re nõ integra.Et quædam
15 Iura ubiq;,in Rom.& in addit. † Reuocat Decretum Anteceſ-
ſoris iniuſtum,uel nullum.not.tex.cum gloſ.in.l. quãmuis. ff.de
rebus eorum.cum Scribent. Abb. in not.q. in Papa.conſilio.xli.
16 libro.i.col.i.in fine. † Aliás Vicarium perpetuum Succeſſor
non reuocat.c.ad hæc.de offic.Vicar.Et etiam Imperator Vica-
rios creat in Terris,ut ſupra dixi. q.cvi. ad fin. dixi infra ſeq.q.

Digitized by Google

17 † Priuilegium legitimandi, quando reuocari poſſit. not. & late
Deciſ. Neapol. deciſ. cxxviii. fuit. col. fin. in principio. Regulari-
ter tamen, ſi Princeps primo uni concedit unum, & poſtea idem
alteri in contrarium, prima gratia præualet, & præſumitur cir-
cumuentus. late Deci. poſt Rom. Paul. Alexand. Abb. Bal. Andr.
Sicul. ubi Deci. conſil. dlxxxviii. uiſo. col. final. poſt. c. cum olim.
de re iudic. & l. prædia. C. de locat. prædiorum. libro. xi. & alibi
ſæpe. ut dixi ſupra, q. cxi. caſu. lxxxi. & ibi dicta, hic addēda ſunt.
18 † Sciendum tamen eſt, q in omnibus his caſibus, in quibus Suc-
ceſſor poteſt, ſi uult, reuocare factum Prædeceſſoris, ut ſupra, &
alibi, De honeſtate tamen deberet ſemper ſeruare, ſuadente æqui-
tate. not. in. c. fin. ne prælat. uic. extra. per Abb. in ſua. iii. q. prin-
cipali. v. dubio. Et ita decens, & honeſtum eſſet, ut ratificet fa-
ctum Prædeceſſoris, licet nō teneatur. Rota not. deciſ. ccxxxiii.
de locato. in nouis. in not. q. Vnde aliás contra Prælatos, & Re-
ligioſos, qui ab eorum contractibus longo tempore factis, rece-
dere non uerentur. late inuehit Marian. in conſilio. ubi per Deci.
conſil. cccxxix. ad finem. qui ſub prætextu, & colore, ne Eccleſia
19 damnum patiatur, aliorum Iura uolunt uſurpare. † Contractu
tamen, uel pœna inrationabili, Succeſſor nō ligatur. c. ii. de pre-
car. l. quámuis. cum glo. & Doct. ff. de rebus eorum. Aliás decet
ſeruare, ut ſupra, diſpoſita Prædeceſſoris, & ita præſumitur, niſi
conſtet de contraria uoluntate. Cardin. conſil. x. in titulo, de pri-
uileg. Tradit Deci. conſilio. clxv. col. penult. in fine, uiſo tenore.
Et hæc addenda ſunt ſupra. q. lv. & ibi dicta hic, cum promiſcue
altera alteram reſpiciat, Communionemq; ad inuicem habeant
hæ queſtiones. Et Principem poſſe reuocare priuilegia, patet in
c. Adrianus. lxiii. diſtinct. ubi reuocauit Papa Imperatori priui-
legium de eligendo Papam. Et not. in. c. cum inter uniuerſas. &
20 in. c. q ſicut. de elect. † Aliás Deci. notab. conſilio. dlxxxviii.
uiſo. col. final. conſuluit, pro Dominis de Corrigia, in not. q. q in-
dultum ſemel conceſſum ab Imperatore, de teſtando de bonis
feudalibus, etiam in præiudicium Agnatorum, facto teſtamēto,
& re nō integra, non poſſet contrario priuilegio reuocari, & re-
uocatio non attendatur, per not. per Bart. in. l. omnes populi. ix.
col. uerſ. ſtatuto cauetur. ff. de Iuſt. & Iure. & Abb. in. c. nouit. col.
viii. de iudic. cum ſimil. & quę ſupra. q. cxi. caſu. lxxxi.

CENTESIMA DECIMA QVNITA QVAESTIO.

An mortuo Imperatore, eius conceſſiones, vel priuilegia, durent.

1 *Priuilegium in futuris nondum inceptis, non operatur.*

2 *Exequutor gratiæ, mortuo Imperatore, an exequatur.*

Officiales Cameræ Apoſtolicæ ſunt perpetui. num. eodem.

3 *Expectatiua ad officium vacaturum, an expiret morte concedentis.*

4 *Mandatum quando expiret, & quando non, morte.*

5 *Mandatum Vicarii Imperatoris, an expiret morte Imperatoris.*

6 *Licentia data á Papa celebrandi in domo, an morte Papæ expiret.*

7 *Licentia data Epiſcopo de non reſidendo, an expiret morte Papæ.*

8 *Quid in literis Imperatoris in facultate aliquid faciendi.*

9 *Priuilegium Indulgentiæ, an morte concedentis extinguatur.*

10 *Priuilegium legitimandi, vel doctorandi, an expiret morte concedentis.*

11 *Priuilegium, vel conceſſio, ob publicam vtilitatem, an tranſeat in Succeſſorem dantis, vel recipientis.*

Regulæ Cancell. an durent Sede vacante. ibidem.

12 *Reſcriptum Principis perpetuum eſt.*

13 *Priuilegium conceſſum ad beneplacitum Principis, vel donec duxerit reuocãdum, quando expiret, & an morte.*

CENTESIMO DECIMOQVINTO Quæ-
1 ro, † an priuilegia, & conceſſiones Imperatoris, eo mortuo durent, uel magis expirent ipſo iure? Aliquid de hac queſtione, quid ſcilicet, in eius Legibus, & Conſtitutionibus, uiſum eſt ſupra. At priuilegia quædem, expirant morte Imperatoris concedentis, ut priuilegium in futuris nondum conſumatis, nec inceptis, in quibus priuilegium, uel gratia Prædeceſſoris, nõ operatur. Cyn. in. l. fin. C. in quibus cauſ. Bal. in. c. i. quo temp. mili. quod nota pro iſtis expectatiuis, quæ ad loca, uel officia, in Breuibus concedunt, ut in Deciſ. Neapol. ci. limitando niſi ſit facta cum conſenſu Cameræ, ut ibi, & ſupra dixi. x. q. poſt principium, & deciſ. cccxcii. Rex. col. final. numero. xvi. in eiſdem. Facit Re-
2 gula. l. mandatum, C. mandati. cum concordantiis. † Fallit in Exequutore gratiæ, qui mortuo etiam Imperatore, exequitur. argumento. c. ſi ſuper gratia, de offic. Deleg. in. vi. Vnde Officiales Cameræ Apoſtolicæ, ſunt perpetui, & nõ expirat eorum offi-

cium,per mortem Papæ.Clem.ii,§.eo tamen.de elect.Deci.conſ. cccciiii.poſt principium.libro.iii.&.ccccvii.col.iii.in not.q.contractus initi per eos.Et.d.c.ſi ſuper. extenditur, quia fundatur ſuper æquitate,ſecundum Lap.in notab.q.allegat. xvii.de offic.
3 Delegat.iunctis his,quæ dixi ſupra.q.cx.in fine. † Et ideo gratia,ad locum,uel officium uacaturum, per mortem alicuius,non expirat morte mandantis(datis certis exequutoribus.)Rot.not.
4 deciſ.dccxlv.in antiquis.nota, quod ſi Dominus. † Item forte dari poſſent limitationes,quæ aſſignantur ad dictam Regulam l.mandatum.de quibus ibi per Doct.Vt fauore pacis,piæ cauſę, & quando mandans tenebatur id facere, quod mandauit, ut per Modernos Bononienſes,not.xliiii.mandatum.Socy.in Regula, priuilegia piæ cauſæ.xix.priuilegio.tex.ſingul.in. l.ſi ergo.§.i. ff.de iur. dot. licet poſſet dici forte non eſſe paritatem terminorum,cum Principe concedente ea,quę ad Imperatorem ſpectant, cum in Imperio hęredem non habeat, per notata ſignanter aliás per Deci.in conſilio.cccexli.col.ii.& ſeq.poſt Ang. Rom. Alex.
5 & Socy.Et in Cautel.mea inter uiuos.xxxviii.mandatũ. † Mandatũ uero Vicarii Imperatoris,per mortẽ eius expirat,ſicut per mortem Papæ.Rota deciſ.dlxxx.Camerarius. in antiquis.Deci. conſilio.cccciiii.col. fina.licet argumentum contra.in.c. ad hæc.
6 de officio.Vicar. (ſolutio patet.) † Licentia data á Papa cele-
7 brandi in domo,non expirat morte Papæ. † Sic nec licentia data ab Epiſcopo,de nõ reſidendo ad tempus,poſt mortem.n.Epiſcopi,non tollitur,quia durat cauſa.Deci.not.in dicta col.fin.d.
8 conſil.poſt Archyd.Et eſt deciſ.Rot.ſupra alleg.dlxxx. † Quæ dicta,& deciſiones(quatenus in ſimili poſſent adaptari)licet iis Imperatoris,puta faciendi aliquid in Regno,extrahendi,uel colligendi &c.deſeruire poſſent,& ſunt notanda.Item fauore Fidei, (ut contra Hęreticos)mandatũ,uel conceſſio alicui facta,durat etiam mortuo Principe.argumento.c.ne aliqui.de accuſ.in.vi.
9 † Priuilegium Indulgentiæ extinguitur per mortem eius, qui conceſſit,ſecundum quoſdam,niſi ſit datum cum cauſę cognitione.glo.in. c.penult.de Cleric.non reſident.quia tunc etiam ualet infra tempus ſucceſſoris, ut ibi Imol.tenet pro communi,ſecundum Rot.Neapol.deciſ.cxxviii.fuit.col.i.quę citat etiam Rot. Rom.in.d.deciſ.dlxxx.licet ſecundum alium numerum, de quo
10 tamen dicendum eſt,ut per doct.in dicto.c.pen. † Priuilegium legitimandi,uel doctorandi,& ſimile,an expiret morte concedẽtis? Rota Neapolit.dicta deciſ.cxxviii.diſputat.& ait dubiam.q. inclinat.

inclinat.i col.conſiliũ eſſe ꝙ confirmetur.poſt Cyn.in.l.priuile-
11 gia.C.de ſacroſanct.eccleſ.Bal.conſilio.xcvi.iii.libro. † Con-
ceſſio, ſeu priuilegium, ob publicam utilitatẽ, non tranſit ad Suc
ceſſorem, tam dantis, q̃ recipientis, ſed reuocat̃.Rota Neapolit.
deciſ.cccxcii.Rex.colũ.penult. & final.in not.q.Regis, qui con-
ceſſit Lanternam Neapolis cuidam, & hæredibus &c. poſt Bal.
not.in.c.quoniam Apoſtolica.de offic. Delegat. Addo idem per
Modernos.Bononienſes.not.dxxxi. utilitas. ad finem. poſt.l.ꝙ
ſemel.ff.de decret.ab ord.& ibi Dyn.& Bart.& Alex.conſilium,
licet non dicant ipſo iure extingui, & non tranſire, ſed ꝙ poſſit
reuocari ob publicam utilitatem, etiam ꝙ in contractum tranſi-
uerit, declarando ut ibi, in Subdito aliás non. Et Rota Neapol.
deciſ.ccclxi.Monaſterium.colũ.ii.& dixi ſupra.q.xcviii.&.q.lv.
Regulæ autem Cancell.an durent, uel expirent, ſede uacante, ſu-
12 pra diximus.q.xciii.ubi uidendum. † Aliás regulariter reſcri-
ptum Principis, eſt perpetuum.l.falſo.C.de diuerſ.reſcript.not.
tex.in.§.illud.in Auct.Conſtitutio quæ.de dignitat.ibi, quoniam
omne bonum, quod ſiue á Deo, ſiue ab Imperio, ſequente Deum,
decet eſſe manſurum, & omnis malitiæ, ac diminutionis extra-
neum.c.decet.cum gl.& Doct.de Regul. Iur.in.vi.Et per dictam
l.falſo.glo.in not.q.in.l.i.in glo.final.C.in quibus caſ. reſtitut.
13 & per dictum.§.illud. † Si autem aliqua gratia, uel aliquid, cõ
ceſſum eſſet ad Beneplacitum Principis (ut ſæpe concedere ſo-
lent, Priuilegia, uel Beneficia) ad nutũ reuocari poteſt. in dubio
tamen perpetuum reputatur, Bar.ubi Deci.conſ.fin. lib.i.ante fi.
Expirat tamen morte, cum ad beneplacitũ alicuius nomine pro-
prio, factum, uel conceſſum eſt.c.ſi gratioſe. de reſcriptis. in.vi.
Ang.in not.q.ubi Deci.in pulchro caſu.Illu. Domini de Plum-
bino conducti, ab Illuſtriſſimo Mediolani Duce, & Dominis Flo
rentinis pro duobus Annis firmis, & uño, ad beneplacitum con-
ductorum.in conſilio.cviii.iſta uidetur.col.i.& ſeq. Secus ſi be-
neplacitum ad Dignitatem referatur.Sed ſi gratia eſſet conceſſa
donec reuocaretur, morte non finitur, quia per mortem non dici-
tur uoluntas reuocari, nec actus.c. ſi delegatus.de offi. Delegat.
in.vi.communis opinio, ut per Deci.in.l.eius eſt uelle.ad finem,
ff.de Regul.Iur.poſt Alex. Innoc.& Ang. & idem in dicto con-
ſilio.cviii.i.col.Et in ſuſpẽſione facta ad beneplacitum, ꝙ morte
expiret.Deci.conſilio.cccciiii.col.iii.arguendo, tradit.

CENTESIMA DECIMASEXTA QVAESTIO.

1 *An Imperator obligetur ciuiliter.*

2 *Obligatio propriè non eſt, vbi Libertas eſſe poteſt.*

1 CENTESIMO DECIMOSEXTO Quero, t an Imperator obligetur ciuiliter? Fely. in.c.i. colum.iii.de probat.& ſeq.poſt multa,pro & contra,cōcludit uerius eſſe Principem obligari ciuiliter,& naturaliter, precipue per. l.i.§.i.cum l.ſeq.ff.de offic.Procur.Cæſar.& per.l.bene.C.de quadrien.præſcript.inducendo fortiſſime,ut ibi per eum.D.Deci.in dicto.c.i. col.i.dicit.communiter teneri,Principem ciuiliter non obligari, & hanc opinionē late defendit.Itemq;,& contrariam q. ſic,&.iii. col.ante finem,ait articulum eſſe diſputabilem.in.ii.ad finem,cō cludit(ut ceſſent contraria)Principem,ex naturali ſola aſtringi efficaciter.Ego aliás in queſtionibus meis examinaui latiſſime hanc queſtionem ad utramq;per plura,& multa fundamēta, ubi uidendū forte fas erit qñq;,& ultra multas rōnes, & argumenta. Pro parte affirmatiua ſtando in Iuribus,ſolū eſt.l.digna uox.C. de.ll.ibi legibus alligatum profitetur.l.cum hęredes.C.qui teſt. fac.poſſunt.ibi,Ius commune cum cæteris habet Imperator, cū hæres inſtituitur, uel Auguſta. &.l.ex hoc Iure Gentium.ff.de Iuſt.& Iure.iuncto.§.q. uero naturalis.Inſtit.de Iure natur.&.§. ſingulorum.Inſtit.de rerum diuiſ.iuncto eo,quod notat Iaſ.in.l. final.in principio.C.de Iure delib.cum his,quæ ſupra,q. Fiſcus, & Imperator,æquiparantur,ſupra.q.cx.caſu.clxxi.Item per.c. pro illorum.de præbēd.&.c.ideo.xxv.q.i.&.c.iuſtum.ix.diſt.in. Item, quia pœna eſſet,ſi non poſſet obligari ciuiliter cum uult. argumento.l.hi qui.C.de apoſtat.&.l.moris.ff.de pœnis.&.l.ſi mulier.i.ff.ad Velleia.ibi,alioquin nemo cum fœminis contraheret.Pro parte negatiua tex.in.c.ideo.§.his ita reſpondetur.ſcilicet Sancta Rom.Eccleſia,Ius,& Autoritatē canonibus impartitur,ſed eis non alligatur.Item differentia debet eſſe,inter obligatum,& Ius,quo quis obligatur.ll.uulg.Sed Imperator eſt lex ipſa ciuilis,animata in Terris.§.fin.in Auct.de Conſul.ergo &c. Item Deus Leges ipſas ſubiecit Imperatori,dicto.§.fin. quomodo ergo ipſe eis ſubiacet? & per multa alia, de quibus in dicta q.latiſſimę dixi, defendendo utramq; partem. Tandem in ſolutione poſt multas declarationes, ciuilis obligationis, qualiter, & quomodo,conſideretur,& quot modis,tenui Principem.ll.ciuiliter

liter non obligari præciſe, ſed in contractibus ſic, et ita communiter ait ſeruari Paul. de Caſtro, in dicta. l. Princeps. de. ll. ff. precipue illa ratione, quia cum contrahit Princeps, uidetur conſiderari ut priuatus, nō ut Princeps. Et dum Princeps dicit. ll. ſumus alligati &c. reſpondetur q non proprie, & præciſe, quia rumpit ſi uult. c. propoſuit. de conceſſ. præbend. cum concordan. & dicta l. Princeps. & l. digna uox. de. ll. ff. & cod. & §. fi. in Auct. de Con

2 ſulib. † Vnde nō eſt proprie obligatio, ubi Libertas eſſe poteſt, & non præciſa neceſſitas, Inſtit. de obligat. in principio, Bal. not. in diuino ſuo conſilio Sciſmat. colum. i. ad finem. Vbi etiam ſubtiliter declarat obligationem, pluribus modis capi poſſe. & tex. in dicto. c. ideo. penul. col. ad finem. ibi. Oportet ergo primā Sedem (ut diximus) obſeruare ea, quæ decernenda mandauit, nō neceſſitate obſequendi, ſed autoritate impartiēdi, & hęc pro nūc in hac. q. breuiter perſtringendo ſufficiant.

CENTESIMA DECIMASEPTIMA QVAESTIO.

1 *De priuilegijs Imperatricis, ſeu Auguſtæ Coniugis.*

2 *Imperatrix Auguſta, varijs modis vocatur.*

3 *Imperatrix quomodo incedat in Proceſsionibus.*

CENTESIMO DECIMOSEPTIMO Quæro, † de priuilegiis Imperatricis, ſeu Auguſtæ Coniugis,

1 dicut habetur in. l. Princeps. ff. de legi. & in. l. quod principi. cum l. ſequenti. ff. de legat. ii. Iacob. Aluarot. in titulo, quis dicatur Dux, uel Comes. in principio. viii. colū. ad medium, in uſib. feud. Et aliās tex. not. in. l. Fiſcus. i. in fine. ff. de Iure Fiſci. dicit, quodcunq; igitur priuilegium Fiſco competit, hoc idem Cæſaris ra-

2 tio habere ſolet, & Auguſtæ. † Aliās appellatur Regina piiſſima, in. l. penult. C. de donat. inter uir. & uxor. Venerabilem Auguſtā uocat. in. l. ii. C. quibus numer. libro. x. & §. fin. Inſtit. de uſucap. Sereniſſima Auguſta in inſcriptione. l. bene à Zenone. C. de quadrien. præſcript. Et tetigi ſupra. q. ii. Piiſſima Auguſta. l. nemi nem. in principio. C. de Decurion. libro. x. Domina, an uocetur ab

3 Imperatore, ſupra uidimus. q. lxiii. in principio. † In Proceſſionibus incedit poſt Imperatorem, ſecundum quod ſupra diximus q. lxvi. in fi. Nobis autem pro nunc hic de Imperatore ipſo, hæc uidiſſe, & tractaſſe ſufficiat.

RESTAVRI CASTALDI

CENTESIMA DECIMAOCTAVA QVAESTIO.

1 *In quibus Caſibus, & quando, & qualiter, & á quibus commitatur Crimen læſæ Maieſtatis.*

2 *Hoſtis, Infidelis, & Rebellis Imperii, qui dicantur.*

3 *Officiales Imperatoris offendens, an incurrat Crimen læſæ Maieſtatis & quãdo. & ſeq.*

5 *Scientia ſola, an puniatur in Crimine læſæ Maieſtatis, & quando, & nouiter. ſuſtinetur opinio Bar. & ſeq.*

7 *Accuſare, & prodere Crimen, differunt.*

8 *Crimen læſæ Maieſtatis non incurrit non Subditus, & quid ſi ſolúm eſt Subditus ratione Feudi, & ſeq. & . 11.*

10 *Clericus Epiſcopus, quando incurrit Crimen læſæ Maieſtatis Imperatoris.*

12 *Hoſtis Principis poteſt eſſe Subditus, vel non.*

13 *Filij in Crimine læſæ Maieſtatis puniuntur in bonis, ſed an in Beneficijs Eccleſiaſticis.*

14 *Frater pro fratre, nec Nepos pro Auo, nec Pater pro Filio, in Crimine læſæ Maieſtatis tenentur.*

15 *Iuſſus á Principe vt ſuſpectus, diſcedere à Ciuitate, & certa Cõfinia ſeruare, ſi non ſeruat, an læſæ Maieſtatis teneatur.*

16 *Legatus Cæſaris, an poſſit iubere alicui ſub pœna læſæ Maieſtatis, quod non eſt.*

17 *Crimen læſæ Maieſtatis, & perduellionis, quid differant.*

18 *Falſificans Monetam, committit Crimen læſæ Maieſtatis.*

19 *Magi, idem.*

Strigæ, & Incantatores, qua pœna, tenentur.

20 *Syndicatus. l. violans, Reus eſt læſæ Maieſtatis.*

Crimen læſæ Maieſtatis committitur contra Papam Legatum de latere, vel eius Rectorem. nu. 4.

21 *Electores Imperij, faciunt Reos læſæ Maieſtatis Conſpirantes in eos.*

22 *Iudex negligens vindicare Crimen priuati carceris, vel Paganos, incidit in leſam Maieſtatem. & ſeq.*

1 CENTESIMO DECIMOOCTAVO Quæro, † in quibus Caſibus dicatur offendi Imperator, & quãdo dicatur committi Crimen læſæ Maieſtatis, primo dic ut. ff. &. C. ad

C.ad.l.Iul.Maieſtat.per totum precipue.l.i.ii.iii.& ſeq. & Inſti.
de public.Iudic.§.publica. Et ubiq; late Doct.& ordinate. Circa
xxi.caſus,& ultra per Dominum Franciſcum Luccanum, de Par
ma,in Tractat.ſuo,de priuilegio Fiſci.In Capite qualiter,& quo
modo,committatur Crimen læſæ Maieſtatis , ubi uidendum. &
in tex.& gloſſis,Bar.in extrauag.ad reprimendum. ubi declara-
tur etiam quomodo in Crimine læſæ Maieſtatis procedatur. Et
per Alex.in notab.queſtionibus, conſilio.xiii. conſideratis his.
libro.vi.& per Modernos Bononienſes,in.l.i.C.ad.l. Cornel. de
Sicar.numero.v. & ſequentibus.& in.l. de minore. in principio.
col.i.&.ii.ff.de queſtion.per Deci.in notab.q.Ducis Mediolani.
conſilio.cccex.iuxta.col.penult.ad finem,libr.iii.Benedict.Cap-
conſilio. cvii. in fine. Et per Veronenſ.conſilio penult. poſt me-
dium.Deci.conſil.lxliii.in principio.&.lv.not. ponit , in materia
Criminis læſæ Maieſtatis.Mar.Laud.in Libello ſuo,de Crimi-
2 ne læſę Maieſtat.per Hyppol.in not.q.conſilio.i. † Et genera-
liter quis dicat Hoſtis,Infidelis,& Rebellis,dictis locis & reaſ-
ſumit Deci.poſt Abb.& alios,in.c.ſanć.iiii.not.de offi.Delegat.
el.ii.Bal.in.l.nihil.C.de uind.libert.Et in.l.ii.C. de falſ.monet.
Moderni Hiſpani in.§.rurſus.numero.xxiii.Inſtitut.de Act.col.
xvi.poſt Iaſ.ibi.Deci.conſilio.dxliiii.col.i.Serioſe. Hic tantum
3 tangẽdo,magis quotidiana,& utilia.† Principalr illud frequen-
ter dubitari poteſt,an ſi Officiales,& Miniſtri,per ipſum Impe-
ratorem poſiti in locis,offendantur,incurratur Crimen læſę Ma
ieſtatis,ſiue contra eos molliatur aliquis, uel machinetur Dolo
malo.&c.tex.uidetur ꝙ ſic,in.l.i.ff.ad.l.Iul.Maieſtatis. ibi, quo
quis Magiſtratus Populi Rom.qui ue Imperium,poteſtatem ue
habeat,occidatur.&.l. quiſquis.in principio. C. eodem. canoni-
zata.vi.q.i.& glo.dicit,ſiue militent in armara Militia,ſiue iner-
mi,ad latus Principis.Et bonus text.in extrauagan. qui ſint Re-
belles.Ibi,contra nos,uel Officiales noſtros,in his. quę ad com-
miſſum eis officium pertinent,rebellando.Et ibi glo.Bar.in uer-
bo,rebellando.poſt princip.not.declarat intelligi de illis Offi-
cialibus Imperatoris,qui principaliter,& directo,pro eo ſunt Le
gati uel Vicarii.Sic,ꝙ ſi quis rebellat contra Rectores per Ec-
cleſiam Romanam poſitos in partibus ſuis ſit locus illi conſtitu
tioni.Et cum Bar.ibi Deci.conſilio.cccex.in cauſa. col. fin.libro
iii.in notab.q.ubi etiam ꝙ non omnis, qui non obedit Principi,
Reus eſt læſæ Maieſtat.ſed tunc demum ſi inſurgit contra eum.
poſt Bald.conſilium not.ubi ibi.Et quæ dixi infra nu.xvi. Et in

Digitized by Google

Vicario Imperatoris,& his,qui iuxta eius latus ſunt. Hyppol.
Bonoñ.conſilio.i.numero.xx.& ſeq.poſt Cum. Saly.Ang.Nell.
Et Alb.in.l.i.C.ne quis in ſua cauſa.col.iiii.pulchre dicit,ꝙ qui
lædit Magiſtratum populi Romani(et ſic per conſequens hodie
Imperatores)incidit in Crimen læſæ Maieſtatis.Et rationem al
legat,ultra dictam.l.quia in quolibet Magiſtratu,repręſentatur
Perſona Imperatoris,ſicut ꝑſonaDomini in ſeruo.l.ſi Pamphilo.
ff.de opt.legat.Facit.§.Seruis.Inſtitut.de iniuriis.cum ſimilibus.
l.Dominum.C.eodem.Facit.l.i.§.omnia.C.de Veter.Iur.enucl.
cum ſimili.& notab.additio Alex.ad Bar.in.l Hoſtes.infra alle-
gata.col.penul.in uerbo,quero quid ſi Ciuitas.Et refert,& tenet
cum Alb.dictus.D.Franciſcus in dicto loco, col.iii.ad fin.uerſ.
item curando,comprobando per ſimile , quia ſi Vaſſallus offen-
datur,Dominus uidetur offenſus,poſt Bar.Bal.Inno.& Alb.ubi
ibi.& cum Bar.in dicta glo.rebellando,ut ſupra.Alex.conſi.xiii.
4 col.ii.in principio ſupra allegato. † Et prædicta uera uidetur,
cum in his,quæ ad ſtatum Imperii ſpectant,cõtra Officiales ma-
chinatio eſt,ut per tex.& Bar.ubi ſupra.Vnde ſecus , ſi quis eſſet
Rebellis Officiali Principis,non propter ipſum Principem , ſed
propter ipſum Officialem,ut not.declarat Bar.in.l. Hoſtes.pen.
colum.ff.de Captiuis.uerſiculo , circa prędicta quero.Et contra
Papam,uel eius Legatum de latere,uel Rectorem,committi Cri-
men læſę Maieſtatis late ſcribit Petr.de Anch.conſilio.cclxxvii.
5 ex prædicta.i.q.in not.q.i.dubio. † Sola autem conſcientia,an
puniatur in Crimine læſæ Maieſtatis,ſi quis non reuelauerit,ar-
gumentum,ꝙ ſic,in.l.utrum.ff.de paricid.Et uidetur text.in.l.
quiſquis.C.ad.l.Iul.Maieſt.uerſus finẽ.& ibi Doct.& Bar.in di-
cta.l.utrum.Mart.Laudenſ.in Tractatu,de Crim. læſæ Maieſt.
not.xiii.ſola.Sed Moderni Bonoñ.nouiſſime in dicta.l. utrum.
in principio,declarant not.ꝙ ex ſimplici ſcientia,quis non incur-
rat Crimen læſæ Maieſtatis,niſi quando hoc ſciens , poſſet pro-
bare,alias ſecus,illa not.ratione, quia quãdo nõ poteſt probare,
non tenetur ſe ſubmittere Torturæ,uel Carceribus , per not. di-
ctum Bal.in conſilio.& Ang.de malef.cum eo,Ioan. de Anan.&
Io.de Platea,ubi ibi.Et Fely.cum Bal.in.c.de cætero.ultima col.
6 de re iudic. † Et ꝙ Anima Bar.quia tenuit contrarium,ſepulta
eſt in Inferno.Vnde ꝙ indebite,& iniuſte , ſoli ſcientes,nõ par-
ticipes,decapitantur.poſt Ang.etiam ubi ibi.Et dicit ſe ponde-
rare bon.tex.ad id,in Clem.uolentes.§.Notarii.in uerſicul.& ea
probare ualcant.de Hęretic.ubi Cardin.notat,ꝙ qui non poteſt
probare,

probare, non tenetur nunciare. Et q; Aſſeſſores ſequentes Bart. in dicta. l. utrum, occidentes homines, ſolummodo quia non reuelant ſecretū non probabile, omnes ſunt Homicidæ, quia uiſus uidet, uelit, nolit, & auris audit, & ſenſus corporis, & primi motus, non ſunt in poteſtate hominis, ut dicit glo. in. l. i. §. Ius Naturale. ff. de Iuſt. & Iure. Et idem ut ſupra, dicti Moderni Bonoñ. in notab. clxiiii. nemo. contra Bar. in dicta. l. utrum. Et cum Bal. & Ang. ut ſupra Deci. in Regula, culpa caret. ff. de Regul. Iur. & in. c. i. de offic. Delegat. col. v. Sed qui ob Imanitatem Criminis læſæ Maieſtatis, uellet Bart. tueri, dicere poſſet nouiter, q; aliud eſt accuſare, aliud prodere Crimen, quando quis nō poteſt probare, uerum eſt, q; quis non tenetur accuſare, ſed prodere ſic.

7 † Prodit enim, qui non probāda defert, accuſat, qui probaturus offert, quod intendit Reo Crimen, ut expreſſe dicit text. not. in c. plerumq;. poſt principium. ii. q. vii. Vnde tutius eſſet, q; Conſcius (licet probare non poſſet) ſecreto tamen adiret Principem, & proteſtaretur ſe probare id non poſſe, ſed hoc, & hoc ſcire, ut Princeps poſtea per circumſtātias, & obſeruationes, ac progreſſus Rei conſpirantis in eum, poſſet præuidere, & peruenire ad cognitionem Veritatis. Occulta enim Delicta etiam non probabilia, debent reuelari, & dici ei, cui prodeſſe poſſunt, & non obeſſe delicto, ut dicit tex. not. in. c. hoc uidetur. xxii. q. v. ad fin. principii. Vnde &c. Et pro Bart. bonus text. in. l. conſenſu. §. uir quoq; ad finem. ibi, conſciam. C. de repud. Et proditionem, non accuſationem, requirit. l. in hoc crimine. ut eſt tex. in dicta. l. quiſquis. in fine. ibi. ipſe prodiderit, & prodere eſt, cum quis non poteſt probare, ut ſupra dixi, per tex. expreſſum, in dicto. c. plerūq;. poſt principium, ergo &c. Vnde tutius uidetur, & ſecurius, ut ſupra dixi, precipue cum hodiernis Principibus, cum quibus non eſt ludendum, nec de facili, in ſimilibus ignoſcunt. In practica tamen, Autoritas ſupra dictorum eſſet magna, ut late per Moder. in dicto not. clxiiii. Vbi etiam poſt Ang. referunt in practica ſeruari opinionem Bar. quæ etiam in puncto Iuris, uidetur probabilior, conſiderando, ut ſupra. Et eſt ſpeciale in odium tanti Criminis, & ſic contraria alia ceſſant. Et cum Ang. Bal. & Felyn. ut ſupra, tenet alias. in not. q. in ſimili, ſuper Symonia, in non reuelantibus, Dominus Rochus de Curte in Tractat. de Iure patronatus, ſuper uerbo, utile. iii. q. col. final. in principio. Et Crimen Symoniæ, & læſæ Maieſtatis, uidentur æquiparari, ut infra dixi numero. xi. in fine. poſt glo. in. l. nullus. C. eodem. Et Deci. in. d

e.i.col.v.ait,ꝙ opinio Bar.in Practica ſeruatur,ſecundum Ang.
Et ꝙ ita Florentię,dum ipſe ibi legeret,ſeruatũ fuit,contra Re-
natum de Patiis,inferẽdo etiam,ꝙ dicta.l.quiſquis, quę de Im-
peratore loquitur,habeat etiam locum in Republica.De quo ait
late Socy.ſcribere in conſilio.cclxxv.in cauſa fratris.Item limi-
tat in patre, quem ait non teneri ad reuelandum , & offerendum
filium ad ſupplicium.poſt Salyc.& Ioan.de Anan. & Veronẽ.
Cautela.i.Sed ego hoc ultimum dictum non firmo, nec uidetur
probari,in.l.alleg.per Veroñ.Sed ibi alia ratio eſt,& termini.
8 † Id in hoc Crimine læſæ Maieſtatis,notãdum eſt, ac menti te-
nendum,ꝙ ſcilicet,Reus læſæ Maieſtatis,quis nõ efficitur, ſi nõ
eſt Subditus Imperatori. Vnde qui de Terris Eccleſię eſſet,uel
alterius,hoc Crimen nõ incurreret.Bar.not.dixit,in.d.extrauag.
qui ſint Rebelles.in uerbo,rebellando.in principio.Mart. Laud.
in Tractat.de Crim.læſæ Maieſtat.not.xxxiiii.licet. Et addo di-
ctos Modernos Bononienſes,in.l.de minore.in principio.col.ii.
numero.v.ff.de queſt.ubi idem ſimpliciter dicunt,& tenent, alle-
gantes ſolum Bal.in conſilio.ccclxxxviii.cum Ciuitas. libro.iii.
Addo Bal.in.l.nihil.C.de uindict.libert.& in.l.ii.C.de fall.mon.
Et eſt bonus tex.in.c.paſtoralis.§.rurſus.de re iudic.in Clemen.
ubi Card.& Imol.not. Quod dictum de Crimine læſæ Maieſta-
tis,reaſumunt Moderni Hiſp.in.§.rurſus.poſt Iaſ. ibi.colũ. xvi.
9 numero.xxiii.& ſeq.Inſtitut.de action. † Declarando primo id
uerum in Principibus Sæcularibus,ſecus reſpectu Papæ,quia ei
omnes ſubſunt.poſt Abbat.Innoc.Bar.& Ioan.de Anan. Et quę
io Nos ſupra.q.l. † Quid in Clerico Epiſcopo, habente Domi-
cilium,uel originẽ ſub Imperatore.poſt Deci.nouiſſime,& alios
in.c.at ſi Clerici.de Iudic.dic tu,in fine principii,ubi uidendum,
poſt Aret.pro communi ꝙ ſic , licet quædam contra, & quædam
cum diſtinctioñ.uide per Deci.ubi ſupra latiſſime, ubi tenet opi
ii nionem Aret.communẽ de Iure uetiorem. † Et quid ſi nõ Sub-
ditus haberet feudum à Principe,contra quem machinatur, dum
tamẽ in Terra ſua non habuerit Domicilium,uel originem.poſt
Card.Alex.in.c.in primis.§.de perſona.i.&.ii.col.ii.q.i. poſt Cle
meñ.paſtoralis. de re iud.dic tu.§.deniq;.&.§.ſequenti,cum glo.
ꝙ non,licet dicti Moderni dubitent in dicto.§.rurſus.d.numero
xxiiii.ad finem.per rationem, de qua ibi per eos. Et ad id,quod
ſupra dictum eſt de Clerico,uide notabile dictum Rom.in ſing.
dcci.dicam,in principio.de Clerico,uel Epiſcopo,contra Domi-
num ſuum Temporalem coniurantem,Bonis,etiam Feudalibus,

Reus

Digitized by Google

Reus læſæ Maieſtatis priuatur, multæ gloſſæ. & tex. in.c. unico.
quot ſunt teſt.neceſ.ad prob.ingrat.Io.de Anan.& Socy. in cõſ.
ubi Deci.conſ.dxliiii.Sereniſſimus.col.i.Item crimen Hęreſis &
læſę Maieſt.unũ æquiparari.c.uergẽtis. & ibi Doct.de Hæretic.
Auct.Gazaros.C.eod.Ang.ubi Hyppol.conſ.i.nu.xxviii.Item
et crimen Symoniæ etiam.glo.in. l.nullus.C.ad.l.Iul.Maieſt.l.
12 ſi quemq̃.ad finem.C. de Epiſcop. & Cler.& ſupra tetigi. † Ho-
ſtis autem Principis poteſt eſſe Subditus, uel non, ut per Bal.in
d.l.nihil.C.de uindict.libert.& in.d.l.ii.C.de falſ.mon. Martin.
Laud.cum Bal.in.d.not.xxxiiii.licet.& Hiſp. ubi ſupra. d.num.
xxiii.in.§.rurſus.Inſtitu.de Action.põſt Iaſ.ibi.& tex.in l. quiſ-
quis.in princip.C.ad.l.Iul.Maieſtatis.glo.in dicta Clem. paſto-
13 ralis.§.i.in uerbo, Subditis. † Item filii licet quandoq; punian-
tur ob Crimen læſæ Maieſtatis, per patrem commiſſum, ut in.l.
quiſquis.§.i.C.ad.l.Iul.Maieſtatis.regiſtrata.vi.q.i. ſi quis cum
Militibus.Et per Deci.late, ubi declarat quando ſit, ſcilicet, cum
in primo capite, eſt Reus.in dicto conſil.cccccx.col.final. ubi late
cumulat poſt Saly.& Cyn.ibi.Dominus Benedict.Capr. noſter
Peruſinus conſil. cvii. in fine, ut ſcilicet filii ipſi priuentur bonis
omnibus, ut dicto.§.i.Non tamen priuantur Beneficio Eccleſia-
ſtico, ſecundum Rom.etiam in Crimine læſæ Maieſtatis Eccle-
ſiaſticæ.in not.dclxxxvi.ſeſs q.Marti. Laudenſ. in Tractatu, de
crimine læſæ Maieſtat.not. xxxi.Beneficium.Sed in contrarium
uidetur tex.in.c.fœlicis.§.q; ſi quis.de pœnis.in.vi.Et tenet Car
din.in.c.ſatis.lvi.diſtinct.Imol.in.l. Inſulam.in fine.principii. ff.
ſoluto matrimonio.Et additio ad Rom.dicto loco.Bonis tamen
feudalibus quis priuatur Reus huius criminis, ut ſupra dixi, poſt
Deci.dicto conſ.dxliiii.col.i.poſt Socyn.Ioan.de Anan.gloſ, &
14 text.& gloſ.in.l.i.ff.de offic.Præfect.Vrb. † Frater tamen pro
Fratre, uel Nepos pro Auo, non tenetur in hoc Crimine, ut per
Deci.nouiſſime, not.in memorabili caſu fratris.Ioan.Andreæ.de
Lampugnano, qui Ducem Mediolani interfecit, in conſilio.lxv.
& diligenter.in principio.quia id non reperitur in Iure, & de Ne
pote, poſt Bar.in.l.patri.ff.de adult.Idem Deci. in dicto conſilio
cccccx.col.iii.Et q; nec Pater pro Filio.Salyc.in dicta.l.quiſquis.
Et Deci.in.d.conſ.lxiiii.& in.d.cõſ.cccccx.col.iii.Et in fratre, &
patre, eſt ratio per rationem ceſſantem infectionis ſanguinis de-
15 ſcendentis, ut per Deci.not.in.d.conſ.lxiiii.col.i. † Item prædi
ctis addendum eſt, q; ſi Princeps aliquem nouarum rerum ſuſpe-
ctum, puta tempore Belli, in aliqua Ciuitate, Vrbe diſcedere iu-

beat, certaq; illi Confinia ſtatuat, ut ſolet de more. Vnde citra
ſuum iuſſum non abſcedat, iſq; non paruerit, læſæ Maieſt. Reus
non erit, ſecundum Bald. not. conſil. cclxxi. lib. ii. Sed q; tantum-
modo arbitratu Principis extra ordinem, ceu Sacrilegus, plectē-
dus ſit. l. Sacrilegii. C. de diuerſ. reſcript. cum quo nouiſſimi Me
diolanenſes tranſeunt, in. l. quos nos hoſtes. ff. de uerb. ſig. in gl. i.
ad finem. quod nota, & tene menti, quia ſæpe poſſet in facto con-
16 tingere. † Et ſi Legatus Cæſaris mihi mandaret, ut Principi
Auri Summam mutuarem, ſub pœna Perduellionis, & Criminis
læſæ Maieſtatis, an niſi id faciam, ceu hoſtis plecti potero? Dicti
Moderni. d. loco (ubi ſupra in. d. l. quos.) dicunt Legatum non
poſſe ſtatuere, id Perduellionis Crimen eſſe, quod nō ſit, allegāt
l. fa uoſi uerſ. hoc tamē. ff. ad. l. Iul. Maieſt. Sicut nec in huiuſmo-
di iuſſionis executionem contumacium, bona publicare poterit,
l. i. C. ne ſine iuſſu &c. Ego tñ crederem inſpiciendā eſſe faculta-
tem, & mandatum Legati, ultra quod. d. uerſiculus. hoc tamē. nō
multum facit bene uiſus, cum ille tex. reſpectu cognitionis cauſę
loquatur contra Accuſatos de illo Crimine, ut ibi patet, licet in
illis uerbis, non in occaſione, uideretur aliquantulum facere, ad
id, quod ſupra. Et facit illud notab. dictum. Bal. ubi Deci. conſ.
cccex. in cauſa. col. final. de quo ſupra dixi in hac. q. poſt princip.
q. ſ. non omnis qui non obedit Principi, Reus eſt læſæ Maieſta.
Sed tunc demum ſi inſurgit contra eum, ut ibi dixi. Pro Moder.
tñ, facit ſupra caſus, cli. q. cx. & tetigi ca u. ccxci. ubi etiam uidē-
17 dum. † Et quid Crimen perduellionis, quid ue læſę Maieſtat.
differant, Moderni. d. loco ultra Accurſ. in. l. final. ff. eod. & in. §.
per contrarium. Inſtitut. de hęredit. quę ab inteſt. poſt. M. Tul-
lium. ii. Officiorum. Vt Perduelles ſint, quibus cum ſit Bellum,
uel qui Hoſtili animo aduerſus Rempublicam, uel Principem,
animati fuerint. Et ideo non omne lęſę Maieſt. Crimen, idem &
perduellionis eſt, ſed alterum altero, generalius eſſe, Pyratamq;
18 Perduellem non eſſe. † Et falſificans monetam, incidit in. l. Iu-
liam Maieſt. l. ii. C. de falſ. mon. Veroñ. conſ. xvii. col. iiii. in fine.
19 † Magi quoq;. l. & ſi. C. de maleſi. in ratione uerſiculi, quoniam.
De Lamiis tamen, ſeu Strigis, & huiuſmodi Diuinatoribus, &
Incantatoribus, late ſcribit Io. Franciſcus Placentinus, in Tra-
ctatu, de Lamiis. x. Volum. Tract. & Paul. Grillandus, in Tract.
de Sortilegiis. iiii. Volum. Tract. & ibi ſpecialiter. xi. q. late, qui-
bus pœnis puniantur, quolibet Iure, & Foro, ibi uidendum per
20 plures col. † Item & qui uiolaret. l. latam. ſuper Syndicatu offi
cialium.

cialium, Reus uidetur Maieſt. & pœnę. L. librarum Auri. l. i. C. ut
21 omnes Iudices. §. ꝙ ſi quis. † Item conſpirantes in Necem Ele-
ctorum Imperii, ut ſtatuit Carol. IIII. Rom. Imp. in eius Bulla
Aurea, relata ſupra per me. q. viii. ante finē. cap. lii. facit. d. l. quiſ-
22 quis. in princ. C. eod. † Item Iudex negligens uindicare crimē
priuati carceris, incidit in Crimen lęſę Maieſtat. l. i. C. de priuat.
23 carcer. † Item idem qui uindicare Paganos negligit. l. i. C. de
pagan. Ep̄s Gomeſ. in Regul. de triēnali. poſt. q. xxviii. caſ. xiiii.
24 & ſeq. † Item qui ante Mortem Imperatoris, uel Papæ tracta-
rent de Imperio, uel Papatu, in uita eorum, incidunt in Crimen
læſæ Maieſt. Io. Andr. in. c. ueniens. de teſtib. Alex. in. l. i. ff. ad. l.
Iul. Maieſt. Hyppol. conſ. i. nu. xxiii. in not. q. Regis Franc. quod
Romæ, not. eſt.

CENTESIMA DECIMANONA QVAESTIO.

1 *An poſſit quis Imperium emere, & an ſi emat, ſit Symonia.*

2 *L. i. ff. ad. l. Iul. de Ambitu. i. reſponſo, quomodo intelligatur, & ꝙ Symonia, & Ambitus, in Vrbe Roma, non committatur.*

3 *Honor, quando pecunia emi poſſit.*

4 *Ambitus, & Symonia, idem ſunt.*

5 *Sæculares Dignitates, an ſit licitum emere.*

6 *Electores iurant eligere, remoto precio, pacto, vel promiſſo.*

CENTESIMO DECIMONONO Quero, † an quis poſſit Imperium emere, & ſi emat, an Symoniā com-mittat? Et breuiter cum ſupra. q. vii. & ſequentibus uiſum fuerit, eligendum eſſe ab Electoribus deputatis, apparere uidetur di-cendum alia uia prohibitum eſſe ad Imperium aſcendere, & in terminis notat Ioan. Andr. in. c. i. de Homic. in. vi. col. ii. poſt Ho ſty. ꝙ cum omnis poteſtas tribuatur a Domino, ut (dic tū) Cap. xiii. ad Rom. & ſupra late dixi. q. iiii. Ergo non per pecuniam acquirenda, notando poſt Hoſty. contra dantem pecuniam, pro
Papatu, uel Imperio. Et ꝙ incidit in. l. Iul. de amb. l. i. ff. ad. l. Iul.
2 de ambitu. i. reſponſo. † Nec obſtat, ꝙ illa. l. dicat illam. l. nō ha-
bere locum in Ciuitate Roma. & per Ep̄m Gomeſ. in Comment. ſuper Regulis. Cancell. in Regul. de Triennali. q. xii. ad finem. Nam illud intelligitur quo ad Principem iam canonice Electū, quia ſuper omnes eſt. c. licet. de electioñ. & ll. ſolutus eſt. Vnde

quod uult diſponere, poteſt l. princeps. de. ll. cum ſimil. & dixi ſu-
pra. q. cx. caſu. cclxxxi. & ſeq. Et cum Io. And. & Hoſt. ubi ſupra
in Imperatore, & Papa, Card. Iacobat. in ſuo Tractat. nouiſſimo,
de Concilio, lib. iiii. artic. iiii. fac. ccxxx. col. i. ad fin. & ſeq. in not.
q. An Symonia cadat in Papa, & de Electo, per Symoniam. ubi
late uidendum. Et precipue quia committitur ante Electionem,
pro ea, eo tempore, quo nondum eſt Princeps. Et idem declarãdo
d. l. i. ff. ad. l. Iul. de ambitu. ut ſupra. dictus Card. d. loco. articulo
iiii. fac. ccxxiiii. col. i. in princ. poſt. Ioan. And. Hoſty. Dominic.
& alios, in. d. c. i. §. cum igitur. & fac. ccxxiii. col. ii. ad finem. ut late
dixi ſupra. d. q. cx. caſu. cclxxxii. & . cclxxxi. de concord. ad. d. l. i.
3 ubi Bar. etiam dicit reſoluendo illam. l. † ꝙ licet palã dare pecu-
niam pro habendo honorem, ſine Adminiſtratione, ſed pro ho-
nore cum adminiſtratione, nullo modo. Et ꝙ ita loquitur titu. in
Auct. ut iud. ſine quoquo ſuffrag. per totum. Quod dictum facit
ad hanc. q. noſtram, ut non liceat emere Imperium pecunia, quia
eſt honor cum adminiſtratione, ut clarum eſt, & ſupra ſuis locis,
4 uariis queſtionibus uidimus, precipue. q. iiii. v. & . l. † Et ꝙ idẽ
5 eſt Ambitus, quod Symonia. Bart. in. d. l. i. in princ. † Et alias
an emens Sæculares Dignitates, peccet, & illis, ut Symoniacis,
debeat priuari, tetigi ſupra. q. cx. caſu. cclxxxii. text. & gloſ. in. c.
ſicut. i. q. vi. & . c. ſi. i. q. iii. & Alb. in diction. in uerbo, Talea, ante
6 finem. † Et precio emi Imperium nõ poſſe, ultra iam dicta, ſua-
detur, quia Electores in Electione, iurant eligere Idoneum iu-
dicio eorum, remoto precio, pacto, ſtipendio, uel promiſſo, ut ca-
uetur etiam in Bulla Aurea Caroli. IIII. Rom. Imp. ut ſupra
diximus, & retulimus. q. viii. ante finem. cap. xvi.

CENTESIMA VIGESIMA QVAESTIO.

1 *An de Concordia hoc Anno ſuperiore. M. D. XXXVIII. facta in Portu (quem dicunt) Aquæmortuæ, inter Carol. V. Rom. Imp. ſemper Aug. & Franc. Gallorum Regem Chriſtianiſſimum, opera, & prudentia. S. D. N. Pauli. III. debeat Feſtiuitas, & Gaudium, celebrari.*

1 CENTESIMO VIGESIMO Quero, † an de
Concordia ſuperiore Anno facta in Portu (quem dicunt)
Aquęmortuæ. M. D. XXXVIII. inter hunc Imperato-
rem Inuictiſſimum CAROLVM. V. ſemper Auguſtum,
ac Chriſtianiſſimum FRANCISCVM, Gallorum Regem

(opera,

(opera,& prudentia. S. D. N. Pauli. III. Pōt. Opt. Max.) debeat Gaudium, uel Feſtiuitas, celebrari glo. not. ſolennis, in titulo, de pac. conſt. §. fin. in glo. magna, ad medium, mouet hanc q. & tandem concludit ꝙ ſic, cum uerus Imperator, & Rex, ſint concludens eſſe debere lætam, & feſtiuam, per bon. tex. in. l. i. C. public. lætit. qui eſt titulus fin. lib. xii. Et facit ſupra caſus. lvi. in q. ex. ſcilicet quia celebratur cauſa, ergo & effectus. Et ita Romę eo Anno, per tres noctes continuas, & in Arce. S. Angeli, ſeruatum fuit. Ita ꝙ, Deus hanc Pacem nobis tribuat lætam, & durabile nomen, ut aliás dicit. d. glo. Bal. in. d. §. fin. in fin. ℂ Valeat, uiuatq; in æternum pręſens Inuictiſſimus Imperator CAROLVS. V. ſemper Auguſtus. Et Pax Dei (quæ exuperat omnē ſenſum) cuſtodiat cor ſuum, & intelligētias ſuas in Chriſto Ieſu Domino Noſtro, ut aliás dicit Apoſt. ad Philipp. iiii.

ℂ Et in prædictis omnibus, remitto me ſemper Deciſioni, ac Determinationi. S. M. E. á qua nunq̄ intendo diſcedere, & ita proteſtor, paratus me, publice, & palam, corrigere (ſi opus eſt) & eo caſu reuoco, & pro reuocato habere uolo, corā Deo & Mūdo, ſemper me ſubiiciendo præceptis, mandatis, obedientiæ, & correctioni eius, ut & aliás facit Bar. in extrauagant. ad reprimendum, in uerbo, totius. in fine. Et Io. Vgo in libro, Quadruuii Eccleſiæ, in fine. Et Anto. Roſell. in Tract. de Poteſt. Pap. iiii. Volum. Tractat. char. xlvi. §. & his. in fine. numero. xvii.

Ad Laudem Dei, Mariæ ſemper
Virginis Matris, & Diui
Hieronymi.

Necnō ad Gloriam, & Decus Sereniſſimi prædicti Imp. Carol.
V. Aug. & Inuictiſſimi, qui eius Magnitudine, & Ex-
cellentia, huic Operi occaſionem præſtitit,
ad eiuſdem perpetuā (quam Deus
ſemper fœliceem ſeruet)
memoriam, &
Indelebile
nomen.
Amen.

Romæ in Lucem miſſum, Antonij Bladi Aſulani cura, & aſſiduo labore,
Anno Domini. M. D. XL.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google